

SEMINARI
COLEMBURGENSIS
S. J.

34-A

sample 1

BIBLIOTHECA COLLEGI
NEOMAG. 1898. J.

66523102

A 41

206

LIII
/15

AD CONCILIA
VENETO-LABBEANA
SUPPLEMENTUM

AD CONCILIA
VENETO-LABRANA
SUPPLEMENTUM

SANCTORUM
CONCILIORUM
ET
DECRETORUM
COLLECTIO NOVA,

SEU

COLLECTIONIS CONCILIORUM
A PP. PHILIPPO LABBEO, & GABRIELE COSSARTIO

Soc. JESU Presbyteris

PRIMUM VULGATÆ,
DEIN EMENDATIONIS, ET AMPLIORIS
OPERA NICOLAI COLETI SACERDOTIS
VENETIIS RECUSÆ

SUPPLEMENTUM,

*In quo additamenta, variantes lectiones, emendationes
ad Concilia Veneto-Labbeana;*

NOVA ITIDEM CONCILIA, AC DECRETA PERMULTA EXHIBENTUR.

*Omnia ex editis & M. SS. codicibus undique quaesitis, Græcis Latinisque, collegit, digessit, additisque
præfationibus, notis, dissertationibus historicis, criticis, chronologicis, dogmaticis illustravit*

JOANNES DOMINICUS MANSI
LUCENSIS,

Clericus Regularis Congregationis Matris Dei.

TOMUS SEXTUS

Ab anno MCCCCXCIX. ad annum MDCCXX.

LUCÆ MDCCLII.
Ex Typographia Josephi Salani, & Vincentii Junctinii.
SUPERIORUM FACULTATE.

BIBLIOTHECA COLLEGI
NEOMAGENSIS & J.

SANCTORUM
CONCILIORUM

DECRETORUM
COLLECTIO NOVA.

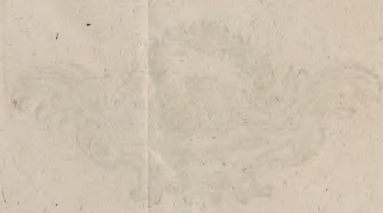
COLLECTIONIS CONCILIORUM
A PP. PHILIPPO LABBEO, & GABRIELE CORPUSIO

2^{ae} PARTI^{ae} PROLEGOMENA
PRIMUM VOLUMEN
DE REFORMATIONE ET ANTIQVITATIBUS
OPERA NICOLAI COLLETI SACERDOTIS
VENETII^{ensis} TOME 2°
SUPPLEMENTUM.

In hac editione, curata, addita, correctaque
est Gualtero Pannocchino.
NOVA EDITIONE CONSTITUTAE AD LUCAM TROMBARIUM
Curavit Gualtero Pannocchino, & M. TROMBARIUM
LUCAM TROMBARIUM, & M. TROMBARIUM
LUCAM TROMBARIUM, & M. TROMBARIUM

IOANNES DOMINICUS ANASTASI

TOMUS SEXTUS

IN C. P. MDCCLXXII
Ex Typographia Joannis Baptistae & Vincentii Langii
VENETIARUM

SYLLABUS

EORUM, QUÆ IN SEXTO CONCILIORUM

TOMO CONTINENTUR.

ANNO CHRISTII 1599.	Diamperitana synodus in Malabaribus, qua Christiani S. Thomæ, vulgo dicti, fidem catholicam amplexi sunt, & disciplina in tota Malabaribus instituta, anno 1599. habita. 1. 21.	ANNO CHRISTII 1721.	Litteræ indictionis ejusdem. 218. Cohortatio ad Synodum. 219. Ejus Decreta. 222.
	<i>Collectoris Præmonitio. ibid.</i>	1724.	INNOCENTIUS PAPA XIII. 277. 278.
1603.	Ejus publicatio & indictio. 4. Actiones & Decreta 8.9.10. &c. Decreta concilii Provincialis Capuani. 210.	1720.	BENEDICTUS PAPA XIII. <i>ibid.</i> Synodus Provincialis Ruthenorum habita in Civitate Zamoscia anno 1720. <i>ibid.</i> Ejusdem approbatio & confirmatio facta a Benedicto Papa XIII 279.
1605.	LEO PAPA XI. 213. 214.		Decretum super ea S. Congregationis de propaganda Fide. 282.
	PAULUS PAPA V. <i>ibid.</i>		Sacræ Congregationis S. Concilii Tridentini. 282.
1621.	GREGORIUS PAPA XV. <i>ibid.</i>		Oratio R. D. Hieronymi Grimaldi archiep. Edesseni, nuncii apostolici habita ad Patres in ea Synodo congregatos. 283.
1623.	URBANUS PAPA VIII. <i>ibid.</i>		Taxa Cancellariæ. 287.
1644.	INNOCENTIUS PAPA X. <i>ibid.</i>		Professiones Fidei emissæ ab omnibus, qui interfuerunt Synodo. 290.
1655.	ALEXANDER PAPA VII. <i>ibid.</i>		Decretum S. Congregationis de propaganda Fide habitæ die 27. Maji 1715. permittentis ejusdem Synodi celebrationem. 308.
1667.	CLEMENS PAPA IV. <i>ibid.</i>		Leonis Kiszka archiep. Metropolit. Kyoviensis, Haliciensis, & totius Russiæ &c. Epistola. 309. 310.
1669.	CLEMENS PAPA X. <i>ibid.</i>		Acta ejusdem Synodi. 314. & seq.
1676.	INNOCENTIUS PAPA XI. <i>ibid.</i>		
1689.	ALEXANDER PAPA VIII. <i>ibid.</i>		
1691.	INNOCENTIUS PAPA XII. <i>ibid.</i>		
1700.	CLEMENS PAPA XI. <i>ibid.</i>		
1703.	Concilium Provinciale albanum Clemente XI. P. M. Albani. 215.		

AD SUPPLEMENTUM CONCILIORUM

Collectionis Labbeanae Venetiis Recusae, & auctae

APPENDIX

ANNO CHRISTI		ANNO CHRISTI	
	P raefatio Collectoris. 781.		Anonymum. 437.
	782.		X. Epistola Brandae episcopi Por-
	Ejusdem Praefatio in sequentem		tuenfis card. Placentini ad Eu-
	epistolam. 383.		genium papam IV. 436.
	Epistola, seu Rescriptum B.		XI. Inhibitio facta per unum itan-
	Gregorii ad Augustinum,		tem Basileae in causa privata
	quem Saxoniae in praedica-		uni auditori in Romana Cu-
	tione direxerat. ex MS. <i>Co-</i>		ria. 439.
	<i>dice Lucensi nunc primam da-</i>		XII. Littera concilii Basiliensis ad
	<i>tur, cum variantibus ex edi-</i>		Ducem Sueviae &c. 442.
	<i>tis.</i> 386.		XIII. Pars ejusdem Litterae mis-
			sa de Ildeberga ad Romanam
			curiam. 443.
731.	Concilium in Ravennatenfi		XIV. Littera Nicolai de Forte
	Provincia, in quo pia dona-		tradiciis, seu de Forte Brachiis,
	tio Ravennatenfis mona-		qua se afferit commissarium con-
	chis facta confirmatur. 395.		cilii. 443.
1059.	Ad Romanum Concilium sub		XV. Littera missa per regem An-
	Nicolao II. PP. Additio no-		gliae Oratoribus regis Arago-
	va; ex archivio ecclesiae <i>Are-</i>		num, & similiter scripta Ora-
	<i>tina nunc primum datur</i> 398.		toribus electorum Imperii. 444.
1286.	Matisconenfe Concilium. 402.		XVI. Appellatio cardinalis de Ur-
	Collectoris Praemonitio, <i>ibid.</i>		sinis a Decreto Basiliensi. 446.
	Acta concilii. <i>ibid.</i>		XVII. Epistola Cl. Viri D. de Cu-
1299.	Concilium Ansanum. 407.		sa, postea cardinalis S. Petri
1414.	Ad Concilium Constantie		ad Vincula ad cardinalem Ju-
	Generale Appendix, 423.		lianum. 450.
	Ad Concilium Basileense Ge-		XVIII. Bulla Felici V. 553.
	nerale Appendix, <i>con-</i>		XIX. Altera ejusdem. 554.
1431.	<i>tinens sequentia, qua ex Cod</i>		XX. Excerpta quaedam historica
	<i>Mediceo nunc primum edun-</i>		e MS. Codice Bibliothecae Cae-
	<i>tur missa ab V. cl. D. Lau-</i>		sareae Vindobonensis. Nunc
	<i>rentio Mehus.</i> 427. 428. &c.		<i>primum eduntur.</i>
	I. Littera missa per D. S. Angeli	1330.	Afchaffenburgense in Germa-
	D. Imperatori. 427.		nia cujus notitia ad me per-
	II. Littera missa per D. Rotho-		venit ex Bibliotheca Cae-
	magenfem D. Sligh Secretario		Vindobon. in qua legi, <i>con-</i>
	D. Imperatoris. 428.		<i>silium universitatis Mogunti-</i>
	III. Littera missa D. de Urli-		<i>na pro S. conc. Basileensi,</i>
	ois de Basilea. 429.		<i>contra olim Eugenium, &</i>
	IV. D. S. Angeli ad Collegium		<i>contra neutralitatem Princi-</i>
	&c. <i>ibid.</i>		<i>pum Elector. ad conc. Provinc.</i>
	V. Episcopi Ratisponensis ad Eu-		<i>Aschaffenburgense nuper in</i>
	genium. Papam IV. 432.		<i>crastino Assumptionis B. M.</i>
	VI. Extractio super adventum		<i>V. inchoatum presenti anno</i>
	Hofitaram de literis ambasa-		<i>1440.</i>
	torum concilii Basiliensis. 433.	1512.	Ad Concilium Lateranense V.
	VII. Epistola Anonymi ad cardi-		G. Additio. 462.
	nales. 435.		Epistola Pauli de Middelburgo
	VIII. Littera missa de Basilea D.		ad idem concilium pro calen-
	cardinali Novarensi per suum		darii emendatione, ut legitima
	Secretar. D. Bartholomaeum d.		Paschae observatio in usum re-
	Porta. 436.		vocetur. 462.
	IX. Littera scripta de Basilea per		

AD NOVAM CONCILIORUM COLLECTIONEM APPENDIX

ANNO
CHRISTI
451. **P** *Rasatio ad Lectorem* 466.
Ad Concilium Chalcedonen-
se Oecumenicum anno 451.
habitum Appendix 467.
Præmonitio Antonii Bongiovanni
Veron. 468
Leontii Monachi Hierosolymi-
tani Apologia Concilii Chal-
cedonenfis, ex interpreta-
tione Antonii Bongiovanni
cum notis ejusdem G. L.
468.
S. Cyrilli, Pauli Emesseni, Eu-
stathii Antioch. aliorumque
luculentissima de Christo te-
stimonia, nunc primum edi-
ta, studio & opera Antonii
Bongiovanni cum interpreta-
tione & notis ejusdem. G. L.
495.
Severi Patriarchæ Antiocheni
Sententiæ ex interpretatione
Antonii Bongiovanni cum No-
tis ejusdem. G. L. 503.
Timothei Auluri Hæretici Mo-
nophysitæ ex Disputatione
ad Alexandrinum Cany-
mum, Interprete Antonio
Bongiovanni cum notis ejus-
dem G. L. 515.
Athanasii de Christo Testimo-
nium cum interpretatione,
& notis Antonii Bongio-
vanni G. L. 520.
Julii episcopi Romani Suppo-
sititia quædam cum interpre-
tatione & notis Antonii
Bongiovanni G. L. 523.
D. Cyrilli testimonia a Leon-
tio explicata, interprete An-
tonio Bongiovanni cum no-
tis ejusdem G. L. 535.
In succedentia concilia anecdo-
ta, e Vindobonensi Biblio-
theca eruta Præfatio. 547.
1095. Ad Concilium Placentinum ab
Urbano II. anno 1095. ha-
bitum Variantes & Additio
Nova. 550.

ANNO
CHRISTI
1434. *Collectoris Admonitio.* ibid.
Concilii ejus Variantes. 550
Paschalis II. papæ epistola. 554.
Collectoris admonitio. ibid.
1408. Bohemicum Conciliabulum an-
no 1434. habitum. 554.
Collectoris Præmonitio. ibid.
Ad Remense Concilium anno
1408. habitum Additio.
562.
Ad Basileense concilium Addi-
tamenta quædam documen-
torum anni 1436. & 37.
Excerpta ex scripto inedito Jo-
annis de Polemar. 574.
Historia de initio dissidiorum in-
ter Concilium & papam. 574.
Cedula concordata & conclusa
super altercatine, quæ erat in-
ter partes de Concilio. 576.
Ex sermone de superioritate con-
cilii abbatis Siculi Fragen-
tum, in quo Historia dissidio-
rum Concilii Basileensis narra-
tur. 583.
Epistola D. Enæ Silvii Senen-
sis super electione loci Ycu-
menici concilii celebrandi
cum Græcis &c. 598. *Nunc
primum datur ex Bibliotheca
Cæsarea Vindobonensi.*
Copia Instrumenti super modo
tento in electione ycuemenici
Concilii pro conventionem
Græcorum celebranda. 610.
Ex eadem Bibliotheca.
Copia Cedula D. Legati Julia-
ni card. S. Sabinæ &c. 615.
Ex eadem.
Responsio D. archiepiscopi Pa-
normitani ad Cedula D.
Legati. 616.
Collectoris Admonitio. 622.
Oratio Legati ad Concilium.
622.
Epistola Stephani Comitis Pa-
latini Rhæni ac Bavariz Du-
cis ad Præsidentes concilii.
632. *Ex eadem Bibliotheca.*
Collectoris Adnotatio in eam. 634.
*Collectoris Præmonitio in succe-
dentem Bullam Felicis V.* 636.
Fe-

ANNO CHRIST		ANNO CHRIST	
1437.	Felicit V. antipapæ Bulla, qua Card. Arelatenſi mandat, ut præſideat Concilio vice ſua. 636. <i>Ex eadem Bibliot.</i> Literæ Felicit V. ad arch. Ta- rantafienſ. & alios ditionis Sabaudia in S. conc. Baſil. reſidentibus. 637. <i>Ex eadem Bibliotbeca.</i>		cardinalem S. Crucis. 698. Ad regem Francorum. 699. Ad Julium II. Pont. Max. 700. Ad eandem. 701. De correptione Kalendarii Pro- poſitiones XIII. recollectæ ex multis diſceptionibus habitus per D. ad hoc depu- tatos ex parte S. D. N. Papæ & ſacræ deputationis Fidei in concilio Later. pro Paſcha rite celebrando. 702.
1443.	<i>Admonitio Colleftoris in ſequen- tes T. bulas.</i> 656 Compactata Pragenſia inter Le- gatos concilii Baſilienſis, & Bohemos cum variantibus ex. MS. Cod. Vindobon. 666		Summaria Kalendarii corre- ctio. 707. Breve Leonis PP. X. ad corre- ctores ſuper correptione Ka- lendarii. 708.
1491.	Conſtitutiones editæ per D. Ni- colaum Francum episcopum Tarviſinum, & Legatum apoſtolicum ex MS. Cod. ec- cleſia Tarviſinæ miſſo a R. P. D. Angelo Calogera. 671 672.		Edictum contra ſubjectos R. P. D. almæ Urbis &c. in ſpiri- tualibus Vicari generalis pro Sacri Lateranenſis Concilii Conſtitut. obſervatione. 710. Edictum contra transgreſſores ea- rumdem. 712. Monitorio per la obſervatione &c. 714.
1511.	Ad concilium Lateranenſe V. Oecumenicum anno 1511. habitum Additio nova 692 Epiſtola Julio papæ R. &c. 692 Oratio Angeli Anachorita Vallis umbroſæ pro Conc. Later 692 Epiſtola ejusdem ad Julium II &c. 697 Ad Bernardinum Carvagial tunc		J. Dominici Manſi monitum 718. Catalogus Orationum in Conc. Conſtant. habiturum. <i>Ex Cod MS. Vindobon. nunc pri- mum datur.</i> 718.

INDICES

SS^A PONTIFICUM Index Alphabeticus. 2.
CONCILIORUM Index alphabeticus. 10.
EPISCOPORUM & aliorum qui conciliis interfuerunt Index alphabeticus. 30.
EPISCOPATUUM cum nominibus Episcoporum Index Geographicus. 118.
RERUM Index 194.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

DIAMPERITANA SYNODUS

IN

MALABRIA,

*Qua Christiani S. Thomae, vulgo dicti, fidem catholicam amplexi sunt,
& disciplina, in tota Malabria instituta.*

Anno 1599. habita.

COLLECTORIS PRÆMONITIO.

Uanquam humilem diœcesana synodi appellationem non superat Diamperita-
num illud concilium, cujus modo tractationem instituo; cum tamen Malabrica
omnis Christianorum natio in eam convenerit; habendæque coitioni illi
destinatus fuerit a pontifice totius Indiae orientalis primas Goensis archiepi-
scopus (Alexius Menessius ex ord. S. Augustini, idem qui postea Brachinonen-
sem summam cathedram ascendit) qui & summi praesidis ibidem munus ex-
ercuit, multo potius obinet dignitatem, quam ut in classem dioecesanorum
conciliorum referatur. Quare non abs re Labbeus, a consilio suo negligendi dioecesanæ sy-
nodos in hujus gratiam censuit recedendum, facta diligenter lectoribus suis copia episto-
lae cujusdam, in qua concilii hujus adumbratio quædam, levis licet & summis tantum li-
neis indicata, continebatur. Nec ultra viro docto licuit, nondum vulgatis Latino sermonis
integris actis concilii, quæ Lusitanice tantummodo excusa habebantur Conimbria anno 1606.
curante Antonio de Gouvea, patriarcha Armeniæ, & episcopo Cyrenensi ex ord. S. Augu-
stini. Quæ demum acta cum ante annos sex latinis literis tradiderit P. Jo. Facundus Rau-
lin Casaraugustanus, ex ord. S. Augustini, Romæque vulgaverit eodem ipso anno 1745.
typis Mainardi; materiam mihi suffecerunt apertissimam, ut meam collectionem integris ejus
concilii actis ditarem; quod statim præstabo postquam de synodi hujus historia aliquid attigerò.

In Malabrico tractu sita regio est Diamperitana, cui ejusdem nominis urbs imperat
regni caput & metropolis. Sedes ibi suas habent per oppida montana dispersi Christiani,
S. Thomæ, quos ut ab apostolo Thoma appellationem iraxisse concesserim, religionem ta-
men ab apostolica longe diversam, utpote Nestorianam, ad ætatem usque concilii pro-
fessors constat. Suos habebant episcopos totius Indiae primates, Amalgala, quæ montium Ma-
labriae urbs est, residentes, a Chaldaeorum patriarcha datos, Nestorianis dogmatibus vel
palam vel occulte faventes. Postremi omnium per hæc tempora sacram illam dignitatem
gesserant Josephus III. Abraham & Simeon. Prior ille quod hæresim divulgasset, Lusitanos,
penes quos summum erat civitatis imperium, offendit, a quibus exulare diutius in Lus-
tania coactus est. Tum rediit ad suos, sed brevi post iterum pulsus in exilium in Lus-
tania decessit. Vacuum absentia episcopi sedem occuparunt duo, Abraham & Simon; diversa
enim schismate Chaldaeorum ecclesiæ, sicuti in duos scindebatur Patriarchas, ita & duobus
episcopis India commissa est. Porro Simeon ab æmulo vexatus, a Romano Pontifice opem
imploreturus ad urbem contendit; ibi tamen deprehensus, nullis initiatum ordinibus episco-
pum agere, actum fecedere jussus est, venitque profugus in Lusitaniam, ubi mortem obi-
vit. Biennio ante ejus decessum, anno scilicet 1597. obierat & Abraham, quem diximus Si-
meoni avertatum; atque sic utroque sublato, ecclesiæ aliquandiu gubernavit Georgius ar-
chidiaconus, cui Abraham moriturus regimen illud commendaverat. Sed Romanus Pontifex
de ecclesiâ illa sollicitus Menessio Goensis archiepiscopo administrationis nomine curare illum
jussit. Instituta tunc ab eo totius diœcesis visitatio, & post varias cum Georgio concerta-
tiones

ANNO
CHRISTIANI
1599.

tiones, tandem illum pervicit persuasitque ut villas manus catholice fidei daret, eidemque stabilis concilium indiceret. Diamperis urbs commoda electa est ad eam congregationem, quo per singula oppida variis subiecta regibus dispersi christiani S. Thomæ e cætu suo legatos destinarunt. Condicta est dies 20. Junii anni 1599. Ad statum illud tempus conveniunt omnes; sessionibus, quas actiones vocant, novem res tota peracta est, fructusque actionis hujus extitit christianorum S. Thomæ saltem plurium ad catholicam fidem rediitio. His obiter indicatis, acta demum recitemus, servatis hic pariter notis; quas eandem Romanæ editioni subiecit idem P. Raulis e quo versionem hanc Latinam actorum adornatam supra animadvertimus.

ANNO
CHRISTIANI
1599.

S Y N O D U S

Diocesana ecclesiæ, & episcopatus Angamalenfis antiquorum christiano-
rum sancti Thomæ in Montanis de Malabar Indiæ Orientalis,

A REVERENDISSIMO DOMINO

F. ALEXIO DE MENESSES

Archiepiscopo metropolitano Goensi, Indiæ, ac partium orientalium primatæ celebrata;
auctoritate sanctissimi domini Clementis PP. VIII. tertia die Dominica post Pen-
tecost. 20. Junii anno 1599. quo tempore sedes episcopalis vacabat, cujus sy-
nodi sessiones habita sunt in ecclesia omnibus SS. dicata, in oppido &
regno de Diamper sub ditione regis Ethnici de Cochim; ibique sum-
mo pontifici Romano obedientia exhibita fuit, & omnes illius
diocesanos christiani Romana ecclesia primatum, ac po-
testatem professi sunt (a).

P U B L I C A T I O

Et indictio Diamperitana synodi.

DOn frater Alexius de Menezes Dei, & sanctæ Rom. ecclesiæ gratia archiepiscopus Metropolitano Goæ Indiæ & partium Orientalium primas &c. rev. in Christo patri Georgio archidiacono episcopatus regnorum de Malabar ad Montana christianorum sancti Thomæ, & omnibus aliis sacerdotibus, Casanariis, diaconis, & subdiaconis cunctisque populis, Pagis, oppidis, & locis, & omnibus Christianis dicti episcopatus, salutem in Jesu Christo domino nostro. Notum sit omnibus & singulis, qualiter SS. pater Clemens PP. VIII. pontifex Romanus, & Jesu Christi Domini nostri in terris vicarius, & modo Dei ecclesiæ præfatus, binas ad nos direxit literas in forma brevis, quarum una sub die 27. Januarii an. 1594. altera vero 21. Januarii anni proxime præteriti 1597. subscripta fuerat, quibus & munere pastoralis officii, & universalis potestatis, quam super omnes mundi ecclesias a Christo Domino, illa suprema sancta, & apostolica divi Petri Cathedra accepit, nobis præcipiebat, ut hujus ecclesiæ vacantis ob mortem archiepiscopi Mar-Abrahami curam gereremus; utque nullo umquam pacto, episcopum aut præsulē a Babylonica sede tali ecclesiæ designatum, prout huc usque factum fuerat, reciperemus, eo quod omnes schismatici, hæretici Nestoriani, & extra obedientiam sanctæ Romanæ ecclesiæ, babylonico patriar-

chæ ejusdem hæresis antesignano subiecti. Insuper ut in eadem episcopali sede gubernatorem, & vicarium apostolicum institueremus, qui rebus spiritualibus, ac temporalibus præficeret, quocumque sancta Romana ecclesia prædictæ episcopali sedi proprium pastorem designaret. Quæ munera nobis, apostolica auctoritate demandata, ut debita submissione, & obedientia exequeremur, statim ac fuit vita functus præfatus archiepiscopus Mar-Abrahamus, curavimus gubernatorem illius ecclesiæ virtute literarum apostolicarum instituire, eumque mittere ad dictæ ecclesiæ possessionem capiendam. Id quod aliis titulis nostri muneris erat: primo quia talis ecclesia capitulo (quod sede vacante ipsam regeret) destituta erat; deinde quia ea res ad metropolitam Indiæ, & omnium ecclesiarum in partibus orientalibus primatem attinere videbatur. Verumtamen cura, & labor omnis fructu caruit; & quamvis multis variisque tentatis viis hac in re per integrum biennium laboraverimus, omnia quæ nos decrevimus, etiam illis mandatum sanctissimi patris Romani pontificis multum ponderis adderet, optatum exitum sortita minime fuerunt. Altas enim vero in ea diocesi schisma, & contumacia adversus apostolicam sedem radices egerat: itaut nec nostris; nec pontificis præceptis ullo pacto obedirent; immo plura indices contra S. Rom. ecclesiæ obedi-

(a) Synodus hæc typis excusa fuit Conimbriæ apud Didacum Gomez Loureiro universitatis Ty. pog. cum permil. S. Officii & ordinarij, anno 1606. Lusitano idiomate.

dientiam debitam non levia facinora perpetrarent. Postquam vero causam hanc adeo implicitam, totque impedimentis involutam Deo enixe commendavimus, idque ab omnibus pariter hujus dioecesis incolis fieri iussimus, diu deliberavimus & mature perpendumus, quamam via executio mandatorum apostolicorum obtineri posset. Vehementer nos commovebat commiseratio gentis illius, cujus magna pars a tempore, quo ipsi S. apostolus Thomas evangelium promulgaverat, ad hæc usque tempora in Christi Domini fide constans perseverabat, in ipso infidelitatis gremio, & in tanta Christianorum illorum dispersione, cum diversas regiones incolerent, & eas quidem ditioni regum idololatrarum subjectas, quodque cumulum addebant sine ulla cum reliquis Christianis communicatione, quæ plane a primis illis temporibus interrupta fuit, usque dum Lusitani huc pervenerant.

Post diuturnam deliberationem tandem, ne quos gloriosus Apostolus Thomas suis sudoribus irrigaverat fructus Catholicæ doctrinæ, deficiente alimento penitus arcescerent, utque Apostolicæ S. Sedis mandata executionem haberent, decrevimus a nostra ecclesia discedere, relicta ibi idoneis Ministris, qui vices nostras supplerent, & dictam dioecesim adire, ut de rebus ad Montensem illam ecclesiam pertinentibus cognosceremus: ratio sic decernendi nobis fuit, ut experiremur an per nos presentes, aspirante divina gratia, fieri posset, ut gens illa ad obedientiam S. Romanæ Ecclesiæ redigeretur, hæresesque, ac falsæ doctrinæ, quas Præsules Schismatici ab eorum antesignano Patriarcha Babylonensi illuc missi superfeminaverant, penitus eradicarentur, libri pariter erroribus pleni, qui circumferebantur eliminarentur, quæ omnia facilius nos consecuturos esse sperabamus, si per nos ipsos pastoralia munera exercentes, viribus divinæ gratiæ, & divinæ ope adjuti, populus illis veritates Catholicas inculcaremus, eosque veræ, ac salutaris doctrinæ pabulo, quo maxime carebant, nutrireremus.

Accessimus ergo ad dictam dioecesim, rerum omnium ad Christianos illos pertinentium inspectores, & cognitores fuimus. Nihil vero non movit Demum salutis nostrarum animarum hostis infestissimus, ut nostros pios conatus, laboresque eluderet. Maximas turbas, contentiones, tumultus excitavit, & eo redacta res fuit, ut quam-

Consilior. Supplem. Tomo VI.

plures a nobis discesserint, & sancta ecclesia Romana novo schismate profissa fuerit. At Deus suæ bonitatis memor, nostrorumque criminum immemor, nos, post multos toleratos labores a periculis omnibus liberavit, suæque bonitate, & clementia, qua non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur, & vivat, tum etiam intuitu meritorum sancti apostoli Thomæ primi horum Christianorum magistri, & protectoris, tempestatem illam in pacatissimam veritatem tranquillitatem. Omnibus itaque lux veritatis affulsit: quamobrem nobis adhæserunt, fidem Catholicam professi sunt, nobisque morem gerentes, ad sanctæ Romanæ ecclesiæ gremium redierunt.

Ob quæ beneficia, maximas, ut par erat, Deo gratias egimus, utque iis diu Christiani illi fruerentur, & ea quæ ad Dei gloriam peracta fuerant, rata, & firma permanerent, nobis maxime salutare, & opportunum visum fuit, Synodum Dioecesanam commodiori in loco, atque adeo in medietate dioecesis quamprimum indicere, ubi quæ ad Dei honorem, fidei catholicæ augmentum, vitiorum scelerumque extirpationem, Christianorum quoad mores reformationem, animarum denique utilitatem, & pacem opportuna forent, pertractarentur. Ne igitur consilium adeo salutare diffidamus, ecclesiam, & locum de Diamper præligentes, omnibus & singulis Christianis hujus dioeceseos, tam ecclesiasticis, quam Laicis cujusvis status, & conditionis existent, notam facimus indicationem, & convocationem hujusmodi synodi in dicto loco de Diamper peragende die 20. proximi mensis Junii currentis anni 1599. quæ erit Dominica tertia post Pentecosten. Insuper præcipimus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poena excommunicationis latæ sententiæ Rev. hujus episcopatus archidiacono, & omnibus aliis sacerdotibus ejusdem, legitime ob valetudinem, ætatem, vel alio inevitabili officio non impeditis, ut die 20. Junii adfint, ut ab iis nobiscum congregatis prædicta synodus dioecesana, juxta sacros Canones celebretur. Et quia, ex consuetudine immemorabili, a primis usque temporibus inducta, & ab ipsis Ethnicorum Malabaricis regibus permixta, etiam ea omnia, quæ propria sunt regiminis temporalis, & causæ ipsæ etiam (a) Civiles, ad ecclesiam, ejusque Præsulem pertinent: & quia non minus antiqua viget consuetudo notificandi Populo, quæ ecclesiæ de-

A 2 cre-

(a) Quoniam plures Acatolici, eum quibus Justus Henningius Bohemer *De Jure Protestan.* & Petrus Gionone *Hist. Civil. Reg. Neapol. tom. 1. pluribus in locis*, secularium litium cognitionem Episcopis priorum secularum præfæctis adjudicant, ut Romanam præsertim Curiam de usurpatione coarquant, opportune ecclesiæ Angamalenfis immemorabilem, quæ hic laudatur, consuetudinem ab usque præse temporibus obicimus; & quidem ineluctabili Augustini testimonio & exemplo. Testimonio: etenim locum 1. Corin. 6. de judiciis primorum Christianorum ita interpretatur. *Psalm. 118. Sermo 24. dicere non audent, dic homo qui me constituit iudicem inter vos? Constituit enim talibus causis, ecclesiasticos Apostolos cognitores; in foro prohibent surgere Christianos.* Et de opere Monac. c. 29. hæc scribit: *Quibus nos misset (causæ secularium dirimendi) idem affixit Apostolus non utique suo, sed ejus qui per eum loquebatur arbitrio (id juris a Deo legislatore derivat).* Quod etiam exemplo suo roboravit S. Doctor assertens ibidem ita: *Quantum attinet ad meum commodum, mallem, (in Monasterio) manibus operari, quam involutissimas perplexitates causarum alienarum pati de negotiis secularibus.*

ANNO
CHRISTI
1599.

crevit, ut ea melius exequantur sub eodem præcepto, & censuris omnibus Christianis locorum, & pagorum, vel ubi loca huiusmodi circumscripta, & suis limitibus definita non existunt, omnibus, qui in aliqua ecclesia convenire solent, tamquam ad ipsam pertinentes, præcipimus, & mandamus, ut statim ac hoc nostrum mandatum ad eorum notitiam pervenerit, quilibet Pagus, vel communitas quatuor ex honestioribus timoratae conscientiae, & rerum gerendarum experientia aptioribus eligat, ut populi sui nomine, synodo intersint, & facultatibus sufficientibus instructi, omnium nomine acceptare, subscribere, consulere, obligarique possint ad ea, quæ synodus statuerit adimplenda: præterea exposcere, & proponere valeant quidquid ad Dei synodum, & rerum spiritualium, & temporalium profectum erga populos, & Christianitatem expedire judicaverint.

Per has easdem nostras literas facultatem concedimus omnibus & singulis, tam ecclesiasticis, quam secularibus, qui lites, querelas, dissensiones, competencias, petitiones, vel res alias contentiosas præ manibus habent, quæ per præfulem, aut Christianos determinari debent, ut eas synodo proponant, & coram ipsa libere possint, quod sibi visum fuerit, postulare; in omnibus enim audiendis facilem se præbebit synodus, & juxta sacros canones & consuetudines, quæ in singulis territoriis vigent, quod æquum iustumque fuerit, decernet. Et quia nobis constat, plura litigia in dicta dioecesi in dies excitari, quæ sunt frequentium discordiarum semina; non tantum facultatem facimus; verum etiam præcipimus, & mandamus omnibus, qui in hisce controversiis versantur, ut aliis prætermisissis recursibus, qui plerumque in christianorum præjudicium cedunt, interea temporis hanc viam sanctam, & iustam ineant. Ut tamen omnia ad optatum finem perducantur, illud in primis opus est, nempe divinam gratiam, & auxilium implorare à Deo, a quo bona cuncta procedunt, & sine quo nihil boni possumus, ut quæ multorum precibus clementissimus Deus reddatur nobis propitius, laudabilem sanctorum patrum, veterumque conciliorum, consuetudinem sectantes, monemus, plurimumque in Domino commendamus cunctis Christianis istius dioeceseos, ut a tempore potissimum, quo synodus exordium sumet, quousque finiatur, jugiter, corde puro, & mundo, in jeuniis, elemosynis, orationibus aliisque pietatis operibus deprecantes, ut omnium mentes congregandorum illuminet, & nostras suo amore voluntates inflamment, ut in nullo ex agendis deviemus a vero, & quæ fuerint decreta efficaciter

executioni mandentur, & custodiantur per intercessionem sanctissimæ virginis Mariæ dominæ nostræ, de cuius honore & gloria (a) singulariter tractaturi sumus, & gloriosi apostoli divi Thomæ, institutoris, patroni, & protectoris Christianitatis huius, omniumque cœlicolarum, ut cunctorum pace, & concordia incipiat, & progrediatur synodus, & ad Dei æternam gloriam honorem, & laudem finiatur. Postremo jubemus hoc nostrum mandatum, & convocationem synodi dioecesanæ promulgari coram populo in singulis istius episcopatus ecclesiis prima Dominica, quæ proxime sequitur, postquam notificatum fuerit omnibus Cassanariis ipsarum, ulterius valvis ipsarum ecclesiarum affigi, & manere affixum, ut ad omnium notitiam perveniat, & debitam executionem fortiaur. Datum Chanoræ die 14. Maii sub nostro, & publico sigillo nostræ cancellariæ. Andreas Cerqueira notarius cameræ illustrissimi domini archiepiscopi primatis scripsit anno æræ 1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

Frater Alexius archiepiscopus. Primas.

ACTIO I.

I. **I**N nomine sanctissimæ, & individuae Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti: anno à nativitate Domini nostri Jesu Christi MDXCIX. die XX. mensis Junii Dominica III. post Pentecosten. pontificatus sanctissimi domini nostri Clementis papæ VIII. anno VII. regnante in Lusitania ejusque dominiis rege catholico D. Philippo II. Portugalliarum, Algarviorum, & Mallucarum rege ejusque regni anno I. moderante Indiæ Orientalis statum ipsi regi subiectum, illustrissimo DD. Francisco de Gama, comite de Vidigueira, classis præfecto Indiæ, ejusque Prorege, in loco de Diamper, Ethnici regis de Cochini ditioni subiecto in ecclesia omnibus sanctis dicata, episcopatus Angamallensis in montanis Malabaribus, ubi degunt fideles, qui Christiani sancti Thomæ dappellantur; sede vacante ob mortem archiepiscopi Mar. Abraham, congregata fuit juxta sacros canones synodus dioecesanæ, ab illustrissimo, & reverendissimo D. D. fratre Alexio de Meneffes archiepiscopo metropolitano Goæ, Indiæ, & partium orientaliū primatæ, cum omnibus presbyteris, & Cassanariis dicti episcopatus, & cum electis populorum, & pagorum ipsius multisque aliis ejusdem Christianitatis ad laudatam synodum, per illustrissimum metropolitani convocatis; & primum plurimis gratis Deo actis, eo quod turbæ & contentiones, quas diabolus humani generis hostis, ne synodus celebraretur, excitaverat, amicabili pace & concordia composuere fuissent; cunctis etiam præ

bus, vel judicando dirimendis, vel interveniendo præsidentis. Quo liquet contra quod aiebat Giannoni, non tantum per arbitros, lites ab episcopis definitas esse. Et Epist. 33. blandus litigantium salutationes, & fida officia depingit: Et homines quidem causas suas seculares, apud nos finire cupientes, nos sanctos, & Dei servos appellant, ut negotia terra sua peragant. Vide etiam Epist. 252. Hoc etiam iterum subijgetur infra, Ad. 9. Dec. 10.

(a) Quod eo dicit Alexius, quia adversus errores Nestorianorum illorum, asserenda erat beatissimæ Virg. Mariæ, non solum maternitas Christi, quam ultro fatebantur, sed etiam quod fuerit Theodoros seu mater Dei, quod mordicus obstinateque negabant.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

præ gaudio exultantibus, quod tandem licuerit ad pertractandum de servicio Dei, sinceritate fidei, & bono Christianitatis, animarumque, eos in unum congregari; illustrissimus archiepiscopus pontificalibus indutus ornamentis, missam *Ad tollendum scissam*, prout in Romano Missali continetur, celebravit; habita deinde concione ad populum, & sacro peracto, cum vestes pontificales reassumpisset, *Officium ad incipiendum concilium*, juxta præscriptum ceremonialis Romani peregit, quibus finitis, in faldistorio sedit, & considentibus aliis ad Synodum convocatis, tum ecclesiasticis, tum secularibus, & singulorum populorum electis, facultatem a communitate habentibus, coetui universo notum fecit, se præsentem synodum celebrare auctoritate munipitum duorum brevium, patris Ss. Clementis PP. VIII. D. N. quibus regimen istiusmodi ecclesiæ ob mortem archiepiscopi Mar. Abrahami, quandiu proprius præsul & pastor non eligeretur, sibi commendaverat. Id etiam alio titulo ad se spectare juxta sanctiones canonicas, cum archiepiscopalis sedes vacaret, & ecclesiæ ipsa archiepiscopalis, ipsius suffraganea, orbata esset capitulo; atque ipse metropolitanus esset, & totius Indię, cunctarumque partium orientalium primas; literis etiam apostolicis, quæ exacte fuerant Malabarice redditæ, lectis, explicatis, & reverenter obsequenterque admissis, iterum dixit dominus metropolitanus, sibi utpote in idiomate Malabarico peregrino, opus esse aliquo viro probato, & in re ecclesiastica versato, qui tam ea, quæ ipse in congregationibus diceret, quam quæ sibi dicerentur, vernaculo sermone utrinque fideliter redderet.

II. Et statim communi omnium consensu electus fuit ad id muneris, Jacobus præbyter, Cassanarius ecclesiæ de Pallarti ejusdem episcopatus, Lusitanica, & Malabarica lingua doctus; cui ad se vocato, & accedenti, commisit dominus metropolitanus, ut officium Interpretis in sacra synodo adamussim impleret: quapropter ab ipso coram omnibus, Sacramentum, exegit tactis sanctis Evangelis, quo Deum adhibens testem promisit, se bene & fideliter munus suum gesturum, itaut sincere referret, & quæ ipse Dominus loqueretur cum assistantibus in synodo; & quæ alii loquerentur cum ipso, nihil addendo, vel detrahendo de substantia, & veritate dicendorum: insuper se fideliter, quod pariter sui muneris erat, lecturam decreta, & sanctiones synodi in congregationibus: quæ omnia lingua Malabarica scripta erant, & quia in ore duorum, vel trium testium stat omne verbum, ut ipsa testatur (a) veritas, ipsi Jacobo Cassanario interpreti pro ampliori securitate, adjuncti fuere ab ipso Rev. Metropolitano RR. PP. Franciscus Roz, & Antonius Toscano e Soc. Jesu, collegii de Vaipicora ejusdem episcopatus Alumni, qui utpote Malabaricæ linguæ peritissimi, exponenda ab Interpretæ perpen-

derent: & si quid minus apte Malabarice fuisset redditum, simul cum aliis extra confessum præsentibus, tum Indigenis, tum Lusitanis, utraque pollutibus lingua, ubi opus esset, corrigerent e vestigio, & commendarent.

DECRETUM I.

III. Cunctis igitur congregatis, Illustrissim. Metropolitanus sedens in Faldistorio, una cum ceteris, ad latera, ordine suo considentibus, dixit: *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, trium Personarum, & unici veri Dei: Amen. Placet ne vobis Fratres carissimi, & Ven. Sacerdotes filii mei, in Christo dilectissimi, electi & procuratores populorum, ad ludem, & gloriam SS. & Individuæ Trinitatis, Patris, Filii, & Spiritus sancti, ad augmentum, & exaltationem Fidei Catholicæ, religionis Christianæ, in hoc episcopatu Montens, ad destructionem hæresum, & errorum, quos in eo Hæreticorum, & Schismaticorum aliqui seminauerunt: librorumque a falsis doctrinis, quæ ab illis in hujusmodi libris scriptæ sunt, expurgationem: ad restaurandam perfectam istius ecclesiæ, cum Catholica, & universali unionem: ad redintegrandam obedientiam debitam summo pontifici Romano, Universali ecclesiæ Pastori, D. Petri in ejus Cathedra successori, & Christi in terris Vicario, a quo jam dudum ipsa discessit, ad simoniacam labem, quæ in hac diocesi involuta eradicandam: ad rectam administrationem Sacramentorum, & ipsorum usum necessarium in ecclesiâ, in posterum restituendum; ad rerum ecclesiasticarum, Cleri, & morum totius populi Christiani hujus diocesis reformationem, synodum diocesanam in Montanis celebrari?* Et dicto ab omnibus, auditoque, *Placet, iterum dixit Reverendissimus Metropolitanus.*

IV. Dum ergo vobis placet, Ven. Fratres, & filii in Christo dilectissimi, synodum incipere, deprecantes Deum, a quo bona cuncta procedunt, oportet, ut ea quæ sunt pertractanda, tum de pertinentibus ad Catholicam fidem, tum etiam ad ecclesiâ, Officia divina, sanctorum Sacramentorum usum, & totius Populi in moribus profectum, peramantur, benigneque accipiat, & deinceps auxilio divino obsequenter adimpleatis; & quæ emendatione digna videbuntur, fideliter unusquisque vestram, synodo aperiat: quod si præsentium alicui, quæ dicitur, vel tractabuntur displicuerint, procul ab omni contentionis umbra, personaliter coram omnibus mentem suam explicet; ut ita mediantē gratia Divina, res discuti possint (quod unice præ oculis habere debemus) & in pristinum, rectumque statum restituantur. Ita tamen ut in vobis nullum habeat locum contentio, & discordia, ad justitiam & veritatem perturbendam, neque Christianam vigorem, & sollicitudinem inquirendi, complectendive saniora consilia, langueat.

DE-

ANNO
CHRISTI
1599.

DECRETUM II.

V. Præcipit synodus in virtute Sanctæ obedientiæ, & sub poena excommunicationis ipso facto incurrenda, ne ullus ecclesiasticorum, vel secularium, ex vocatis ad synodum, & in ea existentibus, e loco Diamperitano, ubi synodus celebratur, absque expressa Illustrissimi Metropolitanæ facultate discedat; neque id fiat, nisi post celebrationem synodi, decretis propria manu subscriptis, cunctisque licentia recedendi facta. Illud insuper præcipit, & enixe commendat, ut si quis ad laudem Domini nostri, & in commune bonum Christianorum hujus dioceseos aliquid dignum, de quo in synodo agatur, animo præconcepit, illud Domino Metropolitanæ, verbo, vel scripto, per interpositam personam proponat, ut quod expedire videatur, decerni possit.

DECRETUM III.

VI. Cunctis præsentibus, & absentibus notum, manifestumque sit, nulli Populo siue Pago præjudicium futurum, quantum ad loci præminentiam, eo quod synodus in hoc loco de Diamper celebratur: nec ecclesiæ, aut personæ alicui ex ordine confedendi in synodo: immo omnia jura, & privilegia, sicut antea, cuius integra, & in suo robore permanura: quod si super iis aut alia re consimili, aliquid suboriatur dubium, Dom. Metropolitanæ exhibeatur, ut partibus auditis, pro iustitia decernat.

DECRETUM IV.

VII. Cum præ oculis habeat hæc synodus. (a) quodlibet donum esse a Deo, & omne donum perfectum descendere a Patre luminum, qui perfectam tribuit sapientiam, cum cordis humilitate eam postulantibus: & præterea quod (b) initium sapientia est timor Domini, monemus, & mandamus omnibus fidelibus Christianis, tam ecclesiasticis, quam secularibus hic congregatis, ut sua peccata cum animi dolore confiteantur, & sacerdotes sacrum celebrent: qui vero sacerdotes non fuerint, sanctissimam Eucharistiam suscipiant: a Domino devoto, & humili corde perentes optimum exitum rerum in synodo pertractandarum. Ad eundem finem quotidie, durante synodo duæ Missæ solemniter in ecclesia cantentur; a Latinis una de Spiritu sancto, altera a Syris de B. Virgine Maria Domina nostra, de cujus honore & gloria peculiariter agendum est. Hæ Missæ celebrandæ erunt horis, quæ congregationem non impediunt; quæ congregatio quotidie hora septima matutina inchoabitur. Insuper quotidie etiam post occasum Solis in ecclesia solemniter, tum a Latinis, tum a Syris cantabuntur Litanie B. Virginis, cum ejusdem commemoratione.

(a) Jacobi 1. v. 17. (b) Ecclesiastici 1. v. 16.

A

DECRETUM V.

VIII. Ad vitandas perturbaciones, quæ excitari possent; neve detur locus contentionibus non necessariis, & præjudicialibus; præcipit synodus in virtute Sanctæ Obedientiæ, & sub poena excommunicationis ipso facto incurrenda, ut dum fiunt congregationes, & synodales conventus, nullus siue secularis, siue ecclesiasticus audeat simul cum aliis, vel secularibus, vel ecclesiasticis convenire ad discutiendas res ad hanc synodum, vel ad istam Christianitatem pertinentes, absque expressa Illustrissimi metropolitanæ facultate: verum omnia, quæ pertractanda censuerint, palam, & in congregatione proponant: excipimus autem illos conventus a populo fieri solitos, dum aliquid, de quo commune consilium audiri debet, occurrit, vel quæ sunt ex mandato ejusdem Domini metropolitanæ.

ACTIO II.

IX. Die secunda, decantatis Antiphona, Psalmo, orationibus, & Hymno, prout in Pontificali Romano habetur: Illustrissimus metropolitanus in suo faldistorio sedens dixit: Venerabiles & dilecti fratres presbyteri: filii in Christo carissimi procuratores, & electi populorum: cum hesternæ die vix nobis per tempus licuerit alia peragere, quam divinis precibus, & concioni habendæ ad populum, incumbere, oportet hodie exordium sumere a rebus ad ipsam synodum pertinentibus: & ab iis primum, quæ ad integritatem, & veritatem nostræ Sanctæ Fidei Catholicæ, ejusdemque professionem spectant: sed prius vos iterum monemus in Domino, ut omnia, quæ vobis vel restau-randa, vel emendanda, vel in toto episcopatu, vel in aliqua ejus parte, visa fuerint, nobis, vel congregationi istiusmodi proponatis, ut omnia cum auxilio, & gratia Divina, vobis attententibus, ad optimum, quem optamus, statum perducantur, ad laudem Domini Nostri Jesu Christi.

DECRETUM I.

X. Ut quoad omnia synodus sacrorum, Canonum regulas teneat, & sanctorum conciliorum generalium, sacri potissimum concilii Tridentini vestigiis inhereat: ac probe cognoscens, id ab hac ecclesia merito exigi, utpote in qua variæ opiniones adversus nostram sanctam Fidem Catholicam insurrexerunt, varique errores ad Hereticis, & Schismaticis fuerunt disseminati, præcipit omnibus, tam ecclesiasticis, quam secularibus ad ipsam vocatis, ut nomine non solum proprio, sed etiam totius cleri, ac populi professionem Fidei, & jurementum per formulam hic annexam in manibus Illustrissimi metropolitanæ hujus concilii præsentis, omnino præstent.

XI. Et statim in executionem hujus de-

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

creti, utque exemplo se invicem accenderent, & alter alteri incitamento esset, Illustrissimus metropolitanus vestibus pontificalibus indutus, Mitra deposita, & ante Altare genuflexus, habensque ante oculos sancta Evangelia, & crucem, hisque tactis, proprio nomine, tamquam præsul hujus ecclesie hoc tempore Sedis vacantis, & metropolitanus ejusdem: nomine præterea totius Populi Christiani istius dioeceseos, & singulorum omnium, tam ecclesiasticorum, quam secularium, sequens juramentum, & professionem fidei, quæ subinde cunctis adstantibus, fuit declarata, emisit.

Professio, & Juramentum Fidei.

XII. In nomine sanctissima, & indivisa Trinitatis Patris, Filii, & Spiritus Sancti Personarum, & unus veri Dei. Anno a Nativitate Domini Nostri Jesu Christi 1599 sub Pontificatu Sanctiss. D. N. Clementis PP. VIII. ejusdemque anno septimo, in loco de Diamper regnorum de Malabar in die Orientalis, in ecclesia omnibus sanctis dicata, die 21. mensis Junii in synodo dioecessana hujus episcopatus ad Montana, ab Illustrissimo, & reverendissimo DD. Fratre Alexio de Mencia archiepiscopo metropolitano Goensi, Primæ Indiæ, & partium Orientalium, sede vacante ejusdem episcopatus. Ego N. libere, & spontaneè, nec aliqua violentia adstrictus, sed meo meo arbitrio, & pro Animæ meæ salutē, & quia ita ex corde credo, protestor, me firma fide credere, & confiteri omnia & singula, quæ continentur in symbolo fidei, quo utitur sancta Mater Ecclesia Romana. Videlicet.

XIII. Credo in unum Deum Patrem Omnipotentem &c. Deinde sequitur totidem verbis, fidei professio, ut habetur in Bulla Pii IV. Injunctum nobis. Dat. Romæ Id. Nov. An. 1564. usque ad illa verba inclusive: Animasque inibi detentas fidelium suffragiis juvari. Deinceps ita habet.

XIV. Pariter affirmo fidelium iustorum Animas ex hac vita migrantes, quæ hic propens, ob peccata debitis, jam satisfecere, & quæ purgatorium tormentum, juxta beneplacitum & ordinationem Dei plenam satisfactionem exhibuere, & pariter, quæ post Baptismum nullum peccatum commiserunt, statim post mortem pergere in Cælum, ubi vident Deum sicuti est. Exinde condemno, & anathematizo hæresim dicentium, iustorum animas esse in Paradiso terreno usque in diem iudicii: Animasque damnatorum, non aliter torqueri, quam ex scientia tormentorum, quibus post iudicii diem punientur. Similiter confiteor, & affirmo, sanctos, una cum Christo regnantes, venerandos, atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, & eorum Corpora, & Reliquias esse in terris venerandas: insuper Imagines Christi & Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum, habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam.

XV. Similiter sacratissimam Virginem Mariam esse propriæ, & vere Dei Matrem, & ita vocari debere a fidelibus, quia reali-

ter, & vere peperit secundum Carnem, ac sine dolore, aut angore aliquo, verum Dei Filium, verum hominem factum, ipsa Virgine permanente ante partum, in partu, & post partum, atque ipsam, nullam peccati actualis maculam contraxisse affirmo.

Confiteor etiam indulgentiarum potestatem a Christo in ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse.

Sanctam catholicam, & apostolicam Romanam ecclesiam omnium ecclesiarum matrem, & magistram agnosco; & omnes quotquot ipsi non obediunt, hæreticas esse ecclesias, schismaticas, atque inobedientes Jesu Christo, ejusque mandatis, nec non Hierarchie ecclesiasticæ ab ipso institutæ, ac demum extra æternam esse salutem.

Promitto, & juro veram obedientiam pape, seu Romano Pontifici, B. Petri apostolorum principis successori, & Christi in terris vicario, totius ecclesiæ capiti, ipsius doctori, & magistro, patri, prælato, & pastori omnium fidelium: necnon confiteor, omnes quotquot Romano pontifici Christi in terris vicario non obediunt, tamquam inobedientes mandatis ipsius Christi, ab æterna salute excludendos.

XVI. Recipio, approbo, & confiteor, omni hesitatione remota, omnes determinationes, diffinitiones, & declarationes in sacris canonibus, & conciliis generalibus, ac præsertim in sacrosancto concilio Tridentino contentas. Pariter damno, rejicio, & anathematizo omnia ipsi contraria; atque hæreses quasunque, ab ipsis damnatas, rejectas, & anathematizatas, una cum ecclesia damno, rejicio, & anathematizo; ac potissimum diabolicam, & perversam hæresim Nestorianorum, cum ipsorum perfido Duce Nestorio, ipsiusque prævis magistris Theodoro, & Diosdoro, cum omnibus, sequentibus, præteritis, & presentibus, qui a Satana seducti, & persuasæ, duos in Christo personas, & duo supposita impie asserbant; affirmantes, verbum divinum non assumpsisse carnem in unitatem personæ, sed tantummodo per inhabitationem, & mansionem in ea fuisse tamquam in templo; nec dicendum esse, Deum fuisse incarnatum; nec Virginem Mariam vocandam esse matrem Dei, sed tantum matrem Christi; quæ omnia rejicio, condemno & anathematizo, tamquam diabolicas hæreses; immo credo, amplector, & approbo, quæ circa hæc sacrum concilium Episcopatum I. ducentorum patrum decrevit, & in quo ex mandato Romani Pontificis Cælestini I. præfati B. Cyrillus patriarcha Alexandrinus, quem fuisse justum, & sanctum, Deoque gaudere omnino confiteor, quique eum blasphemant, extra æternam fore salutem.

Similiter damno dicentes, de Christi passione agendum non esse, nec de illo loquendum; immo id facere esse injuriam Christo irrogare, sed credo, & confiteor, meditationes, & colloquia de Passione Christi maximum fidelibus afferre proventum.

Pariter confiteor & credo, quod sicut unus est Deus, una fides, & unum baptisma, ita una tantum est vera lex in tota, atque integra Christiana ecclesia, quæ est lex Jesu Christi

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

sti Domini nostri, veri Dei, & veri hominis: quam unam legem omnes Apostoli, eorumque discipuli, & successores unanimiter, & uniformiter predicaverunt, & predicamus, & confitemur in toto orbe: & damno, ac rejicio inepte dicentes, aliam esse legem sancti Thomæ, & aliam divi Petri, atque esse omnino diversas: & nulla ratione inter se convenire; cum aliis omnibus erroribus, & hæresibus ab ecclesia matre rejectis.

Hanc veram catholicam fidem, extra quam &c. sequitur prout in laudata formula Pia-na usque ad ultima verba: quibus professio Diamperitana adjunxit sequentia.

XVII. Spondeo itaque, voveo, & juro Deo, Cruci, & sanctis evangelis, nullum me in præsens, vel in posterum in hac ecclesia, & episcopatu Montensi, episcopum, archiepiscopum, prælatum, pastorem, vel gubernatorem admissurum, præter illum, qui a sancta sede apostolica, per papam, & pontificem Romanum fuerit immediate constitutus; atque ipsi ita constituto, tamquam proprio, & vero pastori, obedientiam præstiturum, omnino independentem, nulloque expectato consensu, aut nominatione a patriarcha Babylonico, quem rejicio, damno, & anathematizo, tamquam hæreticum, Nestorianum, schismaticum, & extra obedientiam sanctæ Romanæ ecclesiæ, & idcirco extra æternam salutem; nec non juro, & promitto, ipsi nunquam obedire nec in aliquo cum eo communicare. Igitur omnia dicta, & promissa spondeo, voveo, juro, & confesso Deo omnipotenti, & huic sacrosanctæ Christi Cruci. Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta evangelia. Amen.

XXVIII. Qua protestatione, ac fidei professione peracta, reverendissimus metropolitani surrexit, & mitra capiti imposita, in faldistorio sedit, accepitque evangeliorum codicem, quem cruci supposuit. Ad eum primus accessit reverendus Georgius archidiaconus illius Montensis episcopatus, & coram eo genibus flexis, & clara, & intelligibili voce proprio Malabarico idiomate, eandem fidei professionem emisit, sacramento præfinito in ejusdem Metropolitani manibus. Deinde cunctis presbyteris, diaconis, & subdiaconis, & aliis Chamaizis inibi genuflexis, Jacobus Cassanarius de Pallurti synodi interpret veracula lingua Malabrica eam fidei formulam protulit, eandem singulis de verbo ad verbum repetentibus. Qua formula absoluta, omnes singillatim in manibus Metropolitanis juramentum præstiterunt; qui ab unoquoque eorum quæsit, num firmiter crederet omnia, quæ in ea formula continebantur; & insuper quidquid sancta mater ecclesia Romana credebatur, & confitebatur; & num rejiceret quidquid ipsa rejiciebat; an etiam anathematizaret perverfam Nestorianorum hæresim, cum eorum erroribus, ejusque authores, & fautores, Nestorium, Theodorum, & Diodorum, cum ipsorum affectis; insuper num sanctam Romanam ecclesiam, ut matrem, & magistram agnosceret, omniumque mundi ecclesiarum caput; ac confiteretur, quod ecclesiæ ipsi rebelles ab æterna excluderentur salute. An promitterent, & jurarent veram obedi-

tiam, & subjectionem sanctissimo patri papæ, & pontifici Romano, tamquam universali ecclesiæ pastori, apostolorum principis D. Petri successoris, & Christi in terris vicario, exclusa omni communicatione cum patriarcha Babylonico, schismatis antesignano, cui injuste usque ad hæc tempora subiecti fuerant? An sponderent, & jurarent, nullum alium in episcopum nunc, & in posterum accepturos præter illum, qui ab ecclesia Romana fuerit institutus, & a papa missus, & cuilibet hujusmodi, animo sincero, obedientiam præstituros, & recepturos tamquam proprium pastorem, quod proprium eorum est, qui sunt veri catholici, & ecclesiæ filii; demum se execratos patriarcham Babylonicum, tamquam hæreticum Nestorianum, & a gremio sanctæ matris ecclesiæ rejectum, nec unquam fore, ut illi pareant, aut cum illo in rebus ecclesiasticis communicent? Quibus omnibus articulis, & ipsorum cuilibet, omnes, & singuli, positis supra evangelia, & crucem manibus, responderunt, se ita credere, jurare, Deoque spondere per evangelia, & Christi crucem ipsis superpositam. Postea ecclesiastici eandem professionem, & juramentum præstiterunt; & subinde electi, & procuratores populum, & terroremque ejusdem dioceseos locorum, nomine communitatum, a quibus facultatem ad hoc munus acceperant. Id quod ab aliis etiam omnibus Christianis, qui aderant, præstitum fuit.

DECRETUM I.

XIX. Præcipit synodus, ut cuncti sacerdotes, diaconi, & subdiaconi præsentis dioceseos, qui non interfuerint synodo, eandem fidei professionem, & juramentum in manibus illustrissimi metropolitani in visitatione episcopatus, quam aggredi proposuit, præstare debeant; quique visitationis tempore abfuerint, id ipsum præstare debebunt in manibus illius, qui ab eo deputabitur: ita ut nemo in sacris constitutus in toto inveniatur episcopatu, qui hujusmodi possessionem, prout hic continetur, non emisit. Præterea jubet, nullum ex Cassanariis in vicarium, vel curatum cujuslibet ecclesiæ, ullo tempore eligi, quin ante possessionem initam, prædictam professionem faciat, vel in manibus præfatis, aut alterius ad id muneris designari: quod pariter de his, qui ad ordines sacros promoveri debent, eodem modo decernitur. Quod si prædictorum aliquis id facere renuerit (quod Deus avertat) excommunicatus declaretur, & ut talis ab omnibus habeatur, & tamquam vehementer suspectus de fide, juxta sacros canones puniatur.

ANNO
CHRISTI
1599.

ACTIO III.

A

CAP. II.

ANNO
CHRISTI
1599.

De rebus ad catholicam fidem spectantibus.

DECRETUM I.

XX. Quia sine fide impossibile est placere Deo (a), fides autem hujusmodi, est sancta fides catholica, quæ est veræ vitæ principium, & cujus puritate populus christianus, & catholicus ab eo, qui ejusmodi non est, discernitur; cumque synodo compertum sit, a pluribus hominibus ab hac vera fide errantibus, necnon mediantibus pluribus libris falsas, & erroneas doctrinas continentibus, errores non paucos in hac dioecesi fuisse disseminatos, eisque plures fuisse miserrime infectos, & in posterum multo plures infici posse, eidem synodo opportunum visum fuit, ultra professionem fidei jam factam, singillatim exponere præcipua nostræ fidei capita, & qui sunt contra illam errores in dictis libris, indicare, ut hujus dioeceseos incolæ, eorum malitiam, ac falsitatem agnoscant, eosque declinent, ac fugiant.

CAP. I.

Doctrina fidei.

XXI. Quæ nostra sancta fides, cum ecclesia catholica per totum orbem diffusa, ab initio credidit, tenet, & unanimiter proficetur, hæc sunt: credimus in unum verum Deum omnipotentem, incommutabilem, incomprehensibilem, ineffabilem, æternum, Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum: unum in essentia, trinum in personis; patrem ingenitum; filium genitum a solo patre, ipsi consubstantiali, & æqualem; Spiritum Sanctum ab æterno procedentem a Patre, & Filio; non tamquam a duobus principijs, aut duplici spiratione, sed ab utroque, tamquam ab unico principio, & unica spiratione. Pater non est Filius, nec Spiritus Sanctus; Spiritus Sanctus non est Pater, nec Filius; sed Pater est Pater tantum, Filius est tantum Filius; Spiritus Sanctus tantum est Spiritus Sanctus: nulla persona aliam æternitate præcedit, aut excellit magnitudine, aut superat potestate, sed semper est absque principio, & fine. Pater est qui generat: Filius qui generatur; Spiritus Sanctus qui procedit; consubstantialis pariter, & æquales, æque potentes, æque æterni. Tres istæ personæ sunt unus Deus, & non tres Dii, una essentia, una substantia, una natura, una immensitas; unum principium, unus creator omnium rerum, visibilium, & invisibilium, corporaliū, & spiritalium, qui cum voluit omnia sua bonitate creavit, & omnia quæ creavit, voluit esse valde bona.

Conciliorum Supplem. Tomo VI.

(a) Epist. ad Heb. c. 11. v. 6. (b) Joann. 1, v. 1, & 14.

XXII. Præterea unigenitus filius Dei, qui semper est cum Patre, & cum Spiritu Sancto, patrique consubstantialis, tempore a Divina misericordia præordinato, ut homines liberaret a peccato Adam, ceterisque culpis, incarnatus fuit vere Spiritus Sancti virtute, in illibato ventre Sacratissimæ Virginis Mariæ dominæ nostræ, atque in ea accepit veram, & integram naturam nostram humanam, corpus scilicet, & animam rationalem in unitatem personæ Divinæ, tali unionem, ut per illam unus idemque Jesus Christus sit Deus, & Homo; Filius Dei, & Filius hominis, nempe Virginis; quia una natura cum alia confusa sit; nec una in alia mutata, vel una mixta cum alia; vel earum alterutra perierit, & in nihilum fuerit redacta. Quamobrem in una persona, & in uno supposito divino, duplex est natura perfecta; divina, & humana; salvis semper utriusque proprietatibus, duplici videlicet voluntate, divina, & humana; & duplici operatione in uno tantum Christo; & sicut forma Dei formam servi non tollit, ita forma servi Dei formam non minuit, quia ipse, qui est verus Deus, idem est, & verus homo: Deus per illud, quod in (b) principio erat Verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum: Homo per illud, quod Verbum Caro factum est, & habitavit in nobis: Deus per illud, per quod propria virtute, de quinque panibus satiavit quinque millia hominum, per quod aquam vitæ æternæ, Samaritanæ promisit; Lazarum quatuoriduum in monumento suscitavit; visum cæcis restituit; infirmos sanavit, & imperavit ventis, & mari; homo, per illud per quod sitiivit, & esurivit, fatigatus fuit ex itinere, crucis arbori fuit clavibus confixus, & in ea expiravit: denique idem secundum Divinitatem æterno Patri æqualis, immortalis, & impassibilis, & secundum humanitatem minor D patre, mortalis, atque passibilis.

CAP. III.

XXXIII. pariter, quod ipse Dei filius incarnatus, vere fuit natus ex Maria Virgine, & ejus corpus ex hujus purissimo sanguine fuit formatum, & ipsius est vere Filius; quapropter confitemur ipsam esse vere Matrem Dei, & ita ab universa catholica ecclesia appellandam esse, & invocandam, eo quod vere, & realiter absque doloribus, aliisque passionibus, peperit secundum carnem verum Dei Filium, hominem factum: & ipse Dei filius incarnatus vere fuit pro nobis passus; vere mortuus, & sepultus; vere cum anima ad inferos Limbi descendit ad liberandas sanctorum patrum animas ibi existentes; & die tertia vere a mortuis surrexit; & per quadraginta dies docuit apostolos, locutusque est de regno Dei, & postea virtute propria in coelum ascendit, ubi sedet ad dexteram majestatis gloriæ, & potentie patris, unde venturus est

E

est

est ad iudicandum vivos, & mortuos, & dan-
dum unicuique præmium, vel poenam se-
cundum opera sua.

ANNO
CHRISTIANI
1599.

C A P. IV.

XXIV. Similiter profitetur neminem ab Adamo descendentem, conceptum, & natum, aliquo tempore salvum fuisse, aut salvandum esse, aliter quam per fidem mediatoris Dei, & hominum, Jesu Christi Filii Dei, & per ejus sanguinem, ac mortem, qua nos æterno patri reconciliavit, & nostrarum iniquitatum chiographum solvit, quæ quidem fides ante adventum Christi, erat de ipso venturo, & redempturo; & post ejus adventum, est fides, qua creditur ipsum advenisse, & nos sua morte, & Sanguine suo redemisse.

C A P. V.

XXV. Insuper omnes, quotquot naturali generationis modo ex Adamo nascimur, filios iræ, & peccati originalis macula infectos, nasci; quam contraximus ob culpam inobedientiæ Adam, in quo nos omnes peccavimus. Adamus enim peccando, & sibi & nobis sanctitatem, & justitiam perdidit, & peccatum proprium, & personale ipsius, in nos omnes generatione pertransivit, dicente apostolo: (a) *Per unum hominem peccatum intravit in Mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.* Quod licet verum sit, & firma fide tenendum, peccatum illud in nos generatione pertransire, non tamen animæ nostræ sunt ex traduce, aut sicut corpora generantur, aut educuntur de potentia materiæ, velut animæ Brutorum, sed ex nihilo a Deo creantur, & divina dispensatione, dum corpora perfecte formantur, & *organizantur*, ipsis infunduntur, & in quo infusionis instanti maculam originalis peccati, quod in Adamo commissimus, animæ contrahunt, per quod a cælo excludimur, Deoque in æternum privamur: quod tamen peccatum deletur baptismo; quo mediante, anima a culpæ noxa abluitur, & nos, qui per peccatum eramus filii iræ & a coelesti patria, regnoque cælorum exules, constituimur filii Deo cari & cælorum hæredes; insuper virtute ejusdem baptismatis reliquæ noxæ, & peccata actualia illis, qui talia perpetraverunt, cum omnibus poenis pro ipsis debitis remittuntur.

C A P. VI.

XXVI. Uterius animas eorum, qui post baptismi susceptionem nullum admiserunt peccatum vel de admittis condignam poenitentiam cum æqua, & integra satisfactione egerunt, statim in cælum duci, & ipsum videre Deum trinum, & unum, clare, sicuti est, divina gaudent visione; alios aliis perfectiori mo-

do, pro meritorum diversitate; & pariter, qui in mortali actuali absque condignâ poenitentia decedunt, vel etiam cum solo originali illico ad inferna descendere, poenis æternis inæqualibus tamen, juxta demeritorum inæqualitatem, in æternum puniendos.

C A P. VII.

XXVII. Sicuti etiam, quod ii, qui ex fidelibus christianis, ex hac vita in caritate decesserint, vera pro peccatis poenitentia peracta, sed nondum plena Divinæ justitiæ satisfactione pro ipsis exhibita, mox ad locum, & poenas purgatorii ducuntur, ubi per ignem, aliasque poenas, toto tempore, quo Deo, juxta peccatorum qualitatem, & quousque plene pro illis satisfecerint, visum fuerit, ab ipsorum fordibus abluuntur; postquam vero fuerint abluti, ad gloriam, Deique gaudium recipiunt; quo in purgatorii loco, animabus ibi detentis maxime profunt suffragia, orationes, elemosynæ, aliasque pietatis opera, quæ viuentes pro defunctis facere consueverunt, potissimum vero sacrosanctum missæ sacrificium, quo poenæ leviores reddantur, & citius in cælum deportentur.

C A P. VIII.

XXVIII. Similiter quod die judicii, nostra corpora in cinerem, pulveremque reducta, resuscitantur, eademque nostris animabus, unumquodque suæ, iterum uniuntur: aliter tamen, & aliter resurgemus, boni quidem, ut circumdati gloria, immortales, & impassibiles regnent cum Christo in cælis; mali autem ut in damnorum consortio in inferno, æterno, & vero igne perpetuo crucientur.

C A P. IX.

XXIX. Pariter quod in principio, & in tempore, creavit Deus omnia visibilia, & invisibilia, corporalia, & spiritualia, cælumque Empyreum Angelis replevit, e quibus Deo obediētes, in gratia fuere confirmati, & retinētes dotes, ac perfectiones, quibus Deus eos in ipsa creatione decoravit, fuerunt ad æterna gaudia evecti: rebelles vero in infernum, quem Deus, dum peccarent, creavit, detrui sunt, ubi divinæ justitiæ rigore, non tantum poena damni, qua divina visione privantur, ad quam creati fuerunt, sed & simul vero igne, aliisque poenis in æternum torquentur: Qua de causa tanti boni quod justos manet, et quo ipsi ob propria peccata carent, invidia ducti, odio insuper acti erga Deum, ejusque opera, *intrinsicè* demum, qua obdurati sunt malitia, impulsu, homines tentant & ad malum sollicitant.

CAP.

(a) Ad Rom. 5. v. 12.

ANNO
CHRISTE
1599.

CAP. X.

XXX. Præterea proficitur Angelos beatos, aliosque sanctos, cum Christo in Coelis regnantes, (a) a fidelibus colendos, ac venerandos esse, a Deo per ipsorum intercessionem, nostris necessitatibus remedia postulando, utque pro nobis Deum deprecantur: quod quidem præstant, dum Deo offerunt pro nostris malis preces, supplicationesque: Corpora etiam, & Reliquias ipsorum maxima cura, & veneratione in terris custodiendas, osculandas, & colendas, ac in Altaribus, aliisque peculiaribus locis collocandas: quippe quæ fuere viva Christi membra, ac Templum Spiritus sancti: nec non iudicii die talia Corpora resuscitanda esse, & æterna gloria in Coelo induenda; per quæ in terris, plurima nobis Deus beneficia confert.

CAP. XI.

XXXI. Itemdem Christi Domini, & Beatissimæ Virginis Mariæ Imagines, necnon sanctorum Angelorum, qui aliquid valent, sicut & aliorum sanctorum, quos esse Coeli incolas ecclesia credit, retinendas esse, & decentibus in locis habendas, non tantum in domibus fidelium, verum & in templis, atque potissimum: quæ quidem venerari colique debent, debito ipsis cultu, eo scilicet, quo sanctos, vel aliud quodcumque cultu dignum, quod per ipsas representatum veneramus: non quod ipsæ aliquam inesse virtutem, seu divinitatem, ob quam debeant coli, credamus, vel in eis spem, fiduciamve nostram ut Gentiles in Idolis, collocemus, sed quia honor ipsis a nobis exhibitus, ad prototypum per ipsas representatum referatur, ita ut per Imagines, ante quas in genua procumbimus, vel alios actus religionis exercemus, adoremus Christum, & Sanctos. Quamobrem signum Crucis adoratione latræ soli Deo debita adoramus, eo quod Filius Dei Dominum nostrum Jesum Christum pro nobis in ipsa passum exhibet, & quia ut ipse dixit: (b) hoc in die iudicii apparebit signum Filii hominis: eademque latræ adoratione ex eodem motivo, colimus ceteras Christi Imagines.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

(*) Circa ritum venerationis Sanctorum post immensæ propemodum ecclesiasticæ eruditionis volumina a SS. D. N. Benedicto XIV. edita consulere iuvabit *Dissertation. De ritu offens. Sac. Reliquiar. evulgatam anno 1721.* a Petro Moretto Viro eruditissimo; & supplementum Dissertationis ad calcem Libelli, *De ritu variandi chorale indument.* ab eodem auctore editi Romæ anno 1732. & novissime Johann. Crysof. Trombelli Opus *De cult. SS. typis Bononiæ excusum anno 1743.*

(b) Locus indicatur Matt. 24. v. 30. ubi legitur *Tunc apparebit signum Filii hominis in Cælo.* Veteres Patres & plerique Interpretes, hoc signum Filii hominis, Crucem asserunt: quam sententiam adoptavit Ecclesia dum concinit in ejus officio: *Hoc signum Crucis erit in Cælo &c.*

(c) Quoniam privilegium istud, quo Romanæ super ceteras Orbis ecclesias jure præeminet, atque extollitur, desumitur ex itinere Romano Divi Petri, ejusque in Urbe episcopatu, legendus omnino est liber de hoc argumento editus Florentiæ anno 1741. a Petro Fogginio, in quo accuratissimus auctor, Romana momenta asserit, atque heterodoxorum cavillationes invidiosissime resolvit; eo vel maxime, quod cum huic veritati acquieverint infensissimi ecclesie hostes, Montanus, Arius, Pelagius, &c. alii demum per decem, & tria sæcula siluerint, venales tantum calami Marcellii Patavini, & Joannis de Janduno, pro Ludovico Bavaro scribentes, circa factum illud historicum, omnium primi, ut apparet, istam camarinam moverint.

CAP. XII.

XXXII. Pariter Catholica constituitur ecclesia, hominum unicuique ab ortu suo, Angelum a Deo in illius custodiam deputari, ut ipsum ad bonum incitet, & a malis, in quæ seclusa custodia sollicita casurus esset, eruat: quem insuper Angelos in illius custodiam accipit, quando vixerit: itaut eum continuo comitetur, & quantum in se est a malis, & peccatis abducatur, eumque ad vitam æternam dirigat: atque adeo ejus libero arbitrio quæ recta sunt proponit, a quo bona quamplurima, tum temporalia, tum spiritualia accipimus, etiam nihil tale cogitantes: Angelum vero hæc munia obeuntem, nostrum Angelum, Custodem appellari.

CAP. XIII.

XXXIII. Unam pariter esse ecclesiam, Catholicam toto Orbe diffusam, & cujus est pastor summus pontifex Romanus; Beati Petri Apostolorum Principis in ea sede successor, cui, & per quem successoribus suis, plenam potestatem regendi, & gubernandi totam ecclesiam, Christus contulit; & unde ecclesia Romana (c) est Caput, Mater, & Magistra omnium Orbis ecclesiarum, sicut & pontifex Romanus, Caput totius ecclesie, Pater, Magister, omniumque Christianorum doctor, omniumque Christianorum præsul, cunctorumque Sacerdotum, episcoporum, primatum, Patriarcharum, ecclesiarum quarumcumque; omnium Imperatorum, Regum, Principum, & dominorum Pastor, omnium denique, (dummodo sint Christiani, totiusque Populi fidelis) ex quo ipsi pontifici Romano, & Christi Vicario obedire in terris renuentes extra viam existunt salutis æternæ, & in Infernum detruduntur, tamquam Hæretici Schismatici, inobedientes mandato Jesu Christi, Dei Filii Domini nostri, ac Hierarchiæ ab ipso in sua ecclesia constitutæ.

CAP. XIV.

XXXIV. Unum similiter, eundemque Deum auctorem fuisse veteris, novique Testamenti, id est Prophetarum, & Evangelii:

B 2

nam

ANNO
CHRISTE
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

nam Testamenti utriusque scriptores, afflati Spiritu sancto scripserunt. Itaque recipit ecclesia omnes libros Canonicos (a) Testamenti utriusque, infallibilem in se veritatem continentes, atque a Spiritu sancto dictatos: videlicet e Testamento veteri quinque Moysi libros: Genesim, Exodum, Leviticum, Numeros, Deuteronomium: pariter libros Josue, & Judicum, & Ruth: quatuor Regum: duo Paralipomenon, & primum Esdræ, & ejus secundum, qui dicitur Nehemias: Libros Tobie, Judith, Esther, Job: Psalterium Davidicum centum quinquaginta Psalmos continens: Parabolas, Ecclesiasten, Canticum canticorum, sapientiam, Ecclesiasticum: quatuor Prophetas majores, Isaiam scilicet, Hieremiam, cum Baruch, Ezechielem, Danielem, duodecim item minores, nimirum Oseam, Joelem, Amos, Abdiam, Jonam, Michæam, Nahum, Abacuch, Sophoniam, Aggæum, Zachariam, Malachiam, & primum, & secundum Machabæorum. Testamenti novi quatuor Evangelistas, scilicet Matthæum, Marcum, Lucam, & Joannem: Acta Apostolorum a D. Luca conscripta: quatuordecim Divi Pauli epistolas, nimirum unam ad Romanos, duas ad Corinthios, unam ad Galatas, unam ad Ephesios, unam ad Philippenses, unam ad Colossenses, duas ad Theſſalonicenses, duas ad Timotheum: deinde unam singulis: nempe ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos: Petri apostoli duas: Joannis apostoli tres: Jacobi apostoli unam: Judæ apostoli unam, & Joannis apostoli Apoclypsim: qui libri cum omnibus suis partibus sunt Canonici, & infallibilem in se continent veritatem.

DECRETUM II.

XXXV. Declarat synodus, in libris novi foederis, qui sunt in usu in hac dioecesi (b) Soriana, vel Syriaca lingua scripti, desiderari Evangelio S. Joanni initium capituli octavi de muliere in adulterio deprehensa, & ad Christum Dominum adducta: pariter in capite decimo Luca, ubi dicitur, Christum misisse septuaginta duos Discipulos, poni Septuaginta tantum: similiter Matthæi 6. in Oratione Pater noster, post ultima verba: Sed libera nos a malo: hæc addi: quoniam tuum est Regnum, virtus, & Imperium in secula seculorum. Sed nec in dictis libris legi secundam epistolam Divi Petri, secundam, & tertiam Divi Joannis, epistolam Judæ, nec Apoclypsim.

(a) Theodorus Mopsuestenus Magister Nestorii, expunxit a sacrorum Librorum Canone, ut constat ex Quinta Synodo Gen. Colias. 4. a num. 63. & ex Leontio Byzantino Lib. de Nestorian. impiet. num. 14. & 17. sequentes Libros: nimirum Job, Paralipomenon primum & secundum, Esdræ, Canticum canticorum, Epistolam Jacobi, & alias aliorum Catholicas: qui tamen alias, in eos libros commentaria scripsisse perhibetur. Verum a Nestorianis laudati libri pro Canonicis habentur, ut ex Catalogo Sobenis Cap. 1. liquet apud Alfeman. Tom. 3. Bibl. Orient. pag. 5. & Tom. 4. pag. 236.

(b) Etiam si omnia ista loca novi Testamenti, depravata asserantur a Nestorianis, ut notat nostra Synodus, & ex ipsa Possevinus Tom. 2. Appar. pag. 468. & Thomas a Jesu in Lib. de Convers. omn. Gent. procur. pag. 355. tamen legenti ipsa loca apud Calimetum in Evang. & Epist. & quæ habet Alfemanus Tom. 4. Biblioth. Orient. pag. 238. & seq. facile constabit ea omnia, ante exortam Nestorii hæresim ita legi in Vulgata Syriaca versione, ut liquet ex MS. Codd. apud Syros Orthodoxos extantibus, & ex Nov. Testam. Syriaco edito Romæ, Parisiis, & Londini.

Joannis. Præterea e cap. 4. epist. 1. B. Joannis impie fuisse expunctum versiculum illum: Qui solvit Jesum non est ex Deo, & ejusdem epistolæ illum alium: Tres sunt, qui testimonium dant in Cælo: Pater, Verbum, & Spiritus sanctus, & hi tres unum sunt. Et in veteri Testamento desiderari libros Esdræ, Tobie, & Sapientie. Quos libros, & versiculos jubet transcribi & partes ablatas restitui, per emendatos Chaldaicos Codices, & conformiter ad editionem latinam, & vulgatam, qua sancta Mater Ecclesia utitur: ut præfens ecclesiæ scripturas integras habeat: ipsique nulla, ne minima quidem parte imminutis, & immutatis facili libris, prout scripti fuerunt, & in universali leguntur ecclesiæ, utatur: Quod munus præstari expetit synodus a R. P. Francisco Roz Societatis Jesu, & Syriacæ lingue professore in Collegio de Vaipicora, ob eam qua pollet in illorum Idiomatum, & divinarum scripturarum cognitione.

DECRETUM III.

XXXVI. Cum sacra Biblia, columnæ sint, quibus nostra Catholica Fides innititur, basisque, & fundamenta, in quibus consistit, & ubi veritas, puritasque illius perspicitur, quotquot hæretici fidem destruere machinati sunt, iidem divinarum scripturarum textum corrumpere, & quædam ipsorum erroribus adversantia intercipere, sicuti & nonnulla, quæ ipsis favere possent, affluere non desiterunt: & quod in præfenti quoque episcopatu accidit, dum per episcopos Hæreticos Nestorianos regebatur, qui in sacris libris, quibus utebantur, loca Nestorii erroribus contraria, similiter depravarunt.

Videlicet actum apost. cap. 20. ubi Paulus dicit: attendite vobis, & universæ ecclesiæ, in qua vos Spiritus sanctus episcopos posuit, ad regendam ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo, mutaverunt impie nomen Dei & posuerunt Christi, ut sensus sit: in qua vos posuit Christus ad regendam suam ecclesiam, quam acquisivit suo sanguine: Nam ipsi Nestoriani a Diabolo acti, veritatem Catholicam, scilicet Deum pro nobis passum, sanguinemque fudisse, fateri nolunt.

Ex cap. 4. epist. 1. Joannis abstulerunt versum: qui solvit Jesum non est ex Deo, quippe qui contra Nestorium facit, impie dividentem Christum in duo supposita.

Ea-

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

Eadem epist. (a) cap. 3. ubi dicit, in hoc cognovimus caritatem Dei, quoniam ille animam suam pro nobis posuit, prorsus ex malitia pro Dei vocem Christi supponunt, dicentes: in hoc cognovimus caritatem Christi, quoniam ille &c., ut pariter cum Nestorio negent, Deum pro nobis mortuum.

In epist. ad Hebraeos cap. 2. ubi dicit Apostolus: vidimus Jesum propter passionem mortis gloria, & honore coronatum, ut gratia Dei pro omnibus gustaret mortem, scribit, ut distinctionem duorum suppositorum cum Nestorio asserat, ita superaddendo (b) vidimus Jesum propter Passionem Mortis, gloria, & honore coronatum, ut gratia Dei PRÆTER DEUM pro omnibus gustaret mortem: id est, ut gratia Dei, sed a Deo divisis, & extra Deum pro omnibus moreretur.

In cap. 6. Lucæ, ubi Christus dixit: (c) mutuum date, nihil inde sperantes, ut usuras, quibus alebantur, & quas tamquam justitiae consonas probabant, defenderent, posuerunt ita: mutuum date, & inde sperate: quasi diceret, mutuum date & lucrum inde expectate. Quæ omnia loca, ut depravata, & corrupta ab Hæreticis, præcipit synodus in cunctis codicibus expurgentur, & castigentur, ac puritati pristinae, juxta veritatem editionis vulgatæ, qua sancta Mater ecclesia utitur, restituantur, idque sine mora cupit ab Illustrissimo metropolitano in hujus dioeceseos visitatione fieri, vel per semetipsum, vel per viros Syriace doctos, quos ipse ad hoc munus deputaverit.

DECRETUM IV.

XXXVII. Comperit synodus ob communicationem, quam in hac dioecesi habent Christiani cum Infidelibus, aliquos ipsorum animis adhæsisse ineptos errores, eosque ab hebetibus, & rudibus hominibus mordicus teneri, & potissimum quidem tres hæc Infidelibus familiares: nempe animas post mortem in alia corpora transmigrare, sive animalium, sive aliorum hominum, quod & ineptissime asseritur, & est error, & hære-

sis manifesta, nostræ Catholicæ fidei opposita, docenti, animas post mortem, in Cœlum, Infernum, Purgatorium, vel Limbum, pro meritis uniuscujusque duci, absque tali transmigratione, falsa, & inter fabulas numeranda.

XXXVIII. Secundo omnia fieri necessitate, fato, aut fortuna, quod ipsi appellare solent nascentiam hominum: asserentes, res, velint nolint homines, ita debere contingere, ut de facto contingunt, quod est apertus error ab Ecclesia damnatus, tollens de medio libertatem arbitrii, qua Deus nos præditos esse voluit, in nostra relinquens libera potestate bene, vel male agere, itaut nostræ electionis sit obedire sanctis inspirationibus, & internis motibus, quibus ad amplectendum bonum, repudiandumque malum allicimur, & provocamur; quamobrem sicuti a sua Divina misericordia, ac bonitate sunt motus, & incitamentum ad bonum, ita a nostro libero arbitrio, Divinis auxiliis adjuto, est motibus illis, & incitamentis vel obtemperare, vel contumaciter obstitere, & uno verbo, bene, vel male operari; atque adeo unice nostra libera voluntas in causa est peccatorum, ac nostræ perditionis, ut docet Catholica Fides; nascentiæ vero fatum, quam Infideles impie docent, mera fatuitas est.

XXXIX. Tercio: unumquemque sua [d] in lege salvari posse, legeque omnes esse rectas; quod plane erroneum est, ac hæresis turpissima: nulla enim est lex, in qua salvi fieri valeamus, præter legem Christi Salvatoris nostri; una quippe ipsa veritatem docet, & homines quorquor sectas alias proficiuntur, a veritate turpiter aberrant, & penitus extra salutis æternæ viam miserime vagantur; atque adeo ad Inferni pœnas damnabuntur, nec enim aliud nomen datum est hominibus, præter nomen Jesu Christi Dei Filii pro nobis crucifixi, in quo oporteat nos salvos fieri. Horum errorum fugam ab omnibus Ecclesiæ Vicariis, & Concionatoribus sæpissime rudi Populo inculcari Synodus jubet. Id quod privatim præstari vult ab iis, qui Confessiones audiunt, qui si poenitentes suos erroribus hisce

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) Omnibus quidem iis locis, eo modo quo leguntur in plerisque Orientalibus versionibus, utebantur Nestoriani, ut Christum in duo supposita divisum adtruerent; qui valde impugnatur illo textu nostræ vulgatæ latinæ: Qui solus Jesum non est ex Deo; id est qui descendit, & dividit Christum in plures personas, aut in plura supposita, vel ut commentatur Calmetus: Qui dividit quidquid in ejus persona unum tantummodo est. Hic autem versus, ex cap. 4. epist. 2. Joann. non fuit ablati a Nestorianis, ut PP. Diamperitani putarunt; sed cum Malabarenses versionibus Orientalibus uterentur, illum versum legebant sic: Omnis spiritus qui non confitetur, Jesum Christum in carne venisse, non est ex Deo; quæ lectio uniformis videtur, in Græcis omnibus exemplaribus Syriaco, Arabico, & Æthiopico.

(b) Quatenus ad hunc textum Pauli ad Heb. 2. v. 9. traducuntur Nestoriani, tamquam illius depravatores, quo circa consule Cl. Asseman. tom. 4. pag. 2. 9. Ceterum liquet utramque lectionem antiquissimam esse: & illa quidem quæ Nestorianis tribuitur, ubi pro: Gratia Dei, legitur, Præter Deum, vel: absque Deo, recensetur non modo a D. Fulgent. Theodoret. & Vigilio Tapfenst. verum etiam ab Ambrosio, Hieron. & Origene; a qua iste delirando intulit, Christum mortuum esse pro omnibus hominibus, & Daemonibus, eo quia pro omnibus excepto Deo, aut præter Deum, salvandis, mortuus fuerit. Unde etiam Nestorio antiquior evincitur modus ille legendi. Vide Calmet hic.

(c) Neque locus iste Lucæ depravatus est a Nestorianis: nec ex ejus lectione, & genuino sensu educi potest, nisi ineptiendo, licitum esse usuras accipere. Vide inferius adion. 8. Decret. 9. in Not.

(d) Politicorum & Tolerantium in hoc est perversum Dogma, in solo enim Christo Jesu oportet nos salvos fieri; unde indifferentes, quam longissime a via veritatis aberrant.

ANNO
CHRISTII
1599.

scē irretitos inveniant, omni ope contendant, ut eos ab hisce delictis, ad Catholicæ veritatis professionem revocent.

DECRETUM V.

XL. Ad notitiam pervenit synodi, fuisse in hac Dioecesi etiam e suggestu divulgatam hæresim valde noxiam, nimirum injuriam Christo irrogare, [a] qui ejus Sacram Passionem meditetur, vel de ea loquatur, idque peccatum esse gravissimum (quod insuper impiis censuris non sine incredibili audacia fuit prohibitum) & etiam nunc plurimi miserrime decepti tenent. Hic manifestus error, & opponitur fidei, & fidelibus maximum animarum detrimentum affert; cum ex dictis meditationibus, & colloquiis ingentes capiuntur fructus amoris, & dilectionis erga Dominam, qui talia passus est, ut nos redimeret, tum & imitationis earum virtutum, quæ in ejus Passione magis replendent; concipitur etiam odium peccatorum, propter quæ delenda fuit passus, timor divinæ Justitiæ, cui adeo rigorose satisfecit, fiducia salutis, pro qua nobis obtinenda, tam copiosum redemptionis pretium impendit; desiderium frequentandi Sacramenta, quibus Passiois virtus applicatur, ultra alia quamplurima emolumenta inde provenientia. Perniciosissimus error hujusmodi, ad alium in Nestoriana secta viam stravit; reprobationis scilicet sacrarum Imaginum; si etenim impium est de Passione Christi cogitare, ejusmodi etiam erit quidquid illius memoriam excitat inter fideles, & promovet, cujusmodi est signum Sanctæ Crucis, & Sacræ Passiois Imagines: Quæ omnia cum sint manifestæ hæreses, & stultissima Nestorianorum deliria, maximopere commendat Synodus Conclonatoribus, Sacerdotibus ad audiendas Confessiones deputatis, & Rectoribus Ecclesiarum; ut passissime mysteriorum adeo Divinorum, & sublimium meditationem, Populo persueant. Qua occasione devotionem erga Rosarium Virginis Mariæ Populo infillunt, quippe in eo præcipua Vitæ, & Passiois, ac Mortis Christi Mysteria recoluntur.

DECRETUM VI.

XXI. Inter plures errores a perfidis Nestorianis disseminatos in hac dioecesi, quosque usitatis libris inferuerunt, plerique leguntur adversus B. B. Virginem Mariam Dei matrem, præsentissimum in nostris calamitatibus remedium, misericordiæ matrem, peccatorum advocatam, Angelorum reginam; quapropter declarat synodus, catholicam docere fidem, beatissimam Virginem numquam actualis peccati maculam incurrisse; immo pie credi eam (b) fuisse a peccato originali præservatam, quod sane matris Dei dignitatem maxime decet; etsi quoad hoc nihil adhuc sancta mater ecclesia definiit. Insuper eadem fides docet catholica, Virginem extitisse semper illibatissimam ante partum, in partu, & post partum, peperisse absque doloribus, aliisve anxietatibus, verum Dei Filium, Hominem factum, nec emisisse (c) Secundas, vel subiectam fuisse purgationibus, aliisque incommodis, quibus mulieres aliæ subjacent in partu; Quin etiam nec in partu, nec post, aliquid (d) obstrictis, vel alterius ope indiguisse, nam salva virginæ claustris integritate, hora & tempore a Sanctissima Trinitate præfinito, non sine ejusdem Virginis ingenti lætitia, & spiritali gaudio, æternam Verbum caro factum, e purissimis visceribus prodijt: unde appellanda est vera Dei Mater, & non Mater tantum Christi; quæ postquam ex hac vita migravit, assumpta fuit in coelum, quo anima, simul cum purissimo Corpore commigravit, singulari quidem privilegio dignitati, ac peculiaribus ipsius meritis debito. Nec enim congruum erat, quod Corpus illud, e quo Sanctissima Caro Filii Dei Hominis facti, efformata fuerat, in pulverem, cineremque, more aliorum abiret; sed par erat, ut non expectata universæ resurrectionis diæ glorificaretur, & exaltaretur super omnes choros Angelorum, ut canit, & constitetur ecclesia; circa quæ omnia impij heretici Nestoriani plurimas posuerunt blasphemias et hæreses, quas

ANNO
CHRISTII
1599.

(a) Hic error damnatus fuit a concilio Viennensi, inter alios Beguardorum; quorum ultimas secesserunt ab Harduino, Collect. tom. 7. col. 1359. Quod esset imperfectionis, si a puritate & altitudine contemplationis, tantum descenderent, quod circa Sacramentum Eucharistiæ, aut circa passionem humanitatis Christi aliqua cogitarent. Attamen meditari in Christo laudabile est, immo initium ad supremam contemplationem ex S. Theresia a Jesu in Castell. Mansio. 7. cap. 2. quam sequitur P. Godinez, hoc tempore illustratus a P. Emmanuele Ignatio de la Reguera tom. 2. Praxis theol. mystic. lib. 5. Schol. 20. & 21. ad caput 5. Viro pietate, ac mystica oeconomia conspicuo.

(b) In hanc rem plurimum juvabit, perlegere, quæ hoc ævo scripta sunt pro voto profundendi sanguinem in defensionem istius opinionis, a Parthenotimo, P. Attardi Augustinensi, P. Luca Minorita, aliisque; & quæ ex adverso sub nomine Antonii Lampridii, & Ferdinandi Valdesii edidit eximus atque præclarissimus toto orbe literario scriptor Ludovicus Antonius Muratori, qui unus immaculatæ Conceptionis gloriam, præ omnibus, quasi ex repercussione luminis, splendidiorem reddidit, atque augustiorem.

(c) Ita sensisse antiquos Patres apparet ex S. Cypriano seu auctore Serm. de Nativ. Christi dicente: Nec locus ibi erat lavacris, quæ solent puerperis preparari; quippe nec aliqua natura injuria, Matrem Domini laeserat.

(d) Nullam in partu Virginæ intervenisse obstricticem affirmavit Cyprianus, ubi supra: Genitrix est (Maria) & obstrictrix: ultro maturus ab arbore basula, fructus elapsus est; nec oportuit vellicari quod sponte prodibat. Consonant Nazian. de Christi passio. Nyssen. Ser. de Resur. Hieronym. Contra Jovianum: Fulgent. De laud. V. Mariæ, & Bernardus Ser. 4. in vig. Nat. Domini. Apagæ ergo puditissimam fabulam Nestorianam, quod nimirum S. Anastasia obstricticis obsequia V. Mariæ præsterit, atque idcirco de ea fieri commemorationem in secunda Missa Nativitatis Domini; vide Lami de erudit. Apostol. pag. 284.

ANNO
CHRISTI
1599.

quas vel in Breviaris hujus episcopatus ediderunt.

DECRETUM VII.

XLII. Non sine ingenti dolore audivit synodus hæresim, perversumque terrorem, fidelibus hujus dioeceseos perniciosissimum, per schismaticos disseminatum, asserentes, unam esse legem sancti Thomæ, aliam vero divi Petri, ambas a Christo immediate latus, quæ tamen constituiebant duas ecclesias diversas atque invicem distinctas, et alteram ab altera independentem, nec pastorem unius debere pastori alterius obedire. Proferentes vero legem divi Petri, conari in destructionem legis sancti Thomæ, eosque ob tale crimen a sancto Thoma puniri. Quæ omnia errores sunt notissimi, apertum schisma, hæresisque perversa; cum lex Christianorum sit unica a Jesu Christo Filio Dei data, et explicata, et per ipsius apostolos sub una fide, et uno baptismo per universum mundum promulgata; quo circa una tantum est ecclesia catholica, et apostolica, cujus unus est Sponsus Christus Deus, et homo, qui eam fundavit, unus tantum pastor universalis, qui ea regit, et cui alii omnes prelati obedire tenentur, Papa pontifex Romanus, divi Petri apostolorum principis in cathedra successor, quam illi Christus ipse, et in eo ceteris illius successoribus tradidit: quam doctrinam catholicam, utpote ad salutem æternam necessariam, jubet Synodus a parochis, concionatoribus, quampluribus populo proponi, ut de re adeo necessaria plenius instruantur.

DECRETUM VIII.

XLIII. Quoniam ante adventum illustrissimi Metropolitani in hanc dioecesim, frequentissimo quædam præferebatur hæresis semel, et iterum in sancto Missæ sacrificio, etiamque bis in divino officio, patriarcham Babylonicum vocando pastorem universalem, et caput ecclesiæ catholicæ, eoque decorabatur titulo soli pontifici Romano, principis apostolorum, Divi Petri successoris, Christianique in terris vicarii debito, quoties ipse nomen proferendum esset; præcipit Synodus in virtute sanctæ obedientiæ, et sub poena excommunicationis ipso facto incurrenda, ut nullus in hac dioecesi, sive secularis, sive ecclesiasticus, hujusmodi titulo audeat verbo, vel scripto, tam in divino sacrificio, et officio divino, quam extra, patriarcham Babylonicum, aut quemlibet alterum *Prelatum* donare, præterquam pontificem Romanum dominum nostrum; qui vero contra fecerit, pro excommunicato, schismatico, et heretico denuntiatur, et ut talis juxta sacros canones puniatur; tum quia patriarchæ babylonici, quibus ecclesia præsens erat subiecta, sunt hæretici Ne-

storiani, et hujus maledictæ sectæ duces, schismatici, extra obedientiam sanctæ Romanæ ecclesiæ, a nostra fide catholica alieni, atque adeo excommunicati, et non licet in ecclesia publice pro excommunicatis orare; tum quia ista ecclesia nunc nulla ratione subiecta est dicto patriarchæ Babylónico, neque ipsa, neque quoad speciem; cum obedientiam præstiterit sanctissimo patri papæ domino nostro, christi in terris vicario; quam præstare, et jure divino, et sub interminatione damnationis æternæ tenentur: præcipit ergo synodus sub eodem præcepto obedientiæ, et excommunicationis ipso facto incurrendæ, ut nullus Cassanarius aut Chamazius audeat in posterum in recitatione officii divini, aut in missæ sacrificio, in ecclesiæ precibus talem patriarcham nominare, etiam sine falso titulo pastoris universalis; sed in ipsius locum substituat nomen domini nostri papæ, tamquam veri, et universalis totius ecclesiæ pastoris, et post illum, nomen domini episcopi hujus dioecesis pro tempore: qui contra vero malitiose, et scienter fecerit, excommunicatus declaretur, et subiciatur aliis poenis, quæ visæ fuerint præfati, juxta ipsius contumaciam eidem infligendæ.

DECRETUM IX.

XLIV. Cum brevioria omnia, quibus hæc ecclesia utitur, Nestoriana sunt, et ex præscripto præfatum ejusdem sectæ, qui ipsam rexere, quotannis præfinita die, quæ tamquam festa habebatur, recitaretur officium de impio ac perverso hæresiarca Nestorio; pariterque in aliis de Theodoro, Diodoro, (a) Abacathocha, Abraham, Narfai, (b) Barchauma, Johanan, Hormisda, (c) Michael, hæreticis omnibus Nestorianis; et etiam feria sexta post nativitatem recitaretur de Nestorio, Theodoro, et Diodoro: et septima sexta feria post ipsam de Abrahamo, Narfai, aliisque supra nominatis; et qualibet feria quinta per totum annum memoria celebraretur illorum omnium simul juxta officium Nestorianorum; nec non quotidie in Missæ sacrificio, et in officio divino fieret commemoratio de Nestorio, et aliis; et ea quidem licet alicubi non fieret de Nestorio, Theodoro, et Diodoro, fieret tamen universaliter de Abrahamo, Narfai, Barchauma, Johanan, Hormisda, Michael, et in fine Missæ sacerdos populo benediceret per hæc verba: *Hormisda vos custodiat a malis, cujus estis discipuli: (d) Hormisda, Michael, Johanan, Barchauma, Barlauda, Raban, Hedfa, Mathai, Hixojau, Caurix, Avahixo, Lixo, Barmmun, Lixo, Beidar, Cagada, Israel, Ezechia Lixo, Davi Lixo Xualixo, Bavai Iraol, Juliavuls, Haudixo, Eulogio, Abba, Martevvem, Cauda, Joancnaudeos, Abraham, Marfai Marabba*

(a) Lege *Abba Catholico*. (b) Lege *Barchauma*. (c) Lege *Michael*.

(d) Synodi nostræ inventor ac perturbator Crozus, quo religionis suæ reformatæ, Caculam ageret sirenum, acerrime debacchatur in Menesium, Lusitanum hominem, quasi universa Nestoriana.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

rabba, Catholicaxhelito, Galaria, Jonan-
Caldon, omnium Hæreticorum Nestoriano-
rum, atque præcipuorum illius sectæ du-
cum, ut constat ex ipsorum officio, vitis
et commemorationibus, et excolegiis quibus
eos extollebant: propterea præcipit syno-
dus in virtute S. obedientiæ, et sub poena
excommunicationis ipso facto incurrendæ
omnibus Cassinariis, Chamazibus, aliisque
fæcularibus, et ecclesiasticis hujus diocæ-
seos, ut de ipsis hæreticis nullo unquam die
officium recitetur, neque ipsorum festa ser-
ventur, neque solennitas ulla in illorum
honorem celebretur, vel de ipsis commemo-
ratio ulla aut Nercha habeatur in officio
divino, aut in Missa, nec extra, preces ul-
lius generis ad illos in commune, vel in-
particulari; neque vota, promissiones, obla-
tiones dirigantur; immo ipsorum imagines
neque in ecclesiis, neque in propriis domi-
bus habeantur, et paucis verbis, nulla ra-
tione ipsis cultus, et veneratio tamquam
sanctis exhibeatur; præterea præcipit, ut
eorum nomina e libris calendaris, et offi-
ciis expungantur, missæ, et officia de ipsis
a breviariis, et missalibus abacta, igni tra-
dantur: eorum commemorationes, et me-
moriam omnis aboleatur a fidelibus indigni
enim sunt his honoribus, utpote hæretici
maledicti excommunicati, ab ecclesia dam-
nati, æternoque igni ob sua crimina, suas-
que hæreses addicti: præcipit insuper syno-
dus, ut in posterum, rejectis officiis hæreti-
corum, vice ipsorum recitetur feria sexta
post nativitatem de SS. Athanasio, Gregorio
Nazianzeno, Basilio, Joanne Chrysostomo,
et Cyrillo Alexandrino: et septima sexta
feria post ipsam, celebretur memoria de
Sancto Augustino, Ambrosio, Gregorio pa-
pa, et S. Ephrem, de quo etiam inter hæ-
reticos fiebat commemoratio: et qualibet
feria quarta de omnibus laudar' sanctis con-
fessoribus simul recitetur, ac in commemo-
rationibus officiis divinis, et missæ, idem san-
cti nominentur, illorum hæreticorum loco:
quod si quis contra fecerit, et ausus fuerit,
vel ad eos preces fundere, absolutionem
a censura, quam incurrisse declarabitur,
non obtinebit, quousque dignam ad arbi-
trium præfatus poenitentiam non egerit, ip-
sisque hæreticis, eorumque pravis sectis eja-
ratis, publicum fidei juramentum non emi-
serit, aliasque poenas juxta suæ rebellio-
nis meritum non sustinuerit; quod si fuerit
ecclesiasticus, perpetuo manebit suspensus
ab ordinibus, et emolumentis, necnon ad sa-
crorum canonum normam punietur.

D E C R E T U M X.

XIV. Cum ecclesia loci de Angámalle, quam archiepiscopi vocant, a Mar-Abra-
hamo fabricata, dedicata fuerit Hormisdæ
abati, qui vulgo in hoc episcopatu appel-
latur S. Hormusius, indignus penitus hoc
titulo sancti, quippe qui fuit hæreticus Ne-
storianus, & Nestorianorum dux, eaque de
causa catholicis inivsus, five ut in ejus vi-
ta habetur, inivsus Romanis, prout ex
ejus actis constat Syriace scriptis, conti-
nentibus plures hæreses, blasphemias, &
falsa miracula in confirmationem Nestoria-
næ sectæ; ideoque jussu illustrissimi Metro-
politani igni traditis, præcipit synodus in
virtute sanctæ obedientiæ, & sub poena ex-
communicationis ipso facto incurrendæ, ut
duo festa in ejus honorem celebrari solita,
alterum die prima Septembris, & alterum
decima sexta post Resurrectionem, nulla
ratione in posterum celebrentur, nec aliqua
ipsi dedicentur, nec in illis detur solida
Nercha (a); insuper ut ipsa ecclesia de-
dicetur S. Hormisdæ martyri etiam in per-
sede nato; ac in altari, quod fiet, imago
hujus collocetur, et quatenus liceat, ejus
passio depingatur, quo fidelium populus,
cui sanctorum dicata sit ecclesia, probe no-
scent: sicuti & ad quem suas preces, ac pe-
titiones, et obsequia dirigat; festumque,
et Nercha, quæ illis diebus fiebat ex more,
Hormisdæ abati hæretico, fiant delin-
ceps in die, quo celebratur memoria hujus
sancti, et in ipsius honorem.

D E C R E T U M XL.

XLVI. Cum in symbolo fidei, vel Credo,
quod in Missa canitur, a SS. Apostolis digesto,
necnon in sacris Conciliis generalibus ex-
plicato, præcipua mytheria, ac nostræ fi-
dei articuli contineantur, æquum non est,
aliquid ipsi verbum addi, vel detrahi, sed
fieri in ecclesiâ universâ, & ubique ter-
rarum canitur, ita nulla ratione auctum,
vel imminutum cani debet in hac ecclesiâ,
& dioecesi: quamobrem præcipit synodus,
ut quæ desunt verba, restituantur, atque
adeo, ubi de Christo Domino habetur a
Patre natum, ante omnia secula, addantur
illa verba, Deum de Deo, lumen de lu-
mine, Deum verum de Deo vero; ulterius
ponantur illa verba: Consubstantialem Pa-
tri, ac deleantur verba, quæ fuerunt subro-
gata: Filius essentie Patris; qua ratione
fiet, ut Symbolum, quod in hac dioecesi
canitur in Missis solemnibus, penitus con-
formetur cum Symbolo, quod in tota ec-
clesiâ Catholica cani solet.

DE-

florianorum nomina corrupte scripserit. Tantum ne crimen est, Lusitanum Lusitana Syriacorum no-
minum prolacione uti? ipsius ergo fuerit, hominis loquacissimi, ea nomina, hoc in loco, & Ab.
g. Dec. 24. ubi liber *Flor Sanctorum* prohibetur a synodo, ea omnia integra restitueret atque emen-
dare; at hic, loquax Cicada hæsit, & induit speciem taciturnæ Ranæ Scripinae. Igitur ex Syria-
cis codicibus, & Bibliot. Orient. Asseman, cujus eruditioni plurimum hac in parte obtridit su-
mus, hæc Nestorianorum nomina, ita sunt emendanda; Hormisdæ, Michael, Johanan, Barsauma,
Bar Sabada, Rabban Isa, Matthei, Jesuab, Sabarjesu, Ananjesu, Jesu Barnan, Jesumetidar,
Sabada, Israel Ezechiel, David, Jesu Saliche, Babai, Abba Juliani, Abdeju, Eulogii, Abba
Marathen, Chodai, Johanan Abdeor, Abraham, Barsar, Maraba Catholici, Scialita, Gabara Jo-
hanan, Chaldon.

(a) Idest convivium; Vide Syllab. Voc. Exor.

ANNO
CHRISTI
1599.

DECRETUM XII.

ANNO
CHRISTE
1599.

Quamquam sacris canonibus sit adversum, pueros Christianorum, Ludimagistris paganis in eorum scholis erudiendos tradere: nihilominus cum hæc diocesis tot subiecta sit regibus Idololatriis, qui plerumque præceptores alios, quam paganos non patiuntur: præcipit, & declarat synodus, non licere Christianis adolescentibus, eas adire scholas, siue addiscendi causa artem legendi, & scribendi, siue arma tractandi, in quibus præceptores, vel Panicales (a), habent Pagodes (b), & coguntur illic ingressi Juvenes, juxta consuetum morem, illis Sumbayam (c) exhibere: nec eos, quorum curæ commissi sunt, id permittere posse, sub poena incurrendi criminis Idololatriæ. Siubi vero Ludimagistri, siue Panicales ad ejusmodi Sumbayam, Pagodi exhibendam, Juvenes non cogant Christianorum, vel ad alias Idololatrias ceremonias exercendas, adire posse adolescentes Christianos scholas hujusmodi; dummodo tamen nullas existat in Pago præceptor, vel Panicalis Christianus: & parentes, vel alii in quorum custodia fuerint, præmoncant adolescentes, ut nulli obsequium exhibeant, nisi præceptor: nec honoris significationem ullam, ut alii adolescentes Ethnicorum exhibeant, quod diligenter caveri debet, ne in illa tenera ætate, simul cum educationis labe, Idololatriam combibant: plurimum etiam inculcat synodus cunctis populis Pagorum, & cujuscunque loci, ut omni diligentia sibi comparent, præceptorem aliquem, vel Panicalem Christianum, qui Christianorum pueros instruat; & quod atinet ad imbuendos pueros in arte legendi, vel scribendi, poterunt id præstare Cassanarii suis in domibus. Quod si confiterit, præceptorem aliquem, seu Panicalem cogere pueros ad exhibendam Sumbayam Pagodi, præcipit synodus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poena excommunicationis ipso facto incurrendæ, cunctis Patribusfamilias, aliisque, qui Juvenes in sua cura habuerint, ut nullo pacto eos distas sinant scholas adire: si vero contrafecerint; excommunicati declarentur, & cum rigore a præsulibus puniantur: & ipsos Juvenes ab ingressu ecclesiæ arceant: in quibus plurimum Vicarii, ceterique sacerdotes invigilent, ne Juvenes Idololatricis moribus, ac ritibus assuecant: si autem.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

A in pago, aut in vicinia, Panicalis existit Christianus, omnino prohibet synodus, fidelium adolescentes, scholas Infidelium frequentare.

ANNO
CHRISTE
1599.

DECRETUM XIII.

XLVIII. Quoniam synodo constitit, nonnullos Panicales Christianos in suis habere scholis, Pagodes, & Idola, quibus, ut moris est, exhibeant pueri Infidelium Sumbayam, quod faciunt, ut aliarum scholarum consuetudini se conforment, nec di-Panicales, frequentia minuat: jubet ipsos scipulorum statim ac de hoc ipsis constitutis, sub poena excommunicationis latæ sententiæ, tales Pagodes & Idola, ipsorumque cultum a suis domibus auferre, nec pueris permittere Ethnicorum, in ipsis ejusmodi adorationem exhibere: qui vero contra fecerit, talesque Pagodes habuerit, excommunicati declarentur; nec aliquo pacto cum Ecclesia, vel Christianis communicent: nec in casu mortis in loco sacro sepeliantur, & sepultura careant ecclesiastica, neque pro ipsis Christi fideles publice orent: hujusmodi vero decretum per vicarios ecclesiarum, ad quas dicti præceptores pertineant, ipsis innotescat.

DECRETUM XIV.

XLIX. Cum fidei candor, libris bonæ sanctæque doctrinæ plurimum conservetur; sicuti ex adverso, suspectæ & hæreticæ doctrinæ libris, quibus corda rudium eos legentium, vel audientium errores ebibunt, populi corrumpantur: cumque fuerit synodo compertum, hanc diocesim libris repletam esse Syriacis, Hæreticorum Nestorianorum, aliarumque sectarum diabolicarum, hæresum quamplurium, blasphemiarum, falsæque doctrinæ plenis: præcipit in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poena excommunicationis ipso facto incurrenda, ut nemo, cujuscunque conditionis, aut qualitatis extiterit, penes se habeat, scribat, vel legat, vel legentes audiat sequentes libros. Videlicet.

L. Librum vocatum *de Infantia Salvatoris* (d) vel *Historia Domine nostræ*, olim ab antiquis sanctis damnatum, cum plurimas blasphemias, multasque fabulas contineat: quas inter ait, Annuntiationem fuisse peractam ab Angelo, in Templo Hierosolymitano, ubi aderat Virgo: contra Lucam.

C

[a] Panicales sunt lanitæ, qui arma tractandi artem alios docent.

[b] Id est Idola.

[c] Sumbaya fortasse est obsequii, ac venerationis signum, quo ingressi ludum, Juvenes Indi, venerantur, *Paranni*, siue ut alii vocant, *Sarajpeti* Deam scientiarum; ac subinde Panicali Sumbayam exhibent; pari enim cultu Malabares, Deos & præceptorem colunt: unus nimirum fronti admovent, quas postea tendunt supplices, caput una inclinantes ipsi, Deam illam in rebus dubiis consulunt: eamque *Visnu* asserunt, Deorum præcipui, ab ipsius pedore aut capite natam: ipsam effingunt, corpore nudo, cujus dextram laevam, sinistram librum, *Ollis* seu palmæ foliis compaginato instruant, non secus ac *Minervam* aut *Palladem* Mythologi. Consule Vinc. Mari. a S. Cath. lib. 3. cap. 20. Virg. all' Ind. De obsequio Magistris & Præceptoribus deferendo consule Novarin. in *Schediasm.*

[d] De hoc libro, alias inscripto, *Evangelium infantia Salvatoris*, vide Calmet. tom. 7. pag. 48. & infra, ubi rursus de hoc libro sermo instituitur: de quo licuti de aliis libris Apocryphis, videndus omnino *Albertus Fabricius De Apocryph. N. T.*

ANNO
CHRISTI
1599.

cam dicentem, factam fuisse in Nazareth: sicuti etiam Joseph aliam tunc Conjugem, filioque habuisse, dum desponsatus fuit Beatæ Virginis: insuper quampluribus ab eodem sancto puerum Jesum fuisse reprehensum, eo quod non bona ageret, lusu-que pravis, ac odio dignis oblectaretur: insuper puerum Jesum didicisse in scholis Rabbiorum, & ab ipsis fuisse instructum; & alia hujusmodi blasphemata, Christoque indecentissima: cum ex Evangelio constet, eas sapientiam Judæos fuisse miratos, dum dicebant: *quomodo hic literas scit, cum non didicerit?* Christum fuisse tentatum a Diabolo in deserto, ante quadraginta jejunii dies; contra Evangelistas: Joseph ut exploraret, an virgo admisset adulterium, eam ad sacerdotes adduxisse, & juxta morem a lege præscriptum, Virginem, probationis aquam bibisse. Imminente vero partu, Dominam nostram cum doloribus, & anxietatibus peperisse, itaut iis adacta, se in Bethlehemiticum præsepe receperit: demum nec ipsam Virginem, aut alium sanctorum, Deo adhuc in Cælo gaudere, sed in Paradiso terreno, usque ad diem Judicii: alios præterea quamplurimos errores continet: hic brevitatis gratia omisos; nonnullos enim, & præcipuos solum, in hoc libro, sicuti in ceteris aliis, indicat synodus: ut omnibus clare pateat, quam-
juste, & utiliter ipsos prohibeat, & sententia excommunicationis in legentes, vel habentes prædictos libros animadvertat, atque unusquisque illos magis horreat, & vitet, atque comburat: potremo suppetunt synodo rationes aliæ, sibi bene visæ, quæ prohibitionem hujusmodi reddunt valde utilem, & necessariam.

LI. Item librum Joannis Brialdon (a), ubi sæpius scribitur, duo in Christo fuisse supposita, divinum scilicet, & humanum, contra veritatem Catholicæ Fidei, agnoscens in ipso, unum tantum suppositum Divinum: ex quo errore infertur, in eodem libro nomina *Jesu*, & *Emmanuel*, nomina esse suppositi tantum humani; ideoque venerandum non esse dulcissimum nomen *JESU*: scribitur etiam tres divinas Personas, eadem Incarnationis unione fuisse incarnatas: Christum Dominum nostrum esse Filium adoptivum, non vero naturalem Dei: Unionem Incarnationis esse accidentalem, & tantum ex amore, inter duo supposita, Divinum, & humanum.

Item librum scriptum *De Processione spiritus Sancti*, in quo per totum diffuse probatur, Spiritum Sanctum non procedere nisi a solo Patre, non vero a Filio, adversus Catholicam veritatem docentem, a Patre, Filioque procedere.

LII. Item librum, cui titulus: *Margaria Fidei*, ubi multis fallacibus rationibus, ac ineptis argumentis probatur, Beatissimam Virginem, [b] nec esse, neque vocari debere *Matrem Dei*, sed *Matrem Christi*: duplex etiam in Christo distinguendum suppositum, alterum *Verbi*, alterum *Jesu*: Unionem Incarnationis accidentalem esse amoris, & potentie, non vero substantialem; tres insuper esse Fides, & divitas *credentiarum*; fidemque esse divsam in tres Confessiones, Nestorianorum, Jacobitarum, & Romanorum; quæ autem Nestorianorum est, ipsam esse veram, atque ab Apostolis traditam: Romanorum vero hæreticam, falsam, atque armorum vi, necnon Decretis Imperatorum, quoad majorem Orbis partem introducam; Idemque esse Nestorum Excommunicationi subicere, ac excommunicare Apostolos, Prophetas, & totam Scripturam: eum qui eorum doctrinam non credit, vitam æternam privandum: qui Nestorum sequuntur, hanc Apostolorum Fidem accepturos, quam usque in præsens Ecclesia Babylonica Syrorum conservat: Matrimonium non esse Sacramentum, sed nec esse posse: Crucis signum unum esse ex Sacramentis, in Ecclesia a Christo institutis: Inferni ignem metaphoricum esse, & non verum ignem: Ecclesiam Romanam a Fide excidisse, contra quam, illud etiam militare, quod in fermento non celebrat; cum id Ecclesia ab Apostolis acceperit; & contrarium tamquam hæresim habendum esse.

LIII. Item librum, qui dicitur *Patrum*, in quo habetur, B. Virginem non esse, nec appellari debere Matrem Dei: Patriarcham Babylonicum Nestorianorum, caput esse universalis Ecclesiæ, a Christo institutum: Ignem Inferni non esse verum, sed spirituum; Hæreticum esse dicere, Deum natum fuisse, aut mortuum: in Christo duplex esse suppositum; & non tantum unum.

Item librum *Vite Abbatis Isaie*, a quodam Nestoriano commentariis aucto, ubi dicitur, unionem fuisse tribus Personis communem; ac S. Cyrillum Alexandrinum, qui Nestorum anathematizavit, esse impium Hæreticum, & in

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) Ebedseus Sobensius in *Catal. lib. Syr. e. 12.* recenset scripta Joannis Bar Chaldon, revera Nestoriani, & cujus opera ait Thomas a Jesu *Lib. de Convers. omni. Gent. pag. 354. damnata fuere in synodo Diamperensi*: unde putamus ipsum esse, qui in nostro autographo, depravata voce Brialdon dicitur. Liber ipsius, de quo hic loquitur synodus, putat clariss. Allaman. *Tomo 3. Bibliot. pag. 266.* esse illum, qui inscribitur: *Magnus liber Quaestionum.*

(b) Cum in concilio Ephesino anni 431. asserta fuisset contra Nestorum V. Mariæ *Maternitas Dei*, excepti fuerunt illi patres a populo lætis acclamationibus, & eisdem Jo. Patena cunctis eos ad proprias aedes cum lampadibus comitati sunt; qua occasione, agente S. Cyrillo, salutatori Angelicæ, addita fuere verba illa: *Sancta Maria Mater Dei ora pro nobis &c.* atque Theodosius & Pulcheria ipsius Sotior, erigi curarunt, titulo *Matris Dei* augustissimum CPolii templum in *Blachernis*, aut Suburbio *Blachernis* dicto (aliqui autem id Leoni imperatori tribuunt) & Sixtus III. in ejusdem rei monumentum, Arcum erexit triumphalem, qui adhuc hoc tempore visitur, ante aram maximam sanctæ Mariæ Majoris in urbe; consule eruditissimum Marangonium pluribus lucubrationibus notissimum, in perpolito volumine: *Delle cose Gentilesche &c.* hoc anno 1744. Romæ edito *cap. 25. pag. 95.* & corrigere erratum typum *Blachernis*. At neque additionem illam *sancta Maria &c.* tempore concilii illius Ephesini factam fuisse sustinemus, sed secundo XV. labente, cum Graecolano in *Breviariis*.

ANNO
CHRISTII
1599.

& in Inferno existere; eo quod unicum in Christo suppositum asseruit; ubi etiam, quoties de Nestorio, Theodoro, ac Diodoro sermo instituitur, iidem Sancti, ac Beati appellantur; & ipsorum testimonio contenditur, Sanctos ante diem Iudicii Caelum non adituros, nec Deo gavissuros: damnatos vero morari in Eden loco aliquo tenebroso, apud Paradisum terrenum: insuper quo aliquis nequior est, eo minus a Dæmonibus torquendum fore in Inferno, dum illic erit, ob conformitatem, & amicitiam, quæ intercessit dum viveret, & quam Inibi adhuc colunt: Verbum factum non fuisse hominem; qui vero id asseruerit, blasphemum fore: Christum visisse peccati affectiones virtute ab extra adveniente ipsi, quam in se non habebat, cum non esset Deus: Divum Cyrillum hæreticum fuisse, quia unum tantum in Christo suppositum agnoscebat: duplicem in Christo naturam, divinam, & humanam, amore tantum, adeoque accidentali unione fuisse unitas; totam Trinitatem incarnatam fuisse; Deum habitasse in Christo, tanquam in rationali Templo, cui virtutem contulit, qua se omni iustitiæ uniret, non quod eam haberet: Iustorum animas in Paradiso existere terrene usque in diem Iudicii; malorum autem, quæ in mortali decedunt, duci ad locum Edem, ubi non alia ratione torquentur, quam consideratione poenarum, quas post Iudicium luent.

LIV. Item librum nominatum *De synodis*, (a) in quo epistola reperitur supposita Pontifici Cajo, falsis etiam subscriptionibus plurium præsulum Occidentaliū munita, atque Babylonis nuncupata: in qua fatentur, ecclesiam Babylonicam nullimode ecclesiæ Romanæ subijci debere; & tam ipsam, quam ceteras illi subditas immediate a Christo subsistere, quin Romanum teneantur reverire Pontificem: atque alio in loco ait, in ecclesiæ Romana existentes, fidem abjudicasse, ac Apostolorum Canones, armata Imperatorum hæreticorum manu, corrupisse; hæreticos etiam esse, eo quod in fermentato non celebrent, contra inviolatum Ecclesiæ morem, a Christo ejusque Apostolis acceptum: plurimi faciendos esse episcopos Nestorium sedantes, eorumque *Concilior. Supplem. Tomo VI.*

(a) Liber hic inscriptus *de synodis*, fortasse fuerit, qui a Sobense in *Catal. cap. 191.* recensetur, ubi laudantur synodi Mar Isaaci, Barsumæ, Abæ, Ezechielis, Jesujabi, & aliorum: at *de synodis Orientalibus* avidè expetimus opus, quod prælo parat exactissimum rerum Orientalium scriptor Joseph Simon Assemanus.

(b) Nestorianos duos insignitos hoc nomine invenimus; nempe Timotheum post Ananjesum secundum, in patriarcham Syrorum Nestorianorum electum, circa annum Græcorum 1089. Christi 778. alterum hujus nominis patriarcham, successum legitimus loco Jaballahæ anno Chr. 1317. cum autem ille inter ea quæ edidit, & videri possunt in *Biblioth. Orient. clariss. atque eruditiss. Assemani tom. 3. pag. 60.* nihil de re sacramentali protulerit, ut fecit Timotheus iste 11. qui librorum patriarchæ ad sac. Congreg. de Propaganda, nuper fuit transmissum; huic potius attribuendus videtur iste Liber; vehementissime tamen suspicamus, ne error de Eucharistica figura quam compendit apparet, dum ejus capita & Sectiones percurrit *tom. 3. a pag. 572.*

(c) De hac Epistola vide *Hist. Synod. Diamper. cap. 2. §. 2. in Notat.*

(d) Legendum *Machanasas librum Rhythmorum.*

(e) *Leges Varda*, sive *Rosa*.

(f) A Thoma apostolo quartum, sedem Seleuciensem tenuisse *Abriam* Hebræum, divi Josephi filium illi appingit *Jacobum adelpheum*, Vide *Assem. tom. 3. pag. 611.*

(g) Legi debet *Mar Narfai*.

(h) *Leges Menra*, idest *Libri Orationum*, seu *Sermonum*.

que adnotationes; quos etiam Sanctos vocat, atque ipsorum Reliquias venerandas: matrimonium non esse Sacramentum, eumque ob conjugum asperitatem dissolvi posse: usuram non esse peccatum, sed rem licitam.

Item librum, qui dicitur (b) *Timothei Patriarchæ*, in quo libro Sanctissimam Eucharistiam nefariis erroribus, ac deliramentis impetunt; idque triplici in capite, impie asserendo, in illa Christi dumtaxat imaginem, non autem Christi verum Corpus existere.

Item epistolam appellatam (c) *De Dominica*, quam fingunt Cælo delapsam, in qua ecclesiæ Romanæ filii, tanquam a vera religione transfugæ, & dici Dominicæ violatores traduntur.

Item librum, cui titulus (d) *Maclamas*, ubi longius, pluribusque verbis probare conantur distinctionem suppositorum, in Christo, atque unionem solum moralem, & extrinsecam Dei, & Hominis, quem errorem veluti primigenium, aliis falsis ac blasphemis promovent exemplis.

Item librum, qui vocatur (e) *Uguarda*, sive *Rosa*, qui etiam asserit in Christo duplex suppositum, & unionem solum extrinsecam, ac moralem, additque filios Divo Joseph ex alia uxore (f) susceptos, obsecricem advocasse ad Virginem parituram, eamque inter dolores, ac anxietates peperisse, aliaque id genus commenta penitus fabulosa, atque blasphemata.

Item librum sic inscriptum *Camiz*, ubi dicitur alium fuisse Filium Dei, sive Verbum Divinum, & alium Virginis Filium, & hanc cum doloribus, & angoribus Filium suum enixam fuisse.

Item epistolam (g) *Marnacai*, quæ tota est in probando, Beatam Virginem non esse Matrem Dei, nec ita a fidelibus vocandam.

Item librum, cui titulus (h) *Menra*, ubi impie docetur, Christum Dominum esse tantummodo Divini Verbi imaginem; Deique substantiam, sive id quod hoc nomine significatur habitare in ipso veluti in templo; Deinde Christum, secundum tenere locum post Divinitatem, Deique socium factum fuisse.

Item librum *De Ordinibus*, ubi primo docetur per solam formam absque materia

C 2

Or-

ANNO
CHRISTII
1599.

ANNO
CHRIST.
1599.

Ordines conferri. Secundo afferuntur formæ commentitiæ, & errorum plenæ. Docetur insuper, nullum haberi Ordinem in Ecclesia præter Diaconatum, & Presbyteratum: Additur (a) Altitia lignea, & non lapidea consecranda esse. Postremo adjungitur deprecatio quædam, qua absolvi debent ab Anathemate, cui subjacent, qui doctrinam Nestorii insectantur, & rursus conciliari cum Ecclesia, qui ab aliis sectis ad Nestorii partes accedunt.

Item librum *Homiliarum*, ubi legitur sacram Eucharistiam esse tantum (b) Imaginem Christi, & ab eo distingui, non secus ac imago ab homine vero, nec in illa esse Christi Corpus, quod solum in Coelo existit. Præterea totam Trinitatem fuisse cum humana natura copulatam, (c) & Christum solum esse Templum Divinitatis, & Deum non reapse, sed specie tantum: ulterius Christi animam non descendisse ad inferos, sed tantummodo ad Edem Paradisum ductam fuisse, nec posse citra errorem contrarium asseri: atque adeo nos in Symbolo errare: nonnullæ etiam habentur in eodem libro epistolæ synodorum hæreticorum, docentes patriarcham Babylonicum subjectum non esse Romano pontifici. Postremo adjungitur juramenti formula, qua eidem soli patriarchæ tanquam totius ecclesiæ capiti, fides, & obedientia promittatur, non vero Romano pontifici.

Item librum, qui inscribitur: *Expositio Evangeliorum*. In hoc libro passim duo supposita afferuntur in Christo. Insuper asseritur Christum utpote purum hominem, ex necessitate orandi fuisse immunem; eundem fuisse templum sanctissimæ Trinitatis: non descendisse post mortem ad inferos: sed in Paradisum asportatum fuisse; eandemque Paradisi sedem, latroni in cruce promissæ: præterea impie docetur, Beatam Virginem reprehensione fuisse dignam, eo quod superbe putaret se Matrem magni Regis terreni, atque adeo Christum esse purum hominem, ejusque regnum temporale, quo in errore cum Judæis consentiebat. Additur insuper, Evangelistas non scripsisse omnia, prout vere contigerunt, cum ceteroqui plerisque ex rebus gestis, quas narrant, non

interfuerint, atque inde ortam esse Evangelistarum dissensionem in iis, quæ posteriorum memoria tradiderunt: Magos insuper, qui ab Oriente venerunt, nullam mercedem accepisse a Deo, nec in Christum credidisse: Christum vero fuisse Filium Dei adoptivum, nec ulla ratione fieri potuisse, ut esset Filius Dei naturalis, ea ferme ratione, qua impossibile est homines justos fieri naturales Dei Filios: quamobrem illam accepisse per baptismum gratiam, quam antea non habebat, eundemque fuisse tantummodo imaginem Divini Verbi, Spiritus sancti templum: Ulterius sacram Eucharistiam solum specie tenus, & non revera esse Corpus Christi, quod in illa non existit, sed solum in Coelo ad dexteram Dei Patris.

Multa de Christo ipso subnectantur prorsus fabulosa, & sacrilega: cum nempe utpote purum hominem, quænam futura esset finalis judicii dies, ignorasse: Thomam apostolum, cum mittens manum in Christi lateralus dixit (d) *Domine meus, & Deus meus*, non locutum fuisse de Christo, sed in eam (e) exclamationem erupisse admiratione raptum, ut fieri solet, ad aspectum rei mirabilis, & inopina: potestatem a Christo Petro relictam in ecclesiâ nihil omnino differre ab ea quam sacerdotibus aliis contulit: Quamobrem Petri successores non excedere in jurisdictione episcopos alios. B. Virginem non esse Dei Matrem: demum primam epistolam Divi Joannis & epistolam Jacobi non fuisse ab ipsis scriptas, sed ab aliis, qui eodem nomine appellabantur, atque adeo non esse canonicas.

LVII. Item librum (f) *Hormisdæ Raban*, cui nomen sancti falso tribuitur, in quo libro, Nestorium sanctum, & martyrem, ac pro veritate passum fuisse asseveratur: Rursus divum Cyrillum Nestorii insectatorem, Doemoniorum fuisse sacerdotem, & Diaboli ministrum, atque inferni poenis addictum: imagines venerandas non esse, utpote idola turpia, & immunda, (g) castique Divum Cyrillum hæreticum (ut ipsi calumniose dicunt) adinvenisse, atque introduxisse. Plura in eodem libro narrantur falsa, & commenticia miracula, quæ ab Hormisdâ illo, ut comprobaret veram esse Sectam Nestorii, patrata dicuntur. Recen-

(a) Utrumque hoc, ut disciplinæ ecclesiæ Orientalis firmatum caput, sustinendum esset in Indis Chaldaï ritus.

(b) Errorem istum de figura Eucharistiæ adscitis, non nativis Nestorianorum deliramentis tribuimus; cum enim veteres Nestoriani, nihil simile asseruerint, non est cur de antiquitate illius Pseudo-Dogmatis, auctoritatem illi conciliare conentur Proteſtantes cum Crozo: videbis nostram Diss. 4. num. 90.

(c) Totam Trinitatem non fuisse cum humanitate copulatam, sive ut dicitur *Incarnatam* copulata natura Divina, illud est mirabile Mystrium, quod varie a Theologis explicatur: præ omnibus placet Augustinus: utinam non fuisset Concil. Ephesino præmortuus! ser. 224. alias 17. ex Simondanis num. 3. *Deus Christus* (ait) *hoc est quod ille Pater non hic est, qui ille est, quia ille Pater, hic Filius*: Si ergo hic non est qui ille, potest hic incarnari, non incarnato illo.

(d) Joann. cap. 20. v. 28.

(e) Nunc primum, ut notat Calmetus, Dei nomen explicite, Jesu Christo in Evangelio tribuitur; unde Nestoriani validissime confutabantur, cujus vim textus ut eluderet Theodorus Mopuſiſtenſis, istam novitatem excogitavit explanationem, nimirum Thomam non fuisse confessum Divinitatem Christi, sed Deum ad Patrem intendisse, exclamans præ miraculi magnitudinem: *Hic Dominus Deus meus quodnam miraculum!* quæ tamen confixa fuit in Synodo V. œcumenica Constantinopolitana. II. Can. 12.

(f) *Raban* idem est ac Magister noster, quo titulo Chaldaï Monachos proprie appellant.

(g) Adversarius Synodi nostræ Crozus, cum ingenti plausu excipit novum inventorem ima-

ANNO
CHRIST.
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

consentur postremo ea, quæ Catholicis in Hormisdæ egerunt, ad frangendam illius contumaciam, quæ omnia, iniustis persecutionibus, quas ipse in comprobationem veritatis suæ sectæ passus fuit, falso annumerantur.

Item librum *Sortium*, cui adjungitur *anulus*, qui dicitur Salomonis. Liber hujusmodi superstitiones continent dierum faustorum electiones pro matrimoniis incundis, aliisque rebus bene gerendis, aliæque plura sacrilega, atque ex ethnicorum ritibus petita, quem librum, & alios quoscunque de fortibus, vel de dierum electione tractantes, sub eadem censura synodus prohibet.

Item librum alium, qui se habet instar libri illius, qui apud Catholicos sic inscribitur: *Flor Sanctorum*; describuntur enim

in illo acta aliquorum Nestorianorum, quos Sanctos appellant. Eadem damnatione comprehenduntur libri alii, qui acta alicujus Nestoriani peculiariter narrant, & nominatim ii, in quibus describuntur (a) vitæ Abrahami cognomento Magni (1), Georgii Abbatis (2) Cardeg (3), quem Martyrem dicunt; Jacobi Abba (4), Saurix (5), Johanan (6), Ganri (7), Raban Sabacat (8), Ocama (9), Daniel, Barcaula (10), Raban Nuna (11), Jacob, Rabai (12) Magci, Dadixo (13), Jomarusia (14), Schalita (15), Ihab, Abimelec expositoris (16), Abraham (17) Alterius Abraham Narpraya (18), Jobcarder (19), Joannis, Ircasca (20), Nestorii (21), Jaunam (22), Barcurra (23), Raban Gabarona (24), Schabibi (25), Barmica (26), Titi (27), Raban Saporis (28), Gregorii Metropolitæ (29), Georgii Mo-

ANNO
CHRISTI
1599.

imaginum Cyrillum, eum Elmasto hæretico Jacobita; atque hujus testimonio, & Hormisdæ consensu, rem quasi certam supponit; refragatur tamen illi consensus Patrum, in traditione fundatus, & antiquissima ante Cyrillum *Pasoris* imago. Vide *Epist. Bachin.* & Cl. Assen. tom. 4. pag. 504.

(a) Longum ac per molestem esset de his sermonem instituere; istorum plures memorat Asseman in Bibliot. tom. 3. ubi de scriptoribus Syris Nestorianis agit: pene impossibile autem, orthographicos castigare defectus, apographi Lusitani, quo usi sumus, quod nomina cognominibus consuevit, disjungit, temere interpungit, aut erronee exarat; adeo ut maleficio orthographæ Lusitanæ Renaudotio teste, ut notat Crozeus, pag. 144. nomina ista orientalium, reddita sunt cimeris obscuriora tenebris. Ex hitoria tamen Thomæ Margens, & ex aliis Nestorianorum documentis, quæ idem Assemanus tom. 3. citato producit, præter ea quæ in adnotatione ad *Des. 12. hujus aditionis* dedimus supra, sic ista nomina corrigenda censuimus, quæ suis cunctis numeris respondent, & cunctis etiam codex, e quo illa castigamus, nimirum:

- (1) Abrahami cognomento Magni: ex Thoma Margen. in *Hist. Monast.* lib. 1. cap. 4.
- (2) Georgii abbas. Idem lib. 2. cap. 12.
- (3) Cardeg. Idem lib. 5. c. 6.
- (4) Jacobi abbas. Idem lib. 1. cap. 6.
- (5) Sabarjesu. Idem lib. 1. c. 14.
- (6) Johanan. Idem & ibidem.
- (7) Gabriel. Idem lib. 2. c. 18.
- (8) Rabban Sabocht. Idem lib. 1. cap. 14.
- (9) Uchima. Idem & ibidem.
- (10) Daniels Bar Causa; Sobens in *Catalogo cap. 105.* apud Asseman. tom. 3. pag. 174. ubi dicitur, Daniel Tobonta.
- (11) Rabban Jona. Thom. Margen. lib. c. 17.
- (12) Rabban Jacobi. Idem lib. 1. cap. 14.
- (13) Dadjesu Magni. Idem lib. 1. cap. 5.
- (14) Marjahi. Idem lib. 1. cap. 19.
- (15) Scialita. Sobens. in *Catal. cap. 109.* apud Asseman. tom. 3. pag. 175. Et & alius Scialita, quem Nestoriani socium S. Eugenii faciunt, de quo in eodem tom. 3. pag. 301.
- (16) Rabban Abibi Expositoris Sobca. in *Catal. cap. 112.* apud Assen. tom. 3. pag. 177. de quo & Thomas Margen. lib. 6. cap. 8.
- (17) Abraham. Soben. in *Catal. cap. 116.* apud Assen. tom. 3. pag. 194. de quo etiam Margens. lib. 3. cap. 3.
- (18) Alterius Abraham Netpharaje. Soben. in *Catal. cap. 122.* ap. Assen. tom. 3. pag. 191. & Thomas Margen. lib. 2. cap. 17.
- (19) Job Catur. Sobens. in *Catalogo cap. 107.* ap. Assen. tom. 3. pag. 175.
- (20) Jarnis Ayrack. sive Ayrack Sobens. in *Catal. cap. 115.* ap. Assen. tom. 3. pag. 182.
- (21) Nestorii. Soben. in *Catal. cap. 10.* ap. Assen. tom. 3. pag. 35. Hic est a quo Sclatani ejusdem didi sunt Nestoriani.
- (22) Johanan id est Joannis de quo Soben. in *Catal. cap. 56.* apud Assen. tom. 3. pag. 72. cognomento Beth. Raban. Abraham, & Narsetis socius fuit.
- (23) Barcura Thomas Margen. *Hist. Monast.* lib. 1. cap. 18. Baritura coenobium memorat: & lib. 6. cap. 8. eidem Coenobio præfuisse Marcum scribit. Vide Assen. tom. 3. pag. 459. 470. 501. & pag. 344. ubi inter Coenobia exempta numeratur.
- (24) Rabban Gabruna; Gabruna autem idem est ac Gabriel: de quo Margens lib. 6. cap. 1. & segg.
- (25) Habibi: de Habibo & Jacobo fratre monachis Margen. lib. 6. cap. 8.
- (26) Barfauma. Soben in *Catal. cap. 54.* ap. Assen. tom. 3. pag. alia Barfauma.
- (27) Titi, Amrus in visa Elia III. patriarchæ, Assen. tom. 3. pag. 558.
- (28) Rabban Saporis: Saporis Coenobium vide tom. 3. Assen. pag. 615.
- (29) Gregorii Metropolitæ: Margen. lib. 2. *Hist. Monast.* cap. 25. ap. Assen. tom. 3. pag. 442. ubi scilicet de Gregorio Metropolitâ Nisibis.

ANNO
CHRISTI
1599.

nachi (30), Xahuacamaran (31), Iosephi (32), Nathanaelis (33), Simonis (34) Abbatibus Chibita (35), Zinai Abbatibus, Audixo (36), Joannis Crafcaya (37) Barahade, (38) Italaan (39), Joannis Sahadui (40) Aha (41), Xalita (42), Jonacoreta, Xari, alterius Joannis, Elie Joadarmah (43), Annanixo (44), alterius Joannis (45), Baranixta (46), Rabai Simeonis, (47), Narfai Naban (48), Raban Theodori, Rabai doctus (49), Abda (50), Abolamminer (51), Rabantarlahar (52), de Cardarvi (53), Juveal Maran, Sergiududa (54), Xuveacamaran, Dadixo, alterius Abraham, & Ezequieldofa (55) Rabai Perca, David Barnu-

tar, Hormifda (56), Piton (57), Salamonis abbatibus (58), Raban Machixo (59), alterius Georgii, Machiqua alterius (60) Abraham Apnimacan (61), Xaurixo, Ixo-fauran (62), Iofedec, Raban camixo (63), Bardirre abbatibus (64), Abraham Barmahar, Georgii Raban, Zlivæ Abbatibus (65), Guiriacco (66) Rabambaur (67), Iosephi abbatibus, Zaca, Nosbian, Iefus (68) Abbatibus, Haronis (69) Bucarixo, Atcan (70), alterius Abrahami Xonxæ abbatibus, Amanixo Gafraya, Sahedonæ episcopi (71), Ioseph Azaya (72) Ifahaha episcopi (73), Jacob appellati prophetæ, Ifajahu, Eunuchi Ramani, Jobar Malchi, qui omnes sunt hæretici Nestoriani,

ANNO
CHRISTI
1599.

- (30) Georgii Monachi. Idem Margen. lib. 1. cap. 28. ap. Affem. tom. 3. pag. 118.
(31) Sciuebalmarani: Idem lib. 2. cap. 34. apud Affem. tom. 3. pag. 479.
(32) Iosephi. Margen. lib. 2. cap. 26. ap. Affem. tom. 3. pag. 477.
(33) Nathanaelis: Idem lib. 2. cap. 20. & Soben. in Catal. cap. 154. apud Affem. tom. 3. pag. 214. & 476.
(34) Simonis: Margen. lib. 5. cap. 12. & Soben. in Catal. cap. 157. apud Affem. tom. 3. pag. 229.
(35) Abbatibus Scialita: Mares & Amrus in vita S. Simonis, & Barbasina episcoporum Seleucia, mentionem faciunt Scialitz & sociorum monachorum: vide Affem. tom. 3. pag. 306. Alter Scialita idemque recentior extitit Rhensæ episcopus, de quo Affem. tom. 3. pag. 176. & 294. is floruit anno Christi 740.
(36) Zynæ abbatibus: Adjefu. Soben. in Catal. cap. 124. apud Affem. tom. 3. pag. 191.
(37) Joannis Cascarensis. vulgo Abbas Cascarensis, alius ab Araban Cascarense, de quo Margen. lib. 1. cap. 4. De abbate vero Cascarense, agit Soben. in Catal. cap. 83.
(38) Barlahada ejus meminit Iesujabus Adjubenus: vide Affem. tom. 3. pag. 142.
(39) Atallaba: ejus Coenobium supra pagum Laghes: vide Hist. Monast. Margen. lib. 6. cap. 1. ap. Affem. tom. 3. pag. 496.
(40) Joannis Saharoc: Margen. lib. 1. cap. 14. ap. Affem. tom. 3. pag. 469.
(41) Abba. Acha & Joannes fratres: Affem. tom. 3. pag. 147. 180.
(42) Scialita: Affem. tom. 3. pag. 306. & 176.
(43) Joannis Caruri, alterius Joannis: Elia & Joannis Adrama. Margen. lib. 2. cap. 14. apud Affem. tom. 3. pag. 469.
[44] Ananysu: ibidem nempe pag. 469.
(45) Alterius Joannis: ibidem.
(46) Barita: Affem. tom. 3. pag. 218. 224. 478. 471. 473. & 500.
(47) Rabban Simeonis: Affem. tom. 3. pag. 184. 185. 476. & 477.
(48) Rabban Narfai: Affem. tom. 3. pag. 63. 64. & segg.
(49) Rabban Theodori doctus: hic est Ille Theodorus Mopsuestenus Nestorii præceptor & Affem. tom. 3. pag. 30: & segg.
(50) Abda: Affem. tom. 3. pag. 368. & segg.
(51) Abda alterius: Affem. tom. 3. pag. 369. & segg.
(52) Rabban Ifai: Margen. lib. 2. cap. 14. Affem. tom. 3. pag. 469.
(53) Codabua: Rabban Codabua fuit Coenobii Beth Halensis Archimandrita: Ebedjesus Soben: ap. Affem. tom. 3. pag. 152. 204. & 184.
(54) Juhamarani, Sergii Dada Soben. in Catal. cap. 82. Affem. tom. 3. pag. 154.
(55) Sciuebalmarani: Affem. tom. 3. pag. 204. 474. & 631. Dadjesu: alterius Abraham. Exerebielis bican.
(56) Rabban Pharcha: Davidis Barnutar & Hormifda: Affem. tom. 3. pag. 176. 284. 368. & 533.
(57) Phetronis: Affem. tom. 3. pag. 155. 160. 397. 490. & 5060.
(58) Salomonis Abbatibus: Affem. tom. 3. pag. 186. 459. & segg.
(59) Rabban Machieba: Affem. tom. 3. pag. 549. & segg.
(60) Alterius Georgii: Machieba alterius: Affem. tom. 3. pag. 620.
(61) Ababa Apnimarani: Affem. tom. 3. pag. 141. 148. & segg.
(62) Sabarjesu, Iesufabran: Affem. tom. 3. pag. 185. 633.
[63] Iofedec Raban Chamis: Joannes Bar Chamis: Affem. tom. 3. pag. 256. & 566.
(64) Bardirre Abbatibus: Affem. tom. 4. pag. 187. 501.
(65) Abraham Barmahar, Raban Georgii, Saliba Abbatibus: Affem. tom. 3. pag. 140. 218. 473.
(66) Cyriaci: Affem. tom. 3. pag. 487. 489. 490. & 511.
(67) Rabban Bauta: Affem. tom. 3. pag. 439. 488. 557.
(68) Iosephi abbatibus, Raban Zacharjesu: Affem. tom. 3. pag. 255. 455. 469.
(69) Abbatibus Haronis: Affem. tom. 3. pag. 209. 209. 211. 490.
(70) Bachjesu: Akenio: Affem. tom. 3. pag. 216. 217.
(71) Abrahami alterius. Sciuechaljesu Abbatibus, Ananjesu, Cascarensis. Sahaduna Episcopi. Affem. tom. 3. pag. 81. 107. 115. 121. 453. & 474.
(72) Iosephi Huzaja, seu Huzita, aut Hazaja, id est evidens, idem pag. 23. 81. 100. & segg.
(73) Isia Episcopi:)
Jacob appellati Propbeta:) Affem. tom. 3. pag. 104. & in indi.
Isia:) ce Scriptor. Nestorian.
Eunuchi Romani.)
Job, &)
Malachi qui omnes sunt hæretici &c.

ANNO
CHRISTI
1599.

ni, & perfidi sequaces illius execrabilis sectæ, ut aperte colligitur, ex libris eorum adha continentibus, qui scitent undique multis hæresibus, blasphemis, ac fabulosis, falsisque miraculis, quibus Nestoriani sectæ suæ fidem conciliare frustra conantur.

LVIII. Item librum appellatum Panisman, sive Medicina Persica veneficiis refertum, & qui plura docet verba ad nocendum inimicis, ad seducendas, allicindasque feminas, & ad alta turpia, & prohibita; plura insuper nomina demoniorum penitus incognita recenset, promissione adjecta, qua spondetur certo futurum, ut qui ex eorum Demonum nominibus saltem septem charactæ inscripta secum tulerit, quæcumque mala, & pericula evadat. Plures etiam continet superstitiosos exorcismos ad ejiciendos Demones; aliqua simul verba sacra, aliaque ignota significationis, obsecrationesque plures, quin & ipsam invocationem sanctissimæ Trinitatis, quibus, ut sacrilege ajunt, sternerit via ad turpia, & pudenda peccata: continet pariter deprecationes plures, in quibus merita Nestorii, ejusque Affectarum cum meritis Beatæ Virginis promiscue copulantur, & Angelorum sanctorum merita cum turpium Demonum meritis, quod quidem in hac dioecesi frequentissimum est, & apud omnes ferme Cassanarios ad hanc usque diem usitatissimum. Prædictos libros omnes sub eadem censura superius lata Synodus prohibet. Qui vero aliquem ex libris prædictis apud se habere compertus fuerit, ultra memoratam censuram, poenis aliis graviter a præfule punientur.

DECRETUM XV.

LIX. Verum non in recensitis tantum libris, flagitiosæ Nestorianorum hæreses leguntur; sed quod detestabilis est, in ipsis breviariis, & sacrarum precum libris adhiberi solitis in ecclesiâ: cum enim a Nestorianis editi fuerint; pluribus blasphemis, hæresibus, fabulis, ac narrationibus apocryphis scætant: ita ut in solemnitatibus, sacris divinisque officiis, Deum, quem laudare debent, blasphemis, atque conviciis indeciviter afficiant.

Itaque in Breviario Magno legitur, Verbum Divinum carnem non assumpsisse, quod ineptissime inferunt ex eo quod, si ita factum fuisset, superflua fuisset obumbratio Spiritus Sancti. In illo eodem Breviario, Officium in Adventu est ex omni parte hæreticum, cum in illo passim duo supposita in Christo asserantur, & Christus assidue appelletur Templum dumtaxat Dei: officium vero in festo Nativitatis ultra prædi-

ctos errores continet solennem Antiphonam, in qua legitur hæc propositio verbis Divi Joannis aperte contradicens; nimirum *Nec Verbum Caro factum est*. Illud insuper accedit, quod qui dictæ propositioni impiæ, & hæreticæ refragantur, inobedientes appellantur, rebelles, ac tardi corde ad credendum. Quamobrem officia adventus, & Nativitatis nihil aliud esse videntur, quam nefaria hæresum, & blasphemiarum congeries.

In libro *Precum jejuniis magni* sæpenu-mero duo supposita divinum, & humanum ponuntur. Atque etiam divina officia incultum, & honorem Nestorii, aliorumque plurium ejusdem Nestorii Affectarum, pluresque commemorationes, de ipso Nestorio sæpius fieri præcipitur. Illud etiam additur, nempe (a) Marndey, Theodorum (b), Deodorum, aliosque hæreticos Nestorianos, Divum Ephrem sectatos fuisse.

LX. In Breviario majori, quod vocant *Hudra*, & *Giza*, sive *Thebsarum recitandi*, sæpissime in Christo duo supposita asserunt, necnon impie docetur, Christum, esse Filium Dei repræsentationem, & Divi Verbi imaginem, ejusdemque templum: suppositum divinum illuminasse suppositum humanum: Christum tractu temporis, & paulatim divina gratia, & scientia insula profecisse: Virginem non generasse, nec in utero gestasse Deum, sed Christum ceteris hominibus parem; atque adeo illam non esse dicendam Matrem Dei, sed Matrem secundi Adam: Trinitatem totam, humanitatem, assumpsisse; idque edoctos fuisse Hebræos a Sancto Mattheo: Deum factum non fuisse carnem, sed hanc fuisse veluti umbraculum, & quoddam habitaculi genus, quo suam gloriam tegeret: Deum se tantummodo addidisse socium Christo, cum duceretur ad Crucem, nec in Cruce ipsa quidquam fuisse passum; quippe qui humanitatem non assumpsit; verbum patris fuisse in humanitatem (c) mutatum, ac per filium Mariæ genus hominum redemisse: patrem æternum etiam carnem accepisse eodem pacto, quo Filius: Angelum missum fuisse nuncium ad Virginem morantem in Templo, non vero in Domo Nazareth; eamque non sine dolore peperisse non secus ac feminæ, & matres ceteræ: in Eucharistia non existere verum Christi Corpus, pluraque alia prorsus impia, & a recta fide abhorrentia, contra illam adduntur: Nestorium fuisse veracem veritatis præconem. Plures insuper ibidem gratiæ Deo aguntur, eo quod veritatem revelaverit Theodoro, ac Deodoro, Nestorii magistro. Pluribus etiam precibus oratur Deus, ut ab omni malo nos eruat, propter merita Nestorii martyris, qui passus fuit a filiis iniquitatis, atque erroris, & præ-

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) Legendum fortasse *Mar Adai*, id est sanctum Adæum.

(b) Lege *Diodorum*.

(c) Quia vix percipi valet, ista naturarum mutatio, sine aliqua unione, quæ habitaculi modum excedat, duplicem ex Joan. Pincheni *Bib. Orien. tom. 3. pag. 355.* adinvenierunt unionem Heterodoxi: unionem nempe *communionis*; ut si Christi nomen atramento & minio commixtis exaretur: *En* (ait) *corruptio, en confusio, neque atramentum est, neque minium.* Altera est unio *adherentie*, si nempe idem nomen atramento exaretur in charta minio sintiâ; *en vinnissas, en lux; & atramentum est, & minium.* Illam unionem asserunt Jacobitæ, istam vero Nestoriani: unde illa potius in textu exprimitur, ut apparet.

ANNO
CHRIST.
1599.

præsertim Divi Cyrilli invidia, qui fuit (a) iniquitatis magister, necnon ut puniat aliter credentes, dissidentesque a Nestorio, ejusque Affectis, quorum fides ibidem assertur fundata super fidem Divi Petri, aliorumque apostolorum; beatam insuper Virginem, ejusque sponsum divum Joseph eodem in libro venisse fingitur ad sacerdotes, qui nesciebant unde conceperat: Imagines ulterius idola esse impie docetur, nec venerandas in ecclesiis, vel privatis fidelium domibus. Adduntur postremo Officia de Nestorio, aliisque ipsius affectis, & commemorationes aliorum plurium hæreticorum.

LXI. In libro (b) *Officii Sacerdotum Defunctorum* habetur: in Eucharistia tantummodo Christi virtutem, non autem verum Corpus, & Sanguinem contineri. Quos libros omnes, & breviora, licet digna sint quæ igni tradantur, cum ultra enumeratos plurimos alios errores contineant; attamen Synodus emendari præcipit, eo quod in hac Dioecesi alii sacri libri non suppetant, quibus Sacerdotes utantur in celebrandis divinis officiis, donec novi sacrarum precum libri procurentur, & a Romano pontifice petantur, atque impetrentur. Itaque Synodus præscribit, ut primum errores, & commemorationes de hæreticis deleantur, deinde quæ habentur integra in ipsorum cultum officia, simul cum officiis de Adventu, & Christi Nativitate, a breviori revulsa, & in frustra discepta comburantur. Supplicat insuper Synodus Illustrissimo Metropolitæ, ut mandato suo in hac secunda, quam parat dioecesis visitationis, prædictorum omnium executionem urgeat. Demum præcipit in virtute sanctæ obedientiæ cunctis Cassanariis, atque Chamazibus, ut dictos libros proferant, & alios quoslibet, tum quorum usus communis est in ecclesia, tum qui privati in domibus sunt in usu; rursus rum pertinentes ad horarias preces, tum ad missarum celebrationem, eosque Metropolitæ, in hac quam adornat visitatione, ad eum finem tradant, ut illos omnes, una cum do-

ctis viris, quibus hanc curam commiserit, emendet, juxta emendationes alias ab ipso institutas, & executioni mandatas.

ANNO
CHRIST.
1599.

DECRETUM XVI.

LXII. Ad Fidei puritatem conservandam præcipit etiam synodus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub anathematis poena Cassanariis omnibus, & Chamazibus, aliisque quibuslibet cujuscumque dignitatis, & conditionis in hac dioecesi, ut intra bimestre a publicatione hujus decreti, ad ipsorum, notitiam perlatis, omnes, & quoslibet libros syriace scriptos, Illustrissimo Metropolitæ vel per se ipsos, vel per interpositam personam, tradant eo tempore, quo, hujus Dioeceseos ecclesias visitaverit; vel nisi ipsi, saltem patri Francisco Roz societatis Jesu, syriacæ linguæ professori in collegio Valspicoræ; vel ad minimum ad ipsum collegium deferant, ut ab erroribus, si quos continuerint, expurgentur: vel si opus fuerit, penitus prohibeantur, exceptis libris, in quibus continentur horariæ preces quotidie ex lege ecclesiæ recitandæ: namque ii, juxta formam superius præscriptam, corrigi debent. Sub eodem pariter obedientiæ præcepto, & anathemate præcipit, ut nemo ex hac dioecesi, cujuscumque conditionis fuerit, librum aliquem syriacæ transcribere audeat; nisi ad id præsul facultatem ipsi scripto concesserit, facta expressa mentione libri, ad quem transcribendum facultatem concedit, sacris Bibliis exceptis atque Psalmis. Sede autem vacante, & quando hac ecclesia suo Pastore orbata fuerit, has vices committit R. P. Francisco Roz societatis Jesu, utpote diu versato in horum librorum versione, & linguæ tum Chaldaicæ tum syriacæ peritissimo; atque adeo qui optime callet hujusmodi librorum qualitatem.

DE-

(a) Nemo pene dixerim, e sanctis Patribus ita acriter adversariorum obloquutionibus atque calumniis divexatus fuit, uti S. Cyrillus Alexandrinus, Nestorius enim criminabatur, confusus esse a Cyrillo duas Christi naturas, atque hujus anathematismos suos anathematismos opponebat: Joann. Antiochenus, ut ipse Cyrillus in Apologetico scribit, asserbat eum cum impio Apollinari sentire, & execranda impiaque Arii & Eunomii dogmata approbare: omnia denique opera Cyrilli aboleri contendebant orientales: immo & recens scriptor quidam insinulavit Cyrillum quasi factionarium perturbatorem, qui, tamen a Parisiensi Archiepiscopo Harlæo, gravi censura repressus fuit, atque ad palinodiam compulsus die 16. Aprilis anni 1693. At uti Joannes ille cum suis, fervente disputationis æstu, se illi insensissimum præbuit, ita deservescens ardore, ad mutuam amicitiam sincere rediit. Verum ni fallor occultum fomitem detexit similitatis in lib. *Margaritæ Sobenit* par. 3. cap. 4. nempe quod Nestoriani eum inter suos cum adnumerassent, eo delusi quod Theodorus Mopsuestenus Nestorii præceptor, atque erroris præcursor, ipsi nuncupaverit Cyrillo, duos in Jobum tomos, ægerime ferebant ab eodem ut transfuga impugnari, adeo ut per contemptum non Cyrillus, sed modo diminutivo & nominis, & sume ab illis *Cyristulus* appellaretur. Vide *Affeman. rom.* 3. *Bibliot.* pag. 31. Quin & hoc etiam tempore Marchio de Argens tom. 1. *Epist. Indulgentiarum*, quæ his diebus iussu Tribunalis S. Officii Romanæ inquisitionis, præ foribus Templi S. Mariæ super Mineram manu carnicis, fuere traditæ flammis, Cyrillum, Cardinale Retz componit, (b) Croxæus legit; *Antiphonam defunctorum*.

DECRETUM XVII.

ANNO
CHRISTIANI
1599.

LXIII. Quoniam doctrina, quæ populo publicis in concionibus insinuat ad fidei, morumque puritatem servandam augendamque plurimum confert, synodus, cui compertum est aliquos ex Cassanariis sufficienti scientia destitutos ad populum verba facere, & non raro errores, atque hæreses publice proferre, plura insuper fabulosa, & commentitia, quæ ex libris hæreticis, & apocryphis, præcipue ex libro *de Infantia (a) Salvatoris*, aliisque id genus decerpunt, præcipit, ut nullus imposterum conciones, & sermonem ad populum habere audeat; nisi ad id facultatem a suo præfule habuerit, eamque scripto traditam, præmissis insuper ad eam obtinendam examine de sufficienti doctrina, juxta Concilii Tridentini præscriptum: at quia sedes episcopalis vacat, Illustrissimus Metropolitae examen hujusmodi committit R. P. Rectori Collegii de Vaipicota Societatis Jesu in hac ipsa Diocesi existentis, qui cum PP. ejusdem Societatis ab eo deputandis, de sufficientia cujuslibet, qui examen subierit, judicium ferat, eidemque literas obsignatas tradat, quibus Præfule de sufficientia, vel insufficientia literas exhibentis certior fiat. Illustrissimus vero Metropolitae, dum obeundo hanc Diocesim de rerum communium statu cognoscet, viros deputabit idoneos, qui populum, prout necessitas postulaverit, instruant. Omnes autem, qui concionem, & sermonem ad populum habere, absque facultate, a suo Præsule in scriptis habita, ausus fuerit, incurrat ad annum poenam suspensionis ab exercitio ordinum, & ecclesiasticorum emolumentorum perceptione. Liceat tamen Vicariis in propriis Ecclesiis conciones, prout opus fuerit, coram populo habere, eumque salutari doctrina ex Sacra Scriptura, aliisque probatis libris deprompta pascere: ad quem finem Synodus vehementer optat, Catechismum Malabarico idiomate conscribi, ejus Catechismi die quolibet Dominico caput aliquod coram populo publice legatur, cumque non ignoret Synodus, id operis per Illustrissimum Metropolitam inceptum, futurum esse in promptu, tempore primæ visitationis, præcipit, ut postquam fuerit absolutum, atque in lucem editum, Vicarii omnes diebus Dominicis, vel tempore oblationis, vel si ipsis libuerit ante, aut post

Conciliorum Supplementum. Tomo VI.

A missam, ex ipso saltem caput unum clara voce, cum populus ibidem convenerit, legant.

DECRETUM XVIII.

LXIV. Cum ex ignorantia Sacerdotum hujus Dioceseos, & ex prava doctrina, qua hæcenus longo usu legendi hæreticos, & apocryphos libros, sæpissime contingat, ut ii errores, & acta fabulosa in colloquiis, & inter concionandum populo incaute proponant; ne aliquid erroneum, ac falsum animis auditorum insigatur, atque ita fiat, ut sensum vel recta fides corrumpatur, vel saltem morum integritas; præcipit Synodus, ut si Præfule certo sciat id contigisse, quicquid erronee dictum fuit, scripto consignetur, & Cassanarius, vel alius quicumque id protulerit, auctoritate superioris cogatur errorem suum reprobare; quam reprobationem, vel oretenus, vel si consultus fuerit de scripto coram populo recitet, eique sanam doctrinam, errori, vel falsitati contrariam exponat. Verum si id (quod Deus avertat) excusari recusaverit, habeatur tanquam sejunctus per anathematis censuram a communione fidelium, & juxta sacros canones, ac majorem, vel minorem erroris gravitatem puniatur: quod quidem severius fiat, si id scienter, & dolo malo pronuntiaverit; sin minus, atque adeo ex ignorantia, vel ex incauta loquendi facilitate, mitius cum ipso agendum erit; quamobrem satis erit, si moneatur, cogaturque publice improbare, quod incaute protulit; qua in re, si, ut par est, prompte paruerit, non ultra est progrediendum.

DECRETUM XIX.

LXV. Cum Synodo compertum fuerit, nonnulla celebrata esse scditiosa conventicula in hac episcopali sede, post mortem Episcopi Mar-Abrahami, in quibus & publico, & secreto interposito juramento contra jus & obedientiam Sanctæ Romanæ ecclesiæ debitam, aliqui ex Cassanariis, aliique plures polliciti sunt unanimiter consentientes, se in rebus, tum quæ ad religionem, tum quæ ad hujus ecclesiæ regimen spectant, nihil amplexuros; nisi id ceteri omnes approbaverint, nec recepturos quemquam episcopum a sancta sede apostolica electum, & renunciatum, nisi ex præscripto patriarchæ Babylonici: qui quidem

D

est

ANNO
CHRISTIANI
1599.

(a) Liber de infantia Salvatoris, opus est tota antiquitate notissimum; etiam sub titulo Evangelii infantia Salvatoris, cujus auctorem crediderunt nonnulli S. Petrum, alii sanctum Thomam Apostolum, ut Origenes, Ambrosius, & Hieronymus, sanctus autem Cyrillus Hierosol. Catech. 6. illum Thomæ Manetis discipulo adjudicat. Sane Gelasius, & Timotheus presbyter, Constantinop. Lib. de his, qui ad Ecclesiam accedunt, edito a Meursio, perspicue distinguunt, duo hæc scripta Evangelium Thomæ, & Lib. de infantia. Adels Calmet. Dissert. in Evang. apocrypha num. 8. Extat liber hic sermone Arabico exaratus, in Bibliot. Palatin. Medic. recens edita, ab Evodio Alleano Archiep. Apameense, in orientali eruditione versatissimo.

ANNO
CHRIST
1599.

est Schismaticus, & hæreticus Nestorianus; rursus alia quedam jurasse, eaque omnia adversus sacros canones, & obedientiam sanctissimo pontifici Romano debitam; declarat Synodus, juramenta hujusmodi, & alia similia interposita, vel in posterum interponenda, nulla prorsus, & irrita, eaque tam longe abesse ab obligatione ulla inducenda, impediendisque religione animis, ut potius, utpote temere, & impie interposita, non nisi pari temeritate, atque impietate impleri valeant. Sententiam præterea pronunciat, qua a fidelium societate, & communione segregat eos omnes, qui tam flagitiosa juramenta acceptaverint, vel præstiterint: immo tota Synodus jurat, ac spondet obedientiam quoad omnia, mandatis papæ sanctæque sedis apostolicæ, juxta sacros canones, sequere neque nunc, neque posthac unquam accepturam episcopum ullum, vel alium quempiam præfulem, qui non mittatur a S. matre ecclesiâ Romana, cujus est, præfules, & episcopos cunctis orbis ecclesiis præficere; contra vero se absque ulla mora, & æquo, libentique animo accepturam quemcumque Romanus pontifex elegerit, eique promptam obedientiam, tamquam legitimo animarum pastori, non expectato cujuscumque alterius jussu, nec obstante quolibet juramento, impie in contrarium interposito, protinus delaturam.

DECRETUM XX.

LXVI. Synodus una cum omnibus sacerdotibus, & populo fidei hujus dioeceseos amplectitur ea, qua par est, veneratione, concilia omnia generalia ab ecclesiâ universa recepta, & quidquid in eorum decretis credendum proponitur, credit, & confitetur. Rejicit insuper, damnat, & anathematizat, quidquid ab aliis fuit rejectum & anathematizatum. Præsertim obsequenti animo amplectitur, & recipit sanctum concilium Ephesinum (*) primum, a doctis patribus celebratum, ac firmiter credit, quidquid in eo decretum fuit; necnon rejicit, & damnat quæ in eo damnantur, ac potissimum diabolicam Nestorianorum hæresim, quæ longo tempore in hac dioecesi promulgata fuit, & recepta. Diris insuper omnibus execratur ejus auctorem Nestorium, & Nestorii affectas, qui Diabolo suadente duas in Christo personas adstruebant; ex quo tamquam primario errore, confectarios alios colligebant: & primo quidem Verbum Divinum carnem non assumpsisse; sed eam tantummodo tamquam sui habitaculum, instar templi sanctificasse.

Secundo nec Deum incarnatum, & mortuum fuisse, nec beatissimam Virginem Dei matrem, sed dumtaxat Christi matrem esse appellandam. Tertio diabolicas alias hereses propemodum innumeras; quas omnes synodus damnat, rejicit, & anathematizat, & in omnibus sanctam Fidem catholicam amplectitur, ea puritate, animique sinceritate, qua eam tenet, ac proficitur ecclesiâ Romana, omnium ecclesiarum magistra, cui in omnibus se subijcit, ut supra jurandi religione interposita promissit. Proficitur insuper gloriosum Cyrillum archiepiscopum, & patriarcham Alexandrinum, qui a pontifice Romano in sancto concilio Ephesino legatus præfedit, sanctum esse, beatum, Deoque in coelo gaudere, ejusque doctrinam adversus Nestorianos in eo concilio approbatam, sanctam esse, atque universaliter ab ecclesiâ catholica receptam; fateatur demum ipsam impugnantem hæreticos esse, & anathemati subiectos.

DECRETUM XXI.

LXVII. Admittit etiam synodus una cum omnibus sacerdotibus, & populo fidei hujus dioeceseos, sacrosanctum concilium Tridentinum, ultimum ex œcumenicis in ecclesiâ Dei celebratis: cæterum non solum credit, & confitetur, quæ in illo decreta, & approbata fuerint, ac rejicit, & anathematizat, ab illo rejecta, & condemnata, verum etiam cuncta de reformatione ecclesiæ, & populi Christiani in eo concilio statuta, amplectitur, eaque omnia servare, & custodire spondet, & jurat, ea ratione, qua servantur, & custodiuntur in aliis ecclesiis catholicis dioeceseos, & in iis ipsis propinquoioribus, quæ subiectæ sunt episcopis provincialibus, & suffraganeis Goensis Metropolitæ: Quapropter quascumque malas consuetudines dicti concilii decretis contrarias, omnino tollendas decernit: neque in posterum permittet unquam, ut aliter quam juxta reformationem morum, & ecclesiæ Regimen a concilio Tridentino præscriptum populi fideles & catholici gubernentur, non obstante quacumque in contrarium consuetudine, etiam immemorabili præsentis dioeceseos.

DECRETUM XXII.

LXVIII. Venerabundo, atque obsequenti animo, una cum omnibus sacerdotibus, ac fidei populo hujus dioeceseos se subijcit hæc syno-

(*) Non ingratam rem putamus lectori facturos, proferendo quo modo Nestoriani, diversos sentiendi modos de Incarnatione Domini in Synodis Ephesina & Chalcedonensi, depingant: Inde factum est (ait Ebedjesus Metropolitæ Sobensis tom. 3. Bibl. Orient. pag. 355.) ut Christianorum catui in tres sectas divisus fuerit. Primam quidem unam naturam & unam personam in Christo confiteri; quam Copti & Aegyptii atque Aethiopes ex traditione Cyrilli sui Patriarchæ tenent: Altera quæ duas naturas & unam personam asserit, Melchitarum dicitur, quippe ab Imperatorevi (immo fide vera cogente) stabilita est; & hanc suscipere Romani, qui Franci appellantur, & Constantinopolitani Græci, & omnes populi boreales, Rutheni scilicet, Alani, Circassi, Asiani Georgiani & reliqui ipsi finitimi. Franci vero ab illis discedunt in eo, quod Spiritum Sanctum a Patre Filioque procedere dicunt & axyma ad sacrificium usurpant. Et gemina quidem prædicta secta illam vocem Deipara susceperunt. Tertia autem secta, quæ duas naturas & duas personas in Christo confiteatur, Nestorianorum appellatur: qui ita per injuriam & immerito nuncupati sunt: etenim Nestorius eos antiquos sequutus est, non ipsi Nestorium. Plura hic lectori observanda erunt, circa Historiam sectarum. Porro Sobensis floruit anno Christi 1285, qui ad Metropolim Sobæ seu Nisibis evehus est anno 1290.

ANNO
CHRIST
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

synodus sancto, integro, iusto, & necessario inquisitionis (a) sancti officii Tribunali, in his partibus existenti, quippe probe noscit, quantum ex illo integritas, puritasque Fidei dependeat: unde jurat, ac spondet ipsius mandatis in rebus fidei obedire, ut sit in aliis hujus provinciae sedibus episcopalibus: vult insuper circa res fidei a laudato Tribunali, vel ab ipsius commissariis, ut ceteri fideles, judicari; licet hoc sacrosanctum Tribunal in hac dioecesi, ob hujus ecclesiae distantiam ab aliis, sanctae sedi apostolicae, & ecclesiae Romanae subiectis, nec non ob defectum communicationis cum illis, id haecenus non praestiterit: supplicat etiam dominis inquisitoribus, ut velint, ne opportunum remedium animabus desit, commissarios suos instituere in hac dioecesi viros aliquos doctos; vel etiam patres societatis collegii de Vaipicota, & aliarum residentiarum eorumdem religiosorum, qui possint, ut opus fuerit, absolvere a casibus eidem sacro Tribunali reservatis, limitationibus, ac restrictionibus adiectis, quas ipsi opportunas judicaverint. Ratio sic supplicandi est difficultas confugiendi ad Goense Tribunal, quam patientur montium incolae; tanto magis quod saepe saepius casus contingunt urgentes, eo quod inter Ethnicos degunt, furtive ipsi commixti; unde oritur, ut ex eorum commercio pluries, etiam in illis, quae ad religionem pertinent, iaculi & rudes homines desinuant.

DECRETUM XXIII.

XLIX. Cum in rebus fidei, maximam oporteat puritatem servare, nec non plurimum vigilandum sit, ne populum corrumpant doctrinae falsae, & peregrinae; praecipit Synodus omnibus huic sedi episcopali subiectis, cujuscumque qualitatis, & conditionis, ut ibi ipsis constituerit, quemquam credere, facere, vel promere, verbo, vel scripto aliquid contrarium fidei catholicae, vel hujus rei esse auxiliatorem, aut fautorem, majori qua possit celeritate, & secreto, id D praesuli deferat, quod si huic non valeat, Vicariis ecclesiarum id aperiat, aliisque fide-

Conclior. Supplem. Tomo VI.

libus viris, qui de hoc per literas quamprimum rationem reddant, ut juxta causae necessitatem provideatur; praecipit etiam in virtute sanctae obedientiae ipsis vicariis, ceterisque, quibus ejusmodi res delata fuerint, ut eas cito citius denuntient.

ACTIO IV.

De sacramentis Baptismi, & Confirmationis.

Doctrina de sacramentis in genere.

LXX. **N**ovae legis sacramenta, per Jesum Christum Dei Filium, redemptorem (a) ac Salvatorem nostrum, in sua ecclesia ad medelam, & salutem hominum instituta, quibus suae sacrae passionis, & mortis infinita merita in animarum nostrarum fructum impenduntur; per quae etiam omnis vera iustitia incipit, coepta augetur, & amissa recuperatur, sunt septem: videlicet Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Poenitentia, Extrema Unctio, Ordo, Matrimonium; quae quidem a veteris legis sacramentis plurimum differunt; illa enim gratiam non conferebant, sed eam, quae per Christi passionem, conferenda erat, praestigabant: nostra vero Sacramenta & gratiam in se continent, & ipsam digne illa recipientibus conferunt. Quorum priora quinque ad bonum spirituale cujuscumque proprium spectant: posteriora duo ad ecclesiae regimen augendumque fidelium numerum. Per baptismum ergo Deo spiritualiter renascimur; per confirmationem gratia crescimus, ac in fide roboramur; renati autem, & roborati divino Eucharistiae, & sacramenti altaris enutrimur pabulo: quod si ex peccato, animae contrahimus aegritudinem, per poenitentiam spiritualiter sanamur; per extremam denique Unctionem salutem animae, & corporis, si ita expediat, obtinemus. Deinde sacramento ordinis ecclesia regitur, ac spiritualiter multiplicatur; matrimonio demum corporaliter augetur. Omnia isthaec sacramenta tribus peccantur: rebus ut materia, verbis tanquam forma; & ministro,

D 2

qui

(a) Inquisitorum munus, atque nomen, a primis Ecclesiae saeculis repetenda sunt; adeo ut vel ipse Petrus Giannone *Hist. Neapol. lib. 15. cap. ult.* homo alias in hoc sanctum Officium non admodum officiosus, immo hostis infensus agnoscat cum Gottofredo in l. *Quisquis* 9. C. *Tb. de Heret. eorum institutionem* primam, a Theodosio Magno profuxisse, quod postea aequali sunt Imp. Arcadius & Honorius: primordia vero specialis *Tribunalis* S. Officii ad tempora revocat Innoc. III. tametsi asserat, Inquisitoris Generalis munus, tempore Innoc. III. S. Dominico Hispano ex Civitate *Calagorae*, collatum fuisse: in quo ca. ligandus est chorographicus palmaris error laudati auctoris, qui suapte indole ac ingenio quoscumque dequitur errantes; Dominicus enim natus est *Calagorae*, Hispanice *Caleruega*, non vero *Calagurri*, aut *Calagorae*, ut ipse post Tarapham & alios scripsit: de quo vide pietate ac eruditione conspicuum P. Antonin. Bremondum *De Guzmanis* script. S. *Dom. cap. 1. Romae edit. an. 1740.* Igitur Inquisitoribus opportuna exhibere documenta anno 1225. Concil. Narbonen. *Capitulis* 29. & Biterren. an. 1246. alia dedisse monita ipsi 37. *Capitulis* comprehensa, quae legis nulla Inquisitorum pigebit.

(b) Septenarium Sacramentorum numerum agnoscunt Nestoriani: at mirum quantum in iis recedentes differant. Ebedjesus Sobz lib. *Margr. par. 4. cap. 1. ponit 1. Sacerdotium 2. Baptisma 3. Oium unctio 4. Oblationem corporis & sanguinis Christi 5. Remissionem peccatorum 6. Sacrum fermentum* (quod illud sit, dum de Eucharistia agitur explicabimus) 7. Signum Crucis. Timotheus II. lib. de *Sacram.* inter Sacramenta censet Consecrationem Ecclesiae & Aliarum, Benedictionem Monachorum, & Officium pro defunctis, & ad calcem libri meminit de Indulgentia seu Poenitentia; Christiani Divi Thomae, Sacramenta tantum Baptismi, Eucharistiae & Ordinis colabant; alii id ex ignoratione Cassanariorum recentiorum proveniebant: evincitur enim ex antiquis ecclesiae Milabarenis Ritualibus, septem eos Sacramenta cum ecclesia Catholica agnovisse; videlicet infra *Dissert. 4. sum. 28.*

ANNO
CHRISTI
1599.

qui sacramenta peragat, cum intentione faciendi quod facit ecclesia: ex quibus si vel unum deficiat, non perficitur sacramentum: omnes vero ceremoniæ, ac approbati ritus, quibus in ipsorum administratione utitur sancta mater ecclesia, sancti sunt; neque contemni, omitti, vel in alios mutari valent; licet ad integritatem, & essentiam sacramenti non pertineant; absque gravissimo peccato. Tria etiam ex ipsis, spirituale quoddam signaculum animæ imprimunt, omnino indelebile, ab aliis distinctum, quod appellatur character, atque idcirco a nullo iterari possunt; & sunt baptismus, confirmatio, & ordo: quatuor alia, nimirum poenitentia, eucharistia, extrema unctio, matrimonium, huiusmodi signum minime imprimunt, unde debito modo reiterari valent. Etsi tamen omnia septem sacramenta sint divina, & gratiam in se continent, & digne accedentibus eam conferant, atque omni veneratione digna sint, & cultu, tum quia id exigit authoris excellentia, qui est Jesus Christus Filius Dei, necnon assistentia Spiritus Sancti, qui in illis operatur, tum etiam ob virtutem, quæ illis inest, ad sanandas animas, & quia in ipsis depositus est thesaurus passionis Christi, quæ per ipsa nobis communicatur: nihilominus id non officit quominus alia aliis digniora habeantur, ampliorique veneratione, cultu, ac reverentia pertractari debeant. Hæc Jesus Christus, ante suam in coelum ascensionem instituit, quo per ea suis fidelibus gratiam, ac cetera bona, quæ nobis passione sua, & morte acquisivit, communicaret: ipsa suo verbo firmavit, ac promissionibus, ut nos redderet securos de summet, suæque passionis fructus communicatione, dummodo ipsis, legitime, ac præmissa debita præparatione, juxta uniuscujusque sacramenti modum, & Christi institutionem uteremur.

DOCTRINA.

De sancto sacramento Baptismi.

LXXI. Primum inter alia sacramenta locum obtinet baptismus; est enim spiritalis vitæ janua; ac per ipsum aliorum sacramentorum capaces reddimur, ad quæ sine illo inepti essemus; etenim sicuti nequit homo, antequam sit natus bonis gaudere vitæ naturalis; ita neque bonis spiritalibus supernaturalis vitæ, priusquam per baptismum sit ad illam renatus, & per illam membra

Christi simus, atque Christianæ reipublicæ, necnon ecclesiæ corpori mystico copulemur. Et quia (a) per primum hominem mors pertransiit in alios homines, ob peccatum inobedientiæ, quod ipse, & nos in ipso commisimus, ac propterea a regno coelorum excludimur, & nascimur filii iræ, atque a Deo separati, si denuo non (b) renascimur ex aqua, & Spiritu Sancto, non possumus introire in regnum Dei, prout ipsa veritas, Christus, nos docuit. Itaque nascimur ex utero matris filii iræ, & per baptismum renascimur filii gratiæ: nascimur in peccato hominum filii, ut in baptismate nascimur filii Dei, quia Christo inserimur, juxta Paulum dicentem, (c) quicumque baptizati essis in Christo, Christum induistis. Sacramenti istius materia est aqua, vera, naturalis & communis, maris scilicet, fluminum, fontium, lacuum, & pluviarum, & nulla alia, quantumlibet munda, & pura, cum reliquæ sint potius liquores, quam naturalis aqua. Forma est hæc: Ego te (d) baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Minister ordinarius est sacerdos, ad cujus munus pertinet baptismum conferre; ceterum in casu necessitatis quilibet, vel sacerdos, vel diaconus: immo etiam laicus, aut etiam femina; Ethnicus insuper, Turca, hæreticus, vel judæus, demum hominum quicumque baptizare potest, servata tamen ecclesiæ Forma, cum intentione faciendi, quod ipsa facit; cum etenim nullus salutem assequi valeat, non baptizatus, eadem causa, qua Christus hujus sacramenti materiam, aquam esse voluit, qua nihil communius, voluit etiam omnes, nullo excluso, hujus sacramenti ministros esse. Hujus sacramenti vis, & effectus, venia est, & remissio omnium peccatorum, tam originalis, quam actualis ante baptismum commissi, totiusque reatus poenæ per ipsum contracti: quapropter nulla debet baptizati poenitentia imponi, pro peccatis ante baptismum commissis: immo si baptismate suscepto, absque novo crimine moriantur, salutem assequuntur, ac Dei visione in æternum fruuntur.

DECRETUM I.

LXXII. Cum deprehenderet synodus, varias in hac dioecesi fuisse inductas formulas ablundi sacro fonte a præsulibus schismaticis, aut ab hominibus rudibus, & indotis, earumque formularum plures irritas esse ac nullius efficaciam in sacramento per-

(a) Paul. Ep. ad Rom. cap. 5. v. 12.

(b) Evang. Joan. cap. 3. v. 5.

(c) Paul. Epist. ad Galat. cap. 3. v. 27.

(d) Cum Baptisma nihil aliud significet nisi ablationem, septem Baptismatis seu ablationum species enumerant Orientales cum Ebedjesu lib. Margarit. Par. 4. cap. 3. nimirum 1. Baptisma commune. 2. legale. 3. Baptismi ex traditione seniorum, dum sacra vasa abluantur, calices &c. 4. Baptisma Joannis. 5. Baptisma Christi. 6. Baptismus sanguinis ex illo Christi Baptismus habeo, quo baptizet, & multum coarctat, donec perficiatur. 7. denique Baptisma lacrymarum. Ex his videre licet antiquam traditionem Ecclesiæ de tribus Baptismi speciebus firmis, sanguinis & fluminis: ne omnia Acatolici vanis Scholasticorum inominis tribuant. Timotheus vero, II. lib. de Sacram. cap. 3. sect. 4. de modis Bapt. octonarium celebrat numerum; nam ab eo recensetur 1. Baptismus Diluvii. 2. Baptismus in mari & in nube. 3. Baptismus legalis per Moysen. 4. Baptismus Joannis per aquas tantum, nimirum poenitentia. 5. Baptismus Domini nostri, qui est adoptionis filiorum per aquam, & Spiritum. 6. Bapt. Martyrum. 7. Lacrymarum. 8. Baptismus alter perquam difficilis, quo baptizantur per ignem. Et forsitan isto intelligebat baptismate, purgatorium ignem.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

perficiendo, ut diligenti examine illis discussis, illustrissimus Metropolitanus iudicavit; alias vero incertas, ac dubias: plurimum commendat fidelibus omnibus christianis hujus dioeceseos, immo etiam præcipit, in virtute Spiritus Sancti, ut illustrissimo Metropolita, dioecesim quamprimum obituro, vel aliis ab ipso deputandis, sincere exponant cuncti tempus, quo fuere sacro fonte abluti, ut facta collatione temporum, dignosci possit, an verbis ratis, ac data a Christo forma abluti fuerint, an secus. Quod si secus, possint opportuna adhiberi remedia, quibus eorum spirituali salutis consulatur, prout illustrissimus dominus decreverit, cui omnes obedire teneantur, & quidquid jusserit executioni mandare.

DECRETUM II.

LXXIII. Quoniam post diligentem disquisitionem, a reverendissimo Metropolitanus peractam, in ecclesiis hujus dioeceseos nupera visitatione circa modum administrandi sacramenta, alicubi compertæ sunt aliquæ differentia formæ in baptisteriis scriptæ. Compertum est etiam plures Cassanarios sacramentum baptismi conferre per hanc formam. (a) Baptizatus est, & perfectus est, N. in nomine Patris, Amen; in nomine Filii, Amen; in nomine Spiritus Sancti, Amen. Alii vero in usu esse Græcorum formam cum hac additione in nomine, & Amen; dicendo: (b) Baptizetur servus Christi, in nomine Patris Amen; in nomine Filii Amen; in nomine Spiritus Sancti Amen: jubet synodus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub anathematis poena ipso facto incurrenda, ut nullus his, aliusve formis uti audeat, sed eam tantum adhibeat, quam approbat, & adhibet sancta ecclesia Romana; nimirum: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti; utque aliæ quæcumque a baptisteriis, & libris, in quibus scriptæ inventiuntur, deleantur, penitusque obliuerentur, quarum loco hæc sola scribatur.

DECRETUM III.

LXXIV. Quum ad synodi noticiam pervenerit, quamplures ex hac dioecesi Silvicolas, præsertim longe ab ecclesiis distantes, sacro fonte ablutos non esse, interim tamen se christianos reputare, eo quod ex iis originem trahant: immo ad ecclesias accedere ad participandum de sacramentis aliis: causam verò cur a baptismo fuscipiendo abstineant duplicem esse, erubescant nimirum, & paupertatem: ipsos enimvero pudet fateri se non esse baptizatos: piget etiam solvere pretium illud, quod antehac simoniae exigebatur: præcipit synodus ecclesiarum vicariis, ut singuli in parochiæ suæ territorio, diligenti examine, ultra id quod, cum dioecesim obiret, ab illustrissimo Metropolita institutum fuit, & in ea, quam parat nova visitatione propediem instituetur, accurate perscrutentur, an aliquis in Silvis, quas plures incolunt, sacro fonte non ablutus inveniat, insuper diebus festis, quo tempore Silvicolæ in ecclesiis conveniunt, omnes de hac re in communi ammoncant. Quod si eorum aliquis non sit ablutus, vel de suo baptismo prudenter dubitet, ei secreto necessitatem fuscipiendi baptismum denuntiet, eidemque baptismum secreto conferant, doceantque nihil solvendum esse, juxta id quod synodus alibi constituit, ac declaravit: palam etiam insinuent non baptizatis, non esse christianos, nec æternam posse adipisci (c) salutem, nec sanctorum sacramentorum participes futuros, nisi prius per baptismum fuerint inter christianos cooptati; eandem insuper veritatem sæpe sæpius inculcent concionatores: deputati etiam ad confessiones excipiendas rudes istos Silvicolas interrogent; an baptismi sacramentum fusciperint: si vero occurrat de illius fuscceptione prudens dubium, eos fecerero ablucere possunt; ad quod facultatem synodus impertitur sacerdotibus quibuscumque tum hujus, tum alterius

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) Ista non erat revera (uti putabant PP. Diamperitani) baptismi forma ab illis Cassanariis usurpata, sed proclamatio illius, jam celebrati; quod perspicue constat ex ordine Baptismi Chaldaeorum Cod. Syr. Vatic. 16. & habetur tom. 4. Bibl. orient. pag. 247. Si vero Ritualis verba perpendantur, formam potius confirmationis ea exhibent.

(b) In Rituali nuper laudato Syriaco ponitur hæc forma, at in præsentis indicativi modus: Baptizatur. Anno 1630 deputata fuit Romæ congregatio Theologorum super validitate Baptismi Chaldaeorum, qui utebantur verbo Eemad pro masculis & Eemadad, pro feminis id est Baptizatur aut baptizata est talis in nomine Patris &c forma de præterito; quamquam ex ædione baptizandi ad significandum de præsentis contraheretur, ut aliqui contendebant: decrevit tamen Congregatio quod ad tollendam omnem erroris occasionem in Sacramento adeo necessario, uterentur in posterum Chaldaei, vel verbo præsentis indicativi, aut imperativi; si vero vellent uti verbo indifferenti ad Præteritum & præsens, illud usurparent in significatione de præsentis. Recentiores autem Chaldaei tutius duxerunt, verbo uti de præsentis: Ego te baptizo serve Christi talis &c alii etiam Syriacam & Græcam formam usurparunt dicentes: Baptizatur talis &c. quæ quidem usitata est Græcorum forma, quidquid dicant aliqui Scholastici, de quo vide inter alios Anonymum de re Sacramentaria; & nostrum Berti in peripurgato & eximio opere de Theol. Discipuli lib. 31. cap. 8. prop. 2.

(c) Nestoriani negant peccatum originale; infantes vero & potissimum ex Parentibus Christianis progenitis afferunt nulla labe teneri; ista hæresis Pelagianorum a Theodoro Mopuesteno pariter propugnata est; unde Nestorius istius discipulus eam arripere potuit; attamen secum pugnant, (qui heterodoxorum est character) iidem docent, omnes etiam parvulos, & Christianis natos, baptismi indigere; quia ex peccato primi parentis, nati sunt filii iræ & servi peccati; adeo ut si infans mortui proximus aquis baptizari non possit, eum oleo catechumenorum signent; quod loco aquæ, assumere ad baptizandum possunt, & debent, ex Timoth. II. patriarchæ & Gorgio Arbelensi de Baptis. quæsitio 20.

ANNO
CHRISTI
1599.

rius dioceſeos. Siquem ergo repererint ex
rudibus hiſce hominibus, ſacro fonte non ab-
lutum, ubique locorum eum poſſunt abluer.

DECRETUM IV.

LXXV. Cum ſynodo certa ſcientia com-
pertum ſit, aliqua eſſe in hac dioceſi lo-
ca exigua, ubi incolæ, & propter præſu-
lum, ac ſacerdotum negligentiam, & quia
loca huiusmodi longo intervallo ab eccle-
ſiis diſtant, nondum ſunt initiati baptiſma-
te, & chriſtianorum vix aliquid præter no-
men habent, quamvis chriſtiani Divi Tho-
mæ communi nomine appellentur, & ab
eorum ſtirpe deſcendant, præcipit in hanc
rem diligenter inquiri, quam curam primo
reverendiſſimo Metropolitæ committit, dein-
de eccleſiarum vicariis. Excurrant ergo hi
loca omnia ſuis paroeciis adjacentia, & in-
colas inducant ad ſuſcipiendum baptiſmum,
eccleſias inſuper ædificari curent in pagis
huiusmodi, vel ſaltem in locis finitimis: vi-
carios etiam ibi conſtituant, a quibus ru-
des in rebus ad religionem pertinentibus in-
ſtruantur: ita ut nullus in poſterum pagus re-
linquatur, cujus incolæ baptiſmi ſint exper-
tes, & eccleſia, ac vicario careant. Quod
ſi aliter fieri nequeat, pagos prædictos al-
teri territorio adneſcant, cujus vicarius ſa-
cramenta illorum incolis adminiſtret.

DECRETUM V.

LXXVI. Quia plurimum negligunt chri-
ſtiani huius dioceſeos, ſuos parvulos intra
(a) octo dies ab ipſorum ortu, juxta ec-
cleſiæ morem, baptizandos adducere: præ-
ſcriptum pagorum incolæ, quorum plerumque
Infantes (b) poſt meſes plures, immo ali-
quando etiam poſt plures annos baptizantur,
ſynodus ſeveriſſime jubet baptizari omnes
intra oſtidium a nativitate, ut mos eſt uni-
verſalis eccleſiæ: quod ſi periculum mortis
inſit, vel prævideatur impedimentum, per
quod baptiſmus, ultra quam par eſt, dif-
ferri debeat, jubet baptizari vel nulla mora
interpoſita, vel ſtatim ac baptiſmi oppor-
tunitas, ſe obtulerit. Qui vero in Silvīs, &
longe ab eccleſiis degunt, ſi infantes ſuos
intra oſtidium aſportare nequiverint, ter-
minum tamen quindecim, aut viginti die-
rum non prætergrediantur; ſi qui autem ne-
gligentes fuerint, graviter puniantur, quod
ſi eorum tanta ſit negligentia, ut ſuos fi-

lios, vel parvulos ſibi commiſſos, etiam cā-
pivitate acquiſitos, ultra menſem, ad ba-
ptiſmum non duxerint, ab eccleſia ſeparen-
tur, nec ſacerdotes domos ipſorum ingre-
diantur, nec ipſi Caſtrum exhibeant, donec
eos ad baptiſmatis fontem perduxerint: ce-
terum dum probabiliter timetur parvulo
mortis diſcrimen ex longinquitate itineris,
ipſius pater, vel ejus curam gerens, vica-
rium propriæ eccleſiæ certiorum reddat, ut
ipſi ſalutare conferat remedium, nec peri-
cilitanti puero baptiſmi beneficium retarde-
tur: jubet inſuper ſynodus vicariis, quam-
primum eo loci per ſe, vel per ſacerdotem,
diligenter accedere, cum id ab ipſorum mun-
us quammaxime pertineat.

DECRETUM VI.

LXXVII. Improbatur ſynodus pravam con-
ſuetudinem, quæ uſque in præſens in hac
invaluit dioceſi, non baptizandi parvulos
ex Parentibus excommunicatis natos, ne
baptiſmum conferentes cum illis communi-
carent, unde non raro factum eſt, ut pue-
ri per plures annos baptiſmo caruerint,
nec ſalutari hoc remedio ipſis conſultum
fuerit, ne in ipſo quidem mortis periculo:
qua de cauſa ſynodus contrarium decernendo
præcipit, ut huiusmodi excommunicato-
rum filii, vel alii apud ipſos nati, non ſecus,
nec alio tempore, quam ceteri, bap-
tizentur: declarando ulterius, nullam in-
currere cenſuram, aut poenam, qui ta-
les parvulos aſportaturi eorum domos in-
grediuntur, eoſve conducunt, levant, vel
de eccleſia reducant; cæterum hæc agen-
tes, non ſe aſſocient excommunicatis, neque
ipſorum convivis, vel celebratibus, etiam
ob hunc finem inſtitutis, in eorum domi-
bus interſint, quod plane ipſis non licet.

DECRETUM VII.

LXXVIII. Hortatur, atque commoneſci-
cit ſynodus patres, & matres, & alios quos-
cumque, qui ſeminarum partui interfuerint,
ut maximam curam, ac diligentiam adhi-
beant, ne parvuli ſine baptiſmo moriantur:
unde ſi ipſos viribus deſtitutos, aut vita
periclitari compererint, illico, ſi ſas ſit, vi-
carium, aut etiam quemlibet alium ſacer-
dotem, eo abſente, quærant, & accedant,
ut eos baptizet: quod ſi tale fuerit vitæ
diſcrimen, ut ne brevem quidem moram pa-
tia-

(a) Perperam ait Crozeus oſtidium iſtud ritum eſſe Judaicum Luſitanorum. Vide infra *Vindici-
as ſynodi* num 86.

(b) Nec recens nec Malabaricæ religionis propria putanda eſt iſta conſuetudo, aut abuſus pro-
trahendi baptiſmi tempus; ſi enim fuit Babyloniorum mos, adeoque vetus, ut a ſeculo 8. aut
ſequenti repetendus ſit. Et enim cum apud Neſtorianos ea vigeret diſciplina, ut ſi eorum filii
baptiſmo deſcederent, in poenam admixtæ incurſe quinquaginta dierum continentia in ipſos
animadvertent, rogatus ſuper hoc Georgius Arbelæ Metropoliſta, quare id obſervandum eſſet,
cum nullo canone, aut ſs. Patrum præſcripto id conſtaret; ita reſpondit *lib. de Sacram. Quæſt. 31.*
*Reſponſes, antiquis temporibus filios ſuos per annum, duos terrores relinquebant parentes, & maxi-
me montium pagorumque incolæ, ac præſertim in locis, ubi neque eccleſia, neque præſbyteri erant,*
*eorumque baptiſmum negligebant: ut ſine illo deſcederent; ideo deceretur ſuiſ ut parentes continen-
tiam obſervarent &c.* N. c. diſſimilis eſt caſus noſtræ ſynodi. Florebat autem Arbelenſis anno Chri-
ſti 945.

ANNO
CHRISTI
1599.

tiatur, tunc cuique ex (a) Astantibus eum baptizari liceat, servata ecclesiæ forma, atque adeo capiti ipsius aquam fundendo, atque uno, eodemque tempore proferendo hæc verba: *ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen*: Servari tamen hic ordo debet, ut ecclesiastici secularibus, & viri feminis præferantur, dum tamen omnes formam scient baptismatis: si vero alii nesciant, ille solum, qui scit, baptismum conferat. At si dum nascuntur parvuli, vita periclitari videantur, dummodo caput, vel ex potioribus membris aliud ex materna alvo eruperit, eos baptizent, etiam si ex integro corpus foras non prodierit, aquam tali membro affundendo, ac formam proferendo.

LXXXIX. Ita vero baptizati, si supervixerint; dummodo caput, vel potior aliqua corporis pars abluta fuerit, & servata fuerit forma, non aaptizentur iterum, sed unice ad ecclesiam asportentur, ut ibi sancto oleo inungantur: si vero pars alia corporis minor abluta fuerit, sub conditione postea baptizentur, per hæc verba: (b) *Si es baptizatus non te baptizo; sin aliter, ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti Amen*. Et ita se gerant sacerdotes, aut quilibet alius, cum illis, de quorum baptismo probabile, prudensque dubium occurrat; caveant tamen ne parvulum periclitantem in ortu, si alii adfuerint, Pater, aut Mater baptizent, idque caveant ad evitandam inter conjuges spirituales cognationem: quod si nullus alius adsit, & insister probabile mortis periculum, poterunt pater vel mater eum baptizare, ne puero extrema laboranti necessitate remedium desit.

DECRETUM VIII.

LXXX. Cunctis populis inculcat synodus, ut suis in pagis feminas habeant christianas, quæ (c) obstericandi munus exercent, formamque baptismi calleant, atque adeo parvulis periclitantibus in casu necessitatis succurrere valeant. Quia tamen Obsterices ethnicæ, ac præsertimque Turcarum sectam profitentur, multas supersticiosas ceremonias a puritate, & sanctitate Christianæ religionis abhorrentes erga infantes recenter natos exercent, vicariorum frequens cura sit, populum, ac præsertim Obsterices hac in re instruere, itaut omnes scient, parvulis in discrimine versantibus succurrere: sacerdotes etiam Obstericum confessiones excipientes, de hoc eas interrogent: an formam baptismi scient & ignaras erudiant, illique exponant, quantum earum intersit, id non ignorare.

(a) Nestoriani cum asserant solum Presbyterum ministrum esse Baptismi, consequenter, id denegant Laicis; nec in quocumque necessitatis eventu eis baptizare permittunt; quod etiam tenent recentiores Græci ex Arcud. de Concord. lib. 1. cap. 21.

(b) Conditionalis hanc formulam ex Alexandri III. Constit. præscribit Catechismus Concilii Trident. cuius etiam meminit Concil. Cameracen. anni 1586. Tit. 6. de Baptis. n. 8.

(c) Concilium Cameracen. inculcat, Tit. 6. de Bapt. num. 11. quod obsterices per Eastorem loci sunt examinanda, & si opus sit instructa. Adstringuntur etiam iurejurando ut qui baptizandi sunt pueri, ante diem a nativitate eorum tertium, omnino Parochis non veniant. Et in Concil. Mediolanen. 1. sub S. Carolo Borromeo præcipitur §. 7. ut adsint aliæ mulieres testes, quæ audiant obstericis verba, utque Parochus diligenter obsterices & testes, de verbis prelati interroget.

DECRETUM IX.

LXXXI. Præcipit Synodus, ut nullus Christianorum apud se habeat famulum captivum non baptizatum; si quos ergo habuerint inferioris ætatis; illico illos baptizari eurent; si vero fuerint adulti, eos ad fidem, ac Baptismum alliciant, sine vi, frequenti tamen suasionem. Quod si quis inveniat, suos inter famulos habere vel puerum teneræ ætatis, vel adultum non baptizatum, qui tamen baptizari velit, graviter per Præsulem puniatur, illi vero baptizentur; cui rei plurimum Vicarii invigilent, tempore præsertim, quo in album referunt, ut moris est, qui præcepto annuæ confessionis satisfecerunt, qua occasione singulas Parociæ domos percurantes inquirent, an ibi aliqui sint nondum baptizati, & si qui sunt, baptismum qua de causa non susceperunt, probe, & accurate noscant.

DECRETUM X.

LXXXII. Quoniam Christianorum aliqui, suæ professionis oblii, contra sacros Canones turpi lucrandi cupiditate impulsus, christianos juvenes ethnicis vendunt, qui juvenes, utpote inexperti, & dominorum suorum metu coacti, plerumque christianam religionem abnegant; præcipit Synodus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub pœna excommunicationis a Jure lata, quam ipsos incurrisse statim declarabit, ne aliquis ex Christi fidelibus, contractus hujusmodi cum Infidelibus exercere audeat: quod si qui hæc in re delinquentes inveniantur, statim a communione Fidelium segregati declarantur, nec unquam absolvantur, donec, quem vendiderunt, redemerint, etiam majori pretio, si opus fuerit, vel saltem Vicario Ecclesiæ, & ceteris Casuaris, ac Populo, se fecisse pro redemptione quantum poruerunt, confiteri. Quo in casu antequam absolvantur, solvere debeant in pœnam, id pretii quo illum vendiderunt; quo pretio Vicarius, & Oeconomus Ecclesiæ, alium emant juvenem ethnicum (frequentes enim in Malabare sunt venditiones hujusmodi) quem baptizari curet, & statim ac christianam religionem professus fuerit, manumittatur, ac libertate donetur; alicui insuper ex ditioribus, & bene moratis Christianis dono detur, qui ipsum pietate in Deum, bonisque moribus imbuat. Jubet præterea Synodus in virtute sanctæ obedientiæ, nequis aliquem adolescentem, aut ado-

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

adolescenscentulam, etiam non baptizatos, Turcæ, Judæo, vel Gentili vendat; ob imminens perverſionis periculum, quæ certo continget, ſi infidelibus vendantur, ut frequens experientia docuit. Poterunt tamen eos, ſi opus fuerit, Chriſtianis vendere; dummodo jure capti ſint; qui autem contra fecerit, graviter puniatur; excipe tamen, ſi is, qui venit, adultus fuerit, ac vigefimum annum exceſſerit, atque ante venditionem ad Vicarium adductus fuerit, cui compertum ſiat, cum nolle baptiſmum ſuſcipere.

DECRETUM XI.

LXXXIII. Quoniam iſtarum partium Ethnici, utpote plurimum auguriis, ac ſuperſtitionibus dediti, ſi dies nativitatis filiorum, inani conjectura ducta ex ſuperſtitionis auguriis neſaſti habeantur, eos aliquando perimunt, ne vitam, utputant, agant miſerriſſimam; ſæpe etiam ipſorum Matres, ne proprias manus filiorum ſanguine cruent, eos in Silvis ſub arboribus, vel inter virgulta deferunt, (a) ut ibi moriantur, pereantque: præcipit Synodus omnibus fidelibus Chriſtianis hujus Dioceſeos, quippe cum ipſis ethnicis commixti, aut in viciniis commorantes, quæ apud ipſos ſunt, ſcire facile poſſunt, ut in re tanti momenti plurimum invigilent; & ſi qui pueri in Silvas transferantur, ibi deferendi, eos quærant, aut quovis modo in Silvis repertos, Chriſtiana charitate excipiant, eoſque vel per ſe ipſos baptizent, vel ab alio baptizari curent, ſi eos in mortis periculo conſtitutos inveniant, etiamſi ipſorum parentes cognoſcant, ſciantque id egre laturos, nam eorum dominio ſe privaſſe parentes videntur, dum eos procul a ſe abjectos, morti expoſuerunt; quamobrem in parentum locum eccleſia tamquam pia mater ſuccedit; atque, adeo ipſi incumbit onus eos ſuſcipiendi; quod ſi illos alere nequiverint, eosdem ad vicarium, & ceteros eccleſiæ Caſſanarios adducant; quibus in Domino præcipimus, ut primoribus ſui pagi congregatis, eos vehementer, & efficaciter hortentur ad parvulorum hujusmodi curam ſuſcipiendam, eiſque Nutricem, ac reliqua omnia ad eorum vitam conſervandam neceſſaria, compasanda: Si autem aliter hoc fieri nequeat, & nullus inveniat, qui id oneris pro Dei amore ſubire velit, de eleemoſynis eccleſiæ, & de poſito fabricæ, quantum opus fuerit, detrahatur.

DECRETUM XXII.

LXXXIV. Præcipit ſynodus, ut parvuli ante fores eccleſiæ vel in aliis locis quibuſcumque expoſiti, niſi ipſos eſſe jam baptizatos certo certius conſiterit, baptizentur, atque ipſorum educatio procuretur, eo prout modo, quo de Ethnicorum filiis in Silvis reperti dictum eſt: & inceſſanter Vicarius, & Caſſanarii inſiſtant, ut aliqui, apud ſe enutriendos, ac edocendos ipſos, pro Dei amore ſuſcipiant.

DECRETUM XIII.

LXXXV. Qui ab Ethnicorum ſecta ad Chriſtianam religionem adulti accedunt, in rebus fidei, antequam baptizentur, bene inſtruantur: itaut ſciant ſe ſalutari crucis ſigno manire, Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum, præcepta Decalogi, & quidquid addiſcere potuerint; qua in re uſque ad præſens, maxima negligentia laboratum eſt: vicarii præterea ante baptiſmum, eos de rebus ad Chriſtianam religionem ſpectantibus interrogent, ut experimento deprehendant, an ſint ſufficienter inſtructi. Si vero mortis periculum immincat, etiam talia neſcientes dummodo fidem conſiteantur, ejuſque præcipua myſteria, ac ſe baptizari velle quocumque modo ſignificent, illico baptizentur. Et quia non ignorat ſynodus, ſæpius contingere, ut plures Ethnici paucis ab hinc annis ad Chriſtianos accedant, eiſque manifeſtent deſiderium, quod habent ſuſcipiendi baptiſmum, ſegnitia autem, & incuria ſacerdotum, & Chriſtianorum, eorum inſtructionem vel permitti, vel diu, multumque differri: plurimum hac in re vicariorum conſcientiam onerat, eiſque injungit, ut quam primum, pro maximo, quo poſtulant, animi fervore, baptiſmum, eos per ſe, vel per alios inſtruant, ac ad fontem baptiſmatis perducant; miniſtrosque omnes eccleſiaſticos, alioſque, ſi opus fuerit Chriſtianos, ardorem non mediocrem animi, ac diligentiam quam maximam impendere, peroptat, ac rogat.

DE.

[a] Quam hic horrore ducimus barbariem crudeliſſimam, & vanis auguriis dependentem; non abſimilis ſecuta eſt impietas, noſtrarum regionum ſeculo 5. canibus enim exponebant infantes, nec ipſos calumniarum metu, colligere ullus audebat; juſſit autem Concilium Viſenſe anno 442. can. 9. eos colligere, & de altari, Dominica die, collectos annuntiare; ut infra decem dies, qui ipſos agnoviſſet accipere poſſet; & Can. 10. ſtatuit, ut qui poſtea repertor, aut calumniator extiterit, hominibus eccleſiaſtica diſtributione feratur. Quod confirmavit Concil. vatic. 11. anno 452. can. 31. qui laudatur 9. Diſtinct. 87. ſ. expreſſus.

DECRETUM XIV.

ANNO
CHRISTI
1599.

LXXXVI. Quoniam Sacri Olei (a) usus in Sacramentis, huc usque in hac Episcopali Sede, (b) aut nullus fuit, aut si aliquis hic certe fuit, Ecclesiae Catholicae ritibus minime consentaneus. Ubi enim sunt oleo communi, & quem Episcopus sacris precibus, & benedictionibus non expiaverat: Quamobrem Illustrissimus Metropolitae in hac Dioecesi, Ecclesiae universae disciplinam restitueret, ac renovaret, Oleum de more benedixit, cujus portionem aliquam Ecclesiis omnibus impertit, ejusque usum maxime commendavit explanavitque: praecepit Synodus Vicariis omnibus, atque Cassanariis, in virtute Sanctae obedientiae, ut Sancto oleo in baptismo utantur. Itaut oleo Cathecumenorum pectus, & scapulas baptizandorum ante baptismum inungant; post baptismum vero, caput jam baptizandum Sacro Chrismate signent: pollice ergo Sancto oleo delibuto, vel signent super caput Crucis formam, vel id agant penna, ad tale munus in ipsis vasis servata, deinde Sancti olei reliquias abstergant lino, aut gossypio ad hunc finem ipsis pyxidibus imposito. Eodem praeccepto jubet insuper Synodus, ut omnes Cassanarii, & Vicarii hoc conferant Sacramentum, cum ritibus, ceremoniis, exorcismis, & orationibus, quae in Rituali Romano continentur, Illustrissimi Metropolitani jussu Syriace exscripto, pro omnium administratione Sacramentorum, quod in omnibus haberi debet Ecclesiis: Sacerdotes vero dum sollemniter in Ecclesiis baptizaverint, superpellicio, ac stola e collo suspensa utantur, ut Sacramentum de-

Concilior. Supplem. Tomo VI.

cet, quod conferunt; neutiquam vero illud, ut huc usque non sine indecentia factum est, consuetis, & quotidianis vestibus induti, administrent.

DECRETUM XV.

LXXXVII. Quia usque in praesens laudabilis, & antiqua Ecclesiae consuetudo assumendi Paternos (c) in Baptismo in hac Dioecesi nulla fuit, & spiritualis cognatio inde orta inter Patrinum, & baptizatum, ejusque Patrem, & Matrem fuit penitus ignota, (d) praecepit Synodus, ut baptizandi omnes afficerentur unico Patrino, & ad summum duobus, aut etiam, ut usus obtinuit, uno tantum Patrino, & una tantum Matrino, qui eos Ecclesiae praesentent, eorumque caput, ante baptismum tangant, atque a sacro fonte abducant. Ad Patrini autem munus non admittantur, nisi homines, qui decimumquartum aetatis suae annum exceperint, nisi ad Matrinam munus, nisi feminae, quae duodecimum. Declarat insuper Synodus inter Patrinum cognitionem spirituales oriri, quae vocatur *Patrinus*, & spiritualis *filius*, aut *susceptoris* e sacro Fonte, & *suscepti*: atque inter ipsos spiritualis filii Paternos, & Matrinas, ac ejus Patrem, & Matrem. Pariter inter ipsos spiritualis filii Paternos, & Matrinas invicem comparatos, & inter ipsos, & filii spiritualis Patrem, & Matrem aliud cognitionis spiritualis genus confurgere, quod appellatur *Compatris*, & *Commatrix*: ita ut Patrini, vel Matrinæ, nullo tempore contrahere possint matrimonium cum suis filiis, aut filiabus spiritualibus, vel cum ipsorum Patre, & Matre, abique Papae, vel ejus vices gerentis

E. dif.

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) De sacris oleis plurimum juvabit legere Fortunatum Scacchum, nostri Augustinensis Instituti virum eximium, in elegantissimo opere *Elacochrysmaton* politissimis typis Hagae Comit. excuso, anno 1725.

(b) Ex mera calumnia colligit ex hoc decreto Croxus novitiam esse inventum Ecclesiae Romanae sacris uti oleis; propterea quia antiqua istorum Christianorum Ecclesia, illorum usum non agnoscebat: verum ista defectio Nestorianorum inaequitas & Cassanariorum ignorantia tribuenda est, non vero traditioni; etenim Ritualis liber illorum Cod. Syn. Vatic. 16. meminit unctiois; eamque praescribit, cum in Sacerdotis verbis. *Ungitur salis* &c. deinde aqua tingitur ille, & deductus extra cancellos, confirmationem suscipit, per manus impositionem, & unctio nem chrismatis, signaque cum Sacerdos pollice suo in fronte, dicens: *Baptizatus est*, & per fectus est salis &c. Unde quod illi Christiani, vel id non praestarent, aut certe id praestarent oleo nucis indicem vulgo *Azyte de Cocos*, exiguum afferece potest error heterodoxorum solamen, nullamque subsidium. Vide in *Dissert. num. 88.*, & *Timothei II. Lib. de Sacram. qui cap. 3. sect. 6.* inter partes essentielles Baptismi oleum enumerat: *Aquam oleum, Sacerdotem.*

(c) Pium patrinorum officium, inter antiquos Baptismi ritus recenset Augustinus pluribus in locis: & praeterim Epist. 194. num. 43. *Antiquitus tradito & retento firmo Ecclesiae, ritu infantes & cum exorcizantur, & cum ei per eos, (Patrinos) a quibus gestantur, renuntiare, respondent, a Diaboli dominatione liberantur.* Et ex illo ejus effato lib. 1. oper. Imper. num. 56. scimus propterea Patrinos intervenire, ut per alios credant, qui per alium peccaverunt. Vocantur etiam *Sponsores* & *susceptores*. Ebedjesus & Nestoriani frequentius *fidejussores* appellant eosdem. Augustinus eos vocat *Fidei iutores* ex Bonifacio Ep. 98. alias 23. ad Bonif. ipsam num. 7. jure ergo merito ritus iste inter antiquiores recensetur, cujus meminit Passio 33. *Vicior. Alexander &c. anno 290. ap. Theodor. Ruinart. AB. Num. p. 303.* Tertull. memorat. *Sponsores cap. 18. de Bapt. & Dionis. Arcop. aut auctor de Eccles. Hierarc. cap. 21.*

(d) Nulla erat istiusmodi cognatio apud Nestorianos; nec minimam illius mentionem fecere, qui haecenus Nestoriani scribere; nimirum in hac re antiquam primae ecclesiae disciplinam sequuti sunt, de qua, si fides est Iuvenio per tria priora secula nihil haecetur: Vide *Iuven. de Sacram.* Quod autem scribit Grianonius *Hist. Civit. lib. 7. cap. ult.* tempore Joannis X. nempe anno 913. circiter. *Per far correre in Roma p u gente, s' introdusse l' assina spirituale, fra il Compare e la Commare;* turpis est impostura: etenim ultra mox dicta, in synodo etiam Metense anno 753. celebrata; Cap. 1. habetur: *Si homo incestum commissit de istis causis, de Deo faciat, aut commatre sua, aut cum matrino spiritali de fonte, & confirmatione spiritalis episcopi, pecuniam suam perdat &c.*

ANNO
CHRIST
1599.

dispensatione, quæ raro, nec sine urgenti motivo obtinetur; si autem ista non habita, celebretur matrimonium irritum est, ac nullius effectus. Insuper declarat Synodus cognationem hanc spirituales non extendi ad plures Paternos, quam duos (a) vel ad unum dumtaxat Patrum, & Matrem. unam dumtaxat, qui ad hoc gerendum munus vocati sint; etiamsi alii plures parvulorum (b) capita contigerint, nec a Sacerdotibus permittendum, ut alii, ultra duos hoc munus gerant.

DECRETUM XVI.

LXXXVIII. Cum per Jesum Christum Dominum nostrum, ejusque mortem, a lege veteri, & scripta, ad novam, & gratiæ translati fuermus, recta exigit ratio, ut hæc in cunctis rebus eluceat. Dissimulare itaque nequit synodus id quod in hac diocesi frequenter accidit, ut nempe sanctorum veteris legis, vel etiam indigenarum nomina Christianis imponantur, adeo ut pauci sint, qui sanctorum Legis gratiæ nominibus appellentur. Præcipit ergo synodus, ut sacerdotes curent inveteratam, hanc consuetudinem abolere, atque adeo e sanctorum, sanctorumque Catholicæ ecclesiæ catalogo nomina desumant baptizatis imponenda, ac præcipue sanctorum Apostolorum, & sanctorum, vel sanctorum in ecclesia celebrantium: nec propterea mens synodi est, ut sanctorum veteris legis nomina nunquam usurpentur, sed ut si præ devotione usurpentur nomina sanctorum veteris legis, ea solum adhibeantur, quæ celebriora sunt, & frequentius usitata in hac diocesi, ut Abraham, Jacob, Zachariæ, aut alia id genus. Ceterum nomen Filii, quod est in hac diocesi utilissimum, non liceat in posterum alicui imponere, nec id sacerdotes patiantur: cum illud sit dulcissimum (c) Jesu nomen, nec nisi irreverenter, ac penitus prætermissa veneratione, tanto nomini debita, id fieri videatur: dum ad hujusmodi nomen, (d) omne genu debeat flecti, celestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteri, quia per hoc nomen, cuncta nobis bona, in terris proveniunt: Immo severe prohibet, ne qui tale nomen sortiti sunt, eo utantur, sed aliud assumant: præsertim dum Sacramentum confirmationis suscipiunt: indigenarum vero

nomnibus uti poterunt: dummodo sint ex usitatis inter Christianos; abtineant tamen (e) a nominibus Ethnicorum propriis, vel ab Ethnicis frequenter usurpatis, vel quæ sint illis affinia; immo vel Ethnicorum nomina inter Christianos nota, imponi ipsum in Baptismo synodus prohibet, & Vicarios, ac sacerdotes baptismum ministrantes monet, ut ab iis imponendis cavent.

DECRETUM XVII.

LXXXIX. Ad synodi notitiam pervenit, Christianorum plures suæ professionis obitos post baptismum a filiis in ecclesia susceptum, eisque nomen Christianorum proprium, in baptismo impositum, iidem, privatim domi nomen aliud inter Christianos non usitatum, pro libito imponere, quo deinde, priori relicto, communiter appellantur. Quamobrem severe prohibet, ne Christianorum ullus nomina alia parvulis suis imponere, vel ea adhibere audeat, præter illa, quæ fuerunt in Baptismo imposita. Quod si justa aliqua de causa, nomen hujusmodi aliud commutare optaverint, id non aliter faciant, quam dum parvuli sacro Chrismate inunguntur, & Sacramentum confirmationis suscipiunt. Qui vero contrarium fecerint, graviter a Præsule puniantur, de qua re sæpius Vicarii populum admoneant.

DECRETUM XVIII.

XC. Cum sæpe accidat, ut plures simul parvuli ad baptismalem fontem abluendi adducantur, qua occasione inter Christianos non leves excitantur contentiones, præligi enim parvulum suum quisque optat, prius ablui, unde, & jurgia inter contentiones, & non levium summorum oblationes, quæ Cassanaris sunt, ut unus præ aliis primas habeat, quæ plane sunt pravæ consuetudines, quas ecclesia pati non debet, & ad quas facile evitandas satis profectio esset, ut non differretur ultra octiduum baptismus, & parvuli intra dies octo baptizarentur; qua ratione fieret, ut raro adducum, vel fere nunquam simul parvuli ad sacrum fontem adducerentur. Quapropter jubet synodus ejusmodi contentiones ab eccle-

(a) Concil. Moguntinum inter alia anno 1549. Capitulum, 19. præcipit unum tantum patrum adhibere.

(b) Hujus antiquissimi ritus meminit auctor lib. de Ecclesiis. Hierarc. cap. 2. Cum promissio (baptizandus) manum ejus capiti admovet (susceptor).

(c) Usitatissimum fuit inter Syros præcipue Nestorianos, nomine Jesu insigniri: adeo ut septem supra viginti memorentur Scriptores Orientales hoc ornati nomine, in 2. tom. Bibliot. Orient. Ailemani, & undecim in 3. tomo. Vide Añ. 8. Dec. 20.

(d) Philip. 2. 10.

(e) Opportune adest Chrysostomus in cap. 5. Genes. Hom. 21. pag. 235. Nunc fortuito & absque causa nomina sunt. Dicunt enim, juxta nomen sui vel proavi nominetur puer, at patris (loquitur de Setho, qui filio imposuit nomen Enos, omnem operam adhibebat, ut talia natis imponerent nomina, qua nullam non sapientiam docerent. Igitur nos, neque quavis nomina pueris indamus, neque avorum, & proavorum, & eorum, qui clari genere fuerunt, nomina tribuamus, sed sanctorum virorum; neque in appellatione sublime sapere &c.

ANNO
CHRIST
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

clesia arceri (a), puerisque vel prius, vel postea indiscriminatim, & prout fors tulerit, baptizati; quamobrem sacerdotes current, ut hæc consuetudo baptizandi indiscriminatim hos, vel illos, nulla habita ratione, vel dignorum, vel pauperiorum, quantum in ipsis est, inducatur: nullusque sacerdos, aut vicarius, sive ante, sive post baptismum summam ollam, immo nihil omnino, etiam ultro oblatum, cessi valoris exigui, immo etiam munusculum sit comestibilem accipiat: & si fecus fecerit, tanquam Simoniacus, poenis a jure, & aliis ab hac synodo imponendis plectatur.

DECRETUM XIX.

XCI. In cunctis ecclesiis parochialibus fons baptismalis quam primum extruatur ex fabricæ deposito, vel ex elemosynis ecclesiæ, vel ex iis, quas populus ad hunc finem exhibuerit. Fons hic in angulo ecclesiæ decenter collocetur, subtus parvas foveas aperiat, in quam aqua decedens fluat, ne pedibus irreverenter conculcari possit: ipse vero fons ligneo operculo clave obferato contegatur. Vas interim æneum, vel cupreum ad hunc solum usum destinatum decenti in loco, in ecclesiâ, vel Sacello asservetur: non adhibeantur ergo, prout hæctenus factum est, vasa aliâ indiscriminatim, quod plane quam deceat, nemo ignorat. Deinde aqua, quæ fuerit collatum baptismum, in Ecclesiæ piscinam projiciatur, vel in locum alium ad usum hujusmodi deputatum, vel etiam in cœmeterium, ne pedibus conculcetur; demum aqua ad conferendum baptismum sive in fonte, sive in alio vase contineatur. Sancto Chrismate, prout in Rituali Romano, quo uti debent, continetur, sacris precibus & benedictionibus expietur.

DECRETUM XX.

XCII. Præcipit synodus juxta decreta concilii Tridentini, ac universalem ecclesiæ usum, ut in qualibet parochiali ecclesiâ, liber habeatur, cujus pagina notis numeralibus distinguantur, in quo vicarius nomina scribat baptizatorum, Patrum, ac Matrum: loci etiam, in quo ortum duxerint, Patrinorum insuper, qui eos e sacro fonte susceperint. Demum notentur locus, in quo baptismus confertur, dies, mensis, & Æra hac forma; tali die mensis N. Æra N. ego N. Vicarius ecclesiæ de N. baptizavi in ipsâ, vel in tali parte N. filium N. Concilior. Supplem. Tomo VI.

ANNO
CHRISTI
1599.

& N. (declarando nomen Patris, & Matris, talis loci naturalium) & fuerit Patri N., & N. (ipsos nominando) & ad calcem ipse suum nomen subscribat. Si vero sacerdos aliquis non vicarius baptizaverit infantem, (quod non nisi obtenta a vicario facultatem facere poterit) ita scribat: Ego N. Cassanarius, de licentia N. Vicarii talis ecclesiæ (nomen vicarii ecclesiæ apponat) baptizavi N. & reliqua ut supra, annotato die, Mense & Æra, sumque nomen ad calcem subscribat. Hic liber semper sit in ecclesiâ, ac de illo vicarii rationem reddant, & Præsul in visitatione eum videat, & consideret, an in eo accurate adnotentur ea, quæ adnotari debent; ex ipso etiam vicarius certior fiet de uniuscujusque ætate, atque adeo poterit de hac fidem facere, ubi ageretur de matrimonii contrahendis, vel suscipiendis ordinibus, neque hæc cæco modo fient, ut usque adeo factum est, dum nulla de ætate, matrimonio conjungendorum, vel promovendorum ad ordines, certitudo haberi poterat; id quod conjugibus, & promotis ad ordines non raro scrupulum injiciebat.

DOCTRINA

De Sacramento Confirmationis.

XCIII. S Acramentum (b) secundum, dicitur confirmatio, quod Christus Dominus noster instituit, ut per illud Christiani amplius confirmarentur, & eo roborati evaderent fortes in fide, ita ut nulla re ab ea divellerentur. Idque virtute Spiritus Sancti, quæ ad hunc effectum, ultra gratiam sanctificantem, quæ est effectus etiam aliorum Sacramentorum, specialiter confertur. Materia hujus Sacramenti est Sanctum Chrismatis Oleum, de olivis expressum, quo splendor, & puritas significatur conscientiæ; Oleo admisceri debet balsamum, quo bonæ famæ odor designatur. Chrisma debet ab Episcopo sacris precibus, & benedictionibus expiari. Forma ea sunt verba, quæ Episcopus profert, dum pollice Chismate tincto, signum Crucis capiti confirmandi imprimit, dicens; *Signo te signo Crucis, & confirmo te Chismate salutis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*; tres illico sacras, & salutíferas orationes adjungens, quibus Deum precatur, ut suo Divino Spiritu ipsos repleat confirmatos. Minister ordinarius hujus Sacramenti est Episcopus; & quamvis Sacerdotes possint Ægrotos, vel baptizatos inungere, hæc tamē

E 2

mea

(a) S. Carolus Borromæus in Concil. 5. Mediolanen. Par. 1. § 7. præscripsit, ut hujusmodi contentiones vitari possent: *Is ordo servetur, qui antequam ritus est, ut mari primum, deinde femina ministretur (Baptismus) nisi necesse sit aliter cogat. Idemque servetur, si plures offeruntur, partim mares, partim femina.*

(b) Plerique baptismum & confirmationem unum Sacramentum esse idemque putant, eo quod continuo post ablutionem baptismalem conferretur, ab orientalibus & occidentalibus; diversa tamen sunt sacramenta; per illud enim efficiuntur filii Dei, per istud Milites Christi constituntur. Nestoriani vocant hoc sacramentum *Perfectionem*, atque dum ungitur Chismate, qui eum suscipit, proclamant Minister: *Baptizatus est & perfectus est talis &c.* Quia ut ait Arbelensis lib. Declar. Offic. trad. 5. de Bapt. cap. 5. in perfectione designat (Minister) Spiritum descendere tanquam linguas ignis, & sedere super unumquemque eorum.

ANNO
CHRIST.
1599.

men unctio soli Episcopo reservatur, cum episcopi in Apostolorum locum successerint, qui per manuum impositionem dabant Spiritum Sanctum; cui veteri manuum impositioni subrogata est in Ecclesia, ex Christi concessione, (a) Confirmatio, qua etiam Spiritus Sanctus donatur. Ceterum ex communis legis relaxatione, a Sede Apostolica obrenta, & non aliter, si causa urgens, & necessitas id postulet, etiam simplex Sacerdos confirmare potest, chrismate tamen ab Episcopo, ut supra, consecrato. Effectus hujus Sacramenti est conferre Spiritum Sanctum, animæque per ipsum, vires, & fortitudinem, sicut in die Pentecostes Spiritus Sanctus collatus fuit Apostolis, ut constanter, & intrepide nomen Christi, ejusque fidem catholicam profiteatur Christianus; ac ideo dum confirmatur, fronti ejus signum Crucis imprimitur, & sacro oleo describitur, quippe fons est pars hominis apertior, nec non verecundiæ, atque audaciæ sedes: & cum baptizati signentur in capite, confirmati signantur in fronte, ut nempe non erubescant, nec eos pudeat nomen Christi, ejusque Crucem confiteri, quæ quidem ex (b) Apostolo, *Judeis est scandalum, Paganis vero stultitia*, ac dementia. Plurimum differt hoc Sacramentum a Baptismo, dum per hoc fidei nascimur, per illud vero in fide confirmamur; ac sicuti vitam naturalem accipere, differt a progressu in ætate, ac virium firmitate, ita gratiæ, fideique nasci, quod sit per Baptismum, differt ab incremento, & augmento spiritualium virium ad eandem fidem constanter servandam, quod sit per Confirmationem: Unde per Baptismum vitæ spirituali nascimur, postea vero munimur, & confirma-

mur ad prælium, viresque accipimus, ut nullo ex eventu, discrimine, aut timore pœnarum, bonorum jacturæ, tormentorum, aut mortis, separemur a confessione nominis Domini nostri Jesu Christi fideique veræ, quam professi fuimus.

DECRETUM I.

XCIV. Cum hætenus, Confirmationis usu (c), notitiaque, Populus Christianus hujus Dioceseos caruerit, quippe qui Præfulum hæreticorum regimini suberat, quamobrem catholicæ doctrinæ veritatibus minus apte instruebatur, declarat Synodus oportere, quemcumque, postquam ab rationis usum pervenerit, dum copia fuerit Episcopi ad hoc parati, istiusmodi sacramentum recipere; insuper patresfamilias, cæterosque aliorum curam gerentes, suos debere mittere filios, ac servos ad confirmationem suscipiendam. Siqui vero ex contemptu, sacrilegave contumacia, id renuerint, aut suos mittere prætermiserint, se lethalter, gravissimeque peccaturos sciant: quod si id renuant, aut prætermittant, eo quod tale sacramentum negent, vel agnoscere tamquam verum sacramentum a Christo institutum negligant, ut hæretici, ac a veritate fidei catholicæ alieni habeantur. Præcipit itaque synodus, ut in visitatione ecclesiarum, populorumque, ab illustrissimo Metropolitano peragenda, omnes sive viri, sive feminae (d) septennem ætatem excedentes, ad Chrisma, & Confirmationem concurrant: exceptis tamen, qui in prima visitatione, vel quomodocumque ab alio episcopo fuerint confirmati. Hoc etenim sacramentum, non secus ac Baptisma, semel

(a) Cum temporibus apostolicis sola impositione manus, hoc Sacramentum conferretur, satius esset dicere, illi subrogatam esse unctiōem chrismatis, non vero confirmationem; alias diceretur confirmationi subrogatam esse confirmationem; consultus ergo dixerimus, sphalma subrepsisse in apographo; patres autem Diamperitanos intendisse ad concil. Moguntinum an. 1549. quod in cap. 18. illius subrogationis hanc exhibet causam: Cum adulta ecclesia, & stabilita fide, signa externa (quæ subrogationis apparere cessaverunt, nec jam amplius Spiritus S. visibiliter descenderet, mox in locum visibilia signi, unctio chrismatis adhiberi coepit. Upde hæc signis subrogata fuit, non impositioni manus, quæ etiam fieri deet: adeas CL. Berti tom. 7. p. 40.

(b) 1. Corint. 23.

(c) Sane eo devenerunt ignorantia Nestoriani seculo 16., ut hoc Sacramentum non agnoscerent, ut ait synodus; Joan: etiam Sulaka dum professionem fidei Romæ emitteret anno, 1560. aut circiter, dixit: Confirmationes vero, an veteres usi sint ignoro. Monachus enim sum; & quis me ad docuisset? Iosephus II. Patriarcha cap. 4. speculi Selt. 4. invehitur adversus Nestorianos, eo quod Sacro Chrismate non uterentur. Sed quidquid sit de recentioribus Nestorianis, antiqui certissime eo usi sint, & chrisma agnoverunt; ut constat ex Rituali Cod. Vat. Syr. 16. ex Timothy. II. lib. de Sacram. cap. 3. sec. 9. Georgio Arbelen. de Baptis. Quæst. 42. & seqq. Igitur in hoc recesserunt recentiores, non modo a doctrina universalis ecclesiæ, verum etiam ab antiquis eorum magistris.

(d) Hoc sanxit synodus omnino ad mentem Cathec. concil. Trid. De Confirm. num. 18. dicens: Minus tamen expedire hoc fieri, antequam pueri rationis usum habuerint. Quare si duodecim annus expectandus non videatur, usque ad septimum certe hoc Sacramentum differe, maxime convenit. Quare immerito nonnulli Antistites, non recto zelo abrepti, reprehendunt Patres, qui tempus producunt confirmationis filiorum; quamquam fateamur, aliam fuisse olim ecclesiæ disciplinam.

ANNO
CHRIST.
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

mel tantum in vita suscipi valet: qui vero scienter id iterare tentaverint, præterquam quod sacramentum non accipiunt, gravissimum sacrilegium committunt. Qui vero dubitaverint, num aliquando ipsum receperint, nec ne? vel hujus rei fuerint penitus oblit, prædicto domino, aut episcopo id aperiant, ut juxta qualitatem dubii ejusque pondus, quod expediens apparuerit, decernat. Si quis autem (quod Deus avertat) sacrilega pertinacia, contemptuque sacramenti, ipsum recipere noluerit, dummodo de hac pertinacia constet, anathemati subjaceat, aliisque poenis severe puniatur, quousque præfuli videatur condignum poenitentiam egisse.

DECRETUM II.

XLVI. Non sine ingenti dolore accepit synodus, complures rerum sacrarum, ac doctrinæ de sacramentis ignaros, aut diaboli instigatione, suo in Schismate contumaciter persistentes, nonnullis in locis, tempore visitationis ab Illustrissimo Metropolitano peractæ, palam illi restitisse, & confirmationem suscipere noluisse, & ex iis aliis, eo quod rem superfluum, nec necessariam, hæcenus ignotam, & non visam dicerent: alios vero eo quod levem alapam, juxta (a) S. Romanæ ecclesiæ ritum, a Præfule impatiam, tolerare renuerent, idque pati erubescerent, quodque detestabilius est, homines hujusmodi, contumeliosis, atque injuriis affectisse Sacramentum hujusmodi suscipientes, & tam contra ipsum, quam suscipientes, quasi alapa dehonefari hollide paterentur, verba sacrilega, atque hæresim redolentia protulisse, atque adeo verus Schisma renovare sacrilege pertentasse, etiam pagis commotis integris, quorum animus, qualis esset erga fidem Metropolitæ, ex despicientia vel observantia Sacramenti hujus dignoscatur procul dubio, ea qua par est severitate in illos synodus animadverteret, nisi constaret, compertumque esset, eos poenituisse, suosque errores retractasse, rursusque obedientiæ S. Romanæ ecclesiæ se submittentes, veniam, quam supplices petierunt, ab Illustrissimo Metropolitano obtinuisse. Nilominus, ut nullus in posterum similia audeat, præcipit synodus, ut si aliquis (quod Deus avertat) fecerit, vel dixerit talia contra hoc Sacramentum, ritus, ac ceremonias sacras, quibus fidei populo confertur, ab ecclesiâ, & Fidelium communione separatus censetur, & declaratur quousque condignam, Præfulis judi-

cio egerit poenitentiam, debitamque subiecti onem sanctæ ecclesiæ ostenderit, nec non fidei juramentum sub forma in synodo præscripta, præstiterit: declarat insuper, reiicientem, vel contemnentem, quasi inutiles ritus, ac ceremonias in administratione solenni, tam istius, quam aliorum sacramentorum, per ecclesiâ approbatas & receptas, hæreticum esse, & apostatam, a nostra sancta fide catholica, juxta decreta sacri concilii Tridentini, nec non ut talem ad sacrorum canonum normam puniendum esse.

DECRETUM III.

B XLVI. Declarat synodus in hoc confirmationis, aut chrismatis sacramento, non secus ac in baptismo, patrinum locum habere, qui ex antiquo sanctæ matris ecclesiæ more, confirmandum præstent: non plures tamen præter unum admitti posse, cui pariter adjungi potest matrinx pariter una tantum. Qui munus hoc patrini, & matrinx gerunt, debent, & ipsi fuisse antea confirmati: nec enim decet ecclesiæ aliquem, præstentari confirmandum ab iis, qui nondum confirmationem acceperint. Vir autem, qui patrini munus suscepit, debet decimum-quartum annum excessisse, mulier vero, sive matrinx duodecimum; qui præscriptam ætatem nondum impleverit, non admittatur. In confirmatione eadem spiritalis cognatio contrahitur patrinum inter, sive Matrinx, & filium Spiritualem, similiter patris, & commatris erga patrem, & matrem confirmati, atque adeo quantum ad cognationem hujusmodi, & matrimonii impedimentum perinde se habent sacramentum Baptismi, & Sacramentum confirmationis. (b)

ACTIO V.

De Sancto Sacramento Eucharistiæ, ac de Sacrificio Missæ.

D *Doctrina de Sancto Sacramento Eucharistiæ.*

XCVII. **I**N spiritali vita Sacramentum Eucharistiæ est ordine tertium, cultu tamen, sanctitate, ac dignitate primum, atque excellentius; quippe quod in se continet vere, realiter, ac substantialiter corpus simul, & sanguinem cum anima, ac Divinitate Domini nostri Jesu Christi Filii Dei, qui verus est Deus, verusque homo, Salvator & Redemptor noster, a quo fuit

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) Alapæ infligendæ ritum non perantiquum esse, testantur cum Alexand. Juenin & Vanespen. CL. Catalani tom. 1. Pontif. Rom. pag. 19. & Bertiis noster tom. 7. p. 143. illius tamen ritus meminit Pontif. MS. nostræ Anglicæ ante annos 500. scriptum: placet institutionis ratio, quam ponit Catech. Rom. ut, nempe meminerit confirmatus se ut *atque* Christi ad omnia pertecenda exhibere paratum; eo vel maxime quod ante Sec. 13. *alapæ* militari promovebantur milites etiam secuti: de quo vide Catalan. ibidem pag. 423. Alioquem autem causam delumimus ex conc. Mogunt. supra laudato num. 93. quod scilicet sicut cessantibus signis visitationis subrogatur est christiana, ita cessantibus persecutionibus sequuta est alapæ.

(b) Aequa ratio exigit, ut non secus ac in Baptismo, constituentur Patrini in Confirmatione: qui enim Milites deliguntur, ad pugnam intrinse debent a veteranis qui ritus antiquissimus constat ex capite in *Catechismo*, quod ex Hygino dedit secul. 7. Theodoros in *Poenitentiali* num. 4. De cognatione ex hoc sacram. vide, quæ de ipsa diximus supra num. 87. Not.

ANNO
CHRIST.
1599.

fuit institutum, pridie quam pro nobis pateretur, tanquam omnium suorum operum complementum dulcissimum, sua (a) passionis memoriale, veterum omnium figurarum adimpletio, miraculorum ab ipso factorum maximum, ac de sua contristatis fidelibus absentia, solatium singulare. Materia hujus Sacramenti est triticeus panis, & vinum ex vite tantum: unde qui panem ex oryza, aut alia re simili, quæ frumentum non sit, consecraverit, aut vinum, quod ex uvis maturis, iisque vitiginis, sive quæ sint fructus vitis non fuerit expressum, Sacramentum non conficit: Cum vino autem, consecrationem parum aquæ misceri debet, cujus quantitas sit longe (b) minor, quam vini, cum quo admiscetur; ut facilius modica illa aqua, ante consecrationem in vinum converteri possit. Hæc commixtio præcipitur ab Ecclesia, quæ ex SS. Patrum testimonio credit, Christum cum vino, quod consecravit aquam miscuisse; quamobrem citra peccatum omitti non potest: Significat hæc commixtio sanguinem, & aquam, quibus manavit transiitum latus Christi Domini in Cruce pendens: significat etiam specialem unionem Populi Christiani cum Christo, quæ unio est hujus Sacramenti effectus. Per aquam enim significatur Populi, per vinum Christus, per commixtionem vero, conversionemque aquæ in vinum, unio nostrarum animarum cum Christo, quæ fit per hujus divini Sacramenti susceptionem, juxta ipsius Christi Domini verba: (c) *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo.* Forma Sacramenti hujus sunt verba Salvatoris, quibus Sacerdos consecrat: licet enim plura, (d) ac varia in Missa proferat, plurimæque preces, ac petitiones Deo offerat, verba hujusmodi ad substantiam consecrationis minime pertinent; solum ergo dum utitur verbis Christi, & nomine illius loquitur, Sacramentum conficit; talium verborum vi, & efficacia convertitur tota substantia panis in substantiam Corporis Christi; tota item vini substantia in ipsius sanguinem; nihilque panis, & vini remanet, præter accidentia, & species. Torus Christus, adeoque corpus, sanguis, anima, ac divinitas, sub qualibet particula divisa, etiam minima, continentur, ac divisione facta, in quolibet specierum panis fragmento, in qualibet specierum vini guttula, totus est, & integer Christus, ac proinde a fumente alteratram & prædictis speciebus totus, & integer Chri-

stus, verumque Sacramentum suscipitur. A. Eaque de causa inducitur hæc consuetudo in Ecclesia accipiendi Eucharistiam sub una tantum specie; nam qui sic suscipiunt, totum Christum suscipiunt, ac verum Sacramentum. Huic divino Sacramento debetur cultus, veneratio, & adoratio latriæ, ac eadem, quæ Deo debetur, cum Christum contineat, qui Deus est, quique in eo realiter est præsens. Effectus quem in anima digne suscipientium hoc operatur Sacramentum, est unio suscipientis cum Christo & quoniam homo per gratiam unitur cum Christo ejusque membris, consequens est, ut hujus Sacramenti virtute augeatur gratia in iis, qui digne sumunt; & quidquid cibis, & potus materialis quoad vitam corporalem hominibus præstat, præstat etiam, & operatur hoc Sacramentum quantum ad vitam spirituales.

ANNO
CHRIST.
1599.

DECRETUM I.

XCVII. Cum nihil Christianum populum deceat magis, quam assidua obsequentis animi significatione Eucharistici Sacramenti institutionem recolere, & quotidie Christo Domino gratias agere ob effusissimam liberalitatem, qua nobis seipsum sub speciebus Sacramentalibus reliquit, eo sui Divini amoris consilio, ut Divinum nobis suppeteret alimentum, quo nostra spiritualis vita aleretur, utque inter ærumnas, quibus premimur, lenimentum aliquod, & solatium haberemus: par est nos omnes, in hujus divini Mysterii cultum operam omnem impendere. Qua de causa sancta Mater ecclesia non solum perennem huic Sacramento venerationem exhibet, sed insuper præfinito anni die impensus, & sollemnis tanti beneficii memoriam celebrat: quod cum in hac dioecesi usu receptum non sit, synodus volens, ecclesiam hanc particularem in tam laudabili consuetudine cum S. Romana ecclesia, sicuti in cæteris aliis, quantum fieri potest conformare, præcipit, ut feria quinta post octavam Paschæ, juxta morem harum partium, Festum sanctissimi Sacramenti in omnibus dioeceseos ecclesiis (e) celebretur; quodque hic dies ab omni populo tamquam festus habeatur, eodemque die vel ante, vel post missam publica supplicatio per pagum, vel locum, majori, qua potest, celebritate instituat, non aliter ac fieri solet die Paschatis.

DE-

(a) S. Thom. Aquin. Opus. 57 (b) Cum certissimum, ac tantum non fidei sit, etiam aquam vino permixtam, in Christi sanguinem converti, quam hic Synodus exhibet, cautelam & quod prius aqua converteretur in vinum, exilitates putamus Theologorum, & tenebras Philosophicas circa particulas rerum miscibilium, & atomorum constitutum. Semper tamen minor aquæ quantitas infundatur, ut sit vinum usuale.

(c) Joann. 6. v. 57.

(d) Precibus etiam, & invocatione Spiritus Sancti consecrationem fieri juxta Græcos, Rationes in illis formam consecrationis: Syros etiam in suis anaphoris, & aliis Ecclesiasticis libris, illis adimplari, immo & S. Ephraemum, asseruerunt Renaudotus, & Le Brun; quos tamen valida manu confutat præter P. Bugeantium Soc. Jesu novissime P. Petrus Benedictus in Antirethrico altero ad calcem Tomi 2. Oper. Syro Lati. S. Ephraem. Vide etiam infra ubi de Liturgia Malabarica: & in Dissert. 8. 91.

(e) Vide Dissert. n. 91.

DECRETUM II.

XCIX. Declarat synodus, quemlibet fidelem Christianum, dum ad usum rationis pervenerit, atque adeo mares ad annum (a) circiter decimumquartum, feminas vero ad duodecimum, debere semel in anno in Quadragesima, aut Paschate, sanctissimum eucharistiae Sacramentum suscipere a Vicario, & Parocho proprio suae ecclesiae, aut ab alio, qui ab ipso facultatem habeat; qui vero, cum ceteroquin capax sit, (in qua re decidenda, standum est iudicio Confessarii) ab initio Quadragesimae usque ad diem dominicum secundum post Pascha Eucharistiam non susceperit; proxima die dominica, tertia nempe post Pascha declarabitur anathemati subiectus, & ab omnibus habebitur tamquam segregatus a communione fidelium, quousque confessionem faciat, Eucharistiam suscipiat. Facultatem tamen dat synodus Vicariis, ut si viderint aliquos suae Paroeciae, non posse intra tale tempus paschale praeceptum implere, eos usque ad Festum spiritus Sancti expectent; quo tempore elapso ipsos a communione fidelium seclusos declarent; prius tamen eos, praecipue in Silvis degentes, admoneant, vel per se ipsos, vel per alios fide dignos, ut accedant ad ecclesiam implendi causa urgens praeceptum; sin minus declarandos esse censuræ anathematis subiectos. Curabunt etiam Vicarii scire, quinam praeceptum adimpleverint, eorumque nomina in album referre, uti praecipitur, quantum ad annuam confessionem: & quamvis Sacri canones, semel tantum in anno, Confessionem, & Communionem praeceperint, suadeant tamen Vicarii suis ovis, ut pluries intra annum, utramque Sacramentum suscipiant; praesertim in Festo Nativitatis, Pentecostes, & Assumptionis Desparae; quamobrem die dominica praecedente ad has solemnitates, eos de hoc ipso admoneant.

DECRETUM III.

C. Declarat, docetque synodus, nulli Christianorum, quantumvis dolorem (b)

A habeat de suis peccatis, licere divinum altaris Sacramentum suscipere absque pravia omnium peccatorum confessione, & absolutione habita a Sacerdote approbato, & qui debita iurisdictione polleat: haec enim est probatio, quam apostolus Paulus requirit in eo, qui de pane isto Eucharistico edit, & de Calice bibit, secus facientibus aeternam damnationem praeculis ponens: (c) *Qui enim manducat, & bibit indigne, iudicium sibi manducat, & bibit.* Idcirco nec publicis peccatoribus hoc Sacramentum dare licet, quousque peccata reliquerint, ut sunt publici venefici, & meretrices, concubinarij publici, & qui publice odia sine reconciliatione profitentur; quicunque demum, publici peccatores: cui rei plurimum Vicarii invigilabunt, scientes, quod sicut illi in pessimo, in quo sunt statu, ad hoc Sacramentum sumendum accedentes gravissime peccant, ita ipsi non sine gravissimo crimine, illud exhibent sumendum, huiusmodi publicis peccatoribus: & idem servari debet, etiam si publici hi peccatores (chedam afferant, in qua Sacerdos testimonium ferat de eorum confessione, & absolutione obtenta, si interim proximas occasiones publicas non relinquunt, & peccare non desinunt. Qua in re vicariorum conscientias urgeamus, ob maximam dissolutionem huius dioeceseos, in qua peccatores publici Eucharistiam sumere audent: praesertim concubinarij, & qui non expectata ecclesiae sententia cum uxoris non cohabitant, ac alij inimicitias publice habentes; quin sit, qui eos absterreat, de quo rigidam Deo rationem Vicarii reddent: ceterum in mortis articulo, etiam publicis peccatoribus, hoc divinum conferre Sacramentum poterunt, dammodo eos poenitere deprehendant.

DECRETUM IV.

CI. Docet synodus, divinum hoc Sacramentum a jejuniis tantum, ut sancta Mater ecclesia praecipit, sumendum esse; quod jejunium tale debet esse, ut a media nocte nihil potus, aut cibi, ne minimum quidem sumatur ab eo, qui sequenti mane Eucharisticum Sacramentum sumere vult; quod si non jejunus accederet, gravissimum sacrilegium committeret; iis exceptis, qui gravi laborant agitudine, ex qua imbecilles redditi

(a) Quamquam olim communio Eucharistica daretur infantibus postquam Baptismum susceperant, & quidem jejuniis tantum, ex I. Ord. Rom. Mabillonii dicite: *Nallum cibum accipiant, nec lactentur antequam communicent*; tamen diversa hodie in Ecclesia disciplina viget, nec pueris hoc Sacramentum datur, quousque inter civem profanum, & sacrum discernere noverint; id quod praescribunt Rituales omnes, quos consulere poteris. Erat insuper Eucharistia tessera eorum, qui in ecclesiae pace obibant; atque hac de causa, etiam defunctis tradebatur; de quo ritu inter alios consule Frauci scum Berlemdis in eruditissima *Differ. de Oblatione*. 6. 3. n. 10. pag. 80. Edit. Veneta 1743.

(b) Solam fidem esse praeparationem requisitam, atque sufficientem ad hoc divinum cibum sumendum, error est damnatus a Trident. Concil. Sess. 13. Can. 11. statuit etiam atque declarat, illis, quos peccati lustralis conscientia gravat, quantumcumque dolorem habeant, & se contritos existiment, habita copia Confessoris necessario praemittendam esse Confessionem Sacramentalem. Nemo igitur sibi blandiatur, qui antea D. Joan. Chrysof. verba Rom. 3. in 1. p. ad Ephes. pertrahit: *Multos video vivere quomodoque, & ex consuetudine magis quam legitime communitantes.* (c) 1. Cor. 11. 27.

ANNO
CHRISTI
1599.

diti sunt; isti enim electuaria sumere, (a) aut quid leve pro reficiendis viribus, prout iudicaverit confessorius, poterunt, ne morbus ingravescat.

DECRETUM V.

CII. Non semel tantum singulis annis, nempe tempore Paschalis Resurrectionis urget præceptum sumendi Eucharistiam, sed etiam quotiescumque Christiani in probabili mortis periculo versantur, ac præsertim si quis graviter ægrotet, quamobrem hoc Sacramentum dicitur *Viaticum*: nimirum commectus pro itinere ex hac mortali ad æternam, immortalemque vitam: Idcirco præcipit synodus, ut omnes graviter decumbentes, aut in vitæ discrimine constituti maxima cum reverentia illud suscipiant. Quibus autem cura infirmorum incumbit, Vicarios tempore apto accersant, ut eos pane Eucharistico reficiant: diligenter etiam Vicarii inquirent, quinam, et quot sint infirmi in sua Parocia, eosque, antequam imbecilliores reddantur, vel ex itinere nocuum mentum recipiant, lætica a bajulis, sive alio quocumque modo jacentes, in ecclesiam asportari curent, ut sanctissimum sumant sacramentum; cuius rei gratia, ecclesia quælibet, læticam, vel reticulum pulvinaribus instructum habeat, quibus commode asportentur; id vero post mensam ab hujus Decreti publicatione executioni mandent, & quidquid erogandum erit, accipiant e pecuniarum summa, deposita ad ecclesiæ instaurationem, vel ornatum. Quod si aliquis adeo negligens fuerit, ut ipsius incuria aliquis e parocia absque viatico ex hac vita discesserit, per censuram suspensionis per semestre ab ordinum exercitio, & emolumentorum ecclesiasticorum perceptione prohibeatur. Si autem id contingat ex incuria aliorum, qui ægrotis assunt, eo quod neglexerint vicarium accersere, a præfule pro suo arbitrio graviter puniantur. Sciant interim vicarii sedulitatem omnem in hanc rem impendere, præcipuam esse sui muneris partem, quam ipsis synodus, ipsorum conscientias obstringendo, summo opere commendat.

DECRETUM VI.

CIII. Quia sæpius in puerperis Mulieres vita periclitantur, & non raro pereunt, declarat synodus, eas imminente partu (b) sacramentum poenitentiae, ac eucharistiæ suscipere debere, quibus suæ æternæ salutis consulant: idque præsertim fieri oportere, si partus sit primus, in quo vitæ periculum majus est, ut experientia constat: quapropter ipsis commendat, ut opportuno tempore id executioni mandent, & priusquam doloribus oppressæ, ad ecclesiam venire nequeant. Id etiam declarat faciendum esse ab iis, qui diuturnam, & periculosam navigationem aggrediuntur, eandemque suæ æternæ salutis curam etiam ipsis præcipit, ac summo opere commendat.

DECRETUM VII.

CIV. Cum in hac dicecesi quamplures sacerdotes, & Casanarii sacrum non celebrent, vel quia impediti, vel quia ante præscriptum a sacris canonibus tempus ad sacerdotium promoti, requisitam ad celebrandum ætatem nondum attingunt: præcipit synodus, ut Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumant in festis solennibus, & ad minus semel in mense: optaret insuper synodus id ab ipsis singulis diebus dominicis reverenter, & cum debita animi præparatione fieri. Quoties autem sacerdos quilibet a manu celebrantis Eucharistiam suscipit, indutus sit superpelliceo, & stola e collo ante pectus in modum crucis coaptata, ut a reliquo populo distinguatur, prout exigit decencia, ac dignitas gradus sacerdotalis.

DECRETUM VIII.

CV. Quoniam, ut supra dictum est, non licet aliquem peccati lethalis conscium ad Sacramentum Altaris accedere, quin peccata sacramentali confessione prius exiaverit, declarat synodus id nec ipsis sacerdotibus licere. Nemo itaque, quem remordet peccati lethalis conscientia sacrum celebrare audeat, quin si opportunitas detur, & non desit, qui ejus confessionem excipiat, peccat.

(a) Id quidem est contra Ecclesiæ disciplinam, quæ etiam in infantibus jejunium olim exigebat, ut supra in Not. ad num. 99 diximus, sed fortasse hæc relaxatio fuit necessaria ad promovendam sacræ Communionis frequentiam in iis regionibus, in quibus Eucharistia non deferretur ad infirmos, sed infirmi etiam Viatico munendi ad eam sumendam deferuntur ad Ecclesiam, ut præscribitur in sequenti Decreto. Mos deferendi ægros ad Ecclesias seu Monasteria, ut susciperent Sacramentum Unionis extremæ, vigeat anno 1597. in India Occidentali, in Concilio atheniensi Mexicano ejusdem anni abrogatus est: & lib. 1. tit. 5 §. 6. statuitur: Ut tam immunda & barbara consuetudo... radicibus extirpetur... externus enim impulsus (portitorum) aut mortuorum conciliis, aut saltem accelerat. Consulto Goar in Eueologio de ritu deferendi ægros ad Ecclesiam, ad Sacramenta suscipienda. Ceterum Malabareses ægros ad Ecclesiam asportabant, ut communicarent, ne si Eucharistiam per viros deferrent ad infirmos, ab Ethnicis sacra Mytheria illibera-liter taderentur: vide Vinc. Mar. lib. 1. cap. 6.

(c) Sanctus Carolus Borromæus cum concilio Mediolan. 6. §. 10. statuit, ut non solum qui profecturus est ad locum, ubi sit pestis, aut hæresis, aut iurus ad bellum, aut ubi nullam confessorii copiam habere possit, aut iter infestum, aut navigationem aggressurus peccata confiteatur, sed etiam quod idem officium præstet (Parochus) de mulieribus proxime parturitis: mulier item prope parturæ frequentius sumat sanctissimam Eucharistiæ Sacramentum.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

cata sua consteatur, quod servandum est etiam ab iis sacerdotibus, quos munus, quo funguntur, vel sæpius, vel etiam quotidie celebrare cogit: & quamvis hac obligatione obstringantur sacerdotes peccati lethalis conficii: nihilominus etiam non conficiis synodus præcipit, ut ad augendam animæ puritatem, semel ad minus singulis hebdomadis consecrantur.

DECRETUM IX.

CVI. Præcipit insuper synodus, ut diaconi, & subdiaconi, qui diebus dominicis, (a) in Missa cibum Eucharisticum servant, in eadem Missa cibum Eucharisticum sumant, & in sollemniore festis Christi Domini, Deiparæ, ac SS. Apostolorum omnes omnino Chamæzes ad Eucharisticam mensam accedant: idque cuncti Vicarii, nec non præfati, dum diocesim peragrans de statu rerum cognoscet, diligenter inquirat, an hæc laudabilis consuetudo vigeat.

DOCTRINA

De Sancto Missæ Sacrificio.

CVII. Tantus fuit amor Dei erga nos in instituendo Eucharistiæ Sacramento, ut non solum Corpus suum, & Sanginem sub speciebus Sacramentalibus nobis exhibuerit, tamquam cœlestem cibum, quo nostrarum animarum spiritalem vitam tueri, conservareque possemus; verum etiam illud instituerit, ut militans catholica ecclesia, visibile, ac iuge sacrificium (b) apud se haberet, quo mundaremur a peccatis, & pater cœlestis a nobis innumeris sceleribus offensus, a rigore iustitiæ ad lenitatem, & misericordiam revocaretur. Itaque in Missa offertur Deo verum, & proprium remissionis sacrificium, tam pro vivis, quam pro defunctis; huiusque oblatione sacrificii redditur Deus propitius, gratiamque, ac donum poenitentiae peccatoribus impertit, vi cuius veniam peccatorum, quantumvis enormium obtinent. Una enim, eademque

Conciliar. Supplem. Tomo VI.

est hostia, quæ sacerdotum ministerio in altari offertur, ac ea, quæ in ara Crucis fuit oblata; offerendi tantum ratione, discretæ. Unde non solum offertur pro peccatis, poenitis, satisfactionibus, aliisque necessitatibus viventium fidelium, sed etiam pro iis, qui in Christo mortui, & in poenitis purgatorii existentes, nondum plene a peccatis purgati sunt, aut pro poenitis ob peccata debitis non satisfacere; æquum enim, iustumque erat, ut sacrificium in omnium salutem institutum, omnibus proderet. Hæc insuper est illa oblatio (c) munda, ac pura, quæ nulla offerentium (d) pravitate, nec indignitate inquinari valet: unde ejusdem est pretii, quoad substantiam, valor, & acceptio sacrificii, siue offeratur a sacerdote, mundo, puro, ac inculpata vitæ, siue a peccatore immundo, ac vitæ contaminatæ; nec enim suam ab offerente accipit dignitatem, sed ab ejus, qui offertur excellentia; ac magnitudine; neque Pater æternus illud acceptat ob merita, & virtutes offerentis sacerdotis, sed propter valorem ejusdem sacrificii, & merita infinita Domini pro illud oblato. Unde cum Dominus Salvator noster esset se ipsum cruento oblatorem in ara Crucis, excellentius suæ immensæ charitatis erga nos signum exhibere non potuit, quam instituendo hoc visibile sacrificium in ecclesia, quo cruentum illud mox offerendum semel in ara Crucis, quotidie, & pluries diebus singulis in ecclesiæ altari, usque ad mundi finem non sine maximo totius humani generis proventu renovaretur. Quod quidem divinum sacrificium soli offertur Deo, etiam si quandoque in honorem, ac memoriam martyrum, aliorumque sanctorum, cum Deo regnantium, celebretur: nec enim sanctis, sed Deo (e) soli, qui dignatus est ipsos immortalis gloria donare, sacrificium offertur, in gratiarum actionem ob iternam martyrum victoriam, ac illustria dona, & bona aliis sanctis collata, nec non ob triumphum, quem per talia dona a Mundo, carne, & Diabolo reportarunt; ipsos etiam sanctos deprecando, ut dignentur pro nobis intercedere in coelis, quorum memoriam

F

(a) agi.

(a) Laudabilis ista consuetudo multis in locis vigeat, præcipue in Hispania inter Augustinenses ad præscriptum Constitution. Ord. part. 1. cap. 9. n. 3. iis verbis: *Insuper jubemus, ut in Dominicis, ac solemnibus diebus Diaconus ac Subdiaconus, vel alter eorum, qui non fuerit, Sacerdos communionem percipiat.* Quod etiam non semel fieri vidi Romæ in Sacrosancta Basilica Vaticana, ubi illis diebus Altaris Ministri Diaconus & Subdiaconus, etiam si sint Sacerdotes, Corpus Domini suscipiunt & celebrant manu.

(b) Quam vocamus Missam, verum esse Sacrificium, ex Scriptura, & traditione perspicue descendit; de quo inter alios vide Pouget *Insit. Carb. tom. 2. pag. 639. Edit. Venetæ anni 1742.* Quod Sacrificium varias appellationes sortitum est; Patres enim Orientales illud vocant *Liturgiam*, seu publicum ministerium, aut minus; *Mystagogiam* actionem mysticam, vel introductionem ad mysteria: *Synaxim*: Fidelium congregationem ad mysteria: *Anaphoram*, sursum clationem; demum *Euphoram*, id est oblationem. Latini vero Patres, & Concilia hoc vocaverunt *Colledam* eodem sensu, quo Græci *Synaxim*; *Dominicum*, id est Domini sacrificium; *Agendam* hoc est factam actionem, *Oblationem* denique aut *Communionem* & *Missam*; mus tamen invaluit, ut apud Græcos *Liturgia*, & apud Latinos *Missæ*, aliis appellationibus omnis vocaretur.

(c) Malach. 1. v. 10. & 11. *In omni loco (juxta Hebræum) suffragium offeretur. nomini meo, & Mincha* (oblatio munda, aut condimentum Sacrificii) quia magnam nomen meum in genti ut.

(d) Articuli. 18. *Processus* Cont. Joann. Hus in Concil. Constant. anno 1415. ejus tenebat errorem, nempe quod Magister Joannes Hus dixit: hoc teneatis, quod si Sacerdos est in peccato mortali, nihil facit, neque consecrat, nec fit ibi Corpus Christi, sed manet ibi substantia panis sicut ante.

(e) Ita etiam a Concilio Trid. declaratur Sessio. 22. cap. 3. de Sacrificiis: *Missæ: Non tamen Sancti Sacrificium offerri docet (Ecclesia) sed soli Deo, qui illos coronavit.*

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) agimus in terris. Postremo animadvertendum, quod quamvis eucharistia semper sit sacramentum, non est tamen sacrificium, nisi dum offertur.

DECRETUM I.

CVIII. Cum ecclesia hæc per mille ducentos annos, sanctæ Romanæ ecclesiæ, quæ est magistra ecclesiarum omnium, & in alias omnes sinceram doctrinam, & ecclesiasticæ disciplinæ leges, modumque derivat, minime subiecta fuerit, factum est, ut ea quæ ad Sanctum missæ sacrificium pertinent, servata non fuerint, ea qua par est integritate, ac puritate; episcopi enim e Babyloniam missi, utpote schismatici, ac hæretici ea omnia per summam licentiam, quidquid ipsis visum fuit Missæ addentes, vel detrahentes, magna ex parte labefecerunt: quamobrem in missa Syriacæ, quæ in hac dioecesi recitatur, nonnulla inconsiderate effertur, quæ errores inducere, & fovere videntur; pleraque etiam impia penitus, & hæretica; qua de causa libri omnes sacrificii rituales, sive missales, quippe qui fuerunt ab hæreticis Nestorianis depravati in ignem projici deberent. Verum cum aliorum copia desit, quibus celebrari possit, quandiu Dominus noster papa, quid agere oporteat non decreverit, aut missalia Chaldaice conscripserit, prout instant, ac humillime synodus supplicat, non miserit: præcipit (b) interfieri; ceterum ante expurgationem, quam illustrissimus Metropolitani in visitatione, simul cum doctis viris, & Chaldaicæ linguæ peritis, quos ad id deputaverit, perficiet, sacerdotum nullis iis utatur.

CIX. Primum cum ex doctrina supra tradita de hoc Sacramento, constiterit, Sacerdotem non propriis ipsis verbis, sed verbis tantum Christi Domini nostri, authoris, ac institutoris ejusdem sacramenti, consecrare: non licet addere in forma consecrationis verba aliqua quantumvis optima, verbis iis, quæ Christus protulit, excepto verbo enim quod ecclesia Romana formulæ consecrationis corporis & sanguinis adjunxit: quia præterquamquod ex apostolica tenet traditione, id Christum in Corporis consecratione protulisse, & Matthæus in Calicis consecratione posuit: Verbum illud non immutat sensum, sed unice copulat præcedentia verba cum sequentibus. Excipienda pariter sunt verba hæc; *eterni*, & *Mysterium fidei*, quæ licet apud Evangelistas non reperiantur, ex eadem apostolica traditione constat, Christum ea in consecratione Calicis adhibuisse, quamobrem ipsis ecclesia utitur. Verba igitur illa, quæ missæ Syriacæ adduntur in Calicis consecratione: & *hoc erit vobis pignus, in secula seculorum*: quippe quæ in nullo ex quatuor Evangelistis, aut aliquo novi testamenti libro habentur, nec

quod ea Christus dixerit inter consecrandum, ex apostolica traditione accepit ecclesia, præcipit synodus in formula consecrationis non proferri. Nihilominus cum talia verba in seipsum, ac laudabilem sensum contineant, eumque conformem appellationi, qua ecclesia Eucharistiam, futuræ gloriæ pignus vocat, utque antiquus ritus, quantum patitur Fidei sinceritas, ac doctrinæ puritas, servetur, ea sacerdos dicat, elevato jam Calice, ac profunda inclinatione peracta; ita ut sequentes orationes ab illis verbis incipiant, permutato tamen verbo *vobis*, quod tanquam ex persona Christi dicebatur, in *nobis*, ac proinde nomine suo loquatur sacerdos dicens: *hoc erit nobis pignus*. Cum autem ea, quæ sequuntur in *secula seculorum*, prout veritas ipsa, & ecclesiæ consuetudo postulat, tantum dicantur de iis rebus, quas ipsa futuras expectat, & possit, & quidem tanquam semper duraturas: quod huic sacramento non bene convenit, cujus usus, sicuti & aliorum Sacramentorum dumtaxat est pro hac vita, & usque ad consummationem Mundi, quippe in medelam spiritualium ægritudinum hujus vitæ tantum, instituta fuere; in futura enim vita videbimus Dominum, non speciebus Sacramentalibus velatum, sed perspicue sicuti est: neque manducabimus hunc divinum panem Angelorum sacramentaliter, sed eo modo, quo Angeli cum manducant; atque adeo per visionem Divini Verbi, quod sub speciebus panis continetur, longe plenius satiantur; ea propter expungantur illa verba: *in secula seculorum*: quorum loco ponatur: *usque ad consummationem seculi*. dicendo: *hoc erit nobis pignus, usque ad consummationem seculi*. Tandem enim est pignus, quamdiu peregrinamur a Domino, juxta id quod Christus ecclesiæ suæ promisit; se nempe cum nobis mansurum ad finem usque seculi, ad quem usque sacramenta ad nostrum remedium ab eo instituta non deficient. Post illa autem verba, pergat Sacerdos immediate prout in Missa habetur, *Gloria tibi Domine mi, Gloria tibi &c.*

CX. Item in consecratione Calicis, dum dicitur: *novi testamenti, qui pro vobis*, addantur Christi verba: *novi, & æterni testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis, & pro multis &c.* Itaque verba consecrationis tam Corporis, quam Sanguinis reformentur, ac in omnibus apponantur Missalibus, juxta canonem, quo utitur ecclesia Romana, & universalis; itaut nihil addatur, vel dematur; nec non eadem adorationes, inclinationes, & ceremoniæ fiant, quæ in missali Romano præscribuntur.

Item, dum Sacerdos dicit; *Domine Deus noster, quando spirabit in nobis odor suavitissimus*, eo loco ubi dicitur: *& cum animæ nostræ veritatis tuæ scientia fuerint illustrata, tunc occurreris dilecto Filio tuo &c.*, loquendo de die judicii, dici debet: *& cum corpora nostra veritatis tuæ splendore fuerint*.

(a) in more positum est, ex Apostolica traditione, ut agatur in Sacrificio Missæ memoria Sanctorum; & patet ex antiquissimis Liturgiis, & ex PP. qui primis seculis floruerunt, Justino nimirum, Cypriano, Cyrillo Hierol., Chrysost., Augustino tandem quem adeas lib. 8. de Civit. Dei cap. 27. & lib. 22. cap. 10.

(b) Plura hic adnotanda essent circa ea loca, quæ Synodus castigavit; at ne actum agamus, ea omnia rejecimus ad Liturgiam Malabaricam ad calcem Synodi positam.

ANNO
CHRISTI
1599.

runt illustrata; tunc occurremus &c.; quia iustorum animæ ante diem iudicii illustrantur, & glorificantur in Cælo; tunc enim tantum corpora glorificabuntur; videntur autem prædicta verba alludere ad Nestorianorum hæresim, dicentium, iustorum animas, ante diem iudicii, Deum non videre, nec gloria, & beatitudine gaudere.

CXL. Item ubi Diaconus dicit: orando pro Sanctis Patribus nostris Patriarcha nostro, Pastore universali totius Ecclesiæ Catholice; id intelligendo de Patriarcha Babylonico Schismatico, & Episcopo hujus Metropolis, dicatur: pro Sanctis Patribus nostris, Beatissimo Papa nostro, totius Ecclesiæ Catholice Pastore, ipsum nomine proprio designando: & Episcopo hujus Metropolis, ejus quoque nomine expresso; & Ministris ipsorum.

Item: paulo infra dum Diaconus iterum orando dicit: præcipue nos oportet orare, pro incolumitate Patrum nostrorum Sanctorum D. Patriarchæ totius ecclesiæ catholice pastoris, nomen Babylonici patriarchæ proferendo, verba reformetur sic: præcipue oportet nos orare, pro incolumitate Patrum nostrorum, Domini Papæ, & apponatur nomen ipsius, & Episcopi hujus Metropolis, proprio ejus nomine apposito.

Item: dum Diaconus postea dicit: commemoramus autem Beatissimam Mariam Virginem, Matrem Christi, & Salvatoris, scilicet: Sanctam Matrem Dei vivi, & veri, & Redemptoris, & Salvatoris nostri &c. per-versi etenim Nestoriani, impie negant, vocandam esse Sanctissimam Virginem Mariam Dei Matrem, ut in superioribus dictum, manet.

CXII. Item quæ paulo infra idem Diaconus dicit: commemoramus quoque Patres nostros Sanctos, & veritatis Doctores; Dominum, & Sanctum Nestorium, S. Diodorum, S. Theodorum, S. Ephraem, S. Abraham, S. Narsisum; omnes quoque Doctores, & Presbyteros, veritatis cultores: Oremus, ut ipsorum orationibus, veritas pura, ac sincera doctrina, quam docuerunt, & professi sunt, in omni Ecclesiâ sanctâ custodiatur, usque ad consummationem sæculi: quæ omnia hæretica sunt; impia insuper deprecatio, qua Deus oratur sacrilege, ut Nestorii precibus, & reliquorum hæreticorum assecclorum ejus (a quorum numero excipiendus est S. Ephraem) doctrinam in Ecclesiâ custodiat; prorsus deleantur, ac subrogentur hæc alia verba. Commemoramus quoque Patres nostros Sanctos, & veritatis Doctores, Sanctum Cyrillum, S. Albanasium, S. Basilium, S. Ephraem, S. Augustinum, S. Leonem, S. Gregorium, omnes quoque Doctores, & Presbyteros &c.

CXIII. Qua in re caute procedendum est. Nam licet in nonnullis Missalibus nomina Nestorii, Theodori, & Diodori jam sint deleta; in aliis tamen leguntur; in omnibus habentur nomina Abrahami, & Narsisi, qui fuerant maledictæ illius Sæcæ Duces: etiamvis ergo in paucis illis Missalibus priora nomina deleri non debeant, cum jam deleta sint, posteriora tamen, non minus execranda, quam illa, deleri opus est.

Conciliator. Supplem. Tomo VI.

Item; in fine hujus orationis, quam diaconus dicit; ad illud: oportet nos orare, & exaltare unum Deum Patrem, Dominum omnium, adoratione dignissimum, qui per Christum fecit nobis spem bonam; dicendum est: qui per Jesum Christum Filium suum, Dominum nostrum fecit nobis spem bonam &c.

Item; dum sacerdos calici vinum infundendo dicit: misceatur pretiosus sanguis, in Calice Domini nostri Jesu Christi; dicatur: misceatur vinum in Calice Domini nostri; ne verba illa, quibus vinum nondum consecratum vocatur pretiosus Sanguis, præbeant occasionem errandi, & videantur alludere ad damnatum Græcorum morem, qui offerentes panem, & vinum ante consecrationem, ea adorant, dicentes, se ita facere propter id, in quod postea convertenda sunt.

Item mox, infra cum Sacerdos ait: expectans expectavi Dominum, Corpus Christi, & Sanguinem ejus pretiosum, super sanctum altare offeramus; dicendum est ob eandem rationem; panem sanctum, & calicem pretiosum offeramus.

CXIV. Item paulo etiam infra, ubi dicit Diaconus: edent pauperes, & saturabuntur, Corpus Christi, & sanguinem ejus pretiosum, super sanctum altare offeramus; cum nondum panis, & vinum consecrata sint, dicatur potius: Edent pauperes, & saturabuntur, panem sanctum, & calicem pretiosum, super sanctum altare offeramus.

Item infra, dum Sacerdos sub silentio dicit orationem, quæ incipit: offeratur, & gloria immoletur; ubi dicitur: & Christus, qui oblatas est pro salute nostra; dicatur: Jesus Christus Dominus noster Dei Filius, qui oblatas est &c.

Item dum Sacerdos elevans vocem dicit: Gloria Patri &c. commemoratio Virginis Mariae, matris Christi; dicendum est. fiat commemoratio Virginis Mariae, matris ipsius Dei, & Domini nostri Jesu Christi.

Item mox quando Diaconus dicit: a saculo usque in sæculum Amen, & Amen Apostoli ipsius filii, & amici Unigeniti; dicendum est: Apostoli ipsius filii Dei, & amici &c.

Item cum sacerdos incipit: pusilli cum majoribus &c. ubi dicit, & resurrectione tua, supergloriosa, resuscitabis eos ad gloriam tuam: dicatur: & per Resurrectionem tuam supergloriosum, suscitabis eos.

CXV. Item cum Diaconus dicit; effundite coram illo corda vestra jejuniis, oratione, & penitentia, placaverunt Christum, Patrem quoque, & Spiritum ejus: dicendum est: placaverunt Patrem, Filium, & Spiritum sanctum: prædicta liquidem verba Patrem, & Spiritum ejus, videntur alludere ad errorem Græcorum impie docentium, Spiritum sanctum procedere tantummodo a Patre, non vero a Patre, & Filio, tanquam ab uno principio, quod fides Catholica tenet: neque mirum videri debet, quod in Regionibus hisce, Nestoriani ex assidua cum Græcis consuetudine, aliquos illorum errores sibi adoptaverint: ut itaque ulterius errandi occasio omnis de medio tollatur, citata verba prædicto modo emendantur.

E 2

Item

ANNO
CHRISTI
1599.

Item in oratione, quam Sacerdos dicit:
*Dominus Deus (a) fortis, tua est ecclesia,
sancta Catholica, quæ admirabili Christi tui
passione emptæ est: dicatur. quæ admirabili
Christi Filii tui passione emptæ est.*

Item prope Evangelii finem e capite quodam D. Joannis desumpti, juxta versionem Syriacam, quæ aliquibus est in locis depravata, in exemplaribus illius, quæ habentur in hac dioecesi, ut supra fuit dictum: ubi legitur: *quoniam venit hora, in qua omnes, qui in monumentis sunt, audient vocem ipsius: dicendum est: audient vocem Filii Dei;* prout habet Evangelista.

CXVI. Item in Symbolo, quod in solennioribus missis cantatur, desiderantur plura verba, ea quidem magni momenti, & non sine dolo malo suppressa: nam cum de Christo Domino nostro dicitur: *a Patre natum ante omnia secula: Deficiunt ea, quæ sequuntur: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero: quæ adjungi debent; sicut & hæc alia: Consubstantialem Patri: quorum loco Syriace habetur: Filius essentie Patris; quæ expungi debent, ac subrogari: Consubstantialem Patri: Itaut symbolum prorsus tale sit, quale cantatur a tota ecclesia, & in Missali Romano continetur.*

Item dum immediate post Symbolum diaconus orat, & commemorat SS. Apostolos, Martyres, Confessores, præter ecclesiæ morem pro illis Deum orat, ut eos resuscitet, & corona Resurrectionis mortuorum coronet, his verbis: *Oremus inquam ut Resurrectione, quæ est ex mortuis, a Deo coronentur: alienum autem est a sensu ecclesiæ pro sanctis Apostolis, Martyribus, & Confessoribus orare, aut pro illis bona aliqua postulare, cum ex fide, quam profiteamur, certum sit eos omnium bonorum possessione gaudere. Non pro ipsis ergo, sed ipsos orare debemus, ut orent pro nobis, & a Deo tanquam domestici, & amici ipsius, necessaria, & opportuna spiritualia bona, aut temporalia, quæ expediunt, nobis impetrent: Quid quod ea verba alludere videntur ad Nestorianum errorem: nimirum Beatorum animas Deum non videre, usque ad diem judicii, & post resurrectionem corporum; morari vero interim in Paradiso terreno, quod impium est, & hæreticum: quamobrem præcipit synodus, cum in ecclesiâ usitatum non sit, hujusmodi orationes pro Sanctis fundere, etsi in Apocalypsi id pro se ipsis præstent, ut illa deleantur verba, & cum præcedentibus sequentia conjungantur, dicendo: & Confessores hujus loci, & omnium Regionum: oramus inquam, ut det nobis, ut efficiamur socii eorum &c. & omittendo verba illa: nec non in fine orationis, ubi dicitur: *per gratiam Christi, dicatur per gratiam Dei, & Domini nostri Jesu Christi.**

Item cum Sacerdos incipit: *Confitemur, & laudamus Dominum (b) Deus noster &c. & mox: dignos nos fecisti dispensatione Sa-*

cramentorum Sanctorum, Corporis, & Sanguinis Christi, legendum est. Christi Filii tui.

CXVII. Item, infra dum sacerdos loquitur ad eos, qui sunt ad Altaris dexteram, ipsique cum Diacono respondent: *Christus exaudiat orationes tuas: in eo loco ubi legitur: hoc Sacrificium, quod tu offers pro te, pro nobis, & pro toto Orbe a minimo usque ad maximum; auferantur: quum enim Missa publica sit oratio, pro ecclesia, in illa non oramus pro Paganis, Hæreticis, Schismaticis, ac excommunicatis, nec pro illis offertur; sed pro fidelibus tantum catholicis, qui sunt ecclesiæ membra: illorum ergo loco dicendum: quod tu offers pro te, nobis, & pro universa ecclesia Catholica, & omnibus Orthodoxis, atque catholicæ, & Apostolicæ fidei cultoribus.*

Item ubi Sacerdos incipit etiam: *Domine, Deus exercituum, & dicit: pro Sacerdotibus, Regibus, & Principibus; legatur ita & pro Regibus, & Principibus Catholicis. Christiani etenim ecclesiæ hujus, sub principibus degant infidelibus.*

Item infra, ubi Sacerdos incipit: *Tu Domine mi propter &c. ubi dicitur: recordationis Corporis, & Sanguinis Christi tui, dicendum est: Christi Filii tui.*

Item mox in eadem oratione prope finem, cum dicitur: *laudamus, & glorificamus te, abque cessatione, in ecclesia tua, Sanguine Christi redempta, legatur Sanguine Christi Filii tui redemptione.*

Item paulo inferius, ubi dicunt diaconus, & clerus: *orando, & pro omnibus patriarchis, episcopis, & presbyteris &c. addatur, & pro beatis: papa nostro N. eum nominando, & pro omnibus patriarchis, & episcopis.*

CXVIII. Item in Hymno, qui a clero, & diacono alternatim dicitur, post elevationem SS. Sacramenti, in versu ubi dicitur, *Sacerdos quando ad sanctum Altare ingreditur, manus suas, pure protendit in Cœlum, & invocat spiritum, qui de superis descendit, & consecrat Corpus, & Sanguinem Christi: ubi innui videtur, Sacerdotem evocare de Cœlo spiritum, qui consecrare debet, quasi id non præstet ipse sacerdos; cum itaque sacerdotis sit, vere consecrare, etsi Christi verbis tantum, & non suis, ut omnis errandi tollatur occasio, legendum est: manus suas pure protendit in Cœlum, & consecrat Corpus, & sanguinem Christi, illa omittendo verba: & invocat spiritum, qui de superis descendit &c. & illa alia nimirum: a sæculo, & usque in sæculum.*

Item in Oratione, quæ a diacono dicitur, & incipit: *Omnes timore pariter, & amore accedamus: ubi dicitur: Unigenitus Dei mortale corpus, & spiritualem rationem, immortalemque animam, ex filiis hominum suscepit: ne aliquorum, & maxime Nestorianorum incurrat in errorem, docentium animam scilicet fieri per traducem more corporum, & a parentibus non fecus ac corpo-*

ra

(a) Legendum videtur *Domine Deus &c.*

(b) Error fortasse Typographi, & scribendum *Domine Deus.*

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

ra generari, cum revera a Deo creetur ex nihilo, & corporibus integre efformatis infundatur: dicendum est: *Unigenitus Dei mortale corpus, ex filiis hominum, & spiritua-lem, rationalem, immortalemque animam suscepit.*

CCIX. Item: dum diaconus post communionem Sacerdotis, populum ad communionem invitando dicit, *fratres mei suscipite corpus ipsius filii: dicatur ipse filius Dei.*

Item ad primum verbum Benedictionis ad populum: ubi dicitur: *ille qui benedixit nos in Caelis, per Filium humanitatis: dicatur: Filium suum, omisso humanitatis.*

Item: in prima Benedict. quam dat sacerdos Populo in fine Missæ, in qua dicit: benedicatur *Cathedra gloriosa Catholicorum Orientalium: quod de Schismatica Babylonie intelligitur: dicendum est: Benedicatur Cathedra gloriosa Romana.*

Item: versu sequenti ipsius benedictionis, ubi loquendo de episcopo dioecesano dicitur: *Dominus totius gregis episcopus, plenus sobrietate, custodiatur a malo &c. addendum est nomen SS. Domini Papæ dicendo: Dominus totius gregis catholici, Papa N. plenus sobrietate, custodiatur a malo, una cum bono Doctore, & episcopo nostro N. eum suo nomine appellando.*

Item in eadem Benedictione post pauca, ubi dicitur: *Illustris in congregatione Sanctorum, religiosus Hormisdæ sanctitas sanctitatum &c. nomen Hormisdæ deleatur, quippe hæretici Nestoriani, ut superius est dictum, & ejus in loco dicatur: Illustris in Congregatione sanctorum sanctissimus Apostolus Thomas, sanctitas sanctitatum: deinde addantur alia quæ sequuntur, quippe quæ Apostolo glorioso, qui Magister in his partibus edocuit evangelium apprimè conveniunt: nequitiam vero perverfo hæretico.*

CCX. Item in primo versu Benedictionis festorum solennium, ubi de Divino Verbo dicitur: *qui factus est homo, & operuit speciem suam, in filio hominis: ad procul amovendam, quantum fieri potest, umbram omnem, vel levissimam doctrinæ Nestorianæ dicatur: qui factus est homo, & operuit divinitatem suam humilitate nostra.*

Item infra, dum dicitur: *Benedic ecclesiam tuam, quæ patitur, & in oculis pessimi Demonis ecce comprehenditur: dicendum est: quæ patitur infestationes a pessimo Demone, libera illam &c. Ecclesiæ enim Catholicæ, licet infestus persecutor sit Diabolus, non tamen eam possidet, nec unquam illam ditioni suæ subigit, cum de illa dictum sit a Christo Domino, & porta inferi non prævalerunt adversus eam.*

Item ubi mox dicitur: *Benedic dextera*

tua Christie, Congregationem hanc: dicendum est: benedic dextera tua Domine Jesu Christie, Congregationem hanc.

Item in eadem benedictione dum dicitur: *Salva Reges nostros, & Duces nostros; legendum est: Salva Reges nostros fideles, & Duces nostros Catholicos; cuncti etenim reges, Dominique, in quorum ditione sunt horum Christianorum ecclesiæ, ethnici sunt, pro quibus publice orare in Missa non licet.*

Etiā infra in eadem benedictione, ubi dicitur: *sicut decet coram ipso Jesu Salvatore: dicatur: coram ipso Jesu Deo Salvatore: ad vitandum Nestorianorum errorem.*

Item in penultimo hujus benedictionis versu dum dicitur, & semper dico vobis, qui comedit Corpus meum, & bibit ex Sanguine meo sanctificans, liberabitur ab Inferno per me: dicantur verba ipsius Christi, loco eorum: *liberabitur ab Inferno; & bibit ex Sanguine sanctificante habet vitam æternam.*

Denique ad finem tertiæ benedictionis ubi dicitur: *Gloria illi ex omni ore Jesu Domino: ob eandem rationem dicatur: Gloria illi ex omni ore Jesu Domino Deo: quoniam Nestoriani impie dicant, nomen Jesu nomen esse suppositi humani, Deique nomen non convenire ipsi. Itaque prædicta omnia præcipit synodus emendari forma hic stabilita; propter cautelam, qua in hoc episcopatu, ob prædicta incedendum est, ubi maledicti hæretici Nestoriani tot errores seminaverant.*

DECRETUM II.

CCXI. Cum in Missalibus hujus episcopatus nonnullæ existant Missæ, quæ Nestorianæ, aliæ quæ Theodorici, (a) aliæ vero quæ Diodori, ipsius magistros auctores habent; quasque Casanarii certis diebus recitare jubentur, prædictorum auctorum titulum præferentes, & in quibus plurimi errores, atque hæreses reperiuntur: præcipit Synodus, ut omnes, prout jacent, integræ proscindantur a missalibus, & comburantur. Itaque jubet in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poena excommunicationis latæ sententiæ, ut Casanariorum nullus in posterum eis utatur, sed eas omnes a missalibus avellant, aut ipsas illustrissimo Metropolitano tempore visitationis, allicive, quibus ab illo commissæ fuerit cura sacros Libros emendandi, tradant; itque idem faciant, quod paulo supra præscriptum fuit.

DE-

(a) Abraham Echellensis in Not. in Catalog. Ebedjesa testatur se legisse Syriacæ Liturgiæ Diodori, quam merito Synodus memorat, licet Renaudot tom. 2. Liturgi. pag. 622. nullam fuisse dicat Diodori Liturgiæ. Theodori Liturgia habetur in Bibl. Vatic. Cod. Syriaci. Vat. 28. & in Bibl. Orient. Assaman. tom. 1. pag. 581. & tom. 2. Liturg. Renaudot. pag. 616: cujus initium: *Domine Deus fortis.* Nestorius suam etiam condidit Liturgiæ, ut testatur Soberius; & Leo Byzantinus lib. 3. adversus eum ait: *Audet & aliud malum; aliam enim Missam effudit: in qua Missa blasphemis, non precationibus Eucharistia Misterium opplevit.* Aliæ existant apud Nestorianos Liturgiæ Narsæti, Barsamæ & aliorum, quarum rarus, aut nullus est usus.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRIST.
1599.

DECRETUM III.

CXXII. Quoniam in Missalibus Syriacis istius episcopatus, quædam ceremonia impia, & sacrilega præscribitur, qua nempe Sacerdos tenens dextera manu post fractionem Hostiæ, particulam Sanguine imbutam, dum ea intincta signum crucis facit, super aliam existentem in patena, dextri pollicis ungue findat istam, stulta ea opinione, (a) ut ita sanguis penetret corpus, unde corpus, & sanguis inter se misceantur: quæ opinio, & ceremonia consentanea est hæresi Nestorii, ejusque sectariorum, impie asserentium, sub specie panis corpus tantum Christi, sine Sanguine existeret, atque sub specie vini sanguinem sine Corpore: præcipit synodus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poena excommunicationis ipso facto incurrenda, ut nullus e Cassanariis hujusmodi ritum peragat, & in missalibus deleatur: Quia & impius hic ritus ad prædictam hæresim alludit, & stulta est eorum persuasio, quod per species detur penetratio, & commixtio Corporis, & Sanguinis.

DECRETUM IV.

CXXIII. Quia Missa Syriaca nimis videtur proluxa pro sacerdotibus, qui quotidie celebrare voluerint, facultatem concedit synodus, ut missa Romana (b) vertatur Syriacæ, petique a P. Francisco Rox societ. Jesu, ut dictam versionem adornet, quam quidem Missam poterunt sacerdotes privatim, cum Romanis ceremoniis recitare: ceterum missæ cum cantu, & solennes, juxta Syriacam, emendatam per reverendissimum Metropolitanum, recitentur: sacerdotes vero qui Latine, & Syriacæ missam legere noverint, in ecclesiis aliorum episcopatum, possint eas latine recitare: in iis autem quæ sunt hujus episcopatus, Syriacæ tantum, ne confusio oriatur, eas recitabunt. Supplicat itaque synodus Dominis episcopis harum partium, ut sacerdotibus hujus episcopatus, præfatus sui legitimis dimissoriis munitis, si latine legere nesciant, facultatem faciant, vel missam Syriacam recitandi, vel Romanam in linguam Syriacam translatam, inque ea Romanum ritum servandi, quandoquidem finitum videtur esse schisma, Dei clementia, quod hæcenus ecclesiam hanc dilacerabat.

bat: itaque orat illustrissimum Metropolitanum Synodo huic præsentem, ut hanc petitionem pro sacerdotibus hujus episcopatus, in primo concilio provinciali, quod in hac provincia forte celebrabitur, ipse proponat, ut si patribus visum fuerit, ita decernatur.

DECRETUM V.

CXXIV. Quoniam potestas sacra contrectandi vasa, potissimum in subdiaconatus ordine confertur: præcipit synodus, ut in posterum sacerdos in patenam non ducat manum ministri Missæ juxta Syriacum ritum, itaut eam attingere possit, nisi ille in subdiaconatu constitutus fuerit, cum aliter ad hujusmodi contactum non habeat potestatem, sed tantum ejus manum ad Aram lapideam, vel altaris labrum adducet, ubi patenam non tangat: cum iis vero, qui in sacris fuerint constituti, ceremoniæ prout in missali præscribitur, observentur, quod videtur in rubricis satis insinuari per ea verba: *Sacerdos manum Diaconi supra Patenam apponat.*

DECRETUM VI.

CXXV. Cum sit speciale diaconatus insignium, humero imposta stola, nulli non diacono licet ea sic uti in publicis ecclesiæ ceremoniis, id quod hæcenus Chamazes omnes fecerunt, qui non solum in minoribus tantum constituti, verum-etiam omni ecclesiastico gradu carentes, stola ad hæc usque tempora, diaconorum more, supra humerum gestarunt, altari ministrantes. Cum vero id ritualibus libris adversetur, qui de ministro diacono aperte loquuntur, præcipit synodus ut Chamazes ministrantes, qui non fuerint diaconi stola in forma supradicta non utantur, imo & diaconi ea decenter utantur, atque adeo non vulgari veste, ut hæcenus consueverunt: sed non aliter quam alba induti, & manipulo, ut moris est, brachio sinistro illigato.

DECRETUM VII.

CXXVI. Præcipit Synodus, ut singulis ecclesiis ferreæ habeantur formæ ad rotundanda, atque obignanda triticea crustula, sive ut,

(a) Hic ritus revera tolerari posset, cum etiam Ecclesia Romana præcipiat miscere particulam cum sanguine dicendo: *Hæc commixtio & consecratio Græc.* De ritu hujus intinctionis Schelesirate agit in *Ag. Orient.* (etiam extra Missam) pag. 829, qui paulo antea scribit, quod in aliquibus Ecclesiis Orientis, etiam in Missis Præsanctificatorum, in quibus Sanguis non consecratur, tamen Crucem ducebant super hostiam cum cochleari sanguine intincto. Ecclesia tamen C. P. id omittebat, quod sanguinis intinctionem minus necessariam judicaret. Quod autem ea sit non tantum *commixtio*, verum & *consecratio*, quomodo vide ap. Mabillon. tom. 2. *Mss. Itali.* pag. LXXVI.

(b) Missas exoticæ lingua facere concesserunt Hadrianns II., Joan. VIII., Et Innoc. IV. confirmavit facultatem celebrandi Missam, & Officium Divinum lingua Sclavonica. Hic tamen non vernacula Malabarica, sed Syriaca permittitur in Missæ celebratione: quamquam etiam ipsi polleant alio Idiomate, quod vocant Sapieniam, ut etiam sit inter Græcos, quodque vocari dicitur *Samoferdam*: ut ut res sit, Majestas mysteriorum non apte vulgari lingua servatur; cum Ethnici quique rem mysticam, vel particulari Idiomate, vel vocum involucribus, a profano vulgo, abstruserint. Quomodo autem se gesserit Ecclesia Romana, cum Idiona latinum erat vulgare, & qualiter voces præter communem captum invenerit, vocando Eucharistiam *fermentum*, habetur in *Tradit. Schelesirate De Discip. Aram.*

ANNO
CHRIST.
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

ut vulgo dicitur, hostias, (a) quæ instrumenta citocius unaquæque ecclesiæ sibi comparet, vel ex deposito pro ecclesiæ fabrica, vel ex elemosynis aliis, quæ ex Christi fidelium beneficentia collectæ, in capsulis inveniuntur. Curabant insuper vicarii, penes se farinam triticeam perpetuo asservare, e qua hostiæ conficiantur, omni que sedulitate caveant, ne farina cum alia quacumque re sit admixta, ut assoler etiam cum pane usuali; ne se vel alios exponant non consecrandi periculo, sed nec quibuscumque triticeos orbes conficiendi curam committant, eosque vel per se ipsos, vel per probatæ fidei administratos, huiusque rei peritos conficiant. Ob idem periculum diligenter curent, ut vinum sit Lusitanum, & non ex uvis palis expressum, vel cum vinis indigenis, & patriis commixtum.

DECRETUM VIII.

CXXVII. Summopere inculcat synodus huius dioceseos sacerdotibus diligentiam in custodiendo vino, quo ad sacrum peragendum uti debent; neque enim ignorat, ecclesiæ ob earum indigentiam. Lusitanici vini penuria laborare, cuius quidem inopia non tanta esset, nisi id quod sacerdotes habent, in vitreis phialis asservarent, ex quo saepe fit, ut cum in modica quantitate sit, & diu ob sacrorum infrequentiam in phialis contineatur, acescat, & corrumpatur; cumque sacerdotes illo in sacro peragendo utantur, & plerumque non advertentes, vinum esse immutatum, periculo non consecrandi se exponant: cui malo, ut synodus quoquomodo obviam eat, mandat, ut ecclesiæ quælibet, apud vicarium doliolum ligneum habeat, vel legendam, ubi vinum missarum celebrationi destinatum conservetur, ac diligenter caveatur, ne sæculentum evadat, nativo suo calore immutato, acidum, corruptumque fiat; quod si contigerit & substantiam illius fuisse immutatam, periti de hac re, si opus fuerit, consilii judicaverint, sacerdotes illo non utantur; nam si secus fecerint, & consecratio erit irrita, & ipsi se sacrilegii reos facient.

DECRETUM IX.

CXXVIII. Cum ex defectu vini Lusitani, maximo fidelium istius episcopatus nocumento, cesset sæpius celebratio Missarum: ita ut per non paucos menses in plurimis ecclesiis sacrum audire non possint, nec Eucharistici panis participes fieri; immo neque extremo vitæ tempore, sacro refici Viatico, supplicat Synodus Serenissimo Lusitanæ Regi, ut pro ea, qua est in omnes humanitate, atque beneficentia, cullibet huius episcopatus ecclesiæ in singulos annos tribuat, vel duo dolia, vel unum cum dimidio e vino Lusitano muscato, non ita corruptioni obnoxio, prout ab illo erga alias Indis ecclesias fieri solet. Huiusmodi vero vini largitio quandiu a Rege non exoratur, fiet ab illustrissimo D. Archiepiscopo Goensi Dom. Fratre Alexio de Meneses, huius ecclesiæ Metropolitanæ, Indis Primatæ, & huius synodi Præsidente. Præsulis autem erit iuxta cuiusque ecclesiæ indigentiam vinum distribuere: quia tamen vita hominum brevis est, & incerta, si subsidium hoc quacumque de causa ecclesiis desit, ex earum capsulis Præsul, tempore visitationis possit accipere, quantum ad vini emptionem sufficere judicaverit, vel aliunde quoquomodo collectas pecunias in hunc usum impendere. Caveant Vicarii, ne quæ tribuantur ecclesiæ, sibi solum attribuant, sed ex iis Missas in ecclesia celebrari curent, ita ut iuxta præcipuam ecclesiæ obligationem, sacrificium, quod pro populo offertur, ea die non desit.

DECRETUM X.

CXXIX. Quia maxima angitur dubitatione synodus, an aræ lapideæ, super quas Missæ celebrantur, in maiori parte ecclesiarum huius episcopatus consecratæ sint oleo sacro, veraque consecratione, propter ignorantiam (b), negligentiamque in rebus huius prædecessorum antistitum, quippe qui in has dioceses e Babylone venerant, præcipit, ut illæ, quas rite fuisse consecratas constare nequit, ad illustrissimum Metropolita-

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) De nebulis seu hostiis faciendis vide eruditissimum Catalani tom. 2. in Pontificali. pag. 304. & 1. Martene tom. 2. Anecd. in Præfat. §. Non oscitantes: & lib. 2. de Ritibus antiq. col. 321. quique magis instituto nostro accedit Alesman. tom. 4. pag. 198. ubi pulcra de modo, quo Nestoriani fermentum, in usum Eucharistiæ subigunt. Qui autem in Ecclesia nostra Occidentali tenuissimè orbes conficiuntur, appellantur *Forma*; ipsa etiam Eucharistia vocata fuit olim *Formata*, eo quod in transitu efformatæ conspicerentur imagines Christi, vel Crucis; aut etiam illius nominis Monogramma, sigla, aut quid simile; de quo vide Scipion. Massæ *Introduc. ad Hist. critic.* pag. 89. & Maurocen. in *Via Fidei* pag. 355.

(b) In orientis ecclesiis usus erat celebrandi super Antimeniis; & in horum defectu super manibus Diaconorum: celebre est illud Theodoriti Cyrensis episcopi in Cella Maris Monachi relictum, super manibus diaconorum celebrantis; rarissimum illud Luciani martyris Antiocheni, qui vinculis confectus, cum aliter celebrare non posset, pectore suo pro altari usus fuit; si tamen copia erat altaris consecrati, non super antimeniis, sed super illud celebrabant. vide Catalani. tom. 2. *Pont. Rom.* pag. 280.

ANNO
CHRISTO
1599.

litanum apportentur consecrandæ, atque ab ipso petit, ut ecclesiis, quæ Aras lapideas non habuerint, eas comparari curet. Præterea præcipit, ut si qui inveniuntur Calices, (a) qui non sint ex auro, argento, stanno, vel communi, vel indico, liquefiant, aut fragantur, nec unquam in posterum fiant ex aliis metallis, quam ex quatuor supra assignatis, nec sacerdos ullus aliquo ex calicibus fractis utatur ad sacrum celebrandum: quia vero apud plures ecclesias defunt calices, ex quo defectu Missæ celebrari non possunt, postulat ab illustrissimo, ut huic indigentiae provide succurrat.

DECRETUM XI.

CXXX. Quoniam plures hujus episcopatus ecclesiæ, potissimum silvestres sacris indumentis, & suppellectili ad sacrum conficiendum necessaria destitutæ sunt, eaque de causa cum aliunde asportari debeat, sæpe sacrum non celebratur, non sine notabili fidelium in hisce Parochiis habitantium damno, præcipit synodus, ut ex collecta stipe, quæ in ecclesiæ capsulis inventa fuerit, illustrissimus Metropolitanus sacrum suppellectilem comparari jubeat, quæ nulla ex prædictis ecclesiis careat, ne ex illius defectu fideles diebus Dominicis, aliisque festis Missa priventur, quod si pecuniæ ibi inventæ insufficientes sint, alia ratione, quam opportuniorem judicaverit, huic indigentiae prospiciat.

DECRETUM XII.

CXXXI. Cum hætenus Christiani non ita Missam audierint, ut se ad illam audiendam, aliquot præferti diebus festis præcepto obstringi putarent, & hac falsa opinione ducti, plures illam omiserint, plures vero audierint dumtaxat partem, neque id religioni habuerint, declarat synodus, præceptum esse ecclesiæ universalis, & quidem sub mortali, quod omnes fideles, tam viri, quam feminae, qui alias non fuerint legitime impediti, tenentur Missam audire integram cunctis Dominicis, & designatis diebus festis Sanctorum, dum copiam habuerint ecclesiæ, & sacerdotis celebrantis: eodem etiam obligari præcepto Patresfamilias, ad curandum ut filii, servi, & captivi Christiani, cæterique ex sua familia prædictis diebus sacrum audiant in ecclesia, & in eadem quidem (idque quantum fieri potest) quæ existit vel in propria Parochia, vel in Pa-

rochia loci illius, in quo hic, & nunc morantur. Quia vero multi longe ab ecclesiis in silvis degentes, domum sine custodia relinquere verentur, ita se gerere debent, ut aliquos e familia mittant ad audiendam Missam una die Dominica, alia vero Dominica mittant alios, qui tunc domi manserunt, & sic deinceps alternatim. Vicarius insuper diligenter notet si quos in hoc negligentes compererit, in eosque animadvertat, moneat, ac ipsos, si opus fuerit, pro suo arbitrio puniat. Itaque in ecclesiis, ubi plures fuerint Cassanarii, & Chamazes, cantentur Missæ in diebus Dominicis, cæterisque Sanctorum festis; sin autem, opportunis horis sine cantu recitentur, quibus omnis populus assistat; quo etiam tempore fieri possunt conciones, ac monitiones, necnon legi schedulæ eorum, qui matrimonia contrahere volunt; alia demum ecclesiæ necessaria pertractari.

DECRETUM XIII.

CXXXII. Cum constet synodo, christianos ut plurimum extra populorum frequentiam, & pagos degere in silvis, nec ad ecclesiam accedere, nisi semel in anno per tres scilicet dies jejunii ante quadragesimam, quos vocant (b) *Mononorbo*, idque gula potius ductos, ob ea quæ tunc parantur christianis obsonia, quam Missæ causa; alii vero non amplius quam bis, terve in anno Missam audiunt: unde in rebus fidei, & ad christianam religionem pertinētibz instrui, ut oportet, non possunt, neque ecclesiæ præcepta adimplere, præcipit, ut omnes christiani, qui per binas, vel plures leucas ab ecclesiis sint remoti, teneantur ad sacrum accedere saltem semel in mense, in majoribus solemnitatibus Christi Domini, ac Deiparæ: vicarii etiam ad hoc ipsos cogant: distantes vero per leucam tantum, decima quinta quaque die accedant: qui autem minori spatio distaverint, qualibet die Dominica, & die festo ad id teneantur; si qui autem contra fecerint, ac in eo fuerint contumaces, post trinam monitionem Vicarii, aut de ejus mandato factam, ab ecclesia, cum accesserint, ejiciantur, nec eorum domos sacerdotes ingrediantur: nec ipsis exhibeant *Cassure*, quousque juxta ea, quæ fuerunt præscripta, ecclesiam, ubi sacro interfuit, frequentaverint, ulterius ad Præsulis arbitrium puniantur.

DE.

(a) Calices primo seculo vitrei erant, lapidei & lignei: anno 1706. concilium VVintoniense prohibuit calices aereos vel ligneos, uti etiam veterat concilium Triburienſe anno 895. lignea vascula in Missæ sacrificio Canon. XVIII. in quo dicitur S. Zephyrinum jusſisse patenas vitreas habere: & Urbanum I. initio Sec. 2. argenteos & aureos calices fecisse; extat & terrificum illud martyris Bonifacii, qui rogatus, num liceret in vasculis ligneis sacramenta conficere? respondit: Quondam Sacerdotes aurei ligneis calicibus utebantur: nunc e contra, ligni sacerdotes aureis utuntur calicibus.

(b) Potius scribendum erat *Munnanorbo*; etenim lingua Malabarica *Munnanorba* est *jejunium tri-duanum*. Componitur enim ea vox ex *Munna*, qui est numerus ternarius, & *Noorba*, quod est *jejunium*: vox autem illa, quæ utitur synodus est Malabarico-Lusitana. Hoc tri-duanum jejunium, appellant Nestoriani *Jona jejunium*, seu *Jejunium Ninivitarum*: quod observant Orientales a feria illa 2. usque ad matutinum feriæ 5. Occidentales vero usque ad Sabbati matutinum.

ANNO
CHRISTO
1599.

DECRETUM XIV.

CXXXIII. Quoniam in pluribus ecclesiis solennis conducuntur musici (a) pro more regionis, qui cum semper sint ex Paganis, plurimum negligitur, quo in loco ecclesie collocentur, ut sonum eliciant; ex quo etiam fit, ut sæpe Missæ interfint; cum vero id nulli infideli, & excommunicato concedatur, præcipit synodus ne illis permittatur aliquo in loco commorari, unde sacrificium Missæ, & Sanctissimum Sacramentum conspiciere possint, qua in re curam omnem adhibeant Vicarii, sicuti & in propulsandis aliis Paganis, qui sub id temporis ad januas, vel fenestras Ecclesiæ, Missam prospicere solent accedere.

DECRETUM XV.

CXXXIV. Cum nihil utilius esse possit animabus defunctorum, quæ igne purgantur quam sanctum Missæ sacrificium, quod in salutem, & remedium, tam pro vivis, quam defunctis institutum est, & cum illorum in hoc episcopatu nulla habeatur recordatio: (b) hortatur synodus fidelem istius episcopatus populum ad hanc opem ferendam, tum animabus suorum defunctorum, tum sibimetipsis testamento summam aliquam relinquendo, quæ in hunc ipsam salutarem usum impendatur; id enim multo sanius fuerit, quam si juxta morem ingluviæ consanguineorum, aliorumque invitatorum, tunc temporis occasione funeris indulgeatur: optaret etiam synodus eam consuetudinem, in commendabilem aliam, maximeque proficuum commutari; qua alimenta diebus illis pauperibus tribuantur, quod impendiosæ misericordie officium in bonum animarum proculdubio cedit. Itaque ut præsens decretum quoad Missas effectum sortiri possit, præcipit ipsa synodus, ut pro defunctis, qui nullum Missarum numerum reliquerint pro semetipsis, dum eorum facultates sint ultra bis mille Fanones (c), e toto asse hereditario, antequam ad hæredes perveniat, extrahatur summa ad quinque Missarum pro animabus ipsorum celebrationem sufficiens, quæ ceteris emolumentis adjuncta apud rectorum ecclesiæ deponatur. Missæ celebrantur.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

A dæ inter Cassanarios illius Terræ hac lege distribuuntur, ut singuli unam celebrent, atque adeo citius mortuorum animabus suffragentur. Si vero Cassanarii numerum quinarium excedant, quamobrem numerus Missarum ad omnes non extendatur, distributio fiat inter seniores; quod si præter vicarium nemo alius sit in ecclesia, omnes ipsi assignabuntur: Laudabilem hanc consuetudinem Missas celebrandi pro defunctis relictas, juxta morem totius universalis ecclesiæ, vehementer optat synodus, ut per totam diocelimum, in qua nondum laudabilis hic usus invaluit, late propagetur, plurimumque inculcat concionatoribus, & confessoribus, ut inter concionandum, & excipiendum confessiones, id ipsum persuadeant christianis, vicarii etiam in suis adhortationibus idem præstent.

ACTIO VI.

De Sanctis Sacramentis poenitentiae, & Extreme Unionis.

Doctrina de sacramento poenitentiae.

CXXXV. Quartum sacramentum poenitentiae est, cujus quasi materia actus sunt poenitentis (d); nempe cordis contritio oris confessio, & operis satisfactio, ad arbitrium confessorii injungenda. Cordis contritio includit animi dolorem, peccatorum detestationem, ac firmum propositum non amplius peccandi; & licet quandoque contingat, hanc contritionem cordis per charitatem perfici, hominemque Deo reconciliare, antequam re ipsa sacramentum poenitentiae recipiat: nihilominus perfecta esse non poterit, nec per illam cum Deo reconciliatio fieri, nisi contineat propositum confitendi peccata, de quibus, dolemus; quamobrem hæc manent subiecta clavibus, & aperienda sunt in confessione. Confessio debet esse integra, per quam nempe aperiantur proprio sacerdoti omnia peccata, quorum poenitens, post diligentem conscientiae suæ discussionem, meminerit, detegatque a se post ultimam, eamque validam confessionem, fuisse perpetrata, neque peccata, quodammodo generatim, & confuse aperiri debeat, sed singulatim; horum singulas species,

G

(a) Etiam Musici, Histriones & Mimi arceantur ab ecclesia in concilio Senonensi anno 1528. in Decret. morum. Decret. 16. per hæc verba: Prohibemus ne Histriones aut Mimi intrent ecclesiam ad pulsandum tympano, ciethara &c. nec juxta ecclesiam, suis pulsent instrumentis; æquius multo Idolorum musicis prohibet nostra synodus, inter tremenda veri Dei mysteria sonare, uti & musicis christianis interdixit Card. Turronius in solennis idolorum ludere; quod confirmavit Clem. XII. anno 1734. & Benedict. XIV. sel. reg. anno 1744.

(b) Non nisi neptissimi Heterodoxi hinc conficere satagunt, Purgatorium ab ista ecclesia non agnosci, cum id afferat synodus taxando novissimorum præulorum socordiam; alias quantum Nestoriani defunctorum curant suffragia videri potest apud Aileman. Diss. de Nest. in vindicias adversus Crozæum.

(c) Kanon. est vox composita ex Lusitano & Malabarico, F. illud non habet lingua Malabarica; videtur autem Fanon derivari a Pannam quod genus est parvæ monetæ argenteæ, (quæ pene æquivalet Regali Hispano, & Julio Romano) posito F. Lusitano quo carent Malabarici, pro F. Ludovicus Romanus Navigat. lib. 4. cap. 12. ait loquendo de Rege Calcut in Malabarica: Monetam eandem quæ Pardios appellant, & item minoris valoris monetam aliam, quæ Fano dicitur: hæc efficiunt 16. minores denarii. Alias vocantur Pardios.

(d) A Gabriele Philadelphien. Lib. de Sacram. ut habetur in actis Orient. eccl. contra Luth. ran. apud Sebekestrate p. 239. sic per bene explicatur materia poenitentiae: Materia poenitentia repositissima, secundum multorum sententiam sunt peccata; remota vero peccator poenitens: propinqua denique confessio, & cordis contritio & satisfactio: quibus ecclesia orientalis optime notæ consonat.

ANNO
CHRISTI
1599.

cies, eorumque numerum, circumstantias (a) aggravantes, eorumque speciem immutantes, atque adeo etiam occulta, cogitationes insuper, ac desideria prava, culpaeque omnes adversus duo ultima decalogi praecepta; nempe: *Non concupisces uxorem proximi; nec aliena concupisces*; peccata enim id genus saepius animam gravius laedant, suntque publicis periculosiora; quorum omnium peccatorum confessio est nobis jure Divino injuncta, dum ascendens Christus Dominus noster in Coelum sui vicarios (b) sacerdotes reliquit, & tanquam iudices, ad quos cuncta peccata mortalia a fidelibus christianis commissa deferrentur, ut virtute clavium, quas ipsis reliquerat, facultatisque absolvendi, ac retinendi peccata, de ipsis sententiam ferrent, quae quidem non poterit esse iusta, nec poena aequa peccatis, nisi plena de ipsis habeatur cognitio; nequit enim rectum fieri iudicium, causa incognita: Ad cognitionem vero causae, opus est, ut poenitens, qui est sui accusator, aperiat omnia, & singula peccata lethalia, non solum confute, & generatim, sed in particulari, & singillatim, distinguendo species, numerum, & necessarias circumstantias, quas nisi compertas habeat sacerdos, nequit exacte de illis judicare, & aequam vel retentionis, vel absolutionis ferre sententiam.

CXXXVI. Confessio potest etiam esse peccatorum venialium, in quae frequenter labimur; quibus tamen gratia Divina non amittitur, & quamquam non sine magno spiritali profectu, ea confiteri quis possit, & ab ipsis absolvi, nulla tamen nos urget obligatio ea confitendi, ac sine culpa omitti possunt, alia ratione, pluribusque aliis mediis remitti. Tertius poenitentis actus est satisfactio pro peccatis juxta sententiam. Confessarii: quae satisfactio potissimum exhibetur per orationes, jejunia, & eleemosynas; unde tenetur poenitens adimplere, impositam a Sacerdote poenitentiam, qui veluti Iudex Dei vice eam imponere debet, quam necessariam judicaverit, eamque non solum salutarem, cujus ope poenitens in posterum caveat a peccatis, verum etiam, qua praeterea expiet, & statutas a iudice suae conscientiae poenas Deo persolvat. Quod poenitentiae genus praeceptum est in hoc, de quo agimus, Sacramentali iudicio. Forma istius Sacramenti haec est: *Ego te absolvo*; quibus verbis necessariis ad essentiam Sacramenti, haec alia de more addit Ecclesia, *a peccatis omnibus in Nom. Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.* necnon continuo preces aliquas subnequit, quae licet ad formae substantiam non pertineant, sunt tamen poenitentibus valde proficuae & salutare: prolatione itaque formae peccata remittuntur, tam quae quis confitetur, quam quae

post diligens examen memoriae non occurrunt. Haec tamen ita eadem confessione includuntur, ut supersit onus in poenitente ea aperiendi Sacerdoti, si in memoriam redeant; neque enim sunt adhuc manifestata in confessione: Peccata autem sunt instar catenae animam ligantis, quae non aliter solvi potest, quam per legitimam Sacerdotis absolutionem; qua fit ut tam de peccatis, quae vel per Contritionem perfectam cum Voto confessionis adjuncto delentur, vel quae in praeterita confessione fuerunt citra culpam oblita, & indirecte condonata, quam deum de ipsis, quae ad plenius suae conscientiae satisfaciendum poenitens iterum, iterumque ut fit, clavibus subiicit, quantumvis jam olim remissa, denuo condonata esse declaratur.

Minister hujus Sacramenti est sacerdos auctoritatem habens absolvendi, sive ordinariam, ut praefules, sive a superiore delegatam, ut ii qui ab illis sunt approbati. Effectus Sacramenti est absolutio, ac remissio peccatorum committorum post Baptismum, quomobrem aptissimum Sacramentum Poenitentiae a sanctis doctoribus vocatur secunda tabula post naufragium: quia, amissa gratia quae nobis in Baptismo confertur ob mortale peccatum, & post factum gratiae, virtutumque omnium, ac doctorum, quae ipsam comitantur, infelicitissimum naufragium, unum tantum superest remedium ad salutem, tabula nempe poenitentiae, & Sacramenti Confessionis; etenim sine illo, aut in re accepto, aut in voto, & ex contritione, quam includit cum proposito confitendi peccata, cum praecipit sancta Mater Ecclesia, non possumus eternam salutem adipisci, nec intrare in Regnum Coelorum. Ex quibus fit hoc Sacramentum, tanquam unicum remedium, quod superest lapsis post Baptismum, & in pretio habendum esse, & magna cum reverentia, frequentandum.

DECRETUM I.

CXXXVII. Cum integra peccatorum, omnium sacramentalis confessio necessaria sit Jure Divino omnibus, qui post Baptismum peccatum lethale commiserunt, obligat sancta mater Ecclesia cunctos fideles christianos sub peccato mortali, ut dum ad rationis usum pervenerint, saltem singulis annis semel confiteantur tempore quadragesimae, & Paschatis Resurrectionis, necnon Eucharistiam suscipiant, si ad illius susceptionem fuerint idonei: a piorum communione, & societate segregatos declarando, qui huic praeepto contumaciter non pa-

(a) An sit obligatio confitendi circumstantias aggravantes tantum; varie judicant Theologi: tutius tamen id fit.

(b) Quod Ioan. Morinus de Poenit. editionis Paris. an. 1650. scripsit de confessionibus antiquis, a laicis exceptis, quibus id liceret in extrema necessitate non secus ac baptismum conferre, retractatum & explicatum fuit ab ipso. Joinvilleus refert in Vita S. Ludovici Galliae Regis, quod in regressu a terra sancta, valida suborta tempestate, sibi mutuo factas confessiones exceperint navigantes. Vide Vigneul. de Marville tom. 1. Melanges pag. 345.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

parent. Præceptum (a) huiusmodi non fuit adhuc ita in usu in hoc Episcopatu, ut qui ad Pœnitentiæ Tribunal ad hanc usque diem accesserunt, putaverint se annuæ confessionis præcepto astringi, imo plurimi ab ea se prorsus abstinerint; quæ duo, defunctui necessariæ instructionis, circa salutare hoc Sacramentum, ejusque necessitatem, adscribi debent: defectus vero hic ortum habuit ab eorum temporum iniquitate; regebatur enim Ecclesia hæc schismaticis Chaldeis, hæreticis Nestorianis, juratis hujus sacramenti hostibus. Nil mirum itaque, quod necessitas, vis, & efficacia hujus sacramenti ignoraretur; quodque licet aliqui, sique paucissimi, eo uterentur, alios tamen ab illius usu abstereretur fallacissima opinio, qua callidissimis tentatoris fraudibus irriti putabant, se post confessionem statim morituros, quæ omnia confiterent Illustrissimo Metropolitano, qui cum primo suas ecclesias peragraret, & in suos subditos, prout sui muneris ratio postulabat, inquireret, errores tam perniciosos, stygiasque superstitutiones ut evelleret, summa ope contendit, ingentemque multitudinem, tum eorum qui rarissime, tum eorum, qui nunquam confessione uti sunt, ad frequentem illius usum induxit. Ut ergo prædictis omnibus animarum damnis sacra Synodus prospiciat, declarat, quemcumque Christianum, rationis usu pollentem, obligari præcepto ecclesiastico annuæ confessionis, fundato in ipso præcepto divino, idemque præceptum servari debere tempore ab ecclesia statuto; quamobrem mandat ut omnes fideles Christiani utriusque sexus, dummodo ad rationis usum pervenerint, suo proprio vicario, vel sacerdotibus, qui a suo præfule facultatem acceperint, constanter tempore quadragesimæ, & Paschæ Resurrectionis; quicumque vero præceptum non adimpleverit, nec confessionem fecerit ab initio quadragesimæ, usque ad secundam Dominicam post Pascha, a Christianissimum communicatione segregatus declaratur a vicario in Ecclesia abique alia monitione Præfulis, quousque revera consteatur, aliisque poenis eorum refrænetur contumacia, quas ipse opportunas judicaverit. Quod si vicariis visum fuerit graves ob causas aliquibus tempus præscriptum prorogare, poterunt ipsum protendere usque ad Pentecosten, prout decretum fuit Actione V. Dec. II. de Sacram. Eucharistiæ; eurent tamen, ut prius omnes admoncant, notumque sit omnibus; eos, qui tali tempore in

Concilior. Supplem. Tomo VI.

A silvis degerint, vel navigaverint, vel alibi, ubi nulla fuerit ecclesia, & opportunitas suscipiendi sacramentum pœnitentiæ, negotia gesserint, ad propria reversos, quocumque anni tempore, præcepto cogi ad sacramentum Pœnitentiæ intra mensem suscipiendum.

CXXXVIII. Et quo hæc omnia facilius, & cum effectu executioni mandentur, ut æquum est, teneantur ecclesiarum Vicarii per mensem ante Quadragesimam, eoque amplius, si opus fuerit, Pagum integrasque Parochias excurrere, nec non fidelium comos ad eas pertinentes, etiam eorum, qui longe in Silvis degunt, per se vel alium Castellanum, cujus fidei possit munus hoc Btuta conscientia committi, & in codice nomina scribere Fidelium omnium, qui nonum ætatis annum expleverint, non solum autem Dominorum, sed etiam Mancipiorum, omniumque, qui ad unamquamque familiam, pertinent, immo etiam eorum, qui absunt, notando, an post elapsam tempus præscriptum ad satisfaciendum præcepto, sint regressuri, factis deinde cunctorum catalogo, dum eorum confessiones exceperint, illorum nomina lignent, qua ratione ipsis comperitum erit, quinam præceptum impleverint, qui vero secus, quos cogent ad illud implendum, & si contumaces fuerint, anathemate feriant; ipsique Vicario indicinus, Cid esse sui muneris, cum pastor teneatur cognoscere oves suas, ut eas pascat, & quantum potuerit indigentis earum, tum spiritualibus, tum temporalibus proficere, easque insuper in numero habere debet, ut sciat quot pereant: poterit catalogus hic commode confici (b) ad Mononobio, ubi omnes Christiani ecclesiarum convenient; atque ibidem notitiam sibi comparare eorum, qui in Silvis degunt: qui vero aliis approbatis confessariis fuerint confessi, schedam ferant ab iis subscriptam, qua de confessione cum iis peracta constat, quamque Vicario exhibeant, ut per ipsam impletionis præcepti certior factus, eos in catalogo notet: at licet aliis valeant confessariis, & alibi confiteri, Eucharistiam tamen, hoc præcepti tempore Quadragesimali, nusquam nisi in propria parochia suscipere possunt; Præfules autem in visitatione de hujusmodi Catalogo inquirent, ac de istius decreti observantia certiores fiant.

G 2

DE-

(a) Loquitur synodus de novissimis temporibus; nam antiquiori ævo, & paulo ante synodum, confessionem in usu fuisse apud illos Christianos dicemus in Dissert. de moribus Christ. S. Thom. de quibus Josephus Indos testatur dicens: *confitentur ut nos; Eucharistiam sumunt &c.* sed neque apud Indos omnino desierat. Etiam apud Nestorianos conquerebatur eorum patriarcha Sulaka & Josephus II. fere abrogatam esse confessionem; agente, ut videtur, Simeone Barinamam; idem fecerant in Aegypto sæculo duodecimo tres Coptorum patriarchæ, nequidquam reclamantibus eorum doctoribus, & Syris Jacobitis. Recentes autem episcopi Chaldei & Babylonici missi ad Indos Malabareses, hunc confessionis auricularis horrorem illis ingererunt; ceterum apud omnes omnino Christianos, hujus sacramenti nota fuit fides & disciplina: immo Christiani nostri Malabareses post celebrationem synodi, ejusque Decretorum observantiam, luculentissimo experimento didicerunt, quam salubre atque proficuum sit pœnitentiæ sacramentum; cum enim antea plures apud eos essent Energumeni, vix jam unus inter illos reperitur, ut testatur facit Vincent. Mar. Viagg. all' Ind. lib. 2. cap. 6.

(b) Ad Mononobio aut Mononobio id est, per illos dies ante quadragesimam, ubi omnes Christiani ad ecclesiam etiam e silvis accedebant; vide supra Dec. 13.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRIST
1599.

DECRETUM II.

CXXXIX. Cum præceptum confessionis omnes obliget, rationis usum habentes, & conscientiam de peccato mortali; cumque ad rationis usum aliqui citius, aliqui serius perveniant, synodus, cui satis comperta est indoles Malabaricæ gentis, decernit, ut post octavum ætatis annum teneantur pueri præcepto annuæ confessionis, quo tamen decreto non prohibet, ne citius ad salutare poenitentiae sacramentum accedant: Immo si Vicarii noverint ita rationis usu, ante præstitutum tempus pollere, ut lethalis noxæ capaces videantur, multoque magis, si ipsis de aliqua lethali noxâ a puero commissâ confiteri, ipsum ad confessionem cogant, quamvis illam nondum ætatem attigerit, nam in tali casu ecclesiæ præcepto obstringatur, de qua re tamen iudicium ferre, sit penes parochorum arbitrium.

DECRETUM III.

CXL. Admonet synodus patresfamilias, & quoscumque de aliis curam gerentes, ut plurimum curæ, ac diligentiae adhibeant in exigenda præcepti annuæ confessionis observantia a sua familia, ac præsertim a pueris, puellisque captivis, aliisque eorum servitio deputatis. Quia in re satis compertum est, eos antehac deliquisse, nec suos, ut par erat admonuisse. Meminerint, se gravis culpæ reos esse, si id omittant, districtamque Deo rationem reddituros, dicente Apostolo Paulo (a): *qui suorum, & maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior*; quæ verba potissimum locum habent, ubi agitur de necessitatibus spiritualibus suorum domesticorum, rebusque ad eorum salutem æternam pertinentibus. Negligentiam dominorum solertia sua compellent vicarii, & ad confessionem compellant, præfatos captivos, juxta numerum eorum in catalogo descriptorum, & contumaces anathemati subiectos declarent, non secus ac alios; admoncant tamen prius Dominos, ut captivis suis confessionem, ea qua pollent, auctoritate, severe injungant, eosque certiores faciant de censura postea infligenda, nisi acceperint. Qui vero hac in re negligenter se gesserint, ad præfati arbitrium punientur.

DECRETUM IV.

CXLI. Ceterum non solum debent fideles christiani lethalis culpæ consilii confiteri semel in anno, verum etiam quoties in probabili vitæ discrimine constituti, aut gravi ægritudine correpti fuerint; dum itaque id contigerit, curet æger ipse, ipsisque assistentes, sive in pagis, si e in silvis degerint, ut sacerdos approbatus quæratur, qui suam confessionem audiat, atque ecclesiæ propriæ vicarius de hac re certior fiat, qui vel per se ipsum, vel per alium a se deputatum, confessionem ipsis excipiat; meminerint quoque vicarii, sui esse muneris de hujusmodi ægrotantibus inquirere; eorumque confessiones per semetipsos, aut per alios excipere, quocumque locorum vocati fuerint, & quocumque tempore quæsit, ut nullus absque poenitentiae sacramento decedat; neve ob eorum criminiosam negligentiam, reos se alienæ damnationis apud divinum iudicem constituent, si in causa sint, ut oves eorum curæ commissæ pereant; vicarius autem, cujus culpabili negligentia e sua parochia aliqui non confessi decesserint, suspensus ab ordinibus maneat, necnon a perceptione fructuum per annum, sine ulla remissionis spe, aliisque pro eo deferviat: ille vero, cujus curæ æger fuerit commissus, & negligentia convictus fuerit in parcho vocando, ad præfati arbitrium cum rigore puniatur: qui autem, sive in Pagis, aut extra in silvis sine confessione decesserint, eo quod eam eam ipsi non petierint, nec sacerdotem vocaverint, nisi mors ex improvviso, aut adeo celeriter eos corripuerit, ut nullum ad id spatium permiserit, ecclesiastica careant sepultura, neque Cassanarii ad ipsorum domum accedant, nec iusta funebria, & pia funeris officia, aut *Chata* (b) ipsis erogentur.

DECRETUM V.

CXLII. Sed neque sola ægritudine gravi decumbentes, verum & in quolibet alio vitæ discrimine constituti, tenentur fideles Christiani obligatione sua peccata confiteri: Unde cum mulieres vita periclitentur in partu, (c) ipso imminente confiteri debent, & Eucharistiam accipere, si hujus capaces sint, quod potissimum servari debet, si partus fuerit primus, in quo majus est vitæ discrimen; si vero non confessa moriantur, (dummodo partus celerius, quam cogitabant, non adveniret) aut in præ-

(a) Epist. ad Timot. cap. 5. v. 8.

(b) Quid sit *Chata* vide in Syllabo exoticarum vocum.

(c) In constitutionibus Provincialibus S. Edmundi Cantuariensis anno circiter 1236. præcipitur cap. 37. *ut Mulieres ante partum confiteantur, ne subito preoccupata &c.* In Decretis item Concilii Provincialis Mediolan. 6. num 10 statuitur, quod *Mulieres proxime paritura confiteantur; & quod frequentius tunc sumant Eucharistiam: optandum sane est, quod Parochi in id incumbant atque iatagant.*

ANNO
CHRIST
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

præsenti periculo constitutæ confessionem non petierint, deque ipsarum negligentia confiteri, maxime si in Pagis degerint, non aliter agendum est cum ipsis, ac cum aliis, qui ob culpabilem incuriam absque confessione obeunt.

DECRETUM VI.

CXLIII. Cum constet synodo, quamplures ex iis, qui Variolarum, vel Pustularum morbo laborant, quamplurimos etiam in Pagis sine confessione, quamvis illam expectant, miserrime decedere, eo quod morbus hic contagiosus, & pestifer censeatur, eaque de causa sacerdotes ad illos accedere vereantur; plurimum commendat, & jubet vicariis, ut quam maxime curent, (a) ne ægroti hujusmodi absque confessione moriantur, sed vel per se, vel per alios eorum confessiones audiant. Interim tamen licet ipsis propriæ incolumitati consulere, audiendo confessiones, vel ex loco aliquantulum distante ab ægrotis, vel etiam, si fieri possit, per quem non reflat, sed flar ventus, neque hac ratione tantum, sed alia quacunque possunt sibiimet prospicere, dummodo id ipsis in primis cordi sit, ne absque sacramentalis confessionis remedio ægroti moriantur, quod ipsis iterum, iterumque Sacra synodus inculcat.

DECRETUM VII.

XLIV. Hortatur etiam synodus fideles christianos, hujus dioeceseos incolas ad suscipiendum poenitentiae sacramentum, non solum semel in anno, quando urgentur præcepto ecclesiæ, sed etiam pluries (prout pluries in peccata labimur) præsertim in festis natiuitatis Domini, Spiritus Sancti, Assumptionis Domine nostræ, & titularis parochiæ, & de suscipiendo hoc sacramento solennioribus hisce diebus, vicarii die Dominica, quæ immediate præcedit hæc festa, populum admonent.

DECRETUM VIII.

CXLV. Declarat synodus, non omnes Sacerdotes, quamvis potestas remittendi peccata sit ordini sacerdotali annexa, non omnes, inquam, posse confessiones audire, sed eos solum, quibus præsul hanc facultatem in suas oves dedit; cum enim actio absolvendi actus sit jurisdictionis, exercendique iudicii, hoc exerceri non potest nisi erga subditos, quos simplices sacerdotes non habent, sed ipsis a præfule assignantur, dum iis audiendi confessionem facultatem imperitur. Quia tamen Præsules in commune ovium suarum bonum restrictiones aliquas concessioni adjungere consueverunt, si sa-

cerdos, vel absque facultate, vel ultra terminos præscriptos absolvit, invalide absolvit, nec poenitenti remittuntur peccata: quamobrem debet poenitens rursus illa confiteri sacerdoti absolvendi facultatem habenti, quod si poenitens fuerit in vitæ discrimine constitutus, & nullus adit sacerdos ad confessiones approbatus, quicumque sacerdos, etiam si approbatus non fuerit, confessionem audire, ac absolvere poenitentem potest.

DECRETUM IX.

CXLVI. Cum ad bonum ecclesiæ regimen, populique christiani plurimum conducatur, de quibusdam gravioribus criminibus, non a quocunque sacerdote, sed a majoribus, vel etiam pontificibus iudicium ferri, non solum, ut juxta gravitatem morbi peritiores, & excellentiores medici adhibeantur, verum etiam, ut fidelis populus ab enormibus sceleribus absterreatur, omni tempore mos fuit in ecclesiâ, ut præfules, immo summi pontifices iudicium de aliquibus criminibus sibi reservarent, atque adeo nullus præter ipsos, aut alius quispian ab ipsis specialiter delegatus, a prædictis criminibus possit absolvere. Quapropter synodus optime sciens, doctrinam hanc fuisse hætenus ignoratam in hoc episcopatu, ob incertam morum ecclesiæ sacrorumque canonum, ut perniciosam hanc ignorantiam procul amoliat, declarat ordinarios sacerdotes, ad audiendas confessiones deputatos, absolvere non posse a casibus prælato reservatis, multoque minus a casibus reservatis papæ, ac porissimum ab illis, qui in bulla coenæ continentur, quos probe scire, & præ manibus habere, sui muneris est; sed neque absolvere possunt a crimine hæresis, & casibus ad fidem pertinentibus, cum hæc ad sacre inquisitionis tribunal pertineant, aut ad alios de ipsis licentia; vel ad episcopum, qui ab iis absolvere poterit ad normam concilii Tridentini, ac juxta sanctorum patrum sanctiones. Itaque, qui communiter sunt ad audiendas confessiones deputati, ab iis absolvere nequeunt, sicuti nec relaxare, aut commutare vota poenitentium, cum hoc pertineat ad præfulem, vel ad alium, cui specialiter commissæ fuerit hæc facultas, vel qui ex indulto apostolico illam habeat: ceterum in mortis articulo, non tantum ii, verum etiam alius quilibet simplex sacerdos, deficientibus iis, ad quos vel jure suo, vel ex speciali commissione id pertinet, absolvere poterit ab omnibus casibus, & censuris cuicumque reservatis, cum onere tamen comparandi, si convaluerint, quoad censuras, coram illis, quibus erant reservatæ, ut salutarem poenitentiam sibi bene visam pro eis accipiant.

DE-

(a) Sollicitam exigit curam Parochorum contagii tempus: Sanctissimi Viri [ait S. Carolus Borromæus] scripserunt, mortem in obsequio pestiferorum, a martyrii gloria non longe abesse. Vide Raynaud *Eract. de Martyr. per pestem*. De modo autem, quo se gerere debent Episcopi, Parochi & Confules Reip. omnino videnda sunt Statuta *Coac. V. Mediolan. per sanctum Carolum Borromæum*. *part. 2.*

ANNO
CHRISTI
1599.

DECRETUM X.

ANNO
CHRISTI
1599.

CXLVII. Ut vero sacerdotes noscant, a quibus casibus possunt, & debent poenitentes absolvere, ac in quibus jurisdictione carent; jubet synodus in cujuscumque Curialis ecclesie Sacello, ac ubi hoc non fuerit, in majori Cappella, Tabellam a vicariis appendi, in qua transcribantur bulla in Coena Domini, casusque reservati in hoc episcopatu, literis Malabaricis, ut ex illa, qui confessiones audiunt, sciant intra quos terminos jurisdictionem suam exercere possint: praeterea synodus veterem disciplinam hac super re, in meliorem formam redigens, casus reservatos hujus episcopatus declarat, esse hujusmodi: homicidium voluntarium notorium, etiam quoad complices: manus violentas in personas ecclesiasticas inticere: Incendium domorum, aut facultatum Christianorum voluntarium; Simoniam formalem tam in dante, quam in accipiente: Matrimonium sine parochi praesentia, ac duobus testibus: Schisma, ac inobedientiam adversus Praesides promovere, etiam quoad sequaces: liberos a synodo prohibitos apud se habere, aut eosdem legere: ceremonias publicas facere, quas vocant: *Tuliconu* (a) *Caliconu*: pagodes, aut Idola domi habere, vel eorum res cultu prosequi: quibus omnibus censura excommunicationis est annexa, & quamvis eorum aliqui a jure sint reservati, adnotantur tamen hic, quo clarius dignoscantur.

DECRETUM XI.

CXLVIII. Cum excommunicationis sententia, maxima sit inter ecclesiasticas censuras, gladiusque ecclesie aliis formidabilior, qui non imprudenter, sed caute admodum ac prudenter distringi debet: reprobatur synodus nimiam facilitatem, qua ob leviam, & futilem quaque, multoties in hoc episcopatu ferebatur: necnon jubet, ultra non imponi, nisi ob res gravissimas, ac maxima cum circumspectione; nec tantum versu sed & scripto; unde reicit, quod mandatum erat in hoc episcopatu, nimirum, quod aliquibus in casibus absolutio nunquam in toto vitae spatio, immo in aliquibus aliis, nec in Mortis (a) articulo conferretur; quod est christianae caritati adversum, & ecclesiae regulis, quae tanquam plenissima Mater, omni tempore vere poenitentes suscipit, nec unquam osium salutis suis obferat filiis. Quantumcumque igitur gravia, ac enormia sint crimina, Poenitentes quantum in ipsis

est ad reconciliationem cum Deo, & Ecclesia cupide aspirantes, exhibentesque verae poenitentiae signa, & quicquid ipsis impositum fuerit exequentes, benigne semper recipiantur, & in foro saltem interno, & sacramentali absolvantur: ad terrorem tamen aliorum, quia in hoc episcopatu, utpote sub Regibus Paganis, alia praeter excommunicationem, & exclusionem ab ecclesia poena non suppetat, cum sacramentaliter, & in foro interno absolutis se gerant alii, tanquam cum segregato a communione fidelium in foro externo; arceantur itaque ab ingressu in ecclesiam, nec Sacerdotes eorum domos adeant, aut ipsis exhibeatur *Casura*. [b] quandiu praesuli visum fuerit: idque vel ad longius tempus, juxta majorem criminis gravitatem, ut ita caveri possit, & frantum aliquid iniciatur effrenatae licentiae Incolarum hujus dioeceseos in aliquibus perpetrandis facinoribus, maxime homicidiis, ac ceremoniis *Tuliconu*.

DECRETUM XII.

CXLIX. Quoniam incertitia eorum, qui confessiones excipiunt in causa est, ut poenitentes ad poenitentiae Tribunal rarius accedant, ipsique in sui muneris administratione errantibus, in Christiani fidelium oetui perturbationes non paucas oriri necesse est, synodus, cui plane constat, plures imperitos, & idiotas, confessiones audire, praecipit ne in posterum ullus audeat Sacerdos confessiones audire, quin prius a praesule suo facultatem scriptam obtinuerit; qui eam nullo modo dabit, nisi antea literati viri, qui variis interrogationibus doctrinam ipsius explorent, de illius sufficientia Judicium ferant; & quandiu praesul hinc ecclesiae non praeficiatur, qui perturbatas illius res apte componat, prout sibi in Domino videbitur, committit synodus examen, ac approbationem eorum, qui Sacras confessiones excipere debent, istius episcopatus, patribus Societatis Jesu collegii de Vaipicota hujus dioeceseos, quorum examine, & approbatione, accedente insuper concessione Gubernatoris, per Illustrissimum Metropolitanum instituendi in hoc episcopatu, confessiones excipere poterunt, cum exceptionibus graviorum criminum, ipsi facultati scriptae apponendis; qui vero in praesentiarum munus excipiendi Sacras confessiones exercent, examen subeant de mandato ipsius Domini Metropolitanus, tempore visitationis instituendae: Cassanarii etiam, qui in

(a) Peculiares sunt ritus, quibus Numina Malabarica colebantur; nec ampliorem eorum lucem praestitum. Vide Croxum lib. 6., & Auctorem elegantissimi operis, *Ceremonie de toutes les Nations* tom. 1. part. 2. Edition. Amsterdam, anni 1722.

(b) Poenitentes non suscipere Catholicorum non est, Innocent. 1. Epist. 3. ait: *Poenitentiam & communicationem, qui in extremo vita petunt, post vitam omnem in voluptatibus incontinentia transactam, detur ipsis, insuper Viatici*: notanda est restrictio: nec enim ideo ad communionem ecclesiae admittebantur, si convalescebant, nisi prius poenitentiam abolverent; nec extrema unctio illis ante Viaticum ministrabatur, ut aliis, sed post: ubi non minus notabilia sunt verba ejusdem Innocentii Epist. 1. dicentis: *Oleum Sanctum genus est Sacramenti; idcirco non potest infundi poenitentibus*; At ecclesiae universalis mens ea fuit, ut nulli in eo articulo absolutio concederetur. Adeas Notis. 22. Sum. P. Bened. XIV.

(c) Vide harum vocum explicationem in Indice Voc. Exotic.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

in parochos eligentur, & Vicarios, prius, servata nup̄r præscripta forma, prævio examine approbentur: ex quibus si qui insufficientes depræhendantur, in vicarios institui non valent, cum eorum munus sit, suas Oves erudire: omnes vero quotquot prædicto modo approbati non fuerint, a munere audiendi confessiones per synodum suspenduntur, quousque re ipsa examen subeant, & approbentur; si vero aliqui sacerdotum (quod Deus avertat) absque huiusmodi facultate confessiones exceperint, præterquam in mortis articulo, ubi sacerdos approbatus in promptu non sit, ab ordinibus, & emolumentis per annum suspendantur, ac insuper juxta sui delicti contumaciam puniantur; moneanturque poenitentes, ut apud sacerdotem approbatum præteritis iterent confessiones.

DECRETUM XIII.

CL. Ob penuriam sacerdotum, scientia ac sufficientia pollutum in hoc episcopatu, admittit synodus, tamquam approbatos in eodem, omnes, qui in aliis episcopatibus ad confessiones audiendas approbati fuerint, si tamen linguam Malabaricam regionis (a) tenuerint; necnon Præsul tempore Quadragesimali iis in subsidium parochorum uti poterit, si opus fuerit, & præsertim sacerdotibus episcopatus ejusdem, in Cochim residentibus.

DECRETUM XIV.

CLI. Vehementer improbat synodus sacrilegam sacerdotum infirmitatem, qui dum confessiones excipiebant aliquorum de commissione præsulis, aut alterius ejus vices gerentis, aut præsentis ipsi, post audita poenitentium peccata, eos ad præfulem ipsum adducebant (b), quo eos in eodem foro sacramentali absolveret; id quod ipsi illustissimo Metropolitano contigit, quodque alicubi fieri ipsemet vidit: itaque docendo, declarat, nullum alium absolvere posse poenitentem in sacramentali foro, præter sacerdotem ipsum, qui ejus auditit peccata; cum enim ipse sit Judex, qui in eum sententiam, postquam reus ipse semet accusavit, ferre

debet, ejus est solius, absolutionis sententiam pronuntiare; contrarium vero error est supinus, ac manifestus.

DECRETUM XV.

CLII. Quoniam aliqui Confessarii indocti ad legendum Evangelia, ac super ægrotantes christianos precandum, illicque, dum animam agunt, benedicendum vocati, stulte prorsus formam absolutionis Sacramentalis proferunt dicentes: *Ego te absolvo a peccatis tuis, in nomine Patris &c.* Animadvertit ac monet Synodus, ut in posterum ab hac insipienti adeo consuetudine abstineant, quæ plane gravissimo sacrilegio non vacat, cum per illam, Sacramenti forma indebite applicetur. Itaque legat tantum Evangelia, ac orationes approbatas cum benedictione in fine: *in nomine Patris &c.*

DOCTRINA

De Sacramento Extremae Unctionis.

CLIII. QUINTUM sacramentum est Extrema Unctio, (c) cujus materia oleum est olivarum, ab Episcopo benedictum; quæ ita appellatur, quoniam unctionum omnium sacrarum, a Christo Domino nostro in Ecclesia sua institutum, quas recipit christianus, extrema est. Conferendum est hoc Sacramentum ægro adulto, cui mors imminet, quique in probabili ipsius periculo versatur. Ægrotus inungi debet a Sacerdote, qui solus est huius sacramenti minister. Unctio fieri debet in organis sensuum præcipuis, quibus Deum offendit; nimirum in oculis ob peccata visus; in utraque aure ob peccata auditus; in manibus propter eam, quæ peccavit per sensum tactus; in ore propter peccaminosas locutiones, & intemperantiam gustus; in utroque pede propter peccaminosum incessum, in lumbis demum, ac renibus, ob sensuales delectationis ibi residentis peccata; singula igitur hæc membra sacerdos ungeret debet, signum Crucis efformando pollice, qui sit oleo sancto delibutus, dicendo simul verba formæ; scilicet. *Per istam, sanctam unctionem, & suam piissimam misericordiam,*

in-

(a) In concilio Mexicano cautum est: *Confessiones Indorum, defectu peritæ in lingua Indica ne dimidiata audiantur; sub hac tamen limitatione. Quod si aliquid ad poenitentiam substantiam necessarium, a poenitente intelligere non possit (Confessarius) eum ad alium sacerdotem, in ea lingua peritorem, remittat.* Concil. Mexic. a. 1585, lib. 5. lit. 12. §. 5.

(b) Non abarilem rem accidisse ferunt P. Francisco Suarez doctori eximio, in Hispania: nec aliud exemplum in promptu est, nisi illud forte ab hæreticis Hollandiæ accipiamus, quorum unus in baptismo conferendo aquam infundit, dum alter e suggestu dicit: *Ego te baptizo &c.* Quasi illa verba sint tantum concionatoria & ad excitandam fidem instituta. Ita Farvacques. In ecclesia autem orientali, dum feminis conferebantur sacramenta baptismi, & extremae Unctionis sacerdotes proferbant formam, & diaconisæ peragebant unctiones, & signa; idem inter Græcos, ne accideret in conferenda extrema unctione, ut presbyteris proferentibus formam, alius ungeret ægros, cautum est nuperissime a Bened. XIV. Constitut. *Et si pastoralis anno 1742.* et alia & longe dispar ratio adeat in sacramento poenitentiae, prout indicat synodus, ut unus idemque audiat peccata, & absolvat.

(c) Nullum movere debet quod superius in adnot. ad Dec. XI. ex epist. t. Innoc. I. dixerit papa: *Extremam unctionem genus esse Sacramenti;* quasi non esset re vera Sacramentum, aut quod ita putaretur illius ævo, nimirum anno 416. quo epistolam dedit; ipse enim mentem suam aperuit, dicendo post illa verba: *Nam quibus reliqua Sacramenta negantur, quomodo unum genus putatur posse concedi?* Unde ut nos genus Sacramentum statuimus in septem species distributum, ille genus id fecit universalissimum, divinum in septem genera subalterna.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599

*indulgeat tibi Dominus quicquid per visum deliquisti; & sic deinceps iterando formam, & exprimendo membrum, quod inungitur. Efficacius hujus sacramenti salus est, potissimum animæ, & etiam corporis, si expediens fuerit. Peccati etiam reliquias, si quæ fuerint, Sacramentum hujusmodi abstergit, infirmi animam alleviat, ipsamque roborat, excitando ingentem de divina misericordia fiduciam, qua recreatus æger, patientius infirmitatis molestias sustinet, ac facilius Diaboli tentationibus, insidiisque resistit, quas tentator in extremo illo vitæ, ac mortis consilio vehementius urget. Hæc omnia insinuantur in epist. Canonica (a) Divi Jacobi Apostoli, ubi dicit: *Infirmatur quis in vobis? Inducat Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, ungentes oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & Dominus alleviabit eum; & si in peccatis fuerit remittentur ei.* Per postrema igitur verba: *Remittentur ei*, indicatur virtus hujus Sacramenti ad conferendam gratiam, qua remittuntur peccata. Per ea verba *infirmatur quis in vobis*, designatur tempus, quo tale sacramentum suscipi debet, nimirum gravis ægri tudinis. Per verba sequentia: *Inducat Presbyteros ecclesie*, innuitur, solos sacerdotes ministros esse hujus Sacramenti. Per ea quæ immediate subnectuntur: *& orent super eum, ungentes oleo in nomine Domini*, assignatur oleum benedictum tanquam materia; & forma consistens in verbis deprecatoris. Denum per hæc verba: *Dominus alleviabit eum*, exprimitur effectum hujus Sacramenti esse etiam salutem corporis, si hæc ad salutem animæ sit profutura. Quamobrem, cum sacramentum hujusmodi institutum sit pro infirmis, nullos non graviter ægrotans illud suscipere potest, qui vero semel illud suscepit, & deinde salutem restitutus, rursus in gravem morbum incidat, rursus tali sacramento muniri poterit, eo enim spectat illius institutio a Christo Domino facta, ut per ipsum roboremur, quodcumque nobis infiat (b) extremum vitæ periculum.*

DECRETUM I.

ANNO
CHRISTI
1599

CLIV. Cum hætenus in hoc episcopatu nullus fuerit usus Sacramenti Extremæ Unctionis (c), immo ex ignoratione catholice doctrinæ, nulla de eo, ejusque effectu, & efficacia, nec de ipsius institutione notitia habita fuit; plurimum commendat synodus cunctis fidelibus hujus sacramenti usum, atque adeo præcipit vicariis, ut diligenter inquirent in ægrotos suæ Paroeciæ, tam Pagos, quam Silvas incolentes, & opportuno tempore, nimirum in supremo vitæ discrimine deferant ad ipsos Sanctissimum Unctionis Sacramentum, illis conferendum, juxta normam ceremonialis Romani, cujus translatio Syriaca in omnibus servetur ecclesiis, & ad manus sit sacrorum ministrorum: ungant itaque ægrotos, describantque oleo sancto signum crucis super ambos oculos clausos, & primo quidem super palpebram dexteri, deinde sinistri, utramque palpebram aures, & oris clausi labia inungant, itaque oleum tangat utriusque labii confinium. Quod si æger tali morbo decumbat, ut os claudere sine periculo nequeat, ungatur, & signetur labium superius; Ungi, & signari pariter debent manuum volæ, & pedum plantæ, postremo lumbi, versent tamen suavi manu ægrotum, nec partes hujusmodi ungant, pluiquam opus fuerit, ad signum crucis in illis sacra- unctione describendum; animadvertant etiam sacerdotes, in isto, sicuti in ceteris Sacramentis, necessarium esse applicare simul materiam, & formam, ita ut dum membra inungunt, verba formæ proferant; quod si contigerit ægrum expiari dum ungitur, idque constiterit, non ultra sacerdos progrediatur; vicarius autem, ex cuius negligentia, aliquis ex Paroecia sine hujus Sacramenti præsidio decesserit, suspendatur per semestrem ab ordinibus, ac emolumentis.

DE.

(a) Peropportune institutionem hujus Sacramenti explicavit concil. Synonen. anno 1528. in Decretis Fidei num. IX. inquit: *Ad unctionis extrema Sacramentum Christus manduxisse primum videtur, cum apostoli oleo ungerent multos infirmos, & sanarentur. Neque enim in suo sensu, sed præceptoris instituto fecisse, putandi sunt, sed ne hic nosse ungenti infirmos ritus, Christi præceptum, non tamen Sacramentum esse videretur si quis infirmatur (inquit Jacobus) in vobis &c. & ponit laudata a nostra synodo verba ex ep. Canon. Jacobi cap. 5. Unde ita unctio non fuit a Jacobo instituta, sed a Christo, ejusque tantum ritus, & effectus succurrunt a Jacobo explicata.*

(b) In aliquibus ecclesiis ministrabatur Unctio extrema ante Eucharistiam; & ita flauit in Concil. Mogun. anno 847. plaudentibus Hincmaro, Riculfo, & novissime Joanne Launo; & ex nostris Lupo & Farvacquesio, qui morti proximi eam ante communionem suscipere voluerunt, ex testimonio Van-Eysen ubi agit de utilit. antiquor. Capitular. Id etiam hodie in diocesi Parisiensi observatur: verum Augustinenses (forte & alii ordines. morem servant communem; & quidem ut nobis videatur, conformis id est ejus institutioni, cum docente Tridentino existimetur a Patribus Totius Christianæ vitæ consummationem; de quo alibi, auspice Deo.

(c) Sane hoc Sacramentum antiquiori tempore notum erat illis christianis, ut Dissert. de Relig. ipsorum dicemus: quod etiam Nestoriani habebant sub nomine olei unctionis. Illius tamen expresse meminit Georg. Arbelen. in Qualit. de Bapt. 42. & alibi, dicens in ecclesia asseverari pro infirmis, in vase quod vocant: *Cornu gratia Sancti*. Sacramento isto, & confirmatione carere eos ad præfens asserunt auctores gravissimi. Loco Extremæ Unctionis signum crucis tanquam Sacramentum obtrudunt; ut apparet ex Ebedjesu Sobenii Lib. Margaria par. 4. cap. 1. Infirmos ungebant oleo olivæ benedictæ, aliquas recitantes orationes; nunc autem quandam massam conficiunt ex reliquiis alicujus Sancti, seu pulvere sepulcri ipsius, oleo & aqua subactam, quam vocant *Gratiam Sancti N.* cujus sunt & reliquie. Malabareses pulverem sepulcri Sancti Thomæ alportabant pro aqua iustitiae benedicenda; ut ait Gouvea, & nostra Synodus. Actio 8. Decr. 17. & pro infirmis; ex M. Paulo Veneto lib. 3. cap. 17. Quod autem Extremæ Unctionis loco etiam usi fuerint non apparet uspiam.

DECRETUM II.

CLV. Quoniam ægroti ob ægritudinis molestias, ac instructionis defectum circa res ad salutem æternam pertinentes, multoties de his non curant: præcipit synodus, plurimumque commendat sacerdotibus, qui ad audiendas eorum confessiones vocantur, ut de dignitate, utilitate, atque efficacia hujus Sacramenti ipsos erudiant, necnon moneant, tum ægrotos, ut hoc Sacramentum (a) petant, cum illius opus fuerit, tum domesticos, aliove ipsis assistentes ægrotis, ut cum viderint ægrotum maxime laborare, antequam fensum usu destituatur, vocent, vel vocari jubeant vicarium, qui sanctum oleum ad ægrotum deferat. Quod si hac in re negligentes fuerint, præterquam quod Deum offendunt, & ægroti gravem irrogant injuriam, ad arbitrium sui Præfulis severe plectantur.

DECRETUM III.

CLVI. Præcipit synodus sacerdoti in Pægum eunti ad inungendum ægrotum, ut incedat superpelliceo, ac stola indutus, & manibus decenter, ac maxima cum reverentia sustineat Olei Sancti vas, velo serico opertum, ipsumque præcedat. Chamæzoe ecclesiæ, crucem brachiis gestans; ipseque, vel aliis vas aquæ benedictæ asportet, ac noctis tempore laternam, aliudve præferat lumen, ut omnibus innoteat, sacerdotem ad extremam Unctionem ministrandam incedere. Curabit etiam, si æger id possit, ejus denuo confessionem audire, & reconciliare, licet pridie fuerit confessus, ostendens id esse illi necessarium, ut majori cum puritate Sanctum Unctionis Sacramentum recipiat; dum vero longius ad Silvas Sacrum Oleum detulerit, quo decentius potuerit incedat; secum semper superpellicem, ac stolam gestet, quibus in Sacramento ministrando debita cum decencia uti possit: ad caput etiam infirmi crucem ex quacunque efformatam materia, si eam ipse non habuerit, relinquat: commendando ipsi, ut occu-

Concilior. Supplem. Tomo VI.

lis ac fiducia in eam desixis, mortem sustineat in suorum peccatorum poenam, quorum veniam enixe petat a Christo Domino, qui amore illius in ea exspiravit.

ACTIO VII.

De Sanctis Sacramentis Ordinis, & Matrimonii.

Doctrina de Sacramento Ordinis.

CLVII. Sextum Sacramentum Ordo est, quod Christus instituit feria sexta (b) Coenæ, ac pridie quam pro nobis pateretur; post institutum enim ea nocte, B Eucharistiæ Sacramentum, ut simul Sacrificium, ac Sacerdotes, qui illud offerrent institueret; tunc itaque ad sacerdotalem ordinem promovit Apostolos, conferens ipsis ulterius potestatem consecrandi alios, quo in sua ecclesia, usque ad mundi finem Sacrificium continuaretur, ac sacerdotium. Materia hujus Sacramenti est illud, quod traditur ordinando, ad significandum exercitium ordinis, quem suscipit. Sic sacerdoti traditur Calix cum vino, & Patena cum pane: Diacono Evangeliorum liber; Subdiacono Calix, & Patena vacua: Et similiter quo ad alios ordines minores, qui conferuntur, cum traditur ordinando res illæ, quæ uti debet in exercendo munere sacro, ad quod initiat. Forma in Sacerdotio, ceterisque ordinibus sunt verba ab episcopo prolata, dum tradit illa, quæ ad exercitium, & ministerium, ad quod accipit potestatem, attinent. Minister hujus Sacramenti (solus est episcopus: illi enim soli concessit Christus presbyteros consecrandi facultatem. Effectus illius sunt character, augmentum sanctificantis gratiæ, & superna auxilia, quibus suscipiens ordinem minister fiat idoneus. Constat itaque Sacramentum hoc, tanquam maxime necessarium ecclesiæ, institutum fuisse a Christo; cum enim Sacrificium, ac sacerdotium, ita inter se cohereant, ut unum absque alio inveniri non possit, dum in novo foedere sacrificium Eucharistiæ a Christo instituebatur, opus e-

Matrimonium

(a) Recte synodus exigit ab infirmis, ut hoc Sacramentum petant; etenim ex eccl. Remen. statutus in ejus Concilio anno circiter 630. illud confertur: *laboranti & posenti*. Explicius in canonibus aelfrici editis sec. 11. Can. 31. statuitur: *Nemo presumat ungere, nisi exoratus*. Cereemoniale etiam Augustinianum præscribit admoneri prius ægrotum, ut hoc Sacramentum postulet; ut non meram petitionem, sed desiderium illud suscipiendi præscriperant Canones eam suo Esgaro Regi anno 957. dum instruendo presbyterum docebant, quod: *Ægroti, prout opus fuerit, Eucharistiam præbeat, & si desideretur, Unctionem*.

(b) Hic Synodi locus subobscurus est: at cum nulla adsit ratio, quæ suadeat synodum in hac re non tritam tenuisse sententiam: explicandum est by feria sexta, per to Prædie, id est feria quinta ad Vesperam, inchoata jam sexta, prout mos erat Judæis, quorum *Passcha* vel *Pascha* non incipiebat die prima e septenario azymorum, sed sub Vesperam præcedentis. Vide Maurocenum in *Vita Eusebii* pag. 541.

ANNO
CHRIST.
1599.

tiam erat in ecclesia novo (a), visibili, ac aeterno sacerdotio (qua in re antiquo veteris legis novum hoc præcellit) simul sacerdotes instituerentur, qui per episcopos consecrati, divinum hoc offerrent sacrificium. Sacerdotibus rite initiatis duplicem contulit Jesus Christus Dominus noster potestatem, alteram nimirum, quæ versatur erga suum verum, ac reale corpus, quæ est potestas illud consecrandi, offerendi, atque administrandi; alteram vero erga mysticum Christi Corpus, nempe ecclesiam, & hæc est potestas solvendi, ac retinendi peccata: ad hanc potestatem, tanquam aliquid consecrarium pertinet etiam populum Christianum regere, ac gubernare, atque ad vitam dirigere æternam.

CLVIII. Verum cum sacerdotium res sit adeo sublimis, quæ majori cum veneratione, ac honestate exerceretur, oportuit sane plures, ac diversos haberi ministeriorum ordines, qui remotius, vel propinquius Sacerdoti inservirent, eosque ita distributos, ut qui clericali tonsura initiati jam essent, per minores ordines ad majores gradum facerent; sunt igitur ordines minores ostiarii, lectoris, exorcistæ, & acolyti: majores vero, quique sacri vocantur, subdiaconi, diaconi, & presbyteri, quibus sacris ordinibus adjungitur (b) episcopatus; quippe episcopi in apostolorum locum successerant, quos Spiritus Sanctus posuit, ut ait apostolus, regere ecclesiam Dei. Unde altiori præ sacerdotibus gradu provehantur, quibus solis munus competit conferendi Sacramentum confirmationis, sanctum Chrismatism oleum, aras insuper, & ecclesias consecrandi, deum presbyteros, aliosque episcopos cooptandi, & ad suum respectivum gradum promovendi. Præcipitur etiam in ecclesia continentia, & castitas perpetuo servanda; his qui sacris ordinibus addicuntur, quo soluti, ac expediti ab alienis officiis, altaris tantum ministerio vacent: rebusque solum ad Deum, divinumque cultum pertinentibus,

impensius devoteantur. Nec promoveri sinat ecclesia ad sacerdotium servos. Divinus etenim cultus exigit liberos (c), nec aliis subiectos: nec homicidas, qui humanum sanguinem effuderunt, nec ex legitimo thoro non procreatos: neque mancos, membrifque non integros: nec bigamos, qui nempe fuerunt bis conjugati, aut eos, qui cum vidua alteri prius nupta contraxere: nec minores natu, nimirum, quoad congruam ætatem nondum pervenerunt. Quæ omnia sancta sunt ob honestissimas, sanctissimasque causas, præsertim ob reverentiam divino, excelsissimoque altaris ministerio debitam.

DECRETUM I.

B CLIX. Quoniam ad hanc usque diem plures adhuc adolecentes, immo etiam impuberes, non solum ad minores ordines in hac dioecesi, verum etiam ad majores & sacros, & ad sacerdotium ipsum promoti fuerunt; quin in ipsorum vitam, & mores inquisitum fuerit, nec de ipsorum ad ecclesiastica ministeria sufficientia experimentum ullum captum, quodque pejus est, pacto pretio, & non sine labe simoniaca. Et quoniam æpiscopis etiam una eademque die adversus sacra concilia, ac leges ecclesiasticas, minores, majoresque ordines fuerunt collati: prohibet synodus, ne ullus in posterum ad ordines promoveatur, nisi prius, a Præsule, vel ab aliis probis viris, sacerdotumque canonum peritis, quibus id commissum fuerit, & ad præscriptum conc. Trident. prævio examine de illius honestate, ac doctrina judicium feratur. Prohibet insuper ne ullus inter subdiaconos cooptetur, nisi viginti duos suæ (d) ætatis annos numeret; inter Diaconos nisi viginti tres; inter sacerdotes nisi quinque supra viginti, juxta ea, quæ ipsa sacrosancta Tridentina Synodus præscripsit, quæ integre, ac inviolabiliter servari synodus jubet; nec non declarat, præfulem nullos posse a prædictis legibus solve-

(a) In editione Lustana habetur opus fuisse: *Novo invisibili & aeterno Sacerdotio*. Porro quod ait *invisibile* Sacerdotium, typorum errorem putamus, Sacerdotium enim visibile esse debet, ut respondeat Sacrificio visibili novi testamenti, quod synodus intendit adituere.

Quatenus vero illud vocat *æternum*; non alia ratione id intelligere possumus (cum fides & velamina in Patria reducenda sint, clara succedente visione, nisi eo quod Christus dicatur *Sacerdos in æternum*; aut quia terminus durationis ipsius indefinitus est, & hac parte perpetuus: certum enim nobis est Christum nobiscum ita permanurum usque ad consummationem sæculi.

Rursus de visibilitate sacrificii nostri omnino videndus August. lib. 10. de Civit. Dei cap. 29. & notas Ludov. Vives super illum locum: cum enim homo consistit non tantum anima invisibili, sed etiam visibili corpore, æquum erat, ut in lege gratiæ, illum ad perfectiora ducente, non solum mente & spiritu, verum & visibili corpore supremam adoraret excellentiam.

(b) Octavam ordinem episcopatum dicere, nihil est quod impeccat; etenim quavis in ordine ad consecrandam eucharistiam, pares illis presbyteri habeantur, verum charactere, spirituali auctoritate, & munitis, superiores esse episcopos presbyteris definitum est ab ecclesia sæculo IV. damnando Aerium, qui episcopis æquabat presbyteros: vide S. Epiphani. Hæres. 35. aut 75. Aetii, & August. lib. de Hæres. ad Quod vult de Hæres. 53. Igitur Auctor lib. de 7. Ordin. Hieronymo forsitan cœvus, in sexto ordine presbyteros, in septimo episcopos recenset: de quo vide recens editas Inlit. Cathol. Pougèti Par. 3. sect. 1. cap. 7. §. 3. licet A. G. Hieronymum autem quodammodo cum Aerianis opinasse, plures Critici censent.

(c) Quamquam synodus videatur tantum de mancipiis loqui; conforme tamen est ecclesiæ disciplinæ, quod subnectit: Ne aliis subiectos: etenim Alexand. III. confirmavit capitula Anglicana, quorum 16. statuit quod: *Filiis rustorum non debent ordinari absque assensu Domini, de cuius terra nati dignoscuntur*. Ejusmodi autem capitula Anglicana, e potestate violenta Regis protecta, libertatem ecclesiæ vulnerasse, pro comperto habendum est.

(d) Abusus id omnino erat Malabarenium; Nestoriani enim ex Sobeni Part. 6. cap. 4. in Epistome Canon. annum 35. aut ultra assignant presbytero; At vero (ait) juxta antiquum mandatum ante annum 30. Presbyter non ordinatur: Quæ orientalium disciplina maxime cum nostra consonat.

ANNO
CHRIST.
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

re, nec quidquam ab iis constitutum relaxare, nisi auctoritate apostolica sibi specialiter commissum polleat. Quia vero in hac dioecesi plures sunt jamdiu ad ordines promoti, præscriptam ætatem nondum attingentes, eos omnes, sive presbyteros, sive diaconos, sive subdiaconos, synodus a suorum ordinum exercitio suspensos, atque impeditos esse vult, quousque ad præscriptam ætatem pervenerint; perinde tamen locum suum ab ipsis servari, & ecclesiasticos proventus percipi, ac si re vera suos ordines, & munia ipsis annexa exercerent. Quod attinet ad scientiam, ac doctrinam, tantam syriacæ linguæ peritiam in iis, qui latine nesciunt, synodus exigit, quantum latinæ linguæ exigit Tridentinum, itaut Syrorum nemo, saltem sacris ordinibus initiatur, nisi sciat Syriacæ legere (a) & cantare, atque ea, quæ Syriacis characteribus scripta sunt, intelligere; cum valde consentaneum sit, quemlibet mente percipere ea, quæ ore profert in ministerio altaris.

DECRETUM II.

CLV. Quotquot hæcenus Ordines susceperunt in hac dioecesi, omnes simoniace sunt promoti pacto pretio, eoque majori, vel minori, juxta qualitatem ordinis, ad quem C promovendi erant, quapropter in gravissimas a jure statutas poenas cuncti incurrunt: Quia tamen eorum inscitia, cui causam dedere Præfules ipsi, hujusmodi turpissimum errorum Magistri, aliquam excusationem habet, ut nobis compertum est.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

Reverendissim. Metropolitæ promotos hujusmodi ab omnibus poenis, & censuris, in quas a jure latas inciderunt ob simoniacas Ordinum susceptiones absolvit, præcipiendo ulterius, ne quis adversus illos ob eam culpam quidquam attentet; insuper omnes eximit a vinculo, & impedimento potestatis acceptæ, itaut quilibet libere, ac licite, nisi aliam ob causam ab ipso jure impediantur, possint ordinem suum, & potestatem acceptam exercere.

DECRETUM III.

CLXI. Quoniam constat synodo, nonnullos Sacerdotes, (b) lepra foedatos, ac notabiliter deformes, sacrum facere, non sine nausea Populi, ac periculo salutis aliorum, cum iisdem vas, & vestibus sacris utantur, jubet hujusmodi indubitanter leprosos sacrum non celebrare, eo quod sint ipso jure irregulares ob corporis defectum, & nauseam, quam sacro assistantibus afferunt, tunc præsertim cum ex eorum manibus Eucharisticum panem accipiant.

DECRETUM IV.

CLXII. Receptissimo in hac dioecesi more inductum est, ut horariis precibus absolutis, antiquior ex Cassianariis in ipso presbyterio, aliis omnibus, qui alternis ceciderant manum porrigat, & hi vicissim manum ipsius apprehendant, quæ consuetudo, H 2 voca-

ANNO
CHRISTI
1599.

nat: etenim 30. annum præscripsit etiam presbytero concil. Agath. an. 506. Aurelian. 3. an. 557. Toletan. 4. an. 633. & concil. Trullan. At vero concilium Ravenn. an. 1314. permittit ordinari presbyterum anno ætatis 25., & diaconum an. 16. Narbonensis autem an. 1551. exigit in subdiacono 28., in diacono 20., & in presbytero 25. Tandem Tridentina Synodus ætatis annos præscripsit ordinandis, prout nostra synodus exigit; attamen paulo ante ipsum, idest anno 1545. Et 7. Nov. facultatem fecit provinciali Hispaniæ Hieronymus Scripandus, Tridenti existens, Promovendi ad Sacerdotium eos, qui annum viginti tertium attigerint. Eiat tunc Scripandus generalis nostri ordinis; subinde cardinalis, & ejusdem concilii Tridentini præfident. Quare autem hic mos apud illos Christianos vigeret, facile deducitur ex M. Paulo Venet. ap. le Quien tom. 2. col. 1089. nempe in causa erat episcoporum raritas: unde ne carent Ministris, pueros ordinabant, qui tamen non nisi in 25. ætatis anno constituti sacrum peragebant; inde (ait iste, factum est, ut in illis regionibus ipsi reges aliquando presbyteri essent, ut de presbytero Joanne testabatur Guilelmus de Rubraquis ord. Min., qui a S. Ludovico Franciæ rege missus fuit in Tartariam.

(a) Jure merito peritiam linguæ syriacæ exigit synodus ob eandem rationem, ob quam Tridentina præscripserat ordinandis latinam; quandoquidem ecclesiæ iustissimis de causis Sac. Scripturam, & Liturgiam sermone tantum latino legendam proponit; de quo videndi Emmanuel Navarox, Viva, & omnium uberrime P. Fontana sup. Prop. 32. Quæsnelli. Ex quo etiam novam deducimus rationem, quam Heterodoxis opponamus, pro vernacula lingua pugnantibus; cum ecclesiæ Augamensis, non Malabarico, sed Syriaco sermone res sacras perageret. Quod autem in Capitular. Caroli Magni exigatur a parochis peritia linguæ vernaculæ, id, inquam, ut Conciones, Catecheses & Confessiones fieri haberique possent, sancitum fuit; non vero pro scripturis, aliisque ecclesiasticis libris legendis.

(b) Hoc in loco Crozeus theologia posita, medicum agit; asseritque non fuisse lepram, quem hic memorat synodus morbum, sed tubera quædam in cruribus illi genti endemia; præstat autem credere tot centenis hominum ibi confidentibus, quam novo Medicaistro Crozeo. Igitur provide iussit synodus presbyterum leprosum separari vitarique; conformiter etiam ad antiquos canones; Gregorius enim II. an. 726. leprosis communionem permisit, at a conviviis arceat: in Capitular. Aquigran. anno 780. statutum est, ne leprosi se intermiscuant alii populo, quod omnium primum iusserat concil. Ancyran. an. 314. præscribens, quod leprosi cum Energumenis orarent. Accusatus etiam de lepra, debebat canonicam purgationem facere atque subire, ex synodo Pictav. an. 1280. mirum autem non est, eum qui a conviviis arceatur profanis, a divini propelli ministracione convivi.

ANNO
CHRISTI
1599.

vocabulo illarum regionum proprio (a) *Casura* appellatur. Cum itaque verusissima hæc ceremonia sit mutue benevolentie, fraternique amoris usitatissimum signum, ægre fert synodus, aliquos ab hac benevolentie significatione, non sine aliorum offensione abstinere propter privatas simultates, rursus nec cum aliis colloqui, nec his bene precari ecclesiastica salutatione, quam communiter hæc ecclesia usurpat; ut ergo huic malo occurrat, præcipit, ut tam dexteram non porrigentes, quam non complectentes oblatam, præsul graviter puniat, tanquam læsæ charitatis, & pertinacis in suum proximum odii reos; præterea, ut delinquentes, juxta salutare Christi monitum, accedere ad altare, aut ministrare in ecclesia, suorumque ordinum propria munera, exercere non audeant, nec illi ad quos pertinet, sacras vestes illis præbeant, nec eos celebrare sinant, quousque fratribus suis reconciliantur, iisque consuetum benevolentie signum exhibeant.

DECRETUM V.

CLXIII. Cum clerici ad majores ordines promoti, debeant ex præscripto ecclesie quotidie horarias preces, sive, ut vulgo dicitur divinum officium integre recitare, in hac autem diocesi paucissimi domi sue privatim recitent, per errorem putantibus aliis, iisque plurimis, privatam hanc recitationem non esse præceptam; iis vero, qui in presbyterio publice canunt, sibi falso suadentibus, ad adimplendum præceptum satis esse, quod ad breve tempus ibi morentur, etiam prope finem, & etiam si vix ingressi post paucos versiculos statim egrediantur, quin solliciti sint de supplendo privatim domi, quod ibi omiserunt: cumque omnes in executionem adducant ultra falsam opinionem supradictam, qua laborant, raritatem sacrorum codicum, qui perpauci sunt in hac ecclesia, iisque calamo exarati, declarat synodus, omnes, qui in sacris ordi-

nibus initiati sunt, præcepto integre recitationis divini officii obstringi, nec posse illam citra leviorem culpam omittere, atque adeo, qui publice in ecclesia non canunt, debere ipsum privatim domi (b) integre recitare, qui vero publice canunt, siquam partem omittunt, eam privatim supplere debere, si sacris Libris non careant, quodsi careant, ut certe plurimi carent, psalterium (c) laicum recitent, sive seriem ex orationibus Dominicis, & Angelicis Salutationibus, piacularibus globulis percurrant, ea lege, ut cum in hac ecclesia non alia sit partitio publicæ recitationis Divini officii, sive sacræ psalmodiæ, quam in Matutinam, & Vespertinam, etiam ipsi pro recitatione matutina, exordium ducendo ab invocatione Divini auxilii, ut habetur in Breviario, tricenæ tres orationes Dominicæ, toridemque recitent Salutationes Angelicas, ac singulis addant clausulam illam addi solitam singulis psalmis, nimirum; *Gloria Patri &c.* qua precum serie, absoluta, novem recitent orationes Dominicæ, & angelicas salutationes pro Animabus Fidelium Defunctorum, deinde unam pro papa, & unam pro episcopo, quas substituere debent, publicis illis precibus, quibus oratur Deus pro illis in ecclesia. Eandem invariantam, & integram precum seriem repetent Vespere, pro Divini Officii recitatione vespertina, addent tamen novem salutationes Angelicas in honorem Deiparæ. Hoc supplemento uti non possunt, qui sacros libros habent, sed ut iterum inculcat synodus, divinum officium vel publice, vel privatim recitare debent: si vero publice recitent partem, vel matutinam, vel vespertinam, & sacris libris careant, eam tantum partem, quam omiserunt, debent per piaculares globulos supplere; juxta methodum nuper præscriptam.

ANNO
CHRISTI
1599.

DE-

(a) Ita vocatur a Malabarenibus genus quoddam pacificæ salutationis, & auspicii liberalis, cum aliquem conveniunt, Cassanarii choram ingredienti, ritus autem *Casura* hujusmodi est, ut sibi invicem pacem appetunt, apprehendentes manus, & indicem digitum osculantes, teste Vinc. Mar. lib. 2. cap. 6. Croxæus vero *Hist. Christi. Ind.* pag. 249. ait, ritum *Casura* importare, quod manus antiquioris Cassanarii comprehendant alii, atque subinde ejus benedictionem accipiant; revera hæc ceremonia signum est fraternæ caritatis & communionis; subjectionem etiam atque fidem fortasse indicat: prius enim vocabant *mancipationem* similem ritum, quo clientes manus suas, in æter manus ponebant Dominorum, in signum fidelitatis & submissionis: Vico *Scient. novæ lib.* 3. pag. 441.

(b) Privatam etiam officii recitationem ex obligatione ad primæva ecclesiæ tempora referendam esse, videtur; ut Rutheni ahique non bene morati contrariam corruptelam induxerint; namque non tantum clericos, verum etiam laicos ad id teneri ex decretis Arab. Nicænis apparet, cum jubeant illa Decret. 17. orare septies in die debent omnes *Christifideles*. Nestoriani etiam teste Sobenit, tenentur tam presbyteri, quam laici aut sæculares ad quatuor horas canonicas, *Matutinas* nempe, *Nocturnas Vespertinas & Apodipnon*, ante somnum, quod significat idem ac *Post canam*. De quo vide Sandiones Arabicas Nicænas Dec. 17. & 18. Asselman *Dissert. de Syris Nestor.* pag. 338. cardinalis Thomæ egregiam Dissertationem concinnavit De *privato Ecclesiasticorum officiorum Breviario extra chororum*, omnino legendam, apud Josephum Blanchiatum Congreg. Sancti Filippi Nerii alumnum Par. 2. tom. 1. Operum laudati Card. edit. Roma 1741. pag. 400. & seqq.

(c) Constitut. Conventrenses anno 1237. pro laicis hæc habent: *Præcipimus quod quilibet Christianus & qualibet Christiana omni die dicat septies, Pater noster, Ave Maria, & bis Credo*; & anno 1514. editus fuit Fani liber hoc titulo: *septem hora canonica a laicis hominibus recitanda*, juxta ritum Alexandrinorum; editus Arabico; cujus meminit Evod. Asselm. *Biblioth. Laur.* pag. 83.

ANNO
CHRISTI
1599.

DECRETUM VI.

CLXIV. Jubet Synodus in sacrarum precum Breviariis adjungi symbolum S. Athanasii (a): *Quicumque vult &c.* quamobrem ejusdem symboli fieri versionem Syriacam, qua peracta, singulis diebus Dominicis post matutinam Divini officii recitationem, publice in ecclesia recitari vult. Illius Syriacam versionem P. Francisco Roz committit. Illud etiam inculcat, ut singuli Cassanarii, & Chamazes, illud memoriter addiscant, & prae oculis habeant; tum quia id per sacros Canones commendatum legitur, quia in illo præcipuorum nostræ Fidei mysteriorum summa continetur, tum demum quia eo utitur universalis ecclesia, & diebus Dominicis publice canit.

DECRETUM VII.

CLXV. Cassanarios, & Chamazes omnes summopere hortatur synodus, ut in ecclesia tam matutino, quam vespertino tempore Divino officio intersint, nec ibi colloquia inter se misceant, vel a rebus cælestibus ad res terrenas, & nugatorias mentem distrahanr. Illud etiam caveant, ne dum alternis canunt, in ecclesia, aliqui versiculum sequentem præpropere incipiant, nondum absoluto ab aliis versiculo præcedente, ex qua festina temporis præoccupatione sacrorum verborum confusio, ac perturbatio oritur, quod plane ipsis iniicere scrupulum debet; in quo frequenter offendunt Cassanarii, & Chamazes dum simul recitant. Postremo hoc etiam admonet, ut quamvis hæcenus in more fuerit, a seniore inter Cassanarios præfentes Divino officio exhiberi aliis *Cassane*; nihilominus in posterum, si proprius ecclesiæ vicarius addit, ipse hac in re aliis omnibus præcedat, quippe qui peculiaris est illius ecclesiæ pastor.

DECRETUM VIII.

CLXVI. Quia æquum non est, quantum ad laborum remunerationem, eodem in numero haberi laborantes, & non laborantes; visum fuit synodo, Cassanarios, & Chamazes, qui diebus Dominicis, vel aliis diebus

A festis divinis officiis non interfuerint, a vicario, vel eo absente, a seniore inter Cassanarios, adnotandos esse, & in distributione fructuum, habita ratione quantitatis distribuendæ, aliquid ipsis detrahendum, plus minusve, prout pluribus, vel paucioribus vicibus abfuerint; quod ita fiet, dum legitime non fuerint impediti, aut ægroti, vel in rebus ecclesiæ, aut a suo præfule aliter utilius occupati; si enim, qui hac de causa abfunt, æqualem cum aliis portionem accipient; quod vero ex absentia aliorum collectum fuerit, æquis portionibus inter alios distribuatur.

DECRETUM IX.

CLXVII. Non ignorat synodus, quamplures è Cassanariis formulis ezorcizandi (b) uti superstitiosis, immo etiam ethnicis, verbisque desumptis ex impio, prohibitoque libro: *Parisman*, ad eiciendos Dæmones: quapropter in virtute Sanctæ obedientiæ præcipit; ut nullus audeat aliis uti exorcismis ad hunc finem, nisi iis, quibus utitur ecclesia Romana, approbatis a Sanctis Patribus, contentisque in libro *De administratione Sacramentorum*; Siquis vero Clericorum aliis utatur, & multo magis, si superstitiosas ceremonias usurpet, & ignotæ significationis verba super energumenos profert, ab Ordinibus suis exercendis, & proventibus per annum suspendatur; cui censuræ poterit Præsul, juxta majorem, vel minorem criminis gravitatem, pro arbitrio suo poenas alias adjungere; si vero post admonitionem, & punitionem contumax adhuc persistat, a communione fidelium separetur, & anathemate feriatur. Quod si de aliquo constiterit, prædictis ceremoniis, vel verbis uti (quod Deus avertat) ex pacto aliquo inito cum Dæmone, id quod de nonnullis circumfertur, declaretur ab ecclesiæ communicatione segregatus quousque condignas, a suo Præsule statuendas poenas persolverit, necnon ab exercitio ordinum, & ecclesiasticis emolumentis sine relaxationis spe per totum vitæ spatium suspendatur; insuper sit obnoxius poenis aliis a jure statutis contra eos, qui pactiones hujusmodi cum Dæmone faciunt.

DE.

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) Memoriter recitari *Die Dominica ad horam primam* jubetur in Capitular. Hattonis episc. Ba. silent. anno circiter 821. Et hoc quædam sæculo 9. qui ordinabatur episcopus profiteri tenebatur, se suscipere Athanasii sermonem, qui incipit: *Quicumque vult salvus esse*. Vide Collect. Concil. Hardui. tom. 5. col. 1445.

(b) In aliquibus Orientis ecclesiis, non sit Exorcista ordinatione, sed designatione Antistitis; in aliis est Exorcista ipse qui Oñarius: Quomodo ordinetur Exorcista habetur in Concil. Carthag. 4. anno 398. quod vero exorcismi nulli sunt prætensu pietatis, nisi ab ecclesiâ probati, præscribit concil. Bituricens. anno 1584. Titul. 40. can. 3.

ANNO
CHRISTI
1599.

DECRETUM X.

A

DECRETUM XI.

ANNO
CHRISTI
1599.

CLXVIII. Quoniam nonnulli e Cassanariis, juxta superstitiosum Ethnicorum morem, ubi agitur de matrimoniis contrahendis, aliisque rebus gerendis, faustos auspicantur (a) dies, & multa ominantur ad petitionem christianorum, Ethnicam superstitionem impie imitantium, superstitiosas etiam supputationes faciunt, falsos, & nefastos dies ex Ethnicorum libris in suis commentariis transcribunt, quæ præ manibus a Christianis habentur, immo etiam in libris precum tabulas conscribunt, calculosque instar algorismi, ut videre est pluribus in libris, etiam his, quibus in ecclesiasticis functionibus utuntur; præcipit synodus in virtute Spiritus Sancti, ac sub poena excommunicationis majoris, ut nullus ecclesiasticus, aut secularis, vel Cassanarius in posterum audeat hujusmodi falsos, nefastive dies prænuntiare, occasione matrimoniorum, aliarumve rerum agendas, neque ad hunc finem sortes jacere, calculos ducere, aut quid eligendum sit, quidve repudiandum ex libris sortium conjectare, potissimum ex libello adjuncto alteri, qui appellatur *Parisman*, aut ex alio quocumque, nec alias quascumque superstitiones a quovis alio inventas sectari; qui vero contra fecerit, anathemati subiectus denuntiatur, necnon per annum ab exercitio ordinum, & per semestre a percipiendis ecclesiæ proventibus suspensus. Commoneant etiam sacerdotes populum fidelem, ut hos fugiant Ethnicorum ritus, ac superstitiones, utque eligant ad contrahendas nuptias (modo velint) dies in ecclesiæ solennes, festaque sanctorum, quorum precibus omnia prospere, feliciterque conjugibus eveniant, vel aliorum quorumcumque dierum electionem faciant: omnes enim fausti sunt colentibus Deum, ac bene agentibus, omnesque sunt opera manuum Dei; eoque feliciores, quo in majorem divinorum mysteriorum cultum, majusque Dei obsequium impenduntur.

CLXIX. Cum plurimum deceat, sacerdotes bonum exemplum aliis exhibere, quippe magistri sunt populi, a quibus bonos mores edificare debent: dolet vehementer synodus de intemperantia, qua sacerdotes aliqui cibi, potusque appetitioni plus æquo indulgent, cum offensione christianorum, immo non sine infamia, & dedecore gradus sacerdotalis apud Ethnicos. Quamobrem ut huic malo prospiciat, his summo opere commendat in cibo, potuque temperantiam, Præfuli vero vigilantiam in acriter corripiendis bibacibus, qui quidem si fuerint sæpe (b) inebriati eo usque, ut mentis usum non pollerent, (quod Deus avertat) ab ordinis exercitio sint suspensi, non autem a recitandis in ecclesiæ horis canonicis, & quotidianis distributionibus. Præcipit insuper, ut nullus audeat ad edendum, vel bibendum adire Cauponas, vel tabernas, cum id gravitatem sacerdotalem graviter dedecet, quam ob causam id ipsis etiam a jure prohibetur. Demum prohibet, ne ullus apud Infidelem, Ethnicum, Turcam, aut Judæum (c) convivetur, sub poena suspensionis per quadrimestre ab ordinibus, & emolumentis.

DECRETUM XII.

CLXX. Cum æquum, & eorum dignitati valde consonum sit clericos non solum moribus, sed etiam habitu, & (d) externo vestitum cultu a populo discerni, idque, postulent sacra ministeria, quibus addicti sunt; præcipit synodus, ut eorum nemo domo exeat braccatus, sive breviori veste indutus, cujus partes non sint quaquaversus confute, atque adeo intercula foras promineat juxta morem regionis, neque tunica ita indutus, ut hæc sit diloricata. Ubi ergo iter faciunt, aut oppida, vel ecclesiam adeunt, tunicati incedant, & vestis color sit albus, niger, aut cæruleus, ut moris est, & pileo caput tegant. Multominus noctu inter

(a) Statutum est in concil. Ancyran. anno 314. quod Auguria vel auspicia qui sectantur, agant poenitentiam annis quinque: synodus vero Bituricen. an. 1584. omnes arioli incantatores &c. qui si fuerint clerici ordine (ait) proventur & brachio seculari tradantur Vide. Añen. 9. synodi Diamper. in Decr. 6. 7. & 8. superstitiosi autem Malabareses id observant, ut si quod primo occurrit est Bos, faustum habetur; si vero christianus aliquis, Cornix aut Canis, infautum. Diebus autem Martis aut Veneris nec amicos invitant, nec eorum officia admittunt. Vide Vinc. Mar. lib. 2. cap. 6. Est etiam apud eos libellus, in quo Bracinanes totius anni dies faustos nefastosque designant, quem vocant: *Paanjangam*. *Almanache* vulgo. Pulchra de Auguriis habet Marchio S. Albini *Trait. dell' Opin. tom. 2. pag. 485. & seqq.*

(b) Sæculo 8. ex antiquiori ecclesiæ disciplina statutum fuit a Grego. III. In Judic. Congr. Poenitent. judicio 8. quod ebrioli quadraginta dies agerent poenitentiam: nota autem ibi ex antiqua definitione haberi, quod qui in consuetudinem habuerit vitium ebrietatis (episcopus, presbyter, aut diaconus) aut desinat, aut deponatur. Id etiam notabile ibidem: Qui cogit aliquem humanitatis gratia, ut inebrietur, ut ebrius poenitent.

(c) In concil. Matiscon. anno 581. ab omnium christianorum consortio compescitur, Qui Judæorum convivio participare presumat. Ita Can. 15. Et Soben. Epit. Can. Par. 5. cap. 17. statutum ab ecclesiæ Nestorianorum esse ait: Quod non liceat fidelibus comedere cum Judæis.

(d) Inter antiquos Nestorianos habitu cujuscumque indiscriminatum coloris. Adeas Navigat. Novi Orbis cap. 134. & Dissert. Allemanni De Syr. Nestorian. pag. 227. Ex testimonio Timothei I. Patriarchæ Nestorianorum videtur, clericos sæculares apud eos vestibus albis uti esse, Monachos, & episcopos nigris. Niger color atque cæruleus in Occidente, clericis vestitus, præsertim in Hispania, usque ad Sæc. 15. etiam S. Joannes a S. Facundo, antequam nostrum Eremitarum ordinem illustraret, e duobus meliorem, quam habebat, cæruleam vestem pauperi dedit. In ejus vita.

ANNO
CHRISTII
1599.

inter venandum, vel piscandum tantummodo campestri(a) verenda tegentes, cetera nudi incedant, quod quam indecorum sit eorum statui, nemo non videt: qui vero contra fecerint, graviter puniantur; præterea coram feminis (b), aut simul cum illis non laventur, ut ceteri facere hac in regione solent, cum plurimum hoc adversetur modestiæ, & morum honestati, quam ecclesiæ ministri maxima cura, diligentiaque fervare debent: quod vero ad barbæ culturam attinet, ut liberit faciant, dum juniores intonso crine non incedant, sed barbam sibi radant: ii autem, qui prolixam barbam nutriunt, eam saltem circa labia radant, ne inter celebrandum, sumptioni calicis impedimento sit, & Christi sanguine B imbuatur.

DECRETUM XIII.

CLXXI. Quia, ut ait apostolus Paulus, qui potissimum Dei obsequio ejusque cultui dicantur, æquum non est negotiis secularium implicari; quam ob rem verant sacri canones, ne clerici publice negotientur, in quo maxime peccatur in hac dioecesi: præcipit synodus, ne ullus clericorum Nundinas (c) adeat publicas, nec locatores sine rei alienæ, aut facultatum se exhibeant aliorum (d) fidei jussores, aut proxenetas: nec contractus etiam societatis celebrent, neque in eorum domibus merces, aut comestibilia, palam vendantur, nec munera obeant secularium; qui vero contra fecerint, severe a præfule puniantur: quod si non emendantur ab ordinum exercitio, & ecclesiasticorum proventuum perceptione suspendantur: qui vero fuerint aliorum fidei jussores, si intra mensem officio illi non renunciaverint, ab ingressu ecclesiæ arceantur, & quousque id non præstiterint ab ordinibus & proventibus suspendantur.

DECRETUM XIV.

CLXXII. Cum hujus dioeceseos Sacerdotes nonnulli, posthabito Dei, suorumque Præfule timore, necnon sublimis status, ac dignitatis sacerdotalis, qua insigniuntur obliti, palam negotiis secularibus, &

A mercimoniis operam dent, & ea quidem impudentia & audacia, ut ad ea rutilius exequenda, absque habitu sacerdotali, tonsura, capitisque corona, immo intonso capite, capillisque juxta profanorum hominum, ac popularium morem, eleganter compositis: præcipit synodus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub anathematis poena clericis omnibus, qui fuerint sacris initiati ut cum habitu, tonsura, ac patente capitis corona incedant, nec cæsarie promissa, capillisque ita comptis in publicum prodeant: qui vero contraierit, anathemati subiectus declaretur, quousque resipuerit, externumque corporis cultum, qui suum debeat statum, sibi comparaverit.

DECRETUM XV.

CLXXIII. Quia aliqui ex ecclesiasticis, tum Castanari, tum & Chamazii, sui muneris, ac propriæ dignitatis obliti, ut minus a regibus Ethnicis vexentur, quodque deterius est, ut eorum patrocinium sibi concilient, eorumque clientela freti impune delinquant, nec possint a suis Præfulebus, juxta meritum puniri, stipendia a Regibus accipiunt, & instar Nayrum nomen dant, atque adeo inter milites conscripti, debent ad bella procedere, manus conferre, & omnia munia militaria, (e) prout se præbuerit occasio, exercere, id quod expressè est contra sacros Canones, legesque ecclesiasticas; præcipit synodus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub anathematis poena ipso facto incurrenda, ut nullus Castanariorum, aut Chamazium audeat in posterum stipendia militaria ab aliquo Regum accipere, ac militiam profiteri: qui vero contra fecerit, a fidelium communione junctus declaretur, nec a censuræ vinculo absolvatur, quin prius militiæ nuntium remiserit, & exauctoratus fuerit; præteriti insuper criminis seriam poenitentiam ex animo peregerit.

DECRETUM XVI.

CLXXIV. In ecclesia a suis usque exordis, Clericos sacris muneribus additos, potiori titulo Sacerdotes continentiam, castitatem.

ANNO
CHRISTII
1599.

(a) Campestris dicuntur succintoria partium inhonestarum: Vide P. Aug. lib. 14. de Civit. Dei cap. 17. cui perizonata primorum parentum, campestris sunt.
(b) Cavent Laodiceii Canones quod Balnea cum mulieribus communia nemo christianus habeat.

(c) In originali habetur Chatinarias.

(d) In originali legitur Taregas.

(e) In Concilio Meldensi statutum est quod: Clerici arma militaria non contingant; celebratum fuit anno 845. nec aliter quam ex contemptu Ecclesiasticæ immunitatis jussi sunt & coacti aliando Clerici, per Principes, arma capellere. Proinde Concil. Camerac. an. 1586. Tit. 22. nu. 27. cavit: Ne præfati secularis cogant Clericos, qui Christo militare debent ad excubias diurnas aut nocturnas: multoque minus ad belligerandum. Quid autem sit, quod habetur in Capitulo 42. Theodori Cantuariensis archiep. ad finem sec. 7. Clericis nullatenus pugnare licet, nisi in multitudine, aut consilio servorum Dei: & invenitur in Spicileg. Dacherii tom. 9. aliis discutendum relinquitur.

ANNO
CHRISTI
1599.

ritatemque servare consuevisse, (a) ex antiquis Conciliis tam Orientalibus, quam Occidentalibus aperte colligitur; & quavis primis illis temporibus, cum ob Sacerdotum penuriam, tum ob commune ecclesiæ bonum, aliqui ex literatis viris, jam uxoris, ad Catholicam religionem conversi, dummodo non essent bigami, fuerint non solum presbyteri, sed etiam episcopi inaugurati, quod etiam nostris hinc temporibus in ecclesiâ Græca viget, & in ecclesiis aliis Apostolicæ Sedi subiectis, iustis de causis a Romano Pontifice, quousque oportune provisorum sit, toleratur; nihilominus nunquam Catholica ecclesiâ permittit, ut presbyteri post sacros Ordines ducerent uxores, immo uxoratos, quo dignius ministerium sacrum obirent, mutuo consensu a suis uxoribus separatos fuisse, recolenti eorum temporum memoriam, satis constat: quæ cum comperta sint, sancta synodus non sine ingenti moerore pravos usus, qui in hac dioecesi irrepererunt, secum ipsa animo reputavit, eosque procul amoliri decrevit. Eorum causæ fuerunt juris ignorantia, schismaticorum Præsulum, vassities, morum perversitas, quæ tunc temporis late grassabatur; quas ob causas non solum presbyteri matrimonia contrahabant, sed etiam plures eo consilio sacris initiabantur, ut locupletiores mulieres sibi Matrimonio copularent; neque ulla habebatur ratio, an Virgo esset, an vidua, an prima uxor esset, an secunda, an etiam tertia; neque bigamiæ impedimentum vetustissimæ ecclesiæ consuetudine firmatum, illis (tanta erat morum licentia) timorem illum incurvebat. Quid quod in hoc statu altari ministrabant, & sacra munera exercebant,

si paucos excipias, qui post transitum ad secundas nuptias, a sacro celebrando se abstinebant, non tamen a muneribus aliis Sacerdotalibus exercendis. Quæ omnia sibi licere per errorem putabant, eo quod ad hæc omnia facultatem a Schismaticis Præsulibus obtinissent; qui quidem, cum sub anathematis poena veritum esset, ne quis eorum matrimonia contraheret, ad id ipsis potestatem tradebant; vel si qui contraxissent, eos ab anathemate absoluebant, ac matrimonia huiusmodi rata habebant: quæ omnia obrinebantur simoniace pacta, & soluta pecunia. Quodque deterius est, facultate sic imple obtenta, sibi inaniter blandiebantur, & se satis conscientiæ suæ consuluisse, falso ac malitiose existimabant.

CLXXV. Ut igitur synodus pravos hosce ac detestabiles usus a Diaboli nequitia, ac sordida Præsulum Schismaticorum cupiditate invehos, radicibus evellat, utque ecclesiam hanc in veterem splendorem, ac puritatem restituat, ejusque disciplinam ad sanctæ Romanæ ecclesiæ normam apte componat: præcipit in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poena excommunicationis latæ sententiæ, ne ullas clericorum in sacris constitutus audeat posthac ducere uxorem; neve aliquis Cassanariorum eos jungat, nec conjugiorum huiusmodi aliqui se testes exhibeant; nec ad id præterit aliquo modo consilium, favorem, aut auxilium: qui vero contra fecerint, aut aliquid horum præstitisse deprehendantur, se excommunicatos, ac maledictos esse noscant, & ut tales in ecclesiis deponentur. Quod attinet vero ad jam pridem uxoratos, eos omnes synodus censura suspensionis impedit ad exercitio sacrorum Ordinum, omniumque actuum sacer-

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) Quæ adversus hoc Decretum synodi effutivit Crozeus, vindicantur infra Dissert. Apologetica pro synodo p. 100. hic tantum in antecessum dicimus, Nestorianos matrimonium permittere Presbyteris, & Diaconis: etiam post susceptionem ordinum; immo id Monachis monialibusque indulgent. Nec recens est inter eos corruptela huiusmodi. Memoratur autem qui primus omnium eam induxerit, Barlumas Nisibenus pro episcopis, & presbyteris: quo mortuo, Babæus eandem licentiam Catholico, Metropolitæ, sacerdotibus, Diaconis, & Monachis laxavit. At postea Mar-Abas Catholico, & Episcopis nuptias vetuit, & hæc est hodierna ipsorum consuetudo. Huiusmodi matrimonia quoad monachos saltem valida censentur, isti enim vere tales dici non possunt, qui castitatem nullatenus expresse, aut tacite voveant; at nulli hodie Nestoriani monachi extant in Oriente; sicuti nec erant in Malabarâ tempore nostræ synodi. De his vero, qui post susceptos ordines contrahunt, tenet Arcudius lib. 7. cap. 40. valide id facere, ex præsentis potissimum Græcorum consuetudine, quæ horum conjugia non diffinit, sed uxoratos ab exercitio tantum ordinum deponunt. Sed ex Can. Trull. 3. ista conjugia irrita ac invalida æstimanda esse videntur, dum statuit, quod eorum nefario manifeste assensu conjugio nequaquam ad altissimum gradum promoveantur: unde Græci, qui ea rata censent, & sola suspensione, id criminis castigant, majorum suorum statuta adversantur disciplinæ; maxime autem omnium Nestoriani, qui bigamiam, & polygamiam suis permittunt: Orientis enim disciplina, quæ laicis vix concessit bigamiam, trigamiam vero, non nisi invito animo, quo pacto istis octavas nuptias indulgisse dicitur? Certe anno 1628. inquisitum est super presbyterorum & diaconorum Chaldaeorum matrimonii, & Sac. Cong. de Propaganda fide, decrevit ne illi deinceps Patriarchæ Vicarius, uxorem irritum declaravit conjugium cuiusdam diaconi Chalœti, qui hic in Urbe nuperat. Vide. Ailem Dissert. de Syr. Nestor. pag. 330. Solis autem diaconis in ecclesiâ Græcâ, si in ordinatione constiterint non posse se continere, aliquando periculum fuit uxores post ordinationem ducere: immo ex laudabili ipsorum disciplina etiam ab uxoribus ante ordines ductis temperant antiquius Græci: licet nulla universalis legis necessitate, ad hoc viderentur arctari: quod dici non potest de Græcis episcopis post statum Concilii Quinisexti: anni 602. e cujus Concilii lege confirmata, licitum est Græcis presbyteris, diaconis, & subdiaconis retinere uxores legitimas, ante ordinationem ductas, sique consecræ.

In ecclesiâ autem latina, majorum clericorum continentia semper servata fuit: Subdiaconum vero, nec semper nec universæ lege continentia arctari fuisse, sed varia fuit circa hos disciplina, maxime in nostra Hispania. De hoc videndi Cl. Tournely De Sacram. Ordinis quæst. ultima, & Apologia Anonymi pro Ritu S. Gregorii VII. apud Harduicum tom. 19. Collectio. Quæstiones, & volum. 1521. ubi celibatus sacrorum hominum validissime, ac subtilissime vindicatur.

ANNO
CHRISTI
1599.

dotalium; five tantum semel, five pluries contraxerint, quousque cum effecta uxores dimiserint; id quod plurimum rogat, ac obsecratur in Domino. Illis vero, qui bis contraxere, aut cum viduis, aut publicas duxere meretrices, eo quod sint bigami, & matrimonia hujusmodi prava conscientia contraxerint, ut eorum plures facto ipso ostendere visi sunt, abstinentes a celebrando sacro, quantumvis ad id facultate obtenta a suo Episcopo præcipit synodus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poena excommunicationis declarandæ, ut ubi hoc præsens decretum ipsis innotescat, statim se ab uxoribus separent, non tantum, quoad thorum, & mensam, sed etiam quoad contubernium; necnon declarat, eos, quamdiam ita manserint, lethalis noxæ, atque gravissimæ, concubinatus nempe reos continenter fore; tale enim Matrimonium verum non fuit, nec validum; immo ex jure nullum, nulliusque valoris; sed neque Præsules, aut episcopi facultatem impertiri poterant ad id, quod adversatur ecclesiæ regalis, in ipsa perpetuum, ac inviolabiliter servatis, sacrisque Conciliis generalibus ab universo terrarum Orbe receptis; quoad illos vero, qui semel tantum contraxerunt, synodus consulit sanctissimum papam, ac pontificem Romanum, ut tanquam caput, & Dei universæ ecclesiæ Pastor, ac doctor, & quid facto opus sit doceat, ac præcipiat, quod verò ab eo præceptum fuerit, exactissime custodietur.

DECRETUM XVII.

CLXXVI. Declarat Synodus, presbyteros, qui tanquam obedientes filii, Synodi consilium sedantes, a feminis, cum quibus convictum habent, se separaverint, posse post separationem in ministerio sacrorum Ordinum permanere, ac Sacrum celebrare, dum aliunde impediti non fuerint; unde ab irregularitate ex bigamia erunt immunes, qua in re indulgenter agit Synodus, tum proutiorem ut viam ad hanc separationem sternat, tum quia commiseratur eorum impunitiam, qui a vassitie, & nimia suorum cupiditate Præfulum, a quibus docendi erant, fuerunt miserrime seducti. Et quia sacerdotes matrimonium contrahentes, juxta sacros Canones, irregularitati subjacent, Illustrissimus Metropolitani, auctoritate ordinaria, & Apostolica, qua in hac ecclesia fungitur, Sede vacante, omnes Clericos facris initiatos, qui Synodo obaudientes, uxores dimiserint, ac sacra ministeria exercere voluerint, ab irregularitatis impedimento

Concilior. Supplem. Tomo VI.

(a) Apud latinos etiam didæ fuerunt episcopæ, presbyteræ, diaconæ & subdiaconæ uxores episcopi, presbyteri &c. quæ maritis earum ordinatis, episcopi, presbyteri &c. relicte dicebantur, quæ lege perpetua coelibatus tenebantur, non secus ac mariti. Lege *Can. 21 Concil. antiochen.* Toletani 1. *Can. 18.* & alii in conciliis, plures. Ex Virginibus autem, aut Viduis, inaugurabatur diaconissæ, ut ecclesiæ ministerio, maxime pro baptismo Mulierum deservirent; & hæc etiam innuptæ remanebant. In ecclesia vero Orientali Uxores tantum episcoporum electorum, quam earum mariti ordinantur, mutuo & prævio amborum consensu, castitatem promittunt, & aliquod ingrediuntur monasterium. Munera septem potissimum obibant in Oriente extra altare: ad altare etiam aliquibus in rebus ministrabant tam Diaconissæ, quam uxores presbyterorum: at quod *Mulier servare ad altare non audeant*, iussit Italo Græcis Ben. XIV. Constit. *Epist. Pastoralis anno 1742.* Id est animadversione dignum, in patriarchatu Antiocheno, Abbatissas Monialium, quæ etiam erant Diaconissæ, teste Batheuzo: *Subditis Monialibus Eucharistiam porrexisse.* Vide *Aleamannum Dissert. de Syr. Nestorian. pag. 850.*

A solvit, ipsique facultatem facit, libere, ac licite, quantum attinet ad impedimentum hujusmodi, suos ordines exercendi.

DECRETUM XVIII.

CLXXVII. Cum uxores presbyterorum, quas *Catartiaras*, (a) five Cassianarias appellat, hoc titulo, non solum digniorem locum in populo, & ecclesiæ, amplioremque honoris significationem obtinerent; verum etiam proventus in ecclesiâ, ubi conjuges ministrabant, lucrarentur, perinde ac illi, ceterique sacerdotes; immo & aliquando multo pinguioribus, quam sacerdotes alii, vel ob antiquitatem, vel ob aliam præmiuentiam, qua conjuges fruerentur: præcipit Synodus, ut illæ, quæ ab hujusmodi presbyteris se non separaverint, nullum deinceps emolumentum lucrentur, nec a sacerdotibus distributionum participes fiant. Si vero Synodi præceptionibus obtemperaverint, pars una distributionum per modum gratuiti subsidii pro se, suæque familiæ alenda illis elargiatur, honor etiam, locisque, quem hactenus in populo, & ecclesiâ obtinuerant, eis conservetur.

DECRETUM XIX.

CLXXVIII. Quamquam Synodus, ea, quæ par est, obsequentis animi reverentia, Tridentini Concilii sanctiones omnes, etiam quæ ad rectum ecclesiæ regimen, morumque reformationem pertinent, olim recepit, & semper in posterum servabit; quod tamen in eo Concilio præcipitur, ne permittatur, ut ministrent illegitimi filii presbyterorum in eadem ecclesiâ, in qua eorum parentes ministrant, vel alias ministraverunt; declarat, non extendi ad filios sacerdotum hujus dioceseos, qui hucusque pro legitimis habiti sunt, tum quia Matrimonium, unde orti sunt, ad hanc usque drem communiter habitum est pro legitimo, tum ob multitudinem filiorum hujusmodi ecclesiis interservientium, tum ob periculum, eaque gravissima, quæ, si id non permitteretur, huic diocesi impenderent. Declarat insuper, eos posse in ecclesiis istædem ministrare, in quibus ministrant parentes, posse etiam earumdem ecclesiarum vicarios constitui; quod intelligi tantum debet de filiis illegitimis ex matrimonio, apud eos valido existimato, procreatis; si quos alios vero filios deinceps susceperint, in eos decretum Concilii Tridentini in toto suo rigore servandum esse statuit.

I

DE-

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

DECRETUM XX.

CLXXIX. Quoniam simoniæ crimen, quo res spirituales pretio temporali comparantur, inter graviora reputat ecclesia, illudque tanquam christianæ reipublicæ perniciosissimum, acerrimis poenis Deus supremus criminum vindex punit, Synodus cohibere nequit lacrymas, animo recogitans, universam hanc Diocesim fuisse scelorum hujusmodi colluvione pene obrutam: palam enim pro sacramentorum administratione pretium, & pecuniæ exigebantur, ita ut nunquam ea conferrentur, quin prius aut apud sacerdotes, aut in Capsulis ecclesiæ, postea inter ipsos distribuendum pretium deponeretur, nec (quod piorum exhorrescant aures) ipsa divina Eucharistia aliter ministrabatur; similiter relaxationes legis prohibentis conjugia inter consanguineos, & affines; absolutiones ab anathematis vinculo; consecrationes Altarium; collatio ordinum tam minorum, quam majorum; facultates ad ordines alibi suscipiendos, epistolæ dimissoriales pro clericis ad alias dioceses transeuntibus, & alia hujusmodi, pacto, & soluto pretio concedebantur. Synodus itaque ut execrabilem hanc, & teterrimam Christiani populi lucem procul avertat, (a) præcipit in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub anathematis poena ipso facto incurrenda, ut pretium nullum, nihilque pretio æstimabile accipiatur, ac solvatur pro rerum spiritualium, quas nuper recensimus, aliarumve similium concessione: atque adeo sacerdotum nemo pro administratione Sacramentorum audeat aliquid fumere, neque aliquis pro eo quidquam largiri, sed omnino gratis fidei conferantur populo Sacramenta, juxta præceptum domini nostri Jesu Christi: *Gratis accepistis, gratis date*. Excipimus tamen elemosynas spontaneas, quas fideles voluntarie, nulloque habito respectu ad Sacramentorum administrationem, conferre voluerint, dummodo id non faciant quando sacramenta recipiunt. Sacerdos itaque, qui, contra fecerit, ultra anathematis poenam, ac ordinibus, & emolumentis maneat per triennium suspensus: vicariis etiam curæ

fit, ut de his rudis populus certior fiat, ne deinceps accedat, ut plures ex pauperibus in Silvis degentes suos non adducant parvulos baptizandos, eo quod ipsis pretium non suppetat solvendum pro baptismo, id quod antea pluries accidisse synodus non ignorat. Presbyteri etiam contenti sint stipendiis, quæ pro officiis funeribus, ac missarum celebratione accipiunt, quibus nullam simoniæ labem inesse synodus declarat, sed unice eo spectare stipendia hujusmodi, ut sacerdoti ea die celebranti congrua alimenta non desint. Idem docet synodus de gratuitis aliis largitionibus, quæ ad spontaneam, Deoque gratam beneficentiam Christianissimum erga sacros ministros pertinent: quamobrem, ut hætenus factum est, etiam in posterum inter illos distribui debent. Declarat insuper synodus, quod si forte aliqui ab anathematis poena, in quam ob grave aliquod incurrentur crimen, absolvantur, quamvis nihil ab eis accipi possit tanquam absolutionis pretium, posse nihilominus iis in poenam admitti criminis, habita ad id a præfule facultate, pecuniariam multam irrogari, quæ tamen moderata sit, & non nisi in Christianæ pietatis opera, vel in ecclesiæ fabricam impendatur; si vero egenus fuerit delinquens, ecclesiæ alicujus servitiis addicatur, multa pecuniaria prætermissa, ipsique præstentur certa temporis mensura, major, vel minor, juxta majorem vel minorem criminis gravitatem.

DECRETUM XXI.

CLXXX. Cum omnimode peroptet synodus, perniciosissimum simoniæ vitium ab hac diocesi radicitus evellere, probe nofcens, illud adeo increviffisse ob indigentiam rerum necessariarum, qua ecclesiæ ministri premebantur; vehementer orat omnes hujus dioceseos populos, ut ex iis, vel viritim homines singuli, vel unumquodque commune juxta vires, præstent aliquam pecuniarum summam, ad modum, vel voluntariæ stipis, vel decimarum largiatur, qua summa contributa sustentari possint vicarii, & animarum curam gerentes, quibus ad Divini cultus splendorem indiget ecclesia: de qua re

(a) Simoniaca hæresis procul semper rejecta est a catholica ecclesia, quæ non prius erecta est, quam Simon caderet; quod si aliquis particularis homo, vel particularis ecclesia, ea infecta fuit hæbe, illico a summis pontificibus & conciliis, contra est itum. Validus autem gravis semper est in ecclesiam Orientalem: ubi etiam inter Catholicos apostolicæ Cathedræ addictissimos Maronitas, ejus labis species quædam ad hæc usque tempora retenta est, etenim in Monte Libano & patriarchatu Antiochiæ Maronitarum, non conferebantur Sacra Olea, nisi solverentur debite Antistitibus pecuniæ: quam tamen concilio Montis Libani, coacto in monasterio de Loayla in Choroena 30. Sept. anni 1735, evulsa tandem penitus fuit a SS. D. N. Benedicto XIV. anno 1741. ap. probante canonem concilii Loaylæ, in quo prohibebatur patriarcha facere quancunque exactionem, in distributione Olei Sancti Parochiis: citi aliqui contra niterentur. Fere omnes abusus, quos hic memorat Synodus, irreperferat in Angliam ante annum 1100. adeo ut concilium Londinen. an. 1125. sub Honorio II. his medicamen allaturum, statuit Can. 2. Ut pro Crismate, pro Oleo, pro Baptismo, pro visitatione infirmorum, seu unitione, pro communione corporis Christi, pro sepultura nullum omnino pretium exigatur. In corporis Christi distributione, nummis collatis peracta, turpius id apparet quasi nempe iterum Christum venderetur; idcirco prohibitum fuit, Obolos, vel aliam qualibet speciem exigere a communicante; in Can. 23. concil. Quincenti, seu Trullani, & in Londinenf. mox laudato. In aliquibus Hispaniæ citerioris locis non sine offensione, nec semel vidi infixos in Cereis baptizandi, nummos argenteos, immo & aureos, parochio cessuros; & etiam admittitro ægris Viatico, non tantum mentis candelas, sed & ceteras aliorum in cubiculo extantium celeriter manu, ab ecclesiæ infervientibus abripi; quo jure quæve decencia, videant alii.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

statuenda, reverendus Metropolitā in quolibet ecclesia agat cum populo, idque ipsi inculcet, christianos nempe ad id jure tum Divino, tum humano obstringi; nihil enim æquius, quam quod alimenta præbeant sacerdotibus, pro his Deum orantibus, ac spirituale pabulum omnibus distribuētib; quique & Deo, & præsulibus Dei vices gentibus de iis rationem reddere debent.

diis Goæ detrahendos, qui inter vicarios distri-
buantur, quos ecclesiis singulis in hac synodo constituere decernit, prout legitur in distributione publicata, & ab eodem archiepiscopo sua subscriptione, & majori suæ archiepiscopalis cancellariæ sigillo munita, quæ illico lecta fuit, audiente, & approbante synodo.

ANNO
CHRISTI
1599.

DECRETUM XXII.

CLXXXI. Ut quoquomodo obviet synodus sacrorum ministrorum hujus dioeceseos indigentia, atque adeo simoniae viam omnem præcludat, cum populi, qui prænitam aliquam summam contribuere debent, utpote inopes, omnia quæ ad victum corporisque cultum illis necessaria sunt, subministrare non valeant, flagitat a catholica maiestate regis Lusitaniae, ut tanquam iustus christianitatis protector, ac in istis regionibus rex unicus dominusque christianus, dignetur pro ea, qua pollet liberalitate, ac beneficentia, annuum pensionem mille saltem, ac quingentorum *Crucigerorum* attribuire (a), ex qua simul, & pecuniarum summa a populis exigenda, hujus dioeceseos vicariis congrua suppetant alimenta; & plane confidit, minime defuturam regionibus hisce regalem beneficentiam, qua Indiarum regiones ceteræ fruuntur. In spem hanc insuper erigitur ab exemplo concilii provincialis Goensis tertii, quod cum maxime optaret horum christianorum obedientiam erga ecclesiam Romanam promovere, necnon simoniae vitium ab his regionibus propellere, idem beneficium enixe rogavit. Postulat ergo synodus ab illustrissimo Metropolitā, ut ad hunc finem apud regem preces suas, operamque interponat, illi & ecclesiae hujus vota, & sacrorum ministrorum indigentiam exponendo; interim vero donec regium responsum habeatur, ipse D. frater Alexius de Meneffes, utpote archiepiscopus Metropolitānus, & hujus synodi præses, secum reputans quanti momenti sit, si domoniae vitium eradicari, & ecclesiarum regimini præesse vicariis ipsis addictis, qui & sacramenta administrant, & res ecclesiae prouderent, ac attente gerant, mille & quingentos *Crucigeros* annuos assignat, e stipendio *Concilior. Supplem. Tomo VI.*

DECRETUM XXIII.

CLXXXII. Quoniam in hac dioecesi longe plures sunt clerici, quam quos divini cultus, & ecclesiae necessitas postulat, & sacrum Tridentinum concilium, non nisi ecclesiae necessarios ad ordines promoveri permittit; præcipit synodus, ut in hac sede vacante, quandiu novus præsul non advenierit, penes quem sit illius regimen, nullus initiatur Sacris, nec ad id facultas ulli concedatur, solumque illis, qui jam initiati sunt, progredi ulterius ad alios majores ordines liceat, prout visum fuerit Gubernatori in hac dioecesi, per illustrissimum Metropolitānum instituendo: monet etiam Synodus, ut qui ad sacerdotalem gradum ascendere debent, instruantur in iis, quæ pertinent ad sacramenta, eorumque administrationem, ac formam absolutionis Sacramentalis, ut ubi opus fuerit, aut in casu necessitatis ea uti possint, absolutionem pariter Ca censuris, quæ semper præcedere debet Sacramentalem absolutionem peccatorum in confessione, saltem conditionalis.

DOCTRINA

De Sacramento Matrimonii.

CLXXXIII. **S** eptimum sacramentum Matrimonium est; & significat juxta Apostolum eam, quæ est inter Christum, ejusque ecclesiam unio. Perficitur Matrimonium mutuo amborum conjugum consensu, verbis, vel signis de præsentis declarato, consensu inquam, qui juxta verborum, vel signorum expressionem suam in præsens sortiatur effectum. Consensus hujusmodi, qui quidem a mundi exordio (b) cepit esse, & sub quacumque lege fuit, a Christo Domino, sacramentorum novæ legis institutore sacramenti dignitatem accipit;

I 2

pit;

(a) Lusitanice *Cruzados* est monetæ genus, pendens aut æquivalens quinque paulis Romanis, & 6. bajoc: si vero sint *Cruciati* seu *Crucigeri* aurei; quilibet horum valorem habet 56. Paul. Rom. la Crozeus pag. 256. vertit pro *Cruciatis*, scuta: at non bene, quilibet enim *Cruciatus* argenteus non pendet in Lusitania nisi 48. Bajoc. Romanos; & Romæ ut diximus æquivalet 50. Bajocis, aut 5. Pauli & Baj. 6. aut alio nomine 440. Reys: Lusitanis.

(b) Sub hac ratione, et ut est naturæ officium, institutum & initum fuit Matrimonium in Paradiso, ante peccatum, inter Adamum & Evam; atque illa nuptiarum lex, quam ipsa diduxerat natura, a Deo confirmata fuit. Vide Tertull. lib. de Anima cap. 22. Hieron. in Cap. 5. Epist. ad Ephesios, & August. lib. de Bono Conjug. cap. 13., & lib. 24. de Civit. Dei cap. 22. Concilium etiam Senonen. anno 1528. in Decretis morum: De ret. 39. asserit: Matrimonium esse a Deo in Paradiso, & in statu innocentia institutum. Sed omnium luculentior habetur institutionis ejus explicatio in concilio Moguntino anno 1549. in cap. 36. per hæc verba: Matrimonium quippe, ab initio ad officium naturæ institutum; tandem ex Dei benignitate, infirmis hominibus ad remedium cessit: ut jam hæc maris & femina commixtio; quæ aliquin propter turpem concupiscentia motum, peccato non careret: propter gratum Sacramenti, conjugibus ad peccatum non impuleretur, sed sit honorabilis connubium, ac liberis immaculatis. Vocatur Sacramentum etiam, in latiori quodam sensu a Theologis; connubium sub lege naturæ & scripta; ceterum ab uno Christo ad Sacramenti honorem proprie fuit elevatum. Videâs Tournely De Matrim. Quæst. 2.

ANNO
CHRISTI
1599.

pit; Unde matrimonium dupliciter considerari potest, & ut contractus, ac naturalis conjunctio, & ut sacramentum a Christo Domino nostro institutum. Conjugio indissolubile, ac perpetuum vinculum Deus adnexuit, quod mors sola dissolvit; juxta illud Christi: *quod Deus conjunxit, homo non separet*. Hoc vinculum ipsi sub utraque consideratione competit, sed potissimum competit ipsi tanquam Sacramento. Per illud, sicuti & per reliqua Sacramenta, confertur gratia; etenim Christus ipse auctor & Institutor divinorum Sacramentorum, sua nobis meruit passione gratiam, qua naturalis ille amor perficeretur inter uxoratos; & firmaretur conjunctionis matrimonialis nexus inter conjuges, & conjuges ipsi sanctificarentur. Duplicem etiam respectum invenimus, & finem in Matrimonio, ob quem institutum fuit: primo & præcipue ob procreationem, & generationem prolis ad mundi conservationem, & propagationem populi fidelis Deo inservientis: secundo & minus præcipue ob remedium libidinis, quo nempe uterentur in hoc propensi vitium, uti remedio a Deo accepto, ne in illud laberentur, cum suis uxoribus in eodem manentes contubernio. Quamobrem non semel tantum, sed pluries iniri matrimonium potest semina, vel viro conjuge vita sancto, cum non solum in primo, sed etiam in reliquis conjugii matrimonii finis obtineri possit. Quibus ita se habentibus, tanquam hæreticos detestatur ecclesia, reprobantes secundas nuptias tanquam illicitas, quod antiquitus nonnulli asseruerunt Hæretici, ac nostris hinc temporibus tuerentur in his regionibus aliquæ Ethnicorum sectæ, superstitioni magis addictæ. Ex prædictis illud etiam consequitur, non solum matrimonium posse contrahi inter eos, qui fecundi sunt, & vim habent gignendi prolem, sed etiam inter steriles, de quibus juxta consuetum naturæ cursum nulla spes est, ut filios procreent: possunt enim vero ii saltem matrimonii finem alterum obtinere: ii vero, qui neutrum finem obtinere possunt, ut pueri impuberes, & qui ad usum Matrimonii sunt perpetuo inhabiles, Matrimonium contrahere nequeunt: quia tamen primum impedimentum a minori ætate ortum, cessat pubertate adveniente, ideoque ecclesia certum præsinivit tempus, quod nisi fuerit expletum, matrimonia iniri non possunt. Quidquid vero de primævo rigore, lege naturali, & subinde de lege Mosaica remissum est, Chri-

stus in lege sua Evangelica in integrum restituit. Quamvis enim antiqui Patres ex primævi juris relaxatione a Deo concessa, plures duxerint Uxores, & lex Mosaica permiserit libellum repudii, neutrum tamen post legem Evangelicam licet. Quamobrem Matrimonium pristinæ puritati restitutum fuit, nec licet cuiquam plures habere Uxores, aut quam habet repudiare, aut aliam ducere, prima superstitæ. Tria insuper sunt matrimonii bona, præcipua, primum nempe Proles generatio, per quam Populus fidelis propagetur, & latius veri Dei cultus extendatur: secundum est fides, quam quilibet conjugum illibatam servare debet erga alterum: tertium perpetuum Matrimonii vinculum, quo significatur indissolubilis conjunctio, & unio Christi cum sua ecclesia; & licet fornicationis, adulteriique causa, licita fiat conjugum separatio quoad contubernium, non licet tamen cum alio matrimonium contrahere, quia Matrimonii valide contracti vinculum, non aliter quam alterutrius morte conjugis dissolvi potest.

DECRETUM I.

CLXXXIV. Sacra Mater Ecclesia celebrationem contractus Matrimonialis ita statuit, ut vel primo aspectu sanctum quid esse, sanctæque tractandum omnibus innotesceret: itaque ad plura vitanda valde abscondenda, atque adeo dignitati hujus Sacramenti minime consentanea, constituit, palam, ac in facie ecclesiæ matrimonia celebrare, scilicet coram vicario proprio, & parochio, aliove sacerdote de ipsius, aut præsulis licentia; præsentibus etiam duobus, vel tribus testibus; quodlibet autem matrimonium absque hujusmodi solennitate parochi, duorumque testium celebratum, eo ipso nullum fore, (a) nulliusque valoris: & quod consensu erat, decrevit insuper, ut nec ipse parochus sine duplicis testis præsentia, nec sacerdos alius sine parochi facultate audeat aliquos conjugere. Quæ cum in hac Diocesi minime servari Synodus certo sciat, nam coram quocumque ex Cassanariis, & ubilibet pro contrahentium libito Matrimonia celebrantur, ex quo, & morum dissolutio, & non leves perturbaciones oriuntur. Præterea diversos ritus (b) ac verba diversa in variis Regionibus ad hanc Diocesim pertinentibus usurpari in contrahendis nubibus; præcipit, ut omnia supradicta, quæ Tridentinum Concilium statuit, integre serventur.

(a) Clandestina conjugia semper detestata est Ecclesia Dei ut ait Trident de Matrim. in Decret. de reformatione cap. 1. & quidem a temporibus apostolicis: Sanctus enim gnatius ad Polycarp. ait: Deest ducentes & audias cum sententia episcopi unionem (matrimoniale) facere, ut sit secundum Dominum, & non secundum concupiscentiam. Constat Tertulian. variis in locis, & maxime lib. 2. ad Uxorem Hermidas apud Gratian. 30. q. 2. Plura etiam capitularia, significant Vippini regis anno 735 & concilia multa; has etiam clauclarias nuptias v. detur Deum variis modis in Gallia punivisse cum ex lib. 7. Capitular. Reg. Franc. Cap. 79. apud Marten. Derit. tom. 2. col. 343. constat, ex illis procreatos esse cæcos, claudos, gibbos, lippos &c. Ipsi tandem Ethnici non probabantur dicente Apulejo Lib. 6. Nuptia in Villa, sine testibus & patre non consentiente facta legitime non possunt videri.

(b) Tridentinum non reprobatur alios ritus & verba; cum enim statuit ut parochus dicat: Ego vos conjungo &c. subdit: vel aliis utatur verbis juxta receptum uniuscujusque provincie ritum. Vide Sess. 24. Dec. de Reformatione. cap. 1. Unde non recte aliqui Scholastici in illis verbis Matrimonii ritum agunt, quæ ut ait Martene De ritibus tom. 2. col. 347. inaudita erant antiquis, quæque in aliquibus

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

ventur : quamobrem quodcumque conu-
bium, Concilii Tridentalis decretis diffenta-
neum, atque adeo contractum sine parochi,
duorumque testium præsentia, declarat esse
nullum, & contrahentes non jungi matri-
monio, sed concubinato implicari. Decer-
nit insuper ut parochus, qui sponsum, &
sponsam audeat jungere, sine duorum sal-
tem testium interventu, similiter Sacerdos,
qui absque licentia Parochi aut Ordinarii
matrimonio assistat, ab ordinibus, & pro-
ventibus per annum absque relaxationis
spe, sint per suspensionis censuram impe-
diti : Matrimonium itidem declaratur nul-
lum, quique ita contraxerunt, rursus con-
jungantur. Postremo declarat, posse con-
trahentes per alterutrum parochum, sive vi-
ri, sive feminae conjungi, & si ut plurimum
per feminam parochum conjungi soleant.

DECRETUM II.

CLXXXV. Matrimonium contrahi debet
verbis exprimentibus mutuum consensum pro
tempore præsenti, quod cum in hac dioe-
cesi plerumque servari non soleat, sed non
raro contrahentes consentiant per verba
habitura suum effectum pro tempore fu-
turo; præcipit Synodus, ut ubi sponsus,
& sponsa se sistunt ad ecclesiae fores, pa-
rochus, vel alius Sacerdos ab illo delega-
tus, aut cui præful facultatem fuerit im-
peritus, superpelliceo indutus, ac stola e
collo pendente, & coram duobus saltem Te-
stibus, eos interroget; nam velint inter se
contrahere? Illique voce tenus afferentibus,
aut manifestis signis consensum explicantibus,
itaque nullus superfluit dubitatus locus: postea sa-
cerdos extremitatem alteram stolæ e collo
suspendit superponat palmæ suæ manus sini-
stræ, supra quam stolæ extremitatem inter-
jectam recipiat dexteram inversam sponsæ,
cui decessit iungatur deinde dextera spon-
si in crucis speciem, sic vero iunctas dexte-
ras, stolæ extremitate altera contegat, iis-

A que dexteram suam superimponat, ita ut ma-
nus ambæ sacerdotis intercipient novorum
conjugum dexteram stola coopertas. Quibus
peractis, signet dexteram conjugum signo
crucis, illisque benedictionem impertiat,
dicens: *In nomine Patris, & Filii, & Spi-
ritus Sancti, Amen.* Curet deinde ut spon-
sa dicat: *Ego N. accipio te N. in meum ma-
ritum legitimum, prout præcipit Sancta Ma-
ter ecclesia Romana.* Mox eandem ferme,
usurpans verborum formulam, sponsus dicat:
*Ego N. accipio te N. in meam legiti-
mam uxorem, prout præcipit Sancta Mater
ecclesia Romana:* quibus verbis adjungat
sacerdos: *Ei ego auctoritate qua fungor,
vos in Matrimonium coniungo; In nomine Pa-
tris, & Filii, & Spiritus Sancti Amen;* &
aspergendo eos aqua benedicta dicat: *Per
asperersionem huius aquæ benedictæ donet vo-
bis Dominus salutem, & benedictionem Amen.*
Si vero conjuges primas celebraverint nup-
tias, eos ad Aram maximam ducat, & su-
per illos ibi genuflexos, benedictiones re-
citet, quæ habentur in Rituali Romano de
administratione Sacramentorum, quod Sy-
riace translatum ad manus sit in omnibus
ecclesiis: si autem contrahentes fuerint vi-
dui (a), benedictiones non recitabit, sed
facta oratione intra ecclesiam, eos dimittet.

DECRETUM III.

CLXXXVI. Ut nulla circa Matrimonia
fraus obrepere, innotescant etiam impedi-
menta ipsis obstantia; constet insuper cun-
ctis de eorum celebratione: nec non quoad
omnia Sacro Concilio Tridentino conformen-
tur: præcipit synodus, ut inviolabiliter,
ac rigorose, quæ ab illo stabilita sunt, ob-
serventur, atque adeo nomina futurorum
conjugum publicentur in ecclesiis intra il-
lorum Parochiam, idque tribus diebus fe-
stis, & Dominicis, ubi populus ad audiendam
missam convenerit, fiat per Parochum,
vel alium de ipsius mandato; dicendo
optat

bus Ritualibus etiam ante 400. annos exaratis considerantur. Memorare libet quod habent ad a. S.
Amatoris, episcopi Antifiodor, qui cum celebraret nuptias, & episcopus Valerianus, loco verbo-
rum benedictionis nuptialis, recitasset orationes pro ordinando Diacono; solo ipso & conjugis loco
animadvertentibus, quasi divino nutu id factum esset, de proposito servanda Virginitatis transire cam-
perunt. Sacerdotis verba, quibus nubentes iungebantur, arctiora forte videntur fuisse, percurre-
rent antiqua Ritualia, & lingua vernacula plerumque, ut in Ord. xi. Martene, in quo legitur:
Deest annexa te sponse in nomine Patris &c. In Ord. 13 rhythmus iste ad anulum haec.

*Par est anel l' Elise enjoint.
Que nos deus cœux en ang soient joints.
Par uray amour & loyale foy.
Pour tant, je te metes en ce doy. In nomine Patris &c.*

Deinde subijungebat Sacerdos: *Desponsa vos in facie Ecclesie. In nomine &c.*
(a) Secundas antiquiores ex patribus, bigamiam fornicationi & adulterio adjuvant; neque
permittantur nisi certis legibus. 1. ut mulier non nisi transacto luctus anno contraheret. 2.
ut consensus Sacerdotis & populi accederet. 3. quod etiam hic ordinatur: privabantur benedi-
ctione nuptiali. 4. non coronabantur. 5. arcebantur ab Ecclesiae elemosynis. 6. subiacebant pu-
blicæ poenitentiae, & ab Ecclesiastica communione excluderentur anni aliquando, aut biennii
spatio. Dura semper visa est, lex imposita Hispaniæ Regnis in Concil. Tolet. 13. anno 683, ut
nimirum a secundis nuptiis omnino abtinerent: durior autem quam paulo post edixit Concil.
3. Cesar-Augustin. Can. 3. anno 791. nempe *Ut relicta Principis... vestem secularem deponat, &
alseri curiositate religionis habitum assumat.* Tandem bigami non coronabantur; sed ex quo Co-
ronymus Eudoxiam in tertiam sibi uxorem addidit, in aliquibus Græciæ ecclesiis etiam hodie
coronantur a Sacerdote, qui Virginitas aptat corollam ipsarum capiti, Viduis vero humero im-
ponit; quod lepide irrident a Theodor. Studita Ep. ad Nucerat apud Marten. tom. 2. col. 349.
Tertio nubenti (ait ille) ubi nam ponetur corona? In manu, an ad genua?

ANNO
CHRISTI
1599.

optat contrahere Matrimonium N. Filius N. N. & N. talis loci naturalis, cum N. Filia N. & N. naturali talis loci; qui aliquod sciat Impedimentum opponendum, sub excommunicationis pena illud exponat. Vicarius autem, cui aliquod impedimentum legitimum denuntiabitur, contrahere volentes non conjugat, quin prius Præfulem de impedimento moneat, ut quod æquum iudicaverit, decernat; legem autem has denuntiationes, & præconizationes præscribentem, præsul tantummodo relaxare poterit, ubi tamen probabiliter suspicetur, aliquem fore, qui perperam eas nuptias impedire conetur; & quamvis tunc illis omisiss, a Vicariis conjungi possint, nihilominus id non præstent, nec nuptiis solemniter benedicant, nisi prius in ecclesia denuntiationes fiant, ut siquæ alia fuerint impedimenta, facilius innotescant; nisi præfule visum fuerit opportunum, quantum ad hanc rem, quidquid lege præscribitur, prorsus remitter: Concilium enim Tridentinum id ejus prudentiæ ac arbitrio permittit. Sacerdos vero qui conjugium contrahere volentes, non præmissis denuntiationibus, nec habita ad id a præfule facultate, conjunxerit, per semestre ab ordinum exercitio, & ecclesiasticorum proventuum perceptione, per censuram suspensionis prohibeatur.

DECRETUM IV.

CLXXXVII. Sacri Concilii Tridentini vestigiis inhærendo (a) præcipit Synodus, ut in unaquaque curiali ecclesia habeatur liber, cujus paginis singulis notæ numerales præsignantur, non secus ac in libro, in quo recenter baptizati recensentur, juxta ea, quæ præscripsimus, ubi de Sacramento Baptismatis. Vicarius in hoc libro nomina contrahentium scribat, locum etiam, diem, mensem, & annum, & testes, qui præsentis extiterint, quos communiter vocant Paternos: in hunc modum: *Dic N. mensis N. anni N. Ego N. Vicarius ecclesie* (apponatur hic nomen Sancti illius, cui dicata est ecclesia, & loci ubi illa sita est) *in matrimonium conjunxi N. filium N. & N. cum N. filia N. & N. tali loco natos, utrumque ad ecclesie januam juxta Sacrum Concilium Tridentinum, fueruntque testes N. & N. Deinde nomen suum Parochus & ambo testes subscribant; quando vero alius sacerdos, facultate sibi a vicario, vel præfule impetrata, aliquos matrimonio conjunxerit, subscribet ita: *Ego N. Cassianus de licentia N. vicarii loci N. (vel de licentia**

Prælati, si eam habuerit) conjunxi ad ecclesie januam N. filium N. & N. (nominatis parentibus ipsius) loci de N. [locum designet, in quo degunt, prout præcipitur a Concilio Tridentino] fueruntque testes N. & N. quorum nomina scribat: postea (suum nomen addat, idemque post illum faciant testes, qui matrimonio, dum contraheretur interfuere: & hic liber inter alios ecclesie diligenter asservetur. Præsul etiam in Visitationibus, si quid de rebus nuper præscriptis neglectum fuerit, sedulo inquirat.

DECRETUM V.

CLXXXVIII. Quoniam Matrimonium Sacramentum est, atque adeo gratiam confert, ut ad illud contrahentes digne accedant, hortatur Synodus, decretis Tridentini inhærens, (b) præcipitque, ut illi triduo ante, graves culpas, si quas habent, confessione expient, ac deinde, nisi aliquid obiter, Sacram. Mensam adeant; quod si fecerint, a vicariis, quorum erit de hac re diligenter inquirere, ac celebrationem matrimonii non admittantur. Matrimonia insuper statuit, ut non alibi, quam in ecclesia celebrentur, qua in re caveant contrahentes, ne vel propria, vel aliorum ignavia ad ecclesiam accedere detestantium, se abripi sinant. Quæ tamen sic accipi vult Synodus, ut nihilominus matrimonium verum sit, ac validum ubicumque celebretur, dummodo fiat coram parochio, ac duobus testibus: solum itaque ut ea, quæ Sacramento debetur decencia servetur, parochis inculcat, ut seclusa urgentissima causa, matrimonii extra ecclesiam non assistant.

DECRETUM VI.

CLXXXIX. Perpetuo ecclesia, etiam in lego veteri, gradus prohibitos proquinquatis agnovit, intra quos matrimonium celebrari nequit, & celebratum nullum est, & irritum; & ex hujusmodi gradibus alii sunt, intra quos divino naturali jure prohibetur, ut primus gradus inter ascendentes & descendentes, ac inter Fratres; alii qui jure prohibentur positivo. Itaque declarat Synodus, gradus, intra quos presenti tempore ecclesia matrimonium, non habita prius relaxatione, contrahere vetat, contractumque sine illa, nullum sortitur effectum, computari debere usque ad quartum gradum inclusive, tum consanguinitatis, tum affinitatis, nec ultra extendi; in quorum secundo recent-

(a) Trident. Synod. Sess. 24. Decret. de Reform. cap. 1.

(b) Ita disponit Tridentin. Decr. de Reform. cap. 1. Sess. 24. Idem habet Remense anno 1564. celebratum. Annuadversione dignum est illud Concilii Aqueusis. Contra maleficia, conjuges antequam contrahant, saltem triduo ante matrimonii consummationem sua peccata confitentur, & ad Eucharistiam accedant. Ita Aqueus Concil. anno 585. 1st. de Matrimonio. Sub dispositionem etiam imperitabilem sponsus sacra communio in Ecclesia latina, ut constat ex Missali Gelasiano, & Ms. Codic. Remensi & Gellonensi. In Græca idem fiebat, at sub una tantum panis specie communicabant; & licet in Euchologiis mentio fiat Calicis in nuptiis, intelligendum est loqui de calice viro, in quo vinum non consecratum ipsis porrigebatur; quique ex Eucholog. Crispi Ferrata laudato ab Arcudio lib. 7. cap. 31 frangi iubebat debet; ne tamen isti componas ritum servatum in Madure, frangendi in nuptiis nucem indicam, vel Coco, qui Decreto Card. Tournonii prohibitus fuit anno 1704. & a Bened. XIV. an. 1744. in Constit. Omnium sollicitudinum.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

reconferuntur ex Patruclibus Fratres (a) Filii ex Fratribus (b), & ex Avunculo ex parte patris, aut matris (c) in tertio filii confobrinatorum (d) filii ex patruclibus (e) & ex avunculis patruclibus patris aut matris, (f) in quarto tandem filii Sobrinorum, & nepotes patruclium, & filii ex confobrino patris, aut matris, aut patruclium avi, aut avie (g). Atque intra eisdem affinitatis gradus etiam prohibetur matrimonium inter affines uxoris, & viri, si cum aliquo eorum contrahentes prius conjuncti extiterunt. Inter affines vero per copulam illicitam impedimentum non protenditur ultra secundum affinitatis gradum; extra eos autem gradus, nulli sunt alii, qui matrimonium impediant. Contractum vero intra gradus illos quatuor, est prorsus irritum atque invalidum; & qui contraxerint, lethalis peccati concubinarus rei erunt, non veri conjuges. Quia tamen potest aliquando contingere, ut iustus de causis, velint contrahentes conjugium inire, intra gradus jure tantum positivo prohibitos, matrimonium impeditentes; si id contingat, parere debent legis ecclesiasticæ relaxationem, vel a sancta sede apostolica, vel a præsule, qui a sancta sede ad delegatam facultatem habuerit, expensis gradu, a cujus impedimento per legis relaxationem solvi petit, necnon causa, quæ ad hoc ipsum compulerit; quæ in re se gerat præsul, prout sibi in Domino videbitur. Præsul insuper, qui relaxandi facultatem a sede Apostolica obtinuerit, id faciet omnino gratis, nihil accipiendo a contrahentibus, etiam spontaneæ exhibitum, ut ab hac synodo præscribitur. (b)

DECRETUM VII.

CXC. Ultra corporalem propinquitatem consanguinitatis, & affinitatis, quæ in præsignatis gradibus connubia impedit, alia

superest cognatio, quæ pariter impedimento est connubiis. Vocatur hæc cognatio spiritalis, (i) & intercedit patrinum inter & matrinam, ac filium spirituales, necnon inter Patrem, & Matrem ex una parte, Patrinum, & Matrinam ex alia, quæ personæ sunt inter se compadres, & commatres. In Baptismo itaque patrini, qui puerum Baptizatum a sacro fonte excipiunt, similiter in Sacramento confirmationis, qui confirmandum adduxerit, & præsentaverit, & idem de aliis, quorum nuper meminimus, ut diximus in decretis de baptismo, & confirmatione, cognitionem contrahunt, quæ quidem spiritalis cognatio, tam inter Patrinos, & filios spirituales, quam inter compadres, & commatres Matrimonium impedit, itaut sine relaxatione a sede Apostolica obtenta, vel ab alio a sede Apostolica delegato, validum Matrimonium contrahi nequeat; & qui contraxerint, ob nefarium concubinitus crimen, æternæ damnationis rei sunt. Petant ergo cognitionis hujusmodi vinculo obstricti relaxationem, juxta ea, quæ nuper dicta sunt. Admodum raro tamen, & nonnisi ex graviori aliqua causa relaxationes hujusmodi, juxta laudabilem ecclesiæ consuetudinem concedi solent.

DECRETUM VIII.

CXCI. Cum hætenus in hac dioecesi impedimentum cognitionis, quoad aliquos gradus ultiores jure ecclesiastico initum, non satis perspicue innouerit, nec satis fuerit compertum, facultatem illud relaxandi propriam esse sedis Apostolicæ, hinc factum est, ut hujus ecclesiæ præsules, quantumvis a sede Apostolica non delegati, impedimentum hoc sæpe numero relaxaverint, atque adeo complures longe ante conjugia sic inierint, & sine ullo conscientie angore, tan-

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) In textu habetur: *Primos cum primos.*

(b) *Filios de primos.*

(c) *Et filios de primis de Pay ou May.*

(d) *Et filios de primis de Pay ou May.*

(e) *Filios de primis cum primos.*

(f) *Et filios de primis cum primos de Pay ou May.*

(g) No quarto primos terceiros, Filios de primos segundos, e matos de primos cum primos, & Tios primos segundos de Pay ou May, e primos cum primos de Pay ou May. Combinationes graduum & Personarum inter se, quibus Matrimonium intra quatuor illos gradus prohibetur, plurimæ, præter allatas a synodo, recenseri possent. Et quidem Nestoriani gradus consanguinitatis & affinitatis observant, de quo vide Jesuabum Arzanitam *Can. 13.* & Timotheum *Can. 18.* Omnium autem diffusior est in recensendis personis Ebedjesus Soben. *Epist. Can. Par. 2. cap. 1.* qui designat quinque supra sexaginta feminas, totidemque viros, quibus ex propinquitate interdicitur Conjugium. Ad Græcos autem propius accedunt, quam ad Latinos, in recensendis gradibus; de discrimine vero inter Græcos & Latinos vide Arcudium *lib. 7. cap. 30.*

(h) Hæc ad præscriptum Tridentini Concilii stabilita sunt in quo. *Sess. 24. cap. V. de reform. Matrim.* cavetur quod vel nulla detur dispensatio, vel raro, ex causa, & Gratis concedatur. Vide infra *Dec. 8. Not.*

(i) Canones Arabici Niceni statuunt, quod si quis contrahit cum Patrinis vel Matrinis, habeatur tamquam Ebnicus, donec separetur, & annis viginti agat pauperum. Trullana Syn. *art. Can. 53.* quod separetur & penas subeat fornicatorum. Ex ecclesiastico tantum jure, cognatio spiritalis Matrimonium dirimit, ratione ut videtur, desumpta ex cognitione legali adoptionis filialis: Quoniam spiritalis necessitudo [ait Trullana.] seu affinitas, corporum conjunctione major est. Initium hujus impedimenti statuitur a Juvenio ante finem seculi quarti, at fundamento ruinoso Epistola Deus dedit Papa ad Gordianum Hispanum. Illud certum est, illius impedimenti meminisse sec. 6. Justinian. imperat. in *leg. 26. Cod.* Videtur eruditiss. Catalan. *rom. 3. in Concil. ad Can. 53. Trullana.* Altum est silentium de hoc impedimento in auctoribus Nestorianis, & eorum Constitutis. Synod. unde ii & consequenter Malabareses Christiani D. Thomæ, antiquam in hoc ecclesiæ suæ disciplinam tenebant, ut proximo *Decr. 8.* perspicue fatetur nostra Synodus, Italo Græci id observare tenentur ex *Constit. Bened. XIV. Et si Pastoralis.*

ANNO
CHRIST.
1599.

tangam veri conjuges vivant, opportune synodo, ad consulendum verè tranquillitati conscientiarum, visum fuit, ut prædictos conjuges a cognationis impedimento solveret R. Metropoli, ea facultate, qua in his regionibus pollet, sibi delegata per Diploma, sive Breve Gregorii papæ XIII. felicis recordationis, ad petitionem P. P. Societatis Jesu, ac per Clementem papam VIII. nunc Dei ecclesiam gubernantem confirmatum; quapropter hac utens facultate, & consultis etiam laudaris Societatis Jesu Patribus, ad sedandas conscientias eorum, qui freti concessionibus omnino irritis, contraxere connubia, prælaudatus Dominus omnes, qui prædicto modo irritè contraxerint, solvit ab omni impedimento, (a) B ordo a quocumque cognationis, sive spiritualis sive corporalis, sive consanguinitatis sive affinitatis gradu, ex his, in quibus ex jure ecclesiastico, si matrimonium contrahatur, contraclus nullam firmitatem habet, & omni caret effectu. Hanc insuper relaxationem firmam ratamque haberi vult, perinde ac si illa singulorum conjugum, qui illa indigent, expressè, & singillatim nomina recenserentur; quantumque de jure potest, ac debet, id totum tanquam factum accipi vult. Duo tamen hac in re præcipiuntur, primum a R. Metropoli, ut nempe conjuges hujusmodi ad majorem suæ conscientie securitatem, clam suis in domibus, vel ubilibet, ad ipsorum arbitrium, iterum Matrimonio copulentur coram quolibet Sacerdote (cuilibet enim ad id facultatem impertitur) & coram duobus testibus, juxta præscriptum Concilii Tridentini. Alterum quod a synodo præcipitur est, ne in posterum relaxationes hujusmodi ab impedimento cognationis concedantur, nisi ad normam Diplomatum, sive Brevium, quæ in his partibus ad hunc effectum a Sancta Sede Apostolica habentur: si vero secus relaxationes hujusmodi concedantur, irritæ prorsus erunt, & Matrimonia sic contracta, infirma prorsus, & nulla.

DECRETUM IX.

CXCH. Ut in omnibus ecclesiæ universæ se conformet: prohibet synodus, quod ab

illa prohibuit est; (b) ne scilicet Nuptiæ celebrentur a prima die Adventus Domini, usque ad diem Epiphaniæ; nec non a quarta feria cinerum, usque ad diem Dominicum post Pascha, qui tamen dies est in ipsa prohibitione inclusus, nec solum hanc temporum exceptionem, juxta Ecclesiæ sanctionem vult inviolabiliter servari; sed insuper servari vetustissimam hujus ecclesiæ consuetudinem, juxta quam cum Quadragesimalis jejunium inchoetur a die Dominico, qui dicitur quinquagesimæ, ab hac die pariter obligat, & servari debet nuptiarum prohibitio. Aliis vero diebus, quantumvis efusialibus, prout cuique visum fuerit, Nuptiæ celebrari poterunt.

DECRETUM X.

CXCIII. Cum in hac Diocesi nulla ætatis contrahentium connubia ratio habitæ fuerit, idque Sacris Canonibus adverteretur, præcipit Synodus, ne vir ullus, qui decimum quartum ætatis annum, nec femina ulla, quæ duodecimum non exegerit, Matrimonio copulentur. Declarat insuper, præfules legem hanc relaxare non posse, sed ipsorum tantummodo esse, si quis citra ætatem illam contrahere velit, ad examen revocare, an ad Matrimonium idoneus sit necne: Quod si deprehenderit, malitiam ætatis defectum supplere, poterit ipsi facultatem contrahendi impertiri, quod tantum fiat iustis de causis, ut consultius sit conscientie contrahere volentium; ac ne Ethnicorum a teneris annis contrahentium imitatio in hac Diocesi, in qua complures sunt novæ, & decennes; immo etiam minoris ætatis, jam uxorari, latius propagetur, & in dies magis, ac magis augeatur; opportune decernit Synodus, relaxationem concedendam, ac supplementum ætatis protendi non posse ultra quatuor menses in viris, & sex in feminis: neque facultatem ad id intra nuper præfinitos temporis limites, a vicariis concedi posse, sed unice a præfulis. Quod si qui infra decimum quartum annum si viri, infra duodecimum si femina, absque speciali facultate a præfule obtenta, contraxerint, sciant, Matrimonium sic contractum, non esse verum Matrimonium, sed mo-

(a) Perquam oportune, & ex ecclesiæ mente, & benignitate in hoc dispensavit Synodus, dicente Gelasio Ep. ad Episc. Luc. *Necessitas temporum præcepta relaxanda disposuit*. Omnino etiam juxta stabilita Conc. Trident. Sess. 25. Decr. de Reform. Cap. 18. dicente: *Publice expedit, legis vinculum quandoque relaxare: id fiat causa cognita hæc summa maturitate atque gratis*.

(b) Ita habet Trident. Sess. 24. Dec. de Reform. cap. 9. Canone autem ejusdem 11. anathematice ferit nonnullos dicentes, quod prohibere nuptias certis anni temporibus, superfluum esset tyrannica, ab Ethnicis profecta. Primum omnium quod nobis videre licuit Concilium, quod id statuerit, Illerdense est anno 1545. Laudatum a *Grasiano* 33. q. 4. Quocirca adnotaverimus duplici tempore nuptias ecclesiam prohibuisse, tempore nimirum jejunii aut poenitentiae, & tempore orationis, vel devotionis. Propter illud vetitæ sunt ab Adventu usque ad Epiphaniam, & a feria 4. cinerum ad Pascha; aut sicut natuit Illerdense a septuagesima, & idem Nemaufense anno 1584. & postea Synodus a Quinquagesima. Ob alteram rationem cautum est in Aquigranen. Can. 18. anno 836. ne fiant nuptiæ die Dominica; Illerden. excipit tres hebdomadas ante festum Præcursoris, & in quibusdam Germaniæ locis, teste Mabillon. in *Ann. Germ.* pag. 46. dies triginta post Assumptionem Desparæ: sæpius autem vetantur ratione devotionis, & penitentia simul, ut IV. & VI. feria; ut in *Excerptis habetur* Egbert. Eboracen. cap. 106. Quæ omnia non tam intelligenda sunt de nuptiis, secundum se considerata, quam de sollemnitate nuptiarum, quæ præsertim in Benedictione nuptiali consistit: quod optime explicat formula Hispanis usitata pro eo tempore, ubi non edicitur quod prohibentur nuptiæ, sed ita habet: *de prohiben his vacationibus*: id est prohibetur hoc tempore conjuges velare, aut velum super illos cum benedictione expandere.

ANNO
CHRIST.
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

tantummodo sponsalia, si e Matrimonii sponsonem. Sacerdotes autem, qui Matrimonia hujusmodi admiserint, ordinum exercitio, & ecclesiasticis prebentibus per semestre priventur, & contrahentes, donec requisitam impleverint aetatem, sejungantur.

DECRETUM XI.

CXCIV. Cum plures ex uxoris in hac Dioecesi, non expectata ecclesie sententia, cujus est de cunctis causis matrimonialibus cognoscere, ab uxoribus divertant, (a) sicque separati diu maneant, ac saepe pluribus, gravibusque irretiti peccatis; Synodus de hac re certior facta, prohibet has separationes absque ecclesie mandato fieri, atque ita separatos vult, anathematis, aliarumque ad arbitrium pœnarum comminatione compelli a suo pœfule ad redeundum ad proprias uxores; si vero id neglexerint, declarari anathemati subiectos, quousque denovo jungantur; si autem forte habeant justam separationis causam, pœfule eam exponant, qui quod æquum, justumque fuerit judicabit; per censuras etiam, si post primam sententiam legitime appellaverint, cogantur finali sententia acquiescere, per quam lis alterutri conjugum adjudicata fuerit: declarat insuper, non posse juste viros a suis uxoribus separari, eo quod pacta dos non fuerit ipsis soluta (b), qua in re viri sibi cavere debent antequam matrimonium inirent: Si qui ergo hac de causa uxores reliquerint, poenis subiaceant, & ad earum contubernium redire, censura anathematis cogantur.

DECRETUM XII.

CXCV. Cum non ignoret Synodus, Captivos nigros horum incolarum Montanorum fervos, cum ceteroquin christiani sint, nec non aliquos alios ex christianis ibidem degentibus in Silvis, matrimonia Ethnicorum inſtar contrahere, inſeſcendo filium mulieris jugulo, & sine sacerdotis ullius interventu, declarat hoc ritu matrimonia non perfici, & post facta hujusmodi matrimonia, virum, & mulierem convictum habentes, affidui concubinatus reos esse; qua de causa pœcipit; ut qui tali pacto contraxerint,

Concilior. Supplem. Tomo VI.

in ecclesiam adducantur, ac per vicarios juxta formam Concilii Tridentini, & juxta ea, quæ fuerunt superius pœscripta conjungantur; pœterea ut vicarii in captivorum connubia diligenter inquirent, & in hujus decreti executione procuranda omnem operam impendant: Pœsules etiam ad arbitrium puniant Dominos, qui hujusmodi connubia Captivis, aut familiaribus suis permiserint, vel sic conjunctos in hisce simulatis matrimoniis perseverare, multoque magis, si eos rite contrahere volentes, ad ecclesiam non adduxerint. Omnes demum, quorum interest, animadvertant ingens detrimentum, quod suis conscientiis hæc permittendo inferunt, & perniciem plane deplorabilem, quæ hisce malis exemplis in illarum regionum christianos omnes derivatur.

DECRETUM XIII.

CXCVI. Cum compererit Synodus, Monticolarum Christianorum nonnullos, prima superſtite, aliam uxorem in facie ecclesie duxisse, non sine gravi injuria matrimonii sacramento irrogata, pœcipit vicariis omnibus, ac parochis, ut dum ad proprias pervenerint ecclesias, in hos polygamos (c) inquirent, & si quos tales esse deprehendant, ad cohabitandum (d) cum prima omnino compellant; renuentes vero a fidelium communione segregati declarantur, quandiu non obederint; secundæ vero uxores, ab ipsorum domibus, ac contubernio ejiciantur: quæ & inquirendi, & puniendi ratio indiscriminatio exerceri debet in omnes, qui ejusdem criminis rei comperti fuerint, donec aliis ejectis, cum prima uxore cohabitent. Poterunt etiam delinquentes hujusmodi ad arbitrium pœsulis, vel Tribunalis sanctæ Inquisitionis, cujus est etiam de causis hujusmodi judicare poenis aliis puniri.

DECRETUM XIV.

CXCVII. Christianos quam maxime dedecore, inanem fortunatorum eventuum spem, qua illuduntur, superſtitiosis ritibus fovere, in dubium revocari non potest. Id tamen perverſi aliqui Christiani Ethnicorum imitatores non sine Christianæ, quam profiſentur, religionis dedecore facere conſueverunt.

K Nam

(a) Concil. Trid. Sess. 24. Can. 12. sub anathemate statuit, quod Matrimoniales causæ ad Judices Ecclesiasticos pertinent. Et Rothomagen. anno 1231. jubet, quod nec Archidiaconus, nec Rector ruralis, nec Monachus, aut quisvis alius, sine privilegio eas causas judicet: unde conjuges propria auctoritate separationem thori possunt facere ob fornicationem alterutrius, non vero quoad cohabitationem, quæ judicio Ecclesie fieri debet; nisi adulterium fuerit omnino publicum, & notorium.

(b) Dos non soluta frivola est causa; ceterum etiam hujusmodi videtur ea quam lege Ecclesiæ. 12. Regis Vicalis Hoeli Dm legimus; ubi assignatis causis divertendi conjuges, impotentia & lepra, adjungit aliam nempe: Si forſitum vir habent anbelitum. At neque supra superveniens sufficiens reputatur causa dissolutionis, immo neque separationis: ex Lit. 3. lib. 4. Dec. sufficit tamen ad solvenda sponsalia de futuro.

(c) Famulissima æque ac turpis habetur Polygamia Philippi Landgravi Hassiæ, qui de consilio Lutheri, Bucerii & Melancthonis, consentiente etiam uxore Christiana, duxit Margaritam de saal; tabulis scriptis die 4. Martii anni 1540. adfuit Cl. Bollerius Hist. Variat. lib. 6. pag. 231. Edit. Albrizzi anni 1738. ubi Consil. Luth. habetur pag. 261. & Instrum. Copul. pag. 275.

(d) Bracmanes Hinduam admittunt matrimonii contractum, perpetuum ac indissolubile, vehementer aversantes Polygamiam: vide P. & S. Cathar. Senen. lib. 3. cap. 13.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

Nam & Ethnicos & superstitiosos Cassanarios adeunt, qui illos faustos dies, (a) horaque ad celebrandas nuptias prænuntiant; & ipsa nuptiarum die quosdam circulos delineant, intra quos Orizam (b) ponunt, ibique certas aliquas personas, diabolicis quibusdam ceremoniis præmissis collocant: præterea pone ipsorum januas quasdam describunt figuras; demum ceremonias quasdam faciunt, admixtis precibus, quas annulum Salomonis appellant: quæ omnia ad matrimonii faustitatem impie ordinantur. Hos vero diabolicos omnes, ac superstitiosos ritus, quos reprobatur Sancta Mater ecclesia, severe prohibet Synodus, hortaturque cunctos Christianifideles, ne illos suis in domibus exercent, vel exerceri permittant. Qui vero vel exercuerit, vel permiserit, per annum separetur, ac pro arbitrio prælati acriter puniatur: eandemque poenam subeant, qui Ethnicos adierint, pro diebus faustis eligendis.

DECRETUM XV.

CXCVIII. Quia exploratum est synodo, quod dum Christiani hujus dioeceseos, sponsalia celebrant de futuro, atque matrimoniales contractus, id faciunt, adhibitis quandoque superstitionibus, & idololatricis ceremoniis; ac præterea non raro contrahentes non attingunt ætatem (c) requisitam ad hujusmodi consensus; & superstitiosos hujusmodi ritus prohibet synodus, & jubet, in posterum celebrari sponsalia a contrahentibus, qui debitam habuerint ætatem; itaut id, quod agunt, mature advertant, nec puerili quadam facilitate consentiant. Si vero parentes, filiorum impuberum nomine pacisci velint, id faciant per simplicem scripturam, vel contactis de more manibus, aut alio quocumque modo, nihil superstitionis præferente, secus per prælatum graviter puniantur: Præcipit insuper cassanariis in virtute sanctæ obediencie, ne sponsalibus

A hujusmodi superstitione commissis intersint, ne ipsorum præsentia, ac autoritate, ea approbare videantur.

ANNO
CHRISTI
1599.

DECRETUM XII.

CXCIX. Reprobat synodus pravum usum in hac dioecesi innotum, quo recentes Sponsi abstinent ab ingressu in ecclesiam ante quartum diem a celebratione Matrimonii, sicuti etiam usum alium adhibendi occasione nuptiarum lavacrum: quod videtur redolere judaicas ceremonias per Christi legem jam diu abrogatas. Immo novis Sponsis plurimum synodus commendat, ut qualibet indiscriminatim die ecclesias adeant, vel Domine, quando urget præceptum, ecclesiam non adierint, pro certo habeant, se missam non audiendo gaviseri peccaturos, nisi alia ex justa causa id omiserint: Quantum autem ad lotiones, nulla ratione sibi fua deant, eas vel ad spirituaalem animarum salutem, vel ad Divinum cultum, & ad templorum reverentiam pertinere.

ACTIO VIII.

De Reformatione rerum Ecclesiasticarum.

DECRETUM I.

CC. **U**niversa ecclesia catholica a Spiritu Sancto afflata, & edocta, ad melius Christianidelium regimen, commodioremque Sacramentorum administrationem, provincias totius catholici Terrarum orbis in dioeceses distribuit suis subiectis episcopis: dioeceses itidem in Parochias, suis singulatim (d) Parochis commissas, ut quemadmodum dioeceses, inque iis degentes fideles, uni episcopo ac per ipsum Papæ, ac Pontifici Romano, tanquam omnium universali pastori, ecclesie capiti, atque Christi in terris vicario subiciuntur; sic etiam fide-

(a) Ominosum esse uxorem ducere mense Majo, atque Matrimonium celebrare in die S. Joseph esse faustissimum, ut stulta opinatio & error notatur a Concil. Burdigalen. anni 1024. cap. 7. n. 5. & quidem illa superstitio ab antiquis Romanorum ritibus descendit ex illo Ovid. *Eust.* 5. v. 490. *Majo mense malum nubere, vulgus ait.*

(b) Oryza in nuptiis uti, non abimilis est superstitio illi, quæ inter contrahendum in usu fuit apud Romanos, qui farre nuptias celebrabant, & per frugem & molam salam conjungebantur per Pont. Max., seu Dialem flammam: unde *confarreati* & *confarreati*, dicta sunt.

(c) Ad normam hujus decreti, sine le edit t pro Indis, card. Turnonius an. 1704. vetans, impuberum connubia, etenim Infantes sex aut septem annorum, interdu etiam in teneriori ætate matrimonium indissolubile contrahebant. Exortis etiam dubis, declaratum fuit a cong. Emorum anno 1733. servandam esse formam a Tridentino Conc. præscriptam, ubi publicatum fuit, & ejus observantia non sit impossibilis, quam declarationem confirmavit Clem. XII. anno 1734. in Constit. *Comperimus*; cui novum robur addidit Ben. XIV. anno 1744. Constit. *Omnium sollicitudinum*.

(d) Pricis temporibus vel ecclesiarum paroch. erant episcopi, vel episcopi dioecesis erat parochia, ut ex *Can. Apoll.* 13. apparet, quam præcipit, ut episcopo non liceat sua vel sua parochia ad aliam transferre: & sæpius parochia usurpabatur pro dioecesi, ut constat ex *epist.* 1. B. Clem. & ex conc. Antiochen. *Can. & cap.* 18. anno 341. nomen autem parochiæ a pricis Romanis usurpatum fuit, hec aut pontificis, & episcopi, quibus postea ecclesia Hierarchicas dignitates a que munera distinxit, ea profana nomina expiando; pontifex enim a *facere* & *posse* dictus, sapientie ecclesie potestatis atque sollicitudini congruebat: vox episcopus id est *Superintendens* vel *speculator*, nomen est Magistratus apud veteres: unde ad sacros Antistites translatus est: ita & vox parochus quæ a *præbendo* venit, quia illius erat munus, necessaria hospitibus præbere, ex illo Horat. *lib. 1. Serm. Saty. 5. sum. parochi, qua debent ligna saltemque* &c. maxime convenit ecclesiarum præfectis; de quorum primavo munere juvabit legere *epist.* 3. Frontonis Academ. Parisien. Cancellar. *De origine Parochiarum*, Parochiani autem institutio tribuitur Dionysio papæ anno circiter 261. in *Can. ecclesiarum* 13. *quasi. 1. & c. Pastoral.* de his que sunt a Prælat. De iis omnibus ea, qua pollet ecclesiastica eruditione pertrahat V. clariss. Muratorius tom. 6. *Antiq. medi ævi dissert.* 74.

ANNO
CHRISTI
1599.

fideles incolæ uniuscujusque parocciæ uni subderentur paroco, ac vicario, qui ipsis sacramenta ministraret, essetque illorum pastor, animarumque sibi commissarum curam gereret; ac rursus per eum episcopo, per episcopum papæ, ac per papam Christo submitterentur: & quidem hic ordo, inviolabiliter in ecclesia, toto orbe diffusa, fuit perpetuo servatus. Ex hujus divisionis, ac distributionis neglectu ecclesia hæc Montensis inordinata adeo, ac informis apparet; quilibet enim libito, & arbitrio suo vivit: nemo est, qui alienam licentiam coerceat: nemo cui animarum cura fuerit commissa: nemo qui designatus pastor fidelibus, in occurrentibus necessitatibus provide succurrat: nulla demum præfinita paroccia, nulla curialis ecclesia, quam adire fideles horum montium incolæ teneantur: quapropter synodus, ut malis hujusmodi occurrat, universæ catholicæ ecclesiæ morem gerendo, statuit hanc etiam dioecesim in paroccias distribui, singulis attributa parte populi, prout opportunius visum fuerit; designato etiam vicario particulari, qui curam gerat animarum, sibi commissarum: Cassanarios autem, & Chamazos in unaquaque ecclesia repertos, tanquam beneficiarios ipsius, coadjutoresque vicariorum, tam in administratione sacramentorum, quam divinorum officiorum celebratione, ecclesiæque servitio, prout hæcenus habendos esse: fruantur etiam iisdem emolumentis, & lucris, quibus nunc gaudent; quia in re synodus nihil ipsis detrahendum censet; exceptis tamen iis, quæ ob administrationem sacramentorum, non sine labe simoniaca corradebant, juxta decreta XX., & XXI. De Sacram. Ordinis, quæ integre, & inviolabiliter observentur: vicarii quoque, & parochi suorum curialium, sive suarum ovium catalogum conficiant, ut de eorum vita, & moribus cognoscant, eis sacramenta ministrent, & dum ærumnis, & infortuniis premuntur, solatium, & auxilium afferant. Parocci autem, sive curiales uni attributi parocciæ, non nisi a proprio vicario sacramenta accipere valeant, aut ab alio; de ipsis tamen licentia; prout in decretis de sacramentis superius præscribitur.

DECRETUM II.

CCI. Declarat synodus, distributionem parocciarum, & designationem plebis, iis addicendæ, omni tempore ad Præsulem pertinere: itaut quocumque tempore paroccias dividere, vel unire pro libito valeat, & Concilior. Supplem. Tomo VI.

(a) Curatus dicitur a Cura, & a sacris ædibus, in quibus degant, quæ veniunt latine nomine Curia: unde ecclesiæ parochiales & accolæ illarum Curiales recte nominantur. Vide Pignatell. tom. 6. fol. 98. num. 20.

(b) Utitur hic synodus facultate Tridentini sess. 7. cap. 7. quod per vicarios etiam amovibiles, cura animarum exerceri possit. Constit. autem S. Pii V. abstulit hoc arbitrium episcopis, & præscripsit formam deputandi vicarios perpetuos; alia demum in Bulla: ad exequendum.

(c) Sanctum fuit in Concil. Lateran. 3. Gen. anno 1179. Ne quis multas habeat parochiales ecclesias, sed unam quisque, in qua residet: ita cap. 13. In Concilio vero Emeriten. anno 600. statuitur, quod si uni presbytero plures sunt ecclesiæ commissæ, in singulis sacrificium offerat, singulis Dominis.

(d) Constat hoc decretum cum Concilii Tolet. 16. capite 5. & cum capitulo 19. Emeriten. modo laudati, in quo habetur, quod sacerdos nisi decreto presbytero uni, plures extant commissa ecclesia: vocatur autem ibi ille presbyter Eusebianus, s. fortasse ex inflexione Hispanæ vocis illius ævi, Parochiano.

prout sibi in Domino magis expedire videatur, pro commodiori sacramentorum administratione: unde ipsius est vicarios & curatos (a) ecclesiis præficere; hos constitucere, illosve deponere, sicuti opportunius visum fuerit, ut Christi oves sibi commissæ, & de quibus rationem est redditurus, saniori pastu donentur: in præsentiarum igitur hujusmodi distributionem, divisionemque parocciarum & parochorum R. Metropolitana in proxima ineunda visitatione ecclesiarum instituit dividendo, aut uniendo, prout prudenter arbitrabitur, resque alias, completa jam synodo disponet, quas synodus eadem necessarias judicaverit. Vicarii etiam à Metropolita singulis Parocciis designantur. Iustis demum de causis, & quia id ad commune Ecclesiarum bonum, earumque regimen conducibilis censuit, vetat Synodus Vicarios deputari perpetuos; sed singulos ad Præsulis nutum (b) amoveri posse decernit.

DECRETUM III.

CII. Præterea declarat synodus, nullum Cassanariorum duabus (c), posse præfici ecclesiis, & ab iis fructus percipere, juxta sacros canones; & quoniam in hac dioecesi ex pravo usu a longo tempore introducto, plurimi duabus, aut etiam tribus ecclesiis, quantumvis inter se longe distitis, veluti propriis, sibi que commissis præfunt; eo quod ab ipsorum consanguineis fuerint extructæ, vel aliis de causis, declarat synodus, quod ubi illæ in paroccias erigantur, nulla in eas illis relinquatur jurisdictio, nec in ipsis aliquid præcipere, vel de re aliqua disponere in posterum poterunt; id enim ad proprios ipsarum designatos vicarios ex integro pertinebit: qui vero contrarium attentaverint, a communione fidelium segregati declarantur, & pro arbitrio prælati, tanquam perturbatores plebanus: ceterum optat synodus, ut ex iis Cassanariis, sive ecclesiis præfectis, qui ad tale munus idonei fuerint, nulloque impedimento præditi, ad aliquam ex erectis parocciis promoveantur, prout reverendissimo Metropolitano videbitur: permittit tamen synodus præfati, quod si ipsi non suppetant tot sacerdotes idonei, quot pro cunctis ecclesiis desiderantur, aut non omnes commode sustentari valeant, uni duas (d) commendare possit ecclesias: ita tamen disjunctas, ut utramque regere sine ullo animarum detrimento, & in utraque sacramenta ministrare valeat: quod tamen absque urgenti, & inevitabili causa non fiat.

K 2

AC.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

ACTIO VIII.

DECRETUM IV.

CCIII. Quoniam plurimæ hujus dioecesis ecclesiæ cum ingenti christianorum, ibi degentium damno, Cassanario destituuntur, ita ut per annum integrum, immo etiam per plures, nec sacrum audiant, neque sacramenta percipiant: quod innotuit R. Metropolitano, qui in peracta visitatione Ecclesiarum deprehendit, in eorum aliquibus quinquennio, vel sexennio, nullam fuisse missam celebratam: plurimos item pueros, & etiam nati majores non fuisse baptismate ablutos; præcipit synodus, ut nulla ex ecclesiis in paroeciam (a) erigendis, ne modico quidem tempore absque parochia, & vicario, qui fideliter sacramenta ministrat, relinquatur, utcumque abjectus, & exiguus fuerit populus: in quo plurimum vigilantie exigit a prælato. Verum nisi reperitur Cassanarius aliquis, qui eo loci (quod non infrequenter accidit) pergere velit, quos voluerit, ad hanc ecclesiarum curam poenitis etiam & censuris compellere, ordinibus etenim initiantur, ne fidelium necessitati desit, qui succurrat. Id quod præfenti decreto synodus statuit: congrua vero alimenta ab ipsis accipiant ecclesiis.

DECRETUM V.

CCIV. Cum synodo innotuerit, plures esse Vicos, & pagos in ista dioecesi, in quibus, eo quod longe ab ecclesiis distent, vix vestigium aliquod christianæ religionis superest; nam neque incolæ baptizantur, nec quidquam retinent, quo ab Ethnicis distinguantur, nisi purum nomen; christiani enim S. Thomæ appellantur: quod quidem tribuendum magna ex parte est scordie præsumptum (schismaticorum, qui hanc ecclesiam gubernarunt; præcipit synodus in virtute sanctæ obedientiæ omnibus Cassanariis in ecclesiis vicariis instituendis, ut statim ac ad suas ecclesias pervenerint, de populis, ac christianis, fortasse in pagis aut vicis, suæ paroeciæ finitimis, diligenter inquirant, & si quos repererint, de his R. Metropolitano certiores reddant, qui quod factum opus fuerit, ad Dei obsequium, animarumque profectum provide exequatur. Nec ipse hanc inquisitionem omittet in proxima ecclesiarum visitatione: ubicumque autem hujusmodi non baptizata gentes reperiantur, erigantur ecclesiæ, quibus constituatur vicarius, qui has gentes veraci, ac sinceræ christianæ religionis professioni, ac usui sacramentorum ecclesiæ restituat.

(a) Parochia dicitur a Parocho, quæ etiam vocatur Paroecia, id est accolatus, sive accolarum conventus, aut sacra vicinia: unde accolæ appellantur proprie Paroeci: qui Hispano idiomate *Eccliegies*: ejusdem scilicet fan, accolatus consortes. Qui de Paroeciis & Paroeciis plura velit, consulat Thomam. *Disciplina. Par. 1. lib. 2. cap. 21.*

(b) Inter sanctos & Decreta Concilii Niceni apud Harduinum Tom. I. Collect. 509. §. 1. præscribuntur, *Canones sine officia Deo debita, a Viris & Mulieribus, præfules non habentibus, qui eos nesciant a malis viris, neque Episcopos, neque Monachos, qui eos regant, sed sui ipsimet sunt viri: in ejusmodi ecclesiasticorum penuria quam maxime consulendi; nisi destruerent ad calcem, quod initio supponunt.*

A DECRETUM VI.

CCV. Cum Travancoridis ecclesia pestum ierit, ac christiani pene omnes, ab annis quadraginta ad idololatriam, ac ritus, ceremoniasque Ethnicorum defecerint: nec qui notabili hoc spatio temporis nati sunt, baptismum susceperint; idque non alia de causa, quam quia per annos plures ea ecclesia sacerdotibus destituta (b) fuit, ob distantiam a ceteris ecclesiis, cum tamen adhuc in illa probi aliqui christiani perseverarent; præcipit synodus, ut in illa non secus ac in reliquis, vicarius constituitur, qui quantocius eo pergat, ad instaurandam ecclesiam illam; plures etiam sacerdotes alii, & prædicatores eo mittantur, qui gentem illam ad sanctæ matris ecclesiæ gremium, & catholicæ fidei professionem reducant, ut illustrissimus Metropolitæ præcepit, cum rem hanc cum eadem Gente transigat, ejusque plures baptizavit: quin immo hortationibus ipsis, & rudes illi incolæ designandum vicarium acceperunt, & Rex ipse Travancoridis facultatem dedit perpetuo consulendi in posterum huic ecclesiæ, juxta ipsius necessitatem.

DECRETUM VII.

CCVI. Ad synodi notitiam pervenit, in confinis terrarum Samorim, regis Calcutii per quadraginta leucas ab ecclesiis hujus dioeceseos, in terris prædicti regis ditioni subjectis, quandam inveniri Pagum dictum, *Todanala*, cui olim adjunctæ fuerunt aliquæ christianorum Coloniarum primitus ad hanc ecclesiam attinentes: qui christiani cum modo nihil nisi merum nomen retineant, præcipit synodus, ut ex hac ecclesia illuc Sacerdotes, ac prædicatores mittantur, qui eos ad Catholicam fidem reducere student, & sacro abluant baptismate; etenim ex sollicitudine, qua suam locavit operam Rev. Metropolitæ, ea in spe sumus, ut quod ad eos Christianos attinet, facile ad bonam frugem reditura sint; eo vel maxime, quod uno sacerdotum Ministrorum defectu a christianæ religionis semita discesserunt. Itaque synodus prædictos populos Domino Metropolitano commendat, eorum etiam curam perpetuo gerendam huic ecclesiæ committit.

DECRETUM VIII.

CCVII. Cum multiplicis sancti Olei usus a Christo Domino fuerit institutus, atque adeo Oleum Chrismatis, pro materia Sacramenti confirmationis, oleum infirmorum pro unctionis extremæ Sacramento adhibeatur

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTE
1599.ANNO
CHRISTE
1599.

tur : præcipiantur insuper in eadem sancta Ecclesia aliæ sacræ unctiones Oleo Catechumenorum perficiendæ. Cumque ex traditione Apostolorum, & Patrum ecclesiæ doctrina constet hujus multiplicis sacri Olei usum a Christo fuisse commendatum in ultima coena cum discipulis suis celebrata: Synodus, cui compertum, exploratumque est, Sacri olei usum in hac dioecesi nullum usque hactenus fuisse: immo fuisse penitus (a) ignotum, præcavendi ergo posterum hoc malum, præcipit, ut in singulis ecclesiis curialibus, sive parochialibus habeatur pyxis tribus discretis vasculis instructa ex argento, stanno indico, aut vitro, in quibus multiplex Sacrum Oleum reverenter decenterque asservetur, quæ vascula insuper peculiari signo distinguantur, ne in eorum usu oriatur confusio. Vicariis insuper mittendis præcipit, ut hinc non nisi pyxidibus pro qualibet ecclesia instructi discedant, quas illis Rev. Metropolitanus tradet, eas enim oleo refertas apud se habet, quod multiplex Oleum ipse in ecclesia Carturtenis hujus dioeceseos, proxime elapsa feria (b) quinta in Coena Domini ad hunc effectum sacris precibus, & benedictionibus explavit: dictæ pyxides in armariolo clave obligato reponantur, apud aram maximam, aut Sacram, aut prope fontem Baptismatis, eaque sint velo serico coopertæ, ea qua par est decencia, ac veneratione. Si vero Vicarii longe ab Ecclesiis degerint, vel ex in Sylvis sint conditæ, pyxides illas apud se loco tamen decenti reverenter locent, ne fortis Ethnicorum pateant; utque majori celeritate extremam unctionem deponentibus succurrant: inter gerendum, autem sive ad Ecclesiam pro baptizandis, sive alibi pro ægrotantibus, id muneris semper, quantum res permiserit, Sacerdos exequatur, vel saltem aliquis Chamazius, in Sacris constitutus: quinta insuper feria in Coena Domini quicquid superfluerit Sacri Olei illius anni, vel infundatur ecclesiæ lampadibus, & comburatur, vel in Baptisterium proiciatur, & novum deinceps adhibeatur, quod asportandum erit vel e loco,

ubi in celebratione Paschatis præsul sacris precibus, & benedictionibus illud expiaverit, vel aliunde, ubi illud præsul postea in singulas ecclesias distribuendum reposuerit: vacante autem ecclesia, e sede de Cochim, facultate habita a Gubernatore pro tempore, & Domino episcopo Civitatis illius annuente, asportari curent. Quod si Vicarius in sibi comparando sacro oleo pro sua ecclesia, adeo negligenter se gesserit, ut ultra mensem post celebrationem Paschatis eo careat, suspensione ab executione ordinum, ac proventibus, per semestre a præfule, qui maxime hac super re invigilet, puniatur, cogaturque insuper illud sibi comparare. Infantes vero, qui per id temporis Baptismum accipient, oleo sacro Baptismatis illuc apportato, inungantur; neque Vicarii a synodo abscedant, antequam de multiplicis olei usu, qualitate, & forma ungendi, per viros ad id per synodum deputatos, plene erudiantur, ne in Sacramentorum administratione errent.

D E C R E T U M IX.

CCVIII. Quia plurimum est confusionis in hac Dioecesi, quantum ad observantiam dierum festorum (c), quorum violatio lethale peccatum est, quæ observantia completitur auditionem Sacri, & cessationem a servilibus laboribus, a celebratione contrarium, a publicis nundinis, rerumque emptionibus, ac venditionibus: declarat synodus, sequentes servandos esse dies: nimirum dies Dominicos totius anni.

Januarii prima festum Circumcisionis Domini, & in sexta Epiphania.

Februarii secunda Purificationem Domine nostræ; & vigesima quarta festum apostoli Mathiæ; anno vero bissextili die vigesima quinta.

Martii vigesima quinta, Annunciationem Domine nostræ.

Aprilis vigesima tertia Sancti Georgii martyris pro more hujus episcopatus.

Maji prima festum Apostolorum Philippi, & Jacobi.

Ju-

(a) Nestoriani Indi Malabareses, alique, qui Sacris Oleis non utuntur, atque pro oleo infirmorum usurpant massam quandam ex oleo, aqua & pulvere, seu reliquiis alicujus Sandi, quam vocant *Hunana*, seu *Taibutba*, id est *Gratia salis Sancti*, omnino deservire, non modo a doctrina universalis ecclesiæ, verum etiam a propriis ipsorum Doctoribus, ut facile novitatis revinci possint; quidquid in contrarium nitatur Crozas, de quo vide *Assen. Bib. Orient. tom. 4. pag. 277*, omnia eruditæ atque perpolite enodantem; & *Not. ad Synod. nostram Añ. 4. Dec. 14.* Apud Orientales Syros oleum infirmorum vocatur *lampas*.

(b) Patriarcha Maronitarum benedixit etiam Oleum Sacrum feria V., quam vocant *Myseriorum*; quod oleum vocatur ab ipsis Maronitis *lampas major*, contradistincte ad oleum, quod a solis Presbyteris benedicitur, quod *lampas minor* appellatur. Hoc autem consecratur a septem Presbyteris, aut saltem tribus, idque ex delegatione, cum sæpius oleum a Patriarcha benedictum deficiat, eo quod non nisi semel intra septennium illud *lampas majoris* officium celebrat.

(c) Dominicarum festorumque ordinem per totum anni circulum, a Nestorianis observatum, exactissime recenset *Assen. Bib. Orient. tom. 4. pag. 380*. ex officio divino, Jesu Christi jussu ordinato. Qui vero ecclesiæ Coptorum Alexandrinæ, Sanctorum festivitatis scire aveat, consulat Synaxarium Coptorum, in lucem recens editum a V. Cl. Evodio Apanæ Archiep. *pag. 164. Biblioth. Mediceæ Laurent. Floren. anno 1742.* typis elegantissimis editæ.

ANNO
CHRIST
1599.

Junii vigesima quarta Joannis Baptiste: vigesima nona festum Apostolorum Petri, & Pauli. (a)

Julii secunda Visitationem Domine nostre: tertia festum Apost. Thomae (b); qua die juxta nonnullos fuit translati; & juxta alios ad has oras appulsi; & soler servari ex antiquo hujus episcopalis sedis more: vigesima quinta S. Jacobi Apostoli.

Augusti sexta Transfigurationem Domini juxta hujus Dioeceseos consuetudinem; decima quinta Assumptionem Domine nostre: vigesima quarta festum S. Bartholomaei Apostoli.

Septembris octava, Nativitatem Domine nostre: decima quarta festum S. Crucis de more hujus Regionis; vigesima quinta Sancti Matthaei Apostoli: vigesima nona S. Michaelis Archangeli.

Octobris vigesima septima festum Apostolorum Simonis, & Judae.

Novembris prima festum omnium Sanctorum: trigesima S. Andreae Apostoli.

Decembris octava Conceptionem Domine nostre: decima octava festum Sudoris (c) Crucis gloriosi Apostoli Thomae ex more episcopatus: vigesima prima festum ipsius Apostoli Thomae; vigesima quinta festum Nativitatis: vigesima sexta in prima octava festum S. Stephani Protomartyris: vigesima septima in secunda festum S. Joannis Evangelistae: vigesima octava, tertia octava; festum Innocentium.

Feria quinta in Coena Domini ab hora, qua inchoatur officium in ecclesiis, usque ad mediam noctem sabbati, ex more ecclesiae.

Diem Paschatis Resurrectionis, cum sequentibus tribus, quamvis hactenus non ultra duos dies celebratas hac servaretur.

Diem Ascensionis Domini.

Diem Sacratissimam Pentecostes, cum duobus sequentibus.

Festum Sacratissimum Corporis Domini, Sanctissimi Sacramenti, quod solet in his partibus celebrari, feria quinta post octavam Paschatis.

Item diem Titularis Ecclesiarum, ac festa Sanctorum principaliorum, quibus dicatae existunt; in propria tantum Parochia. Declarat praeterea Synodus, non esse servandas tanquam solennes, & speciali cultu dignas, ut alicubi erat in usu, sextas ferias a Nativitate, usque ad Quadagesimam; tum quia Sancti, qui in aliquibus earum co-

lebantur, suos aliunde sortiuntur designatos festivitatis dies; tum etiam quia nonnulla ipsorum festorum sunt Haereticis dicata, ut superius monuimus, quos nefas est festivitatem colere: Vicarii itaque curent, populum Dominica die inter Missarum solennia admonere festorum illius hebdomadae, ut sciat, quae sint illi colenda.

DECRETUM X.

CCIX. Verum non modo circa dies festos concelebrandos ex praepro, sed etiam circa dies esuriales, quibus obstringatur hic populus lege jejunii, variae ortae sunt dubitates in hac Dioecesi: quamobrem Synodus declarat, ex praepro servandum esse jejunium diebus (d) mox indicandis, tam ex antiquis, quam ex novissime a nobis assignatis: videlicet.

Sacrum, ac solenne jejunium majus Quadagesimae, quod de more hujus Dioeceseos, initium sumit a prima feria secunda post Dominicam Quinquagesimae.

Sanctum jejunium Adventus Domini, quod in hac dioecesi exactissime servatur, a prima Dominica proximiori Kalendis Decembris usque ad festum Nativitatis Domini.

Februarii prima die in Vigilia Purificationis Domine nostre: vigesima tertia, Sancti Matthaei Apostoli.

Junii vigesima tertia in vigilia S. Joannis Baptiste; vigesima octava SS. Petri, & Pauli. Julii vigesima quarta, in vigilia S. Jacobi apostoli.

Augusti duodecima in Vigilia Assumptionis Domine nostre: vigesima tertia, S. Bartholomaei apostoli.

Septembris septima in vigilia Nativitatis Domine nostre; decima tertia S. Crucis: vigesima, S. Matthaei apostoli.

Octobris vigesima septima in vigilia apostolorum Simonis, & Judae; & postrema, omnium Sanctorum.

Novembris vigesima nona in vigilia S. Andreae Apostoli.

Decembris vigesima in vigilia gloriosi apostoli S. Thomae: vigesima quarta, nativitatis Domini Nostri Jesu Christi; etiam alias hae duae ad jejunium adventus pertineant.

Et ut particularis haec ecclesia cum ecclesia universalis consentiat, statuit synodus jejunandum esse juxta praepro universalis ecclesiae, quatuor anni temporibus: dra-

[a] Apostolorum festa celebrabant Nestoriani, non iisdem diebus, in quibus eos colit ecclesia nostra, sed in Dominicis, vel feriis sextis: nullum autem festum aut memoria instituta erat de Circumcisione Domini, & de Virginis Conceptione: & ut scribit Vincent. Mar. a S. Cathar. lib. 2. c. 6. nullos colebant festos dies praeter Dominicos, nisi festa Christi Domini, Nativitatem & assumptionem Deiparae & Apostolorum solennitates.

(b) Ter in anno memoriam D. Thomae Apostoli colebant Indi Malabarenfes; nimirum die 3. Julii, 18. Decembris, & 21. ejusdem mensis. Vide Gouv. Itin. Menes fol. 77.

(c) Festum hoc institutum est in memoriam sudoris, qui e marmorea D. Thomae Cruce scaturit anno 1557. in Meliapore, quod ostentum, pluries postea visum est: Vide Gouv. Itin. Men. fol. 77. & disert. nostras num. 48. Nec minus celebris habetur Crux Cranganorensis, quae cum sit marmorea non secus ac alia, visa est non semel in sublime elevata, atque splendidissimo lumine radians: consule Vinc. Mar. lib. 2. cap. 2. Cruces autem D. Thomae eam expriment figuram juxta laudatum auctorem, quam praefert Crux Equitum S. Mauricii in Sabaudia, & ex Gouv. Crux Lusitana Equitum de Avis.

(d) De antiquo Nestorianorum ordine circa jejunia, Vide Asseman. tom. 4. Bib. Orient. pag. 387. & Dissert. nostr. num. 69.

ANNO
CHRIST
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

nimirum quarta feria, sexta, & Sabbato immediate post diem Dominicam primam^A Quadragesimæ; quæ tamen jejunia in quadragesimali jejunio continentur. Similiter feria quarta, sexta, & Sabbato immediate post Festum Pentecostes: prima quarta feria, sexta, & Sabbato immediate post Festum S. Crucis mense Septembris: prima quarta feria, sexta, & Sabbato post festum S. Crucis ad decimam tertiam Decembris; quæ jejunia comprehenduntur in jejunio servari solito diebus anniversariis Adventus Christi.

CCX. Approbat insuper synodus jejunium præmitti solitum ad assumptionem Domine nostræ a prima Augusti, usque ad illud festum, & ad Nativitatem ejusdem Domine, a prima Septembris usque ad festum ipsius: & jejunium quod vocatur apostolorum, a prima die post festum Pentecostes, per quinquaginta sequentes dies, quippe quæ optime, ac laudabiliter instituta sunt: quamobrem optaret synodus ea servari nunc, sicut antiquitus a primis Christianis in hac regione servata fuerunt: nihilominus quia quantum ad hæc jejunia multiplex fuit consuetudo, & ex opinionum varietate multiplex perturbatio, & conscientiarum hæsitatio, declarat Synodus, neminem, ad hæc jejunia servanda gravi præcepto obstringi, & habenda esse in posterum tamquam opera omnino voluntarie suscepta, & quæ supererogantur, nec his diebus ad cibos efusiales quemquam esse cogendum.

Quantum vero attinet ad triduum jejunii Jonæ prophætæ, quod appellant (a) *Munnano-ba*, & exordium sumit decima octava die primam Quadragesimæ diem præcedente, ob ipsius antiquitatem, & sanctitatem, optat synodus diligenter servari; verum quia Christiani, per hos solent convenire dies in ecclesiis, ibique manducare Nerchas, (b) quæ parantur, laudatum triduanum jejunium non graviter præcipit; omnes tamen gravi præcepto obstrictos esse vult, ad non comedendos memoratis diebus, nisi cibos quadragesimales.

Debent itaque vicarii Dominicis diebus in suis ecclesiis denuntiare populo jejunia illius hebdomadæ, ut admonitus ea servare possit, nec ignorantia excusetur.

DECRETUM XI.

CCXI. Commendat Synodus laudabilem consuetudinem, qua Christiani hujus Dioeceseos servant quadragesimale jejunium abstinentes ab ovis, lacteicinis, caseo, piscibus & vino; immo & ab uxoribus, (c) toto eo temporis intervallo: quæ quidem omnia vult servari inviolabiliter etiam in posterum; sicuti etiam quod jejunia inchoentur feria secunda post Dominicam quinquagesimæ: ut autem nonnulli tollantur introducti pravi usus, declarat legem jejunii non solum exigere abstinentiam a vetitis obsoniis; verum etiam postulare, ut nonnisi semel in die, præfinito tempore sumantur cibi, ceteroquin liciti; post occasum autem Solis, quibus opus fuerit bibere, aut libuerit, ne haustus noceat, esculenti non nisi modicum quid, & leve, instar jentaculi sumatur, quod humanæ imbecillitati permittit ecclesia. Si vero vel qualitatem, vel quantitatem ciborum in vespertino jentaculo non servaverint, vel ultra prandium, & permissum jentaculum comedant, sciant se frangere jejunium, & lethalis peccati reos esse. Illud insuper advertant, quod si ex fragilitate, vel malitia die aliquo præceptum jejunii violent; non exinde non amplius obstringi diebus reliquis lege quadragesimalis jejunii; ut plures putant; sed quocunque die jejunium fregerint, novo se alligari lethali peccato sciant, juxta numerum reliquorum dierum, in quibus jejunare desierint. Præterea sciant jejunium servandum esse diebus festis etiam solennioribus, si tempus præscripti jejunii festos hujusmodi dies comprehendat, exceptis solis diebus Dominicis, in quibus Christianis non licet jejunare. Quamobrem quotquot pravi usus, & falsæ opiniones in materia jejunii in hac dioecesi irrepererunt, corrigendi sunt, & radicitus evellendi.

DECRETUM XII.

CCXII. Declarat synodus jejunandi præceptum, quantumvis urgentissimum non obstringere pueros, & adolescentes ante vigesimum primum ætatis annum, nec senes ætatis admodum provectæ, & debiles: ægrotos, mulieres prægnantes, aut filios lactantes, nec serviliter laborantes licite, & assidue ex inevitabili necessitate, & obligatione, si labor talis sit, ut a jejunante exerceri sine detrimento non possit: nam personæ prædictæ solum debent servare jejunium, quantum ad abstinentiam a cibis vetitis, atque

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) Legendum esse videtur *Munnano-ba*, quod est jejunium trium dierum, ex Malabarico *Munna*, id est numerus ternarius, & *Nojerba*: jejunio: non vero *Munaneba*, ut in textu Synodi, aut *Monnobio*, ut scribit Vinc. M. lib. 2. c. 6. Vide supra num. 132.

(b) *Nercha* est convivii parandi turba fidelium in Ecclesiam certis solennitatibus confluentium, votum seu sponso: in quo ferula *Oryza*, & fructus aliqui nucis Indicæ lacte conditi exhibentur, longo ordine cunctis utrinque sexus etiam inopibus intra Ecclesiam in terra confidentibus; Sacerdotes autem in gradibus sedent altaris. Fit convivium peracta Missa, in qua omnes communicant; recitatis prius quibusdam precibus, quas finito prandio prosequuntur. Quæ convivia præstas agapes non modo referunt, sed æmulantur. Cum ea sunt pro defunctis vocantur *Chata* aut *Ceruta*. *Nercha* autem plerumque fit in Anniversario Dedicationis Ecclesiæ, & in præcipuis solennitatibus; & in aliquorum nuptiis.

(c) Id omnino conforme est pristinae discipline Ecclesiæ; auctor autem Alcorani, morem istum quem aliqui observari præcipiebat, ita eluxit ut juberet, omnino ab uxorio congressu temperare tempore jejunii; cumque Mahomettanorum jejunium servaretur ab ortu Solis ad occasum usque, reliqua erat tota nox, qua licite veniri indulgere possent. Vide *Biblioth. Medicæ*.

ANNO
CHRIST.
1599.

atque adeo vesci cibis esurialibus. Excipien-
di tamen sunt ægroti, quibus licet vesci
ipforum sanitari congruentibus ferculis; si-
militer excipiendæ sunt mulieres prægnan-
tes, quæ possunt cibum aliquem etiam ce-
terisquin vetitum (a) comedere, si illum
concupiscant, quod ipsis permittitur, ne se-
quatur abortus, ut affolet.

DECRETUM XIII.

CCXIII. Damnat synodus stultam opinio-
nem eorum, qui sectantes Ethnicorum su-
perstitiones, censent inutile sibi fore jeju-
nium, nisi primo mane corpus laverint: vel
si quempiam de stirpe abjecta tetigerint;
quamobrem adhuc Naires ad jejunium ser-
vandam coguntur lavacrum adhibere: de-
clarans itaque synodus, neque lotiones hu-
jusmodi, neque vitiationem prædictorum su-
perstitionum contrafactum nulla ratione
pertinere ad jejunium ex præcepto ecclesiæ
servandum, neque ad Christianæ Religionis
professionem, præcipit, ut a præfule acriter
puniantur harum vanarum superstitionum
sectatores, quas etiam atque etiam exoprat
a cordibus Christi Fidelium hujus ecclesiæ
penitus eradicari.

DECRETUM XIV.

CCXIV. Quamvis synodus approbet lau-
dabilem consuetudinem hujus dioeceseos
sacrum inchoandi quadragesimale jejunium,
a feria secunda post Dominicam quinquage-
simæ, nihilominus ut hæc ecclesiæ in tam
salutari ceremonia sacre ecclesiæ univer-
sali se conformet, statuit, ut feria (b) qua-
ta subsequente cineres ritu sacro lustran-
tur, iisque a sacerdote celebrante asperga-
tur caput Christi fidelium additis verbis il-
lis: *Memento homo quia pulvis es, & in
pulverem reverteris*: prout in Rituali Ro-

mano syriace translato de mandato rev. me-
tropolitani habetur: Hac enim sacra cere-
monia excitantur Fideles ad ferventiorē
poenitentiam, ac dolorem suorum peccato-
rum, & ad propitiæ imbecillitatis confide-
rationem; atque adeo ad sanctius, & ma-
jori cum veneratione sacros illos dies cele-
brandos. Curret etiam Sacri ministri, quan-
tum fieri potest, ut cineres sint ex ramis
combustis Dominicæ (c) palmarum anni
præcedentis, quæ Dominica dies in hac Re-
gione appellatur *De Oñanna* prout in eodem
Ritualis libro præscribitur. Populo insuper
denuntient ritum hunc, non esse Sacramen-
tum ullum, sed meram ceremoniam sancte
ab ecclesia institutam.

DECRETUM XV.

CCXV. Ad eundem finem omnimodæ con-
formitatis cum universali ecclesiæ, præci-
pit Synodus a carnibus abstinentiam die Sab-
bati (d) servandam ex præcepto graviter
obligante, in memoriam sepulture Christi
Domini; edere tamen hac die poterunt ova,
lact, butyrum, & caseum. Quod etiam po-
terunt aliis diebus, in quibus sola abstinen-
tia a carnibus præcipitur: & quoniam con-
suetudo non vescendi carnibus feriis quartis,
non servatur in tota dioecesi, sed ali-
cubi tantum: & id quidem a paucis: decla-
rat synodus abstinentiam. hanc esse laudabi-
lem, & optandam; ad eam tamen servan-
dam, nusquam gravi præcepto Christianos
obltringi. Quibus ergo fuerit libitum, etiam
feriis quartis, poterunt carnes edere.

DECRETUM XVI.

CCXVI. Declarat synodus præceptum,
abstinendi a carnibus diebus prohibitis,
jejunandi, ac festos dies colendi, a media-

(a) in

(a) Inter alias abortus causas assignatur cibi alicujus denegati desiderium, & vehemens appe-
titus aliquid videndi, olfaciendi &c. & quamquam al qui putaverint illud desiderium foetus es-
se, non autem Matris, contrarium probabilis apparet cum Cardoso in *Phil. libera Quæst. 101.*
vera ergo causa abortus juxta illum est *Mol. ita natura* (fœminæ) *iliata*: quæ eadem causa memoro,
ut Casuistæ rigidi, non omnia denegent prægruantibus; cavere autem ex debent inter alia, &
nimio usu potionis illius dulcis & aromatica, quam dicunt *Cibolata*, quæ ex eodem auctore abortus
ciet: at erit id surdis canere.

(b) Quatuor anni temporibus, benedictio ac impositio cinerum celebrabatur, ante annos sex-
centos in aliquibus Ecclesiis; immo & cunctis rogationum diebus imponebantur cineres. Vide Mar-
tene *De Rit. tom. 3. lib. 4. cap. 10. num. 32. & eolum 517.*

(c) Etsi aliqui Patres sæculi 4. meminere Dominicæ Palmarum, ut S. Ephrem, ritus tamen
benedicendi palmas, anno 500. primam col. coepit in oriente adherentes Severo Patriarcha Antio-
cheno ex *Cod. Nitrien. Pat. 33. & 34. Rom. 125. & Josue stylite*, qui ait, a Petro hunc epica-
po anno 497. in Mesopotamiam ejusmodi ritum fuisse invecum. Videbis *tom. 3. Ephr. Pref.*
pag. xix.

(d) Quod Malabares Sabbato non abstinerent a carnibus, is ritus erat Orientalis Ecclesiæ, in
qua feria 4. & sexta, Sabbato omisso jejunium servabatur: immo ea disciplina vigeat in Ecclesia
nostra Occidentali anno 1056. quo frequentari coepit abstinentia Sabbati, nec adeo stricte, ut
omnes eam illico servaverint; Baldricus enim Abbas in quendam, qui piaculum ducebat Sabbato
manducare carnem, ita luit.

*Sabbata custodit tamquam Judæus appella-
Cum tamen alterius legis iter tenas.*

Vide Mabli. *Prefat. 2. sæculi 6. Benedictini*: anno etiam labente 1368. non servabatur adhuc Sab-
batum a laicis, bene vero ab Ecclesiasticis: adeas Concil. Varen. *Decr. 90.* Et Parisiis a Nativ-
itate Domini usque ad Festum Purificationis Deiparæ, in nullo Sabbatorum: hoc etiam tempore, je-
junium servatur.

ANNO
CHRIST.
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) in mediam noctem computari, itaut incipiat urgere a media nocte diei antecedentis, ad mediam usque noctem diei esurialis, vel festivi, atque adeo ut res constet exemplo, obligatio abstinendi a carnibus die Sabbati, incipit a media nocte feriae sextae usque ad mediam noctem Sabbati: cum dies Sabbati incipiat ab una media nocte, & ab alia terminetur; adeoque his veluti terminis circumferibatur. Similiter obligatio cessandi ab omni labore servili a media nocte Sabbati, tunc enim incipit dies Dominica, protenditur usque ad mediam noctem diei Dominicae: quia tunc absolvitur dies Dominica, & sequens feria secunda. suum habet exordium. Decipiuntur ergo qui putant se praecepta ecclesiae servare, jejunando, & cessando a servilibus laboribus a vespere ad vespere: nam neque per integrum diem jejunium, neque per diem integrum diem festum praeceptum servant, sed violant praeceptum, quod urget toto die, adeoque a media ad mediam noctem. Præterquamquod sectatores sunt morum, rituumque Judaicorum, quos Ecclesia reprobavit: Hebraei enim suos dies esuriales, vel festos numerant a vespere ad vespere, ubi contra Christiana ecclesia eos a media ad mediam noctem numerare solet.

A vel alia quaecumque e locis sacris, & sepulcris sanctorum, quos colit ecclesia, quamvis veneratione digna sit, nihil conferre possit ad constandum hoc sacramentale ab ecclesia institutum. Quamobrem, praecipit, ut sacerdotes juxta morem universalis ecclesiae, aquam benedicant, infusione (c) salis pariter benedicti, & eos ritus omnes servant, ac preces adhibeant, quae habentur in rituali Romano syriace translato jussu Rev. Metropolita. Vicarii insuper curent eandem benedicendi formam ibi praescriptam fervare, & ex aqua illa urnas appostas implere, vel vespere Sabbati, vel primo mane diei Dominicae: quo etiam die, sacerdos linea veste, sive alba, & stola indutus, & absque planeta antequam sacrum inchoet, Templum percurrat, populum ibi congregatum ad audiendum sacrum, aqua benedicta aspergens, & recitet antiphonam, & orationem, quae in eodem rituali continetur. Idque in solemnioribus missis diaconus praestabit, oratio autem recitabitur semper a sacerdote: vicarii etiam populum moneant, ut subeuntes templum manu in aquam benedictam immersa, signo crucis se muniant, abstineant vero ab oratione illa impii haeretici Nestorii, quam antea recitare solebant in ingressu, cum aquam benedictam fumerent, & quae a synodo tamquam impia, & haeretica reprobatur.

DECRETUM XVII.

CCXVII. Quoniam contra universalis ecclesiae morem, quae aquam lustralem solenni ritu, ac statutis precibus a sacerdote, sacratam, in urna aliqua decenter receptam sub ipsum Templi ingressum servare solet, ut illa se aspergentes fideles venialium remissionem acquirant; in hac dioecesi aqua ad hunc primum usum, non a sacerdote ullo, nec ecclesiae precibus expiatur, sed tantummodo a Capiario, (b) vel Sacrista infusione luti, vel terrae, quam Peregrini e locis Sanctis a S. Thoma Apostolo cultis, vel ex ipsius sepulcro asportant, ad quem usum ex terra hujusmodi globus in ecclesia aservari solet; vel in hujusmodi terrae defectum, aliquibus thuris granis a sacrista, nullis praemissis sacris precibus in aquam injectis declarat synodus, aquam hujusmodi non esse aquam lustralem sive benedictam, nec adhibendam a fidelibus; cum terra praedicta,

Councilor. Supplem. Tomo VI.

DECRETUM XVIII.

CCXVIII. Quia major hujus populi pars christianae religionis institutiones ignorat, nec aliud scit ad summum quam Pater, & Ave, quas tamen orationes. syriace recitat, cujus linguae est penitus ignara, immo major puerorum pars, ne signo quidem crucis munire se didicit, & quod magis pudendum est, plures ex Chamazibus ipsis, quamvis ad sacros ordines promoti, non bene callent christianae Fidei elementa, & praecepta decalogi; praecipit synodus, ut in cunctis ecclesiis parochialibus existentibus in pago aliquo, vel vico, sive matutino, sive vespertino tempore hora per vicarium praegenda; puerorum aliquis vel ecclesiae Capiarius vicum, vel pagum percurrat, campanulam pulsando, cujus sonitu admoniti puelli, puellaeque omnes in ecclesiam conveniant, ubi vicarius, vel ipsius iussu Cassanarius, vel Chamazius

L chri-

(a) Orientales tam Nestoriani, quam Jacobitae, juxta majorum suorum disciplinam observant jejunia fer. 4. & 6. a vespere exeuntis feriae 3. & 5. & ab occasu ad occasum Solis, similiter festos dies computant, computatio autem dierum a media in mediam noctem ex communi consuetudine servatur in Europa de quo plura habentur in una Gerunden. anno 1720. tom. 1. kysok. Council. pag. 363. licet juxta antiquorum disciplinam a vespere in vespere dies colerentur ex Cap. Omnes etc. de feris. Vide Dissert. n. 110.

(b) Vox Capiarii derivata videtur a diminuto non sit Malabarica, & ubi significat Ministrum Ecclesiae servitio adductum a latino Capiarii ita d. di. teste Porphyrio, quod rerum copia necessarii curam impenderent, qui etiam Parochi Horat. & Ciceroni audiebant; at Capiarius, significat hoc loco Custodem laicum Ecclesiae, cujus est eam emundare, pulsare aera sacra, & alia ejusmodi.

(c) Aquae benedictae usus ex Apostolica traditione descendit, cui sal injicere jussit Alex. I. Ep. 1. si tamen ipse est. Et ex Hincmaro anno 852. ubi habetur, istam aquam die Dominico ante Missam benedici, ipsa populum ingredientem Ecclesiam aspergi, & ex ea (ait) qui voluerint accipiant, & per mansiones & agros super pecora sua, & eorum stabula, super cibum suum, & potum conspergant.

ANNO
CHRIST.
1599.

christiana doctrina (a) eos instruat, eosque præsertim doceat modum se munendi signo crucis, Pater, & Ave, symbolum fidei, præcepta decalogi, præcepta ecclesiæ, articulos fidei, & reliqua omnia christianæ religionis elementa, quæ tamen doceant lingua vernacula, & Malabarica, quam audientes callent, non vero Syriaca, quam penitus ignorant. Hoc enim in more positum est in ecclesiâ universâ, ut pueri, & rudis populus, lingua vernacula instruantur, ut mente intelligant, quod ore proferunt: dominicis præterea, ceterisque diebus festis ante, vel post missam universus populus in rebus fidei instruitur, immo diebus dominicis idem fiat horis pomeridianis, præmissis aliquibus, qui vicum, vel pagum percurrentes, campanulæ tinnitu populum admoneant, ut superius præscriptum fuit: vicarii autem ecclesiarum silvestrium præfixo hebdomadæ die pueros ad doctrinam audiendam & vicinioribus locis congregent, puerorum vero loca remotiora incolentium, instructionem alicui alteri committant: Cassanarii insuper, qui legere, & ceteri hujusmodi ludimagistri christiani, quotidie ante lectiones suos interrogent discipulos lingua Malabarica, ut in ipsorum mentibus melius imprimantur christianæ fidei rudimenta: nulli item puerorum ordines conferantur minores, immo nec tonsura, quin christianam doctrinam calleant, eamque Malabarice recitent, cujus rei examen subeant ad normam concilii Tridentini. In cunctis etiam ecclesiis, liber continens rudimenta Christianæ Religionis Malabarice conscriptus pro instruendis pueris, & rudibus aservetur: propterea rogat synodus P. Rectorem Collegii de Vaipicota Societatis Jesu, ut illum per sui collegii alumnos transcribi curet, atque adeo plura suppetant exemplaria ad singulas hujus diocesis ecclesias transmittenda. Postremo etiam atque etiam rogat, hortaturque omnes christianos, ut vestimentis horis suos domesticos, omnesque e sua familia instrui curent, unde captivorum, & servorum, quos alunt, sit nullus, qui rudimenta fidei ignoret: confessarii etiam inter audiendum poenitentes, eos de mysteriis nostræ fidei interrogent, atque ad ipsa addiscenda hortentur.

DECRETUM XIX.

CCXIX. Ne fideles christiani hujus dioceseos, quoad communes preces ab universali dissideant ecclesiâ, ut hætenus fecerunt, omittentes in Salutatione Angelica postrema

verba, præcipit synodus, (silentio præter-
eundo impiam, & hæreticam formam salu-
tationis Angelicæ, qua perdidit utebantur Ne-
storiani penitus proscriptam) eam sic reci-
tari: Ave Maria, gratia plena, Dominus te-
cum, benedicta tu in mulieribus, & benedi-
ctus fructus ventris tui, Jesus. Sanctus (b)
Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatori-
bus, nunc & in hora mortis nostræ. Amen
Jesus: præterea sic reformari in libris pia-
rum precum, qui sunt in usu in hac dioce-
celi.

DECRETUM XX.

CCXX. Quoniam fideles christiani hujus
Episcopatus, dum sanctissimum profertur no-
men Jesu, nullam ipsi reverentiam exhibent;
ea nimirum impia, & hæretica doctrina im-
buti, qua Nestoriani opinantur, duo esse sup-
posita in Christo, & nomen Jesu esse no-
men suppositi pure humani, quod non me-
retur specialem reverentiam, præcipit Syno-
dus, ut quotiescumque nomen hoc, quod
divinum est, ac tot tantæque in se continet
mytheria, tum quia est nomen Redemptoris
nostri, tum quia est nomen super omne no-
men, in quo juxta Apostolum, oportet
quod omne genuflectatur celestium, terre-
strium & infernorum, præcipit Synodus, ut
quoties profertur in Evangeliiis, orationi-
bus, Missa, Concionibus, & exhortationi-
bus, aut alias quomodolibet, caput omnes
reverenter inclinent, sive stantes, sive se-
dentes, necnon Cassanarii aut ceterorum
quolibet, vel pileis cooperati: Vicarii insu-
per & Concionatores id populo frequenter
inculcent. Et quoniam hoc nomine (c) Iyo
quod in lingua Malabarica idem est, ac no-
men Jesu, sepius infantes donantur in
Baptismate, præcipit insuper Synodus quam-
urgentissime, ut nemini deinceps in Baptis-
mo imponatur, quique illud in Baptismate
habuerunt, aliud assumant dum sacro Chris-
mate confirmantur, neque enim decet adeo
sublimi, Divinoque nomine aliquem appel-
lari.

DECRETUM XXI.

CCXI. Cum æquum sit, festum Nativita-
tis Domini nostri Jesu Christi non minus
solemniter, quam uniformiter in tota Eccle-
sia Catholica celebrari; præcipit Synodus,
ut in sacra Nativitatis Christi nocte clerus,
populusque in ecclesiam conveniat, canen-
di ergo solemniter quantum fas est, pro nu-
mero sacrorum ministrorum, Matutinas pre-
ces

[a] Quales esse debeant Catechistarum dotes aperit S. Clem. Ep. 1. quantæ autem dignitatis munus fuerit in Ecclesiâ præsertim Alexandrina, videri potest in Aulicii Tractat. de Scholasticis.

(b) De additione istius deprecationis, vide supra in Synodo num. 32. Not.

(c) Sanctissimum nomen Jesu Syriace ex Hebræo dicitur *Jesuvang* cum littera *sin* in fine: persi-
di autem Hebræi pronuntiant contumeliose *Istia*, cujus significationem vide apud Maurocentum in
Via Fid. pag. 1401. Frequens est apud Orientales, ex eo nomina componere, ut *Jesuvang* Jesus
dedit, *Jesudad*, idem: *Jesuphani* Jesus exaudivit; *Kamjesus*, surrexit Jesus, *Sabriesus* spes Jesu;
Abdjesus, Servus Jesu; quæ omnia, ut superius vidimus, in textu Lusitanico, & in verbiis Gal-
lica Renaudotii, sunt valde corrupta; non secus atque hoc Malabaricum nomen *Iyo*, quod certe
legi debet *Iso*, id est *Iesus*, vel ut Græci pronuntiant, *Jesus*, id est *Jesuvang*; Malabares enim
carent littera gutturali *sin*, non secus ac Latini & Græci; vide superius in Synodo pag. 128.

ANNO
CHRIST.
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

ces, itaut media nocte plus minuse absol-
vantur, ac postea de more solennis habea-
tur publica supplicatio, sive processio, qua
finita, ea majori qua fieri potest celebra-
te, solennis Missa cantetur: postea poterunt
Cassanarii unam legere Missam, ad Auroram
alteram, & tertiam solito tempore; nove-
rint item sacerdotes, quod (a) præ Solen-
nitatis magnitudine ipsis indulgetur hac die
sacrum ter celebrare: primum media nocte,
alterum sub aurora, tertium denique solita
hora; vel etiam trinas, aut binas missas di-
luculo, dum private legantur; quæ etenim
publicæ, & coram populo recitantur, ordi-
ne præfixo celebrari debent, itaut prima
tantum media nocte celebretur: in prima
autem, & altera missa ablutiones non su-
mantur, sed sumpto Sanguine, prætermissa
ablutione, sacerdos celebrans ultra progre-
diatur; hoc enim pacto naturale jejuni-
um in tribus servabitur: current etiam plurimum
Calices probe abtergere, necnon digitos
aqua purificare, quæ exinde in piscinam
subtus Altare, vel in fontem aquæ benedi-
ctæ, vel in baptisterium proiciatur; Siquis
autem sacerdotum imprudens in prioribus
missis ablutionem hauserit, ad sequentem
non ultra progrediatur, cum jejunium, quod
in celebrante exigitur, vel uno haustu fue-
rit solum.

DECRETUM XXII.

CCXXII. Præcipit Synodus ut sacerdotes
solenniter ministrantes sacramenta Baptisma-
tis, Matrimonii, Extremæ Unctionis, necnon
sacram Eucharistiæ extra Missam, Super-
pelliceo, ac Stola e collo pendente utantur
pro majori actionis decencia, ac reveren-
tia; cumque hæcenus in hac ecclesia usus
superpelliceorum nullus fuerit, R. Metro-
politanus quotquot fuerint necessaria sup-
peditabit; nullus itaque vicarius hinc disce-
pator. *Supplem. Tomo VI.*

dat, quin prius superpelliceum pro admini-
strandis sacramentis accipiat, quo ex præ-
scripto Synodi, ea ministrentur juxta ritus,
& ceremonias Ritualis Romani, jussu R. Me-
tropolitani Syriace translati, quodque apud
omnes aservabitur ecclesias; etenim in illo
habetur baptizandi norma, ungendi infir-
mos, jungendi sponso, cum benedictionibus,
ubi illa exigantur; forma item Absolutionis
Sacramentalis cum consuetis orationibus,
modus Eucharistiæ conferendi; modus exor-
cizandi energumenos: benedictiones aquæ,
cinerum, candelarum, ramorum; Ritus se-
peliendi tam parvulos, quam adultos, ora-
tiones pro reconciliatione ecclesiarum, &
cæmeteriorum; libri itaque hæc omnia con-
tinentes in omnibus habeantur ecclesiis, nec
sacerdotum aliquis suo usui applicare eos
audeat, vel ab ecclesia auferre. Plurimum
etiam commendat Synodus P. Rectori Col-
legii de Vaipicota societatis Jesu hujus
Dioecesis, transcriptos per alumnos hujus
collegii semper apud se plures habere non-
nullos horum librorum, ut ecclesiis, quæ
illis indigent, distribuantur.

DECRETUM XXIII.

CCXXIII. Ad eandem uniformitatem ser-
vandam cum sancta Romana ecclesia, præ-
cipit synodus, ut die secunda Februarii (b)
in festo Purificationis Domine nostræ fiat an-
te Missam cereorum benedictio, tum perti-
nentium ad ecclesiam, tum quos alii in Dei
cultum, & pietate impulsu, benedicendos at-
tulerint: quæ quidem benedictio, prout ha-
betur in rituali Romano Syriace reddito,
fieri debet; deinde absoluta solenni hac be-
nedictione, per ecclesiam, vel circa illam
Cassanarii, & Chamazes suis insignibus ami-
ssi, & cum candelis accensis, longo ordine
supplices incedant, quos comitetur popu-
lus cum candelis pariter accensis, si illas
L 2 ha-

(a) Præcis temporibus plures eadem die idem Sacerdos celebrabat Missas; id postea certis solen-
nitatibus attributum fuit, nimirum, Nativitati Domini, S. Joan. Bapt. &c. Binas etiam in ali-
quibus solennitatibus celebrabant Sacerdotes; atque hoc tempore in Hispaniis multiplex hujus
antiquæ disciplinæ viget consuetudo: in Ecclesia enim Oriolensi, ut constat ex ipsius Episcopo in una
Oriolen. Visitation. Sacror. limin. duas Missas in die Omnium Sanctorum, & duas in sequenti die
commemorationis defunctorum sacerdotes celebrant. In universo etiam Regno Coronæ inclityæ Ara-
gonum in die Defunctorum binæ dicuntur Missæ, a Presbyteris secularibus, ternæ vero a Regu-
laribus, siue id defendat ab immemorabili, siue a Privilegio Julii III. vel Pauli III. vivæ vo-
cis oraculo concessio: de quo vide laudatam *Oriolen. in Theaur. Resol. Conc. Trid. die. 30. Augusti*
1752. Id etiam constat Archiepisc. Bracaren. istam Aragoniæ facultatem postulasse a Clem. XI.
Congregatio autem Concilii die 14. Martii anni 1711. rescripsit: *negative*. Serenissimo vero His-
paniarum Regi, idem indultum pro toto Regno Castellæ petenti ab Innocen. XIII. rescriptum
fuit die 2. Maii 1722. *Non proposita*: quo honorifice denegarentur petita. In Ecclesia igitur Os-
cidentali mos iste ter celebrandi die Natalis Domini, ubique viget, eo tantum exiguo discrimine,
quod cum in ceteris Ecclesiis post mediam noctem datur prima Missa, in Venetorum aliquibus
Ecclesiis, ante mediam noctem celebratur, juxta morem Capellæ Pontificis Sum., in qua ante
noctis dimidium incoatur Missa a Cardinali celebrante, qui jejunus manet ab usque præcedente
media nocte; quæ hoc anno 1744. cantata fuit ab Eminentissimo Card. Dominico Passioneo, GL.
atque eruditissimo viro, atque eruditorum fautore, ac promotore benignissimo.

(b) In sanctionibus Arabicis concilii Nicæni ex Abrahamo Ecchellensi in collectione Harduin.
200. 1. col. 509. fit mentio *festi Cereorum sive Purificationis*. Et cum ex Tillemont. *note 7. sur*
J. C. tom. I. habeatur ex vita S. Theodosii abbatis, quod medio V. seculo celebrabatur festum Pu-
rificationis, & ne tunc omnino novum id fuisse videatur, revocanda videtur hæc institutio ad sæ-
culum IV. unde ex hoc capite, non est cur de suppositione arguantur Sanctiones Arabicæ. Hæc
die duplicem celebrat ecclesia solennitatem; prima est Hypanante, seu Præsentatio Domini in tem-
plo; altera est Purificatio B. Virg. Mariæ. De mysteriis, atque utilitatibus Cereorum benedictio-
rum hæc die videlicet Conc. V. Mediolan. *Par. 1. Const. 6.* Cavetur autem opportune in Concil. Ara-
lat anno 1260. *Can. 7.* ne utantur in processionibus aut Ecclesiis Cereis ligneis, cereæ colore tin-
ctis, quia non convenit quæ sunt cultus Dei, fidiis & simulacris: *ngi: Candele di legno: Italiane*
dicuntur.

ANNO
CHRISTI
1599.

habeant, in memoriam mysterii, quod in hoc Festo celebratur: nimirum solennis illius ingressus, quo Iesus Christus Dominus noster, divinum lumen, ac splendor patris, primum introivit in templum, semetipsum pro nobis nostra indutum humanitate, æterni patri oblaturus. Similiter feria secunda, tertia, & quarta ante festum Ascensionis Domini eadem publica supplicatio habeatur, vel per templum, vel alibi, prout vicario visum fuerit, in qua (a) Litanie legantur juxta consuetudinem sanctæ Romanæ ecclesiæ, quæ pariter in eodem Rituali apponentur, expunctis hæreticorum nominibus, quæ tanquam sanctorum Nestoriani in ipsis Litanis intruserant; exoptat præterea synodus usum Litaniarum pro occurrentibus necessitatibus in hac ecclesia introduci ad Divinam miserationem implorandam.

DECRETUM XXIV.

CCXXIV. Cum deprehenderit synodus in remotioribus hujus dioeceseos partibus, tam Austrum, quam Aquilonem versus, Christianos Silvas incolentes, diebus dominicis, ceterisque festis, præsertim horis pomeridianis, quam licenter vacare labori, & Mercimonio: præcipit vicariis, ut plurimum hac super re invigilent, invehantur, & coerceant, potissimum quos deliquisse compertum: qui vero post trinam monitionem pervicaces fuerint, amoveantur ab ecclesia, nec in ea eos admittant, nec *Cassura* eis exhibeantur, neque Sacerdos ullus ad eos accedat, quousque cum effectu resipuerint.

DECRETUM XXV.

CCXXV. Cum in hac dioecesi plura olim erecta fuerint templa Mar-Xabro, (b) & Mar-Prohd dicata, quos communiter sanctos vociferantur, de quibus nihil aliud de prædicant, quam in has regiones divertisse, plura patrasse miracula, demum Babylonem, unde venerant, remigrasse, vel ut alii afferunt, vita excessisse in civitate Coulan, quorum tamen sanctitas in vulgus sparsa in dubium revocari potest; neque enim quidquam eorum, quæ de ipsis narrantur, scripta vel authentico ullo monumento nititur, nec de eorum apotheosi in ecclesia constat: immo non levis suspicandi causa habeatur, eos Nestorianæ hæresis Sædatores fuisse, cum

Babylone huc venerint, tempore quo hæresis hæc maxime vigeat: præcipit synodus ut quotquot templa ipsius dicata reperiuntur, omnibus sanctis dicentur, solennia etiam omnia, & Nerchæ (c), pro Mar-Xabro, & Mar-Prohd fieri solite, in festo sanctorum omnium prima Novembris celebrentur, necnon in posterum eo titulo nullas ipsis ecclesias nuncupari: etenim dicare Templa, solennia instituere, ac horarias preces recitare non licet nisi in honorem sanctorum, quos ecclesia solenni ritu venerandos proponit, & quorum sanctitatem ipsa publico iudicio approbat.

DECRETUM XXVI.

CCXXVI. Quia, ut experimento compertum est, plures ecclesiæ latrociniiis subiacent, eo quod Capse in quibus fidelium elemosinæ deponuntur, non nisi diuturnum post tempus referantur, ex quo fit, ut egestate oppressæ, ea, quæ ad divinum Cultum necessaria sunt, comparare sibi non possint, præcipit synodus, ut quotannis Kalendis Januarii quatuor viri probatæ fidei, & notæ probitatis in quacumque ecclesia eligantur, quibus tanquam (d) Oeconomis, rerum in ecclesiæ bonum gerendarum cura committatur. Exeunte deinde anno capse referantur, & pecuniarum, quæ in illis continentur ratio habeatur, & in librum referatur ab uno ex quatuor viris electis, qui ratiocinatoris, sive calculatoris munus obibit; postquam autem pecuniarum subductæ fuerint rationes, eadem pecuniæ reponantur asservandæ in Capsa tribus clavibus obferata, quarum clavium una sit penes unum ex quatuor electis, eorum arbitrio deputandum, altera penes vicarium, tertia penes alios duos. Ratiocinator enim nec clavem, nec Capfam apud se retinere debet: habeat tamen hic apud se librum alium, in quo notet expensas, quæ ex dictis pecuniis fiunt in ecclesiæ, sacrarum suppellectilium instaurationem, vel ornatum: Quod si ingentem summam impendendi necessitas occurrat, in hanc impositionem omnes quatuor consentire debent; nec depositarum pecuniarum Capsa aliter referabitur, quam illis quatuor simul cum vicario concurrentibus, quorum cuilibet, si forte sit impeditus, subrogabitur alius. Præter ea quoties novi eliguntur, veteres, qui officio functi sunt, depositum, nu-

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) Litanie minores aut rogationes ante Ascensionis festum tribuuntur ut auctoribus S. Mamerto Viennensi sub Hilario I. an. 461. majores vero in festo S. Marci, S. Gregorio Magno. In Hispania sæculo VII. ex præscripto Conc. XVII. Tolet. per totos duodecimos anni menses celebrantur.

(b) Crozzæus asserit, horum nomina fuisse *Sapor & Perozes*, & quasi ingentis piaculi reum tradidit Gouevam & PP. Diamperenses; quod ipsos *Xabro & Prohd* vocitaverint; hoc tamen levissimum crimen (si tale videtur) a proferendi modo inter Indos, aut celeritate loquendi ipsorum, facillime admitti potuit ab hominibus Europæis: Vide *le Quien tom. 2. Orient. Christ.* col. 1275.

(c) Quod sit Nerchæ vide in Syllabo vocum.

(d) Inter Canones Nænos Arabicos extat 63. 'de Oeconomis, qui curent res ecclesiæ, e quibus unus aut plures proventuum, alii villarum, & sumptuum quotidianorum, alii demum sacræ suppellectilium curam gererent. In canone autem 68. ex *Nicæno Arabice* Abrahami Echellen. unus tantum Oeconomus assignatur ecclesiis, Procuratores vero plures. In ecclesiis Hispaniæ sæculi VI. vocabatur *Oeconomi*, qui vice episcopi res tractabat ecclesiasticas, sine quo nullum episcopum esse oportebat, ut patet ex concilio Tolet. IV. anno 633.

ANNO
CHRISTE
1599.

numerata prius coram illis pecunia, novis tradent: numerata vero pecunie summam calculator in rationum libro notabit, & noviter electi, subscripto suo nomine, eam apud se depositam accepisse testabuntur, ut quovis tempore ratio accepti, & expensi constet, quantumque ecclesia in bonis habeat. *Prelatus* insuper in visitatione huiusmodi libros ad examen revocet, & expensarum rationem poscat, & siquid impendere opus sit in bonum ecclesie, id fieri decernat. Postremo synodus rogat R. Metropolitam, ut quantocius hoc decretum in proxima visitatione executioni mandari iubeat, ne res adeo ecclesiis proficua effectu careat.

DECRETUM XXVII.

CCXXVII. Quia ecclesie fere omnes huius dioeceseos pulvere, & araneorum telis notabiliter fordent, & vix unquam veruntur (*a*), & mundantur, deficiente, qui munus hoc habeat; unde ab illis nitor omnis, & mundities abest; jubet synodus certam detrahi portionem ex elemosynis ecclesie, Capiario sive sacriste assignandam, cuius sit altaria mundare, pulverem e parietibus excutere; lampades, & candelabra expolire, terque ad minus in hebdomada ecclesiam verrere: Capiarius etiam curabit, ut perpetuo lampas uno saltem lychno, ante aram maximam ardeat, sicuti, & quod Urcei olearii, in quibus asservatur oleum ad alendas lampades, in loco posito ab ecclesia collocentur, in qua solum poterit reponi urceolos aliquis, ut sit ad manus, dummodo aspectui non pateat: situla etiam, & lebetes in ecclesia non collocentur, aut alia quælibet parum decentia, sed hæc omnia alibi, aut in domo Capiarii, aut oeconomorum recondantur; ecclesie demum eo quod par est nitore persurgant, nec ut antea sordida suppellectile deturpentur.

DECRETUM XXVIII.

CCXXVIII. Præcipit synodus ut in quolibet sacratio, sive sacristia sint plutei obstrati, in quibus asserventur calices, corporalia, & vestes sacre; sicuti autem non existat sacristia, plutei huiusmodi in aliquo ecclesie angulo collocentur, quousque sacrarum ædificetur: in ecclesiis vero silvarum, ubi adest laronum periculum, vicarii sacram suppellectilem domi suæ conservent. Curent etiam, ut supra altaria non relinquantur,

sic enim vestes, & corporalia fordescent, & altaria ipsa impediuntur, claves autem armariorum vicarii retineant; cumque omnes ferme aræ maximæ in Ecclesiis sint æstuosæ, & suboscure, fenestras fiant circa illas, quæ ferreis clathris ita muniantur: ut luci, aerique liberiori pateat aditus; Ethnici vero foris astantes divina mysteria profpicere nequeant.

DECRETUM XXIX.

CCXXIX. Quoniam universæ pene huius dioeceseos ecclesie, tabulis supra aras appensis destituuntur; quippe Heretici Nestoriani, qui olim ecclesiis præsidebant, laudabilem usum sacrarum imaginum (*b*) respuebant; mandat synodus, ut ex elemosynis ecclesiarum depictæ tabulæ comparentur supra aras appendendæ, quæ res tamen, sicuti alia quælibet, juxta præsulis arbitrium placitumque fieri debet. Hæc autem post erectionem fontis baptismatis, ubi instauratio ecclesie non urgeat, prima omnium cura sit. Incipiendum est ab ara maxima, cuius tabula titulari illius templi respondeat, deinde progrediendum ad aras minores, & laterales, si plures aræ in eadem ecclesia fuerint; ac in cunctis crux præter tabulam, quacumque materia efformata, collocetur. Præterea in cunctis ecclesiis, si capacitas ecclesie id patiat, Pulpitum erigatur, quo facer Orator verba ad populum facere possit: signa item quibus convocentur fideles debito tempore in ecclesiam, in (*c*) turribus appendantur, quæ instrumenta intra ecclesiam locari non debent, quia plurimum perturbacionis afferunt, & ecclesiam ipsam impediunt: sicuti autem periculum imminet a latronibus, qui instrumenta illa succipiant, erigatur turris undequaque clausa, & latronibus impervia; sed quia pluribus in locis reges, & Bracmanes Pagodum erigi extra ecclesiam sublimi in loco Turres vetant; timent quippe (quod est ipsorum delirium) ne Pagodes campanarum sonitu contristentur: in iis locis, in parte aliqua superiore, vel inferiore ecclesie, campanæ huiusmodi suspendantur, itaut templum non impediatur, nec manibus contrahi possint. Postremo si alicubi Cymbala non fuerint, permittitur a synodo usus instrumentorum ligneorum, quorum collisione Fideles ad audiendum sacram, vel concionem congregentur, juxta veterem consuetudinem, quod tamen permittitur usque dum ænea & aptiora ad hunc usum instrumenta consenserint.

DE-

(*a*) At non tantum incuriæ ministrantium id tribuendum est, sed quia illi Christiani, ex consuetudine ab indigenis Ethnicis derivata, nullo aut latere, aut marmore ecclesias sternunt, sed solo vacuorum stercore, quod frequenter renovant, immo eodem, parietes Templi ad duos, tresve altitudinis palmos bene perluniant, quo illa ornatiore reddantur: vide Vinc. Mar. lib. 2. cap. 6.

(*b*) Qui de rebus Indiarum pertractant Josephus Indus, Croxæus, alique asserunt, Nestorianos nullam SS. imaginem, aut icones venerari Cruce Domini excepta; contrarium autem ostendit eruditissime, ut asolet, Asseman. tom. 4. Bibl. Orient. pag. 350. ita ut etiam latissime jam præpagata hæresis, SS. & Imaginum apud eos cultus integer, illibatusque permanferit. Unde quod ait synodus, id ex defectu Fidorum in Malabaribus, vel suggestione Hebræorum ibi degentium, accidisse æstimandum est.

(*c*) De campanariis Turribus, ut vocant; legis nostrum Angelum de Rocca tom. x. pag. 170. & seq. & de campanarum baptismis, ut sit in Hispania ibid. p. 63. leviora tamen quedam castiganda essent: Malabares autem Ethnici, solum permittunt Christianis, campanas intra ecclesias appensas habere, non vero extra illam in Turri, eo quia, ut ajunt, ex campanarum sonitu Idola & Pagodes contristantur.

ANNO
CHRISTE
1599.

ANNO
CHRIST
1599.

DECRETUM XXX.

CCXXX. Docet Synodus, ac declarat, ex vetusta lege, quæ semper viguit, & servata fuit in Christi ecclesia, plures recenseri casus, in quibus polluantur, (a) live violantur Tempia, ita ut in ipsis Sacrum celebrare, aut sepelire mortuos non liceat quousque expientur, id quod ob Juris ignorantiam usque hactenus in hac Diocesi neglectum penitus fuit. Casus ergo, in quibus polluantur templa, sunt. Primo si injuste effundatur humanus sanguis intra templum, vel si vulnus lethale ibidem infligatur, etiam si vulneratus egrediatur, & extra templum sanguinem effundat, vel etiam moriatur: non tamen polluitur si res vice versa contingat; nimirum vulnus lethale infligatur extra templum, & vulneratus confugiens in templum, ibi sanguinem effundat. Similiter polluitur, quamvis percussio vel vulnus infistum in ipso templo lethale non sit, dummodo sit cum effusione sanguinis, & iniuriosum. Secundo si semen voluntarie effundatur intra templum, etiam si id fiat per copulam conjugalem. Tertio si cadaver excommunicati in templo sepeliatur. Quarto idem contingit, si sepeliatur in templo Ethnicus cadaver: in quo casu non solum expiari templum sacris precibus, & benedictionibus, sed etiam parietes abradi debent. Quinto si consecratio, aut benedictio templi fiat ab episcopo publice excommunicato. In his casibus Templum expiandum est ab episcopo, & non ab alio, si templum fuerit ab episcopo consecratum; si vero fuerit tantummodo benedictum, vel ab episcopo, vel ab alio Sacerdote, id fieri debet a vicario ecclesie juxta præscripta in Rituali Romano Syriace translato; sciendum insuper, quod violata ecclesia, violatur etiam cœmeterium contiguum: non vero ab illa separatim; si autem ob enumeratos casus cœmeterium violetur, non exinde violatur ecclesia, etiam si cœmeterium sit illi proximum.

DECRETUM XXXI.

CCXXXI. Quoniam reverentia debita sacris templis sæpissime in hac Diocesi violatur, (b) cum sæpè sæpius Aegroti uxoriatur per plures dies cubent cum suis Uxoribus in ipsis templis, sperantes ob hanc diuturnam moram, & assiduitatem in orando, ope sanctorum se pristinam sanitatem recupera-

turos: immo simul cum ipsis tota familia ibidem cohabitent, ex quo fit, ut plurima, maxime indecentia ibi fiant: præcipit Synodus ut nulli omnino id permittatur, præter quam tempore belli, si populus inermis in templa confugiat consulendi causa propriæ incolomitati: ceterum tempore ægritudinis postquam preces fuderint, cubitum eant in proprias domos, aut domos propinquiores, si forte majori cum perseverantia orare velint, vel etiam se recipiant in templi porticu, nullo modo autem intra templum ipsum.

DECRETUM XXXII.

CCXXXII. Cum frequenter contingat, ut eorum cadavera, qui in silvis obierunt, sine ullo Sacerdotum interventu, & sacrarum precum, & exequiarum honore in locis profanis sepeliantur: præcipit Synodus, ut propinqui, aut ii, apud quos decesserunt, e locis remotioribus asportent cadavera ad loca ecclesiis propinquiora, unde vicarius superpelliceo, ac stola indutus, præeunte Cruce, eamque comitantibus Cassianariis, sacrasque preces canentibus, ea accipiat, & ecclesia sepultura donari curet. Quæ Christianæ caritatis officia erga silvarum incolas quantumvis pauperes, & mendicos, etiam nullo erogato stipendio Vicarii exercere debent. Quod si tunc temporis nulli in Ecclesia Cassianarii reperiantur, nec aliunde opportune advocari possint, Christiani ipsi quotquot haberi poterunt, Christianorum silvas incolentium cadavera, orantes pro ipsorum animabus ecclesiasticæ sepulture tradant, vel in ecclesia, vel in Cœmeterio. Qui vero hæc pia officia neglexerint, & recluserint defunctos ad Ecclesiam, asportare, vel in loco profano sepeliant, graviter puniantur a præfule, & ad arbitrium multentur.

DECRETUM XXXIII.

CCXXXIII. Quoniam pustularum morbus in hisce regionibus censetur maxime contagiosus, sæpe contingit, ut Christiani, qui hoc morbo moriuntur, ecclesiastica sepultura fraudentur, eo quod aliorum Christianorum sit nemo, qui velit eos ad Ecclesiam asportare; quod cum maxime dedecet, & Christianæ caritati adversetur, synodus inculcat Vicariis, ut omni ope curent, ne defuncti hujusmodi pîs exequiis, & ecclesiastica careant sepultura; quamobrem ho-

(a) Casus in quibus ecclesia etiam non consecrata polluitur, recensentur in concil. Nugaroliense IV. Non. Dec. anno 1593. celebrato Can. 12. scilicet feminis aut sanguinis effusione violenta, sepultura excommunicatorum & interdictorum, Hæretici, Schismatici, Pagani & Judæi, quod si offa defuncti & exhumari non possint, per episcopum tantum aspersione aquæ benedicantur. Quo autem ritu ecclesia, vel ob imminentem ruinam, vel alia quacunque causa profananda sit, docetur atque præscribitur a S. Carolo Borromeo in Concilio Mediolanen. IV. par. 1. Can. 20. ubi juxta Tridentini sacri onem inter alia commendatur, quod in eo loco ad usum profanum converso Crucis insigne, ita figatur, ut inde facile auverri nequeat.

(b) Ecclesiastici Malabarenses, iter agentes, in ecclesiis hospitantur, ibique somnos capiunt sub arato tegere; viduus autem ipis ministratur ex elemosynis christianorum vel ex fabricæ deposito. Plures etiam novendialem Deo vovent in ecclesiis cum tota familia commorationem, atque in eisdem cubant, & comedunt, præsertim tempore ægritudinis, ut Synodus indicat; Vide Vinc. Mar. lib. 2. cap. 6.

ANNO
CHRIST
1599.

rum cadavera saltem a longe comitentur, simul cum reliquis Cassanariis sacras, ac fupereas preces canentibus, ac demum tumulari curent. Quæ omnia ad munus suum spectare meminerint, poterunt tamen in iis exequendis debitam cautelam adhibere.

D E C R E T U M XXXIV.

CCXXXIV. Decernit synodus ut ubi in pago aliquo, aut vico erectum fuerit Templum aliquod in alicujus sancti honorem, a quo nomen habeat, si ibidem erigatur aliud (a) templum, non eidem sancto, sed alteri ut titulari dedicetur; tum ut solennitates distribuatur, & statim temporibus unumquodque templum a populo frequentetur; tum etiam ne contentiones fiant. Quamobrem declarat, nulla fieri, ut aliqui falso opinantur, injuriam alicui sacræ ædi, si in eodem pago, vel vico aliæ non eidem, sed Sanctis aliis dedicentur, & eorum nomine subscribantur, quæ stulta opinio in causa est, ut alicubi omnes ecclesiæ ejusdem Sancti nomine appellentur. Statuit itaque, ut recurrente annua celebritate Sancti Titularis alicujus ecclesiæ, vel dum in illa solennis aliqua festivitas celebratur, vel conciones habentur, dum idem non fiat in propria uniuscujusque, omnes in eam ecclesiam conveniant, & ibi congregentur; ne discordiæ inter ecclesias, quæ christianæ caritati maxime repugnant, & usquehactenus vigerunt, ut compertum fuit synodo, in posterum foveantur. Pro ampliori tandem ecclesiarum cultu præcipit, ut in iis, quantum fieri potest, erigantur sodalitates, sive Confraternitates sub eodem titulari, quippe ex iis ecclesiarum indigentia non parum emolumenti accessurum videtur.

D E C R E T U M XXXV.

CCXXXV. Vehementer urget synodus ecclesiarum Vicarios ceterosque Sacerdotes,

A ut ad infidelium conversionem impigre incumbant, eosque ad fidem Catholicam suaviter ac honestis mediis alliciant, potissimum Evangelii prædicatione, nec minimam occasionem eos adducendi ad agnitionem veritatis elabi sinant, tam Naires, quam (b) Chagos, ceterosque obscuro generis; Malloas præsertim montana incolentes, quos ferunt, non adeo esse suis erroribus, ac Idololatriæ addictos, quinimmo Evangelicæ doctrinæ recipiendæ paratiores; undecumque etiam aliqua interluserit erga conversionem ipsorum spes, illico præfati deferant, ut meliori, & opportuniori, quo ipse judicaverit modo, obtineri posse finem conversionis majoremque Dei cultum, sollicite provideat. U genter etiam insinuat, ut cum a Cassanariis hujus diæceseos plurimæ diversis in locis obtentæ fuerint conversiones; studium hoc convertendi Infideles, semper magis magisque in dies promoveatur; cuius rei illustrissimus Metropoli maxime auctor fuit. Assidue igitur munus hoc demandetur Sacerdotibus, & ubi non in frequens Christianorum numerus accreverit, statim templum cum propriis erigantur Parochiis, ut ab iis pabulum accipiant spirituale.

D E C R E T U M XXXVI.

CCXXXVI. Cum synodo innotescat, facilius ad fidem accedere præ Nairis, & nobilibus, stirpe obscura pregnatos, vehementissime cupit modum adinveniri, quo Nobiles ad Christianam Religionem conversi, cum aliis Christianis in eadem simul ecclesia convenire possint; ut par est, (c) cum omnes unum Deum colant, eandem teneant fidem, eisdem utantur Sacramentis, idem etiam cum sit Dominus omnium, apud quem nulla est personarum acceptio, aut ignobilium, magnatumve discretio; ceterum hæc accuratissime pertractando plurimum etiam cunctis his diebus Dominum obsecrando, ac diu multumque circa opportuna

(a) Ejusmodi stulta opinio, alte infederat Indis Malabaricæ, ut putarent ægerime latitum Sanctum illum, cui aliqua Ecclesia dicata erat, si non reliquæ ejusdem oppidi sibi etiam dicarentur, quasi Sanctos invidentia & æmulatio tangere aliquo modo posset, quæ mortales adurit.

(b) Præter Naires, quo nomine veniunt Bracmanes; Principes & Christiani Sancti Thomæ, reliqui recensentur tanquam obscuro abjectique generis; qui pluribus variisque nominibus vocantur Parreis, Polleas, & Chagos &c. Malloas vero dicebantur illi, qui montana incolebant & juga montis Gattis, qui utpote melioris indolis Menestio cordi erant, atque ad ipsos Missionarios direxit.

(c) Si verum esset quod Crozeus scribit pag. 477. Hist. Christian. Ind. nimirum, averfionem ac separationem istam Nairum a reliquis, nullis religionis Malabaricæ principio inniti, sed sola consuetudine, Bracmanum roborata, explicator nobis appareret ratio, quæ Synodum nostram impellere potuit, ad ejusmodi separationem. & fugam contactus tolerandam, tam in præfati Dec. 36. quam in Dec. 2. proxime Actionis 9. & quidem eo loci superstitionis consuetudo appellatur: si enim ad religionem pertineret, nulla ratione tolerari debuisset; quæ enim consuetudo Christi ad Bealial? Et quidem Indorum Prophetæ quidam Kaviler nomine, ut eam consuetudinem extirparet, asserbat, Birumam (Indorum Idolum) pellicem adamasse ex abiectione Barejanorum stirpe procreatam: tum addebat familia dictis a Synodo verbis. Cœlum indifferenter pluit super vos & super illos: Sol æqualiter in omnes lumina suum expandit: Hominum genus unum est, sicut Deus unus est. Gnanigoles etiam (viri sunt inter eos Indos devotioni dediti) nullam Tribuum discretionem observantes, cum omnibus sive Nairibus, sive Parreis colloquantur, omnium ædes frequentant: Nonne omnes nos [eorum quidam aiebat] eadem sumus origine prognati? An non unum est idioma, una lex nobis communis? Navroitas & mors eadem est omnium nostrum; nulla ergo discretio hominum in humano genere. Ut igitur contrarium his sapientum Indorum dictis præjudicium, atque consuetudinem aliquando Indi exuerent, Serenissimi Luitantæ Regis interpositione, agendum esset, ut Nairibus adhiberentur, quicumque fierent Christiani. Vide Ad. 9. Dec. 2. Interca tamen, & quasi ex nostra Synodi amissi (quæ in hac re maxime faciendæ est) plenissime illis Christianis præcepit nuper SS. D. N. Bened. XIV. sua Constit. Omnium sollicitudinum; die 11. Sept. anni 1744. quæ omnia discutit, digerit, atque cavet.

ANNO
CHRISTI
1599.

tuna media conferendo, nullum hactenus inventum fuit, eo quod cuncti Christiani, regibus, dominisque Ethnicis sunt subiecti, qui omnem cum illis familiaritatem, comitatemque hucusque iis exhibitam abrumperent, ubi eosdem abjecti generis quemquam attrigisse, constiterit; quibus omnibus pro rei gravitate a synodo perpenſis, præcipit, ut cum aliqui obscuræ stirpis Christo nomen dare voluerint, ad Baptismum recipiantur, idque continuo præfati nuntietur, ut ipsi separatam ecclesiam, & particularem ministerium Sacramentorum assignet, qua ratione fiet, ut iis, qui de abjecta progenie ad fidem, & salutem a Deo vocantur, aditus ut hactenus ad illam non intercludatur: quandiu vero peculiare pro illis templum non extruitur, sacro e porticibus assint, quousque ab Ethnicis regibus, movente Deo eorum corda, non impetretur, ut quicumque obscuri generis fiant Christiani, nobilium albo adſcribantur, & sic omnis quoad contactum scrupulus depellatur: itaque synodus etiam atque etiam rogat Majestatem Regis Lusitanie, ut auctoritatem suam, qua apud Reges Dominosque Malabaricos maxime pollet, ad hunc finem interponat.

DECRETUM XXXVII.

CCXXXVII. Cupiens synodus Montanam hanc ecclesiam omnibus conformare consuetudinibus Latinæ necnon Sanctæ Matris ecclesiæ Romanæ, cui perfectam derulit obedientiam, cum probe ſciat, juxta morem ipsius signum Crucis, & benedictionem a læva ad dexteram partem duci, itaut dum proferuntur ea verba: *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, prius contacto capite manus per pectus deducatur ad ventrem; deinde transverſim, Crucem perficiendo (a) ab humero sinistro ad dexterum transferatur, id quod mystica ſignificatione non caret; ſignificat enim virtute Crucis Christi Filii Dei, ac Domini Noſtri a læva reproborum translatoſ eſſe ad dexteram partem, quæ eſt electorum; præcipit, ut in inſtruendis pueris, reliquiſque, ipſis inſinuetur modus ſe ſignandi Cruce, qui adhibetur in Eccleſia Latina, atque adeo abrogetur modus inverſus, quo ſe ſignant in hac dioceſi, ducendo manum ab humero dextero ad ſiniſtrum. Hic etiam modus, quem tenet Eccleſia latina ſervari debet a Sacerdotibus, dum benedicunt Populo, ſive in miſſæ Sacrificio, ſive in Sacramentorum adminiſtratione.

DECRETUM XXXVIII.

CCXXXVIII. Declarat ſynodus executionem Teſtamentorum legitime nuncupatorum, ac ultimarum voluntatum eorum Christianorum, qui deceſſerunt, ad præſules, &

A episcopos Jure Canonico attingere; quamobrem ut id inconcuſſe ſervetur præcipit; quicumque itaque ex christianis teſtamentum, cujuſcumque rationis condiderit, quod juxta conſuetudinem ac Regionis ſtylum, ſit validum, ſi elapſo anno ab obitu teſtatoris ejus voluntas adimpleta non fuerit, præſul ad illud exequendum hæredes cogat, ac ceteros, quorum intererit, poenis etiam, ſi opus fuerit, ac cenſuris.

DECRETUM XXXIX.

CCXXXIX. Cum ſæpius contingat, ut migrantibus ex hac vita criminoliſ aliquibus hominibus, quorum ingens aliquod, & ſcandalolum crimen per ora vulgi circumferretur, etiamſ illius nulla habeatur juridica probatio, nolint pro illis reliqui Christiani orare, nec juſta funebria illis perſolvere, quamvis in mortis articulo Confeſſarium petierint, vel fuerint confeſſi, quæ quidem omnia regulæ adverſantur, & conſuetudini Eccleſiæ, quæ neminem publicis orationibus privat, præter excommunicatos, vel quos in actuali peccato mortali mors corripuerit, nullo prævio contritionis ſigno: præcipit ſynodus, ut quantumcumque quis deliquerit, dummodo non moriatur anathemate ligatus, vel in actuali peccato, nullo exhibitio contritionis ſigno, vel decumbens opportuno tempore conſiteri reuſaverit, & Sacerdotem, qui ejus confeſſionem exciperet arceſſere noluert, ut in Decretis de Sacramento Poenitentię ſtatutum fuit, pro illo orent Christiani, funeris officia erogent, eumque in loco ſacro ſepeliant, iſſdem funeris precibus recitatis, quæ pro ceteris Deſunctis recitari ſolent.

DECRETUM XL.

CCXL. Gratias in Domino agens religioſis ſocietatis Jeſu collegii de Valpicota hujus dioceſis, aliarumque reſidentiarum ipſius, ob egregie navatam operam in docendo, inſtruendoque hujusmodi populo Chriſtiano, necnon uberiore eorumdem Chriſtianorum fruſtu procurando, facultatem impertitur ſynodus prælaudatis religioſis, cum illius collegii, tum aliarum reſidentiarum majorum alumniſ, necnon hoſpitibus, ut in quacumque eccleſia, ad quam acceſſerint, valeant conciones habere, catechiſmum explanare, confeſſiones excipere, cetera demum Sacramenta ſolemniter miniſtrare; nulla alia præter hanc licentia requiſita; matrimonii Sacramento excepto, quod niſi parrocho conſentiente, aut poſtulante adminiſtrare non poterunt; præcipit præterea vicariis ceteriſque eccleſiæ Caſſanariſ, cunctoque populo, ut per humanitateſ, & cum gaudio laudatos patres excipiant, immo etiam gratulabundi animi ſignificatione ob labores, ac diſpen-

(a) Re vera ſcrupuloſius egit Synodus circa efformationem Crucis: cum Eccleſia Orientalis uno modo, occidentaliſ altero, alio etiam Ruthenica vivificum illud ſignum ſalva ſemper fide, deſignare poterit. Vide Aſſicman. tom. 4. Biblot. Orient. pag. 388. & Bernard. Ribera Barcinon. *Quæſt. x. Lebo Eid.* pag. 355.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

dispendia ab ipsis tolerata in Montanis, & inaccessis regionibus inrequieto gradu percurrentis, unice procurandi causa animarum salutem. Alacriter etiam ab iis condiscant, quæ ad Sacramentorum administrationem pertinent, & populum in iis, quæ ad æternam salutem necessaria sunt instruere: vicariis insuper, dum illi, vel prima Christianæ Fidei rudimenta tradunt, vel concionem habent, diligenter curent, ut populus in ecclesiam conveniat: plurimum etiam confidit, sibi que pollicetur synodus, audatos patres omnia hæc munia unanimiter cum parochis, ceterisque ecclesiarum sacerdotibus, uno ac indivulso caritatis, & benevolentia spiritui fore adimpleturos.

DECRETUM XLI.

CCXLI. Cum constitutiones sedis episcopalis Goensis in synodis ipsis provincialibus, fuerint pro tota provincia receptæ, & fideliter, (id quod decretum fuit) in tota provincia servatæ; cumque ad illam hæc pertineat ecclesia, tanquam suffraganea, comprovincialis, atque adeo prælaudatis obnoxia Conciliis; synodus probe cognoscens, quantum constitutionibus illis defendendum sit, præcipit ut hæc diœcesis per eas, quantum res tulerint, gubernetur, & potissimum ubi agitur de iis, de quibus hæc synodus nihil expresse docuit. Decernit insuper, appellationes ad petitionem partium concedendas esse ad Metropolitanam a sententia in hac episcopali sede latis, dum illæ legitime, & prout de jure interponantur, & in casibus etiam, in quibus concedi solent. Nihil tamen innovat circa modum, quo tranquille fere omnia litigia ex conventionibus partium componuntur a proprio præfule simul cum quatuor, aut pluribus adjunctis pro libito partium, qua ratione plura dissidia, discordiaque vitantur: ceterum non convenientibus partibus, & ad Metropolitanam appellationem interponere, cupientibus, ipsis appellatio juxta præscriptam juris formam concedatur.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

ACTIO IX.

De reformatione morum.

DECRETUM I.

CCXLII. CUM ex pravis consuetudinibus, quæ a populo fideli extirpari debent, eæ omnium pessimæ jure, ac merito habeantur, quæ Ethnicorum superstitionem, vanosque, ac detestabiles illorum ritus redolent; cumque pravis hisce usibus diœcesis hæc abundet, vehementer synodus cupit, ut prorsus eliminentur, adeo ut populus hic christianus, suam religionem nullis maculis deturpatam, & ex omni parte illibatam, & puram profiteatur. Quamobrem jubet vitari prorsus, (a) quæ sequantur. Primo lavacra, quæ plures, superstitione ducti, ut ritum sacrum colere solent, dum quis ipsorum in domibus vita defungitur, deinde prandia postridie fieri solita pro defuncto ab illius propinquis, quæ lavacra præterire piaculum putant. Lineas etiam quasdam ex oryza circulariter ductas, in quibus circulis personæ quædam occasione sponfalium locantur, aut cum primo oryza infantibus de more exhibetur, id quod hæc populo solenne est. Item consuetudinem superstitione detrahendi filum unum, quando velum, vel panni genus aliud dissecatur, ad flammæ faciendum, quo spectat etiam similis consuetudo venditorum Nolo (b), qui post eum emptori admenum, ex eodem duo granâ superstitione sibi accipiunt. Quæ quidem omnia, cum sint vani ritus Ethnicorum, a synodo reprobantur, nec non severe præcipitur, ut qui ejusmodi superstitiones adhibent, a præfule actriter puniantur.

DECRETUM II.

CCXLIII. Gratissimum esset synodo, ut penitus deleteretur superstitionosa consuetudo ab Ethnicis Malabaræ descendens, rationi & christianæ caritati valde dissimilis, refugiendi nimirum contactum eorum, qui ex humilliore fuerint genere, immo cum eos tangentibus nullam habendi communicationem; sed cum christiani hujus diœceseos sub ditione existant infidelium Regum, quibus, exceptis iis, quæ ad fidem pertinent,

M in

(a) Cuncta, quæ præfenti prohibentur decreto valde indifferentia reputavit Croxæus, & debuissent autem antiquitatis ecclesiasticæ vanissimus assertor semel percurrere antiquos Canones, & præcipue concilii Liptinenfis *Indiculum superstitionum*, & *paganiarum*, quo disceret quam solite cavere debent similes ritus atque ceremoniæ, ex præscripto priscorum Canonum. Videtur etiam *Canonem 67. inter Trullanos*; & *Cl. Muratorii Antiq. Dissert. 59.*

(b) Vide Syllab. Voc. Exotic.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

in reliquis omnibus morem gerere debent, cumque christiani aliquem ignobilioris stirpis tangentes, a commercio aliorum segregentur, itaut nec eos alloqui, neque cum iis negotium ulum pertractare, neque inter illos degere possint; declarat synodus (a) consuetudinem hujusmodi contactus vitandi propter Ethnicos, dummodo christiani agnoscant, eum esse usum omnino inanem & superstitionem Ethnicam, cujus nullum fundamentum sit; adeoque si sponte sua id non faciant, a superstitionis nota & scrupulo esse immunes, ob adductam rationem: unde hæc consuetudo christianis permittitur iis in locis, in quibus a Nairibus videantur aut vereantur ne videri possint, vel saltem possit sciri, si forte aliquis ex prædictis contractibus habitus fuerit: in locis vero remotis, aut coloniis Lusitanorum nullo modo servetur, eamque ibi sine superstitionis nota servari non posse, declarat synodus; immo christianos omnes hortatur, ad humaniter agendum cum pauperibus, & ad excipiendos juxta christianæ caritatis leges quoscunque, quantumvis abjecti generis; præsertim si Christiani fuerint; illudque meminerint: coram oculis Dei omnes nos esse pares, nec apud ipsum esse distinctionem personarum, generis, aut dignitatis, nam idem est dominus omnium; quod si non obstante cautela, quæ ipsis in regionibus sub regum infidelium ditione positis permittitur, accidat ut aliquem ex ignobili stirpe tangant, illud maxime caveant, ne lavacra adhibeant; cum an loti sint nec ne, ab infidelibus resciri non possit. Caveant etiam christiani, qui regiones ad australem plagam sitas incolunt, ne (quod a pluribus eorum fieri compertum est) vi-

teant contactum etiam Nairum, vel postquam casu ipsos tetigerint, se lavent, eo quod se nobiliores illis censeant; atque adeo per contactum hujusmodi labem aliquam contraxisse. Id quod nulla ratione tolerandum est, cum in prædictis regionibus impedimentum hujusmodi non vigeat apud infideles: immo potius hi scandalum recipiant ex iis lationibus, & se quodammodo a Christianis contemni agere ferunt. Quamobrem præcipit synodus, ut si qui ibi inveniantur contactum fugientes, vel eo sequuto lavacris utentes, graviter puniantur, tanquam superstitionis, & rituum infidelium sectatores. Quæ omnia sacerdotes, qui confessiones excipiunt, & conclonatores, dum suo unusquisque munere fungitur, Christianis frequenter inculcent.

DECRETUM III.

CCXLIV. Cum aliquibus in locis, dum quis obscuræ stirpis tangit aquarum stagna, Christiani ipsi illa (b) desempoleant, sive expiant, adhibitis certis ritibus, & ceremoniis, Ethnicorum instar, quod & maxime alienum est a sinceritate religionis christianæ, & aperte superstitionis; jubet synodus, eos, qui præfatum fecerint desempoleamentum, vel illiusmodi ceremonias a communione ecclesiæ sejungi, nec illis exhiberi Cæsure, per tempus a prælato definiendum, anno tamen non brevius; puniri etiam poenis aliis enormitati criminis correspondentibus.

(a) Consuetudinem hanc, quæ alias *superstitiosa* appellatur supra, tolerandam esse, synodus decrevit; sub ea conditione, nempe quod Christiani agnoscant, eam esse usum prorsus inanem, & cujus fundamentum nullum sit a religione petitum; quod si animadvertamus id quod superius statuerat Synodus speciales illis abjectæ stirpis hominibus Parochos deputare; hæc, inquam omnia adamussum respondent menti S. Romæ ecclesiæ, quam cunctis aperuit nuperrime SS. D. Benedictus XIV. sel. reg. sua Const. *Omnium sollicitudinum* conceptis verbis; quem pollicentibus PP. Soc. Jesu certos aliquos delegare Missionarios, qui Parreis convertendis darent operam: *Hæc ait* consilium pro temporum circumstantiis, probandum commendandumque esse æquum; decem deinde annorum spatium, huic consuetudini tolerandæ, tanquam ultimum terminum statuit; eandem etiam apponit conditionem, quam nostra synodus, nimirum: *Modo si in ea non sint opinione, ut credant (sacramentalia) esse indecentem sacramentalis ritus materiam: ut de contactu Synodus tolerandam esse declarat, dummodo Christiani agnoscant esse usum omnino inanem, neque ad religionem aliquo pacto attinere. Quia in re nostræ synodi decreta plurimi faciendi sunt: tum ob Menesii probatissimum zelum, qui vel minima quæque, multa religione pensabat: tum quia PP. Diamperitanis cognitor præ aliis erat & gentium & rituum hujusmodi indoles; utpote indigenis. Ad Politicam erio potius quam ad Religionem, contactus fugam referri debere compertum est; cum enim inter illas gentes nulla essent dignitatum, aut titulorum nomina, quibus optimates a plebeis discerni possent; non duces, non comites, non Marchiones; id unum illis supererat, quo distinctionem nobiles ab ignobilibus, contactus atque commercii fuga; cum illis non colloqui, matrimonia non inire &c. aut etiam a professione, & officio, nobilitatem generis dimetiri. Unde cæ gentes, omnia rem hanc spectantia, sive quæ institutore Deo, de discretionis ac separatione tributum, etiam quoad matrimonia, Hebræi observaverant, sive quæ Egyptii Politici præciperant, sive quæ nostrates ab illis remotissimis, servant, qui facilem ad se accessum, aut nimum proximum attackum abjectorum hominum, de more non patiuntur; hæc, inquam, omnia sibi servanda proposuisse videntur; perturbata tamen atque consilia methodo, ut certum aliquem ordinem atque Hierarchiam sibi statuerent. Rem totam ita explicat, diu apud hæc gentes versatus P. Vincent. Mar a Sancta Catharina in suo itinere Ind. lib. 3. capit. 10. *India Ethnici, a profecti ne & arte seu officio, non secus ac Hebræi duodecim tribubus, ratione stirpis, immo multo magis inter se discriminantur; idem pagus, communis eadem, in plures Cæssas dividentur, quin inter se aliquam communicationem patiuntur; & hic est regula, unde omne decet, atque nobilitas generis dimetitur. in fine ejusdem capituli hæc habet: Ea propter plures Missionarii, quo majus animarum lucrum faciant, dum illi tantum prejudicium non abiciunt, istam consuetudinem & ritum, alias non peccaminosum, illis permittente compelluntur; unde ampliore hac via animarum fructum reportant. Conceptis demum verbis declaravit Syn. dñ. VIII. Dec. XLII. vitationem contactus, ad religionem non pertinere; Vide pag. 228.**

(b) A pollice hominum genere abjecto dicitur barbaro prorsus sermone, in nostro autographo *empoleare* id est ab aliquo Pollice attritum aliquid; & *desempoleare*, nimirum ab ejusmodi attritu aliquid expiare.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

DECRETUM IV.

CCXLV. Quoniam Gentiles festum, ab ipsis vocitatum *Ona* (a) ex more in Augusto, celebrent, ac umbratiles pugnas ludorum instar solennium, Arcu, Sagittis, ac vario armorum genere instructi, ex quo sit, ut multi occidantur, pluresque vulnerentur: cum, ergo christianorum aliqui, suæ immemores professionis, ob necessitudinem cum Ethnicis, & quia cum istis agunt, etiam ipsi armati solennitates istas, maxime christianum dedecentes frequentent, eisdemque infortunis sæpius subiciantur: prohibet synodus christianis omnibus hujus dioeceseos in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub poena excommunicationis, ne hoc vel aliud quodcumque infidelium festum celebrare audeant, etiam si nullum Pagodi cultum exhibeant, cum omnia illorum solennia ipsis dedicerentur Pagodis, ac in eorum cultum, & honorem peragantur: a quo si alias, potissimum in *Ona* abstinere debent, ob imminens quod in eo vereri potest, mortis discrimen, tum etiam eo quod infideles sibi prorsus superstitiose persuadent, quod ii, qui in hujusmodi spectaculo occiduntur, statim rapiuntur in Coelum: sacra itaque tantum christianorum solennia, unanimiter, moderate, ac ea qua decet modestia, legem Christi profitentes, celebrare debent, nec ullo pacto Ethnicorum superstitiosis festis, quibus coluntur daemonia, se immisceant; si qui vero in hisce superstitiosis illorum solennis peremptus fuerit, ecclesiastica carcat sepultura.

DECRETUM V.

CCXLVI. Sed nec ritus superstitionesque Ethnicorum tantum, verum etiam ceremonias, ritusque Judaicos fugere tenetur populus fidelis, & christianus, maxime promulgata jam sufficienter lege evangelica, penitus deletos. Itaque quamquam synodus plurimum commendat, ac probet, morem puerperis usurpari solitum, adducendi parvulos suos in Templum, Domino offerendos, post diem a partu quadragesimum, ad imitationem, ac honorem Virginis Mariæ Dominae Nostræ, quæ id peregit, improbat

Concilior. Supplem. Tomo VI.

A tamen, quod feminae velati immundæ quadragesima illis diebus ad templum accedere non audeant, id pro piaculo habentes ex more veteris legis, si masculum pepererint, & per octoginta dies, si feminam, qui ritus Judaici sunt, dudum reprobat, nec tantum vani, verum, & perniciosi, quos ut tales præcipit synodus omnino caveri; necnon declarat, feminas, si ante id temporis vires, ac sanitatem receperint pristinam, præcepto teneri accedendi ad ecclesiam dominicis, festisque diebus audiendi causa sacrum: sub diem postea quadragesimum devote, ut assolent filios in templum

B poterunt adducere, animadvertentes tamen id ab ecclesia non præcipi, sed tantum concedi fidelibus, ut filios suos Deo offerant, ad imitationem Deiparæ, ejusque patrocini-um implorent pro filiis suis, eisque a Deo interposita Deiparæ intercessione, bona tum temporalia, tum potissimum æterna apprehendantur.

DECRETUM VI.

CCXLVII. Inter omnia scelera, nullum Deo detestabilius est, quodque semper & prohibuit, & ultus fuit, quam consulere Magos, Hariolos, ac daemonum interpretes; cumque noverit synodus, plures hujus dioeceseos christianos, silvicolas potissimum, tum ex familiaritate, quam habent cum infidelibus, tum etiam quia veneficis, ac Haruspicibus (b) oblidantur, dum inire matronia volunt, illorum eventum ex ipsis querere, quorum falsis vaticiniis duci, plura jam petrastrata abruptunt, plura item juxta Haruspicum placita perficiuntur: præterea dum ægritudinibus vexantur, eos ad se vocare, quorum ceremoniis sanitatem sibi pollicentur; necnon sibi futuram sobolem, immo etiam sortis detegere conantur: quæ omnia christiana averfatur religio: præcipit, ut quicumque, de quo constiterit hujusmodi Magos sive pro his, sive aliis quibuscumque rebus consultasse, ab ecclesia separetur, atque Cassanari ad ipsorum domos non accedant; necnon per tempus præfati bene visum, non tamen anno minus Casture priventur, aliis insuper adjunctis poenis plectantur juxta qualitatem superstitionum rituum, quos adhibuerint, aut quos adhiberi permiserint.

M 2

DE-

(a) Præ aliis solenne habent festum *Ona* Malabarici, in quo credunt, Deum Visum, Iarvaturam advenire in Mandum, ut exploret cominus mortallium indigentiam, & iis necessaria providat; quo tempore nova sumunt tegumenta, & milites præcipue imbellia ita & umbratilia prælia instruunt ut synodus recenset.

(b) De variis Haruspicinæ generibus consule inter alios, laudatum P. Catalani sup. *Cap. 6. Trullan. tom. 2. Concil. Oecumenic.* Consulentes autem Magos excommunicantur cap. 12. Concil. Rom. anni 721. sub Greg. II. Vide *Ath. 7. Decret. Synod. Diamp. & Hist. Synod. cap. 4. & Muratorum Antiq. mediæ æv. Dissert. 59.*

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.

DECRETUM VII.

CCLXVIII. Cum compererit synodus, pravos quosdam christianos non tantum adire veneficos, eos consulendi gratia, ubi negotium aliquod suscipere debent, sed etiam in proprios domos eos accerere, simul cum illis invocatis Pagodis oblationes, & sacrificia agere, Gallos jugulare, plures etiam ceremonias fidei adversas præstare, præsertim quas vocitant Tolliconum (a), B Alliconum, Bellicorum, Conum, quas pluries etiam propalam non sine ingenti offendiculo, contumeliaque aliorum christianorum exercent, perinde ac si ipsi christianam religionem non prosterentur; aliquoties insuper ex ipsorum consensu, similia in suis domibus fieri; præcipit synodus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis poena ipso facto incurrenda, ut nullus ejusmodi ceremonias, vel oblationes faciat, vel suis in domibus fieri permittat; contravenientes vero illico excommunicati in ecclesia denuntientur, quousque veniam postulaverint, & condignam, ac publicam satisfactionem in ipsa ecclesia egerint; quod si vere poenituisse appareat, absolutionem obtineant, non autem exhibeatur ipsis Casture, nec Sacerdotes ante biennium eorum ingrediantur domos, dempto mortis articulo. Pari etiam poena ac censura ipso facto incurrenda ejus culpa animadvertatur, qui Pagodem oblationis, vel voti faciendi causa adierit, ad quæ omnia penitus evellenda, omnemque idololatriæ speciem delendam, Vicarii plurimum solertiæ impendant.

A

DECRETUM VIII.

CCXLIX. Christianorum non pauci hujus dioeceseos, tum ex fatua quadam animi facilitate, tum ex christianæ doctrinæ oblivione secum quasdam gerunt inscriptas notas a veneficis acceptas, in suarum ægritudinum præsentissimum, ut sciunt, remedium quas etiam (b) e jugulo suspendunt animalium ad ipsorum incolumitatem tuendam, tum etiam ex arbutulis, & fruticibus, ut uberiores fructus edant. Demum eas etiam aliis ad alios effectus obtinendos tradunt. Quæ omnia cum tanquam vana & diabolica detestetur synodus, jubet eos, qui talium criminum rei sint, a præfule graviter puniri, a vicariis etiam a suis ecclesiis procul arceri, iisdem *Casture* non exhiberi, & neminem ex Castinariis eorum domos ingredi, superstitiosas insuper notas, sive schedulas vicariis tradere cogantur, statim laacerandas: siquis vero illis usum fuisse compertum sit, licet eas exhibuerit vicario, ab earum tamen usu in posterum abtineat, & eadem poena per semestrem puniatur.

DECRETUM IX.

CCL. Cum peccatum usuræ sit adeo abominabile Deo, nec non a divinis Scripturis reprobatur, præcipiente Domino (c): *Mutuum date, nihil inde sperantes*, plurimum displicet synodo fere omnes hujus dioeceseos christianos illicitis lucris, usurisque implicatos apicere; cumque ex ea, qua laborant ignorantia, nesciant quid ipsis liceat, & quantum restituere teneantur, quantumque accipere valeant; fideles omnes synodus monet in Domino, viros doctos consulant, & cum agitur de contractu aliquo ineundo,

ab

(a) Cuncta hæc nomina significant Talismanes, amuleta, aut inscripta Phylacteria, quæ ad averianda mala, superstitione plurimi e collo suspendunt, aut secum gestant, quod a Conc. Laodicensi, præsertim clericis prohibetur. Ha etiam gestantes Anathemate ferit Concil. Roman. sub Gregor. II. anno 721. cap. 12. & in eos acriter invehitur Zacharias Papa Episc. 1. ad Bonifac. Riformam autem quis teneat, si perpenderit Rabbiorum superstitionis inscripta brevicula? Mulieres Hebrææ cingunt recens natum vitta, e qua pendent *Kaniangh* cum nomine & *Seradaai* id est *Omnipotens* simulque aliis Angelorum atque demonum, idque ne fascino lædantur, aut occidantur ab illa *Lilith* aut nocturna frige. Vide Maurocennum pag. 112. & 156. apologiam horum legi insulsiſſimam Romæ, auctore Rab. Tanaquillo Marcus.

(b) Vide superiorem Notam ad Dec. VII.

(c) Textus hic desumptus ex Cap. 6. Lucæ: v. 35. ita quidem habetur in vulgata: verum in Syriaca versione Parisiis, Londini, & Romæ edita; immo in Græco textu, Arabico, atque Æthiopico, legitur: *Mutuum date neque amputetis spem ullius*. Unde immerito PP. Diamperitenses Ad. 3. Dec. 3. & cum illis Possévinus 2. tom. Appar. V. Nestoriani, increpant Nestorianos tanquam hujus loci evangelici depravatores, cum ante Nestorium illa jam lectio obtinuerit. Discrimen autem quod inter vulgatam & Syriacam intercedit, inductum est ratione verbi *Apelpzein*, quod æquivocum est, cum significet, & non sperare, aut spe deici, & sperare aliquid ab alio. Inde autem gratis atque perperam deducebant Nestoriani, usuram accipere licitum esse; quod enim dicitur ex mutuo sperari debere, sola Dei est remuneratio, ob gratiam proximo collatam, non vero usura. At neque communiter Theologi nostri recte probarent ex hoc uno loco illicitam esse usuram, cum sensus literalis tantum intendat, dandum esse mutuum proximo, etiam si ipse alias mutuum noller dare, aut non posset, atque ideo nihil ab ipso sperandum: nec nostra id est opinatio, sed iphus contextus naturalis lenius, cum dictum sit verbi 33. & 34. *Et si bene feceritis etc., qui vobis benefaciunt, quæ vobis est gratia? Si quidem & peccatores hoc faciunt, ut si mutuum dederitis his, a quibus speratis recipere, quæ gratia est vobis? Nam & peccatores peccatoribus soneantur ut recipiant aequalia; id est par beneficium, dandi mutuum. Itaque omnia ista consilium continent, non præcepta, nimirum, non repetendi ablata, benedicendi maledicentibus, dandi tandem mutuum illud non tantibus; dare enim cum spe accipiendi parem gratiam, par beneficium, æquumque foenus, id non est speciale insigne discipulorum Christi, cum quibuslibet peccatoribus commune sit. Hic & non alius est directus & naturalis sensus verborum Christi.*

ANNO
CHRISTI
1599.ANNO
CHRISTI
1599.

ab ipsis discant, quantum lucri ob distractam pecuniam, & periculo expositam licite accipere possint, ac edoceantur: declarat, præterea eadem synodus iuxta notitiam habitam de communi modo lucrandi in his partibus Malabaricis, damnum esse, ut usuram quidquid ultra decem pro tradita summa centum, in his locis, absque pecuniæ periculo annuatim acceperint. Verum quantum ad hanc ipsam decimam partem lucrandam consulant Jurisperitos, exponentes ipsis ubi locorum hos contractus celebrent, ut probe dijudicare possint, an id iuste accipiant, fortassis etenim aliquo in loco tantum pecunie lucrari non erit licitum: quicumque ergo quidquam ultra decem sine periculo exegerit, si ter admonitus per præfulem, aut vicarium non resipiscat, & in eodem peccato contumaciter persistat, excommunicatus declaretur, nec absolvatur, quousque cum effectu pedem retraxerit, & huiusmodi contractum resciderit.

DECRETUM X.

CCLI. Perpendens synodus contractum eorum, qui unum pro quolibet centenari extra periculum omne, dato tamen pignore singulis mensibus accipiunt, & pignore non dato accipiunt duo, qui contractus iniustus est, & manifeste usurarius, quia ob non exhibita pignora aut alia ex causa duo pro centenari extra periculum accipere nefas est. Præcipit itaque vicariis, ut prædictum contractum celebrari nullo modo permittant, & celebratum rescindi curent, poenis etiam ac censuris si opus fuerit, delinquentes cogendo: improbat etiam ipsa synodus commune vocabulum, quo in hac dioecesi quodcumque lucrum appellatur usura, unde plures existimant, omne lucrum, quod accipitur ex pecunia alteri tradita illicitum esse, qua conscientia erronea laborantes, nihilominus lucrum accipiunt, & peccant: cum plures ex contractu inveniantur modi lucrandi iusti, & honesti, quod fas erit accipere.

DECRETUM XI.

CCLII. Quoniam christianorum plurimi timore Dei, & ecclesiae posthabito, publice

cum populi christiani scandalo in concubinato degunt, eos proprii vicarii ter benigne admoncant, obtestando, nisi resipiscant fore ut excommunicati declarentur; quod si ita admoniti, mutuo non separentur, excommunicationi subjaceant, donec cum effectu id præstiterint, aliis etiam puniantur (a) poenis ad arbitrium præfulis, ratione habita temporis, quo in peccato convixerunt: si vero concubinae fuerint ancillae ipsorum, ad eas e domo ejiciendas compellant; quin a locis propinquis, & a tota vicinia abduci curent, si forte propinquitates loci occasionem peccandi præbeat. Id quod cum aliis quibuscumque concubinis fiat, si prudenter timeatur relapsus.

DECRETUM XII.

CCLIII. Dominis, ac patribusfamilias inculcat synodus, ut invigilent supra vitam, moresque captivorum, ac famulorum; nec enim ignorat, fere omnes christianorum famulas Aethiopissas turpiter vivere, & concisci etiam, nec id impediuntibus eorum. Dominis, publicæ meretriciam artem exercere; unde sacro non inter sunt, confiteri reuunt, christianam doctrinam ignorant, nec Dominos earum instruendarum cura mordet, immo ipsarum salutem flocci pendunt, tametsi ad id teneantur, Apostolo Paulo testante (b): *Qui suorum, & maxime domesticorum curam non habet; fidem negavit, & est infideli deterior*: itaque vicariis ecclesiarum severe injungit, ut invigilent, & accurate inquirent in vitam captivorum suæ parociae, quodque opportunum judicaverint, Dominis ipsorum manifestent, ipsos ultra compellendo, ne permittant suos captivos, in huiusmodi damnationis statu permanere (c).

DECRETUM XIII.

CCLIV. Quia nonnulli Christianorum præinopia ac miseria, Ethnicorum more, inter quos degunt, filios, (d) vendunt, quod plane, & naturali rationi, & positivis Juribus adversatur; præcipit synodus in virtute Sanctæ obedientiæ, & sub poena excommunicationis majoris, ut nullus audeat filios, aut aliquos e consanguineis vendere, etiam christianis emptoribus: necnon sub

co-

(a) Quam graviter in ejusmodi vitii reos, antiqui Canones animadverterent, ex Concilio Germanico auctoritate S. Bonifacii celebrato XI. Calend. Maii anno 742. videre licet, ubi Can. 6. statuitur, ut *servi Dei, & Ancilla Christi* (Monachi & Moniales) poenitentiam faciant in carcere in pane & aqua, si tamen presbyter fuerit: *Duos annos in carcere permanent, & antea flagellatur, & excoartatus videatur, & post episcopus adaugent.*

(b) 1. ad Timoth. 5.

(c) De institutione familiæ legere juvabit monita S. Caroli Borromæi in *Collect. Concil. Harduini* tom. 10. col. 793.

(d) Perlarum Reges teste Aristotelē *Ethic. VIII.* 10. permiserunt Parentibus in liberos, dominium satis durum & vere tyrannicum. Tyrannidem Romani, auctore Romulo auxerunt; etenim non solum habebantur filii tamquam res mancipii, sed etiam ex patria potestate habebant Parentes in filios *jura & necis*. Cumque liberi, qui ratione facti ad alios homines, erant *Personæ*, & ratione Civitatis *Cives* (ratione Patris, inter *res*, non secus ac *Servi* recensabantur. Poterant igitur uti *jure ter veniendi filios*, qui tamen impetrata tertium libertate, e Patria potestate excidebant: unde cum dicit Synod. *id positivis juribus adversari*, de recenti atque posteriori jure, intelligenda est. Vide Gravin. *De jur. Nat. cap. 25.* & Heineccium *Antiqu. Rom. tom. 1. p. 138.* Ceterum Indi ad suarum Legum normam possunt liberos vendere, atque in perpetuam servitutem redigere, etiam inconsulto Principe, & quin is, aut ejus Ministri possint in Parentes animadvertere, vel eos increpare. Vide Vinc. Maria a S. Cathar. lib. 2. cap. 26.

ANNO
CHRISTI
1599.

eodem præcepto, ac censura prohibet Christianis eos emere, aut tanquam mancipia habere: dempto tantum casu, quo ipsorum parentes, aut propinqui, hoc contemnentes præceptum, eos infidelibus vendere velint, quos tunc emere poterunt, ne pueli Christiani in potestatem redigantur infidelium; eos tamen pro mancipiis non habeant, sed id statim præfati significant, qui ita provideat, ut emptor suam habeat pecuniam, ac puer maneat liber, & qui eum venundedit, puniatur: si qui vero aliter eos emerint, non secus ac qui vendiderunt, excommunicatione coerceantur, quousque cum effectu huiusmodi emptio ac venditio rescindantur; quod si venditio facta fuerit infideli, non absolvatur vendens, donec puerum redemerit, aut saltem Vicario, cunctoque populo confiterit, se egisse quantum potuit, ut eum redimeret. Vult etiam synodus, idque instantè poscit, Vicarios, Cassanarios, & quemcumque de populo vires omnes impendere pro redimendo etiam pluries puer; suis etiam elemosynis auxilium præstare, Reges etiam interpellare, præfulem denique convenire, & nihil omnino præmittere, quominus puer apud infideles remaneat cum periculo perversionis.

DECRETUM XIV.

CCLV. Quoniam maxime probatur synodo laudabilis christianorum huius dioeceseos consuetudo, donandi nimirum ecclesiam decima dotis parte, ab Uxoribus habitæ; subinde approbat distributionem huius elemosynæ fieri: solitam inter fabricam ecclesiæ ejusque Sacerdotes; & quia alicubi, ubi nempe regio vergit ad Austrum, non servatur pia hæc consuetudo, etiam populos illos rogat, immo etiam iis præcipit, aliis ut hac in re se conforment. Vult præterea, quod in hac eadem synodo, popu-

li, apud quos id non est in more positum, per suos Procuratores electos, hunc laudabilem morem in posterum se secuturos promittant: cum enim major dioeceseos pars id servet, congruum videtur, ut pars minor majori parti consentiat.

DECRETUM XV.

CCLVI. Cum ex antiquo more, annuentibus cunctis regibus paganis Malabaricis, totum christianorum huius dioeceseos regimen, tum in spiritualibus, tum in temporalibus ad ecclesiam & episcopum sit devolutum, qui postulationes omnes, lites, negotia, & causas examinat, & de iis judicium fert, nihilominus nonnulli, ut competens hoc forum declinent, omni postposito Dei timore, (a) ad Reges infideles, eorumque ministros provocant, quos pecunia in suam partem flectunt, non sine ingenti Christianitatis nocumto; quippe inde Reges occasionem arripiunt, de rebus christianorum quod alias non facerent, cognoscendi; cumque Tyranni sint ac Idololatæ, plurimis inde multis, ac vexationibus christianos afficiunt. Ad hæc itaque allaque inde christianis imminuentia mala præcavenda, præcipit synodus urgentissime omnibus huius dioeceseos christianis, ut illorum nemo quocumque, quæsito colore causas suas ad reges Ethnicos, eorumque Ministros absque præfatis licentia, deferre audeat: quam licentiam, si necesse fuerit, ipse eam petenti, formula, quæ melior ipsi, & opportunior visa fuerit, concedet. Cuncta ergo negotia, quæ vel judiciali sententia, vel amabili conventionione, & concordia ad arbitrium iudicis ineunda, concludi debent, ad episcopale Tribunal deferantur: qui vero contra fecerit, graviter, & ad arbitrium præfatis puniatur, ac mulsetur, & ab ecclesiæ ingres-

ANNO
CHRISTI
1599.

(a) Et si Petrus Giannionius som. x. Hist. Neapol. multis in locis, novum ostentum atque inventum putet, Episcopos personam & munus Judicum assumere; tamen prudentissime, & ex ingenio primitivæ ecclesiæ, inhibet nostra synodus, christianos Divi Thomæ, coram Ethnicis iudicibus causas dicere: id enim per omnia cavit Paulus 1. Cor. cap. 6. *Frater cum Fratre iudicio contendit, & hoc apud Infideles.* Et quidem Judæorum etiam erat mos, ne quis coram Ethnicis iudicibus causam ageret: immo cum Judæa redacta fuit in Provinciam, prædices exceptis causis, in quibus de capite res esset, ceterarum cognitionem iudicibus Populi demandarunt. Sicuti autem Judæi in captivitate, ita primi christiani ex facultate etiam Ethnicorum, suas per arbitros, aut aliter expendebant lites: cum vero christiana religio sub christianis imperatoribus plene fuit constituta, Episcopi erant ordinarii iudices in secularibus etiam eorum negotiis, qui ad ecclesiam, Paræciam, aut diocessim suam pertinebant. Cujus rei inter alia luculentissimum testimonium in Augustino habemus, ex Possido. *De Vita Aug. cap. 9.* quo scribit, non tantum Catholicos, verum etiam alterius communionis homines, quandoque ad Augustinum accessisse, ut eorum lites judicaret. Et Augustinus ipse *De Opere Monach. cap. 29.* ejusmodi litibus obrutus, testem vocat Deum: *Se Coenobii sui requiem potius amari.* Unde splendidi, malitiosique mendacii reus convincitur Giannionius; vide supra pag. 6a. Not.

gressu tempore sibi bene viso prohibeatur.

DECRETUM XVI.

CCLVII. Cum in Regionibus sub regum, ac dominorum Ethnicorum ditone positus vigeat hæc consuetudo, qua ad innocentiam rei, cujus crimen aliquod ad Judicem delatum sit, ab accusatoribus probandam, reus cogatur vel ferrum candens manibus attingere, vel manuum in oleum fervens immittere, vel etiam natatu trajicere flumina (a) referta crocodilis, quod experimentum, si reo feliciter contingat, innocens habetur, si secus, illico criminofus juxta delata, ex læsione accepta comprobatur, laet; non raro accidit, ut Christiani insipientes injuste accusati, ultro experimento hujusmodi se exponant; quod licet aliquando feliciter contingat, eosque Deus eorum innocentia, & sinceritati prospiciens servet illaesos; nihilominus quia ultro se offerre culpa non vacat, nam est tentare Deum, & sibi temere miracula polliceri; & quia id in opus probrum Catholicæ fidei cedere potest, præcipit synodus, ut Christianorum nemo se deinceps ad hoc subeundum experimentum se paratum offerat, nec genus hoc probationis suæ innocentia exquirat: quod si secus fecerint, sciant se lethali ter peccaturos Deum tentando: ulterius contravenientes a suo præfule acriter puniantur. Quid per reges, & dominos ad hoc experimentum, genusque probationis compellantur, invito hoc patiantur animo, voluntati divinæ conformes, quandiu vi, injustitiæ, ac tyrannidi regum infidelium subiiciuntur. Si tamen ab ipsis exigatur, ut jurent apud Pagodem vel interposita alia quacunque re ipsi dicata, sciant se teneri prius mortem oppetere, quam hujusmodi præstare juramentum, cum juramentum actus sit latriæ, cultusque soli Deo præstandus. Demum Christiani caveant (b) a prædictis probationibus, &

juramentis in iis controversiis, quæ inter ipsos oriuntur; sed iis tantummodo utantur, quæ in ecclesia Christiana sunt in usu, & quæ non minus timeri debent, quam cruciatus quantumvis crudelissimi.

DECRETUM XVII.

CCLVII. Populi fidelis ab infideli discretio, habitu etiam exteriori, ac incessu fuit perpetuo servata, quo inter se discreti internoscuntur. Id quod præ oculis habens Synodus, & simul advertens inter Christianos hujus dioeceseos, & infideles Nayres, nullum haberi discrimen quoad habitum, comam resque alias ad externum cultum corporis pertinentes præcipit, ut ipso inter nosci valeant, ut Christianorum nullus audeat sibi aurículas perforare extremas, nec eas deorsum vergentes, producere, (c) demtis feminis, quibus hoc ornamentum genus apud omnes fere nationes commune est. Qui vero hac in re contumaces fuerint, præfule arbitrio puniantur. Præterea non illis permittatur, ut aliquid ex auro vel alia materia ex auribus appendum gestent; quod si non paruerint, ab ecclesia arceantur, nec eis Castore exhibeatur, donec re ipsa similia ornamenta abjecerint. Tamen qui habuerint aures jam antea perforatas, parvulis exceptis, poterunt solito more eas ornare, ut libuerit.

DECRETUM XVIII.

CELIX. Synodus, cui cordi est horum christianorum mores, quantum fas est reformare, resque omnes ad morum disciplinam pertinentes apte componere, cum respectum habeat effrenem licentiam bibendi Orraca, cujus largior usus sæpe in causa fuit percussorum, homicidiorum, aliarumque perturbationum; præcipit ad vitandos hujusmodi perniciosos excessus, ne extent mul-

(a) De judiciis, & probationibus per aquam, ferrum ignitum, ignitos etiam vomeres &c. vide Martene. *De Rit. lib. 3. cap. 7.* & de natata isto Indorum Kaempfer *Amanit. Exoticar. Fascic. 2. relat. 2. pag. 454.* & Vinc. a S. Cath. *pag. 251.* ubi plura de probationibus Malabarensum per Crocodilos, & per immersionem manus in persatam capsam famelicorum Serpentum. Quæ omnia putamus, tam in Ecclesiâ Orientalem, quam in Occidentalem nostram inventa esse ab antiquo Hebræorum ritu, quo Maritis zelotypiæ suspitione elaborantibus, permittit Dominus uxores in templum adducere, ut aquas amares bibendo, innocentes, illarum haultu fecunditatem, adulteræ vero mortem epotarent. De quo Num. 5. Consule Hadriani Relandi *Antiq. Sac. cap. 5. num. 20.* & Commentar. Blaf. Ugolini in hunc locum tom. 2. *Tbesaur. Antiq. Sac. Venetiis exus. anno 1744.* & Murator. *Antiq. Dissert. 38.*

(b) Judicia ista sicuti usitatissima, ita & probatissima fuere pluribus, aliis ex adverso ea improbantibus; ejusmodi fuit Agobærdus Lugdunensis Archiepiscopus, qui libellum adversus ea conscripsit, Ivo etiam Carnotensis in *Epist. ad Hilbert. Cenoman.* eam consuetudinem damnat; quæ quidem antiquissima est, cujus etiam multis in locis cum plausu meminit Gregor. Turon. præsertim *lib. 2. de Glor. Mart. cap. 68.*

(c) Textus Lusitanus habet, quod nullus Christianorum aurículas insurium pondere, aut alio modo producere curet, itaque utitur verbis: *Nenhum Christiano seja usado a furar as orelhas, nem facelas crecêr, tirando as malheres.* Croxæus autem æque doctus idiomate Lusitano ac dogmaticis ita venit in *Hist. Christ. Ind. pag. 275.* *Que aucun Chretien n'ait a se peccer les oreilles & a les faire tirer par sa femme, pour les allonger:* Itaque ut cum textus intendat, quod nullus esse auritum affecet demtis feminis, quarum id est proprium, ille legit: *Nemo aurículas suas ab uxore sibi producere deorsum sinat.* Quam bene conveniant textus & Croxæi versio nemo non noverit; aptius profecto ipsi auriculæ Midæ convenient.

ANNO
CHRIST.
1599.

in vicis christianorum tabernæ, in quibus Orraca vendatur, (a) prohibetque Christianis omnibus stenditoris munus, sub poenis præfatis arbitrio infligendis; cuius præcepti ea insuper causa est, ut nimirum vitetur, quantum fieri potest, commercium cum infidelibus, qui promiscue cum Christianis ad eas Tabernas emendi, manducandi, ac potandi causa accedunt: ex quo illud etiam suboritur, ut in consortio illorum multa a Christianis licenter perpetrentur.

DECRETUM XIX.

CCLX. Cum perspicue Iustitiæ adversetur ponderum (a) sive librarum discrepantia, & inæqualitas, ubi agitur de iisdem mercibus in eadem regione vendendis, constatque Synodo, pravam hanc consuetudinem adhibendi diversæ pondera ad vendendum arbitrium in hujus dioecesis vicis, ac eorum Tabernis fuisse inductam; ad eam radicem evellendam præcipit, ut in uno, eodemque Pago ad eandem merces ponderandas æquali omnino libra venditores omnes utantur, atque adeo in officinis, ac tabernis omnibus, in quibus res venales prostant, ad mensurandum earum pondus non alia adhibeatur libra, quam quæ sit perfecte conformis communi usui locorum, atque regionum, in quibus res venduntur. Qui vero parere recusaverint, a præfule puniantur pro suo arbitrio, si prius per vicarios admoniti, non resipiscant, & si opus fuerit poenis ac censuris subiciantur, cum in hac dioecesi Christianorum regimen sit ecclesiasticum; nec aliter quam per censuras vis coactiva in illos exercei possit.

DECRETUM XX.

CCLXI. Cum in hac dioecesi masculi solum in heredes instituantur, penitus exclusis feminis. Excluduntur enim vero feminae, etiam si parentes prole masculina careant, & non solum si jam conjugatæ dotem receperint, sed etiam si innuptæ fuerint, ac nuptui proximæ, immo etiam si infantulæ, & a maternis uberibus nondum depulsæ. (a) Hinc fit, ut parentum bonis ad

masculos in gradu valde remoto confanguineos, vel etiam in linea transversa transeuntibus feminae interim vel misere pereant, vel egestate impulsæ se prostituunt, dum de illis nullam rationem ineunt, nec erga illas aliqua obstringi obligatione putant. Quæ omnia cum sint contra naturalem æquitatem, ac juris positivi sanctiones in naturali æquitate fundatas, quibus statuitur, ut filii, filięque in bona paterna succedant, parentes vero filiabus suis, tanquam legitimis heredibus, hujusmodi bona ipsis restituere teneantur. Decernit itaque, ac declarat Synodus, consuetudinem hujusmodi esse prorsus illicitam, neque confanguineos alios posse hereditatem capere filiabus existentibus, eamque captam restituere debere. Rursus masculos non posse inter se facultates dividere; quin æqualem feminis partem attribuant: quod si secus fecerint, ipsis in ea parte remanent debitorum: detracta enim tertia parte si de ipsa testamentum fecerit pater, reliquum æquis portionibus inter filios, filiasque distribui debet; detracti etiam debet pars illa, quæ collata fuit a parentibus tanquam dos filiabus conjugatis, cum qua ad majorem cumulum facultatum omnium accesserunt. Decretum hoc præcipit synodus, ut in posterum inviolabiliter servetur, rogatque populos, ut idem Decretum tanquam legem recipiant, eamque ab omnibus custodiri, & servari curent, illudque præ oculis habeant, se ad id naturali jure obligari, neque negligi. Si vem conscientie labem id posse citra gravem vero aut propinquorum numero, parentum facultates filiabus debitas surripuerit, aut si filius æquam portionem sororibus dare detrectaverit, vel demum si eas retinentes, restituere nolint, per præfulem ad huc obligationi satisfaciendum, poenis ac censuris, si opus fuerit, compellantur; respectu insuper declarentur excommunicati extra omnem absolutionis spem, quousque cum effectu obediant, ac restituant.

DECRETUM XXI.

CCLXII. Adoptio a Jure instituta fuit in supplementum filiorum naturalium, quam obrem habentibus naturales filios, non licet.

(a) E nucis Indicæ succo, quem vocant Indi *Sura* vel *Tari* eliciant illi medio exstillatorio igne, liquorem persimilem Spiritui vini *Italico*, - *Aqua vita*, Hispanice *Aguardiente*, quem appellant Malabarici *Arach* aut *Orraca*, quod quidem potationis genus, non secus ac vinum, temulentiam inducit. De quo sicuti, & de utiatis, quas orientales Indi ex *Palmetis* capiunt, legi potest P. Vincent. Maria a S. Catharin. Carmelita Discalc. *Viaggio all' Ind.* lib. 4. c. 5.

(b) Ut habetur Prov. 30. v. 10. *Pondus & pondus, mensura & mensura, utramque abominabile est apud Deum.* Ea propter id vetitum fuit plurimis in conciliis: Arelaten. anni 813. præscribit, quod *Pondus ubique justa sint, & mensura:* Parisien 6. anni 829. lib. 1. cap. 51. ejusmodi stateras dolosas ac inæquales prohibet.

(c) Liberum erat olim ex XII. tabulis filios uti occidere, ita exheredare l. 11. D. de liber. & post. at id nominatum fieri debebat: filius autem postremæ exheredari poterat, immo & præteriti, relictio tamen illis legato: Ulpian. *frag.* 22. Ceterum feminarum hereditates coarctavit lex Voconia a qua præter alia fuerat cautum, ne femina ad ullam defunctorum successionem admitteretur: eaque lex etiam ad heredes suas & confanguineas pertinebat: adeo ut neque unicam filiam, heredem instituere liceret. Augustinus dum istius legis meminit lib. 3. de Civit. Dei. cap. 21. ait: *Qua lege quid iniquius dici, aut cogitari possit ignoro.* Vide CL. eruditissimum Gravinam, *De leg. & sen. con.* cap. 76. & Heincc. *Antiq. Rom. ad Instit.* lib. 3. tit. 1. num. 4. Veruntamen in tota ferme Italia municipalia extant statuta, quibus novissimo Justiniano jure abrogatum est, ut in testatæ successionis agnatis, virilis sanguis deferatur, exclusis feminis ceterisque confanguineis. Quæ statuta non modo pro ecclesiastica ditione comprobavit, verum etiam peculiari constitutione sanxit Ven. Serv. Dei Innoc. XI. incipiente: *Passagis Officii.* Adhuc card. de Luca *De Statutis suis Succession.*

ANNO
CHRIST.
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.ANNO
CHRISTI
1599.

cet extraneos adoptare: (a) Ex ignorantia rami juris sapissime in hac dioecesi contingit, ut Christiani filios suarum ancillarum vernas, inque eorum domibus natos, vel etiam alios quosvis adoptent, quamvis filios naturales habeant; idque faciant, vel quia cum propriis filiis rixantur, vel quia in alienos propensiores sunt; adoptati autem æquam cum propriis, hereditatis portionem sortiuntur, quod plane est contra jus, & æquitatem, ceditque in malum ac detrimentum filiorum naturalium. Quapropter prohibet synodus hujusmodi adoptiones, ab habentibus filios naturales, vel spem illos habendi. Quod si fiant, nullus sint roboris, nec ita adoptati hereditatis partem aliquam habere possint extra id, quod per modum legati iisdem relinquatur a testatore ex ea tertia parte suarum facultatum, de qua libere testari potest, quod præsertim habet locum, si adoptio facta fuerit ante sobolis procreationem, & hæc deinde procreata fuerit; declarat insuper, adoptiones ante hujus synodi celebrationem factas, filiis extantibus, nondum adita hereditate, nullas esse, nulliusque valoris, nec ita adoptatos habere locum in ipsa hereditatis distributione, nec ad eam vocandos, aliter restitutioni manere obnoxios, ad quam, si necessum fuerit, poenis, & censuris per præfulem cogantur; ceterum non eo spectat hoc decretum, ut qui jam dudum acceptæ hereditatis pacifica gaudent possessione, ab ea deturbentur, cum nihil magis cordi sit Synodo, quam publicam pacem, ac tranquillitatem tueri: quomobrem præcavendi causa perturbationes omnes tantummodo, unicuique reservat Jus interponendi, prout judicaverit, expolitationem de injuria, si quam, hac in re de qua agimus, passus fuerit.

DECRETUM XXII.

CCLXIII. Quoniam juxta morem hujus dioeceseos adoptandus adducitur ad episcopum, (b) & præfulem, cui exhibitus aliquibus attestationibus, Adoptans proficitur se vel se eum in filium accipere, & postea concessa per præfulem olla, adoptio perficitur; præcipit synodus, ut præfule nullius in posterum adoptionem acceptet, qui habeat naturales filios, aut filias: quod si non habet.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

(a) Adoptio inventa est in solatium eorum, qui liberos non haberent, unde ad juris normam synodus, ejusmodi adoptiones compescit; etenim adoptare si communiter nequeunt, qui vel per ætatem (minor debet esse 60. annorum) liberis procreandis vacant, vel illi, qui liberos habent naturales: illud constat ex l. 17. §. 2. ff. lib. i. inst. t. 11. hoc vero laudata l. 17. §. 3. ff. cod. Et licet principes Rom. aliquando adoptarent alios, quamvis haberent filios naturales, ut domum regnantem in Imperio succirent, tamen id reprehensione non caruisse ostendit, Jac. Perizonius Animad. Hist. cap. 3.

(b) Cum adoptio certis solemnitatibus adhibitis peragi deberet apud Prætores aut Præsides, vel alium Magistratum, apud quem erat legis actio, episcopus vero Malabaricus, ordinarius ecclesie Judææ & Magistratus Christianorum Divi Thomæ, aptissime statuit synodus, adoptionem coram Præfule celebrandam esse.

(c) Singulæ familiæ scortum in agris ab se occupatis, initio habitabant, regionibus inter se locique disjunctæ, quales Theſus I ut ajunt, invenit Athenienses, quos ille primus ex agris coegit in Civitatem: vide Gravin. De Jur. Nat. cap. 11. Qui de civili hominum statu scribere, in duplicem oppositam abeunt sententiam, circa societatem: si continent nullam ex rationis instinctu societatem agnoscentes, eam institutam esse, propter propriam utilitatem, amoreque sui; illi statuunt homines ex ipsa natura in societatem convenisse; unde ordo societatis, ac propterea summæ Potestates ex Deo sunt; a que ita melius intelligitur locus ille Pauli Rom. 13. v. 1. Adiff. Cl. Spada tom. 1. Exerc. 4. de Civit. Disposit. Inst. Vicin. 1725.

beat, adhuc nihilominus in Olla adoptionis expressis verbis præcaveatur, si adoptanti postea filii nascantur, adoptionem hujusmodi nullum habituram esse effectum, ut hac via, quantum fieri potest, impediatur injuriæ, & perturbationes, quæ ex hujusmodi adoptionibus, nimisque adoptandi facilitate oriuntur in hac dioecesi.

DECRETUM XXIII.

CCLXIV. Præcipit synodus, ut Christiani omnes hujus dioeceseos in Vicis, & Pagis simul congregari socialiter vivant ad evitanda mala, quæ viventibus in silvis imminet, (c) tum ex infidelium commercio, tum, etiam quia fere nunquam ad ecclesiam accedunt, nec sacramenta frequentant, doctrinam item Christianam plane nesciunt: Hujus rei executionem summopere synodus commendat; usque ad quæ pertinet injungit, ut receptum Christianorum e Silvis in Vicis, & Pagos, efficaciter quantum in ipsis est, procurent, novos Pagos cum novis ecclesiis extroi: sic enim fiet, ut Christiani procul a consortio infidelium facilius induant. Tandem inculcat Vicariis, ut oves suas coercent in hæc sepra impellere, proponentes ipsis spirituale profectum non mediocre inde futurum. Præsules etiam in hac re promovenda strenue operam collocent suam.

DECRETUM XXIV.

CCLXVI. Synodus commiseratione mota Christianorum hujus Dioeceseos, qui a regibus infidelibus eorumque ministris molestis, & injustis persecutionibus sæpe saepius vexantur, nec alia de causa, quam quia religionem ipsis exotam profitentur, nihil opportunius esse considerans ad has oppressiones minuendas, quam si rex Lusitanæ hunc populum protegat, & tueatur; cum alius rex non sit in oriente, qui hanc clientelam suscipere possit, ipsum enixe erat, ut huic populo patrocinetur, quas partes regem optimum suscepturum esse confidit, quippe qui non ignorat, Christianorum regum esse in defensionem catholicæ fidei, opes, arma, & si opus fuerit, vitam ipsam impendere. Rogat etiam reverendissimum metropolitam, N haic

ANNO
CHRISTI
1599.

huic synodo præsentem, ut omnium nomine maiestati suæ hæc synodi vota, præcesque exponat, & horum omnium Christianorum obsequia, & voluntates ad regiam maiestatis suæ imperia alacriter capefenda paratissimas offerat.

DECRETUM XXV.

COLXVII. Cum in præfenti synodo actum sit de rebus ad fidem catholicam, sacramentorum ecclesiæ usum, necnon ad reformationem spectantibus, tum ecclesiæ tum morum populi Christiani; ne hæc oblivione delectantur præcipit ut omnes ecclesiarum vicarii decreta omnia in hac Synodo constituta fideliter transferri curent, & in singulis ecclesiis assertari unum saltem exemplar perfecte consonum Malabarico autographo, per reverendum archidiaconum hujus episcopatus, & patrem rectorem collegii de Vaipicota subscriptum. Præcipit insuper, ut cunctis diebus dominicis, & aliis diebus festis pars aliqua synodi populo recitetur, dummodo habenda non fuerit concio, aut Catechismus legendus a reverendissimo Metropolitano editus: in ecclesiis vero, in quibus legitur Catechismus, legatur hic diebus dominicis: reliquis vero diebus festis synodus; necesse est enim ad omnium notitiam pervenire, quæ fuerunt in eadem synodo decreta, vel præcepta, ut possint executioni mandari. Autographum item synodi hujus, Reverendissimo Metropolitano obsignatum, ceterisque ad hunc finem convocatis, eadem synodus assertari vult in Archivio Collegii de Vaipicota Societatis Jesu, in hac eadem dioecesi, ut inde apographa, sive exempla, quotquot fuerint Ecclesiis necessaria, describantur; alterum vero simile, in Archivio assertari ecclesiæ de Angamale, quod archiepiscopatus vocant, pariter subscriptum a Reverendissimo item Metropolitano, archidiacono, aliisque sibi benevolis: ita enim fiet, ut quoquo tempore exempla, sive apographa necessaria desumi, & si opus fuerit, collatione facta emendari valeant. Postremo summopere inculcat Synodus cunctis vicariis, Cassanariis, Chamazis, omnibusque in universum populis, vicos, & pagos incolentibus, necnon unicuique Christianorum hujus dioecesis in particulari præcipit in Domino, ut obsequenti animo decretis hujus dioecese synodi obtemperent, eaque servare, & servari curent, quantum in ipsis erit, ac ad normam ipsorum ab iis, ad quos spectat, & servari vel familie gubernentur. Quæ omnia sibi synodus pollicetur, auxiliante Domino Deo, Patre, Filio ac Spiritu Sancto, qui vivit, & regnat in æternum. Amen.

Perlectis igitur decretis, divisa fuit dioecesis in quinque supra septuaginta Parochias,

unicuique earum, pro Sacramentis administrandis, ac spiritualibus alimentis, Christiano populo reficiendo, territorio convenienti attributo, nominati etiam, destinatique fuere, vicarii & parochi; ac minores nonnullæ ecclesiæ, quæ præ parvo fidelium numero peculiarem parochum habere non poterant, vicariis vicinarum ecclesiarum, commendatæ sunt qui designati subinde ad deosculandam manum Reverendissimi Metropolitanus singillatim accesserunt, & iis cunctis litteras vicariatus dedit, auctoritatem, ac onera Officii ipsis exponens, nec non præcipiens Populo, ut ipsis tamquam propriis Parochis, pastoribus animarum suarum debitum obsequium, debitamque obedientiam exhiberent. Quibus erga unumquemque eorum peractis, commonefaciens omnes deinde generatim, eisque injungens, ut nullam sui officii partem omitterent, eosdem coram se genuflexos ita est adloquutus.

Præ oculis, venerabiles (a) ac dilecti fratres consecratos, & peculiare Pastores fidelis populi, habere debetis, nos quamquam indignos, locum tenere Aaronis summi sacerdotis; vos autem Eleazar, & libanar minorum sacerdotum; nos locum vicesque gerere Apostolorum Christi Domini; vos septuaginta duorum discipulorum; nos esse de vobis, terrifica die iudicii rationem reddituros; vos item de populis, quos nunc vobis commendamus, quo nos omnes, inter bonos ac fideles dispensatores domus Domini inveniamur: itaque dilectissimi fratres, & nostrum vestrumque periculum perspicite; unde vos monemus, ac summopere in Christo rogamus, ut quæ nunc dicturi sumus, & memori mente teneatis, quodque potissimum est, cum vestri muneris ratio postulaverit, executioni mandetis.

Et quidem primum: monemus ac enixe in Domino obsecramus, ut & vita & conversatione irreprehensibiles vosmet cunctis exhibeatis, suavitatem bonæ fidei odorem, & virtutum omnium exempla populo Dei præbeatis: Definita in vestris domibus non maneant, suspecta præsertim, aut etiam captivæ; ipsarum demum omnium familiaritatem devotate; qualibet nocte ad divinum in ecclesia officium recitandum surgite, quod statim certisque horis integrum exsolvatur; quo item peractis vestrorum nullus, nisi a media nocte præcedente jejunus, ab omni cibo potugue vel minimo, sacrum celebret; indutus insuper sacris vestibus, iisque mandis semper, & minime laceris: Corpus, & Sanguinem Domini nostri Jesu Christi suscipite cum omni reverentia, humilitate, observantia, ac pavore; expiatis prius peccatis sacramento confessionis apud confessorium approbatum cum contritione & dolore criminum; potissimum, si peccati alicujus lethalis conscientia vos remordeat.

(a) Hæc admonitio Synodalis, ad exemplar efformata est illius antiquæ, quam in Cod. Reg. Succ. num. 73. annorum circiter 700. habemus, editam etiam ab Steph. Baluzio, ad fidem Codicis Hispaniensis Mon. Riviipulii vulgo Ripoll. Habetur etiam in Pont. Rom. dicenda, recitatis decretis; demum in 3. tom. de lit. Rom. Pont. a Domin. Georgii edito Roma hæc anno 1744. Menesius autem, quæ Indis spectare possent adjunxit. Vid. Georg. p. 420.

ANNO
CHRISTI
1599.ANNO
CHRISTI
1599.

deat: corporalia, & palla sint ex lino, nec nisi dispensatione apostolica, aliis ex pannis confecti valent, eaque mundissima esse debent; cuncta etiam sacra vasa, aliis in vasis mundis ad hoc deputatis, propriis vos manibus lavare debetis; effusu acinde aqua, qua lota sunt, in Baptisterium, piscinam, aut cœmeterium ecclesiæ, alta ad hunc usum scribe effusa: ea demum diligentissime abstergite: mappis etiam nitidis ornetur Altare, quæ cum corporali tres erant, ad celebrandum: super altare nihil, præter reliquias sanctorum, aut res sacras ad sacrificium deservientes, collocetur: missalia vestra, breviaria, ac libri precum, sint bene compacti, ac integri: ecclesiæ vestra sint optime contentæ, nitore item earum parietes, ac pavimenta præfulgeant. In sacratio, vel prope aram maximam, vorago babeatur pro absorbenda aqua, qua lavantur corporalia, sacra vasa, & sacerdotum manus oleum sacrum ministrantium: sit etiam in Sacristia vas, aut Lavacrum, munda opplenum aqua, ubi sacerdotes, ac altaris ministri manus abluant, & nitidum manutergium dependens, ut eas detergant: fores, porticulusque ecclesiæ sint ex solida materia, ac bene obsestate. Vestrum nemo alicujus ecclesiæ curæ se ingerat, absque facultate, & notitia præfuit, etiam si a populo ad eam suscipiendam curam cogatur. Nullus ecclesiæ, cujus titulo donatus est, deserat, vel ad aliam transeat, inconsulto præfule; nec plures ecclesias unus regendas accipiat, adversus sacrorum Canonum sanctiones; neque a pluribus una regatur; sed unaquæque suum proprium parochum ac pastorem habeat. Extra ecclesiæ celebret nullus, nec ullo armorum genere, ne caltro quidem & zona suspensio instructus, sacrum celebret. Parochia alterius incolæ sine licentia parochi, sacram Synaxim non exhibeat, nisi itineranti, nec item in alterius Parochia sacrum faciat. In celebratione missarum, eadem ceremoniam, ac ritus apud omnes uniformiter, ut omnis confusio, ac scandalum abest, observentur. Calices & patene ex auro tantum fiant, argento, stanno communi, aut indico, non vero ex metallo, ferro, vitro, cupro, aut ligno. Sacerdos & parochus parochia infirmos visitet ac soleatur; confessionem etiam excipiat, ac propriis ipse manibus Eucharistiam, ac Unctionem extremam, dum opus fuerit, iis impertiat; eos proinde cum visitaveritis, admonetis ut eam postulent cum opus habeant. Nemo quidquam vel minimum accipiat pro baptismo, Sacramentorum administratione, aut pro mortuis sepelendis. Parvulorum nullus ob incuriam vestram, absque baptismo, aut agrotantium, sine confessione, & sacra communione, decedat. Inveniat nemo potator nimis, contentionum fautor, armorum gestator, canponarum & tabernarum frequentator, ad cibum potumve se capiendum. Cum Turcis, Judeis, vel Raganis, mense non affideatis: nec venandi exercitio, ut ex officio, ave, cane, aut selopo vos dedatis. Quæ in Domino vobis innotuerint sive Evangelio, & Scripturis Sacris, sive bonorum exemplis,

ca omnia, doctrina sana & catholica, in Dominicis festisque diebus populo exponatis: predicare præterea verbum Domini, cum profectu vestrarum ovium. Curam habete pauperum, peregrinorum, viduarum, ægrotorum, ac orphanorum vestre parochiæ: peregrinos insuper convivas habentis; hospitalitatem servetis, in quo vosmet aliis exemplar præbeatis. Benedictionem aquæ cum sale, cunctis Dominicis in ecclesiâ, ante Missam faciatis, eaque populum aspergite; ad quem finem determinatum vas, aut amulam habetis. Sacra vasa, aut quodcumque ex sacris ornamentis ecclesiæ, sive pagano, sive ebriano, pignori ne detis. Cavete ab usuris, negotiatione, contractibus, officiis publicis profanis, ac alienatione bonorum, quæ in sacris constituti acquiratis: ecclesiæ enim res sunt. Bona ecclesiæ non vendatis, nec pro aliis commutetis. Fontem baptismatis scubi fuerit, nitidum conservetis; secus autem, speciale vas ad id tantum destinatum, decenti in loco pene ecclesiæ, aut sacriarium asseruetur. Edocetis etiam parochianos vestros, pueros præsertim, Articulos fidei, Symbolum, orationem Dominicam, præcepta Decalogi, & Ecclesiæ; & qua ratione quatuor temporibus, aliisque Vigiliis sit jejunandum; ante Quadragesimam etiam, populum de confessione, facienda admonete: Parochianorum excipite Confessiones cum charitate, ac ingenti eorum spiritualis profectus desiderio. In solennis Nativitatis, Paschæ, & Pentecostes, cunctos ad Sacram Eucharistiam suscipiendam adhortari non prætereatis; cavetis insuper saltem in Paschate, ne quis dummodo sit capax, Eucharistica mensæ communionem negligat. Lites quasque, contentiones, ac inimicitias quantocius inter vestros subditos sedate: curate insuper ut vivant sinceræ amicitie, & charitatis Christianæ vinculis inter se muto conjuncti; si quis autem alterum alloqui detraxerit, eam scandalolo, aut odio habuerit, admonetur a vobis; & quandiu contumax fuerit, cum procul ab altari arceatis. Conjugatos præterea, statim temporibus, potissimum sollemnibus festis, juniorumque diebus, sano consilio ab uxorio opere vacare suadeatis. Nemo vestrum induatur veste colorata; sed habitu honesto, quique sacerdotes decet, incedatis. Populos instruite in modo servandi dies festos, iisque insinuate, ne laborent manibus; tripudia & cantilenas feminarum in ecclesiis ne permittatis; ab excommunicatis cavete, nec iis presentibus Sacrum peragatis: monete populum, ne quis cum alteri desponsata, contrahere audeat: sicut neque cum consanguinea, aut a domo paterna rapta; nec solennes nuptias celebrari, & uxores sollemniter ducto vetitis temporibus finatis: pecudum custodes, servosque, ad sacrum diebus saltem Dominicis audiendum compellite. Patrinos, ut quos a sacro fonte susceperant, edocent Symbolum fidei, & orationem Dominicam, vel edoceri curent, admonete. Sanctum Christum, ac oleum tum Cathecumenorum, cum infirmorum, in Ecclesiâ asseruate loco decenti, munito, & clave obsecrato (a)

N. 2.

nec

(a) Hic abusus a S. Bonifacio reprehenditur Statut. 5. apud Harduin. Collect. Concil. tom. 3. col.

ANNO
CHRISTI
1599.

nec de ipso quidquam per modum medicamen-
ti imperiemin: gravissimum enim id foret
sacrilegium. Unusquisque apud se habeat Ca-
techismum, & expositionem Symboli, & Ec-
clesiasticas Orationes, juxta expositionem
Sanctorum, & Catholicorum ecclesie docto-
rum, unde sua saluti prospicere, ceterosque
exhortari valeat; sicut & hanc synodum,
ut ex iis, quæ ibi decernantur, & vosmet-
ipsos, populumque commissum dirigatis, fi-
demque Catholicam, quam ipsa exponit, cun-
ctis declaretis. Clara ac perceptibili voce,
proferite Missæ introitum, orationes, Epi-
stolas, Evangelium, ac symbolum fidei: ora-
tiones vero secretas Canonis, & congregatio-
nis, voce dicite submissa, distincte, at non
interrupte: Recitantes autem in Choro, non
prius sequentem versiculum incipiat, quam
altera pars chori antecedentem absolverit,
neque ex transversa voce, & cantu proflia-
tis, cum perturbatione Officii Divini, neque
confuse & missitando recitetis. Symbolum S.
Athanasi, summam fidei catholicæ conti-
nens, memoria retinete, & quotidie recita-
te. Exorcismos, orationes, baptizandi ri-
tus, unguendique ægrotos, officia Defunctorum, ad
normam sacrorum Canonum, & usum S. Ro-
mæ ecclesie, totius orbis ecclesiarum Ma-
tris; pariterque exorcismos, & benedictio-
nem salis, & aquæ fideliter servate. Can-
tum ecclesiasticum ipsiusque modulos pro re-
bus cantandis non negligatis. Computum in-
super Gregoriani, & Missalis, eorumque Ru-
bricas, ut necesse est, teneatis; & rationem
inire festorum mobilitum, & Paschatis, ne
aliquis incuria vestra error incidat, sedulo
addiscite: in qualibet præterea ecclesia unum
habeatur Martyrologium sanctorum, in ea
legendum; quodque ut Syriacè reddatur cu-
rabimus. Omnia demum ista peragite, ut hi-
sce aliisque bonis operibus, quæ auxiliante
Domino, una cum populo vobis commissa fa-
ciatis speramus, gloriam assequamini sempi-
ternam, per gratiam Domini nostri Jesu Chri-
sti, qui cum Patre, & Spiritu Sancto vi-
vit, & regnat in secula seculorum. *A* *D*

Hæc pro factis, atque in hunc modum
vicariis, parochiisque præmonitis, cunctos,
ut propria manu subscriberent præcepit re-
verendissimus Metropolitānus, autographum
decretorum synodi Malabarice translata, &
utque si quiddubietatis circa sancita vel ex-
posita in synodo, unquam ecclesiasticorum
aut secularium observaretur, ultra jam con-
troversa explorataque; id omne ante sub-
scriptionem producerent: quo nullus ambi-
gendi subinde, altercandive locis relinque-
retur. Pluribus itaque agitat, petrastra-
tis, compertisque, communi omnium arbi-
tratu, atque consensu, nemine discrepante,
cuncti autographum subscripserunt: proinde
synodi volumine ad reverendissimum Metro-

politānum allato, isque Pontificalibus indu-
tus, & in Faldistorio sedens, Mitra capiti
imposita, laudata obsignavit decreta. Posi-
ta deinde mensa in meditullio capellæ majo-
ris, superpositis etiam decretis, omnes quot-
quot ad synodum fuere convocati, cum ec-
clesiastici, tum sæculares, electi ac procu-
ratores populorum, manu propria coram sy-
nodo, populoque subscripserunt, ac obsigna-
runt, ad numerum tredecim super octingen-
tos; videlicet Cassanarii, & Sacerdotes cen-
tum quinquaginta tres: demptis diaconis,
subdiaconis, ceterisque Chamasis; electi &
procuratores populorum, cum aliis ex princi-
palibus, qui una cum illis accesserunt, sex-
centi sexaginta, non computatis incolis loci
de Diamper, ubi synodus fuerat celebra-
ta; plurimis etiam & finitimis locis, necnon
Lusitanis plurimis, comitantibus D. Anto-
nium D. Noronha Capitaneum Cochlin, quo-
rum Senatus, ceterique de regimine Civita-
tis synodo interfuerunt.

Signatis Decretis, surrexit reverendissimus
Metropolitānus, depositisque infusus, ante
Aram maximam flexo poplite, incœpit Hym-
num: *Te Deum laudamus*, & cum ingenti
gaudio, ordinate progressa est Processio
solennis, quæ circumivit ecclesiam choris con-
cinentibus, & Latinis latino idiomate, indi-
genis autem ecclesiasticis, Chaldaico; popu-
lo demum Malabarico psalmodi modulanti-
bus. Ab omnibus ergo exultantibus, & præ
gaudio lacrymantibus, una fide, ac indivisa
caritate tandem expetita, tercio idiomate,
verus ac omnipotens laudabatur Deus, Tri-
nus etiam in personis, ac essentia unus, Pa-
ter, Filius, ac Spiritus Sanctus, qui vivit,
& regnat in æternum. Amen.

Ubi ad Aram maximam pervenit, reveren-
dissimus Metropolitānus, processione peracta,
recitavit orationem: *Exaudi quæsumus Do-
mine:* prout habetur in pontificale Romano;
qua finita, in faldistorio iterum sedit, acce-
pta Mitra, & Baculo, atque ad hunc mo-
dum populum affatus est: *Maximas Deo om-
nipotentis, bonorum omnium auctori, repen-
do grates, ob ingens adeo beneficium, cum mibi-
tum vobis cunctoque fideli populo hujus dioce-
cesis collatum, dum istam synodum celebra-
vimus tot tantisque obsaculis, ac impedimen-
tis exantlatis, quibus totius boni hostis Dia-
bolus, ut ipsam interturbaret satagit, exci-
tatis toties contentionibus, discordiis, tri-
cisque impediendi causa unionem Populi Chri-
stiani cum Ecclesia Catholica, eumque obser-
mandi in erroribus, quibus, ut nostris, mis-
errime tenebatur. Quamobrem plurimas habeo
gratias ipsi Deo Domino nostro, quod adeo
ingenti latitia, pace, omniumque concordia,
prout exploratum est vobis, res fuerit perfe-
cta; tanta pariter, ut scitis, regum paga-
norum Idololatrarum, reliquorumque fidei
Catholica hostium rabie. Vos item gratissimi
nobis estis, dilectissimi Fratres, Consecranda-
tes*

col. 1943. ubi præscribitur: Ut presbyteri sub sigillo custodiant Christum & nulli sub pretextu medi-
cina detur. Seculo etiam 1X. ea ineptia invaluerat, Christum, nempe, criminosos unctos, nulla
posse examine deprehendi. Vide concil. Turonen. 3. anno 813. Can. 20. & Catalani tom. 3. Pontifical
pag. 82.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRISTI
1599.ANNO
CHRISTI
1599.

tes, commissarii, coadiutoresque nostri; si-
cuti & vos dilecti filii electi procuratores po-
puli, ceterique optimates, qui posthabitis
& itineris difficultate, & temporis molestiis,
indignatione item Regum, quibus subdimini,
ad synodum venistis; quinimmo, ut strenui
christiani, salutisque percipidi, nostris ob-
temperando mandatis, omnia ea aspernantes,
medelam vestris animabus perquisivistis: quæ
quidem Deus remuneraturus est æterna bea-
titudine, dum in puritate fidei, quam ad præ-
scriptum hujus synodi professuri estis, perse-
veraveritis, ritum insuper, moresque adamas-
sim horum decretorum aptaveritis: pluri-
mumque in Domino confidimus, eum vos om-
nes ad propria cum pace, ac incolumitate
redukturum; ipse domos vestras prosperitate
impleat, familias vestras posterisque in æter-
num benedicat, quod per suam gratiam, &
misericordiam vobis concedat. Amen.

Alloquio ad finem perducto, stans reve-
rendissimus Metropolitanus, solennem benedi-
ctionem, uberimis cuncto populo imperitis
est lacrymis; mox archidiaconus elata
voce dixit: *Recedamus in pace; universa-
que synodo respondente: In nomine Christi.
Amen.* impositus est finis diocesane synodo
die xxvi. Junii, anno MDXCIX. in hono-
rem, & laudem Domini Nostri Jesu Chri-
sti, qui cum Patre, & Spiritu Sancto vivit,
& regnat in sæcula sæculorum. Amen.

Aboluta itaque synodo, singulis vicariis
ecclesiarum per reverendissimum Metropolita-
num designatis, data fuerunt juxta de-
creta, altaris lapides ad hunc effectum a
laudato Domino præ consecrati; qui enim
apud ecclesias erant in usu, legitima con-
secratione carebant: Pyxis item vasculis in-
structa, in quibus multiplex sacri olei ge-
nus continebatur cum formula ipsis utendi,
omnibus explicata: Libellus etiam pro ad-
ministrandis sacramentis, juxta Romanum
ritum, Chaldaico & Syriaco idiomate de-
scriptum: alius insuper doctrinam Christia-
nam continens, vernaculo sermone nempe
Malabarico exaratus, pro instituendis par-
vulis, & reliquo populo; nec non super-
pellicem pro administrandis sacramentis,
quod ad ea usque tempora non fuerat in
usu: collata præterea fuerunt pro omnibus
ecclesiis corporalia, vestimenta, *frontalia*,
& calices, alia denum altaris ministerio
necessaria: quippe iis omnibus earum plu-
res destituebantur. Lites etiam, aliaque ad
synodum delata, tam populorum, quam par-
ticularium, decisa fuerunt atque judicata,
per reverendissimum Metropolitanum, ipsi-
que electos viros adjunctos, qui litigiis com-
positis discessere: laudatus autem Metropo-
litanus denuo incepit visitationem ecclesia-
rum diocesis, procurandi causa, ut synodi
decreta executioni mandarentur, quod ex
voto successit. Quamobrem in unaquaque
ecclesia potiora, ac opportunitiora decreta
recitabantur; tradebantur ipsi etiam libri,
breviaria, & Missalia tam ecclesiarum, quam
particularium; & prohibiti libri a synodo,
partim ab erroribus severa castigatione re-
purgabantur, partim flammis tradebantur.
His auspiciis possessionem ecclesiarum sua-
rum inibant vicarii, acceptabantur etiam a

populo, qui de proprio ipsis assignabat pro-
ventus, quibus additis, quæ reverendissimus
Metropolitanus de suo præstabat, publicæ
ollæ, ac scripturæ pro ecclesiis conficieban-
tur: eligebantur præterea quatuor œcono-
mi; referabantur capsulæ, ac fabricæ neces-
saria deputabantur: Cassanarii & Chama-
zii, qui Synodo abfuerant, fidei professio-
nem emittebant: pro confessionibus deputan-
di, prævio examine, collata in scriptis fa-
cultate, aptiores, aliis amotis, prout fere-
bat ecclesiarum conditio, eligebantur. Bap-
tismate tingebantur parvuli, omnesque
adolecentes, quotquot fuissent sacri lavacri
expertes in vicis: & filvis quosque adduci,
plerumque octennes decennesque jubebantur:
sæpe incolæ pagorum fere omnes, Christum
confirmabantur: ab excommunicatione ab-
solvebantur quamplurimi; qui variis de cau-
sis, juxta loci consuetudinem ea ligabantur,
præsertim ob homicidium, a quo nec in
mortis articulo absolvebantur, & non raro
per decem, viginti, ac plerumque trigin-
ta continenter annos, excommunicationi ob-
stringebantur. Concionabatur quotidie Me-
tropolitanus, idque per otium, christianis
intra ecclesias; infidelibus vero præ ipsis
foribus, dum curiositate ducebantur, tempo-
re præcipue baptismi cum parvulos ad ec-
clesiam congregabat, aliis illis verbis: *In-
gredimini sanctam Dei ecclesiam &c.* a qui-
bus verbis occasione sumpta, ad Ethnicos
sermonem vertebat; quorum nonnulli, va-
riis & regionibus baptismati adstantes, ca-
techismo imbuti, diversis postea in locis, &
ipsi baptismum suscipiebant. Pueris exponen-
tibus doctrina christiana vernaculo Malaba-
rico sermone, qua doctrina perpauci repe-
riebantur instructi: unde decretum hoc
fideliter servandum in posterum jubeba-
tur, ut ea pueris quotidie exponeretur,
exarato libello; & unicuique ecclesiæ do-
nato; si qui demum id exigenter, matri-
monio jungebantur: quibus omnibus, potio-
ra synodi decreta ad praxim deducebantur,
sequenti forma.

Adventanti reverendissimo Metropolitanano,
universus populus ingenti lætitia obviam pro-
dibat; excipiebatur plausibus pro gentium
ritu, ac prout licebat; deducebatur exin-
de præeunte processione in ecclesiam: pluri-
mi per vias vel aulæ, aut tegetes, tum &
arborum ramos subiternebant, solitis delin-
de ceremoniis benedictionis, absolutionisque
peractis, dum aliud per tempus non liceret,
accedebant cuncti, tam virilis quam sequio-
ris sexus singillatim, profunda humilitate,
& observantia proni, laudati Metropolitaniani
manum osculaturi, ipsique obedientiam præ-
staturi; statim postea mane ad ecclesiam una
cum clero ac populo conveniebat, ubi fa-
crum celebrabat præmissa propalam confes-
sione ad Aram maximam: quod catenus fa-
ciebat, quatenus doctrina de Sacramento
poenitentiae (plene quasi apud gentem de-
sueti) prospiceret, eamque restitueret.

Sacrificio oblato, in sacrario aliove in
loco congregabantur P. Franciscus Roz So-
cietatis Jesu lingue Chaldaicæ, & Syriacæ
professor in collegio de Vaipicota, aliquique
Patres ad id deputati, adjuncti etiam non-
nul-

ANNO
CHRISTI
1599.

nulli ex doctioribus Cassanariis, quo vi excommunicationis a synodo lata, libri deferebantur Syriaci, tum ecclesiæ, tum particularium, quorum plures expurgabantur: vetiti autem per synodum, Metropolitanum tradebantur flammis absumendi. Interea temporis pontificalia accipiebat vestimenta Metropolitanus, sedensque concionabatur, inculcans ea, quæ necessaria erant ad fidem servandam, moresque recte instituendos: sub concionis finem, potiora synodi decreta elata voce legebantur: deinde omnes longo ordine dispositi, supplices incedebant, & circumcubant ecclesiam; quæ processio fiebat pro defunctis. Aderat plerumque ingens Ethnorum multitudo, rei ac præsertim vestimentorum pontificalium novitate illecta, ac e januis, fenestris, ac coemeteriis ecclesiarum prospectabant: absoluta processione pro defunctis, & exposita etiam doctrina de purgatorio, necnon utilitate pro illis orandi, sedens iterum, de Sacramento chrismatis pro exigentia populi, verba faciebat, chrismate etiam nondum confirmatos, qui aderant, muniebat. Postea in Pontificali veste omnes nondum baptizatos parvulos, ac adolescentes christianos, adultos item paganos pridie ad id convocatos, suis ipse manibus sacro fonte abluebat. Quos deinde introducens in ecclesiam verbis illis: *Ingregimini Sanctam Dei ecclesiam*; infidelibus ipsam circumdantibus præ curiositate, concionabatur: & Nares quidem, ceterique, quamquam arcubus, sagittis, varloque armorum genere instructi, propria item ditione, absentibus etiam Lusitanis, placide ac sponte nedum audiebant de fide Domini Nostri Jesu Christi differentiationem, verum etiam contumelias irrationesque suorum Idolorum, ac Sacrificulorum, necnon interminationem damnationis æternæ avide excipiebant. Absolutis his sacris functionibus, fidei professionem ecclesiastici incolæ, si qui Synodo non interfuerant, coram Metropolitanum, spectante populo emittebant; & illico pueros puellasque vocabat, quibus contra sedem ac circum eam genuflexis, Chamaiziorum aliquis vernaculo sermone, Doctrinam inchoabat, ipsamque repetebant omnes; unumquemque postea docebat modum muniendi se signo Crucis, & ad ipsos concionem teneræ ipsorum ætati congruam, non sine parentum gaudio, habebat: erga dulcissimum Jesu nomen [quod ipsi, utpote Nestorianismo imbuti prætermittabant] venerationem promovebat & cultum: subinde adveniebat Vicarius, cui coram populo propriæ committebantur Oves, quæ illum ut proprium pastorem accipiebant: desponsi etiam maritali foedere jungebantur; confessiones excipiebantur plurimorum, quos inter plurimi grandioris ætatis erant qui poenitentia Sacramento nunquam fuerant expiati; sacra Syntaxim, e manu ipsius Metropolitanum sumebant: postea pomeridianis horis conveniente populo proventus Vicarius persolvendi præstebantur, quod in Ollas, penes ecclesias assignandas, exarabatur; eligebantur exinde oeconomi quatuor, quibus item Ollas Metropolitanus tradebat; capsulæ ecclesiarum referabantur, atque pecuniis inde extractis, ne-

cessariis rebus prospiciebatur: Metropolitanus, alique Patres ad id numeris designati, prævium Confessariorum examen faciebant, & qui ex Cassanariis idonei comperiebantur, facultatem in scripto audiendi confessiones accipiebant: ad hæc expositulationes, quærelas, & causas Christianorum audiebat, una cum quatuor ex ipsis Christianis, qui e primoribus ad arbitrium partium selegebantur, per quos cuncta decidebantur, & pro regionis more definiebantur, quin ulterius provocatio, quærela, aut processus, super iis institueretur. Qui viginti ac triginta annos ante excommunicati erant, absoluebantur, poenitentia, quæ culpis congrueret imposita: plures enim erant casus, a quibus inhumane prorsus, nec in mortis articulo absolutionem reis impertiebantur. Ad quæ omnia perficienda operam contulerunt suam fervore, zeloque salutis animarum insignes, quinque Societatis Jesu patres, laudatum Metropolitanum comitantes, e quibus etiam duo Malabarico, & Chaldaico idiomate pollebant: ii fuerunt, pater Hieronymus Cotta, Pater Gregorius de Crafo, Pater Franciscus Roz, episcopus ad præsens ipsius Dioecesis dignissimus, Pater Antonius Toscano, Frater Joannes Maria, P. Frater Blasius a Sancta Maria, Theologus ex Ordine D. Augustini, illustrissimi Metropolitanum a Confessionibus, Canonici tres Sedis Metropolitanæ Goensis, alique duo Capellani laudati Domini, plurimi item Cassanarii indigenæ, qui Chaldaice, ac Syriace divina celebrabant officia, & quorum ope Illustrissimus Metropolitanus in multis utebatur. In progressu reductionis hujus ecclesiæ ad Catholicam fidem, & obedientiam Sanctæ Romanæ ecclesiæ, plurima animadversio digna contigere, quibus ostendebat Dominus quam gratum id operis sibi foret: in visitatione præterea ecclesiarum, nonnulla comperta fuere, permultum gloriam Dei, bonumque exemplum promoventia, quæ Deo auspice, alibi describentur, ad ipsius Domini gloriam, qui vivit, & regnat per sæcula sæculorum. Amen.

EPISTOLA

Domini D. Andreae Episcopi de Cochim,
ad congregatam Synodum.

Plurimum, quantum arbitror fratres, deberis Deo Optimo Maximo, quotquot Christiani Divi Thomæ vocitamine: equidem ejus Apostolo cooperante, præ aliis pluribus Ethnicis, quibus oriens refertus erat, veritatis agnitionem lumenque accepistis, quo juxta Apostolum Petrum essetis *Gens Sancta, & Populus acquisitionis, quem Deus sibi elegit*. Nec crediderim, majores vestros, amplioribus apud Deum meritis præditos fuisse, præ aliis sibi coævis infidelibus; nihilo tamen minus eos elegit, vosque pariter in illis; ceteros autem ipsorumque posterioritatem præterivit; plane nulla alia de causa, nisi quia patribus vestris, ac vobis, id quod reliquis erat denegaturus beneficium, plagæ hujus incolæ voluit conferre.

ANNO
CHRISTI
1599.

ANNO
CHRIST
1599ANNO
CHRIST
1599.

fere: ut autem huic muneri cumulum ad-
deret, id etiam egit, ut non a quocumque
obscuro parvique nominis homine ad fidem
adduceremini, ut aliis evenit Christianis,
verum ab uno e suis electis dilectisque Apo-
stolis, ut vestra isthæc ecclesia, speciali
titulo Apostolica appellari posset, ac privi-
legio, quod per paucis obtigit, quodque du-
dum Græcorum metropolis Constantinopolis,
dum licuit, invidisset, præ aliis frueretur. At
Diabolus humani generis infestissimus hostis,
livoris plenus, ingentem, qua hæc ecclesia
potiebatur gloriam, non ferens, nihil non
movit, ut errorum hæresumque zizania, su-
per lætam Christi ejusque Apostoli Thomæ
segetem seminare. Igitur e regione Baby-
lonis & Chaldææ, nonnullos perfidi Nes-
torii discipulos adduxit, quibus hanc ec-
clesiam everteret. Nestorius autem is erat,
quem concilium Ephesi coactum ducento-
rum præfulum, apud Asiam minorem, hæ-
reticum declaraverat; id quod postea, in
alio Concilio a sexcentis triginta episcopis
comprobatum fuit. Adeo præterea exitiosus
sceleratusque evasit hæreticus ille, ut ul-
tra poenas suis in hac vita facinoribus pro-
meritis, & ab hominibus inflicta, Deus
ipse æternas, quas patitur, illi dederit hic
præguftandis, ut non modo gradu fuerit,
ac episcopi dignitate deturbatus, a lauda-
tis conciliis aliisque sequentibus condemna-
tus, deportatus etiam iudicio Theodosii se-
cundi in Ægypti solitudines, ipsiusque im-
peratoris sententia ejus libri combusti; sed
etiam lingua, quæ adeo blasphemam protule-
rat, putrescere, ejus caro adhuc vivens ver-
bibus arrodi, ac totum corpus tabescere,
visum est, qua ratione e vita dejectus, ani-
mam Diabolo tradidit, ut referunt Evagrius
illustris illius ævi Scriptor, Nicephorus,
Cedrenus, alique authores Græci.

Ductante itaque Doemone scelesti illius
discipulos in hanc ecclesiam, ejus inter
vos errores, nihil tale vobis præ sincerita-
te, & candore opinantibus, sparserunt, ut
dicere licuisset viventis Thomæ ad vos, il-
lud idem quod Paulus ad Ephesios, in quo-
rum Civitate damnatus fuit postea Nestorius
improbus: *Ego scio quoniam intrabunt post
discessionem meam lupi rapaces in vos, non
parcentes gregi.* Et jure quidem ac merito
rapaces lupi appellari possunt, quos hic
habuistis pastores, Hæretici; abjectæ quip-
pe sordidæque indolis homines, non alio
quam expilandi, corradendique studio ducen-
bantur; ordines, ut nostis, fanonibus,
(a) dispensationes fanonibus, absolutio-
nes fanonibus; omnia demum Sacramenta,
quæcumque etiam sacra, fanonibus, con-
ferebant: rem quidem abominandam & Deo;
& Divo Petro Apostolorum Principi, qui
non alia de causa Simonem illum Magum
ab ecclesia expulit, ut in actis Apostolorum
legitur, ac excommunicationis fulmine per-
cussit. Quod itaque fratres mei, in vobis,
atque in pastoribus vestris e Babylone mis-
sis impletum vidimus, jam diu per Isaiam
Deus pronuntiaverat: *Ipsi Pastores ignora-*

*verunt intelligentiam, omnes in viam suam
declinaverunt, & unusquisque ad avaritiam
suam, a summo usque ad novissimum. Utque
omnia paucis complectar, qualesnam pote-
rant esse episcopi, & ecclesiæ Pastores,
qui purum putumque lucrum sectabantur,
qui ordinationes, & dispensationes; quæ
denique episcoporum sunt reliqua, non qui-
dem episcopatu, non presbyteratu, non
tandem Clericatu saltem initiati, sed me-
ri laici; quod postea facti sunt, peragebant?*
Quam obsecro, Deus immortalis, dispensa-
tionem, quod Sacramentum, quam gratiam
acciperet ille, qui a non episcopo, immo a
non clerico, sed a pueris laicis, forsitan &
Lascaribus, quorum habitu a suis adventa-
bant, solvebatur, ordinabatur? Hi sunt opi-
mi fructus, o fratres, quos vobis Babylone
afferebat, illinc ad vos loco Sacerdotum,
& episcoporum hæretici, laici, barbarique
mittebantur. Quid igitur commune potest
esse Malabaræ cum Babylone? Aut quæ
tandem conventio inter purissimam Christi
doctrinam, quam vobis Magnus Apostolus
Thomas prædicavit, & barbaras ineptias,
quas Arabes, & Chaldæi e Babylone, at-
que ab ipsorum doctore apostata Nestorio,
huc asportaverunt? Isti sunt, dicenti credite
fratres, de quibus Paulus quandam epistola
ad discipulum Titum scripserat, futuros do-
centes qua non oportet, turpis lucri gratia:
Quod quidem in præsentiarum accidit: il-
lenim, ut lucro simul honorique proprio con-
sulant, quo indignissime potiuntur, vobis
malis artibus persuadere conantur aliam fuisse
doctrinam divi Petri, aliam vero, quam
vobis Divus Thomas prædicavit. Satis foret,
si dicerent doctrinam Apostoli Petri,
toto fuisse Cœlo diversam ab hæresibus, a
Babylone huc disseminatis; ceterum illam
ab ea, quam vos edocuit tradiditque Divus
Thomas, in nihilo differre; quod etenim
Toma, Petrus, Christus, id ceteri edocue-
re Discipuli, quia ut ait Paulus: *Unus Do-
minus, una Fides, unum Baptisma, atque
adeo una est ecclesia, cujus in Cœlo ca-*

*Dput Christus est, in terris vero Petrus, &
post eum Successores ipsius Romani epi-
scopi. Quod autem D. Petrus ac successores
inguli, sit in terris caput universalis
ecclesiæ, constat perspicue, nam id Chri-
stus Petro ante Passionem ex Matthæi de-
cimo quarto promiserat, cum fide ejus pro-
bata, asseruit: Tu es Petrus & super hanc
petram edificabo Ecclesiam meam, & tibi
dabo claves regni Cœlorum: quod Apostolo-
rum Discipulorumve nemini, præterquam
Petro dixerat. Et habetur etiam apud Joan-
nem capite sui Evangelii ultimo, quod post
Resurrectionem suam interrogavit Dominus
Petrum, an se præ aliis amaret, & respon-
dente Petro, probe esse sibi notum, quod
primum eum diligeret, dixerit illi ter.
*Pasce agnos meos, pasce agnos meos, pasce
oves meas,* quibus cum verbis Pastorem
constituit universalem ovium suarum, &
post ejus obitum, omnes Romanos episco-
pos, qui ipsi in munere succedere: harum*

vc-

(a) Fanon est monetæ genus apud Malabarenses: Vide syllab. Voc.

ANNO
CHRISTI
1599

vero ovium Christi unum est tantum ovile, & una ecclesia: unde in Symbolo, quod ad Missam canitur, habemus: *Credo in unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam ecclesiam*; de qua etiam ipsius sponsus Jesus Christus in canticis agebat: *Una est columba mea, perfecta mea &c.* & Joannes Cap. X. narrat, quod loquente Dei filio ad Discipulos suos de vocatione Gentilium ad fidem, dixerit illis: *Alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc Ovili, & illas oportet me adducere, ut fiat unum ovile & unus Pastor*, igitur ovile, in quo & Judæi & Gentiles in una congregati sunt fide, ecclesia est Catholica, Pastor autem ille fuit D. Petrus, & ejus Successores Romani episcopi, quorum quilibet ut episcopus Romæ Pastor est universalis, totius ecclesiæ Dei. Quamobrem quæ ei obedire deteret, in numero non est ovium Christi, extra ovile errat Christi, schismaticum se probat hæreticumque, quemadmodum ceteri, qui ecclesiæ Romanæ ad-versantur; quæ quidem ecclesia nec erravit, neque errabit circa fidem, ex promissione Christi dicentis Petro, ut scribit Lucas: *Ego pro te rogavi Petre, ut non deficiat fides tua: deficiere possunt a fide, quæcumque aliæ particulares ecclesiæ, ut plures vidimus; ceterum ecclesiæ Romanæ, nec defecit, nec defectura est fides; quapropter fratres archissime adhærescite huic firmissimæ columnæ, ecclesiæ Romanæ; adversus quam juxta Domini sponsonem, portæ inferi prævalere non possunt, nimirum quæ fuerunt, ac modo sunt in orbe hæreses: maximas præterea grates Domino persolvite, quod vobis opportune fuerit opitularus, Pastoremque ac Doctorem spiritualemente dedit Dominum archiepiscopum, qui propriam Sedem commodaque relinquens, tanti reme-neris in se suscepit, ut vestræ salutis prospiceret, atque ab erroribus, quibus teneba-*

mini, hoc tempore eriperet. Id etiam pro certo, nullique dubietati exposito habeatis, illum unum esse ex Pastoribus, de quibus Deus per Hieremiam dixerat: *Et dabo vobis Pastores juxta cor meum, & pascant vos scientia, & doctrina*: errores ac ineptiæ huc usque pascua vobis fuerunt, Pastores item vestri vestros fanones, & nulla ratione salutem vestram quærebant; Pastor autem iste vestra non vult, immo sua pro vestra effundit salutem, quo securus beatitudinis semitam arripere possitis: atque hinc solum satis competentum vobis erit, quantum inter ipsum ac Pastores, quos hucusque habuistis, immo Lupos, quibus dixit Dominus: *venturos in vestimentis ovium*, intercedat discriminis. Errorum vestrorum hucusque aliquam excusationem prætere, vobis fuerit integrum, nec enim ultra id quod magistri vos docebant sapere poteratis; at nullam in imperum, coram Deo aut hominibus prætexere licebit, nisi quales opramus, quibus cordi estis vos exhibueritis. Quam tradidit vobis doctrinam Dominus archiepiscopus, eam est, quam omnes Indiæ tenent incolæ, cum Clericis & Religiosis ipsius: ipsam tota Lusitania, Hispania tota, cuncti demum amplectuntur Christiani; ipsam nos Dei Filius edocuit, tradidit Thomas, tradidit Petrus, cuncti denique Apostoli, discipuli que Domini tradiderunt: si quis autem adversus hanc docuerit, sit, ut ait Paulus, anathema, excommunicatus, & separatus a fidelium congregatione & societate, eo quod ipse se a Christo, ejusque fide & gratia separavit. Deus vobis perfectam sui cognitionem conferat, ut vester in Domino frater peroptat. Datum Cochim XVIII. Junii, anni MDXCIX.

Frater in Domino F. Andreas Episc.

ANNO
CHRISTI
1599

ANNO
CHRISTI
1603.ANNO
CHRISTE
1603.

DECRETA CONCILII PROVINCIALIS CAPUANI

Celebrati anno Domini 1603. die 6. 7. 8. 9. Aprilis.

I.

IN primis decernimus & mandamus ut decreta concilii Capuani novissime celebrati a bonæ memoriæ prædecessore nostro Cæsare Costa recipiantur promulgentur, & executioni demandentur. Et insuper ut poena violentum festum non sit excommunicatio, sed multa pecuniaria, eaque moderata statim in pios usus eroganda, præter eam partem quæ dabitur executoribus. Verum contra multiplicantes transgressores, severius procedatur; transeuntes vero nullo modo molestantur.

VI.

Fiscalis atque commissarius curiarum episcopaliū cum accedunt ad loca extra civitates, vel inquirunt de criminibus intra ipsas civitates, nil exigant pro itinere, labore, vel actis quousque causa expeditur; & tunc a reo, si fuerit condemnatus, possit exigi moderatum Salarium, juxta Pandectarum curiæ illius episcopalis: antea vero omnia fiant episcopalis curiæ sumptibus.

II.

Ut sacramentum confirmationis non detur deinceps iis, qui annum septimum non attingunt, quæ rudimenta fidei, vel saltem symbolum fidei, Orationem Dominicam & salutationem Angelicam non didicerint; cuius rei testimonium manu parochi scriptum ostendere teneantur.

Ut parochiæ, non per familias sed per fines certos distinguantur ut parochi oves suas melius cognoscant, & commodius & facillius eis sacramenta administrare possint. Propterea mandatum est iis episcopis, in quorum ecclesiis sunt confusæ parochiæ, ut primo quoque tempore eas per certos fines distinguendas jurent.

VII.

III.

Quoniam aliquibus locis hujus provinciæ, ea viget consuetudo, ut nobis relatum, ut episcopi disponant de bonis eorum, qui decedunt ab intestato ad pias causas, decretum est, ut ubi verè est in observantia talis consuetudo, possint disponere de prædictis bonis, sed ita moderate, ut quod exigitur centesimam partem bonorum defuncti non excedat; idque applicetur piis utibus pro anima defuncti, arbitrio quidem episcopi, sed per manus hæredum.

VIII.

Ut in administratione sacramenti poenitentiae omnis turpis lucri vel simoniæ labis suspicio removeatur, decretum est ut confessarii in actu confessionis a poenitentibus nihil recipiant nec sub specie elemosinæ, nec pro dicendis missis, nec pro restitutione incertorum, ut iidem confessarii confessiones secularium nisi in casu infirmitatis extra ecclesiam non audiant. Contra vero facientes confessarii tam seculares quam regulares arbitrio episcopi suspendantur ab officio audiendi confessiones.

IV.

Ut episcopi in visitatione, quam minimum graves sint his qui visitantur, eorum comitatus senarium numerum non excedat: contenti sint parvissimo victu, & nullo modo accipiant pecunias nomine victualium. Quando vero visitat vicarius aut alius officialis multo minori numero comitum sit contentus.

IX.

Ut in matrimoniis contrahendis inter alienigenas exacta adhibeatur diligentia in agnoscenda fide & testimonio eorum qui de morte alterius conjugum deponunt, vel testantur ipsos contrahere volentes alias uxores vel viros non habuisse: Parochi vero, qui in ea re negligentes fuerint, severissime arbitrio episcopi puniantur.

V.

Ut in diebus festivis prohibeant omnes executiones personales & etiam reales pro causis civilibus a quocumque tribunali tam ecclesiastico quam temporalis, ne populus occasione earum impediatur quominus satisfaciatur præcepto de audiendis missis, prædicatione & aliis divinis officiis; idque prohibeatur sub poena excommunicationis.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

X.

Ut Clericorum qui sub clericali habitu militum & Sicariorum vitam agunt, comprimatur audacia, decretum est ut clerici deferentes arma V. G. scolpiscum parvum, pugionem, vel vulgo dictum stillectum, vel alia ejus generis brevia arma, centum audeorum poena mulcentur: qui vero eam

○

sol-

ANNO
CHRISTI
1605.

solvere non possunt per annum integrum, in
stricto carcere detineantur. Quoad vero cæ-
tera arma longiora servantur constitutiones
superioris concilii provincialis.

XI.

Curent episcopi suffraganei nostræ provin-
ciæ, ubi seminarium vigore decretorum sac-
conc. Trident. commode institui non potest,
& schola non fuit erecta, ut ad minus tres
pueri singulorum eorum diocesis adducan-
tur, & in ecclesiastica disciplina institu-
antur in seminario Capuano, ubi sicuti alii
convictiores in expensis contribuant.

Ego Robertus Bellarminus S. R. E. pres-

byter cardinalis Dei & apostolicæ sedis gra-
tia archiepiscopus Capuanus de consilio &
consensu coepiscoporum nostrorum deficiens
subscripsi.

Ego Ladislaus de Aquino episcopus Vene-
frensis consentiens subscripsi.

Ego Fabius Maranta episcopus Calvensis
consentiens subscripsi.

Ego Alexander Riccardus episcopus Sues-
sanus consentiens subscripsi.

Ego Paulus de Corte episcopus Aesernien-
sis consentiens subscripsi.

Ego D. Joannes episcopus Caleni con-
sentiens subscripsi.

Ego D. Benedictus episcopus Casertæ con-
sentiens subscripsi.

ANNO
CHRISTI
1605.

L E O P A P A X I.

Sedit anno 1605. eodemque obiit.

P A U L U S P A P A V.

Sedit ab anno 1605. ad annum 1621.

G R E G O R I U S P A P A X V.

Sedit ab anno 1621. usque ad 1623.

U R B A N U S P A P A V I I I.

Sedit ab anno 1623. usque ad 1644.

I N N O C E N T I U S P A P A X.

Sedit ab anno 1644. usque ad 1655.

A L E X A N D E R P A P A V I I.

Sedit ab anno 1655. usque ad 1667.

C L E M E N S P A P A I X.

Sedit ab anno 1667. usque ad 1669.

C L E M E N S P A P A X.

Sedit ab anno 1669. usque ad 1676.

I N N O C E N T I U S P A P A X I.

Sedit ab anno 1676. usque ad 1689.

A L E X A N D E R P A P A V I I I.

Sedit ab anno 1689. usque ad 1691.

I N N O C E N T I U S P A P A X I I.

Sedit ab anno 1691. usque ad 1700.

C L E M E N S P A P A X I.

Sedit ab anno 1700. usque ad 1721.

ANNO
CHRIST.
1703.

C O N C I L I U M
P R O V I N C I A L E S I V E N A T I O N A L E
A L B A N U M

Habitu Anno MDCCIII.

C L E M E N T E X I.
P O N T. M A X.
A L B A N O.

Beatissimo patri Clementi undecimo Pontifici Maximo

VINCENTIUS ZMAJEVICH ARCHIEPISC. ANTIBARENSIS,

Debitæ subjectionis obsequium.

Ex edito Romæ an. 1706. **J**ussisti Beatissime Pater, ut Albana provincia mea Apostolica visitatione ecclesias illustrarem. Jussis parui, circui terram, perambulavi universam, vidi contritiones ejus. Vidi, prob dolor! Principem quondam provinciarum factam sub tributo, oppressam dominam gentium doloris amaritudine, abjectum clypeum sortium, murum olim, & antemurale fortitudinis nostræ dissipatum. Vidi gentes ingressas Sanctuarium Dei, polluta templa, prophanata Altaria, vix locum ubi populus convenire possit ad solemnitatem. Vidi senes ululantes, sacerdotes ministros Domini lugentes, percussos Pastores, dispersus Oves in invio errantes, pestem immaniter grassantem in omnes, & luc mortifera longe, lateque debaccantem. Hec vidi, & ingenui, conturbataque viscera mea super afflictionem populi mei, in ipso naufragantium filiorum calamitatibus discindebantur. Propterea, dixi, captivus ductus est populus meus, quia non habuit scientiam. Tot misertus arummarum, tot immanis pressura coactus angustiis, pro debito, pro viribus remedia non distuli; majora visitatione exposcebat necessitas, nec patiebatur dilationem. Potissima in provincialis, sive nationalis concilii celebratione sita prospiciebam: Thren. 2. huc vires, huc animum applicui, rem viribus majorem aggressus. At qui operatus est ceteris confratribus toto christiano Orbe diffusis, operatus est & mihi inter gentes; Thren. 20. nulla pastoralis officii sollicitudo, nulla ingenioli debilitas, sed qui mutat tempora, & mores, quique incrementum dat Deus, tanta naufragantium filiorum calamitatibus discindebat. Tuis auspiciis, Beatissime Pater, exultans Albana natio post diuturnam seculorum revolutionem evigilat, & quæ veluti obliuiosa quadam diu jacuit involuta caligine, sub Albano Pontifice in lucem egressa ad aram pristinae felicitatis cursum latibundam accelerat. Hanc patriæ felicitatem dum Patris mens toto major Orbe, divina potissimum charitate gravida auguratur, veluti in exultantis cordis gratulationes, Albana nationis munera, nationalis nempe, sive provincialis synodi decreta ad Apostolicum thronum, ad celestis cathedram sapientia accedunt; ut si forte quispiam ignorantia error obreperit, tua sententia corrigatur. Ego enim si quid cum Albanis Patribus erravi, Petri magisterium corrigendus libenter adeo, nec opprobrium vereor retractationis. Nihil nanque proficiunt lucubrationes nostræ, nullius sunt ponderis decreta, nisi Petri stabilitati innituntur, ac veluti ad lydiū probata lapidem, infallibili auctoritatis tue Oraculo comprobentur. Excipe igitur, Beatissime Pater, Albana nationis meæ, imo tuæ potius vota, submissionis obsequia, latitæ argumenta. Quæ puncto, quæ lima digna sint, ex immaculata Sacratissimi judicii censura decerne: parva quippe munuscula, nostræ haud dissimilis paupertatis, ex certissimo divini consilii Tui calculo in maxima coalescent. Interim ego, cum ceteris confratribus meis, & Albano populo universo, communibus votis Deum deprecor, ut Te Albanum Pontificem Maximum diu ecclesie, nobisque incolumem servet, ac felicibus semper foveundet, & provehat incrementis. Datum Perastii die X. Julii anno Domini MDCCIII.

Aug.

Petrus
Dam. de
act. Me
diol.

L I T T E R Æ

Indictionis concilii Provincialis, sive nationalis.

*Vincentius Zmajevick, Dei, & Apostolicæ sedis gratia archiepiscopus Antibaren-
sis, Diocensis, totius Regni Servia primas, vistor apostolicus Alba-
nia reverendissimis fratribus, archiepiscopis, episcopis, & universo cle-
ro Servia, & Albania salutem in eo, qui est vera salus.*

Tertius jam mensis evolvitur, ex quo Apostolicæ onus visitationis humeris nostris, licet imparibus impositum, obeuntes, per Castella, per vicos, per rura, per agrum Dominicum peregrinantes incedimus. In ipsa vineæ Domini visitatione attento huc usque inspeximus examine, an florisset electa, quam manus Dei plantavit, an positi C. Cant. 6.
stodes in vineis, vineam Domini custodissent, ne converteretur in pravam. Corruptam, 10.
proh dolor! Deploramus confusam, in amaritudinem converfam, in desertum positam, vepribus, spinis, & tribulis coepertam, non uvas, sed labruscas producentem. Concul- C. Cant. 1. 5.
cavit illam quidem per filios dissidentiae antiquus ille Deo pariter, & humano generi Ital. 5. 4.
inimicus homo, qui in agri Domini ubertatem saviissimis actus invidentiæ stimulis, dum bona semina depravat, annosas quoque vineæ plantationes evellere, christianæ vi-
tis genimina corrumpere non desinit. Quid fratres in tanta rerum perturbatione facien-
dum? An deplorandæ sterilitati tempus terendum, vel adhibendæ fertilitati insudandum? Absit, ut segnes Agricolas desidiae torpor emolliat, quinimmo vinearum cultores Divi-
nitæ animadversionis sarculo subdoloscentes veprium fibras præcidamus, tempe-
negligantur, fixis alte radicibus extirpationem desperemus. Conciliorum celebrationi,
non nostræ peregrinationis labori hic fructus, merces, beneficium reservatur, ut nutan-
tibus sacris legibus, ritibus, fidei, pietati, religioni per plures operarios plura admini-
cula irrogentur, Dominica fata, quæ in mortem reclinantur, ad vitam revocentur, ea-
demque desolata vinea ad frugem uberrimæ fertilitatis adducatur; immorandum non est
in tanti ponderis negotio, mature tot malis occurrendum, ne tabes pestifera in majores
dilaturatur propagines. Qua propter inspirante Deo mitiora Turcis consilia, & felicissimis
sanctissimi Domini nostri Clementis Papæ XI. auspiciis, Divina favente clementia, ad
laudem, & gloriam omnipotentis Dei, ad Fidei conservationem, & propagationem, ad
insolentes mores, & suppullulantes excessus comprimendos, in ipsa sede infidelitatis fi-
dei Thronum erigamus, Provinciale, sive nationale in tanta curarum nostrarum mole
Albanum Concilium sub Albano pontifice Albani Patres celebremus. Felicitatis omen
habemus; omnis ergo periculosa mora longe abigatur; nulla formido, nullus timor, ac
tremor a tanto negotio cunctantes deterreat; Divina res agitur; Deus ipse, qui nobis
hæc otia fecit, qui ex superabundanti infinitæ miserationis thesauro nostræ liberæ visi-
tationi supra spem omnem dedit esse, dabit etiam tam sancto opere & perficere. Vos
itaque Reverendissimos Fratres Archiepiscopos invitamus, episcopos nostros suffraganeos,
ceterosque vinearum custodes præcipientes monemus, ut ad præfatam provincialem,
sive Nationalem synodum, quam (favente Deo) in ecclesia sancti Joannis Baptistæ
de Merchigne Alexiensis diocesis Dominica secunda post Epiphaniam celebraturi nunc
primo denunciamus, & indicimus, sub divini obtestatione iudicii, omni prorogatione
rejecta, omni secluso excusationis (nisi qui legitimus fuerit, & per ipsum Concilium
approbandus) prætextu, die præstituta nobiscum accedatis, conjunctis animis, commu-
nibusque studiis, spiritu Sancto auctore, & Duce, vineæ Domini elaboraturi ubertatem.
Illud tamen potissimum rogamus omnes, ac præcipimus in Domino, ut si quid
animadversione, & censura dignum nostræ visitationis diligentiam effugerit, vel im-
psterum eludet, diligenti inquiratis examine, Concilio nostro exhibituri. In quorum fi-
dem, & testimonium præsentem litteras manu propria subscriptas, sigillo nostro mu-
niri iussimus. Datum Corbini die secunda Decembris 1702.

Vincentius Archiepiscopus Antibarensis.

Fr. Raymundus Gallani S. T. P. Ord. Præd. a secretis.

ANNO
CHRISTI
1703.

VINCENTII ZMAJEVICH

Archiepiscopi Antibarchensis visitatoris Apostolici

Ad Synodum cohortatio.

ANNO
CHRISTI
1703.

TAndem aliquando Reverendissimi Fratres post diuturnam seculorum expectationem aperti sunt celi ut pluerent, & terra germinavit læticiam, jucunditatem, & exultationem. In ipsa Babylonice captivitatis servitute visitavit nos oriens ex alto, qui mutat corda Principum, & producit in lucem umbram mortis; Divinæ quippe miserationis consilio factum est, ut non amplius dispersos, timidosque inviserem, sed subbita dexteræ excellæ mutatione in unum collectos, veluti terribilem castrorum aciem ordinatam, inimicos nostros cornu ventilaturos, lætabundi cordis exultatione alloquerer. Sæpe nimirum ubi magis ex humana ratione diffiditur, illic propensius superna clementia subvenitur, & ubi solatium desperavimus humanum, divinum cernimus adesse præsidium. Jucundissimum quidem, & omnium votis expetendum, confessum, adesse præsidium. Jucundissimum quidem, & omnium votis expetendum, confessum, dum hodierna dies aperit, pastoralis officii libertatem, & omnibus salutarem liberæ jurisdictionis nobis elaborat foelicitatem: Adeste igitur charissimi Fratres, nec volentis, aut currentis, sed miserentis Dei dona omnes sollicita prosequentes cooperatione hæc cogitemus, hæc moliamur, ut Divino Spiritu duce labentem ecclesiæ nostræ statum pro viribus in integrum restituamus. Aperta Provinciarum vulnera medicorum expetunt medelam, & qui per male sanas curationes in mortem reclinati languescunt, vitæ subsidium nostris auxiliis non desperant. Tumentis oceani procella, & frementis Inferni tempestas valida nostris sinibus incumbit, adeo ut electi quoque in errorem videantur induci: multi naufragarunt a fide, humanæ adinventionis aborti vorticibus, plures isdem undis jactati, isdem fluctibus agitati naufragium timent, omnes in vitæ discrimine constituti protendunt ad nos manus inter singultus, & lachrimas, opem nostram implorantes. Eruiamus eos qui trahantur ad mortem, & qui ducantur ad interitum, liberare non cessamus, naviculam ipsam vi procellarum debilitatam, & afflictam reficientes, ad optatissimum salutis portum reducamus. Deserta jacet sanctificatio, profanata Altaria, Sacerdotes Ministri Dei, animarum pastores traditi in opprobrium, & indignationem furoris Domini, non tam temporis injuria, quam nostra omnium culpa, dum ab illa celsitudinis suæ ratione degenerant, a nobis expetunt restaurandæ dignitatis beneficium. Ascendamus ergo mundare sacra, & renovare, eademque pastoralis vigilantia solliciti, quod perit requiramus, quod abjectum igitur reducamus, quod contritum est alligemus, quod infirmum est consolidemus, quod pingue, & forte, custodiamus. Huc spectat hic Ordinis ecclesiastici congressus, miserentis Dei benignitate saluberrimus, vestra sapientia, charitate, & præsentia optatissimas, loci, & temporis qualitate pene dixerim insperatus. Hoc tempore acceptabili a seculis inaudito, hoc die salutis, quem fecit Dominus in terra nostra, nostrorum, Fratres, oblii, aliena appetamus; hic omnis spiritualis Præfecturæ finis est, ait Nazianzenus, ut propria utilitate neglecta aliorum commodis inserviamus. Exultemus ergo dilectissimi, & sanctificationem nostram desertam ad aliorum ædificationem lætantes in Domino sanctificemus. Omnibus debitores viam salutis aperire, Fidei regulas tradere, collapsam morum disciplinam restituere, non quæ nostra sunt, sed quæ Jesu Christi, querere aggrediamur, quod verbo docemus, opere complentes, exemplo perficientes. Exigit hoc pastoralis ratio officii. Postulat miserenda Provinciarum facies. Exspectat Clemens pontifex Maximus, sub cujus felicissimis auspiciis, hæc felicitatis nostræ semel nata exordia, nova in dies luce clarescent, validioribus vegetanda incrementis. A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris, ut quem singulari Dei beneficio provincia nostra filium quondam suspicere gaudebat, uberiori modo beneficentie genere Divina indulgente clementia ad spem majorem crescit, Patrem venerari lætabunda gloriatur. Paternæ zelo expectationis nostræ servitutis obsequia respondeant. Dare quæso ex Albanæ patriæ peregrinatione proficiscenti, quos Albano Patri per synodicas constitutiones, velut in primitiales jubilantis cordis applausus, pastoralis sollicitudinis fructus ubererrimos deferre possum. Dum tempus est operemur bonum; dum locus datur respirandi, nostris aliorumque malis medeamur. Coniunctissimis animis hoc sentiamus, hæc loquamur, hæc agamus omnes, ut ager Dominicus nostris curis creditus, vepribus, & spinis expurgatus, germinet herbam virentem, æternæ vitæ fructibus fecundam. Quoniam vero sufficientes non sumus cogitare aliquid a nobis, quasi ex nobis, sed sufficientia nostra a Deo est, qui nos fecit ministros novi testamenti, ut in ejus lumine videamus lumen, a Patre lumen omne datum optimum, & omne donum perfectum, in locum habitationis ejus ascendentes, imploremus; dumque mens interius magnitudinem beneficii, necessitatem auxilii supplex meditatur in hanc exterius vocem supplicantis quoque linguæ erumpat oratio.

Veni Creator Spiritus &c.

D E C R E T A

EDITA IN PROVINCIALI SIVE NATIONALI

S Y N O D O A L B A N A

Nos Vincentius Zmajevick Dei, & Apostolica sedis gratia archiepiscopus Antibarenfis, Dioclenfis, totius regni Servia primas, vifitator Apostolicus Albania de Reverendissimorum DD. Coepiscoporum nostrorum, ceterorumque, qui Albanæ synodo legitime interfunt consilio, & assensu, ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, Fidei conservanda propagandam, & morum reformationem, statuimus, decernimus, & sancimus.

P A R S P R I M A

C A P U T I.

De professione fidei.

ad Heb.
11. 16.Cor. 10.
10.

CUM Fides Catholica, quæ in sancta & constitutiones firmissime admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta mater ecclesia, ejus est judicare de vero sensu, & interpretatione Sacram Scripturarum, admitto: nec eam unquam nisi juxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor.

ad Heb.
11. 16.Cor. 10.
10.

Deo, hinc ab ejusdem Fidei professione merito exordium esse duximus, ut quæ maxima unitate gaudet, omnem intellectum redigens in obsequium Christi, eandem una oris confessione ad præscriptam infra formam veneremur.

Ego N. firma Fide credo, & profiteor, omnia, & singula, quæ continentur in symbolo Fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet.

Credo in unum Deum Patrem Omnipotentem, factorem Coeli, & terræ, visibilium omnium, & invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia secula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum, de Deo vero; genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Coelis, & incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato passus, & sepultus est; & resurrexit tertia die secundum Scripturas; & ascendit in Coelum, sedet ad dexteram Patris; & iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos; ejus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, filioque procedit; qui cum Patre, & filio simul adoratur, & conglorificatur; qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi seculi. Amen.

Apostolicas, & ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem ecclesiæ observationes,

Profiteor quoque septem esse vere & proprie sacramenta novæ legis, a Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre; & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos ecclesiæ catholicæ ritus, in supradictorum omnium sacramentorum solemnem administratione recipio, & admitto.

Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de justificatione in sacrosancta Tridentina synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Profiteor pariter, in missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis; atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, una cum anima, & divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversionem totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem catholica ecclesia transubstantiationem appellat.

Fateor etiam sub altera tantum specie, totum, atque integrum Christum, verumque sacramentum sumi.

Constante teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari, similiter & sanctos una cum Christo regnantes, venerandos, atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas.

Fic.

ANNO
CHRISTI
1703.

Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, nec non aliorum sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam.

Indulgentiarum etiam potestatem, a Christo in ecclesia relictam fuisse, illarumque usum christiano populo maxime salutarem esse affirmo. Sanctam catholicam, & apostolicam Romanam ecclesiam, omnium ecclesiarum matrem, & magistram agnosco: Romanoque pontifici beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Jesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, juro.

Cætera item omnia a sacris canonibus, œcumenicis conciliis, ac præcipue a sacrosancta Tridentina synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab ecclesia damnatas, & rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo.

Hanc veram catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsentis sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviolatam usque ad extremum vitæ spiritum, constantissime Deo juvante retinere, & coniteri, atque a meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in manere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari quantum in me erit, curaturum.

Ego Idem N. spondeo, voveo, ac juro. Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei evangelia.

Hanc autem fidei professionem, quam nos & coepiscopi nostri, dum in ipsa celebratione sacrorum versaremur, jurati præstitimus, reliquis impostherum conciliis in singulis dioecesibus celebrandis, ab illis præsertim, quibus alios docendi munus injungitur, ad verbum sequendam injungimus.

CAPUT II.

De Apostatis.

Rom. 10.

Non solum corde creditur ad justitiam, sed ore etiam confessio sit ad salutem. Visibilis siquidem Christi ecclesia cum civitate Hierusalem ab Isaia comparata, monarchia titulo a Daniele cohonestata, supra montium vertice a Domino collocata, juxta Augustinum abscondi non potest, nec Christi fideles tantum Fide, & internis charismatibus, sed confessione fidei, & externa, ac visibili Sacramentorum participatione membra ecclesiæ constituuntur. Hinc a veritate, & religione aberrant, qui vel metu poenæ, vel temporalium bonorum allesti cupiditate, ut immunes fiant tributi Cæsaris, denegant etiam quæ sunt Dei: postquam enim naufragarunt a Fide, & coram Turcarum Jadicæ sistentes religionem catholicam, Deumque ipsum solemnem sacrilego ritu ejurarunt, publice Turcarum more se gerunt, & alii quidem Moscheas, ut vocant, more patrio frequentant, cæterisque ritibus Mahometicæ sectæ inherentes, alii vero Turcica templa declinantes, ab esu carnum sacro tempore jejunii non se abinent, urgente illos infidelium præsentia, utrique porro in abscon-

ditum tantum facta abjurazione, coram fidelibus, secreta sacramentorum participatione fruuntur, publice vero Turcarum more videntur, & Turcicam sectam profitentur.

Ecclesiasticorum hominum inscilia tales pullularunt zizanias in vinea Domini, quam ne vulpeculæ parvulæ demoliantur, & singularis Ferus succrescentem segetem depascatur, quibus cura animarum incumbit, serio injungimus, ne impostherum tales Apostatas ad sacramentorum participationem recipiant, nisi facta prius abjurazione, publice se more christianorum gerant.

Discant, omnes præsertim Parochi, hanc catholicæ fidei regulam, quam sacrarum scripturarum oracula, patrumque orthodoxorum testimonia, & Romanæ sedis infallibilis auctoritas, vel ab ipsis ecclesiæ incunabulis confirmant. Archiepiscopos, & episcopos omnes sub Divini judicii indignatione in Domino hortamur, ut totis viribus in hanc curam incumbentes, greges sibi commissos ab hoc gravissimo morbo vindicent, serioque animadvertant in Parochos, qui talem detestabilem licentiam dandi sacrum canibus, & projiciendi margaritas ante porcos, nova, ac insolita execrandæ consuetudinis methodo in cæterorum Christi fidelium perniciem exercent.

Patres quoque Missionarii Montana Albanæ incolentes, quo præcipue nefanda peccata irrepsit, curam omnem, & diligentiam sedulo adhibeant, ut tanta lues, christianum gregem corrumpens, longe abigatur, & novæ monitionis hereticos Divinæ veritatis gladio eorum præsertim opera juguletur.

CAPUT III.

De Christi fidelibus, qui licet Fidem non ejurarunt, publice tamen Mahometicam sectam, & secreto christianam religionem profitentur.

In militanti Christi ecclesia nulla debet esse macula criminis, nulla ruga simulationis, utpote quæ descendit a Deo parata, sicut sponsa ornata viro suo, circumamicta monilibus aureis, & gemis pretiosis. Hæc porro ecclesiæ ornamenta sunt virtutes credentium, qui in visibili Christi corpore tantam partes, & membra per visibilia externa munera componuntur. Et quorum sana fides, qua iustus vivit, & per quam præcipue quis fidelis constituitur, integra, & inviolata per externam professionem, quolibet simulationis, seu fictionis semoto velamine, servari debet, ne deficiens in uno factus sit omnium reus; in hoc præsertim incampendum est, velis, remissive fatagendum, ut ne dum præfati Apostatæ sacramentorum participatione careant, donec resipiscant, sed etiam illi, qui licet turcico solemnem ritum fidem non ejurarunt, fingunt tamen, se a christiana religione defecisse, adeoque in Turcarum consortio turcico more vitam degunt, dies jejuniæ sacros esu carnum profanant, & Mahometanis nominibus vocitantur, in congregatione tamen fidelium christianos mores induunt, & officia persurgunt christianorum. Deficientes quidem

ANN
CHRIST
1703.

Cant. 2.
15.

Psal. 71.
14.

Matt. 15.
26.

Matt. 7.

Apoc. 2.

ANNO
CHRIST
1703.ANNO
CHRIST
1703.Matt. 10.
32.

dem in publica, & externa fidei professione, merito ab externa, & visibili sacramentorum communione excludi debent, donec ad meliorem frugem redeant, & fidem Christi publice profiteantur, quoties feret occasio. Hæc fidei documenta divina veritate innituntur, affirmante ipsomet Christo Domino: omnis, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor, & ego eum coram Patre meo, qui in Cælis est; & qui negaverit me coram hominibus, negabo, & ego eum coram Patre meo, qui in Cælis est. Hinc Augustinus in Joa. tract. 26. Quanta vita est confiteri Christum, tanta mors est negare Christum. Omnibus igitur archiepiscopis, & episcopis nostris totis in Christo visceribus commendamus, ut in securi, & ascia radicibus excidendas curent arbores, quæ in montem Domini incumbunt, & in loca tutissima silvæ Libani umbratiles ramos venefico virore imbutos protendunt.

CAPUT IV.

Per quid dignosci debent fideles ab infidelibus.

Ut autem imposterum pastores animarum cautius agant, cum impossibile sit, Deo, & Baali famularum præstare, in Christi fidelibus nihil non sanctum, ac religiosum, veræque fidei protestativum tollerare debent. Deo igitur soli, cui servire, regnare est, per externam, & publicam fidei confessionem sit devotus fidelis, adeo ut nihil mahometicæ sectæ protestativum contempletur. In hoc cognoscant omnes, quod fideles sint, & de mystico Christi corpore partes, & membra, si externis fidei caracteribus fuerint signata. Tanta est enim hujus fidei regula apud scripturas, Patres Orthodoxos, atque universales ecclesiæ consensus, vis, & auctoritas, ut quicumque in hoc unico signo deficit, ab ecclesiâ se divellat, fiatque infidelis, & infidelis deterior. Potest quidem a privata persona, quæ omni caret auctoritate, de fidei suæ ratione tradenda interrogatus, tacere, & interrogantem silentio, aliove licito prætextu eludere; at vero nulla ei ratio suffragatur, quo minus sciscitanti Judici publica auctoritate sussulto tacere, aut ambigue tergiversari queat; sed aperta fidei confessione, instante quoque vitæ periculo, respondere debet. Huic negotio omnium gravissimo, ex quo æterna animæ perniciēs pendet, sedulam navent operam pastores, ut segregando triticum a zizania, fideles in duas partes claudicare, & duobus Dominis servire amplius non audeant, nec præsumant. Serpit enim latius in diem lethalis morbus, & virosa propago ad infirma porrigetur, nisi evangelica pastorum falce, quod male pullulat, amputetur.

CAPUT V.

De fidei rudimentis.

Speciosa Christi germina a potestate tenerarum eruta, & in vinea Domini translata, deficiente Agricolæ diligentia, studio, ac labore, & ingruente herbosa vitio.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

rum colluvie facili ratione in silvestres arbores nullis æternæ vitæ fructibus fecundas degenerant. Prona siquidem adolescentium ætas ad malum, facili quadam recti specie cito deluditur, si cæca rerum divinarum, ignorantia obruitur. Idæo parochis omnibus invigilandum est, serioque curandum, ut christianorum proles in viam mandatorum Domini dirigatur, & a teneris usque annis in materno ecclesiæ gremio sub exuberantibus doctrinæ uberibus confoveatur. Quapropter singulis Dominicis, aliisque festis diebus pueros in suis Parochiis pro suo, eorumque modulo, ante, vel post Missarum sollempnia pro majori fructu, & commoditate, fidei rudimenta, obedientiam Deo, & parentibus, ac christianam morum honestatem edoceant. Et ne animarum curatores prætextu ignorantie de fidei mysteriis a necessitate officii eximantur, saltem Dominicam orationem, Angelicam salutationem, apostolorum symbolum, nec non Decalogi, ecclesiæque præcepta, (ad quorum omnium scientiam proveci ad discretæ cognitionis ætatem sub mortali obligantur peccato) pueris tradant, & alta voce in eadem ecclesiâ christianam plebem erudiant, iisdemque documentis informant, sacre congregationis de Propaganda fide charitatis viscera quam primum experturi in libellis christianæ doctrinæ Bellarmini, Albano idiomate, quibus propriæ, & fidelium necessitati providere possint.

Quoniam vero ingravescente Turcarum impietate invaluit, proh dolor! Abominatio desolationis in loco sancto Templorum Domini, quæ venustate collapsa, & ruinis obruta nequeunt præ timore edificari, ideoque Parochi parochialibus carent ecclesiis, in quibus, & sacra facere, & christianam plebem erudire possint. His nihilominus omnino precipimus, nullo suffragante prætextu, ut ubi parochialia sacra festis diebus obierint, vel sub die, vel in privata domo, ibi quoque præfatis muneribus perfungantur.

Ut autem in hac pietatis semita pueri præsertim instructi ad salutare opus magis, magisque in dies utilibus monitis inflammentur, confessoriorum munus sit, parentes hortari, ne desides, & socordes ad præfata exercitia filios mittere negligant, iustissimo Dei judicio æternis cruciatibus rationem negligentie reddituri. In hanc ergo curam toto pectore incumbant parochi, ut segnes in via iustitiæ excitentur, & saluberrimam christianæ religionis rudimenta percipiant. Quod si quis ex parochis ipsis eodem animi languore laboraret, arbitrio ordinarii puniatur.

CAPUT VI.

De Verbi Dei Predicatione.

Præstantissimum docendi munus saluberrima verbi Dei prædicatione fulcitur. In hoc crediti nobis gregis securitas, & nostri juris præcipua fundatur auctoritas. Pastores etenim in pascuis uberissimis sanæ doctrinæ, & montibus excellis Romanæ ecclesiæ, æternæ vitæ pabulo oves pascere, ab

P

ho-

Ezech. 34.

13.

ANNO
CHRISTI
1793.

hodium impetu, a facie tribulantis, Divini verbi gladio tueri debent, ut in velamento alarum Domini christianus grex constitutus in odorem quoque unguentorum Domini inoffenso pede percurrat, & tanquam Divinae plantationis oliva, aqua sapientiae irrigata in exuberantium germinum pullulet propagines. Omnes igitur archiepiscopos, & episcopos enixe in Domino hortamur, ut muneris sui onus agnoscentes, omnem laborem, studium, & sollicitudinem in eo adhibeant, ut populus gemens, & quærens panem, inveniat cibum ad refocillandam animam. Pascant ergo fame morientem, quod si non paverint, occiderunt. Quicumque vero levi de causa munus hoc obire neglexerit, sciat sibi prætermissi necessarii officii Divinae iustitiæ rationem esse reddendam.

Parochis quoque omnibus, & illis præsertim, quibus sanctæ Sedis pietas in Apostolicis Collegiis, alumnorum numero adscriptis, virtutum semina, & incrementa ad Fidem propagandam contulit, præcipimus, & mandamus, ut solemnioribus, & festivis diebus oves sibi demandatas, pro sua earumque capacitate spiritualibus monitis pascant, vitia declinanda, virtutes amplectendas, æternos cruciatus malis, sempiterna gaudia bonis præstolanda doceant; graviter ordinarii arbitrato puniendi, qui prætermittant munus, ad quod peragendum pro temporum exigentia, qualitate, & necessitate idonei reperiuntur.

Omnes porro animarum Pastores in Divini Verbi prædicatione illud potissimum præ oculis habeant, ut apostatarum impietas, claudicantium vesana formido, & certæ perniciæ, ac in sola catholica religione æternæ salutis securitas ab omnibus agnoscat. Clament ergo, & non cessent Pastores, & quasi tuba exaltent vocem suam, annuncians populo scelera eorum, qui dereliquerunt legem Domini Dei sui, & abjecerunt post concupiscentias carnis, nefandi Mahometici Idoli cultibus mancipati. Excitet segnes divina indignatio, quam vox Domini per Ezechielem speculatoris figura comminatur: quod si speculator viderit gladium venientem, & non intonerit buccina, & populus se non custodierit, veneritque gladius, & rulerit de eis animam, ille quidem in iniquitate sua captus est; sanguinem autem ejus de manu speculatoris requiramus.

CAPUT VII.

De festorum observantia.

Dies divina festivitate venerabiles ad celebrandas Dei, sanctorumque laudes potissimum instituti, sunt pie, ac religiose transigendi, non in commensationibus & ebrietatibus, quibus nomen domini profanatur, sed in orationibus, hymnis, psalmis & canticis spiritualibus, quibus sabbatum sanctificatur.

Romanæ quoque ecclesiæ ritui in festorum observantia catholici nostri inhærere debent, statuta solemnia statutis Romano mo-

Lcv. 23.

Heb. 13.

re temporibus peragentes. Aberrant enim fideles montana incolentes, qui nonnullas sanctorum solemnitates calendarii Gregoriani relicta methodo, tantum græcorum more, & Calendario concelebrant: ne de impietate arguantur, qui antiquum sequuntur calculationem. Cum autem Deus optimus, qui maxima unitate gaudet, uno eodemque die a Christi militibus, qui romanæ militiæ vexilla sequuntur, speciali obsequio, ac devotione ad sui, sanctorumque honorem sit colendus, ut sic ambulent omnes cum consensu universalis ecclesiæ in domo Dei, ideo omnibus, qui animarum salutem incumbunt, ex consensu fratrum nostrorum injungimus, ut pravam hujusmodi consuetudinariam praxim, quæ ex schismaticorum commercio & familiaritate irrepsit, prudentibus monitis, ac salutaribus præceptis tollendam curent, Romanoque ritui in festorum celebratione ad unguem fatagant exequendos.

Er ne ignorantia prætextus alicui concedat peccandi licentiam, parochus quolibet Dominico die imminientia festa subsequenti hebdomadæ inter missarum solemnium populo annunciet, ut præter uniuscujusque Dioecesis statutum, ac devotionem, veneranda solemnia, quæ salutem nobis augent, juxta ritum sanctæ Romanæ ecclesiæ in Servia, & Albania congruis honoribus, & statutis temporibus celebrentur.

Quoniam vero in messi multa operarii pauci nequeunt in omni spiritali exultatione, & abundantia metere; nec omnibus Christi fidelibus longe inter se diffusa loca, sub uno eodemque parcho incolentibus, datum est præ locorum distantia missæ sacrificio festis diebus adesse; ne ex solemnitate ignorantia, & festorum profanatione deficiat germen in vineis, & ramus olivæ fructifera in domo domini, futuris necessitatibus pro modulo nostro providentes, parochis indicimus, ut saltem distantium locorum Dynastas, quibus curæ erit, reliquum admonere populum, de incidentibus infra hebdomadam festis diebus, ac jeuniis, per nuncium (cum frequens in dies occurat occasio) certificent.

Omnes demum animarum pastores vigilem impendant operam, ut divinus honor resforeat in terris; & debaccantium scelestorum multitudo repressa, furor Domini cervicibus nostris imminens per festorum sanctificationem avertatur, totaque appareat Divino cultui addictis cæli serenitas innovata.

CAPUT VIII.

De sacris jeuniis, eorumque observantia.

Ad juniorum observantiam ea, qua par est devotione, humana convertatur sollicitudo; hic armorum delectus, hic victoriæ stat certa promissio, nihil enim efficacius ad rugientis Leonis sevitiam retundendam, nihil certè ad rebellantis carnis compescendam petulantiam utilius potuit institui, quoniam hoc genus Dæmoniorum non ejicitur, nisi in oratione, & jejunio, quo dum corpus

ANNO
CHRISTI
1793.

Pal. 34.
15.

Luc. 10. 2.

Matth. 23.
20.

ANNO
CHRISTI
1703.

ANNO
CHRISTI
1703.

pus atteritur, anima celestis gratiæ pinguedine saginatur.

Ut igitur per abstinentiam carnis Christi mors, & sepultura ex ecclesiastica institutione recolatur, deiparæque Virgini debitus honor impendatur, qualibet sexta feria, & Sabbato ab esu carniū fideles omnes penitus abstinere; hæreticæ pravitatis suspitione notandi inobedientes sine necessitate præcepto, in his potissimum regionibus, in quibus fidelis ab infideli, catholicus a schismatico, præfata ab esu carniū differentia discernitur.

In quatuor vero anni tempora discreta jejunia, quæ duodecim dierum circulo absoluta, veluti duodenarie mensium primitiæ quoque vigiliarum abstinentiæ, quibus sacra prævenimus solemnia, ne dum a carnis, sed etiam a comestione lasciviorum temperantia celebrentur, de instantibus jejunii, ut in superiori capitulo de festis didicimus, fidelibus Parochorum cura, ac vigilantia præmonitis.

Et ut adamussim ecclesiastica jejuniorum veneretur observantia, nihilque Romanæ diffusioni consuetudini reperiatur præliminaria ante dies cinerum feria tertia S. Matthiæ Apostoli incidentibus vigiliis, debaccantis naturæ, & rethoricantis gulæ consilio festivitatis ratio prævaleat, eademque Baccanallum ultima dies, sacro vigiliarum, mancipata jejunio, sanctificetur.

Unica porro comestione ab omnibus, qui vicesimum primum ætatis annum compleverint, celebrentur jejunia cum discreta refectio, seu collatione, quam modo tolerat ecclesia. Illis vero, quos vel ætas incurvat, vel morbus extenuat, ut possint, ac instante vitæ periculo debeant ab illis eximi obligationibus, humanæ compatiens infirmitati, ecclesia pia mater indulget.

CAPUT IX.

De Quadragesimali Jejunio.

Quadragesimale jejunium non tamen ecclesiastica constitutione inchoatum; quam divina Christi Domini conversatione, & exemplo consecratum, sub strictioris censura rigoris, ne sub spinoso capite membrum sit delicatum, observandum est. Tempus enim acceptabile, diesque salutis ineffabili devotione, austeriori abstinentiæ disciplina, & anniversaria sunt celebratione recolenda. Hinc graviter ferenda est, quæ invaluit, quorundam opinio, qui venerabilis hujus jejunii destructores, non semper quadragesimalem abstinentiam esse servandam dogmatizant: dicunt namque septem tantum annis quadragesimali jejunio adstrictos esse, tali deinceps jejunandi lege solutos. Et hi quidem, quorum finis interitus, quorum Deus venter est, abjeunt post concupiscentias suas, & in humanæ vitæ militia, dum finem quodammodo nituntur prospicere, cæci sunt, & duces cæcorum. Ne igitur a sua dignitate sacra jejuniorum observantia corruat, fideliumque corda ad laxioris vitæ rationem erroneis alluciantur consiliis, quicumque dixerit hoc

Concilior. Supplem. Tomo VI.

minem non teneri ad quadragesimale jejunium, aridioribus tantum cibis celebrandum, nisi solo septem annorum circulo, tanquam ecclesiasticarum legum prævaricator, anathemate puniatur.

CAPUT X.

De juramento falso.

Inter regnantium hac tempestate scelestorum multitudinem, mendacia quoque, & perjurya inundaverunt, & faciem terræ nostræ tot calamitatum flustibus, quibus penne obruimur, merito operuerunt. Etenim, facili quodam sacrilego ritu falsæ frequentantes juramenta, nomenque Domini, qui in veritate vivit, falsitatis testimonio polluentes, implebuntur iniquitate, & non discedet a domo eorum plaga. Ut autem, tot malis, quæ nos undique perturbant, opportuno occurramus remedio, protervam hominum licentiam a falsis juramentis, maxime in judicialibus, compescendo, pastores monemus, & hortamur, ut execrandi auctores facinoris comminatione divini iudicii, & Sacramentalis Confessionis privatione deterreant.

Illæ quoque omni prorsus execratione, damanda est incerti juramenti perniciofa consuetudo, qua fideles, nulla habita certitudine de hominis innocentia, ipsam juramento comprobant, suspecti hominis indemnitate prospicientes. Etenim cum nomen Domini invocandum sit in veritate, & in spiritu, ac omnimoda certitudine, adorandum, quicumque hujusmodi incertitudine iurandum violaverit, iudici Deo, qui accidit pro galea iudicium certum, merito est rationem redditurus.

PARS SECUNDA

CAPUT I.

De sacramentis.

Nihil nobilius, nihil pretiosius, nihilque ad æternam salutem consequendam magis necessarium habet ecclesia, quam a Christo Domino septem instituta Sacramenta, in quibus infinito Divinæ bonitatis elucescente thesauro, divitis magnis, & opibus nimis humana diratur paupertas. Isti sunt septem fontes Salvatoris, ex quibus aquæ Divinæ gratiæ salientes in vitam æternam cum gaudio hauriantur. Aperta misericordiarum Dei nostri viscera, in quibus vixit nos oriens ex alto, patent potissimum in Sacra mentis, per quæ vera iustitia vel incipit, vel cæpta augeatur, vel amissa reparatur. Hinc tantis irradiata gloriæ splendoribus ecclesia, Christi sponsa, veluti aurora coruscat, & septem munita Sacramentorum signaculis in Erebi perniciem, & ruinam procedit terribilis ut castrorum acies ordinata.

Cum autem æquum sit, ut sancta a sanctis tractentur, & divinatorum mysteriorum præstantiæ dispensatorum quoque dignitas respondeat, sacrosancta tractaturi Sacra-

P 2

nunt-

Ofc. 4. 3

Jer. 4. 2.

Ecc. 23.

Conc. Bur-
de cap. 7.

Sap. 5. 19.

Reg. 17. 25.

Dan. 11. 2.

Conc. Tri-
den. ses. 4.

Philip. 3.
29.

Matth. 15.
24.

ANNO
CHRIST.
1793.

1. Cor. 64.
Eph. 4. 10.

menta, exhibeant se, sicut Dei ministros in omni iustitia, & sanctitate, in ædificationem corporis Christi, ne vituperetur ministerium nostrum. Præscriptas a Rituali Romano in Sacramentorum administratione ceremonias summa cum animi attentione, ac religione, nihil addentes, aut dementes, adamussum observent.

C A P U T II.

De Baptismo.

Joel. 3. 18.

Gen. 2.

Ad Trid. 3.
Ciril. Je-
resol. in
Cathec.

Ad Tit. 2.

Ut autem de singulis agamus, omnium primus occurrit, Sacramentorum janua, Baptismus. Hic plane est fons ille vitæ de domo Dei egrediens, irrigans universam superficiem terræ, a peccatorum sordibus emundans. Istæ sunt aquæ mundæ, quibus Spiritus Domini adhuc incumbens, mortua germina vitali divine gratiæ virore fecundat, & filios iræ in adoptionem filiorum Dei vocat. Hic stat captivitatis liberatio, peccatorum remissio, mors peccati, animæ regeneratio, vestimentum candidum, signaculum sanctum, & indelebile, curtus ad Coclum, deliciae Paradisi, Regni cælestis conciliatio, & charisma adoptionis filiorum. Divina enim dilectio secundum suam misericordiam salvos nos fecit per lavacrum regenerationis, & renovationis Spiritus Sancti, quem effudit in nos abunde per Jesum Christum Salvatorem nostrum, ut iustificati gratia ipsius, hæredes simus secundum spem vitæ æternæ.

Exigit quidem tot mysteriorum præstantissima ratio, ut in solemnem Baptismatis administratione, in illud potissimum curam omnem intendamus, ne parochorum incuria, vel defectu, virtus, & efficacia Sacramento deficiat. Propterea cum in trina ablutione, semel tantum sit proferenda forma Baptismatis, illis verbis: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti; diligenter attendant Pastores, ut hæc formula immutabili servetur decreto, graviter animadvertentes in parochos, qui singulis ablutionibus integram addunt formæ prolationem.

Cum autem æquum sit, ut in Matris gremio, Filii Patris, qui in Cælis est per lavacrum regenerationis efficiantur, & in loco sacro sacra peragantur mytheria, consuetudinariæ providentis indulgentiæ, præcipimus, & mandamus, ut deinceps baptismatis Sacramentum lustralibus aquis ex sacro fonte hauritis, in loco sancto parochialis ecclesiæ conferatur, dummodo urgens necessitas, vel temporis injuria sacre dirutæ ædes, aliud non suaserint.

Hinc omni conatu reiiciendus est abusus, quem Montani nostri inveteratæ consuetudinis titulo cohonebant, & legis vigore falso corroborant. Communis quippe mos invaluit, ut infantes inter domesticos parietes sola aquæ ablutione, servata quoque forma Sacramenti baptizent parochi; inde dies, menses, & annos, sacras protrahentes ceremonias patrino commoditati indulgentes. Hinc quoque gravissimus error irrepsit, quod cum patrini nudis tantum adfuit ceremoniis, in illis solummodo spiri-

tualem cognationem popularis reponat incitia. Nullam cum his contrahi spirituales cognationem nisi vere susceptores in baptismo existant. Omnibus igitur provinciæ nostræ, cæterisque Albanæ parochiis, nec non patribus Missionariis præcipimus, ut rali omnino abjecta consuetudine, ceremonialis disciplinæ modum ab ecclesiâ traditum, illibatum conservantes, salutiferi laticis ablutione, statuti vitibus in conspectu ecclesiæ, novam Christo prolem parturiant.

Quamvis vero baptizandis munus ad parochum solum pertineat, instante tamen vitæ discrimine, omnibus, & in quolibet loco demandatur. Schismaticorum quippe perniciofa lex est, parvulus urgente quoque necessitate, non nisi a sacerdote baptizandi; studeant pastores erroneæ pestem opinionis a Fidelium consortio eliminare, ut a Catholicis destruat, quod antiquus hostis non desinit per Schismaticos in animarum perniciem novis adinventionibus fabricare.

Et ne impotenter sacrilega reiteratione, maxime adultis, hoc sacramentum administretur, diligenti examine inquirent parochi, an prius fuerit baptizatus, qui sacro fonte cupit initiari. Quod si nulla certitudo, sed sola adsit ambiguitas, antequam sub conditione baptizetur, in fidei rudimentis instructus, christianisque moribus informat, Principis apostolorum præcepto pareat: præteritorum peccatorum detestationem, & ut maxime poterit, cordis contritionem habeat. Sic enim abjectis operibus tenebrarum, induit arma lucis, ut possit resistere in die malo adversus Principes, & potestates, nullo persecutionum turbine proferendus. Curent episcopi, ut ad unguem præscripta praxis servetur, debitas parochorum negligentiae poenas repositent.

Detestabilem quoque consuetudinem, infideles, vel schismaticos admittendi ad patrini munus obeundum, episcopi severioribus poenis vindicabunt.

Indissolubile porro spiritualis cognationis, quod ex baptismo oritur, vinculum, nonnisi suscipientem, & susceptum, illiusque patrem, & matrem, nec non baptizantem, & baptizatum, illiusque utrumque parentem ad invicem copulat, adeo ut in matrimonium, nulla possit ratione convenire, nec spiritualis cognationis iura ad allos carnali propinquitate conjunctos, extendatur. Nemo igitur hanc catholici dogmatis regulam temeraria præsumptione transceadat, ne quos fidei unitas congregat, pravæ opinionis scissura disperdat. Schismaticorum quippe est, in supputandis gradibus caligare, & qui carnalis consanguinitatis vincula matrimonii copulatione effirmata arbitrii licentia dirumpere non desunt, ubi nulla spiritualis cognationis iura succedunt, licita connubia rigide severitatis censura compescunt.

Cum nullo legitimo prætextu, qui discretionis aquiescat moderamen, inanis Parochorum fulciori opinio, quod inter insultantium opprobria Turcarum timor, & tremor apprehendat eos, adeo ut sacrum baptismi fontem non possint in suis ecclesiis sine periculo conservare; hinc nec fontem ser-

ANNO
CHRIST.
1793.

Ad. 2. 38

Ad Rom.
13. 12.

ANNO
CHRISTI
1703.

servandum, nec aquam statutis temporibus benedicendam, communis abusus obtinuit: quapropter archiepiscopos, & episcopos omnes monemus, & hortamur, ut parochorum incuria, quæ apud omnes viget, vigili studio providentes, in parochialibus ecclesiis, in quibus inoffensa solemnitate sacra peraguntur myſteria, baptismalem fontem pro majori temporum, ac locorum commoditate celeri decreto curent erigendum, & lustralis aquæ benedictionem quolibet Sabbato ſancto, vel Pentecoſtes, ſolemni ritu, & devota populi frequentia ſtatuant celebrandam.

Patribus quoque miſſionariis eadem cura demandatur, ut qui parochialia obeunt munera, parochialibus etiam, non eximantur officiis.

Ut autem vocationis noſtræ per Baptiſmi lavacrum non deleatur certa memoria, & generationis conditio, annorumque noſtro ſeries, & numerus innotefcat, ne vel ſacrilega reiteratione Baptiſmus, vel deſiciente temporum plenitudine ſacra Matrimonii, & manuum impoſitionis per filios diſſidentia violentur Sacramenta, cautâ proviſione ſancivit eccleſia, ut baptizatorum nomina a parochis in ſtatuto codice adnotentur. Quod plane cum ſtabili ubique ſervetur decreto, ſolum in provincia noſtra ſumma parochorum incuria, & inexcusable inſcitia penitus negligitur. Archiepiſcopi igitur, & epiſcopi omnes zelo juſtiæ moveantur, piſque ſtudiis inſudent, ut ſinguli parochi librum habeant, in quo baptizati, nec non compatrium nomen, & cognomen juxta præſcriptum a rituali Romano methodum, deſcribant. Illi vero, qui miſerrimorum temporum noſtrorum injuria, (cui quidem proſpicere, omni ſtudio epiſcopi ſatagant) ſcribendi, proh dolor! inſcitia laborant, viciniorem parochum adeant, & librum exhibeant, ut in illo præſata nomina alienis ſaltem characteribus exarentur.

Quod tandem attinet ad conferendum Baptiſmi Sacramentum Turcarum filiis, miramur ſane rei novitate perculſi, quod Sacre congregationis univerſalis Inquiſitionis ad hujusmodi Baptiſmi pertinentia diſciplinam in bonum Provinciæ noſtræ edita, ita nunc oblivioni ſunt tradita, ut contraria deſectabilis conſuetudinis praxi omnino deleta videantur. At cum ea ſit Romanarum legum puritas, nullius labe polluta, nullius contagione ſœdæta ut ſincere cordis obſequio, & devoto obedientiæ candore ab omnibus ſit colenda; divino zeli fervore concurrant paſtores ad ulciſcendum inobedientiæ crimen in Sacerdotibus, qui inſcripta decreta ad unguem non ſatagant exequenda.

DECRETUM

Sacre congregationis S. officii

Ad epiſcopum Sappatenſem de non conferendo S. Baptiſma Turcis, editum ſub die 5. Maii 1641.

A Buſus ſacramenti baptiſmi, quem Turca pro ablundo foetore puerorum, & pro defendendis illis a brutis nequiſſimè introduxerunt, quemadmodum deſectabilis eſt, ita epiſcoporum munus erit, eidem proſpicere, tam per animadverſionem in eccleſiaſticos preſbyteros, quam per paſtorales admonitiones eiſdem Turcis, Spiritum Sanctum, qui ſine eccleſiæ intentione non accipitur, non operari, ut ad ejus ſublimerem amandam, atque quærendam, per hæc ſaltem humana remedia perducantur.

An infans datus a Turcis, ut baptizetur, ad hoc ut liberetur a foetore, poſſit ſic baptizari.

DECRETUM

ſacre congregationis.

Die 6. Septembris 1625. ſacre congregationis univerſalis inquiſitionis habita coram ſanctiſſimo delatis litteris archiepiſcopi Antibarenſis, in quibus ſupplicabat pro ſolutione inſcripti dubii: an cum ſacerdotes coguntur a turcis, ut baptizent eorum filios, non ut Chriſtianos efficiant, ſed corporali ſalute, ut liberentur a foetore, comitali morbo, maleſciorum periculo, & a Lupis, an in tali caſu poſſint ſic eos baptizare, adhibita Baptiſmi materia ſine debita forma? Reſpondit negative, quia Baptiſmus eſt janua omnium ſacramentorum, ac proteſtatio Fidei, nec ullo modo ſingi poteſt.

CAPUT III.

De Confirmatione.

Baptiſmi Sacramento Confirmatio ſuccedit, eo rerum ordine copulata, ut, cum Baptiſmate regeneremur ad vitam, Confirmatione præmuniatur ad pugnam, ibi ab iniquitatibus mondemur, hic virtutibus roboramur. Hinc fortes facti in bello, divinæ gratiæ unguento confortati, venenofum antiqui ſerpentis non formidamus aſpectum, quia nobiſcum eſt magnus Dominus, & magna virtus ejus, apprehendens arma, & ſcutum, ut exurgat in adiutorium noſtrum.

Tanti porro Sacramenti miniſterium, quod ſola epiſcopalis perſona ſuæ vindicat dignitati, tempore potiſſimum epiſcopalis viſitationis, ea, qua decet, religione, non in privatis ædibus, ſi nulla urget neceſſitas, ſed in parochialibus eccleſiis exercendum eſt, & præviis denunciationibus assignandum tempus a parochio per epiſcopum inſtructo, quo ſacrum Chriſma miniſtrandum erit, ut populus in ſanctitate, & juſtitia paratus Spiritus Sancti Chriſmata, omni ſeculo obijce, percipiat.

Pfal. 34. 2.

Con-

ANNO
CHRISTI
1703.

ANNO
CHRISTI
1703.

Confirmandi discretæ rationis usum attrin-
gant, nec septennio minores ad Confirma-
tionem accedant. Parochis in hoc serio in-
vigilandum, ne quod lacteolæ fese teneritu-
dini quandoque impenditur, sacrilega post-
modum reiteratione ex ignorantia, ut fieri
solet, violeetur Sacramentum.

Adulti illud præveniant sacramentali con-
fessione, vel (si necessitas aliud suadeat)
corde saltem contrito, & humiliato, ne
reprehensibilis vitæ reatus effectum Sacra-
menti impediatur. Attendant omnes, qui in
animarum vigilant custodia saluberrimam
praxim, quæ in universali viget ecclesia,
in nostris quoque Provinciis ab oblivione
vindicare, & stabili observantia venerari.

Confirmandum suscipiens debet esse con-
firmatus; neque permittendum est, ut Tur-
cæ, vel Schismatici Patrini fungantur mu-
nere, quod ad solos Fideles, Fidei rudimen-
tis imbutos, canonica pertinet ordinatione.
Hæc porro, ut ubique, sic & inter nos in-
violabile teneat robur auctoritatis.

Spiritualis cognatio iisdem omnino in hoc
Sacramento adstringitur legibus, quas in
Baptismate notavimus, adeo ut confirman-
tem, & confirmatum, illiusque patrem, &
matrem, ac tenentem, & tentum, illiusque
utrumque parentem non egrediatur. In hac
Catholicæ doctrinæ regula sistant omnes,
solida in veritate vestigia positi. Caveant
autem pastores, ne dum ad alios quoque
jura cognitionis extendant, ne erronea
Schismaticorum scandalizetur infirmitas, al-
ligare videantur onera gravia, & importa-
bilia, digito autem suo nolunt ea movere.

Quamvis autem conscribendi nomina con-
firmatorum, & compatrium, parochialis sit
officii, nihilominus in præsentis rerum per-
turbatione, & miserissima parochorum scri-
bendi infirmitate, ne frustraneis laborems de-
cretis, archiepiscopos, & episcopos omnes
in Domino enixe hortamur, ut pro tempo-
rum necessitate, in adorandis præfatis no-
minibus, ubi parochorum detestabilitas, ipsi
eorum officio propria opera, pastoralis con-
sulant sollicitudine, ut cauta provisione re-
vocetur ad praxim, quod perniciofa igno-
rantia intermissum est ad damnum.

CAPUT IV.

De Pœnitentia.

Ea est humanæ naturæ fragilitas, ut
quamvis tot munita per Baptismum, &
Confirmationem præsidii, tot circumvallata
divinæ gratiæ propugnaculis, prona ad
malum ab adolescentia incidat adhuc in la-
queum Sathanae, & in peccati servitutem.
Deus autem, quia benignus, & misericors
est, cognoscens signum nostrum, ex the-
sauris misericordiæ nova profert remedia in
pœnitentiæ Sacramento, quo lapsi post Ba-
ptismum resurgimus, & rebelles filii in am-
plexu patris, qui sanat contritos corde,
reducimur.

Quoniam vero peccata post Baptismum
commissa pœnitentia expiantur, quemadmo-
dum omnes hujus Sacramenti summa pre-
mimur necessitate, quia in multis offen-

dimus omnes; ita illi, ad quos legitima
clavium ministratio pertinet, in deplorabi-
li rerum statu, saltem competenti ministerii
sui debent vigere intelligentia, ne poenit-
tentes ad perditionem potius, quam ad sa-
lutem adducantur. Ideoque archiepiscopos
omnes, & episcopos totis in Domino vi-
sceribus monemus, & hortamur, ut tem-
pora ignorantie respicientes, priusquam
saluberrimum confessorii munus (quod ido-
neis tantum conferendum est) alicui com-
mittant, pro debito, & christiana pietate,
propria opera, (alio deficiente suffragio)
de partibus saltem essentialibus hujus Sa-
cramenti illum edoceant, universalibus no-
titiis informet.

Nemo quoque ad iudicandas confessio-
nes admittatur, nisi prius memoriæ man-
daverit formulam absolutionis ex Rituali
Romano, illamque sub poena privationis
officii teneantur addiscere duorum mensium
spatio post publicationem hujus Concilii in
dioecœsanâ synodo, qui confessorii munere
funguntur. Pastores non desinant miseriam
providere calamitati, debitas desidia pœ-
nas a Confessoris repetentes.

Quia vero summa rerum divinarum igno-
rantia consistendi modum, & examinan-
dæ conscientie rationem rudi populo dene-
gat, confessorii præcipimus, ut de singu-
lis divinæ legis, & ecclesiæ præceptis, nec
non capitalibus vitis contentes interro-
gent, eorum necessitati proprii moduli ra-
tione consulentes.

Homo quidem Baptismi lavacro semel
mundatus, postquam discretæ rationis usum
ingressus fuerit, & voluntarii peccati la-
be inquinatus, sola (cum alia non detur
post Baptismum pro peccatis hostia) munda-
tur poenitentia. Quoniam vero discretio-
nis metas affectui, si dixerimus, quod pec-
catum non habemus, ipsi nos seducimus, &
veritas in nobis non est, ideo statim post
acceptam veritatis notitiam poenitentia Sa-
cramento omnes adstringimus, a peccato-
rum sordibus expiandi. Hæc porro saluber-
rimæ legis necessitas, quemadmodum in to-
to Christiano Orbe summa colitur obser-
vantia, ita in nostra provincia (quod do-
lentes referimus) contrario detestabilis con-
suetudinis prætextu penitus abolevit; cum
nemo fere ante decimum sextum, octa-
vum, & vigesimum ætatis annum ad
confessionis tribunal accedere soleat, nec
parochi (quod deterius est) vel in mor-
tis discrimine constitutos ad emundandam
Sacramento conscientiam invitant. Hinc
æterna animarum oritur perniciēs, execra-
bilis vitio consuetudinis glomerata. Nos
propterea tanto occurrere malo cupientes,
parochis præcipimus, & mandamus, ut
imposterum, nullo suffragante prætextu,
omnes utriusque sexus ad confessionem ad-
stringant, statim, ac ad illum pervenerint
ætatis annum, quo possint reprobare ma-
lum, & eligere bonum. Archiepiscopos
quoque, & episcopos monemus, ut male
sata consuetudinarie pravitate radicis
extirpent, agrum dominicum suæ credi-
tum vigilantia, tutissimæ hujus legis plan-
tatione succudent.

Inju-

Math. 23.
4.

Gen. 2. 21.

2. Tim. 6.
9.

Jacob. 3. 2.

Jo. 1. 2.

ANNO
CHRISTI
1703.

ANNO
CHRIST
1703.1. Cor. 10.
15.
Prov. 23.
19.

Injuri alienæ rei possessores, & in immensum gloriantes in laboribus, & divitiis alienis, non absolvantur, nisi restituant ablatum; quod si non habeant præ inopia, unde restituant, obligentur ad certam restitutionis promissionem, quoties restituendi potestatem habebunt. Maximo enim suo, & poenitentium periculo delinquant quotquot sunt confessionibus audiendis præfati, qui restitutioni obnoxiosissimi, & sine discrimine, levibus tantum injunctis poenitentis per jejunia, orationes, & alia hujusmodi, absolute præsumunt, cum tales absolutiones, viribus poenitus carentes, nulliusque valoris, peccandi præbeant licentiam, & æternum pariant animæ detrimentum.

Quia vero juxta concilium Tridentinum magnopere a peccato revocant, & quasi freno quodam coercent satisfactoriæ poenæ, perniciosæ providentes hominum negligentia, qui injunctam pro peccatis satisfactionem nunquam adimplentes omnino negligunt, & thesaurizantes sibi iram, laxatis habenis in vitia prolabantur: parochis, cæterisque, ad quos spectat confessiones audire, præcipimus, ut in desides, & socordes severi sint, & exasperantes, illisque denegent absolutionis beneficium, donec depositi viciofo habitu divinæ justitiæ poenarum observantia satisfaciant.

Mandamus præterea confessoris omnibus, ut gratis dent, quod gratis acceperunt, nihilque prætere audeant pro audita, vel audienda confessione, ne simoniaca labe polluantur, quæ in perditionis filios pestilentialiter derivatur.

CAPUT V.

De Eucharistia.

Jo Chris.
hom.
45. in Jo.
Sap. 16. 20
g. Reg. 19.
8.
1. Cor. 11.
28.

Poenitentia Sacramento a sordibus peccatorum emundati ad Eucharistiam accedimus, Agnum immaculatum, qui pascitur inter lilia, immaculata recepturi conscientia, facris Dominici corporis dapibus in sanctitate, & justitia faginandi. Hoc plane Sacramentum omnium est dignissimum, unicum. Christianorum mentium solatium, ac delictum, in quo summa imis sociantur, terrena celestibus junguntur, & sub visibilitate specierum ipse Christus verus Deus, & homo memoriam faciens mirabilium suorum, vere, & realiter, & consubstantialiter continetur. Hoc est convivium sacratissimum, ad quod in laborioso vitæ cursu peregrinantes, ne deficiamus in viâ, accedimus, tanquam Leones ignem spirantes inde recessuri, terribiles Diabolo effecti. Hic est panis de Cælo descendens, omne delictamentum in se habens, & omnis saporis suavitatem, in cujus fortitudine ambulamus usque ad montem Dei, nimirum ad futuram gloriam, & æternam felicitatem, cujus est pignus certissimum Eucharisticum Sacramentum.

Cum autem necesse sit, ut probet se ipsum homo, & sic de pane illo edat, ne æternæ damnationis sibi judicium manducet, fatigant pastores, ut commissi sibi populi judicantes frequenter corpus Domini ca-

stitate corporis, omni conscientia puritate, cum timore, ac tremore ad hunc cælestem cibum accedant, epulantes non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ, sed in azimis sinceritatis, & veritatis.

Semel saltem in anno, & id circa Paschale tempus, omnes quoque sunt Fideles, singuli in sua parochia hoc Sacramentum prævia peccatorum confessione suscipiant; qui autem præ cordis ariditate obliti fuerint comedere panem Domini, ad Episcopum differantur, ecclesiasticis contravenientes præceptis, ecclesiasticis excitandi censuris. Caveant tamen parochi, ne propria vitio socordia tribuatur, quod fidelium negligentia adscribitur.

Ne autem pueri, & puellæ hoc pretiosissimo divinitatis thesauro diutius, quam par est (juxta execrabilem provincie consuetudinem) priventur, postquam ad eam ætatem pervenerint, in qua ad suscipiendum Eucharistia Sacramentum sunt habiles; omnibus, qui in animarum debent vigilare custodia, serio injungimus, ut præfatos pueros, ac puellas juxta propriam, eorumque, capacitatem, de divinis hujus Sacramenti mysteriis instruant, diligenterque edoceant, realem corporis, & sanguinis, animæ, ac divinitatis Domini nostri Jesu Christi, præsentiam: uberimos ab hoc divinitatis fonte gratiarum rivulos profluentes in eos, qui mundo corde, & casto corpore accedunt, æterna denique supplicia in illos destinata, qui mente Domini indigne accumbunt, & ad judicium manducant.

Quia vero in mala tempora incidimus, Sanctissimam Eucharistiam digno honore, publica, & cauta veneratione in parochialibus ecclesiis conservari non posse dolemus; illud tamen majori cordis dolore deplorandum est, quod nonnulli parochi, non timore perciti, sed crassa quadam socordia repidi, dum ad ægrotos deferunt Sacramentum, etiam quæ possunt humilitatis, ac reverentia exhibere, omnino denegant obsequia. Quapropter parochis omnibus præcipimus, ut in deferendo Sacramento induti superpelliceo, orario, sue stola, utrique humero circumsepta, & præcedente, (ubi nulum adeest periculum) uno saltem lumine, hymnos, & psalmos submissa voce recitantes, in Sacra Pixide, vel in Calice, mundo velamine cooperto, ambabus manibus ante pectus tenentes, devote deferant Sacramentum. Vasculum insuper habeant cum aqua benedicta, & Romanum rituale, cujus formam in omnibus ad unguem servabunt.

At ubi Turcarum vis prævalet, & iniquitas, ne divinitatis sacrarium nequissima, quod absit, Infidelium polluat protervia, & debitus cultus Sacramento, ac necessaria deficiat reverentia, Sacerdos stulam semper habeat, propriis coopertam vestibus, in sacculo, seu bursa Pixidem recondat, per funiculos collo appendat, & in sinu reponat. Nunquam solus procedat, uno saltem Fidei in defectu clerici associatus.

Cum autem ad infirmi domum pervenerit, annunciata prius pace, & laustrali aqua præsentibus aspersis, in decenti loco mappa cooperto, & corporale subtrato, posito Sacra-

ANNO
CHRIST
1703.1. Cor. 5.
8.Psalm. 107.
5.1. Cor. 11.
28.

ANNO
CHRISTI
1793.

eramento, prævia confessione, & statutis Romano more ritibus, ægrotorum Sacra-
Communione reficiet. Hunc morem omnes teneant, nullis Turcarum prætextibus excusandi. Pastores quoque incumbant, ut disciplinæ modus in communicandis infirmis a majoribus traditus, prout Romana tenet Ecclesia, illibatus servetur. Nemo autem se excuset temporum angustii, angustia enim confringitur mentis, qui nulla dilatatur amplitudine caritatis.

CAPUT VI.

De Extrema Unctione.

In extremo vite agone, Dæmonis calcanco insidiantis feralia tela evitaturi, Extremæ unctionis Sacramentali clypeo præmunimur, ut, quamvis corpore debiles, spirita tamen fortes ad præliandum bella Domini, ac paratos promptosque in acie nocturnus insidiator inveniens pertimescat: in hujus plane Sacramenti ministerio stat non exigua pastoralis curæ ratio, ut tantis munita prædiis anima Deo reconciliata inter ingruentium temptationum tempestates, ad æternæ salutis portum feliciter adducatur.

Quamobrem Parochis præcipimus, ut extremæ Fidelium necessitati consulentes, omnem diligentiam, studium, ac sedulitatem in hujus Sacramenti administratione adhibeant, nec jucundissimum hoc ægrotantium levamen eo usque differant, ut omnibus pene sensibus destituti sint infirmi, nullis Fidei, ac contritionis actibus roborandi. Episcopi autem vigilantiam committimus, ut graviter animadvertant in parochos, qui in hujus sacratissimæ Unctionis dispensatione desidia, quodam sopore languescunt, ac veluti parvi momenti Sacramentum opinantes, sine ejus subsidio ab humanis discedere infirmos, nulla conscientie trepidatione revocati, patiuntur.

Ne autem, quod ab ovibus erratur, negligentia Pastoris adscribatur, totis viribus eliminandam curent pastores opinionis impietatem, quæ de hoc Sacramento in communem fideliū perniciem grassatur; perinde, ac si mortem ægris acceleret. Eo enim peritinet sacræ institutio Unctionis, ut infirmus, nedum animæ, sed etiam corporis, si expedit, salutem consequatur.

CAPUT VII.

De Sacramento Ordinis.

Ordinis Sacramentum non immerito ecclesiæ tenet principatum, hinc enim ecclesiastici flos germinis, Christiani populi beatitudo, hinc ligandi, atque solvendi potestas, consecrandi, offerendi, ac ministrandi sacrificii divina oritur auctoritas. Huic igitur negotio omnium gravissimo tota episcopalis sollicitudo incumbat, ne ad tantæ dignitatis evehatur fastidium, qui ambiunt quidem ad Sacerdotium promoveri, sed non student digni Sacerdotio fieri.

pet. Dam.

Dolemus quidem referre miseriam no-

strarum ecclesiarum faciem, eo quod Sacerdotes ignorant ritum Dei, & quamvis fungantur officio Sacerdotum, pro peccatis populi sacrificium offerendo, sacerdotalis tamen officii omnino nesciunt rationem. Hinc sub ignaro Sacerdote indocta plebs deperiens adeo prævaricata est, ut pene unaquæque gens fabricata sit Deum suum, diversis criminibus, veluti simulacris, & sculptrilibus inserviens. Cum autem per nostram corporis ignaviam tot malorum turbines affligerent ecclesiam Dei, per viscera misericordiæ Dei nostri admonemus, atque obtestamur omnes archiepiscopos, & episcopos, ut in manuum impositione cautius agant, & ad Sacerdotale ministerium idoneos tantum eligentes, calamitarius, quæ in necem christiani populi grassantur, provide occurrant.

Ut vero, quod incaute destrudum est, sedulo ædificetur, Apostolico parendum est consilio: manus cito nemini imposueris, neque communicaveris peccatis alienis; quamvis enim ex speciali apostolicæ sedis indulto, interstitia dispensandi facultate polleant episcopi, nulla tamen urgente necessitate, gratiosa omnino abstinere debent potestate, quam plane legitime tantum causæ innixam consilio, pontificia largitur benignitas. Vigeat igitur in Servia, & Albania interstitiorum lex, sine casu necessitatis adamussum servanda, ut, & sacris candidandi ordinibus, temporis suffragio, examinationis beneficio, merito scientiæ ac laboris, sacerdotio digni fiant; & episcopi ipsi excessus eorum, qui divinæ legis ignari, nulloque probati examine ad sacros provehantur Ordines, incauta in se præcipitatione non transferant.

In examinatione porro eorum, qui in album cupiunt ordinandorum referri, hæc præcipue sunt attendenda.

Nullus ex aliena dioecesi sine sui episcopi licentia ad ecclesiasticos ordines promoveatur.

Illegitimo thoro procreati, infames, publico crimine notati, homicidæ voluntarii, apostatæ, excommunicati, insigni deformitate notabiles, lepra insanabili infecti, comitiali morbo laborantes, a minorum sacramentorum ordinum limine arceantur.

Prima tonsura initiandus, confirmationis Sacramento sit præmunitus, & Fidei rudimentis instructus, nullis ecclesiasticis censuris, alioque canonico impedimento irritus.

Ad minores ordines provehendus, nedum legendi, sed etiam scribendi habeat peritiam.

Nemo autem ad subdiaconatus ordinem recipiatur, qui Breviarium Romanum non teneat, divini officii recitandi debito satisfactus, quique litterarum, suisque officii reperitur ignarus, illa potissimum (proh dolor!) scribendi laborans inficitia, quam omnes pene ecclesiastici nostri miserabiliter involvuntur.

Ad diaconatum vero, & presbyteratum provehendus, saltem competenti pro ministeriorum ratione sit imbutus scientia. Episcopi porro in manuum impositione illas omni-

ANNO
CHRISTI
1793.

Reg. 4. 57

Heb. 5.

1. Timoth. 5. 22.

ANNO
CHRISTII
1703.

omnino puras habeant, nihil omnino, & etiam sponte oblatum accipiant, solum Deum, & animarum salutem præ oculis habentes.

Quoniam vero ad sacerdotalis castæ sanctitatis, ne dum per scientiæ viam, sed per semitam quoque pietatis gradiendum, est: eritis enim mihi sancti (ait Deus Levit. 20. 26.) quia sanctus sum ego Dominus, & separavi vos a cæteris Populis, ut essetis mei, ideo singulis sacris ordinibus spiritalia exercitia octo saltem dierum præmittenda sunt ab ordinandis sub directione sacerdotis, non tam doctrina, quam pietate præditi, & ubi temporis qualitas doctos non sinit esse viros, ad patres Missionarios recurrant in sortem Domini vocati, ut sub eorum disciplina discant sapere ea, quæ Dei sunt, & divino cultui participati, divinis studeant emicare virtutum fulgoribus, faciem Domini in confessione, psalmis, & hymnis spiritalibus præoccupando.

At ubi abundat nostra calamitas, ibi superabundat & charitas sacre congregationis de propaganda Fide in erectione collegiorum, in quibus Albana juvenus ad salutem patriæ, religionis incrementum, pietatis, & doctrinæ præditiis præmunitur. Huc igitur potissima pastoralis curæ ratio attendat, ut inter juvenes sacre cupientes ascribi militiæ, optimi, magisque idonei, non carnis, & sanguinis familiaritate conjuncti, sed excellæ indolis merito, dignaque scientiæ, ac probitatis expectatione præditi eligantur. Quod si secus fecerint episcopi, sciant, se non consilium populis, sed nocere, nec præstare regimen, sed augere discrimen.

C A P U T VIII.

De Sacramento Matrimonii.

Matrimonii Sacramentum magnum est ex perpetuo, & indissolubili sacre confoederationis vinculo, quo duo in carne una copulantur, humanis non dissolvendi conatibus, quos Deus ipse conjunxit. Honorabile conjugium, quo illicita destruantur connubia. Thorus immaculatus, quo legitima hæredum progenies propagatur, & licet unicuique vas suum possidere in sanctificatione, & honore. Quia vero in nuptiis plus valet sanctitas Sacramenti, quam fecunditas uteri, ideo curandum est, ut homines in contrahendis matrimoniis, celebrandis, sacris Romanæ ecclesiæ legibus inherentes, humani, divinique Sacramenti impleantur benedictionibus, ab illorum vitio omnino fegregandi, qui non Dei, sed veneris causa conjugium ita suscipiunt, ut Deum a se, & a sua mente excludant, & suæ libidini ita vacent, sicut equus, & mulus, quibus non est intellectus.

Cum gravissima in hominum perniciem ortum traxerint mala, pericula, ac scandala ex clandestinis Matrimoniiis, hæc merito damnavit, & annullavit in sacro Tridentino concilio veneranda ecclesiæ auctoritas, nuptialia solemnia non in latebris, & secretis

Concilior. Supplem. Tomo VI.

to, sed in faciem ecclesiæ, & coram testibus statuens celebranda. Huic porro saluberrimæ sanctioni, quemadmodum tota Christiana adhæsit Respublica, ita nostra quoque provincia digna præstitit exempla obedientiæ, matrimonialia jura sacre Romanæ ecclesiæ ritibus celebrando. Errant igitur in invio erroris, qui falsissima hallucinati opinione, veluti non fuisset acceptatum concilium Tridentinum a Montanis Albanensibus, clandestina connubia inter eos legitime adhuc vigere posse affirmant, dignoque tenent Sacramentorum participatione, veluti legitimo clandestini Matrimonii jure confoederatos uxoribus, qui luxuriæ frenas laxantes, nefando concubitu copulantur mulierculis, & omisis in faciem ecclesiæ sacris nuptiarum solemnibus, quæ in annos differunt, aliquando tandem celebraturi, publici concubinarum mores induunt, a Sacramentorum limine omnino repellendi.

Hanc quidem perniciosam erroneæ opinionis pravitatem execrantes, detestantes, damnanantes, omnibus Missionariis, & parochis præcipimus, ut in nostris diocesisbus Albanæ, & Servæ juxta statuta sacri Tridentini concilii legibus decreta in parochialibus ecclesiis coram duobus, vel tribus testibus celebrare studeant matrimonia, nec ante, sacro conjugii fœdere quolibet jungant, nisi tribus proclamationibus, festivis diebus ad populum factis, ubi parochialia sacra obierint, præcedentibus, nec sine admodum urgenti, ac necessaria ratione dispensandis. Huic porro saluberrimæ, ad evitandas fraudes, legis debito, sciant parochi, omnes esse adstrictos, nec temporum, ac locorum qualitate solutos.

Publicis vero concubinariis, qui juxta apostolum desperantes, semetipsos immunditiæ tradiderunt, resipiscitibus aliquando, & in sacra coire anhelantibus connubiis, promptior servetur indulgentia in dispensandis denunciationibus, ut qui demum jugulara libidine fugam arripiunt, opportunis, citissimisque auxiliis ad victoriam provehantur.

Omnes autem per parochos admoneantur, ut antequam matrimoniali vinculo conjungantur, confessionis, & communions sacramento, divinæ gratiæ meliora recepturi charismata, roborentur.

At quoniam omnimoda arbitrii libertate, matrimonium initur, toto pectore incumbant parochi, ut contrahentium assensus, omni impulsione, coactione, seu directæ, vel indirectæ materia careant, nec sacro jungant connubii nexu, quos externæ audacia violentiæ, matrimonialia jura violando, violavit. Temerariis eorum ausibus, qui invitatis confoederantur uxoribus, anathematis poena instigatur. Parochi quoque invalidæ auctores conjunctionis ecclesiasticis innodentur censuris.

Illam paritor eliminandam curent Pastores Deo injuriosam consuetudinem, temporaria divinis manipata obsequiis, humana nuptiarum solemnitate passim profanandi. Statuant prudenter monitis, & salutaribus præceptis, ne ab adventu Domini usque ad diem Epiphaniæ, & a feria quarta Cinerum, usque

ANNO
CHRISTII
1703.

Eph. 4.

que

ANNO
CHRISTI
1703.

que ad octavam paschatis nuptiarum celebrantur solemnia. Reprimant pleendam. Fidelium audaciam, in sui vigoris statu matrimonii conservantes disciplinam, ne quod benedictionibus in progenie, & progenies abundat Sacramentum, mundana violatum profanatione, generationem quoque, & generationes maledictionibus fœcundet.

Ad conservandam autem Matrimoniorum memoriam, habeant parochi librum, in quo conjugum, ac testium nomina, forma in rituali statuta, per se, vel per alium, ut superius de Baptismate sancitum est describant, nullis propriæ ignorantie excusandi prætextibus, qui per alium viciniorem parochum scribendi præditum intelligentia, valent utique, communicato mutæ charitatis labore, pondus descriptionis præstare.

CAPUT IX.

De eliminandis illicitæ conjunctionis abusibus.

Dum inundantius iniquitatum fluxus ferventius intumescunt, Apostolici viri inquieto motu, & veluti oborta tempestate, variis quoque cogitationum fluctibus agitati, ne omni doctrinæ vento circumferantur, sed tuti in portu conscientie quiescant, juxta sacre congregationis universalis inquisitionis decreta, statumini, decernimus, & sancimus, ab omnibus Missionariis, cæterisque parochis, quæ sequuntur adamussim servanda.

Inter execrables Montani nostri Populi consuetudines, ille quoque perniciosus invaluit abusus impudenti roboratus audacia parentum, qui dum æstuanti luxuriæ filios exhibent, divini super se furoris gladium, provocant, & miserrimorum temporum calamitates iniquitatum sordibus adaugent. Solent enim infelices, & miseri parentes, divina, humanaque jura per summum scelus profanando, filiis suis tenera adhuc ætate, in uxores alienas filias pretio comparare, domi tenere, & post ætatem doli capacem, illicito illos concubitu copulare. Sic contemnentes divinæ legis mandatum, dum suarum obtemperant illecebris voluptatum, Parentum imperio, tutæ conscientie præsumptione filii acquiescant, negligentes omnino matrimonia legali jure contrahere, nisi suscepta masculina prole, post quinque decem, & ultra annos nefariæ conjunctionis.

Hier. 23.

Et hæc quidem pollutio egressa est super omnem terram, omnes enim, quotquot Albanie montana incolunt, in hoc fornicationis fœtore sordescunt, vasa iræ, & furoris Domini reposita in diem ultionis, ambulantes namque in pravitate cordis sui, Dominus non ignosceret illis, sed tunc quam maxime furor ejus fumabit, & zelus contra homines illos, & sedebunt super eos omnia maledicta, & delebit nomen eorum sub Cælo, & consumet eos in perditionem. Cum autem temetipsum sit, ut qui petulantis lascivie volutantur in coeno, pestiferæ securitatis audacia, salutaris Eucharistie pollutis labiis vescantur Sacramento; ideo hujusmodi concubinarum, eorumque non conjuges, sed

concupinæ congrue appellandæ, excommunicationis sententiæ obnoxii a Sacramentorum communione arceantur, donec vel repudium præbeant, vel in faciem ecclesiæ matrimonium contrahant, grassanti luxurie conjugalis Sacramenti gladio lethale vulnus infligentes.

Quia vero juxta apostolum, non modo talia facientibus, sed etiam consentientibus, par poena debetur, ideo parentes etiam nefandi auctores postribuli, iisdem anathematis censuris, a sua, filiorumque iniquitate removeantur: qui vero duritiei cordis, & obinata in deſcto filiorum perseverantiæ consentiunt, & cum possint, opportunis negligunt providere remediis, sacramentorum participatione careant, donec filios avertant a via sua mala, & in semitam rectam mandatorum Domini paternæ auctoritatis dirigant severitate.

Illis quoque Catholicis mulieribus, quæ licet vi coactæ insatiabili Turcarum serviunt incontinentiæ, sacrilegis eorum thalamis per summum nefarii concubitus scelus mancipatæ, ex disparitate cultus, & religionis, nullo sacramentalis Fidei, sed violentæ tantum perfidiæ annulo subarratæ, ecclesiæ Sacramenta denegunt. Cumque præstet millies mori, quam fœdari, haud immerito sordes fornicationis proprii quoque sanguinis effusione tenentur abluere, & omni vitæ discrimine viam pessimam declinare, ne in illam incidant maledictionem, quam immunidis mulieribus per Moysen Deus iniquitatis ultor intonat: det te Deus in maledictionem, exemplumque cunctorum in populo suo. Putrescere faciat femur tuum, & tumens uterum tuus distumpatur. Ingreddiantur aquæ maledictæ in ventrem tuum, & utero tumescente putrescat femur.

At vero mulieres legitime semel junctæ matrimonio Catholicis viris his postmodum a Fide naufragantibus, & Mahometanæ sectæ adherentibus, si Christianos ritus nulla Creatoris contumelia observant, ad Sacramentorum participationem admittantur. Cum enim in paritate cultus, & religionis legitimum matrimonii fœdus inierint; nec illud per subsequentem apostasiam dirimitur, nec uxor in Fide Catholica stabili, & firma, prævaricantis iniquitatem viri portare debet, sacris privanda myteriis.

Moneantur quam sæpissime a parochis, & excommunicationis poena ipso facto incurrenda deterreantur parentes, ne filias suas matrimonii prætextu, (quod certe nullum est, ac omnino irritum) Dæmonis immolantes, Turcarum profituantur voluptati, gravissimo Dei judicio desperatæ penæ illarum salutaris æterni flammis incendii rationem redditori.

Satagent episcopi cæterique animarum pastores, ut statuta decreta diligentissime servantur, sic enim quod corrigendum est corrigent, & quod sanum est divino zeli fervore custodient.

ANNO
CHRISTI
1703.

Rom. 1:

Nam, 9.

PARS TERTIA

CAPUT I.

De episcopis.

Episcopalis honor dignitatis magno ministerii oneri Angelicis formidando humeris adæquatus, grandiori quoque sollicitudine, cura, ac labore circumvallatur. Episcopi enim ad vigilias vocati, ad excubias admoti, in crediti gregis custodia, in omnibus plane sine intermissione laborare debent, quamque inimicus nostrum per agrum Dominicum superfeminavit zizaniam, illi in die sanctitatis, & iustitiæ, (qua ambulandum est) radicitus extirpare tenentur, vineæ Domini elaborantes ubertatem, supergentes, & regna constituti, ut evellant, & destruant, & dissipent, & ædificent, & plantent. Hinc forma facti gregis, non solum vocibus, sed, & moribus, non verbo tantum, sed, & exemplo, nec honoris ostentatione, sed laboris consummatione, tanquam boni operis sectatores, populis præstare debent, ut præordinati dignitate, præmineant quoque sanctitate.

Omnes igitur, qui tantum, ac tanti obsequii onus sustinent, & fastigium, totis visceribus hortamur, ut Apostolicis obsequentes præceptis irreprehensibilem vitam nullis carpendam vituperationibus insituant, in omnibus se ipsos præbentes exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, & gravitate, ne ab illis, qui ex adverso sunt, vituperetur ministerium nostrum: ne nostro vitio impii Turcarum linguæ in injuriam se religionis obarment: ne Fideles, cum malefecerint, gloriantes in iniquitatibus suis, nos sibi clipeum defensionis opponant; ne tandem, ut Ambrosius ait, sit honor sublimis, & vita deformis, sit despecta possessio, & illicita actio, sit religiosus amictus, & irreligiosus provocatus, sit gradus excelsus & deformis excessus. Pascant commissos greges sacræ prædicationis uberibus, & esurienti populo viscera maternæ pietatis impendant, verba factis compleant, sobrie, caste, ac pie viventes, & cælestium irradiati virtutum fulgoribus, luceant coram hominibus, ut videant opera eorum bona, & glorificent patrem, qui in Cælis est.

Manus in primis castas, & puras ab omni simoniace labis suspitione habeant, ne dono Spiritus sancti pecuniam videantur, vel postulare, vel appetere.

Non sint turpis lucris cupidi, ne in opprobrium incidant, & in laqueum Diaboli, durissimum in reddenda ratione iudicium subituri.

In ordinum, & parochiarum collatione, muneribus non delectentur, quia munera excæcant oculos sapientum, & mutant verba iustorum.

Pro absolutione a quibuscumque, & potissimum a casibus sibi reservatis, nihil omnino etiam sponte oblatum, accipiant, ne venalis censuræ reatum subeant in perditione. Dispensationes tam matrimoniales, quam alias cujuscumque ordinis, quarum auctoritate ad tempus pollent episcopi ex indulgentior. Supplem. Tomo VI.

Agenti sanctæ Sedis benignitate, juxta tenorem facultatis, gratis omnino distribuatur: ne fidelis dispensatio in crudelem degeneret dissipationem.

In corrigendis parochorum defectibus, penitentiæ solutione poenæ, hanc non sibi, sed ecclesiæ, vel pauperibus erogent, ne dum alios corrigimus, ipsi turpis lucris gratia reprobi efficiamur.

Pias Fidelium oblationes in tritico, vino, & caseo sub districti censura rigoris, & perniciofa Sacramentorum privatione non extorqueant, miseriam pauperem in sua lucra transire patientes, ne quod ex libere offerentium merito sacrum esset, in violentis manibus sacrilegium fiat; neque enim voluntaria dona charitatis rigorosa jura obligationis constituunt. Exitialis plane hujuscemodi violentia existit Fidelibus, qui in præsentis rerum calamitate, vestigialium penè obruti oneribus, vix ad victum necessaria habentes, ducunt in malis dies suos, nostra non cupiditate opprimendi, sed charitate sublevandi.

Parochorum quoque proventus in proprios usus non convertant, nec ab illis annuales exigant pensiones, ne canonicis contravenientes sanctionibus, canonici quoque irretiti censuris ad opprobrium nostrum illos excitemus, qui calumniare non desunt nostram quoque bonam in Christo conversionem.

Sint ergo omnes in indigentibus alendis pro postulata intenti, hospitalitati dediti, humanitatis officium hospicibus exhibentes, ne quod ab ipsis quoque pauperulis ex laudabili provincie consuetudine præstat, ab episcopis tantum, quibus potissima ex Apostolico consilio cura incumbit, charitatis obsequium prætermittatur. Pondera hæc o pastor, ait Gregorius, non largiris tua, sed aliena. Quid ergo mirum? Possent enim vociferari ad valvas, imo usque ad secretum cubiculum dicentes, da nobis nostra, alioquin contra te vociferabimur ad Dominum rerum tuarum dispensationi commissarum, dicentes: Domine non vult nobis dare, quæ illi, ut nobis daret, dedisti.

Caveant, ne alieni sibi adscribantur excessus, speciali prosequentes favore, quos deformis vita deturpat. Sacerdotes digna factis recipientes, proprii episcopi auctoritate suspensos, abstineant in sui gradus, & ministerii jura restituere, ac censuræ vinculum, illicita disrumendo absolutione violare. Regulares quoque, qui sub strictioris censura rigoris a superioribus pendent, inobedientes aliquando, ex communis vitæ observantia in viam perditionis profluentes, familiarium numero cooptare non audeant, ne detractionis materiam populo relinquendo, & infirmos scandalizando, sacrum quoque episcopale contemnatur contubernium. Utrosque porro salutaribus monitis, & utilibus præceptis a via sua mala fatagant avertere, & ecclesiastica disciplinæ regulas, obedientiam præpositis inlinuantes, paternæ zelo charitatis per invidia, & abrupta præcípites in semitam rectam reducant.

Hinc omnes domui suæ bene præpositi suorum, & maxime domesticorum curam

ANNO
CHRIST
1703.

Ad Tit. 1.
12.

1. Petri 2.

Ad Rom.
12. 13.

D. Greg.
epist. 11.
lib. 11.

1. Ad Ti.
mot. 5.

ANNO
CHRISTI
1703.

1. Timot.
3. 8.
Lib. 4. de
confid. ad
Eug.

Aff. 20.
28.

Concil.
Trid. sess.
13. cap. 1.

1. Timot.
4.

habeant, ne Infideles, & Infidelibus deteriores, ex Apostoli sententia appareant. Si quis enim domui suæ præesse nescit, quomodo ecclesiæ Dei diligentiam habebit? Domum episcopi, ait Bernardus, decet sanctitudo, honestas in vultu, incessu, habitu.

Nemo ponat falcem in messiem alienam, nec in viduatis pastoribus ecclesiis, quibus potissimum vicarii capitularis præest auctoritas, ratione vicinitatis parochos institueræ præsumat, & proprii jure arbitrii cætera exercere episcopalis munera jurisdictionis, sine expressa licentia sacræ Congregationis de Propaganda Fide.

Attendant sibi, & universo gregi, in quo eos Spiritus sanctus posuit regere ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo. Assidue prædicationis sarculo male sata consuetudinariæ pravitate extirpent, bona semina exuberanti sudorum rore fecundent. Præsent subditis, non ut dominatores in virga ferrea, sed ut pastores in charitate, suavitate, & benignitate, illosque tanquam filios, & fratres ingenui zelo amoris diligant. Bonos in via justitiæ confirmant, malos arguant, obsecrant, increpent in omni patientia, & bonitate, studentes, ut nec zelus faciat immoderatus accensos, nec pietas reddat inordinata remissos. Ad recalcitrantium correctionem, si aliter respicientiæ spes non apparet, excommunicationem ecclesiasticæ gladium disciplinæ evaginantes, in obstinatos, & contumaces detorqueant, ad aliorum quoque exemplum caverentes, ne episcopale pectus signis Heli torpor emolliat, sed potius ad scelus ultionem ingenui Phinees zelus accendat. Hæc autem tanquam ultima remedia in ædificationem, & non in destructionem, ad medellam, non ad necem summa cum animi moderatione, & prudenti circumspectione, post præmissa cætera omnia juris remedia, adhibeant.

Trium mensium spatio postquam præsentium decretorum approbatio ab infallibili sanctæ sedis judicio pervenerit, omnes teneantur, convocatis senioribus dioecesanam celebrare synodum, clero, & populo provincialium publicatione statutorum tutoris vitæ rationem annunciantes, ne ignorantia prætextus alicui præbeat per male sanæ nequitiam consuetudinis, peccandi licentiam.

CAPUT II.

De visitatione.

Omnes pariter episcopales insulis insignitos juxta sacri concilii Tridentini decreta monemus, hortamur, & obsecramus enixe in domino, ut per se ipsos, vel si legitime impediti fuerint, per viros, ad id munus idoneos quolibet saltem biennio totam dioecesis indispensabiliter perlustrant, ne fideles plantationes sudore vultus nostri irrigandæ, deficiente diligenti agricolarum visitatione, & laboriosa sedulitate, inarescant, & qui incidimus in manus proximi nostri populum Dei regentes, & in portum salutis manu ducentes, ut a propriis, & alienis liberemur defectibus, divino pareamus præcepto:

Sess. 24.
3. de Ref.

fac ergo, quod dico tibi, & temetipsum libera, quia incidisti in manus proximi tui, discurre, festina, suscita amicum tuum, ne dederis somnum oculis tuis, nec dormitent palpebræ tuæ.

Quia vero ex præfatis Concilii Tridentini decretis, præcipuus visitationis scopus est, sanam, orthodoxamque doctrinam in ducere, bonos mores tueri, pravos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere, cætera prout locus, tempus, & occasio fert, ex visitantium prudentia ad fideliū fructum constituere, ideo in visitatione faciendā is ordo servabitur.

Procedant episcopi modesto contenti equitatu, & famulatu, studentes, quam celerime, debita tamen cum diligentia visitationem absolvere, ne cum graves, onerosæ ex longa mora existunt, Cleri quoque, ac populi odium incurrant in suam fideliūque jacturam.

In parochialibus ecclesiis pontificalia munia obeuntis inter missarum solemnia sacris Divini verbi dapibus famelicum stomachum satiantes, ad Divinorum mandatorum, & ecclesiasticorum constitutionum observantiam populum inflam ment, & præmissa sacramentali confessione ab adultis, Confirmationis conferant Sacramentum. Paternæ zelo charitatis omnes ad poenitentiam adhortentur, hoc potissimum acceptabili tempore eruentes eos, qui ducuntur ad mortem, & qui trahuntur ad interitum, liberare non cessantes. Diligenti investigent examine, an præsentis synodales constitutiones parochiarum cura, ac labore executioni mandentur, dignas negligentia poenas, post debitas admonitiones ab illis repositentes, qui nostris salutaribus monitis, & præceptis obsequi negligunt, effrenatæ libertatis pernicioso adhærentes consilio.

CAPUT III.

De modo certiorandi sacram congregationem de Propaganda Fide de statu propria Dioecesis.

Ut autem omnia juxta piam mentem sacræ Congregationis de Propaganda Fide peragantur, & Romanæ viscera charitatis dignis veneremur obsequiis, peracta visitatione, omnes archiepiscopi, & episcopi de statu suæ Dioecesis eandem Sacram Congregationem certiorant, modum certiorandi, ex quo & modus visitandi dignoscitur, in methodo infra scripta observantes.

1. Longitudinem, & latitudinem Dioecesis, ac numerum parochiarum proponant, & confinia quoque aliarum Dioecesium, & temporis qualitate attingentes.

2. An bellicis volutari tumultibus.

3. An violentia quadam agitati persecutione, vel pacifica obumbrati tranquillitate quiescant.

4. An ecclesiam cathedralem habeant, & in quo statu illa existat.

5. An prædia ad mensam episcopalem pertinentia, cujusve generis, & status teneant.

ANNO
CHRISTI
1703.

Prov. 6.

Concil.
Trid. sess.
4. cap. 3.

Conc. Trid.
ibidem.

Prov. 24.

ANNO
CHRISTI
1703.

ANNO
CHRISTI
1703.

6. An, & quot ex fidelium oblationibus annuales retrahant proventus.

7. An, & ubi locum residentie habeant, & an pacifice resideant.

8. De statu cujuscunque parochie separata informet individuatione, situm edocentes, an in planitie, vel montibus constituta.

9. Quot Villulas sub se contineat, quantumve istae inter se distent.

10. Quot fideles quolibet comprehendat.

11. An inter illos aliquis sit, qui auctoritate polleat apud Turcas.

12. An Turcae, vel Schismatici, & quot inter eos commorentur.

13. An Ecclesiam Parochialem habeant.

14. An haec inter fidelium habitationes sita, vel extra Oppidum, seu Villam constituta, quantumve ab illa distet.

15. Quo titulo, cujusve invocatione decoretur.

16. An ex maceria, vel solida fabrica aedificata.

17. An imminetibus ruinis obnoxia.

18. An temporum injuria obruta.

19. Si intacta, & integra, vel ad parochialia sacra obeunda idonea servetur, admoveant.

20. An debito honore, & qua domum Dei decet sanctitudine, teneatur.

21. An clausis sit foribus, ne ab immundis contaminetur.

22. An profana commercia, consilia, ludus, vel alia hujusmodi intus, vel foris peragantur.

23. An sacram suppellectilem, vestes, libros, calices, patenas, & alia hujus generis instrumenta altaris, & ornamenta pro necessitate habeant, quaeve haec sint distincta commoneant notula, cujus transumptum apud se quoque servarent, ne parochorum vitio, vel incuria depereant, in singulis visitationibus totius sacrae suppellectilis a parochio reddenda ratione.

24. An Olea sacra, & reliqua ad altaris ministerium, & sacramentorum administrationem necessaria omni munditia, cura, & custodia asserventur, ac suo tempore mutentur, & renoventur.

25. De parochorum statu, & ministerio diligenti inquirentes examine informet, an parochialem domum habeant, quantumve haec ab ecclesia distet.

26. An ecclesiae praedia, cujusve fructus teneant.

27. An ultra fidelium oblationes, & decimarum, ut vocant, solutiones, alios habeant parochiales proventus, & in quo consistant.

28. An parochialia beneficia rite obtineant.

29. An in ea se quisquam per vim intruserit.

30. An per se possint explere officium, quod eis incumbit.

31. An resident, & frequenti visitationi parochianorum, administrationi sacramentorum, missarum celebrationi, aliisque oneribus sibi impositis, juxta praescripta decreta satisficiant.

32. An pueros fidei rudimentis informet.

33. An ad id munus competenter saltem idonei populum salutari divini verbi pabulo pascant.

34. An tribus denunciationibus matrimonii praeviant, & statutis ritibus in faciem ecclesiae celebrent.

35. An libros habeant, in quibus Baptizatorum, Confirmatorum, eorumque, qui matrimonio junguntur, nec non mortuorum nomina, & cognomina describantur.

36. An reliqua omnia ad fidelium salutem spectantia singulari studio, zelo, ac labore, juxta has constitutiones nostras provinciales ob servant, nihil addentes, vel dementes, in extirpandis abusibus assidua intenti vigilantia.

37. De eorum quoque qualitate, vita, & moribus informati certiores, quot annis nati sint, qua scientia praediti.

38. An apostolicorum collegiorum Alumni.

39. An sint missionarii apostolici ab ipsa sacra congregatione de Propaganda Fide deputati, anve statutis temporibus assignatas recipiant provisiones.

40. An turpi lucri cupidi.

41. An pie, & sancte vivere studeant.

42. An turpi aliquo vitae genere offensivum populo praebant, unde ipsorum ministerium, ac res ipsa divina contemnatur.

43. An bona ecclesiae dilapident.

44. An Sacra suppellectilia diligentissime, & omni cultu, ac nitore conservent.

45. An immisceant se negotiis secularibus, & politicis.

46. An sint pacifici, & ad tollenda jurgia, & odia diligentes.

47. An Fidelibus, vel Infidelibus quoque, quaque de causa invisi.

48. An in rebus aeconomicis laudabili praediti moderatione.

49. Deinde ad mores populi devenientes, edoceant, an publico se Christianorum more gerant.

50. An Sacra solemnia Romanis ritibus celebrent.

51. An pie versentur in ecclesiis.

52. An missarum solemnibus festis diebus intenti.

53. An Sacramentorum participationis reverenter devoti.

54. An sint aliqui concubinarum, vel facinorosi, aliove scelerum genere volutati.

55. An sint, qui aliquo pravo de Quadragesimali jejunio ducuntur errore in interitum.

56. An aliae, & quae pravae consuetudines, vel abusus inter eos vigeant.

57. Certiores quoque, an extra propriam dioecesim presbyteri, & potissimum Alumni suae subditi jurisdictionis in aliis partibus existant.

58. An sint Juvenes, qui clericali cupiunt albo referri, quot annos habeant, qua capacitate praediti, quo nomine vocati.

59. Postremo opportuna suggerant remedia, quidus fidelium necessitates adjuvari possint, vel reparando damna, si quae sunt, vel spirituales progressus magis, magisque in dies provehendo.

Haec omnia candide, sincere, & adamsim perspicientes, praebatae Sacrae Congregatio.

ANNO
CHRISTI
1703.

gationi conferant, proprio debito, & San-
ctæ Sedis Apostolicæ zelo satisfacturi.

CAPUT IV.

*De confiniis Diocesium Sappatenfis, Alexi-
ensis, & Albanensis.*

Perniciosa quidem extitit Albanæ genti
diuturna episcoporum disceptatio, qui dum
in Diocesum confinibus vel tuendis, vel
protrahendis altercarentur, pacis ordine
perturbato, discordiæque fluctibus agitati,
ipsas periclitantium fidelium calamitates
augebant, magna inter dissidia, majora
adhuc pericula intendentes. Agnovit jam
pridem ingruentia Provinciæ damna, Sacra
Congregationis de Propaganda Fide eximia
pietas, & provida mens ad Christianæ nata
Reipublicæ bonum, charitatis zelo commo-
ta elegit suum commissarium, & executo-
rem Dominum Franciscum de Leonardis
archidiaconum Tragarientem, cui id negotii
præcipue incumbere, ut compositis dissidiis,
Diocesibus confinia stabilirentur, & discor-
diæ damna mutæ compositionis beneficio
ab episcopis compensarentur. Vir plane
non probitate minus, quam doctrina con-
spicius, tantæ molis subiens Provinciam,
post discussam locorum positionem, causæ-
que momenta diligenti expensa maturitate,
mutuis compositionibus episcoporum Sappa-
tenfis, Alexiensis, & Albanensis, singulis
præfatis Diocesibus confinia publico præ-
scripsit instrumento, & compositis tandem
discordiæ fluctibus, dissidiorum tempestates
pax optata serenavit. At vero temporum
revolutione oblitterata pacis memoria, &
spretis a successoribus antecessorum saluber-
rimis transactionibus, & pactis, alteroque
in alterius possessionem, vel intruso, vel
intento, nova jurgiorum semina in dies
progerminant, ideo ad illa evellenda, &
radicitus extirpanda totis viribus intenti
monemus, & hortamur prædictos episcopos,
Sappatensem, Alexientem, & Dyrachientem
archiepiscopum, jura obtinentem Albanen-
sis episcopatus, ut miserti saltem ærumna-
rum, suis, fideliumque cervicibus ex novis
imminentium altercationibus, concordēs,
ac pacifici iisdem finibus, ac limitibus si-
stant, qui in præfatis instrumentis sub die
14. Decembris editis Marchignæ, & die 20.
ejusdem mensis datis Sappæ ann. 1638. conti-
nentur. Ne autem amissis aliquando, vel
oblitteratis temporum injuria instrumentalibus
litteris de conversis olim locis, & ec-
clesiis nova oriatur dissensio, juxta supradic-
tarum tenorem litterarum declaramus, quod
ecclesiæ Sancti Georgii de Cucculla, S. Jo-
annis de Bulgariis, S. Mariæ de Lasingaghi,
S. Marci, & S. Venerandæ de Nchiffella,
S. Blasii, sive Alexandri de Selita ad ordi-
nariam jurisdictionem Albanensis episcopi
pertinent; ecclesiæ S. Mariæ de Nderfandina,
S. Alexandri supra montem Mereditarum,
S. Mariæ, & S. Marci de Fandi vogoli,
S. Demetrii de Fandi maye, S. Pauli, &
S. Stefani de Bliniffi, ex parte Orientali,
curæ, & jurisdictioni episcopi Alexiensis

subiiciuntur, qui ex parte quoque Occiden-
tali episcopalia jura obtinet supra Villam
Debarda in parochiali Calameti, & supra
ecclesiam S. Nicolai de Cacarichi usque ad
Foliettam majorem sitam in media fere vil-
lula Cuculi. Villa Blinisietiam infra pon-
tem a parte Orientis, & Meridie, Villa
quoque Troficiani, nec non ecclesiæ S. Ni-
colai de flumine Calami, ecclesiæ, & Villæ
terræ spassi inter flumen Gona, & flumen,
sunt, & intelliguntur jurisdictionis ordina-
riæ episcopatus Sappatenfis.

CAPUT V.

De Finibus Episcopatus Pullatenfis.

Ut illi quoque scissuræ præviis occurra-
mus remediis, quæ inter episcopum Pulla-
tentem, & Scuporum archiepiscopum Ser-
viæ administratorem futuræ dissensionis præ-
notat detrimenta, in communem fidelium
perniciem, juxta antiqua monumenta, &
concordia populorum testimonia, declara-
mus, Pullatensem episcopatum his esse fini-
bus limitatum, his limitibus circumseptum.
Ab Austro enim, sive meridie Drinum flu-
men, & Posterippensem regionem habet pro
termino. Qua vergitur ad occidentem, &
Septentrionem, Biscavo, & Calogero mon-
tibus circumscribitur. Qua vero spectat ad
Orientem per fluvium Castergium, sive Ca-
stranichium, aut Valbonam (tria enim no-
mina hæc idem fluvius sortitur) a regno
Serviæ sejungitur. Monentur ergo præfati
pastores, ut suis contenti limitibus con-
stant, & mutæ nexu concordie in pace
ponant ea, quæ jure legitimo possident, per-
niciosa inter fratres discordiam declinan-
tes.

CAPUT VI.

De regione Posterippenfi.

Inter dissidentium hac tempestate Episco-
porum molestias, Posterippenfis Regio obti-
net in calamitatibus Principatum. Tres il-
lam Episcopi, Scrodrensis, Sappatenfis, &
Pullatenfis sub i vindicant, quisque suo juri
integram student mancipare, dumque illi
mutuis inter se certant jurisdictionibus, Po-
sterippenfes sacris destituti visitationibus,
sine Dace, & Pastore velut grex dispersus
periclitantur; magnis quidem persecutioni-
bus, & ærumnis attriti, adversitatibus, &
inopiis afflicti, ne majoribus impofterum
quoque lacerentur tribulationibus, optan-
dum est a Sacra Congregatione de propaganda
Fide remedium. Interim, salvo semper con-
sensu, & beneplacito Sedis Apostolicæ, &
præfate Congregationis, nihil innovetur,
sed prout modo res jacent, usque ad deci-
sionem conferventur, ne, qui hoc brevi tem-
pore nostræ visitationis soporatus est dolor,
novis deinceps altercationibus recrudescat.
Præsentem autem rerum constitutionem,
mandantes edicimus, scilicet.

Villulæ Mescala, Massarecu, Sepori,
Scelacu, & Gufia a parcho Vierdæ Sap-
patensis diocesis administratæ, ab eodem
quo-

ANNO
CHRISTI
1703.

quoque in posterum administrentur.

Scheldia, Gavosci, & Gagnola a parochio Jubbani Scodrensis dioecesis curatæ, ab illo etiam delinceps curentur.

Tres tandem Villulæ Arra, Curtha, & villa, in quibus Patres Missionarii Toplanæ Pullatensis dioecesis parochialia obeunt munia, iisdem Patribus subijciantur.

Sicigitur quisque ex præfatis parochiis in suis sistat juribus, & terminis, nec sub pœna suspensionis alter audeat in altetius possessionem proflire sine consensu, & beneplacito Sanctæ Sedis, & Sacre Congregationis de propaganda Fide, cujus nutibus, & auctoritatibus, nostra quoque decreta devoto cordis obsequio subijciuntur.

CAPUT VII.

De Familiis Fidelibus, ex una, in alteram Dioecesim proficiscentibus.

Ad radicem totius dissensionis modo est securis admovenda, quodque male germinat, in dioecesum confusione, & jurisdictionum violationem, provido zeli fervore, in securi, & ascia excidendum. Frequens enim abusus obtinet, ut familiæ, quæ ex una dioecesi brevi itinere proficiscentes, intra fines alterius sedes figunt, sepelire soleant mortuos suos in sepulcro patrum suorum, quod situm est in parochiali ecclesia, ex qua recesserunt, & præfata ecclesiæ tanquam venerabilis tenaces antiquitatis, se in æternum unitos, & mancipatos Fideles profiteantur, ab eius quoque parochio in administratione sacramentorum omnimoda pendentes subiectione, ita ut parochus loci, in quo novi Accollæ commorantur, nullam in eos exerceat jurisdictionem, hinc dioecesum perturbatio, legitimi juris violatio, totaque emanat rerum confusio, in qua dum falx mittitur in messem alienam, novis subinde dissensionibus in agro dominico disseminata zizania succrescentem segetem opprimit, & borum semen male sata diffidiæ demoluntur. Tanto igitur negotio, opportunis providentes remediis, edicimus, & mandamus parochis omnibus, ut sub pœna suspensionis, & excommunicationis nulla parochialia jura exercent in præfatas familiæ, quæ ex eorum parochiæ finibus egressæ, illius curæ subijciuntur, inter cujas septa commorantur. Novis interim incolis locum sepulchri assignent parochi in ecclesia, vel Cemeterio, ne ex defectu sepulture eis suboriatur prætextus rerum ordinem, subvertendi.

Ne autem cavillosa interpretatione hujus decreti executio retardetur, præter sancta in superioribus capitulis, hic aperta individuatione alia controversa loca indigantes, E decernimus, ne in posterum parochus Schiesi Sappatenfis dioecesis ullam parochialem, exerceat jurisdictionem in familiis existentes Barbulusci Scodrensis dioecesis, nec nullus ex parochis Alexensis episcopatus parochialibus munitis fungatur in Villula Soli, quæ utpote sita in Scodrensis dioecesi a propinquiori parochio Tramsci inferioris administranda erit.

Omnes porro coepiscopos nostros fraterni zelo amoris obsecramus, ut tandem aliquando discordiæ caput amputantes, ad aram mutue tranquillitatis, & pacis, insignia victoriæ reponant per exactam decretorum executionem, hostias vere pacificas, immolaturi.

CAPUT VIII.

De ecclesiis, earumque cultu.

Ecclesia Domus est Dei, Domus orationis, in qua perentes accipiunt, quærentes inveniunt, & ipse Deus delicias suas cum filiis hominum constituens, ex excelso solio B Majestatis supplicantium vota exaudit, misericordiæ viscera aperit, & infinitos bonitatis suæ thesauros humano generi impendit. Miseris illam plane ceruscantem gloriæ splendoribus, sicut sponsam ornatam viro suo, cum Joannes quondam suspexerit; qui sponsarum hucusque negotia tractavimus, sponsarum quoque decorem curemus, & ea, quæ Domum Dei decet sanctitudine in longitudine dierum colentes, veneremur.

Decorem ergo Domus Dei, & locum habitationis gloriæ ejus digno venerationis obsequio diligentes decernimus, ut ecclesiæ omnes, live curatæ, live non curatæ, post peracta sacrorum solemnia, obferatis clavi foribus teneantur, ne Divinæ Majestatis habitaculum per parochorum (quod abusu) aliorumque incuriam, in speluncam latronum degeneret, & Sanctuarium Dei Turcaram, nec non animalium pollutione contaminatum fordescant.

Frumenta, ligna, & alia hujusmodi in ecclesia non ponantur. Tam intus, quam foris parietes, cæteræque ecclesiæ partes omnibus immunditiis expurgatæ conserventur; etenim dum divinis addicta templa obsequiis, ab omni turpitudinis nevo vindicantur, ipsa Sacrorum locorum pauperies, Fidelium devotionem Ecclesiasticæ lucis candore adauget.

D Prophana denique, & vaniloqua, quæ juxta Apostolum multum proficiunt ad impietatem, ab ecclesiis eliminantur. Seculares congressus, concilia potissimum malignantium ad necem quandoque, & vindictam tendentium, ne prophanetur in terra Sanctuarium Dei, nullo rationis prætextu permittantur, imo totis viribus incumbant omnes animarum Pastores, ut ubi execrabilis viget consuetudo, per opportunam, & impportunam prædicationem radicitus evellatur, & quidquid oculis Divinæ Majestatis offendere possit, procul abigatur.

Ludi, & cantus non sacri inter Ecclesiæ septa non admittantur, nec detestabilis secularium toleretur abusus, sacramentum poenitentiae, & communionis, ante ipsas fores ecclesiæ cantationibus, & saltationibus prophanis præcedendi, & subsequendi: hymnis enim, psalmis, & canticis spirituales illo salutis die attendere debent fideles, ne ubi peccatorum venia, divinæ gratiæ ubertate impetratur, ibi divinæ ultionis justitia prophanitatum pravitate irritetur. Quo sacrarum tubarum clangoribus ad Dei obsequium.

Matt. 21.
13.

Apoc. 21.
2.

Psalm. 29.
10.

Psalm. 25.

Matth. 23.
13.

2 Timot.
2. 16.

Psalm. 88.

ANNO
CHRISTI
1703.

obsequium, Deiparæque Virginis devotio-
nem populus Dei magis, magisque incite-
tur, mane, meridie, & vespere, campanæ,
ubi sunt, pulsantur, Angelicam salutatio-
nem populorum auribus infonantes.

Omnia denique, & singula, quæ ad do-
mus Deicultum, & honorem pro temporum,
& locorum qualitate conferre possunt totis
viribus curent episcopi, cæterique anima-
rum curatores stabienda, memores, quam-
plurimos abusus, non tam sæcularium præ-
potenti imperio, quam nostræ ignaviæ vitio
in ecclesiâ dedecus irrepsisse, nostro idcir-
co studio, industria, ac labore eliminandos.

Aggei. 1.

Illud tamen præ cæteris studeant populis
insinuare, quod omnia fere mala, quæ nos
undique perturbant, sterilitas terræ, tem-
poralium rerum penuria, prædationes, op-
pressiones, & reliqua calamitatum agmina,
hinc potissimum ortum ducunt, quia domus
Dei Fidelium devotione, & frequentia de-
serta est: propterea, ait Deus, prohibiti
sunt Cæli, ne darent rorem, & terra pro-
hibita est, ne daret germen suum, & vo-
cavi siccitatem super terram, & super mon-
tes, & super triticum, & super vinum, &
super oleum, & super homines, & super
jumenta, & super omnem laborem manuum.

C A P U T I X.

De Altaribus sub dio positis.

Ecclesiis temporum injuria collapsis, &
vetustate consumptis, nec vel ob debaccan-
tem Infidelium impietatem, vel ob Fidelium
secordiam restauratis, nuda succedunt Alta-
ria, erecta in titulum dirupti Templi, &
veluti in signum Christianæ possessionis.
Hæc porro urgenre Fidelium devotione, &
Catholicæ jurisdictionis necessitate, cum ad
Sacra peragenda aliquibus diebus Festivis
adhibeantur, divinis propterea addita My-
steriis, nefas quidem est, ab impuris vio-
lari, & veluti per abominationem desolatio-
nis contaminari. Cum autem præsentis
pressuræ calamitas excitandæ a fundamen-
tis ecclesiæ modum non suppetat, possibi-
lia utique præcipientes edicimus, ut vigi-
li episcoporum cura, & sedulo parochio-
rum labore, præfata altaria nudis saltem
lapidibus, vel ligneis septris, ad collapsæ
ecclesiæ magnitudinem circumdantur, ne,
facili immundorum patente ingressu, altare
Domini prophaneur.

Matt. 20.
15.

Caveant parochi missæ Sacrificium super
illa altaria celebrare, quibus proxima, &
pene contigua est pessima Turcici cemeterii
abominatio, utique desolationis, factæ
(proh dolor?) in loco sancto altaris Domi-
ni. Tales autem profanationes saltem qua-
draginta passibus distent ab altari, in quo
divina peragenda sunt mysteria.

C A P U T X.

De missâ parochiali.

Cum præceptum Domini sit, ne Fideles
festis diebus laborent, operibus vacent me-
chanicis, & occupationibus indulgeant pro-
phanis, utpote soli Deo per interiorum,
& exteriorum cultum mancipari feriantes
in illum potissimum curam omnem, ac so-
licitudinem intendant pastores, ut animæ
sibi creditæ humanis curis expedite, divina
Festis diebus meditentur beneficia, tractent
Sacra, orent, & adorent Deum in Spiritu,
& veritate Missæ Sacrificium audien-
tes. Propterea diebus divino cultui manci-
patis, celebrent parochi in parochialibus
ecclesiis, dummodo velo obtegantur, ad
majorem populi commoditatem, frequen-
tiam, devotionem, nec non ad pastoralis
officii in verbi Dei disseminatione, in tra-
dendis Fidei rudimentis fructum uberiores.

At si velum Templi scissum est, & col-
lapsa jacet ecclesiâ, tantum sereno Coelo,
& quiescentibus ventis in ea peragant sa-
cra Myteria; diebus vero imbrum, &
ventorum turbini obnoxii in decentiori lo-
co Parochialium Aedium parochialis mini-
sterii munere perfungantur.

Quod si in messis multa nimia villularum
C distantia sub duobus parochis simul commo-
rantibus, fidelis coetus eximat commoditatem
ad parochialem ecclesiâ, seu Aedem Festis
diebus confluenti, nec novas erigendas pa-
rochias parochianorum patitur pauperies,
dividant tunc parochi labores, & seniore,
domi manente, junior ad distantia rura se
conferat missæ Sacrificium celebraturus, &
cætera parochialia exercitia diligentissime
petacturus.

C A P U T XI.

De Sacra suppellectilibus.

Sacra suppellex, utpote Altaris ministerio,
& divino cultui mancipata, ea conservan-
da est munditia, nec colenda diligentia,
quæ, & sanctimonie participem, & sancti-
tatis decet instrumentum: quamvis enim,
nullis humanæ pretiositatis splendeat fulgo-
ribus, ex consensu tamen Corporis, & San-
guinis Domini, sublimi est Majestate vene-
randa.

Ideo satagant parochi suæ creditam Fidei
diligentissime custodire, integram, mundam,
& perpolitam servare, lineam frequenter
ablueri; digna sugillandi animadversione,
quorum incuriæ vitio, vestes sacræ pene
sordescunt, & vasa Altaris Domini ab af-
fuerio nitore degenerant.

Ad prophanos illam usus nemo audeat
accommodare, quamvis enim lacera sit, di-
versis tamen Altaris usibus poterit inservi-
re; at si nihil omnino valet ultra, ne con-
taminetur ab hominibus, igni devoteatur.

Nolutæ totius sacræ suppellectilis, illius
potissimum, quam Sacre Congregationis de
Propaganda Fide eximia pietas, & excel-
sus Religionis ardor generosa providet be-
nefici-

ANNO
CHRISTI
1703.

Exod. 20.

Joan. 4.

Mar. 15.
38.

Hier. ep.
ad Theop.

nescientia, in statutis supra inventariis de bonis ecclesiæ conseruentur, & ne assueta facilitate tam vasa, quam vestes, & alia huiusmodi ornamenta depercant, aut alio quouis audaciæ modo alienentur, in singulis visitationibus parochi de Sacra suppellectili reddant rationem episcopis.

CAPUT XII.

De Cœmeteriis, & Sepulcris.

Sola membra ecclesiæ, Spiritus Sancti quondam Tempia in resurrectionem vitæ processura, ecclesiasticæ sepulturæ digna habentur beneficio, a quo quævis arcenda sunt prophana, quævis indigna submouentur, ut quemadmodum debitus honor, & cultus exhibendus est ecclesiis, ita, & cœmeteriis sua quoque conseruetur sanctitas, rependatur Religio.

Quapropter Infideles, Heretici, Schismatici, publice excommunicati, qui viventes, nec ecclesiam matrem, nec Deum habuerunt patrem, ab ecclesiasticæ sepulturæ refrigerio canonicis sunt sanctionibus repellendi; nulla enim participatio iustitiæ cum iniquitate, nulla societas lucis ad tenebras, nulla illis est in morte communicatio cum Fidelibus, quibuscum in vita noluerunt communicare.

Detestabilem quoque consuetudinem aliis publicis peccatoribus mortuis in iniquitate sua, ecclesiasticam concedendi sepulturam, omnino execrantes, præcipimus, ne parochi sub poena suspensionis ab officio, iura sepulturæ, tam in Ecclesiam, quam in cœmeterio (ponte, ac libere indignis, & prohibitis, juxta canonicas sanctiones tribuant cadaveribus; graviores Ordinarii arbitratu poenas subituri, qui per summum simoniacæ iniquitatis piaculum pecuniam, vel alia dona cujuscunque generis non verebuntur pro execrabili functione exigere, aut præterdere.

Anathematis gladio feriatur efferata quoque secularis licentia, quam Fideles spiritibus salutaribus episcoporum, & parochorum monitis, & præceptis, sepeliendi in loco sacro præfata cadavera per vim fibi arriperent.

Execrabilem pariter consuetudinariam praxim funeralia celebrandi, & ossa benedicendi mortuorum, qui decesserunt impenitentes in pravitate cordis sui, publico potissimum concubinario foetore execrandi, nulloque juvandi ecclesiæ suffragio, omnino damnamus, & parochis, cæterisque ecclesiasticis viris sub statutis supra poenis indicimus, ne talia impostero attentent: sordidas exactiones, & pro huiusmodi damnandis exequiis iniquas pactiones episcopi, quæ decet majori proprio reservata arbitrio, severitate studeant vindicare.

PARS QUARTA

CAPUT I.

De Parochis.

Unt parochi animarum pastores, in partes vocati episcopalis sollicitudinis, in crediti Dominici gregis custodia excubantes, laborantes, desudantes. Hinc omnes pietatis trepidatione perpendant, quantæ dignitatis fastigium, quanti laboris onus subeant, ac ministerium: digna plane animadversione fugillandi sunt, qui præesse, inhiantes, sibi solum prodesse, non aliis curantes, tanto villicationis debito manciantur, tot animarum rei, quot per eorum negligentiam, seu prava cupiditatis exempla deperunt: pascentes enim semet ipsos, lac comedunt, lanis operiuntur, & quod crassum est, occidunt, gregem autem Dei divinis legibus pascere, laudabilis vitæ exemplo enutrire, infirmum consolidare, ægrotum sanare, contractum alligare, abjectum reducere, & quod perierat, omnino negligunt querere; adeo ut dispersi greges nullis virentibus herbis vegetati, nullis pascuis pinguibus saginati, tamquam sine Duce, & pastore, in cunctis aberrent montibus vitiorum, & universo colle excessu voluptatum, facti in rapinam, & devorationem omnium bestiarum agri: hinc durissimum in reddenda ratione villicationis judicium, terribilis divinæ indignationis vox intonat: ecce ego ipse super pastores requiram gregem meum de manu eorum, & cessare faciam eos, ut ultra non pascant gregem, nec pascant amplius pastores semetipsos, & liberabo gregem meum de ore eorum, & non erit eis ultra in escam.

Diligenter ergo cognoscant parochi, vultum pecoris sui, suosque greges considerent, nec solum, quæ per aliquas Synodales sanctiones statuta, & ordinata sunt, dictis, & factis exactissima studeant complere observantia, sed quibus ministerio præsumt, moribus quoque, & laudabilis vitæ honestate adeo satagent eminere, ut in omnibus gravitatem, modestiam, ac religionem præferentes, ad pietatem, ac Dei cultum Fideles alliciant, & non solum sapientibus sed & insipientibus debitores, laudabilis vitæ exemplo Infidelibus quoque laudandæ, ac venerandæ Catholicæ religionis præbeant occasionem.

Quoniam vero per decentiam habitus extrinseci, morum honestas intrinseca ostenditur, ideo in exteriori vestium compositione, quantum Othomanica finit impietas, ideo procedant, ut non hujusmodi regi militiam bajulare ab omnibus videantur.

Abstineant ab annulis, cæterisque exterioris indumenti phaleris, ne, dum hominibus appetunt videri clariores, publicæ se obtrusionis dentibus exponant.

Extra montes potissimum, ubi nullum adest vitæ periculum, arma non deferant. In carne enim ambulantes, non secundum carnem militamus; nam arma militiæ nostræ non-

R

car-

ANNO
CHRISTI
1703.

carnalis sunt, sed potentia Deo in captivitate redigentes omnem intellectum in obsequium Christi.

Caput non abradant, nec comas nutrant, in vertice tantum capitis clericali tonsuræ signum in modum coronæ habeant, ut a populo internis segregatis characteribus, externis quoque clericali vitæ characteribus segregentur.

Vestes quantum fieri potest ad nigri, vel violacei saltem coloris accedant qualitatē, ut qui Deo facti sunt sacrificium, solum divini famulatus circumamicti vestimentis, Fidelibus saltem innotescant.

Ad altare non accedant, sacra peracturi Mysteria sine veste talari, quam vernacula lingua Dolamam vocant: quo enim propiores per incruenti sacrificii oblationem divine adfunt familiaritati, eo decentiori compositione superne inserviant majestati.

In commissi gregis custodia assiduis excubent vigiliis, & ut egentibus Sacramentorum administratione celeriter prospiciant auxilio, intra fines suæ Parochiæ continuam sibi habitationem constituent, nec urgenti compulsi necessitate præscriptos fines transire, nisi per tres, vel ad summum quatuor dies aberrandi facultatem assumant, vicini parochi propriæ curæ commendantes custodiam.

Recitent Divinum Officium juxta præscriptam methodum a Breviario Romano, nec facultatem sibi arripiant Franciscani Breviarii ritibus inherendi, quisquis enim suæ ministerii sorte contentus, in qua vocatione vocatus est, per statuti exercitii disciplinam, persolvendi pensæ executionem immobiliter persolvat.

Prophanas declinent solemnitates, quibus effrenata secularis licentia in commensationibus, ebrietatibus, in cubilibus, & impudiciis, in contentione, & æmulatione nonnullos festos dies haud devote celebrant, sed prophanis ritu contaminant; quinimo in hac immanis præssuræ, quæ provinciæ nostræ incumbit, calamitate, episcoporum quoque cura, & auctoritate totis viribus satagant peccaminosam eliminare consuetudinem, & prudentibus monitis, & salutaribus præceptis Fidelibus insinuant, tollendi abusus necessitatem, cum per illum, & ipsi in judicium conveniant, & pretiosa quæque dantes pro excedendi cibo convivii, gemunt postmodum, & quærentes, nec inveniunt panem ad refocillandam animam, nec quod deterius est, pliusque lacrymis prosequendum, habentes pecuniam vestigialium onere sublevandi, a fide naufragant, & in barathrum Orthomaniæ infidelitatis miserabiliter immerguntur, sitque eis mensa eorum in laqueum, in captionem, & in scandalum.

Illas quoque meas a Parochiali dōmo omnino eliminant, quibus Festis pariter diebus in aliquibus locis solet populus propriis sumptibus manducans, bibens, & ludens, nulloque spiritali pabulo recreandus convenire: non enim æquum est, parochos derelinquere verbum Dei, & ministrare mensis, nec proprias domos habentes ad manducandum, & bibendum, fa-

cras parochiales Edes, in quibus potissimum Divina peraguntur mysteria, contemnere, & confundere eos, qui non habent.

Non immisceant se negotiis secularibus, mercaturis potissimum, & aliis quibuscumque negotiationibus illicitis, ac secularibus judiciis præidentes, & criminales quoque causas judicantes, nullo modo dent operam. Tales enim, dum mundanæ vertiginis quotidie rotantur impulsu, a secularibus ullavix ratio discernit. Possunt tamen, imo, & debent ea quæ pacis sunt, procurare, jurgia, rixas, contentiones more patrio, componere, cum Turcis de imminuendo tribuonere, & sublevanda Fidelium calamitate in summa Christianorum hominum charitatē, & idoneitatis penuria agere, & contrahere.

Medicinam, & chirurgiam non exercent, animæ, non corporis se Medicos profitentes.

Avaritiam, pecuniæque cupiditatem, quasi omnium criminum radicem, evitent, nec ullam miseræ parochianorum paupertati in extorquendis decimis violentiam adhibeant, ne sanguis subditorum, de manibus eorum requiratur, imo erga eos, ne in apostasiam prolabantur, sua largientes misericordiæ viscera aperiant.

Munditiam cordis, castitatem corporis, tanquam præcipuum clericali militiæ teseram, ab omni nævo infamie illibatam conservent: canonici Sacerdotes plectendi poenitentia, qui Sacrum dare, hoc est Sacrificium Deo offerre debentes, maligno se Spiritui non verentur per incontinentiam carnis victimam immolare.

Singulis saltem mensibus sacramentalis confessionis expiatione emundent conscientias suas ab operibus mortuis peccatorum, ad intervendum Deo viventi in Sanctitate, & iustitia coram illo: Fidelibus quoque exemplum daturi frequentiori devotione ad poenitentiam accedendi Sacramentum.

Nemo parochos, vel clericos ad turcica tribunalia citare audeat; cum enim ecclesiastici hominis ecclesiasticus Judex sit, ad solum episcopale forum in dirimenda inter clericos, vel cum clericis controversia accedendum est.

Quicumque in manu potenti, vel Turcarum brachio excello suffultus in parochiam se intruserit, aut ab Ordinario suspensus, vel alia Ecclesiastica innodatus censura, violenta Turcarum officia, directe, vel indirecte exposulaverit, excommunicationis poenam incurrat, Romano reservatam Pontifici. Equum enim est, ut qui summa imis per sacræ libertatis prophanationem contaminant, in infamam vilitatem degeneri abeuntes audacia, suprema anathematis censura pro Ecclesiastica immunitate feriantur.

Monentur episcopi, ut institutionem parochorum ipsis scripto adhibeant, ecclesiastici regiminis tutissimæ regulæ inherentes.

Cum nihil magis officiat animarum salutem, quam ab illis gubernari, qui seipsos regere non possunt, curam omnem, ac sollicitudinem impendant episcopi, ut ad animarum curam admittendi, obundi muneris calceant rationem. Ad Sacerdotium prove-

ANNO
CHRISTI
1703.

Cor. II.
22.

Heb. 9.

1. Cor. 7.
20.

Ad Rom.
13. 13.

Thren. 10.
11.

Psal. 68.
23.

Rom. 11. 9.

Act. 4. 2.

ANNO
CHRISTI
1703.

Conc.
Gid.

fi, parochialis ministerii rudimenta depo-
nant sub directione alterius parochi, a quo
officium suum rite obire addiscant. Incau-
ta enim ducuntur præcipitatione, qui cu-
randi gregis inexpertes ad parochialia pro-
vehunt ministeria, & sublato quandoque
veterano parochi, & emerito Duce, no-
vum, ac omnino rudem in pernicionem ani-
marum subrogant curatorem.

Omnium Synodaliū Decretorum parochi
habeant exempla, illaque oculis lustrantes,
assidua quoque mentis consideratione revol-
vant, & opere compleant: ipsorum vero
incuriam, & negligentiam in observandis
præscriptis sanctionibus, ubi nullas præ-
scriptimus, discreto zeli fervore, episcopi ar-
bitrariis pœnis coerceant.

CAPUT II.

*De curarum proveniuntibus, eorumque
recta, & æconomica administra-
tione.*

Omnia bona ecclesiæ, vel ex decimarum
solutione, vel ex prædiorum fructibus, vel ex
alio quocumque capite in parochiales pro-
ventus proficiscuntur, peculium Christi merito
nuncupatur. Traditur enim parochis, tum
ad honestum eorum vitæ subsidium, & spi-
ritualis sumptuum ministerii, ut qui ecclesiæ
inserviunt, de ecclesiâ quoque vivant, tum
ad Christi familiam in pauperibus, & egeni-
bus alendis sustentandam. Idcirco paro-
chus præter animas sibi commissas, ecclesiæ
quoque facultates pervigili semper attentio-
ne gubernet, ne vel ecclesiæ dissipator, vel,
quod absit, pauperum jugulator per sub-
tractionem alimenti videatur.

Caveat sub anathematis comminatione,
quidquam ex bonis ecclesiarum, sive mobi-
libus, sive immobilibus donare, vendere,
aut alio quocumque modo, vel colore alie-
nare, sed ea potius omni honesta ratione
augere, & Christi facultatum vere Custos
dicendus, & Pastor fideliter studeat obser-
vare.

Ut autem in præsentī calamitatum con-
gerie parochialium ecclesiarum, quantum
fieri potest, consulatur indemnitati, & quæ
superfunt facultates, majori conserventur
cautione, decernimus, & sancimus, ut om-
nium bonorum, mobilium, seu immobili-
um, jurium, actionum, annuorum censuum,
sive reddituum, cujuscumque parochialis
ecclesiæ duo inventaria episcopi auctoritate
munita conficiantur, quorum unum apud
parochum, alterum apud ordinarium con-
servetur. Episcopi vero in suis visitationi-
bus sedulo inquirent, an intacta omnia jux-
ta instrumenti tenorem existant; quod, si
quid deesse compererint, recuperare stude-
ant, & parochi, cujuscumque alterius cul-
pam, pœnis vindicent severioribus.

Parochus, qui, vel vineam plantavit, vel
alio quocumque modo bona ecclesiæ auxit,
impenſi laboris gaudeat fructibus, nec nisi
urgente canonica necessitate a parochiali
officio removeatur.

Post obitum parochi ecclesiæ benefactoris,
ejus secundum carnem heredes, & propin-
quos.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

qui, nihil audeant, de impenſi sumptus ra-
tione in ecclesiæ bonis vindicare, vel præ-
tendere, eorumque temerarios ausus epi-
scopi anathematis gladio compeſcant.

Quoniam vero in nonnullis locis, plures
parochi communi domicilio laudabiliter con-
tenti, communis quoque spiritus unanimi-
tate, quamvis in excolenda vinea Domini
quandoque insudent, sepius tamen orta in-
ter eos contentione, quis eorum in æcono-
mica administratione videatur esse major,
dum de ambitu certant superioritatis, per-
turbato rerum ordine in perniciem confœ-
derantur christianitatis. Ne autem spiri-
tuale ædificium, quod charitate, & concor-
dia coalescit, discordia maxime collabatur,

præcipimus, & mandamus, ut præfati pa-
rochi in communi domo communi mensa
visitantes, minores obsequantur majoribus,
& qui diuturnioris servitutis merito cæte-
ros antecellit, in æconomica quoque rerum
administratione, ita antevertat, ut præter
quotidianos necessarios sumptus, nec infe-
riores, sine primi parochi licentia, nec su-
periores, sine comparochorum consensu,
quidquam audeant de communibus proveni-
tibus dispensare, aut alio quocumque modo
disponere, sed singulis annis, ut solent, qui
superfunt fructus, pro rata portione eos fi-
deliter studeant dividere, ut de cætero cha-
ritas, quæ Deus est, individuae unitatis in
eis teneat principatum.

Quod si parochus in oculorum cæcitatem,
vel in senilem ætatem, vel alium quemcum-
que morbum, potissimum lepræ incidit,
nec administrandæ compos curæ fuerit, alius
illi parochus substituitur, cum quo cunctos
fructus dividat, & propriæ necessitati pro-
videat.

At vero, ubi parochiales proventus adeo
tenues existunt, ut duos parochos non pa-
tiantur alendos, ne senescente jam mundo,
charitas quoque refrigescat, cum omnes pa-
rochi in uno spiritu unanimes, alieni quo-
que casus ducti timore nobis exposuerint,
se promptos, paratosque esse, misericordiæ
Dparochorum impotentium paupertati, sin-
gulis annis impendere, quidquid a nobis san-
ctum fuerit. Nos digno commendationis elo-
gio, mutue parochorum misericordiæ visce-
ra prosequentes, discretionis zelo decerni-
mus, ut pro sustentando impotenti paro-
cho, cui Dominicus semel ager ab eo ex-
cultus per supervenientem Curatum, ad vi-
sum necessaria non valeat suppeditare sin-
gulis annis, singuli parochi viginti octas,
ut vocant, tritici, & quadraginta argen-
teos, aspras dicunt, episcopi vero duplo
magis subministrent, nec ad alios alterius
jurisdictionis, nisi libera charitatis electio-
ne se extendant.

ANNO
CHRISTI
1703.

LUC. 22. 24.

Matt. 24.
12.

ANNO
CHRISTE
1703.

CAPUT III.

De Alumnis Sacrae Congregationis de
Propaganda Fide.

Ea inest sacrae Congregationi de Propaganda Fide charitatis amplitudo, ut dum verae Religionis cultum longe, lateque per alias mundi nationes divino zeli fervore dilatare contendit, Albanæ quoque Gentiiisdem beneficentiæ commodis occurrat, potissima, in collegiis sita, Albanæ juventuri bonis artibus, & disciplinis instruendæ, ad divinæ gloriæ augmentum, patriæque salutem liberaliter elargitur. At vero tantæ pietatis opus, cum nonnullis ab hinc annis B per filios inobedientiæ, ab Instituto sui ratione degeneres, inanum vilitate prætextu violatur, dignisque fraudetur fructibus, Alumnos monemus per viscera misericordiæ Jesu Christi, ut memores militiæ, cui nomen dederunt, peracto studiorum curriculo in patriam properantes, nihilque cunctantes revertantur pro Deo, & ecclesiæ pugnaturi, nec non animas pretioso Christi sanguine redemptas, protensisque manibus eorum opem implorantes, ab hostibus, & inimicis Crucis Christi pro viribus defensuri. Sciant se teneri, vitæ probæ, ac morum fulgore micantes, doctrinæ evangelicæ, ac zelo animarum ardore flagrantibus, veluti candelabra supra montium jugis sita, tenebras tam infidelitatis, quam hæreseos viriliter dissolvere, & intra fines propriæ provinciæ sitentes, in Divinis administrandis omnem laborem, studium, operamque pro animarum salute impendere. Hoc Deo voverunt, sacrae congregationi sponderunt, ut propterea placulum sit, doctrinæ uberioribus, bonorumque omnium ubertate impinguatos recalcitrare, & a promissa vitæ ratione, veluti nullis juvenæ Patriæ legibus adstrictos, in viam efferatæ cujusdam libertatis profluere.

Urb. 8. in
Bul. erec.
col. de
Propagan-
da fide.

Illos vero, qui post annorum seriem extra fines provinciæ, nullo fulti sacrae Congregationis beneplacito, propriæ tantum commoditati indulgentes, adhuc non verentur commorari, si ratio officii, & debiti toties monitos, honoris, ac salutis negligentes, movere non possit, ut in provinciā revertantur, moveat saltem patriæ calamitas, moveat animarum salus, quæ per eorum absentiam deperdunt, iustissimo Dei iudicio de eorundem manibus repetenda.

Rogamus quoque, & enixe in Domino obtestamur omnes, quotquot sunt, archiepiscopos, & episcopos, ut si quos hujus nominis Alumnos in suis diocæsiibus noverint delitescere, zelo zelantes pro pene desolata domo Dei, in patriam remittant, nullum excusationis locum, quæ sua sunt, non quæ Jesu Christi, querentibus, ac falsis omnino prætextibus discriminum (quæ tamen pro animarum salute usque ad sanguinis effusionem subire tenentur) laborantibus, relinquentes.

Meminerint Alumno, instituti sui celsitudinem, nullius parochiæ sinibus circumscri-

ptam, solo esse episcoporum arbitrio limitatam; idcirco peculiari quodam subjectionis genere episcopis pareant, illucque exactissima promptitudine accurrant, quo ejus jussio vocat, necessitas major urget, & animarum salus, cui se perpetuo devoverunt, compellit; quicumque enim secus fecerit, sciat se inobedientiæ nota fuggillandum, prætermissi quoque debiti sui rationem Deo, & præfata sacrae Congregationi redditurum.

CAPUT IV.

De patribus Missionariis.

Missionariorum munus est docere, prædicare, & baptizare. Excelsum quidem ministerium, quod in apostolicis viris ardor perpetuus, labor immensus, zelus singularis, nullisque limitibus circumscriptus complet, ac perficit. Hinc militantis ecclesiæ strenui bellatores, apostolorum vestigiis, ac laboribus inhaerentes, cum vitiis, & concupiscentiis, cum inimicis crucis Christi præliaturi, stare debent, succinssi lumbos suos in veritate, & induti loriceam justitiæ, & calcati pedes in præparatione evangelii pacis, in omnibus sumentes scutum fidei, galeam salutis, & gladium spiritus, quod est verbum Dei, & qui in hac fidei palestra pro Deo, & ecclesiâ militantes, animarum salutem, religionis catholicæ incrementum, veluti pretiosa Christi trophea erigere jubentur, ad summos deinceps, ac vere apostolicos labores, per hæc nostra Decreta excitantur: quidquid enim vel Apostatarum impietas, vel claudicantium iniquitas, vel cæterorum Christi fidelium præstat detrimenti infirmitas, eorum præsertim opera mandamus restaurandum, quorum potissima cura fieri debent prava in directâ, & aspera in vias planas, ut in se reverfus videat omnis homo salutare Dei.

Ne autem dum foris sunt pugnae, intus quoque appareant timores, in illud primo curam omnem, & sollicitudinem intendant patres Missionarii, ut quidquid apostolicæ conversationis lucem obtenebrare potest, pro viribus dissolvatur, & qui verbi ministerium extra gerunt, intra domesticos quoque parietes, solum regularis disciplinæ nitorem illarum conservent.

Quia vero qualibet victimarum oblatione melior est acceptabile Deo Sacrificium obedientia, in hujus sanctæ, ac religiosæ virtutis observantia potissimum patres emineant, pendentes a nutu, & omnimoda directione patris præfati, & quo ejus urget auctoritas, illuc, exactissima accurrant promptitudine, nullis omnino excusationibus prætextibus a præstanda eximendi obedientia.

In absentia præfati parem gerant morem ejus vicegerenti, sive vicepræfato, quem ipse præfatus in alias regiones ex confensu Sacrae Congregationis de Propaganda Fide aliquando profecturus, ex numero patrum, non solum ætatis gravitate, aut diuturnioris merito servitutis, sed probitatis, religionis, prudentiæ, cæterisque eminentem

ANNO
CHRISTE
1703.

Philip. 2.
18.

Eph. 6. 10.

Luc. 3.

2. Cor. 5.

1. Reg. 15. 22.

tem virtutum fulgoribus, eligat meliorem.

In quolibet hospitio, siue domo Missionis, obediunt ceteri præposito, siue præfidenti, a præfecto, vel vicepræfecto ad tempus assignato, illique in æconomicis subditi sint, nihil dando, vel accipiendo, aut habendo sine ejus iussione. In animarum vero cura ambulent omnes cum consensu, in pari causa, pares animos, ac labores impendentes, nec in excolenda vinea Domini ullo præcedentia, aut majoritatis ambitu eferantur, quinimo præcedentes domi auctoritate, præemineant quoque foris exemplo, aliis modum præbentes, animas pretioso Christi sanguine redemptas per incommoda, per discrimina, per vincula, per carceres, per ipsam quoque sanguinis effusionem a B

Demoniis fraudibus eripendi.

Non equitent juxta eorum regulæ præcepta sine necessitate, nec medicinam, siue chirurgiam exerceant sine Sanctæ Sedis indulto, ne dum aliorum curant infirmitates, ipsi in spiritualem morbum incidant graviores; sciant tamen se animæ, non corporis medicos esse, ac, indulgente quoque licentia ad spiritualia potius, quam ad terrena medicamina attendant, plus animæ, quam corpori impendentes.

Ne inter fratres, vel de fratribus scandalum oriat, ut seraphica jura clamant, nemo tam in Baptismi, quam Confirmationis Sacramento Patris, vel Compatri munere C

fungatur. Nec ritum primos tendenti capillos pueris, puellisque exerceant: strictissimam enim religioſæ vitæ observantiam apostolici Missionarii officium, nec destruit, nec dispensat, imo perfectam professionem perfectiori vocatione, & salubrioris institutioni ratione ædificat, & confirmat.

Meminerint patres, se coadjutores esse

episcoporum; propterea communicato mutue charitatis ardore, in procuranda Domini agri ubertate, manus dent episcopis, illosque sincera verbi Dei disseminatione adjuvent in opus ministerii, in ædificationem Corporis Christi.

Non coarctentur tamen ab episcopis ad D examen pro confessione audienda, nec intra fines suæ Missionis ab eorum pendeant facultate, tam in exercendo munere confessorii, quam in obeundo prædicationis officio, cum ab ipsa institutioni ratione, ac privilegio hujusmodi careant obligatione.

Priusquam vero exponantur officio audiendi confessiones a patre præfecto, vel ab alio, ad hoc specialiter deputato, examinentur circa peritiam Albanæ linguæ, ut latissima messis, meritique campum tutissimo cursu, & velut inoffenso percurrant pede.

Quod in superioribus, & aliis sequentibus capitulis de animarum curatoribus præscripsimus, idem quoque patribus respective E injungimus, ut rebus religionis graviter inclinatis, apostolicos humeros supponentes, reparent Domum Dei. Cumque juxta Apostolum, verbum Dei non sit alligatum, non tantum sonet ecclesiis, sed per rura, per campos, per privata pauperum domicilia eorum vox, labor, & prædicatio decurrat, ne tepidus, aut frigidus apostolicæ senten-

tia experiatur severitatem. Væ mihi si non evangelizavero, quia dispensatio mihi credita est.

Apostolico ritu Villulas suæ subditas Missioni assidue lustrent, dispersas Catholici nominis reliquias invisent, infirmos in Fi de roborent, lapsos, & devios in viam salutis revocent: & redeuntibus aliis domum, alii quoque in messem nimis amplam, opportuno, & continuo motu succedant: Sic enim de Christi vinea assidua peregrinatione solliciti, venientes tandem venient cum exultatione portantes manipulos suos.

Pater præfectus Servæ, & Albanæ, semel in anno per omnes missiones, visitationis laborem extendat, & sacram congregationem de Propaganda fide, de illarum statu, ac spirituali progressu juxta traditam episcopis methodum certior.

Idem quoque præstabit pater præfectus Macedoniæ, bis tamen in anno verno scilicet, & autumnali tempore Missiones numero pauciores lustrabit.

Uterque porro charitatis discretionem per-morus necessarias facultates patribus, & potissimum longiori via distantibus, communicet, ut subitis casibus opportuna applicentur remedia, ne dilato medicamine spirituale vulnus recrudescat.

CAPUT V.

De schola Corbinensi, & Alexiensis.

Inter cetera a sacra congregatione de Propaganda fide collata beneficentia argumenta, illud quoque numerandum est, quod provido zeli fervore externis studiis domesticam adjungens disciplinam, ad instituendos clericos in viis Domini, & litterarum informandos rudimentis, scholam Corbinensem annua magistro assignata pensione instituerit. Magna quidem hucusque fere in obeunda muneris sui ratione Gymnasiarchæ laborarunt negligentia, sed in ipsis potissimum prætorum bellorum incendiis omni penitus extincto fervida charitatis igniculo, tam salutaria provinciae exercitia fuere intermissa, sacra congregatio conceptæ spei expectatione fraudata, & ipsa Dyrachienſis provincia doctrinam, & morum integritatem in ecclesiasticis viris desiderans, alio deficiente intruenda juventutis suffragio, per assiduitatem præfati magisterii, remedia opportuna dolenter flagitare non desinit. Quapropter Corbinensi Ludimagistro præcipitur, ut debiti sui memor assidua sollicitudine juncti ministerii pensum satagat absolvere, quo, & propriæ consulat conscientia, & provinciae egestati in summa idoneorum parochorum penuria, juxta piam mentem præfatæ sacrae congregationis succurrat. Methodum autem docendi talem retineat, & indispensablem observet.

Præter legendi intelligentiam, scribendi quoque peritiam tradat discipulis, utrumque enim parochialis exercitii, ad quod talia tendunt studia, basis est, & fundamentum. Nec scriptioſis rationem, veluti parva quæque despiciat; deficientes namque in hoc uno, nec latinæ linguæ studiis, nec eccle-

ANNO
CHRISTI
1703.

clericali pastorali queunt informari discipli-
plina: hinc deplorabilis rerum status, pa-
rochorum legenda incertitia, & fidelium, qui
ab idoneis propterea minime reguntur, mi-
seranda magistrorum vitio oriuntur discrimina.

Postquam hæc prima documenta tradiderint, grammaticæ rudimentis Juvenes informet, necessaria latinæ linguæ cognitione imbuedos.

Assidua catechismi explicatione, & harum provincialium constitutionum lectione illos exerceat, ut & ecclesiasticos ritus cognoscere, & recte animarum curam suo tempore possint ministrare. Hæc de litteraria disciplina; pauca quidem, sed in magnos processura animarum progressus, si exacta, uti debent magistri diligentia observentur.

At pari sedulitate curandum est, ut clerici in semita mandatorum domini dirigantur, & forma gregis efficiendi, pietatem, religionem, bonosque mores erudiantur.

Idecirco satagat, ut festis solemnioribus, & singulis mensibus conscientiam aperiant, peccata confiteantur, & si per prudentiam, & ætatem habiles sint, & sacris Domini corporis dapibus reficiantur; modum quoque proprias conscientias exonerandi, & expurgandi illos edoceat, ut alienas quoque examinare addiscant.

Sabbato, vel alio commodiori hebdomadæ tempore libellum doctrinæ Christianæ memoriter cogat eos recitare, & per mutuas interrogationes de ipsa omni poscenti reddere rationem.

Quod si magister animarum curam exerceat, in parochialium rerum ministerio singulos clericos pro sua vice secum habeat, ut quod verbo illos edocet, opere quoque compellendo, modum pastoralis officii, faciliiori exempli methodo clericis subministrat.

Obtestamur autem in Domino, venerabilem fratrem nostrum archiepiscopum Dyrrachensem pro tempore existentem, ut pro debito pastoralis officii, pro vineæ domini ubertate, & commissi gregis securitate, tanti ponderis ministerio continua excubet vigilantia, ne assueta magistris negligentia discipulorum progressus desideretur, & totius dioecesis deploretur iactura. Super hoc quidem ejus oneratur conscientia, ut si præceptor manus obire neglexerit, sacram congregationem de Propaganda Fide certioreret, quod desidi, & socordi alius idoneus, & muneris aptior sufficiatur.

Iisdem legibus pareat Ludimagister Alexiensis juxta piam mentem reverendissimi fratris Georgii episcopi Alexiensis. Vegliæ institutus eundem servet disciplinæ modum, eadem invigilet sollicitudine, in ipsa temporum necessitate, in ecclesiasticæ disciplinæ iactura, & ecclesiæ prodesse, & communi utilitati consulere piis studiis insudet, totisque viribus satagat, & incumbat.

CAPUT VI.

De consulendo communibus provinciæ necessitatibus.

Inter cæteras pastoralis officii sollicitudines, quibus incessanter premimur, illa quoque fortius nos angat, ut quidquid ad sublevandas Fidelium calamitates, populosque tam Serviz, quam Albanæ in Fidei sinceritate (quolibet semore obscuritatis velamine) immobiles inviolatosque servandos, conferre potest, totis viribus amplectamur, & promoveamus. Sane tot tributorum onera gravia, & intolerabilia, quibus fidelium pauperes opprimuntur, & non habentes, unde solverent, in baratrum Maometicæ sectæ miserabiliter prolabantur, diruptæ ecclesiæ, quibus restauratio ad decorem domus Dei, per manum Turcarum præpotentem denegatur, sacerdotum quoque oppressiones, & alia maiorum agmina, quæ in provinciarum confederantur iacturam, & Petri naviculæ partem, instantibus procelis debilitare videntur; a rectoribus quidem potissima exposcunt remedia. Clamandum plane est in naufragii periculo constitutis & precibus ad Deum fufis dicendum: Domine salva nos, perimus, ut qui nostris iniquitatibus offensus, hætenus in puppi dormitasse videtur, exurgat tandem in adiutorium nostrum, & dissipentur inimici ejus, imperetque ventis, & mari, fiatque tranquillitas magna. At qui nullius creature suæ indiget ministerio Deus, vult tamen pro sua benigntate, humanis quoque nos insudare cooperationibus. Hæc itaque a Metropolitano archiepiscopo visitatore propolita, & mature considerata, attendens, statuit sacra synodus, ut ad Legatos Christianorum principum Constantinopoli degentes expressa idonei viri expeditione nomine provincialis synodi litteræ mittantur, eorum auxilia implorentur nostris malis opportuna. Sumptus necessarios, tam pro itinere, quam pro quacumque rei exigentia, archiepiscopis, & episcopis singulis pro rata persolutoris. Sperandum quidem est, Deum Optimum Maximum, in cujus manu sunt omnium potestates, & omnium jura regnorum, quippe suscitavit spiritum Cyri Perfarum regis, ut ædificaret ei domum in Jerusalem per Christianissimorum instantiam virorum, zelo zelantium pro domo Domini exercituum, Turcarum corda immutaturum in melius ad laudem, & gloriam ejusdem Omnipotentis Dei, decorem domus ejus, Catholicæ religionis incrementum, Fideliumque omnium salutem, & securitatem.

Matth. 8.
25.

Psal. 67. 1.

Matth. 8.
26.

2. Paral.
36. 22.

CONCLUSIO.

Omnia, & singula pro muneris nostri, & injuriæ temporum ratione habita, & constituta decreta sanctissimo domino nostro Christi in terra vicario, universalis ecclesiæ moderatori maximo, infallibili dogmatum legislatori, & judici, ea qua in hac nostra synodo legitime congregata, debemus humi-

ANNO
CHRISTI
1703.

humilitate, genibus in obedientiam flexis, submittitur, & sanctæ Romanæ ecclesiæ omnium ecclesiarum Matri, & magistræ, nec non sacre congregationi cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpositorum emendanda, & corrigenda ad laudem Omnipotentis Dei, Fideique propagationem toto animi obsequio sublimus.

Nos Vincentius Zmajewich archiepiscopus Antibarensis Servie primas, vistor apostolicus Albanie desinentes subscripsimus.

Ego Petrus Zumi archiepiscopus Dyrrachienfis assentiens subscribo.

Ego Petrus Caragich archiepiscopus electus Scuporum assentiens subscribo.

Ego Georgius episcopus Sappatenfis assentiens subscribo.

Ego Nicolaus Uladagni episcopus Alexiensis assentiens subscribo.

Ego Antonius Babbì electus episcopus Scodrenfis assentiens subscribo.

Ego Marinus Gini electus episcopus Pullatensis assentiens subscribo.

Fr. Agidius de Amento præfectus apostolicæ Missionum Albanie meo, & PP. missionariorum nomine assentior.

Ego Fr. Franciscus Maria a Lycio præfectus apostolicis missionum Macedonia meo, & missionariorum nomine assentior.

Ego Fr. Martinus a Gionima minister provincialis meo, & patrum de observantia nomine assentior.

Fr. Raymundus Gallani a Secretis.

Littera instrumentales decisivæ confirmant inter episcopatum Alexiensem, & archiepiscopatum Dyrrachiensem.

IN nomine Christi amen. Anno a Nativitate eiusdem 1638. indictione 6. die vero 14. decembris: Adam Merchigne Diocesis Alexiensis, in Aedibus episcopalibus solite residentis illustrissimi, & reverendissimi episcopi Alexiensis, coram me Francisco de Leonardis Archidiacono Traguriensi, & in hac causa commissario, & executore Sacre congregationis eminentissimorum, & reverendissimorum cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpositorum, nec non coram admodum reverendo patre Hyacinto Cespitello minoris observantiae reformatore missionario apostolico in Epiro, & coram infra scriptis testibus specialiter ad hoc vocatis, & rogatis &c.

Ibique personaliter constituti Illustrissimus, & reverendissimus, Dominus frater Benedictus Ursinus Ragusinus episcopus Alexiensis ex una parte, ac illustrissimus, & reverendissimus Dominus frater Marcus Scutari de Croja episcopus Albanensis, ac totius archiepiscopatus Dyrrachienfis administrator universalis ex alia, sponte &c. voluntarie &c. per se, & successores suos omni meliori modo &c. devenerunt ad infra scripta pacta, transactiones, & conventiones (salvo tamen semper, & quatenus opus fuerit, consensu, & beneplacito sedis Apostolicæ, ac præfatæ sacre congregationis

Propagandæ Fidei) videlicet. Cum diu controversum fuerit, & variæ lites, & dissidia intercesserint tam inter ipsos supradictos illustrissimos, & reverendissimos Dominos episcopos Alexiensem, & Albanensem, quam inter eorum prædecessores, nec hæcenus ullo pacto componi, seu omnino definiri potuerint super fines, & limites utriusque ecclesiæ Alexiensis, & Albanensis a parte Orientis, & jura episcopalia in diversis ecclesiis, tam parochialibus, quam simplicibus infra eisdem terminos, seu fines existentibus. Cumque tandem supradicta congregatio de Propaganda Fide, per expressas litteras sub data 24. aprilis 1638. quorum executionem mihi supradicto archidiacono mandavit, ipsi illustrissimo, ac reverendissimo Domino episcopo Albanensi commisit, ut observaret fines, & terminos in folio sibi transmissio descriptos, ac cederet ecclesias in eodem folio enunciatas juri, & jurisdictioni ejusdem episcopi.

Tenor autem litterarum, & folii annexi sequitur. A tergo: illustrissimi, & reverendissimi signori come fratelli monsignori li vescovi Sappatenfi, e d' Albania; intus verò: molto illustri, e Reverendissimi signori come fratelli. Essendosi in questa sacra congregazione esaminata con diligenza la differenza de' confini, che hanno le signorie vostre con monsignor fra Benedetto vescovo d' Alessio, è paruto a questi miei eminentissimi signori, che li confini notati nell' aggiunto foglio siano ben provati a favore del sudetto vescovo d' Alessio, e che le chiese nel medesimo foglio nominate s' appartenghino a quello, però non essendo bene, che le signorie vostre contendino più sopra li sudetti confini per lo scandalo, che possono ricevere non solo li fedeli, mà gl' infedeli ancora, e per altri gravi inconvenienti, che sogliono succeder da simili contese, e massime in coteffe parti sotto li Turchi, la medema sacra congregazione desidera, che si quietino, ed osservino li sudetti confini, e lascino alla detta cura del vescovo d' Alessio le chiese nel detto foglio enunciate, sicure di fare cosa gratissima all' istessa sacra congregazione, e per fine me le offero, e raccomando. Roma li 24. aprile 1638.

Delle signorie vostre come fratello il cardinal Antonio Barberino, Francesco Ingoli segretario. Ad latus verò: vescovi d' Albania, e Sappatense. Foglio: confini della Diocesi del vescovato d' Alessio. Dalla parte Orientale confina per parte del mare con la Diocesi del vescovato di Croja, mediante il fiume Mætia, camminando per S. Giorgio di Cucula, trà il detto fiume Mætia, e Fandi, per San Nicolò di Massagni, e S. Maria di Laccigheghi, e deriva infino al fiume Drino per drittura. Dalla parte Occidentale confina parimente con la Diocesi del vescovato di Scutari mediante il Pantano Casticuccia per mezzo la villa di Cuculi, per foglietta maggiore, cioè albero grande, in nostra lingua, d' olmo, e di piu con il vescovato Sappatense, mediante il ponte della villa di Blinischi, e per luogo detto Stogh, cioè Sambucco, e per torrente detto Chissoeba, e per Palumbo, e per S. Nicold

ANNO
CHRISTI
1703.

ANNO
CHRIST
1703.

colò de Calami, ed à drittura al ponte di Lecca, o pure à drittura al viaggio detto Siffa, e deriva al fiume Drino, per la costa di monte negro tra Ballani, e Fandi picciolo, ed Elia al fiume Confni.

Chiese, che appartengono alla Diocesi del vescovato d' Alessio contenute fra li sopraferiti confini. Sanctus Nicolaus Alexii cathedralis. Sanctus Georgius e Sancta Maria de Castello; item Sancta Maria ultra flumen monasterium. Sanctus Joannes de Rennense. Sancta Veneranda de Ballarenì. Sanctus Nicolaus de Cacharich. Sancta Eufemia de Calameti. Sanctus Salyator de Velia, Sanctus Joannes de Merchigna, Sancti Cosma, & Damianus de Manthia. Sanctus Blasius de Salumundi, Sanctus Demetrius de Darda, Sanctus Alexander de Bocchiano, & Gaibbi, Sanctus Nicolaus de Soimeno, Sancta Barbara de Pedana, Sanctus Georgius de Ficu, Sanctus Salyator de Rebico, Sanctus Georgius de Cucula, Sanctus Joannes de Bulgari, Sancta Maria de Nderfandina, & de Blexis, Sancta Veneranda, & Sanctus Marcus de Nchtella, Sanctus Alexander supra Montem Miriditarum, Abbatia, Sancta Maria, & Sanctus Marcus de Fandi Vogoli, San. Demetrius de Fandi Maye, Sanctus Paulus, & Sanctus Stephanus de Blinischi, Sancta Maria de Sperdasa, San. Georgius de Glanula, Sanctus Michael de Castagneti, Sancta Crux ad Flumen Glomesichium, Sanctus Nicolaus de Flumine Calami, Sancta Veneranda de Reja, Sancta Trinitas de Schiesa, & Sancta Maria Magdalena de Barbatorum, & tandem alie quædam destruite, alie vero parvi momenti inter supradictos terminos diocesis Alexiensis.

Verum cum aliqua difficultas oriretur circa totalem executionem supradictæ commissionis sacre congregationis, præcipue circa nonnullas ecclesias, quarum jura episcopalia prætendebat idem illustrissimus, & reverendissimus Albanensis suos prædecessores habuisse per immemorabilem possessionem, habita etiam accurata consideratione locorum, & populorum, perpenfis quoque incommodis facile emerfuris, si ipsa adamussim, & integre demandaret executioni, ob bonum pacis, & concordie tam ipsorum illustrissimorum, & reverendissimorum episcoporum; quam animarum illis commissarum, & ad vitanda scandala multoties hac de causa orta, prædictus illustrissimus, & reverendissimus Albanensis, seu Crojensis, tanquam filius obedientie, sciens rem gratissimam facturum sanctæ sedi apostolicæ, & sacre congregationi de propaganda Fide, virtute ejus commissionis per se, & successores suos, sponte, & libere cessit, & reliquit curæ, & jurisdictioni illustrissimi & reverendissimi domini episcopi Alexiensis ecclesias infra scriptas, videlicet S. Mariam de Nderfandina, S. Alexandrum supra montem Miriditarum abbatiam, sanctam Mariam, & sanctum Marcum de Fandi Vogoli, S. Demetrium de Fandi Maye, S. Paulum, & sanctum Stephanum de Blinischi a Se, & a prædecessoribus suis olim possessas cum omnibus prædiis, possessionibus, juribus, & pertinentiis suis, itaut in ipsis habeat, & exerceat

per se, vel per substitutos suos libere, & pacifice omnia, & quæcunque jura episcopalia, tanquam proprius episcopus, & ordinarius earum. Ex altera vero parte illustrissimus, & reverendissimus dominus episcopus Alexiensis cessit, & reliquit eidem illustrissimo, & reverendissimo domino episcopo Albanensi, seu Crojensi omnia jura, rationes, actiones, & prætensiones, quas quomodocunque, & qualitercunque habuit, aut habere potuit supra ecclesias sancti Georgii de Cucula, sancti Joannis de Bulgari, sanctæ Mariæ de Laffineghi, sanctæ Venerandæ, & sancti Marci de Nchtella, sancti Blasii, seu sancti Alexandri de felita parochialis, itaut sint, & intelligantur jurisdictionis ordinariæ prædicti illustrissimi, & reverendissimi episcopi, et ecclesiæ Albanensis, seu Crojensis, cui perpetuo incorporatæ, & annexæ existant, ac præfatus episcopus in eis omnia jura episcopalia, licite, libere, & pacifice exercere valeat, nec ullo unquam tempore sub quovis quæsto colore possit hac de re a quocunque molestari, seu inquietari. Insuper supradictus illustrissimus dominus Albanensis, seu Crojensis promissit, & se obstrinxit curare, & facere, ut tam ecclesiastici, quam seculares cedant, & relinquunt omnia prædia, possessiones, & jura quomodolibet pertinentia ad ecclesiam abbatialem Sancti Salyatoris de Rebico, adstringendo illos ad relaxationem dictorum bonorum per censuras ecclesiasticas, & alias poenas contentas in sacris canonibus contra invasores, & detentores bonorum ecclesiasticorum. Et pariter ipse illustrissimus, & reverendissimus Alexiensis sponder, & promittit, se officio veri, & bonis Pastoris fundurum, in commendis, & persuadendis Miriditis, præcipue illis, qui parochiæ Sanctæ Mariæ de Nderfandina subiecti sunt, ne hostiliter fines, & subditos ipsius illustrissimi & Reverendissimi Albanensis invadant, & versa vice idem pollicitus est ipse illustrissimus, & Reverendissimus Albanensis, ut subditi ipsorum quiete, & pacifice, sic ut decet Christi Fideles, imposterum vivant. Nec quilibet dictorum reverendissimorum episcoporum possit ullo pacto facere actiones, seu quovis modo se intromittere in ecclesiis, seu parochiis alterius, & ita promiserunt, & se in verbo veritatis adstrinxerunt exequi imposterum, & observare omnia, & singula præmissa sub obligatione in forma cameræ Apostolicæ, & non solum hoc, sed omni meliori modo, & jure, volentes, & intendentes, ut pro expressis, & nominatis habeantur, omnia, & singula, quæ hic de Jure, seu de Jure Curie Romanæ, & ad majorem firmitatem, & validitatem hujus transactionis, & conventionis, exprimenda essent. In quorum fidem propriis etiam manibus se subscripserunt, die, mense, & anno, quibus supra.

Ita est Nos Fr. Benedictus Episcopus Alexiensis, qui supra manu propria.

Ego Fr. Marcus Scura Episcopus Albanensis, ac etiam totius Dirracbiensis Provincie administrator, qui supra, manu propria.

ANNO
CHRIST
1703.

ANNO
CHRISTI
1703.Ego D. Marcus Gianfius fui præsens.
Ego D. Jacobus Ihsus sacerdos fui præsens.

Loco ✱ Sigilli.

Ego Franciscus de Leonardis archidiaconus Tragurienfis, & commissarius sacre congregationis de Propaganda Fide, qui supra, de mandato etiam suprascriptorum illustrissimorum, & reverendissimorum dominorum episcoporum hoc publicum transactionis instrumentum in hanc formam redegi, manuque mihi fida transcripsi, ac proprio sigillo, quo in similibus uti soleo munivi, & in fide me subscripsi.

R. Hyacinthus a Cespitello missionarius apostolicus prosecretarius.

Littere instrumentales decisivæ confirmum inter episcopatum Sappatensem, & Alexensem.

IN Christi nomine Amen. Anno a Nativitate ejusdem 1638. Indictione 6. die vero 20. Decembris actum Sappe in ædibus episcopalibus coram me Francisco de Leonardis archidiacono Tragurienfis, & in hac causa commissario sacre congregationis de Propaganda Fide, nec non coram admodum reverendo patre fratre Hyacintho a Cespitello ordinis minorum strictioris observantiae missionario apostolico in Epiro, & coram infra scriptis testibus specialiter ad hoc vocatis, & rogatis ibique personaliter constitutis Illustrissimis, & reverendissimis Dominis Fr. Benedictus Ursinus Ragusinus episcopus Alexensis ex una parte, ac Illustrissimus, & reverendissimus dominus Franciscus Blancus episcopus Sappatenfis ex altera, ob bonum pacis, & per modum pacifice concordie, sponte &c. voluntarie &c. per se, & successores suos omni meliori modo &c. deveniunt ad infra scripta pacta, transactiones, & conventiones, salvo tamen semper, & quatenus opus fuerit, consensu, & beneplacito sedis apostolicæ, & præfate sacre congregationis, videlicet, Dum diu controversum fuerit, & variae lites, & dissidia intercesserint, tam inter supradictos illustrissimos, & reverendissimos episcopos Alexensem, & Sappatensem, super fines, & limites utriusque ecclesiæ, & jura episcopalia in diversis ecclesiis, tam parochialibus, quam simplicibus, intra eisdem terminos, seu fines existentibus: cumque tandem supradicta sacra congregatio per expressas litteras sub data 24. Aprilis 1638. quarum executionem mihi supradicto archidiacono mandavit, ipsi illustrissimo, ac reverendissimo episcopo Sappatenfi commiserit, ut observaret fines, & terminos, in folio sibi transmissio, descriptos, ac cederet ecclesiis in eodem folio enunciatis, curæ, & jurisdictioni episcopi Alexensis: Tenor autem litterarum, & folli annexi sequitur. A tergo: Alp illustris, & reverendissimi signori come fratelli monsignori li vescovi Sappatenfi, e d' Albania. Essendosi in questa sacra congregazione esaminata con diligen-

za la differenza de' confini, che hanno le signorie vostre con monsignor Fra Benedetto vescovo d' Alessio, è parso a questi eminentissimi Signori, che li confini notati nell' aggiunto foglio, siano ben provati a favore del suddetto vescovo d' Alessio, & che le Chiese nel medesimo foglio nominate, appartenghino a quello. Però non essendo bene, che le Signorie Vostre contendino più sopra li suddetti confini per lo scandolo, che possono ricevere non solo li Fedeli, ma gl' Infedeli ancora, e per molti gravi inconvenienti, che sogliono succeder da simili contese, e massime in coteste parti sotto del Turco, la medesima sacra Congregazione desidera, che si quietino, ed osservino li sudetti confini, e lascino alla detta cura del vescovo d' Alessio le chiese nel detto foglio enunciate, sicure di far cosa gratissima all' istessa sacra Congregazione, e per fine me le offero, e raccomando. Roma li 24. Aprile 1638. Delle Vostre Signorie come Fratello il cardinal Antonio Barberino, Francesco Ingoli secretario. Ad latus vero: vescovi d' Albania, e Sappatense. Foglio: confini del Vescovato d' Alessio. Dalla parte orientale confina per parte del mare con le diocesi del Vescovato di Croja, mediante il fiume Mætia, caminando per S. Giorgio di Cucula, tra il detto fiume Mætia, e Fandi, per San Nicolò di Massagni, e S. Maria di Laviaghghi, e deriva insino al fiume Drino per drittura. Dalla parte occidentale confina parimente con la diocesi del vescovato di Scutari mediante il Pantano Casticuccia per mezzo la villa di Cuculi, per soletta maggiore, cioè albero grande, in nostra lingua, detto Olmo, e di piu con il vescovato Sappatense, mediante il Ponte della villa di Bilinisti, e per luogo detto Stogh, cioè Sambuco, e per torrente, detto Chitobla, e per Palumbo, e per S. Nicolò de Calameti, ed a drittura al Ponte di Lecca, e pure a drittura al viaggio detto Sifaco, e deriva al fiume Drino, per la costa del Monte negro tra Balani, e Fandi picciolo, e Talia, al fiume Cosmi. Chiese, che appartengono alla diocesi del vescovato d' Alessio contenute dalli sopradetti confini. Sanctus Nicolaus Alexii cathedralis, sanctus Georgius, & sancta Maria de Castello; item sancta Maria ultra flumen, monasterium, sanctus Joannes de Renesi, sancta Veneranda de Baldreni, sanctus Nicolaus de Cacarichi, sancta Euphemia de Calameti, sanctus Salvator de Velia, sanctus Joannes de Merchigne, sancti Cosma, & Damianus de Mætia, sanctus Blasius de salomundi, sanctus Demetrius de Darda, sanctus Alexander de Bochiano, & Gaibbi, sanctus Nicolaus de Zoimeni, sancta Barbara de Pedana, sanctus Georgius de Fico, sanctus Salvator de Rebico, sanctus Georgius de Cucula, sanctus Joannes de Bulgari, sancta Maria de Nderfandina, e di Blefci, sancta Veneranda, & sanctus Marchus de Nchtella, sanctus Alexander super montem Miriditarum, abbazia, sancta Maria, & sanctus Marcus de Fandi Vogole, sanctus Demetrius de Fandi Maye, sanctus Paulus & san-

ANNO
CHRISTI
1703.

ANNO
CHRISTI
1703.

& sanctus Stephanus de Blinifci, sancta Maria de Sperdasa, sanctus Georgius de Giunale, sanctus Michael de Castagneti, sancta Crux ad flumen Glomifichia, sanctus Nicolaus de flumine Calamai, sancta Veneranda de Recia, sancta Trinitas de Schiesfa, & sancta Maria Magdalena de Barbiciori, & tandem aliae quaedam destructae, aliae vero parvi momenti inter supradictos terminos dioecesis Alexiensis.

Verum cum aliqua difficultas oriretur circa totalem executionem supradictae commissionis, praecipuae circa nonnullas ecclesias, & villas, quarum iura episcopalia praetendebat idem reverendissimus Sappatenfis, suos praedecessores habuisse per immemorabilem possessionem, habita etiam accurata consideratione locorum, & populorum, perpenfis quoque incommodis facile emerfuris, si ipsa adamum executioni mandaretur, ad vitanda scandala multoties hac de causa orta, praedictus reverendissimus Alexiensis per se, & successores suos sponte, & libere cessit, & reliquit eidem illustrissimo, & reverendissimo episcopo Sappatenfi omnia iura, rationes, & actiones, & praetentiones, quae quomodocunque, aut qualitercunque habuit, & habere potuit super villam Blinifci infra Pontem a parte orientis, & meridiei, & supra villam Trosciani ecclesiam sancti Nicolai de flumine Calami, & ecclesias, & villas terrae Spaffi inter flumen Gona, & flumen Lumi, ita ut sint, & intelligantur jurisdictionis ordinariae praedicti reverendissimi domini episcopi, & ecclesiae Sappatenfis, cui perpetuo incorporatae, & annexae existant, ac praefatus episcopus in eis omnia iura episcopalia, licite, libere, & pacifice exercere valeat, nec ullo unquam tempore, sub quovis quaesito colore, possit super his a quocunque molestari, seu inquietari. Ex altera vero parte ipse illustrissimus, & reverendissimus episcopus Sappatenfis, tanquam filius obedientiae sciens se rem gratissimam facturum sanctae sedi apostolicae, & sacrae congregationi supradictae, virtute ejus commissionis per se, & successores ejus sponte, & libere cessit, reliquit curae, & jurisdictioni illustrissimi, & reverendissimi episcopi Alexiensis, & ejus successoribus ceteras omnes ecclesias in supradicto folio an-

notatas, & praecipue villam de Bardagni nuncupatam in parochiali ecclesia Calameti cum omnibus praediis, possessionibus, iuribus, & pertinentiis suis, ita ut in ipsis habeat, & exerceat per se vel per substitutos suos libere, & pacifice omnia, & quaecunque iura episcopalia, tanquam primus episcopus, & ordinarius eorum, & ita promiserunt, & se in verbo veritatis adstrinxerunt exequi impofterum, et observare omnia et singula praemissa sub obligatione in forma camerae apostolicae, non solum hoc, sed omni meliori modo, et jure, volentes, et intendentes, ut pro expressis, et nominatis habeantur omnia, et singula, quae de jure, seu de filo curiae ad majorem firmitatem, et validitatem hujus transactionis, et pacificae conventionis, exprimenda essent. Ecclesiae autem contentae inter flumen Gloska, & flumen Lumi terrae de Spaffi sunt, sanctus Elias de Pista, sanctus Joannes de Medula, sancta Maria de sancta Maria, sancta Crux de Cruce, Sanctus Sebastianus de villa Datana, sancta Barbara de Schiesja, sanctus Stephanus, et sanctus Demetrius de Spaffi, Sancta Ruena de Monte Rueno, & si quae aliae sunt inter dictos terminos. In quorum fidem propriis manibus se subscripserunt, die, mense et anno, quibus supra.

Ita est nos Fr. Benedictus Ursinus episcopus, qui supra &c.

Ita est nos Franciscus episcopus Sappatenfis, qui supra &c.

Jo Lecca Lumeri chierico fui presente.
Jo Marco chierico fui presente.

Loco * Sigilli.

Ego Franciscus de Leonardi archidiaconus, & commissarius, qui supra, auctoritate etiam supradictorum illustrissimorum, & reverendissimorum episcoporum, in hanc formam hoc publicum transactionis instrumentum redegi, manu mihi fida transcripsi, proprio sigillo muni, & me subscripsi.

F. Hyacinthus a Cespitello missionarius apostolicus prosecretarius.

ANNO
CHRISTI
1703.

ANNO
CHRISTI
1720.

INNOCENTIUS PAPA XIII.

Sedit ab anno 1721. usque ad 1724.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Sedit ab anno 1724. usque ad 1730.

SYNODUS PROVINCIALIS RUTHENORUM

HABITA
IN CIVITATE ZAMOSCIÆ

Anno MDCCXX.

AD SS. D. N. BENEDICTUM PP. XIII.

BEATISSIME PATER.

Ex Roma-
na edit
dicata Be-
neditio
PP. XIII.
an. 1724.

OPur, beatissime pater, Clementis XI. jussu, & auspiciis feliciter inchoatum, sed Innocentii XIII. preceps tui favente numine feliciter consummatum, felicissime sub hisce supremi regiminis tui primordiis in lucem edendum, tibi uni, jure quidem optimo, debitum, conveniensque munus est. Illam enim Petri sedem egregie ascendisti, quæ licet juxta judicata moderatori, dum hæc generatio advenit, illa præterit, eadem tamen semper est, atque uni invisibili capiti Christo Domino firmissime copulata, ad consummationem usque seculorum firmitatem suam servabit indemnem. Quapropter si hæc ea recenseas, quæ Clementis XI. (Eximium sane ecclesiæ Decus) magnanimitate sua, zelo, atque amoris ergo in Ruthenam gentem pro convocanda provinciali hac synodo contulerit; si illa perpendas, quæ ad eandem numeris omnibus absolvendam non impar præcessori suo Innoc. XIII. suppeditavit, tuæ sunt, tuæ sunt, tibi debentur; eo vel maxime, quia nulla sit in hoc opere pars, quæ peculiaribus tuis laudibus carere possit. Scelerum damnationem, confutationemque errorum complectitur; quos nedum, vel ab incunabulis averfatus es; sed exemplo tuo ipsis ecclesiæ hostibus reverendo, præfocasti; quinimmo singulari doctrina, expolitaque dicendi ratione, siue publicis patefacta typis, siue ore tuis ovibus tuis noctu, diuque per amoenam viarum, atque aspera montium, vel obstreperantibus pluviis, vel astu Solis ferviente administrata, extinguendos prorsus accepisti: summorum pontificum decreta, ac jura commemorat, quorum auctoritatem, quæ, toto exultante orbe, ita nunc est, nedum apprime reveritus es; sed executioni amissim mandari, nec latum unguem præteriri, ecclesiastica libertatis vindex acerrimè mure jussisti. Hoc in opere plurimorum conciliorum acta, fines, & canones referantur ad repellendos abusus, ad conformandos mores, ac præsertim ad collabentes nonnullos reparandos ritus, ceremonias, disciplinas; quæ sacramentorum mundiciem, altarium decus, ac sacrarum solemnitaturn concernunt hierarchiam. Nonne omne studium tuum, ac sedulitatem contulisti, ut sincera Christi fides, & apostolica traditio incorrupta servaretur; ut sanctior disciplina refloresceret, atque ecclesiæ Dei vere tanquam sponsa ornata viro suo, sicut in ministrorum puritate, incesu, ac forma; ita in templorum ornatu, & præstantia, atque sacri muneris omnigena bonestate undequaque niteretur. Excipe igitur, beatissime pater, Ruthenæ gentis meæ, imo tuæ potius, isthæc vota, submissionis, atque obedientiæ argumenta, ne revulus (ut advertebat S. Cyprianus) a fonte divinus putrescat, neve ramus ab arbore recisus arefcat. Interim cum grege meo Deum deprecor, ut te pontificem Maximum in isthæc rerum tempestate summopere opportunum, ac miris sane modis nobis datum, ecclesiæ diu incolumem servet, & faustis semper omnibus ad majora jugiter provehat incrementa.

Sanctitatis vestræ domini mei clementissimi

Sebellum Pedum, & exorator indefessus
Leo archiepiscopus Metropolitanus totius Ruffiæ m. pp.

ANNO
CHRISTI
1720.

BENEDICTUS PP. XIII.

ANNO
CHRISTI
1720.

Ad futuram rei memoriam.

Apostolatus officium, quod inscrutabili Divinae Sapientiae, atque bonitatis altitudo humilitati nostrae committere dignata est, salubriter exequi adjuvante Domino jugiter satagentes, illa quae a catholicis antistitibus in partem sollicitudinis nostrae vocatis pro felici Dominici gregis sibi commissi regimine, ac Christianae religionis, catholicaeque Fidei propagatione, & progressu prudenti, providaque pietate salubriter constituta, & ordinata esse noscuntur, ut firma, atque stabilia persistant Apostolici muniminis nostri patrocinio libenter roboramus, Exponi siquidem nobis nuper fecit venerabilis Frater modernus metropolita Russiae, quod ipse una cum venerabilibus Fratribus episcopis Ruthenis unitis sub praesidentia vengrabilis pariter Fratris Hieronymi archiepiscopi Edessensis, in regno Poloniae sedis apostolicae cum facultatibus Legati de latere nuncii pro felici, salubrique Christi fidelium earundem partium curae suae pastorali commissa- rum in via mandatorum Domini directione & Christianae Fidei, ac religionis propagatione, piorumque operum progressu, & incremento synodum provincialem Ruthenam in Civitate Zamosciae Anno MDCCXX. celebravit, multaque in illa statuta, decreta, & ordinationes edidit. Cum autem sicut eadem expositio subijungebat praedictus modernus metropolita praemissa quo firmitus subsistant, & serventur exactius apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desideret, nos piis ejusdem metropolitae votis hac in re quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere, eumque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequen- harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinari, tam de venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis de Propaganda Fide praepositorum, quam concilii Tridentini Interpretum, qui synodum Ruthenam praedictam praevio maturo examine plenissime approbarunt, consilio, synodum, hujusmodi a dicto moderno metropolita celebratum (ut praetenditur) omniaque, singula in ea edita statuta, ordinationes, & decreta, auctoritate apostolica tenore praesentium confirmamus, & approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ita tamen quod per nostram praedictae synodi confirmationem nihil derogarum esse censeatur constitutionibus Romanum pontificum praedecessorum nostrorum, & decretis conciliorum generalium emanatis super ritibus Graecorum, quae non obstant, hujusmodi confirmatione semper in suo robore permanere debeant, ac salva semper in praemissis auctoritate congregationum eorundem cardinalium. Decernentes easdem praesentes literas, ac synodum, in eaque edita statuta, ordinationes, & decreta hujusmodi semper firma, valida, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore, quandocumque spectabit in omnibus, & per omnia inviolabiliter, & inconcussè observari. Sicque in praemissis per quoscumque judices ordinarios, & delegatos etiam, causarum camerae Apostolicae auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, & synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium literarum, transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa. Datum Romae apud sanctam Mariam majorem sub Annulo Piscatoris die XIX. Julii MDCCXXIV.

Pontificatus Nostri Anno Primo.

F. Card. Oliverius.

Dr-

*Decretum sacre congregationis generalis de Propaganda Fide habitæ
die 1. Martii 1723.*

ANNO
CHRISTI
1720.

REferente eminentissimo, & reverendissimo domino, domino cardinali Nicolao Spino-
la aſſa, & decreta ſynodi provincialis Ruthenæ habitæ anno 1720. in Civitate
Zamoſciæ, præſidente R. P. D. Hieronymo Grimaldo archiepiſcopo Edeſſeno ſanctæ ſe-
dis in regno Poloniæ, & magno ducatu Lituaniæ, cum facultatibus legati de latere,
nuncio; eminentiſſimi Patres ſacre congregationis de Propaganda Fide, quibus a S. m.
Clemente papa XI. vigore literarum in forma Brevis ſub die 20. Martii 1716. huiusce
ſynodi cura, examen, & approbatio reſervata fuerat, prævio maturo examine, præ-
dictam ſynodum pleniffime approbarunt, necnon Typis, & ſumptibus ejuſdem ſacre
congregationis imprimendam eſſe decreverunt; ſtatuentes inſuper ſupplicandum eſſe,
ſanctiſſimo pro apoſtolica confirmatione ipſius ſynodi per literas in forma Brevis: in iis
tamen, ſi ſanctitati ſuæ placuerit, inferendo clauſulam, quod per apoſtolicam præ-
fatæ ſynodi confirmationem nihil derogandum eſſe cenſeatur, conſtitutionibus ſummo-
rum Pontificum, & decretis conciliorum generalium, emanatis ſuper Ritibus Græco-
rum, quæ, non obſtante huiusmodi confirmatione, ſemper in ſuo robore debeant perma-
nere.

Quam ſacre congregationis ſententiam ſanctiſſimo domino noſtro papæ Innocentio
XIII. relata per R. P. D. Petrum Aloyſium Carafa archiepiſcopum Lariffæ prædictæ
ſacre congregationis ſecretarium, in audientia habitæ die 10. ejuſdem menſis, & anni,
Sanctitas ſua benigne approbavit, & apoſtolicam antedictæ ſynodi confirmationem per
literas in forma Brevis, juxta petita, expediri mandavit.

Datum Romæ ex ædibus dictæ ſacre congregationis die 4. Martii 1724.

Joſeph cardinalis Sacripantes Præſectus.

Locus † Sigilli.

Petrus Aloyſius archiepiſcopus Lariffæ Secretarius.

Decretum Sacre Congregationis S. Concilii Tridentini.

Provincialem Synodum habitam anno 1720. in Civitate Zamocien., præſidente ar-
chiepiſcopo Edeſſeno S. ſedis apoſtolice in regno Poloniæ, & magno ducatu Li-
tuanie cum facultatibus legati de latere Nuntio, eminentiſſimi DD. cardinales Triden-
tini concilii interpretes, quorum id munus eſt ad tramites Bullæ ſa. mc. Sixti V. quo
decurrit ſtudio, ac diligentia conſiderarunt, perpenſoque elaborato ſuffragio eminentiſ-
ſimi D. cardinalis Bellugæ albo ſacre congregationis concilii adſcripto, cui reviſionis
ſynodi cura fuerat demandata, cenſuerunt, ut quoties ſanctiſſimo Domino noſtro prædi-
ctam ſynodum provincialem confirmare placeret per literas apoſtolicas in forma Brevis
in iſſdem literis clauſula adderetur, ſi ſanctitati ſuæ videbitur, quod per apoſtolicam
huiusce ſynodi confirmationem nihil derogatum eſſe cenſeatur conſtitutionibus ſummo-
rum Romanorum pontificum, & decretis conciliorum generalium emanatis ſuper ritibus
Græcorum, quæ, non obſtante huiusmodi confirmatione, ſemper in ſuo robore debeant
permanere, & in eorum fidem nos Curtius S. R. E. diaconus cardinalis Origus memo-
ratæ S. congregationis concilii præſectus has præſentes fieri, & per inſcriptum R. P.
ejuſdem ſacre congregationis Secretarium ſubſcribi, noſtrique conſueti Sigilli fecimus
impreſſione muniri. Datum Romæ hac die 5. Decembris 1722.

Curtius Cardinalis Origus Præſectus.

Loco † Sigilli.

Proſper de Lambertinis ſecretarius.

ANNO
CHRISTE
1720.

ANNO
CHRISTE
1720.

O R A T I O
REVERENDISSIMI DOMINI
HIERONYMI GRIMALDI
ARCHIEPISCOPI EDESSENI,
NUNCII APOSTOLICI,
Habita ad patres in synodo congregatos.

Reverendissimi Patres.

Sacerdos in æternum Christus dominus noster tam ardentem ecclesiam suam dilexit, ut antequam ad coelos ascenderet, nobis promiserit, ubi duo, vel tres erunt in ipsius nomine congregati se futurum in medio eorum. Promissio tam provida, ac benigna nullum nobis relinquit dubitandi locum, quin non humano, sed Divino factum fuerit consilio, ut ad hanc conveniremus urbem, atque in his ædibus sacris habendæ Synodi, quæ variis, gravibusque de causis adhuc dilata fuerat, initium faceremus.

Longam post annorum seriem tandem aliquando illuxisse diem hunc felicissimum eo majori perfundor lætitia, quod tam vehementer a vobis exoptatus fuerit, ac flagitatus, ut illius videndi causa non leve contagionis, mortisque periculum contempseritis. Tactus & tam incredibilis ardor, ac zelus satis ostendunt nihil vobis esse animarum salute carius, nec quidquam optatius, quàm id, quod perit requirere, quod abiectum est reducere, quod fractum est alligare, quod infirmum est consolidare, quod pingue, ac forte est custodire.

Nulla est ad hunc eximium, sanctumque finem assequendum aptior via, nulla præclarior, nulla sacris canonibus congruentior ea, quam firmo, constantique animo inire statuitis; natura enim ducimur, ac ratione ipsa, ut ad eas, quas de rebus gravioris momenti habemus deliberationes, alios adhibeamus; quoniam si ad iudicium nostrum multorum accesserit sententia, deliberatio non solum est cautior, sed plus etiam habet auctoritatis, ac ponderis apud eos, quibus maxime consultum cupimus.

Verum quamvis ad disciplinam ecclesiasticam, veramque pietatem restituendam, ac extirpandos errores, vel temporum calamitate, vel hominum fraude invehos, concilia sint remedia saluberrima, tamen quoniam ex iis exiguis dumtaxat fructus percipitur, nisi ministri Christi, & dispensatores mysteriorum Dei vitæ, ac morum integritate, ac sacrorum canonum, divinarumque præceptorum observantia populis exemplo præluceant, videtis, reverendissimi patres, permagni interesse vos attendere vobis, si voveritis prospicere Gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit episcopos regere ecclesiam Dei, quam aquisivit sanguine suo.

Sanctissimus dominus noster, qui (ut ex ipsius Brevis cognoscetis) summis extulit laudibus consilium, quod de habenda synodo suscepistis, meque huic coram adesse, ac nomine suo præsidere voluit, tantopere quidem confidit vos ministerium, quod in domino accepistis, expleturos, ut paternæ vocis calcar nequaquam vobis admovendum esse iudicaret.

Quoniam tamen SS. PP. vestrorum, quos ætas omnis suspiciet, ac venerabitur, memoria non potest vobis non esse jucundissima, liceat mihi eos vobis ob oculos ponere, ut in hanc pulcherrimam intuentes imaginem facilius, & clarius, pergatis tum vobis, tum Gregis vestri commodis, ac saluti consulere. Erant integri, modesti, humiles, irreprehensibiles, in oratione, & lectione assidui, in alienæ salutis cura, & cogitatione defixi, non superbi, non iracundi, non vinolenti, neque turpis lucri cupidi, sed hospitales, benigni, sobrii, iusti, Sancti, continentes; in domestico cultu, ac visu parci, in alios benefici, & liberales; pascebant Gregem Dei, providentes non coacte, sed spontanee secundum Deum, neque ut dominantes in cleris, sed forma facti Gregis ex animo.

Porro cum tot, tantarumque virtutum radix sit Fides, primum illud vobis est iacendum, tanquam firmissimum ædificii sacri fundamentum, ut hæreses omnes, quæ a conciliis œcumenicis damnatæ sunt, detestemini, ac quæcumque ab iis fuerant definita recipiatis, veramque obedientiam spondeatis Romano pontifici Christi vicario, Fidemque, sine qua impossibile est placere Deo, ex sacrorum canonum præscripto, ac juxta formam propositam a San. mem. Urbano VIII. profiteamini.

Deinde facere non possum, quin a vobis reverendissimi Patres, vehementer petam, ut conjunctissimis animis, æquali zelo, tamquam uno pastoralis, episcopalisque spiritu intenti omnes in eam curam incumbatis, ac strenuam, sedulamque ponatis operam, ut

gra-

ANNO
CHRIST
1720.
graves abusus, qui in sacrorum Ministrorum electiones, & ordinationes, non sine ma-
gno Animarum detrimento, quemadmodum probe nostis, irrepperant, e vestris dioce-
sibus eliminantur quamprimum, ac penitus e medio tollantur, sacerdotesque, & popu-
li regimini vestro commissi, ad sincerum cultum orthodoxæ religionis, atque ad illiba-
tam, integramque catholici ritus professionem revocentur.

Reliquum est ut D. O. M., qui iussit seniores septuaginta ad ostium tabernaculi foe-
deris a Moysse convocari, illisque eodem in loco commorantibus adesse, atque unum,
eundemque spiritum largiri dignatus est; quique apostolis suis unum in locum congrega-
tis Spiritum sanctum misit, eorum mentes illuminavit, corda igne sacro accendit, suppli-
ces precemur, ut animos quoque nostros divina luce compleat, bonitate foveat, sapien-
tiaque ita regat, ut concordii voluntate, paribus studiis, uno consilio, eadem vigilantia
legationis nostræ munera omnia exequamur, tandemque in coelesti patria ipsum uno ore
æternum collaudemus.

ANNO
CHRIST
1720.

ANNO
CHRIST
1720.

Taxa Cancellariæ.

ANNO
CHRIST
1720.

- C**itatio simplex in media Filura: Florenus unus, & medius.
 Monitorium simplex: Florenus unus & medius.
 Monitorium viso robore: Floreni duo.
 Monitorium cum duobus terminis per decretum rationabili, & ex causa post primam citationem concessum: Floreni tres.
 Citatio cum tribus terminis, quæ non debet dari sine expresso mandato nostro, aut officii nostri: Floreni tres.
 Protestatio ad acta ingrossata, & extradita cum sigillo: Floreni duo.
 Mandatum procura: Florenus unus, & medius.
 Inscriptio causæ ad registrum unius, sive plurium, dummodo ex una citatione, vel robulo: Florenus unus.
 Remissoria pro examine testium, sine controversiæ ingrossatione in una Filura: Floreni sex.
 Pro examine cujuscunque testis super simplici propositione examinati: Floreni duo.
 Si vero super articulis quantumvis magnis: Floreni sex.
 Copiæ pro vigintiquatuor rigis in media charta ex utraque parte scripta: Florenus medius.
 Similiter solvatur quicquid in acta insinuat, pro media charta a notis judicialibus uniuscujusque instantiæ terminata, decreto interlocutorio in preliminaribus dilationibus Florenus unus.
 Decretum excommunicationis sine controversiæ in contumaciam latum: Floreni sex.
 Literæ executionales cum sententia, post auditas serias partium controversias lata: Floreni octo.
 Declaratoriæ excommunicationis cum insertis canonicis monitionibus in notoriis absque processu judiciario: Floreni decem.
 Decretum ex audita utriusque partis controversiæ cum aliquot instantiis latum, extensum in tribus, & ultra quandoque Filuris: Floreni viginti.
 Decretum amplius cum omnibus actibus, examinibus testium, inductionibus, replicationibus, duplicationibus, triplicationibus in decem, viginti, aut triginta Filuris ad proportionem immediati decreti taxari debet.
 Instrumentum appellationis: Floreni sex.
 Audientia juramenti in cancellaria, ejusque expleti testimonium autenticum: Floreni semiduo.
 Pro sublevatione ad tempus: Floreni tres.
 Pro absolutione a censuris post præstitam de stando juri-submissionem, & parti satisfactionem: Floreni quatuor.
 Interdictum in ecclesias, & illius relaxatio pro unoquoque instrumento: Floreni tres.
 Arrestum, & Arresti relaxatio pro unoquoque: Floreni tres.
 Suspendio ab officio, & beneficio: Floreni tres.
 Inhibitio cum expressione causæ: Floreni tres.
 Inhibitionis relaxatio: Floreni tres.
 Inscriptio provisionis cum ejus transumpto: Floreni tres.
 Pro dimissorialibus sine reditu: Floreni octo.
 Pro formatis, seu testimonialibus ordinum: Florenus unus, & medius.
 Instrumentum approbationis pro excipiendis confessionibus: Florenus unus.
 Commenda alicujus ecclesiæ: Floreni sex.
 Literæ crida: Floreni tres.
 Institutionis, seu investitura literæ: imperialis unus.
 Resignatio beneficii, actis ingrossata, & per extractum ex tradita cum juramento: Floreni quinque.
 Indultum celebrandi in ecclesiis non consecratis: Florenus unus.
 Indultum celebrandi extra ecclesias: Floreni semiduo.
 Indultum copulandi sine Bannis, descretioni recurrentis committitur.
 Indultum diebus vetitis vescendi carnibus: Floreni duo.
 Pro confirmatione Testamentorum ad centum Florenos: Floreni sex.

PROFESSIONES FIDEI

Emiffa ab omnibus qui interfuerunt fynodo,

*In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.*ANNO
CHRISTE
1720.ANNO
CHRISTE
1720.

Ego Leo Kiszka archiepiscopus Metropolitani Kyoviensis, Haliciensis totiusque Russiæ episcopus Uladimiriensis, & Breffenfis, Archimandrita Suprasliensis, firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo, quo Sancta Romana ecclesia utitur, videlicet.

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ; visibilibus omnium, & invisibilibus. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantiali Patre, per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis, & incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & Homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Veneror etiam, & suscipio universales synodos, prout sequitur, videlicet.

Nicanam primam, & profiteor, quod in ea contra Arium, damnatæ memoriæ, definitum est: Dominum Jesum Christum esse Filium Dei, ex Patre natum Unigenitum, idest, ex substantia Patris natum, non factum, consubstantiali Patre; atque impias illas voces, recte in eadem synodo damnatas esse, quod aliquando non fuerit, aut quod factus est ex iis, quæ non sunt, aut ex alia substantia, vel essentia, aut quod sit mutabilis, vel convertibilis Filius Dei.

Constantinopolitanam primam, secundam in ordine; & profiteor, quod in ea contra Macedonium, damnatæ memoriæ, definitum est, Spiritum Sanctum, non esse servum, sed Dominum; non creaturam, sed Deum; ac unam habentem cum Patre, & Filio Deitatem.

Ephesiam primam, tertiam in ordine, profiteor, quod in ea contra Nestorium, damnatæ memoriæ, definitum est: Divinitatem, & humanitatem ineffabili, & incomprehensibili unione, in una persona Filii Dei, unum nobis Jesum Christum constituisse, eaque de causa Beatissimam Virginem vere esse Dei Genitricem.

Chalcedonensem, quartam in ordine, & Concilior. Supplem. Tomo VI.

profiteor, quod in ea contra Eutychem, & Dioscorum, ambos damnatæ memoriæ, definitum est: Unum, eundemque Filium Dei, Dominum nostrum Jesum Christum, perfectum esse in Deitate, & perfectum in humanitate, Deum verum, & hominem verum, ex anima rationali, & corpore, consubstantiali Patri secundum Deitatem, eundem consubstantiali nobis secundum humanitatem, per omnia nobis similem, absque peccato, ante sæcula quidem de Patre genitum secundum Deitatem, in novissimis autem diebus, eundem propter nos, & propter nostram salutem, ex Maria Virgine Dei Genitrice secundum humanitatem, unum, eundemque, Christum Filium Dei unigenitum, in duabus naturis inconfuse, immutabiliter, indivise, inseparabiliter agnoscendum, nusquam sublata differentia naturarum propter unionem, magisque salva proprietate utriusque naturæ, & in unam personam, atque subsistentiam concurrente, non in duas personas partium, aut divisum, sed unum, eundemque Filium, & Unigenitum, Deum verum, Dominum Jesum Christum.

Item ejusdem Domini nostri Jesu Christi Divinitatem, secundum quam consubstantialis est Patri, & Spiritui Sancto, impassibilem esse, & immortalem; eundem autem crucifixum, & mortuum tantummodo secundum carnem, ut pariter definitum est in dicta synodo, & in epistola Sancti Leonis Romani Pontificis, cujus ore, Beatum Petrum loquutum esse, Patres in eadem synodo acclamarunt. Per quam definitionem damnatur impia hæresis illorum, qui Trisagio ab Angelis tradito, & in præfata Chalcedonensi synodo decantato, Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis, miserere nobis, addebant: Qui crucifixus est pro nobis; atque adeo Divinam naturam trium personarum passibilem asserabant, & mortalem.

Constantinopolitanam secundam, quintam in ordine, in qua præfata Chalcedonensis synodi definitio renovata est.

Constantinopolitanam tertiam, sextam in ordine, & profiteor, quod in ea contra Monothelitas definitum est: In uno eodemque Domino nostro Jesu Christo duas esse naturales voluntates, & duas naturales operationes indivise, inconvertibiliter, inseparabiliter, inconfuse, & humanam ejus voluntatem non contrariam, sed subiectam Divinæ ejus atque omnipotenti voluntati.

Nicanam secundam, septimam in ordine, & profiteor, quod in ea contra Iconoclastas definitum est: Imagines Christi, ac Deiparæ Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, & venerationem impertiendam.

Constantinopolitanam quartam, octavam in ordine, & profiteor, in ea Photium meri-

ANNO
CHRISTI
1720.

to fuisse damnatum, & Sanctum Ignatium Patriarcham restitutum.

Veneror etiam, & suscipio omnes alias universales synodos auctoritate Romani Pontificis legitime celebratas, & confirmatas, & præsertim Florentinam synodum, & profiteor, quæ in ea definita sunt, videlicet: quod Spiritus Sanctus ex Patre, & Filio æternaliter est, & essentiam suam, suumque esse subsistens habet ex Patre simul, & Filio, & ex utroque æternaliter, tanquam ab uno principio, & unica spiratione procedit.

Item dictionem illam (Filioque) veritatem declarandi gratia, & imminente necessitate, licite, & rationabiliter symbolo fuisse appositam.

Item in azymo, sive fermentato pane tritico, Corpus Christi veraciter confici, Sacerdotesque in alterutro ipsum Domini Corpus conficere debere, unumquemque scilicet juxta suæ ecclesiæ, sive Occidentalis, sive Orientalis consuetudinem.

Item si vere poenitentes in Dei charitate decesserint, antequam dignis poenitentia fructibus de commissis satisfecerint, & omnis eorum animas poenis purgatorii post mortem purgari; & ut a poenis hujusmodi releventur, prodesse eis Fidelium vivorum suffragia, Missarum scilicet Sacrificia, orationes, & elemosynas, & alia pietatis officia, quæ a fidelibus pro aliis fidelibus fieri consueverunt, secundum ecclesiæ instituta; illorumque animas, qui post Baptisma susceptum, nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam, quæ post contractam peccati maculam, vel in suis corporibus, vel eisdem exutæ, sunt purgatæ, in Cælum mox recipi, & intueri clare ipsum Deum Trinum, & Unum sicuti est, pro meritum tamen diversitate, alium alio perfectius; illorum autem animas, quæ in actuali mortali peccato, vel solo originali decessunt, mox in infernum descendere, poenis tamen disparibus puniendas.

Item sanctam apostolicam sedem Romanum pontificem in universum orbem tenere Primatum, & ipsum Romanum pontificem successorum esse beati Petri principis Apostolorum, & verum Christi vicarium, totiusque ecclesiæ Caput, & omnium Christianorum patrem, ac doctorem existere: et ipsi in beato Petro pascendi, regendi, ac gubernandi universalem ecclesiam a Domino nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam esse, quemadmodum etiam, ut eadem Florentina synodus asserit, in gestis oecumenicorum conciliorum, in sacris canonibus continetur.

Item legalia veteris Testamenti, seu Moisaica Legem ceremonias, sacra sacrificia, & sacramenta, Domino nostro Jesu Christo adveniente, cessasse, & post promulgatum Evangelium, sine peccato observari non posse. Eiusdem etiam legis veteris ciborum mundorum, & immundorum differentiam ad ceremonialia pertinere, quæ surgente Evangelio transferuntur.

Illam etiam apostolorum prohibitionem, ab immolaris simulacrorum, & sanguine, & suffocato illi tempore congruisse, ut inter Judæos, & Gentiles dissensionis mate-

ria tolleretur. Cujus apostolicæ prohibitionis causa cessante, etiam cessavit effectus.

Pariter veneror, & suscipio Tridentinam synodum, & profiteor quæ in ea definita, & declarata sunt, & præsertim offerri Deo in missa verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ sacramento (juxta fidem, quæ semper in ecclesia Dei fuit) contineri vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, una cum anima, & Divinitate Domini nostri Jesu Christi, ac proinde totum Christum, fierique conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem catholica ecclesia aptissime transubstantiationem appellat, & sub unaquaque specie, & singulis ejusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri.

Item septem esse novæ legis sacramenta a Christo Domino nostro instituta ad salutem humani generis, quamvis non omnia singulis necessaria, videlicet: Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam Unionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre; & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem iterari non posse.

Item Baptismum esse necessarium ad salutem, ac prohibere simonis periculum imminere, mox sine ulla dilatione conferendum esse, & a quocunque, & quodcumque suo debita materia, forma, & intentione collarum esse validum.

Item Sacramenti matrimonii vinculum, indissolubile esse, & quamvis, propter adulterium, hæresim, aut alias causas possit inter conjuges thori & cohabitationis, separatio fieri, non tamen illis aliud matrimonium contrahere fas esse.

Item apostolicas, & ecclesiasticas traditiones suscipiendas esse, & venerandas. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in ecclesia relictam fuisse, illarumque usum, Christiano populo maxime salutarem esse.

Pariter, quæ de peccato originali, de justificatione, de sacrorum librorum tam veteris, quam novi Testamenti Indice, & interpretatione, in prædicta Tridentina synodo definita sunt, suscipio, & profiteor.

Cetera item omnia suscipio, & profiteor, quæ recipit, & profitetur sancta Romana ecclesia, simulque contraria omnia, & schismata, & hæreses ab eadem ecclesia damnatas, rejectas, & anathematizatas ego pariter damno, relicto, & anathematizo.

Insuper Romano pontifici Beati Petri Principis Apostolorum successori, ac Jesu Christi vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro.

Hanc fidem catholicæ ecclesiæ, extra quam nemo salvus esse potest, quam in presenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviolatam usque ad extremum vitæ spiritum, constantissime, Deo adjuvante, retinere, & confiteri, atque a meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in meo munere spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, me curaturum.

Ego

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

Ego idem Leo Kiszka archiepiscopus metropolitani, Kyroviensis, Haliciensis, totiusque Ruthenae episcopus, spondeo, voveo, & iuro, sic me Deus adjuvet, & haec sancta Dei Evangelia.

Josephus de Wyhow: Wyhowski comes sacri Romani imperii Exarcha totius Ruthenae episcopus Luceoricensis Ostrogienensis Archimandrita man. propr.

Florianus Hrebniicki archiepiscopus Polocensis, episcopus Vitebscensis, Mscilaviensis Orfanensis, & Mohiloviensis, salva decisione sanctae sedis Apostolicae de praecedentia man. propr.

Josephus Lewicki episcopus Chelmenfis Belsensis abbas Zydyczynensis man. propr.

Athanasius Szeptycki episcopus Leopoliensis, Hlicienensis, & Camenariensis Podoliae Archimandrita Unioviensis man. propr.

Hieronymus Ustrzycki episcopus Premislensis Sanotiensis, Sanboriensis man. propr.

Theophilus Godebski nominatus episcopus Pinscensis, & Turoviensis man. propr.

Joannes Chryostomus Radzyminski Fronskiewicz Archimandrita Czerejensis.

Innocentius Piechowicz ordinis divi Basilii magni Archimandrita Milecensis.

Januarius Ohorczewicz Ordinis divi Basilii magni Archimandrita Dermanensis, Dabnensis man. propr.

Sylvester Teraewski Ordinis sancti Basilii magni Archimandrita Dorohobufenensis man. C propr.

Jacobus Solikowski Archimandrita Corbiniensis ordinis divi Basilii magni pro-confultor man. propr.

Josaphat Jachimowicz Archimandrita Toloczynensis auditor illustrissimi Metropolitani man. propr.

Polycarpus Filipowicz ordinis divi Basilii magni Archimandrita Lescienensis man. propr.

Patricius Bielski ordinis divi Basilii magni Archimandrita Ourucensis man. propr.

Pater Innocentius Chanhiewicz vicarius Archimandrita Sprallienensis man. propr.

Ex dioecesi metropolitana Kyroviensi.

Pater Gregorius Kisielowski decanus Dimiriscensis man. propr.

Pater Stephanus Holoskowicz decanus Czudnowiensis.

Pater Joannes Siliedkiewicz vice-decanus, & parochus Wilcensis.

Ex dioecesi Metropolitana Novogrodensi.

Pater Theodorus Michniewicz decanus Mieszwizienis.

Pater Petrus Hutinski decanus Grodenis.

Pater Jacobus Prokopowicz decanus Lindenis.

Pater Franciscus Wyfizynski decanus Ofzmanensis.

Pater Benedictus Skiron vice-decanus Slonimensis.

Pater Constantinus Radikevich decanus Wolkovvicensis.

Pater Theodorus Shzevvshi decanus Crinenis. Concilior. Supplem. Tomo VI.

Ex dioecesi Metropolitana Minscensi.

Pater Michael Jazgunovvich decanus Minscensis.

Pater Stephanus Mayski decanus Dolhynoviensis.

Pater Theodorus Zubovvich decanus Blonscensis.

Pater Philippus Piesko decan. Bobroyscensis.

Pater Paulus Lubovvich decanus Miedzeleensis.

Pater Antonius Ginka vice-decanus Lohoyscensis.

Episcopatus Vladimiriensis.

Laurentius Diacynski Hegumenus Zahoroviensis.

Pater Alexander Kizkovvski notarius sanctae sedis apostolicae decanus Vladimiriensis.

Pater Jacobus Silkievvich decanus Sochalienis.

Pater Basilus Dombrovvski archidiaconus cathedralis Vladimiriensis decanus Kiselienis.

Pater Georgius Turovovich decanus Turyscensis.

Pater Joannes Turovovich vice decanus Vladimiriensis.

Pater Daniel Tyfzkievvich decanus Poricensis.

Pater Andreas Piehovvich decanus Tartakoviensis man. propr.

Pater Gabriel Kulczynski dec. Lokacensis.

Pater Nicolaus Lobaczewvski decanus Camenecensis.

Episcopatus Brestensis.

Pater Joannes Duchnovvski decanus Porestensis man. propr.

Pater Theodorus Olisirovovich decanus Kamencensis man. propr.

Pater Gregorius Andruskievich decanus Kobrinensis.

Pater Stephanus Olisirovovich decanus Mielnicensis.

Pater Michael Mankovvsk decanus Bialscensis.

Pater Basilus Wasilevski decanus Vladavienis man. propr.

Pater Stephanus Sofnovvski vice-decanus Tolicensis.

Pater Josephus Iskievich vice-decanus Drogicenis man. propr.

Episcopatus Luceoricensis.

Pater Nicolaus Rafovviecki decanus Luceoricensis.

Pater Mattheus Hostylevski decanus Leliovienis.

Pater Theodorus Czeszkievvich decanus Lauroviensis.

Pater Basilus Zaruszkievvich decanus Zukoviensis.

Pater Joannes Cefzkievvich decanus Rounenis.

Pater Basilus Luckievvich decanus Ostrogienis.

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

Pater Joannes Bilski decanus Bazalienfis. A
Pater Joannes Szolucka decan. Dubnenfis.
Pater Joannes Dubaczewski decanus Oly-
cnenfis.

Episcopatus Premisliensis.

Pater Hieronymus Kuzmicz ordinis divi
Basilii magni superior conventus Bobrom-
scenfis.
Pater Jacobus Borecki vicarius in spiri-
tualibus cathedræ Premisliensis.
Pater Isaias Gavvalevycz ordinis Divi Ba-
silii magni concion. illustris. ep. Premisliensis.
Pater Joannes Neronovycz presbyter, &
vicarius in spiritualibus Jaroslaviensis.
Pater Petrus Borecki presbyter Premis-
liensis, vicarius in spiritualibus Nizanke-
vvietrz.
Pater Michael Narolski Presbyter Jarosla-
viensis vicarius in spiritualibus Prochut-
cenfis.
Pater Joannes Kornaszewicz vicarius Sa-
nocenfis.
Pater Theodorus Nasochovvic vicarius
Samborienfis.
Pater Augustinus Tarnogrodzki ordinis
divi Basilii magni archidiacon. illustris. epi-
scopi Premisliensis.
Pater Nicolaus Nafczoric parochus Sam-
borienfis & Biscovienfis.

Episcopatus Chelmenfis.

Pater Constantinus Kyzekovviski deca-
nus Chelmenfis.
Pater Thomas Koladinski decanus Tyżo-
necenfis.
Pater Theodorus Kotranievicz decanus
Pelfenfis man. prop.
Pater Theodorus Witulovviski decanus
Uhnovvienfis.
Pater Joannes Ravviski decanus Tomafo-
vienfis.
Pater Andreas Karpinski decanus Szcre-
brisenfis.
Pater Andreas Narodostavviski decanus D
Lublinenfis.
Pater Theodorus Szerbrinski decanus Lu-
bolenfis.
Pater Basilus Pilecki decanus Ratnenfis.
Pater Stephanus Ukynski decanus Rubie-
sovienfis.
Pater Andreas Wzanski dec. Horodienfis.
Pater Policarpus Bialovvolski decanus
Zamoscenfis.

Episcopatus Leopoliensis.

Pater Dionysius Sienkievycz ordinis divi
Basilii magni officialis cathedræ Leopoli-
enfis, & Hegumenus sancti Georgii, & Holzo-
vvienfis.
Pater Antonius Sidlevicz officialis cathedræ
Halicienfis Hegumenus monasterii Uher-
nicenfis, & Pehonienfis.
Pater Dionysius Mazkievycz officialis
cathedræ Camenecenfis Podolienfis, Hegu-
menus sancti Onuphrii Leopoliensis.
Pater Parthenius Lomikovviski archidia-
conus illustris. episcopi Leopoliensis; He-

gumenus monasterii Podhorecenfis, & Zlo-
czovienfis.

Pater Josephus Narolski ordinis Divi Ba-
silii magni concionator cathedræ Leopo-
liensis.

Pater Philaretus Podkovva Hegumenus
Crechovvienfis.

Pater Gedeon Pakovviski Thuliscienfis ma-
nu prop.

Pater Gedeon Tymofzevycz Hegumenus
Dobranecenfis.

Pater Josaphat Boryskovviski Hegume-
nus Sokolecenfis.

Pater Justinus Mickocki Hegumenus Bes-
jadenfis.

Pater Vitalius Jandzinski vicarius & con-
cionator Crechovvienfis.

Pater Isaias Cunajevviski Hegumenus Kra-
snopustinenfis.

Stephanus Laskovviski S. Romani imperi-
i notarius apostolicus senior confratrum
Leopoliensium.

Joannes Czesnikovviski deputatus confrat-
ternitatis Leopoliensis.

Pater Gregorius Podgurski decanus fora-
neus Bobrecenfis, concionator, & procu-
rator causarum spiritualium.

Pater Basilus Guatkovviski vicarius in
spiritualibus Dolinenfis, & Caluffienfis de-
canus.

Pater Andreas Zburovviski decanus Zloc-
czovienfis.

Pater Petrus Podrudcki decanus Zydac-
zovvienfis.

Pater Gregorius Czapelski decanus Bialo-
kamenenfis.

Pater Joannes Drokomirecki vicarius Sta-
nislavvovienfis.

Pater Stephanus Krakoviecki vicarius
Camenecenfis.

Pater Basilus Tvvardyjevycz vicarius
Czorkovienfis.

Pater Alexander Lomkovviski vicarius Scal-
scenfis.

Pater Joannes Podgurkni Alumnus ponti-
ficius Leopoliensis.

Pater Basilus Laurovvycz vicarius Porze-
janenfis.

Pater Jacobus Zarzycki decanus Voinilo-
vienfis.

Pater Michael Zarzycki presbyter & de-
canus Buczacenfis.

Episcopatus Pinscenfis.

Pater Joannes Drozylovviski decanus Pin-
scenfis.

Pater Andreas Daneykovvycz decanus Po-
hofenfis.

*Religiosi exempti a Porto-Archimadri-
ta ex Diocesi Vladimiriensis*

Pater Gabriel Ochabski ordinis Divi Ba-
silii magni officialis Vladimiriensis, Hegu-
menus Zimnenfis man. prop.

Pater Jonas Wzanski Hegumenus Nizki-
nicenfis.

Pater Andreas Bienicki ordinis Divi Ba-
silii magni Superior Turupinenfis.

Pater Thophilus Lacevycz ordinis Divi
Ba-

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTII
1720.

Basilii Magni legatus Supraslensis monasterii.

Pater Natanael Malewicz superior Stojanowensis man. prop.

Ego infrascriptus suprapositam Fidei professionem ab illustrissimo, ac reverendissimo domino Leone Kiszka archiepiscopo Metropolitano Kyoviensi, Haliciensi, totiusque Russiæ &c. necnon ab aliis, qui sua nomina subscripserunt, in manibus meis emissam recepi, & ita testor man. prop.

H. archiepiscopus Edeffenus nuncios apostolicus.

In nomine domini: Amen. Omnibus, & singulis, quorum interest, fidem facio, & attestor ego infrascriptus, quod anno a Nativitate ejusdem Domini nostri Jesu Christi millesimo septingentesimo vigesimo, indictione Romana decima tertia, diebus vero vigesima sexta mensis Augusti, necnon prima, & sexta mensis Septembris respectiva, illustrissimus, ac reverendissimus dominus Leo Kiszka archiepiscopus Metropolitane Kyoviensis, Haliciensis, totiusque Russiæ &c. necnon alii infrascripti, constituti personaliter coram illustrissimo, ac reverendissimo domino Hieronymo Grimaldo archiepiscopo Edeffeno nuncio apostolico in regno Poloniae &c. & presidente synodali, flexis genibus, & sacrosanctis Evangeliiis, quæ præ manibus habebant, tactis, medio juramento retroscriptam Fidei professionem in manibus ejusdem illustrissimi, ac reverendissimi domini nuncii apostolici, & presidentis synodalis emisserunt, præsentibus RR. PP. Joanne Antonio Fabri præposito ecclesiæ parochialis sanctæ Crucis, & domus Varsaviensis Superioris, per Poloniam, & Lithuaniam visitatore congregationis missionis, & Stephano Trombetti clerico regulari, collegiorum pontificiorum Rutheni, & Armeni Leopoliensium præfecto, aliisque testibus circa præmissa habitis, & in locis, ubi dicti illustrissimi, ac reverendissimi archiepiscopi Metropolitani, & aliorum respectiva nomina scripta sunt. Ipse, & ipsi propria manu scripserunt. Actum Zamoscii, anno, mensibus, diebus, quibus supra, & in fidem me subscripsi, signoque mei notariatus publici communi.

Stephanus Skowarczynski publicus sacra auctoritate apostolica, ac synodalis notarius, & nuntiarius apostolicus in regno Poloniae vice-cancellarius man. prop.

Loco † Signi.
Loco † Sigilli.

A In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

ANNO
CHRISTII
1720.

E Go Antonius Zawvadzki Ordinis Divi Basilii Magni Generalis, seu Proto-Archimandrita Superior Beresuccensis firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo, quo sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet.

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ; visibilibus omnium, & invisibilibus. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & Homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Veneror etiam, & suscipio universales synodos, prout sequitur, videlicet:

Nicænam primam, & profiteor quod in ea contra Ariam, damnatæ memoriæ, definitum est: Dominum Jesum Christum esse Filium Dei, ex Patre natum Unigenitum, idest, ex substantia Patris natum, non factum, consubstantialem Patri; atque impias illas voces, recte in eadem synodo damnatas esse, quod aliquando non fuerit, vel quod factus est ex iis, quæ non sunt, aut ex alia substantia, vel essentia, aut quod sit mutabilis, vel convertibilis filius Dei.

Constantinopolitanam primam, secundam in ordine; & profiteor quod in ea contra Macedonium, damnatæ memoriæ, definitum est, Spiritum Sanctum, non esse servum; sed Dominum; non creaturam, sed Deum, ac unam habentem cum Patre, & Filio Deitatem.

Ephesinam primam, tertiam in ordine, profiteor quod in ea contra Nestorium, damnatæ memoriæ, definitum est: Divinitatem, & humanitatem ineffabili, & incomprehensibili unione, in una persona Filii Dei, unum nobis Jesum Christum constituisse, eaque de causa Beatissimam Virginem vere esse Dei Genitricem.

Chalcedonensem, quartam in ordine, & profiteor quod in ea contra Eutychem, & Dioscorum, ambos damnatæ memoriæ, definitum est: Unum, eundemque Filium Dei, Dominum nostrum Jesum Christum, perfectum esse in divinitate, & perfectum in humanitate.

ANNO
CHRISTI
1720.

nitate, Deum verum, & hominem verum, ex anima rationali, & corpore consubstantiali Patri secundum Deitatem, eundem consubstantiali nobis secundum humanitatem, per omnia nobis similem, absque peccato, ante secula quidem de Patre genitum secundum Deitatem, in novissimis autem diebus, eundem propter nos, & propter nostram salutem, ex Maria Virgine Dei Genitrice secundum humanitatem, unum, eundemque Christum Filium Dei unigenitum, in duobus naturis inconfuse, immutabiliter, indivise, inseparabiliter agnoscendum, nusquam subdita differentia naturarum propter unionem, magisque salva proprietate utriusque nature, & in unam personam, atque subsistentiam concurrentem, non in duas personas partitum, aut divinum, sed unum, eundemque Filium, & Unigenitum, Deum verum Dominum Jesum Christum.

Item ejusdem Domini nostri Jesu Christi Divinitatem, secundum quam consubstantialis est Patri, & Spiritui Sancto, impassibilem esse, & immortalem; eundem autem crucifixum, & mortuum tantummodo secundum carnem, ut pariter definitum est in dicta synodo, & in epistola Sancti Leonis Romani Pontificis, cujus ore, Beatum Petrum loquutum esse, Patres in eadem synodo acclamaverunt. Per quam definitionem damnatur impia heresis illorum, qui Trisagio ab Angelis tradito, & in prefata Chalcedonensi synodo decantato, Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis, miserere nobis, addebant: Qui crucifixus est pro nobis; atque adeo Divinam naturam trium personarum passibilem asseriebant, & mortalem.

Constantinopolitanam secundam, quintam in ordine, in qua prefata Chalcedonensis synodi definitio renovata est.

Constantinopolitanam tertiam, sextam in ordine, & profiteor quod in ea contra monothelitas definitum est: In uno, eodemque Domino nostro Jesu Christo duas esse naturales voluntates, & duas naturales operationes indivise, inconvertibiliter, inseparabiliter, inconfuse, & humanam ejus voluntatem non contrariam, sed subjectam Divinæ ejus, atque omnipotenti voluntati.

Nicænam secundam, septimam in ordine, & profiteor quod in ea contra Iconoclastas definitum est: Imagines Christi, ac Deiparæ Virginis, nec non aliorum sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, & venerationem impertiendam.

Constantinopolitanam quartam, octavam in ordine, & profiteor, in ea Photium merito fuisse damnatum, & Sanctum Ignatium Patriarcham restitutum.

Veneror etiam, & suscipio omnes alias universales synodos auctoritate Romani Pontificis legitime celebratas, & confirmatas, & præsertim Florentinam synodum, & profiteor, quæ in ea definita sunt, videlicet: Quod Spiritus Sanctus ex Patre, & Filio, æternaliter est, & essentiam suam, suamque esse subsistens habet ex patre simul, & Filio, & ex utroque æternaliter, tanquam ab uno principio, et unica inspiratione procedit.

Item dictionem illam (Filioque) veritatem declarandi gratia, & imminente necessitate, licet, & rationabiliter Symbolo fuisse appositam.

Item in Azymo, five fermentato panetriticeo, Corpus Christi veraciter confici, sacerdotisque in alterutro ipsum domini corpus conficere debere, unumquemque scilicet juxta suæ ecclesiæ, five occidentalis, five orientalis consuetudinem.

Item si vere poenitentes in Dei charitate decesserint, antequam dignis poenitentiae fructibus de commissis satisfecerint, & omnis eorum animas poenis purgatorii post mortem purgari; & ut a poenis hujusmodi releventur, prodesse eis fidelium vivorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, & elemosynas, & alia pietatis officia, quæ a fidelibus pro aliis fidelibus fieri consueverunt, secundum ecclesiæ instituta; illorumque animas, qui post baptismum susceptum, nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam, quæ post contractam peccati maculam vel in suis corporibus, vel eisdem exuta, sunt purgate, in cælum mox recipi, & intueri clare ipsum Deum Trinum, & unum sicuti est, pro meritum tamen diversitate, alium alio perfectius; illorum autem animas, qui in actuali mortali peccato, vel solo originali decedunt, mox in infernum descendere, poenis tamē disparibus puniendas.

Item sanctam apostolicam sedem, & Romanam Pontificem in universum orbem tenere primatum, & ipsum Romanum pontificem successorem esse beati Petri principis Apostolorum, & verum Christi vicarium, totiusque ecclesiæ Caput, & omnium Christianorum patrem, ac doctorem existere: Et ipsi in beato Petro ascendendi, regendi, ac gubernandi universalem ecclesiam a Domino nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam esse; quemadmodum etiam, ut eadem Florentina synodus asserit, in gestis œcumenicorum conciliorum, & in sacris canonibus continetur.

Item legalia veteris Testamenti, seu Moisaica legis coerectiones, sacra sacrificia, & Sacramenta, Domino nostro Jesu Christo adveniente, cessasse, & post promulgatum Evangelium, sine peccato observari non posse. Eiusdem etiam legis veteris ciborum mundorum, & immundorum differentiam ad ceremonialia pertinere, quæ surgente Evangelio, transierunt.

Illam etiam apostolorum prohibitionem, ab immolatis simulacrorum, & sanguine, & suffocato illi tempori congruisse, ut inter Judæos, & Gentiles dissensionis materia tolleretur. Cujus apostolicæ prohibitionis causa cessante, etiam cessavit effectus.

Pariter veneror, & suscipio Tridentinam synodum, & profiteor quæ in ea definita, & declarata sunt, & præsertim offerri Deo in missa verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ sacramento (juxta Fidem, quæ semper in ecclesia Dei fuit) contineri vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, una cum anima, & divinitate Domini nostri Jesu Christi, ac proinde totum Christum, si-

ANNO
CHRISTI
1720.

rique

ANNO
CHRISTI
1720.

rique conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem catholica ecclesia aptissime transubstantiationem appellat, & sub unaquaque specie, & singulis cuiusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri.

Item septem esse novæ legis sacramenta a Christo Domino nostro instituta ad salutem humani generis, quamvis non omnia singulis necessaria, videlicet: Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre; & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem iterari non posse.

Item Baptismum esse necessarium ad salutem, ac prohibere si mortis periculum imminet, mox sine ulla dilatione conferendum esse, & a quocumque, & quodcumque, sub debita materia, forma, & intentione collatum esse validum.

Item Sacramenti Matrimonii vinculum indissolubile esse, & quamvis, propter adulterium, hæresim, aut alias causas, possit inter conjuges thori, & cohabitationis separatio fieri, non tamen illis aliud matrimonium contrahere fas esse.

Item apostolicas, & ecclesiasticas traditiones suscipiendas esse, & venerandas.

Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in ecclesia relictam fuisse, illarumque, utum Christiano populo maxime salutarem esse.

Pariter quæ de peccato originali, de justificatione, de sacrorum librorum tam veteris, quam novi Testamenti indice, & interpretatione, in prædicta Tridentina synodo definita sunt, suscipio, & profiteor.

Cætera item omnia suscipio, & profiteor, quæ recipit, & proficitur sancta Romana ecclesia, simulque contraria omnia, & schismata, & hæreses ab eadem ecclesia damnatas, reiectas, & anathematizatas ego pariter damno, relicto, & anathematizo.

Insuper Romano Pontifici Beati Petri principis Apostolorum successori, ac Jesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro.

Hanc Fidem Catholicæ ecclesiæ, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præfenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviolatam usque ad extremum vitæ spiritum, constantissime, Deo adjuvante, retinere, & confiteri, atque a meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in meo munere spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, me curaturum.

Ego idem Antonius Zavvadzki, ordinis Divi Basilii magni Proto-Archimandrita; spondeo, voveo, & iuro. Sic me Deus adjuvet &c.

Ego idem Demetrius Zankievicz ordinis Divi Basilii magni consultor superior Novogrodenfis spondeo, voveo, & iuro.

Ego idem Antonius Tumilovicz ordinis Divi Basilii magni secretarius superior Bytenez, spondeo, voveo, & iuro.

Polycarpus Mihunievicz ordinis Divi Ba-

sili superior Zyro viciensis man. prop.

A Josephus Saporovvitz superior, & officialis Polonicensis ordinis Divi Basilii magni man. prop.

Augustinus Lubieniecki ordinis Divi Basilii magni officialis, & superior Vitebscensis man. prop.

Josaphat Roginski ordinis sancti Basilii magni superior, & rector scholarum Uladimiriensium man. prop.

Patricius Zyrauski ordinis Divi Basilii magni secretarius reverendissimi Proto-Archimandritæ man. prop.

Adrianus Fabrys ordinis Divi Basilii magni superior, & officialis Bretensis man. prop.

B Constantinus Szacivvski ordinis Divi Basilii magni superior Chomscensis man. prop.

Iustinus Kozaczenko ordinis Divi Basilii magni superior Verchovviensis man. prop.

Melchior Loshovvitz ordinis Divi Basilii magni sacre theologiæ Bachalaureus superior Belzenfis man. prop.

Sylvester Kulczynski ordinis sancti Basilii magni ordinarius concionator, & præfectus scholarum Zyroviciensium.

Spiridion Jachimovvitz ordinis Divi Basilii magni præfectus scholarum Uladimiriensium.

C Ignatius Kulczynski ordinis Divi Basilii magni sacre theologiæ, & philosophiæ doctor.

Ambrosius Uliniski ordinis Divi Basilii magni vicarius Zydyccensis.

Pacomius Malevievicz ordinis Divi Basilii magni cappellanus illustrissimi Metropolitani.

Parthenius Daneykovvitz ordinis Divi Basilii magni cappellanus illustrissimi domini archiepiscopi Polocensis.

Nicolaus Blensinski ordinis Divi Basilii magni cappellanus illustrissimi episcopi Chelmensis.

Ego infra scriptus suprapositam Fidel professionem ab admodum reverendo patre Antonio Zavvadzki Proto-Archimandrita ordinis Divi Basilii Magni, aliisque religiosis ejusdem ordinis, qui sua nomina subscripserunt, in manibus mei emissam recepi; & ita testor man. propr.

H. archiepiscopus Edessenus nunciatus apostolicus.

In nomine Domini. Amen. Omnibus, & singulis, quorum interest, fidem facio, & attestor, Ego infra scriptus, quod Anno a Nativitate ejusdem Domini nostri Jesu Christi millesimo septingentesimo vigesimo; indictione Romana decimatercia, diebus vero vigesima sexta mensis Augusti, & prima mensis Septembris respectiva, admodum reverendus pater Antonius Zavvadzki Proto-Archimandrita ordinis Divi Basilii magni, necnon alii ejusdem ordinis religiosi supra scripti, constituti personaliter coram illustrissimo, ac reverendissimo domino Hieronymo Grimaldo archiepiscopo Edesseno, Nuncio apostolico in regno Poloniae &c. & præfidente synodali, flexis genibus, sacrosanctis Evangeliiis, quæ præ manibus habebant, tactis

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTO
1720.

factis, medio juramento, retroscriptam. A
Fidei professionem, in manibus ejusdem illu-
strissimi, ac reverendissimi domini nuncii
apostolici, & presidentis synodalis emise-
runt presentibus RR. PP. Joanne Anto-
nio Fabri præposito ecclesiæ parochialis san-
ctæ Crucis, & domus Varfaviensis superio-
re, per Poloniam, & Lithuaniam visitatore
congregationis missionis, & Stephano Trom-
betti clerico regulari, collegiorum pontifi-
ciorum Rutheni, Armeni Leopolicasium
præfecto, aliisque testibus circa præmissa ha-
bitis, & in locis, ubi dicti admodum re-
verendi Patris Proto-Archimandritæ, &
aliorum respective nomina scripta sunt.
Ipse, & ipsi propria manu scripserunt.
Actum Zamoscii Anno, mensibus, diebus,
quibus supra. Et in fidem me subscripsi, si-
gnoque mei notariatus publici communi.

*Stephanus Skowarcynski publicus sacra au-
thoritate apostolica, ac synodalis No-
tarius, & nuntiatura apostolica in Re-
gno Polonia Vice-cancellarius manu
prop.*

Loco † Signi.
Loco † Signilli.

*In nomine Patris, & Filii, & Spiritus
Sancti. Amen.*

EGO Laurentius Druchi Sokolinski archi-
episcopus Smolescensis Severienensis &c.
arma fide credo, & profiteor omnia & sin-
gula, quæ continentur in symbolo, quo san-
cta Romana ecclesia utitur, videlicet.

Credo in unum Deum Patrem, omnipo-
tentem, factorem cæli, & terræ; visibi-
lium omnium, & invisibilium. Et in unum
Dominum Jesum Christum, Filium Dei uni-
genitum, & ex Patre natum ante omnia
 sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero, genitum non
factum, consubstantialem Patri, per quem
omnia facta sunt; qui propter nos homines,
& propter nostram salutem descendit de
cælis, & incarnatus est de Spiritu San-
cto ex Maria Virgine, & Homo factus
est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio
Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexit
tertia die secundum scripturas. Et ascendit
in cælum, sedet ad dexteram Patris. Et
iterum venturus est cum gloria judicare vi-
vos, & mortuos, cujus regni non erit finis.
Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vi-
viscantem, qui ex Patre, Filioque proce-
dit; qui cum Patre, & Filio simul adora-
tur, & conglorificatur, qui locutus est per
Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam,
& Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum
Baptisma in remissionem peccatorum, &
expecto resurrectionem mortuorum, & vi-
tam venturi sæculi. Amen.

Veneror etiam, & suscipio universales
synodos, prout sequitur, videlicet:

Nicenam primam, & profiteor quod in
ea contra Arium, damnatæ memoriæ, defi-
nitum est: Dominum Jesum Christum esse
Filium Dei, ex Patre natum Unigenitum,

idest, ex substantia Patris natum, non fa-
ctum, consubstantialem Patri; atque impias
illas voces, recte in eadem synodo damna-
tas esse, quod aliquando non fuerit, aut
quod factus est ex his, quæ non sunt, aut
ex alia substantia, vel essentia, aut quod
sit mutabilis, vel convertibilis filius Dei.

Constantinopolitanam primam, secundam
in ordine; & profiteor quod in ea contra
Macedonium, damnatæ memoriæ, definitum
est, Spiritum Sanctum, non esse servum;
sed Dominum; non creaturam, sed Deum,
ac unam habentem cum Patre, & Filio Dei-
tatem.

Ephesinam primam, tertiam in ordine,
profiteor quod in ea contra Nestorium, dam-
natæ memoriæ, definitum est: Divinitatem,
& humanitatem ineffabili, & incomprehen-
sibili unione, in una persona. Filii Dei, u-
num nobis Jesum Christum constituisse, ea-
que de causa Beatissimam Virginem vere es-
se Dei Genitricem.

Chalcedonensem, quartam in ordine, &
profiteor quod in ea contra Eutychem, &
Dioscorum, ambos damnatæ memoriæ, defi-
nitum est: Unum, eundemque Filium Dei;
Dominum nostrum Jesum Christum, perfe-
ctum esse in Deitate, & perfectum in huma-
nitate, Deum verum, & hominem verum,
ex anima rationali, & corpore, consubstantia-
lem Patri secundum Deitatem, eundem con-
substantialem nobis secundum humanitatem,
per omnia nobis similem, absque peccato,
ante sæcula quidem de Patre genitum secun-
dum Deitatem, in novissimis autem diebus,
eundem propter nos, & propter nostram
salutem, ex Maria Virgine Dei Genitricis se-
cundum humanitatem, unum, eundemque
Christum Filium Dei unigenitum, in duabus
naturis inconfuse, immutabiliter, indivise,
inseparabiliter agnoscendum, nusquam su-
blata differentia naturarum propter unio-
nem, magisque salva proprietate utriusque
naturæ, & in unam personam, atque sub-
sistentiam concurrente, non in duas personas
partitum, aut divisum, sed unum, eundem-
que Filium, & Unigenitum, Deum verum
Dominum Jesum Christum.

Item ejusdem Domini nostri Jesu Christi
Divinitatem, secundum quam consubstantia-
lis est Patri, & Spiritui Sancto, impassibilem
esse, & immortalem; eundem autem cruci-
fixum, & mortuum tantummodo secundum
carnem, ut pariter definitum est in dicta sy-
nodo, & in epistola Sancti Leonis Romani
Pontificis, cujus ore, Beatum Petrum lo-
quutum esse, Patres in eadem synodo accla-
maverunt. Per quam definitionem damnatur
impia hæresis illorum, qui Trisagio ab An-
gelis tradito, & in præfata Chalcedonen-
si synodo decantato, Sanctus Deus, Sanctus
fortis, sanctus & immortalis, miserere no-
bis; addebant: qui crucifixus est pro no-
bis; atque adeo Divinam naturam trium per-
sonarum passibilem addebant, & morta-
lem.

Constantinopolitanam secundam, quintam
in ordine, in qua præfata Chalcedonen-
sis synodi definitio renovata est.

Constantinopolitanam tertiam, sextam in
ordine, & profiteor quod in ea contra mo-
no-

ANNO
CHRISTO
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

nothelitas definitum est: In uno, eodemque Domino nostro Jesu Christo duas esse naturales voluntates, & duas naturales operationes indivise, inconvertibiliter, inseparabiliter, inconfuse, & humanam ejus voluntatem non contrariam, sed subjectam Divinæ ejus, atque omnipotenti voluntari.

Nicænam secundam, septimam in ordine, & profiteor quod in ea contra Iconoclastas definitum est: Imagines Christi, ac Deiparæ Virginis, nec non aliorum sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, & venerationem impertiendam.

Constantinopolitanam quartam, octavam in ordine, & profiteor, in ea Photium merito fuisse damnatum, & sanctum Ignatium, Patrlarcham restitutum.

Veneror etiam, & suscipio omnes alias universales synodos auctoritate Romani Pontificis legitime celebratas, & confirmatas, & præsertim Florentinam synodum, & profiteor quæ in ea definita sunt, videlicet: Quod Spiritus Sanctus ex Patre, & Filio, æternaliter est, & essentiam suam, suamque esse subsistens habet ex patre simul, & Filio, & ex utroque æternaliter, tanquam ab uno principio, et unica spiratione procedit.

Item distinctionem illam (Filioque) veritatem declarandi gratia, & imminente necessitate, licite, & rationabiliter Symbolo fuisse appositam.

Item in Azymo, sive fermentato pane triticeo, Corpus Christi veraciter confici, sacerdotisque in alterutro ipsum domini corpus conficere debere, unumquemque scilicet juxta suæ ecclesiæ, sive occidentalis, sive orientalis consuetudinem.

Item si vere poenitentes in Dei charitate decesserint, antequam dignis poenitentia fructibus de commissis satisfecerint, & omnis, eorum animas poenis purgatorii post mortem purgari, & ut a poenis hujusmodi releventur, prodesse eis fidelium vivorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, & elemosynas, & alia pietatis officia, quæ a fidelibus pro aliis fidelibus fieri consueverunt, secundum ecclesiæ instituta; illorumque animas, qui post baptismum susceptum, nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam, quæ post contractam peccati maculam vel in suis corporibus, vel eisdem exutæ, sunt purgatæ, in cælum mox recipi, & interi curre ipsam Deum Trinum, & unum sicuti est, pro meritorum tamen diversitate, alium alio perfectius; illorum autem animas, qui in actuali mortali peccato, vel solo originali decedunt, mox in infernum descendere, poenis tamen disparibus puniendas.

Item sanctam apostolicam sedem, & Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, & ipsum Romanum pontificem successorem esse beati Petri principis Apostolorum, & verum Christi vicarium, totiusque ecclesiæ Caput, & omnium Christianorum patrem, ac doctorem existere: Et ipsi in beato Petro pascendi, regendi, ac gubernandi universalem ecclesiam a Domino nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam esse; quemadmodum etiam, ut eam Florentina synodus asserit, in gestis

Consilior. Supplem. Tomo VI.

æcumenicorum conciliorum, & in sacris canonibus continetur.

Item legalia veteris Testamenti, seu Moisaica legis caeremonias, sacra sacrificia, & Sacramenta, Domino nostro Jesu Christo adveniente, cessasse, & post promulgatum Evangelium, sine peccato observari non posse. Ejusdem etiam legis veteris ciborum mundorum, & immundorum differentiam ad caeremonialia pertinere, quæ surgente Evangelio transierunt.

Illam etiam apostolorum prohibitionem, ab immolatis simulacrorum, & sanguine, & suffocato illi tempore congruisse, ut inter Judæos, & Gentiles dissensionis materia tolleretur. Cujus apostolicæ prohibitionis causa cessante, etiam cessavit effectus.

Pariter veneror, & suscipio Tridentinam synodum, & profiteor quæ in ea definita, & declarata sunt, & præsertim offerri Deo in missa verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ sacramento (juxta fidem, quæ semper in ecclesia Dei fuit) contineri vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, una cum anima, & divinitate Domini nostri Jesu Christi, ac proinde totum Christum, siquæ conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem catholica ecclesia aptissime transubstantiationem appellat, & sub unaquaque specie, & singulis cujusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri.

Item septem esse novæ legis sacramenta a Christo Domino nostro instituta ad salutem humani generis, quamvis non omnia singulis necessaria, videlicet: Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre; & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem iterari non posse.

Item Baptismum esse necessarium ad salutem, ac proinde si mortis periculum imminet, mox sine ulla dilatione conferendum esse, & a quocumque, & quodcumque, sub debita materia, forma, & intentione collatum, esse validum.

Item Sacramenti Matrimonii vinculum indissolubile esse, & quamvis, propter adulterium, hæresim, aut alias causas, possit inter conjuges, thori, & cohabitationis separatio fieri, non tamen illis aliud matrimonium contrahere fas esse.

Item apostolicas, & ecclesiasticas traditiones suscipiendas esse, & venerandas.

Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse.

Pariter quæ de peccato originali, de justificatione, de sacrorum librorum tam veteris, quam novi Testamenti indice, & interpretatione, in prædicta Tridentina synodo definita sunt, suscipio, & profiteor.

Cætera item omnia suscipio, & profiteor, quæ recipit, & profitemur sancta Romana ecclesia, simulque contraria omnia, & schismata, & hæreses ab eadem ecclesia

V

fa

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

fia damnatas, rejeſſas, & anathematizatas ego pariter damno, reiſcio, & anathematizo. Inſuper Romano Pontifici Beati Petri principis Apoſtolorum ſucceſſori, ac Jeſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, ac juro.

Hanc Fidem Catholicæ eccleſiæ, extra quam nemo ſalvus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte proſiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviolatam uſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiffime, Deo adjuvante, retinere, & conſiteri, atque a meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in meo munere ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, me curaturum.

Ego idem Laurentius Druchi Sokolinski archiepiſcopus Smoleſcenſis Severienſis &c. ſpondeo, voveo, & juro, ſic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia.

Ego inſcriptus ſuprapoſitam fidei profeſſionem a reverendiſſimo domino Laurentio Druchi Sokolinski archiepiſcopo Smoleſcenſi, & Severienſi ritus Græci uniti de verbo ad verbum in manibus meis emiſſam recepi, & ita teſtor man. prop.

H. archiepiſcopus Edeſſenus nuncius apoſtolicus.

In nomine Domini. Amen. Omnibus, & ſingulis, quorum intereſt, fidem facio, & atteſtor ego inſcriptus, quod anno a nativitate ejusdem domini noſtri Jeſu Chriſti, milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo, indiſtione Romana decimatertia, die vero decima quinta menſis Septembris, conſtitutus perſonaliter reverendiſſimus dominus Laurentius Druchi Sokolinski archiepiſcopus Smoleſcenſis, & Severienſis &c. ritus Græci uniti coram illuſtriſſimo, ac reverendiſſimo domino Hieronymo Grimaldo archiepiſcopo Edeſſeno, nuncio apoſtolicoin regno Poloniæ &c. & præſidente ſynodali, flexis genibus, & ſacroſanctis evangeliis, quæ præ manibus habebat, tactis, medio juramento, ſupradictam Fidei profeſſionem de verbo ad verbum, prout jacet, in manibus ejusdem illuſtriſſimi, ac reverendiſſimi domini nuncii apoſtolicii, & præſidentis ſynodalis emiſit, & in locis, ubi nomen dicti reverendiſſimi Domini Laurentii archiepiſcopi ſcriptum eſt, ipſe propria manu ſcripſit. Præſentibus reverendo domino Ludovico Vincquier Sacellano, & domino Joanne Loga Cubiculario prædicti illuſtriſſimi domini nuncii apoſtolicii, teſtibus ad præmiſſa vocatis habitis atque rogatis. Actum Zamolſci, anno, menſe, die quibus ſupra. Et in fidem me ſubſcripſi, ſignoquo mei Notariatus publici communivi.

Stephanus Skvvarczyński publicus ſacra authoritate apoſtolica, ac ſynodalis notarius, & nunciaturæ apoſtolicæ in regno Poloniæ vice-cancellarius man. prop.

Loco † Sigilli.
Loco † Signi.

A In nomine Sanctiſſimæ, & Individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

ANNO
CHRISTI
1720.

Præſenti publico Inſtrumento cunctis pateat evidenter, & ſit notum; quod cum Illuſtriſſimus, & Reverendiſſimus Dominus Leo Kiſzka archiepiſcopus Metropolitanus Kyovienſis, Halicienſis, & totius Ruſſiæ, Epicoſcopus Uladimirienſis, & Breſtenus, Archimandrita Kyovo-Peczarenſis, & Supraſlienſis ſupplicaverat ſanctiſſimo Domino noſtro, ut ſibi ad eccleſiaſticam diſciplinam, veramque pietatem reſtaurandam, liceret ſynodum Provincialem celebrare; ſacra Congregatio de Propaganda Fide decrevit, ut ſequitur.

Decretum ſacre Congregationis de Propaganda Fide habitæ die vigeſima ſeptima Maii 1715.

Relata per R. P. D. Silvium de Cavaertis archiepiſcopum Athenarum ſecretarium inſtantia R. P. D. Leonis Kiſzka totius Ruſſiæ Metropolitanæ ſuppliciter petentis impertiri ſibi facultatem convocandi ſynodum provincialem, ad effectum occurrendi ſpiritualibus indigentis Ruthenarum Dioceſium, ſacra congregatio decrevit, ut infra, videlicet.

Domino Nuncio, qui authoritate etiam ſacre congregationis impertitur licentiam Domino Metropolitanæ convocandi ſynodum, cum facultate puniendi archiepiſcopos, & epicoſcopos Ruthenos, qui ad ſynodum ſine legitima cauſa accedere recuſarent, vel ſine ejus licentia ante abſolutam ſynodum, inde diſcederent. Suſpenſa tamén exequutione; donec a ſacra congregatione reſolutiones, ſive decreta ſynodalia conſirmentur. Quæ omnia per eundem R. P. D. Secretarium ſanctiſſimo Domino noſtro in ſolita audientia habita, eadem die relata ſanctitas ſua benigniſſime approbavit. Datum Romæ die 13. Julii 1720.

Joſeph Cardin. Sacripantes Præſectus.

Loco † Sigilli.

P. A. Archiep. Lariſſæ Secretarius.

Hujus autem decreti vigore, idem Illuſtriſſimus Dominus Metropolitanus ſacra ſibi, ſacre congregationis nomine, poteſtate, ab Illuſtriſſimo, ac Reverendiſſimo Domino Hieronymo Grimaldo archiepiſcopo Edeſſeno, & nuncio apoſtolicoin Regno Poloniæ, cui injunctum quoque a ſancta ſede fuerat, ut in eadem ſynodo præſideret, quemadmodum ex tenore Brevis infra adſcribendi patebit, Leopoli primum, deſinde ob graſſantem in illa Civitate peſtilentiam, Zamolſcii ſynodum habendam indixit, ut ſequitur.

Leo

ANNO
CHRISTI
1720.

Leo Kiszka Dei, & sanctæ sedis apostolicæ gratia archiepiscopus Metropolitaneus Kyovienfis, Haliciensis, & totius Russiæ, episcopus Uladimirienfis Breſſenſis Kyovo Peczenſis, Suprasienſis, Archimandrita.

ANNO
CHRISTI
1720.

Item: Leo Kiszka Dei, & sanctæ sedis apostolicæ gratia archiepiscopus Metropolitaneus Kyovienfis, Haliciensis, & totius Russiæ, episcopus vero Uladimirienſis, & Breſſenſis, Kyovo, Peczenſis, & Suprasienſis abbas.

Perilluſtri Reverendiſſimo, ac Religioſiſſimo in Chriſto Patri Joanni Chryſoſtomo Radzimirski Fræckiewicz Ordinis Divi Baſilii Magni Archimandrita Czereiniſi ſalutem in Domino. Quamvis ex præſcripto ſacri Occumenici Concilii Tridentini, Jure nobis archiepiscopali, Metropolitano primatiali in Ruſſia ſuffragante, nedum potuerimus, verum etiam debuerimus Provinciali concilio ad reſtaurandam collapſam diſciplinam, redintegrandoſque ad priſtinam orbitam mores, vocatis de jure vocandis indicere; nihilominus, quoniam de plenitudine ſupremæ poteſtatis, & clementiæ ſuæ ſanctiſſimus dominus noſter dominus Clemens XI. papa Roman. pro majori tum emolumento, tum gloria gentis noſtræ Roxolane, in præſidem celebrandi provincialis concilii, illuſtriſſimum, ceſſiſſimum, ac reverendiſſimum dominum D. Hieronymum Grimaldum archiepiscopum Edeſſenum, nuncium in regno Poloniæ apoſtolicum deſtinavit. Idcirco eo magis piſſimum ejusmodi negotium, ad pridem exoptatum jam redocere cupientes effectum ex ſpeciali mandato prætaſti ceſſiſſimi, illuſtriſſimi, ac reverendiſſimi domini domini nunci apoſtolicæ, pro celebranda provinciali ſynodo, civitatem Leopoliſenſem, diem vero inchoationis ejus vigefimam ſextam menſis Auguſti, novo ſtylo deſignamus; & quatenus perilluſtris reverendiſſima paternitas veſtra pro termino præfixo de rebus unionis conſultata, ſupervenire Leopoli non dedignetur, reſugiendo poenas canonibus præſcriptas, contra non accedentes ſynodum provincialem, non immemor inſuper ſui corporalis, ad accedendas ſynodos provinciales quoties vocatus fuerit, juramenti intimamus, præſentesque intimatorias literas noſtras, pro majori robore veritatis, manus propriæ ſubſcriptione, penes officiū noſtri archiepiscopalis Metropolitani ſigillum, ratificamus, idque in nomine ſacroſanctæ, vivificæ, & individuæ Trinitatis, Patris & Filii, & Spiritus Sancti. Dabuntur ad cathedram noſtram Uladimirienſem, die vigefima prima menſis Maii anno domini milleſimo ſeptingenteſimo vigefimo.

Leo archiepiscopus Metropolitaneus totius
Ruſſiæ man. prop.

Loco † Sigilli.

Jofaphat Jachimovicz ordinis divi Baſilii Magni, Archimandrita Toloczynenſis curiæ illuſtriſſimi, excellentiſſimi, ac reverendiſſimi domini Metropolitani totius Ruſſiæ &c. Auditor man. prop.

Nicolaus Laſzczeuſhi ſuæ illuſtriſſimæ, excellentiſſimæ Ceſtitudinis notarius man. prop.

Conciliar. Supplem. Tomo VI.

Illuſtriſſimis, perilluſtribus, reverendiſſis, venerabilibus, admodum RR. reverendis, archiepiscopis, episcopis, archimandritis, proto-archimandrita, Hegumenis, monaſteriorum Superioribus, decanis, parochis, & cæteris ad ſynodum Provincialem Leopoliſenſem per noſtras literas anteriores evocatis, ſalutem in Domino. Quoniam ſæviens peſtis, nedum in vicinioribus locis, verum etiam in ipſa Civitate Leopoliſenſi, maximum periculum nobis ingerit, ne Civitas illa adiri poſſit: idcirco ſynodum provincialem in anteeſſum Leopoliſenſem indiſtam, & intimatam pro die vigefima ſextæ menſis Auguſti, in anno præſenti transferendam eſſe Zamolſcium, ex mente excellentiſſimi, illuſtriſſimi, & Reverendiſſimi Domini Nuncii Apoſtolicæ, duximus, eandemque præſentium tenore literarum, ad Civitatem Zamolſienſem, termino temporis non immutato, nec variato, actu transferimus, ac ut illuſtriſſimæ, perilluſtres, reverendiſſimæ Dominationes Veſtræ cum vocatis de jure vocandis & ſibi creditis dieceſibus, pro termino præfixo, de Rebus Unionis conſultata, ſupervenire non dedignentur, reſugiendo poenas canonibus præſcriptas contra non accedentes ſynodum Provincialem, non immemores inſuper ſui Corporalis, ad accedendas ſynodos Provinciales, quoties vocati fueritis, juramenti intimamus, præſentesque intimatorias literas noſtras, pro majori robore veritatis, manus propriæ ſubſcriptione, penes officiū noſtri archiepiscopalis Metropolitani ſigillum ratificamus. Dabuntur ad Cathedram noſtram Uladimirienſem, die vigefima menſis Junii anno Domini Milleſimo ſeptingenteſimo vigefimo.

Leo archiepiscopus Metropolitaneus totius
Ruſſiæ man. prop.

Loco † Sigilli Metropolitani.

Jofaphat Jachimovicz Ordinis Divi Baſilii Magni, Archimandrita Toloczynenſis, auditor curiæ Metropolitaneæ man. prop.

Nicolaus Laſzczeuſhi ſuæ illuſtriſſimæ, excellentiſſimæ, ac reverendiſſimæ ceſtitudinis notarius man. prop.

Anno itaque a Nativitate Domini Noſtri Jeſu Chriſti M. lleſimo ſeptingenteſimo vigefimo, Indiſtione Romana decima tertia, Pontificatus Sanctiſſimi Domini Noſtri, Domini Clementis Papæ ejus nominis XI. anno vigefimo, die vigefima ſexta menſis Auguſti, ſecundum Latinum Kalendarium, Zamolſcii, in eccleſia parochiali tituli Protectionis Beatiffimæ Mariæ Virginis, & Sancti Nicolai Ritus Græci uniti, in termino ex literis Indiſtione, ac etiam aliis authorita-

V a te

ANNO
CHRISTI
1720.

te illustrissimi, ac Reverendissimi Domini nuncii apostolici, & Præsidentis editis, ac ad valvas tum collegiatae Latinae, tum praefatae parochialis Graecae ecclesiarum Zamoscensium affixis, & publicatis, Synodus provinciae Ruthenae, Ritus Graeci uniti legitime inchoata, & celebrata est, praesidente antememorato illustrissimo, ac reverendissimo Domino, Domino Hieronymo Grimaldo Dei, & apostolica sedis gratia archiepiscopo Edesseno, Sanctissimi Domini Nostri Domini Clementis Divina providentia Papae ejus nominis XI. Praefato domestico, & assistente; ejusdemque, & Sanctae Sedis apostolicae, in Regno Poloniae, & Magni Ducatu Lithuaniae, cum facultatibus legati de latere, Nuncio, a praefato Sanctissimo Domino Nostro, nec non sacra congregatione de Propaganda Fide specialiter deputato. Praesentibus autem illustrissimis, ac reverendissimis Dominis Leone Kiszka archiepiscopo Metropolitano Kyoviensi, Haliensibus, ac totius Russiae, episcopo Uladimirienfibus, & Brestensibus, Archimandrita Kyovo Peczaresibus, Supraslensibus: Florianus Hrebnički archiepiscopo Polocensibus, & Vitebscensibus; Josepho Wihoushi Lutoriensibus, & Ostrogienfibus; Josepho Levicki Chelmenfibus, & Belzensibus Archimandrita Zydzynensibus: Athanasio Szepczycki Leopoliensibus, Haliensibus, & Camenecensibus: Hieronymo Ustrzycki Praemissenfibus, Samboriensibus, & Sanocensibus Episcopis, Theophilo Godebski electo, & nominato Pincensibus, & Turoviensibus: Reverendissimis in Christo Patribus Joanne Chrystofom Radzyminski Procniewicz, Czerejensibus; Innocentio Pichowicz Mielnicensibus; Januario Ohurcewicz, Dermanensibus, & Dubnensibus; Silvestro Tyrawshi, Dorokobuzensibus; Jacobo Solikowskibus, Cobrinensibus, Ordinis Pro Consulatore: Patritio Bielski Owrucensibus Polycarpo Filipowicz Lesczynensibus; & Josaphat Jachimowicz Totoczynensibus Abbatibus. Venerabilibus, admodum Reverendis Patribus Innocentio Charkiewicz Vicario Archimandrita Supraslensibus, Theophilo Lacervicz Legato Supraslensibus Monasterii, Ordinis Divi Basilii Magni. Ex Dioecesi Metropolitana Kyoviensibus, VV. PP. Gregorio Kisielovskibus Dimirscensibus; Stephano Holosnovicz Czudnovviciensibus Decanis: Joanne Sledkievycz, Vice-decano, & Parocho Vilscensibus. Ex Dioecesi Metropolitana Novogrodensibus: VV. PP. Theodoro Mickievicz, Nessuisiensibus. Petro Hubinski Grodnensibus. Jacobo Prokopovycz Lidensibus. Francisco Wyszynskibus, Ozmianensibus Decanis. Benedikto Skiron Vice-Decano Stonimen. Constantino Radkievycz VolKowiscensibus. Theodoro SlizevKsi Cyrynensibus Decanis. Ex Dioecesi Metropolitana Minscensibus, VV. PP. Michaeli Jazgunovvici Minscensibus; Stephano Mrayski, Dotkinovien. Theodoro Zubovvycz Bronscensibus, Philippo Piesko Brobruyscensibus. Paulo Luborvycz, Miedzelenfibus Decanis, Antonio Girk o Vice-Decano, Lokoiscesen. Praesbyteris Secularibus Reverendissimo Patre Antonio Zawvadzki Proto-Archimandrita Ordinis: Venerabilibus admodum Reverendis Patribus Basilio Proceevicz Consulatore Ordinis, Superiore Chetmen. Demetrio Zankievicz Consulatore Ordinis, Superiore Novogrodecen. Antonio Tomittowicz Ordinis Secretario, Bythenensibus: Polycarpo Mikuniewicz Zyrovien. Superioribus: Josepho Saporowicz Superiore, & Officiali Potocen. Augustino Lubieniecki, Superiore Vitebscen, & Officiali: Josaphat Roginski Rectore Scholarum Uladimirien. Patritio Zyrovvski Secretario Reverendissimi Protod Archimandrita: Justino Kozaczzeriko Superiore Verkouien. Constantino Szaciriski Superiore Chomscen. Melchior Toffovicz, Superiore, & Officiali Betzensibus: Nicodemus Kaszyc Superiore Alba Ducalis: Ambrosio Uliniski Vicario Zydzynen. Silvestro Kulczynski Lectore Philosophiae: Sofontio Theodorovvycz Concionatore Zyrovvicien. Gabriele Ochabski, Hegumeno Zimnensibus: Jona Wyzanski, Nisknien. Hegumeno: Nathaneel Malevycz, Strianovienfibus: Andrea Biebniki Turopinensibus Superioribus: Pachomio Malevycz, Ordinis Divi Basilii Magni: Ex Dioecesi Uladimirienfibus, VV. PP. Alexandro Kyzkovvski Decano Uladimirien, publico Sacrae auctoritatis Apostolicae, & Venerabilis Capituli Notario. Laurentio Draczynski Hegumeno Zakorovien. Jacobo Silkievycz Sokaliensibus. Basilio Bombrovvski Archidiacono cathedralis Uladimirienfibus, Kisielienfibus: Georgio Turovicz, Turiscensibus, Decanis: Joanne Turovvycz vice-decano Uladimirien. Daniele Tyszkievicz Porycensibus: Andrea Pichovicz Tartakovien. Gabriele Kulczynski, Locacensibus, & Nicolao Lobaczewvski Camenecensibus decanis. Ex dioecesi Brestensibus VV. PP. Joanne Duchavvski Brestensibus: Theodoro Olifravicz, Camenecensibus: Gregorio Andrusckievicz, Cobrinensibus: Stephano Olifrovicz, Mielnicensibus: Michaeli Marikowki, Bialscensibus Basilio Waielwskibus, Ulodamienfibus decanis: Stephano Sofnowski Polescensibus, & Josepho Ilkievycz Drogicensibus vice-decanis. Ex dioecesi Lucacensibus VV. PP. Nicolao Rufowiecki Lucacensibus. Matthaeo Hofityowski, Lesniowienfibus: Theodoro Czeszkievicz Laurowien. Basilio Zarubkievicz Zukovienfibus: Joanne Czebkievicz Rownenfibus: Basilio Luckievicz, Ostrogienfibus: Joanne Bilski Bazaliensibus. Joanne Rotucka, Dubnensibus, & Joanne Dubaczewvski, Orycensibus decanis. Ex dioecesi Praemissenfibus, VV. PP. Hieronymo Kuzmicz Ordinis Divi Basilii Magni, superiore monasterii Dobromilien. Jacobo Borecki vicario in spiritualibus cathedralis Praemissenfibus. Isaia Garvalevycz, Ordinis Divi Basilii Magni, Concionatore illustris. D. episcopi Praemissenfibus. Joanne Neronovvycz, praesbytero, & vicario in spiritualibus Jaroslavien: Petro Borecki praesbytero Praemissenfibus vicario in spiritualibus Nizankovien. Michaeli NarolKsi Praesbytero Jacoslavienfibus, vicario in spiritualibus Prucknien. Joanne Kornaszewvycz Sanocensibus. Theodoro Nascozycz, Samboriensibus vicariis: fratre Augustino Tarnogrodzki Ordinis Divi Basilii Magni archidiacono illustrissimis Domini Episcopis Praemissenfibus: Nicolao Nascozycz parochio Samborien. & Biskovien. Alumno Pontificio Leopoliensibus. Ex dioecesi Chetmenfibus, Constantino Kyzkovvski Chelmenfibus. Thoma Koladinski, Tyszenecensibus: Theodoro Kortanicevycz

re Novogrodecen. Antonio Tomittowicz Ordinis Secretario, Bythenensibus: Polycarpo Mikuniewicz Zyrovien. Superioribus: Josepho Saporowicz Superiore, & Officiali Potocen. Augustino Lubieniecki, Superiore Vitebscen, & Officiali: Josaphat Roginski Rectore Scholarum Uladimirien. Patritio Zyrovvski Secretario Reverendissimi Protod Archimandrita: Justino Kozaczzeriko Superiore Verkouien. Constantino Szaciriski Superiore Chomscen. Melchior Toffovicz, Superiore, & Officiali Betzensibus: Nicodemus Kaszyc Superiore Alba Ducalis: Ambrosio Uliniski Vicario Zydzynen. Silvestro Kulczynski Lectore Philosophiae: Sofontio Theodorovvycz Concionatore Zyrovvicien. Gabriele Ochabski, Hegumeno Zimnensibus: Jona Wyzanski, Nisknien. Hegumeno: Nathaneel Malevycz, Strianovienfibus: Andrea Biebniki Turopinensibus Superioribus: Pachomio Malevycz, Ordinis Divi Basilii Magni: Ex Dioecesi Uladimirienfibus, VV. PP. Alexandro Kyzkovvski Decano Uladimirien, publico Sacrae auctoritatis Apostolicae, & Venerabilis Capituli Notario. Laurentio Draczynski Hegumeno Zakorovien. Jacobo Silkievycz Sokaliensibus. Basilio Bombrovvski Archidiacono cathedralis Uladimirienfibus, Kisielienfibus: Georgio Turovicz, Turiscensibus, Decanis: Joanne Turovvycz vice-decano Uladimirien. Daniele Tyszkievicz Porycensibus: Andrea Pichovicz Tartakovien. Gabriele Kulczynski, Locacensibus, & Nicolao Lobaczewvski Camenecensibus decanis. Ex dioecesi Brestensibus VV. PP. Joanne Duchavvski Brestensibus: Theodoro Olifravicz, Camenecensibus: Gregorio Andrusckievicz, Cobrinensibus: Stephano Olifrovicz, Mielnicensibus: Michaeli Marikowki, Bialscensibus Basilio Waielwskibus, Ulodamienfibus decanis: Stephano Sofnowski Polescensibus, & Josepho Ilkievycz Drogicensibus vice-decanis. Ex dioecesi Lucacensibus VV. PP. Nicolao Rufowiecki Lucacensibus. Matthaeo Hofityowski, Lesniowienfibus: Theodoro Czeszkievicz Laurowien. Basilio Zarubkievicz Zukovienfibus: Joanne Czebkievicz Rownenfibus: Basilio Luckievicz, Ostrogienfibus: Joanne Bilski Bazaliensibus. Joanne Rotucka, Dubnensibus, & Joanne Dubaczewvski, Orycensibus decanis. Ex dioecesi Praemissenfibus, VV. PP. Hieronymo Kuzmicz Ordinis Divi Basilii Magni, superiore monasterii Dobromilien. Jacobo Borecki vicario in spiritualibus cathedralis Praemissenfibus. Isaia Garvalevycz, Ordinis Divi Basilii Magni, Concionatore illustris. D. episcopi Praemissenfibus. Joanne Neronovvycz, praesbytero, & vicario in spiritualibus Jaroslavien: Petro Borecki praesbytero Praemissenfibus vicario in spiritualibus Nizankovien. Michaeli NarolKsi Praesbytero Jacoslavienfibus, vicario in spiritualibus Prucknien. Joanne Kornaszewvycz Sanocensibus. Theodoro Nascozycz, Samboriensibus vicariis: fratre Augustino Tarnogrodzki Ordinis Divi Basilii Magni archidiacono illustrissimis Domini Episcopis Praemissenfibus: Nicolao Nascozycz parochio Samborien. & Biskovien. Alumno Pontificio Leopoliensibus. Ex dioecesi Chetmenfibus, Constantino Kyzkovvski Chelmenfibus. Thoma Koladinski, Tyszenecensibus: Theodoro Kortanicevycz

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTII
1720.

vicz Betzensi. Theodoro Witusovvski Uk-
noviensis: Joanne Rauski Tomašovvieni: A
Andrea Karpinski Sczebrešeni: Andrea
Nacodoštavvski, Lublinski. Theodoro Sczer-
binski Lubomlens: Basilio Pilecki, Ratnen-
si: Stephano Uszynski Rubiešovvieni: An-
drea Wizancki Horodlens, & Polycarpo
Biatovvolski Zamoścens decanis. Ex epi-
scopatu Leopoliens, RR. PP. Dionisio Sien-
kiewicz Ordini Divi Basilii Magni, officiali
cathedræ Leopoliens, & Hegumeno Sancti
Georgii & Hofzoviens: Antonio Siedlevi-
cz Officiali Cathedræ Hallicen. Hegumeno
Monasterii Ukornicenis, & Pekonicens: B
Dionisio Malchiewicz officiali Cameneren.
Podoliz, Hegumeno Sancti Honuphris Leo-
pollen. Parthenio Tomikocofcki Archidiacono
illustrissimi episcopi Leopoliens, Hegu-
meno Monasterii Podkorecensis, & Ztoczo-
vien. VV. PP. Josepho Narolski ordinis Divi
Basilii Magni, Concionatore cathedræ Leo-
poliens: Philareto Podkovva Hegumeno
Creckoviens: Gedeone Pakovvski Viceni:
Gedeone Tymoszevycz, Dobrzanens: Jo-
saphat Boriskouski, Sokotocens: Justino
Michocki Bieładen Hegumenis: Vitali Ja-
ndzinski, Vicario, & Concionatore Cre-
ckovien. Ista Danajski Hegumeno Krasno-
pustynen. Gregorio Bodgurski, decano Fo-
raneo Bobrecens Concionatore, & Promo-
tore, alias syndico generali: Basilio Gaat-
kovvski Vicario in spiritualibus Dolinen. C
Carusien: Andrea Zborovvki Ztoczovi-
ens: Petro Podrudcki Zydaczovvien. Gre-
gorio Czapselski, Bialokamenens decanis:
Jo. Drokovvicki Vicario Stanislavovien. Ste-
phano Krakovieck: cathedralis Cameneren.
Podoliz: Basilio Twardyevycz, Czorkovvin-
ens: Alexandro Tomkovvski Scalscens vi-
caris: Joanne Podgurski Alumno Pontifi-
cio Leopoliens. Basilio Tazorovvycz Vicario
Brzeżavvieni: Jacobo Zarzycki Decano Voy-
nitovien. Michaelae Zarzycki Prasbytero,
& Decano Buczaczens: ex dioecesi Pincen-
si, VV. PP. Joanne Druzytovvski decano &
Andrea Dancikovvski, Notario Capitulari
Pincen. decano Poołcen. Tuni, & RR. PP. D
Adriano Fabrycii superiore, & Officiali Bre-
sten Spiridone Jackimovvycz Prasfesto Scho-
larum Uladimirienium: Ignatio Kulczynski
Sacre Theologie, & Philosophiæ Doctore,
Parthenio Daneykovvski: Nicolao Biełzyn-
ski, Ordinis Divi Basilii Magni: Stephano
SiemiozKvvs Kanczudzen. Michaelae Davi-
dovvycz Lubomlen. Michaelae Rosinski Pras-
byteris: Basilio Skorynski vice-decano Lu-
baczoviens: Alexandro Waszynski, Pras-
bytero: Theodoro Rudnich, Diacono Alu-
mno Pontificio Seminarii Leopoliens, Ri-
tus Græci uniti, atque nobilibus Stephano
Laskovvki Sacre Regiæ Majestatis secreta-
rio, notario apostolico, seniore confrater-
nitatis Leopoliens, & Joanne Czesnikovv-
ski, ab eadem confraternitate deputato.

Sessio Prima.

E Adem die vigesima sexta mensis Augu-
sti post celebratam ab illustrissimo, &
& Reverendissimo Domino archiepiscopo
Metropolitano Missam cantatam, illustris-
simus, ac reverendissimus Dominus nuncius
apostolicus, & præsides synodalis, præ-
missis orationibus, & Hymno: *Veni Crea-
tor &c.* juxta ritum, & præscriptum Pon-
tificalis Romani, orationem habuit ad om-
nes in Domino congregatos, moxque lite-
ras brevis a Sanctitate Sua ad illustrissimum,
ad reverendissimum Dominum archiepisco-
pum Metropolitenum, omnesque alios illu-
strissimos, ac reverendissimos Dominos Ru-
thenos episcopos Ritus Græci directas ipsi
illustrissimo Domino Metropolite consignari
fecit: aliud vero breve deputationis sui
in Præsidentem, publice legi jussit, quod e-
rat tenoris talis.

Foris: *Venerabili Fratri archiepiscopo E-
desen, nostro, & apostolica sedis in
Regno Polonia.*

Loco † Annulli picatoris.

Intus vero. CLEMENS PAPA XI.

V E n e r a b i l i s f r a t e r s a l u t e m , & a p o s t o l i -
c a m b e n e d i c t i o n e m . C u m s i c u t a c c e p i -
m u s , m o d e r n u s M e t r o p o l i t a R u s s i æ u n a c u m
v e n e r a b i l i b u s e t i a m f r a t r i b u s e p i s c o p i s R u -
t h e n i s u n i t i s S y n o d a m s u p e r r e b u s a d e j u s
M e t r o p o l i t a n æ , a l i a s q u e e c c l e s i a s R u t h e -
n a s s p e c t a n t i b u s p r o p t e d i e m c e l e b r a r e i n -
t e n d a t : n o s s y n o d u m h u j u s m o d i r e f t e , &
f e l i c i t e r a d D e i g l o r i a m , d i s t a r u m q u e e c c l e -
s i a r u m u t i l i t a t e m c e l e b r a r i c u p i e n t e s , T e ,
d e c u j u s p r u d e n t i a , i n t e g r i t a t e , & r e l i g i o -
n i s z e l o p l u r i m u m i n d o m i n o c o n f i d i m u s ,
i n p r æ d i c t a s y n o d o n o s t r a , & s e d i s a p o s t o -
l i c æ n o m i n e p r æ s i d e n t e m c u m a u t o r i t a t e ,
f a c u l t a t i b u s , j u r i s d i c t i o n e , h o n o r i b u s , e t
o n e r i b u s s i m i l i b u s p r æ s i d e n t i b u s c o m p e t e n -
t i b u s , e t a l i i s s o l i t i s , & c o n s u e t i s a p o s t o l i -
c a a u t o r i t a t e , t e n o r e p r æ s e n t i u m f a c i m u s ,
c o n s t i t u i m u s , & d e p u t a m u s : r e q u e i n d o -
m i n o h o r t a m u r , & m o n e m u s , u t s y n o d u m
h u j u s m o d i f i d e l i t e r r e g e r e , a c i n i l l a , o m n i a ,
q u æ a d p r o s p e r u m e c c l e s i a r u m p r æ d i c t a r u m
r e g i m e n , & g u b e r n i u m p e r t i n e n t , d e c e r n i
s t a t u i , & o r d i n a r i c u r e s , & f a c i a s , i t a t a -
m e n , u t e a , q u æ i n e a d e m S y n o d o d e c r e -
t a , s t a t u t a , & o r d i n a t a f o r e n t , i n s u s p e n -
s o r e m a n e a n t , i l l o r u m q u e e x e q u i t o , d o -
n e c a c o n g r e g a t i o n e v e n e r a b i l i u m f r a t r u m
n o s t r o r u m S . R . E . c a r d i n a l i u m n e g o t i i s p r o -
p a g a n d æ F i d e i p r æ p o s i t a , e x a m i n a t a , &
a p p r o b a t a n o n f u e r i n t d i f f e r r i d e a t . M a n -
d a n t e s p r o p t e r e a i n v i r t u t e s a n c t æ o b e d i e n -
t i æ p r æ d i c t i s m e t r o p o l i t æ , & e p i s c o p i s , a c
d i l e c t i s f i l i i s c l e r o i n p r æ d i c t a s y n o d o c o n -
g r e g a t i s , a l i i s q u e , a d q u o s p e r t i n e t , u t ,
T e i n i n e j u s d e m s y n o d i n o s t r o , & p r æ d i -
c t æ s e d i s n o m i n e p r æ s i d e n t e m r e v e r e n t e r s u -
s c i p i a n t , T i b i q u e i n o m n i b u s a d p r æ s i d e n -
t i s o f f i c i u m p e r t i n e n t i b u s , p a r e a n t , o b e -
d i a n t

ANNO
CHRISTII
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

diant, & assistant, Tuæque salubria monita, & iussa humiliter suscipiant, & efficaciter adimplere procurent, non obstant. Constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit, ecclesiarum hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis apostolicis in contrarium præmissorum, quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentis ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud sanctam Mariam majorem sub Annulo Piscatoris, die XX. Martii MDCCXVI. pontificat. nostri anno decimo sexto.

F. cardinalis Oliverius.

Postquam autem lectum fuit hujusmodi Breve, illustrissimus, ac reverendissimus dominus metropolita aliud sibi, cæterisque suis illustrissimis co-episcopis inscriptum legi mandavit, quod erat tenoris talis.

Foris: *Venerabilibus fratribus Leoni Kirka totius Russe Metropolitano, ac universis Ruthenis episcopis Ritus Græci provinciali synodo congregatis.*

Loco † Annuli Piscatoris.

Intus vero: CLEMENS PAPA XI.

Venerabiles fratres salutem, & Apostolicam benedictionem. Verbis exprime-re non satis possumus gaudium plane intimum, & singulare, quo paternum cor nostrum perfructum fuit, ubi a congregatione venerabilium Fratrum nostrorum negotiis Propagandæ Fidei præpositorum nuper accepimus, Fratritates vestras ad restituendam in istis Ruthenæ nationis diocesisbus veram pietatem, ac ecclesiasticam disciplinam, ferventi studio incumbere, eoque potissimum consilio ad istam provincialem synodum convenisse, ut scilicet opportunas rationes, ac salubriora remedia constitueretis, per quæ errores temporum calamitate, hominumque fraude inveni extirperentur, ac regimini Vestro commissi sacerdotes, & populi ad sincerum cultum Orthodoxæ religionis, sine qua placere Deo nequaquam possumus, ritum etiam ad illibatam, ac integram ritus Catholici professionem revocarentur. Quocirca post actas Coelesti Pastorum principi humiles gratias, quod Fratritatibus vestris piam hanc, gradusque vestri amplitudine, & sanctitate maxime dignam mentem injecerit, pontificii muneris nostri esse ducimus, Vobis effusam, meritamque tribuere laudem, & quamvis altro bene currentibus paternæ vocis no-

stræ calcar admove-re, ut in suscepto religiosissimo proposito constanter pergatis, ac in eo præsertim strenuam, sedulamque ponatis operam ut graves illi abusus, qui in sacrorum Ministrorum electione non sine magno animarum detrimento, quemadmodum probe nobis, irrepserunt, ex vestris diocesisbus eliminentur quam primum, ac penitus e medio tollantur; Quæ quidem vota, ac desideria nostra fufius vobis explicabit venerabilis Frater Hieronymus archiepiscopus Edeffæ, noster, & apostolicæ sedis in Regno Poloniæ nuncius, quem nos illustre vobis præbituri argumentum existimationis, ac amoris, quo ritus Græci professores, & Ruthenam in primis nationem, omni tempore complexi sumus, & adhuc complectimur synodo Vestræ coram adesse, eique nostro nomine præfere volumus, ut spiritualibus vestris necessitatibus auctoritate nostra præstans opem ferre, ac ea omnia sedulo promovere possit, quæ communi vestro bono, animarum salutis, divinæque gloriæ incremento utilia, ac opportuna fore videbuntur. Vestrum itaque erit eundem, præfulem iis honoris, & reverentiæ significationibus excipere, quæ præstantibus illius virtutum ornamentis, ac in primis conspicio, quo a nobis insignitus est muneris plane debentur: tum etiam iis, quæ ipse nostro nomine vobis exponet, integram adhibere fidem, ac demum illius consiliis, & monitis pronas, facilesque præbere aures, cum pro explorato habere debeatis ea non aliunde proficisci, quam a paterna, ac sane intima, qua vos in Domino prosequimur charitate; nec aliud certe spectare, quam communionem vestram, totiusque Ruthenæ nationis nobis commendatissimæ utilitatem. Hæc autem omnia pro perfecta, virtute, zeloque vestro ita præstanda a vobis fore condimus, ut uberiora in dies ab hac Sancta sede laudum præconia, ac tandem a Redemptore nostro amplissimam illam, quam bonis, fidelibusque pastoribus pollicitus est, retributionem consequi mereamini. Eum interim nos enixe rogare non desinemus, ut sit in medio vestrum, quatenus ad illius justitiam faciendam vestra procedant eloquia, dirigantur cogitationes, & opera: & Fratritatibus vestris Apostolicam benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud sanctam Mariam majorem, sub Annulo Piscatoris, die XIX. Julii MDCCXX. Pontificatus nostri Anno XX.

Joannes Christophorus archiepiscopus Abasenus.

Finita lectione utriusque Brevis, memoratus illustrissimus, & reverendissimus dominus nuncius apostolicus iussit prælegi decreta de Residentia ex concilio Tridentino sess. 6. cap. 1. de Reformat. necnon decretum de professione Fidei faciendâ ex eodem concilio sess. 25. cap. 2. eisque prælectis conformando se dispositioni sacrorum canonum, & sacri concilii Tridentini, professionem Fidei Catholicæ, extra quam nemo salvus esse potest, emittendam proposuit; sicque propositam eandem professionem Fidei, juxta-

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

formam ab Urbano VIII. felic. record. summo pontifice, pro orientalibus editam, omnes, & singuli, qui tunc ad hanc synodum convenerant, præcunte illustrissimo & reverendissimo domino Metropolitano in manibus Illustrissimi, ac reverendissimi domini Præsentis synodalis præstiturunt, suaque nomina adis inferenda, quæ jam superius relata sunt, tradiderunt, ac deinde ipsam professionem, cujus tenor est, ut infra manibus suis descripserunt, ut patet ex ipso Originali.

Forma Professionis Fidei.

EGO NN. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in symbolo, quo sancta Romana ecclesia utitur scilicet.

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem celi, & terræ; visibilibus omnium, & invisibilibus. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantiali Patri, per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de coelis, & incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & Homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Veneror etiam, & suscipio universales synodos, prout sequitur, videlicet.

Nicænam primam, & profiteor, quod in ea contra Arium, damnatæ memoriæ, definitum est: Dominum Jesum Christum esse Filium Dei, ex Patre natum Unigenitum, id est, ex substantia Patris natum, non factum, consubstantiali Patri; atque impias illas voces, recte in eadem synodo damnatas esse, quod aliquando non fuerit, aut quod factus est ex iis, quæ non sunt, aut ex alia substantia, vel essentia, aut quod sit mutabilis, vel convertibilis Filius Dei.

Constantinopolitanam primam, secundam in ordine; & profiteor, quod in ea contra Macedonium, damnatæ memoriæ, definitum est, Spiritum Sanctum, non esse servum, sed Dominum; non creaturam, sed Deum; ac unam habentem cum Patre, & Filio Deitatem.

Ephecinam primam, tertiam in ordine, profiteor, quod in ea contra Nestorium, damnatæ memoriæ, definitum est: Divinitatem, & humanitatem ineflabili, & incomprehensibili unione, in una persona filii Dei, unum nobis Jesum Christum constituisse, ea-

que de causa Beatissimam Virginem vere esse Dei Genitricem.

Chalcedonensem, quartam in ordine, & profiteor, quod in ea contra Eutychem, & Dioscorum, ambos damnatæ memoriæ, definitum est: Unum, eundemque Filium Dei, Dominum nostrum Jesum Christum, perfectum esse in Deitate, & perfectum in humanitate, Deum verum, & hominem verum, ex anima rationali, & corpore, consubstantiali Patri secundum Deitatem, eundem consubstantiali nobis secundum humanitatem, per omnia nobis similem, absque peccato, ante sæcula quidem de Patre genitum secundum Deitatem, in novissimis autem diebus, eundem propter nos, & propter nostram salutem, ex Maria Virgine Dei Genitricis secundum humanitatem, unum, eundemque Christum Filium Dei unigenitum, in duabus naturis inconfuse, immutabiliter, indivise, inseparabiliter agnoscendum, nusquam sublata differentia naturarum propter unionem, magisque salva proprietate utriusque naturæ, & in unam personam, atque subsistentiam concurrente, non in duas personas partitum, aut divisum, sed unum, eundemque Filium, & Unigenitum, Deum verum, Dominum Jesum Christum.

Item ejusdem Domini nostri Jesu Christi Divinitatem, secundum quam consubstantialis est Patri, & Spiritui Sancto, impassibilem esse, & immortalem; eundem autem crucifixum, & mortuum tantummodo secundum carnem, ut pariter definitum est in dicta synodo, & in epistola Sancti Leonis Romani Pontificis, cujus ore Beatum Petrum loquutum est: Patres in eadem synodo acclamarunt. Per quam definitionem damnatur impia hæresis illorum, qui Trisagio ab Angelis tradito, & in præfata Chalcedonenſi synodo decantato, Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis, miserere nobis, addebant: Qui crucifixus est pro nobis; atque adeo Divinam naturam trium personarum passibilem asserabant, & mortalem.

Constantinopolitanam secundam, quintam in ordine, in qua præfata Chalcedonenſis synodi definitio renovata est.

Constantinopolitanam tertiam, sextam in ordine, & profiteor, quod in ea contra Monothelitas definitum est: In uno eodemque Domino nostro Jesu Christo duas esse naturales voluntates, & duas naturales operationes indivise, inconvertibiliter, inseparabiliter, inconfuse, & humanam ejus voluntatem non contrariam, sed subjectam Divinæ ejus atque omnipotenti voluntati.

Nicænam secundam, septimam in ordine, & profiteor, quod in ea contra Iconoclastas definitum est: Imagines Christi, ac Disparæ Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, & venerationem impertiendam.

Constantinopolitanam quartam, octavam in ordine, & profiteor in ea Photium merito fuisse damnatum, & Sanctum Ignatium Patriarcham restitutum.

Veneror etiam, & suscipio omnes alias universales synodos auctoritate Romani Pontificis legitime celebratas, & confirmatas, & præsertim Florentinam synodum, & profiteor

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

or, quæ in ea definita sunt, videlicet: quod Spiritus Sanctus ex Patre, & Filio æternali-
ter est, & essentiam suam, suumque esse sub-
sistens habet ex Patre simul, & Filio, & ex
utroque æternaliter, tanquam ab uno prin-
cipio, & unica spiratione procedit.

Item dictionem illam (Filioque) veritatem
declarandi gratia, & imminente necessitate,
licite, & rationabiliter symbolo fuisse appo-
sitam.

Item in azymo, sive fermentato pane tri-
tico, Corpus Christi veraciter confici; Sa-
cerdotesque in alterutro ipsum Domini Cor-
pus conficere debere, unumquemque scilicet
juxta suam ecclesiæ, sive Occidentalis, sive
Orientalis consuetudinem.

Item si vere poenitentes in Dei charitate
decefferint, antequam dignis poenitentia fructibus de commissis satisfecerint, & omnis-
corum animas poenis purgatori post mortem
purgari; & ut a poenis hujusmodi releven-
tur, prodesse eis Fidelium vivorum suffra-
gia, Missarum scilicet Sacrificia, orationes,
& elemosynas, & alia pietatis officia, quæ
a fidelibus pro aliis fidelibus fieri consueve-
runt, secundum ecclesiæ instituta; illorum-
que animas, qui post Baptisma susceptum,
nullam omnino peccati maculam incur-
runt, illas etiam, quæ post contractam pec-
cati maculam, vel in suis corporibus, vel
eisdem exutæ, sunt purgatæ, in Cælum mox
recipi, & intueri clare ipsum Deum Trinum,
& Unum, sicuti est, pro meritorum tamen
diversitate, alium alio perfectius; illorum-
autem animas, qui in actuali mortali peccato,
vel solo originali decedunt, mox in in-
fernum descendere, poenis tamen disparibus
punientas.

Item sanctam apostolicam sedem & Roma-
num pontificem in universum orbem tene-
re Primatum, & ipsum Romanum pontifi-
cem successorem esse beati Petri principis
Apostolorum, & verum Christi vicarium,
totiusque ecclesiæ Caput, & omnium Chri-
stianorum patrem, ac doctorem existere:
et ipsi in beato Petro pascendi, regendi,
ac gubernandi universalem ecclesiam a Do-
mino nostro Jesu Christo plenam potestatem
traditam esse, quemadmodum etiam, ut eam
Florentina synodus asserit, in gestis
oecumenicorum conciliorum, in sacris cano-
nibus continetur.

Item legalia veteris Testamenti, seu Mo-
saice Legis ceremonias, sacra sacrificia,
& sacramenta, Domino nostro Jesu Christo
adveniente, cessasse, & post promulgatum
Evangelium, sine peccato observari non
posse. Eiusdem etiam legis veteris ciborum
mundorum, & immundorum differentiam ad
ceremonialia pertinere, quæ surgente Evan-
gelio transierunt.

Illam etiam apostolorum prohibitionem,
ab immolaris simulacrorum, & sanguine,
& suffocato illi temporali congruisse, ut inter
Judæos, & Gentiles dissensionis mate-
ria tolleretur. Cujus apostolicæ prohibiti-
onis causa cessante, etiam cessavit effectus.

Pariter veneror, & suscipio Tridenti-
nam synodum, & profiteor quæ in ea de-
finita, & declarata sunt, & præsertim
offerri Deo in missa verum, proprium, &

propitiatorium sacrificium pro vivis, & de-
fundis, atque in sanctissimo Eucharistiæ sa-
cramento (juxta fidem, quæ semper in ec-
clesia Dei fuit) contineri vere, realiter,
& substantialiter corpus, & sanguinem,
una cum anima, & Divinitate Domini no-
stri Jesu Christi, ac proinde totum Chri-
stum, fierique conversionem totius substanti-
æ panis in corpus, & totius substantiæ
vini in sanguinem, quam conversionem ca-
tholica ecclesia aptissime transubstantiationem
appellat, & sub unaquaque specie,
& singulis cujusque speciei partibus, sepa-
ratione facta, totum Christum contineri.

Item septem esse novæ legis sacramenta
a Christo Domino nostro instituta ad salu-
tem humani generis, quamvis non omnia
singulis necessaria, videlicet: Baptismum,
Confirmationem, Eucharistiam, Poeniten-
tiam, Extremam Unionem, Ordinem, &
Matrimonium, illaque gratiam conferre;
& ex his Baptismum, Confirmationem, &
Ordinem iterari non posse.

Item Baptismum esse necessarium ad salu-
tem, ac proinde si mortis periculum immi-
neat, mox sine ulla dilatione conferendum
esse, & a quocunque, & quodcumque
sub debita materia, forma, & intentione
collatum esse validum.

Item Sacramenti matrimonii vinculum,
indissolubile esse, & quamvis, propter adul-
terium, hæresim, aut alias causas possit inter
conjuges, thori & cohabitationis sepa-
ratio fieri, non tamen illis aliud matri-
monium contrahere fas esse.

Item apostolicas, & ecclesiasticas tradi-
tiones suscipiendas esse, & venerandas. In-
dulgentiæ etiam potestatem a Christo
in ecclesia relictam fuisse, illarumque usum
Christiano populo maxime salutarem esse.

Pariter, quæ de peccato originali, de ju-
stificatione, de sacrorum librorum tam ve-
teris, quam novi Testamenti Indice, & in-
terpretatione, in prædicta Tridentina syno-
do definita sunt, suscipio, & profiteor.

Cætera item omnia suscipio, & profiteor,
quæ recipit, & proficitur sancta Romana
ecclesia, simulque contraria omnia, & schis-
mata, & hæreses ab eadem ecclesia dam-
natas, rejectas, & anathematizatas ego pa-
riter damno, relicto, & anathematizo.

Insuper Romano pontifici Beati Petri
Principis Apostoli successori, ac Jesu Christi
vicari. veram obedientiam spondeo, ac iuro.

Hanc fidem catholicæ ecclesiæ, extra
quam nemo salvus esse potest, quam in præ-
senti sponte profiteor, & veraciter teneo,
eamdem integram, & inviolatam usque ad
extremum vitæ spiritum, constantissime, Deo
adjuvante, retinere, & confiteri, atque a
meis subditis, vel illis, quorum cura ad me
in meo munere spectabit, teneri, doceri, &
prædicari, quantum in me erit, me curatu-
rum.

Ego idem NN. spondeo, voveo, & ju-
ro; sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei
evangelia.

Quibus peractis Sessio limitata est ad ho-
ram decimam ante meridianam Sabbathi pro-
ximæ sequuturi, diei videlicet trigessimæ pri-
mæ mensis, & anni currentis. Quæ cum
ob

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.ANNO
CHRISTI
1720.

ob infirmitatem Illustrissimi, ac reverendissimi domini Metropolitani haberi non potuerit, dilatata est ad diem sequentem.

Sessio Secunda.

Die Dominica, quæ erat prima mensis Septembris juxta novum Calendarium, eodem anno, postquam in eadem ecclesia Ritus Græci uniti Zamoscen. congregati fuerunt, qui synodo interesse debebant, & ab eodem Illustrissimo, ac reverendissimo domino archiepiscopo Metropolitano celebrata fuit missa; Illustrissimus, ac reverendissimus dominus nuncius apostolicus, & Præsidens synodalis præmissis iterum orationibus, & Hymno *Veni Creator &c.* juxta Riturum, & præscriptum pontificalis Romani, ad effectum, ut universi in domino congregatis constare possint de cibus sanctæ sedis apostolicæ in Bulla Cœne Domini reservatis, necnon de Immunitate, qua ecclesia loca sacra, & religiosa gaudent, tum etiam de vitandis quibusdam erroribus per sanctam sedem Apostolicam super condemnatis; accedente super hoc consensu Illustrissimorum, ac reverendissimorum dominorum Metropolitæ, ac episcoporum præfatorum, mandavit e suggestu publicari decreta, seu Bullam Pontificiam de Cœne Domini legi solitam; Constitutionem Gregorii XIV. die 28. Maii anni 1591. editam de immunitate ecclesiastica, & respective constitutionem moderni sanctissimæ domini nostri Clementis papæ ejus nominis XI. Anno Incarnationis Dominicæ 1713. sexto Idus Septembris, pontificatus suæ sanctitatis Anno XIII. editam, quæ incipit: Unigenitus &c. Quarum quidem constitutionum apostolicarum prælectione facta, reliqui ecclesiastici tam sæculares, quam regulares, qui in prima sessione professionem Fidei præstare non potuerant moniti, ut ad eandem præstandam accederent, ipsam juxta formam superius expressam in manibus memorati Illustrissimi, & reverendissimi domini nuncii apostolici, & præsentis synodalis emisserunt, suæque nomina inter aliorum præsentium, per me Notarium his in actis commixtim superius relata, formæ professionis supradictæ, manibus suis subscripserunt.

Quibus peractis soluta fuit Sessio ad diem Sabbathi septimam; sed cum hac die ob plurima negotia haberi non potuerit, deum prorogata fuit ad diem Martis decimam septimam mensis, & anni currentium.

Interea die Veneris sexta mensis Septembris, eodem anno millesimo septingentesimo vigesimo in loco publicis collationibus synodalibus designato sub tempore inchoandæ collationis personaliter constituti nobiles Stephanus Laskoushi sacre Regiæ Majestatis secretarius, notarius apostolicus, senior confraternitatis Staupigianæ Leopoli. & Joannes Czesnikoushi ab eadem confraternitate deputatus, una cum reliquis jam alias supra insertis ecclesiasticis, a quibus professio emittenda desiderabatur, eandem sic ut supra præscriptam in manibus Illustrissimi, ac reverendissimi domini nuncii apostolici, & præsentis synodalis

Concilior. Supplem. Tomo VI.

A publice emisserunt, manibusque propriis in instrumento professionis Fidei nomina sua inscripserunt.

Die vero Jovis duodecima mensis, & anni eorundem, pro synodo præsentis personaliter adveniens ad Civitatem Zamoscen. Illustrissimus, & reverendissimus dominus Laurentius Drucki Sokolinshi archiepiscopus Smolenscen. Severien. &c. Ritus Græci uniti, successive die decima quinta mensis ejusdem, professionem Fidei juxta formam recordatæ memoriæ Urbani VIII. pro orientalibus præscriptam, pariter in manibus supradicti Illustrissimi, ac reverendissimi domini nuncii Apostolici ac præsentis clare, distincte, ac verbis disertis emisit, ipsamque formam hujusmodi professionis a se emissæ in separato folio sibi porrectam manu propria subscripsit.

Sessio Quarta.

Die Martis, quæ erat decima septima mensis Septembris juxta novum Calendarium, eodem anno, congregatis iterum in eadem ecclesia Ritus Græci uniti Zamoscen. iis, qui synodo interesse debebant, celebrataque ab Illustrissimo, & reverendissimo domino Josepho Levichi episcopo Chermenii & Betzenii, Archimandrita Zidyczynii missa, prælatus Illustrissimus, ac Reverendissimus dominus nuncius apostolicus, & præsidens synodalis iterum præmissis Orationibus, & Hymno: *Veni Creator &c.* juxta Riturum, & præscriptum pontificalis Romani; urgente promotore synodi lectionem adorum, seu decretorum synodali, eadem publice legi mandavit, prout clara, & intelligibili voce ex suggestu lecta sunt, de tenore tali, ut sequitur.

Decreta synodi provincialis provinciæ Ruthiæ, ritus Græci uniti, præsentis Illustrissimo, ac reverendissimo domino, domino Hieronymo Grimaldo archiepiscopo Edessino nuncio apostolico in regno Polonia, a sanctissimo domino nostro domino Clemente papa XI. necnon sacra congregatione de Propaganda Fide specialiter deputato, die Lunæ XXVI. mensis Augusti inchoatæ, aliis vero sequentibus diebus mensium ejusdem Augusti, & Septembris anno domini millesimo septingentesimo vigesimo continuatæ, ac celebratæ Zamoscii.

TITULUS I.

De Fide Catholica.

Sancta hæc synodus, ut fides, quam in prima Sessione professæ est, firmius ab omnibus teneatur, ac felicius, Deo adjuvante propagetur, sacrorum canonum vestigiis inherendo, statuit, ut formulam, quæ a sancta Romana ecclesia (cujus exemplo prava omnis disciplina profiligatur) (a) ad quam, omnem necesse est convenire ecclesiam, & in qua semper ab iis, qui sunt undique, conservata est ea, quæ ab Apostolis est, traditio: Eiusdemque sanctæ Romanæ ecclesiæ nomine a sanctæ memoriæ Urbano VIII. Græci Ritus catholicis præscripta est, quæ

ANNO
CHRISTI
1720.

(a) *Ess.*
24. c. 12. de
Refor.

(b) *S9. in*
Bullar.

(c) *Can.*
qui Episco-
pus dist. 28.
diurn.

Rom. Pont.
cap. 3. tit. 6.
Trid. sess.

24. cap. 1.
de Reform.
Greg. XVI.
Const. 6.

(d) *Pius*
IV. Const.
29.

(e) *Canon*
quamquam
dist. 23.

quæque pro faciliori omnium captu in linguam Vernaculam versa, & typis mandata est, omnes profiteri teneantur non solum il, quos sacrum concilium Tridentinum id præstare jubet (a). Provisi scilicet de beneficiis quibuscumque curam Animarum habentibus in manibus ordinarii, sive ipsius officialis; verum etiam reliqui omnes, quibus constitutione (b) sanctæ memoriæ Pii IV. idipsum præscriptum est, si nimirum, quos promoveri contigerit ad episcopatum in manibus illustrissimi metropolitani, ante consecrationem; prout hæcenus observatum est (c) religiosissimi abbates, & Archimandritæ, antequam benedicantur juxta Ritum orientalis ecclesiæ (d) illi etiam, qui sacris ordinibus initiandi sunt ante ordinem susceptionem. (e) Ludimagistri denique, ac alii quicumque ad aliquos gradus in universitatibus promovendi, in manibus reverendissimi episcopi. Præterea statuit, ut omnes utriusque sexus regulares eandem professionem emittere debeant in manibus ordinarii, vel alterius personæ ab ipso designandæ, intra tres menses a die promulgationis præsentis synodi; il vero, qui deinceps sive in virorum, sive in mulierum monasteriis professionem in ordine emissuri sunt, non expectato trium mensium spatio, eandem Fidei professionem statim ac in ordinem cooptabuntur, emittant, atque ita servetur in perpetuum. Quod si per negligentiam id facere omiserint, præterquamquod gravis culpa rei censebuntur, reverendissimi episcopi fructus ecclesiarum non faciant suos, sed eos restituere teneantur. Religiosissimi autem Archimandritæ, & venerandi presbyteri a beneficio, vel officio deponantur; si vero, quos post hujusmodi confessionem, perjuros, ac desertores inconfutibilem Jesu Christi tunicam scindere compertum fuerit, sanctæ sedi per Metropolitanum, si episcopi fuerint; Si vero monachi, aut presbyteri ad locorum ordinarios deferantur graviter puniendi.

Quoniam corde creditur ad justitiam, teste Apostolo; ore autem confessio fit ad salutem; neque ulla est causa, cur prohibeamur aperte profiteri quod credimus; statuit ac decrevit sancta synodus, ut symbolo Fidei, ubicumque imprimeretur in posterum, aut recitabitur, tam publice, quam privatim, addatur particula illa: *Filioque*; qua processio Sancti Spiritus a Patre, & Filio designatur. Qui secus facere per malitiam deprehensus fuerit ad ordinarium tanquam suspectus de schismate deferatur.

Eadem de causa, & ad demonstrandam sinceram membrorum cum Capite conjunctionem, consuevit etiam, ac præcepit, sub penis arbitrio ordinarii infligendis, ut ubicumque in sacris Dyptichis commemoratio Romani pontificis facienda erit, præsertim vero tempore sacrificii missæ in translatione oblatoarium, fiat claris, & expressis verbis quibus alter, quam Romanus universalis episcopus designari non possit.

Præterea nemini cujuscumque status, & conditionis sit, qui catholicam Fidem professus fuerit, liceat ad extraneos pastores, eorumque ecclesias, sive suscipiendorum sa-

cramentorum, sive devotionis causa accedere, ne videatur activam cum iis, qui foris sunt, communionem habere; alias ordinarii contra ipsos procedant, tanquam suspectos.

Sancta hæc synodus damnat, & anathematizat impiam, & ubique reprobaram Philippi heresim, omniaque ipsius Affectarum horrenda dogmata, ac nominatim ea, quæ sequuntur.

I.

Distinctæ sunt trium personarum divinarum nature.

II.

Non alia fuit statura corporis Christi in utero Mariæ, quam in Cruce.

III.

Cruces argenteæ sunt illicitæ, quia Christus in ligno affixus expiravit.

IV.

Nullum est Eucharistiæ sacramentum, nullum sacrificium, quia jam sunt antichristi tempora.

V.

Nullum est sacramentum poenitentiae, nec Extremæ Unctionis, nec ordinis.

VI.

Quicumque baptizandus, in aquam non immergitur, Paganus est.

VII.

Signum Crucis integra manu expressum est lignum Antichristi.

VIII.

Libros non scriptos, sed impressos legere nefas est.

IX.

Aqua benedicta non est salutaris.

X.

Mahometanorum Fana, ac Synagogæ Judæorum sunt ecclesiis anteposendæ.

XI.

Matrimonium contrahere non est necesse, sed sat est cum uxoris conjunctissime vivere.

Quia vero gravissimo cum animi dolore intellexit virus hoc serpente inter aliquos Græci ritus Fideles, quos, & ipsi latini nonnumquam fovent; statuit primam, ut ad depellendam tantam perniciem, implore-
au-

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

auxilium, & auctoritas sanctæ sedis. Deinde serio injunxit, ut ordinarii procedant contra suos diocesanos, quos vel hæresim ipsam profiteri, vel hæreticos fovere competerint, eosque non solum removeant a consortio cæterorum Fidelium; verum etiam aliis statutis a jure, & Reipublicæ constitutionibus poenis coercant, & deterreant; si quis autem ex latini ritus Fidelibus talia præsumpserit, deferatur ad proprium ordinarium, cujus erit partes sibi commissas ad sacrorum canonum præscriptum diligenter implere. Quod si is negligentior (quod haud credibile est) ac remissior visus fuerit prævi omnibus humanitaris, ac fraternæ charitatis officiis, ad Sanctissimum deferatur.

Cum homines ita sint ad malum propensi, ut etiam his rebus, quæ ad Dei gloriam augendam, & religionem catholicam, liberalesque artes diffundendas inventæ sunt, non sine magno animarum detrimento aliquando abutantur; præsens synodus vestigiis patrum sacri concilii Tridentini inherens, statuit primo, ut libros quosvis ad Phléra, exorcismos, superstitiones, divinationem, ac magiam quomodocumque spectantes nemo amplius, sub poena excommunicationis ipso facto incurrere, retinere, ac legere possit. Deinde præcipit ut nemo impostorū sine approbatione, & licentia loci ordinarii libros aliquos edere, atque imprimere, vel a finibus schismaticorum ad nos inferre, ac retinere audeat, & præsumat. Ut autem hoc periculum magis avertatur, præscribit, ut libri, qui jam impressi sunt, si correctione indigeant, & corrigi possint, corrigantur, & ipsorum lectio tandiu fidelibus inhibeatur, donec fuerint correcti: sin minus omnino prohibeantur sub poenis excommunicationis tam contra legentes, & retinentes, quam contra inferentes in regnum abque licentia ipsius loci ordinarii. Prohibet insuper synodus venditionem, & distractionem eorundem librorum, qui sine approbatione ordinarii hæcenus impressi fuerant, quosque non examinentur, & approbentur. Eorum vero, qui jam sub prælo fortasse sunt, editionem suspendi jubet. Placuit tamen, ut missalia, ritualia, breviora, diurnalina, ac pontificalia ab ordinariis approbati non possint, nisi conformia sint editioni, quam synodus ipsa fieri jussit, & sancta sedes probaverit.

TITULUS II.

De prædicatione verbi Dei, & Catechismo instituendo.

Cum sine fide impossibile sit placere Deo. (a) Fides autem ex auditu, auditus autem per verbum Christi (b); quod porro verbum sine prædicatione audiri non potest, proindeque populum latet & finis, ad quem quisque creatus est, & ratio cum assequendi: idcirco sancta hæc Synodus jubet, ut venerabiles parochi populum sibi commissum diebus saltem dominicis, & festis solemnibus, pro suo, et ipsius populi capto, pascant verbo Dei, docendo quæ scire o-

Concilior. Supplem. Tomo VI.

mnibus necesse est ad salutem, eique annunciando cum perspicuitate sermonis verba, a quibus declinare, et virtutes, quas sectari oportet ad evadendam poenam æternam, et coelestem gloriam consequendam (c).

Cæterum, quia experientia compertum est lacte potius huic populo, quam solido cibo opus esse, ideo statuit, ut quilibet parochus singulis diebus dominicis post evangelium, ac etiam alio opportuno tempore, quando populus frequentior erit in Ecclesia, doceat ipsum quæ scire debet, ut salvus fiat ex catechismo; quem si minus memoria tenebit prælegere poterit. Hanc autem adeo necessariam christianæ doctrinæ explicationem præsens synodus per viros ab illustrissimo Metropolitano deputandos, componendam, imprimendam, ac omnibus parochis distribuendam esse censuit.

Si quis autem, cui animarum cura commissa est, hoc officium non legitime impeditus prætermiserit, quoties negligentia a decano loci convictus fuerit, toties decem Ruthenorum multa puniatur, applicanda ecclesiæ, cui præfuerit; præterea si negligentia crebrior erit, ac parochus tribus mensibus ab episcopi monitione muneris suo defuerit, ab officio suspendatur, aliisque poenis arbitrio ordinarii plectatur.

Porro cum nemo non videat, quam turpe sit, & periculosum, si qui cæteris præire, viamque salutis monstrare debent, eam ipsi nesciant; (d) Statuit sancta synodus, ut præter catholicismum ad instructionem populi, alter edatur cura, & studio ipsius illustrissimi Metropolitani ad erudiendos parochos lingua vernacula, atque eis constituto certo, ac moderato pretio distribuatur. Ne vero labor hic, ac studium inutile sit, sciant venerabiles parochi se quater singulis annis a viris, quos ordinarii deputaverint, examinandos esse, super illius lectione, & profectu, graviterque puniendos, si negligentes deprehensi fuerint.

Noverint autem reverendissimi episcopi officium prædicandi, instruendique populum ita ad parochos pertinere, ut sibi, quos posuit Christus attendere universo gregi (e) ejusmodi cura in primis commissa sit; quapropter nisi saltem sedulo vigilant, & dent operam, ut per parochos, quos sibi coadjutores assumunt, hæc omnia diligenter, ac fideliter adimpleantur, de ipsorum manibus animas Jesu Christi Sanguine redemptas potissimum requirendas esse.

TITULUS III.

De Sacramentis, eorumque administratione.

Cum in ecclesia Dei nihil sanctius, aut utilius, nihil excellentius, aut magis Divinum habeatur, quam Sacramenta ad humani generis salutem a Christo Domino instituta; Parochus, vel quisvis alius sacerdos, ad quem eorum administratio pertinet, meminisse in primis debet, se Sancta tractare, ac quovis fere momento ad tam sacrum ministerium implendum paratum se esse oportere tum corpore, ob commoditatem re-

X 2

cur-

ANNO
CHRISTI
1720.(c) Trid.
sess. 5. cap.
2. de Re-
form.(d) S. Ber-
n. serm. 76.
in Cantis.(e) Act. 10.
vers. 38.
Trid. sess. 6.
cap. 2. de
Reform.(a) D.
Paul. ad
Rom. 11.
(b) D.
Paul. ad
Rom. 10.

ANNO
CHRISTI
1720.

currentium, tum spiritu, per vitæ munditiam, & honestatem.

Iraque quicumque parochiale officium, exercuerint, in suis Ecclesiis, quantum fieri potest, semper resideant, ut fidelibus spirituali auxilio indigentibus præsto adesse possint, & si consilii sibi fuerint alicujus mortalis peccati, sacramenta administrare non audeant, nisi præmissa confessione, vel saltem si copia confessarii defuerit, elicto contritionis actu; ne sacramentum ipsi ministro in sacrilegium vertatur. Sobrii omni tempore sint, ne sese periculo exponant invalide, vel saltem illicite sacramentum administrandi; intentionemque eliciant faciendi quod Christus jubet, & facit ecclesia ad maiorem Dei gloriam, atque animarum salutem. In ipso actu administrationis, omnis gravitas, & modestia in vultu, & in verbis; omnis mundities, nitor in vestibus, & vasis sacris eluceant. Formam sacramenti distincte, & devote eodem tempore proferant, quo materia ab eis adhibetur, neque unam, vel alteram mutant, neque alterutram, vel dubia, vel probabili umquam utantur, relicta certa, & tutiori; namque hoc pacto lethalem culpam admitterent.

Si quis autem ad sacramenta administranda vocatus vel officio fungi tardaverit, vel aliquid commiserit a sanctitate, & puritate sui ministerii alienum, graviter ab episcopo puniatur; gravissime vero, si quem ipsius negligentia absque Baptismo, sacra Confessione, sacro Viatico, aut extrema Unctione e vita migrare contigerit.

Ut fideles majori cum pietate, ac reverentia, uberiusque fructu sacramenta suscipiant, monet synodus, ac magnopere hortatur parochos, ut antea quam ea administrarent, ipsorum usum, vim, efficaciam, & quem ad finem a Domino Jesu Christo fuerint instituta, fideli populo, pro cuiusque captu explicent, sacraque documenta ex his omnibus eruant, quæ ad mores recte formandos pertineant. Quod potissime opportunum erit, tum in Baptismo, revocando in memoriam præsertim, quomodo & ipsi renati, sanctam illam Professionem emisserint, cui conformem vitam ducere debent; tum in administratione Viatici, & extremæ Unctionis, quo tempore ex ipso hominis morituri conspectu, major in adstantibus compunctio, & attentio excitatur, ac tandem in matrimonio, posita præ oculis contrahentium æternitate vinculi, vi juramenti conjugalitatis, perjurii gravitate, ac proli in timore Domini educandæ necessitate.

Laudabilis, ac sancta a primis ecclesiæ sæculis fuit consuetudo in sacramentorum administratione, aliquas adhibere caeremonias, quibus eorum effectus significatur, & populo quasi ob oculos ponuntur, ut exci-

capit, ut uno, eodemque Rituali, nihil ei addendo, nec quidquam ex eo detrahendo ecclesiæ nostræ Ritus utantur. Id autem Rituale Illustrissimus Metropolitaneus componi, & a sancta Sede approbatum imprimi, ac distribui æquo pretio, pro suo Pastoralis studio curabit.

Cum in omnibus rebus ad pacem, & tranquillitatem conservandam, certus ordo sit constitutus, neque conveniat quemquam in alienam messem falcem immittere, sed unusquisque super gregem sibi creditum vigilare debeat; sancta synodus inhaerendo sacro Trid. concilio (a) districte præcipit; ut nullus sacerdos cessante periculo mortis, & citra necessitatem extra limites suæ parochiæ, aut etiam in sua parochia alienis parochianis latini potissimum ritus Sacramenta administrare præsumat, sine licentia proprii parochi. Qui secus fecerit ab officio suspendatur, aliisque gravioribus poenis plectatur, arbitrio ordinarii.

Tandem, quia temporis hujus calamitas monet, ut aliquid de administratione Sacramentorum sæviente peste dicatur, præcipit sancta synodus, ac decernit, ne parochi deserant suas ecclesias ob periculum contagiosis, sed apud ipsas fideles resideant eo majori cum diligentia, quo gravior est & frequentior spiritualis Fidelium necessitas. Id autem alacrius præstabit, si immensam illam charitatem consideraverint, qua Deus dilexit animas ipsorum curæ concreditas, exemplumque sibi imitandum proposuerint, Christi Domini Salvatoris, qui Animam posuit pro ovibus suis.

S. I.

De Baptismo.

Persuasum est huic sanctæ synodo, neminem ignorare materiam sacri Baptismatis, quod est quasi janua Christianæ vitæ, ac cæterorum Sacramentorum fundamentum non aliam esse, quam aquam puram, & naturalem; formam autem, in prolatione horum verborum, quibus (b) utimur, consistere; baptizatur servus, vel serva Dei N. in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen. Verum quoniam intellexit, nonnullos ter repetere dictionem illam, Amen, & hæc adhibere verba: baptizatur servus Dei in nomine Patris Amen, in nomine Filii Amen, in nomine Spiritus sancti Amen; ne aliqua inde oriatur offensio, neve quisquam videatur dum personas ita distinguit, Trinitatem Essentiæ admittere; (c) præcipit, ut nemo posthac alia utatur forma, quam ea, quæ præscripta est, & ab Eugenio IV. Summo pontifice olim approbata fuit (d).

Cæremoniæ in ejusdem Sacramenti administratione nullæ adhibeantur, præter eas, quæ a majoribus nostris institutæ, nobisque traditæ, in orientali ecclesiæ servatæ fuerunt, ac in novo Rituali edendo exprimentur, reliquas temere introductas, & in Ritualibus quibusdam forsitan scriptas, aut impressas præfens synodus reticiendas omnino esse decernit.

Pa-

ANNO
CHRISTI
1720.

(a) Sess.
14. de Reo
form. cap.
9. sess. 24.
cap. 13.

(b) Cap. a.
de Cognat.
Spir. in 6.

(c) Quo-
alias A-
driani an-
guebant ec-
cl. in 1.
mensione

(d) Eugen.
in De
cret. pro
Armen.

ANNO
CHRISTII
1720.

Parochi sunt ordinarii Baptismatis ministri, vel ab iis delegati sacerdotes. In casu tamen necessitatis, non modo sacerdos, vel diaconus, sed etiam laicus, & mulier baptizare potest. Quamobrem sancta synodus attente consideranti quantopere Sacramentum istud ad salutem necessarium est, visum fuit monere, & hortari parochos omnes, ut plebem, ac praesertim obstetrices foeminas doceant, quid quid est necesse ad hoc Sacramentum non solum licite, sed etiam valide administrandum, ne contingat ipsorum negligentia, ut parvuli minime renati ex aqua, & Spiritu sancto non intrent in Regnum Caelorum. Ceterum noverint, si recens natus infans, aut etiam adultus ab extraordinario ministro baptizatus mortis imminens periculum evaserit, ad ecclesiam deferendum esse, ut sacrae caeremoniae adhibeantur.

Quod si prudens dubium subsit Infantem non fuisse baptizatum, ex conditionis formula baptizatur: *Si est baptizatus servus Dei N. iterum non baptizetur, & si nondum est baptizatus, baptizetur &c.* Id ipsum fiat, quando infans expositus appensum collo scriptum habet, quo baptizatus significatur, & tamen re diligenter perquisita, adhuc dubium est, utrum baptizatus fuerit?

Si acciderit, ut ritus nostri presbyter infantem latini ritus, vel necessitate impellente vel proprio paracho permitte, baptizaverit, praecipit S. synodus, ut ipsi Sacramentum confirmationis non conferat, sed lecto evangelio, a reliquis sacris caeremoniis abstinere, nomenque baptizati, ut infra praescriptum erit, in libro baptizatorum referat, & testimonium de baptismo a se collato ad parochum latinum infantis mittat, ut libro baptizatorum illius ecclesiae pariter inscribi possit. Si secus fecerit, graviter puniatur arbitrio episcopi.

Quamquam sacris canonibus jam pridem prohibitum sit parochis, ne conferant baptismum in aulis, cameris, aut aliis privatis domibus, excepto casu necessitatis: (a) ratio tamen, & constitutio climatis nos inducit, ut tantisper cum ipsorum infantium, tum ministrorum gratia a legum rigore declinemus. Quare sancta synodus praecipit sub poenis arbitrio ordinarii, ut si infans natus fuerit in loco, ubi ecclesia parochialis sita est, ad ecclesiam omnino deferatur: Sin minus liberum sit parochis accedere ad domos privatas tempore hyemis, quia aliquando ex distantia locorum, frigoris, temporumque inclementia infantis vita in discrimen adduci possit.

Unum dumtaxat patrinum, & unam matrinam pro baptismo, ac unum patrinum, vel unam matrinam pro confirmationis Sacramento parochi admittant, quos noverint ita esse fidei fideliorum gnaros, ut eos, quos e baptismo susceperint, vel in confirmatione teneant, praecipit, & moribus Christianis imbuerent, partemque sibi impositas adimplere possint. Quamobrem admittendi non sunt infideles, Haeretici, Schismatici, Excommunicati, nondum baptizati, publice criminosi, infames, amenes, & qui pubertatis annos nondum at-

tigerunt. Doceantque parochi cognitionem spiritualem, quae matrimonium impedit, & dirimit, hoc nomine contrahi inter suscipientes ex baptismo, & confirmatione, ac baptizatum, baptizatique Patrem, & Matrem tantum. Quod si plures baptismum interfuerint, Parochus antequam ad illud conferendum accedat, diligenter ab iis, ad quos spectabit, sciscitetur, quem, vel quos elegerint, ut baptizatum ex sacro Fonte suscipiant, ut inter eos tantum, quos designaverint, cognatio contracta intelligatur, Ceteri vero pro Testibus habeantur, quamquam ipsummet baptizatum tegerint (b).

Licebit quidem parochis quemadmodum in orientali ecclesia ad haec usque tempora, ipsis licuit oleum Catechumenorum consecrare, sed unusquisque eorum caveat diligentissime, ne oleum olivarum ad illud conficiendum sibi desit. Qui autem a decanis ipso carere comperti fuerint, ad episcopos deferantur graviter puniendi.

Tanta eucharistiae sacramento veneratio debita est, ut infantis recens baptizati linguam Christi Sanguine intingendi consuetudinem antiquissimam, & haecenus in ecclesia dumtaxat orientali retentam, censet sancta synodus, esse tollendam, dummodo id sine scandalo fieri possit.

Denique librum habeant parochi peculiarem pro Baptismo, in quod describant nomina, ac cognomina patris, & matris infantis baptizati, necnon patrini, ac matrinae, diemque, & annum collati baptismi, hoc pacto: *Die Mense Anno Ego N. parochus ecclesiae N. baptizavi N. filium N. N. legitimorum Conjugum, natum die Patrinus fuerunt N. N. eundemque baptizatum, confirmavi. Patrinus fuit N. Quod si partus illegitimus fuerit, scribatur: baptizavi N. ex incertis parentibus natum: nisi parentes ipsi partum pro suo agnoscant, velintque nominatim exprimi. Hunc autem librum quilibet relinquere teneatur suo successor, itaut perpetuo maneat apud ecclesiam; si secus per parochos ipsos factum fuerit; muldentur poena aliqua pecuniaria, aliisque arbitrio ordinarii.*

S. II.

De Confirmatione.

Sacramentum Confirmationis a Christo Domino institutum, quod parochi in Orientali ecclesia extraordinario Jure, & delegata ab episcopo facultate, ex apostolicae sedis dispensatione statim post baptismum administrare solent in genere visibilium signaculorum, Sacrosanctum est, ut ipse baptismus (c) illudque nefas est iterare, propterea quod indelebilem characterem in anima imprimit.

Sacrum Chrisma ex oleo, quod nitorem, significat conscientiae, & balsamo, quod odorem significat bonae famae per episcopum benedictio, (d) materia est remota hujus Sacramenti. Quare si quid aromatatum, aut aliorum liquorum fragrantiae causa additur, dili-

ANNO
CHRISTII
1720.(b) Trid.
sess. 24. de
de Res. cap.
II.[a] Clem.
antic. de
Bapt.(c) Aug.
gust. contr.
Petil. 104.(d) Cons.
Florent. in
Decreto
Aug.

ANNO
CHRISTI
1720.

diligentissime curandum est, ut maxima pars christiatis semper sit oleum balsamo mixtum. In ipsa vero Confirmandi Unctione, quæ est materia proxima, servetur ritus, quem hæc ecclesia nostra servavit.

Forma, quam probata, & schismate ipso antiquiora laudant Eucharologia, hæc est: *Signaculum domi Spiritus Sancti. Amen*: eaque semel dumtaxat simul cum ipsa unctione proferri debet. Quoniam vero in nonnullis libris Leopoli editis inscripta est forma diversa ab ea, qua Ecclesia utitur, nempe: *Signaculum, & donum Spiritus Sancti*. Censuit synodus huiusmodi libros vel corrigendos esse ab ordinariis, vel supprimendos.

Episcopi quotannis in Coena Domini tantum christiatis conficiant, quantum unius annis spatio confirmandorum necessitas postulare poterit. Confectum vero parochi aut per se ipsos, aut per decanos ab episcopo accipiant: eoque accepto, veteri non utantur; sed hujus reliquias in mundo lapide, aut latere decenter comburant, cineresque in Sacramentum projiciant.

Cum autem Sacramentum Oleum post aquam benedictum est, non sit simplex, & nudum unguentum, sed Christi Charisma, & Spiritus Sancti præsentia Divinitatis illius effectivum, ut ait Divus Cyrillus Hierosolymitanus (a) idcirco cavendum est, ne ulli irreverentiæ exponatur, neque in vitreis, testaceis, aut cupreis, sed in argenteis, aut stanneis vasculis, & in decenti ecclesiæ loco, nunquam vero in privatis ædibus afferretur. Qui secus fecerit, puniatur multa pecuniaria ecclesiæ applicanda, aliisque poenæ arbitrio ordinari.

S. III.

De Eucharistia.

Cum materia hujus Sacramenti in ecclesia Orientali sit solus panis triticeus fermentatus, & vinum de vite (b) distillatum præcipit Sancta synodus, ut Sacerdotes non alium panem, nec vinum adhibeant sub poenæ suspensionis a Divinis, amotionis a beneficio, aliisque arbitrio episcopi infligendis. Præstaret autem, ut quilibet sacerdos panem conficeret in suis ædibus, ne, si forte cœnaretur, præsertim apud Judæos, ut sæpe contingit, aliquid admixtum haberet, quod Sacramentum saltem illicitum reddat.

Diligenter etiam cavendum, ne vinum, quod ex uvis expressum esse debet, vel acidum sit, vel corruptum, aut aliis liquoribus, quod apud Judæos potissime accidit, mixtum. Formam vero Consecrationis panis in his verbis: *Hoc est Corpus meum, quod pro vobis frangitur*: Et Consecrationis Calicis: *Hic est Sanguis meus novi Testamenti, qui pro vobis, & multis in remissionem peccatorum effunditur*: contineri, profiteretur sancta synodus, prout universalis ecclesia dudum in sacro Florentino Concilio professæ est.

Quamquam particula panis, quæ ponuntur, & offeruntur circa hostiam sacerdotis,

in honorem Disparæ, aliorumque Sanctorum, pro consecratis haberi non possint, si desit in Sacerdote intentio eas consecrandi; Quia tamen schismatici, aliique nonnulli putant eas consecrari non oportere, idque in pluribus Missalibus notatum est: sancta synodus statuit, ac decernit, ut imposterum omnino consecrari debeant, ac in ipsius populi communionem distribui.

Esti apud Orientales perpetuo servata, fuerit, & nunc etiam servetur consuetudo admittendi infantes, & pueros rationis expertes ad Sacram Eucharistiam, quæ semper fuit tamquam cibus, & potus spiritualis, quo in Christo renati, viam hanc spirituales alere, confortare, & conservare possunt: Cum tamen certum sit parvulos usu rationis carentes nulla necessitate obligari ad sacramentalem Eucharistiæ communionem, siquidem in illa ætate amittere non potuerunt gratiam acquisitam per lavacrum Baptismi; (c) sancta synodus statuit ob reverentiam tanto Sacramento debitam, ut ii posthac ad sacram Communionem, si ea privari sine scandalo possint, non ante admittantur, quam ipsos diligenter examinatos, & instructos, ejus ætatis, & discretionis esse compertum fuerit, ut judicare possint Corpus Christi.

Usam, si quibus in locis adhuc viget, consecrandi majorem hostiam, feria quinta Coenæ Domini, eamque sanguine Dominico imbuendi, & conservandi per totum annum, ut inde distribuat pro infirmis, sancta synodus gravissimis rationibus mota, sublato omnino esse voluit. Cæterum pro infirmis parochi consecrent particulas panis, easque singulis octo diebus, aut saltem quindecim renovent, gravissime puniendi, si secus fecerint.

Porro quotiescumque sacra Eucharistia ad infirmos deferenda est, si domus ipsorum non longe ab ecclesia distat, deferatur publice per Sacerdotes indutos sacris vestibus, & referatur cum omni reverentia, & timore, ac candelis semper accensis. Quod si ægroti domus longius distat a loco, ubi sita est parochialis ecclesia, liceat parochis, sacram communionem occulte deferre in aliquo decenti vasculo vel argenteo, vel stanneo, huic tantum usui specialiter destinato, ita tamen, ut secum candelas saltem habeant, & stolas, quibus Eucharistiam ægroti porrecturi utantur; pariter puniendi arbitrio episcopi, si contra fecerint (d).

Statuit præterea sancta synodus ad augendum cultum erga venerabile sacramentum Corporis Christi, ut parvula cochlearia, & pyxides, ubi argentæ esse non possunt, stannæ saltem esse omnino debeant, atque ut retineantur clausæ in Ciborio magni Altaris, e cujus conspectu in ecclesiis, quæ sufficientibus proventibus instructæ sunt, lampades perpetuo ardeant; in pauperioribus vero, saltem diebus festis, & Dominicis, a principio usque ad finem missæ.

Ne alicujus scandali, aut infamiae detur occasio, sacra Eucharistia deneganda non est peccatori indigno ob peccatum aliquod secretum, præsertim si ejus notitiam sacerdos communicans ex confessione ipsius peccata-

ANNO
CHRISTI
1720.

(c) Trid.
sess. 21. ca.
4. de
Comm.

(a) Euseb.
eccl. h. 1.
lib. 10.

(b) Eugen.
VI. in Decret.
pro Armen.

[d] Pius
IV. Const.

ANNO
CHRIST
1720.

(a) Matth.
15. v. 16.

catoris Eucharistiam publice petentis habuerit. Hæretici autem, schismatici, excommunicati, interdicti, publice criminosi, manifeste infames, uti etiam meretrices, publici concubinarij, usurarii magni, fortilegi, & alij id generis publice facinorosi homines ad hujus Sacramenti perceptionem admittendi non sunt, juxta Christi præceptum: *Nolite dare Sanctum canibus (a).*

S. IV.

De celebratione missarum.

(b) Cap.
de cele-
brat. Missar.
S. Pius
V. Const. 12.

Tamet si panem tum azymum, tum fermentatum legitimam esse materiam pro Sacramento conficiendo sancta synodus affirmat, & credit; tamen quia certum est quemque teneri hac in re morem, & ritum suæ ecclesiæ fervare. Idcirco statuit, ut sacerdotibus nostri ritus non liceat in azymo consecrare, sub poenis, quibus ecclesiæ latina suis inhibet, ne pane fermentato uti debeant; officij scilicet, & beneficii privatione. (b). Illud etiam synodus prohibendum censuit sacerdotibus, ne quis particulam panis a se consecratas audeat mittere ad ecclesiæ latinam, ut ibidem a latino presbytero in vino ab ipso consecrato intinctæ distribuatur populo ritus Græci: gravissime puniendus, si fecerit.

(c) v. ad
Corinth.
cap. 11.
(d) Laodice-
ren. Canon.
58. Trid.
sess. 22. De
euchar. de ob-
serv. &
evitand. in
celebr. Mi-
(e) Trid.
sess. cit.

Cum ab ipsis apostolorum temporibus fuisse appareat loca specialiter deputata, quo Fideles sacra mysteria celebraturi, accederent: (c) hinc sacri canones sapientissime prohibuerunt, ne in privatis ædibus conficerentur. (d) Quare hæc sancta synodus ipsorum vestigiis inhærens, districte præcipit sub poena suspensionis a divinis, ne quis sacerdos divinum hoc sacrificium extra ecclesiā, vel oratoria ad divinum dumtaxat cultum destinata, & consecrata, seu benedicta peragat sine licentia sui ordinarii, (e) quam porro licentiam ordinarii non ita facile, nec sine magna causa concedant.

Statuit præterea sancta synodus, ut in præparatione missæ, seu Proskomidia commixtio aquæ cum vino per alium non fiat, quam per ipsum sacerdotem, neque in vasculo aliquo separato, sed in ipso calice immediate ante missam æstivo tempore; hyemali vero in ipsa missa, sub hymnum Cherubicum; Proskomidium vero, sive præparationem ad missam quisque faciat sacris indutus vestibus, & immediate ante missam, & in eadem ecclesiā, in qua est celebraturus.

Quoniam moderatus, & ecclesiasticus corporis cultus index est interioris animi, præter pietatem, & compunctionem tanto mysterio dignam, injungit omnibus presbyteris sancta synodus, ut sacrum celebraturi, non fordidis, sed mundis, modestisque vestibus utantur. Insuper isdem præcipit, ut sanctissimum Eucharistia Sacramentum in pixide argentea, vel saltem stannea semper conservent, atque hanc in Tabernaculo decenter ornato bene clauso, & ita aptato, ut inde commode depromi possit, collocent, gravissime puniendi arbitrio ordinarii, si se-

cus facere, aut aliquam irreverentiam erga tam augustum Sacramentum admittere ausi fuerint. Jubet quoque, ut altaria, mappas, urceolos, sacras vestes, ac ornamenta ecclesiæ, cum omni, qua decet, puritate, & munditie conservent. Corporalia mulieribus abluenda non tradant, sed ipsi frequenter purgent; antiqua vero, & usu consumpta apud se non retineant, sed ad decanos ferant, iique ad episcopos, ut comburantur. Mappas etiam, & sacras vestes comburant, nec in prophanum usum convertant, si fuerint ita laceratæ, ut neque refarciri, neque utiles ecclesiæ esse possint. Altaria etiam post peractum sacrificium tela aliqua tegant, ne immunditiam contrahant. Atque hæc omnia decani observari diligenter curent, & si quos negligentes, vel reos invenerint ad ordinarios pro suo munere deferant.

Illud autem potissime statuum censuit sancta synodus, ut mappæ altarium triplices sint, vel una simplex, altera duplicata, & omnes ex lino, atque ut inter duas inferiores, & tertiam superiorem ponatur antimissale: super isdem vero mappis, & antimissale suppositum extendatur corporale; quod omnes imposterum sacerdotes adhibere debebunt, ut majori cum munditie, ac decencia sacrificium conficiatur, & antimissale non ita facile continua attritione teretur. Si quis autem post duos a presentis synodi publicatione, menses, huic decreto haud paruisse, ac corporalia, & mappas haud præparasse compertus fuerit, multam florenorum quinquaginta subeat, quibus emantur corporalia, & alia, quæ necessaria erunt altari ecclesiæ, cui præfuerit.

Quamquam usus spongiarum ad abstergendam patenam antiquus sit in nostri ritus ecclesiā, illum tamen omnino abrogandum censuit sancta synodus, digitoque, prout in latina ecclesiā patenam abstergi jubet; ne spongiis in his regionibus, non bene, ut alibi solet, præparatis, aliquid adhæreat ex pane consecrato, ac Sanctissimum Christi Corpus periculo irreverentiæ exponatur.

Prohibet synodus, ne fiant genuflexiones, seu capitis inclinationes dum transfertur panis oblationis a minori ad majus altare pro conservatione, tempore offertorii; præceptumque parochis, ut populum hac de re moneant, ne periculo idololatriæ exponatur.

Periculosissimum esset ecclesiæ, pessimique exempli fidelibus, si vagabundi sacerdotes, & clerici ad divina in qualibet ecclesiā celebranda indiscriminatim admitterentur; namque inde fieret, ut sceleratissimi, & perditissimi homines in sancta involare, & eaque polluere possent. Idcirco sacris canonibus sæpissime præscriptum fuit, ut nemo peregrinus, nemo ignotus, nemo alienæ diocesis clericus sine literis commendatitiis sui episcopi admittatur (f). Sancta synodus hos canones observari volens, severe præcipit, ne ullus omnino sacerdos tam regularis, quam secularis, nam Latini, quam Græci ritus recipiatur ad celebrationem missæ, & administrationem Sacramentorum sine

ANNO
CHRIST
1720.

(f) Const.
Laod. Can.
41. Chalc.
Can. 13.
Trid. Sess.
22. de ob-
serv. &
evitand. in ce-
lebr. Miss.

ANNO
CHRISTE
1720.

ne literis commendatitiis, sive testimoniis propriis episcopi eo saltem anno concessis. Qui secus fecerint, puniantur poena suspensionis a Divinis per tres menses, aliterque arbitrio ordinarii.

Uniformitas caeremoniarum cum omni modestia, devotione, & gravitate ab omnibus servetur, tam in missis cantatis, quam in lectis, quarum frequens usus omnibus sacerdotibus commendatur. Pro eadem uniformitate in caeremoniis servanda juxta novum rituale edendum præcipit sancta synodus decanis, ut de caeremoniis in visitationibus suis interrogent, & instruant ignaros.

Inhibet sancta synodus gravem ob causam, & abrogat toleratam in orientali ecclesia consuetudinem ad consecratas Calicis species, aquam tepidam effundendi post consecrationem, ante communionem.

In honorem tanti Sacramenti quilibet sacerdos celebrare volens, tenetur sub peccato mortali esse jejunio naturali, hoc est ab ipsa media nocte nihil per modum cibi, aut potus deglutienti, multo magis jejunus a culpa, ne indigne manducans, & bibens Corpus, & Sanguinem Christi, iudicium sibi manducet, & bibat.

Denique quia plures elemosynas, quamvis exiguae sint, a pluribus accipere non licet, & uno tantum sacrificio cunctis satisficere; præcipit sancta synodus sacerdotibus omnibus tum secularibus, tum regularibus, ut accepta aliqua elemosyna missam celebrent pro eo dumtaxat, qui illam contulit, si constat, hac intentione datam fuisse. Cum vero elemosyna offertur, si nimis exigua sit, querant aperte de intentione offerentis, qui, si voluerit, ut missa solum pro se celebretur, aut satisficiant, aut elemosynam respuant. Caveant autem, ne de stipendio missarum ita licitari videantur, ac si de re quamvis prophana ageretur, scientque voluntarias esse Fidelium religiosas oblationes, non rerum divinarum pretium.

Illud denique pro missa Parochiali statuendum censuit Sancta synodus, ut hora certa determinetur pro majori parochianorum commodo. Illas autem generaliter statuit inchoari debere saltem ante meridiem; exceptis vigiliis Nativitatis Christi, & Epiphaniae, die Jovis, & Sabbathi majoris hebdomadae.

S. V.

De Pœnitentia.

Hujus sacramenti, quo si, qui ab accepta justificationis gratia per peccatum exciderunt (a) justificari rursus possint, formam hæcenus in Ruthena ecclesia observari solitam retineri, Sancta synodus jubet, quam consistere profiteretur in iis tantum verbis, quibus sacerdos quasi iudex supra pœnitentem constitutus utitur, scilicet: *Ego absolvo te ab omnibus peccatis tuis*: Cæteras vero preces, quæ vel præmittuntur, vel subsequuntur laudabiles esse, ac retinendas ad ipsius tamen formæ essentiam nequaquam spectare, neque ad ipsius Sacramenti admi-

nistrationem necessarias esse (b) declarat.

A Cam autem ecclesia alias definiverit, materiam hujus Sacramenti in actibus pœnitentis; (c) eisdemque actus in tres partes distingui, contritionem scilicet de peccatis commissis, cum proposito non peccandi de cætero, oris confessionem, qua pœnitens omnia peccata, quorum post diligens examen meminit, atque circumstantias, quæ eorum speciem vel mutant, vel notabiliter aggravant, sacerdoti exponit, ac tandem satisfactionem, quæ tum pro præteritorum vindicta peccatorum, tum ut in posterum ab iis caveatur, imponitur; monet Sancta synodus parochos, cæterosque, quibus animarum cura incumbit, ut de his omnibus, aliisque ad pœnitentiæ sacramentum necessariis populum instruant, & erudiant, ut is cum Deo reconciliatus, fructum hujus sacramenti percipiat.

Quia vero sancta synodus intellexit Sacramentum adeo necessarium non tam sæpe, quam optaret a Fidelibus suscipi, hujusque gravissimi mali binas potissimum esse causas, jejunium scilicet triduanum eidem Sacramento præmittendum, & satisfactionem in *Mono Canonibus* præscriptam, quæ quamvis gravissima sit, & pro publicis dumtaxat peccatis statuta, tamen a Confessariis passim injungi solet pœnitentibus; censuit monendum esse populum, ut ter saltem quot annis, prout in Orientali ecclesia statutum est, in Resurrectione scilicet Domini (quo tempore sub poena excommunicationis id facere tenetur;) in dormitione Deiparæ, & in Christi Nativitate ad sacram confessionem, Divinique Corporis participationem accedat. Ne autem fideles prævia corporis castigatione deteriti ab hoc Sacramento suscipiendo abstineant; scient, jejunium quamquam laudabile sit, non esse necessario præmittendum ad integritatem Confessionis. Præterea noverint Sacerdotes haud expedire, ut deinceps sequantur disciplinam Mono-Canonum, sive pœnitentialium Regularum, quæ pro publicis plerumque peccatis compolite sunt, in satisfactionibus, ac pœnitentiis imponendis, sed sibi licere pro suo arbitrio, ac prudentia determinare, quid pro peccatorum ratione, ac personarum qualitate conveniat.

Ipli presbyteri frequenter confitendo alterutrum peccata sua, fideles non solum verbo, sed etiam exemplo instruant, & accendant, seque antequam sacramentum celebrent, diligenter probeant, ne indigne ad mensam Domini accedant. Quod si conscii sibi fuerint alicujus mortalis peccati, scient se non posse, quantumvis sibi contriti videantur, Sacrificium Missæ Deo offerre absque præmissa sacramentali confessione: urgente autem celebrandi necessitate, si copia confessoris ipsis defuerit post peractum absque confessione sacramentali sacrificium, quamprimum poterint, constentur.

Si quis sacerdos pœnitentis confessionem aut verbis aut signis, conditionem, locum, tempus, vel aliam circumstantiam significando, seu alio quovis modo revelare ausus fuerit, non solum deponatur ab officio sacerdotali, verum etiam ad agendam perpetuam

ANNO
CHRISTE
1720.

(b) Trid. sess. 14. cap. 3. de Pœnitentia.

(c) Decret. Eugen. 1. pro Almo. Trid. sess. 14. cap. 4. §. 6. & 8.

(a) Trid. sess. 6. cap. 24. de Imp. sic &c.

ANNO
CHRISTI
1720.

tuum poenitentiam in arctum monasterium detrudatur.

Caveant etiam sacerdotes sub gravissimis poenis arbitrio ordinarii, ne plurimum simul, sed unius cujusque separatim confessionem excipiant, ne altero alterius audiente peccata sigillum confessionis violetur, & famæ proximi cum adstantium scandalo detraha-
tur.

Qui parochialem ecclesiam non obtinent, etiam si regulares fuerint, confessiones ne audiant, sine episcopi approbatione. Qui contra fecerint, eos ipso facto sancta synodus excommunicationis poenam subire decernit.

Denique, quia minime dubitandum est, quin casuum reservatio majorum criminum horrorem fidelium mentibus incutiat, eosque ab iis committendis absterreat; idcirco præter illos, qui summo Pontifici reservati sunt, eos, quos expedire noverint, ordinarii sibi referent, ac singulis annis promulgent, præsertim si alios pro sua prudentia vel addiderint, vel subtraxerint. Caveant tamen, ne reservationes ita multiplicentur, ut ex eorum multiplicatione auctoritas ipsarum vilescat, neve facultates absolvendi ita restringantur, ut ii, qui in graviora crimina lapsi sunt, a salutari confessionis remedio, seu ex penuria sacerdotum facultatem habentium, seu ex viarum longitudine, ac sumptuum necessitate (a) retrahi possint.

Confessarii vero casus omnes summo pontifici, & episcopis reservatos, scriptos apud se habeant, ne quid per incuriam sibi facultates assumant.

S. VI.

De Extrema Unctione.

a) Synod.
Magunt.
in. 1549.
cap. 26.

b) Concil.
Trid. sess.
24.

S Acra infirmorum unctio apud Marcum, quidem insinuat, per Jacobum autem Apostolum, & Fratrem Domini fidelibus commendata, & promulgata, sacramentum est novi testamenti a clementissimo Redemptore nostro institutum (b) ut quo tempore D

adversarius noster suæ versutiae nervos ad nos perdendos vehementius intendit, firmissimo præsidio nos communiret. Ejus materia est oleum, cujus benedicendi potestatem, multis ab hinc sæculis in Orientali ecclesia sacerdotibus concessam, præfens synodus nequaquam adimendam esse existimavit. Cum autem ejusdem ecclesiae disciplina præscribat, ut quidquid Sacri olei post unctionem infirmi superfuisset, comburi debeat, neque ad alios usus adhiberi, aut pro altero infirmo asservari; caveant parochi, ne sibi materia pro sacramento administrando, oleum scilicet olivarum aliquando desit, graviter ab episcopo puniendi, si eo negligentes fuerint. Censuit tamen S. Synodus plures, si eadem in domo simul periculose ægrotaverint, uti etiam grassante peste, sacro eodem oleo inungere licitum esse; ac proinde quolibet sacerdotem habere debere vasculum vel argenteum, vel stannum, huic dumtaxat usui destinatum, in quo illud decenter benedici, & in his tantum casibus retineri possit.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

A Porro quod ad formam attinet, ea servetur ubique, quæ hæcenus in usu fuit, & est in ecclesia Orientali hisce verbis expressa: (c) Sancte Pater Medice celestis animarum, & corporum, qui Filium tuum Dominum nostrum Jesum Christum misisti sanantem omnem infirmitatem, & a morte liberantem; suam per hanc unctionem servum tuum ab omni corporis, & animæ infirmitate, qua detineatur, & vivifica illum per gratiam Christi tui, precibus Sanctissimæ Domine nostræ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ, & omnium Sanctorum tuorum; quia tu es fons omnium curationum, Deus noster, & Tibi gloriam referimus, cum unigenito Filio tuo, & consubstantiali Spiritu Sancto, nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen. Hæc autem forma, ut juxta præceptum D. Jacobi sacerdotes orent, ungentes eum in Nomine Domini, jungatur unctioni singularum partium, tamquam materiæ proximæ hujus Sacramenti, atque ita verba proferantur, ut eorum pronuntiatio non ante inchoetur, nec finiatur, quam ipsa unctio. Unctio vero applicetur oculis, auribus, naribus, oris, & manibus, quinque scilicet sensibus humani corporis, necnon pectori, unde exeunt pravæ cogitationes, ac pedibus denique, qui in via peccatorum steterunt, prout hæcenus observatum fuit.

Quamquam in Græca ecclesia receptum fuerit, prout aliquando etiam in Latina, ut septem sacerdotes iique, deficientibus, tres saltem advocarentur ad ministrandum hoc Sacramentum, sique omnes & materiam, subministrarent, & formam proferrent; sciant autem pastores plures ea de causa adhiberi solitos sacerdotes, tum ob reverentiam ejusdem, ac gratiæ copiam, quam confert, tum plurium sacerdotum preces effectum sacramenti coadyvent. (d) Qua de causa sancta synodus statuendum censet, ut si septem, aut tres sacerdotes haberi commodè non possint, unus, qui totius ecclesiæ personam gerit, & cujus virtute hoc sacramentum perficitur, illud conferat, ac infirmo ministrat.

Præterea cum cæremoniæ extremæ unctionis in ecclesia Græca longissima sint, præsertim si plures sacerdotes adhibeantur; cæremoniæ vero, ac sacri ritus propter sacramenta, non Sacramenta propter ritus, & cæremonias instituta sint; ne Fideles constituti in articulo mortis, hoc adeo salutifero sacramento ex defectu temporis priventur: statuit, ut tum unus dumtaxat sacerdos illud ministrat, ac præterea jubet describi novum ritum, in quo longiores orationes, evangelia, epistolæ omittantur, qui tamen in eorum dumtaxat unctione adhibeantur, quos in extremis laborare compertum fuerit.

Caveant Sacerdotes, ne, vel sanis, prorsus, vel nulla periculosa infirmitate laborantibus, hoc sacramentum ministrant, sciante infirmo ipsos, si post susceptam unctionem convalescerint, aut convalescere videantur, quoties postea in idem vitæ discrimen inciderint, toties hujus sacramenti subsidio juvari possit (e).

Et quia Satanas invidians calcaneo filiorum

ANNO
CHRISTI
1720.

(c) Apud
Arcud. lib.
5. cap. 5.

(d) D.
Thom. lib.
4. contr.
Genl. cap.
23.

(e) Trid.
sess. 24. cap.
3. de ult.
Unct.

Y

tum

ANNO
CHRISTI
1720.

(a) Concil.
Trid. sess.
24. cap. 2.

rum Dei, multos simplices, quinimo & intelligentes saepe a Sacramento extremae unctionis absterret falsa hac suggestione, quod mortem corporis acceleret; ideo solers parochus quemlibet infirmum praemonere, & docere debet, hoc sacramentum a Domino institutum non solum ad animae (a) alleviationem in angoribus mortis, & ejus salutem, sed etiam ad infirmi corporis sanitatem, si hoc salutis animae expedierit, consequendam, prout ipsa forma supranotata ecclesiae Graecae demonstrat.

S. VII.

De sacris ordinationibus.

Quoniam in nonnullis ad sanctam fidem recentem conversis dioecesebus invaluit quaedam praxis, in collatione minorum ordinum, diversa ab illa, quae perpetuo servata fuit, & adhuc in ecclesia Graeca servatur, tanquam perfecte continens omnia ordinibus minoribus necessaria, materiam, scilicet, consistentem in manuum impositione, ac formam, & quidem quoad lectoratum, iis comprehensam verbis Domine Deus omnipotens, elige hunc famulum tuum, sanctifica eum, & dignare, ut cum omni prudentia & intellectu divinarum verborum tuorum perficiat lectionem, conservando eum in vita immaculata: Quo vero ad Acolytatum, Ostiariatum & subdiaconatum, his verbis expressam: Tu domine inculpatum illum in omnibus conserva, & Domini tuae decorem diligere, sancti Templi tui foribus assistere, & Tabernaculi gloriae tuae lucernam accendere concede, & velut olivam fructiferam iustitiae fruges referentem, in ecclesia tua sancta illum insere. Placuit sanctae synodo, ut illa, quae recens per Petrum Mohyta Metropolitam in Russia Schismaticum, contra Euchologia antiquissima, & contra normam etiamnum in Graecia usitatum inuenta fuit, e medio tollatur, eaque in novo rituali, qua antiqui Graeci usi sunt, restitatur.

Cum vero in collatione diaconatus, & presbyteratus sequens forma in ecclesia Orientali a primæva Fidei Catholica institutione vigeret: Divina gratia, qua semper infirma curat, & ea, quae desunt, adimplet; promoveat N. devotissimum subdiaconum in diaconum, vel N. devotissimum diaconum in presbyterum, ut veniat super eum gratia sanctissimi spiritus, deprecemur pro eo: placuit sanctae synodo, ut haec inviolabiliter servetur. Illud etiam statuendum censuit, ne diacono in presbyterum promovendo hostia, ut a nonnullis solet non consecrata tradatur, sed ea consecrata esse debeat, & in manibus presbyteri committi post fractionem panis, ad id ipsius summptionem. Enim vero hoc esse conformius antiquae disciplinae evincunt tum vetera Euchologia, tum verba, quibus episcopus in traditione hujus panis, uti solet, & debet, ac insuper magis conducit ad munditiam, qua sanctissimum Christi corpus confici, ac tractari debet.

Porro quod attinet ad ministros sacramentorum Ordinationum, scilicet, episcopos; sancta

synodus inhærens vestigiis tum antiquorum, tum recentiorum canonum, statuit, ut nullus omnino subditus etiam proprius, sive archiepiscopus, sive episcopus ordinare possit in aliena dioecesi sine licentia loci ordinarii (b) quamquam vel locus sit exemptus, vel ordinans monasterium aliquod, bona vel residentiam in eadem Dioecesi possideat. Si secus factum fuerit, episcopus ipse ab exercitio pontificalium, ordinati vero ab exercitio ordinum sint ipso jure suspensi.

In propria vero dioecesi neminem promovere pariter audeat alienae dioecesis subditum, sine licentia, ac literis dimissorialibus sui superioris, episcopi scilicet, tam originis, quam domicilii, juxta Constitutionem a S. M. Innocentio XII., quae incipit: *Speculatores*, hac de re editam, aëdibus synodalibus inferendam, & sub poenis in eadem constitutione tam contra ordinantem, quam contra ordinatum praescriptis. Cæterum, quod attinet ad regulares, servari jussit decretum Clementis VIII., quo constitutum est, ipsorum superiores posse suis subditis, qui praediti qualitatibus requisitis ordines suscipere voluerint, dimissorias concedere ad episcopum dioecesanum illius monasterii, in cujus familia ab iis, ad quos pertinent, regulares ipsi ad ordines promovendi, positi fuerint. Quod si dioecesanus abuserit, dimissorias dirigere possint ad quemcumque alium episcopum, dum tamen & causam exprimant, ex qua dioecesanus ordinationem habere non potest, & ab episcopo, qui Ordines contulerit, examinentur circa doctrinam, & ipsi superiores non distulerint de industria concessionem dimissorialium in id tempus, quo dioecesanus abusus esset, vel ordinationes habere non possent.

Cum ab Apostolo moneantur episcopi, ne manus cito cuiquam imponant, ut non communent peccatis alienis, (c) & nihil aliud revera sit, cito manus imponere, quam ut ait sanctus Leo (d) ante ætatem maturitatis, ante tempus examinis, ante meritum laboris, ante experientiam disciplinae sacerdotalem honorem tribuere; unde Teste Divo Chrysostomo (e) ipsi ordinantes participes efficiuntur eorum omnium, quae sic ordinatus peccaverit; merito a sacris canonibus, ac praecipue a S. Tridentino Concilio praescriptum est, ut ordinarii exactissime probent vitam, mores, doctrinam, aliasque ordinandorum qualitates, priusquam ad manum impositionem deveniant (f). Quapropter sancta synodus hanc adeo necessariam ecclesiae disciplinam conservari, ac promoveri cupiens decrevit, ac praecipit, ut praeter Theologum episcopalem, & officialem, qui examini interesse debebunt, eligant episcopi certos examinatores, viros prudentes, peritos divinae legis, ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatores, quibus tam grave munus committi possit; itaque penes cathedram resident, ac juramentum praestent de officio fideliter exercendo. Quia vero sancta synodus jubet, ut episcopi eos dumtaxat sacris initiis ordinibus, quos ipsi examinatores ad tantum ministerium implendum idoneos esse judicaverint; caveant hi, ne spe aliqua, praemio, metu, aut alio

ANNO
CHRISTI
1720.

(b) Concil.
Ant. Can.
22. Trid. sess.
6. cap.
5. de Ref.

(c) 1. ad
Thimot. 5.

(d) Epist.
27. cap. 2.

(e) Hom.
16. in Ep.
ad Thim.

(f) Sess.
23. c. 7. &
24. de Ref.

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

(a) Vid.
Pap. par.
Præn. my
Aug. resp.
6. Sess. 8.
& 9.

(b) Trid.
Sess. 23. c.
5. de Ref.

(c) Osa
4.

alio affectu ducti, vel reiiciendum appro-
bent, vel approbandum reiiciant; sed gra-
viter, prudenter, mature deliberent, re-
ctumque iudicium ferant, ne quem vel indi-
gnum obtrudendo, vel dignum arcendo, Deum,
ejusque ecclesiam gravi injuria afficiant,
ac pro ratione culpæ castigari mereantur. Exa-
minatores autem diligenter investigent, & ex-
pendant genus, personam, ætatem, institutio-
nem, mores, doctrinam, & fidem ordinando-
rum; quorum honestas, ac probitas, quam-
quam in orientali ecclesia comprobata esse de-
beret testimonio confessarii: (a) tamen san-
cta synodus, si hujusmodi consuetudo alicubi
vigeat, eam abrogandam omnino cen-
suit, sacrosque concilii Tridentini canones
ad hanc rem pertinentes ubique observari
jubet.

Illi qui ad ordines assumendi erunt, per
duos menses ante ordinationem suscipien-
dam, adeant loci illius decanum, qui no-
mina ipsorum, ac preces recipiat, eaque
statim ad ordinarium, vel ipsius officialem
deferat, ordinarius autem, aut parochus lo-
ci, in quo promovendus versari solet, aut
alteri, cui magis expedire videbitur, com-
mittat, ut nominibus eorum, qui promove-
ri volunt, publice in ecclesia inter missa-
rum solemnias propositis, de ipsorum ordi-
nandorum natalibus, ætate, moribus, ac
vita inquirere inter populum valeat, & li-
teras testimoniales peractæ se inquisitio-
nis, vel clausus ordinando tradat ad epi-
scopum deferendas, vel ipse ad ordinarium,
seu illius officialem transmittat (b).

Post examen vitæ, ac morum, alterum
instituantur coram episcopo super doctrina,
ac peritiis ordinandorum, vitæque ecclesia-
sticæ ratione, ne de iis merito dici possit,
quod quia scientiam repulerunt, repulsi
sunt, ne Dei sacerdotio fungerentur (c); il-
lud autem quamquam in examinatorum
prudentia, ac iudicio positum sit; potissi-
me tamen versari debet super Sacramentis,
rectaque eorum administratione, aliisque
parochialibus officiis, ut inde appareat or-
dinandos muneri suo satisfacere posse, si ve-
lint. Si quis autem vel illiteratus, vel pra-
vis moribus imbutus ad ordines promove-
rit, suspensus sit ab ordinum collatione per
annum: indigne vero promotus ordinem si-
bi collatum exercere nequaquam possit,
quousque sufficienter eruditus non fuerit,
aut sese correxerit.

Ut autem promovendi ad sacros ordines
majori cum præparatione, ac deliberatio-
ne, magno, & Angelicis humeris formidan-
do, oneri se supponant; præcipit sancta sy-
nodus, ut nullus omnino ordinari possit, qui
non manserit spatio sex hebdomadarum pe-
nes cathedram, quo temporis intervallo,
& spiritualia exercitia sub direttore ab epi-
scopo constituendo in loco aliquo a sæcula-
rius remoto absolvat per decem dies, &
erudiat ante examen coram episcopo, ac
cæteris examinatoribus subeundum super iis,
quæ pertinent ad sacrum ministerium, quod
assumet. Is autem, qui non habebit a dire-
ctore, quem episcopus probaverit, testimo-
nium de absolutis spiritualibus exercitiis,
neque ejusdem directoris iudicio in scriptis
Concilior. Supplem. Tomo VI.

dando fuerit declaratus idoneus ad exa-
men, nedum ab ordine, verum etiam ab ipso
solemni examine reiiciatur.

Si vero quis idoneus repertus fuerit, vi-
sum est sanctæ synodo prohibere, ne contra
ecclesiæ Græcæ morem antiquissimum, nul-
lis servatis interstitiis ipsi ordines conferan-
tur, sed præter lectoratum, ac subdiacono-
natum, qui conferri poterunt eadem ordi-
natione, & die, inter subdiaconatum, &
diaconatum decem dies, itemque decem in-
ter diaconatum, & sacerdotium Interpo-
nantur; ut hoc pacto, ea, quæ fieri potest,
ratione, ac quousque a sancta sede aliud
prescriptum non fuerit, in his Regionibus
servetur disciplina sacrorum canonum, qui-
bus sanctissimæ prescriptum fuit, ut nemo
promoveretur, qui prius probatus non ef-
set in ministerio minorum ordinum, ac di-
gnus existimatus, qui ad altiores ascende-
ret (d).

Nullus præterea sæcularis ordinetur, qui
non habeat titulum perpetuum sufficientis
ecclesiæ, alioquin ille ab exercitio ordinum
suspensus sit (e); episcopus vero, qui ma-
nus scienter imposuit, ad alimenta teneat-
ur erga ordinatum (f).

Quia monstruosum est, quod una ecclesia
plures habeat rectores, sicut plures maritos
una uxor; (g) inhibet propterea sancta
synodus, ne plures ad unam ecclesiam or-
dinentur, nisi vel qua coadjutores, suppo-
sito consensu coadjuti, ac necessitate eccle-
siæ, vel qua vicarii pro arbitrio episcopi,
ubi ita numerosus est populus, ut divinis
peragendis parochus non sufficiat, atque
proventus ecclesiæ sunt adeo pingues, ut iis
etiam vicarius commodè sustentari possit.
Si quis autem qua vicarius his præsuppo-
sitis conditionibus, ad aliquam ecclesiam or-
dinatus fuerit, ita ipsius obsequio addictus
sit, ut illam amplius dimittere non possit
sine consensu ordinarii, qui manus ipsi im-
posuit; alioquin ab ordinum executione
perpetuo suspensus sit (h).

Quamquam in iis, qui ad clerum assumi
debent, non genus inspicendum, sed di-
gnitas, & habilitas examinanda sit; (i)
præstaret tamen, ut ex servis glebæ, sive
subditis, vel nunquam, vel raro eligerentur.
(k) Si quando autem etiam servus, aut
subditus dignus visus fuerit qui promovea-
tur, sancta synodus statuit, ne id fiat, nisi
Dominus consenserit, ac eos, filios, filias
que eorum liberaverit, atque a servitio emi-
serit. (l) Ne vero cuipiam molestia fieri
deinde possit; liberatio, sive dimissio in-
scripto detur, actisque Castrensibus, sive Pa-
latinatus, sive districtus illius, in quo con-
tinetur ecclesia, inferatur.

Illud etiam statuendum censuit sancta sy-
nodus, ut omnes episcopi habeant peculia-
rem librum, in quo describatur nomen, co-
gnomen, patria, ætas, beneficium, seu ti-
tulus ordinatorum, dies denique, mensis, &
annus collatorum ordinum, ex eoque ordi-
natis testimoniales tradantur, in quibus in-
feratur etiam titulus exprimat: (m) ipse vero
liber, cujus in fronte nomen cujuslibet epi-
scopi inscriptum erit, in Cancellaria epi-
scopali perpetuo asservetur, successoribus
tradendus.

(d) Conc.
Sard. Can.
10. Trid.
Sess. 23. c. 4.
de Ref.
(e) Conc.
Chalcedon.
Can. 7.
(f) Cap. 2.
4. & 10. de
Erad.
(g) Jusf.
21. q. 2.
Can. 4.

(h) Trid.
Sess. 23. c.
10.
(i) Synod.
Quinis.
Canon. 33.

(k) Cap.
de servor.
rum tot.
tit. de servo.
non ordi-
(l) Can.
4. post. 82.

(m) Cap.
si episcop.
de Erad.
in 6.

ANNO
CHRISTI
1720.

Quicumque ex nostris fuerit ab Exoticis, & schismaticis pastoribus ordinatus, perpetuo maneat suspensus ab exercitio collatorum ordinum. Nemo vero ex alienis admittatur, nisi ejurato schismate, & facta fidei professione, de qua in prima Sessione actum est.

Noverint vero universi, illegitimos, etatem a Sancto Tridentino concilio præscriptam non habentes, Neophytos, bigamos, insigniter deformes, corpore vitiatos, morbo comitali laborantes, criminosos, infames, usurarios manifestos, suspensos, interdictos, excommunicatos, latrones, caupones, rudes, & ignaros, gula, & ebrietati deditos, peregrinos, & ignotos, obligatos ratiociniis publicis, neque eos, qui sæva exercuerunt, aut aliquem denunciarunt sequuta poena, vel mutilatione, aliosque id genus quibuscumque canonicis impedimentis irrecitios, & obnoxios ad sacros ordines admittendos non esse absque legitima dispensatione, ubi ea opus fuerit, vel nisi alias habiles, & idoneos sese reddiderint.

S. VIII.

De Matrimonio.

Quoniam ritus administrandi hoc sacramentum in nostra ecclesia idem promodum est, qui in ecclesia Latina, proindeque nulla correctione, aut mutatione indiget; non licebit parochis a recepta forma recedere (a).

(a) *Trid.
sess. 24. c.
x. de Ma-
trim.*

Cum autem ecclesia proprius sacramentorum sit locus; præcipit sancta synodus, ne quis sacerdos in domibus privatorum sine expressa Ordinarii licentia quemquam in matrimonium conjungat.

Accessuri fideles ad hoc magnum Sacramentum, quod est in Christo, & ecclesia, non admittantur a parochis, nisi prius sciant omnino Orationem Dominicam, Salutationem Evangelicam, Symbolum Fidei, præcepta Decalogi, septem capitalia peccata, ac cætera Fidei mysteria ad salutem omnino necessaria. Moneantur etiam contrahere volentes, ut non accedant juxta antiquissimum Græcæ ecclesiæ morem, nisi confessi, ac sacra communione refecti, ut uberior sit ejusdem sacramenti effectus & gratia.

Cæterum si quis non habuerit etatem legitimam, vir scilicet, decimumquartum annum completum, foemina vero duodecimum. Si quis mulierem rapuerit, etiam volentem; si quis consanguineus, affinis, aut cognatus in gradu prohibito; si quis mulierem, qua cum nubere vult, polluit ante per adulterium, fidesque inter utrumque intercessit tunc temporis de contrahendo inter se matrimonio, aut etiam in vitam defuncti conjugis aliquid alter ex ipsis machinatus est, altero sciente, consentiente, vel consulente; si quis sponsalia solemniter contraxit cum sorore uxoris, aut uxor cum fratre mariti. Si quis denique alio canonico impedimento teneatur; nullatenus admittatur ad contrahendum, nisi dispensationem ab eo, a quo concedi potest, obtinuerit, aut alias difficultatem, si qua detineretur, fu-

erit. Alioquin si quis sacerdos illos sciens admiserit, non solum amoveatur a beneficio, perpetuoque suspendatur ab ordine; verum etiam detrudatur ad carceres, & aliis poenis arbitrio episcopi puniatur.

Ut autem parochi melius innotescat, an hæc, vel alia hujusmodi matrimonium contrahendum impediant, non audeat assistere, ac sponso copulare, nisi tribus denunciationibus, in ecclesia parochiali, inter missarum solemnias præmissis tribus continuis festivis diebus. Quod si matrimonium contrahere volentes sunt diversarum parochiarum; porochus unius ad matrimonii solemnizationem non procedat, nisi & omnes proclamationes in ecclesia sua fecerit, nullamque intellexit canonicum impedimentum, & similiter parochus alterius omnes tres proclamationes fecisse, & nullum canonicum impedimentum denunciarum fuisse ex testimonio ejusdem parochi certo cognoverit. Illud etiam addendum censuit sancta synodus, quod si matrimonium contrahatur in parochia, in qua fixa est moderna eorum habitatio, brevem moram traxerint, ita ut ibidem non sint satis noti, quamvis ibidem matrimonio jungi possint, tamen in parochia, in qua prius habitaverunt, ubi verisimilius est homines scire, utrum sponsi aliquo impedimento teneantur, denunciationes omnes omnino fiant. Qui secus fecerit sine dispensatione, vel licentia ordinarii ex gravissima tantum causa, & raro concedenda, suspendatur ab officio per triennium, ac alias etiam puniatur, prout episcopos judicaverit (b).

Eo vero minus parochus præsumat conjugere vagos, ignotos, & externos homines, quo majus est in iis polygamie periculum. Quapropter si agitur de matrimonio exterrorum, non admittantur ad matrimonium, neque publicentur Denunciationes, nisi prævio testium examine, confiterit de libero ipsorum statu per testimonium ordinarium, in quorum Decretis respective moram traxerunt, sive advenæ sint, sive in hoc Regno nati, & educati, cum ad hujusmodi effectum pro exteris habeantur. Si vero agitur de personis prorsus a Regno extraneis, quæ nullibi certum, ac fixum domicilium habuerint, ac de ipsorum statu libero, neque fidem ordinarium, neque testes asserre valeant; tales quidem omnino a parochis conjungi non possint, nisi prævio juramento de statu libero in manibus ordinarii, vel ex ipsius commissione, in manibus decani, seu proto-presbyteri præstando (c). Si quis autem falsum jurasse compertus fuerit, ac polygamiam admisisse; tradatur Curiae seculari pro rei gravitate puniendus.

Parochus non audeat ad matrimonium recipere illos, quos conat aliquando vel uxorem, vel maritum habuisse, nisi certo probetur illorum mors vel per testes, vel alias legitimas probationes ab ordinariis recipiendas, ac prævia ipsorum Ordinarii licentia, ac testimonio. Si secus fecerit, amoveatur a Beneficio, ac alias arbitrio episcopi puniatur. Errorem illum inter rudiores etiam parochos fere communem, quod post discessum unius conjugis, & per to-

ANNO
CHRISTI
1720.

(b) *Trid.
sess. 24. c.
x.*

(c) *Instru-
tio a S.
Congreg.
inquisit.
die 30. Au-
gusti 1670.
edita.*

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

tum septennium non comparentis, liberum sit alteri nubere; caveant, & detestentur. Si nullum igitur, his servatis servandis, detectum fuerit impedimentum, sponfos, postquam fuerint ecclesiam ingressi, singulatim, ac specialiter parochus interroget; Utrum venerint libera sua voluntate, & a nullo coacti ad contrahendum inter se Matrimonium? & utrumque affirmative respondentem moneat de indissolubili ejusdem vinculo, de juramenti conjugalitatis, ac fidei servandae obligatione, ac perjurii gravitate, de proli recte educandae necessitate; ac tandem conjungat in nomine Domini.

Cum autem liber, & plenus consensus ad matrimonium potissime requiratur; sciant patres, tutores, domini, alique sub quorum potestate, ac jurisdictione contrahendi degant, si quovis modo, vel eos coegerint, ut contrahant, vel etiam parochum, ut assistat, non praeiussis proclamationibus, aut obstante impedimento; non solum poenam anathematis ipso facto incurrere ob violentiam sacramento illatam; (a) verum etiam excommunicationem papae reservatam, ob metum Christo Domini quoquo modo incussum. Parochos autem hortatur sancta synodus, ut resistendo potestatibus, & iis, qui possunt corpus occidere, non faciant animam suam pretiosiores, quam sacrorum canonum observantiam.

Tandem peractis omnibus iis, quae ad Ratum, & administrationem hujus Sacramenti pertinent, notet parochus diligenter diem, mensem, & annum, ac nomina, & cognomina tam conjugum, quam testium, qui aderunt; praeterea quae distincte exprimat, si denunciations aliquas omisit, aut in privatis aedibus celebravit ex licentia episcopi; si in parochiali, vel alla ecclesia; si dispensatio super aliquo impedimento praestitit; si alter ex sui ipsius, aut episcopi licentia, conjunxit, ut ille etiam, qui facultate sibi delegata conjunxit, libroad id destinato subscribere teneatur; gravissime puniendus ab ordinario, si secus facere depræhensus aliquando fuerit.

Si quis autem presbyter post collatos ordines, matrimonio jungi, aut prima uxore defuncta, secundas incoctas nuptias inire praesumpserit; per episcopos a communione, atque altari arceatur, caprivetur & aliis poenis canonicis afficiatur, ut peregrinam, spuriamque conjunctionem abiciat (b). Praeterea contra seculares dominos, si qui sint, qui talibus patrocinium praestent jure agatur, tamquam contra perturbatores episcopalis jurisdictionis, & canonicæ disciplinae violatores.

TITULUS IV.

De reformatione.

Sancta Synodus reformandis moribus, ac restituendae ecclesiasticae disciplinae operam datura, sese potissimum convertit ad reverendissimos episcopos in Domino congregatos, quos Christus Dominus posuit supra candelabrum, voluitque lucere coram hominibus, ut videntes bona ipsorum ope-

ra, patrem coelestem glorificent. Non enim fieri potest, ut ii, qui a rebus saeculi in altiore sublati locum (c) tamquam speculum a reliquis conspiciuntur, ut sumant, quod imitentur; subditos suos instruant, & ad ecclesiasticam disciplinam amplectendam, ac retinendam excitent, si ipsi sese non praebant exemplum bonorum operum, quae validiora sunt, quam verba, & quibus plenius docetur, quam voce. Itaque vehementer hortatur, ut quod cæteris, praesertim vero parochis, aliisque ecclesiasticis, qui eis cooperantur in salutem animarum pro recta vitae, ac officii ratione praescriptum est, ipsi primi exequantur, ac vitam instituere pergant episcopali munere, quam maxime dignam, sobriam, scilicet, modestam, continentem, frugalem, a luxu, & fastu remotam, a turpi lucro alienam, in pauperes liberalem, in sacra lectione, & oratione assiduam; sanctam denique, & irreprehensibilem, ut ejus esse decet, qui cæteris corrigendis praepositus est, (d) ne de iis aliquando dicatur: & alligant onera gravia, & in humeros hominum imponent; digito autem suo nolunt ea movere (e).

(c) Synod.
Quins.
Canon. 3.

(d) Pau.
lus 1. ad
Timoth.
(e) Mat.
th. 23. v. 4.

TITULUS V.

De Metropolitano.

Cum Metropolitanus respectu suorum, suffraganeorum pastor sit, ac dicatur, (f) eoque nomine mediatam totius Provinciae curam gerat (g) sedulo curare debet, ut eorum defectus, si qui sunt in administratione dioecesis ipse suppleat, eos officii sui paterne moneat, ac etiam ad illud recte obeundum aliquando cogat, aut ad sedem Apostolicam deferat. In hoc autem potissime incumbat, ut decreta hujus synodi observentur in tota Provincia, eaque de causa, & post necessariam Sanctae sedis approbationem, statim suffraganeis innotecant, & in tota provincia promulgentur.

Cum vacaverit aliqua sedes episcopalis, Metropolitanus, vel per se ipsum, vel per episcopum viciniorem, ecclesiam administrat tam in Spiritualibus, quam in temporalibus; si vero sedes ipsa Metropolitana vacaverit, antequam administrator a Sancta sede constituitur; vicinior episcopus, scilicet, archiepiscopus Polocensis eandem tam quoad spiritualia, quam quoad temporalia, regat. Aliam autem ecclesiam, siquam praeter Metropolitanam, prout fieri solet, obtinebat, vicinior episcopus administrabit, ita tamen, ut administrator, quicumque is fuerit exactissimam rationem futuro episcopo reddere teneatur.

(f) Innoc.
3. lib. 1.
epist. 45.
(g) lib. 2.
epist. 139.
(g) Conc.
Antioch.
can. 9.

TITULUS VI.

De Episcopis.

UT ii, qui ad Sacrum episcopatus apicem promovendi sunt, diutius a superioribus suis probari, & secum gravitatem oneris, quod Angelicis etiam humeris formidandum est, majori cum deliberatione reputare possint; Sanctae synodo recte con-

side-

(a) Trid.
sess. 24. c.
cap. 2.

(b) Trid.
sess. 42. c.
9.

ANNO
CHRISTI
1720.

(a) *Conc.
S. 10.
Can. 10.
Const.
IV. can. 5.
Later. III.
Can. 3.*

(b) *Trid.
sess. 23. cap.
2. de Ref.*

(c) *Cap.
nemo quip-
pe, & cap.
si quis Ep.
dist. 83.*

(d) *Conc.
Later. IV.
cap. 8.*

(e) *Cap.
odio dist.
86.*

(f) *Pon-
tifi. Rom.
de conse-
crat. Episc.
(g) D.
Greg. lib.
2. epist. 52.
inali. 2.
apud Grat.
distin. 45.
Can. 1.*

(g) *Can.
Apostol. 28.
apud Grat.
distin. 45.
Can. 7.*

sideranti maturitatem, quæ in episcopis pro-
movendis ex sacrorum canonum præscripto
adhiberi debet (a) visum est statuere, ut
nemo deinceps, nisi a Sancta sede dispen-
sationem obtineat, episcopus esse possit,
qui professionem religiosam non fecerit.
Nemo vero profiteri valeat, qui prius in-
tra septa monasterii non expleverit annum
probationis regularis, & sex hebdomadas
juxta constitutiones, & consuetudines ordi-
nis Divi Basilii Magni.

Quam necessaria sit episcoporum residen-
tia, ex eo quisque percipere potest, quod
omnes ex Divino præcepto, quibus animarum
cura commissa est, Oves suas agnosce-
re, sacramentorum administratione, ac ver-
bo, & exemplo pascere, & instruere de-
beant; (b) quæ cum ab iis præstari non pos-
sint, qui gregi suo neque invigilant, ne-
que assunt, sed mercenariorum more cum
deserant, idcirco Sancta synodus non solum
præcipit, ut omnes episcopi in sua dioe-
cesi resident, quod quisque otiosus facere
potest: verum etiam, ut laborent, & mi-
nisterium suum adimpleant. In solemniori-
bus autem festis, ac potissime majori heb-
domada penes ecclesiam cathedralē obeant,
præter archiepiscopum Smolensensem, cui
cum non possit apud suam cathedram a sen-
sualitatis occupatam munia episcopalia ex-
plere, liceat id præstare in monasterio Pu-
siniensi tamquam ipsi cathedræ viciniore.

Cæterum quia non solum pascere, verum
etiam regere, ecclesiasticam, scilicet, di-
sciplinam restaurare, mores purgare, &
corrigere, bonos præmiis augere, malos
autem poenis coercere ad officium episco-
pale pertinet (c). Unde pastoralis baculus
signum regiminis, & correctionis dicitur:
ea propter si utrumque episcopalis muneris,
satis illa, quæ sunt episcopalis muneris, im-
plevisse videri poterit. Quamquam autem
in corrigendis subditorum excessibus forma-
lis processus, & inquisitio præmitti non de-
beat, quæ tunc tantum necessaria sunt, cum
agitur ad vindictam delicti: veritatem tam-
men diffamationis coram testibus, non ma-
levolis, & maledicis, sed honestis, & pro-
vidis examinare debet, si non ut iudex, tam-
en ut pater, priusquam ad castigationem
descendat (d); sique punctione aliqua, ac
castigatione opus esse comperit, virgam
correctionis ita adhibeat, ut vitia potius,
quam personas odisse videatur, animoque
magis medentis, quam lævantis delicta
coerceat: (e) Sitque demum talis, qualis
esse debet in corrigendis vitis pie lævens,
judicium sine ira tenens, ac in tranquilli-
tate severitatis censuram non deferens (f).

Episcopi caveant, ut si pastores non per-
cussos dici velint, a presbyterorum fla-
gellatione abstineant, (g) quæ præter-
quamquod statui sacerdotali maxime inju-
riosa est, visa fuit ita abhorrere a spiritu
lenitatis, & pastoralis mansuetudinis, ut
episcopus, presbyter, aut diaconus, qui
verberat eos, qui peccant, ut ipsis timo-
rem iniciat, per sacros canones deponi
jubeatur (h): sed si ad correctionem
agunt, non ad vindictam delicti præsertim

gravioris, vel carceris ad tempus, vel alia
mitiori poena, pro modo culpe, quacum-
que appellatione remota, delinquentes coer-
ceant, nec ad extrema, levioribus non
astringitis, defacto descendant (i).

Ut autem prælatorum officium eo fru-
tuosius, quo liberius exerceri possit; (k)
monet sancta synodus laicos, ne aut illos
impediant, quominus jurisdictione sua,
quam liberrime in clericis sibi subditis utan-
tur, aut ipsi subditis patrocinium quoquo
modo præstent, ut poenam effugiant. Alio-
quin contra ipsos jure agatur, tamquam
contra violatores sanctioris spiritualis juris-
dictionis; clerici vero ad ipsorum patroci-
nium confugientes excommunicentur.

Quia vero accidit nonnumquam, ut sacer-
dotes præ metu poenarum, ac conscientia
delictorum solum vertant, desertaque eccle-
sia ad alienas dioeceses migrant; statuit san-
cta synodus, ut ille per ordinarios, in quorum
territorio reperti fuerint, capiuntur, & ad
locum, in quo deliquerint, reducantur. Quod
si quis ipsum temere receperit, ac in alia
ecclesia constituerit, a pontificalibus inter-
dicatur (l).

Quia onus pastoralis sollicitudinis ita gra-
ve est, ut quemlibet etiam vigilantissimum
premere aliquando possit; jubet sancta sy-
nodus, ut quilibet episcopus præter officia-
lem, habeat etiam theologum ejus probita-
tis, prudentiæ, doctrinæ virum, quo in rebus
ad administrationem suæ ecclesiæ pertinen-
tibus consultore secure uti possit, atque ad
id per metropolitanum compelli debeat.

Tam necessaria semper visa fuit episcopi
visitatio, quam necessarium est, ut Medici
agrosos visitent, & morborum observent
momenta, si pharmaca adhibere, & curatio-
ni incumbere volunt. Teneatur itaque qui-
libet episcopus dioecesim suam, si quotan-
tis toram, propter ejus latitudinem non po-
test, saltem biennio visitare, aut per se
ipsum, aut per visitatores a se specialiter
designandos, ac morum probitate, pruden-
tia, doctrina, disciplinæque ecclesiasticæ pe-
ritia, atque usu præstantes, per quos ple-
nam totius dioecesis, & ovium sibi commis-
saram notitiam habere queat (m).

Scopus autem, finemque visitationis, ut
assequatur, non tantum querat de cultu
ecclesiasticum, ornamentorum munditiæ, ac
integritate, sacrorum vasorum custodia, bo-
norum ecclesiæ conservatione, & cæteris
hujusmodi, quæ ad externum dioecesis fla-
torem attinent; sed præcipue inquirat de Fi-
dei sinceritate, morum sanctimonia, & re-
formatione; prædicatione verbi Dei, po-
puli instructione, & Sacramentorum admi-
nistratione, ac cætera cognoscere studeat,
quæ ad interiore statum pertinent. Quod
ut facilius, felicisque succedat, sancta
synodus instructionem pro visitatorum judi-
cio, ac prudentia, rerumque circum-
stantiis augendam, vel mutandam, post acta
synodalia scribi iussit.

Nulla vero Ecclesia etiam quoquomodo
exempta, si curata sit, nullum Oratorium
publicum, etiam si ad regulares pertineat,
si a claustris separatum fuerit, a visitatione
exemptum censetur. Confraternitates ec-
tiam

ANNO
CHRISTI
1720.

(i) *Trid.
sess. 13. c.
1. sess. 23.
cap. 1. sess.
24. c. 8. &
12. & sess.
25. c. 14.
(k) *Synod.
Bisur. Can.
4.**

(l) *Synod.
Quinis. Cæ-
non. 17.*

(m) *Trid.
sess. 24. c. 3.
de Ref.*

ANNO
CHRISTII
1720.

ANNO
CHRISTII
1720.

tiam quamquam seculares, vel in ecclesiis regularium erectæ, ac collegia mere laicalia, si quam habent annexam piorum operum administrationem, in eo, quod dictam administrationem concernit: hospitalia denique, & alia loca pia Episcopi visitationi, sive jure ordinario, sive jure delegato subiacent (a).

(a) *Trid.*
sess. 7. cap.
de Ref. &
sess. 21. cap.
de Ref. &
sess. 25. cap.
de Reg.
(b) *Trid.*
sess. 21. cap.
de Ref. &
sess. 25. cap.
de Reg.
(c) *Trid.*
sess. 21. cap.
de Ref. &
sess. 25. cap.
de Reg.

Monasteria etiam virorum quamquam alias exempta plene ab episcopo visitentur, si non sunt in congregationem redacta, nec suos habent regulares visitatores, (b) quæ autem in congregationem redacta sunt, episcopus ne visitet, nisi regulares visitatores, & ordinum capita, quibus id incumbit, post sex menses a monitione episcopi, visitare, corrigere, & regularem observantiam reformare neglexerint (c); Monialium vero monasteria cum nulla in nostra ecclesia a regularibus regantur ab episcopis visitari, eique plene subesse debeant (d).

(d) *Trid.*
sess. 21. cap.
de Ref. &
sess. 25. cap.
de Reg.

Ne vero visitatio ad quæstum potius, quam ad ecclesiæ, & diocesis utilitatem, instituat, & ut ea libentius suscipiatur; sancta synodus in hærent præscripto sacri concilii Tridentini, præcipit, ut nihil omnino etiam sponte, & libere oblatum, sive episcopus visitator, sive ejus domestici recipiant, præter ea, quæ victui necessaria sunt, atque hæc ipsa non omnes ecclesiæ præstare debeant, sed locupletiores tantum, pauperibus ab omni præcuratoris onere absolutis, ut episcopi visitatores ea tantum, quæ Christi sunt, non propria quærere videantur. Cæterum cum vidualia juxta sacrum Tridentinum concilium, moderate & frugaliter, ac pro temporis tantum necessitate ministranda sint; procul dubio omnis conviviorum, & epularum abundantia exclusæ esse debet. Insuper visitatio ipsa celeriter, quantum licet, absolvenda est, ne inutilibus, & non necessariis protelationibus cuiquam gravis, & onerosa fiat. Comitatus etiam moderatus sit, & ex iis tantum personis compositus, quæ necessitate videri poterunt: ita enim fiet, ut reliqui ab ipsis episcopis frugalitatis, sobrietatis, continentie, modestiæ, ac humilitatis exempla petere possint, ut monet eadem sacra Tridentina Synodus (e).

(e) *Trid.*
sess. 24. cap.
de Ref.

Quod si quis alius ad visitandam diocesim ab episcopo, cum ipse per se non poterit, missus fuerit, hic præter cancellarium, sive Notarium, plures sibi non adjungat socios, quam duos pro domesticis servitiis, nec plures assumat equos, quam quatuor, eoque minor procuratio ipsi offeratur, quo minor ejus necessitas, ac frugalior mensa esse debet. Si quis autem episcopus visitator, aut ipsorum familiaris aliquid amplius exegerit, aut etiam sponte oblatum receperit, teneatur ad dupli restitutionem intra mensem faciendam, sub poena interdicti pontificalium exercitii, si episcopus fuerit; ordinum ministerii si clericus; ac excommunicationis, si laicus familiaris; quam quisque poenam ipso facto incurrat, nisi post mensem restituat, ac eo usque vel suspensus, vel excommunicatus maneat, quousque eandem restitutionem distulerit (f).

(f) *Conc.*
Lugdun.
relat. in
cap. 1. de
Conj. Trid.
loc. cit.

Ut autem sit certior ecclesiarum status, ac fructus visitationis diuturnior præter ea, quæ in particulari instructione descripta sunt, quilibet episcopus examinabit diligenter fundationes, ac dotationes cujuscumque parochiæ, ecclesiæ, ac monasterii non exempti, eaque referet in peculiarem librum bene compactum, qui de visitatione inscribi, ac futuris successoribus servari diligenter debet; ecclesiæ vero relinquenda erunt per extractum ea omnia, quæ ad ipsam pertinent una cum decreto reformationis.

Illud etiam synodus commendat, ut eadem occasione reverendissimi episcopi ecclesias, tam erectas, quam de novo erigendas, & hætenus non consecratas consecrent.

Præter visitationes, maxime necessaria est celebratio synodi dioecese, in qua, collatis episcoporum cum suo clero consiliis, statuatur ea, quæ pro communiori rotius diocesis bono statuenda videbuntur, & caveatur, ne, quæ bene statuta sunt, temerentur. Præcipit itaque synodus, ut in singulis diocesis, quibus parochi ad unum, eundemque locum congregari possunt, habeatur synodus dioeceseana singulis annis pro tota diocesi. Ubi vero parochi propter locorum intervalla, & amplitudinem diocesis ad unum, eundemque locum convenire non poterunt, primo anno habeatur synodus apud Cathedralam; secundo anno in loco ipsis parochis pro locorum circumstantia commodo; ac sic deinceps: ita tamen, ut intra triennium synodus ipsa absolvetur.

Cæterum ad synodorum dioeceseanarum fructum uberius assequendum proto-presbyteri, sive decani, quibus id potissime incumbit, ac etiam parochi in sua, vel vicini parochia dispendiant, an ii, qui curam animarum gerunt, resideant, & sollicite fidei saluti invigilent: an in sacramentis sancte ministrandis, in rudium, ac puerorum ad doctrinam Christianam institutione, cæterisque officiis curæ parochialis diligentes se præstent; an ecclesiæ sanctæ testæ sint, ac ornamentis, & sacra suppelledili congrue instructæ; an ea, quæ in Synodo provinciali decreta sunt, observentur, tam quoad internum, quam quoad externum ecclesiarum statum. Inquirant, an populus colat dies festos, & frequens conveniat ad divina officia; an jejunia observe statuta temporibus; an aliqui sint sacrilegi, blasphemii, excommunicati, schismatici, ac de magia, & superstitione suspecti, eaque omnia ad ordinarium scripto deferant ante synodum dioeceseanam, ut iis opportune malis medeatur.

Denique visum est sanctæ synodo; quoniam summus pontifex est cæterorum episcoporum caput, & princeps; reverendissimi episcopi, audita ipsius morte, cum suis subditis exequias defuncti statim celebrent, ac pro felici novi pontificis electione Deum orent.

Hoc etiam officium præstent reverendissimi episcopi proprio Metropolitano, ac parochi suo episcopo, cum ipsum ab hoc sæculo migrasse intellexerint.

Ut etiam bonis defuncti archiepiscopi, vel episcopi, quoad fieri potest ex præscripto

ANNO
CHRISTI
1720.

pro sacrorum canonum provideatur; statuit A
synodus, ut in qualibet dioecesi assumantur
ex clero tres viri, qui statim post ipsius mor-
tem, inventarium rerum omnium mobilium,
& immobilium, ac se moventium conficiant
in præsentia notarii, & quinque testium,
lique omnes ejusdem inventarii veritatem,
integritatem, & sinceritatem jramento gra-
vissimo comprobent coram futuro episcopo;
& ut non modo suæ, verum etiam futuri
successoris, & eorum omnium, quorum in-
tererit, indemnitati consultum sit, tenean-
tur il, qui ex clero eliguntur alteram ejus-
dem inventarii copiam episcopo administra-
tori statim reddere, alteram sibi retinere.
Administratori vero, ne liceat quoquomodo
bona mobilia, & semoventia alienare, &
distrahere, aut immobilia locare; sed ea
omnia diligenter conservare teneatur, ac
insuper exactissimam de perceptis, & expen-
sis omnibus futuro successori rationem red-
dere sub poena interdicti ab ecclesia, &
pontificalium exercitio.

TITULUS VII.

De Officialibus.

Quilibet episcopus officialem habeat sa-
cularem, si inter seculares quispiam
ad hoc officium idoneus invenitur,
sin minus regularem. Si quis autem plures
habet ecclesias cathedrales, pro unaquaque
dioecesi unum constituit teneatur. Curent
autem episcopi ut officiales iis qualitatibus
polleant doctrinæ, & probitatis, quæ in
iis, qui vocantur ad partem oneris episco-
palis necessariae sunt; alias sciant se de ipso-
rum facto teneri, si minus idoneos elegerint.

Officiales vero, vel pro moribus corri-
gendis, vel excessibus parochorum casti-
gandis, nunquam alias indicant multas pec-
cuniarum, quam eas, quæ a præsenti syno-
do probatæ sunt, sed alia remedia sancti-
ora, & spiritui reformando aptiora adhi-
beant, carceris scilicet ad tempus, vel
spiritualium recollectionum, aut alia pro
modo negligentia, & culpæ. Quod si de
gravioribus delictis processus instituunt, tunc
pœnas canonicas adhibeant.

Libertatem appellationis ad Metropolita-
num, sive alium superiorem judicem in cau-
sis, in quibus appellatio de jure admittenda
est, non impediunt. Si vero appellationem,
ac recursum impedire conperiti fuerint, aut
inhibitionem Metropolitanam, vel alterius su-
perioris contemnere; puniantur, atque ab
officio amoveantur. Censet tamen Sancta
synodus in iis, quæ attinent ab observan-
tiis eorum, quæ nuper a se decreta, &
statuta sunt, appellationem admitti non
oportere.

Cæterum si prædicti officiales in officio,
& exercitio propriæ jurisdictionis, aut per
forces sententiam proferendo, aut alia ra-
tione deliquerint, severe plectantur, & non
modo episcopus, verum etiam Archiepisco-
pus contra ipsos procedere possit, servata
inter eos præventionem.

TITULUS VIII.

De notario, & taxa episcopali.

Quia præter officialem, episcopo sum-
me necessarius est cancellarius, sive
notarius; statuit synodus, ut quilibet
ipsum assumat post duos menses a promul-
gatione horum decretorum, alias pro ne-
gligentibus a Metropolitano constituantur.

Officium vero cancellarii in eo potissimum
consistit, ut retineat quam diligentissime
processus actorum tum civilium, tum crimi-
nialium; librum etiam habeat pecuniarem,
in quo il, qui professionem fidei emiscent,
sua nomina scribant: librum præterea ordi-
nationum, in quo describantur, & ordo col-
latus, & titulus: librum etiam visitationis,
in quo ea, quæ ad quamlibet ecclesiam spec-
tant, notata sint: ac denique librum re-
scriptorum, quæ gratiosa appellantur, dis-
pensationum scilicet, rerumque omnium,
quæ ad meram gratiam pertinent; qui por-
ro libri episcopo successori tradentur, ut
perpetuo conservari possint.

Ne vero notario liceat pro arbitrio suo
recurrentes gravare, sive ratione judicio-
rum, sive ratione gratiarum, quæ ab epis-
copo conceduntur; Sancta synodus taxam
conficiendam censuit, & inter acta synoda-
lia describi, atque una imprimi, ac in om-
nibus cancellariis publice exponi. Quod si
quispiam aliquid amplius ultra taxam ex-
torquere præsumpserit, ad restitutionem du-
pli teneatur, ab officio amoveatur, ac insu-
per multetur quingentorum florenorum pœ-
na, arbitrio episcopi in pios usus expen-
denda.

TITULUS IX.

De proto-presbyteris, sive decanis ruralibus.

Præter ea, quæ a sancto synodo ad offi-
cium proto-presbyteri spectare constitu-
tum est, ut scilicet diligenter referant ad
ordinarios, si quos decretorum synodali-
um violatores, si quos officii parochialis negli-
gentiores, si quos popinarum frequentato-
res, percussores, aut alias scandalosos, si-
ve presbyteros, sive laicos, sub sua juris-
dictione compererint; illud omnino adden-
dum censuit debere eos episcopo, vel alte-
ri visitatori assistere per suum decanatum,
ut ipsum de statu ecclesiarum, & moribus
ministorum instruere possint.

Insuper teneantur visitare proprium de-
canatum anno subsequenti visitationem ge-
neralem, non solum, ut de iis, quæ modo
diximus, ac de cæteris, quæ continentur in
instruptione generali diligenter inquirant;
verum etiam ut decreta, & reformationes
ejusdem generalis visitationis exequutioni
mandari curent. In obeunda hac visitati-
one, caveant, ne quid prorsus accipiant,
aut extorqueant, præter vidualia pro sua,
alteriusque domestici persona, ac duobus
equis; alioquin præter pœnas, quas statuit
sancta synodus titulo sexto gravissime ab
episcopo puniantur. Quo.

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

Quoniam proto-presbyterorum officium gravius est, quam existimatur: monet sancta synodus, ut si tantum assumantur, qui zelo, pietate, doctrina, & eruditione cæteris præluceant, ex secularibus si idonei inter eos fuerint; si minus ex regularibus. Ipsi vero secum cogitent, se esse constitutos pastorem sui districtus pastores, eaque de causa, nisi ipsorum defectus corrigant, vel ad episcopum deferant, suoque officio accurate fungantur, cæterorum animas de ipsorum etiam manibus requirendas esse.

TITULUS X.

De parochis, & parochiis.

Quamquam ex iis, quæ constituta sunt patet, quam grave sit parochorum officium, gravissimum potest esse quisque fateatur, necesse est, qui secum reputet eos constitutos esse pastores, ut forma sint gregis ex animo. Quapropter si nihil verius Gregorii dicto, gregem consequenter ferri in præceptis; si per prærupta vitiorum gradior pastor, quisque studere debet, ut opere exhibeat, quod nomine signat, atque ita ad gregis exemplum vivere ut cum apparuerit princeps pastorem percipiat immarcescibilem æternæ gloriæ coronam. (a).

Et quia pastorum absentia lupis invadendi gregis occasionem præbet (b) statuit sancta synodus, ut omnes apud suam ecclesiam omnino resideant, ac divina officia obeant dominicis præsertim, & festis diebus (c) quod si aliquando abesse cogantur, moneant loci decanum, & alium sacerdotem vocent, qui partes eorum expleat; vel saltem, si copiam sacerdotis nullam habuerint, prima die Dominica populo denuncient, sese absuturos, ut in viciniore ecclesia divinis officiis interesse possint. Neminem autem ultra tres hebdomadas abesse liceat, nec sine gravi causa, eidem decano probata. Qui secus fecerit, mulsetur quinquaginta florensis in utilitatem suæ ecclesiæ expendendis.

Si quis autem diutius abesse, vel in alienam dioecesim se conferre debuerit, licentiam, aut dimissoriale respective obtineat a proprio episcopo (d).

Quilibet habeat quatuor libros distinctos, ad rectam parochiæ administrationem necessarios: in quorum primo status, & numerus animarum: in secundo baptizati: in tertio conjuncti in matrimonio: in quarto mortui totius parochiæ describantur. Qui deinceps eisdem libros non habuerit, mulsetur quinquaginta florensis in commodum ecclesiæ erogandis.

Cum omnes utriusque sexus fideles saltem semel in anno, tempore paschatis, peccata sua confiteri, & ad sacram Communionem accedere teneantur: (e) parochi diligenter animadvertant, an populus sibi commissus huic ecclesiæ præcepto satisfaciatur: Si quis autem inobediens fuerit ad Episcopum deferatur, ut publica excommunicatione, aliisque canonicis poenis ad cæterorum exemplum puniatur.

Præterea cum ex ornamento exteriori in Concilior. Supplem. Tomo VI.

terior animi compositio appareat: (f) quifque utatur habitu diverso ab eo, quo rusticici uti solent, nigro scilicet, & longiori.

Ebrietatem, a qua rixæ, cædes, vulnera, ac cæteræ injuriæ, ac flagitia præsertim in rudiori populo proficiscuntur, omni studio virent; quod ut facilius præstent, sancta synodus ipsis inhibet frequentationem propinarum, ac comessationes, & compositiones, cum rusticis potissimum ibidem fieri solitas, sub pœna suspensionis a divinis ipso facto incurrenda, ac multa pecuniaria arbitrio ordinarii.

A suspecta extraneorum mulierum frequentatione, & conversatione caveant; alias subiaceant poenis statutis a sacro concilio Tridentino (g) aliisque pro arbitrio, ac prudentia superiorum. Choris quoque, & saltationibus ne se immisceant, nisi ab episcopo graviter coerceri velint.

Tabernarium non exerceant, aut alias artes statu sacerdotali indignas; abstineantque ab operibus rusticis, ut sibi atque ordini debitam venerationem concilient.

Mercaturæ, villici officio, aliisque negotiis secularibus ne vacent, neque ad nundinas eant, negotiandi causa, more secularium, sed alium mittant, si quid sibi emere necesse fuerit. (h).

Quia vero diligentem ecclesiæ curam habere vix potest, qui domui suæ præesse necesse sit (i) hinc eos hortatur sancta synodus, ac patet ne monent, ut familiam suam mystica nostre fidei doceant, & ad bonos mores accendant. Uxorem si quis habet notorie adulteram, dimittat; alioquin ministerio fungi non audeat. (k) Filios, quos ad statum sacerdotalem aptiores viderint, opportune erudiant, ac literis instruant, & ad studia publica vel seminaria, si possint, erudiendos mittant.

Nunquam proliant ad mutuas contentiones, injurias, & rixas, aut secum ipsi, aut cum laicis; eoque minus ad mutuas percussiones, alioquin castigandi poena carceris, aut alia graviore, pro ratione facti, præter partis læsæ satisfactionem. Si quis autem rixando alterum percussit, abstineat omnino a ministerio altaris, donec absolutionem ab excommunicatione obtinuerit, vel ab episcopo, si percussio enormis non fuerit, vel ab alio, a quo de jure obtinenda erit, si gravior. Quod si quis absolutione non habita, divinis se immiscere ausus fuerit, sciat, se irregularitatem incurrisse, & a beneficio amovendum esse.

Ecclesiæ parochiales, quæ regularibus ex sui fundatione, vel iusta præscriptione attributæ sunt, per regulares regantur, reliquæ omnes, per seculares, neque amplius ipsorum natura mutetur, (l) in Civitate tamen Bytineni, & in Villa Molomiddi censuit sancta synodus, ut cura animarum per seculares, ut antea factum fuit, exercatur.

Insuper quia prætextu paupertatis ecclesiarum cultus negligitur, Sacramenta temerantur, ac Dei ministerium per ignaros, & rudes ministros in contemptum ducitur; (m) statuit, ut parochiæ, quæ dotem non habet sufficientem, non provideatur

ANNO
CHRISTI
1720.

(f) Concil.
Trident.
sess. 24. c. 6.
de Ref.

(g) Sess.
23. de Ref.
cap. 14.

(h) Conc.
Eliber.
Can. 19.
(i) D.
Paul. 1. ad
Thim.

(k) Conc.
Neoces. sub
Silv. Pap.
Can. 8.

(l) Can.
cum de Be.
nef. & cap.
in 6. Clem.
cum singu.
la de prob.
unic. de
suppl. ne.
glig. Prel.
(m) Later.
IV. can. 32.

ANNO
CHRISTI
1720.

tur de parcho, quousque ab iis, quorum
interest, congrue dotata non fuerit. Bona
vero, quæ pro parochorum sustentatione
conferuntur, non admittantur, nisi prævia
exemptione ab omnibus oneribus, quæ per
ipsos bonorum Domino quoquo modo impo-
ni solent: (a) iniquum enim est, ut ab iis
illicita quærantur accipi, quibus etiam li-
cita relaxantur. (b)

(a) Cap. 1.
de Conf.
(b) Greg.
lib. 7. epist.
115.

TITULUS XI.

De Monasteriis, & statâ Monachorum.

CUM experientia compertum sit, & sa-
crorum Conciliorum Statutis compro-
batum, nullum esse ad instaurandam, vel
conservandam Regularem observantiam, ac
disciplinam, remedium efficacius, quam
Monasteria omnia, quæ generalibus Capituli-
bus non subsunt, nec suos habent ordina-
rios Visitatores, in unum corpus, seu con-
gregationem reducere; (c) sancta synodus eo-
rundem sacrorum Canonum vestigiis inhæ-
rens, statuit ut Monasteria Uladimiriensis,
Luceoricensis Chetmenis, Leopoliensis, ac
Præmislensis Diocesis post annum a publi-
catione præsentis Decreti, & acceptas li-
teras convocatorias Illustrissimi, & Revere-
rendissimi Metropolitanæ, in Congregationem
redigantur ac deinde quolibet quadriennio
Generalem, Provinciale, ac Regulares
Visitatores eligant, ac de cæteris, quæ ad
rectam administrationem totius Provinciæ,
ac disciplinæ Monasticæ instauracionem ne-
cessaria videri poterunt, statuant, ac de-
cernant. Præter autem primo huic genera-
li Capitulo Illustrissimus, & Reverendissimus
Dominus Metropolitæ, & ad illud vocabi-
tur religiosissimus Proto-archimandrita Pro-
vinciæ Lithuanicæ, ut ii, qui sunt in huius-
modi generalibus capitulis ex longa consue-
tutine versati, cæteris consilio, & auxilio
esse possint (d). Novus autem Proto-archiman-
drita illi suberit in futurum, cui sancta Se-
natus des expedire judicaverit.

(c) Later.
IV. Can. 12.
des expedire judicaverit.

Monasteria omnia, in quibus exercetur
cura animarum, sacrum Chrisma recipiant
a loci ordinario: alioquin ipsorum ecclesiæ
Interdictio subiaceant. (e)

Præterea sancta synodus præcipit, ut nul-
la de cætero Monasteria, live virorum, si-
ve mulierum erigantur, absque episcopi, in
cujus Diocesi erigenda erunt, consensu (f).
Episcopus autem consensum nullo modo
præstet, nisi prævia reali traditione Dotis,
& possessione bonorum, quæ duodecim alen-
dis Religiosis sufficiant.

Fœminis cujuscunque status, & gradus
ad interiorem clausuram monasterii nulla
de causa ingredi liceat. Quicumque eas ad-
miserit, præter excommunicationem summo
Pontifici reservatam, quam ipso facto incur-
ret, severe plectatur: & si fuerit superior
Monasterii, deponatur ab officio, & ad
quæcumque alia impotenter obtinenda in-
habilis reddatur. Ipse vero fœminæ scient
se eidem excommunicationi summo pontifi-
ci reservatæ subiacere (g).

Archimandritis sancta synodus districtè
præcipit, ne vestitu serico præsertim dama-
sceno utantur, aut alterius coloris, quam
nigri. (b) Indecorum quippe visum est, ut mo-
destiam, quam cæteros docere debent, exem-
plo reprobent (i).

Cum Monachis etiam de licentia abbatis,
propriam aliquid habere prohibitum sit (k);
nulli liceat per se tenere bona, possessiones,
& villas quoquo titulo acquisitas, sed Mo-
nasterio tradantur administranda a commu-
ni ipsius officiali, & procuratore: ac in eo
servetur Statutum sacri Concilii Tridentini
sessione vigesima quinta capite secundo de
reformatione. Qui secus fecerit, subiacet
poenis contra proprietarios præscriptis.

Præterea ii, quibus jus est utendi ponti-
ficalibus, ne audeant illa exercere sine loci
ordinarii licentia extra propriam ecclesiam:
(l) alioquin interdiciantur ab ingressu ec-
clesiæ per tres menses.

Novitii, qui & annos habent, & quali-
tates requisitas; si post peractum tempus
probationis, professionem quam liberrime
facere noluerint, benevole dimittantur.
Quod si rite probati profiteri velint; ad
professionem non admittantur, nisi prævia
dispositione bonorum facienda post decimum
mensem novitatus, juxta præscriptum sac-
concilii Tridentini de regularibus sessione
vigesima quinta capite decimo sexto.

Monachos, qui aliquanto sine licentia
claustralium superiorum vagantur, ac de-
cuno in aliud monasterium migrant, locorum
ordinarii, in quorum diocesi reperti fue-
rint in vincula conciant, & ad suos supe-
riores puniendos mittant. Neque iidem mo-
nachis liceat a suis monasteriis recedere eti-
am pretextu ad superiores suos accedendi,
nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui
vero sine prædicto mandato in scriptis ob-
tento deprehensus fuerit, ab ordinariis loco-
rum, tamquam defensor sui instituti punia-
tur. (m)

(n) Contil.
Caribaz. 3.
Can. 33. 8.
Cæsar in
Reg. ad Vir-
gin. cap. 1.
(o) Trid.
sess. 25. cap.
1. de Reg.
(p) Eius-
dem VIII.
Greg. XIII.
Const. 28.

sceno utantur, aut alterius coloris, quam
nigri. (b) Indecorum quippe visum est, ut mo-
destiam, quam cæteros docere debent, exem-
plo reprobent (i).

Cum Monachis etiam de licentia abbatis,
propriam aliquid habere prohibitum sit (k);
nulli liceat per se tenere bona, possessiones,
& villas quoquo titulo acquisitas, sed Mo-
nasterio tradantur administranda a commu-
ni ipsius officiali, & procuratore: ac in eo
servetur Statutum sacri Concilii Tridentini
sessione vigesima quinta capite secundo de
reformatione. Qui secus fecerit, subiacet
poenis contra proprietarios præscriptis.

Præterea ii, quibus jus est utendi ponti-
ficalibus, ne audeant illa exercere sine loci
ordinarii licentia extra propriam ecclesiam:
(l) alioquin interdiciantur ab ingressu ec-
clesiæ per tres menses.

Novitii, qui & annos habent, & quali-
tates requisitas; si post peractum tempus
probationis, professionem quam liberrime
facere noluerint, benevole dimittantur.
Quod si rite probati profiteri velint; ad
professionem non admittantur, nisi prævia
dispositione bonorum facienda post decimum
mensem novitatus, juxta præscriptum sac-
concilii Tridentini de regularibus sessione
vigesima quinta capite decimo sexto.

Monachos, qui aliquanto sine licentia
claustralium superiorum vagantur, ac de-
cuno in aliud monasterium migrant, locorum
ordinarii, in quorum diocesi reperti fue-
rint in vincula conciant, & ad suos supe-
riores puniendos mittant. Neque iidem mo-
nachis liceat a suis monasteriis recedere eti-
am pretextu ad superiores suos accedendi,
nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui
vero sine prædicto mandato in scriptis ob-
tento deprehensus fuerit, ab ordinariis loco-
rum, tamquam defensor sui instituti punia-
tur. (m)

(n) Trid.
sess. 25. cap.
4. de Regul.

TITULUS XII.

De monialibus.

VOluptatum conspectus eo majori studio
a consecratis Deo Virginibus fugien-
dus est, quo facilius Mundi illecebris earum
potest frangi constantia: (n) idcirco
sancta synodus innovando sacrorum cano-
num, ac concilii Tridentini decreta, (o)
summarumque Pontificum constitutiones:
(p) statuit, ut nulli sanctimoniali et mona-
sterii septis egredi unquam liceat, nisi pro-
pter magnum incendium, vel infirmitatem le-
præ, aut epidemiæ, vel etiam militarem in-
cursum, quæ tamen causæ ab ordinario loci
probari debeant.

Quia vero parum proficiet egressum pro-
hibere, si pateret ad moniales accessus: sta-
tuit præterea, ne quis omnino alterius
sexus admittatur intra septa monasterii,
exceptis, in casu necessitatis confessoribus,
medicis, chirurgis, bajulis cervicæ, fabris,
ac similibus personis; quibus tamen duæ
antiquiores sanctimoniales comites adjun-
gantur. Quod si Moniales, vel o claustris
exire, vel aliquem ad claustramittere
deinceps præsumperint, excommunicatio-
nem

(n) Contil.
Caribaz. 3.
Can. 33. 8.
Cæsar in
Reg. ad Vir-
gin. cap. 1.
(o) Trid.
sess. 25. cap.
1. de Reg.
(p) Eius-
dem VIII.
Greg. XIII.
Const. 28.

ANNO
CHRISTI
1720.

nem Summo Pontifici reservatam ipso facto incurrant, privatae sint officiis, quibus fungebantur, & ad alia obtinenda inhabiles fiant, eidemque excommunicationis poenae subjaceant ii, qui vel accedunt ad claustra, vel Moniales illicito e claustris egressas comitantur.

Dos puellarum, quae ad professionem admitti postulant, non sit minor florenis mille quingentis in paratis pecuniis, si Monialis non sit supra numerum.

Si qua autem supra numerum admitti velit, duplicatam dotem conferat. Dos integre numeretur ante Professionem, neque collocetur, vel in parte, vel in totum, apud consanguineos, sed in aliis bonis arbitrio episcopi; alioquin interdicimus sub poenis amonitionis ab officio, ne puella ad professionem admittatur.

In singulis monasteriis, ne plures insituantur moniales, quam quot deducis necessariis expensis pro reparatione, ecclesiae, & Clausurae commode sustentari possint: (a) quod si numerus hactenus designatus, & praescriptus non fuerit, quilibet episcopus, examinatis monasterii proventibus, eum intra annum praefigere teneatur.

Praeterea si quae sunt minora monialium monasteria, ac fundatione destituta in sua dioecesi, ea tollat, ac moniales ipsas una cum bonis omnibus & pecuniis ad alia majora, ac fundata transferat. Majora vero monasteria conservet, ita tamen ut nullam amplius puella ad professionem admittatur, nisi commode sustentari possit. In ipsa autem majora monasteria vitae communis observantia introducatur, & clausura ut in ceteris custodiatur, neque moniales amplius pro necessariis emendis, aut vendendis exeant, & huc, & illuc vagentur; sed domesticis famulis utantur sub poenis supra statutis. Ceterum pro commoditate tum ipsarum monialium, tum extranearum personarum, extruatur cubiculum juxta septa monasterii, ad quod pateat aspectus per crates, ut inde alloqui, cum necessitas postulaverit, & audiri possint.

Puella non admittatur ad habitum suscipiendum minor quindecim annis, neque ad professionem, nisi expleverit annum decimum sextum. Tempore probationis suis pecuniis alatur, maneatque sub disciplina aliqujus monialis ex antiquioribus, & sanctioribus a capitulo eligenda, quae magistra novitiarum dicitur. Ceterum si puella ad habitum recipienda sit, siue ad professionem, praefecta monasterii ante duos menses episcopum hac de re faciat certiore, ut puellae voluntatem rite explorare, semotis arbitris, valeat (b). Professio vero ipsa referatur in librum particularem in singulis monasteriis diligenter custodiendum, qui inscriptus sit: *Liber professionum*: & in quo adnotetur dies, mens, & annus emissae professionis, eique tum ipsa, quae proficitur, tum duae moniales tamquam testes sua nomina adscribant.

Puellae educandae non admittantur in monasteria, nisi numerata fuerit necessaria ad eas alenda pecunia quorannis representantur.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

da. Cum vero receptae fuerint, tradantur magistrae, quam communitas huic officio praefecerit, neque amplius liceat singulis monialibus in proprio cubiculo disjunctam a ceteris virginem aliquam retinere, sed in loco separato omnes locentur, & maneant: alias episcopus earumdem admissionem inhibeat.

Electioes abbatissarum statutis temporibus fiant per vota secreta: electa vero abbatissa non ante officium exerceat, quam electio legitime facta ab ordinario confirmetur.

Confessarii monialium siue ordinarii siue extraordinarii ab episcopo approbentur, & eligantur; si quis autem absque approbatione ordinarii monialium confessiones exciperet ausus fuerit, ab altaris ministerio interdicatur, aliisque poenis ejusdem ordinarii arbitrio coerceatur.

TITULUS XIII.

De ecclesiis, earumque bonis non alienandis.

Cum domus Dei, domus orationis sit, receptaculum prophanarum rerum nullatenus esse debet. Quare statuit synodus, ne clerici res suas vel alienas ad ecclesias deferant, ibique conservent, aut reponant, nisi hostilis incurfus, incendium, aut repentinum, aut urgens alia necessitas ad quaerendum hoc refugium eos adegerit, ita tamen ut necessitate cessante, res in pristina loca referantur. (c)

Suppellex ecclesiastica ad divinorum celebrationem necessaria ne desit, neve lacera sit aut immunda, decani, & visitatores, sedulo curent, alioquin parochos ad ordinarios deferant. Ipsi etiam suppellectilibus duo inventaria quilibet episcopus fieri jubeat ab omnibus dioecesis suae parochis, quorum alterum in ecclesia, alterum in cancellaria, episcopali ferveretur.

Si qua ecclesia tecto, fenestris, aut pavimento, aliave reparatione indigeat, episcopus curet expensis beneficii eam reparari, ut proventus suppetant; sin minus interdicatur, quousque ita reparata non fuerit ab illis, qui reparare debent, ut divina officia in ea celebrari decenter possint (d).

Bona ecclesiarum quilibet vendere, oppignorare, aut quoquo modo alienare non audeat, vel suis possidenda, relinquere, & dividere hereditario quasi titulo sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae, & privationis officii, vel beneficii (e). Si quae vero alienata sunt, ut recuperentur ordinarii curent, suumque ad hoc consilium, ac patrocinium conferant.

Tamen si bona, vel possessiones ad ecclesias pertinentes nunquam locari praestat, aut fieri solent, non accipiantur universi proventus ipso tempore contractus, sed dividatur eorum solutio in singulos annos, ne tota statim representata summa, praedictum successori inferatur: alioquin locationes istae, quae anticipatis solutionibus sunt, irritae sint, & nullum successoribus detrimentum inferre posse censentur (f).

ANNO
CHRISTI
1720.

(c) Cone.
Lata. 17.
cap. 19.

(d) Trid.
sess. 21. c. 7.
de Ref.

(e) Nicen.
2. Can. 12.
Extra an.
vitiosa de
rebus eccl.
claf. non
alien.

(f) Trid.
sess. 25.
cap. 22. de
Ref.

ANNO
CHRIST.
1720.

TITULUS XIV.

De Simonia.

QUoniam scriptum est: *gratis accepistis, gratis date*: tremendoque illo Divi Petri responso: *pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam existimasti, Donum Dei pecunia possidere*: Fideles omnes admonentur, quam impia, & execranda sint rerum spiritualium commercia; unde merito semper ecclesia Dei simoniae vitium abominata est, & diabolicam hanc plantationem zelo Apostolica ultionis percussit. Itaque, praesens synodus sacris canonibus, summorumque pontificum constitutionibus inhaerendo severissime prohibet, sub excommunicationis summo pontifici reservatae poena, ipso facto incurrenda, aliisque contra simoniacos statutis, ne quid omnino quovis titulo, colore, aut praetextu, sive directe, sive indirecte, & per interpositas personas a consecrandis, vel ordinandis accipiat, aut exigatur, sed omnia gratis distribuatur. (a)

(a) *Trid. sess. 21. c. 1. de ref.*

(b) *2. Cor. 12. Nicen.*

a. *Can. 4.*

Præterea quia non debent liberi parentibus thesaurum parare, sed parentes liberis; (b) præcipit, ut nihil omnino a clero sive seculari, sive regulari deinceps exigatur quovis titulo, vel praetextu, propter traditionem sacrorum oleorum, vel antemensalium, seu quaecumque aliam ob causam, præter solum cathedraticum, seu subsidium charitativum, quod pro necessaria, ac honesta gradus sustentatione sacri canones episcopis concedunt, alioquin præter poenam depositionis, excommunicatio ipso facto incurritur, a qua nullus absolvi possit, nisi prævia accepti, aut exacti restitutione.

Et quoniam non solum culpa, verum, etiam culpa suspicio a sacris ministris abesse debet (c); censuit eadem synodus, ut ii, qui episcopi consecrandi erunt, jurent, se nullum premium pro sacris ordinationibus, aliorumque sacrorum distributione accepturos, (d) sed in omnibus præsentibus nodali constitutioni satisfacturos.

(c) *Trid. sess. 21. c. 1. de ref.*

(d) *Diurn. Rom. pont. cap. 3. tit. 6.*

(e) *Greg. lib. 7. ep. 114.*

Parochi etiam pro Sacramentorum administratione ne quid omnino a parochianis exigant directe, vel indirecte, aut verbis, vel signis petant, alioquin ipso facto excommunicationem incurrant, & a Beneficio amoveantur: Quis enim veneretur, quod venditur, aut quis non vile putet, quod emititur? (e) Siquid autem a Parochianis peracto jam Sacramento, sponte, & ex mera gratia, devotionis titulo offeratur, quominus licite accipiant, minime prohibentur.

(f) *Cap. 42. de Simon.*

Ne vero parochi destituti mediis ad vitium necessariis, ex Sacramentorum administratione suam quaerere sustentationem aliquando cogantur, & ad turpes passionem, & exactiones labi; sanctæ synodo visum est statuere, ut, nisi populus, habito inter se consilio, pro locorum qualitate, ac paupertate ecclesiæ, aliquid certi quotannis conferat, quo Dei minister vivere possit, ecclesiæ interdicitur (f).

(g) *Ab. eccl. lib. 3. c. 1.*

Tandem si quid Patronis beneficiorum pro præsentatione obtinenda ordinandus obtulerit, aut solverit, omnino ab ordinatione repellatur, & una cum sua pecunia in perditionem mittatur.

Præterea jubet synodus, ut quilibet promovendus ad sacros Ordines in manibus episcopi juret, se nihil eo intuitu dedisse, aut contulisse, neque per se, neque per aliam personam, ac omnia servasse, quæ in sequenti juramenti formula præscribuntur.

Ego N. præsentatus &c. ad Beneficium, sive Ecclesiam N. juro per sacrosancta Dei Evangelia, quæ meis manibus tango, neque me Beneficii, aut Ecclesiæ obtinendæ causa, aut ut præsentarer, & nominarer, neque quem piam alium meo nomine, aut consentiente, aut sciente me, quidquam Collatori, Patrono, seu alii cuipiam ea de causa promississe, aut dedisse, aut compensasse, vel apud quemquam deposuisse.

Neque mutuo dedisse, vel locasse, vel mutuo datum, locatum, aut quocumque modo debitum remisisse, aut relaxasse. Nec de domibus, terris, prædiis, redditibus, ejus ecclesiæ fructibus, decimis, aut oblationibus ejusdem præteritis, presentibus, & futuris donationem, remissionem, ac locationem fecisse, promississe, aut inivisse, aut alium, mandante, vel consentiente me, promississe, fecisse aut inivisse Ita me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Noverint quoque Patroni Beneficiorum sese excommunicationem ipso facto incurrere, si quid præsentationis causa quocumque nomine, titulo, aut praetextu, directe, vel indirecte per se, vel per alios acceperint, aut exegerint ab iis, quibus Beneficia conferri possulant.

TITULUS XV.

De Studiis instaurandis, & Seminariis.

NEQUAquam dubitandum est, quin literæ adeo sint ecclesiasticis necessariae, ut nisi scientia polleant, atque doctrina, nequeant suo muneri satisfacere, ex quo gravissimum in ecclesiam Dei detrimentum emanat, si enim, ut ait Isaias, *speculatores ecclesiarum sunt cæci, si nesciunt universi, si canes muti sunt, non valentes latrare, si pastores ignorant intelligentiam, omnes a summo usque ad novissimum in viam suam declinent necesse est.* (g) Quapropter ad nostræ ecclesiæ promovendam reformationem cum maxime inter sit sacrarum literarum peritiam, ac studia instaurari, visum est statuere, ut in singulis monasteriis, ubi plures, quam duodecim religiosi aluntur, tum pro regularibus, tum pro secularibus, qui accedent, erudiendis studia theologica instituantur. Quæ vero minus opulenta sunt, & pauciores habent monachos, aliquos juvenes fellicioris ingenii, vel ad alia monasteria mittant, studiorum causa, vel penes se aliquid de morali theologia, lingua saltem verna, continuo doceri curent a lectoribus aliunde, si fuerit opus, adscitis. Quod si superiores monasteriorum negligentes fuerint,

ANNO
CHRIST.
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

riunt, per loci ordinarium, sin minus, Metropolitani ad id compellantur.

Verum quia Clero (seculari studia potissimum necessaria sunt, utpote qui ad curam animarum una cum episcopis cooperari debet, Sancta synodus omnes hortatur reverendissimos episcopos, ut, si semina clericali in sua diocesi instituere non possunt, aliquos saltem præstantioris ingenii juvenes, & parochorum potissime filios ad collegium Pontificum Leopoli situm, literis, ac disciplina ecclesiastica erudiendos, bonisque moribus instruendos mittant, ne messis aliquando ex defectu operatorum pereat (a).

(a) Concil.
vol. 2. cap.
1. Conc.
dog. ann.
149. cap.
20.

Præterea Sancta synodus approbat, & confirmat cessionem quadraginta millium florenorum, juriisque omnium inde provenientium in favorem collegii Leopoliensis factam a religiosissimo Proto-Archimandrita, & consutorio ordinis Divi Basilii Magni; publicumque ejusdem cessionis instrumentum fieri jussit; firmis tamen manentibus conditionibus, si quæ præscriptæ fuerunt a reverendissimo defuncto episcopo Præmislensis.

Laudat etiam zelum illustrissimi, & reverendissimi Domini archiepiscopi Metropolitanæ Russiæ, episcopi Uladimirensis, & Brestensis, quod seminarium jam exerit ad cathedram Uladimirensem pro sex Alumnis, cui seminario adaugendo quoniam inscripti in bonis suis Menezeyce, & Marcuskaw nonaginta millia florenorum; ideo præfens synodus hanc donationem gratissimo animo accipit, & confirmat.

Laudat quoque zelum reverendissimi archiepiscopi Polocensis, qui duos juvenes ad monasterium Zirowicience, vel alium commodiorem locum: reverendissimi episcopi Luceoriensis, qui tres ad collegium Leopoliense: reverendissimi episcopi Chetmenensis, qui duos ad seminarium Uladimirense: reverendissimi episcopi Leopoliensis, qui quatuor ad prædictum collegium Leopoliense: reverendissimi episcopi Præmislensis, qui unum ad idem Collegium Leopoliense: reverendissimi episcopi Pinskensis, qui duos, aut unum ad aliquod monasterium studiorum causa se missuros promiserunt suis expensis alendos; eosque impense hortatur, ut promissis suis quamprimum satisfaciant, & posteaquam aliquis juvenis, absoluto studiorum curriculo, e collegio exiverit, quo magis se idoneum præstiterit ad sacra munia obunda, eo majori studio ipsum promoveant.

Ut autem cæteri, præsertim qui pauperiores sunt, pueri, a tenera ætate religionis mysteria, & literarum elementa doceri possint; curent reverendissimi episcopi, ut scholæ parochiales in Urbibus, Oppidis, & Pagis pro dignitate locorum, si collapsæ, aut intermissæ fuerint, instaurentur, ac reassumantur, si conservatæ, excolantur, & E

(c) Cap. 3.
de vit. &
bon. Cler.

augentur. (b) Censuit autem Sancta synodus earumdem scholarum regimen, & inspectionem ad parochos, & Decanos spectare, qui præcipue invigilent, ut pueri excolantur in rudimentis fidei, ac memoria teneant orationem Dominicam, salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, Dei, & ecclesiæ præcepta, ac, pro ratione ætatis, reliquum etiam catechismum, & ut præterea legere, & scribere discant.

TITULUS XVI.

De jejuniis, & festis.

ANNO
CHRISTI
1720.

Sicut populus jejuniis præter necessitatem gravari non debet, ita curandum est, ut ea servet, quæ juxta nostræ ecclesiæ ritum, ac præscriptum servanda sunt: primum scilicet quadragesimale incipiens a feria secunda post quinquagesimam usque ad sacri paschalis diem, cui tamen præmittendum est jejunium unius septimanæ cum laeticiis: secundum in adventu, a decima quinta novembris, usque ad nativitatem Christi Domini, cum abstinencia a laeticiis: tertium ante Assumptionem Deiparæ Virginis a prima Augusti usque ad decimam quintam: Quartum ante festum SS. apostolorum Petri, & Pauli, a prima Dominica post Pentecosten usque ad festum eorundem sanctorum apostolorum. Ab hoc tamen censuit, rusticos, aliosque operarios, vel in parte, vel in totum absolvi posse, propterea quod incidit in tempus, quo fruges colliguntur, eaque de causa vix servatur in Lithuania. Quintum ipso festo exaltationis sanctæ Crucis: Sextum ipso festo Decollationis sancti Joannis Baptiste. Præterea per totum annum feria quarta, & sexta cujusvis hebdomadæ. Monet autem sancta synodus, ut sicut omnes cum carnis illecebris colluctantur continuo, ita etiam ad eam refrenandam, ac iram Dei mitigandam Sacrum jejunium adhibeant, quod non minus necessariam est, quam vulneribus medicina (c).

Ne vero ex multiplicatione festorum, quæ, ut ecclesiæ mens est, quandoque non observantur, contingat, ut augeantur peccata populi (d) prohibet synodus parochis sub gravissima poena arbitrio ordinarii, ne præter diem Dominicam, alia festa celebrent, aut populo denunciant, quam ea, quæ sequuntur.

(c) Auguß.
in vet. &
nov. Test.
quæst. 120.(d) Urb.
191. nov.
8. const.
191. nov.
Bull.

FESTA IMMOBILIA.

In Januario.

Die prima. Circumcisio Christi Domini, & sancti Basilii Magni.

Die sexta. Epiphania Christi Domini.
Die trigesima. sanctorum Basilii Magni, Gregorii Nazianzeni, & Joannis Chrysostomi.

In Februario.

Die secunda. Purificatio Beatissimæ Virginis Mariæ.

In Martio.

Annunciatio beatissimæ Virginis Mariæ.

In Aprili.

Die Vigesima tertia, sancti Georgii martyris.

In

ANNO
CHRISTE
1720.

In Maio.

Die octava. Sancti Joannis Apostoli, & evangelistæ.
Die nona. Translatio Sancti Nicolai.

In Junio.

Die vigesima quarta. Nativitas sancti Joannis Baptiste.
Die vigesima nona. Sanctorum Petri, & Pauli apostolorum.

In Julio.

Die vigesima. Sancti Helie Prophetæ.
Die vigesima quinta. Sanctæ Annæ.

In Augusto.

Die sexta. Transfiguratio Christi Domini.
Die decima quinta. Assumptio beatissimæ Virginis Mariæ.
Die vigesima nona. Decollatio sancti Joannis Baptiste.

In Septembri.

Die octava. Nativitas Beatæ Mariæ Virginis.
Die decima quarta. Exaltatio sanctæ Crucis.
Die decima sexta. Beati Josaphat martyris.
Die vigesima sexta. Sancti Joannis evangelistæ.

In Octobri.

Protectio beatissimæ Mariæ Virginis.

In Novembri.

Die octava. Sancti Michaelis Archangeli.
Die vigesima prima. Præsentatio Beatissimæ Mariæ Virginis.

In Decembri.

Die sexta. Sancti Nicolai.
Die nona. Conceptio beatissimæ Virginis.
Die vigesima quinta. Nativitas Christi Domini.
Die vigesima sexta. Sancti Josephi.
Die vigesima septima. Sancti Stephani.

FFSTA MOBILIA.

Pascha.
Ascensio Christi Domini.
Pentecostes.
Sanctissimæ Trinitatis.
Festum Corporis Christi Domini.
Festum dolorosæ B. Mariæ Virginis feria sexta-decima post Pascha.

A FESTA SEORSIVA.

Die vigesima septima Julii. Sancti Pantaleonis martyris in Volhynia.
Die secunda Maii, & vigesima quarta Julii Sancti Romani, & Davidis in Lithuania.

Cæterum quia festa non ideo instituta sunt, ut populus liber ab opere servili, vel comotationibus, & saltationibus, vel nundinis, & aliis prophanis actionibus vacet, sed ut ad ecclesiam, quum divina officia celebrantur, conveniat, ac dies illos pietatis operibus Deo consecret (a): idcirco omnes hortatur sancta synodus, non solum, ut divinis officiis, sacræ concioni, vel lectioni, ac Christianæ doctrinæ interfint, prout debent, verum etiam ut ab illicitis, vel ad illicita trahentibus omnino abstineant, & ut observent, quemadmodum ait divus Augustinus: (b): *Diem Sabbathi non carnaliter, non deliciis Judæorum, qui otio abutuntur ad nequitiam: Melius enim tota die foderent, quam saltarent, aut etiam biberent.*

Præterea quia scriptum est (c): *Memento ut diem Sabbathi sanctifices, non facies omne opus in eo tu, & filius tuus, & filia tua, servus tuus, & ancilla tua, jumentum tuum, & advena, qui est intra portas tuas: admonet eadem sancta synodus dominos omnes, ut subditos suos, qui & ipsi pretioso Christi Domini Sanguine redempti sunt, ad ecclesiam potius, quam ad opera præstanda compellant (d) nisi pro ipsorum animabus rationem reddere velint.*

TITULUS XVII.

De reliquiis, miraculis, ac veneratione sanctorum.

Humani generis hostis tantæ sunt insidiæ, ut sæpe-numero falsis miraculis, & illusionibus Christi fideles simplices, ac pios in errorem inducere possit. Quæ de causa sancta synodus decernit, ut nullæ posthac nova miracula admittantur, nisi ab episcopis rite probata, & examinata fuerint.

Reliquias sanctorum, quæ olim Spiritus Sancti templum, ac Christi viva membra fuerunt, quamquam synodus venerandas esse, ac magnæ cum reverentia decenter in ecclesiis custodiendas profiteatur; tamen, ne quæ obtrudantur ad cultum, quarum identitas aut dubia sit, aut minime certa, episcopi diligentem inquisitionem adhibeant in actu visitationis, ac deinde statuant quod veritati, ac pietati consentaneum judicaverint (e).

Georgium Palamam non solum uti sanctum coli, aut festo die celebrari, verum etiam eum in nostra ecclesia nominari deinceps prohibet Sancta synodus sub poenis contra schismaticos præscriptis.

ANNO
CHRISTE
1720.

(a) Nicol. 1. ad cons. ult. Bulgar. c. 11.

(b) Enarrat. in Ps. 32. n. 8.

(c) Exod. 20.

(d) Conc. Rothom. apud Reg. de Eccl. discip. lib. 2. c. 416.

(e) Trid. in Decret. de invoc. vener. & relig. sanctorum.

TITULUS XVIII.

De pensionibus pro dominis deputatis ad tribunal regni.

Cum dignus sit operarius mercede sua, ac domini ecclesiastici deputati iudices ad tribunal regni causis etiam nostrae ecclesiae tuendis non sine molestia, labore, & sumptu strenue incumbant: visum est sanctae synodo certa ipsis subsidia assignanda esse. Quapropter statuit, ut ex dioecesi Uladimirienſi florenſi centum: ex Luceorienſi centum: ex Leopoliensſi, & Camenecensſi centum: ex Praemisliensſi centum: & ex Chetmenſi, & Betzenſi quinquaginta eisdem quottannis numerentur. Abbates vero conferrent juxta taxam a Metropolitano praescribendam.

TITULUS XIX.

De synodalibus constitutionibus.

Denique quia supervacaneum esset leges condere, nisi earum notitia, ad eos, qui iisdem teneri debent, deveniret; currente reverendissimi episcopi, ut hujus synodi decreta in dioecesis convenitibus legantur, ac promulgentur post tres menses a die, quia valvis Metropolitanae ecclesiae affixa fuerint.

Statutum est praeterea, ut libellus constitutionum in linguam etiam Vernaculam, pro majori totius cleri commoditate, vertatur, imprimatur, ac cuilibet parcho, & monasterio, iusto, ac moderato pretio distribuantur per reverendissimos episcopos, ut quisque non solum posterum scire, verum etiam, quae ad suum officium spectant, diligenter exequi possit: alioquin puniendus arbitrio ordinariorum, ac pro ratione culpe, si neglexerit.

Omnia vero, & singula, quae in hac sacra synodo acta, & decreta sunt, antequam promulgentur, sanctae Romanae ecclesiae omnium matris, & magistrae prius emendanda, corrigenda, ac confirmanda, ea, quae debemus obedientia, ac reverentia auctoritati subijcimus.

Ceterum si quis debito in loco aut non sedit, aut sententiam non tulit, aut non subscripsit, nulli propterea praedictum aliquid illatum esse volumus. Laus, & gloria Deo optimo maximo, nunc, & semper Amen.

H. archiepiscopus Edeſſenus nuncius apostolicus synodi praesidens.

Leo Kiska archiepiscopus Metropolitans totius Russiae man. prop.

Josephus de W. Wyhowski comes S. R. I. Exarcha totius Russiae episcopus Luceorienſis, ac Otrogienſis man. prop.

Florianus Hrebicki archiepiscopus Polocensis episcopus Vitebscensis, Mscilavienſis, Orſanenſis, Mohilovienſis; salva futura decisione sanctae sedis apostolicae, ac praecedentia man. prop.

Athanasius Szeptycki episcopus Leopoliensſis, Haliceniſis, & Camenecensſi Podoliae, Archimandrita Uniovienſis.

A Laurentius Drucki Sokolirski archiepiscopus Smolenscensis Severienſis &c. man. prop.

Josephus Lewicki episcopus Chetmenſis man. prop.

Hieronymus Ustrzycki episcopus Praemisliensſis man. prop.

Theophilus Godebki episcopus Pincensis, & Turovienſis man. prop.

Joannes Chrysoſtomus Radzymirski Frackiewicz Archimandrita Czerejenſis.

Antonius Zawadzki ordinis Divi Basilii Magni congregationis sanctissimae Trinitatis proto-Archimandrita man. prop.

Innocentius Piehowicz ordinis Divi Basilii Archimandrita Mielecensſis.

B Januarius Okorczewicz ordinis Divi Basilii magni Archimandrita Dermanodubnensis man. prop.

Sylveſter Terawſhi ordinis sancti Basilii Archimandrita Dorchobufenſis man. prop.

Jacobus Solikowski abbas Cobrienſis ordinis Divi Basilii magni pro-consultor man. prop.

Polycarpus Filipowicz ordinis Divi Basilii magni Archimandrita Lescienſis.

Patritius Bielski ordinis Divi Basilii magni Archimandrita Ourucenſis.

Absoluta horum decretorum lectione, recitatique precibus in pontificali Romano praescriptis, illustrissimus, ac reverendissimus dominus nuncius apostolicus, & praesidens synodalis, illustrissimis, ac reverendissimis dominis praesulibus pro hac synodo congregatis praebuit osculum pacis, ipsamque synodum Hymno: *Te Deum laudamus &c.* conclusit, quo finito, memoratus illustrissimus, ac reverendissimus dominus nuncius apostolicus praefata decreta manu propria subscripsit, & idipsum fecerunt illustrissimi, ac reverendissimi domini Leo Kyzka, archiepiscopus metropolitans Kyovienſis, Haliceniſis, & totius Russiae episcopus Uladimirienſis, & Brestenſis: Josephus Wykowski Exarcha totius Russiae episcopus Luceorienſis, & Otrogienſis: Florianus Hrebicki archiepiscopus Polocensis, episcopus Vitebscensis, Mscilavienſis, Orſanenſis, Mohilovienſis: Athanasius Szeptycki episcopus Leopoliensſis, Haliceniſis, & Camenecensſi Podoliae: Laurentius Drucki Sokolirski archiepiscopus Smolenscensis, Severienſis &c. Josephus Lewicki Chetmenſis: Hieronymus Ustrzycki Praemisliensſis, episcopi: ac Theophilus Godebski episcopus Pincensis, & Turovienſis; sub tempus synodi, nimirum die octava mensis Septembris juxta novum Kalendarium, ipsa festa Nativitatis Beatissimae Mariae Virginis in ecclesia collegiata Zamocenſi consecrata; necnon reverendissimi Proto-Archimandrita, & Archimandrita in eorum subscriptionibus specificati. Ac insuper praedictus illustrissimus, ac reverendissimus dominus archiepiscopus Metropolitans, tum & illustrissimi domini ejus co-episcopi juramentum corporale de iisdem decretis, postquam a sancta sede apostolica fuerint approbata, exactissime observandis, in manibus praebiti illustris. D. nuncii apost. & praesidentis synodalis, tatis sacrosanctis Dei Evangelis, praestiterunt

ANNO.
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

runt. Acta hæc sunt Zamoscii in ecclesia parochiali tituli protectionis Beatissimæ Mariæ Virginis, & sancti Nicolai, ritus Græci uniti, Anno, Indictione, Pontificatu, diebus, & mensibus, quibus supra. Præsentibus perillustribus, illustribus, ac admodum reverendis dominis, Joanne Wenton, & Christophoro Udsycki cathedralis Chetmenfis, M. Valentino Wcisowski, & M. Paulo Kuuk philosophiæ doctoribus, collegiata Zamoscensis canonicis, necnon admodum reverendis patribus Stephano Trombetti clerico regulari, collegiorum pontificiorum Armeni, & Rutheni Leopoliensis præfectorum: Joanne Antonio Fabri præposito parochialis sanctæ Crucis Varsaviensis, & domus ibidem superiore, ac per Poloniam, & Lithuaniam visitatore congregationis missionis: & Patrio Brodowski ordinis minorum sancti Francisci Conventualium Provinciæ Russiæ ministro provinciali, aliisque pluribus testibus fide dignis circa præmissa habitis.

Et quia ego Stephanus Skwarczynski publicus sacra autoritate apostolica, ac supradictæ synodi notarius, & memorati illustrissimi, ac reverendissimi domini, domini nuncii apostolici in Regno Poloniæ Vicecapellarius dum omnia, & singula in præfata synodo gesta, fierent, una cum testibus supraspecificatis præsens, & personaliter interfui, ac dum ipsa decreta, seu acta synodalia tum per ipsum illustrissimum, ac reverendissimum dominum nuncium apostolicum, & præsentem synodalem, tum per illustrissimos, ac reverendissimos dominos Metropolitam, & ejus coepiscopos, atque reverendissimos Proto Archimandritam, & Archimandritas eorum propriis manibus subscripterentur, vidi, & observavi; ac juramentum, dum per eosdem illustrissimos, ac reverendissimos dominos Metropolitam, & coepiscopos præstaretur, auscultavi; ideo præsens de super manu mea propria scriptum, & subscriptum, ac signo notariatus mei publici, quo in similibus utor, communiter extradiidi Instrumentum rogatus, & requisitus &c.

Stephanus Skwarczynski Not. & Can. cell. qui supra man. prop.

P A R O C H U S.

Quæstiones in visitationibus indagande.

UNnus ne an plures?

An habeat titulum sufficientem provisionis legitimæ inscriptæ, ab officio approbata?

An habeat legitimam præsentationem, institutionem, a quo, & quando introductus?

An illis reperiantur defectus aliqui essentialis, & quales?

An habeat ordinationis formulas?

An habeat libros parochiam concernentes, videlicet, Baptizatorum simul confirmatorum, status animarum, Matrimoniorum, & mortuorum.

An habeat Archivium, in quo scripturas, fundationes, munimenta ad ecclesiam spectantia sub clavi custodiat?

An resideat in parochia, vel frequenter ab ea absit?

An suorum domesticorum habeat curam, ut christianam vitam ducant, rudimenta Fidei sciant, & orationes quotidianas mane & vespere absolvant?

An pueros, & puellas mysteria fidei, orationem Dominicam doceat saltem diebus Dominicis; an habeat sermonem ad populum, an Festa, & jejunia denunciet?

An diebus Dominicis, & Festis Sacrificium pro populo parochiæ suæ applicet?

An aliquod Testamentum confecerit, & illi satisfieri curaverit juxta mentem Testatoris?

An habeat penes se coadjutorem sufficienter provisum?

An in administratione Sacramentorum sit diligens; an facilem, & paratum se ostendat ad audiendas confessiones; ad eundem ad infirmos sine ulla mora?

An ipsius negligentia aliquis Infans sine Baptismo, vel Infirmus sine Confessione, Viaticis, & extrema Unctione mortuus fuerit?

An Sacramenta ministret cum debita vestium sacerdotalium honestate?

An Sacramenta, & sacramentalia sub clavis custodiat?

An domi cohabitaret cum mulieribus, & quæ sint?

An habeat sacra Biblia, aliosque libros pietatis, & doctrinæ ad suum officium pertinentes? præsertim an habeat acta, & decreta synodi provincialis Zamoscensis: rituale novum, missalia correctæ, catechismus pro doctrina christiana, librum morale Illyrica lingua typis mandatum? an habeat librum aliquem concionatorium, ex quo possit se præparare ad dicendum aliquid ad captum populi? an præfatos libros legat, & non negligat?

An, & quoties in hebdomada sacrum faciat? an celebret recitatio matutina cum laudibus, & cum paramentis integris, & mundis?

An ante celebrationem Missæ tabacum sumat, quod est vetitum in synodo. Quoties confiteri soleat?

An ante missam, præparationem, intentionem; & post missam, gratiarum actionem devoto faciat.

An quotidie recitet divinum officium statutis horis, & in quo loco.

An inter sit processionibus, & aliis functionibus ecclesiasticis publicis loci, in quo permanet?

An habeat decentem coronam, & tonsuram capillorum?

An cum rusticis computationibus, & ebrietatibus vacet?

An implicet se negotiis secularibus mercaturam exercendo?

An sit in possessione pacifica limitum suæ parochiæ?

An lites patiatur, quas, a quo, & de quo?

An habeat aliquod inventarium rerum circa introductionem sibi reliquarum?

An adsit rusticorum conviviis, & quas ibidem noceat superstitiones? an has in præsentem.

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

sentia sui permittant fieri? verbi gratia, ut de quolibet ferculo in mensam, vel sub mensam, aut extra postes, effundatur? vel similia.

DIACONUS.

AN vitam ducat exemplarem ad ædificationem laicorum.

An habeat penes se libros tam spirituales, quam morales catechismi, & summam Theologiæ moralis typis impressam, ex qua addiscat necessariam scientiam, ut seipsum saluum faciat, & eos qui se audiunt?

An semper incedat cum tonsura, & veste clericali?

An libenter, & quam frequenter missam audiat, illique saltem diebus festis inferuiat?

An doctrinam christianam bene calleat, ut alios doceat? an communionem frequentet, & scholam?

An cauponas frequenter cum rusticis, saltem, inebrietur?

An cum mulieribus cohabitaret, & quæ sint?

ECCLÉSIA.

ECclésiâ qualis, an murata, vel lignea, an solida, firma, vel potius ruinosa, an indigeat reparatione?

An cum licentia episcopi, & cum dote erecta?

An sit, & qualiter circumseptâ?

Quot sint altaria? an debite, & ad præscriptum synodi Provincialis orientur? quæ, & quot sint super altari mappæ? an inter duas superiores sit inclusum antemurale: an mappæ mundæ sint descendentes ab utroque latere altaris usque ad suppedaneum?

An sint pulvinaria super altari?

An altaria sunt proportionatæ latitudinis, longitudinis, & altitudinis, Crucifixo in facie munita?

An ecclesiæ pavementum sit lateribus, vel asseribus stratum?

An valvæ, & campanæ indigeant reparatione? campanæ quot?

An in Sacratio adsint suppellectilia ecclesiastica ad sacrificium requisita, calices, patenæ quot, & quales? purificatoria, corporalia, burse, pallæ, vela ad velandum calicem, pelliculæ, cum ampullis, manutergia, humeralia, albæ, cinguli, stolæ, planetiæ, sive cappæ, missalia, ritualia schismaticæ ne, an correctæ? Psalteria ministrorum, superpellicea, campanulæ minores, candelabra, aliæque ornamenta necessaria? sub numero, quot, & qualia? exprimenda.

An sint armaria pro sacris vestibus, lintheaminibus, & alia suppellectilia ecclesiastica munde, & decenter asservanda?

An habeatur inventarium suppellectilium ecclesiasticum?

An fores, & fenestræ ecclesiæ sint solidæ, & bene munitæ, & clavibus clausæ, quæ in manu parochi remanere debent?

An adsit aqua lustralis munda? an quoties die Dominico renovetur?

An thuribulum sit cum navicula, cochleari?

Consilior. Supplem. Tomo VI.

RELIQUIÆ.

AN sint in ecclesiâ reliquiæ alicujus sancti, authenticæ ne, vel ignotæ, aut dubiæ? quomodo, & a quo donatæ; an ab episcopo recognitæ?

An decenter custodiantur in thecis saltem ligneis deauratis, mundo vitro contentis cum suis inscriptionibus?

An cum thecis in aliquo armariolo asserventur sub clavi.

An portentur ad infirmos? quod prohibendum est.

An ad expositionem illarum accendantur luminaria? vel cum reliquiæ sacræ sunt sub altari decenter an retineatur ibi lampas?

IMAGINES.

AN imagines in ecclesiâ sint honestæ, integræ, & decenter depictæ, & quot?

An anteaquam sint expositæ prius ab episcopo benedictæ, & approbatæ?

An sacræ imagines sint depictæ in locis alicui irreverentiæ obnoxii?

An inveniuntur deformes, & deturpatæ? quæ erunt tollendæ, & restaurandæ.

An Imagines Jesu Christi, Beatissimæ Mariæ, apostolorum, evangelistarum depictæ sint sub forma ad ecclesiâ non usitata? verbi gratia in habitu regularium & tales ad morem ecclesiæ bebent reformari.

An habeantur vexilla cum Imaginibus honesta?

INDULGENTIÆ.

AN quæ sint concessiones indulgentiarum, & pro quibus festis, vel temporibus? producantur brevia concessiva indulgentiarum, illarumque tempus an expiraverit? videatur.

An publicentur absque licentia ordinarii?

An non fingantur aliquæ indulgentiæ, vel miracula prætextu quæstus, & collectiarum lucrandarum?

BAPTISME ET CONFIRMATIO.

AN pro ministrando sacramento baptismatis sint in promptu omnia necessaria. 1. Aqua juxta antiquum ritum benedicta? 2. oleum catechumenorum in sufficienti copia?

An habeatur sacrum chrisma pro confirmatione baptizati, hoc anno ab episcopo acceptum?

An patrini plures, quam deo admittantur? aut impuberes hæretici, ignari mysteriorum fidei.

An obstrictæ sint examinatæ, & approbatæ, scientque formam essentialem baptismi, pro casu necessitatis, & rudimenta fidei?

An baptismus infantum protrahatur ad tres dies? vel an non imponantur nomina Ethnicorum?

An nomina baptizatorum scribantur in-

A a me-

ANNO
CHRISTI
1720.

ANNO
CHRISTI
1720.

metrica, juxta formam in synodo præscriptam, sine mora, & periculo oblivionis?

An hoc sacramentum extra casum necessitatis conferatur domi, exceptis filiis principum?

An admittantur unus patrinus masculo, vel una matrina puellæ ad confirmationem? præter parrinos baptismi?

An sciat parochus, informetque patrinus eos cum baptizato, & confirmato, & ejus parentibus contrahere cognationem spirituales? qualique forma ad confirmationem utatur?

An sciat infirmos in sua parochia, an visitet illos, vel vocatus etiam de nocte ad audiendam confessionem, dandumque Viaticum, ire non detrederet?

An in defectu sacerdotum aliorum, ipsemet benedicat Sanctum pro infirmis oleum, & ministret prout valide, & licite potest? ex mente etiam synodi provincialis.

An pueris usu rationis carentibus, furiosis lucida intervalla non habentibus, vel sine poenitentia decedentibus conferant Extremam Unionem?

ANNO
CHRISTI
1720.

EUCHARISTIA.

B

AN asseretur in tabernaculo affabre facto, ab extra majori ex parte deaurato, interius serico vestito, in pyxide argentea, vel saltem stannea cum operculo, & Conopæo, super corporali mundo?

An ostium tabernaculi sit firmissima sera, & clavi clausum, quam solus sacerdos retineat, vel in sacratio asseret?

An particula consecrata singulis octo diebus, vel saltem quindecim renouentur, & antiquæ species cum fragmentis an in sacrificio consumantur?

An ante altare, & tabernaculum diu, nocteque luceat lampas, vel saltem diebus festivis, tempore sacrificii?

An aliquid præter pyxidem cum sanctissimo in tabernaculo quantumvis sacrum asseretur? quod si fiat, removeatur.

An delatio eucharistiæ debita cum reverentia fiat, cum luminibus, Baldechino, vel Umbella?

An non communicantes in paschate monuerit, nominaque eorum ad curiam episcopalem transierit, qui communionem paschalem facere noluerunt?

POENITENTIA.

D

AN hoc sacramentum ministretur de die in ecclesia in confessionali consuetudo cum stola?

An in confessionali pro auriculari confessione sint crates ligneæ?

An audiat confessiones mulierum, puellarum, extra sedem confessionalem, nulla interposita crate? quod prohibendum est.

An sciat, vel habeat tabellam bullæ Cœnæ Dom., & casuum reservatorum Summo Pontifici, & episcopo, affixam ipsi confessionali.

EXTREMA UNCTIO.

AN habeat oleum sufficiens pro ungentis infirmis? an in vase stanneo saltem, quomodo illud signatum ut distinguatur vas sacri chrismatis.

An in ecclesia, in proprio armariolo, sub clavi asseretur.

MATRIMONIUM.

AN Matrimonia ter seorsim diebus dominicis, vel festis denunciet, antequam sponso conjungat; an in uno festo id præstet?

An ante denunciations, interroget; num sint legitimæ ætatis, utrum sciant mysteria fidei, an non consanguinei sibi.

An advertat, ne sponsi ante contractum matrimonium simul maneant, & convertentur sine custodia parentum, vel consanguineorum.

An impedimenta matrimonii sciat, & publice populo saltem bis in anno.

An vagos, externos, vel eos, qui a diocesi diu absentes fuerint sine licentia episcopi, & testimonio de libera vita eorum, conjungat.

An parochus deferat matrimonio, junctos hac eadem die.

An matrimonia conjungat domi, non in ecclesia, sine facultate episcopi, vel vicarii ejus? an temporibus ab ecclesia prohibitis. An intersit nuptiis, & choreis, & pariter cum rusticis computationi cum scandalo vacet.

MISSA.

AN ad sacrum celebrandum admittat externos, absque literis testimonialibus, non habentes coronam vel vestem clericalem.

An adsint sacerdotes, qui indevote, propere sacrum celebrent, & quomodo ipse?

An sciat ceremonias conformes missalis correcti rubricis.

An moneat parochianos, eos teneri sub peccato mortali, die dominico, & festis diebus audire missam.

An habeat vinum pro Missis, & an a Judæis acquirat? pro communicando populo an habeat copiam vini; an non misceat alios liquores.

An ipse sibi pro sacrificio panem conficiat, an ex tritico puro, vel admixto.

An ante missam per triduum ab usu matrimonii abstinat.

An tempore missæ oculis immodestis circumvagetur.

FUNUS.

HOSPITALIA.

AN in funeribus adfint abufus, puta, quod cadavera afficiuntur fine cruce, fine lumine, & fine parochio, cum ululatu, threnis confanguineorum, ubi mulieres evelunt fibi crines more Gentilium.

An cadavera defunctorum ante ortum, vel poft occafum folis deferantur abfque licentia?

An tradantur feputuræ ante lapfum temporis viginti ad minus horarum; eorum vero, qui repentina morte extinâ, ante lapfum viginti quatuor horarum poftquam animam e corpore exhalaffe pro certo habetur?

An parochus; alivæ feputuram denegent, aut differant, prætextu non folutæ elemofynæ? & an pauperes gratis fepeantur?

An in ecclefia adfit fepulchrum pro parvulis decedentibus poft baptifmum ante feptennium?

An coemeterium, (quod eft locus religiofus) fit undique circumfeptum; an aliquando non pollutum, vel violatum, & per quem?

An facerdos præter quartam funeralium pro cadaveribus extra parochiam feputis, aliquid aliud exigat ab hæredibus defuncti? quod vetitum eft.

An in ecclefiis monialium fepeantur cadavera laicorum, marium, five Mulierum, fine licentia? fi hoc fieret, interdicatur.

CONFRATERNITAS
LAICORUM.

AN confraternitates laicorum fint legitime erectæ, & habeant ftatuta auctoritate apoftol. vel ordinaria approbata? An bona & elemofynæ, redditus annui, cenfus redemptionales fideliter adminiftrantur, & connotentur?

An habeant varios libros, primum, in quo nomina confratrum infcripta fint? fecundum, in quo contineantur refolutiones de communi confilio ftatutæ? tertium, qui, fi quæ funt inter ipfos judicia, contineat fententias damnatorias, abfolutiones in reos latas?

An officiales a plena confratrum congregatione fingulis annis eligantur? an perceptæ, & expenfe summæ calculentur?

An habeant inventarium omnium, & fingulorum bonorum, rerum?

An habeant jus patronatus præfentationis cappellani, & nam is fit in integritate vitæ, & morum exemplaris?

An feniores tempeftive ea, quæ ecclefie fubminiftrare tenentur, provideant?

An habeant archivum, quo fcripturæ confraternitatis, alterum, in quo fupellex ferventur?

An debitores confraternitatis confratres bona ejufdem adminiftrant? an fideles, & confenfiofi in adminiftratione bonorum, confraternitatis exiftant?

Concilior. Supplem. Tomo VI.

An confratres interfint proceffionibus publicis?

Hospitalia qualia fint, murata, an lignea?

An habeant erectiones cum approbatione ordinarii, pro quot perfonis?

An habeant bona fibi incorporata, & legationes summæque aliquas?

Sub cuiufnam directione maneant?

An provifores calculum perceptorum, & expenfarum alicui reddant?

An fint duo cubicula in hospitali feparata pro viris, & feminis.

An mane & vefpere confuetas, & quas preces; pro benefactoribus, fundatoribus abfolvant; miffamque faltem diebus dominicis, & feftis audiant?

An fint inſtructi de rudimentis fidei, & neceffariis ad falutem animæ.

An frequentent peccatorum confeffionem, & facram communionem?

An modeſte, & pacifice fe gerant? an non fint aliqui, vel aliquæ rixosæ, contentioſæ?

An qui, vel quæ fint otioſæ, ſcandalosæ, inhoneſtæ?

C An aliqua vetula fit ſuſpecta, & notata (Deus avertat) de veneficio, ſuperſtitionibus, aliſque vitiis, & peccatis?

An in eodem hospitali, & cubiculo ſimul maritus, & uxor ſoleant cohabitare, & pernoctare in eodem lecto?

An elemofynas ſibi datas fideliter inter fe diſtribuant? an pro communi commodo convertant?

An infirmis exhibeantur poſſibilia chriſtianæ charitatis officia, & ſubſidia?

An invitati ad fenebres menſas & convivia, debitam in illis ſervent temperantiam, & modeſtiam?

An aliquam ſuſpectam amicitiam mares cum foeminis ſinire conſueverint.

REGULARES.

An non fint plures in monaſteriis, quibus alendis redditus non ſufficiant?

An fit certus numerus eorum determinatus?

An non recipiantur ad monaſterium, niſi qui habent qualitates præſcriptas a conſtitutionibus apoftolicis?

An non admittantur ad profeſſionem religioſam, niſi poſt integrum annum in novitiatu abſolutum?

An poſt profeſſionem proviſum ſit ſtudentibus de docto, & prudenti profeſſore, qui illos doceat faltem Theologiam moralem lingua vernacula, ſi linguam latinam non calleant?

An elemofynas quærant, licet non indigeant. An incedant per loca ſine ſocio, & an vagentur de nocte?

An ſe ingerant in adminiftrationem bonorum ſpectantium ad ſocietatem laicorum in eorundem eccleſiis erectas?

A a 2

An

ANNO
CHRISTI
1720.

An sacramenta infirmis ministrent invito

paroco?

An accedant ad monasterium monialium

absque licentia?

An cappellariam aliquam in aulis principum, vel Altariam in ecclesiis latinis acceptaverint.

nihil donent, aut recipiant tamquam proprium absque licentia abbatissæ, & aliqua iusta ratione?

An omnes sumant cibum in Refectorio tempore mensæ, ex communi culina, & arario paratum?

An parent cibos exteris, vel eisdem mitant, vel ab iis recipiant, absque expressa licentia & scientia abbatissæ, & monasterii?

An admittantur regulares ad celebrandum sacrum in ecclesiâ absque licentia episcopi, vel vicarii generalis?

An omnes moniales semel saltem in mense constentur, & sumant Eucharistiam?

An frequentius ex consilio patris spiritualis?

An omnes quotidie audiant Sacrificium.

Missæ?

Quosnam libros devotos, stel prophanos legant, vel an tempore mensæ fiat lectio alicujus libri spiritualis; & an servetur silentium?

Visitet dormitorium, seu cellas, & observet, an unaquæque monialis habeat lectum separatim?

An habitus eorum sit uniformis, & an ad præscriptum regulæ?

Inquirat caute, & prudenter de vita, moribus, & directione confessorii, an curiositate aliqua, affectione privata, vel aversione ducatur? an ostendat se partialem, vel factorem aliquarum inter ipsas factionum, sive differentiarum?

An idem, sive moniales aliquæ secreta monasterii, occultos defectus cum periculo infamæ totius monasterii, aliis extra. Clausum, ad quos non pertinet, revelent? an sint curiosæ in indagandis, & rescendis novis extra claustrum? an consulto tales retineant, vel foveant personas, a quibus talia expiscantur?

An in ecclesiis monialium sine licentia sacre congregationis tumulentur cadavera laicorum, marium sive mulierum? nisi sint patroni ecclesiæ, qui sibi, & hæredibus hoc jus in fundatione reliquissent, vel cum licentia sacre congregationis, & monialium sepulchrum extruxissent.

Ex actis originalibus synodi provincialis provincie Russiæ, Ritus Græci uniti extrahunt.

Stephanus Skowarczynski publicus sacra auctoritate apostolica, ac synodalis Notarius, & nunciaturæ Apostolicæ in Regno Poloniæ Vice-Cancellarius, man. prop.

MONIALES.

AN muri vel parietes Clausuræ habeant prospectum activum, vel passivum in domos, vel e domo sæcularium?

An mansiones confessorii monialium exemptarum sint penitus separatæ a monasterio?

An moniales extra claustra egrediantur, & vagentur per oppida sub prætextu necessitatis, absque licentia episcopi? quod prohibitum est sub poena excommunicationis latæ sententiæ.

An admittant intra clausuram monasterii aliquas personas sive laicos, sæculares, sive regulares, quibus sub poena excommunicationis talis ingressus prohibetur?

An scribant epistolæ extra clausuram absque licentiâ Abbatissæ?

An utantur fenestella ubi audiuntur confessiones, ad colloquendum cum exteris?

An pauperes moniales debitam fundationem non habentes servent in monasterio unam, vel duas probatæ vitæ, & famæ puellas juratas, quæ labores manuum religiosarum fideliter vendant extra claustrum, & pretium exacte reddant in manus abbatissæ, quæ totum in communes necessitates expendet?

An adsit in monasterio capsa communis, in qua deponantur omnes pecuniæ provenientes a monialibus particularibus?

An admittantur exteri ad colloquendum cum monialibus absque licentia in scriptis episcopi, vel vicarii generalis?

An introducantur in clausuram catuli, pueri, vel puellæ cujuscumque ætatis, exceptis juratis puellis ab episcopo approbatis pro sola necessitate Monasterii?

An serventur electæ, & deputatæ auscultatrices, Rotariæ, & Ostiariæ?

An habeat abbatissa, vel procuratrix, sive æconoma libros bene compactos? in quorum primo describantur quotidianæ elemosinæ perceptæ, & expensæ, de quibus possit in fine officii rationem reddere suæ administrationis. In altero per modum inventarii, descripta sint bona stabilia, Jura, census, & credita monasterii, cum indicatione instrumentorum, rogantium monasterii. In tertio libro registrentur resolutiones capituli monialium, admissiones puellarum ad habitum, & professionem cum expressione diei, mensis, & anni. Quos libros si non inveniet visitator tempore visitationis omnino ante aliam visitationem paratos esse curet, & jubeat.

An in monasterio adsit locus separatus pro educandis exteris Virginibus, & pro novitiis separatus?

An omnes moniales ducant vitam communem? ut nihil habeant, nihil servent,

ANNO
CHRISTI
1720.

Hieronymus Grimaldus, Dei, & apostolicae sedis gratia archiepiscopus Edessenus, sanctissimi domini nostri domini Clementis divina providentia Papae ejus nominis XI. praelatus domesticus, & assitens, ejusdemque, & Sanctae sedis apostolicae in regno Poloniae, & Magno ducatu Lithuaniae cum facultatibus legati de latere nuncius.

Universis, & singulis quorum interest, praesentes inspecituris, lecturis, legive audituris fidem facimus, & testamur supradictum dominum Stephanum Skwarczynski esse talem, qualem se facit, videlicet publicum sacra autoritate notarium, & nunciaturae apostolice in regno Poloniae vice-cancellarium,

ejusque scripturis, & instrumentis per eum confectis, tam in judicio, quam extra adhibitam semper fuisse, & ad praesens adhiberi fidem. In quorum &c.

Datum Varaviae die vigesima tertia Octobris 1720.

H. archiepiscopus Edessenus nuncius apostolicus.

Jacobus Burrius Secretarius.

Locus † Sigilli.

ANNO
CHRISTI
1720.

AD SUPPLEMENTUM
CONCILIORUM COLLECTIONIS
LABBEANÆ VENETIIS
RECUSÆ ET AUCTÆ

APPENDIX.
PRÆFATIO COLLECTORIS.

Quod in ipso statim operis hujus exordio animadverti, quod in ejus decursu non semel inculcavi, id nunc pariter in ejus complemento confirmo, illum, qui id sibi consilii statuit, ut conciliorum omnium collectionem amplissimam compingeret, nunquam tam vastam operis ideam ita expleturum, quin multa adhuc colligenda supersint extra coetum illum, seu in editis jam libris collectoris nondum visis, seu in manuscriptis codicibus qui hominum lucem nondum viderunt, velut densam per caliginem vagantia. Ex quo factum est; & nunquam deinceps non accidet; ut id generis opera semper crescant, & a modicis cœpta initiis ad incrementa semper majora & maxima tendant. Quibus ita se habentibus, factum meum ut excusum æquis eruditisque lectoribus nihil est. Conciliorum collegium institui; dum plura in coetum allego, & per sæcula velut per classes distribuo; cogor interdum classibus jam absolutis additamenta quædam scribere ex conciliis iis, quæ tum amici identidem sufficiebant, cum excusum jam libri in manus interim meas incidentes obtulerunt. Hinc frequentes illæ appendices in calce præcedentium voluminum adjectæ. Hinc & præfens, in qua præter concilia nonnulla nunc primum eruta, vulgatis jam conciliis accessiones etiam nec spernendas nec modicas daturus sum. Erunt forte qui negligendas duxissent literas illas concilii Constantiensis in gratiam canonicorum Regularium ordinis S. Augustini monasterii de Crutzelingen extra muros Constantiensis; quod nec novæ sint cum ex opere jam excuso proferantur, nec aliud ferant nisi jus quoddam privati monasterii; cujusmodi literas plures, a me ultro omisas, concilium illud protulisse eruditos non latet. Verum non absque piculo præteritissem documentum illud celebre, quod coram Innocentio papa VIII. productum victoriam tunc obtinuit Canonicis Regularibus in Monachos ordinis S. Benedicti, cum quibus de prærogativa præcedentis disceptabant. Additiones ad Basileense concilium novas subinde Florentia misit eruditissimus Laurentius Mehus. Sero venientibus hic extra ordinem locus assignandus fuit. Hæc scire Lectores juvat.

I N E P I S T O L A M
S. G R E G O R I I P A P Æ I
A D A U G U S T I N U M A N G L O R U M E P I S C O P U M
C O L L E C T O R I S
P R Æ F A T I O.

Celebrem illam S. Gregorii Magni epistolam ad Augustinum Anglorum episcopum, ea ipsa ex causa quod celebris sit, ignorasse neminem par est arbitremur. Eadem vero cum sit canonica, legesque a neophytis Anglis servandas nonnullas præscribat, veteres recentisque conciliorum collectores omittere supiniore fuisset negligentie, quam ferret singularis virorum illorum eruditio cum diligentia conjuncta. Hæc ipsa tamen ratio, quæ commendanda eorum diligentia conducit, damnanda peræque morositati meæ valeret, quod toties expositam oculis lectorum epistolam in scenam iterum proferendam duxerim; nisi excusationis meæ rationes haberem paratas, nec raras, nec exiguas. Manuscriptum Lucensem codicem, sæculo octavo exaratum, dum sedulo evolvo, incidi in hanc, de qua agimus, epistolam, hoc præfixam titulo Rescriptum B. Gregorii ad Augustinum, &c. Subitque statim cogitatio, num præstaret tanta vetustatis scriptum cum edito conferre ad explorandum si forte aliquid daret quod Eruditis novum, gratumque accideret.

Accinxi me operi, atque in ipso collationis limine haud inaniter consilium illud me invisse intellexi. Nam quæ vel in optimis editionibus ad codices vetustissimos comparatis legitur S. Gregorii ad Augustinum epistola caret exordio, cum ab ipsa statim Augustini interrogatione incipiant. Nostræ vero suum apte caput impositum animadverti. Eo felici exordio alacrior factus, reliquam collationem brevi expedii. Labor iste meus optimam variantium lectionum segetem suffecit; pariter, & alter interrogationum ordo, quam qui in excusis sese, legenti obtulit; ac denique interrogationes ipsas plerumque non quidem ipsi Augustini verbis, ut in editis, expressas ostendi, sed ipse per se epistolæ scriptor ea narrat, de quibus ab Augustino consultur, quod efficit epistolam, non ut est in editis, alterius verbis interpolatam, sed sinceram qualem ipse ejus auctor dictavit. Quanquam fateor semel & iterum Augustini seiscitationes ipsi interrogantis verbis expressas hic pariter legi; quod an ipse S. Gregorius sive alius quisquam curaverit incertum est. Variantes vero illas, quarum jam meminimus, quanquam ab incuria veteris librarii proficisci potuisse ultra recognosco (totâ enim scriptio auctoris sui barbariem prodit) multæ sunt tamen quæ cum aliis probatissimis codicibus ipsumque pariter Bedam qui in sua Anglorum historia integram hanc epistolam inseruit, habeant adstipulatores, hoc ipso cum multis consensu sinceritatis indolem quandam spirant. Proximo ab his gradu constituo variantes illas, quæ licet ab editis ac manus. aliis discrepantes, optimum tamen sensum reddunt. Potuerunt illæ quidem a sciolo quopiam ad oram veteris codicis adscribi, dein in textum scriptoris alterius oscitantia irrepere; sed & æque bene ad ipsum S. Gregorium auctorem referrentur, easque deinceps longo sæculorum tractu casu aliquo variari contigit. Expungit denique nostrum istud scriptum observationem Augustini & Gregorii ad illam responsam, sed peræque expungitur a Beda atque probatissimis Codicibus manus. a PP. Maurinis consultis. Hæc simul omnia diligenter consideranti mihi suborta est cogitatio, num rem gratam Lectoribus præstiturus fuëim, si hanc ipsam epistolam, qualis in Codice Lucensi representatur, in mea hac collectione iterum proferrem. Vetus equidem scriptum darem, sed nova indutum veste, qua forte notitate plus esset eruditis allaturum voluptatis quam vetustas ipsa intulisset iadit. Inclinauit ea spes suspensam animum meum.

ANNO
CHRISTE
604.RESCRIPTUM B. GREGORII AD AUGUSTINUM QUEM SAXONIAE
IN PRÆDICATIONE DIREXERAT.ANNO
CHRISTE
604.ac omnia
sunt in
litis.

Inter cetera & ad locum per dilectissimos meos filios Laurentium presbyterum & Petrum monachum fraternitatis tuæ scripta suscepi, in quibus me de multis capitulis requirere curasti; sed quia prædicti filii podagra me invenerunt doloribus afflictum, & cum urgerent citius dimitti ita, reluctati sunt, ut in eadem me doloris afflictione relinquerent, singulisque capitulis, ut debui, latius respondere non valui.

C A P. I.

De episcopis.

interroga-
to I.
(1) Ed.
Luarro
ater bea-
ssime,
ualiter
ce.
(2) Agere
i ecclesia
beat.
(3) quam
(4) debuist.
et.
(5) autem
(6) Deest
(7) tradit.
ut
(8) ejus.

(1) Qualiter cum suis clericis conversetur vel de his quæ de fidelium oblationibus accedunt ad altario quantæ debent fieri portiones, & qualiter opus (2) in ecclesia ingrederetur. Sacra scriptura testatur, & te bene nosse non est dubium, & specialiter beati Pauli (3) apostoli ad Timotheum epistolæ, in quibus erudire studuit qualiter cum in domo Dei (4) oportuisset converteri. Mos (5) enim sedis apostolicæ est (6) ut ordinatis episcopis præcepta iraderet, (7) & ex omni stipendio quod accedit quatuor debeant fieri portiones; una videlicet episcopo & familiæ (8) propter hospitalitatem atque susceptionem; alia clero; tertia pauperibus; quarta ecclesiis reparandis. Sed quia tua fraternitas monasterii regulis erudita scorsum vivere non debet a clericis suis, in ecclesia Anglorum, quæ auctore Deo nuper ad fidem perducta est, hanc debet conversationem instruire, quæ initio nascentis ecclesiæ fuit parvis nostris, in quibus nullus eorum ex his quæ possidebant suum aliquid esse dicebant; sed erant illis omnia communia.

inter. II.

(9) sunt

(10) an-
tem, & alia
interpun-
tio insti-
tuitur.
(11) Ne-
cessitati-
us
(12) & al-
tere. III.
(13) cur
(14) altera
(15) Aliter
(16) Deest
(17) Deest
(18) Deest
(19) Deest
(20) Deest
(21) Deest
(22) Deest
(23) Deest
(24) Deest
(25) Deest
(26) Deest
(27) Deest
(28) Deest
(29) Deest
(30) Deest
(31) Deest
(32) Deest
(33) Deest
(34) Deest
(35) Deest
(36) Deest
(37) Deest
(38) Deest
(39) Deest
(40) Deest
(41) Deest
(42) Deest
(43) Deest
(44) Deest
(45) Deest
(46) Deest
(47) Deest
(48) Deest
(49) Deest
(50) Deest
(51) Deest
(52) Deest
(53) Deest
(54) Deest
(55) Deest
(56) Deest
(57) Deest
(58) Deest
(59) Deest
(60) Deest
(61) Deest
(62) Deest
(63) Deest
(64) Deest
(65) Deest
(66) Deest
(67) Deest
(68) Deest
(69) Deest
(70) Deest
(71) Deest
(72) Deest
(73) Deest
(74) Deest
(75) Deest
(76) Deest
(77) Deest
(78) Deest
(79) Deest
(80) Deest
(81) Deest
(82) Deest
(83) Deest
(84) Deest
(85) Deest
(86) Deest
(87) Deest
(88) Deest
(89) Deest
(90) Deest
(91) Deest
(92) Deest
(93) Deest
(94) Deest
(95) Deest
(96) Deest
(97) Deest
(98) Deest
(99) Deest
(100) Deest

Si vero clerici sunt & extra sacros ordines constituti, qui te coningere non possunt, sortire uxores debent, & stipendia exterius accipere, quia & de eisdem patribus, de quibus præfati sumus, novimus scriptum quia videbatur singulis prout cuique erat (opus, alia manu antiqua). De eorum quoque stipendio cogitandum sit, atque providendum est & sub ecclesiastica regula (9) simul tenendi, ut bonis moribus vivant, & canendis Psalmis invigilent, & invigilent, & ab omnibus illicitis cor & linguam & corpus Deo auctore conservent; commune (10) autem, & alia interpositio instituitur vita viventibus. Jam de faciendis portionibus vel exhibenda hospitalitate, adimplenda misericordia quid erit nobis loquendum? Quod omne quod superest (11) in causis piis, ac religionis erogandum est; Domino (12) magistro omnium dicente: quod super date elemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis?

Cum una sit fides (13) sunt ecclesiarum diversæ consuetudines, & aliter (14) consuetudo missarum in S. R. E. aliter (15) in Galliarum ecclesiis tenetur. Novit fraternitas tua Romanæ ecclesiæ consuetudinem, in qua te meminit nutr tam (quæ addit manus antiqua) valde amabilem te habeat; (16) Concilior. Supplem. Tomo VI.

B sed mihi placet ut sive in Romana, sive in Galliarum sive in qualibet ecclesia, aliquid invenisti, quod plus omnipotenti Deo possit placere (solicite eligat; (17) & in Anglorum ecclesia, quæ adhuc nova est ad fidem (18) institutionem præcipuo, quam de multis ecclesiis (19) potui infundam. Non enim pro locis res sed pro bonis (20) rebus loca, amanda sunt. Ex singulis ergo quibusque ecclesiis quæ (21) piam regulam (manus antiqua addit; servant) quæ recta sunt eligat; (22) & hæc quasi in (23) vasculo collecta apud Anglorum (ecclesiam, addit manus antiqua) mens (24) in consuetudine deponere.

Obsecro, (25) quid pati debeat, si quis aliquid de ecclesia furtim abstulerit. Hoc tua fraternitas ex persona furis pensare potest, qualiter valeat corrigi. Sunt enim quidam, qui habentes subsidia furtim penetrant; (26) & sunt alii qui in hac re ex inopia delinquant. Unde & (27) necesse est ut quidam damnis, quidam vero verberibus, & quidam districtius, quidam (28) lenius corrigantur. Et cum paulo districtius agitur ex causa (29) agendum est non ex furore; quia ipsi hoc præstatur qui corrigitur, ne gehennæ ignis tradatur. Sic enim nos fidelibus tenere disciplinam debemus, sicut boni patres carnalibus filiis solent, quos & pro culpis verberibus feriunt; & tamen ipsos, quos doloribus affligunt, habere hæredes querunt, & quæ possident ipsis (30) reservant quos irati insequi videntur. Hæc ergo caritas in mente tenenda est, & ipsam (31) modus correctionis dicitur, ita ut mens extra rationis regulam omnino nihil faciant.

Additum (32) est etiam quomodo ea quæ furto ecclesiis abstraxerint (33) reddere debeant; sed abut ut ecclesia quæquam (34) cum augmento recipiat, quod re (35) de terrenis rebus videtur amittere & lucra de vanis querere (36).

Si longinquitas itineris magna interjacet, episcopi non facile valeant convenire; an debeam (37) sine aliorum episcoporum præsentia episcopum ordinari. Et quidem in Anglorum ecclesia, in qua adhuc tu solus episcopus inveneris, ordinari episcopus non aliter (38) sine episcopis potest, non quando de (39) Gallis episcopi veniunt qui (40) ordinatione episcopo testes (41) adstant. Sed fraternitatem tuam ita volumus (42) episcopum ordinare, ut ipsi sibi episcopi lon-

(17) Ell-
(18) in fi-
de institu-
tione præ-
cipua
(19) po-
tuit
(20) Deest
nobis
(21) Quæ
pia, quæ
religiosa
(22) Elige
(23) fasci-
culo
(24)
Inter. IV.
(25) edifi-
ceras mihi
(26) perpe-
trant
(27) Deest
(28) le-
vius
(29) cari-
tate
(30) ser-
vant
(31) ipsa
modum
(32) Ad-
dis
(33) abstru-
erunt
(34) Deest
(35) Deest
(36) de
damnis
querat.
Inter.
VIII.
Variat. hic
ordo editio-
rum, nam
hæc est in-
terrogatio
offron
(37) De-
bet
(38) nisi
sine
(39) Gallis
venient.
(40) Illi in
ordinatione
ne episco-
pi testes ti-
bi adstant.
(41) Illi ti-
bi ad-
stant.
(42) in A-
glia epi-
scopos

B b

ge

ANNO CHRISTI 604. *go* intervallo minime disjungatur; quatenus nulla sit necessitas, ut (1) ordinatione *episcopi* pastores quoque alii, quorum *præsentia* valde est utilis, facillime debeat *convocari*. Cum igitur auctore Deo ita fuerint *episcopi* (2) in propinquis sibi locis (3) ordinatione sine aggregatis tribus vel quatuor *episcopis* non debent, nam in ipsis rebus spiritualibus aut (4) sapienter, aut mature disponantur, exemplum (5) enim trahere a rebus etiam carnalibus possumus. Certe enim cum conjugium, in mundo celebratur conjugati quidem (6) convocantur, ut qui in via jam conjugii processerant, in subsequens quoque *copula* (7) gaudio miscerantur. Cur ergo non *nonet* in hac spirituali ordinatione, qua pro (8) sacro ministerio homo Deo coniungitur, tales conveniant qui vel in *professo* (9) ordinato *episcopo* gaudeant, vel pro eius (10) omnipotenti Domino preces pariter fundant.

Qualiter debemus cum Galliarum atque Britanniarum *episcopis* agere. In Galliarum (11) *episcopis* unam tibi auctoritatem tribuimus, quia ab antiquis pro *decesserunt* [12] meorum temporibus pallium Arellatenis *episcopi* accepit, quem nos privare auctoritate percepta minime debemus. Si igitur contingat ut fraternitas tua (13) Galliarum provinciam transeat, cum eodem Arellateni *episcopo* dabet agere, qualiter, si qua (14) non in *episcopis* vitia corrigantur; qui si forte in disciplina *rigore* (15) tepidus existat, tuæ fraternitatis zelo accendendus est. Cui etiam epistolam fecimus, ut cum tuæ sanctitatis *præsentia* in *Gallis* (16) & ipse tota (17) subveniat, & (18) quæ sunt creatoris *nostra* (19) iussione contraria ad *episcoporum* moribus *compefcat*. (20). Ipse enim (21) extra auctoritatem propriam *episcopos* Galliarum iudicare non poteris; sed suadendo, blandiendo, bona quoque tua opera eorum imitatione monstrando, pravorum mentes ad sanctitatis *studium* *reforma-* (22); quia scriptum est in lege. Per *alienam* *messiem* *transiens*, *falcem* *metere* (23) non debet. Sed manu *spicas* *conterere* & *manducare*. *Falcem* enim (24) iudicii mittere non potes in ea segete quæ *alterius* (25) videtur esse commissa. Sed per affectum boni operis fruentia dominica vitiorum suorum paleis (26) *exepolis*, & in ecclesiæ corpore monendo (27) convertes. Quicquid vero ex auctoritate agendum est, cum prædicto Arellateni *episcopo* agatur; nec prætermitti possit hoc quod antiqua patrum (28) *constitutio* invenit. Britannorum vero omnes *episcopos* [29] tuæ fraternitati *commisimus*, ut indocti doceantur, infirmi persuasionibus roborentur, *persuasi* [30] auctoritate corrigantur.

Requiritur, ut debeant duo germani fratres singulas sorores accipere, quæ sunt, ab illis longa progenie generate (31). Sed hoc fieri modis omnibus licet, nec *quicquam* (32) in sacris eloquiis invenitur, quod huic capitulo contradicere videatur.

Addens quia in Anglorum gente *novercis* & cognatis libere *miscerantur* (33). Sed sancta lex prohibet conjugationis turpitudinem revelari (34). Cum *noverca* autem *misceri* grave est facinus, quia in lege scriptum

est, *turpitudinem patris tui non revelabis*. Neque enim patris turpitudinem filius revelare potest; sed quia scriptum est: *erunt duo in carne una*. Qui turpitudinem *noverce*, quæ una caro cum patre fuit, revelare presumpserit, profecto patris turpitudinem revelabit. Cum cognata quoque *misceri* prohibitum est, quia (35) pro conjugatione priore caro patris fuerat facta. Pro qua re etiam Johannes Baptista capite truncatus est, & sancto Martyrio (36) *consummatus*. Cui non est dictum ut Christum negaret, sed pro (37) Christi confessione occisus est. Sed quia eisdem Dom. Deus noster Jesus Christus dixerat: *ego sum veritas*, quia pro veritate Johannes occisus est, videlicet pro Christo sanguinem effudit.

Quia vero sunt multi in Anglorum gente qui dum adhuc in infidelitate *possunt* (38) essent huic nefando conjugio dicuntur admixti, ad fidem venientes admonendi sunt ut se abstinant, & grave hoc esse peccatum agnoscat: tremendum Dei iudicium (39) *timeant*, ne per carnalem delectationem tormenta æterni cruciatus incurrant. Non tamen pro hac re (40) *sacri* corporis ac sanguinis Domini communione *privati* (41) sunt, nec in eis illa ulcisci videamur, in quibus se per ignorantiam ante lavacrum baptismatis abstinuerunt. In hoc enim tempore sancta ecclesia quædam pro *servo-* (42) corrigit, quædam pro mansuetudine tolerat, quædam pro consideratione dissimulat (43) ut sæpe malum quod aversatur portando & dissimulando compefcat. Omnes autem qui ad fidem veniunt admonendi sunt, ne tale aliquid audeant perpetrare. Si qui enim perpetraverint corporis & sanguinis Domini communione privandi sunt; quia in his quæ pro ignorantia fecerunt culpa quatenus toleranda est; ita (44) in his fortiter insequenda, qui non metuunt sciendo *peccare* (45).

In hoc quoque capite requisisti si prægnans mulier & debeat baptizari aut postquam generit postquam tum temporis possit ecclesiam intrare, ut etiam baptizari (46) ut (47) ne morte occupetur quod genuit, post quot dies ei liceat (48) baptismatis sacramentum percipere, aut post quantum temporis huic vir suus possit in carnis copulatione iungi. *Requisisti* (49) ut si menstrua consuetudine teneretur aut (50) in ecclesia intrare liceat, aut sacre communionis sacramenta percipere, aut vir suæ conjugii permixtus priusquam lavetur aqua, si ecclesiam possit intrare, vel etiam ad ministerium sacre communionis accedere. Quæ omnia apud (51) Anglorum gentem fraternitatem tuam arbitror *requisitam* (52). Cui jam te *responsum* reddidisse non ambigo (53). Sed (54) quod ipse dicere & sentire potuisti, credo quia mea apud te volueris responsione firmari. Mulier enim prægnans cur non debeat baptizari, cum non sit ante omnipotentis Dei oculos culpa aliqua (55) foecunditas carnis nam cum primi parentes nostri in paradiso deliquissent, immortalitatem, quam acceperunt, recto Dei iudicio sed quia *bisidem* (56) omnipotens humanum genus in [57] culpa sua funditus

ANNO CHRISTI 604.

curam... committimus (30) per-versi Interrogatio V. (31) Deest (32) nequaquam enim. Inter. VI. Discrepat hæc interrogatio ab editis (33) Quædam terra-lex in Romana republica permittit ut si fratri- fororis seu duorum. fratrum germanorum vel duorum fororum filius & filia miscerantur; sed expe- rimeus didicimus ex tali conjugio sobolem non posse succrescere. Et facta lex. (34) Unde necesse est ut jam tertia vel quarta generatio fidelium si- centur sibi iungi debeat; nam secunda quam diximus a omni modo debet abstinerere. Cum noverca &c. (35) per conjugationem (36) cor- ruptus. (37) & tamen Inter. VII. (38) Deest. (39) per- mescant. (40) Deest (41) privandi. (42) per- ex.

extinguere noluit, & immortalitatem homini pro peccato suo abstulit; & tamen pro benignitate suae dignitatis (1) fecunditatem sobolis reservavit. Quod ergo in natura humana ex omnipotentis Dei dono reservatum, qua ratione poterit sacri baptismatis gratia prohiberi? (2) in illo quippe mysterio in quo omnis culpa funditus extinguitur, valde stultum est, si donum gratiae contradicere posse videatur.

Cum vero enixa fuerit mulier post quot debeat dies ecclesiam intrare testamenti veteris praeceptione didicisti, ut per masculum (3) diebus triginta tribus, pro semina autem quadraginta (4) VI. debeant abstineri; quod tamen sciendum est quia in mysterio aeterno, (5) si hora eadem qua genuerat actura gratias intraret ecclesiam nullo peccati pondere gravatur. Voluptas enim carnis non dolor in culpa est; in carnis autem commixtione voluptas est; nam in prolis prolelatione (6) gemitur. Unde & ipsi primo matrimonio (7) dicitur: in doloribus paries. Si ergo enixam mulierem intrare ecclesiam prohibemus ipsam ei poenam in culpa deputamus. Baptizari autem vel enixa mulier vel hoc quod genuerit (8) si mortis periculum arguitur, vel ipsa hora eadem qua gignit, vel hoc quod gignitur eadem hora (9) qua natum esse nullo modo prohibetur; quia (10) mysterii gratia sicut (11) viventibus atque discernentibus quia magna discretionem praebenda est; ita his quibus mors imminet sine ulla discretionem praebenda, [12], ne dum adhuc tempus ad praebendum redemptionis mysterium quaeritur, interveniente paululum mora (13) non valeat qui redimatur. Ad ejus vero concubitus vir suus accedere non debet, quoadusque proles qua (14) gignitur ablascitur. Prava autem in conjugatorum moribus consuetudo surrexit, cum (15) mulieres filios quos gignunt nutrire contemnunt; eosque aliis mulieribus ad nutriendum tradunt (16) videlicet haec sola causa incontinentia videtur inventum, quia dum se continere non volunt, dispiciunt lactare quos gignunt. Haec itaque filios suos ex prava consuetudine aliis ad nutriendum mulieribus tradant, nisi purgationis tempora transierint, viris suis non debent adjungi, (7) quippe quia (18) & si imparatis causam, cum in consuetis menstrualis derinentur, a viris suis (19) prohibentur, ita ut morte lex sacra feriat, si quis vir ad menstruam mulierem accedat. Quae tamen mulier dum consuetudine menstrua patitur prohiberi ab ecclesia non debet, quia ei naturae superfluitas in culpa non valet reputari; & per hoc quod invita patitur, iustum non est ut ingressu ecclesiae privetur. Novimus namque quod mulier quae fluxum pariebat sanguinis post tergum Domini humiliter veniens, vestimenti ejus fimbriam tergit, adque ab ea statim sua infirmitas recessit. Si ergo in fluxu sanguinis posita laudabiliter potuit Domini vestimentum tangere; cur quae menstruum sanguinem patitur, ei non liceat ecclesiam Domini intrare?

Sed dices, illam infirmitas compulsi, has vero, de quibus loquimur, consuetudo con-

Conciliator. Supplem. Tomo VI.

stringit. Perpende autem frater carissime, quia omne quod in hac mortali carne patimur ex infirmitate naturae, est digno Dei iudicio post culpam (20) ordinat. Exurire namque, sitire, extuare habere (21) lasciscere ex infirmitate naturae est. Quid est aliud contra famem alimenta, contra sitim potum, contra aestum auram, contra frigus vestem, contra lassitudinem requiem quaerere, nisi medicamentum quidem (22) contra aegritudines explorare? Foeminis itaque menstruo suo sanguinis (23) aegritudo est. Si igitur bene praesumpserit, quae vestimentum Domini in languore posita tergit, (24) commune personae infirmitati conceditur, cur non concedatur uni infirmis (25) mulieribus, quae naturae suae vicio inhiantur.

Sandae autem communionis mysterium in eisdem diebus percipere non debent prohiberi. Si enim (26) ex magna veneratione percipere non praesumit, laudanda est; & si percipere non judicanda: bonarum quippe mentium est, ibi aliquo modo culpas suas adnoscere, ubi culpa non est; quia saepe sine culpa agitur, quod venit ex culpa. Unde etiam cum esurimus sine culpa comedimus (27) ex culpa primi hominis factum est. Menstrua etenim consuetudo mulieribus non aliqua culpa est; videlicet quod naturaliter accidit; sed tamen quod natura ipsa ita vitata est, ut etiam sine voluntatis studio videatur esse polluta, ex culpa venit vitium. In quo se ipsa qualis per iudicium facta sit humana natura cognoscit; (28) & homo (29) culpam sponte perperabit, culpae portet invitum; adque ideo (30) si foemina cum semetipsam considerat & (31) in menstrua consuetudine (32) ad sacramentum Domini corporis ac sanguinis (33) non praesumunt; De qua (33) recte consideratione laudanda sunt. Dum (34) ad percipiendum ex religiose vitae consuetudine ejusdem mysterii amore rapiantur, di (35) reprehendenda sicut praediximus, non sunt. Sicut enim in testamento veteri exteriora observantur opera; ita in testamento novo non tam id quod exterius agitur, quam id quod interius cogitatur sollicita intentione attenditur (36) nam canonica (37) lex velut immunda manducare prohibeat (38); in evangelio [39] Dominus dicit: non quod intrat in os, coquinaat hominem; sed quae exeunt de ore (40) illa sunt quae coquinaant hominem; atque paulo post subiecit exponens: ex corde exeunt cogitationes mala; ubi (41) ubertim indicatum est, quia illud apud omnipotentem Deum (42) pollutum esse in opere ostenditur, quod ex polluta [43] cogitationis radice generatur. Unde Paulus quoque Apostolus dicit: omnia munda mundis; coquinaatis autem & insidulis ubi est mundum. Atque mox ejusdem causam coquinaationis adnuntians subiungit: coquinaata sunt enim & mens eorum & conscientia. Si ergo (44) cibus immundus non est, cui (45) mens immunda non fuerit; cur quod munda mente mulier ex natura patitur ei (46) immundicia reputetur.

Vir autem cum propria conjuge dormiens, nam

B 2

nisi

ANNO
CHRISTO
604.
(20) ordi-
(21) alge-
(22) medi-
(23) camenta
(24) quodam
(25) flu-
(26) xus
(27) quod
(28) uni infir-
(29) morti
(30) cun-
(31) dis
(32) au-
(33) tem
(34) qui-
(35) bus excul-
(36) pa &c. fa-
(37) ctum est ut
(38) elucrescens
(39) co-
(40) gnoscatur ut
(41) (19) qui
(42) (30) Deest
(43) si
(44) (32) acce-
(45) dere
(46) (33) sua
(47) (34) vero
(48) percipien-
(49) di
(50) (35) re-
(51) primenda
(52) (36) ut
(53) subtili sen-
(54) tentia pa-
(55) niatur
(56) (37) cum
(57) multa
(58) (38) praeci-
(59) piatur
(60) (39) tamen
(61) (40) corde
(62) (41) unde
(63) (42) ab omni-
(64) (43) pot-
(65) (44) ei
(66) (45) ejus
(67) (46) in
(68) immundi-

nisi lotus aqua intrare ecclesiam non debet; sed neque lotus intrare statim ecclesiam (1) non debet. Lex autem veteri populo præcepit, ut mixtus vir mulieri & lavari aqua debeat: & ante solis occasum ecclesiam non intrare. Quod tum & (2) intelligi spiritualiter potest, quia mulieri vir miscetur, quando illicitæ concupiscentiæ animus in cogitatione per delectationem conjungitur. Quia (3) nisi prius ignis concupiscentiæ a mente deferbeat, dignum se congregationi fratrum existimare (4) non debet, qui se gravari per nequitiam prave voluntatis videt. Quamvis de hac re diversæ hominum rationes (5) diversæ sententiæ (6), atque (7) alia custodire videantur; Romanorum tamen semper ab antiquioribus usus fuit post admixtionem proprii (8) conjugii, & lavæ purgationem quaerere, & ab ecclesiæ ingressu paululum reverenter abstinere.

Nec hæc dicentes culpam deputamus esse conjugium; sed quia ipsa (9) licita admixtio conjugis sine voluntate (10) carnis fieri non potest: a sacris locis (11) abstinendum est; quia (12) voluntas ipsa esse sine culpa ullatenus potest. Non enim de adulterio vel de fornicatione, sed de legitimo conjugio natus fuerat qui dicebat: ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in delictis peperit mater mea. (13) Qui enim in iniquitatibus conceptum se noverrat, & in delictis se natum gemebat; quia portat arbor in ramo humorem vituli quod (14), traxit ex radice. In quibus tamen verbis non (15) admixtionem conjugum iniquitatem nominat, sed ipsam videlicet voluntatem (16) admixtionis. Sunt enim multa licita ac legitima; & tamen in eorum actu aliquatenus sciantur (17) Sicut sæpe irascendo culpas insequimur, & tranquillitatem in nobis animi perturbamus; & cum rectum sit quod agitur, non est tamen (18) approbabile quod in eo animus perturbatur. Contra vitia quippe delinquentium turbatus (19) fuerat qui dicebat turbatus est pro ira oculus meus. Quia tamen (20) non valet nisi tranquilla mens in contemplationis se luce (21) suspendere, in ira suum oculum turbatum dolebat; quia dum male acta deorsum insequitur, confundi (22) atque turbari a summorum (23) perturbatione cogebatur. Et laudabilis ergo est ira contra vitium, & tamen molesta, quia turbatum se aliquem reatum incurrere aestimabat. Oportet itaque legitimam (24) carnis copulam ut causa prolis sit non voluntatis; (25) sed carnis commixtio creandorum liberorum sit gratia, non satisfactio vitiorum. Si quis vero (26) suam conjugem non cupidine voluntatis (27) rapiat, sed solummodo creandorum liberorum gratia (28) iste profecto sive (29) de ingressu ecclesiæ, seu de sumendo dominici corporis & sanguinis mysterio suo est iudicio relinquendus, qui a nobis prohiberi non debet accipere, qui in igne positus nescit ardere. Cum vero non amor procreandæ sobolis, sed voluntas (30) dominatur in opere (31) communionis, habent conjuges de sua commixtione etiam quod de-

ficiant. Hoc enim eis concedit sancta prædicatio; & tamen de ipsa conversatione (32) metus animum concutit. Nam cum Paulus Apostolus diceret: qui se continere non potest, habeat uxorem suam, statim subiungere curavit. hoc autem dico secundum indulgentiam, non secundum imperium. Non enim indulgetur quod licet quia (33) iustum est quod igitur indulgere dixit, culpam esse demonstravit.

Vigilanti vero mente pensandum est, quod in sima monte Dominus ad populum adloquitur, prius eundem populum abstinere a mulieribus præcepit. Et si illic, ubi Dominus per creaturam subditam hominibus loquebatur, tanta provisione est munditio corporis requisita, ut qui verba Dei perciperent mulieribus mixti non essent; quanto magis mulieres (34) qui corpus Domini omnipotentis accipiunt, custodire in se munditiam carnis debent, ne ipsa (35) inestimabilis mysterii magnitudine graventur. Hinc etiam ad David de pueris suis per sacerdotem dicitur, ut si a mulieribus mundi essent panes propositionis acciperent, (36) nisi prius eos mundos David mulieribus pareretur. Tunc autem vir qui post admixtionem (37) conjugis lotus aqua fuerit, etiam sacre communionis mysterium valeat accipere, cum ei juxta præsentiam sententiam etiam ecclesiam licuerit intrare.

Interrogatio Augustini.

(38) Si post infusionem quæ per communionem solet accedere, vel corpus Domini (39) liber accipere valeat, vel si sacerdos sit, sacra mysteria celebrare.

R. Hunc quidem testamentum veteris legis, sicut in superiori capitulo jam diximus, pollutum dicit, & nisi lotum aqua ejusque (40) ad vesperum intrare in ecclesiam non concedit; quod tamen (41) aliter populus spiritualis intelligens sub eodem intellectu accipiens quo præfati sumus, quia quasi per somnium illudatur, qui tentatus immundicia visis (42) imaginibus in cogitatione inquinatur. Sed lavandus est aqua, ut culpas cogitationis lacrymis abluiat; & nisi prius ignis tentationis recesserit, reum se quasi usque ad vesperum cognoscat.

Sed est in eadem illusione valde necessaria discretio, (43) quæ subtiliter pensari debeat, ex qua re accedat (44) menti dormientis. Aliquando enim, ex crapula, aliquando ex naturæ superfluitate vel infirmitate, aliquando ex cogitatione contingit. Et quidem cum ex naturæ superfluitate vel infirmitate venerit, omnino, (45) hæc illusio non est timenda, quia hanc animus nesciens, pertulisse magis addendus est quam fecisse. Cum vero ultra modum appetitus gula in sumendis alimentis rapiatur, (46) idcirco humorum receptacula gravantur, habet exinde animus aliquem reatum, non tamen usque ad prohibitionem percipiendi sancti mysterii vel missarum solemnium celebrandi, cum fortasse aut festus dies exigit aut exhiberi mysterium, seu eo quod sacerdos alius in loco deest, ipsa necessitas compellit. Nam si absunt alii qui implere mysterium

ANNO CHRISTI 604. (32) concessione

(33) &

(34) magis qui

(35) ipsi quos omnino non acciperent, nisi (37) commixtionem

(38) Quæro etiam si inter. XL. (39) qui libet

(40) etiam utque (41) tunc specialiter ad illud populum; spiritualiter autem intelligens sub eodem &c. (42) veris

(43) quia (44) accidat

(45) omnimodo

(46) rapiatur atque

[30] voluntas
[31] commixtionis

ANNO CHRISTI 604
 (1) facta a
 (2) abstinere
 (3) turpis
 (4) tunc
 (5) &
 (6) si
 (7) in mente
 (8) a qua
 (9) qui
 (10) majus
 (11) acciderit
 (12) Deest
 (13) inter delectationem

etiam valeant, illuso per crapulam (1) a perceptione sacri mysterii prohibere non debet; sed ab immolatione sacri mysterii abstinere (2) ut arbitror, humiliter debet, si tamen dormientis mentem turpi imaginationi non consenserit (3). Nam sunt quibus ita plerumque inlusio nascitur, ut eorum animus etiam in somno corporibus positus turpibus imaginationibus non foederetur, qua in re unum ibi ostenditur; ipsa mens rea, non (4) tamen vel suo iudicio libera, cum se (5) est dormienti corpori nihil meminisse vidisse; tamen invigilis corporis meminit in ingluviem cecidisset. Sin (6) vero ex turpi cogitatione vigilantis oritur inlusio (7) dormientis, pater animo reatus suus; videt enim (8) in qua radice inquinatio illa processerit, (9) quia quod cogitavit sciens, hoc pertulit nesciens. Sed pensandum est ipsa cogitatio utrum suggestionem an delectationem vel quod malum (10) est. peccati consensu (11) accedit. Tribus enim modis impletur omne peccatum; videlicet suggestionem, delectationem, consensu. Suggestio quippe fit per diabolum; delectatio per carnem, consensus per spiritum, quia & (12) primam culpam serpens suggestit; Eva, velut, caro delectata est; Adam vero, velut spiritus consensit. Et necessaria est magna discretio, ut inter suggestionem atque delectationem [13] & consensum iudex sui animus præfideat. Cum enim malignus spiritus peccatum suggerit

(14) qui in mente, si nulla delectatio peccati sequatur, peccatum omnimodo perpetratum non est. Cum vero delectare (15) caro coeperit, tunc peccatum incipit nasci. Si autem etiam (16) ex deliberatione (17) consentit, tunc peccatum cognoscitur perfici. In suggestionem igitur peccati semen; in delectationem fit nutrimentum; in consensu perfectio. Et sæpe contigit ut hoc quod malignus spiritus seminat in cogitatione, caro in delectationem trahat; nec tamen anima eidem delectationi consentiat; & cum caro delectare sine anima nequeat; ipse tamen animus carnis voluptatibus reluctans in delectatione carnali aliquo modo ligatur invitus, ut ei ex ratione contradicat, nec consentiat; & tamen delectatione ligatus sit, sed ligatum se vehementer ingemiscat. Unde & ille coelestis, [18] egregius, præcipuus miles gemebat dicens: video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meae, & captivum me ducentem in lege peccati, quæ est in membris meis. Si autem captivus erat minime pugnabat; sed expugnabat (19). Quapropter & captivus (20) erat & pugnabat. Igitur legem mentis, cui lex quæ in membris est repugnabat [21] captivus non erat. Ecce igitur homo est [22] captivus & liber; liber ex iustitia quam portat invitus. Explicit Amen.

ANNO CHRISTI 604

(14) Deest

(15) Delectari

(16) ad consensum

(17) de-

(18) ex-

(19) & pugnabat

(20) non

(21) Si hoc pugnabat captivus

(22) ut ita dixerim & illi.

ANNO
CHRISTII
731.

C O N C I L I U M
I N R A V E N N A T E N S I
P R O V I N C I A ,

In quo pia donatio

Ravennatensibus Monachis facta confirmatur,

Circa annum 731. habitum.

Concilium hoc ignotum hactenus, non B ante multos annos ad posterorum notitiam deduxit lapis qui in parietum claustris templi loco sublimi collocatus, & forte etiam situ oblitus, vix ac ne vix quidem saltem integer legi ab stantibus in imo pavimento eruditus potuit. Tandem paucis ab hinc annis sollicita eruditorum monachorum Coenobii illius cura e pariete divulsus, depositus ac repurgatus lectionem integram permisit. Annum præfert 731. ita designatum: Leone quidem (Isauro) clementissimo imperatore anno XV. Constantino vero a Deo coronato &c. anno XI. IV. Kal. Februarias ind. XIII. Nisi articulus in exerundo lapide erravit, valent hæc ad emendam Leonis Isauri chronologiam; cum enim principis hujus exordia Pagius anno 717. diei XXV. Martii alligaverit; profecto annus 731. quem signat indicio XIV. cum die IV. kal. Feb. compositus, annum Leonis XIV. tulisset. Melius igitur cum Baronio Leonis hujus initia anno 716. assignarentur. Constantini vero anni recte procedunt. En vero inscriptionem ipsam unde concilium eruitur.

In nomine Patris & Filii, & Spiritus Sancti imp. piissimis DD. NN. Leone & Constantino a Deo coronat. pacificis magnis imp. Leone quidem Clementis. imp. anno XV. Constantino vero a dom. coron. imp. anno XI. guvernante Italiam dom. Eutuchio excell. patricio & exarc. IIII. kal. Februarias, ind. XIII. Hic titulus monstrat opus laudabile factum quod pio consilio concepit mente præsul Johannes almus pontifex

junior, in nomine Quintus, qui cura per-
vigili æterni præmia regni fidus ut possideat
agenorum agmina præcant, liminibus sacris
hoc sibi monumentum locavit, Apollenari
sco. commendans pulvereæ membra, quæ
surrectura credit, carnis resumo vigore,
contulit & donum quod servis Domini pro-
sit, qui laudes assiduas marturi sco. libant,
fundum Gammillaria casalibus undique va-
latum, cum suis terminibus, sicut textus
donationis designat, aptum servis D. Ra-
vennati terr. situm, fertilem, secundum,
ignis ad usum lignamen & fuest quod pa-
bulent silvarum glandifera poma dans, scæ.
eccl. commutata ad vicem loca fundum tre-
gintula faventin. terr. constituto atq. fun-
dum pittulis cornil. terre. jacenem. simulque
argenti quater dena pondera mundum, quod
sibi legitime genitorum contulit jura ut sit
ilivatum nec revocetur umquam, quod ubi
collegio monachorum stipendiis ad vicem
cessit, ex cujus redditibus præparentur a-
seaviles dapes his qui ejus nomini annuæ co-
luerint diem quo jussu dominantis migrave-
rit ad cælestia regna, hoc quorum concilio
statuit atque firmavit, ut si quis successor
sedis ecclesiæq. adior vel abba prepositus hu-
jus venerabilis templi prænominat fundum
Gammillaria ex partem vel totum per quo-
vis ingenio, abulum fervor. Dom. hic de-
servientium alienare præsumperit vel com-
mutare aut per enfuteuseos chartula largi-
re æternam condemnationem sustineat cum
traditore Juda & his qui petierit & qui
largire temtaverit confictus anatematicis
vincul scor trecentor dec & octo Patrum.

ANNO
CHRISTI
1059.

A D R O M A N U M
C O N C I L I U M
S U B
N I C O L A O I I . P O N T .

Anno 1059. habitum.

A D D I T I O N O V A .

ANNO
CHRISTI
1059.

SI Aretinis tabulis unde monumentum B inferius producendum est erutum fides addicenda esset indubia, statuere oporteret, Concilium quoddam sub Nicolao II. ceteris sub eo habitis preferendum. Exhibent enim Nicolaum in concilio Romano sedentem anno 1058. pontificatus sui anno primo, indictione XII. mensis nomen detrita vetustate litera occultuerunt. Ut vera tamen fatear, multa sunt quæ tabularum istarum corruptionem, ad annum quod attinet, demonstrant. Assumptus in sedem S. Petri Nicolaus exeunte Decembri anno 1058. Senis dum ageret, nonnisi anni sequentis Januario mense Romam venit, ut ejus acta testantur. Quomodo ergo anno nondum elapso 1058. Romæ in basilica Constantiniana sedere medius in patrum consensu potuit? Consignatur insuper Aretinum monumentum anno pontificatus Nicolai primo; id vero convenire nequaquam potuisset cum diplomate Nicolai, a Pagio ad an. 1059. exhibito, quod annum 1060. Januarii mensem & pontificatus annum primum simul componit; secundum enim non primum egisset Nicolaus, siquidem pontificalis dignitatis suæ annos ab anno 1058. ducere coepisset. Hanc aretinarum tabularum correctionem mihi sumo; cetera lectorum judicio remitto. Neque enim, ambigo futuros qui contra rerum, quæ hic narrantur, veritatem reclamant. Aretini veteres Senenses tabulas iuribus suis oppositas suspicionis accusant; Senenses Aretinas nihilo sinceriores judicant. Verus est controversia in conciliis agitata, sæpius, varie definita: & nunquam sopita. Vide supplementum nostrum to. I. pag. 531. ad concilium in Vica wallari in Etruria.

Ex Archivio S. ecclesie Arretine n. 178.

In nomine S. & individue Trinitatis anno Domini Incar. 1058. Ind. XII. currente, mense Donno quoque ac venerabili, ac beatissimo papa Nicolao II. papa in sacrosancta beati Apostolorum principis sede anno I. Pontificatus sui, intra Basilicam Salvatoris, quæ Constantiniana dicitur, præidente. Quoniam scimus humanas mentes concupiscibilis esse naturæ, necnon obliviscibilis, nec ita tenacis memoriæ, ut non egeat recordatione; dignum duximus con-

sulere concupiscibili, & prodesse obliviscibili; quatenus & meta imponatur ambitioni, & locus prorsus auferatur oblivioni, scriptis referendo hominum acta, vel dicta, ne quando aliter procedant quam rei veritas dicat. Unde quæ apud apostolicam Sedem acta sunt inter Joannem Senensem episcopum, & inter Arnaldum Aretinum episcopum ad memoriam futurorum hujus caræ tradidimus; quia neutrum eorum a subiecta rei veritate deviare volumus. Igitur cum resideret prædictus Dominus Nicolaus venerabilis papa in generali synodo intra Basilicam Constantinianam, centum quoque ac tredecim episcopis cum eo residentibus, videlicet cardinalibus S. apostolicæ Sedis Umberto Sylvæ Candidæ, Bonifatio Albanensi, Petro Lavicanensi, Petro Ostiensi, Johanne Portuensi, Dominico Patriarcha Gradeni, Guidone archiepiscopo Mediolanensi, Ugone Bironicensi, Ildebrando Capuano, Udelrico Beneventano, Alfano Palermitano, Petro Malfitano, cum Suffraganeis eorum, aliisque multis diversarum provinciarum usque ad præscriptum numerum, quamplurimis quoque abbatibus, presbyteris, ac diaconibus; in eorum omnium præsentia assurgens Johannes Senensis ecclesiæ episcopus conquectus est Donno prædicto apostolico & universæ venerabili Synodo de Arnaldo Aretino episcopo, dicens: Domine, precor misericordiam vestram, & totius hujus synodi, ut super diuturna querela mihi commissa ecclesiæ dignemini flectere aures vestre clementiæ, & de confratre nostro Arnaldo Aretino episcopo mihi, si placet, facite justitiam, qui bona mea ecclesiæ, decem scilicet & octo inter plebes & abbatias detinet, & contendit per violentiam; & quia apostolica pietati, ut notum est, sapissime proclamavi, & necdum justitiam impetravi, & ipse a beata memoria prædecessoribus vestris Leone videlicet, & Victore frequenter, in Mantuana nimirum, Florentina, atque Romana synodo: super hoc vocatus a vobis quoque in præsentia prima utique vestra synodo monitus, & huic tam venerabili Deoque dilecto concilio ad rationem super hac querela faciendam adflesse; indutlis tunc imperatis, iussus posse litteris vestris vocatus, dum renuit venire, censuit sanctitas vestra quid ex hoc tandiu ventilato negotio debeatis diffinire. Quibus auditis præfatus Dominus papa totam synodum interrogat, quid ex hac causa fieri de-

Locus corruptus.

ANNO
CHRISTI
1059.

debeat; ab universa autem respondetur, ut secundum morem usque ad tertium diem indutiaret, quia confrater noster ipse qui nunc deest aut forsitan veniet, aut canonicas excusationes diriget. Et ita factum est; tertia autem die Senensis præsul querelam, replicuit, & nuntii Aretini affuerunt; sed quia Dominum suum canonicè excusare non potuerunt, sanctæ synodi Iudices Senensem debere salva querela investiri concorditer judicaverunt. Quod & apostolicus annuens quarta demum die sèpeditum Senensem episcopum ita investivit dicens: Quia prænominatus confrater noster Aretinus episcopus Arnaldus ab antecessoribus nostris multoties, a nobis autem his monitus, caritative jussus, regulariter vocatus, neque venit, neque canonicas excusationes misit, secundum judicium & laudationem hujus venerabilissimæ synodi, salva

ipsum usque ad alteram synodum querela, te de præfatis rebus & tuam ecclesiam investimus; ita tamen ut si ipse jam dictus .. Arnaldus, aut antea, aut tunc non se præsentaverit; & quod justitia judicaverit sequi contempserit, tua deinceps ecclesia secure & quiete perpetualiter habeat, & illi, suæque ecclesiæ vox ulterius super hoc a .. prorsus maneat. Senensis autem præsul sic investitionem ex apostolica manu recepit, & osculatis reverenter sanctis papæ pedibus totam venerabilem synodum ad futurum testimonium invitavit.

Ego Nicolaus episcopus S. Romanæ & apostolicæ sedis Ss.

Ego Eldebrandus S. Romanæ ecclesiæ qualiscunque archidiaconus, Ss.

Ego Petrus indignus episcopus Ss.

Ego Umbertus S. ecclesiæ Silvæcandidæ episcopus Ss.

ANNO
CHRISTI
1059.

M A T I S C O N E N S E

C O N C I L I U M

Anno 1286. habitum.

C O L L E C T O R I S P R Æ M O N I T I O .

Concilium istud Venetus Labbei editor ex Martene acceptum suffecit; habuit vero illud P. Martene ex M. S. Cod. Trecenti PP. Oratorii; ratusque lucem nondum videri in quarto Anecdotorum suorum volumine divulgavit. Sed in existimatione sua vir doctus erravit; semel enim & iterum acta Matisconenfis concilii typos excrucierunt: semel quidem sub ipso inventa artis typographica exordio Carolo Borbonio Lugdunensis ecclesie presidente, qui anno 1446. cepit, & anno 1488. decessit. Proderunt tunc primo in volumine membranaceo impressa junctaque aliis ecclesie Lugdunensis statutis anno mibi incomperio. Volumen istud raritate ipsa rarissimum cum in manus incidisset Joannis Maria de la Mure, sacerdotis, sacrista & canonici ecclesie collegiate S. Marie Montis-brisonis, opera pretium se facturum censuit, si in ea quam parabat Dioecesis Lugdunensis ecclesiastica historia integra infereret. Hac ipsa igitur acta habentur in eodem opere recusa Lugduni anno 1671. pag. 335. Editionem hanc ego mibi procuravi contulique cum editione P. Martene; statimque intellexi Martenianam editionem crebris scaterere mendis, luxatam esse interdum, adscitis vitari, nec raro integris periodis resectam. Optimum proinde duxi acta illa ex opere Jo. de la Mure hic transferre integra, adscriptis ad oram pagellæ variantibus ex actis P. Martene, ut consilium meum acta integra reprodu-
cendi Lectoribus adprobarem.

A C T A C O N C I L I I .

R U B R I C A .

IN nomine domini amen. Anno incarna-
tionis ejusdem 1286. die Jovis post festum
beatorum Petri & Pauli apud Matisconem.
Quamvis sanctorum patrum canones adver-
sus nequitias spirituales & ad reprimendas
perverforum insolentias summa & exactissi-
ma sollicitudine secundum suæ editionis tem-
pora fuerint instituti, quia tamen iidem
canones legitime sanctiones propter varie-
tatem temporum & excrecentem malitiam,
in quam natura humana de facili prolabi-
tur, non poterunt, ut sufficerent ad om-
nia, promulgari: idcirco novis morbis no-
va convenit medicamina præparare: nos igitur
Radulphus permissione divina prima
Lugdunensis ecclesie archiepiscopus, voca-
tis ad concilium nostrum provinciale apud
Matisconem, die martis post festum aposto-
lorum Petri & Pauli venerabilibus fratribus
nostris suffraganeis, nec non abbatibus, ca-
pitulis, prioribus & aliis qui fuerunt evo-
candi ad reformationem morum quorundam,
& expellendas fraudes & malitias perver-
forum, assentibus nobis venerabilibus fra-
tribus nostris Edueni & Cabilonensi epis-
copis, nec non venerabili viro magistro Petro
archidiacono Lingonensi procuratore vene-
rabilis fratris nostri episcopi Lingonensis:
& officiali Matisconenfi episcopo in remo-
tis agente, habita plena deliberatione &
consilio diligenti cum suffraganeis præsen-
tibus & procuratore prædicto autoritate
provincialis concilii, statuenda duximus quæ
sequuntur.

Ne plures prioratus uni conferantur
persona.

Decet,

C. I.

Quoniam nonnulli abbates, & conventua-
les priores non tantum in scandalum po-
puli, sed etiam in grave periculum anima-
rum plures prioratus uni committere seu
concedere non formidant, facta sua plerum-
que palliantes, eo quod asserunt prioratus
aliquos mole opprimi debitorum, & per
unum citius & facilius quam per plures pos-
se ex debitorum onere relevari: ne forte ex
talibus adventionibus cogitatis improba
prodigalitas conferentis, & recipientis am-
bitiosa cupiditas in salutis æternæ perni-
ciem accipiant velamentum; statuimus au-
thoritate præsentis provincialis concilii, &
sub poena excommunicationis districtius in-
hibemus, ne abbates aut priores conventua-
les plures prioratus alicui de cætero con-
ferant vel concedant, poenam præsentis con-
stitutionis [a] extendentes non tantum ad
eos qui conferunt, sed ad eos qui contra
statutum præsentis concilii plures priora-
tus recipiunt & acceptant, nisi ex causa
probabili dioecesano loci exposita, & per
eum approbata; adicientes constitutioni
præsentis sub poena prædicta (b) ne dicti ab-
bates conventuales & priores minori de-
cem & octo annorum prioratum aliquem
concedant: statuentes etiam & præcipientes
sub prænominata poena, ut postquam
prior ætatis legitime prioratum aliquem
adeptus fuerit infra annum in presbyterum
ordinetur. Si vero qui (c) adeptus fuerit, (c) adhuc
adeptus

Pleraque

Decet et
additor;
cum potius
improba
&c.Decet.
(a) Ex-
cipientes vel
extenden-
tes(b) prædi-
cta seu
prænomi-
nata ut
postquam
&c. Cæte-
ra delenda
Alquando
(c) Adeptus

infra annum postquam ad ætatem legitimam devenerit in presbyterum se faciat ordinari, nisi ex causa probabili dioecesano loci exposita, & per eum approbata (a). Statuimus si quidem & precipimus abbatibus & prioribus conventualibus prædictis sub poena prædicta, ut per numerum monachorum ab antiquo consuetum in monasteriis & prioratibus divinum servitium faciant observare, nisi ex causa probabili dioecesano loci exposita, & per eum approbata: & quia secundum canonicas sanctiones monachus in juvenili ætate in claustrum debet instrui regularibus disciplinis, statuimus & inhibemus abbatibus & prioribus sub poena sæpe dicta, ne monachos suos ad scholas mittant extra monasterium suum (b) causa Grammaticæ addiscendi.

(b) nisi

Deest

Prædictum

Deest

Ecclesiæ

Hæc omnia in editis inserta sunt.

Defunt

De prædonibus bonorum ecclesiæ, & clericorum.

C. II.

De prædonibus raptoribus, & invasoribus locorum religiosorum, & personarum ecclesiasticarum, & bonorum eorumdem statuimus & firmiter precipimus, ut si quis ad locum aliquem bona prædicta duxerit vel posuerit, ibidem cessetur penitus a divinis, quando erit ibi prædo vel præda, vel qui bona eadem capi mandaverit, vel etiam, qui bona eadem destinebit. Si autem in ipsa parochia, vel loco conventuali, vel collegiata fuerit ecclesiæ, clausis januis, & exclusis parochianis ejusdem parochiæ divina ibi voce submissa celebrentur, ita quod de foris minime audiantur. Forma autem hujus præsentis constitutionis & præceptum diligenter observetur, si de præmissis constiterit per facti evidentiam, vel per Sacramentum spoliati, ita tamen si eadem persona spoliata honesta fuerit & legalis, si quid autem questionis circa hoc emiserit, ordinarii judicio relinquatur; sacerdotes locorum quibus de præmissis constiterit per evidentiam facti, vel per Sacramentum spoliati, sicut præmissimus, statim sententias, & mandata præsentis constitutionis diligenter teneant & observent. Adiciamus insuper, ut si prædo, invasor, raptor, vel detentor rerum locorum sacrorum, vel personarum ecclesiasticarum monitus non satisfecerit, excommunicationis sententia percellatur. Postquam autem excommunicationis sententia fuerit innodatus, Dominus ejusdem superior, si quem habet, moneatur, ut prædonem, raptorem, invasorem, & detentorem ad satisfactionem compellat infra mensem a tempore monitionis sibi factæ. Quod si forte neglexerit, ex tunc terra ejus secundum qualitatem facti, & quantitatem rei, ecclesiastico supponatur interdicto; prius tamen interdicta terra prædonis, raptoris, invasoris, vel detentoris. Quod autem dicimus de prædone, rapto, invasore & detentore, extendi volumus ad eos qui maleficio præstant auxilium, consilium & juvamen. Si qui vero pro maleficio prædicto excommunicati in dioecesim alienam se transfulerint, iudices ordinarii locorum, qui super hoc requisiti fuerint, excom-

municatos ipsos malefactores denuncient & faciant evitari, terram si quam habent ibidem nihilominus supponentes interdicto. Hoc autem extendi volumus non tantum ad malefactores, sed etiam ad receptatores eorumdem. Idem dicimus & statuimus de detentoribus clericorum & religiosorum personarum. Statuimus etiam quod capientes clericos, monachos, & alias personas religiosas excommunicati incontinenti denuncientur, nisi de mandato & voluntate ordinarii capri fuerint vel detenti.

De abusoribus litterarum. Rubrica.

C. III.

Quia multi diversis modis in grave dispendium plurimorum prædas & sæpe alienas injurias atroces & varias querentes, litteris Domini papæ & Legatorum ipsius abutuntur; excommunicamus omnes qui litteras obtentas aliis ejusdem nominis tradunt, & eos qui eas tali modo recipiunt. Item omnes illos qui citant seu citari faciunt aliquem ad loca æquivoca, ut fraudolenter vel malitiose citatum decipiant, ut vexent injuste laboribus & expensis. Item omnes illos qui litteras Domini papæ vel legatorum ipsius personas non comprehensas in scriptis per excogitatum malitiam fallaciter litent, ubi non est, simulantes citari faciunt, vel procurant, ad perhibendum testimonium veritatis. Item omnes illos qui litteras apostolicas, vel legatorum ejusdem Sedis ad futuras trahant controversias, quæ nondum tempore impetrations erant exortæ. Hoc autem contra abusores litterarum Domini papæ vel Legatorum ipsius statuimus, auctoritate ejusdem Sedis apostolicæ & Legatorum in omnibus semper salva.

Ne clerici vel religiosi clericos vel religiosos coram seculari iudice conveniant.

Auctoritate provincialis concilii statuimus, ne clericus vel religiosus trahatur vel conveniatur clericum, vel religiosum in foro seculari super mera actione personalis vel spirituali, vel alia quæ non sit de foro iudicis secularis: tractus vero vel conventus non respondeat fori allegans privilegium; alioquin tam clerici quam religiosi contravenientes, quam etiam iudices seculares qui eos compulerint respondere: vel quia non responderint animadverterint in eosdem, aut in rebus eorum damnum dederint, vel personis injuriam intulerint, arbitrio iudicis ordinarii graviter puniantur. Sententia lata a iudice seculari super hoc non teneat, cum sententia a non suo iudice lata nullam obtimeat firmitatem.

De laicis qui prohibent ne in foro ecclesiæ litigent.

C. IIII.

Præsentis constitutionis auctoritate excommunicamus Dominos, præpositos, & alios iustitarios seculares, qui prohibent subditis suis

ANNO CHRISTI 1286.

Defunt hæc, quorum loco legitur: & ad dominos negligenter inobedientes, & remissos se duximus. Statuimus & Ecclesiæ sit. Deest. Deest prædia res aliqua defunt. Iiteris abutentes

conveniant aliquos coram diversis iudicibus sub uno & eodem negotio. Item illos qui citant &c. In re scriptis. excogitatis malis fallantur litteræ, ubi non est, simulantes Exhortationis Deest

Deest

mota & specialia sunt contradius foro

& sententia jam a iudice lata nullam obtimeat firmitatem

ANNO
CHRISTI
1286.

suis & sub banno, vel pœna seu commina-
tione ne in foro ecclesiastico litigent cum a
iudicibus ecclesiasticis fuerint vocati vel ci-
tati.

RUBRICA.

*De laicis qui bona clericorum capiunt pro eo
quod nolunt coram eis litigare.*

De laicis qui pignora vel bona clerico-
rum vel religiosorum capiunt, vel capi fa-
cient, eo quod in curia sua non respondent
vel litigant: nisi sint de iis, qui ad forum
iudicis secularis pertinent, vel quia coram
iudice ecclesiastico citant aliquos, statui-
mus, quod tamquam excommunicati eviten-
tur, & excommunicati publice nuntientur.

Ordinarius autem locorum auctoritate
præsentis provincialis concilii præcipientes

injungimus, ut per presbiteros parochia-
les in ejus parochiis publice & solemniter
constitutiones nostri provincialis con-
cilio, & earum sententias singulis diebus
Dominicis faciant annuntiari. Si vero præ-
dicti parochiales presbyteri in promulgatio-
ne, & denunciatione constitutionum nostra-
rum prædicatarum & sententiarum earum-
dem negligentes, inobedientes, vel remis-
si fuerint, ordinariorum arbitrio multandi
graviter puniantur. Datum ut supra. Nos
autem Radulphus archiepiscopus Lugduni,
& nos Jacobus Eduensis, Guillelmus Cabi-
lon episcopi prædicti, nosque idem archi-
diaconus Lingonensis procurator reverendi
patris & Domini G Dei gratia Lingonen-
sis episcopi & officialis Matisconenis, iis
præsentibus concilii provincialis contem-
plationibus sigilla nostra duximus apponenda.

ANNO
CHRISTI
1286.

Ex eodem
impresso
Hedino
cod. dedit
Jo. de la
Mure in
opere de
quo in su-
periori
conc. pag.
336.

IN nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti ad omnia nostra concilia & ad omnes actus nostros progredimur; verum testatur pagina vrsitatis quod in exordio conditionis humanæ lex obedientiæ vitium transgressionis incurrit, cùm primitivi parentes sui conditoris prohibitione postposita, pomum quod B universalis & singularis dominus speciali subjecerat interdito, in totius posteritatis periculum attentarunt, siquæ de corrupta radice corrupti ramusculi processerunt: Inde autem fit proclivis decursus ad voluntatem, & natura vitiiorum remanet imitatrix, adeo quod ad reprimendas quæ multipliciter subcreverunt perverforum malitias, vix per penas in iure statutas potest competens remedium aut sufficiens adhiberi.

Quamobrem convenit sanctorum patrum constitutionibus generalium conciliorum provincialiumque canonibus, & fratrum coepiscoporum nostrorum statutis synodais sic perverforum coarctari malitias, ut appetitus noxii honestatis debitæ limites non excedant, & inde magis ac magis christiana professio liberius salutaribus proficiat incrementis.

Sane quoniam multorum conciliorum statuta salubria a nostris prædecessoribus edita non sunt, sicut decet, & fieri debuit, hæcenus observata, propter quod in contemptum & oblivionem aliqua devenerunt, quædam vero mutationem, vel reformationem propter varium decursum temporis nunc inducunt; cùm beato Augustino testante, omnia debeant suis temporibus convenire, ideoque nos Henricus divina miseratione sanctæ primæ Lugdunæ ecclesiæ archiepiscopus, D necessarium fore prævidimus conciliorum, prædictorum statuta a nostris prædecessoribus edita renovare, quasdam penas ad eorum observationem adjicendo, & quædam alia statuendo quibus vita delinquentium arceatur. Auctoritate igitur præsentis concilii unanimique consilio & assensu fratrum nostrorum suffraganeorum præsentium, videlicet domini Bartholomei Dei gratia episcopi Eduensis: domini Nicolai eadem gratia episcopi Matisconensis, domini Guillelmi eadem gratia episcopi Cabilonensis, & domini Simonis de Huxeria archidiaconi Divionensis in ecclesia Lingonensi procuratoris, & excusatoris domini Joannis miseratione divina episcopi Lingonensis absentis, & dilectorum nostrorum filiorum abbatum Aratanensis Lugdunæ, insule Barbaræ, Saviniacensis, Bellæ-villæ, Cassaniæ, de Oyniægeo, sancti Stephani Divionensis, Molecionensis, & sancti Sequani, & procuratorum capitulorum ecclesiarum cathedralium, collegiarum, conventualium nostræ provinciæ Lugdunæ, consilio & voluntate concordati statui-

mus & ordinamus, quod antiqua prædecessorum nostrorum concilia in præsentis concilio alias renovata, nec non de novo edita in eodem firmiter & inviolabiliter observentur; verum quia injuriatur memoriæ frequenter oblivio, prudentium cautela edocuit adversus oblivionis dispendium scripturæ suffragio providere; quapropter ne aliqui de cætero prætextu oblivionis, vel ignorantia se valeant excusare, statuta prædecessorum nostrorum cùm quibuscumque aliis per nos editis recolligi fecimus, & ipsa in præsentia cleri & populi in dicto concilio astantis in eodem sacro concilio publicamus, & sub certo tenore infra scripto conscribi statuiimus; et ipsa bulla nostra & sigillis dilectorum fratrum nostrorum ad æternam rei memoriam roborari statuiimus. In primis igitur ad pronunciationem & declarationem statutorum in hoc provinciali concilio renovatorum ac editorum sic providimus inchoandum, declarantes, profitentes, & protestantes expresse quod prædicta statuta in toto, vel in parte iuribus, bonis usus, & consuetudinibus decani Lugdunæ ecclesiæ præsentis & consentientis dictis declarationi, professioni, & protestationi pro se & successoribus suis in dicta ecclesia lugdunensi & bonis usus, iuribus, & consuetudinibus dictæ Lugdunensis ecclesiæ, & ejus capituli: & quarumcumque personarum ecclesiasticarum de dicta Lugdunensis ecclesiæ corpore existentium, & aliorum capitulorum Lugdunensis provinciæ nolumus derogare.

RUBRICA.

*De Missa pro pace & bono statu terre
& ecclesiæ celebranda.*

Cum juxta scripturæ testimonium, qui pro alio orat, pro se ipso Dominum interpellat, multum valet deprecatio iusti afflicta apud Deum, eo quod oculi Domini super iustos, & aures ejus ad preces eorum respiciant, pia deliberatione duximus statuendum, quod in quolibet septimana in unaquaque ecclesia civitatis & diocesis ac provinciæ Lugdunensis una missa de Beata Maria, vel de sancto Spiritu aliqua competenti die pro pace & tranquillitate ac bono statu summi pontificis, & sanctæ Romanæ & universalis ecclesiæ conservando, aut inimicis ejus ad correctionem, & poenitentiam convertendis solemniter celebretur. Venientes autem ad missam & eam audientes viginti dierum indulgentiam consequantur.

RUBRICA.

*De praelatis quod mutuum auxilium
sibi præstent.*

Statuimus & ordinamus ut praelati provincie Lugduni mutuum consilium & auxilium sibi præstent pro sententiis & bono statu ecclesie conservandis.

RUBRICA.

*De Judæis quod aliquod signum portent,
per quod possint a christianis discerni.*

Cum ex eo quod Judæi aliquod signum patenter non portant, per quod Judæi sunt, a Christianis valeant reprehendi, quam plura possint, prout pro certo comperimus, inimica Christianæ fidei perpetrari; ideoque provide atque consulte statuimus, ut Judæi in quocunque loco nostræ diocesis & provincie commorantes in superiori veste quam gestant & gestabant in antea aliquod signum portent de panno vel tela confutum ita magnum & coloris dissimilis in veste superiori in qua debeat consui ut possint videri & cognosci. Prohibemus insuper ne teneant christianos nutrices & nutrices: carnes autem pro Judæis occisas nulus vendat fidelibus christianis.

Obviantes autem Judæi Cruci, sive corpori Christi, vel penitus se recludant, vel cum festinantia recedant, aut reverentiam cum humilitate exhibeant Salvatori.

Præterea ecclesiis in quarum parochiis Judæi commorantur, satisfaciant pro decimis & oblationibus de domibus & possessionibus, quas nesciunt in ipsius parochiis possidere.

Si vero Judæi contra præmissa fecerint, vel aliquod eorundem, eis christianorum participatio denegetur, & christiani ab eorum participatione abstinere nolentes, per censuram ecclesiasticam compellantur, donec satisfecerint de præmissis.

Insuper juxta statuta generalis concilii monemus & moneri præcipimus omnes principes, barones Castellanos, & alios Dominos seculares & quorumlibet eorum vices gerentes existentes in diocesi & provincia Lugduni, ne Judæos preferant in quibuscunque publicis officiis Christianis; et si qui jam sunt præpositi, locorum domini eos studeant removere, alioquin contra eos per diocesana, in cujus diocesi hæc contingant, auctoritate præsentis concilii per excommunicationis sententiam procedatur, & alias prout providendum noverit, expedire.

De Perjuriis.

Cum per reatum perjuri non solum iis qui perjurant, imo etiam pluribus aliis, damna frequenter irrogari contingat, & sint nonnulli qui illud crimen incurrere non formidant. Non attendentes, vel forsitan ignorantes quam sit difficile atque grave, & quot sunt poenæ contra perjuros editæ per legittimas & canonicas sanctiones, Statui-

mus ut presbyteri curam animarum habentes in ecclesiis suis semel in quolibet mense præsentem populo, aliquo festivo vel dominico die denuncient publice, ac exponant quod perjuri sunt infames & a perhibendo testimonio, & omni actu legitimo repellendi, & quod non sunt digni ecclesiis regere; nec inter probos homines computandi, nec modo aliquo admittendi, & hæc fiant ne prætextu ignorantie aliqui occasionem habeant pejerandi: convicti vero de perjurio vel confessi, per diocesana suum nihilominus pubeantur secundum quod pejerantis qualitas id exposuerit, ut metu poenæ a similibus arceantur.

*De machinantibus contra excommunicatores;
& contra excommunicationum sententias
proferentes, vel nuntiantes, & contra
eos & eorum parentes ad
quorum instantiam proferruntur.*

Plerumque contingit, quod quidam excommunicati, vel eorum domini, vel amici, quædam statuta faciunt, præcepta, seu bana contra excommunicatores seu denunciatores excommunicationum prolatarum contra eos, vel eorum parentes, ad quorum sunt instantiam promulgata, vel bona capiunt, vel capi faciunt, quod est a disciplina ecclesiastica alienum, cum hæc fiant in exclusionem clavium ecclesie, quas nituntur infringere malitia exquisita. Et licet tales nisi infra octo dies resipuerint, incidunt in excommunicationis sententiam ipso facto, a qua si per duos menses eam sustinuerint, non possint nisi a Domino papa absolutionis beneficium obtinere, juxta tenorem constitutionis editæ D. Gregorio papa X. in concilio Lugduni; quia tamen illam constitutionem contempnunt, & nervum nituntur corrumpere ecclesiasticæ disciplinæ, & macronem ecclesie hebetare, statuimus præsentem sacro concilio approbante; quod quicunque statutum, banum, præceptum, interdictum furni, molendini, ignis, aquæ seu itinerum aut commerciorum quoruncunque seu mandatum fecerint supra prædictis apertum, vel occultum contra excommunicatores, vel excommunicationem denunciantes, vel contra eos vel eorum parentes, ad quorum instantiam sunt sententiæ ipsæ latae, vel bona ceperint, seu capi fecerint eorundem, nisi infra octo dies revocaverint cum effectu, quod fecerint occasione prædicta quocunque quæsito colore, auctoritate præsentis concilii, excommunicati publice nuncientur per diocesim in qua nesciunt taliter excessisse: et nisi post denunciationem infra decem dies excessum suum curaverint revocare, denuncientur excommunicati per totam provinciam Lugdunensem: & si sint domini terrarum, vel rectores earum, in earundem terris quamdiu ibi fuerint, cesset a divinis, in quibus dicti excessus, vel aliquis eorum fuerit perpetratus, juxta tenorem constitutionis domini Bonifacii papæ VIII. sine dissimulatione qualibet, donec passis injuriarum & ecclesiis satisfecerint competenter auctoritate præ-

ANNO
CHRISTI
1299

præsentis concilii præcipientes insuper omnibus prælatis nostræ provinciæ jurisdictionem habentibus ordinariam, quod ad causarum cognitionem, quod cum a dioecetano in cujus dioecesi excessus hujusmodi fuerit perpetratus extiterint, requisiti, dictos malefactores excommunicatos denuncient & evitent, & denunciari præcipiant a suis subditis capellanis & hoc medicabile statutum studeant observare.

De excommunicatis ad officia publica non assumendis.

Generaliter statuimus, quod publice excommunicati & denunciati ad aliqua publica officia, ut puta Bailliviam, Castellaniam, præposituram, vel ad aliqua alia majora vel minora officia non assumantur per aliquem in dioecesi, vel provincia Lugdunensi, & nulla sententia lata per eos sive eorum autoritate. Ipsi, & qui tales assumpserint, & moniti eos non removerint, ipso facto sententiam excommunicationis incurrant. Adicientes insuper, ut quicumque excommunicatos publice semel aut pluries in ecclesia seu ecclesiis denunciatos scienter elegerint, vel assumpserint ad aliquod publicum officium exercendum, sententiæ interdicti subiaceant ipso facto.

Idem per omnia statuentes, si qui post assumptum officium etiam in prædictam excommunicationis sententiam inciderint, & dum certificati eos ab officio infra decem dierum spatium moniti non duxerint amovendos.

De Laicis diu sustentibus sententiam excommunicationis.

Præterea sunt nonnulli excommunicationis sententiam contemnentis, & quantum in eis est nervum ecclesiasticum corrumpentes qui non timent diutius in excommunicatione jacere, dicentes quod ita sapide comedant, atque bibunt, & ita bene fructificant agri sui, ac si nulla essent excommunicatione ligati.

Cum igitur ita & his similia non careant scrupulo hæreticæ pravitate, ne per sua prava exempla alios in devia mortis impellant, statuimus, ut quicumque excommunicatus fuerit, si per annum post denunciationem in excommunicatione permanerit, cum jam præsumi possit, quod in eo malitia invalescit, dominus in cujus constitit territorio vel ejus vices gerentes per ejus dioecetanum, vel officialem ejus, legitime moneantur, quod ipsum infra decem dies ad unitatem ecclesiæ redire compellat per captionem corporis vel bonorum.

Quod si dominus, vel ejus vices gerentes per dictos decem dies a die monitionis factæ distulerit adimplere, cum non careat scrupulo societatis occultæ, qui dum potest desinit tanto facinori obviare, ipse dominus & ejus vices gerens auctoritate præsentis concilii excommunicationis sententiâ astringatur: et si hanc sententiam per alios decem dies sustinuerint, & in protervitate perseveraverint, per dioecetanum loci, vel

ejus officialem contra utrumque sententia auctoritate hujus concilii aggravetur: Et si nec sic reuiverint, & aggravationem per alios decem dies sustinuerint, castrum vel villa ipsius domini ubi excommunicatus moratur, supponatur ecclesiastico interdicto: Et si adhuc non venerint ad emendam, si per quadraginta dies latam interdicti sententiam in terra sua sustinuerint animo nequiter indurato, contra eos & terram eorum gravior ecclesiastica exerceatur censura, pro ut dioecetano videbitur expedire, vel officiali suo de ipsius dioecetani concilio primitus requisito pariter & obtento.

ANNO
CHRISTI
1299

De iis qui ingrediuntur ecclesiam excommunicatione ligati.

Quoniam sunt aliqui qui licet per excommunicationem vel interdictum a Corpore Christi, quod est ecclesia sint remoti, quandam devotionem fingentes in contemptum sententiæ vel sententiam proferentis, seu sacerdotis eandem sententiam publicantis, ingerunt se divinis, & ecclesiis intrant, vel se scienter exhibent conspectui Sacerdotum, dum officia celebrant divina, sic divinum Officium perturbantes, cum in eorum præsentia sacerdotes non possint nec debeant celebrare, nec etiam ceteri non excommunicati debeant ipsis præsentibus in ecclesia remanere quando divina officia celebrantur; cum igitur tales deberent potius excommunicationem humiliter sustinere, & esse extra ecclesiam, ne ex suo contemptu amplius ligarentur, quam se ingerere cum animæ detrimento.

Statuimus, ut quicumque ausu temerario Dei timore postposito præsumpserit taliter divinum officium perturbare, iterum auctoritate præsentis concilii se noverit alia excommunicationis sententia irretitum, si requisitus per capellanum, vel ejus mandatum statim non exierit de ecclesia patienter, nec ab ipsa sententia ibi per dioecetanum, vel ejus officialem, vel auctoritate sedis apostolicæ absolvatur, & contra eum nihilominus procedatur, sententiam aggravando pro ut ordinario visum fuerit expedire insuper statuentes quod damna quæ sustinuerint capellani propter excommunicationis, vel interdicti sententias contra aliquos, vel eorum terras prolatas, si eorum suppetant facultates, ipsis capellanis per excommunicatos restituantur integre.

De excommunicatis qui satisfecerunt pro quo sunt excommunicati, nec tamen sunt absoluti.

Item statuimus, quod excommunicatum aliquem quantumcumque constet, quod satisfecerit de hoc, pro quo fuerit in eum sententia promulgata, nullus eum præsumat absolvere, vel pro absoluto habere vel mortuum tradere ecclesiasticæ sepulturæ, nisi a prælato suo, vel ejus officiali, vel alio a quo sententia emanaverit licentiam habeat specialem.

Qui

Qui vero contra fecerit absolvendo ex-
cepto mortis articulo, in quo casu potest
quilibet presbyter absolvere, sed non sine
dioecesani, vel ejus officialis licentia tradere
ecclesiasticæ sepulture, excommunicationis
sententiam auctoritate præsentis concilii se
noverit incursum.

*De corporibus defunctorum extra ecclesiam
non portandis.*

Etiā statuimus, quod corpora defunctorum
in cimiteriis ecclesiarum parochialium
inhumentur, nisi incontinenti sine aliquo stre-
pitu judicii fides fiat sacerdoti parochiali
summaria quod alibi elegerint sepeliri.

Si qui autem regularis, vel secularis ali-
ter ad aliam ecclesiam, vel cimiterium cor-
pus portare præsumperit, antequam de ele-
ctione sepulture habita fuerit certitudo,
omni emolumento in testamento defuncti &
taliter sepulti sibi relicto careat, & illud
parochiali ecclesiæ applicetur, & nihilo-
minus ad expensas suas teneatur restituere
corpus proprio sacerdoti cum omni emolu-
mento, quod ejus occasione habuit infra octo
dies postquam super hoc fuerit specialiter
requisitus, quod si non fecerit, ex tunc au-
thoritate præsentis concilii noverit sibi in-
gressum ecclesiæ interdictum usque ad satis-
factionem condignam.

Insuper statuentes, quod corpora defunctorum
qui elegerint alibi sepeliri primo por-
tentur ad parochialem ecclesiam, & ibi
una missa vel aliqua statio pro defuncti ani-
ma celebretur.

*De ponentibus insidias episcopis vel præla-
tis, & conspirantibus contra eos.*

In tantum seduxit aliquos maligni hostis
perfidia qui contra proprios episcopos vel
prælatos parare seu ponere insidias, aut con-
juraciones, vel conspiraciones facere molun-
tur.

Cujus criminis sævitia non solum inter
christicolos abominabilis & execrabilis judi-
catur, sed & inter hereticos & gentiles est
etiam ab extraneis & secularibus legibus in-
terdicta. Idcirco hujus criminis reos non so-
lum ecclesiasticæ, sed etiam seculares leges
damnant, & non tantum agentes, sed &
consensum, consilium, & auxilium impenden-
tes: quamobrem præsentis auctoritate con-
cilij exterminare crimen tam detestabile cu-
pientes.

Generaliter statuimus, ut si clerici secu-
lares, vel regulares seu laici præsumptione
damnabili prælato alicui insidias præsumpse-
runt seu ponere ad capiendam personam,
vel bona ipsius, vel suam familiam de-
prædandam, conjugationem vel conspira-
tionem fecerint contra eos, excommuni-
cationi subiaceant ipso facto, licet sua
damnabili præsumptio ad effectum minime
sit producta: et si tam detestabili &
horribili crimine convineantur, si regulares
fuerint vel seculares clerici in quocunque
gradu vel ordine constituti, etiam quicun-
que laici, excommunicationis sententiam ipso
facto incurrant, præter pœnas contra tales
a jure statutas.

De testamentis presbyterorum.

Licet secundum canonicas sanctiones bona
quæcunque intuitu ecclesiæ acquisita non sint
ad personas alias transferenda, sed debeant
apud ecclesiam cujus intuitu acquisita
sunt, remanere, non tamen est impro-
bandæ consuetudinis, imo statuti canonici
approbatæ, quod presbyteri, ceterique ec-
clesiarum seculares rectores, qui ætatem suam
in suis ecclesiis transegerunt, in ipsis virtutum
domino famulantes, de aliquibus bonis ipsa-
rum ecclesiarum, quarum regimen tene-
runt, possint dispendere & testari, præter-
tim in iis quæ noscuntur ad pietatem & mi-
sericordiam pertinere: igitur sacro præsen-
te approbante concilio, duximus statuendum
quod de bonis mobilibus & se moventibus
duntaxat, quæ sine intuitu ecclesiæ acqui-
serunt, vel alio justo modo antequam ec-
clesias adepti essent, vel postea, libris & orna-
mentis ecclesiasticis exceptis, & etiam de
immobilibus antequam adepti essent ec-
clesias acquisitis, possint ipsi presbyteri & re-
ctores seculares sua condere testamenta, seu
alias ultimas voluntates, in quibus pro ani-
marum suarum remedio aliquibus Christi
pauperibus, seu suis servitoribus pro remane-
ratione suorum servitorum tam præsentium
quam etiam transactorum, sive sint consan-
guinei, sive sint extranei, vel propinqui
de bonis prædictis mobilibus, & de moven-
tibus possint relinquere & legare, hoc adhi-
bito moderamine, quod in ecclesiis quas
relexerunt tantum de bonis mobilibus dimit-
tere teneantur quod successor cum necessa-
riis servitoribus ecclesiæ & personæ ipsius
usque ad novos fructus valeat sustentari, si
ad hoc suppetant facultates, computatis
fructibus qui proveniunt in ecclesiâ, vel oc-
casionem ecclesiæ, durante tempore ante dic-
to.

Sane bona immobilia prætextu ecclesiæ
acquisita statuimus debere penes ecclesiam
jure perpetuo remanere, & de utensilibus
quæ tempore mortis suæ habebat in paro-
chia, prout ordinario, consideratis iis quæ
consideranda sunt, visum fuerit expedire.

RUBRICA.

*De contententibus super beneficiis ec-
clesiasticis, qui omitti jurisdictioni-
bus ecclesiasticis ad arma &
ritus veniant.*

Ad hoc cum jam perniciose molitum sit
in pluribus partibus dioecesis & provincie
Lugdunensis non solum apud seculares, sed
apud monachos, & alios regulares, ut cum
super beneficiis ecclesiasticis quæstiones in-
ter aliquos oriuntur, qui relictis & contem-
ptis ecclesiasticis iudiciis, ad quos solos
cognitio & definitio talium noscitur perti-
nere, statim ad arma concurrunt, parentum
& amicorum suorum impetu & violentia
prioratus, ecclesias, vel alia beneficia ec-
clesiastica per violentiam occupantes, armis
& armatis hominibus minantes eosdem, sed
ex inde mutuo prout prævalent plerumque
cum

ANNO
CHRISTI
1299.

cum effusione, sanguinis nonnunquam vero cum homicidiis expellentes propter innumera infurrexerunt, & adhuc frequenter insurgunt scandala & plurima sequuntur corporum & animarum pericula, & ruinæ: circa quæ provifum est per dictum Bonificium papam VIII. ut hujusmodi violenti eo ipso quod per violentiam aliquod ecclesiasticum beneficium occupant, jus, si quod eis in beneficiis taliter occupatis, vel ad ea forsitan competeat, amittant.

Nos volentes provifioni poenam adjicere, statuimus quod si talis violentus per dioecesanum requisitus & monitus, a tali occupatione & violentia desistere noluerit, excommunicationis sententiæ subiacet ipso facto, & per totam denuncietur excommunicationis diocesim: et si perseveret in sua malitia, per totam provinciam Lugdunensem, nullatenus in ea provincia, si sententiam per tres menses sustinuerit de duobus annis postquam absolutus fuerit beneficium ecclesiasticum obtenturus.

De abusoribus litterarum domini nostri papæ.

Sunt quamplures personæ ecclesiasticæ tam regulares quam sæculares & laici, qui litteris domini papæ vel ejus legatorum nequiter abutuntur; idcirco auctoritate præsentis concilii excommunicamus omnes illos qui litteras suo nomine a sede apostolica, vel ejus legatis obtentas aliis ejusdem nominis ad abutendum tradunt, & eos qui eas recipiunt tali modo; Item illos qui ad loca æquivoca aliquem seu aliquos citari faciunt, ut fraudulenter & malitiose vexent & decipiant quos citant in laboribus & expensis. Item omnes illos qui super uno & eodem negotio coram diversis iudicibus aliquem faciunt evocari. Item omnes illos qui litteras apostolicas vel ejusdem legatorum ad futuras trahunt controversias quæ nondum fuerant tempore impetrationis exortæ; Item omnes illos, qui per litteras ea quæ de bonis pro suorum prioratum dignitate personatu vel ecclesia, seu alio beneficio ecclesiastico impetratas ad instantiam aliquorum alios citari faciunt, cum quibus ipsi ratione prædictorum prioratus, dignitatis, personatus ecclesiæ seu beneficii quorum nomine sunt litteræ impetratæ, non habent aliquid questionis.

De illis qui litteram extendunt scienter & malitiose & de littera post iter arreptum & ea prædicto modo abutentibus idem per omnia statuentes, nec non de omnibus qui per quascunque litteras apostolicas, vel legatorum sedis apostolicæ citari aliquos faciunt, contra quos non habent aliquid questionis.

Si quis vero super rebus ad dotem spectantibus litteras apostolicas impetraverit, & illarum auctoritate aliquem vel aliquos cum quibus ratione dotis non habet aliquid questionis, fecerit scienter & malitiose ut supra fatigari, auctoritate præsentis concilii eadem excommunicationis sententia qua superius noverit se ligatum.

De illis vero qui falso esse cruce signatos

asserunt, cum non sint, & sic tanquam cruce signati litteras apostolicas impetrant per quas aliquos fatigant laboribus & expensis, item de illis qui privilegium cruce signatorum impetrant sub illa forma postquam iter arripuerint transmarinum, & ante iter arreptum per illud privilegium impetrant aliquos fatigari ipsi litteris scienter taliter abutendo, præterite approbante concilio, idem per omnia statuentes, videlicet, quod eadem sint excommunicationis ligati sententia, & aliis poenis a jure statutis nihilominus infligendis: hoc autem contra abusores litterarum sedis apostolicæ & legatorum ejusdem auctoritate præsentis provincialis concilii statuimus, eiusdem sedis apostolicæ & legatorum ejus auctoritate in omnibus semper salva, statuentes nihilominus quod prædicti abusores per diocesis episcopum prout justum fuerit, puniantur eodem modo qui consensum, consilium, vel auxilium seu assensum scienter præbuerint in hoc facto, singuli quidem episcopi per se vel per deputatos ab eis inquisitionem super his faciunt diligentem & puniant quos invenerint reos esse, & eos compellant satisfacere indebite fatigatis.

RUBRICA.

De iis qui prætextu officiorum secularium quæ gerunt pro dominis temporalibus capiunt ecclesiasticas personas.

Cum nonnunquam domini aliqui temporales vicarii, præpositi, baillivi, castellani, & alii secularium curiarum officiis variis inservientes diversis officiorum nominibus nuncupati, auctoritate propria manus temerarias passim & indifferenter ad capiendum clericos aliasque personas ecclesiasticas incurialiter & modo quo possunt turpius ad majorem confusionem ecclesiæ atque clerici extendere non verentur; quin imo ipsos mancipant carceribus, ac ibidem nonnunquam ut excessus suos palliare possint, eos ibi totaliter radi faciunt, ut possint confringere eos clericos non fuisse, vel non esse in possessione clericatus, seu quasi in encarcerationem ecclesiasticæ libertatis, prohibemus districte ne a quoquam talia de cætero attententur, alioquin contraria facientes, siue sint laici siue ecclesiasticæ personæ, regulares, vel sæculares, hanc nostram excommunicationis sententiam quam auctoritate præsentis concilii in iis scriptis ferimus, incurrere volumus ipso facto, nisi forte in eo duntaxat casu cum eos adhuc flagitante crimine capi contingeret, cum desפורum fuga verisimiliter timeretur, & quam citius commode poterunt ad curiam episcopalem duxerint & restituerint sine fraude. Si vero de nocte tales ceperint, in crastinum teneantur ultro sine aliqua requisitione & sine retentione alicujus seu aliquorum, bonorum mobilium ipsius, & sine læsione personæ reddere curiæ supra dictæ, nec eis liceat aliquid a captis hujus dono vel gratia sub colore.

ANNO
CHRISTI
1299.

ANNO
CHRISTI
1299.

lore aliquo extorquere, nec etiam recipere gratis data, contraria aliqua consuetudine quæ potius corruptela censenda est, non obstante, & si aliqua habuerint ea integraliter restituere teneantur, quin imo si iniuste eos cepisse inveniantur, sive aliter eos læsis modo aliquo in personis, tandiu excommunicati publice nuncientur, donec læsis & ecclesiæ super iis ad ordinarii arbitrium emendam fecerint competentem.

Quod si in castris vel villis captionem clericorum contingat fieri, adducant ipsos ad episcopalem curiam, vel transmittant quam citius sub fida custodia cum expensis ipsius curiæ moderatis: Et si fecus egerint vel in fraudem seu odium super hoc aliquid attentaverint, eadem qua supra sententia involvantur, & nihilominus denuncientur excommunicati a canone donec meruerint absolutionis beneficium obtinere, & in villa, castro vel civitate seu loco in quibus vel quorum districtu aliter quam prædictum est detinuerint clericos, cessetur a divinis, servata cetera celebrationem divinarum formæ constitutionis domini Bonifacii papæ VIII. præter penitentias morientium & baptis-
mata parvulorum.

De iudiciis secularibus qui prohibent subditos suos ad iudicium ecclesiasticum appellare.

Multa quandoque indicta, vel modis alijs, domini seculares, vel eorum iudices præpositi, seu Ballivi, castellani, vel eorum officiales aliqui, aggravantibus vel sententijs ab eis latis, super rebus ad feudum spectantibus ecclesiæ, ad iudicem ecclesiasticum, a quo tenentur in feudum, impediunt appellationem prosequi interjectam. Sic jus & jurisdictionem Domini & iudicis ecclesiastici perturbantes. Nos vero evidentem eorum malitiam perstringere affectantes, prohibemus ne post editam & publicatam presentem constitutionem presumant talia attentare, alioquin excommunicationis sententiæ se noverint subiacere: quæ tandiu inviolabiliter observetur, publicetur & etiam aggravetur, donec reatum proprium confitentes, emendam fecerint competentem, & absolutionis beneficium meruerint obtinere.

De recognitione feudorum & rerum quæ tenentur ab ecclesiâ faciendâ, & servitiorum pro rebus ecclesiâ debitorum.

De clericis, religiosis & laicis nobilibus, & ignobilibus qui feuda vel res aliquas tenent ab ecclesijs, statuimus, ut ea & eas, ac servitia quæ pro eis debent ecclesijs quam citius poterunt recognoscant personis quæ ipsis præsent ecclesijs, vel alijs de mandato ipsarum & usagia faciant eorundem.

Si vero aliquis scienter feuda ipsa & res quæ ab ecclesiâ tenet, & usagia, atque servitia quæ pro ipsis debentur celaverit, & infra annum & diem homagium & usagia facere, & servitia pro ipsis debita recognoscere recuserit, excommunicationis sententiæ auctoritate præsentis & approbantis concilii se noverit subiacere, & nihilominus.

Concilior. Supplem. Tom. VI.

minus feudorum & rerum amissionem pro quibus dicta usagia & servitia debentur, poterit merito formidare; hanc autem excommunicationis sententiam si quis in eam incidit, præcipimus, solemniter publicari, & illum qui in illam incidit excommunicationem publice nunciari, donec erga ecclesiâ & prælatum, vel alium qui præest rei ecclesiasticæ pro qua prædicta debentur, fecerit id ad quod faciendum tenetur de consuetudine vel de jure; ita tamen quod quantum ad recognitionem prædictorum servitiorum illi qui ad ea tenentur antequam dictam sententiam incurrant fuerint saltem publice & generaliter in locis in quibus habitant super hoc requisiti; si vero animo indurato excommunicationis sententiam ultra tres menses præsumperit aliquis sustinere; in casu prædicto res feudalis & per ecclesiâ auferatur, & alii concedatur, quæ tamen teneat in feudum, & se tenere ab ecclesiâ recognoscat; qui vero feuda ecclesiastica intraverint, vel receperint sine consensu ecclesiæ vel prælatorum, de quorum sunt dominio, prædictis sententijs se noverint irrecituros.

De iis qui cadunt in personis proprijs capellanis, vel habentes dignitates, personatus, vel canonicas, vel alias, incorporatos vel intulatos in ecclesijs cathedralibus, collegiatis, vel conventualibus.

Licet omnes in suos proximos delinquentes argui debeant & puniri juxta canonicas & legitimas sanctiones, in illos tamen est excercenda gravior disciplina, qui in personas ordine, gradu, officio, dignitate, aut in personatu notabiles, temerarias & sacrilegas manus iniicere non formidant, sicut in proprijs parrochiales presbyteros, vel habentes in ecclesijs cathedralibus, collegiatis, seu conventualibus dignitates, personatus, canonicas, seu officia, vel alias, incorporatos, seu intulatos in eis. Ea propter ut talium præsumptuosa audacia refrænetur, & modo debito puniatur, sacro præsentis approbanteque concilio, statuimus quod si quis citra auctoritatem sui episcopi de cætero, inimico homine suadente, in hujusmodi personas manus violentas iniicere præsumperit, interficiendo, mutilando, vulnerando, seu graviter verberando, capiendo, vel captas tenendo, tam ipse violentus quam ei præstantes in hujus violentia consilium, vel consensum quemcunque, vel aliquis de genere eorundem in ascendenti vel descendenti linea, usque ad quartum gradum non possint recipi ad aliquem gradum, statum, vel ordinem in ecclesiâ, vel monasterio, de qua vel quo extabit persona læsa, & si persona læsa Sacerdos parrochialis vel curatus fuerit, non possit sic lædens eum in aliquo loco civitatis, diocesis, aut provinciæ Lugdunensis aliquid ecclesiasticum beneficium, affectui, nisi prius facta competenti emenda tam læsæ personæ quam ecclesiæ cujus persona læsa fuerit, quam etiam loci ordinario talis & tanta, quam alijs excedentibus vel excedere volentibus esse possit, ut a suis respiciant insolentis in exemplum;

D d

Et

ANNO
CHRISTI
1299.

ANNO
CHRISTI
1299.

Et si talis excedens actu, consilio, vel consensu beneficium aliquod teneat in dioecesi in qua ecclesia sita fuerit, cujus personam sic ledere contigerit, ut dictum est, nisi reatum suum infra mensem computandum a die illatæ injuriæ emendare procuraverit cum effectu, illis quibus juxta præmissa ipsam faciendam decrevimus, eo ipso sit illo beneficio præsentis concilii auctoritate privatus.

RUBRICA.

De sacerdotibus clericis, & laicis qui generale pluribus modis violant interdictum.

Sunt quidem quamplures versutis & dolosis machinationibus intendentes & dediti, qui illud quod ad remedium salubre consulte provisum est & statutum, ad noxam & perniciem retorquere nituntur: nam cum contingit aliquando quod aliqua civitas, castrum seu villa ex aliqua causa quam sufficientem esse prima facie præsumimus, generali & ecclesiastico supponitur interdictum, aliqui de ipso loco interdicto, vel ejus suburbio seu continentibus ædificiis existentes, sub devotionis prætextu quam se habere simulant, vel alia illicita intentione quacunque exhortantur, sollicitant & requirunt, vel precibus seu muneribus, terroribus, promissionibus, sive minis quosdam sacerdotes & clericos alliciunt & inducunt ad celebrandum secreta missas, vel alia divina officia, faciendi, & sacramentum poenitentiae, in casibus non permixtis a jure, matrimonii benedictiones nubentium, & alia sacramenta ecclesiastica ministranda, quorum pravis & iniquis persuasionibus inventionem nefandissimam & corruptam receptis muneribus, vel promissis, vel sub spe habendi in posterum dicti maledicti presbyteri & clerici occultatis vultibus ne cognosci valeant, & obrebratis, sub moniti larvarum specie obediunt in prædictis & quolibet seu aliquo prædictorum officio sacerdotali vel clericali nequiter abutendo, & nervum disciplinæ ecclesiasticæ corrumpendo, necnon divina ministeria quæ purgatoria cunctorum contagiorum existunt in recte celebrantibus & recipientibus, atque audientibus, quantum in eis est contaminando, & etiam prophanando, quæ siquidem committendo sunt qui nequam fuerant nequiores. Nam sententia propter quam promulgatum est interdictum quo medicabilis esset, si modo debito, servaretur, & mortalis efficitur, dum per prædictos abusus, vel alios vertitur in contemptum, & nihilominus persone ecclesiasticæ talia quæ dicta sunt committentes quo ad celebrationem missarum & divinorum officiorum in eis committendis præbentes auxilium, consilium, vel consensum, irregularitatis laqueo se involvunt, a quo nisi per summum pontificem liberari non possunt, juxta sacrorum canonum sanctiones.

Verum cum a multis ad advertentibus aciem interioris oculi ad salutem, nec ad observationem canonum prædictorum frequentiter perpetratur excessus prædicti, & sic pluribus in malitia tanta crescentibus, necesse habeamus dictos canones majorum

poenarum adjectione juvare, ideoque præsentis auctoritate concilii omnes & singulos civitatis, dioecesis & provincie Lugdunensis qui de cætero exhortando, sollicitando, vel excitando modo aliquo sacerdotes, vel clericos ad talia, vel similia præsumenda quæ dicta sunt, nec non omnes audientes & recipientes ab eis divina officia, vel ecclesiastica aliqua sacramenta in loco interdicto, vel ejus suburbis, aut continentibus ædificiis, vel alibi; si propter culpam, vel delictum habitantium in loco interdicto sententiam interdicti lata fuerit, auctoritate hujus sacri concilii excommunicationis sententia innodamus, nec non presbyteros & clericos qui inveniuntur de cætero fore culpabiles in prædictis, vel aliquo eorumdem a qua non possint absolvi aliqui prædictorum nisi a dioecesano episcopo competenti satisfactione præmissa, omnibus qui ex prædictis excessibus inveniuntur gravati, seu quorum interest, sicut sunt illi qui tolerant sententias, & illi ad quorum instantiam prolatae sunt, & sacerdotes parochiales, citra quam satisfactionem absolutio præstita de facto nullius penitus sit momenti, & ut sacerdotes & clerici a talibus enormibus excessibus de cætero arceantur, statuiamus ut si quis de cætero talia vel similia attentare præsumperit, eo ipso beneficio ecclesiastico si quod obtinet in civitate, dioecesi, vel provincia Lugdunensi, sit præsentis concilii auctoritate quom contempserit, privatus omnino; si vero beneficium, non habeat, ad obtinendum beneficium de cætero aliquod ecclesiasticum in civitate, dioecesi, vel provincia supradictis habeatur, & sit perpetuo prorsus inhabilis & indignus, adeo quod cum eo non possit circa amissum beneficium rehabendum, vel circa acquirendum aliquod, nisi per summum pontificem, vel alium qui potestatem super hoc habeat, dispensatione prius obtenta super irregularitate, & super aliis sententis præmissa satisfactione, ut dictum est absolute obtenta, modo aliquo dispensari.

RUBRICA.

De clericis qui cum unicis virginibus contraxerunt.

Cum quidam Domini temporales, vel eorum vices gerentes invidentes constitutioni cuidam nuper editæ a domino Bonifacio papa VIII. quæ incipit, *clerici qui cum unicis & virginibus contraxerunt*, situatæ in sexto libro decretalium a dicto domino Bonifacio summo pontifice, compilatæ sub titulo de clericis conjugatis, imponant collectas & taillas clericis, qui cum unicis & virginibus matrimonialiter sunt conjuncti, pro personis & rebus eorum, seu aliquo eorumdem, necnon pedagia seu alias exactiones quasunque & impositiones factas dictis clericis super prædictis exigunt & extorquent ab eis, quando nolunt eas solvere sponte sua, compellendo eos per bonorum suorum captionem, arrestationem vel saisinam, seu aliis exquisitis modis, licet aliqui tales clerici de speciali consuetudine in quibusdam partibus super talibus consueverint ante editionem

ANNO
CHRISTI
1299.

tionem dictæ constitutionis immunitatem habere, & sibi præscripserint libertatem, non attendentes prudenter prout deberent dicti domini temporales, vel eorum vices gerentes, dictum dominum papam Bonifacium nolentem iuri alicujus detrahere, quandam aliam edidisse constitutionem situatam eodem sexto libro decretalium, sub titulo de constitutionibus, qua cavetur quod licet Romanus pontifex qui jura tuetur, quæ omnia in scrinio peñoris sui censeatur habere, constitutionem posteriorem condendo, priorem, quamvis de ipsa mentionem non faciat, revocare noscatur; quia tamen locorum & personarum singularem consuetudines cum sint facti, & in facto consistant potest probabiliter ignorare, ipsis, dum tamen sint rationabilia, per constitutionem ab ipso Romano pontifice noviter editam, nisi expresse caveatur in ipsa non intelligitur in aliquo derogari. Nos dictam consuetudinem in locis in quibus ipsam constituerit esse præscriptam legitime rationabilem reputantes, utpote clericorum libertatis amicam, sacro præsentis & approbante concilio statuimus quod ad dictam consuetudinem observandam per locorum ordinarios, monitione præmissa, compellantur per censuram ecclesiasticam dicti domini temporales, & eorum vices gerentes quoad clericos clericaliter viventes, & clericalem deferentes habitum & tonsuram, quoad

onera imponenda pro personis eorum; Et si pro talibus oneribus eos pignorari contingat, vel eorum res aut bona arrestari, modo aliquo facturi, vel capi in locis in quibus dicta pignora vel res arrestata, capta, vel facta fuerint, vel pignorantes, capientes, saiscentes vel arrestantes, vel eis auctoritatem, mandatum, consilium, vel consensum præstantes, præsentis fuerint, postquam super hoc legitime constituerit, cessetur penitus a divinis.

Etiam cum excommunicati sint juris beneficio & inhabiles ad beneficium ecclesiasticum obtinendum, diligenti deliberatione præhabita statuimus quod quicumque cujuscunque conditionis existat, religiosus, capellanus, seu alius secularis in diocesi Lugdunensi, qui pertinaciter in excommunicatione ultra annum steterit continuus, beneficium suum ex tunc ipso facto se noverit perdidisse, & tunc potestatem habeat conferendi, vel etiam præsentandi is ad quem collatio seu præsentatio ejusdem antea pertinebit.

^A Mandatum quo omnes subditi constitutiones hujus sacri concilii in scriptis habeant & observent.

ANNO
CHRISTI
1299.

Cum universa & singula statuta in hoc sacro concilio contenta superius ediderimus, ad perverforum malitias arctius refrenandas, & ut subditorem hujus provincie Lugdunensis mores, & actus in melius reformarentur; quia tamen non minus difficile, quam periculosum existit peccantem quemlibet in præmissis sigillatim corrigere vel monere, nec propter multorum potentiam, aut peccantium multitudinem potest fieri commode monitio specialis, ideoque præsentis concilio approbante statuimus & districte mandamus ut prædicta omnia & singula in hoc sacro concilio constituta diligenter serventur, & fideliter adimpleantur, & quod omnes & singuli suffraganei, & abbates & priores conventuales abbatem proprium non habentes, omnes archidiaconi, decani, & archipresbyteri visitationem habentes in diocesi & provincia Lugdunensi, prædicta statuta in scriptis habeant, & ea faciant in suis synodis & convocationibus, & aliis ubi videant expedire, sæpe & sæpius publicari, ut nemo possit de cætero super eis ignorantiam allegare, ex quo publice edita fuerint, & publice recitata. Præcipimus etiam ut inferiores ecclesiarum rectores scilicet priores & presbyteri curam animarum habentes prædicta statuta penes se habeant infra synodum hyemalem proximam, ut super iis certificare voleant dubitantes si inobedientiam notam voluerint evitare, declarantes, protestantes, & protestantes expresse nos archiepiscopus supradictus ut supra, quod per prædicta statuta in toto vel in parte iuribus, bonis usibus, privilegiis, & consuetudinibus decani & capituli Lugdunensis ecclesie, & quaruncunque personarum ecclesiasticarum de dicta ecclesie corpore existentium, & aliorum capitulorum ecclesiarum cathedralium, collegiarum & conventualium, civitatis & diocesis Lugdunensis nolumus derogare. Recitata & publicata sunt prædicta omnia statuta apud Ansam, præsentibus personis superius nominatis, die veneris ante dominicam qua cantatur *Latare Hierusalem*. Anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono.

A D C O N C I L I U M
C O N S T A N T I E N S E G E N E R A L E

Anno 1414. habitum.

A P P E N D I X.

*Concilii Constantiensis sententia diffinitiva de ordine servando in actibus publicis inter venerabiles can. reg. & monachos, confirmata per Innocentium VIII.*Evulgata
est in ope-
re Scruti-
nium con-
ciliorum
ab Aug.
Papienti
collecto &
evulgato
typis Me-
diolan. an.
1500.

Innoceus episcopus servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam, provisionis nostræ debet provenire subsidio ut suum jus cuilibet conservetur. Hinc est quod nos tenorem quarundam litterarum concilii Constantiensis in registro ipsius concilii repertarum pro eo quod sicut exhibita nobis super pro parte dilectorum filiorum abbatum & conventus monasterii in Crutzeligen, extra muros Const. ordinis S. Augustini petitio continebat ipsi eo indigere noscuntur de verbo ad verbum transcribi, & ad ipsorum supplicantium instantiam presentibus annotari fecimus: qui talis est. Sacrosancta & generalis synodus Const. ad perpetuam rei memoriam. Rationi congruit; & convenit honestati: ut ea quæ de Romani pont. gratia processerunt, licet tempore quo papatus præfuit litteræ apostolicæ super illis confectæ non fuerint suum consequantur effectum. Sane dudum pro parte dilectorum filiorum Erhardi abbatis & conventus monasterii Crutzeligen, extra muros Con. ordinis S. Augustini Baldasari tunc Joanni papæ XXIII. exposito: & licet ipsius ordinis regularis institutio; ac ejus per apostolicam sedem subsequens approbatio longe præcederet institutionem: & etiam per eandem sedem factam approbationem ordinis S. Benedicti: prefatusque abbas in abbatialis dignitatis promotione directus ecclesiæ filium Joannem abbatem monasterii in Petri domo ultra pontem Const. dicti ordinis S. Benedicti, longe processerit: necnon abbas pro tempore existens dicti monasterii in Crutzeligen, mitra & annulo: ceterisque pontificalibus insignis & speciali privilegio sedis ejusdem: cui non est in aliquo derogatum uti & gaudere ab olim consuevissent: quibus dictus abbas monasterii Petri domus minime urebatur seu gaudebat: ac eidem abbati monasterii in Crutzeligen, existenti pro tempore ut patri abbati etiam alia plura monasteria dicti ordinis S. Augustini in diversis locis consistentia sed ejusdem ordinis regularia instituta per sedem ipsam ex certa sententia approbata subsistent, in quo eorumque personas degentes pro tempore in eisdem jus seu superioritatem visitandi corrigendi, & puniendi haberet. Et propterea abbas & conventus prædicti necnon canonici ejusdem monasterii Crutzeligen, in quibuscunque actibus solemnibus, necnon processionibus generalibus, quæ fierent pro tempore in civi-

tate Const. ac etiam in generali concilio abbati & monachis existentibus pro tempore ac conventu dicti monasterii Petri domus præferri, atque in digniori loco sive ordine collocari deberent. Tamen cum idem Johannes abbas & conventus monasterii Petri domus contrarium asserentes iactarent se ex aliquibus confectis & minus validis rationibus se in talibus ipsis abbati canonicis, & conventui ejusdem monasterii in Crutzeligen fore præferendos. Quodque timebatur ex hoc inter presentes ipsas exoriri lites jurgia & scandala quæ forsitan de facili reparari non possent: ac pro parte dilectorum Erhardi abbatis & conventus monasterii Crutzeligen, eidem Baldasari tunc papæ humiliter supplicato: ut præmissis de benignitate apostolica salubriter prævideret. Idem Baldasari tunc papa desiderans pacem & concordiam inter abbatem & conventum ac canonicos, & monachos hujusmodi monasteriorum præfactorum perpetuo stabilire: hujusmodi supplicationibus voluit & concessit ut V. kal. Decembris pontificatus sui anno quinto, quod abbas existens pro tempore in Crutzeligen, præfatus abbati etiam pro tempore existenti in Petri domo prædictorum monasteriorum. Necnon canonici in Crutzeligen, etiam existentibus pro tempore in Petri domo monasteriorum præfactorum tam illis quam processionibus hujusmodi dicti concilii Const. & quandiu illud duraret quam etiam quibuscumque aliis congregationibus, processionibus, necnon actibus solemnibus & publicis, in quibus eos pro tempore infirmum convenire contingerit præferri: ac in locis dignioribus hujusmodi perpetuis temporibus collocari deberent. Non obstantibus etiam quibuscunque privilegiis indulgentiis & literis apostolicis generalibus & spiritualibus eidem abbati & conventui Petri domus, ac ordinis S. Benedicti concessis quoruncunque tenorem existerent: per quæ literis dicti Baldasari tunc papæ, si super his confectæ fuissent non expressa vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeret quomodolibet vel differri: & de quibus quoruncunque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda esset in eisdem literis mentio specialis. Ne autem pro eo quod super voluntate & concessione præfata litteræ dicti Baldasari tunc papæ interim quod papatus præfuit confectæ non fuerint, prædicti abbas & conventus monasterii in Crutzeligen, volun-

ANNO
CHRISTI
1414.

luntatis & concessionis prædictarum frustratur effectus: volumus & tenore presentium decernimus quod voluntas & concessio prædictæ a dicta die quinto Kalen. Decembris perinde suum consequantur effectum: ac si literæ dicti Baldasaris tunc papæ super illis sub ipsius diei dari confectæ fuissent. Quandoque præsentis literæ ad probandum plene voluntatem & concessionem prædictas ubique sufficiant; nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc temptare præsumperit, indignationis omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apostolorum ejus se noverit incursum. Dat. Const. sextodecimo Kl. Septem. Anno a nativitate D. MCCCCXV. apostolica sede vacante. Cæterum & eorundem literarum tenor prædictus insertus omnimodam rei seu facti certitudinem faciat: apostolica, auctoritate decernimus;

ut illud idem robor, eamque vim & eundem vigorem dictus tenor per omnia habeat quæ habent originales literæ prædictæ. Et eadem prorsus eidem tenori si des adhibeatur quodcumque & ubicunque si ve in iudicio si ve alibi: ubi fuerit exhibitus vel ostensus. Et eidem tenori firmiter stet in omnibus; sicut eisdem originalibus literis staretur si forent exhibitæ vel ostensæ. Per hoc autem nullum jus cuique de novo acquiri volumus: sed antiquum conservari tantummodo. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam nostri decreti, & voluntatis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumperit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apostolorum ejus se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum. Anno incarnationis dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo nono. Quinto Kal. Maii, pontificatus nostri anno quinto.

ANNO
CHRISTI
1414.

ANNO
CHRISTI
1431.

A D C O N C I L I U M
B A S I L E E N S E

G.

Anno 1431. habitum.

APPENDIX.

Littera missa per dominum S. Angeli domino imperatori.

Ex cod.
Mediceo
misticum
sequenti-
bus V. C.
D. Lau-
rentius
Mehus.

Serenissime princeps, & illustrissime domine domine mi singularissime. Post humilem recommendationem. Serenitas vestra per litteras sac. conc. de his, quæ maximis diebus cum ambasiatoribus sanctissimi D. N. papæ acta sunt, plene erit informata. Intuitu ejusdem serenitatis sacrum concilium intendit tertio citare, ac manere præfatum sanctissimum dominum nostrum papam, ut infra duos menses satisfaciatur monitioni alias per litteras citatorias factæ sub poena suspensionis ab omni administratione papali ipso facto. Expectabit autem, ut puto, per XV. dies, si forte ambasiatores præfati sanctissimi domini nostri, & serenitatis vestre quos eadem serenitas vestra in litteris nuper scriptis asserit statim post coronationem venturos, plenam adhaerentiam portent. Supplico eidem vestræ serenitati, ut totis viribus laborare dignetur apud præfatum dominum nostrum, ut velit consolari universalem ecclesiam in plena adhaerentia huic sacro concilio per eum faciendâ. Si sanctitas tua hoc fecerit, erit profecto gloriosus pontifex, gratus Deo, & hominibus, & firmiter teneo, quod omnia in hoc sacro concilio disponentur ad honorem Dei, & suæ sanctitatis, & cum magna tranquillitate, & consolatione christiani populi. Missi hic interclusam quandam formam valde honestam, quæ cedit ad magnam ipsius domini nostri utilitatem, & laudem. Dignetur, obsecro, serenitas vestra cum omni efficacia apud suam sanctitatem laborare ut litteras juxta ipsius cedulæ tenorem conficere dignetur, et eas cum omni celeritate sacro concilio transmittere. Hoc sacrum concilium quotidie copia praelatorum, & aliorum notabilium personarum Dei gratia augetur. Rescripserunt ambasiatores sacri concilii civitati Pragensi cum magna lætitia, jocunditate, & festivitate tam Pragæ, quam per totum regnum se fuisse receptos, & honoratos. Congregatio totius regni debuit esse in die sanctissimæ Trinitatis. Quid ibidem factum fuerit cito scietur, & id statim deducetur ad notitiam vestræ serenitatis, quam Omnipotens Deus feliciter conservare dignetur. Datum Basileæ XVIII. Junii MCCCCXXXIII. ejusdem vestræ serenitatis.

Humilis servitor cardinalis S.
Angeli apostolicæ sedis
legatus.

L I T T E R E

Missæ per dominum Rothomagensem domino Sligh secretario domini imperatoris.

Ex Cod.
Medic.

Honorande magister, & amice confidissime benignitas celsitudinis imperialis in suis ultimis mihi directis litteris scripsit, quod postquam ad suam applicui serenitatem, & in suis continuavi servitiis, bene de me conceperat, & propterea de sua intentione mihi scribebat, sicut & de illa tamquam suo fideli servitori confidenter scribere potest. In materia vero, quæ versatur inter papam, & concilium, si papa, interveniente regia intercessione, litteram scriberet adhaerentis, & pro sua securitate vellet apponere clausulas, quæ attemptata contra auctoritatem sedis apostolicæ reparent, & contentarentur, quod fieret reparatio in genere, & quod tam respectu capitis, quam singulorum membrorum daretur abolitio generalis, etiamque tam respectu capitis, quam singulorum membrorum de concilio in titulis suarum dignitatum firmarentur, ut non videantur hæc fieri respectu sui, sed generaliter pro omnibus, & mittent legatos dignos ad præsidendum, & conclusa reformatione, & aliis, pro quibus est convocatum concilium, grata habentur suo loco, & tempore. Spero, imo credo indubitanter, quod papa haberet, quod petit, & concilium haberet intentum, & concorditer omnia procederent. Alioquin dubito, quod turbetur sua sanctitas in suo statu, & titulo. Hæc scribo ut reddatur celsitudo imperialis attenta ad obtinendum puncta necessaria, quamvis multa alia a quibusdam petantur, & requirantur, & forte non sine ratione, & cum hoc, quod scriberet cardinalibus patriarchis, & aliquibus notabilibus praelatis in concilio existentibus. Alia scribenda non occurrunt. De præfati altissimus vos conservare dignetur feliciter, & votive in longævum. Scriptum Basileæ die XIX. mensis Junii.

Jo. Rothomagen. bonus servitor totus vester.

ANNO
CHRISTI
1431.

L I T T E R A

Missâ domino de Urfinis de Basilea.

Ex codice
Mediceo.

Reuerendissime pater, & domine singularissime. Post recommendationem, & desiderium obsequiale. Nosse dignetur V. R. P. quod hac die lunæ sexta septembris processus domini nostri papæ in statu, in quo erat illo die, ad supplicationem domini imperatoris continuatus fuit usque ad triginta dies incipientes a fine termini cum certis limitationibus per dominum legatum advandis, & ceteros alios deputatos, & licet de isto recesserunt illi tres Bohemi ambasiatores Bohemorum, jam sunt octo dies, & hodie iter accipiunt ambasiatores nostri ad Bohemiam ad dandum responsum, videlicet dominus episcopus Constantiensis, auditor domini legati natione Castellanus, & duo notabiles magistri in Theologia, unus Gallicus nomine magister martinus Bernyer decanus Turonensis, & alter Theotonicus, cuius nomen ignoro. Reuera sunt notabiles, et multum litterati viri, et qui etiam fuerunt in alia ambasiata prima, et per Dei gratiam bene laborabunt ambasiatæ regum Hispaniæ, et Poloniæ, et etiam nostra Britanniæ. Hic in brevi debent esse alia relatu digna pro presenti non occurrunt V. R. P. referenda. Recomendo ecclesiam, et personam meam semper V. R. P. in qua toga spes mea posita est, offerens personam, et bona ad omnia possibilia V. R. P. grata, quam altissimus observare dignetur ad vota. Basileæ X. Septembris.

Per fidelem Capp. R. P. V.
episcopum Leonen-

L I T T E R A

Dominus S. Angeli missa collegio cum copâ infrascripta.

Sacro collegio reverendissimorum in Christo D
patrum, et dominorum dominorum S.
R. E. cardinalium dominorum meo-
rum metuendissimorum.

Ex codice
Mediceo.

Reuerendissimi in Christo patres, & domini domini mei singularissimi post humillimam recommendationem. Scribo sanctissimo domino literas infrascripti tenoris. Supplico & obsecro, ut in tanto periculo ommissis aliis quibuscunque negotiis dignemini excitare omnes sensus vestros & salubriter providere. Alioquin actum est de statu ecclesiastico. Mitto hic interclusam copiam litterarum, quas ille probissimas pater dominus episcopus Ratiponensis destinavit prefato sanctissimo domino nostro. Utinam dominationes vestras viderent, & audirent ea, quæ video, & audio ego.

Beatissime pater, ac sanctissime Domine. Post devota pedum oscula beatorum. Venerabilis vir dominus Robertus de Molendinis sedis apostolicæ acolitus veniens nunc da Flandria resultat mihi quedam maxima scandalum quæ apud consiliarios illustres princeps D.

ducis Burgundiæ, & reverendum patrem dominum archiepiscopum Remensem cancellarium Franciæ, nec non in colonia, & in Maguntia, & alibi intellexit ex fama dissolutionis concilii Basileensis posse contingere. Ideo iniunxi sibi, ut seriatim illa vestra sanctitati exprimere debeat. Nisi sanctitas vestra aliter deliberet, fides ecclesiæ, & christiana religio pergunt in ruinam. Timeo hinc venturum tale scandalum, quale non contigit diebus patrum nostrorum. Hiis qui sunt hic omnino videntur firmari prius mori, quam hinc cum tanto ludibrio recedere, & timeo habebunt magnam sequelam. Infra tres dies erunt hic dominus archiepiscopus Tarantensis, episcopus Maurianensis, & nonnulli alii prælati de Sabaudia. Ambe paucos dies expectantur domini archiepiscopi Lugdunensis, Viennensis, & Ebedunensis, & nonnulli alii episcopi de obedientia serenissimi domini regis Karli. Expectantur. similiter dux Guillelmus Baviaræ catholicus princeps tanquam defensor, concilii ex parte domini regis Romanorum, & cum eo dominus episcopus Frisingensis, & Augustensis, & ambasiatores ducis Alberti, & universitatis Viennensis. Prædie venerunt ambasiatores domini archiepiscopi Salzburchensis, & dicunt, quod si requiratur archiepiscopus, veniet personaliter. Expectantur etiam ambasiatores aliorum archiepiscoporum Alamaniæ.

B Similiter infra paucos dies erunt hic ambasiatores domini ducis Ludovici electoris imperii, & universitatis Idelbergenensis. Etiam dicitur, quod ex patria Burgundiæ venient prælati. Expectantur etiam ambasiatores domini ducis Burgundiæ. Etiam venerunt litteræ quod ex Lombardia huc accedent prælati. Prælati de Aragonia rescripserunt se venturos, vel missuros ambasiatores notabiles. Ante medium quadragesimæ opinione omnium hic erit magna congregatio. Isti, qui sunt, ita unanimes, & concordēs in simul, quod hic sunt est valde admirabile. Consulo, & supplico, quod taliter sanctitas vestra, provideat, quod huiusmodi fama dissolutionis penitus extingatur, quod quanto magis crederetur, tanto isti sunt ferventiores ad perseverandum. Creditur, quod propter huiusmodi formam, multi, qui alias non venissent, accingent se ad iter. Populi supramodum Alemanniæ scandalizati sunt ex tali fama. Deus parcat illi, qui talia per suasit sanctitati vestræ. Advisevi & iterum advisevi sanctitatem vestram, quod si hinc recessero, vel præsentiam dimiserō, isti facient sibi unum præsentem auctoritate concilii, quod si fiant, multa poterunt sequi forsitan non grata sanctitati vestræ. Ego puto pene impossibile etiam si mittantur nullæ bullæ, quod istud concilium dissolvatur: ideo providendum est de remediis opportunis secundum Deum, non secundum adventiones humanas. Mirum est hoc. Vivente felici recordationis domino Martino multi contulerunt etiam per omnem ante veram inchoationem concilii, quod ad præveniendum deberent huc mitti aliqui ex reverendissimis dominis meis dominis cardinalibus, & multi alii nobilissimi prælati bene affe-

ANNO
CHRISTI
1431.

ANNO
CHRISTI
1431.

affecti sedis apostolicæ, & nunc consulitur contrarium, unde hæc variatio procedat, non satis intelligo. Si sanctitas vestra velit se regere secundum ea, quæ late scripsi per dominum de Piscia, puto quod omnia bene succedent ad honorem Dei, & sanctitatis vestræ, & bonum statum universalis ecclesiæ? Alias timeo de scandalis. Prædico, & propheto! Speratur, quod hæretici de Bohemia, qui vocati sunt, venient huc. Nunciatum est jam diu omnibus universitatibus, quod mittant huc omnes notabiliores viros, quos habent in sacra pagina, & in decretis. Quanta confusio foret, si interim hoc concilium dissolveretur! Certe opinione omnium muli populi catholici, si hoc fieret, credentes fidem nostram non veram, quum non audeamus illam defendere, sequerentur hæresim Bohemorum. Infra octo dies puto, veniet responsum conclusionis factæ per nobiles, & milites Alemaniarum, super facto expeditionis sciendæ proxima estate contra Bohemos. Quantum etiam scandalum foret si interim concilium dissolvatur? isti Domini videntur inter se conclusisse scribere per universum convocando omnes, & eorum intentionem firmam permanendi hic non obstante quocunque mandato intendunt omnibus publicare, usquequo providerint aliqua opportuna remedia pro extirpanda hæresi Bohemica, & procuranda pace in populo christiano, & reformatione morum &c. Et quod, nonnulli afferant, quod huiusmodi dissolutio procuratur, quod timetur, ne concilium aliquid contra sedem apostolicam, vel curiam Romanam attentet. Isti, qui sunt hic, parati essent facere omnem cautionem, & promissionem, quod de pertinentibus ad sanctitatem vestram, & curiam Romanam in nullo volunt se intromittere. Usque nunc fieri ipsos jurare, quod laborarent in hoc concilio pro honore Dei sanctitatis vestræ, & sedis Apostolicæ, & ecclesiæ Romanæ, & ita fecissent quoad supervenientes. Supplico, ut sanctitas vestra non maculet gloriam suam, & sedis apostolicæ, nec velit in suo pontificatu tale scandalum oriri in ecclesia Dei. Valeat sanctitas vestra feliciter, cui me humillime recomendo. Basileæ die XXII. Januarii.

V. S.

Humillimus ac devotissimus servulus Julianus S. Angeli.

Usque nunc potui de istis disponere, quicquid volui. Sed post istam famam incipiunt se regere suo modo, nec possem ipsos prohibere. Sed certus sum, quod cessante huiusmodi suspitione dissolutionis possem ipsas satis leniter trahere, quod revera semper inveni ipsos inclinatos ad honorem sanctissimi domini nostri & sedis apostolicæ.

EPISTOLA

Episcopi Ratisponensis ad Eugenium papam IV.

ANNO
CHRISTI
1431.

Ex Cod.
Medic.

Beatissime pater, Domine clementissime. Post humillimam mei recommendationem cum debita subiectionis, & obedientiæ reverentia devotissima pedum oscula Beatorum. Perhorrenda Christi fidelibus fama diebus istis exorta, beatitudinem vestram (suas certas literas apostolicas pro sacri generalis concilii Basiliensis dissolutione faciendâ, refert emisisse, quas si contingeret executioni demandari, quod absit, beatissimam vestram sanctitatem tamquam fidelissimum servitor, & capellanus (suus facio certam, gravissima & forsan vix, vel nunquam reparabilia scandala, & inconvenientia etiam in beatissimam personam vestram & sanctam sedem apostolicam redundantia, & vicino fore proventura. Præfatio namque vinculo dissoluto Hussitæ hæretici per id ipsum fortius animati cum majori crudelitate, quam huc usque christianum populum, seu ecclesiam persequuntur. Nec est qui consoleretur eam ex omnibus caris ejus. Fides catholica ex innumerabilium animarum perpetuum interitum maxime in partibus Alemaniarum, & successione in aliis terris, atque regnis in totum fere subvertetur, & quis revelabit eum? Bella, strages, & discordiæ prioribus undique orientur, & cum iis omnibus status ecclesiasticus omnino destruetur. Viderit Beatitudo vestra, si tantis malis non sit in tempore etiam celeberrime occurrendum, quod tamen absque concilio generali, etiam propterea si non esset indicium, merito foret indicendum, fieri nequaquam potest. Et quid plura facta tam miserabili, & summi plena periculis concilii dissolutione, in quo cuncti fideles partium istarum spem suam potissime reponunt? Quid alius in foribus versumiliter decimeretur, quamquod plurimi se subtrahant a sedis apostolicæ reverentiâ, & obedientia novo, & gravissimo, quod Deus avertat, schismate luscitato. Consideret sanctitatis vestræ providentia, si tantis, & tam gravibus malis expediat, aperire portam, & utrum diligant ecclesiam Christi, vestrum & ecclesiæ Romanæ statum, qui quæ suæ sunt, & non Dei, nec ecclesiæ suæ sanctæ quærentes dissolutionem huiusmodi fieri suadere seu fugillare præsumperunt. Verum integritate, & affectione grandi mentis vestræ, Pater sancte, quam erga conservationem fidei sacræ, sine qua nemini est salus, reformationem morum, & pacem, ac concordiam fidelium, etiam adhuc essetis in minoribus, semper habuistis, ex integro perlata nulli fidelium vestrorum concipere, seu credere possunt, literas huiusmodi de voluntate, & certa sanctitatis vestræ bene informata scientia, quin potius, ut vehementer præsumitur, ex sinistris quorundam informationibus vestræ sanctæ intentionis executionem taliter qualiter, imo nimirum periculose retardantibus creduntur emanasse, tenentes indubie, quod nunc postquam generale pa-

scen-

ANNO
CHRISTI
1431.

scendi gregis dominici fuscipitis curam, multo ferventior, et pliusque firmam ad præmissa habeatis, quemadmodum etiam vestrae sanctitatis humeris plus incumbit, voluntatem. Qua de re vestram eximiam beatitudinem, sine cujus providentia scandalis, inconvenientiis, atque malis supradictis obviari non potest, genibus cordis mei vestrae sanctitatis pedibus provolutus cum qua possum humilitate, & reverentia suppliciter exoro, quatenus conservationem catholicæ Fidei bonis moribus, & religioni, nec non salutem, & paci fidelium supradictis fideliter, clementer, & salubriter intendentes, præfatis quoque scandalis, & inconvenientiis remediis opportunis occurrentes datas literas revocare, cassare, & irritare, aliasque, per quas dictum concilium approbatur, confirmetur, & stabilietur, quantum necesse fuerit transmittere dignemini generose; nec retrahat, si quis Inconsiderate loquens huiusmodi variationem animi vestri levitatem forsitan imponeret, quoniam pro qualitate, & necessitate rerum agendarum, prout rei publicæ poscit utilitas, oportet, ut saepe mutare sententiam. Mentem etiam vestram nequaquam difficultet in hoc facto quæcunque forsitan suggesta per æmulos de præfenti concilio dissidenter, quod utique Deo teste ad nihil aliud tendit, quam ad præmissa vestra beatitudinis auxilio opportuno feliciter procuranda, nec non ad honorem sanctæ sedis apostolicæ, & sanctitatis vestrae memoratæ.

Devotissima Creatura C. episcopus Ratipponensis.

EXTRACTIO

Super adventum Hussitarum de literis
ambasiatorum concilii Basiliensis.

Ex Cod.
Medic.

PRæterea nuper ad placitum habuimus nuncium Egrem, sive cum literis credentiam. Nam nuper fuit in Praga, & alias crebro. Imo ex parte Egresium præsentavit in Praga literas primas generalis concilii. Ideo, ea quæ proposuit, & in præsentia etiam consulum Nurnbergensium oppidi deposuit pro consolatione distinctus paulo. Dixit itaque, quod quartadecima Decembris fuit Pragæ per novem circiter dies. Vidit eadem die, idest in crastino S. Lucie redire de Ungaria Hussitas, & intrare Pragam non ut antea videret aliquando cum spoliis, læticia & fistulatoribus, sed cum magna tristitia, & irrationibus. Sunt enim plures valde in Praga præsertim veteri, quæ merito validior est in omnibus. Novæ qui corde fideles sunt, & cum summo gaudio perceperunt orphanorum interitum optantes, ut malo huic Bohemæ finis daretur. Fuerunt autem præfati Hussiti, qui Pragam intraverunt, hi, quos hæretici percipientes eorum confratres circumdatos in Ungariam direxerunt eisdem confratribus adiutorium. Sed mentita est iniquitas sibi Ungariæ, cum appropinquantes perceperunt, prout alios audivissis, nedum multitudinem orphanorum fama, & gladio oc-

Conciliator. Supplem. Tomo VI.

cisam, verum etiam plures ignobiles, nobiles, & capitanes Taboritarum peremptos. Siquidem Procopius, postquam enim fines, & orphanorum exercitus Ungariam intrasset, & spolia multa collegisset, campam prædam cum diffidio, & seditione dividere coeperunt, ex quo in iram motus Procopius cum paucis quibusdam viram optavit, caute fugiendo reliquit post se multitudinem gladiis statim præstantam Ungarorum. Est autem modo prope montem Kunchnik in castro sine omni campestri exercitu infames fere apud omnes hæreticos, qui eum proclamant fratres seduxisse. Unde cum nuper circa finem mensis Decembris infirmus ad Pragenses pro medico direxisset, multorum hæreticorum responsio fuit, sibi neminem pro medico, nisi civitatis lictorem dirigendum fore. Deinde quod ad respondendum literæ generalis concilii dicta, quæ Pragæ per regnum Bohemæ teneri debuerat, processum non habuit super festo S. Nicolai propter mortem orphanorum. Idcirco eadem dicta protelata fuit ad diem Circumcisionis Domini. Vocatus quoque est per Pragenses consules Procopius, qui respondit, quod rata habere vellet ea, quæ multitudo concluderet. Nollet tamen Pragam intrare, eo quod non confideret consulibus. Item præfatus nuncius quum antea præsentasset civitati veteri literas generalis concilii, quas, ut audistis, recepit consularum Pragensis reverenter nuncio dando propinam novem florenorum, ductus fuit idem nuncius ad beatam Virginem, ut præfens esset publicationi præfatarum literarum, quæ scibat populo maximo assistente, viditque populum valde congratulantem, novis talibus, & flentes plurimas, auditque prædicantem, & literas declarantem per omnia loqui favorabiliter, & cum venisset ad locum, ubi sic habetur in litera, Rogamus autem, ut viros tales mittatis, super quos Spiritus Domini requiescere speretur, mites videlicet, timoratos, humiles, pacem optantes, & non quæ sua sunt querentes, sed quæ Jesum Christum &c. Exclamare coepit in hæc verba, & similia in lingua Boemica. O, inquit, quam sancta & iusta petitio! sed ubi inter vos reperiri poterunt viri tales? Nos enim inter nos multitudinem habemus homicidarum sanguinem Baptizatorum injulte fundentium, raptos innumeros, & violentos posteros rerum ecclesiasticarum, & similia multa dixit. In fine autem jam perdeclaratæ litora hortabatur populum, quatenus orarent Deum & pro generali concilio, & pro regno Bohemix, & ad ea divina gratia ducerentur, per quæ gaudia Coeli possent assequi. Est autem prædictus prædicans sacerdos dictus Rogigan vir magnæ eloquentiæ, dilectus ab omnibus in Praga præsertim veteri, qui de multis hæresibus eos prædicando eduxit tenens tamen articulum de necessitate prædicandi sub utraque specie. Item dicit idem nuncius quod in veteri Praga in omni loco ecclesiastico non alia vidit in Bohemorum ceremoniis, nisi sicut in nostris ecclesiis, excepta practica communicandi sub utraque specie. Item quod certum est Bohemos mo-

Ee

do

ANNO
CHRISTI
1431.

ANNO
CHRISTI
1431.

do habere vidualia in vino, pane, vestito, sale, & huiusmodi in notabili copia, quæ eis per falsos Christianos adducuntur, qui se periculo perdendi omnia committunt, pro ut saepe incident, licet aliquotiens evadant. Species aromaticæ solum in Bohemia sunt carissimæ. Hæc deposita per supradictum nuncium. Item audiui per quemdam Baccalerium formatum noviter venientem de universitate Viennensi, quod in regno Bohemiæ multi nobiscum satis concordant modo in tribus articulis, licet in quarto de Eucharistia discordent. Scitote etiam quod quando cuique dicitur simplici populo de his tribus, quæ proponit agere generale concilium, mira hilaritate, & devotione movetur. Similiter de civitatibus, & quibusdam nobilibus, E diverso autem multitudo religiosorum, ac sacerdotum secularium vix nomen reformationis patienter audire potest. Ut experti sumus in locis pluribus. Item in Nürinberga manebimus quousque responsum, ab Hussitis de dicta supradicta habuerimus. Item tam Nürinbergenfes, Herbpolenfes, Bambergenfes civitates, quam eorum episcopos & Marchionem Brandeburgensem cum cæteris principibus & nobilibus, cum quibus ambo, aut alter nostrum fuit, omnes & singulos reperimus voluntarios ad non treuandum cum hæreticis, & ad conducendum saluum præstandum, si venire voluerint ad generale concilium, hæreticis, imo ad veniendum ad loca opportuna in propriis personis gratia nobis assistendi consiliis & auxiliis. Datum Nürinberga die quinta Januarii anno Domini MCCCCXXXII.

Frater Johannes Nider, prior Basiliensis ordinis prædicatorum, & frater Johannes monachus Cisterciensis de Nürinberga.

EPISTOLA

Anonymi ad cardinales.

Ex codice
Mediceo.

Reverendissimi in Christo patres specialissimi domini mei post humilem recommendationem scribo sanctitati domini nostri, sicut maxime opportunum, & necessarium visum est. Quid opus facto sit, vestræ dominationes cognoscent, quibus supplico, ut rebus ecclesiæ consulant. Idem ex SS. D. N. postulo in litteris, quarum copia hæc est;

Beatissime Pater.

Post devota pedum oscula beatorum. Heri venerunt litteræ de Nürinberga ab ambasiatore concilii videlicet magistro Johanne Nider sacre theologie magistro, quarum copiam mitto hic interclusam. Sperant omnes, quod Bohemi debent huc venire ad concilium. Spes est in Spiritu S. quod inspirabit corda eorum. Jam igitur propter tantum bonum, & tantam spem reddo me certum, quod sanctitas vestra non solum non permittet dissolvi hoc concilium, sed etiam, si non esset inditum, de novo hic indiceret. Alioquin, beatissime pater, si rebus stantibus, ut nunc stant, dissolveretur, sequeretur irremediabilis confusio, & scandalum in

in ecclesia Dei. Et universus orbis talia audiens clamaret ad coelum, quod summus pontifex causam dederit, quod hæresis Bohemica non extinguatur. Puto, quod tota Germania tum ex indignatione quam ex hoc conciperet, tum quod crederet fidem nostram non veram quam fugiendo non audeamus defendere, confederaret se cum hæreticis in perniciem totius status ecclesiastici. Obsecro igitur sanctitatem vestram per dominum nostrum Jesum Christum, cujus estis vicarius. Supplico per illum preciosissimum ejus sanguinem, de quo propagata est ecclesia, & per illos fluvios sanguinis, quos S. Martyres effuderunt pro ipsa ecclesia defendenda. Deprecor per Spiritum sanctum paraclitum, qui docet ecclesiam omnem veritatem, nec eam permittit errare. Exoro per viscera misericordiæ Dei nostri, per S. Trinitatem Patrem, & Filium, & Spiritum S. per illam gloriocissimam Virginem matrem Redempt. nostri, perque Angelos Coeli, & omnes sanctos. Adjuro sanctitatem vestram per illam, in qua sedetis, beati Petri sedem, qui crucem non expavit pro fidei defensione. Obtestor demum beatitudinem vestram per illud terribile tribunal summi Dei, ante quod stabitis reddituri usque ad minimum quadrantem de singulis rationem, ne velit tanti scandali, ac confusiois esse causa, sed dare omnem operam, ut fama huiusmodi dissolutionis sopiatur. Quid igitur? jam vel scitum vel coloratum, vel qualecunque sit, esset in conspectu hominum, poterit allegari ad impediendum tantum bonum? Vere in tanto periculo non esset tacendum nec erubescendum loqui. Si hoc permittant, non deerunt, qui dubitent an in hominibus curiæ Romanæ sit vera fides. Ego arbitror pene impossibile attento zelo, & fervore, quem semper sanctitas vestra habuit ad fidem orthodoxam, quod cum talia audiverit, quin statim jubeat concilium habere cursum suum saltem usque ad mensem Julii prout alias scripsi sanctitati vestræ, tumque cessabunt multa scandala, & inconvenientia, quæ nunc obstant. Omnipotens Deus beatitudinem vestram feliciter conservet, cujus pedibus me humillime recomendo. Datum Basileæ XXVI. Januarii MCCCCXXXII.

LITTERA

Missæ de Basilea domino cardinali Novariensi per suum secretarium dominum Bartholomeum de Porta.

Reverendissime pater, & dominè mi singularissime. Post debitam recommendationem. Prout alias vestræ dominationi scripsi super differentia locorum inter duos ambasiatores domini ducis Burgundiæ, ac electorum concilium pronuntiavit, quod unus ex ambasiatoribus ducis Burgundiæ post ambasiatores regum primus sedeat & post ipsum sedeat unus ex ambasiatoribus electorum, & sic successive missim, & statim audita tali pronuntiatione ambasiator electorum exiverunt congregationem, & ex post nunquam intrarunt congregationem nec deputaciones. Hodie vero

ANNO
CHRISTI
1431.

Ex cod.
Codice
Mediceo.

ANNO
CHRISTI
1431.

vero quæ est decima dies post pronunciationem intraverunt congregationem, & interposuerunt appellationem a sententia legati ad concilium, & isto die sunt incorporati ambasciatores domini ducis Burgundiæ. Interim dominationem vestram aviso, quomodo conclusum est in omnibus deputationibus, quod sanctissimus dominus noster papa moneatur sub poena suspensionis administrationis papalis ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, quatenus infra sex dies adhaerere debeat pure, & libere huic sacro concilio, & de tali adhesionem infra dictum tempus per bullas concilium certificare. Hic sunt multi Prælati, & alii notabiles viri, qui sunt pro papa, sed nullum est caput, & in veritate si essent duo cardinales legati ex parte papæ, vel saltem incorporati licet non legati, quod forsitan ut legati non reciperentur, nihil fieri posset contra personam papæ, & quia hic non sunt aliqua capita, multi tacent, & non loquuntur. Factum est unum responsum dominis ambasciatoribus domini papæ, quod per illas bullas non est satisfactum decretis concilii, nec sunt ut legati recepti. Decretum suspensionis prædictæ nondum est expeditum. Sed creditur, quod in sequenti hebdomada in sessione publica expediatur, & statim mittentur ambasciatores ad reges, & dominationes temporales per universum, & videre meo Dominus noster non posset melius facere, quam realiter adhaerere, & mittere duos cardinales legatos una cum domino S. Angeli, & etiam mittere alios prælatos, qui defenderent honorem suum, & si consilium nollet dictos cardinales recipere, nihilominus se incorporarent. Alia pro præsentis omisi, quia dominatio vestra requirendo laborem præsentium in prima causa sua, quia est consanguineus domini Petri de Luna (sic) & si sum hic aliqua facturæ, rescribat vestra dominatio, quam altissimus conservare dignetur ad vota. Datum Basileæ die XXVII. Janii.

Per servitorem R. P. V. Bartholomæum de la Porta
canonicum Novariensem.

L I T E R A

Scripta de Basilea per quemdam sine nomine.

Ex Cod.
Medico

FRatres carissimi post cordialem recommendationem noveritis hoc sacrum concilium continuo suscipere prælatorum, & aliorum chriticolarum de omnibus regnis incrementum, & quæcumque in mente facere proposuit, feliciter in Domino terminare intendit. Puto vos audivisse decreta hic facta post adventum prosperum, & felicem Domini mei, videlicet super prorogatione termini domini papæ, cardinalium, prælatorum, & aliorum curiam Romanam sequentium. Propterea rogo vos affectuose pro periculo quod ex ulteriori mora in curia vobis cadere posset, per recessum, data opportunitate, & infra tempus providere velitis, aut ad minus coram notario, & testibus faciatis secretam protestationem,

Concilior. Supplem. Tomo VI.

quod si commodè sine corporum, & bonorum periculo possitis satisfaciendo decretis concilii, a curia Romana recedere, quia indubitanter continuantes omnibus honoribus, & beneficiis ecclesiasticis per hoc concilium privabuntur. Nec recipiatur pro levi dicto aut trussa. Jam omnes reges adhaeserunt ipsi concilio præter reges Poloniæ, & Aragonum, ad quos missi sunt solemnes ambasciatores etiam ad Græcos, ut hic veniant. Hac septimana recessuri sunt duo prælati & duo doctores superiori, incunte hebdomada literæ domini ducis Britanniarum in plena congregatione lectæ sunt, quæ per dominum Turonensem fuerunt missæ, per quas securavit concilium, quod breviter intendebat mittere certos prælatos dominiorum suorum ad ipsum concilium. Anglici Coloniae sunt breviter huc venturi: dominus S. Eustachii cras, aut post cras immediate expectatur. Adventus etiam dominorum sanctæ Crucis; & Bononiensis proximus esse speratur. Capitula servanda in electione futuris pontificis hic indubitanter electuri privatione Eugenii, ut asserunt, prius facta heri hic fuerunt secreta lecta, in quibus inter cetera continetur, quod ad papam assumptum nemo audeat accedere ante octo dies, sed illo tempore remaneat solus inclusus in sua camera, & tempore intermedio fiant statuta per eum juranda, & servanda sub poena hæresis, & privationis ipso facto a papatu. Jovis proxime præterito fuit factum decretum, per quod concilium cassavit omnes processus factos & fiendos contra imperatorem, ducem Bavarie, protectorem concilii, & alios reges, & principes, ceteraque personas ecclesiasticas, & mundanas huic concilio adhaerentes, & adhæsuras, prout audistis, & Bohemi Dominica quarta Januarii hic applicuerunt. Veneris post decima Januarii fuerunt auditi, & in fine eorum sermonis in plena congregatione aliorum facti petierunt expositionem, & probationem quatuor suorum articulorum, audentiam eis dari quam veneris XVI. Jan. habuerunt, & jam tres primos articulos proposuerunt, & quartum cras, & post cras proponent. Cum quolibet articulo posuerunt duos dies, & omnia in scriptis proposuerunt, & de ipsis copiam tradiderunt. Simili modo fiet eis responsum in scriptis, dabiturque copia. Speratur favente divino numine ipsos reduci ad primam fidem catholicam, quoniam dominus virtutum potens est de ipsis lapidibus suscitare filias Abraham. Basileæ cursu calami XXVI. Januarii. Dominus Christi factus est legatus per concilium in regnis Christi, & Siciliæ videlicet Neapolis. Elapso termino Eugenii, qui finietur XVIII. Februarii, mittentur ei Bullæ jam confectæ.

ANNO
CHRISTI
1431.

ANNO
CHRISTI
1431.

EPISTOLA

Brandæ episcopi Portuenss card. Placentini ad Eugenium papam IV.

Ex Cod.
Medic.

Beatissime pater, & sanctissime Dom. noster humillima pedum oscula beatorum. Quum ex beneplacito sanctitatis vestræ discessissem a regia maiestate ne ex mora mea cum illa amplius gravaretur vestra sanctitas, quod & prius factum, si ante hoc percepissem, hoc advenerunt reverendi patres domini ambasciatores vestræ sanctitatis quos ut debitum fuerat mihi, cum omni caritate suscepi, illosque informavi de bona voluntate regia tam in protegendo dictam sanctitatem & statum suum, quam & temporalitatem. Verum quod affectabat, quod favoreretur concilio Basiliensi ex rationibus verbo, & scripto transmissis, de quibus etiam & ultra illos edocui, ut & de cunctis informati melius noscerent qualiter commissæ prosequi. Superveniente autem, dicta maiestate voluerunt me inter ipsos ad exponendum commissæ, a quo me retraherem, ut sibi dixi, cum nec literas, aut breve haberem: desuper, asseruerunt hoc debere placere dictæ sanctitati, quæ mandaverat me salutari &c. Ita quod si peccatum fuit illis annuendo, non meum, quia pro certo libenter me retraxissem dubitans displicere ex his, quæ mihi scribuntur, & referuntur. Sed parcat Deus male informantibus. De gestis cum præfata maiestate ipsi optime docti informabant, & referent, & etiam aliquoties, si placuerit illis, me concernentibus, quem vestra sanctitas reperiet semper promptum, & paratum ad concertantia honorem, & statum suum, & ecclesiæ per modum meæ parvitas. Prælibatam sanctitatem conservare dignetur Altissimus ecclesiæ suæ sanctæ feliciter, & votive per tempora longiora. Scriptum Parmæ XXVI. Martii per vestrum fidelissimum servitorem & capellanum.

B. (nempe Brandam episcopum Portuenssem cardinalem Placentinum.)

INHIBITIO

Facta per unum stantem Basileæ in causa privata uni-auditori in Romana curia.

Ex cod.
Codice
Mediceo.

Guilelmus Dei, & apostolicæ sedis gratia episcopus Bellicensis iudex, & commissarius causarum, & causæ ac patribus infra scriptis a sacrosancta synodo generali Basiliensi in spiritu Sancto legitime congregata specialiter deputatus universis, & singulis palatii apostolici causarum auditoribus, & iudicibus commissariis delegatis, subdelegatis ordinariis, extraordinariis quacunque auctoritate fungentibus, quibuscunque nominibus censeantur, aut quacunque præfulgeant dignitate, nec non Stephano Bayssonis presbyt. Lugdunensis diocesis in infra scripta commissione nominato, omnibusque aliis, & singulis, quorum interest, intererit, seu interesse poterit, quos-

que infra scriptum tangit negotium, seu tangere poterit quomodolibet in futurum, salutem in Domino, & præsentibus fidem indubiam adhibere. Noveritis, quod pridem eadem sacrosancta synodus quandam commissionis, sive supplicationis cedulam nobis per unum ex cursoribus suis præsentari fecit, quam cum ea, qua decuit reverentia recipimus huiusmodi sub tenore.

Dignentur Romanæ paternitates vestræ causam vertentem inter devotum eorumdem Johannem Tarditi rectorem parochialis ecclesiæ sancti Johannis de Vico Lugdunensis diocesis in hac civitate, & sacro generali concilio Basiliensi nunc personaliter residentem de, & super dicta parochiali ecclesiæ ex una, & Stephanum Bayssonis presbyterum Lugdunensis diocesis partibus altera, & in Romana curia pendentibus statum ipsius causæ hic habentem pro sufficienter expresso de ipsa Romana curia, & a quibuscunque iudicibus dominis auditoribus, sive commissariis in dicta Romana curia existentibus, coram quibus dicta causa pendet, advocare, & iudicibus, aut alteri ex prælatis huius sacri concilii committere audiendam, cognoscendam & sine debito terminandam cum omnibus suis emergentibus, incidentiis, dependentiis, & connexis, & cum potestate citandi dictum Stephanum, omnesque alios quoscunque sua communiter, vel divisim interesse putantes in loco huius sacri concilii, & extra semel & pluries, ac totiens, quotiens fuerit opportunum, nec non cum potestate inhibendi quibuscunque iudicibus, sive commissariis, si prout, & quando opus fuerit. Nam si ipso Johanne hic existente in serviciis domini cardinalis Rothomagensis causa debuerit in Romana curia tractari, fortasse, propter ejus absentiam ipse Johannes, qui pro se unam sententiam obtinuit super dicta parochiali ecclesiæ, & vigore dictæ sententiæ sequestravit, quamvis bona jura habeat, denovo succumbet, quod esset in non modicum suum, & sui juris præjudicium, & hoc non obstante, quod dicta causa de sui natura non esset hic tractanda, & quod de ejus statu non sit hic facta mentio specialis, & aliis in contrarium facientibus non obstantibus. In fine vero dictæ commissionis, sive supplicationis cedulæ scriptæ erant de alterius manu litera superiori literæ ipsius cedulæ penitus, & omnino dissimili, & diversa hæc verba, videlicet: *Audiat dominus episcopus Bellicensis, citet ut petitur, & justitiam faciat.* Cujus quidem commissionis vigore, citatione legitima pro parte honorabilis viri domini Johannis Tarditi principalis in infra scripta commissione principaliter nominati contra & adversum se Stephanum Bayssonis ex adverso principalem in eadem commissione ex adverso principaliter nominatum, omnesque alios, & singulos sua communiter, vel divisim interesse putantes extra sacrum concilium Basileense, & ad partes juxta vim, formam, & tenorem præteractæ commissionis in forma sollicita, & consueta per nos decreta, & concessa tandem videlicet die, & hora præsentibus inferius adnotatis præfatus dominus Johan-

ANNO
CHRISTI
1431.

ANNO
CHRISTI
1431.

Johannes Tarditi principalis coram nobis personaliter constitutus nos debita cum instantia requisivit, quatenus advocacionem causæ hujusmodi a Romana curia, & commissionem ipsam, omniaque, & singula in ea contenta, & litis pendentiæ hujusmodi coram nobis vobis omnibus, & singulis, & præsertim tibi Stephano ex adverso principali, ut illi, vel illis, cui, vel quibus hujusmodi causæ forte de facto commissæ fuerit intimare, ac in forma solita, & consueta inhibere literarum intimatorias & inhibitorias extra dictum concilium, & ad prædictam curiam Romanam, ac vos omnes, & singulos supradictis sibi desuper discernere, & concedere dignemur. Nos igitur Guillelmus episcopus, ac iudex, & commissarius præfatus attendens hujusmodi inquisitionem fore justam, & consonam rationi, & quod lite, & causæ hujusmodi coram nobis indecise pendente nihil sit per vos, vel quæpiam alium in dicta curia, vel extra eam quomodolibet in causâ hujusmodi attemptandum, seu innovandum, advocacionem hujusmodi causæ, nec non prædictam nobis, ut præfertur, sententiam, & præsentatam commissionem, ac omnia & singula in ea contenta, etiam litis pendentiæ ipsam vobis omnibus, & singulis supradictis tenore præsentium intimamus, insinuamus, & notificamus, & ad vestram, & cuiuslibet vestrum notitiam deducimus, & deduci volumus per presentes, ne de præmissis, vel infrascriptis ignorantiam aliquam prætere de possitis, seu etiam allegare, vobisque, & vestrum cuiuslibet tenore præsentium duximus inhibendum, & inhibemus, ne statim visis præsentibus in nostræ, imo verius prædictæ sacrosanctæ synodi Basiliensis jurisdictionis vilioendum, & contemptum, ac præfati domini Johannis Tarditi principalis, & juris sui, nec non litis pendentiæ hujusmodi præjudicium, quicquid per vos, vel alium, seu alios publice, vel occulte, directe, vel indirecte quovis conquisito colore in causâ, & causis hujusmodi innovare, seu attentare præsumatis, sive aliquis vestrum præsumat. Quod si fecerit per vos, seu aliquem vestrum factum fuerit, id totum revocare, & in statum in quo ante innovationem, & attentionem ipsam fuerit reducere curabimus iustitia mediante, de quo, & quia in hujusmodi causâ postquam citatio per nos, ut præfertur, ad partes decreta in partibus ipsis in loco beneficii, super quo agitur in hac causâ, videlicet parochiali ecclesiâ S. Johannis de Vico præfatæ Lugdunensis diocesis, sive alias juxta formam in ea expressam contra te Stephanum, & alios sua interesse putantes rite executâ fuerit, & coram nobis vel forte loco nostri surrogando judici judicialiter una cum dictâ executione reproducta nos in causâ hujusmodi ad singulos actus usque ad diffinitivam sententiam inclusive debitis, & consuets terminis, & dilationibus, ut moris est, procedentibus ad præminati domini Johannis principalis, vel procuratoris ejus instantiam procedemus, vel forte surrogandus iudex procedet, procedique permittemus, tui Stephani ex adverso

principalis, & quorumcumque aliorum sua interesse putantium absentia, sive contumacia in aliquo non obstante. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum præfentes literas, sive præfens publicum instrumentum hujusmodi nostras intimationem & inhibitionem in se continens, sive continens exinde fieri, & per notarium publicum, nostrumque, & hujusmodi causæ coram nobis scribam infrascriptum subscribi, & publicari mandavimus, nostrique sigilli fecimus apponi munimen. Datum, & actum Basileæ in domo habitationis nostræ sub anno a nativitate Domini MCCCCXXXIII. indictione XI. die vero Sabbati XXIII. mensis Maii pontificatus sanctissimi in Christo patris, & domini nostri domini Eugenii divina providentia papæ Quarti anno tertio præsentibus ibidem, reverendo patre domino Humberto, Abbate monasterii de Syr ordinis S. Augustini Augustensis diocesis, & domino Petro de Hilaren archidiacono Augustensi in Sabaudia testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis.

Et ego Erardus Ronfelli clericus, canonicus Nomoniensis in decretis Baccalareus publicæ apostolicæ, & imperiali auctoritate, ac sacri generalis concilii Basiliensis Notarius, atque præfati domini iudicis, & hujusmodi causæ coram eo scriba, quia præmissis omnibus, & singulis dum, ut præscribuntur, agerentur, & fierent una cum prænominatis testibus præfens fui, eaque sic fieri vidi & audiui, ideo præfens publicum instrumentum per alium scriptum exinde confect, & in hanc publicam formam redegei, signoque, & nomine meis solitis, & consuets, una cum appendice sigilli præfati domini iudicis signavi, & subscripsi in fidem, et testimonium omnium, et singulorum præmissorum requisitus atque rogatus.

L I T T E R A

Concilii Basiliensis directæ duci Suevæ super approbatione decreti facti super suspensione.

Dilecto ecclesiæ filio nobili viro duci Sexæ illustri.

Sacrofancta generalis synodus Basiliensis in spiritu sancto legitime congregata universalis ecclesiæ representans dilecto ecclesiæ filio nobili viro duci Sexæ illustri salutem, et omnipotentis Dei benedictionem. Dignum est equidem, et valde congruum arbitramur, quod tua singularis devotio ad bonum totius populi Christiani, et hujus sanctæ synodi felices successus, sicuti nonnullorum fidelium relatione percepimus, plenius desideriis inclinata omnia nostra gesta videat, et cognoscat. Cum enim clarissime videremus Romanum pontificem nullis potuisse flecti precibus, nec hujus sanctæ synodi humili, et longa patientia nullatenus superari, decretum nuper in nostra solemnifessione ab ipso Spiritu Sancto promulgatum edidimus, quod tuæ excellentiæ mitimus per copiam his inclusam. Exhortamur, ut sicut

ANNO
CHRISTI
1431.Ex codice
Mediceo.Ex codice
Mediceo.

ANNO
CHRISTI
1431.

sicut optime speramus, tua sincera devotio pro universalis ecclesiæ reverentia singulari in eo contenta suo in tempore faciat executioni debitæ demandari, & observari. Datum Basileæ II. Idus Augusti anno Domini MCCCCXXXIII.

B. de Batiferis scripsit.

Pars cujusdam litteræ missæ de Ildebergæ per quemdam doctorem illius universitatis & fuit missa ad Romanam curiam uni nostrorum.

Ex codice
Mediceo.

Preterea heri in partibus istis tribulatio est magna ratione processus habiti contra Romanum pontificem per residentes Basileæ. Verum processu finito quia multi reclamaverunt, missus erat quidam episcopus Laudensis ad ducem nostrum, et alios electores, et ad Angliam ad informandum ipsos de processu, et quod merito deberent approbare. Sed responsio data sibi ex parte principis non placuit sibi, et ut spero, dominus Dux non obediit illi processui, si, et in quantum papa velit confirmare in tribus causis quos (sic) ipsum est inchoatum.

Et idem facient, ut spero, alii principis electores. Et isti principes, per doctores universitatis sunt informati qualiter, ipsi præfidentes non poterunt illum creare in cardinalem nec cardinali Rothomagensi providere de Vicecancellariatu, et alia de civitate Avinionensi, et etiam ponere collectiones fructuum &c. Quoniam ista non sunt de præmissis causis, nec eos tangunt. Sicque, ut spero, electores instabunt, ut effectus processus ad tempus suspendatur, et interim mittent suos versus papam dominum nostrum Eugenium.

Item ambasciatores regis Angliæ videntes, et percipientes talem processum noluerunt incorporari concilio, sed recesserunt pro majori parte &c.

L I T T E R A

Nicolaï de Fortetradicis, quæ se asserit commissarium concilii.

Ex codice
Mediceo.

Venerabiles viri, amici carissimi nostri: quam plurimam salutem. Pensamo dobbiate sapere, come dal sagro consiglio ho avuto le bolle del Capitanato de sancta ecclesia, et a noi è stata facta piena commessione di riponere, e reintegrare omne cosa mal messa, per qualunque persone, o Signori che de' beneficij, e le Roche d'essa ecclesia avessero tolto, et occupato. Il perche vi dico, et comandamo per observatione le commissioni ad noi facte, che l'Abbadia di Farfa, quale è la tenete a nostra petitione, como Capitaneo generale predicto, e che per nostra parte debbiare admoner tutti Signori contorno, et specialiter persone, quale tenevano delle cose, et bene, castella, o fortezza della dicta Abbadia, che debbiano infra termine de octo di mettere voi in possessione de tutti lodri in nome del prefato concilio de sancta Ec-

clesia. Altramente passato el dicto termine noi publicaremo voi, et l'altri, che saranno inobedienti alli nostri comandi, como ribelli, et principali inimici del sacro concilio, et de sancta ecclesia, et pigliandoli noi per forza, como speriamo di certo, lo trasteremo, et mesteremo ad saccomanno, e loro cose, et beni et femmine, et figliuoli manderemo spersi per tutto lo mondo. Il perche siate savj, et provedete alla reintegracione, et bene della vostra abbadia per lo dicto sacro concilio. Et mandremone si facta, et religiosa persona per fine sia deliberato de novo abbate, che ve governerà per modo, che tutti sarete bene contenti. Et piacendone più una persona, che un'altra, eleggetela voi, et noi adivate, che gratamente la confermaremo. Datum in nostro felici campo contra, et prope Tibur die VI. Septembris 1433.

Nicolaus de Forte Brachiis
sacro sanctæ synodus (sic)
sanctæque R. E. capitaneus generalis.

L I T T E R A

Missæ per regem Angliæ oratoribus regis Aragonum, & similiter scripta oratoribus electorum imperii.

Nobilibus, et egregiis viris serenissimi principis regis Aragonum fratris, et consanguinei nostri carissimi oratoribus in sacra Basiliensi synodo constitutis amicis nostris carissimis.

Henricus Dei gratia rex Angliæ, et Franciæ, et dominus Hiberniæ nobilibus, et egregiis viris serenissimi principis regis Aragonum fratris, et consanguinei nostri carissimi oratoribus in sacro Basiliensi concilio constitutis salutem, et ad Dei laudem, sanctæque matris ecclesiæ consolationem sana, et salubria concilia impertiri. Nobles, et egregii viri, amiceque nostri prædicti. Ambaxiatorum nostrorum quos ad laborem in vinea Domini subeuncum Basileam destinamus, fide didicimus ex relatu, quod nuper in orbe militantis ecclesiæ nubes quædam horrendæ dissensionis, et discordiæ, et ignis invalescens, quati nascentis schismatis universalis ecclesiæ coeperunt propinquare firmamento, quæ si liberum fuisset sortita volatum, materiam domus Dei mox in dilatum duxissent incendium non facile mitigandum eorum saltem industria, qui feruntur ejusdem potioris extitisse promotores, imo non sine maximis laboribus, et dispendiis catholicorum principum, sicut priscorum temporum exempla manifestant. Quod ne contingeret vos, amici nostri prædicti, aliorumque principum ambaxiatores, et nostri communicato consilio, unanimique voto protestationibus congruis, rogatibus, et requestis contra ruinam domus domini fortes vos exhibere pugiles, muros inexpugnabiles, ancorasque tutissimas ad Petri naviculam

ANNO
CHRISTI
1431.

Ex eod.
Codice
Mediceo.

ANNO
CHRISTI
1431.

Iam adversus imminentiæ periculorum fluctus, et sæviciam præservandam, ea sicut credimus, consideratione, qua novissis sæculi principes Deo rationem reddituros propter ecclesiam, quam ab eo jugiter contuendam receperunt, de quibus, sicut legitur, ille rationem exigit, qui illorum tuitioni ecclesiam suam credidit; quam Deo pariter, et hominibus acceptissimam, connexamque diligentiam si non impendere curassetis, in proximo futurum erat, quod in mundum universum se diffunderet flamma schismatis deplorandi, quo terra contremuisset in seditione vulgarium, aera se colligissent in condensatione principum; et rueret velum templi in divisione pontificum, et cæterorum humilioris gradus clericorum, sicque, quod absit, fieret quidem desolatio, ecclesiæ claritas verteretur in tenebras, quæ totius orbis intuitum flebiliter eclipsassent. Hæc amici nostri prædilecti quamprimum vobis intimare, et ad præmissa sic viriliter, sagaciter, et solerter peragenda sit, et fuerit vobis et aliis ambasiatoribus, et nostris cor unum, et anima non minus una, eximiam nos extulerunt mentis in lætitiæ eatenus, ut laxatis lætam in libertatem cordis nostri fratribus nos velut Angelis conjubili corde gloriam decantavimus in altissimis Deo, et pacis donum hominibus bonæ voluntatis, ob hoc videlicet, quod dominicæ fuerit complacitum pietati pro ecclesiæ suæ tranquillandis negotiis sic animos principum ministerio suorum ambasiatorum devotionis unanimis in amplexu foederare. His adjecit ambasiatorum nostrorum prædicatorum assertio, quam recepimus, singularis venerationis prærogativam qua completi dignum ducitis votivam statum nostri prosperitatem, et omnia, quæ quovis titulo nos perspicunt, et contingunt. Qua de re refundimus vobis grates nostras exurgentes intimis de præcordiis vestras circumspeditiones suppliciter exorando, quatenus in dilectione, quam ad nos nostrosque concipitis (quod patrum gerimus) jugiter permanentes simul pro dissuasionem schismatis prælibati nomine dicti fratris, et consanguinei nostri manus, sicut hætenus, sic apponatis efficaces, quod ab opere tam pio vestre caritatis devotio nullatenus jam desistat, donec christianissimi principes pacis ecclesiasticæ zelatores summi pontificis pulsant præcordia, ut iustis, et rationabilibus sacri Basiliensis concilii votis, et desiderii se velit inclinare, ut maneat pastoris unitas, ovis integritas, et desiderata pacis jucunditas in ecclesia Jesu Christi. Datum sub privato sigillo nostro apud palatium nostrum Westmonasterii XXII. die mensis Julii.

A P P E L L A T I O

Cardinalis de Urfinis a decreto
Basiliensi.

ANNO
CHRISTI
1431.Ex Cod.
Medic.

IN Christi nomine amen anno a nati-
tate ejusdem millesimo quadringentesimo
trigesimo tertio indictione undecima die ter-
tia mensis Septembris pontificatus sanctissi-
mi in Christo Patris & Domini nostri do-
mini Eugenii divina providentia papæ quar-
ti anno tertio. Adum in urbe in monte
Jordanio in Palatio residentia infra scripti
reverendissimi in Christo patris & domini
domini Jordani episcopi Sabinenis sacrosan-
ctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis de Urfinis,
& in quadam camera dicti palatii, in qua
ipse reverendissimus pater dominus cardina-
lis residebat coram reverendis in Christo
patribus domino Pandulfo episcopo Cameri-
nensi, domino Angelo episcopo Arianensi,
domino Bartholomæo abbate S. Proculi de
Bononia vice auditore cameræ apostolicæ,
nec non domino Geminiano de Prato audi-
tore rotæ apostolicæ testibus ad hæc spe-
cialiter convocatis, adhibitis, & rogatis,
venerabili ac religioso patre domino Augu-
stino de Balneo Regio sacre paginæ profes-
sore ordinis fratrum Heremitarum sancti Au-
gustini, & ejusdem ordinis procuratore gene-
rali, nec non egregio utriusque juris docto-
re domino Anronio de Rosellis domini no-
stri papæ advocato consistoriali, ac etiam
discreto viro Juliano ser Ruberti de urbe
de regione Pontis, & aliis hac protestatione
præmissa in principio, medio, & fine;
& quandocumque, quod per præsentem ap-
pellationem, & quemcumque actum fiendum
in futurum dictus reverendissimus dominus
cardinalis non intendit in aliquo perturba-
re illa tria bona, vel aliquod ipsorum, pro-
pter quæ ex constitutione Constantiensis,
Senensisque concilii sanctum est ipsum
concilium institutum, extirpationem videli-
cet hæresum, ecclesiæque morum reforma-
tionem, ac pacem, & tranquillitatem to-
tius Christianæ religionis, non intendens
etiam per hanc appellationem vel aliquem
actum præteritum, vel futurum recedere
ab his, quæ determinavit, vel determinat
sancta mater ecclesia, sed in singulis se
subiciens determinationi ejusdem.

Quum hoc sit, quod nuper nondum decem
diebus elapsis ad notitiam ipsius reverendissi-
mi Patris domini Jordani cardinalis ante-
dicti, & non ante pervenerit, quod nonnulli
sub nomine generalis synodi Basileæ con-
venientes etiam S. R. E. reverendissimi car-
dinales tertio Idus Julii dicti anni Domini
millesimi quadringentesimi trigesimi ter-
tii in publica, ut asserbant, sessione cele-
brata in majore ecclesia Basiliensi nonnulla
publicaverint decreta, sive mandata fecerint
dominis cardinalibus S. R. E. cum ipso
sanctissimo domino Eugenio in urbe residen-
tiam facientibus, de quibus infra fiet men-
tio, ipseque reverendissimus dominus cardi-
nalis Sabinenis pro se ipso, & omnibus
aliis suis ipsi adherentibus, sive adherere
volentibus, quamvis ipsa mandata credat,
& re-

ANNO
CHRISTI
1431.

& reputet fuisse, & esse nulla, ac omnino invalida, de iure, & ab eis, in quantum forent aliqua, quod non credit ipse reverendissimus dominus cardinalis velit, & cupiet appellare, & contra ipsa appellationis remedio se tueri, quod est remedium oppressorum a iure principaliter institutum, & cum ipsi domino Cardinali non adsit copia, vel facultas adeundi ipsos reverendissimos dominos cardinales, & alios prelatos Basileæ sub nomine generalis concilii convenientes tum propter viarum discrimina, tum propter senium, quo ipse cardinalis est confectus, tum vel maxime, quia gravi ægitudine his temporibus affligus fuit, & nunc etiam non parum affligitur. Idcirco ipse cardinalis existens in urbe cum primum potuit opportunitate captata ad præservationem sui juris cum copia prædicatorum Basileæ convenientium habere, non posset, coram reverendis patribus personaliter constitutus, videlicet domino Pandulfo episcopo Camerinesi, domino Angelo episcopo Arlaniensi, domino Brtholomeo abbate S. Proculi de Bononia vice auditore cameræ apostolicæ, nec non domino Geminiano de Prato auditore rotæ apostolicæ, de quibus omnibus supra fit mentio, tantquam coram venerabilibus, & honestis personis in dicto loco personaliter existentibus, & pro tribunali sedentibus infra scriptam appellationem legi fecit, & ipsam interposuit & apostolos petiit instantes & instantissime omnimodo, iure & forma, quibus mediis de iure potuit, & potest, cuius quidem appellationis talis tenor est: Coram vobis reverendissimis patribus sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, nec non prælatis ceteris sub nomine generalis synodi Basileæ convenientibus appellando proponit Jordanus episcopus Sabinenus Sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis dicens, quod ad notitiam suam pervenit non sunt adhuc decem dies elapsi, quod vos sub nomine generalis concilii Basileæ convenientes, Cardinalibus in Romana curia cum beatissimo domino Eugenio assistentibus nonnulla præcepta, si ve mandata fecistis sub poena excommunicationis, & suspensionis, & privationis omnium dignitatum, beneficiorum, & officiorum, quam quilibet eorum incurreret ipso facto, si præfato domino Eugenio, quum tempus assertæ suspensionis per vos factæ supervenisset, ut summo pontifici in al quo parerent, cuius quidem præcepti nullitas, & iniquitas manifeste apparent. Primum quia vos domini Basileæ convenientes spretis præsentibus dicti domini Eugenii per suam sanctitatem ad præsidendum ipsi Basiliensi concilio destinatis non potestis, nec potuistis canonicum celebrare concilium, quum auctoritate careatis apostolicæ sedis, nec potestis iurari, quod auctoritate Constantiensis, si ve Senensis concilii, aut piæ memoriæ Martini papæ Quinti, vel moderni beatissimi Eugenii concilium ipsum celebrastis, quum præfatæ auctoritates iustis causis, & legitimis fuerant per beatissimum dominum Eugenium revocatæ; quum concilium iustis, & legitimis de causis de Basileæ ad suam Bononiensem civitatem de con-

silio Fratrum suorum S. R. E. cardinalium, de quorum numero plurimi ex vobis cardinalibus, qui ibidem Basileæ convenistis, tunc eratis, commutavit, & a Basiliensi tum civitate dissolvit. Quamobrem post ipsam dissolutionem vos ibidem sine sua auctoritate apostolica convenientes, etiam postquam ibidem Basileæ iterum concilium fieri manavit, spretis suis præsentibus, & ipsis non admissis canonicum non potuistis, nec potestis concilium celebrare, quum careatis auctoritate apostolicæ sedis, & penitus omni iurisdictione, atque potestate. Unde inferiores pontificis existentes, & penitus omni iurisdictione, atque potestate carentes ipsum non potuistis monere, si ve citare, & minus ab administratione suspendere; nobis etiam cardinalibus, & mihi nulla potuistis præcepta imponere vel mandare, & si potuissetis, quod negatur, inique ipsum Eugenium a pontificali administratione suspendere conati essis, & nobis prædicta mandata facere non debuistis, quia præsupponitis, quod animo scandalizandi ecclesiam beatissimus Eugenius concilium ad Bononiam commutaverit, & a Basileæ dissolverit, quod minime verum est, quia commutatio per ipsum facta fuit legitimis de causis etiam per plures ex vobis tunc Basileæ convenientes suæ sanctitati insinuatæ, quæ sunt hæc videlicet, quod fere menses octo effluxerant, quibus initiari debuerat sancta synodus, nec adhuc ibidem Basileæ convenerant tres episcopi, & alii in totum numerum decem prælati, doctores vero, & magistri pene nulli intererant, qui possent sophisticis argumentis hæreticorum resistere. Principes vero, si ve eorum procuratores, vel Nuntii nulli aderant, cum quibus de christianorum concordia, si ve inter discordes pace tractanda aliqua fieri possent, prout in conciliis unum de tribus principalibus efficere decens est, ac de diversis Christicolarum nationibus nulli penitus intererant. Unde pauci illi, qui Basileæ conveniebant, non poterant forsan mores illorum improbos, quos penitus ignorabant, reformare. Quamobrem quum Basileæ convenientes tempore, quo beatissimus Eugenius commutationem concilii fecit, non essent sufficientes ad illa tria peragenda, propter quæ principaliter sanctum est concilium constitutum. Nam ut dictum est, extirpationi hæresum vacare non poterant propter ipsorum numeri paucitatem, & doctrinæ insufficientiam, nec etiam ad concordiam Christianorum intenti esse poterant propter defectum principantium per se, si ve per alias non comparentium. Ipsi etiam Basileæ convenientes mores plurimarum nationum, ac fere omnium Christianorum reformare nequibant numeri eorum paucitate pensata, & quod quales essent in nationibus mores improbi ignorabant, sicque extirpationem hæresum, christianorum concordiam, & pacem, reformationemque morum in ecclesiam introducere non valebant, nec sine magno temporis intervallo hæc Basileæ perfici posse in futurum videbantur tum, propter hæreticorum pestiferam labem, qui armati venturos ad Basileam terrere poterant

ANNO
CHRISTI
1431.

ANNO
CHRISTI
1431.ANNO
CHRISTI
1431.

rant, tum etiam propter tunc subortam guerram inter principes illustres Burgundiae & Austriae dices. Quamobrem ad ipsam civitatem Basileensem tutus non videbatur accessus. Igitur legitimis de causis Bononiam sanctissimus Eugenius concilium commutavit, & ego cum reverendissimis dominis cardinalibus commutationi consensui, & plurimi ex vobis cardinalibus nunc Basileae convenientibus fuisse, & esse hanc vera scitis, quod commutationem, & dissolutionem has plurimum promovistis, & quaesivistis, & cum aliis cardinalibus consentientibus liceras apostolicas dissolutionis propriis manibus subscripsistis. Quae quidem commutatio, & dissolutio ne cessaria fuit, quia facilius, celerius, & commodius, ac cum majori reverentia, quae in ipso concilio expedienda erant, Bononiae expediri potuissent, quoniam in Italiam consistentes ipse sanctissimus Eugenius, ac gloriosissimus princeps Sigismundus romanorum Imperator cum omni iporum curia de facili potuissent Bononiae convenire, & existentibus ibi duobus istis luminaribus clarissimis praetorum, & principum, concursus verisimiliter magnus factus fuisset, affuissetque doctorum, & magistrorum copiosissimus numerus, & ad tantae rei fastidium idoneus, quorum Romana curia, & Bononiensis civitas plurimum sunt referta, sicque nihil defuisset eorum trinum, propter quae sanctum est concilium institutum; quin auxiliante Deo, omnia potuissent commode expediri. Iniquum est igitur dicere, & injustum, quod scandalizandi causa Eugenius a Basilea concilium dissolverit, & quod si non declararet Basileae continuo fuisse concilium, etiam postquam dissolutio facta fuit, velitis ipsum ab omni pontificali potestate suspendere, sive suspendere conati sitis, & nos cardinales ipsi adherentes excommunicationis, & suspensionis sententia invadatis, si obedientes suspensione afferta viam durantes sanctitati suae fuerimus. His etiam rationibus iniquum aliud vestrum mandatum existit, quo mandatis sub poena privationis, quam incurrere debeamus ipso facto infra triginta dies post lapsum sexaginta dierum suae sanctitati assignatum, ex Romana curia discedere debeamus, & ad vestrum assertum concilium debeamus accedere. Nam non debemus deferere nostrum episcopum, summumque pontificem, cui parere debemus potius, quam alteri, quam sit in terris Vicarius Jesu Christi. Vos autem praesidentibus suae sanctitatis non admissis nullam in nobis habetis potestatem, quam etiam haberetis, inique tamen, & injuste procederetis rationibus antea narratis. Quamobrem, reverendissimi patres cardinales, ego Jordanus episcopus Sabinensis antedictus omni cum reverentia expono, & dico talia praecpta esse nulla, & me de jure ad ipsorum observantiam nullatenus adstringi, & in quantum forent aliqua, quod negatur, dico illa fuisse, & esse iniqua, & injusta, & me injuste fuisse gravatum, & contra omne debitum rationis, & ab ipsis praecptis, ac omnibus aliis gravaminibus post praedicta secutis, sive sequendis in posterum, quantum mihi licet, & possum, provoco,

Concilior. Supplem. Tomo VI.

A & in scriptis appello ad sanctam sedem apostolicam, seu beatissimum dominum meum Eugenium summum pontificem, & ad dominum nostrum Jesum Christum, qui cunctorum est iudex judicaturus vivos & mortuos. Item ad generalem synodum Basiliensem, quum erit cum praesidentibus apostolicis legitime congregatum, super qua appellatione peto apostolos instant, & instantissime mihi dari, & exhiberi, protestans, quod hac appellatione pendente nihil contra me, vel in mei praedictum debeat quomodolibet attentari, intendens, quum adierit facultas, hanc appellationem legitime intimare, protestans interim nullum mihi praedictum generari. Quam quidem appellationem praedicti episcopi, & praetati, & honestae personae, coram quibus, ut praefertur, interpolata fuit omni modo, via, ac forma, quibus melius de jure potuerant, & possunt, admitterunt pariter, & admittunt. Super quibus omnibus, & singulis praefatus reverendissimus dominus cardinalis petiit a nobis Notariis infra scriptis fieri, & conscribi unum vel plura documenta, sive instrumenta ad dicta mea etiam, si opus fuerit, sapientis. Aequum in urbe loco, anno, mense, indictione, pontificatu, quibus supra, ac praesentibus subscripsit.

Et ego N. Notarius.

EPISTOLA

Clarissimi viri domini de Cusu possea
meritissimi cardinalis S. Petri ad
Vincula.

Reverendissimo in Christo patri, ac domino Juliano S. R. E. sanctae Sabinae praesbytero cardinali domino suo gratiosissimo.

H Umili commendatione praemissa. Po-
stea quae nuper scripti de audientia
nostra, Jo. de Segobia degradatus compa-
ruit absque Cappa & rochetto in habitu do-
ctorali, quia judicaverunt Basilienses necessa-
rium fore, ut ipse dictis meis responderet.
Videbatur enim sententiam omnium esse pro
nobis. Locutus est autem ille absque ordine
multa tremula voce, et non erubuit se
cum iniuriis potius, quam cum ratione ju-
vare. Ego ut privatus interfui, quia deli-
beravimus non decere, quod oratores domi-
ni nostri sparcitis istorum damnatorum in-
teressent, nec judicavimus expedire, quod
ignoraremus ea, quae dicturi essent. Inter-
fui igitur, ut privatus puncta substantialia
adnotando. Ante dissolutionem audientiae
locutus est Aretalenis pro exculpatione sua,
quia altera die ostendi eum, qui volebat per-
jurum, et mendacem. Quibus cum patien-
tia auditis surrexi clamando, quod altera
die audissent veritatem, et quod crastina
die audirent illa signa falsa esse, et
nomine principum intimata est audientia.
Unde Mercurii, proxime praeterita cum be-
nedictione Dei intravimus in aula maxima
apertis januis laicis etiam praesentibus. Ho-
ra septima incepimus continuando, quod

Ex cod.
Medic.
Chart. in
4 num. 12.
Plut. XVI.

F f non

ANNO
CHRISTI
1431.

non fuissimus missi ad disputandum cum dam-
natis ab illa sede, et concilio oecumenico,
ubi ultima sententia lata foret, sed ad sol-
licitandam sublationem animorum quam ne-
cessariam ostendimus; et amplius absque læ-
sione fidei sufferri non posse, et quod illa,
quæ falso objecta essent per Amediat, non
abessent veritati per nos ostensæ, quasi fidei
rationem reddituri ad salvandum fideles ite-
rum venissemus. Et incepit dominus audi-
tor qui egregie loquebatur, quod ista recen-
tia fundamenta, et nomen concilii non de-
beat tenere quemque, deinde me substituit.
Ego qui animosus fui, alacri mente ingres-
sus sum pugnam, et dicta de Segobia ostendi
inordinatissima, et absque intelligentia re-
sumendo ea, quæ dixeram ego, et quæ ipse
obsecrat seriatim enarrando omnia. Et quo-
niam ab initio semper addixi de absentia
conciliorum consensum esse, et non posse
repræsentationem universalis ecclesiæ absque
personis repræsentantibus, aut consensu esse,
quæ pars plus placuit principibus. Et ipse
non valens confutare fundamenta illa, quæ
ego ex alta radice cum allegationibus in
medium produxeram, aiebat synodalem con-
clusionem ex pluralitate præsentium trahi.
Compulsus fui ibi detegere omnes trufas de
verbo placet, & praticas Arelatenfis præ-
sentis, ostendens, nullam congregationem
talem injuriam fuisse conciliari auctoritati
sicut illam, quæ ad arithmeticam, et nume-
rum resolvit, parvipendens rationem logicæ,
determinationem canonum et Theologorum.
Item de translatione concilii, et honore pa-
ternitatis vestræ, qui illius decreti caput
eratis feci omnes clarissimos, et quoniam
altera die etiam ostendi qui diceret, papam
non posse in ædificationem ecclesiæ concilium
transfere, sicut hic factum, hæreticum
esse, quum ei manus propter commissionem,
quam a Christo habuit, ligari non possint,
et de Segobia non posset evadere, nisi di-
ceret hoc verbum: *quando papa hoc facien-
do non veniret contra veritatem*; et ibi de
veritatibus suis multa diceret, quod venis-
set in translatione contra veritatem, et ste-
rit forte per duas horas in hac. Ego hanc
materiam ingressus fui, et dominus mihi
dedit sensum, et animum, ut ostenderem
illas fatuitas Segobianas, ita ut non reman-
ferit scrupulus. Primo enim ostendi ex de-
cretis concilii II. Sessionis, et 24. et bulla
indulgentiarum nullam rem iudicio concilii
magis utilem, et faciendam, quam reducere
Græcos, et quod patres in XI. sessione
exhortati fuissent supposita concilii ante com-
pletam reformationem non consentire in
translationem, vel dissolutionem. Sed in 24.
Sessione totum concilium iudicasset etiam in
translationem consentiendum esse propter
unionem speratam Græcorum, præferens il-
lam reformationi. Etiam in eadem sessione
iudicavit propter illam locum mutandum
esse. Quum ergo iudicio Synodi optima ju-
dicata ut Græcorum reductio, & quod etiam
locus propterea mutandus sit, contruli ju-
dicio synodali papam in ædificationem eccle-
siæ ea fecisse, quæ synodus fieri debere ju-
dicavit. Ostendi etiam orta dissensionem de
loco, iterum partes ad ipsum, sine quo con-

concilia celebrari non possunt, definitionem
sperare allegans ad hoc. Deinde dixi dis-
sentientibus partibus necessario aut ad cap-
put; aut aliud concilium recurrendum ad
hoc allegans, concludens utroque casu ne-
cessario decurri debuisse ad ipsum, qui ca-
put, & qui concilium indicere habuit. Jus-
tificavi etiam palpabiliter dominum nostrum
omnia ex necessitate fecisse pro honore con-
cilii, non pro oppressione auctoritatis, &
ibi erat opus multa in facto dicere. Deinde
confutavi illam Theologiam Segobinam
de veritatibus, recitans quintam sessionem
concilii Constantiensis quoad finem. Ut fa-
cilis, & liberius ad unitatem pervenerit,
declaratio illa ad illum finem necessaria, &
slicita facta fuisset, & quod practica Basili-
ensem, qui illis mediis ad scissuram ubi vo-
lunt, e concilio Constantiensis sit damnata,
quia loquitur ad finem unitatis, & de concilio
illo, quod propter scisma non reco-
gnovit caput, sed quasi non existente, in-
dubitatoque capite loquitur. Respondi ad
renovationem decretorum illorum in concilio
Basiliensi in 16. Sessione post admissionem
præsentium, quod multa ibi evasive dici
possent. Sed dixi finaliter illam dissolutionem
loqui de concilio universam ecclesiam mili-
tantem repræsentante. Et quia papa caput
concilii, ut in 14. Sessione dicitur, hinc lo-
quitur illa definitio de pleno integro concilio
ex unitate capitis, & membrorum. Tale enim
habet immediate a Christo potestatem, & po-
test omnia non solum illa, quæ ibi ponuntur,
sed illa quæ nec dici possunt. Et quia consen-
sus Romani pont. est in illo, merito non se op-
ponere debet papa contra illa, ubi videt
se, aut prædecessorem consensisse, sed absque
præfensione, uti semper potest epicheia in
ædificationem non obstantibus quibuscunque
&c. Et declarata repræsentatione feci omnes
contentos, ut non credant repræsentationem
militantis ecclesiæ apud paucos præ-
sumptuosos contradicentes apostolicæ sedi,
& regibus orbis, & ibi quando pro salvando
honore, & auctoritate conciliorum, & ec-
clesiæ, ac regum, & nationum opus erant.
D. N. in decreto Moyses illum sensum damna-
re ostendi: deinde procedendo dixi, quod
etiam illec veritates essent veritates fidei,
quod tamen non sequeretur conclusio, D.
N. in fide peccasse, si illas ordinationes non
servasset declarans, quod hæresis non potest
convinci, si quis statuta non servat. Alio-
quin ipsi Basilienses se ipsos ostenderent hæ-
reticos, qui nullum eorum statum observant.
Dixi etiam, quod sacra synodus post pri-
mam dissolutionem in omnibus suis scri-
ptis, & monitionibus nunquam habuisset il-
lam intentionem, aut intelligentiam, quod
D. N. dissolvendo contraheretur, & finali-
ter &c. Cetera desunt &c.

ANNO
CHRISTI
1431.

ANNO
CHRIST
1431.

BULLA

Felicitis Quinti.

ANNO
CHRIST
1431.

Carissimo in Christo filio Carolo Francorum regi illustri etc. superioribus diebus universis regibus, & principibus catholicis, tua quidem maiestati primum nostri animi sinceram dispositionem ad consecutionem pacis, & unionis ecclesie sanctae Dei aperuimus, prout in nostris literis provocationis sub data nonis Aprilis, ac aliis oblationis sub data VI. Idus Junii apud sanctum Dominicum extra muros Gebennae anno a nativitate Domini MCCCXLVII Pontificatus nostri anno septimo confectis latinis continetur. Nihilominus ut tua regia celsitudo eo fortius nobiscum animeretur ad extirpationem huius pestiferi scismatis, quo clarius cognoverit integritatem, plenitudinemque nostrae voluntatis, quin etiam nihil pro desideratissima pacis omnium excellentissimo bono per nos superesse faciendum videatur, promittimus, spondemus, atque Deo, & ecclesiae, quorum agitur causa, vovemus, quod in sacro Basiliensi concilio actu sedente aut alio legitime congregando realiter, & cum effectu cedemus papae, Thoma de Calandrinis de Sarzana a nonnullis Nicolao Quinto appellato, iuri quod praetendit in papatu, similiter cedente, vel eo decedente, ita quod electio casu decessus interveniente ad solum generale concilium spectare dinoscatur, quod idem ipso casu circa nos contingente volumus observari. Quotiens enim dixerimus, sed certe abunde repetere placet, non ambitione Papatus illectis, sed auctoritati sacrorum generalium conciliorum conservandae, suppressaeque unitatis catholicae relevandae gratia sedem Petri Domino vocante licet longe immeriti conscendimus. Magnam enim gloriae partem adipiscimur in hoc certamine unitatis, si nostrae humilitatis medio tam pestilens funestaque divisio evanescat, compositaque unitate divisa (proh dolor) ecclesia sanciatur. Nunc igitur nostrum desiderium intueri, carissime fili, sanctumque nostrum propositum tendens ad sanctissimum finem complectere pro tuo more fidelissimo, traditoque exemplo a christianissimis progenitoribus tuis, qui felicia sibi affuisse tempora arbitrari sunt, quum potuerunt florentem ecclesiam ornatus venerari, vel desolatam, ut modo fit, devotione piissima consolari. Ad reuersionem. (sic) Basiliensis concilii, aut celebrationem alterius generalis, in quo utriusque obedientiae fiat matura conventio, aspicies, sine qua nec accommode, nec honeste, nec sancte finis huic teterrimo turbini dari potest, non videmus equidem, quid amplius offerre debeamus, testisque sit aditans desuper omnium actuum speculator Deus, quod cum cessione Papatus memorata laetissimo corde suscipiemus quicquid per sacrum generale concilium ordinatum, dispositumque fuerit. Suavissima namque in pace vivemus, si tranquillam ecclesiam dignitati, & auctoritati suis pristinis post tot conturbationes, & offensas restitutam nostris temporibus viderimus. Expresse tamen, dicimus, caris-

Concilior. Supplem. Tom. VI.

A fine fili, quod per viam cessionis, quam non solum in ipsis oblationis & provocationis literis includi intelligimus, sed eam rursus, libenterque offerimus, & praesentamus, quo velocius pax habeatur, & de unico, & indubitato pastore in generali provideatur concilio, a contentis in praefatis literis non intendimus recedere, quin potius volumus ea in suo robore permanere, cum solemniori juramento adstricti simus decretum frequens per magnum Constantiense concilium editum inviolabiliter, & immutata observare. Datum XIII. Kal. Septembris.

ALTERA BULLA

Felicitis Quinti.

Felix ad futuram rei memoriam. Qui ad tranquillitatem ecclesiae tota voluntate non tendit, Dominum nostrum Jesum Christum pacis auctorem, & amatorem charitatis nec veretur, nec diligit, qui de summis Coelorum ad ima dignatus est descendere, bonae voluntatis hominibus pacem annuntians; ac ad Patris dexteram regrediens discipulis pacem dans pariter, & relinquens utraque fecit unum, cuius quidem tanto nos oportet zelatores esse, quo ipsius regis pacifici pontificis altissimi licet immeriti vices gerimus in terris, unionemque catholicam conturbari, ac praepediti invalescente (proh dolor!) divisione conspiciamus. Hoc enim tempore nec dissimulare possumus, nec faciendi libertas est, nobisque aliter licere non credimus, quam ut omnes conatus nostros ei cause, in qua universalis ecclesiae salus versatur. Impendamus illius exempla, qui sic dilexit ecclesiam, quod seipsum tradidit pro illa; ut non modo ex eo, quod suscipimus, officium, omnibus viribus praesentibus malis obviare, sed, & cunctos reges & principes populi christiani exhortari debeamus, ad consummationem necessarii, sanctique operis, quod in praesentiarum aggredimur; atque universus cognoscat orbis per nos minime stetitisse, aut stare, quin hoc horrendum scisma de mundi medio velociter, & penitus auferatur. Audientes igitur, quod post decessum olim Eugenii, qui iusto Dei iudicio per sacrosanctam synodum Basileensem in spiritu Sancto legitime congregatam universalem ecclesiam representantem a papatu depositus extitit, quidam Thomas de Calandrinis de Sarzana ausus est Petri sedem conscendere, & insignia papalia sub vocabulo Nicolai Quinti assumere; scienter olim praefato Eugenio succedens, invisum execrabileque scisma damnabiliter continuans, fovens, & augens. Considerantes quam perniciosa erit saluti fidelium haec, si in ecclesia Dei amplius perduret pestilens divisio, de Fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium consilio & assensu, ut iudicium a domo Domini incipiat, veritasque Fidei, cujus in causa non est horam differendum, citius clarescat, statim praefatum Thomam exhortari, requirere, & monere, quemadmodum praesentium tenore per viscera misericordiae Domini nostri Jesu Christi, qui ad hoc nos sua membra esse voluit, ut per compagem charitatis, & fidei unum nos in se corpus

Eff.

ANNO
CHRIST
1431.

efficeret exhortamur, requirimus, & monemus, quatenus incontinenti ab huiusmodi sua intrusione abtineat, sanctamque sedem apostolicam per eundem in urbe occupatam, ac patrimonium Beati Petri, ac omnia, & singula ad Romanam ecclesiam spectantia realiter, & cum effectu dimittat. Illos, qui eum de facto inthronizarunt, similiter requirentes, & monentes, ne ulterius in sua obedientia perseverent sub poenis contra facientes scismam in ecclesia Dei statutis. Et ut intuitu prædicta sic notoria universo orbi manifesta existat, & ne sub tam abominabili schismate culpa ejusdem Thomæ, & sibi adherentium, atque assistentium universa Christianitas, dispendium salutis animarum patiatur, rursus præfatum Thomam, & sibi adherentes, atque assistentes requirimus, & monemus, quatenus infra unius anni spatium ab harum nostrarum litterarum data computandum ad sacrum Basileense concilium, seu ad illum locum, ad quem continger in posterum ipsum concilium auctoritate sua se transferre, vel quemquam alium rebus gerendis accommodo regibus, & principibus personaliter accedant, & ab eo non recedant, donec,

A & quousque causa huiusmodi notoriæ intrusionis, prophanationis, & scismatis fuerit sententia synodali terminata, quoniam id idem cum fratribus nostris S. R. E. cardinalibus peragere intendimus parati suam notitiam, & scandalosam intrusionem clarissime ostendere, & disponente domino vias accommodas amplecti: per quas poterit sine scandalo proveniri ad veram, & integram pacem universalis ecclesiæ, cujus jam congregatæ, seu congregandæ iudicio, & determinationi parere, & stare nos pro desideratæ unionis bono plenarie offerimus, & toto animo submittimus, ut autem nostræ mentis cunctis Christianis appareat sinceritas, nullamque possit præfatus Thomas, sibi que adherentes in futurum ignorantiam prætere, has nostras litteras in valvis ecclesiæ cathedralis Gebennensis, ac in porta domus fratrum prædicatorum extra muros Gebennenses, non in civitatibus, & oppidis urbi Romæ convicinis, si ad eundem Thomam rursus accessus non pateat, affigi, ac simul publicari mandavimus. Datum apud sanctum Dominicum extra muros Gebennenses. Non. Aprilis MCCCCXLVII. Pontificatus nostri anno septimo.

ANNO
CHRIST
1431.

P R Æ M O N I T I O C O L L E C T O R I S
In hac excerpta.

Cum voluminis huius editio hucusque processisset, accidit ut absente me quædam irreperent, quæ alterum in locum destinaveram. Id demum sensi cum ex itinere redii, nec ambigens continuo aliena illa subduci, serioque cogitati, quid in vacuum locum substituendum esset. Succurrerunt excerpta hæc ex Vindobonensi Casarea Bibliotheca per me descripta. Apertissima hæc visa sunt & spatio vacuo perquam accommoda. Quare hic dantur scilicet ab aliis, isidem per me ex Bibliotheca illa acceptis, quæ simul omnia inferius traduntur.

E X C E R P T A H I S T O R I C A

Ad Concilium Basileense spectantia Cod. 68. Jur. Can. MS. Bibliotheca Casarea Vindobonensis, acta varia ejusdem Concilii continentia.

Die XXIII. mensis Julii fuit incoceptum concilium Basileense de auctoritate apostolica de mandato SS. D. N. Eugenii papæ IV, & mandante illud illustrissimo, ac reverendissimo in Christo patre Juliano S. Angeli diacono cardinali, legato ad hoc specialiter destinato ad civitatem Basileensem, per R. PP. D. Joannem Polemar J. V. D. & mag. Joan. de Ragusio procurator. generalem Ordinis Prædicatorum S. Paginæ professorem, cum Missa Spiritus S. & aliis solemnitatibus debitis.

Deinde pro continuatione & celebratione dicti concilii generalis in dicta civitate Basileensi die IX. mensis Septembris, eodem anno, hora fere Vesperorum introivit privatum D. Legatus civitatem Basileensem receptus a tota civitate solemnissime, precibus, processionibus omnium ecclesiarum, cum reliquis, cappis, vexillis, subsequen-
tibus omnibus utriusque sexus popularibus, deducen-
tibus Legatum per habenas duobus militibus, & quatuor de majoribus deferentibus super ipsum pallium aureum usque ad ecclesiam cathedralem, ubi per eum datis indulgentiis, & benedictione tandem secessit ad domum militum de Prussia, ubi suas tenet particulares audientias; sessiones

vero generales in ecclesia Cathedrali.

Sed die X. dicti mensis convocatis omnibus, qui aderant in concilio, facta coram ipso collatione solemniter per unum egregium magistrum in theologia, in dicta domo militum Prussie juravit idem dominus Legatus & vovit Deo, & S. Matri ecclesiæ, quod ipse bona fide & fideli intentione diligenter & perseveranter sine tergiversatione celebrabit sacrum generale concilium pro statu salutis S. matris ecclesiæ, & pro reformatione ejusdem, ac salute populi Christiani multis affectu & conquisiti, largiente Deo, usque ad complementum prosequetur, & dicens multa devota & salubria verba.

Et deinde continuans concilium generale coepit convocare adstantes, & tractare multa negocia concilii, deliberare de agendis, convocare prælatos ecclesiasticos, & principes exhortare ad pacem, & ad quæ concernunt bonum & dispositionem ipsius concilii.

Allegatio Reverendissimi Patris D. Ludovici Proto-notarii de auctoritate universalis ecclesiæ supra papam. Incipit: *metuendissimi &c. opera pretium diligenter &c. In fine hæc leguntur*: Et est finis responsionis Rev. & Do.

ANNO
CHRISTI
1431.

& Domini Ludovici de Roma, protonotarii S. A. excellentissimi J. U. D. datæ Ambasiatoribus Rev. & Ill. Principum Dominorum electorum S. Imperii, die Veneris XII Januarii 1438. hora vespertorum vel quasi, in generali congregatione S. concilii Basiliensis in ecclesia majori, & in eadem congregatione antequam daretur hæc responsio per eundem fuit facta responsio eidem ambasiatoribus per ipsum concilium in scriptis, quæ sequitur & lecta fuit ibidem per ipsum concilii notarium.

Audivit hæc S. synodus &c. extat Labbei tom. 17. pag. 507.

A. D. 1438. postquam coram Rege Franciæ, & prælati in Bituris congregatis propositiones tam ex parte concilii Basiliensis quam Domini papæ Eugenii factæ fuissent, & deliberatum, quod ipse rex auctoritatem ecclesiæ defendere vellet, per regem responsum extitisset, unus ex oratoribus domini papæ episcopus Digenex in præsentia dominorum prælatorum, & cæterorum principum, non tamen regis, plurima contra auctoritatem supremam generalium conciliorum exposuisset, ad quam pro parte sacri concilii per organum Thomæ de Corcellis prædicti extitit responsum, ut juxta sequitur: *Illustrissimi Principes, &c. Incumbit nobis, &c.*

Protestatio facta per Franciscum de Barbavariis oratorem Illustrissimi Ducis Mediolanensis in sacro Basiliensi concilio. Incipit. *Convenistis RR. PP. in fine hæc adduntur:* Oblata & lecta in deputatione fidei per D. Franciscum de Barbavariis nomine Illustrissimi Ducis Mediolanensis, qui dixit petit, & protestatus fuit, prout in eadem. Mercurii III. Augusti 1438. & petitiu &c.

Qua lecta & oblata magister Joannes Slerzorod, procurator se illi cedule opponens, petit, quod non detur instrumentum, nisi prius data responsione per sacrum concilium. *Extat responsio ista Labbei tom. 17. pag. 519. Incipit. Legisti per hos dies.*

Oratio sapiens per Fr. Franciscum de Foke, magistrum in Theologia, de ordine Minorum, facta in generali congregatione sacri concilii Basiliensis contra quosdam oratores principum, qui prius erant ferventissimi pro concilio, & tempore orationis factæ erant ei fere adversarii, & insidiatores. Et in tantum exacerbat hanc orationem quosdam oratores principum illorum, quod servitores eorum, intelligentes eorum Dominos turbatos per hanc orationem F. Francisci, insidiabantur vitæ ejus, & uno tempore in publico verberarunt, & lethaliter vulnerarunt, & nisi supervenissent ei auxiliares, fortasse interfecissent, saltem expeditissent eum taliter, ut vita ejus omnibus fuisset horrore. Incipit oratio: *Multæ sunt rationes, &c.*

In dieta Nürimbergeni die festo S. Galli 1438. per DD. Relatores, deputatos a tota inibi existente congregatione ad conferendum cum oratoribus sacri concilii Basiliensis, & summi pontificis, fuit propositum oratoribus sacri concilii Basiliensis, quod pro concilianda pace, & concordia in ecclesia Dei, videretur expediens concilium Basileense transferri debere in locum, ubi etiam Græci convenirent.

Sequitur cedula prima per Ambasiatores regis Alberti Romanorum principum electorum, & aliorum Alemanniæ prælatorum, præsentata DD. deputatis per sacrum concilium Basileense super mutatione concilii, ipsius in alium locum, postquam venerant revertentes de dieta Nürimbergeni superius commemorata. Incip. *Primo per sacrum concilium.*

Ista cedula sic præsentata DD. deputatis a sacro concilio, ipsi deliberaverunt modo qui sequitur.

„ Videtur DD. deputatis, quod pro pace
„ universalis ecclesiæ robore fidei, &
„ omnium sanctorum generalium, & hujus
„ conciliorum procuranda, & servanda auctoritate, nec non unione ecclesiæ universalis adipiscenda, & firmanda potest per
„ hoc sacrum concilium condescendi petitioni oblata pro parte serenissimi D. Regis Romanorum, & christianissimi D. Regis Francorum concurrentibus infra scriptis.

„ Primo pro conservanda hujus sacri concilii Basiliensis, & aliorum generalium conciliorum auctoritate D. Eugenius papa modernus profiteatur, & recognoscat
„ ipsum Basileense concilium in spiritu Sancto legitime congregatum universalem ecclesiam representans ab initio suæ incarnationis fuisse, & esse legitime congregatum, & legitime continuatum non obstante dissolutione præterita facta per eum sub data XIII. Kal. Octobris ac alias quomodolibet & quantum, &c. Quam quidem dissolutionem profiteatur, & recognoscat fuisse, et esse nullam irritam et inanem, nec eam per ipsum fieri potuisse revocando expresse omnes et singulas assertiones tam in literis præfatæ dissolutionis, quam in aliis quomodolibet quibuscumque & alias suo nomine inscriptas, propositas, & publicatas contra auctoritatem hujus, & aliorum sacrorum conciliorum generalium; expresse & specialiter protestando veritatem fidei declaratam in concilio Constantiensi de auctoritate generalis concilii respectu omnium fidelium cujuscumque dignitatis etiam si papalis extiterit, quæ incipit: & primo &c.
„ Insuper quod promittat ipse D. Eugenius ut in futurum abstineat ab omnibus & singulis assertionibus contra veritatem dicti decreti Constantiensis, & ab aliis quibuscumque contra auctoritatem ipsorum generalium Conciliorum.

Item quod recognoscat & profiteatur ipse D. Eugenius, &c. Vide istam cedulam & sequentia scripta in quinterno tali signo. (*Sic ibi, sed signum istud desit.*)

Et in consecutione hujus cedule inter alios deputatos fuerunt Archiepiscopus Lugdunensis Regni Franciæ, Panoimitanus, & Ludovicus protonotarius de Roma, Regis Aragonum Ambasiatores, illuminati viri præcipui; licet & alii non minoris fuerunt auctoritatis, et scientiæ.

Postquam cedula ista deputatorum concilii pro responso fuisset data oratoribus regis Romanorum, et principum electorum imperii; et cum istæ rationes exposita fuissent eis non erant contenti; et ideo se conjunxerunt omnibus aliis oratoribus regum et principum qui tunc fuerant in concilio, qui ex tunc illo eodem tempore fuerunt corrupti

ANNO
CHRISTI
1431.

ANNO
CHRISTI
1431.

ptifere omnes in proposito suo, quia prius fuerant deputati a concilio, et interfuerunt in consecutione prædictæ cedulæ deputatorum concilii, et eam deliberaverunt et approbarunt; sed statim postea mutati sunt et corrupti; et colligati cum istis oratoribus regis Romanorum et principum Imperii volebant mutari eam cedulam prius deliberatam per ipsos, et contendebant quod esset condescendum precibus principum, et non eos nimium ligari debere per concilium. Et similiter avvisarunt de alia cedula pro mutatione loci etc. quæ cedula incipit: *sequitur concorditer avvisata per oratores Serenissimi. & Ill. Principum in hoc S. concilio extantes, pro pace, & quiete totius ecclesie.*

Super qua cedula fuit per omnes deputaciones deliberatum; et tandem pro responsione fuit deliberatum, et conclusum sicut continetur (*est spatium pura charta*) in prædicto quinto, et incipit: *Audiat vestra charta etc.* Vide Labb. tom. 17. pag. 524.

Et fuit hoc responsum prædictum præsentatum principibus electorum Imperii, et aliorum regum et principum oratoribus in dicta Moguntina simul congregatis, et ibidem lectum in præsentia ipsorum per oratores sancti concilii ibidem missos, videlicet patriarcham Aquilegiensem, Vicentinum, et Argentinenfem, episcopos, abbatem de Scoria, Joannem de Segobia archidiaconum (*est hic spatium vacuum*) et Thomam de Corcellis canonicum Arsebatensem magistrum in Theologia, Guillelmum Hugonis archidiaconum Metensem legum, et Joannem de Bachenstein archidiaconum Zagabrensem decretorum doctores et alios, etc. qui omnes plenam habebant potestatem sacri concilii super mutatione loci. Et fuerunt in eadem dieta præsentibus Colonienfis, Moguntinus, et Trevirensis archiepiscopi. Et fuit propositum primum per abbatem prædictum, ut habes (*spatium vacuum*) libenter proposuissent in publico coram toto clero Moguntino; sed non potuerunt obtinere, vix admissi erant ad proponendum in secreto, clausis januis. Et postquam ipsi jam deliberarunt et concluderunt neutralitatem velle continuare, & concurrebant tunc cum eis ambasiatores regis Franciæ D. archiepiscopus Turonensis, episcopus Trecentis, & quidam alii doctores. Item D. episcopus Conchenfis orator regis Castellæ. Item episcopus Albigenensis, & Franciscus de Barbavariis oratores ducis Mediolanensis in dicta dieta omnes præsentibus. Qui omnes similiter cum oratoribus regis Romanorum, videlicet Patavienfis, & Lubicensis episcopis, & aliis eorum, &c. & DD. Colonienfis Moguntino, & Trevirensis, & aliis oratoribus principum, electoribus Imperii tunc consecrunt unam mutuam intelligentiam, quam jurarunt, & promiserunt inviolabiliter observare; ut tandem compellerent S. concilium Basileense mutare se in locum alium. Et cum ista mutua intelligentia venerunt ad concilium, & statim eisdem adhererunt oratores regis Aragoniæ, videlicet archiepiscopus Panormitanus, & Ludovicus de Roma protonotarius, cum collegis suis; etsi fortiter instabant apud concilium pro executione sui propositi pro illa mutua intelligentia; cessarent processus contra papam, & fieret mutatio loci pro yumenico concilio

A celebrando, &c. Et tandem finaliter concilium dedit eis suam responsonem synodalem, & incipit. *Rem gravissimam, quam ab hac S. synodo etc.* Vide Labb. pag. 535. Et statim facta hac responsione fuit relatio facta in generali congregatione concilii per archidiaconum Metensem de toto processu papæ in hoc concilio habito, & durante hac relatione per [charta pura] horas & ultra, quod fere omnes incorporati cum magna attentione & patientia audierunt. Isti oratores prædicti volebant interesse; & facta relatione bene fenserunt, quia omnia erant probata contra papam, de quibus erat diffamatus & delatus concilio, ex quo timerent statim concilium processurum ad sententiam depositionis, querebant modos & praticas impediendi. Unde venerat tunc multum terribilis tempestas aeris cum tonitruis, & fulminibus, quæ quatuor vel quinque horas duraverat. Porta densissima, & durissima D. Archiepiscopi Panormitani tonitruo uno confracta est. Item, secretarius episcopi Parmensis rupturam tibie tunc passus est in janua Domini sui ex impulsione ventorum januæ super eam. Item, cardinalis Tarraconenfis & omnes sui secum in aula sua maximum terrorem, & stuporem perpeffus est ex visione Daemonis, qui tunc per ventum intraverat per fenestram in aulam ad eos in formam unius magni Afini. Item quod etiam alius episcopus passus est terrorem ex vento & tempestate illa. Et hic Daemon descenderat de prædicta aula omnibus videntibus ad cameram cujusdam doctoris theologiæ, videlicet D. cleemosynarii oratorum regis Aragoniæ. Omnes isti qui sic passi sunt, fuerunt principiores qui volebant impedire sententiam depositionis. Sed ex his signis terrii impedire seu se opponere amplius ausi non sunt; & facta est depositio absque contradictione.

Anno Domini 1438. principes electores Imperii simul existentes in Francfordia pro electione Romanorum regis elegerunt ducem Albertum regem Hungariæ electum in regem Bohemiæ & ducem Austriæ. Et statim facta electione iidem principes volentes se interponere pro pace tractanda inter S. Basiliense concilium & papam Eugenium IV. jam suspensum ab administratione papali ab eodem sacro concilio, deputarunt quatuor egregios doctores, & unum abbatem, qui vice ipsorum principum habeat tractare pacem prædictam. Hi primo accesserunt ad concilium. Secundo supplicarunt vice principum suorum, quatenus dignaretur concilium suspendere ab ulterioribus processibus. Ipsi interim accessuri erant ad papam, & sperarent posse media pacis invenire inter concilium & papam. Nihil in specie respondebatur eis per concilium, nisi in genere, quod media pacis honesta nunquam concilium refutasset, sed manus suas noluit per promissiones ligare erga papam, qui stante illa promissione aliquid novi posset attemptare in grave præjudicium & lenonem S. concilii, si non posset per ultiores processus obviare.

Et postquam pervenerunt Ferrariam ad papam dicti ambasiatores super propositionibus, suis istam responsonem habuerunt; *per ea que nobis etc.*

ANNO
CHRISTI
1431.

A D C O N C I L I U M

L A T E R A N E N S E V. G E N E R A L E

Anno 1512.

A D D I T I O.

P A U L I D E M I D D E L B U R G O

E P I S T O L A

Ad sacrosanctum Lateranense concilium pro calendarii emendatione exhortatio, ut legitima pascha observatio errore calendarii abolita in usum revocetur.

Extat in
princip.
ejus Ope-
ris de recta
Pasche ce-
lebratione
fol. Foro-
semp.

ET si multa sunt. B. P. ceterique patres
reverendissimi ardua negocia in hac sa-
cro sancta synodo petra sancta, minime ta-
men silentio prætereundum esse arbitror. Ro-
mani calendarii pro recta paschæ celebra-
tionē emendationis studium: quinimmo hoc
tanquam primum christianæ religionis my-
sterium in primis commemorandum et discus-
tiendum esse censeo: quia spiritalia tem-
poralibus præferri debent: dicente domino:
primum querite regnum Dei, et reliqua om-
nia adicientur vobis: querere regnum Dei
est mandata ejus custodire: observa inquit
Deus verni primum temporis ut facias pascha
Domino Deo tuo, hoc autem pascha tro-
phei crucis Christi prius fuit figurativum,
nunc vero triumphalis resurrectionis ejus-
dem signum rememorativum, et resurrectio-
nis nostræ significativum: summopere ergo
anniti debemus, ut pascha sanctum juxta
patrum decreta celebretur, ut a Judæorum
calumniis immunes esse possimus, qui in dies
nobis obiciunt, qui pascha nostrum in secun-
do mense immundis deputato sæpe nume-
ro celebremus, et quod ad dies quadragin-
ta quinque post æquinoctium sole existente
in medio tauri pascha nonnunquam obser-
vamus: in quo irrident nos Judei, redar-
guunt nos volatilia coeli, quæ æquinoctium
accurate semper custodiunt, nam et ciconiæ,
quales, et hirundines, quo tannis in æquinoctio
suum pascha, hoc est transitum faciunt: pascha
namque transitum significat. In quo reprehen-
dit, nos Deus (per Hier. proph. cap. octavo)
dicens cognovit tempus suum turtur, et hi-
rundo, ac ciconiæ custodierunt tempus ad-
ventus sui, populus autem meus non co-
gnovit judicium Domini sui: quomodo distis
sapientes non sumus, et lex Domini nobiscum
est: vere mendacium operatus est stilus men-
dax, verbum enim Domini projecerunt, et
sapientia nulla est in eis, hæc Hieremias.
Similem errorem in luna paschali indaganda
sabbatarum notis impingunt, arguentes nos
qui lunam primam vocemus quam quintam
in coelo conspiciamus: adeoque cum prophe-
ta dicere possimus: opprobrium facti sumus
vicinis nostris, quinimmo non solum vicinis
sed et his qui longe stant. Et nisi errores
isti corrigantur, accidet aliquando pascha,
quod verni temporis initio observari præci-
pitur, æstate celebretur. Lunam quoque lu-

mine plenam in coelo aspici continget, quan-
do ab ecclesia prima seu nova denunciabi-
tur. Immo post paucos annos eveniet, ut
pascha sanctum, quod in plenilunio celebra-
ri præcipitur, in novilunio aut prope inter-
lunium observetur. Eclipses quoque solares
die veneris sancta magno Judæorum plau-
su et christianorum ludibrio accidere pote-
runt. Nuper cum obicerem Judæo verbum
apostoli dicentis: cæcitas ex parte cecidit in
Israel, donec plenitudo gentium introiret.
Confutans hoc Judæus respondit cæcitas to-
taliter oppressit christianos qui nesciunt di-
scernere inter lunam plenam et novam, in-
ter lunam rotundam & cornutam: nam ut
in proverbio dicitur: cæcus est qui luna ple-
na errat. Quæ cum ita sint, patres conscri-
pti, vestra interesse videtur sacramenti hujus
mysterium errore calendarii jam abolitum in
usum revocare: diemque paschalis celebri-
tatis in pristinum statum reducere; in quo
prisci patres maximam curam & diligen-
tiam adhibuerunt, qui, ne error unquam in
celebratione paschæ contingeret, statuerunt
lunæ ætatem quotidie post primam diei hor-
ram in ecclesia pronunciandam esse. Utque
clero occasionem addiscendi diligentius lu-
næ cursum darent, decreverunt neminem
ad sacerdotium esse promovendum, qui lunæ
ætatem in promptu non habuerit, immo ut
distinctione 38. B. Augustinus inquit, non est
sacerdotio dignus qui computum (hoc est
ætatis lunæ regulam) festorumque mobi-
lium ordinem ignoraverit: hoc enim tempus
præcipue scire debemus, quo per universum
orbem consona sacræ diei fundatur oratio,
quia et tempore commendantur preces, sicut
scriptum est: tempore accepto exaudivi te.
Expectavi jam pridem magno desiderio &
ore tantaleo hanc sacrosanctam synodum,
tamque unicum & ultimum correctionis ca-
lendarum remedium: nam cum superioribus
annis proposuissem in ecclesia Dei hanc pa-
schalis celebritatis emendationem; respon-
sum fuit eam fieri non posse sine concilio
generali, ad quod convocandum nulla tunc
erat dispositio: quamobrem multis argumen-
tis conatus fui probare atque ostendere, hæc
jure optimo fieri posse, immo jam sæpenu-
mero facta fuisse sine concilio generali a so-
lo pontifice vel ejus collegio: sed quia jam
celeberrima ista synodus nutu Dei congrega-
ta

ANNO
CHRISTI
1512.

ta est, cessat nunc omnis procrastinatio, omnis perendinatio & tergiversatio: expectavi ergo hoc sacrum concilium firmissime ratum nullum posse fieri hominum coetum in nomine Dei congregatum sine religione sine numine Divum, dicente Domino ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo, in medio ipsorum ego sum; nisi enim Deus praesens sit, volensque humanis rebus intersit, ludibrium est quicquid homines cogitant, non consilium. Summopere ergo annitendum est ut pascha sanctum juxta PP. decreta celebretur, & aureus ille numerus in Romano calendario annotatus (qui diuturnitate temporis jam factus est plumbeus) corrigatur: & æquinoctium vernale decima die martii statuatur, ubi hac tempestate ut plurimum ipsum fieri videmus. Poterit etiam in eodem calendario declarari & reformari numerus & ordo festorum ab ecclesia celebrandorum, quia sæpenumero pauperes (qui per operas quotidianas ex laboribus manuum vivunt, conqueruntur magnam nimis esse festorum multitudinem, quibus ab opere eis consueto (quo victum quaerunt) cessare coguntur: deridet Seneca Cordubensis

A Judæos sabbatarios qui septimam temporis partem perdant per sabbatum quod observant: nos vero non solum septimam partem anni celebramus; verum etiam plus quam quartam temporis partem solennem facimus: indigent ergo hæc moderatione aliqua. Sed redeuntes ad primum nostrum institutum de paschæ celebratione propositum, dicemus cum apostolo Paulo: ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis, ecce nunc congregatum est concilium Lateranense, per quod sublatum est omne subterfugium: corrigendi calendarii, & omnis perendinatio cessavit: jam enim nulla est excusatio, nullum est impedimentum, sed error est manifestus, adeoque mulierculas non lateat: quæ cum ita sint, patres conscripti, rogo, obsecro & per agnum paschalem ac per Dominicam passionem obtestor vos, ut præclarissimam hanc operam christianæ religioni tam opportunam quam necessariam aggrediamini, & aggressam ad finem optatum perducatis, ut pascha sanctum juxta patrum decreta celebrantes, Dei comminantis iram effugiamus. Valete.

ANNO
CHRISTI
1512.

A P P E N D I X

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Supplementorum meorum editione propemodum jam absoluta, propitio adspirante Numine, decessit sum Venetias, tum demum iter eodem faciente prosequutus, Viennam, atque Austria penetravi. Urbs vero utraque scientiarum gloria inclita uberem rei conciliaris messim suppeditavit & supra expectationem. Nam ut de Veneta segete prius dicam, de Vindobonensi altera mox relaturus, S. Marci ducalem Bibliothecam dum in-viso, humanissimo aequo ac doctissimo Alexandro Zannetto, meritisimo ejus custode indicante codicem offendi seculi, ut ipse vir peritissimus judicat XII. chartaceum Græcum in quo cum alia plurima, tum etiam Leontii Apologia concilii Chalcedonensis adhuc inedita legebatur. Dignum ille prædicabat, & ego quoque sentiebam opusculum ut in mea volumina referretur. Ejus igitur describendi facultas postulata est ab Excell. Equite Marco Foscarenò S. Marci procuratore ejusdem bibliotheca præfide ac moderatore, eoque prompte assentiente, qua est in commodum rei literariae propensione, utpote ipse literaturatus insignis & literatorum Mæcenas Cl. Antonius Bongiovanni J. V. D. vir eximie doctus, & de Græcis Bibliotheca illius monumentis meritis egregie, ut eruditus non uno argumento demonstratum est, operam mihi obtulit tum in describendo codice tum & in apponendo e regione latina sua interpretatione, ac denique opportunas adnotationes identidem subdendo. Hujus igitur viri doctissimi beneficio exhibet editio mea novum hoc Leontii Byzantini opusculum cæteris ejus lucubrationibus adjungendum. Quamquam enim scripta illa quæ Cansius vulgavit auctorem præferant Leontium non Hierosolymitanum quidem, ut nostri hujus titulus enunciat, sed Constantinopolitanum, non est tamen facile cur alterum ab altero Leontium distinguamus; cujus rei conjecturam satis validam argumenti inter opera illa omnia affinitas præbet. Quin & in MSS. Codicibus non raro alter pro altero titulus cæteris etiam Leontii opusculis adjungitur, ut modo Leontius Constantinopolitanus, modo Hierosolymitanus adnotetur; quod & Fabricius Biblioth. Græco. tom. VII. ante me animadvertit. Nihil, tamen scius, si quis vellet Leontium CPolitanum a Hierosolymitano discernere me sane haberes opinionis suæ ad stipulatorem magis quam refragatorem. Principio enim utrumque distinguit Patria, cum alter Hierosolymitanus alius vero CPolitanus scribatur. Insuper Constantinopolitanum illud Leontium sæculo incunte septimo scripsisse iis argumentis probat Basnagius in sua Cansianæ collectionis editione nova, quibus assensus denegari nequaquam posset. Apologiam vero nostrum paulo post Chalcedonense concilium opusculum illud suum dedisse persuasum, & fere demonstratum mihi ex eo est, quod controversiæ trium capitulorum vel non meminisset prorsus, vel ita meminisset ut coepit potius quam adulta videri posset; cum tamen inter ac- cusationes concilii Chalcedonensis hæc validissima fuerit, & cui obrectatores concilii insiste- bant maxime. Insuper verba ista Leontii in hac ipsa Apologia Sane quod nonnulla con- cilia minus recte decreverunt, abrogarunt, id alia concilia præstantiora; monne postulat assensu vel exegerint potius, ut concilii CPolitani in causa trium capitulorum exemplum plane do- mesticum induceretur si post concilium illud anno 553. habitum Leontius iste scripsisset? Utrumque tamen sit de Leontii hujus ætate dignissimum est opusculum, quod in lucem pu- blicam prodeat, ingentesque habendæ sunt gratiæ Cl. Bongiovanni, cujus opera profertur. Qui & ex aliis MSS. Leontii operibus utilissimo pariter consilio adedit nonnulla SS. Pa- trum de Christi incarnatione testimonia his pariter a nobis edenda. Quod vero hæc ibi a nobis excudantur, quamquam alioquin & in aliis Leontii operibus jam evulgata & in actis concilii Chalcedonensis ex his nonnulla edantur, rationem aptissimam exhibet idem interpres Cl. in præmonitione ad Lectorem, cui nihil addendum succurrit.

Ex peregrinatione Vindobonensi quid attulerim boni ad augendam illustrandamque col- lectionem hanc meam ex ipsa Rerum exhibitione lectores intelligent. Si quid opus ha- bebis admonitione, & expositione, hanc dabo cum singula proferam.

AD CONCILIUM CHALCEDONENSE

O E C U M E N I C U M

Anno 451 habitum

A P P E N D I X

A N T O N I I B O N J O V A N N I

V E R O N E N S I S

P R Æ M O N I T I O.

EXtat iu vetusto Græcæ D. Marci bibliothecæ codice opus nondum editum Leontii monachi Hierosolymitani contra Nestorianos, & Eutyrianos, quem in fine sæculi V. vel VI. initio vixisse conicit ex opere ipso Jo. Albertus Fabricius Bibl. Græc. tomo VII. p. 452. Jacobus autem Basnagius in suis ad Leontium (a) observacionibus clare demonstrat eum initio sæculi VII. floruisse. Ad opus ipsum quod attinet, illud integrum, bonis faventibus superis in lucem proferam, quod viris eruditis jamdiu in votis esse video. Interim ex eo decerpſi, quæ sequuntur, ut Claro Viro Jo. Dominico Mansi rem gratam facerem, qui maxima diligentia unde unde conquirat ea, quibus præclarum opus suum locupletare maxime possit. Quæ historiæ ecclesiasticæ et conciliorum illustrandæ valde profutura nemo non videt. Occurrit ergo primum egregia concilii Chalcedonenſis Apologia adversus eos, qui illud explodendum autumabant. Sit ergo.

LEONTII MONACHI (b) HIEROSOLYMITANI

A P O L O G I A

Concilii (c) Chalcedonenſis, ex interpretatione Antonii Bongiovanni cum
notis ejusdem.

Objiciunt Hæretici primum.

» Ως καὶ τοῖς ὑμῖν εὐσεβοφάνῃ νῦν
» δογματίζετε, ὃ συνεκκλησιαζόμεθα ὑ-
» μῖν· δέχεσθε γὰρ, καὶ σέβετε τὴν ἐν Χαλ-
» κεδόνι Σύνοδον, καὶ Λέοντα τὸν Πατριάρχῳ
» Ρώμης, οἱ, καθὰ φησὶν αὐτοῖς ὁ λόγος τι-
» νὰ ἑαυτῶν εἶναι διδασκαλὸν αὐτῶν, ὃ ἀπὸ
» πατριάρχῳ Ἀντιοχείας Σεβήρῳ, πρόφρα-
» σεν ἔχον τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελεύσεως τὴν
» Εὐτυχίαν καὶ αἰρεσὶν· ἀνάσταμα δὲ ἦσαν Νε-
» στωρίαν.

Ταῦτα γὰρ οἱ λέγοντες πῶς ὃ τολμηταί, καὶ
» αὐθάδεις ἵσαν; δόξαν γὰρ ὃ τρέμει βλαστοφάνῃ-
» τες, οἱ λόγον μὲν δάσκει τῷ ἐτοίμῳ ἔχοντι
» κρίναι ζῶντας, καὶ νεκροὺς, δε καὶ ἀποθνήσκον-
» τας κατὰ τὸ ἔργον αὐτῶν, καὶ ἀποκαλύπτει τὰς
» βουλὰς τῶν καρδιῶν. δέξομεθα δὲ καὶ ἡμεῖς σὺν
» Θεῷ τῇ ἀληθείᾳ πᾶσι τοῖς ἀκροαταῖς τῶν δε,
» ὡς καὶ κριταῖς ἀπολογούμενοι, ὅτι χάρις δόξα

» Εὐτὶ pla videntur dogmata, quæ nunc
» traditis; vestram tamen societatem
» fugimus, propterea quia colitis, ac ve-
» remini Chalcedonenſe concilium, & Ro-
» mæ patriarcham (d) Leonem, qui qui-
» dem (ut ait qui se magistrum ipsum
» jactitat Antiochenus patriarcha (e) Se-
» verus) se in unum convenire simulant,
» ut Eutychem deicerent, quam reipsa
» tamen Nestorius suffragari studerent.

Verum qui hæc effutiant, nonneſſe val-
» de petulantes, & audaces ostendunt? No-
» stram quippe famam lacerare non debitant,
» qui profecto poenas dabunt ei, qui vivos
» & mortuos judicaturus est, quique singulo-
» rum opera debitis præmiis, vel suppliciis
» afficiet, patefacietque cordis intima, &
» abscondita. Nos interim ope divina freti
» pla-

(a) T. 1. Theſauri monum. ecclef. Henrici Caniſſi.

(b) In Leontii operibus edit. Tom. IX. bibl. Patrum appellatur Byzantinus; ideo autem & Hierosolymitanum appellari tradit Cl. vir Henric. Caniſſius præf. in eadem opera, quia prope Hierosolymam in monasterio S. Lauræ habitavit. Sed non est confundendus Leontius noster cum Leontio Byzantino Nestoriano, ut præclare monet cl. vir Basnagius in suis ad Leontium observ.

(c) Convocatum fuit concilium hoc Chalcedone, an. 451. sub pontificatu S. Leonis ad proſcri-
gandos Eutychemis errores, qui unam in Christo naturam, ex divina, & humana compoſitam as-
ſerebat.

(d) Vetus nomenclatura, qua primis eccleſiæ ſæculis gaudebant Romani pontifices, qui & episcopi Romæ, & archiepiscopi appellabantur.

(e) Expulſo per ſummam injuriam Flaviano, in ipſius locum ſuffectus est ſeverus monachus, Eutychianorum caput, qui quum proſcripiſſet Chalcedonenſe concilium, & S. Leonem, proſcriptus & ipſe fuit in concilio Copolit. episcopus. 4. ab Jo. Copolit. ep. convocato. T. V. conc. p. 170.

ANNO.
CHRISTI
451.

ANNO.
CHRISTI
451.

ἐν καρδίᾳ αὐτοῖς, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν κα-
κά· Συμῶς αὐτοῖς κατὰ τὴν Ομοίωσιν τὴν ὕφους
Φθονερὸς, καὶ μιτάνθρωπος, ὃ Θεόζηλον· οἱ
γὰρ τὴν τε ἀναθεματίζαντας Νεστωρίον, ἵγουν
τὴν ἐν Ἐφέσῳ Σύνοδον ποτινύμηναι, καὶ τὰ κα-
τὰ Νεστορίῳ γεγραμμένα τῷ ὁσιωτάτῳ Κυρίλ-
λῳ, καὶ τὰς κατὰ τὴνδε Φωνῆς πᾶσας ὁμολο-
γῶντες, καὶ ὡς μισοὶ τὴ αὐτὴν πανταχόσε μνη-
μονεύοντες, καὶ πρὸ γε πάντων τῶν ὑπὸ αὐ-
τῶν τῇ ἀσεβείᾳ, καὶ μετὰ πάντας τῶν ἀνο-
θεματίζοντες, καὶ τὰς τὰ αὐτῇ φρονέοντας, πῶ-
θεν ἐυλόγως ὡς Νεστορίῳ ἀπαλλάττοντες διεβλήθη-
σαν;

„Ναὶ ἤσαν τινες, Φησὶν, ἐν τῇ συνόδῳ, οἱ
„ἐπαράστησαν Νεστορίῳ πάλαι προσκείμενοι.
Ἰνα ἂν καὶ κατὰ συνδρομὴν τὸτο δόξαν αὐ-
τοῖς· τὸ γὰρ ἐγκαταίετον τὴ λόγος ἀδότες,
ἃς μήκη· τὴν ἀπολογίαν ἐκείναν περὶ τῶς ὡς
βυλόμεθα· πῶς πέντε μὲν δικάσαντες ἐνεκα μόνων
ἐν Σόδομα, καὶ Γόμορρα ἄλλ' ἐσώζετο; ἢ ἡ κραυγὴ
τῆς ἀνομίας καὶ ὡς τῶν ὑλίστων ἀνέβη· ἐν δὲ
τῷτοίς διὰ δεύτερον, ἢ τρίτον τινὰ δασιδαίμο-
νόντα, ἢ καὶ ἄρα ἀγνώστως τὴ ἐν αὐτοῖς ἀσε-
βόντα, πάντα ἢ ὅσα πληθύνει, καὶ λαὸς ὁ ἄ-
γιος· τὴ τῶν χλ' ἱερατευμάτων, ὡς γνώμῃ
ἀσσεβούντες μὴ διατρήσται τὴν ἀλήθειαν ἐγκα-
τελέβησαν ὑπὸ τῷ λόγῳ Θεοῦ· ἢ ἂν
αὐτοῖς, ἢ τρεῖς συνηγμένοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου,
ἐκείνῳ ἐν μέτῳ αὐτῶν. καὶ τὸτο ὅτι ἂν ἂν
τῶς μόνον συντενέσθης τῆς θείας παρορμήσεως,
ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας Χριστῷ τὴν κατ' ὅλης τῆς
οἰκουμένης ἀγίαν ἐκκλησίαν τῶν πανδημῶν, καὶ
πανθεντῶν λαὸν ἀδελφείσων, ὅτι ὡς προσκαί-
ρους, ἀλλ' ὡς αἰώνιας παραδόσεως ἦσαν ἐμελε-
λε τὰ τότε ψηφισθέντα φρονήματα, ὡς ἱρῶς
ἐν Θεῷ μέγιστοι καὶ νῦν. ἄρα ὅτι εἰς τὸν τ
θείας προνοίας λόγον ἀσεβήσας πρῶτον, ὃ ἢ
τῆς πίστεως τῆς οἰκουμένης Χριστῷ λόγον ἀρετῶν
κηρυχθῆναι τῇ οἰκουμενῇ διὰ τῶν ἀγίων συν-
δῶν, καὶ βεβιωθῆναι ἐν ταῖς ἐξῆς ἡμετέρας λο-
γιστάμενοι; ἢ δὲ μὴδὲ ἐκ τῶ τῆς θείας προ-
νοίας λόγον μὴ ἐν παραδέκτας ἔχετε πρὸς τὴν
ἀγίαν συνδῶν, ἀλλ' ἐπιπορεύετε ἐκ τῆς πα-

planum faciemus istorum nebulonum audi-
toribus, quasi coram iudicibus causam
agentes, ostendemusque vere in eorum cor-
de est labia dolose, eosque nefaria verba
protulisse; quos profecto non mor erga De-
um accendit, sed acri serpentis insit in
homine odium, ac livor inflammatur. Nam
quomodo verisimile est, quod eis obijcitur,
(a) Nestorio scilicet eos fuisse, qui concilium
Ephesinum, quo is proligatus est,
(b) venerantur, probantque cum D. Cy-
rilli contra Nestorium ipsum scripta, tum
usurpatas adversus eundem voces omnes?
qui de ipso quan de piaculo quodam ubi-
que mentionem faciunt? quique ipsum in-
ter impios omnium (c) primum, ac poa-
eum una cum ejus aliculis idem sententia-
bus explodant, ejiciuntque a Christi fide-
lium communitate?

„Aderant, inquis, in concilio nonnulli,
quos olim Nestorio fuisse constat.

Ut obiter id eis concedamus (nolumus
enim imbecillitatem hujusce vani commen-
ti probe scientes nimis orationem protra-
here) ut inquam id eis concedamus, quo-
modo solos ob quinque viros justos incolumi-
s a Deo servata fuit (d) Sodoma, to-
ta, & Gomorra, quarum nefaria facinora
coelum ipsum rumore suo complebant: hic
autem ob duos, vel tres nefarios homines,
clam impie sentientes, tota venerabilis
multitudo, (a) sanctusque (b) ordo sa-
crorum praelium coetus, quasi omnes im-
pii essent, a Deo ita deferentur, ut ve-
rum cernere nequeant, praesertim quum De-
us ipse polliceatur, ubi fuerint duo, vel
tres congregati in nomine meo sum in me-
dio eorum? Quod autem numine divino de-
stituatur concilium, damnum hoc non ad
ipsum concilium solum pertineret, sed ad
universam totius christiani orbis sanctam ec-
clesiam omni populorum genere constatam
manaret, atque diffunderetur. Siquidem il-
lius concilii decreta non ad breve tempus
aliquod, sed in perpetuum ad posteros tran-
situra erant, ut hucusque Dei ope factum
videmus. An non ergo divinae providentiae
gravem faceret injuriam, qui inficias iret
fidei nostrae de Christi dispensatione dogma-
ta per sancta concilia terrarum orbi tradi,
atque posteritati solide consignari? Quod si
ne ratio quidem haec a Divina providentia
petita vos movet ad sanctum concilium hoc
probandum, sed adhuc veteri opinionis
erro-

(a) Nestorius Monachus ad sedem Constantinensem euectus in Sionni locum decebat duas in Chri-
sto personas, ejus error damnatus fuit in generali concilio Ephesino x. to. x. pag. 553.

(c) Patet id ex act. i. & seq. concilii Chalced.

(f) Nam concilii patres Act. i. Nestorium omnium primum proferendum clamant, & in aliis
subsequentibus id ipsum ad unum omnes uno ore repetunt.

(d) Genes. cap. XVII.

(f) Sanctum appellatur concilium Chalcedonense, quod tanta in veneratione fuit praesertim
apud Graecos, ut ejus festum quotannis ii celebrare consueverint.

(g) Talem fuisse patrum numerum testatur S. Symon Stylites episcopus ad Basil. Antioch. apud Evag.
2. l. 1. c. 19.

ANNO.
CHRISTI
451.

λαϊκῶς προλήψεως τινος ἰδιωκῶς τῶν ἐν αὐτῇ ὑ-
πάρχοντων καὶ τότε τὴν Νεστορίαν κοινοδοσίαν,
ἢ καὶ τοῖς λεγομένοις ὑπὸ κοινῇ συνατήγοντο,
σκοπήσωμεν καὶ ὅπως τίς δικαία κατὰ νου καὶ
τῆς συνόδου ἀπάτε γὰρ, ἢ ἀδύνατον ἦν
τινας πάλαι ἐν ἐκκλησίᾳ, ἐν τοῖς ἐξῆς χρό-
νοις μεταμαρτυρῶν τὴν ἐσέβειαν, καὶ ὁρῶντο ἐξῆς
αὐτῶν γὰρ δὴ τὸ ὑπ' αὐτῶν πράχθην, ταῦτα
ῥῶτα, ἦγον τὸ κατ' ἐκείνῳ καὶ ἀκραιφνέως ἐ-
σέβειν, ἢ καὶ μὴ πρῶτον, ἐγγράφως ἀναθεμα-
τίσαντες τὰ Νεστορίαν φρονήματα. τότε γὰρ, ἢ
πῶς ἐνδεχομένων ἐστίν, ὡς περ γὰρ ἡδὲ ἑτέροις
πάλιν τινὰς τῶν ἐν τῇ συνόδῳ ἀδύνατον ἐ-
στὶν κατ' ἐκείνῳ καὶ εὐσεβέμεναι, ὕστερον μεταπε-
σάντες ἀσέβειαν. ἢ ὅχι καὶ Παῦλος, ὁ πρῶ-
τος ἀποστόλος, ὕστερον εὐαγγελίζετο τὴν πίσιν, ἢ
πάλαι ἐπὶ ῥῶτα; Ἰσθὺς ἢ ὁ πρῶτος σὺν τοῖς ἱε-
ρατοῦ ἐκκλησίᾳ τὸν κύριον, ὅτε ἀπὸ δύο ἀπο-
στόλων ὡς αὐτῶν, ὕστερον καὶ ἐπεβόλευσεν αὐ-
τῶν; ἄλλως δὲ ἢ καὶ κατὰ τὴν συνόδον καί-
ρον αὐτῶν κακὸφρονες ἦσαν τινες ἐν αὐτοῖς, ὅ-
μως ἐπὶ τοῖς καλῶς πραττομένοις συνετίθεντο,
οἱ ἢ μέμνηται ἐκ τῆς συνόδου; μόνον
γὰρ αἰνῶν Θεοῦ τὸ καρδίας, καὶ νεφρὸς ἐτάξαν
ἐρηται.

Ἄλλ' ἢ ὅπως μέρους ἔχει ψεκτὸν, τὸ ὅ-
λον, φησὶ, λοιπὸν ἀδόκιμον κρίνεται.
Καὶ πᾶσαν τὴν ἑλπίδα διὰ τὸ ἐν ζήσαντων,
καὶ τὸν ὅλον χορὸν τῶν Ἀποστόλων διαβληθέντων
διὰ τὴν αἰσθησὶν τῶν Ἰσθῶν συγκρατίζου-
σιν. ἔτι μὴν ἢ ἐκ τῶν μέρῶν τὸ ὅλον κρίναι δέ-
ξιμα πολλὰ καὶ τῶν ἐκ τῆς ἐν Ε' φέσφι συνόδου
ἦσαν ἐν τῇδε τῇ Χαλκηδόνι συνόδῳ, ἀλλὰ
ὡς ἐκ τῶν ὅλων μᾶλλον τὴν κατὰ Νεστορίαν σκο-
πὴν εἶναι καὶ τῇδε τοῖς ἁγίοις εὐλογον. ἢ ὅ-
χι οὐκ ἔστι καὶ τῶν ἐν Νικαίᾳ τῇ πρῶτῃ τοῦδε δε-
ξίμα καὶ ἐπὶ τῶν τῆς κατὰ Νεστορίαν ὑπεγρά-
φῶν κατὰ Δένον; οἱ καὶ ἐπολέμησαν ἀντι-
μετὰ ταῦτα τὸν μέγαν Ἀθανάσιον; καὶ οὐ
παρὰ τὸ ὅτι ἡ συνὸς ὅλη διαβάλλεται. ἢ δὲ
ἐκ τῶν (μὴ) σαφῶς μέρῶν ἐκ ἐκείνων συνείναι
τὴν τῶν ἁγίων ἀγαθότητα, ἐκ δὲ τοῦ ἀμφοτέρωθεν
διαβάλλειν παράζετε; ἂν γὰρ ἐκ μέρους δια-
βληθείη ὅλη τῆς δὲ τῆς ἁγίας συνόδου τῆς
ἐκκλησίας πάσης, συνδιαβεβλημένων τῶν ὅλων καὶ
τῶν ἐκ τῆς ἐν Ε' φέσφι εὐρεθέντων ἐν αὐτῇ, οἱ

errore decepti suspicamini quosdam concilii patres occulte fovisse pravam Nestorii dogma, licet aperte unam omnes uno ore sententiam profiterentur; consideremus an hac de causa synodus universa rejicienda videatur. Numquid, quæso vos, fieri non poterat, ut qui antea male opinabantur, postea mutata sententia pie recteque sentirent? Profecto quod ab concilii patribus gestum est, hoc aperte declarat, eos videlicet, si non ita pridem, at eo tempore pie recteque sensitse; quum nefaria Nestorii dogmata scripta sententia damnarint profligantque. Quod sane fieri potuisse quis neget? quemadmodum & illud accidere potuisse nemo negabit, ut quidam alii, qui tum in concilio pie recteque sentiebant, postea in impietatem prolaberentur. Nonne & Paulus, qui antea Christum persequabatur, postea prædicavit eam fidem quam perdendam curaverat? Nonne Judas (qui una cum undecim apostolis dominum prædicabat, quum bini per orbem terrarum ab eo mitterentur) idem ipse postea eidem Domino fruxit invidias? Verum & si Concilii tempore nonnulli Patrum intus in corde suo prave sensitse, quum cæteroquin ipsius Concilii recte gesta, atque dicta suffragio quisque suo probarint; quam ob id reprehensionem mereremur Sacra synodus; scriptum est enim solius Dei esse corda scrutari, atque nervos.

An si partem aliquam, inquis, reprehensione dignam habuit, totum, quod reliquum est, ob id rejiciendum videtur. Relicienda igitur erit & area tota solum ob lolium, & universorum Apostolorum Comes unum ob Judam explodendus. Præterea si totum a parte dijudicari debet; quum multi & Concilii Ephesini patribus synodo Chalcedonensi interfuerint; rationi consentaneum erit ex hisce potius hujus Concilii contra Nestorium animam, atque mentem conlicere, quam ex illis paucis inferre contrarium. An ignoratis & e Concilii (a) Nicæni 318. Patribus (b) septendecim circiter dejectionis metu peradprobasse Fidei regulam contra Arium, eique subscripsisse? qui postea & D. Athanasium acriter insectati sunt? ob id tamen haud exploditur tota synodus. Quod si non a manifesta parte de Concilio totius bonitate dijudicandum putatis; sed ab dubia potius totum explodendum contenditis: quum ob unam partem a vobis explodatur totum Chalcedonense Concilium, & una cum toto ea quoque Patrum pars improbanda videatur, qui Concilio Ephesino interfuerunt, ejusque partem componebant; numquid ex hac parte, quæ pra-

ANNO
CHRISTI
451.

(a) Co vocatum fuit concilium hoc Niceæ Bith. contra Arium, qui Dei verbum creaturam esse impie docebat. circa numerum episcoporum, qui huic concilio interfuerunt, discrepant inter se Athanasius ep. ad solit. Eusebius lib. 3. de vita Constantini, & alii.
(b) Septendecim primum fuerunt, qui fidei formulæ subscribere recusarunt, quas postea ad quinque fuisse redactos, & ex his tres dejectionis metu subscripsisse testatur Ath. Decr. p. 251. Duo dumtaxat, Theonas scilicet, & secundus pertinaciter Ario adhaerens, quos una cum ipso concilium damnavit. Ep. Synod. ap. Joer. l. c. 9.

ANNO
CHRISTI
451.

ἦσαν μέγ^α ἐκείνης, καὶ ἐκείνη ἀνάγκη τὴν ἐλπίδα ἐκ τῆς ληθόντος αὐτῆς μέρας μεμαρτοῦ, ὡς ἀποδύματα Νεστορίου νυν διαβάλλεται, καὶ ἐκ τῆς ὑπολήψεως τῶν δέκα κ^α ἐπτά, ὡς ἀπόδοσιν Ἀρείου τὴν ἐν Νικαίᾳ ἀτεταρῆται δέον; ἵνα δὲ μὴ ἀγνοῖται τῆς ἀθέτου λαοδοξίας ὑμῶν τὴν πρῆτασαν, μνημονεύετε, ὅτι καὶ Συμεὼν ὁ ἄγιος, ὁ ἐν κλίον τὴν ἰδίαν ἡμῶν ἀρετὴν ἐκλάσας ἀρετὴν, εἰς ἣν τῶν ὑπογραψάντων ὡς ἐν τῷ ὅρῳ τῆς ἐκείνης, εἰς δὲ ἐγκωμιαστικῶς λόγους, καὶ ὕμνος ἐκτακτικῶς καὶ ὁ ὑμέτερος ἐβή ταπεινῶς Σεβήρ^α αὐτοῦ, καὶ Βαραδάτης δὲ, καὶ Ἰακώβ^α οἱ θαυματουργοὶ συντέγραψαν· ἀλλὰ τί ταῦτα ἱστορικῶς οὐτα τιτάνολογίας λειψώματα τοῖς πρὸς κατὰ ἡμῶν ἐκείνης ἐκτακτικῶς ἀποδοῦν ἐμποδὼν ῥίπτετε τὰ σκάνδαλα; καὶ τὴς θεολογίας τρέχαν καλῶς ἐκκότες τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; ὡς ὅν γὰρ ἐνώπιόν τῶ Θεοῦ, καὶ ἀνδράπων περασθέντων ἐκ ἐν λόγῳ οὐτα τὸν ὑμῶν ἐπιτακτικῶν. Ἰδὲ πάντα παραδεδωκότες ἐλεγχῶν τῶν προφασισμάτων, ἀποδείκνυνται ὑμῖν, ὡς ἂν τὰ προβασινοῦντα ἡμῶν ὅσα ἐλεγχόμενα συνομολογῶνται, μία τε φῶσι τὸ Θεῷ Λόγῳ σεσαρκωμένῳ λέγοντες, καὶ ὁ Θεὸς φῶσι εἶναι Χριστὸν ἡμεῖς κατὰ μίαν αὐτὴ τὴν ὑπόστασιν, ἐν ἀρρήτοις τε καὶ τὴν σύνοδον, καὶ Λέοντα. Ἀλλὰ καὶ ἀγγέλου ἐξ ἑαυτοῦ, ἂν μὴ ὕμνος ἐφρόνου, καὶ ἐλεγον, καὶ ἐγραψον, πρὸ ὑμῶν ἀναθεματίζοντο. Σεβήρ^α τε, καὶ Διδασκωρ^α, καὶ Τιμόθεον, καὶ ἡμᾶς, καὶ τὸν οἰονῶν ὕμνος ὁροῦνται εὐφραίνεσθαι, καὶ ἀποδεχόμεθα, μὴ δὲ ἕτερον ἐπιτίγοντες τούτοις, ἀλλὰ τὴν κρίσιν τῷ Θεῷ ὁροῦντων, ἢ ἄλλως μὲν ἀρνήσιν, ἐτέρως δὲ νοῦντων, τῶ πάντων κριτῇ Θεῷ ἐγκαταλιπότες. ἂν ἡ πάντας κρίνει καὶ ἡμᾶς δὲ, καὶ πληροφασθῶν τίνες μὲν εὐτελεῖς εἰσι πατέρες ἡμῶν, καὶ πωμένες, καὶ φωτῆρες· τίνες δὲ ἀσέβητες πλανῶνται, καὶ λησῶν, καὶ λῶν, εἰς διαίρεσιν καὶ φθορᾷ τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ τῷ διαβόλῳ λαταργήσαντες· ἀνότως, ἐς μὲν εὐφρανῶν σαφῶς ἐκ τῶν γεγραμμένων τῆς ἀληθείας ἐποφάντως, ὡς διὰ τῆς ὑμῶν ἐπίστατος εἰς τὴν μίαν τὴν Χριστοῦ, ἦσαν οἱ αὐτοῖς, ὡς ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, τῶς σεβόμεν, τῶς ἀγαπώμεν, τῶς ὑπακούμεν, ὅτι ἐκ δίδωμεν τῷ ἀλλοτρίῳ τὴν φωνὴν τὰ ὑπὸς τρέβαστα τοῦ καλοῦ ποιμένου καὶ ἀρχιποιμένου τῷ μεγάλῳ Ἰεσῷ Χριστῷ.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

H h

Ac

(a) Symeon scilicet Stylites, S. Jacobus Syrius, & S. Baradatus, vita & miraculis insignes; qui de concilio Chalcedonensi ab imper. Leone consulti, illud approbaverunt. Id de se testatur Symen Styl. ep. ad Basil. Antioch. episcopum. Evagr. II. 10.

(b) A qua columna, graece στήλη suam denominationem traxit.

(c) Nulla horum operum mentionem apud Fabricium T. IX. p. 343. ubi de Severo, ejusque operibus differt.

(d) Aclurum, Eutychianorum patronum, de quo vide infra.

va deprehensa est, totum Concilium ipsum Ephesinum, tanquam Nestorio patrocinatorum necessario rescindendum putabitur? expellendumque totum Concilium Niconum ob septendecim illos, quasi omnes Ario studuerint. Sed ut vestram in accusando temeritatem insolentiamque clare perspicere possitis, mementote in eorum numero, qui hujusce Concilii definitioni subscripserunt, fuisse cum D. (a) Symeonem, qui suam nobis virtutem in (b) columna testatam reliquit, quem (c) orationibus hymnisque sacris celebravit & ipse Patriarcha vester Severus; tum una cum illo subscripsisse & Baradatum, & Jacobum, qui miracula benemula patrarunt. Verum quid offendentia haec, quae pura putaque subdole rhetoricae commenta sunt, obicitis iis, qui pietatis adipiscendae studio flagrant, eosque a veritate detorquere conamini, qui recta incedere student? Porro quo facilius coram Deo & hominibus perspicuum vobis facere possimus absurdum esse vestram a nostra sejunctam societatem, ceteris omnibus praetermissis, hoc unum dicimus. Si nimirum amplectendo, quae proponimus recta dogmata, fateamini unam Dei Verbi Naturam carnem assumpsisse, atque duas Christi Naturas in una eademque Persona subsistere, fidem praestando Concilio, & Leoni (quibus omnibus contraria sentientes, aut doctes, scribentesque, vel si angeli sint, eos proscribendos judicamus) libenter amplectimur, commendamusque & Severum, & Dioscorum, (d) & Timotheum, & vos, & quemlibet alium ita sentientem, nihilque praeterea dicimus: sed horum omnium (qui ita sentiunt, aut verbo quidem ita profitentur, corde vero aliter credunt) iudicium ipsi Deo omnium iudici relinquimus. Verum si nos quoque de Patrum nostrorum integritate pietateque judicare oportet, atque definire, qui nam boni pastores sint, & vera lumina, qui contra errantia sidera, & fures, & lupi, qui suum ecclesiae discernendae, lanandaeque ministerium operamque Diabolo praebent, profecto quotquot veritatis explanatores deprehendimus, ingredientesque Christi gregem per januam, hoc est per Christum ipsum, qui Veritas est, eos omnes colimus, ac diligimus, eorumque mandatis obtemperamus; extraneo contra non obsequimur, quia nos, qui in ipsa grege censetur, oves egregii Pastoris, atque pastorum omnium Principis magni Christi Jesu, vocem extranei minime novimus.

ANNO.
CHRISTI
451.

ANNO.
CHRISTI
451.

Καὶ μὴν ὧσι καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς συνέλευ-
σεως περὶ φωνῆς τινος ἀλλήλοις διενέχ-
οντες, καὶ ἐνέστησαν ὑπὲρ τῆς πρώτης ἀν-
τιθέσεως, τῆς καταργηθείσης. Τερμῶς
ἄλλῃως ἢν ὅτοι, καὶ ὑπὲρ Διοσκόρου πρεσ-
βυτοντες τοῦ ὑποβύτου· πῶς ἂν οὐχ ὑπο-
πτοι;

Πλὴν τί τοῦτο ξένον; καὶ ἐν τῇ γὰρ τῷ-
τῇ πατέρων συνόδῳ τῇ ἐν τῇ Νικαίᾳ, διη-
νεχθῆσαν τινες πρὸς ἀλλήλους, ὥς δηλοῖ Εὐσέ-
βιος ἱεροῦ.

Ἀλλὰ καὶ Θησιὺν ἐλέγχεα τὴν σύνοδον ἐτε-
ροφρονῶσαν κατὰ βέβαιον πρὸς τὰ πολλὰ τῶν
ἀρμόνων ὑπὸ αὐτῆς, καὶ ἄλλα μὲν ὠδύν-
σαν, ἄλλα δὲ ἀποτίκταναν ὁ τῷ ὅρι ἀντι-
θέτων, καὶ ἡ ἐπ' αὐτῇ ψήφισι.

Ἄλλ' ἔτι μὲν, ὡς ὅτοι, ἐκ τῶν κατ' αὐ-
τὴν πεπραγμένων βυβλῶν τὴν τε ἐπανόληψιν
τῶν ὅρι, καὶ τὴν ἐπιδιόρθωσιν κατανοήσαι σα-
φές. ἵνα δὲ μὴ τοιαύταις διλογίαις ἀ-
γοραῖσι καὶ ἡμῶς ὡς συνδιατυρωμένα, καὶ
πρὸς τὸδε τῷ φανέν, πρῶτα μὲν ὡς οὐκ ἐκ
πρώτης ἀνθρώποις πάντων ἢ τῶν Θεοφόρων ἢ
τελευτῶντι εὐδὲς, ἀλλ' ἔτι καὶ τοὺς ἀγίους
πῇ μὲν ἐκ μέμεν τι γινώσκοντες, ὕστερον τε-
λεωτέρως τὸ αὐτὸ ἐπ' ἐκγινώσκοντες. ἄλλος δὲ ἂν
μὴ τὸ ὅλον πρὸς διὰ βλὴν μόνον ὁρᾶν, μὲν-
λον ἂν ἐκ τῶδε προσεχῶς τε, καὶ ἐμπεριστα-
τως ψηφισαμένη φανέται, καὶ οὐδ' ἐν κατὰ
συνάρτασιν, ἢ παρέρσιν τῆς χρείας ἐκφανή-
σιν.

Ἀλλὰ καὶ ἐτέρωθεν αὐτὴν, Θησι, διμα-
βλητόν· Διοσκόρου γὰρ ἀντιπαθὲς ἔχουσα
ἐλέγχεται, τῷ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ ὄντι πᾶσι
τοῖς, ὡς τοῖς Νεστοριανοῖς ἀπέκατο ἔχον
δόγματι· καὶ γὰρ τῷδε ἐκ ἀλόγων ἐξέβα-
λε τὸ θρόνον μόνον, ὡς ἐχθρῷ Νεστορίᾳ τέ-
λει μάλιστα· ἀλλὰ τινες αὐτῶν τοῖς δὲ
συγκριτῶν ἱστορικῶν παραγράφαι, καὶ διμα-
βολαὶ Τερτύλλῳ τῷ ὑπὲρ Ἰουδαίων λέγοντι
κατὰ Παύλου πρὸς Φίλιπποις πρέπονται.

Πρὸς ὑποτύλησιν γὰρ τῶν καφιστέρων κριτῶν
ἔστιν ἐξουρημένη τὰ τοιαῦτα· Διοσκόρου γὰρ ὡς
Εὐτυχία μὲν τὸν κακίφωνα δεξάμενον μετὰ
τὴν κατὰ τὴν αὐτὴν, καὶ ἀναθεματίζοντα τὸν
ὅσον Φλαβιανὸν, τὸν δικαίως αὐτὸν κατάρκωντα
πρετρέψατο εἰς ἀνάκρισιν τῶν κατ' αὐ-
τὴν τῶν διόδοι, διαφόρων, καὶ ἀλλωάλλως,
ψόβῳ δὲ τῷ προστιθέμενον ἐπὶ τῇ ἀναμνήσιν αὐ-
τῇ τῇ πρὸς τὴν κλήσιν φωνηθέντα· ὕστερον ἢ
καὶ ἀνέβη ἐκ εἴσαντα παρὰ γινώσκοντες, τῶν κατὰ
τὴν ἐξέβαλον.

At, inquit, ipsi Concilii Patres de vocibus quibusdam inter se differunt, infite-
rantque vehementer, ut (a) prima, quæ
jam explosa fuerat, retineretur expositio,
vel pro Dioscoro ipso, qui reus agebatur,
deprecatur.

Et quid mirum? Nam & in ipsa Nicæna
synodo Patrum 318. nonnulli inter se dissen-
serunt, ut in (b) Historia sua ostendit
Eusebius.

At, inquit, quod synodi Patres in cor-
dis intimo longe aliter de rebus multis fen-
tarent, quam pronunciarunt; quodque
aliud animo suo conceperint, aliud edi-
derint: id aperte declarat cum (c) duplex
Fidei regula ab ipsis tradita, tum re-
petita suffragia, & actionum inconstantia.

Verum ab synodi gestis, o solidissima ca-
pita, liquet apertissime eam sua decreta
renovando, correxisse id, quod antea mi-
nus recte se habebat. Sed ne istiusmodi fo-
rensis cavillationibus, nos quoque vobiscum
abstineamur, ad hæc illud etiam ad-
dimus, dicimusque, nullis hominibus, ne
divino quidem Numine afflatis, afful-
gere statim, ac primo intuitu perfectam,
rerum intelligentiam, sed & sanctos inter-
dum perspicere clarius, quod antea sub ob-
scure cernunt. Præterea nisi cuncta lividis
oculis intueamur; ex hoc ipso magis ma-
gisque perspicuum fit Synodum omnia con-
siderate, & caute, non temere, gessisse; at-
que negligentem.

Sed alia de causis, inquit vituperanda est
hæc synodus. Constat enim iniquo eam odio
flagrare in (d) Dioscorum (qui olim ec-
clesiæ Alexandrinæ præfuit, & Nestorio-
nos errores acriter infestatus est) quem
sine iusta causa non modo a (e) sede sua
deiecit, eum tanquam Nestorii hostem in-
festando, sed talia continet defensionum, at-
que criminationum capita, tales item calu-
mias, quæ Tertullo pro Judæis ad (f)
Philecem contra Paulum scribenti maxime
convenient.

Verum hæc subdole comminiscuntur ad fal-
dendos leviorum iudicium animos eosque de-
cipiendos. Dioscorum enim (cui quod (g)
hectum impium Eutycherem excepisset,
atque Flavianum, qui eum iuste deiecerat
(b) proferpisset, crimini dabatur) sæpe
multisque (i) modis in ius vocavit, ut ab
objectis hisce criminibus se defendere-
t: quumque ille primus (k) tergiversaretur,
deinde etiam impudens iudicium detrahe-
ret; tum demum Concilii patres eum deie-
cerunt.

Cur

(a) Primam proposuerat Anatholius CP. quam episcopi Romani omnes, & quidam Ori-
entales explodendam iudicaverunt; ceteri contra tenendam utpote a Spiritu Sancto dictam clama-
runt. Tandem accurate re perpena, alteram ediderunt, adprobantemque universi concilii patres.

Ad. V. conc. Chalced.

(b) Id ipsum testatur idem Eusebius & Lib. III. de vita Constant. c. 13.

(c) De qua supra diximus.

(d) Mortuo enim D. Cyrillo, Dioscorus in ejus locum suffectus est, qui postea quum Eu-
tychianis patrocinaretur, damnatus proscriptusque fuit in concilio Chalced. Ad. III.

(e) Recerunt id concilii Patres Ad. I.

(f) Id ei crimini, datur in concilio Chalced. Ad. I.

(g) Scribendum fortasse Φιλέκῃ Ad Philecem.

(h) Dioscorus Flaviano ab omni dignitate deposuit in falso Concilio Ephesino reclamaanti-
bus summi Pontificis legatis ibid.

(i) Trinam enim Concilii Patres ad Dioscorum legationem miserunt, unam voce, reli-
quas duas scriptis obundas Concil. Chalced. Ad. III.

(k) Finxit enim se morbo correptum ad Concilium ire non posse. Ibid.

ANNO.
CHRISTI
451.

ANNO
CHRISTII
451.

ANNO
CHRISTII
451.

„ Πῶς ἔν, φησιν, αὐτὴ ἡ σύνοδος ἔφη
„ Διόσκορον μὴ διὰ δόγμα κατέλειν. ἀλλ’
„ ὅτι κληθεὶς ἐν ὑψηλῷ.”

Καὶ γὰρ ὅτως, ὡς ἔστι, ἐκλήθη μὲν διὰ
τὴν τῷ κακῷ δόγματι Εὐτυχῆς υποψίαν·
μὴ ὑπακούσας αὐτῷ, καὶ ἐκδύς ἐς βάσανον τῷ
κατ’ αὐτοῦ, προσηγορεύοντι καὶ ἐτέρῳ ἐγκλη-
ματι, τῷ τῆς παρακλῆς, ὑπὲρ ὃ καὶ κα-
τὰ τῆς κανόνας μερικῆς τέτυχεν ἀμοιβή· ἐκ-
βεβλημένῳ· πλὴν ἐν ἐν τῷδε τῷ τῆς κακο-
δοξίας ἡλωθέραται· ὃ γὰρ ἔτις ἐπὶ ἱεροσυ-
λίᾳ ἐγκαλοῖτο, προσηγορεύοντι δὲ ἐς τὴν περὶ
τῷδε δίκῃ, καὶ φυγοδικίας, εἶτα εὐλόγως
φυγοδικίας κατακρίνας, διὰ τῆς κρυφτέρας
κατακρίσεως τῆς δε, περὶ τῆς ἱεροσυλίας τὴν
νικῶσαν ἀπεργαζόμενος· τὴν αὐτοῦ γὰρ καὶ ἐπι-
βεβασιὸν τὴν ἐγκαλοῖται τὴν βαλάνῃ τῆς υποδέ-
σεως· ὃ δὲ λέγοντες ὅτι ἡ τὸ συναδὲς αὐτῷ
αἰτίον ἢ τῆς φυγοδικίας, ἀλλ’ ἡ τῶν δικα-
σῶν ἀντιπάθεια· ταύτῃ ἔτι ἐγγράφως, καὶ
νομίμως, καὶ κανονικῶς δι’ εὐλόγως παραιτή-
σεως ἔδει αὐτὸν συζητῆσαι, οὐ μὴν διὰ τῆς τῶν
ἐλέγχων ἀποδράσεως· τὸτο γὰρ ἀπορία παν-
τελὴ τῆς περὶ τοῦ ἐγκλήματος ἀπολογίας γί-
νεται. τίνας γὰρ ἂν καὶ ἔφη λόγους παραγε-
νόμενους· ὃ βυβλόμενος τῶν υπεραλλογῶν
τῶνδε ἡθεποιοῖτο· ὅτι μὲν γὰρ ἐδέξατο Εὐ-
τυχῆα, φανερόν· ὅτι δὲ οὐ καλῶς ἐδέξατο
ἐνδρα μίαν εἶναι μόνῃ τὴν τῷ Χριστῷ ὄψιν
θεωροῦντα· τίνας δὲ ἀπλῶς, καὶ οὐδὲν ἐχρυ-
σαν ἀνθρώπων, τί ἂν ἀπελογήσατο; ὑμεῖς ἔν
οἱ Διοσκορίται ἐπινοήσατε.

„ Ναὶ φησὶ· μετανοήσαντα γὰρ αὐτὸν ἐπὶ
„ τοῖς ἐδέξατο, καὶ ἀληθῶς ὁρτοδοξούντα
„ ὕπερον.”

Οἱ γὰρ τὴν ὁπασὲν ὑποκαταθέτας τῷ τότε
Νεστορίᾳ συμφρονῶν τῶν ἐν τῇ συνόδῳ μὴ με-
ταστῆναι τῆς δασυδαμονίας παθόμενοι, πῶς νῦν
τὸν δὲ οὐκ ἀπλῶς μόνον υποτίθεσθαι, ἀλλὰ
καὶ ἐγγράφως ὁμολογῆσαντα τὴν ἀσέβειαν αὐ-
τοῦ, καὶ καταρεθῆντα ἐπὶ τῷδε, ὡς μὴ ἀπο-
σάντα τὴν κακοδοξίαν, μεταμαρτυρῶν τὴν εὐσεβίαν
ἐκληροφονήσαντα; ἔτι παρεσέβη συνόδῳ, ἡ μαρ-
τύρων τινῶν ἀσπίδων, ἔτι ἐν ἐκκλησίᾳ, ἔτι
ἐγγράφως ὁμολογίᾳ τῷ τῆς πρώτῃ αὐτὸν ἀ-
ποστῇ κακοδοξίᾳ ὁμολογῆσαντα; ἔτι μὴν ἐ-
ν ὅπως ταῦτα ἔχρα, καὶ ὡς μετανοήσαντα ἐ-
δέξατο αὐτὸν, ὅλον ὅτι ἔτις ἀσέβαντα πρώτῃ
αὐτοῦ, ἐφ’ οἷς ἔχρατον πρὸς Διόσκορον μετε-
νόησε, κατῆρξεν ὁ δασύτατος Φλαβιανός· πῶς
ἐν δεξιᾷ τὸν δὲ ὁμολογῶντα τὴν πάλαι
αὐτῷ κακοδοξίαν, τὸν καταρεθῆντα ἀδικίᾳ

Cur ergo, dicit aliquis, synodus ait se
Dioscorum deiecit non propter (a) mala
dogmata, sed ob ejus contumaciam, qua
sibi vocanti parere recusavit?

Verum enim vero, stultissimi viri, voca-
tus quidem a Concilii Patribus fuit ob Eu-
tychiani dogmatis suspicionem, in quam in-
ciderat; sed quum recusasset parere, se,
suaque eorum disquisitioni subiiciens, inci-
dit in aliud crimen, contumacia scilicet,
propter quod peculiari supplicio affectus est,
& ex canonum præscripto a sua dignitate
dejectus; ob id tamen haud fuit ab imple-
tatis crimine absolutus. Nota enim, si quis
forte de sacrilegio declarus, vocatusque de-
trectaret iudicium, atque propterea con-
tumaciae damnaretur per hanc leviores conde-
nationem. Victor in principali causa disce-
deret; sed magis, magisque confirmaret, ob-
jecti criminis suspicionem. Si dixeritis eum
detrectasse iudicium non conscientiae suae si-
mulis adactum, sed iudicium iniquitate per-
territum; reponam eum debuisset scriptis id
significare, & rite recteque procedere, non
omnino recusare probationes. Hoc enim
eum omni delicti excusatione caruisse cla-
re demonstrat. Et sane quid respondere po-
terat, si adfuisset? dicat quisquis hujus vi-
ri casum ægre fert. Quod enim exceperit
Eutychem, manifestum est; utrum autem
recte se gesserit hominem illum excipiendo
(qui Naturam (b) unam duntaxat in Chri-
sto mere Divinam, humanæ substantiæ pro-
fus expertem profitebatur) quave propter
ea se defensione tueri posset: id vobis ipsis
Dioscori patronis iudicandum relinquo.

Esto, inquit, sed Eutychem excepit,
poiteaquam erroris eum sui poenituit, at-
que pie recteque sentire coepit.

At quomodo vos, qui non ita facile ad-
duci potestis, ut credatis suam mutare po-
tuisse sententiam eos Concilii Patres, qui
quoquo modo semel vobis in suspicionem
Nestorianæ hæreseos venerunt, quomodo,
inquam, pie recteque nunc sentire putatis
eum, qui non levem aliquam sui criminis
suspicionem iniecit, sed suam ipsius impieta-
tem scriptis aperte confessus est? qui pro-
pterea tanquam in errore suo persistens a
dignitate sua dejectus fuit? qui demum ne-
que in synodi confesui, neque coram testi-
bus fide dignis, neque in Ecclesia, neque
scriptis suam se pravam opinionem mutasse
declaravit? At si ita est, si Dioscorus ex-
cepit ipsum erroris jam sui poenitentem;
sequitur inde iuste a sanctissimo Flaviano de-
jectum eum, qui prius ita nefarie sentie-
bat; etiamsi postea ad Dioscorum confu-
giens poenitentiam egerit. Quomodo ergo
qui hominem hunc excepit vatem erro-

rem

(a) Declarant id Patres in sua contra Dioscorum sententia, & per epistolam id ei signifi-
carunt. Ibid.

(b) Is enim impie docebat Dominum ante carnem assumptam habuisse naturas duas, postea
vero unam duntaxat, quem errorem acriter infestatque Leo ep. ad Flavianum.

ANNO.
CHRISTII
451.

πρὸ τῆς μετανόας, Φλαβιανὸν τὸν δικαίως ἀν-
τὶν καθάρματα Εὐτυχή, τὰτὸ Φησι καὶ ἀν-
τὸς πρᾶσαι εἰς αὐτόν; ἢ ἐν οὐ ἀληθῶς μετα-
νοήσαντα τῶν ἐδίζητο, ἢ οὐκ ἀδίκως καθάρ-
ματα αὐτὸν Φλαβιανὸν, ἐκείνους αὐτὸς ἀδίκως
ἀντικαθάρσεν.

Ἄλλὰ καὶ Φησι Νεστοριανὴν πρόληψιν ἦν
πρὸ Φλαβιανῶ τῷ Κωνσταντινουπόλεως ἐπισκό-
πῳ· ἐν οὐ καὶ ὑποπτα τὸ εἰς Εὐτυχή γε-
νησθαι ὑπὸ αὐτῷ.

Καὶ τὰς ἐντυγχάνων τῇ ἐκδήσει τῆς πίστεως
Φλαβιανῶ, τῷ δὲ συμδύσαν, ὡς ἔται; Φησι
γάρ. «Κυρίστοις τὸν Κύριον ἡμῶν Γητὸν
Χριστὸν πρὸ αἰώνων ἐν Θεῷ Πατρὶ ἀνάρχων
ῥημιζόμενα κατὰ τὴν Θεότητα. ἐπ' ἐξέ-
τασιν ὅ τῶν ἡμερῶν τὸν αὐτὸν δι' ἡμᾶς, καὶ
διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Μαρίας τεχ-
θέντα κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, Θεὸν τῶ-
σαν, καὶ ἀνθρώπου τέλειον τὸν αὐτὸν ἐν
προλήψει ψυχῆς, καὶ σώματος, ὁμοῦστον
τῷ Πατρὶ κατὰ τὴν Θεότητα, καὶ ὁμο-
στον τῇ μητρὶ τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀνθρω-
πότητα. καὶ γὰρ ἐκ δύο φύσεων τὸν αὐ-
τὸν Χριστὸν μετὰ τὴν σάρκοσιν, τὴν ἐκ τῆς
ἀγίας Παρθένου, καὶ ἐνανθρώπησιν, ἐν μιᾷ
ὑπόστασι, καὶ ἐν ἐκείνῳ πρὸς ἑνᾶ Χριστὸν,
ἑνᾶ, ὡς ἑνᾶ Κυρίου ὁμολογούμεν. καὶ μίαν
τὴν Θεοῦ Λόγον φύσιν σεσαρκωμένην μὲν
τοῖς, καὶ ἐνανθρωπήσαντα λέγοντες οὐκ ἀρνή-
μεθα, διὰ τὸ ἐξ ἀμοσίων ἑνᾶ καὶ τὸν αὐ-
τὸν εἶναι Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. τὴν δὲ
δύο φύσιν, ἢ δύο ὑποστάσεις, ἢ δύο πρόσω-
πα καταγγέλλοντες, ἀλλ' ὅχι ἑνᾶ, καὶ
τὸν αὐτὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ
τὸ ζῶντα κυρίστοντας, ἀναθεματίζομεν,
καὶ ἀλλοτρίως τῆς ἐκκλησίας εἶναι κρίνομεν,
καὶ πρὸς τὸν Νεστόριον ἀναθεματίζο-
μεν τὸν δυσσεβῆ, καὶ τὴν τὰ αὐτῷ φρο-
νῶντας, ἢ λέγοντας· καὶ ἐκπέπτωσι οἱ τοῖς
τοῖς ὑποστάσεις τῆς ἐτεγγεμένης τῆς ὁρθῆς
φρονέουσιν. Ἐπὶ μὲν ἡτοῦ ὁμολογεῖν ὅ ὑπὸ
Διοσκὸρον, ὡς Φησιν, ἔτε νεστοριζῶν κατὰ
μετέωρας εἶτα δὲ ἀπλῶς καὶ τῆς κατὰ Διοσκὸ-
ρον πίστις μέμψους σιγηδέας ἡμῶν, πᾶσαι
μὲν ἡ τῶν ἱερῶν καὶ ἁγίων λατρυγῶν σύ-
νοδος ἀντιπαύτως ἐδίδεν ὑμῖν ἐκβαλεῖν παρόν-
τα, καὶ κεκλημένον διαφέρειν, καὶ προδικα-
ζόμενον ἐπὶ προλήψει Εὐτυχῆς ἑνᾶ τινὸς μέ-
νον αὐτὸν Διοσκόρον. Σεβήσομεν ὅ, ὁ ῥηόμε-
νος ἐν Ἀντιοχείᾳ ἔτε ἐν χρίνοισι, ἢ τόποις
αὐτῇ τῇ ἐν Χαλκεδὼνι σύνοδον παρῶσαν, ἔτε

rem suum confitentem], atque iuste ante per-
adam penitentiam decessum, se quoque
Flavianum ipsum, qui cum decesserat, iuste
decessisse autumat? Vel ergo Dioscorum cum
excepit haud vere penitentem, vel Flavianum
eundem, a quo iure ac merito Eutyches
decessus est, per summam injuriam ipse de-
jecit.

Fama erat, inquit, Flavianum Constanti-
nopoliticos episcopum Nestorii errores fovere;
propterea suspecta sunt omnia, quae con-
tra Eutychetem ipse gesserat.

Ecquis, heu miseri, Fidei expositioni a
Flaviano traditæ occurrens; verum id esse
fateatur? ait enim:

Predicamus Dominum nostrum Jesum.
Christum ante secula secundum Divinita-
tem a Deo Patre sine temporis (a) initio
genitum, eundemque postremis diebus pro-
pter nos, & propter nostram salutem a Vir-
gine Maria secundum humanam carnem,
progenitum, perfectum Deum, eundemque
perfectum hominem simul, (b) animato
corpore præditum, consubstantiali Patri
secundum Divinitatem, & ejusdem cum Ma-
tre substantiæ secundum humanam Carnem.
(c) Eundem enim Christum duabus Natu-
ris præditum post assumptam ex utero San-
ctæ Virginis humanam Carnem unum in
una eademque substantia ac Persona Chris-
tum, unum Filium, unum Dominum con-
fitemur, neque dubitamus asserere unam Dei
Verbi naturam Carnem, & humanitatem
assumpsisse, propterea quia (d) unus idem-
que subsistit in duabus naturis Dominus nos-
ter Jesus Christus. Qui contra duos filios
in Christo; vel duas substantias, vel duas
Personas asserunt, nec unum eundemque Do-
minum Jesum Christum Dei veri Filium a-
gnoscent; eos omnes execramur, & ab ec-
clesia Dei segregandos judicamus. Idque
supplicium omnium primo nefario Nestorio,
ejusque affectis idem sentientibus, aut præ-
dicantibus infligimus; qui profecto omnes
amittent adoptionem illam, quæ pie recte-
que sentientibus promittitur.

Ita confitetur is, qui a Discolo tan-
quam Nestorii fautor (ut ipse ait) de-
cessus. Quid? omittis in Dioscorum querelis
omnibus, videtur ne vobis universa (e)
sanctorum patrum, sacrorumque Dei mini-
strorum synodus in honore habitum fuit præsertim apud
Græcos, ut ipsius festum ii quotannis celebrare consueverint.
(f) Nam concilium Chalcedonenſe convocatum fuit anno 451. Severus autem florere coepit
anno 509. Quo tempore ducenti monachi Eutychiani, duce Severo, se ab Oriente Cpsalim contulerunt
Anastasio imp. rogantes, ut concilium Chalcedonenſe a Christi fidelibus omnibus explodi juberet.
Theoph. p. 130.

(a) Accepta sunt hæc ex epistola Flaviani ad Theodosium apud Labbe to. IV. pag. 778 editæ
Venetæ MANSI.

(b) Id contra Arium.

(c) Contra Apollinarem.

(d) Hoc contra Eutychetem.

(e) Sanctum concilium Chalcedonenſe, quod tanto in honore habitum fuit præsertim apud
Græcos, ut ipsius festum ii quotannis celebrare consueverint.

(f) Nam concilium Chalcedonenſe convocatum fuit anno 451. Severus autem florere coepit
anno 509. Quo tempore ducenti monachi Eutychiani, duce Severo, se ab Oriente Cpsalim contulerunt
Anastasio imp. rogantes, ut concilium Chalcedonenſe a Christi fidelibus omnibus explodi juberet.
Theoph. p. 130.

ANNO.
CHRISTI
451.

προτραπέσαν ὑπ' αὐτῆς, ὅτε δεξαμένη Νε-
στόριον, ἀλλὰ καὶ ἐκβάλλουσαν αὐτὸν, καὶ τὰ
αὐτῆς ἐγγράφους, δεχομένην ἢ τὴν κατ' αὐ-
τῆς ὁρτοδόξον, ἀλλ' ἔχει καὶ τὴν ἀντικειμένην
αὐτῷ κακοδόξου Εὐτυχίου, καὶ ἐκβάλλουσαν
ἀπλῶς καταληφθεῖσαν, ἀλλὰ καὶ ἀναστρέ-
φον κατακρίνειν αὐτὸς ἅπαντας ἅμα ὕψιν ὃ
εἰς μόνον τομήσας, πῶς οὐκ ἔδοξεν ὑμῖν ἵνα
ἐμπαθῶς ἔχον, ἢ προπετῶς πρὸς τὰς; καί-
τοι αὐτ' αὐτῶν καὶ τοῖς ἑσπερίαις, καὶ τοῖς
ἡμετέροις πάντων τῶν ἡμερῶν τὰς τῆς κοινῆς
κρίσεως μάλλον ἀποδεκτικῶς ἰσχυρὰ κατὰ τινος
τῶν ἰδικῶν, ἢ τὰς ἐξ ἰδικῶν τινος. κατὰ τὴν
περὶ αὐτὸ κοινὴν καὶ ὑμῖν ἅμα τὸ ὅλον τῆς
ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας μέρος ἰδίῳ ἑνὶ ἀπο-
φασίᾳ τὸν ἑαυτοῦ νομίζοντα, καὶ ἐκείνους κρίνεται
ὑποὶ τῶν ἀνθρώπων, τίνα γὰρ ἂν καὶ ἄλλων
εἴδετε τομήσας ποτε συνόδου ἀναθεματί-
ζαν, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν πάντας τῆς αἰρεσιάρ-
χας ὑπὸ συνόδου ἀναθεματίζοντας; καὶ ἂν
ὅντως θυμασθῶν ὅτι οὐ τὰ Θεοῦ δόλοι τὴν
τῆς τάξεως λόγον ἐρύλαζον ἀλλ' ἢ γὰρ ἐ-
σιν ἀκαταστάσις ὁ Θεός. συνίδων ἂν διαφά-
ρων δασυδαμονηταῶν, λατρυγῶντων μὴ συν-
δοῖς κυριώτεραι τὰ ὑπ' αὐτῶν. ἢ μὴν τις
τῶν Θεοδόρων μόνον ἰδικῶς κατακρίνειν, ἀλλ'
ὅδε σύνδος ἀναθεματίζεται σύνδον ἐτόλμησε.
πῶς γὰρ μάλλον ἀναθεματίζειν κοινὴν τι τε-
λῆτρην ταυγυρεῖς ὃ εἰς ἑνότητα ἀπεδόμη-
σεν; ἀλλ' ἐν τέτοις πᾶσιν ἐκ ἀπείρου, καὶ
ἡμῶς ἀπὸ τῆς ψυχῆς τὴν ἐγγυρόμεντα αὐ-
τοῖς γλωσσῇ τῆς ἀλόγου προλήψεως κατ' ἡ-
μῶν ἴσον, τί φασὶ πάλιν;

„Ὡς αὖ πλείους τῶν χριστιανῶν ὑμῖν εἰς
„χρηστὴν δόξω, καὶ ληψέας αἰσι, καὶ ἔχον-
„τις τὸ ἐπάραιον κατὰ τὴν τῆς μάγας Σίμωνος
„ὑποπτόμεν. πῶς ἐν ὑμῖν συγκοινωνή-
„σαν; καὶ μὴ ἅμα κατὰρας εἶναι κληρονομίαν
„περιουσίαν ἡμῖν φασί.

Ἄρα γὰρ ἐπὶ τινες τῶν ἱερῶν ἐκπαράδω-
σαν μοιχείᾳ, καὶ κλέπτειν, διὰ τὸδε τὴν ἱε-
ραρίαν λοιδορήσαντες ἐπὶ τέτοις, καὶ δολοῦντες;
πλὴν, τὰδε ἡμῖν εἰ, καὶ οἱ λεγόμενοι ἀγνοῖ,
τῷ ἑαυτῶν ἀντιλήπτῳ βίῳ πεποιθότες προ-
άγουσιν ὡς Νεοκατιανῶν ἀποκρινόμεθα λοιπὸν
καὶ ἔχοντες ὡς μεροδυσταῖς. εἰ δὲ ἔχει, ἀλλ'
ἅπαντες ὡς φιλοχρίστους, ἢ φιλοχρίστους,
διωκόμενοι, καὶ τῷ μὴ δόγματι συμφω-

ab ipso. vocatam, nec excipientem Nesto-
rium, sed ipsum ejusque dogmata scriptis
explodentem, probantemque recta contra
eum dogmata, non item ei contrariam Eu-
tycheticis pravam sententiam) Severus, in-
quam, qui non modo reiciendam absolute
judicavit, sed unus omnes una sententia a
Christi fidelium coetu (a) segregare ausus
est, nonne videtur id egisse per summam
injuriam audaciamque? quamquam in more
positum jam diu videmus cum apud no-
strates, tum apud externos populos, eadem
instituta proficentes, ut longe potiora ha-
beantur universitatis judicia contra ipsam uni-
versitatem, in qua continentur. Et vos igitur
aequum esset, si recte filii hominum judica-
ri velitis, potior em ducere totum ecclesiae
sacrorum praesulum coetum, quam unam
duntaxat ipsius partem, ipsumque magis
fide dignum existimare. Num alium quem-
piam ausum unquam fuisse nosse proferri
synodum, & non Heresiarchas omnes
ab synodo proferri, atque profigari: qua
in re mirandi profecto sunt servi Dei,
qui rectum semper ordinem servarunt: con-
fessionis enim auctor Deus esse nequit. Sa-
ne quod nonnulla concilia minus recte de-
creverunt, abrogarunt id alia concilia praes-
tantiora; nunquam tamen privatus unus
omnes simul sanctos patres damnare ausus
est, immo neque Concilium aliud proferri
consequitur. Quanto magis ergo vi-
tuperanda ejus audacia, qui unus univer-
sum ecclesiae Dei sanctum coetum solemni
ritu proferri non dabitur? Ad haec ni-
hil moventur, sed adhuc servant in pectore
suum contra nos acre virus. Equid obji-
ciunt praeterea.

Multa videlicet suffragia auro fuisse quaesita, atque propterea diris iis execratio-
nibus obstringi, quibus Simonem magum
Petrus olim simili de causa se devovit. Quo-
modo ergo vobiscum, ajunt societatem col-
leget licet? nisi forte nos ejusdem vobiscum
maledictionis haereditas, ac participes fieri
velimus.

Verum enim vero, si forte medici non-
nulli deprehendantur in adulterio, & fur-
to, numquid propterea medicina ipsa vi-
tuperanda est atque fugienda? Profecto si
qui nobis haec obijciunt, faciunt id in-
sententia sua freti, & inculpatæ vitæ confisi,
ut ii, qui Puri (b) vocantur; nos eis in-
posterum respondebimus tanquam (c) Nava-
tians, non tanquam (d) Mixophyllis.
Sin minus nos tanquam auri potius quam
Christi amatores reprehendant; & se dogma-
ta

ANNO
CHRISTI
451.

(a) Ejus epistolae synodicae, quibus iis concilium Chalcedonense damnavit, & proscriptumque memorat Evagrius (II. 33. 34.)

(b) Ita appellabantur Novatiani, graece Cathari, qui se puros ab omni culpa profitebantur, qui semel amissam gratiam amplius recuperari non posse autumabant. Errorum hunc proscriptum sunt S. Cyprianus in concilio Africano, & S. Pontifex Cornelius in suo concilio Romano.

(c) Horum caput Novatianus presbyter, qui se ab concilio Romano pontifici segregavit, atque episcopum ecclesiae Romanae ab suis creati fecit, qui quum prava dogmata profiterentur, damnatus fuit in supra memoratis conciliis.

(d) Ita appellabantur Eutychniani, qui & Monophysitae dicuntur, propterea quia naturam unam in Christo, ex humana & divina permixtam adstruebant.

ANNO.
CHRISTI
451.

γὲν ἡμῶν· τότε δὲ μόνον συνδυαζέσθαι συ-
κοινωνεῖν μετ' ἡμῶν φάτι· καὶ ἥτοι ἄρα φι-
λοφρόνως αὐτοὺς ἔδει ἐξομιλοῦσθαι ἡμῶν τὰς
ἀμαρτίας ἡμῶν ὑπερέχουσιν· εὐχόμεθα γὰρ
ὑπὲρ ἀλλήλων ἡμῶς ὅπως ἰαθῶμεν ἐντετά-
μεθα, καὶ οὐ φουριστικῶς βλεπούμεθα τὰς
ὁμοθυμίας, καὶ ὁμοπίστους· πλὴν ἐν κυρίῳ θαρ-
σύνῃ, ὅτι ἐγκαταλείπειν ἡμῶν κύριον· ἀπέρ-
μα, καὶ οὐκ ἐξηγήθημεν ὡς Σόδομα, οὐδ'
ὡς Γόμορρα ὁμοιωθήμεν· τί δὲ ἐν ἀρχῇ, ἡ
δ' αὖτις πλάσας τὸν ἱεραρχόντων ἐς ἡμᾶς ὁ
νοσφίζμενος ἀπὸ σωτηρίας ἡμῶν σφαυρωτὴρ
ὑποδήματόν ἐστι τῶδε; ἀλείνται αὐτῶν ὁ ζή-
λος, καὶ κατήργηται τὸ σκάνδαλον καὶ προσ-
δράμοιεν τῇ ἀληθείᾳ; ἢ οὐδὲ τότε πάλιν ἰ-
κανὸν ἡμῶν ἔσται ἐς ἀποστρατεύσαντων; ἡ-
ρα δ' ἐν εἰποιμῇ ἐστὶ, οἱ καὶ ὡς ἡμεῖς ἱερεῖς,
οἱ ἐνδύνοντες ἐς τὰς οἰκίας, καὶ ἀρχαίως
ταύοντες γυναῖκας αἰσχρὰ κέρδος χάριν, οὐ
τῆς ἐς τὰς γυναῖκας αἰσχύνης, καὶ παρὰ πύδας
τῆς κλήσεως τελούμενοι αὐτοῖς ἱεραρχίας τῆς μι-
θῶς ἀποβλέποντες, καὶ τοῖς μισαῖς, καὶ
ἐτησίαις ἐρανοῖς ἐπελτίζοντες; δέδωκε λέγειν τὰ
πλήρω, μή πως καὶ βεβήλην θριαμβουδῶμεν
οἱ τὴν μέμφαντι ἔχοντες τῆς εὐσεβείας, τὴν
δὲ δύναμιν ἠντιμενοῖ· πολλὰ γὰρ πταίσματα
ἔχοντες· καὶ γὰρ μισθὸς τῷ λατρὶ τῆς χά-
ριτος, καὶ ἀπὸ τιμῆς ἐκ τῶν λαψάνων τῆς
θείας δωρεᾶς ἡ συμπροσφώνηται πῇ δι' ἡμῶν,
τί ἕτερον ἀκυστομέδον, ἢ ὅτι τὸ ὄνομά μου
ἐπ' ἡμῶν βλασφημῶμαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν; ἀρ-
κίστη γὰρ ἐκάστω ἐκ τῶν ἰδίων ὁφθαλμῶν τὴν
δοκὴν ἐξείρεν, καὶ τότε τρανότερον τὸ ἐν τῷ
ὁφθαλμῷ κάρφον· κατακοῦν κλέψαν ἡμῶν
ὁ μὲν ἀναιμάκρητο· τότε δὲ ἡμῶν σὺν
Θεῷ προσθέντων ἐς κρίσιν, καὶ διάσκεψιν πᾶ-
σιν ἀνθρώποις, διωπαζόμεν ἑνώπιον τῆς τῆς ἀν-
τιθέσεως λόγῳ τῷ ὅπως κριτὴ πάντων λόγῳ,
καὶ ἔργῳ, καὶ νοήματι ἡμῶν, ἀποδέσμιον ἡ-
καῶς ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τῆς ἡμετέρας, καὶ
τῆς ἁλλοτρίας ἢ δόξης τὴν ὡς παρ' οἰ-
κείων, καὶ πολεμίων ἀνθρώπων τῶν ἀρήμενων,
καὶ κρίνουν τὰ κριθέντα, ὡς παρὰ τινος πάν-
τῃ ἀγνώστων αὐτῶν τῶν ἐξ ἑκατέρου μέρους, καὶ

Ata quidem eadem ac nos tenere dicant, nos
autem ob hanc solum auri cupiditatem aver-
sari, neque posse nobiscum vitam degere:
ne ob hanc quidem causam nos insectari,
sed pro nobis ultro peccata nostra con-
fidentibus orare deberent. Jubemur enim
orare Deum pro nobis invicem ut a vitis
nostris mandemur; vetamur contra Phari-
saeorum instar insectari proximos, qui no-
biscum religionem eandem profitentur. Ve-
rum confidimus, Dominum bonum semen
in nobis reliquisse, nec permisisse coetum
nostrum evadere Sodomæ & Gomorræ si-
mitem. Quid? Si ostenderimus bene multos
apud nos sacros præfules hac in re ne (a)
tantillum quidem a recto tramite aberrasse?
numquid a furore suo desisterent? & sublato
omni obstaculo, veritatem æquo animo am-
plificentur? an ne hoc quidem iis sanandis
sufficeret? Necesse ne erit præterea vestros
commemorare sacerdotes, qui veniant ad
mulierculas, easque turpis (b) lucri causa
captant, qui non contenti sacrificii mercede
in (c) ginecæis, & ad lecti pedes ob-
lati, stipendia sibi pascunt singulis men-
sibus, vel annis persolvenda? Prætereo re-
liqua, veritus ne vel a profanis hominibus
in scenam ducamur, qui pietatis quidem
inanem speciem præ nobis ferimus, piete-
tem vero ipsam, ejusque vim omnino sper-
nimus, rejicimusque. In multis enim de-
clinavimus omnes. Etenim si vos ipsi fac-
imini, neque negare potestis accipi solere
mercedem pro sacri (d) fontis lavacro, & pro
pretiosis (e) divini doni reliquiis; quid aliud
nobis exprobrari audiemus, nisi illud: (f)
Nomen meum propter vos apud gentes lu-
dibrio habetur? Oportet igitur unumquem-
que nostrum educere trabem a propriis
oculis, atque ita festucam in oculis alienis
clarius perspicere poterimus; quemadmo-
dum monet is, qui solus caret omni culpa.
Hæc quum Divina providentia præsto sint
omnibus ad recte judicandum, dignoscen-
damque veritatem; nos tamen pudet coram
ipso veritatis verbo, vero verborum omnium,
& operum, atque cogitationum iudice mu-
tare, quam semel imbibimus, opinionem,
vel ab amicis, vel ab inimicis quasi dome-
sticis acceptam, recusamusque sincere ani-
mo perpendere, quæ traduntur, eademque
tam diligenter scrutari, quam eam par est,
quæ

ANNO
CHRISTI
451.

(a) Græca phrasis est a funiculo ad corrigiam?

(b) Acriter insectatur & D. Hieronymus clericorum sui temporis avaritiam, qui sub prætextu largiendæ mulierculis benedictionis, aurum, & munuscula captare consueverant. ep. 22. ad Eusto-
ch. Hinc Valentiniā lege veniunt, ne clerici ad viduas, & virgines parentibus abbas accede-
rent. G. XX. C. Th. de episc.

(c) In more positum erat & primis ecclesiæ sæculis offerre sacrificium in privatis domibus.
Hinc & D. Ambrosius a matrona quadam Romana vocatus fuit, ut in ejus domo sacrificium of-
ferret. Paulinim vita Ambr. n. 10

(d) Vigebat & in Eusebiis Occidentalibus sæculo tertio nos ponendi monetam aliquam in
sacro fonte, quam sacerdos, collato sacramento, sibi sumere solebat. Quem morem damnavit con-
cilium Eliberitanum can. 48. ne sacerdos vendere videtur, quod ipse gratis accipit.

(e) Panis videlicet consecratus, quem in frusta dividere, & adstantibus distribuere consueve-
rat. Cujus panis reliquas quod nefarius quidam sacerdotes pecuniæ gratia venderent, hac de re
merito queritur Leontius.

(f) Ezechiel. c. 36. v. 23. 24. & Paul. ad Rom. c. 2. v. 24.

ANNO
CHRISTI
451.

μιον ὁσῶν ἐδεδεῖται τὸ λόγῳ παρῶν θιὰ
προσάψαν ἀλογὸν τινῶν ἐτέρῳ, καὶ συνή-
θειαν, δηλὸς ἐστίν, ὡς καὶ ὅσον εὐσεβεῖν δο-
καί, ἢ δὲ τῷτο ἐξ αἰρέσεως οἰκέας, ἀλλ' ἀπὸ
συμβεβηκότων γενέων, ἢ τόπων, ἢ φίλων
παραδόσεως ἔχει· ὡς ἄπερ καὶ Μανιχαίων
ἔτυχον, ἢ Ἑλλήνων, ἢ Ἑβραίων ὕδὸς εἶναι,
ἢ φίλων, ἢ συνοικῶν, πολλῶ μᾶλλον ἢ
ἀπαφεστέρας δέκατο πρὸς τῆς ἀλήθειαν· εἴ-
περ γὰρ ὀλίγον ἀδελφίαν οὐ προσέχει, καὶ
καθίσταται τῇ ἀληθείᾳ, πλῆτον διεσπῆκτος, μάλ-
λον ἢ ἀποσπῆκτος εἶχε πρὸς αὐτήν.

ἢ Ἀλλὰ, Φησι, κατ' ἐμαυτὸν ἐγὼ νομῶ·
ἢ ζῶν κρεττόνως ὁρῶν, ἔχωμαι τῆς ἐμῆς·
ἢ δόξης ἀμεταμέτῃς.

Ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν Φησιν ὁ Ἀπόστολος
Ἰουδαίων ὡς Θεῶν μὴ ἀρεσκόντων, καὶ τὸν Κύ-
ριον στυγνοῦντων, καὶ τὰς Ἀποστόλους διω-
ξάντων, καὶ πάντων ἀνθρώπων ἀπειθόντων,
ἡμῶς τῷτο κηρύκῳ μαρτυρεῖ· Φησὶ γὰρ πῇ
πάντων· μαρτυρεῖ γὰρ αὐτοῖς, ὅτι ζῆλον Θεοῦ
ἔχουσιν, ἀλλ' ὅ κατ' ἐπίγνωσιν· ἄρα ἐν ἑχ' ἀπλῶς
ζῆλον, ἀλλὰ ἐπίγνωσιν τοῦ ζηλουμένου δόγματός·
δὲ καὶ γὰρ καὶ τὰτα ἀλογῶν, καὶ ἀνομιῶν πα-
ράδοσις καὶ ἐστίν, καὶ αἰρέσεων οἰεταί τι
καλὸν ποιεῖν, ὥπερ οὐ καὶ ἀνθρωποδοξίας
οἱ Σαδδαίκοι τοσούτους· δέον ἄρα μὴ ἀμε-
λεῖν, ὅση δύναμις, καὶ ἐρῶν τὴν ἀλήθειαν,
καὶ πάντα δοκιμάζοντας, τὸ καλὸν δρῶν μα-
κατέχων· οἱ γὰρ ἢ δὲ ἀργύριον λαμβάνοντες,
ἢ μάλιστα ἐνὸς ἐμῶν, καὶ μὴ δοκιμαζόμενοι, καὶ τυρώσονται,
καὶ ἐτιδέξονται ἀσέβητος πλειόνους αὐτοῖς βαρύνοντες·
ὡς ἂν εὐλογῶν ὡς αὐτοῖς ἀρεσκόντων τὴν θέαν εὐξάμε-
νος προσδεχόμενος· τὸ γὰρ ἐν τέτοις ἀρεσκόντων
ὡς ἂν ἀξιόλογόν τι οἰόμενος ἡμᾶς τὴν τῆς
πίστεως Χριστοῦ χάριν καὶ ἀλήθειαν διαδέλλει,
εἰς ἣς ἡμεῖς τὰ πρὸς ζῶν πάντα τὰ δὲ αἰ-
καὶ μέγιστα ἐπαγγέλλεσθαι δεδωρηται, ὡς εἴ-
ρηται, καὶ ἢ πρὸς τὴν Θείαν φύσιν ἀπλῶς
κοινωνεῖν· ὅσον ἔστιν ἀγαθὸν ἢ ἀκραιφνέστα-
τη ἀσπίδα, καὶ ὅσον κακὸν ἢ ἀσπίδα· τῆς
γὰρ εἰς τὰτα ἀμαρτιῶν· γκαταλάψας ὑπὸ
Θεοῦ αἰτία ἡμεῖς αὐτῇ ἐπὶ μόνῃ. δηλοῖ ὁ

A ficit. Nam qui pietatis partem unam vel
minimam violat, ut absurdum aliquam do-
ctrinam, aut consuetudinem sequatur, mani-
feste declarat, se ne illud quidem (in
quo maxime pie sentire videtur) am plecti
sponte ductum, sed aut parentum, aut re-
gionum, vel amicorum institutionibus irre-
tutum. Quocirca qui tali modo affectus est
si Manichæorum, aut Græcorum, Hebræo-
rumve filius evaderet, aut amicus, aut fa-
miliaris; longe magis quam ipsi profectio ve-
ritatem sperneret, & averfaretur. Si enim
quum parum abfit a veritate, eam tamen
haud sequitur amplectiturque, profecto si
longius abesset, etiam animum ab ipsa ve-
ritate magis alienum præferret.

B At, inquit, mihi intime persuasum est
rectius, quam vos, me sentire, propterea
constanter in mea sententia maneo.

Verum ita sese habuisse & Judæos (quos
tamen affirmat Paulus displicere Deo, at-
que Dominum crucifixisse, & Apostolos per-
sequi, & nullis hominum obedire) testatur
idem Apostolus, ubi rursum dicit, *testor
eos habere Dei zelum, sed non secundum
discretionem*. Non oportet ergo cæcis ocu-
lis vos amplecti dogmata, quæ traduntur;
sed opus est ea perpendere diligenter, &
penitus illa introspicere. Omnis enim om-
nium gentium, & Hereticorum doctrina,
quantumvis impia, & absurda putat se
continere bonum aliquod in titulum: hinc

C Scythæ (a) victimis humanis Deum colen-
do, pie recteque se agere arbitrantur. O-
portet ergo scrutari, quantum in nobis est,
& querere veritatem, & accurate cuncta
perpendendo, rectam in omnibus amplecti
sententiam. Nos certe nec argentum acci-
pere, neque vestem emere solemus; nisi pri-
us utrumque accurate consideraverimus, ex-
ploraverimusque diligentissime. Quod quom-
ita sit, quomodo exultatione digni esse po-
terimus, temere divina dogmata amplecien-
do profitendoque? Nostra enim his in re-
bus negligentia quodammodo clamat nullius
momenti esse, quæ credimus de Christo,
D Jesuque Gratia, per quam multæ & maxime
nobis, ut scriptum est, promissiones fide
sunt, atque Naturæ Divinæ participes om-
nino fieri conceditur. Quantum ergo boni
præfert sincera pietas; tantum profectio ma-
li continet impietas et contraria. Hæc
enim sola in causa nobis est, cur a Deo de-
ficiamus.

(a) Nec Scythæ modo, verum etiam Carthaginenses, quos Agathochlis tempore quum gra-
vibus incommodis affligerentur Saturni placandi gratia ducentos pueros nobilitatis flores, & to-
gentes cives in flammis uno pene momento confecisse testatur Diodorus Siculus lib. XX. p. 756.

ANNO
CHRISTI
451ANNO
CHRISTI
451

λέγον, καὶ καθὼς ἐν ἐδοκίμασαν τὸν Θεὸν
ἔχον ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτὸς ὁ Θεὸς
αὐτὸν ἀδοκίμων νῦν, ποίῳ τὰ μὴ καθήκοντα,
καὶ τινὰ ἐξῆς κατηρέμει· καὶ τότε μὲν ἐν
μαρτυρίᾳ τῇ ἀσβεστίᾳ· περὶ δὲ τῆς εὐσεβείας
Φησὶ πρὸς Τιμόθεον, γύμναζε σεαυτὸν πρὸς
εὐσεβείαν· ἡ γὰρ εὐσεβεία πρὸς πάντα ἐστὶν
ὠφέλιμος, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς, τῆς
σε νῦν, καὶ τῆς μελλούσης· ἀλλὰ τι καὶ ἔτε-
ρον τέτων πῶς τῆς πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀνι-
ποτασίας ποιεῖνται δικαίωμα· Φησὶ γάρ·

Ὅτι πῶς ἐ θεόφρων· ἡ καὶ αὐτοῦς
δύνα, ἔνθα καὶ τῶν ζώντων ἐν σαρκὶ τι-
νες αὐτοῖς ὑπόδοχοι, καὶ τῶν προκρινέν-
των ὠφείσαν ἱαμάτων, καὶ σημείων θε-
ου ἔχον τὸ χάρισμα· ὅλον γὰρ ὡς ἐ-
κ ἀνοῆς, καὶ διδασκῆς ὁρθῆς πίστεως Θεὸς αὐ-
τῶν δι' ἡμῶν ἐνεργεῖται.

Πρὸς δ' αὖτε, ὡς ἐκ ἀρκῆ τότε πρὸς ἀ-
σφαλῆ πληροφορίαν τῶν δοκιμασθέντων τὸ θεῖον
δογματικὸν κριτὴν· πρῶτον μὲν γὰρ πανόμοι-
ον ἔσονται τῶτο ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐκ μίως
Χαλκιδόν· τὸ ἐκ κριτέων· ἄλλως γὰρ καὶ
Ἀρειανοὶ ποτε, καὶ μέχρι νῦν ἐν Λαγγιβέρ-
δοις, καὶ Νεστοριανοὶ παρὰ Πέρσαις ποιοῦσι
τῶδε θαύματα· ἀλλ' οὐκ ἂν μαρτυρίαν ἀ-
πλῶς τῆς κατ' αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς αἰρέσεως,
ἀλλὰ τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως· οἷα τις ἐ-
στὶν ἡ δύναμις πρὸς τὴν πάντη ἀπίστου ἐπι-
δακνυμένην τὴν πνεύματι· ἔτι μὲν ἐστὶν ὅσον
πολλὰς θαυμάτων χαρίσματα ἐν τισιν ὁ-
δοδόχοις τε, καὶ ἑτεροδόχοις ὁμοίως, οὐδ' αὖ-
τε εὐσεβείαν μόνον· ἡ γὰρ ὡς ἦν ἐν ταῖς ἐναν-
τίαις λόγοις, καὶ ἀντιθετικαῖς ἢ ἀλήθειαι.
ἀλλὰ διὰ φυσικὴν ἀπλότητα, καὶ ἀτυσίαν,
μᾶλλον τε νηπιότητα ψυχῆς, ἢ δυνάμειαν,
πρωϊότητά τε, καὶ συμπάθειαν, καὶ ἀπλῶς
τῆς τοιαύτης χάριτος· ἰδιωτέρως ἐπιτηδεύτητα
τῶδε τινος, παρὰ τῆς λοιπῆς τῶν ὁμοπίστων
αὐτῶν· ἐπὶ γὰρ οὗτος πᾶν ἀπὸ διὰ τὴν ὁ-
ξαν μόνον πρότερον ἢ τῶν θαυματουργῶν δι-
ναμίας, ἔδει πάντας πᾶντοτε ὁμοίως· οὗτος ὁμο-
δοχὸς θαυματουργῶν· καὶ μὴν πολλάκις τῶν
διδασκάλων τῆς πίστεως οὐ θαυματουργῶνται,
οἱ μαθητεύοντες ὑπ' αὐτῶν ἐνεργεῖται τὰ ση-
μεῖα· οὐ γὰρ πάντα, ὅσα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ
τὸ αὐτὸ πνεῦμα, ἐν καὶ τῷ αὐτῷ χαρίζε-
ται· οὐ μὲν γὰρ δίδωται λόγος σοφίας, ὃ

ficiamus, & in omne peccatorum genus de-
labamur, teste Apostolo, qui ait. (a) Quandoquidem non probaverunt habere Deum in notitia, tradidit illos Deus in reprobum sensum, ut faciant ea, quae non conveniunt; quae deinceps recententur. Hæc Apostolus de impietate: de pietate vero in ep. ad Timoth. ait: (b) exerce te ipsum ad pietatem, hæc enim ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & futura. Sed alii justam causam, & probabilem rationem offerre conantur, cur a veritate desceverunt.

Quomodo, inquiunt, Deo non placere potest eorum doctrina, apud quos inventi sunt nonnulli cum in vivis tum in defunctis qui eadem ac ipsi dogmata amplexi, gratiam ægrotos sanandi, & alia miracula patrandi nacti sunt? Perpicuum enim est divinam in iis potestatem operari, maxime qui rectam religionem colunt, atque recta dogmata profitentur.

Quibus respondemus id ad plenam reprobationem accurato divinorum dogmatum exploratori, & judici non sufficere. Primum, enim raro apud illos hoc evenit, nec ex una hirundine ver, ut dici solet, judicari debet. Quandoquidem & Ariani, cum alias antea, tum etiam nostris hæcæ temporibus apud Longobardos, & apud Persas Nestoriani talia miracula patrant; idque non ad probationem peculiari ipsorum sectæ, sed totius Christianæ religionis, cujus quanta vis sit, & auctoritas Spiritus Sanctus populis a recta fide prorsus alienis per ea prodigia manifeste declarat. Præterea sæpe videre est donum hoc miracula patrandi cum dari promiscue nonnullis, Orthodoxis, & Hæterodoxis (c) non ob solam ipsorum pietatem (veritas enim in la contrariis, & oppositis vitæ rationibus versaretur), sed ob naturalem simplicitatem, humilitatemque, & animi potius puerilem innocentiam, quam solerciam, sagacitatem, atque virtutem; tum singula singulis dispensari ob peculiarem cuiusque dexteritatem, habilitatemque, quæ cæteris religionem eandem profitentibus præstat. Et enim si potestas ea præsto semper omnibus esset ob solam ipsorum fidem; eadem profecto semper miracula patrare deberent omnes, qui fidem eandem profiterentur. At contra se res habet; nam sæpenu-mero qui fidei dogmata tradunt, nulla prodigia patrant; quum ipsorum discipuli ea potestate maxime polleant. Non enim omnia, quæ operari consuevit Spiritus Sanctus,

Concilior. Supplem. Tom. VI.

K k, aus,

(a) Ep. ad Rom. cap. x. v. 28.

(b) Ep. ad Timoth. I. cap. IV. v. 8.

(c) Hujusmodi enim gratiæ gratis data in scholis appellantur, quas vel impii interdum concedi certo certus est, idque fatentur Theologi omnes. At ex hoc Leonii loco manifeste liquet doctrinam hanc a primis ecclesiæ sæculis tradi consuevisse isdem pene verbis quibus Theologi nostri temporis loquuntur, quod mirum notatur dignum videtur.

ANNO
CHRISTI
451.

ANNO
CHRISTI
451.

νον λιμιτὴν ἐρήμοις, καὶ ὑπὸ Σαρακηνῶν λη-
σθῆς Χριστιανῶν, εἰς τὸ δόξαι αὐτοῖς ἐκ τῆς
ἀποτιγχεύσεως μοναχὸς εἶναι, καὶ ὡς οἱ
πρὸς αὐτὸς μοναχὶ παραβάλλοντες, ἱερεῖον
δύνασθαι τῷ ζωτικῷ ἔργῳ τὸ μυστήριον, εἰς
νευμάτων εἰσπραττέτο σπουδαίως ὑπ' αὐτῶν
τῆς θείας θυσίας τὴν λειτουργίαν, μὲν δ' ἀφεί-
δως τῶν συνδεσμών αἰχμαλώτων κατέλει-
πε καὶ ὡς λόγῳ πείθειν αὐτὸς ὑπὲρ τῆς ἐαυ-
τοῦ ἀνεπιτηδεύτητος οὐκ ἐνέπρει, καὶ ἀντι-
τείνεν τῇ προστάξει αὐτῶν ἐπὶ πλεον οὐκ
ἐντόνῳ· βωμὸν ἐκ Φρυγῶν κατὰ τὴν ἑρ-
μὸν συστήμενον, καὶ συνδύνα ἐφαπλωσάντων,
καὶ προθέντων ἄρτον νεότητον, καὶ οἶνον ἐν
εὐλοστονήῳ κερασάντων, παρῆς ἐσφράγισ-
τὰ δὲ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εὐδο-
ξασε τὴν ἁγίαν Τριάδα μόνον, καὶ κλάσας
εἰς νεύματα αὐτοῖς· εἶτα μετὰ τὸδε ὡς ἁγία-
σθέντα λοιπὸν, ἐν τιμῇ συσέλλυσσι τὸ τε πο-
τήριον, καὶ τὴν συνδύνα, πρὸς τὸ μὴ κοινο-
ῦναι λοιπὸν τὰδε, τῷ βωμῷ μόνον περιφο-
ρήσαντες, καὶ ἄθῳ πῦρ ἐκ τοῦ ἁγίου πλά-
σας ἐπιπέσειν, αὐτῶν μὲν ἕθενος ἤψατο, ἢ
ἐλύπησέ τινα· τῶν δ' Φρυγῶν τὸν βωμὸν
ὅλον κατέφλεξε, καὶ ἐξανάλωπεν, ὡς μὴ εἰ-
τέφρων αὐτῶν καταλιπὼν· καὶ τότε δὴ τότε
τῷ τερασίῳ οἱ βάρβαροι πληροφρονήσαντες,
εἰς τὸν ἱερεῖον ἵδοντες, δὲ μὲν τι παρ' αὐτῶν
αἰτῶν ὑπὲρ τῆς λειτουργίας ἐβέλαν· ὃ δ' ἡ τοῦ
συνληϊσθέντος αὐτῷ πάτρι καὶ συναδεύοντι
ἡγήσατο, καὶ τότε ἐλάμβανε, καὶ πάντας
ἡλδύτερον τῆς συμφορᾶς τῆς σὺν αὐτῷ· ἢ
ἢ ἔγχε· τὴν μὲν δόξαν ἡμέτερος, τῷ μὲν
ἐμὴν συνεκκλησιάζεσθαι· ὃ μὴν ἄλλως ἔ-
δε ὅτι ἐστὶ τις ἡμεῶν Χριστιανῶν διαφορά· οἱ
δὲ Σαρακηνὸι ἐκ τῆς τῶν Ιακωβιτῶν αἰρέ-
σεως ἐκείνης κοινωνοὶ, οἱ καὶ αὐτοὶ τὴν μί-
αν φύσιν ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πρεσβεύοντες, καὶ ἔτοι-
μῶς τοῖς Σαρακηνῶσι συμπεριγενέσθαι κατὰ
τὴν ἑρμῶν, καὶ λειτουργεῖν αὐτοῖς ὡς ἐπι-
ποι· ὅτε μὴν εἰς τὸν αἰῶνα, ἢ διδάσκον-
τες τῶν ἐν Χριστιανῶσι δογμάτων ἐξέτασιν, ἢ
συγῆρσιν· ἀλλ' ὡς παρ' τοῖς Νεστορίῳ Πέρσαι,
ἔως καὶ οἱ τοῖς Ιακωβίταις Ορσινῶσι προ-
καταληγμένοι ἐντυπώσαντο ἄβασανίζως.

Acidit in Christianos quosdam Saracenos ;
a quibus captus, quum ex abrahâ capil-
lis monachus eis videretur, crederetur-
que posse (quemadmodum apud ip-
sos monachi consueverant) offerre vita-
lis Panis augustissimum sacrificium : ad id
acribus stimulis per ngtus. ab eis cogeba-
tur ; atque solus inter ejus captivos socios
illud offerre jubebatur. Quibus quum pote-
stare id faciendi se destitutum esse persua-
dere non potuerit ; quumque eorum volun-
tati diutius resistere non fuerit ausus : ere-
do protinus e virgultis altari, superexten-
sa sindone, apponito recenti (a) pane, & in
lignum (b) calicem infuso vino, benedixit
B dona hæc tublatis in Coelum oculis, invo-
catoque solo Trinitatis nomine : atque pa-
nem postea frangendo, singulis distribuit.
Calicem deinde, atque sindonem, ut res
Deo sacras summa cum veneratione custo-
diant, ac ad profanum usum traducantur,
negliguntque solum altare ipsum. Super
quod repente magna vis ignis e Coelo de-
scendit : qui neminem quidem ipsorum at-
tigit, neque læsit, sed altare totum con-
buit, penitusque delevit, ut ne frustulum
quidem virgultorum ibi remanserit. Quo
prodigio commoti Barbari conceperunt jo-
C los in hominem illum, qui sacrificium ob-
tulerat, insisteruntque vehementer, ut (c)
munus aliquod ab eis pro tanto facinore
petere vellent. Is autem postulavit, ut qui
secum capti fuerant, secum etiam dimit-
terentur ; quod statim obtinuit, omnesque
simul misera captivitate liberavit. Hic au-
tem unus e nostris putabatur ob id unum,
quod nostris conclusionibus interesse soleret,
quod ne minimum quidem discrimen norat,
quod Christianos inter & Christianos inter-
cedit. Saraceni vero (d) Jacobitarum do-
gmata profitebantur, & una cum ipsis vitam
degere consueverant. Qui Jacobitæ unam
in Christo naturam & ipsi prædicant, atque
hi cum Saracenis ipsis per desertâ vagaban-
tur, eisque sedulo ministerium, operamque
præbebant. Qui profecto nec ipsi novant,
neque docebant perscrutanda esse Christi-
anorum dogmata, & cum aliis aliorum Se-
ctatorum institutis comparanda : sed quem-
admodum Persæ Nestorii doctrinam, ita &
hi prava Jacobi dogmata sine ulla disqui-
sitione probabant.

(a) In more positum erat primis Ecclesiæ temporibus, ut propriis suis manibus panem conficerent, præberentque ita vescentem sacerdoti, qui pro se sacrificium offerri volebant; cui consuetudini parvisse vel Imperatores ipsos patet exemplo. Valentis. Greg. Naz. P. 350. 351.

(b) Hinc liquet præfatis temporibus, adhiberi consuevisse calice ligneo.

(c) In greco textu legitur δὲ μὲν τι, sed legendo putō δῶρον τι, ut sequenti petitioni congruat.

(d) Horum caput Jacobus quidam Syrius monachus, Severi discipulus, qui Eutychanorum errores per Mesopotamiam, & Armeniam prædicavit. Demest. Cypre. tom. 2. Anti. Bibl. FR p. 202. Bibl. Orient. p. 649.

ANNO.
CHRISTI
451.

S. CYRILLI, (a) PAULI EMESSENI EUSTATHII ANTIOCH.

Aliorumque luculentissima de Christo testimonia, nunc primum edita, studio, & opera.

ANNO
CHRISTI
451.

ANTONII BONGIOVANNI

Cum interpretatione, & notis ejusdem.

ARGUMENTUM.

O bijciunt præterea Eutychiani vocabulum hoc duarum in Christo naturarum novum esse, & nusquam nec in sacris literis, nec a sanctis patribus usurpatum; quod ut refellat Leontius, in medium affert plura veterum patrum oracula, qui primis ecclesiæ sæculis floruerunt, ex iis operibus decerpta, quæ jamdiu perierunt. Hæc duntaxat in lucem proferre placuit, omisissis iis, quæ ex editis Chrysostomi, Basilii, Cyrilli, aliorumque operibus proferuntur. Quanti porro facienda sint fragmenta, hæc quæ domus, nemo ad eo peregrinus est in theologica, & ecclesiastica provincia, qui non videat. Prodeat ergo primum.

Κ Τ Ρ Ι Α Λ Ο Τ

Ε'ς τῆς ἐρμηνείας τῆς πρὸς Ε'βραίους
δευτέρου τόμου.

Ζητήσαντες ἀλλήλους ἀπορίητος τὴν καὶ ὑπὲρ τῶν Θεότητος, καὶ ἀνθρώπων, καὶ διαφορῶν μὲν αἱ φύσεις ὁμολογούμενας, πλὴν εἰς τὴν καὶ μὴν αὐτῶν ἀμφοῖν ἑνὸς.

ΤΟΤ ΑΙΤΟΤ

Ε'ς τῆς αὐτῆς Τόμου τ'

Εἰ γὰρ καὶ νοῦνται διαφορῶν, καὶ ἀλλή-
λαι ἀνισοὶ τῶν εἰς ἐνότητα συνδεδραμμένων
αἱ φύσεις, σαφὲς δὲ λέγω, ὅτι Θεὸς ἄλλ'
ἐν εἰς τὴν καὶ μὴν αὐτῶν ἀμφοῖν ἑνὸς ἀλη-
θῆς.

ΤΟΤ ΑΙΤΟΤ

Ε'ς τῆς ἐρμηνείας τῆς πρὸς Ε'βραίους
ἐπιστολῆς.

Νοσημένους ὃ μᾶλλον, καὶ διαρχίας ἡ ἐκα-
τέρως ἐν τῇ τῆς ἰδίας φύσεως ὅροι πεπράχ-
θαι τὴν ἑνωσιν· καὶ πάλιν ἐν ἀνάγκῃ τι-
να τὴν εἰς ἄλληλα τῶν φύσεων πεπράχθαι
Φαμίν· μὴ οὖν δὲ μᾶλλον ἐκατέρως τὸτο,
ἢ περὶ ἐξίν, ἡνωθῆναι σαφὲς νομίζω τὸν λόγον.

CYRILLI

Ex Tomo II Interpretationis ep. ad
Hebræos.

D ivinitus & Humanitas sibi invicem copulatæ sunt arcano quodam modo, & supra quam mente concipi potest; quæ proculdubio duæ diversæ naturæ sunt, unus tamen, & solus Filius ex utraque componitur.

EJUSDEM

Ex ejusdem expositionis Tomo (b). VI.

D Et si diversæ, & ab se invicem differentes, intelligantur eorum, quæ in unum convenerunt, Naturæ, & Carnis scilicet. & Dei; unus tamen, & solus ex utraque Filius vere subsistit.

EJUSDEM

(c) Ex expositione in Epistolam ad Hebræos.

Asserimus factam in Christo conjunctionem, utraque Natura in suo statu manente, & intellecta. Et rursum: Dicimus nullam factam fuisse naturarum confusionem, nec unam in aliam fuisse conversam, sed utraque ita, ut erat, manente, carni Verbum copulatum intelligimus.

Ejus-

(a) Fragmenta hæc cum iis, quæ affert auctor synodici apud Balasium, & Leontius noster in suo contra Eutychetem edito opere T. IX. Bibl. EE possent in nova Cyrilli operum editione honestum aliquem sibi locum vindicare.

(b) Hinc liquet hoc Cyrilli opus fuisse saltem in libros VI distributum, quanquam librum Auntaxat II. memortur a Facundo XI. 7. Theodoro lib. 6. titi πατήρ αὐτῶν ἄλλος.

(c) Vide infra præclarum aliud excerptum ex eadem interpretatione.

ΤΟΤ ΑΤΤΟΤ

Εκ τῆς βίβλου τῶν χρήσεων.

Καὶ οἱ μὲν μίαν φύσιν πρὸς ἀνδρείαν τῆς προσληφθείσης ἐξ ἡμῶν τῷ Θεῷ Λόγῳ τελείας ἀνθρωπότητος· ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἡλίων ἐκδιδάσκουσιν· οἱ δὲ δύο ὑποστάσεις, ἡγαυὴν φύσιν, κατὰ διαίρεσιν, καὶ χωρισμὸν ἐκπαίδευσαν· ἄλλ' ὃ κατ' ἑνωσιν τὴν κατ' ἑστίαν, ὡς τοῖς ἀγίοις δοκᾷ Πατέραςιν, ὡς ἑκατέρωθεν αὐτὴς τῆς ἀληθείας διαμαρτυρῶν.

ΤΟΤ ΑΤΤΟΤ

Εκ τῆς πρὸς Ἰῶαν ἐπίσκοπον Ρώμης ἐπιστολῆς.

Εἴ γὰρ ὅτε ἐλέγχουμαι πεφρονηκώς ἔτερον τι πώποτε παρὰ τὸ δοῦν τῇ ἀληθείᾳ, ὅτε πατήτην εἰρηνικῶς ποτε τὴν Θεὸν τῷ Λόγῳ φύσιν· καὶ μετὰ βραχὺ· οἶδα δὲ καὶ ἀπαθῆ τὴν τῷ Θεῷ φύσιν, καὶ ἀτρέπτου, καὶ ἀναλλοιώτου καὶ τῇ τῆς ἀνθρωπότητος φύσει, καὶ ἑνῇ ἐν ἀμφοῖν τῶν Χριστῶν.

ΘΕΟΔΟΤΟΤ ΕΠΙΣΚΟΠΟΤ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Εκ τῆς κατὰ Συνεσιῶν.

Ἰστοῦται ὅτι ἡμεῖς τὸν Χριστὸν δύο φύσεις ὁμολογῶντες, ἑκατέρωθεν μὲν φύσει τὰ πρόσωπα νόμεναι· ἄλλὰ πάντα κατ' ἑνὸς πρόσωπου τῆς οὐκ κατηγορεύοντες.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

EJUSDEM

Ex Libro Auctoritatum.

Alii docent unam Dei Verbi Naturam ad tollendam, evertendamque illam humanam, quam ex nostra specie pro communi omnium salute Verbum assumpsit: alii tradunt duas in Christo Hypostases, scilicet naturas ab se invicem substantia distinctas, & sejunctas, non autem conjunctione naturali sibi copulatas, ut sanctis Patribus videtur.

(a) EJUSDEM

B Ex epistola ad Iustum episcopum Romæ.

Ego profecto neque cogitavi quidquam contra verum dogma; nec unquam dixi divinam Verbi naturam pati posse. Et paulo post: novi Dei naturam impassibilem esse, & incorruptam, & immutabilem vel in ipsamet humana natura, & unum in utraque, & ex utraque Christum confitemur.

(b) THEODOTI EPISCOPI ANTIOCH.

Ex (c) Libro contra (d) Synusistas.

Sciant omnes nos, quum Christum duabus naturis constatum asserimus, tribuere unicuique, quod ei convenit, & omnia de una eademque persona prædicare.

L I

PAU.

(a) In editis D. Cyrilli epistolis nulla hoc nomine inscripta legitur. Et sane D. Cyrilli tempore sedem Romanam tenuit Cælestinus, post Cælestinum Sixtus III. post Sixtum Leo, sub cuius pontificatu Cyrillus e vita migravit. Quis ergo fuit ille Iustus episcopus Romæ, cui Cyrillus scripsisse dicitur? id eruditius considerandum relinquo.

(b) Theodotus Antiochæ episcopus vir integritate morum, atque doctrina præstantissimus, qui concilio Ephesino contra Nestorium interfuit, a quo se nunquam fuisse reprehensum gloriatur Theodoretus ep. 119. ad S. Leonem, idque sibi magno adjumento fore putavit, ut ab exilio revocaretur.

(c) Nulla quod ego sciam, hujus operis mentio apud scriptores ecclesiasticos. Memorantur autem Theodoti epistula synodice in conc. Hierosolym cui Theodotus præfuisse dicitur. Labbei Tom. II. nec non tres in conc. Eph. homiliae, una contra Nestorium, duæ in Natalem Salvatoris nostri.

(d) Synusistas memorat Chrysostomus epistola ad Cæsarium T. III. p. 743. ad quem locum notatur hoc nomine appellari Apollinaristas. Cujus denominationis causam aperit Greg. Nazian. Orat. 46. p. 71. διαβεβαιῶται πρὶν τῷ κατελθεῖν αὐτοὶ οὐκ ἀνθρώπου εἶναι, καὶ κατελθεῖν ἰδίαν ἐκ γούμφου σαρκὸς ἐκείνου, ἢ ἐν τοῖς ἑρπείοις ἔχον ἐτύγχανε, προζινοῦν τινα καὶ συνεστιομένῳ. Affirmabat eum, antequam descendisset filium hominis fuisse, & descendisse carnem propriam adducens rem, illam, quam in coelis habebat, ante saecula sua substantia conjunctam.

ANNO
CHRISTI
451.

ΠΑΤΑΟΙ ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ ΕΜΕΣΗΣ

Ε'κ τῶ ῥηθέντος ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐκκλησίᾳ λόγῳ ὑπὸ αὐτοῦ, πατριάρχῃ Κυρίλλῳ πατριάρχῃ, ὃν ἐνδύμησε, καὶ ἀπεδέξατο, καὶ ἐνεκωμίασεν ἐνθὺς ἐπαπὼν καὶ αὐτὸς λόγον, ἐν ᾧ φησιν, ἡντλησάμεν ἡμῖν ὕδωρ.

Οἱ καὶ τὸν Ἰωάννην δύο φύσεις κηρύττοντα, καὶ ἕνα υἱὸν, ἕτερον σκηνῇ, καὶ ἕτερον τὸ σκηνῶν, ἕτερον ναδὲ, καὶ ἕτερον ὁ νοικῶν Θεός. πρότερον τῷ λεγομένῳ. ἐκ εἰπεν ἕτερον, καὶ ἕτερον, ὡς ἐπὶ δύο προσώπων, ἢ Χριστῶν, ἢ δύο υἱῶν· ἀλλ' ἕτερον, καὶ ἕτερον, ὡς ἐπὶ δύο φύσεων.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ε'κ τῆς ἐρμηνείας τῆς ἐκ ψαλμῶ.

Ἐξαπέσταλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ ῥηθῶν ἐκ γυναικὸς, ὃ ῥηθόμενος, ἀλλὰ ῥηθόμενος μοναδικὸν γὰρ τὸ πρόσωπον· ἐκ εἰπόν μοναδικὴν τὴν φύσιν· ἄπαγε μὴ γένωτο· ἐδὲ τὴν αὐτὴν οὐσίαν σαρκὸς, καὶ Θεότητος· ἀλλ' εἶπον ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, δι' οὗ τὰ πάντα ἐν.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΥΣΣΕΝΣ

Πρὸς Φίλιππον μονάζοντα περὶ τῆς τῶν Ἀρειανῶν ἀντιθέσεως, ἥς ἡ ἀρχὴ, ἢ κακία ῥηθμένη ἐστὶ ψυχῆς.

Καὶ γὰρ ἀρήτω, καὶ ἀφάστω ἐνόστα τὰ συνυμφοτέρα ἐν, ἀλλ' οὐ τῇ φύσει· διὰ τὸ ἀσύγχυτον φημι· ἕτερον γὰρ τὸ τοῦτον παρὰ τὸ σῶμα· ἐπέσταντο γὰρ· ὁ τοῖνον Χριστὸς δύο ὑπάρχων φύσει, καὶ ἐν αὐταῖς ἀληθῶς γνωρίζομεν, μοναδικὸν πρόσωπον ἀσύγχυτον ὅμως.

A PAULI EPISCOPI EMESENI

Ex (a) oratione ab ipso habita in Alexandrinorum ecclesia, praesente patriarcha Cyrillo, cui Cyrillus ipse plaussit, eam valde probans, summisque laudibus efferens, adiecitq. statim & ipse suam, in qua ait, haufimus vobis aquam.

Vide & Johannem duas de Christo naturas praedicantem, & unum filium. Aliud est tabernaculum, aliud, quod tabernaculum ipsum inhabitat; aliud templum, & aliud templum ipsum inhabitans, Deus scilicet.

Dictum perpende. Non dixit alius, & alius, tanquam de duabus Personis, vel duobus Christis, vel Filiis, sed aliud, & aliud, tanquam de duabus naturis.

EUSTATHII ANTIOCH. EPISCOPI

Ex (b) interpretatione in psalmum XV.

Misit Dominus Filium suum genitum ex Muliere. Non genitos ait, sed genitum. Unica enim est persona. Non dixi unicam naturam (absit enim, ut hoc dicamus) neque unam eandemque esse substantiam carnis, & divinitatis, sed unum dixi Dominum Jesum Christum, per quem omnia facta sunt.

GREGORII NYSSENI AD PHILIPPUM MONACHUM.

De (c) Arianorum objectione, cujus initium: anima vitium est.

Et si enim ineffabili, & arcana conjunctione utraque sint unum, non tamen unum sunt natura, propterea quia nulla in iis confusio contigit. Aliud enim est divinitas, aliud corpus. Hoc enim assumptum est, & prorsus adventitium. Christus ergo duas naturas continet, & in hisce vere subsistere dignoscitur. Unam tamen praefert personam sine ulla confusione subsistentem.

EJUS.

(a) Ex hac eadem orat. prodit excerptum in edito Leontii opere contra Eutych. T. IX. Bib. PP.
(b) Ex Eustathii commentariis in aliquot psalmos protulit excerpta quaedam cl. vir Jo. Alb. Fabricius B. bl. Graec. T. VIII. p. 184.
(c) Scriptum ergo Nyssenus, si Leontio fides habenda, adversus Arianos, quod opus non amplius extare norunt crediti.

ANNO
CHRISTI
451.

ANNO
CHRISTI
451.

ΤΟΥ ΑΤΤΟΥ

A

Ἐκ τῶν πρὸς αὐτός.

Εἰ γὰρ καὶ ἐν δύο φύσεσι νοῦται, καὶ
ἔστιν ὁ Χριστὸς, ἀλλ' ἓνα ἱσμεν ὕιον.

ΚΥΡΙΑΛΟΤ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ἐκ τῆς ἀς τὸ, ἐγὼ πορεύομαι πρὸς τὸν
πατέρα μου.

Φαίνεται δὲ τὴν διάγνωσιν τῶν φύσεων
ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν λεγομένων.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ

Ἐκ τῆς πρὸς τὴν ὁχλὸν διαλέξεως.

Ὁ μίαν ἐκ δύο κατασκευάζων φύσιν, κρᾶ-
σιν, καὶ σύγχυσιν πάντως ἀτάχα.

Καὶ μετὰ βραχέως.

Δύο ἐπὶ τῷ Χριστῷ ὁμολογούμεναι φύσεις ἡ-
νωμέναι ἀρρήτῳ ἐνώσει, καὶ μηδαμῶς ἀλλή-
λων χωριζόμεναι, ἡ συγχυόμεναι, δηλονότι
τὸ ἐκάστη πρέποντ' ἰδιώματ', νομίζου-
μεν καὶ σωζόμεναι, ἃ καὶ ἓνα οἰκουμενικὸν Χριστὸν
ἕκτον μονοφυσίαν· τὰ γὰρ συνμεικτέραν ἓνα ἀπε-
τέλεσεν ἡμῖν Χριστὸν, καὶ ἓ μίαν φύσιν.

ΤΟΥ ΑΤΤΟΥ

Ἐκ τῆς πρὸς Φιλοπόπου.

Κἄν δύο ἐπιστάμεθα ἐν Χριστῷ φύσεις, οὐ-
δαμῶν μὴ δύο εἶναι υἱὸς, ἀλλ' ἓνα ὁμοιον
τῷ πατρὶ κατὰ τὸ ἄωρον· ὅμοιον τῇ μη-
τρὶ, κατὰ τὸ ὁρατὸν.

EJUSDEM

Ex libris contra eosdem.

Etiā si Christus in duabus naturis con-
cipiatur, & in iis vere subsistat; unum ta-
men Filium eum esse novimus, atque con-
fitemur.

CYRILLI HIEROSOLYMITANI

In dictum illud : ego vado ad Patrem
meum.

Patere (ait S. Pater) discrimen natura-
rum ex eorum diversitate, quæ de illis præ-
dicantur.

S. AMBROSII

Ex (a) disputatione ad turbas.

Qui naturam unam ex duabus compo-
sitam adfruit, profecto commixtionem & con-
fusionem inducit.

Et paulo post.

Confitemur duas in Christo naturas, sibi
invicem ineffabili modo conjunctas, & ne-
gamus unam ab alia secerni, vel unamcum
alia confundi. Quia videlicet sua cuicque
manet integra proprietas, ut mente concip-
itur, etiā si unum Christum, Filium uni-
genitum in utraque subsistere probe sciamus.
Nam utraque nobis confecit unum Chri-
stum, non unam naturam.

EJUSDEM

Ex (b) epistola ad Philoponos.

Etiā si duas in Christo naturas esse cer-
to sciamus, tamen haud esse duos filios in-
telligimus, sed unum duntaxat similem Patri
secundum invisibilem substantiam, similem
matri secundum substantiam visibilem.

SE-

(a) Nullum Ambrosii opus hoc titulo perscriptum occurrit in luculentissima Parisiensi edi-
tione. Utrum autem excerptum hoc, & subsequentes depromptum fuerit ex aliquo Ambrosii ope-
re edito sub diverso titulo, videant Eruditi. Mihi profectum tantum otii non suppetit, ut hu-
jus rei gratia omnia Ambrosii opera percurrere possim.

ANNO
CHRISTI
451.

SEVERI PATRIARCHÆ ANTIOCHENI SENTENTIÆ,

ANNO
CHRISTI
451.

Ex interpretatione

ANTONII BONGIOVANNI

Cum notis ejusdem.

ARGUMENTUM.

Affert deinde Leontius plura Severi Eutychianorum patris testimonio, quibus cum sibi contradicere ostendit, atque ita adversarios suis ipsorum armis configit. Deprompta vero sunt hæc testimonia ex iis operibus quæ jamdiu cum auctore suo periculantur. Prodeat ergo primum.

ΣΕΒΗΡΟΤ ΤΟΤ ΑΙΡΕΤΙΚΟΤ
ΤΟΤ ΜΙΣΟΦΥΣΙΤΟΤ

B (a) SEVERUS HÆRETICUS
MISOPHYSITA

Ταῖς ἑαλίαι καὶ Ἀμβροσίαι χρήσιν ἕτοιμα
ἐπιλέγονται.

*Auctoritatibus Julii, & Ambrosii
hoc subdit.*

Ὁ δὲ καὶ τὰ ἴδια γινώσκων, καὶ τὴν
ἑωσιν φυλάττων, ἕτε τὰς φύσεις ψεύ-
δεται, ἕτε τὴν ἑωσιν ἀγνοῖται.

QUI proprietates agnoscit, quique con-
junctionem diligenter observat; is ne-
que naturas inficiabitur, nec ipsarum
copulam ignorabit.

ΤΟΤ ΑΙΤΟΤ

EJUSDEM

Ἐκ τῶν κατὰ τὴν γραμματικὴν.

(b) Severi ex libris contra Grammaticum.

Δύο τὰς φύσεις ἐν τῷ Χριστῷ νομῶμεν. τὴν
μὲν κτιστὴν, τὴν δὲ ἄκτιστον. ἀλλ' οὐδὲς ἐ-
γράψατο τὴν ἐν Χαλκηδὼνι Σύνοδον τὴν ἄλο-
γον ταύτῃ γραφὴν, τί δήποτε δύο φύσεις
ἀνθρώπων περὶ τῆς τῆς Ἐμμανὴλ ἐνώσεως
διαλαμβάνοντες. αὐτοὶς ταύτῃ ἐσῆλθε τὴν
κατηγορίαν, ἀλλ' ἐκείνῃ μάλα δικαίως, τί
δήποτε μὴ ἀκολούθησαντες τῷ ἁγίῳ Κυρίλλῳ
ἐκ αὐτοῦ φύσεων ἕως εἶναι τὸν Χρι-
στὸν. οὐ παυσόμεθα λέγοντες, ὡς δεξιᾶται
τὴν ἐν Χαλκηδὼνι Σύνοδον, ἢ τὸν τέμνου
Λεόντιον, τὴν κατὰ ὑπόστασιν ἑωσιν ὁμολο-
γῶντας, ἢ τὴν ἐν Οὐσιῇ, ἢ ἐξ ἀμφοῖν
ἑνα Χριστόν, ἢ μίαν φύσιν τῷ Θεῷ Λόγῳ
σεσαρκωμένῃ. καὶ τότε γνωσόμεθα, ὡς κα-
τὰ τὸν σοφώτατον Κυρίλλον, θεωρεῖται μὴ
ἀνακρίνοντας τὴν ἐσιώδη διαφορὰν τῶν συν-
ερχέντων ἀπὸρρήτως ἐς ἐν Ἰησοῦ, καὶ ὡς
ἑτέρα ἢ τῷ Λόγῳ φύσις, καὶ ἑτέρα ἢ τῇ
σαρκί. καὶ ὡς αὐτοὶ τὰ ἀλλήλοις συνεν-
νεύμενα κατὰ τὴν τῇ διείδει δὲ ἐ-
δαμῶς.

Duas in Christo naturas concipimus,
unam creatam, alteram increatam. Nemo
vero concilio Chalcedonensi ridiculum hoc
crimen objecit, quod in Emmanuele duas
naturas affuerit; nemo unus, inquam,
hoc objecit, sed illud potius ei vitio ver-
tendum putavit, quod concilii patres ex
duabus naturis Christum compositum, Cy-
rillum secuti, minime docuerint. Nos au-
tem instare nunquam cessabimus. Ostendat
aliquis synodum Chalcedonensem aut Leo-
nem in suis libris confiteri vel *Hypostati-*
cam unionem, vel naturalem conjunctionem,
vel ex duabus naturis unum Christum, vel
Dei verbi naturam unam *incarnatam*; id
inquam, ostendat, Et tum una cum sapien-
tissimo Cyrillo dicemus eos mente sola de-
prehendere discrimen, quod inter illa duo,
quæ ineffabili modo conjuncta sunt, inter-
cedit, atque discernere utrumque in unum
convenisse, & aliam esse naturam verbi,
& aliam naturam carnis, quæ sibi invicem
copulata, & conjuncta duo manere mente
percipient, etiam si re ipsa minime disjun-
gantur.

LE.

(a) Quomodo Leonti, auctoritatem hanc Severo nunc tribuis, qui in contra Nestorian. es
Eutych. libris eam Julii esse dicis? quomodo item lib. de scitis eam non Julio, neque Severo
tribuis, sed Timotheo Apollinari? &

(b) Severi contra Jo. Grammaticum mentio fit in catena ad Cantica S. Scripturæ, & in actis
concilii Later. an. 1549 Tom. VI. Lab. p. 308. Johannis item Apologia concilii Chalced. memora-
tur in Anastasii Rodoci p. 90. & 46.

ANNO.
CHRISTE
451.

A

LEONTIUS.

ANNO
CHRISTE
451.

Καὶ τοι γε ὁ ταῦτα λέγων, ἐν τῇ ἐκδή-
σει τῆς πίστεως αὐτῇ πρὸς Νηφάλιον ὁ ἀν-
τὶς φησι, τὸ λέγειν δύο φύσεις ἐπὶ Χριστοῦ,
πάσης κατηγορίας ἐπιμέσους, ἃ καὶ ὑπὸ πλεόν-
των πατέρων εἰρηται· καὶ μεθ' ἑτέρα, καὶ
μὴ εἰπῆς ὡς τῇ λέξει τῶν δύο φύσεων τι-
νες τῶν πατέρων ἐχρήσαντο· ἐχρήσαντο γὰρ
ἀδιαβλήτως ὡς περ εἰποῦν· κατὰ δὲ τὸ Χρο-
νὸν τῷ ἁγίῳ Κυρίλλῳ τῆς πόσε τῶν Νεστο-
ρίῳ κεινοφρονῶν τὰς ἐκκλησίας ἐπιτεταμένους,
ἐπὶ πλεόν ἢ λέξει ἀπεδοκιμάσθη.

Ὡς ἐν, ὡ ἐπὶ, καὶ τέλος ἀδοκίμη-
ται ἐπὶ πλεόν μετὰ Νεστορίῳ· πῶς ἐν ἀδια-
βλήτως ἐχρήσαντο αὐτῇ; εἴτα δὲ ἃ διαβέ-
βληται, καὶ ἀπεδοκιμάσθη κατὰ Νεστορίῳ,
πῶς οὐ κατὰ τὸδε γράσσεται τίς, ἢ κατη-
γορίᾳ τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδῳ μετὰ Νεστο-
ρίῳ ἔσσης· ἀλλὰ διότι καὶ ἐν αὐτοῖς λέ-
γει καὶ τὴν κατ' ὑπόστασιν ἑνωσιν Χριστοῦ·
ὅτι δὲ λέγει τάδε, τίς ἀμφιβάλλει; ἃ γὰρ
ἡ συνόδος ψυχιστικῶς φησὶν ἄνω, τὰς τοῦ
μακαρίου Κυρίλλου τῷ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐκκλη-
σίας ἡγουμένῳ ποιμένῳ συνοδικῶς ἐπιστολάς
πρὸς Νεστορίῳ, καὶ πρὸς τὰς τῆς ἀνατολῆς
δεχόμεθα, ἀμειβόμενος ὡς ἐλεγχὸν τῆς
Νεστορίῳ φρενοβλαβείας, ἐν αἷς ἐπιστολαῖς καὶ
τὴν φυσικὴν, καὶ τὴν κατ' ὑπόστασιν ἑνωσιν
ἔφη ὁ πατήρ· πῶς ἔχῃ τὰ αὐτὰ ὁμολογῆ,
ἃ συμφωνεῖ, καὶ ἃ ἀποδέχεται ἐν τοῖς δεῖ-
ξιμῶν ἢ προλεγόντων τῶν καὶ συλλεγόντων τὸ
ἐν αὐτοῖς φύσεων εἶναι τοῦ Κυρίου, μετὰ τῶν
καὶ ἐν αὐτοῖς φύσεων εἶναι, καὶ λεγόντων ὅτι
τὴν συνόδον, καὶ πᾶσαν φύσιν, καὶ ἄγγε-
λον ἐξ ὕδατος, ἃ καὶ ἔσσης ἐφρόνουν, ἀνατεμα-
τιζόντων, διὰ τὴν μὴ καταδέχονται αὐτοὶ τῶν
δὲ; συνομολογεῖν λέγοντες καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς
μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς συν ἡμῶν, καὶ Σεβήρον, καὶ
Διδόσκορον, καὶ τὰς μετ' αὐτῶν, ἃ καὶ ἔσσης
ἐφρόνουν, ἀνατεματίζαν αἰρέσεων· Φλαβιανὸν
τε τῶν μακαρίων τῆς ἐκτέσεως ἐχθρῶν, καὶ
ἡμῶν ὅτι φύσιν τῷ Θεῷ Λόγῳ σεσαρκωμέ-
νην μὲντοι, καὶ ἐνανθρωπήσαντα λέγειν ἃ
παραιτέμεθα, ὅτι τὸν ἐξ ἀμοιβῶν εἶναι
Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· καὶ τοῦτο τῆς
συνόδου ποτινωμένης, πῶς ἔχῃ κατὰ πάντα
τάδε τῶν συνθεγγεται ἡ συνόδος; Λέων
δὲ ὁ θαυμαστός· μὴ κυρώσει, καὶ συνόψιν
πάντα τάδε κατὰ Νεστορίῳ ἀρνημένα ἐν
τῇ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ ὑπὸ τῶν μακαρίων Κυ-
ρίλλῳ ἐπισφραγίζεται, καὶ κυροῖ λέγων· τὰ

Quamquam qui hæc dicit, idem in sua
ad (a) Nephaliū fidei formula testatur
esse absurdum omnium maximum duas de
Christo naturas prædicare, quamvis id a
plerisque sanctis patribus assertum fuerit.
Et post hæc: ne dicas, inquit, nonnullos pa-
tres hoc verbo duarum naturarum effectus;
nam tum eo vocabulo uti eis impune licuit,
ut jam diximus, non item & D. Cyrilli
tempore, quo, dum per ecclesias Nestoriana
lucet grassabatur, ea vox magis magisque
rejecta fuit.

Si ita est, infanc, rejecta ergo jam an-
teea fuit, & multo magis post Nestorium.
Quod quum ita sit; quomodo ergo patribus
illis ea voce uti licuit? Præterea si voca-
bulum illud rejectum fuit in iudicio contra
Nestorium, cur nemo coetum Chalcedo-
nensem Nestorio posteriorem de hoc ipso,
quo is usus est, redarguit? sed id
unum ei vitio vertit, quod e naturis dua-
bus minime compositum Christum asserat,
nec eam in una subsistentia conjunctio-
nem profiteatur. Quod autem hoc dicat &
sacra synodus, quis dubitat? si enim illa
suis ferendis decretis ita loquitur: Suscipi-
mus D. Cyrilli, qui ecclesie Alexandrinæ
præfuit, contra Nestorium, & Orientales
episcopos synodales epistolās, quæ Nestorium
ipsum suæ dementiæ clare convincunt. Qui-
bus in epistolis Sanctus Pater naturalem
conjunctiōnem in una eademque subsisten-
tia confiteatur; quomodo synodus ipsa non
est in eadem sententia, ac ille, quicum
omnino consentit, & quem hac in re ma-
xime probat, amplectiturque? Quomodo
nos uno ore fateamur, prædicemus-
que Christum Dominum ex duabus naturis
esse compositum, eundemque simul in dua-
bus iisdem naturis subsistentem; quomque
asseramus, & conjunctiōnem, & naturam
utramque, parati, vel Angelum ipsum coe-
lo descendentem, nisi idem crederet, execra-
ri; cur eadem & ipsi non credunt, profiteantur-
que nobiscum Christum cum ex duabus naturis
compositum, tum in hilce subsistere? Cur &
Severum, & Dioscorum, eorumque secta-
tores aliter sentientes non damnant, atque
proscribunt? Et cum felicis memoriæ Fla-
vianus in sua Fidei expositione dicat,
Unam Dei Verbi Naturam incarnatam, eam-
demque humanitatem assumpsisse prædicare non
dubitamus, propterea quia ex duabus natu-
ris unus Dominus noster Jesus Christus com-
ponitur; quomque sacra synodus eadem
hæc veneretur: quomodo non idem in his
omnibus & ipsa cum Flaviano sentit? D.
autem Leo sententia, & decreto suo con-
firmat, rataque habet omnia, quæ in Con-
cilio Ephesino contra Nestorium a D. Cy-
rillo prolata fuerunt. Firma mancant, inquit,
M m po-

Conciliar. Supplem. Tomo VI.

(s) Memorat hoc opus Anastasius in Hodego, nec non Evagrius III, 33.

ANNO
CHRISTI
451.

μὲν τοι γε τῆς πρότερον ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ, ἥς τινος ὁ τῆς δοῦς μνήμη Κύριλλος τότε προήδρυνεν κατὰ Νεστορίου ἰδικῶς πραχθέντα· διαμυημένους, μὴ πως ἡ τότε καταδικασθῇ ὅσα δυστέβια δι' αὐτὸ τὸ κατ' ὅσον τὴν αὐτὴν ἀπατήσῃ· ὅτι περ Εὐτυχῆς δι' αὐτὸς ἀναθεματισθὲς καταβέβληται· ἡ καὶ θαρσύνῃ γὰρ τῆς πίστεως, καὶ διδασκαλίας, ἣν τῷ αὐτῷ πνεύματι κηρύττομεν, ὥστε οἱ ἄγιοι πατέρες ἡμῶν, καὶ τὴν Νεστορίῳ, καὶ τὴν Εὐτυχῆς μετὰ τῶν ἡγούμενων αὐτῶν ἐπίσης καταδικάζει, καὶ δι' αὐτὸ καὶ κακοδοξίας· ἀνυστέον ἡ ἐπὶ τῷ λέγοντι, ὅτι καὶ πάλιν τῶν πατέρων ἀδιαβλήτῳ· ἐχρήσαντο Φωνῇ, τῇ ἐν ἑαυτοῖς ἐπὶ Χριστῷ, καὶ ὅτι οὐχ ὡς λέγουσιν τὸ ἐν ἑαυτοῖς γράσθαι τὴν συνόδον, ἀλλ' ὡς τὸ ἐκ δύο μὴ ἀπέστη, καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ φησὶν· ἔτι οὐδὲν γὰρ πῶς λαθὼν ἑαυτὸν, ὥστε ἐν ὑπὸν λαλῶν, ἐν τοῖς αὐτοῖς συγγράμμασι πάλιν φησὶ· νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν ταῖς βίβλοις τῶν πατέρων σρεοῦμαι, ὅταν τι νὰ μέχρι καὶ οὖν τῶν πατέρων εὐρεῖν ἐδύνῃ· ἡ γὰρ, φύσις ἐπὶ Χριστῷ διδασκνται, καὶ ὅτι οἱ ἐν Χαλκηδὼν συνελθόντες ἔδοξαν, καὶ ἐν διόσῳ αὐτὸν ἀπεφώνωντο φύσει· Ταῦτά γε, ἃ μὴ τῇ τῆς ὑποθέσεως τῇ ζητημένῳ περὶ τὸ εὐλόγιον ἀρχὴ τὴν ἀκροατὴν, ἢ ὡς ἀμετρον ἐκχύσει γέλωτα, ἀποστὰς αὐτὸν αὐτοῦ ἀμνησάντων, ἡ ἀταλοφρόνως, ἡ θελήσει οὐκ οἶδα πῶς λέγειν ἀντικαταρτάσονται· καὶ ἡμῖν μὲν σκοπὸς ἦν ἡν, ὡς ὁ κύριος· μέρτες, ἀνδρὲς ὁμοῦς ἄγνοιαν ἀναδίδεν, ἡ θαρσύνεται λόγων ἀλλοτρίων ἐτέροις ἀμνησίων· ἀλλ' ἐπὶ τῷ μὲν κατ' αὐτὸν δόγμα καίνηται· ὁ ἡ φερμὸς ἀντισημαίνονται· τὰς τῷ δόγματι, αὐτὸς ὅτι ἐξ ὅσῳ πανεκκλησίῳ συνέστη κατακρίθη· ἀλλὰ καὶ ἡ βασιλικὴ, καὶ ἱερατικὴ ἐκβλήθηται τῷ ὅσῳ τῆς Ἀντιοχείας, ἀναγκαῖον παρῆναι τὴν ποιότητα τῷ ἀνδρὶ, μὴ πᾶσι ἐκ τῆς τινος περὶ αὐτὸ πατρικτικῆς τῷ ὅσῳ προλήψεως ἐνδὲς ταῖς ἐκείνης διδασκαλίας ἀβλαβέως οἱ νηπιώτεροι κατασφύροντο· ἔστι γὰρ τοῖς δεῖν ἄνθρωποι καὶ ἐν ἄλλοις τοῖς ὑποπεταγμένοις αὐτῷ συγγράμμασι θεωρούμενοι, καὶ σύμφωνοι, ὡς εἰπὼν, τὴν ἀσυνφώνίαν αὐτῶν γινώσκων.

Concilii Ephesini [cui felici recordationis Cyrillus praefuit] contra Nestorium acta, ne forte tum damnata impietas per hoc ipsum ullo modo se decipiat. Quandoquidem Eutyches iure ac merito a Christi fidelium communitate expulsus est, & ab sede sua defestus. Nam pura Fides, & ea simplicissima disciplina (quam nos eo, quo Sancti Patres, animo & affectu predicamus) eadem sententia damnat prava Nestorii, & Eutychetis, eorumque sectatorum dogmata, omniumque istorum nefariam sententiam isdem telis configit. Sed redeamus iterum ad eum, qui fatetur plures Sanctos Patres dixisse. Christum duabus in naturis subsistere; concilium vero Chalcedonense non ideo reprehendi, quod id ipsum dixerit, sed quia Christum eundem ex duabus compositum haud affirmavit, & reliqua, quae ipse debilaterat. Veramenimvero is, nescio quomodo sumet ipsius oblitus, & quasi somniando alibi suis in libris ita loquitur: Ego dies nocteque revolvens Sanctorum Patrum volumina, neminem adhuc invenire potui, qui duos in se Christo naturas affirmaret, qui iudicaret Concilium Chalcedonense Patres, qui & in duabus naturis eum subsistere pronuntiant. Haec, nisi sanctitatis argumens, de quo agitur, reverentiam auditoribus incurreret, nonne risum atque cachinnum eis moverent? Etenim sui quodammodo oblitus, ut aiebam vel mentis imbecillitate, vel ita Deo permittente (quo enim verbo utar nescio) libimur ipsi turpiter contradicere. Porro nobis propositum non erat (testor Deum) homini eadem, qua nos, imbecillitate praedito exprobrare ignorantiam, nec ipsius inconstantiam sermonis apud alios decantare; sed adversus ejus dogma duntaxat sermo nobis susceptus est. Cui dogmati quum is mordicus haereret; quumque se iudicio Universalis Concilii committere nollit, atque propterea regalibus decretis, & Ecclesiastica sententia fuerit ab Sede Antiochena dejectus; peccasse fuit accurate describere ingenium atque indolem huiusce viri, ne forte simpliciore homines ejus celebritate, & fama de eo concepta deciperentur, exciperentque nulla praemissa disquisitione, qualemcumque ipsius doctrinam. Talis enim vir ille deprehenditur & in ahis, quae subjiciuntur, ejus operibus; ubi constans, ut ita dicam, inconstantia semper occurrit.

ANNO
CHRISTI
451.

ΤΟΥ ΑΤΤΟΥ

Εἰς τὴν κατὰ τὸ γραμματικὸν λόγον τρίτην, κεφ. β'. ἡ ιγ'.

Ἀλλὰ λέγεις, ὡς οὐκ ἀρῆται ὁ δοκιμώτατος Κύριλλος δύο φύσεις ἀναμάζαν· ἑτέρα γὰρ ἡ τοῦ Λόγου, καὶ ἑτέρα ἡ τοῦ ἐμψύχου, καὶ ἐννοῦ σαρκὸς. σύμψημὸν καὶ γὰρ, καὶ ὡς οἱ ἐν Χαλκηδὼν συνελθόντες, καὶ μὲν συνομολογῶν καὶ Νεστόριον, ἡμῖν ἐν τῶν Κυρίλλου Φωνῶν παρατίθεται, δηλαδὴ τὸ φύσις εἶναι δύο. καὶ διαφέρει τὴν οὐσίαν, Θεότητι, καὶ ἀνθρώπότητι.

EJUSDEM SEVERI

Ex lib. III. contra Grammaticum, cap. 9. vel 13.

Verum duas naturas, inquit, haud inficiatur clarissimus Cyrillus; quandoquidem ille confitetur aliam esse naturam Dei Verbi, & aliam carnis, anima, & ratione praeditae. Fateor id ipsum & ego, quemadmodum nec illud nego, concilium nempe Chalcedonense patres, D. Cyrilli verbis inhaerendo pronuntiasse (quod nobiscum fateatur & Nestorius) duas in Christo naturas, ab se invicem Divinitate, & humanitate plane diversas.

ΕJUS-

ANNO.
CHRISTI
451.

ΤΟΙ ΑΙΤΟΙ

A

EJUSDEM

ANNO
CHRISTI
451.

Εκ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ Ἰωάννη γραμματικῶν,
τῷ Καισαρίῳ λόγῳ γ. κεφαλ. ιζ'.

Ex lib. III. contra eundem Jo. Grammaticum Casariensem, cap. 17.

Τὴν διαφορὰν δεξιῶμεθα, ἥτις τὰς φύσεις
ἐν αὐτοῖς τοῦ αὐτοῦ, τὴν μὲν κτιστὴν, τὴν δὲ ἀκτισ-
τον.

Duas in ipso naturas intelligimus, unam
creatam, alteram increatam; inter quas
magnum interesse discrimen consistitur.

ΤΟΙ ΑΙΤΟΙ

EJUSDEM

Κεφαλ. θ'.

Cap. IX.

Τὸ δύο φύσεις λέγειν, εἴτ' ἐν δυομάζον
ποιῶν ἡμῶν, καὶ Νεστορίῳ, μέχρι τῷ γινώ-
σκον τὴν διαφορὰν ἐκείνου λόγῳ, καὶ τῆς σα-
φούς.

Duas de Christo naturas prædicare, com-
mune nobis est cum Nestorio; quemadmo-
dum & discrimen inter utramque confiteri.

ΤΟΙ ΑΙΤΟΙ

EJUSDEM

Εκ τῆς πρὸς Σόλωνα ἐπιστολῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ,
ἤλθεν ἐς τὴν ἐμὴν
μετριότητα.

Ex epistola ad (a) Solonem, cujus initium:
pervenit ad moderationem nostram.

Τὰ, ἐξ ὧν ὁ Ἐμμανὴλ ὕφασθη καὶ με-
τὰ τὴν ἔκστασιν, καὶ ἡ τέτραπται, ὕφασθη
καὶ ἐν τῇ ἐκστάσει, καὶ ἐν μὴ ὑποστάσει θεο-
ρήματα, καὶ ἐκ ἐν μονάδι κατ' ἰδίαν ὑπό-
στασιν, ἕκαστον ἰδιουσώτως θεωρούμενον.

Ea, ex quibus Emmanuel subsistit post
conjunctionem, quin unum in aliud con-
vertatur, subsisterant & in ipsa naturali
conjunctione, que sane considerari debent
in una eademque Hypostasi, neque per se
unumquodque subsistere peculiari sua sub-
sistentia fretum intelligitur.

ΤΟΙ ΑΙΤΟΙ

C

EJUSDEM

Εκ τῶν πρὸς τὸν γραμματικὸν λόγῳ β'.
κεφ. πρώτῃ.

Ex lib. II. cap. I. contra Gramma-
ticum.

Καὶ τῶν, ἐξ ὧν ἡ ἕνωσις, μεθυστὸν ἀμειώ-
των, καὶ ἀναλλοιώτων, ἐν συνδέσει ἡ ὕφεσις
των, καὶ ἐκ ἐν μονάδι ἰδιουσώτως.

Manentibus integris, & immutatis iis,
ex quibus conjunctio facta est, quæ quidem
in compositione subsistunt, non tamen in
unitatibus propria subsistentia præditis.

LEONTIUS.

Ἰδὲ τὸ τε ἀμειώτων κατὰ ποσὴν, καὶ
ἀναλλοιώτων κατὰ ποιὸν λέγειν φυσικὸν συνα-
θεῖται. καὶ μετὰ τινὰ, καὶ ὡς τὰ, ἐξ ὧν
εἰς ὁ Χρῆστος ἐν τῇ συνδέσει, τελείως, καὶ
ἀμειώτως ὕφασθη.

Encogitur fateri integrum secundum quan-
tatem, & immutabile, secundum natura-
lem qualitatem. Et post quædam alia: Ea
ex quibus Christus componitur, in composi-
tione ipsa manserunt integra, & perfecta.

ΤΟΙ ΑΙΤΟΙ ΕΕΒΗΡΟΤ

SEVERUS

Εκ τῆς πρὸς Σέργιον τὸν γραμματικὸν
δευτέρας ἐπιστολῆς.

(b) Ex ep. II. ad Sergium Grammaticum.

Καὶ καταπέπληγματι λέων πῶς καὶ σύνθε-
σιν δυομάζας τὴν σάρκοσιν. ἐξ ὧν ὅτι καὶ
πάντα λέγεις μᾶλλον γεννημένης κατὰ τὴν οὐ-
σίας, ἢ ποιότητος. ἄρα γὰρ ἡρχῆται μὲν ἡ
ἕνωσις ἐκ συγχύσεως, καὶ πέπτωται δὲ ἡ
σύνθεσις, καὶ ἐκ μίαν οὐσίαν μετεχώρησεν;
ἴνα, ὡς λέγεις, ἡ ἀγία Τριάς Οὐλαχθῇ
Τριάς, καὶ μὴ περὶ τὸν πρόσθεν παραβῇ
καὶ πάντων. καὶ οἷα τὰ πρὸς μίαν
οὐσίαν ἔσονται τῇ φυσικῇ ποιότητι δια-
φερόντα Θεότητι, καὶ ἀνθρωπότητι, ἐξ ὧν
ἀσυγχύτως, καὶ ἀμειώτως ὑπάρχει Χρῆστος.

Valde miror te compositionem vocare
carnis assumptionem, qui alibi prædicas
unam in Christo essentiam, & qualitatem.
Numquid ex confusione coepit conjunctio,
& in essentiam unam versa desit omnis com-
positio? ut Sancta Trinitas, ais, maneat
Trinitas, neve supervacaneam Personam
assumat. Et rursus: Et putas, ait, hoc ad
essentiam unam redigere naturas duas, qua-
litate naturali, Divinitate scilicet, & hu-
manitate plane diversas, ex quibus integris,
atque distinctis manentibus citra confusio-
nem omnem subsistit Christus.

EJUS-

(a) Severi epistola ad Solonem contra Euehytas memoratur a Fabricio Bibl. Græc. T. IX p. 348.

(b) Scripsit Severus ad Sergium saltem tres epistolas, ut ex codice nostro liquet, ex quarum
una extat fragmentum in Actis concilii Lateran. an. 649.

ANNO
CHRISTI
451.

ΤΟΤ ΑΥΤΟΤ ΑΙΠΕΤΙΚΟΤ

Ε'κ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν Σέργιον τρίτης ἐπιστολῆς.

Ἰδι ὃν μὴ ἔτιωσ ἔχριν τὸ ἀληθές· καὶ προσποθήσαντός μου, καὶ διὰ πλείοναν μαρτυρίων ἀποδείξαντός, ὡς ὃ χρὴ λέγειν τὸν Ἐμμανὴλ μίαν οὐσίαν τε, καὶ ποιότητ', καὶ ἑνὸς ιδιώματος· καὶ πάλιν· οὐα ἂν τις νῦν ἔχων εἴποι τὴν τῷ Θεῷ Λόγον, ἢ τὴν ἔμψυχον, καὶ ἔννυν σάρκα, τὴν ἐνωθέσαν αὐτῷ καὶ ὑπόστασιν, γεγενημένη μίαν οὐσίαν, καὶ ποιότητ'.

ΤΟΤ ΑΥΤΟΤ

Ε'κ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν ἐπιστολῆς.

Ἀναθεματίζοντες τοίνυν τὰς διαίρωντας τὸν ἕνα Χριστὸν μετὰ τὴν ἑνωσιν τῇ δυνάμει τῶν φύσεων, οὐ δι' αὐτὸ τὸ λέγειν φύσεις, ἢ ιδιότητες, ἢ ἐνεργείας ὑπαναθεματιζόντες τὸ το φαμέν, ἀλλὰ διὰ τὸ λέγειν δύο.

Ἀλλ' εἰ μίαν εἶναι τὰς φύσεις οὐδ' ἀγράμματος τις ἐρεῖ· δύο ὅ τὲς λέγονται αὐτὰς εἶναι ἀναθεματίζεις, ἢ τρεῖς, ἢ τέσσαρας, ἢ ἕκα, ἢ ἑκατὸν εἶναι αὐτὰς ἐξ ἀνάγκης ὁμολογήσεις.

ΤΟΤ ΑΥΤΟΤ

Ε'κ τοῦ κατὰ τὴν γραμματικὴν Γωάννου ἐπιστοπῆς Καισαρείας βίβλου τῷ αὐτῷ Σεβήρῳ.

Εἰ καὶ τὸ λέγειν ἐν δύο φύσεσιν ἀδιαίρετοις ὑφίστασθαι τὸν Χριστὸν μετὰ τὴν ἑνωσιν εἰρητὶ τοῖς τῶν πάλαι διδασκάλων τῆς ἐκκλησίας, ἢ καὶ αὐτῷ Κυρίλλῳ· μετὰ ταῦτα ὅ ἀπηγόρευτο, κατὰ τὸν καὶ τὸ λέγειν τῇ φύσει τῆς ἀνθρωπότητος· παθεῖν τὸν Χριστὸν, καλῶς ὑπὸ τῶν ὁρθοδόξων λεγόμενον, ἀπηγόρευσε λέγειν τοῖς νοθεῖσι τὴν διαίρεσιν ἀντιθέμενον· ἂν ἔτω τοῖς ἐν Χαλκηδόνι συνεκδόσιν ἀπολογίας τις ὑπελάβετο τριπλῶς, ὁρισμένους ἐν δύο φύσεσιν ἀδιαίρετοις γνωρίζουσαι τὸν Χριστὸν.

EJUSDEM HÆRETICI

Ex ep. III. ad eundem Sergium.

Scito rem non ita se habere, quum ego planum fecerim; auctoritatibusque benemultis ostenderim dici non oportere Emmanuelem esse unius, & ejusdem essentiae, & qualitatis, atque proprietatis. Et rursus: nemo sana mente præditus dicet naturam Dei Verbi, ejusdemque carnem anima, & ratione præditam, in una substantia ipsi conjunctam esse unius essentiae, & ejusdem qualitatis.

B

EJUSDEM

Ex ep. ad eundem.

A Christi fidelium communitate segregandos judicamus eos, qui post assumptam carnem Christum dividunt in naturas duas; quo sane supplicio dignos eos censuimus, non quod plures naturas, aut proprietates, aut operationes dicant, sed quia duas esse prædicant.

LEONTIUS

At si naturam unam nemo, ne litterarum quidem experts dixerit; eos vero, qui duas asserunt, a Christi fidelium societate segregandos judicas: fatearis oportet eas esse vel tres, vel quatuor, vel decem, vel centum.

SEVERUS

Ex lib. contra (a) Jo. Grammaticum Cæsareæ episcopum.

Quamvis, ait, cum alii ecclesiæ patres, tum etiam Cyrillus ipse dixerint Christum post naturalem conjunctionem in duabus distinctis naturis subsistere; quum posterioribus tamen temporibus verbum hoc explosum fuerit, quemadmodum distinctionem asserentibus & illud dicere vetitum, Christum humana carne passum, quod ab Orthodoxis antea recte usurpari consueverat: nullus propterea defensionis locus relinquitur concilii Chalcedonensis patribus, qui Christum in duabus naturis ab se invicem distinctis subsistere declararunt.

EJUS.

(*) Nota Johannem illum Grammaticum, ad quem Severus scripsit, fuisse Cæsareæ episcopi.

ANNO
CHRISTI
451.

ΤΟΥ ΑΤΤΟΥ

Εν τῷ ὅτι ἀπαθὴς ὁ Λόγος.

Καὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἱερῶν γραμμάτων
παιδόμενοι, κηρυττόντων αὐτὸν πεποιθέναι
σαρὶ, καὶ σαφὲς ἀδότες, ὡς τὰ πάντες ὁ
πέρα τῆ παθῆναι διαβήσεται σώματος. πρὸς
ἡμῶν γὰρ οὐδαμῶς τὸ ἀπαθὲς τῆς Θεότη-
τος.....

ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ ΤΟΥ ΣΙΔΗΣ

Ὁν φανὲρ μόνον ἀπροσπαθῶς, καὶ ἀδυνά-
μειν τῶν ἐν τῇ συνόδῳ, ἐκ τῆς
κατ' αὐτῆς γραφείας ἐπιτολῆς
πρὸς Λέοντα τὸ βασιλεῖα.

Καταφεύγονται γὰρ αἱ τινες διδασκαλίας
ἑξ φύσεως ἀρρήτους.

A

EJUSDEM ORATIONE

(a) Quod impassibile sit verbum.

Verbis, inquit, inherentes sacrarum scri-
pturarum, quæ carne Christum passum esse
prædicant, & probe scientes passionem ex-
tra passibile corpus haud egredi, quom do-
lor attingere nequeat impassibilem Divini-
tatem....

AMPHILOCHII SIDENI,

Quem solum intrepido animo fuisse ferunt.

(b) Ex epistola contra synodum scripta
ad Leonem imperatorem.

Confugient ad quosdam præceptores, qui
duas naturas prædicarunt.

ANNO
CHRISTI
451.

(a) Hæc MS. memoratur a Fabricio Bibl. Græc. T. IX. p. 345. apud Cl. virum Michaelem
de Quien.

(b) Scripsit igitur hic Amphilochius contra Synodum ad Imp. Leonem, cujus rei nulla men-
tio, quod ego sciam, apud ecclesiasticos scriptores. Hic Amphilochius interfuit concilio an. 431.
ejusque scripta memorat Photius *Cod.* 230.

ANNO
CHRIST.
451.

TIMOTHEI AULURI HÆRETICI MONOPHYSITÆ

Ex disputatione ad Alexandrinum Caphyrum.

INTERPRETE

ANTONIO BONGIOVANNI

Cum notis ejusdem.

ARGUMENTUM.

Fuit hic Timotheus monachus Ægyptius, in ecclesiastica historia celeberrimus, qui quum Eutychianorum erroribus in ipso favore, damnatus proscriptusque fuit in concilio quodam Ægyptio, cui præfuit Proterius. Fortasse denominatus fuit Aulurus ἀὐλὺς canna quidam vacua, qua usus, ad monachorum cellulas accedere noctu consueverat, se angelum a Deo missum profitendo, eosque hortando, ut Timotheum (se videlicet) sequi mallent, quam Proterium. Quidam Aelurum cum dictum autumant ab αἰλῳ quod græce selem significat. Hic porro scripsit dissertationem quandam, cuius memoria una cum opere ipso jamdiu intercidit. Ex hac Leontius profert quæ sequuntur, quibus idem Leontius abunde satissacit. Sit ergo

ΤΙΜΟΘΕΟΥ ΤΟΥ ΑΥΛΟΥΡΟΥ ΤΟΥ
ΑΙΡΕΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΜΟΝΟΦΥΣΙΤΟΥ

Ἐκ τῆς πρὸς Ἀλεξανδρίαν Καφύρου
διαλέξεως.

TIMOTHEI AULURI
HÆRETICI

(a) Monophysita, ex disputatione ad
Alexandrum Caphyrum

Καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν ὁ τῆς Ἀλεξανδρίας ἐπίσκοπος· ἐπεὶ γὰρ διαφόροι τὸ σοφὸν τὸ θεοδοξίαι διαφύσσας κήρυγμα, παλιμβολοῦμεν, τὰ ἀντὶα δογματίσαι ἐλέγχεται· ἐπεὶ μίαν φύσιν τὴν Θεοῦ Λόγον σεσαρκωμένην Χρῆσθαι ὑποθέμεθα, ἀναλύνει τὸ ὑπ' αὐτοῦ δογματίσθαι, ἡ δὲ φύσις ἐπὶ Χριστῷ πρεσβυοῦς ἀλίσκται· καὶ ὅγε σαρκὶ πάντων τὸν Θεὸν ἀποφιδάμεθα· Λόγον, τὸν αὐτὸν φασιν ἔδειν τρόπον τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἀναδέσθαι πᾶσι· ἀλλ' ἐναντίον τοῖς οἰκείοις λόγοις ἡμεῖς αὐτοὺς, τὴν νῦν κρατοῦσαν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις δυσδιέλλαντον μάχην ἐπέταξε, ἡ ὥστε τινὰς φλόγα λαβροτάτω ἐξέψυξε, τὸν δ' ὕμνος πίστεως λόγον ἐπέπλησεν, ἃ μὴ θεῶν φωνὰς ὁ Πατριάρχης Σεβήριος, τὰς ἱερὰς ἀντικειμένης συγγράμματι ἱστοῦ Κυρίλλου τὸ ἀπαρτῶν, καὶ παλιμβολοῦν, καθάπερ τις φιλοτάτωρ ὕψος λάβειν τὴν φύσιν· οὐκ οὐκ ἐδήμασιν ἀμειδίεται· ἀλλὰ τί πρὸς ταῦτα πάντα φασὶ πάλιν ἡμεῖς οἱ ὡς ἀσπίδες τὰ ὦτα βύοντες, καὶ τῆς τῶν πατέρων σοφῆς ἐπαφῆς ἐκ ἀτακούντες; τοιαῦτα γὰρ πάντως ἡμῖν ἀντιλέγουσι καὶ πρὸς ταῦτα· τί ἄλλα μελιτῶν δίκην πᾶσι τοῖς πατρίσι συγγράμμασιν ἐφειττάμενοι, τὸ μὲν κατ' ἡδονὴν ὡς ἀνολογῶνται τῶν χρησέων, καὶ περιβορῶντες ἡμᾶς τῶν ἐνδελεχῶς τὰ ἵ πολεμῶν τοῖς ὑμετέροις φρονήματιν ὑπερίπτατε, σιγῇ τέτων ἀποπηδῆντες;

Cyrillus Alexandriæ episcopus sibi metipso contradicit; quippe qui multis in locis rectæ Fidei capita recensendo, instantiam præfert, atque sibi invicem contraria dogmata tradere deprehenditur. Nam quum is naturam unam Dei Verbi incarnatam dici oportere statuisset, evertit postea suum hoc dogma, duas de Christo naturas prædicando. Idem quum antea dixisset Dei Verbum carne passum, alibi postea sibi contradicens, asserit ipsum pro nobis pati nullo pacto potuisse. Atque ita sibi metipso contrarius, disseminavit atrocissimum illud bellum, quod nunc in Ecclesiis grassatur, & vix, ac ne vix quidem sedari potest; suscitavitque maximum incendium, quo recta Fides, ejusque dogmata jam conflagrasset, nisi patriarcha Severus a Deo missus opportunum Cyrilli morbo remedium attulisset, quasi filius amantissimus Patris vulnus suis ipse vestibus operiens tegensque. Quid ad hæc reponent illi, qui suas aures, quasi aspides obturant, negliguntque sapientissima Patrum oracula? Talia profecto ii respondebunt: quid apud inftar volitantes supra sanctorum Patrum scripta, quasi flores; ex his decerpitis duntaxat, quod vobis lubet, idque circa nos obfrepando, perpetuo decantatis, ea consulto prætereuntes, quæ vestræ sententiæ maxime adversantur?

LE-

(a) Hoc nomine appellabatur, ut supra monuimus; Eutychiani; propterea quia κατὰ εὐταξίαν in Christo naturam admittebant.

ANNO
CHRISTI

451.

A

LEONTIUS.

ANNO
CHRISTI

451.

Καὶ πρὸς τὸτο γέν' Φαμέν, ὡς ὄντας καὶ τὰ δοκῶντα ὑμῖν συμφωνῶν πατρικὰ ῥήματα τοῖς ὑμετέροις δογμασι μᾶλλον τὰ ἡμέτερα συνίσταει, δένοντες ἐξεταζόμενα κατὰ τὴν ἐνοίαν, καθὼς ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν. ὃ γὰρ δὴ τις τῶν ἑκκλήτων πατέρων ἀτόμων ἐξ αὐτῶ ἐσιν, ἢ τοῖς ὁμοτίμοις αὐτῶ κατὰ τὴν ἐνοίαν τῆς πίστεως, εἰ καὶ δι' ἑτέρων λέξων, καὶ λόγων φερόμεθα, ἐναντίῳ ὑμῖν δοκέειν, τὰς λέξεις, καὶ ὃ τὰς δυνάμεις τῆ λόγου συμβιβάζειν ἐθέλουσιν. ἀλλ' ἀνότως καὶ πᾶσι ὑμᾶς λανθάνει, τὸν ὅμιον προσηγορεύεται. ὡς γὰρ ἐστὶ διὰ τῶν αὐτῶν φωνῶν διάφορον ἔνοιαν σημαίνεσθαι ἐπὶ τῶν διαφορεμάτων λόγων, ὅτω καὶ ἐν διαφόρων λόγων τὴν αὐτὴν ἔνοιαν συνάγειται ἐπὶ τῶν πολυφράδων νοημάτων. εἰ ἐν τινὶ ἔχετε τῶν ὁμιλορημένων, καὶ γνοῶσιν πατέρων ὁρθόδοξων, καὶ διὰ τούτους πάλαι καὶ ἀνοδέειν ἐπιδικανῶναι τι τοῖς ὑμετέροις συνέδον ἀρκῶτα προσαγάγετε. τὰς γὰρ κρυφολήμεις, καὶ φασματόφρους ὑμῶν χρίσεις ἅτας καὶ αἱς φωταδύσεις ἐν ἀνεπαρ' ἀτλήτῃ λατρίᾳ οὐ παραδεχόμεθα. προδικαυτηρημένα ἢ ὅπως ἐστὶ ἐν καταχρήσει ἐστὶ πολλὰς μεταφράσεις ἑυρίν καὶ τὰ τῆς φύσεως, καὶ εἰσὶν, καὶ ὑποστάσεις, καὶ προσώπων ὀνόματα ἐπὶ τῆς οἰκονομίας. οὐ γὰρ κυρίως αἱ κῆται. Ἀθανάσιος τε γὰρ ὁ μέγας καὶ πρόσωπον ἔσται ἐπὶ τῷ Χριστῷ διχημίζεσθαι, καὶ Πρόκλος ὑποστάσεων. Κύριλλος τε ὁ μακάριος ἐστὶν διὰ τῆς ὑποστάσεως ἔφασκεν. ἐὰν ἐν ὡς κυριολέξας ἔντα καὶ τὰδε νοῦνται, ἰσθῆναι καὶ οἱ Νεστοριανοὶ καλῶς ἡμῖν ταῦτα ἀπὸ προβάλλοντι ὑποστάσεων καὶ προσώπων ἔσταιν δογματίζοντες ἐν τῇ οἰκονομίᾳ. τῶς δὲ ἐν τῇδε ὅπως ἐστὶν ὃ ἐν τετάρτῳ ἀνταγματισμῷ αὐτῶν πατὴρ Κύριλλος. εἰ τις προσώπων διπλῶν, ἢ ἢν ὑποστάσεις διανέμει φωνῶν, καὶ τὰ ἐξῆς; ἐν δὲ τῇ πρὸς τὸν βασιλεῖ Θεοδόσιον ἐπιστολῇ, ἀλλὰ καὶ πρὸς Γεώργιον τὸν Ἀντιοχείας Φίλῃ, τὰς εὐαγγελικὰς, καὶ ἀποστολικὰς περὶ τοῦ Κυρίου φωνῶν ἱσθῆναι τοὺς Τεργάρους ἀνδρας τὰς μὲν κοινωποιήσας, ὡς ἐστὶν ἐνὸς προσώπου. τὰς δὲ διαίρωντας ὡς ἐπὶ δύο φύσεων. εἰ γὰρ πανταχῇ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἀποκληρονομίαν φύσιν καὶ ὑπόστασιν ταύτων οἶδεν ὁ πατὴρ, οἱ διαίρωντες ὡς ἐπὶ δύο φύσεων τὰς φωνῶν, τῶ ἀνταδέματι τῶ ἐπὶ τῶν δύο ὑποστάσεων διανεμόντων φωνῶν, καμίνω κατ'υποβέβληται πάντες οἱ Τεργάροι. μὴ ἐν τῇ μὴ κυρίως κατὰ τῶν κυρίως ἀρρημένων προφέροισι. ἀλλ' ἐν τῇ πρέπουσθαι λόγῳ, καὶ συμφώνῳ καὶ κοινωτέρῳ, καὶ πᾶσιν ὁμιλορημένῳ, τῆς ἀληθείας εὐχαρίστησιν ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν κατὰ πάντα τὰ παραγόμενα.

Facilis est ad hæc, & expedita responsio; nam ea quoque Patrum dicta, quæ vestra doctrinæ maxime suffragari videntur, magis magisque dogmata nostra confirmant, si a sana mente, ut initio dixi, spectentur. Nemo enim sapientum Patrum in iis, quæ ad vestram Fidei regulam spectant, sibi met ipsi, vel sui similibus adversatur; etiam si ob quorundam verborum, quibus Pater utitur, varietatem sibi contradicere vobis videatur, quæ nuda verba, non verborum sensum attendendum putatis. Vos præterea later argumentum ab similitudine, nec intelligitis vos idipsum latere. Quemadmodum enim sub iisdem verbis male perceptis latere potest significatio plane diversa; ita sub vocibus diversis recte sumptis contineri potest idem omnino sensus. Prodeat igitur in medium, si quis S. Pater vobis est (ex eorum numero, quos ut Orthodoxos omnes agnoscunt, & colunt qui vestra sententiæ favere videatur; & si quod genuinum ejus oraculum ex vetusto aliquo codice depromere potestis, illud afferat. Nam quod attinet ad auctoritates a vobis allatas, quum sæpe adulterinæ, ac spurie deprehensæ fuerint, eas amplius ut integras atque genuinas admittere non possumus. Afferimus tamen & in his ipsi auctoritatibus, quibus abuti soletis, mentionem sæpe fieri cum naturæ, & essentia, tum substantiæ, & personæ. Non enim proprio sensu semper sumuntur. Nam cum magnus Athanasius, & Proclus personas, & (a) Hypostasies in Christo conjundas asserunt; tum B. Cyrillus hæc habet, si quis Hypostasies distinguit. Porro si propria significatione voces istas usurpatas intelligamus; eas jure ac merito nobis statim obtrudent & Nestoriani, qui Personas in Christo conjungi autumant. Quomodo autem hoc sensu loqui potuit Cyrillus, qui IV Anatolait: si quis duabus Personis, vel substantiis tribuit voces, & quæ sequuntur? Et ep ad Iup. Theodosium nec non ad Jo: Antioch. Novimus, inquit, evangelicas, & apostolicas de Christo voces interdum a Sanctis Patribus capi promiscue tanquam de una Persona; interdum dividi, & predicari quasi de naturis duabus. Profecto si S. Pater semper, & ubique naturam, & hypostasim (ubi de Christo sermo est) idem esse putat, fateamur oportet omnes hosce divinos Patres percuti anathemate illo, quo feriuntur ii, qui de duabus quasi naturis voces quædam prædicant. Ne itaque proferatis quædam adversus ea, quæ proprie dicuntur, sed ex convenienti, confono, & communiori sermone conicienda nobis est vobisque simul veritas eorum omnium, quæ profertur.

At

(a) Occasione hujus vocis maximum bellum ortum est ecclesiæ sæculo IV. Orientales inter, & Occidentales. nam ii unam in Trinitate Hypostasim, hi tres adtribuant. Qui licet specie tenus sibi invicem adversari maxime viderentur, recipi tamen omnes confitebantur. Nam illi Hypostasim accipiebant pro substantia, hi vero pro substantiâ, hæc de re vide, si placeat, Basilium ep. 282 ad Melchium, & ep. 349.

Πρώτον μὲν ἐν αἰπῶν Νεστόριος φασὶ κατε-
 ANNO Χρήσται τῇ τῶν δύο φύσεων φωνῇ ἐπὶ Χρι-
 CHRISTI 451. σθῇ, ἢ ὡς ἑμῶς.

Λέγουσιν ἐν ὅτι ὁ γραφικαῖς Θωαῖς πολ-
 λαῖς ἐχρήσατο· μὴδὲ αὐταὶ ἐν ὀνομαζέσθω-
 σαν ἡμῖν; ἀλλὰ καὶ τῇ μὲν φύσει τῷ Λό-
 γῳ σεσαρκωμένη οἱ Ἑβραῖοι πρῶτοι, καὶ Ἀ-
 παλινάριοι, καὶ ἕτεροι αἱρετικοὶ προσχρῶνται·
 σιγητέον ἐν καὶ τῇ δε διὰ τῆς δε; οὐχί·
 ἀλλ' ἐμφράξα πάντα ἀνομία τὸ εἶμυρ αὐ-
 τῆς· ἡμᾶς δὲ παρηγιαζόμεθα, ὥς δὲ λα-
 λῆσαι τὸν θεοπαρσὴ κήρυκα· ὁ γὰρ τ' ἀλη-
 θείας λόγος ἐν τῷ θριαμβεύεσθαι, οὐκ ἐν
 τῷ περικαλύπτεσθαι νικῶν τὰ ψεύδη, καὶ
 δοξάζων αὐτὸς οἷος τῆς λαλόντος αὐτοῦ, ἐν
 ἐκ τῶν λαλόντων αὐτοῦς δοξάζεται· καὶ περὶ
 μὲν τῷδε τάδε· λοιπὸν δὲ ἰδομεν, οἷα ἐστὶ
 καὶ ὁ φασὶν αὐτοὶ σαφῶς μίαν φύσιν ἐπὶ
 τοῦ Κυρίου λέγειν, καὶ τὰς δύο ἀπαγορεύειν
 φύσεις παντελῶς πατρικὰ δόγματα.

At Nestorius, inquit, abusus est voca-
 bulo duarum in Christo naturarum, qua vo-
 ce vos quoque uti soletis.

Ad hæc respondemus, eum ipsum etiam esse
 pluribus aliis sacrarum scripturarum verbis;
 eequid propterea? numquid ab his etiam
 nobis abstinendum? quod? Ariani quoque
 omnium primi, & Apollinaristæ, & alii Hæ-
 retici naturam unam Dei Verbi incarnatam
 asseruerunt; numquid propterea idipsum nos
 asserere non possumus? Minime profecto.
 Sed claudat os suum impietas; nos contra
 libere loquamur, ut loqui decet divi-
 nitus afflatus præconem. Nam veritatis
 Verbum per hoc vincit mendacium, quod
 prædicetur, non quod occultetur; idemque
 honorat eos, qui prædicant ipsum, non a
 prædicantibus honoratur. Hæc satis. Re-
 liquum est, ut videamus sanctorum Patrum
 oracula quæ manifeste, ut ipsi ajunt, Chri-
 sto Domino tribuunt naturam unaquæque,
 duas eisdem tribuendas omnino vetant.

ANNO.
 CHRISTI
 451.

ATHANASII DE CHRISTO TESTIMONIUM

Cum interpretatione, & notis

ANTONII BONGIOVANNI

ARGUMENTUM.

Refellit deinde Leontius celeberrimum D. Athanasii testimonium, quod vel a primis
 ecclesiæ sæculis Athanasio tribuebatur, quodque a Cyrillo ipso sub Athanasii nomi-
 ne laudatur. Hoc autem scriptum esse, luce Meridiana clarius ostendit Leontius. Sit
 igitur.

ΤΟΙ ΜΕΓΑΛΟΤ ΑΘΑΝΑΣΙΟΤ

(a) MAGNI ATHANASII

Ὁ μολογούμεν καὶ εἶναι αὐτὸν υἱὸν τοῦ
 Θεοῦ, καὶ Θεὸν κατὰ πνεῦμα, υἱὸν
 ἀνθρώπου κατὰ σάρκα, ὃ δύο φύσεις ἔχει
 υἱὸν, μίαν προσκυνητὴν, καὶ μίαν ἀπροσκυ-
 ντον, ἀλλὰ μίαν φύσιν τῷ Θεῷ Λόγῳ σε-
 σαρκωμένῳ, καὶ προσκυνημένῳ μετὰ τῆς
 σαρκὸς αὐτοῦ μὴ προσκυνήσας. Ἰδὲ, φασί,
 τὴν δυάδα σαφῶς ἀναιρεῖ τῶν φύσεων ὃ πα-
 τὴρ ἐπὶ τῷ ἐνδεῷ υἱῷ.

Constatemur & ipsum esse Dei Filium,
 atque Deum secundum Spiritum, & fi-
 lium hominis secundum carnem, non au-
 tem duas naturas unum Filium, unam ado-
 randam, aliam non item; sed unam in ipso
 Dei Verbo naturam incarnatam, quo uno
 eodemque cultum una cum ipsa carne pro-
 sequendam. En, inquit, aperte S. Pa-
 ter duas de uno Filio naturas prædicandas
 negat.

Ve-

(a) Affer hoc idem testimonium Leontius & lib. de scdis, verum illud Athanasii esse
 negat. Ad auctoritatem Cyrilli quod attinet, ait, ibi esse mendum, & Dioscorum Cyrilli ope-
 ra depravare consuevit.

ANNO
CHRIST
451

Αλλ' ὡς τὰς δύο φύσεις, ὡς ἔτσι ἀνέλεον, ἀλλὰ τὸ μὴ πατέρων μεν εἶναι τῶν δύο φύσεων προσκυνήτην ἐν τῷ ὕμῳ, πατέρων δὲ ἀποσκυνήτων ἐν αὐτῷ. διὰ γὰρ τοὶ τόδε καὶ ἐπὶ γὰρ, ὅτι ἐν μίᾳ, καὶ τῇ αὐτῇ προσκυνῆσαι τὰ δύο ὕμῳ, ὡς φύσεις λέγουσιν. ὡς γὰρ διὰ καθολικωτέρου τινος τὸ ὅλον προσώπου ἅμα προσκυνῆσαι τὰ μέρη αὐτοῦ, ἥσαν τὰς δύο φύσεις συμβάλλουσα, ὡς ἐκτελεσθέντες τῷ προσκυνήματι ὑπὸ διωλὸς ἁλῶ. ὅμως ὁ συνεισφέρων τέλος εἰζόντες, καὶ οὐχ ὑποτιγμὴ κατ' ἡμᾶς τὸν ἕνα ὕμνον, τὰ πρῶτα μὲν τὸν βασιλικὸν κατὰ σκοπὸν αὐτοῖς ἀποτίλλαντες διορίζετε. τὰ δὲ ἐξῆς ἀπολύτῳ τὰ παρέλκοντες ἐν τῷ νόμῳ τὰ ὅλα κυρία διελέγεσθε. Οὕτως μὲν ἐν νόμῳ, ἡ δὲ οὕτως Ἀθανάσιος εἰρήναι. οὐ γὰρ ἐαυτῷ περὶ τὰ αὐτὰ τῆς Θεοφύλακτος ἐπαίξα. ὅτι δὲ Ἀπολλινάριον εἰρήναι τὰς κατὰ τὴν ὑμετέραν ἔνοιαν, Τιμόθεος τις τότε μαθητὴς ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ λέγει, καὶ Παλέμων ὁ συνιστάς, ὅς ἐστι Κύριλλος τε ὁ πατήρ, καὶ Σεβήριος ὁ Πατριάρχης μνημονεύσει φάσκει. ὅταν. Θεὸν γὰρ λέγοντες καὶ ἄνθρωπον τὸν αὐτόν, ὅς αἰσθύνονται φύσιν τῷ Θεῷ Λόγῳ σεσαρκωμένῳ, οὐδὲν τινα σύνθετον ὁμολογῶντες. εἰ γὰρ Θεὸς τέλος, καὶ ἄνθρωπος τέλος ὁ αὐτός, δύο φύσεις ἕνα ὁ αὐτός, κατὰ τὴν ἡμετέραν κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν κανονισμόν, διόδορον τε, καὶ Ἀθανάσιον ἡ οἰσῆς, καὶ τῶν ἐν Ἱταλίᾳ ὁ τυφλός. καὶ σχηματίζονται μὲν οἱ διῆθεν ἡμετέροι φρονεῖν τὰ τῷ ἁγίῳ πατρὶς Ἀπολλινάριον κηρύττειν δὲ, κατὰ τὴν γρηγόριον, τὴν τῶν φύσεων διῶδα. καὶ μετὰ βραχέως. τί δὲ Ἀπολλινάριον τῷ Θεῷ μαθητὴν σχηματίζονται; πάλιν γὰρ ἐπ' ἀναίρετα τῆς τῶν φύσεων διῶδα μόνον ἀπεκλίνετε, γεγραφὸς ὡς δὲ πῃ σαφὲς καὶ εἶναι αὐτὸν ὕμνον τῷ Θεῷ, καὶ Θεὸν κατὰ πνεῦμα, ὕμνον ἀνθρώπου κατὰ σάρκα, οὐ δύο φύσεις τὸν ἕνα ὕμνον, μίαν προσκυνήτην, καὶ μίαν ἀποσκυνήτην. ἀλλὰ μίαν φύσιν τῷ Θεῷ Λόγῳ σεσαρκωμένῳ, καὶ προσκυνῆσαι μετὰ τῇ σαρκὶ αὐτῇ μίᾳ προσκυνῆσαι.

Τίς ἐν μὴ θαυμάσει, ὅς ὁ μετὰ Διοδόρον τῷ ἁγίῳ διαβαλλόμενος αὐτῷ Ἀθανάσιος τὰ ὅμοια ῥήματα πάντα ἔφη; ἡ δὲ καὶ

Verum haud inficiatur, miseri, duas in Christo naturas, sed hoc unum negat, unam scilicet in ipso naturam adorandam, aliam non item, atque propterea subdit, uno eodemque cultu unus Filius, non naturae, prosequendum. Accidit enim per universaliorē quali quādam integram personam, ut ipsius partes, haec scilicet naturae simul adorentur; quippe quum in eodem, qui colitur, Filio similiter ambae contineantur. Vos autem malitiose verba hec *Unum Filium* interpunctione completa, non ut nos, simplicio commate notatis; atque ita sensum vitianis, priora verba menti vestrae aptatis, reliqua ita profertis, ut integri loci menti minime respondeant. Nunc videamus num revera Athanasius ea protulerit. Nemo enim vir Sanctus circa eadem sibi met ipse contradicere consuevit. Quod autem ea protuleris Apollinaris menti vestrae maxime consona testatur, id in ecclesiastica Historia cum Timotheus quidam ipsius discipulus, tum Polemon ejus familiaris, cujus meminerunt S. Pater (a) Cyrillus, & Severus Patraloae episcopus: qui Polemon haec habet.

Eundem ii Christum & Deum & hominem, esse dicunt, nec eos pudet unam asserere Dei Verbi Naturam incarnatam, quasi compositam. Quod si idem perfectus Deus est, & perfectus homo; fateamur oportet duas esse in ipso naturas, quemadmodum nuper commentis sunt Cappadoces, & Diodorus, & Athanasius, & arrogantes Italiae praesules omnes. Alique ita nostri fingunt se cum S. Apollinare sentire, reipsa tamen cum Gregorii sectatoribus duas de Christo naturas praedicant. Et paulo post: quid se D. Apollinaris discipulos fingunt? Hanc enim sententiam ipse solus protulit, ut duas naturas everteret, quippe qui manifeste scriptum reliquit, & esse Christum Filium Dei secundum spiritum, & filium hominis secundum carnem, non duas naturas unum Filium, unam adorandam, aliam non item, sed unam Dei Verbi Naturam incarnatam, & uno eodemque cultu una cum ipsa carne prosequendam.

Quis porro non miretur si his omnino similia protulisset Athanasius, cui cum impio Diodoro sentire nuper crimini dabatur? Et si protulisset, accepissetque eodem sensu, quo auctor ipse, quomodo ab Apollinare, & Ti-

O o

motheo

Conciliar. Supplem. Tomo VI.

(a) Lib. i contra Julianum, ubi S. Pater laudat veteres bene multos, qui de Moyse mentionem fecerunt. Horum in numero censetur & Polemon lib. i. Graecorum Historiarum.

ANNO
CHRISTI
451.

τάδε ἔλεξε, πῶς καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς διανοίας τῶδε τὰ δεῖν ἀπὸν διεβλήθη Ἀπολλινάριον, καὶ Τιμοθέον; πῶς τε πρῶτον Ἀπολλινάριον τάδε ἀπεκρίνεν, ὡς φασὶν οἱ τῶδε μαρτυρεῖται, ἐν τῷ διδασκάλῳ ἡμῶν Ἀθανασίῳ προέχεται; πῶς ἡ καὶ ὁ ἕως ταῦτα ἄπὸν, ἔφη ἂν ἐν τῷ περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος λόγῳ, οὐκ ἐπιμύνηται ἡ τῷ δημιουργημάτων ἐν ἐνότητι φύσεως, ἀλλὰ δυσφημίας τὸ τοῖστον μεγίστης, τὴν ὑπεροχὴν τῆς Θεότητος καταγνώσκειν ἐν ἐνότητι τῆς ἐκτισμένης οὐσίας. ἃ ἐν καὶ Κύριλλον αὐτὴν παράγει ὁ διδασκαλὸς ὡς Ἀθανασίου, ὃ τῶν ἀδυνάτων ἢ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἔννοιαν, ἢ κατὰ βασιλικὴν τινῶν, ταύτῃ προσελχόμενος αὐτοῦ, ὡς πατρικῇ, καὶ οὐκ αιρετικῇ μαρτυρίᾳ.

A motheo id ei vitio verteretur? Quomodo (a) primus omnium Apollinaris hæc dixisset, ut ipsius discipuli testantur, si prius a præceptore nostro Athanasio prolata fuissent? Quomodo item hic Orat. *de Trinitate* diceret non commiscetur opificis, & operum substantia ad naturam unam componendam, sed impietatem hoc maximam continet, quæ summam Divinitatis dignitatem majestatemque ita deprimat, ut cum creatura conjungi dicatur. Si ergo & magister noster Cyrillus auctoritatem eandem sub Athanasii nomine (b) laudat; fieri facile potuit, ut vel eodem sensu, quo nos, eam acceperit, vel quorundam malitia deceptus eam bona fide tanquam S. Patris, non hæretici testimonium protulerit.

ANNO
CHRISTI
451.

JULII EPISCOPI ROMANI

Suppositicia quadam cum interpretatione & notis

ANTONII BONGIOVANNI

ARGUMENTUM.

Afferunt Eutychiani varia D. Julii pontificis Romani testimonia, præsertim ex epistola ad Dionysium, quam Gennadius vere Julii esse putat, quibus suam sententiam confirmare conantur. His omnibus satisfacit Leontius. Ostendit ea perperam Julio adscribi, idque tam luculentis argumentis evincit, ut nullus amplius dubitandi locus eruditis relinquatur. Prodeat ergo.

D

ΙΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΡΩΜΗΣ

Ὡς δοκᾷ ἐκ τῆς....

JULII EPISCOPI
ROMANI

Ut videtur, ex (c) lib....

Ὁ μολογᾷται ὅτι ἐν αὐτῷ τὸ μὴ εἶναι κτιστὸν ἐν ἐνότητι τῷ ἀκτίστῳ· τὸ δὲ ἄκτιστον, ἐν συγκρίσει τῷ κτιστῷ, φύσεως μίας ἢ ἐκατέρῃ μέρει συνιστάμενης, μερικὴν ἐνέργειαν καὶ τοῦ Λόγου συντελέσαντος. ἃς τὸ ἅπαν, μετὰ τῆς Θεότητος τελεσθέντος. ὅπερ ἐπὶ τῷ καινῷ ἀνθρώπῳ ἐκ δύο μερῶν ἀτελῶν γίνεται φύσει μίαν πληρύντων, καὶ ἐν ἐνότητι δηλωμένων.

Ταύτῃ πρῶτον μὲν ῥημάτων οὐ καταδέχονται εἶναι Ἰουλίῳ· οὐδὲ γὰρ ἔνυται ἐν ταῖς βίβλοις τῶν ἀρχαίων τι τοιοῦτον τῷ ἀνδρὶ. Ἰωάννης δὲ ὁ Σινοπόλεως ἐπίσκοπος φιλοπονήσας ἐν τοῖς παλαιότεροις Ἀπολλινάριον συγκρίμασιν, ἔκρινεν ἐπὶ λέξεως τὴν χρῆσιν· ὅτι ἡ Ἀπολλινάριος ἐστὶ, δηλοῖ καὶ τὸ ἐπαγόμενον ἐν τῷ αὐτοῦ λόγῳ μετὰ τινι φύλα· ἔφη γὰρ μὴ ζῶσθαι καὶ ὑπὸ ψυχῆς.

IN confesso est in ipso esse quid creatum cum increato conjunctum, & aliquid increatum cum creato commixtum. Ex utroque compositum esse naturam unam, & ad totius complementum peculiarem quandam virtutem. Divina sua perfectione contulisse & Verbum. Quod in vulgari homine duabus imperfectis partibus composito fieri consuevit; quæ partes naturam unam conficiunt, & uno eodemque nomine appellantur.

Primam auctoritatem hanc esse Julii negant Romani, quia in veterum libris nullum hujusmodi testimonium ipsius nomine inscriptum occurrit. Præterea Jo: Scithopoleos episcopus, qui circa Apollinari vetustissima scripta diu multumque laboravit, auctoritatem illam in hisce scriptis exaratam ipsidem omnino verbis invenit. Quod autem sit Apollinari, manifeste declarat & id, quod in eodem libro pauca post folia adiciuntur. Ait enim Domini corpus humana anima, & vita destitutum, quod Julius profecto nunquam

[a] Non primus, sed solus, ait Polemon supra laudatus.

[b] In Apologitico pro duodecim Capitulis, & Inveict. contra Theod.

[c] In Conjunctione in Christo, ἐκ τῷ περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἐνώσεως ut alibi Leontius testimonium idem laudans asserit.

ANNO.
CHRISTI
451.

τὸ σῶμα τῷ Κυρίῳ, ὅπερ Ἰάκωβος ἔποτε ἂν
ἔφη. ἔχει ὁ ἕως· ἔτω γὰρ ἔζητε τὸ σῶ-
μα Θεοῦ· ἀνίσταται, καὶ οὐκ ἀνθρωπίνης
ψυχῆς κατασκευῇ· ὅτι ὁ πάλιν καὶ ἀψυ-
χον ἐδουμάτισεν Ἀπολλινάριον· εἶναι τὸν Κύ-
ριον· αἰτα ὡς ἐκ μεταμέλει ἀνν, καὶ οὐκ
ἀψυχον λέγειν αὐτὸν μετέμαρτε, Σωκράτης ἐν
τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ φησὶν ἕως περὶ αὐ-
τοῦ, καὶ τὸν αὐτὸν ἐκρυπνόν· καὶ πρότερον μὲν
ἔλεγον μὴ ἀναληθῆναι ψυχὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ
λόγῳ ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τῇ ἐνανθρωπήσεως· εἴ-
τα ὡς ἐκ μετανοίας ἐπιδορθώμενοι προσέδη-
καν, ψυχὴν μὲν ἀναληθῆναι· νῦν ὃ δὲ ἔ-
χων, ἀλλ' εἶναι τὸν Θεὸν λόγον ἀντὶ τοῦ ὅς
τὸν ἀναληθῆντα ἀνθρώπων.

ΤΟΙΣ ΑὐΤΟΙΣ ΙΟΥΔΑΙΟΙΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΙΣ
ΡΩΜΗΣ

Ἐκ τῆς πρὸς Διονύσιον ἐπιστολῆς.

Μία φύσις ἐστίν, ἐπεὶ πρῶτον ἐν, ἐκ
ἧσον ἄς δύο διαίρεται· ἐπὶ μὴ ἰδία φύσις
τὸ σῶμα, καὶ ἰδία φύσις ἡ Θεότης κατὰ
τὴν σάρκα· ἀλλ' ὅπερ ἀνθρώπου· μία φύ-
σις, ἔτω καὶ ὁ ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνθρώπων γε-
νέσθω· Χριστός· ἃ ὃ δὲ ἐπιγινώσκοντες τὸ
κατ' ἐνὸς ἐν, διδόντες καὶ ἄς πολλὰ κα-
ταμερίζον τὸν ἕνα, καὶ πολλὰς λέγουσι φύ-
σεις· ἐπεὶ πολυεῖδες τὸ σῶμα ἐξ ὁσίων,
καὶ νεύρων, καὶ ὀστέων, καὶ σαρκῶν, καὶ
δέρματός, καὶ ὀνύχων, καὶ τριχῶν, καὶ αἰ-
ματός, καὶ πνεύματος· ἔπερ πάντα διαδο-
φορὰν μὲν ἔχει πρὸς ἄλληλα· μία ὃ φύσις
ἐστίν· ὥστε καὶ ἡ τῇ Θεότητι ἀληθῆς μετὰ
τῷ σώματι ἐν ἐστίν, καὶ δύο φύσεις οὐ μερί-
ζεται· καὶ μετὰ βραχέα· ἀνάγκη γὰρ τὴν
αὐτῆς δύο λέγοντας φύσεις, τὴν μὲν μίαν
προσκυνῶν· τὴν δ' ἑτέραν μὴ προσκυνῶν· ἄς
μὲν τὴν Θεὸν βαπτίζονται· ἄς δ' τὴν ἀν-
θρώπινον μὴ βαπτίζονται· ἃ ὃ ἄς τὸν Θεὸν
τὸν τῷ Κυρίῳ βαπτίζονται, μίαν ὁμολο-
γῶμεν φύσιν τῆς ἀναγὰς Θεότητος, καὶ τῆς
παθητῆς σαρκὸς, ἵνα ἕως ἄς Θεὸν ἡ τὸ
βάπτισμα ἡμῶν, καὶ ἄς θάνατον τῷ Κυρίῳ
τελέσωμεν· καὶ μετ' ὀλίγα πάλιν· μὴ οὖν
τοῖς διατέμνεται πρόθεσιν δότῃσαν οἱ δύο λέ-
γοντες φύσεις· ὅτε γὰρ τὸ σῶμα κατ' ἐαυ-
τὸ φύσις, μηδὲ ζωοποιὸν κατ' ἐαυτὸ, μη-
δὲ διατέμνεται δυνάμειον ἀντὶ τοῦ ζωο-
ποιῶ· ὅτε ὁ λόγος κατ' ἐαυτὸν ἄς ἰδίαν
μερίζεται φύσιν, ἣν ἔχει κατὰ τὸ ἄσπαρτον.
ἐπεὶ δὲ ἐν σαρκὶ Κύριος, καὶ ἄσπαρτος ἐπεδή-
μῃσε τῷ κόσμῳ· ὃ τὸ κτιστὸν σῶμα ζῆ χω-
ρὶς τῷ ἀκτίστῳ Θεότητι, ἵνα χωρίζῃ τις φύ-

A quam dixit. Ita porro ibi legitur: *Corpus enim, ait, vitam traherebat a Divinitatis sanctitate, non ab humana anime facultate.* Quod autem Apollinaris Dominum animam destitutum primum dixerit; deinde quasi poenitentia ductus, eum mente carere, non anima docuerit: testatur id in ecclesiastica Hist. (a) Socrates, qui de Apollinario, & ipsius affectis hæc habet.

Si primum asseruerunt Dei Verbum animam destitutam carnem assumpsisse; deinde quasi poenitentia ducti, se suamque sententiam corrigendo, dixerunt Verbum animam una cum carne sumpsisse, sed mente destitutam, idemque in homine assumpto mentis gerere vicem.

B

EJUSDEM JULII EP. ROM.

(b) Ex epistola ad Dionysium (c)

U Na est in Christo natura, quia una-
est & Persona, quæ profecto in duas
non dividitur. Haud enim una corporis pro-
pria natura est in Christi carne assumpta,
alia propria Divinitatis; sed quemadmodum
homo naturam unam habet, ita & Christus,
qui hominibus assimilatus est. Quod si il non
agnoscent hanc naturæ unitatem, quæ ex
multorum conjunctione manat; profecto di-
videre poterunt unam quamlibet rem in
partes plures, easque ita divisas nuncupare
naturas plures. Siquidem humanum cor-
pus ex. gr. constat rebus multis substantia
diversis, ossibus, nervis, venis, carne, pel-
le, unguibus, pilis, sanguine, & spiritu,
quæ licet ab se invicem differant, unam ta-
men in homine naturam consiciunt. Quo-
circa & divinitatis veritas cum humano
corpore conjuncta unum est, nec in naturas
plures dividitur. Et paulo post. Necessè
enim est, ait, eos qui naturas duas profe-
tentur, adorare unam, & non alteram,
& per divinam nos sacri fontis undam la-
vari, non item & per humanam. Quod si per
unam Domini mortem omnes eadem salubri
unda mundamur, unam etiam fateamur o-
portet naturam ex impassibili Divinitate,
& passibili carne constare, ut ita lava-
crum nostrum per Divinitatem simul, & Do-
mini mortem perfici vere dicatur. Et post
paucula rursum hæc habet. Caveant ergo qui
duas in Christo naturas asserunt, ne Chri-
stum ipsum dividendum anam præbeant.
Nam neque corpus aliquod per se subsistens
natura est, nec ipsum per se vivit, neque
seorsim a vitali verbo dividi potest, neque
Verbum divisam ab carne naturam suam
habet, quam a carnis experte Divinitate
trahit. Quandoquidem Dominus in Mundum
venit carne præditus, non ea destitutus.
Neque creatum corpus vivit sine increata
Di-

ANNO
CHRISTI
451.

(a) Lib. II. cap. 46.

(b) Hanc eandem epistolam refellit Leontius & libro de scâis aâ. VIII.

(c) Integram hanc epistolam legas to. I. pag. 148. hujus operis. MANSI

ANNO
CHRISTI
451.

σιν κτισθῆν, ὅτε μὴν ὁ ἄκτιστος λόγος ἐπε-
δήμῃσθε χάρις σώματος, ἵνα μερίξῃ τις ἀντί-
στει φύσιν· ἃ δὲ ἐν ἑαυτέρῳ ἐστὶ κατὰ τὴν
ἐνοσίαν, καὶ τὴν σύνθεσιν, καὶ τὴν σύνθεσιν
τὴν ἀνθρωποειδῆ, ἐν καὶ τὸ ὄνομα τῷ συν-
θέτω προσαρμόζεται, ἀπὸ μὲν τῷ Θεότητος
τὸ ἄκτιστον, ἀπὸ δὲ τῷ σώματος τὸ κτισθόν,
ἀπὸ μὲν τῆς Θεότητος τὸ ἀπαθὲς, ἀπὸ δὲ
τῷ σώματος τὸ παθητόν· καὶ ὡς περ ἀκού-
τες τῷ Παύλῳ τὸν Χριστὸν παθητόν, ὅτε με-
ρικῶς ἠκούσαμεν· ὅτω καὶ τὸ κτισθόν, ἃ δὲ
λαὸν ὅτε μερικῶς λέγεται, ὅτε τὴν Θεότητα
ποῖα κτισθῆν, ὅτε δὲ λαὸν.

Ταύτην τὴν χρίσιν εἶνε προσεχόντως ἐ-
πισκεψάμενοι οἱ ἐντυγχάνοντες, ὅτε διαβολῆς
οἰόμεθα χρίσαν ἃς τὸ ψευδογράφον, ὅτε
ἀντροπότης εἰς τὸ ἀνίσχυρον· ὅτι μὴ γὰρ
πρόφωτος ἡ ταύτης σκωρία, συνδοί τις
ῥῆμα τῷ μὴ δὲ διοσκῶν, μὴ δὲ Σεβέρῳ,
μὴ δὲ τοῖς πλειοντέροις τῆς δε τῆς ἀρεθῆς
αἰρεσιάρχους παύμενοι. ἤλθον γὰρ ὅτι ἡ
διὰ τὴν διαβολὴν τῷ ἀτόντος, ἡ τὴν ὑπερ-
βολὴν τῷ ἀρεθῆματι καὶ ἐκείνοις τοῖς λαοῖς
προσκειμένοις τῷ δόγματι παράφθι πάντα
τὰ ἱεῖα, καὶ τὸν λαπὼν πατέρων, μυ-
ρίαις παθῶν περιεργαμένον, ἵνα τι πρὸς
συνήρησιν τῷ οἰκῷ φρονήματος ἀναλίσκωνται.
ἄλλως τε τῷ γε φιλοῦς πρὸς τοῖς Ἀπολινα-
ρίῳ ἐντυγχάνοντι προχρηστέροις συγγράμμασι
περὶ τῆς Οἰκονομίας, ὅλ' ἀμφιβολίας εἶναι
ἔχον δόξα τὸ γνήσιον αὐτῷ τῆς δε τῷ Χρή-
σεως· ὅτω τε γὰρ καὶ κάτω τὰ δύο μέρη
τῆς Οὐσεως Χριστοῦ, σῶμα μόνον, καὶ Θεο-
τητά φησι, καὶ σάρκα τὴν ὡς σῶμα, ὃ μὴ
ὡς ἀνθρωπότητα λαμβανόμενον, καὶ λόγον.
ἀνθρωποειδῆ δὲ τὴν Χριστὸν ἐνοσίαν καλῶ, ὃ
περ ἦν ἰδιότατον ἐκείνου πρῶτον δόγμα, λέ-
γοντος, τάλα μὲν ἐντὶ ψυχῆς σώματι ἄ-
νθρωπῳ ἐγγυῆσθαι τὴν Θεότητα, καὶ μίαν
φύσιν ἀπαρτίσαι ἄψυχον θεὸν τὸν Χριστόν.
ὑπερὸν δὲ ὕψιστοντος ποτὶς τῇ ἀρεθῆς, ἄν-
τι νῦν ψυχῶς ἐνέειναι τὴν Θεότητα ἐν Χρι-
στῷ, μετὰ τῷ λόγῳ τῆς ψυχῆς μέρες δόγμα-
τίσιν· ἄλλ' ὅτω μὲν ἐνφωρατῶ· ἡ κα-
τὰ τὸν πατέρα διὰ τῆς ἐντυγαφῆς συκαφον-
τις· ἡ δὲ κατὰ τὸν Κύριον βλασφημία ἐστὶ
ἐστὶν, ἐν τοῖς δὲ τοῖς ἱεραδίοις ἐξεταστέον
λοιπὸν τὰ πλάσιν ἐν αὐτοῖς ἀλόγιστα κατὰ
βασανίζοντες. μία φύσις ἐστὶ, φησιν, ἐπει-
δὴ πρῶτον ἐν. ἄρα ἐν ὅτῳ πλάσιν πρῶτον

A Divinitate, quo creata natura dividi pos-
sit; nec increatum Verbum in mundum ven-
it sine corpore, quo quis increati quoque
naturam dividere queat. Si vero utrumque
unum est ob ipsorum arctam conjunctionem,
& copulam, compositionemque humano com-
posito similem; unum quoque composito no-
men aptari debet, eique tribui multiplex
proprietas, ut ob Divinitatem increatum,
ob carnem contra creatum, & per hanc
pati posse vere dicatur. Et quemadmodum
quam ab Apostolo Paulo Christum fuisse pas-
sum audimus, hoc de toto Christo, non
de parte dictum accipimus, neque propter
reca Divinitatem passum fuisse credimus; ita
quam creatus, atque servus idem prædica-
tur, hoc de toto, non de sola parte dicitur,
neque propterea Divinitatem creatam,
atque servam dicere videtur.

Quod auctoritas hæc perperam Julio (a)
adscribatur; quodque propterea nulla vi
pollat; id consideranti liquido patebit;
nec ad eam evertendam futilibus commen-
tationibus opus esse arbitramur. Quod enim
recens hæc sit, adversariorum malitia exco-
gitata, quivis ex eo facile perspicere potest
quod eam neque Dioscorus, neque Severus,
nec alii veteres hujus impietatis magistri
producerint. Perspicuum enim est & hos
ipso, qui huic dogmati impense favent,
vel aperta calumnia, vel nimia impietate
detractos, hac in re præterire consulto Ju-
lii aliorumque Patrum opera omnia, quum
cæteroquin in eo vel maxime laborare con-
sueverint, ut ex eorum scriptis auctorita-
tes aliquas ad suæ sententiæ probationem
depromerent. Quamquam qui Apollinaris ve-
tusta de Christi dispensatione scripta primi
labris attigit, ne dignum quidem
putabit, quod in dubium id revocetur;
sit ne genuinum, an non hoc, Julii testimo-
nium. Passim enim cum duas Christi natu-
ræ partes, corpus scilicet solum, atque
Divinitatem commemorat; tum Verbum hu-
manam dumtaxat carnem, corpus scilicet,
non integram humanitatem assumpsisse præ-
dicat, atque Christi compositionem humanæ
similem appellat, quod erat præcipuum ip-
sius Apollinaris dogma, qui primum afferuit
Divinitatem animæ vicem gerere, unam-
que solum in Christo naturam divinam ani-
ma destitutam esse; deinde nonnihil de im-
pietate sua quodammodo remittendo, mentis
humanæ dumtaxat officio fungi Divinitatem
in Christi anima docuit, asseruitque Verbum
esse ipsius animæ partem. Quod itaque lau-
data epistola perperam Julio tribuitur, ex
dictis manifeste liquet: quanta vero per eam
Christo Domino fiat injuria, consideranti
patebit, si voculas ipsas, earumque maxi-
ma absurda accurate perpendere velimus.
Una natura est, ait; quandoquidem una est
Persona. Numquid ergo ubi sunt personæ plu-

ANNO
CHRISTI
451.

ANNO
CHRISTI
451.

ANNO
CHRISTI
451.

κα, πάντως καὶ φύσας πλάεις; καὶ μὴν τρία
τὰ Θεῶν Πρόσωπα· φύσις ἡ μία· οἷς ἑμπα-
λιν ἔχει ὁ ὁ οικονομίας λόγος, ἡ φύσις
ὁ Θεολόγος· γρηγορίου· ἔτι μὴν ἐπὶ καὶ
τῷ μύθῳ ὑπόστασις μία, εἰπὼν πρῶτον,
μία καὶ τῷ ἐν αὐτῷ πυρὶς, καὶ σιδήρῳ δύ-
σις ἔστιν; ἡ παρὰ τὰς κοινὰς ἐνοίας διζά-
ζουσι τάδε; εἰτά φησιν, ἐκ ἔχον ἐκ τοῦ
διαίρεσιν, ἐπὶ μὴ ἰδίᾳ φύσις ἡ Θεότης κα-
τὰ τὴν σάρκασιν. τὸ ἐν ἰδίᾳ τῷ φησιν.
ἡ μὴ κατὰ τόπον, οὐτως ἐκ ἔστιν ἰδίᾳ θά-
τερον ἀπὸ θάτερον· ἐκ ἔστι γὰρ αὐτοῖς τοπι-
κῶς διαίρεσις, ὅτι ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Χρι-
στῷ κατοικῶν πᾶσι τὸ πλήρῳ τῆς Θεότητος
σωματικῶς· ἡ κατὰ λόγον, ἐκ ἔστιν ἰ-
κατέρα ἰδιάζουσα φύσις ἐκ θάτερον· τὸ
γὰρ ἐσαφηνίσε διὰ τῶν μετὰ βραχέως λέ-
γων, μίαν ὑποστάσιν φύσιν τῆς ἀπαθείας
Θεότητος, καὶ τῆς παθητικῆς σαρκὸς· ἡ ὅ-
τε ἡ ἀπάθεια λόγῳ, ὅτε τὸ πάθος τῆς
σαρκὸς ἰδίον· ὁ δὲ λόγος πᾶσι, ὡς καὶ ὁ λόγος
αὐτῆς ἐκ ἰδίῳ λόγῳ ἔλαττε, καὶ ἡ σὰρξ ἰ-
δίᾳ ἐκ ἑπαθεν· ἐξωποιοῦσέ τε ἡ μόνον ὁ
λόγος τὴν σάρκα, ἀλλὰ καὶ ἡ σὰρξ τὸν
λόγον, ἔτι καὶ ἀνθρωπότης, ἡ ὡς ἐστὶν λέ-
γει· τὸ σῶμα τὴν Θεότητα· ὡς τῆς πλά-
σας ὑπερέχει· λόγος; ἀλλὰ τὸν περὶ
τῆς ἀπαθείας διανοίας συμβαλλόντα σάλον ἐξ
ἀδρανείας τῷ φερόντι καὶ διὰ τῶν ἐξῆς σκο-
πεῖται· ὅτε γὰρ τὸ σῶμα κατ' αὐτὸ φύ-
σιν φησὶ, μὴδὲ ζωοποιὸν κατ' αὐτὸ, μὴ-
δὲ διατέμεναι δυνάμενον· ἀρα γὰρ ὑπερ-
οὐκ ἔχει τὸ ζωοποιὸν ἐκ τῆς ἰδίας λόγου, ὅπως
ὁ δὲ τὸ διατέμεναι ἔχει ἐκ τῆς ἰδίας λόγου
τὸ σῶμα; ἡ ἐκ μὲν τῷ λόγῳ τῆς ἰδίας φύ-
σεως θάτερον ἔχει· ἕτερον ἡ ὅ; ἐκ ἡ τῆς
πρὸς τὸ ζωοποιὸν, καὶ ἀδιάτμητον φύσιν ἐν
ἐνότητι ἀμώτερον ἔλαβεν· ἄλλως ἡ, ἡ μὴ
ἔχει τὰ ἰδία, καὶ ἐπεδείξατο ἐνεργείᾳ ἡ
φύσις τῷ σῶματι· τὸ διατμήναι αὐτῆς ἐν
Χριστῷ, ὅτε τῷ λόγῳ, ὅτε τῆς σαρκὸς οὐ-
σης διατμήτης, τίς περιετμήθη; τίς ἡ ἡλὸς
κατεπερωμήθη; τίς ἡ λόγῳ διηρέθη; πᾶν
ἡ μὴ φαντασίᾳ, τίς, καὶ οὐκ οὐκ οὐκ· τὸ
ἡ ἐπαγόρευσις ὅσης γένεσις τῆς ἀνοίας προ-
επτεῖται· φησὶ γὰρ, ὅτε ὁ λόγος ἐκ ἰδίας
μερίζεται φύσιν, ἢν ἔχει κατὰ τὸ ἄσπαρ-
τον ἐν, ὡς σοφίᾳ, κατὰ τὸ ἄσπαρτον ἰδίᾳ
φύσιν ὁ λόγος· ἔτι καὶ ἐπιδημῶν ἐν σαρ-
κί, καὶ πῶς τῶν ὑπετέρων ἐκ ἐπαινοῦ; τί
ἡ ἡμῶν προσπερωτῶσιν ὑμῶς ἀποκηθήτε; ἀ-
ρα γὰρ καὶ ὁ κυριακὸς ἄνθρωπος ἔχει ἰ-
δίαν φύσιν κατὰ τὸ σαρκινόν, ἡ καὶ ἐν-
θῶς ἐπεδημῶν; ἡ τῷ λόγῳ μόνον ὥζεται
ἡ φύσις ἡ ἄσπαρτος· ὁ δὲ καὶ ἡ ἡ φε-
νῶν τῆς σαρκὸς τῷ κυρίῳ· ἡ γὰρ ἀλη-
θεία ἡν, δύο φύσεις ἑκατέρω τῶν δε συνά-
γῃσι ἐκ μίαν κοινὴν ὑπόστασιν συνηγμένης

A plures, ibi quoque sunt naturæ plures? At-
qui tres in Divinitate sunt Personæ, natu-
ra tamen una, contra vero se res habet in
ipsa Christi dispensatione, teste Gregorio
theologo. Præterea quum ferri candentis
una sit substantia, seu persona, nunquid
una in eo est & ignis, & ferri natura? hæc
contra con nantes a natura nobis infitas
leges ita se habere putamus? Adiecit dein-
de: que in duis dividi nequit, quandoqui-
dem Divinitas haud seorsim a carne assump-
ta in Christo subsistit. Hoc est; quod ar-
rinct ad locum, vere unum seorsim ab alio
non subsistit, quandoquidem loco non distin-
guantur, quum in humana Christi carne
tota Divinitatis plenitudo degat: quod ve-
ro spectat ad Verbum, profecto dici nequit
naturam unam seorsim ab alia secundum se
degeret, quod paulo post ita declaravit.
Unam, inquit, consistemur naturam impassibi-
lis Divinitatis, atque passibilis carnis. Quod
porro neque carere passionibus proprium sit
Verbi; nec iis obnoxium fieri proprium sit
carnis; id ex eo liquido patet, quod Ver-
bum in propria persona passum, non item in
propria persona passum caro vere dicatur. Et
non modo Verbum carnem, sed etiam caro vi-
vificavit Verbum, scilicet humanitas, vel,
ut hic ait, corpus vivificavit Divinitatem.
Quibus quid absurdius dici potest? quid a
pietatis ratione alienius? Sed consideremus
& ex sequentibus impiam cognitionem etiam
æstus ac fluctum, qui instabili mendacio
suscitatur. Corpus enim, ait, nec ipsum per
se subsistens natura est, neque per se vita-
le, nec huiusmodi, quod scindi queat. Num-
quid ergo quia non habet ex intima sui na-
tura, ut vitale sit, ne illud quidem habet,
ut scindi possit? an unum quidem ab intima
sua natura habet, alterum vero nequaquam?
Ac deinceps ex conjunctione cum eo, quod
natura sua vivificum est, & individuum,
obtinuit utrumque: Quod si caret suis pro-
prietatibus, & corporis natura vim suam
exerendo dividi se posse patefecit in Chri-
sto: si neque Verbum, neque caro discin-
di poterant, quis circumcisus est? quis cla-
vis confixus? quis lancea transverberatus?
Nisi hæc specie tenus, & instar umbræ
contigisse dicant. Videamus autem quan-
ta scateat dementia quod adiecit. Ait eni-
m: neque Verbum in propriam naturam se-
cernitur, quam habet in carnis experte Di-
vinitate. Retinet ergo, sapientissimi viri,
propriam naturam Verbum (qua carnis ex-
pers est) etiam postquam carnem assump-
sit. Quomodo ergo vestros non infestami-
ni? Ecquid ad hæc alia respondere nobis
poteritis? An & Humanitas Christi Domini,
qua caro est, suam retinet naturam etiam
si Verbum eam statim procreatam sibi copu-
lavit; an sola natura Verbi carnis expertis
in suo statu mansit, atque vana quadam
species fuit illa, qua Christus humana car-
ne præditus apparuit? Nam si vera caro
fuisset, duæ profecto naturæ convenissent
in unam, eandemque communem substantia-
m. Quid ad hæc? nonne per conjunctio-
nem utrumque sit unum, vir eximiet ad si vere
unum, quomodo utrumque? Si vero utrum-
que, quomodo secundum idem erit unum?

ANNO
CHRISTI
451.

τὴν αὐτὴν ἄλλ' ἐπὶ τέτοις τί φησιν; ἢ ἢ ἐν ἐκτέρῳ ἐστὶ κατὰ τὴν σύνοδον, ὃ ἀν-
δρωπε, ἢ ἐν, πῶς ἐκότερον; ἢ δὲ ἐκότε-
ρον, πῶς ἐν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔσαι· οὐκ οὖν
σαφὲς, ὅτι ἐν μὲν κατὰ τὸ πρόσωπον, ἐκ-
ότερον δὲ κατὰ τὰς φύσεις ἐστίν; ὡς φησιν,
ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀνθρωποειᾶ συνδέσθαι· τί
ἐν σωζομένης φύσεως, καὶ σώματι· ἰσχυ-
ρὸν καὶ ἑτέραν φύσιν εἶναι τὸν ἀνθρώπον παρὰ
τάδε, ἢ ὅχι; ἢ μὲν ἐν οὐχί, οὐδὲ ἐπὶ
τῷ Κυρίῳ σωζομένης Θεότητι, καὶ ἀνθρω-
πότητι· ἢ τὴ φύσιν ἐστὶν αὐτῷ ἡ καθολικω-
τέρα μία· ἢ ἡ σωζομένης τῶν, οὐ μὲν
ἐπιχωρεῖν καὶ τὴν κινωτέραν τῷ ἀνθρώπου
φύσιν παρὰ ταύτας ἑτέραν ἔσαν, τίς ἂν εἴη
καὶ ἡ ἐπὶ Χριστῷ ἐπιχωρημένη φύσις; ἢ ἕτε-
ρα, ἢτε ἀνθρωπίνη ἐστὶ· καὶ τί τὸ φύσις;
κὴν τὸτο εἶδῃ, τὸ ὑπερθεῖν, εἴπατε· ἀλλ'
ἔτι μὲν ταδε· ἐν ἡ τῷ συνδέτῳ ἔνομα τὸ
πῶς φησὶ προσαρμύζεσθαι; ἢ μὲν τὸ ὑπο-
στατικόν, ἀντιρρήτῳ ὁ λόγος· ἢ ἡ συ-
στατικόν, τίς αὐτῷ ἡ ὑποκαμένη φύσις, καὶ διὰ
τῆς προσαρμοσμένης; ἢ μὲν γὰρ ἑτέρα
παρὰ ταύτας τὴν Θεότητα· ἢ ἀνθρωπότητα,
ποῖα ἂν εἴη; ἢ ἡ τῆς Θεότητι, οὐ τῷ
συνδέτῳ ἰδίως ἡ ὀνομασία ὡς συνδέτῳ· καὶ
πρὸ γὰρ τῆς συνδέσεως ἦν ἡτε φύσις, καὶ
τὸ ἔνομα· ἢ ἡ τῆς ἀνθρωπότητι, καὶ ἔ-
τι τῷ συνδέτῳ ἡ προσηγορία· καὶ πρὸ
γὰρ τῆς ἐνώσεως τῆς δε ἦν ἡτε φύσις, καὶ
ἡ κλήσις αὐτῇ ὁμολογούμενης πᾶσιν· ἀλλ' ἡ-
να πάντα παρίδω ἡμεῖς, πῶς ἐν ἔνομα φύσιν
δὲν ἀδέναι κατὰ τὸ συνδέτῳ λέγοντες ἕνα,
δύο τὲ καὶ ἐναντία αὐτῷ καταφάσκουσιν,
κτιστὸν τε, καὶ ἀκτιστὸν αὐτὸ λέγοντες; καὶ
τοῦτο λίαν παρadoxότερον, ὅτι ἀπὸ μὲν τῆς
Θεότητι μόνον τὸ ἀκτιστὸν, καὶ ἀπαίδε-
φάσκοντες εἶναι αὐτὸ· ἀπὸ ἡ τῷ σώματι
τὸ κτιστὸν, καὶ παθητὸν, ἢτε μερικῶς ἀκένον,
ἢτε λέγειν τὰδε ἐπὶ Χριστῷ εἰρήκατε, ἀλλ'
ἐν τῷ ἕνῃ Χριστῷ· συγχωροῦντες ἡ ὅτι
ὡς ἂν καὶ βέλεθε παλλιλογεῖν, ἐπαγαγι-
μῶ τοῖς παρ' ὡμῶν ἀναγκάσι· ὡς ἂπερ
ἡμεῖς περὶ ἐκότερα τῶν ἐν Χριστῷ τῶ ἐν-
αντία δοξάζετε· καὶ τὸ ἕλον κατὰ φύσιν ἴσε
τοῖον δε Χριστῷ, ὃ ἐν ἐν φάτερας τῶν ἐν
αὐτῷ φύσεων λέγεται κατὰ τῆς ἕλης ὑπο-
στάσεως αὐτῷ, ἄρα γε ὡς περ ἀληθῶς παθη-
τὸν καὶ κτιστὸν ἢ σαρξ αὐτῷ, ἢτως γε καὶ
ἡ Θεότης αὐτῷ; καὶ ὡς περ ἀπαίδης, ἢ ἀκτι-
ς· ἢ Θεότης αὐτῷ, ἢτως γε καὶ ἡ σαρξ;
ἢ πρὸς τῷ βλασφῆμῳ ἔχει καὶ τὸ ἀδύνατον
σαφές· ἢ γὰρ ἴσιν ἐν ταύτῃ, καὶ κατὰ τὸ
αὐτὸ, καὶ ὡς αὐτῶς πάντῃ τὰ ἐναντία πῶ-
ποτε τινὲς καταφάσκουσιν.

Nonne perspicuum est idem dici unum ob
unitatem personæ, & utrumque ob natu-
ram duplicem? Minime, inquit, sed hoc
dicitur ob compositionem humanæ prorsus
similem. Quid ergo? Salva manente natu-
ra corporis, & animæ, numquid & aliam
(a) præter hæc naturam esse in homine
novimus, an non? Si negemus, nec in
Christo Domino salva manente Divinitate,
& Humanitate necesse nobis erit commi-
sci communiorem aliam naturam; si vero
affirmemus, contendamusque præter animæ,
& corporis substantiam inesse & commu-
niorem aliam hominis naturam, ab utraque
illa prorsus diversam; quænam erit in Chri-
sto similis huic natura, quæ neque Divina
sit, neque humana? Qualis, amabo vos,
ista species naturalis, & suprema? Hæc
quum ita sint, quale compositio nomen tri-
buendum putatis? Equidem si tale sit, quod
substantiam significet, non hil oppono; si ve-
ro naturam significet, quero quænam sit hæc
natura per hocce nomen significata? Pro-
fecto si diversa dicatur ab divina, & huma-
na, qualis erit? vero sit eadem ac divina
non erit propria compositioni denominatio,
quippe quum ante compositionem extiterit
cum natura, tum ipius nomen; si vero sit
eadem ac humana, ne ita quidem propria
compositioni denominatio erit, quippe quum
ante huiusce conjunctionem & naturæ, & de-
nominatio cunctis innotesceret, Sed missa
faciamus hæc omnia. Quomodo toti com-
posito naturale nomen unum tribui oportere
contentitis, atque de ipso contraria præ-
dicatis, creatum scilicet esse, & increa-
tum? & quod absurdius est, quomodo di-
citis Christum id habere a natura divina,
quod sit increatum, & impassibile: ab hu-
mana contra, quod sit creatum, atque pas-
sibile; simulque contentitis hæc non de par-
te, sed de toto Christo prædicari? Quæ si
concederemus ita se habere, quemadmodum
vultis, eadem semper debiterando; vestris
tamen dictis adhuc insisterem. Si de utraque
Christi parte contraria prædicatis, & uni-
versalem totius Christi naturam hoc ferre
putatis, at quidquid unius partis proprium
est, id de tota ejus persona, & substantia
prædicetur; an quemadmodum vere passibi-
lis est, & creata ejus caro, ita & divini-
tas? & quemadmodum pati nequit, &
creationis expertus est divinitas, ita & ejus
caro? Quæ profecto præter quamquod ma-
nifestam præferunt impietatem, fieri nullo
pacto possunt. Nam fieri nequit, ut uni
eidemque secundum idem eodemque modo
contraria conveniant.

GRE.

(a) Putant nonnulli inesse singulis individuis naturam quandam communem; a particu-
lari cuiusque natura distinctam: quum enim mens nostra sibi finxerit ideas quasdam commu-
nes, quæ singulis individuis aptantur, hinc putarunt existere & naturas communes ab ideis
illis representatas. Nimirum ignorant ideas, ut logici loquuntur, abstractas nullum in reum
natura obiectum habere.

ANNO
CHRISTI
451.

ANNO.
CHRISTI
451.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ

A GREGORII THAUMATURGI

ANNO
CHRISTI
451.

Ὡς φασιν, ἐν τῇ κατὰ μέρῳ
πίσει.

In (a) particulari fidei expositione.

Τὸ δεξάζαν δύο φύσας τὸν ἕνα Χριστὸν, τετράδα τὴν ἁγίαν Τριάδα ποιᾷ φασιν. ἔφη γὰρ ἔως· καὶ ἔστι Θεὸς ἀληθινὸς ὁ ἔσαρκῳ ἐν σαρκὶ φανερωθεὶς, τέλει τῇ ἀληθείᾳ, καὶ Θείᾳ τελευτήτῃ, ὃ δύο πρόσωπα, ὃ δύο φύσας, ὃδὲ τέσσαρες προσωνύων λέγομεν, Θεὸν, καὶ υἱὸν Θεοῦ, καὶ ἄνθρωπον, καὶ πνεῦμα ἅγιον.

Πρῶτον μὲν ἀγνοεῖται, καὶ ἀμφιβάλλεται ἂν ἡ χρήσις καὶ ἡδε· ὅμως μέντοι μὴ δύο πρόσωπα ἐπὶ Χριστῷ λέγαν φασιν, ἵνα μὴ ὁμολογῶντες αὐτὸν Θεόν, καὶ ἐν τελείᾳ Θεότητι, τὸτο ὃ αὐτῷ πρόσωπα, τετράδα παρισώμεν τῶν Θεῶν πρισώτων, Θεῷ τῷ Πατρὶ ὧν, καὶ υἱῷ Θεοῦ ἑνὸς, καὶ αὐτῷ ὧπου ἑνὸς, καὶ Πνεύματι ἁγίῳ ἐν ἀριθμῶντες· ἀλλ' οὐδὲ δύο φύσας ἴσας μέντοι εἶναι αὐτῷ φασιν, ἀλλ' ἐν μιᾷ φύσει θείᾳ τελευτήτῃ τελευτῶν αὐτὸν Θεὸν ὁμολογῶν, καὶ ἕκ ἐν δύο· ὅτι γὰρ ἀτρέπτως ἐσαρκώθη, καὶ ἀδιπλασίως τὴν Θεότητα ἔχει βέβαια δεῖξαι. ὃ γὰρ αὐτὸς πρὸ βραχέος φησί. καὶ τῶν περὶ σάρκα παθῶν γινόμενων, τὴν ἀπάσαιαν ἡ δύναμις εἶχε τὴν ἑαυτῆς ἀτεβήν ἐν ὃ τὸ πάθος ἀνέγων ἐς τὴν δύναμιν· ὃ γὰρ τῆς δόξης Κύριος ἐν ἀνθρωπίνῳ σχήματι πέφνηε, τὴν ἀνθρωπίνην οικονομίαν ἀναδέξαι μὲν.

Credere duas naturas esse unum Christum, inquit, hoc quaternitatem in Trinitatis locum inducit. Ita enim loquitur: Et est Deus verus (qui carnis expertus in carne se visendum præbuit) & perfectus, vera, & divina perfectione præditus; in quo neque duas personas nos adorare dicimus, neque duas naturas, nec ista quatuor, Deum scilicet, & Filium Dei, & Hominem, & Spiritum Sanctum.

Ad hæc primum dicimus incertum esse, & dubitari maximo etiam de hac auctoritate, nisi genuina sit: deinde S. Pater ait non esse nobis de Christo personas duas prædicandas, ne dum ipsum Deum perfectæ divinitate præditum, eundemque duabus personis ornatum asserimus, inducamus quatuor divinas personas, Dei Patris unam, Filii Dei alteram, Hominis tertiam, & Spiritus Sancti quartam. Neque dicit duas in Christo se nosse naturas Divinas, sed in una (non in duabus) naturali Divina perfectione eum perfectum se fateri prædicat. Hoc enim innuere vult, Verbum carnem assumptis, eadem in simplicitate sua manente Divinitate. Idcirco idem paulo ante dicit: Cum caro dolores subiret, & affectibus traberetur; superna potestas horum omnium immunis mansit. Quisquis ergo dolores, & perturbatos affectus in supernam potestatem illam inducit, impius est; ereptim Dominus gloriæ se conspiciendum in humana forma præbuit, humanam conditionem subeundo.

D. CY.

(a) Nullum Gregorii Thaumaturgi opus ad manus nostras pervenisse præter solam fidem, quam in viâse conspexerit, testatur Nyssenus in ejus oratione funebri.

ANNO
CHRISTII
451.

D. CYRILLI TESTIMONIA

A Leontio explicata.

INTERPRETE

ANTONIO BONGIOVANNI

Cum notis ejusdem.

ARGUMENTUM.

DEnique in calce Operis subsequuntur varia D. Cyrilli testimonia, quæ Eutychianorum errori favere videntur, quibus Hæretici gloriari maxime consueverant. Hæc Leontius clare explicat, ostenditque D. Cyrillum ea recto sensu accepisse. Sit ergo.

ΤΟΙ ΑΓΙΟΙ ΚΥΡΙΑΛΟΤ

Εκ τῆς πρὸς Σάκενστον β'. ἐπιστολῆς.

Τὸ λέγειν ἑξὺς ὑφεστῆναι μετὰ τὴν ἑνωσιν ἀδιαίρετος, μάχεσθαι ἐς τοὺς μίαν εἶναι λέγουσι τὴν τῷ Λόγῳ φύσιν σεσαρκωμένην.

Ἀλλὰ πρὸς Νεστοριανὸς τὸτο λέγων ἐπιφέρει μετὰ βραχέα, ὡς ἔστι· τὸ γὰρ ἀδιαίρετος προσεδὲν, δοκῇ μὲν παρ' ἡμῶν ὁρθῆς εἶναι δόξης σηματοῦν· αὐτοὶ δ' ὅχ' ἕως νοῦσι· τὸ γὰρ ἀδιαίρετον παρ' αὐτοῖς κατὰ τὰς Νεστορίου φωνὰς κατ' ἑτέρον λαμβάνεται τρόπον· φησὶ γὰρ ὅτι τῇ ἰσοτιμίᾳ, τῇ ταυτοβουλίᾳ, τῇ αὐθεντίᾳ ἀδιαίρετός ἐστι τῷ Λόγῳ ὁ ἐν αὐτῷ κατὰκνησεν ἄνθρωπος. ὅτε ὅχ' ἀπλῶς τὰς λέξεις λέγουσιν, ἀλλὰ μετὰ τινὲς κακουργίας· ἰδὺ ἐν σιωπᾷ τε συνημμένους ὅτι τὴν μὲν φωνὴν οὐδὲν ὁρθῆς δόξης· τὸ δ' ἐκ κέρρους· ἔχον νόημα ἀποβάλλεται, ὅτε ἐξ ἀρχῆς καὶ ἕως τέλους ποιεῖν καὶ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς δυσωπῶμεν. ἔστιν ἐν τῇ αὐτῇ ἀσεβείᾳ εἰπέν τινα φωνήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑτέραν φωνὴν τὴν λέγουσαν, μίαν φύσιν τῷ Θεῷ Λόγῳ σεσαρκωμένην· ἔστι κατὰ Ἀρσίου, ὡς οὐ πᾶν ἁπλῶς οὕτως ὄντ'· τὸ ὑπὸ νοῦν, καὶ κατὰ Ἀπολινάριον, ὡς αὐτὸ τῷ Λόγῳ ἀντὶ τοῦ ψυχικῷ ἡρωαίνῃ, τῇ ἐμφυχωθείᾳ ἀλόγῳ σαρκὶ λογίζεσθαι· κατὰ Εὐτυχίαν, ὡς αὐτὸ τῷ Λόγῳ ἐς σάρκα μεταποιηθέντ' ἐνδέχεσθαι· ἔαν ἐν μὴ τὰ νοήματα ἀνακρινώμεν τῶν ὁμολογούντων, καὶ ταῦτις κενώμεν ὡς ἄλλος προσέμετα τὴν φωνήν. τὸτο γὰρ ὁ πατήρ φησιν, ὅτι ὡς κακοῦργους περὶ τὴν ἑνωσιν τῆς ἐνώσεως τῶν φύσεων μὴ ἀποδέχεσθαι τὴν αἰρετικὴν δόξιν, καὶ ἐν ἑστέροις εἶναι αἱ φωναί· ὁ γὰρ τὴν αὐτὴν ὑπόστασιν λέγουσι τῶν φύσεων, ἀλλὰ κατὰ γένεσιν ἀδιαίρετον· ἐν πολλαῖς γὰρ χρησολογίαις οἶδε τὴν ἀπᾶν καὶ ὁ Ἀπόστολος· γινόμεν'· ὅτι ὁ τὸτο ἕως νῦν καὶ ἐν τῇ ἐξῆς, ἢν παράγουσι χρήσιμα, σαφὲς ἔστι.

S. CYRILLI

Ex ep. II. ad Sucensum.

Fateri duo subsistere post naturalem conjunctionem, sine ulla distinctione, id aperte pugnat cum iis, qui Verbi Dei naturam unam incarnatam profitentur.

Verum enim vero, stolidissima capita, S. Pater post quedam alia subdidit hæc ad profligandos Nestorianorum errores; etenim vox ἀδιαίρετος sine distinctione, videtur apud illos, qui contrarium sentiunt. Nam apud ipsos hæc vox indistinctus secundum Nestorii interpretationem longe aliter, quam apud nos accipitur; ait enim hominem, in quo Verbum habitavit, ab eo minime distingui, dignitate scilicet, voluntate, atque potestate. Quare laudata Cyrilli verba accipiuntur ab iis propria significatione, sed malitia quadam in pravum sensum detorqueantur. Videte ergo quemadmodum S. Pater ea voce recte utatur, pravum contra sensum omnino rejiciat, ut & vobis facere a principiis usque ad finem optamus, obsecramusque. Possimus ergo cum vocem illam impio sensu efferre, tum & hac aliam subsequentem unam Dei verbi naturam incarnatam interpretari cum Ario, quasi Filius immutabilis naturæ non sit, & cum Apollinari quasi Verbum in animata carne rationis experte, vice mentis pergatur, & cum Eutychete, quasi verbum ipsum in carnem fuerit conversum. Nisi ergo profitentium mentem, & animum accurate perpendimus; nunquam recte vocem hanc, vel illam interpretabimur. Ait enim S. Pater non audiendos Hæreticos, utpote de naturarum conjunctione male sentientes, etiam si voces ab ipsis usurparæ bene sonare videantur. Non enim assentiri ii Christum individuum secundum hypostasim, sed secundum habitum. In multis enim vocibus, quæ bonæ videntur, latitare dolum ac fraudem clare perspexit etiam apostolus. Quod autem Cyrillus ita sentiat, clare liquet, & ex sequenti ipsius oraculo, quod ii decantare maxime solent.

(α) Ejus-

Εκ τῶν εἰς τὴν πρὸς Εβραίους
διδότῃ τῷ.

Ex Tomo II. com. in ep. ad Hebræos.

Ἀποδείξαντες γὰρ ἀλλήλων τὰς δύο φύ-
σεις, καὶ ἀνὰ μέρος ἡμῖν ἐκατέραν ἀνυπα-
στή. ὁμοίως δεικνύοντες, ἐν μόνῳ προσώπῳ
φασὶ ἡμεῖς τὴν ἑνωσιν. καὶ ὡς ἐν γε ψι-
λῇ συναινέσει, καὶ ταυτοβολίᾳ, καὶ θελη-
μάτων ῥηταίᾳ, κατ' ἐκὰς πρὸς τὰς δύο ἐν
ταῖς πράξεσι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων γεγραμ-
μένων, τὴν εἰς πλῆθος τῶν πιστευόντων ἢ
ἐν καρδίᾳ καὶ ἢ ψυχῇ μία. ἐκάστῃ γὰρ τῶν
πεπιστευόντων κατὰ γε τὴν τῆς ἰδίας ὑποστά-
σεως λόγον διεσχηματισμένη τῶν ἄλλων, ὅσον
ἦεν εἰς ταυτοβουλίαν, καὶ τὴν ἐνότητά της
πίστεως, ψυχῇ πάντων εἶναι μία λέγεται, ἢ
καρδίᾳ. ἅρα ἐν κατὰ τέτον καὶ αὐτοὶ τῶν
τρόπων τῶν προσώπων τὴν ἑνωσιν ὁμολογῶν
ἐγνωκασι. ἰδὺ διασφαῖ ἐκδήλωσι τί εἴη ὃ
μέμφεται δόγμα τῶνδε καὶ ἑνωσιν ἀδιαιρέτων
λεγόντων ἐπὶ δύο φύσεων, καὶ μετὰ βρα-
χέα.

Καὶ ὃ δήπου φαιδὲν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ σώ-
ματι τὴν τῷ Θεῷ Λόγῳ περιγεγραμμένην φύ-
σιν. ἄπορον γὰρ τὸ Θεῶν. εἴτα ἐπάγα-
γετι ὕψεται τις ἐν Χριστῷ τὸ ἀνθρώπινον τέ-
λως ἔχον κατὰ γε τὴν τῆς ἰδίας φύσεως
λόγον. ὁμοίως τε τέλειον τὸν ἐκ Θεοῦ φύστα
Λόγον, πλὴν ἑνὸς τὸν ἐξ ἀμφοῖν ὁμολογῶσα
Χριστὸν καὶ ἰδὺν, ὃ προσώπων ἑνώσει μόνον
συντιθέας τὴν οἰκονομίαν. συλλέγων ἢ μὲλ-
λον εἰς ἐν τὰς φύσεις, ἀπορήτως τε ἢ ὑ-
πὲρ λόγον, ὡς αὐτὸς ἔχον ὁ Θεός, καὶ ὃ
δήπου φαιδὲν ἀνέχουσι ὡς περὶ τινὲς συμβῆναι
περὶ τὰς φύσεις, ὡς μεταστῆναι τὴν τῷ Λό-
γῳ φύσιν εἰς τὴν τῷ ἀνθρώπῳ τυχόν. ἀλλ'
ὅδε αὖ τὴν ἀνθρωπίνην εἰς τὴν τῷ Λόγῳ
νωμένην ἢ μᾶλλον καὶ ὑπαρχούσιν ἐκατέρας
ἐν τῷ τῆς ἰδίας φύσεως ὅρῳ πεπράχται
φαιδὲν τὴν ἑνωσιν. καὶ μετ' ὀλίγα. εἰ τις
ἐν ἡμῶν λόγοις μόνον προσώπων τὴν ἑνωσιν ἀ-
ποδείξαι δατοῦρας ἀλλήλων τὰς φύσεις,
ἔξω τῆς εὐθείας φέρεται τρέψαι. τάτων τις
ἐγνωῖσα τὴν ἑνωσιν, καὶ μία φύσιν λέγει
οἴησεται τὸν πατέρα ἐπὶ Χριστῷ. ὅχι ἢ ἐν
πρόσωπον μᾶλλον ἠνωμένην αὐτῷ τῶν φύσεων
ἢ ἢ ἀπλῶς ἀδιαιρέτως, ἀλλὰ κατ' ὑπόστασιν
αὐτῷ αὐτῇ;

Secernentes, ait, ab se invicem duas
Christi naturas, & unam ab alia distinctam
ostendentes, id unum significare volunt,
personas videlicet in Christo fuisse conjun-
ctas animo, & consensu, & voluntatum
affectu, non secus ac ii, de quibus in Act.
V. S. apostolorum scriptum legimus: multitu-
dinis autem credentium unum cor erat, &
anima una. Quum enim unusquisque cre-
dentium ab cæteris omnibus peculiari sub-
sistendi ratione distingueretur; quomque de
illis utpote voluntate ac fide sibi invicem
conjunctis dicatur, *unum fuisse cor, & ani-*
mam unam: numquid propterea hoc eodem
modo & in Christo personas fuisse sibi in-
vicem conjunctas autumant? En aperte S.
Pater innuit quale sit, quod ipse relictis isto-
rum dogma, qui de duabus Christi naturis
conjunctionem vel individuum profertur.

Et paulo post:

Profecto non asserimus, ait, humano cor-
pore circumscribi Dei Verbi naturam; di-
vinitas enim caret quantitate. Deinde
subdit: comperiet quis in Christo per-
fectum individuum humanum, perfectum,
inquam, ratione habita naturæ suæ: per-
fectum item comperiet in ipso Verbum a Deo
conceptum; fatebitur tamen unum ex utra-
que natura manare Christum, & unum Fi-
lium, non conjunctione personarum Chri-
stum, ipsum compositum intelligens, sed
potius naturas ipsas in unum arcano quo-
dam, & ineffabili modo compactas, quem
modum novit ipse Deus. Nullam præter-
ea dicimus in naturis contigisse confusio-
nem, ut neque divina versa fuerit in hu-
manam, nec humana in Divinam; sed
utraque potius in suo statu manente, fa-
ctam fuisse conjunctionem arbitramur. Et
paulo post: Si quis ergo diceret solas in
Christo Personas conjungi, & naturas ab
se invicem omnino distingui; profecto ab
recto tramite aberraret. Quis horum sen-
sum non intelligit? Ecquis S. Patrem,
unam in Christo naturam asserere dicat?
quin potius ab eo manifeste doceri fa-
teatur naturas in unam Personam coaluif-
se, non omnimoda quidem conjunctione,
sed ea duntaxat, quæ secundum substan-
tiam contingit?

CANNO.
CHRISTI
451.

ΤΟΤ ΑΤΤΟΤ

A

EJUSDEM.

ANNO
CHRISTI
451.

Εκ τῆς πρὸς Σούμενον ἐπιστολῆς.

Ex ep. ad Suensum.

Ὡς τὰ δύο μὲν εἶναι δύο, οἱ ἄμφοιν ἢ τὸ ἐν ἀποτελεῖσθαι ζῶον.

Εἰ ἐν ταύτῳ φησιν, ὅτι αἱ φύσεις ἐν αὐτοῖς τοῖς φύσεσι, ἔξω ἀπ' αὐτῶν, ὥστε τὰς ποτὲ δύο, ταύτας μὴ εἶναι καὶ νῦν δύο· ἢ ὥστε τὸ ἐν τὸ νῦν μὲν εἶναι, ὡς καὶ πρότερον, δύο· ἀ δὲ ἐστὶ καὶ νῦν δύο, τὰ δύο· οἱ ἄμφοιν τε, καὶ οὐκ ἐξ ἀμφοῖν ἀπλῶς τὸ ἐν ὁρᾶται, δῆλον ὡς κατ' ἄλλο, καὶ ἄλλο· ὡς μὲν γὰρ φύσεις, δύο· ὡς ἢ σύνθετον τε τοῖον δὲ ζῶον, ὅπερ καὶ ῥητῶς ἐφ' ἑν ἐστὶ.

Ἀλλ' ἅπαν ἐν ζῶον, καὶ μία φύσις Θεοῦ· ἀ ἐν ἐν ζῶον, καὶ μία φύσις ὁ Χριστός.

Ἄλλ' ἀ ἀποδεικτικῶς ἀπαντῶν βύλας τε, μὴ ἀγνοῦναι τὰ καινὰ δεδομένα πᾶσι τοῖς ἀποδεικτικαῖς, καὶ διαλεκτικαῖς· τῶν γὰρ ἀντιστρόφως ἀλλήλοις κατηγορουμένων, τῶν ἀντικειμένων πατέρων δοθέντων, καὶ τὸ ἕτερον συνεπάγεσθαι· τῶν ἢ οὐκ ἀντιστρέφοντων, ἀ δὲ ἡται· ἀ μὲν ἐν καὶ πᾶσα φύσις ζῶον, ὡς περ ἐν καὶ πᾶν ζῶον φύσις, καλῶς ἐλέγετε, ἐπεὶ τὰ ζῶον τὸ σύνθετον, καὶ φύσιν ἀποτελεῖσθαι· ἀ δὲ ἐστὶν ὁ ἀπὸ φύσεως, οὐ μὴν εἰς τὸ ἐν καὶ ζῶον, οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι τὸ ζῶον ἐν εἶναι, εἰς τὸ ἐν καὶ πᾶσι καὶ φύσιν μίαν εἶναι· καὶ ἄλλως γὰρ, ἀ διότι ἐν ζῶον ἐστὶν ὁ Χριστός, καὶ μία φύσις ἐστὶ· καὶ διότι ἐν δύο φύσεσιν ἐστὶ καὶ δύο ζῶα ἔσθαι· ἀ φησὶ Νεστόριος· ἀσεβῶν μόνος· ἀ ἢ λέγοιτε ὅτι καὶ ἐν δύο ζῶον, ὡς ἀπὸ κοινῆς τῆς Θεότητος, καὶ τῆς ἀνθρωπότητος· τῶν διαφόρων φύσεων ἀδῶν φαινόμενον αὐτῶν, ἀρὰ γε καὶ ἐν ζῶον ἐν, ὡς κοινόν τι, καὶ ὡς εἰς τὸ ἕτερον παρὰ τὴν Θεότητα καὶ ἀνθρωπότητα λέγετε αὐτόν; καὶ πῶς φησιν ὁ Θεὸς τε ὁ πατήρ, καὶ οἱ λοιποὶ, τὸ Χριστὸς ὅνομα μῆτε οὐσίας ἔχον, μῆτε φύσεως ὄνομα εἶναι, μῆτε ὄντος ὀνόματι ἔχον, μῆτε εἰδὸς φύσεως σημαίνειν, ἢ τι τοιοῦτον· ζῶον ἄρα τὸ ὡς ὑφ' ἐσὺς πρόσωπόν ἐστιν ἐν.

ΤΟΤ ΑΤΤΟΤ

Εκ τῆς πρὸς Ἀκίμιον ἐπιστολῆς.

Ὁρῶμεν ὅτι δύο φύσεις συνήλθον ἀλλήλαις καὶ ἐνωσιν ἀδιασπᾶσαι, ἀνιχνύτως, καὶ ἀτρέπτως· ἢ γὰρ σάρξ, σὰρξ ἐστὶ, καὶ οὐ Θεότης, ἀ καὶ γέγονε Θεὸς σὰρξ· ὁμοίως ἢ καὶ Λόγος, Θεός ἐστι, καὶ οὐ σὰρξ, ἀ καὶ

Ut duo non amplius duo sint, sed per utrumque perficiatur animal unum.

Porro si S. Pater hoc innuere voluisset, Naturas non amplius esse naturas, dicere debuisset, quæ pridem duæ erant, nunc amplius duæ non sunt: vel, quod nunc unum est, non amplius duo sunt ut antea. Quod si quæ antea duo erant, etiam nunc duo sunt; & si per utrumque, non ex utroque simpliciter unum cernitur: perspicuum est id contingere diversâ ratione, ut quod ad Naturas spectat, hæ duæ quidem sint; quod ad compositum attinet, hoc vero sit animal unum, quod expressis verbis ipse dixit.

Atqui omne animal, inquit, quod vere unum est, una quoque natura est: adeoque si Christus est animal unum, ejus quoque natura una erit.

Verum si recta de demonstrationis via procedere vultis in objectionibus vestris, vos latere non debent, quæ passim a Dialecticis, & hujus artis præceptoribus traduntur. Etenim converforum eadem est ratio, & uno posito, necesse est aliud quoque sequi; eorum contra, quæ non convertuntur, diversa ratio est. Itaque si & omnis natura animal est, & omne animal natura: recte de Christo ratiocinamini, quum sit animal unum, unam quoque esse oportere ipsius naturam. Sin minus, & laps natura quidem est, non item ob id etiam animal; iccirco si quid animal unum est, non inde necessario sequitur, id ipsum etiam naturam esse unam. Vel aliter. Si propterea quia Christus est unum animal, una quoque natura est; licebit item ratiocinari, quandoquidem Christus idem duabus naturis constat, duo quoque erunt animalia, quod solus Nestorius impie deblaterat. Si vero dicitis Christum eundem e duobus animalibus constare propterea, quia ex duabus naturis specie diversis, Divina scilicet, & humana, compositum asserimus; numquid & unum aliud animal communis alterius speciei, & quidem a Divina, & humana diversæ ipsūm dicetis? quomodo idem S. Pater, & alii ajunt, Christum nec essentia nomen esse, neque Naturam, nec habere terminum neque naturæ speciem aliquam significare, vel aliud hujusmodi? Animal igitur unum est, utpote in una eademque Persona subsistens.

EJUSDEM

Ex ep. ad Acacium.

E

Cernimus naturas duas in unum coaluisse, sibi invicem arcto modo conjunctas, sine confusione ulla, & sine ulla mutatione; nam caro, caro est, non Divinitas, etiam si Dei caro sit. Verbum item Deus est, non caro, etiam si carnem assumens, eam sui propriam effecerit. Quod quum ita se habere fateamur, profecto non erramus, quum e naturis duabus in Christo factam con-

ANNO
CHRISTI
451.

Νεστόριον, δύο τὰς ὑποστάσεις αὐτῷ λέγοντας, εἰρηται· ἡ γὰρ καὶ ἐπὶ οὗτοις λόγῳ εἰλη-
πται τὸ παράδειγμα τῷ ἀνθρώπῳ ἐπὶ Χρι-
στῷ, ἕνα καὶ ἐπὶ οὐκ πρὸς τὰς φύσεις αὐ-
τῶν, ὁ ἅδὲν ψυχῆς καὶ σώματος, οὐδὲ
ὁ κύριος ἐκ αὐτῶν φύσεων; ἔτι μὴν ὁ λόγος
καὶ πρὸ τῆς σαρκὸς· τὴν δὲ ἀνθρώπου ἐξ ἑνὸς
μέρους· τὴν ἑτέραν προὔπαρχεν εἰρηται. ἔτι ὁ
ἀνθρώπου δύναμις διαιρετὸς εἰς τὰς αὐτῶν
δύο φύσεις ἐστὶν αἰ, ἀλλὰ καὶ ἐνέργειά πο-
τέ· ἕνα ἔν· καὶ ἐπὶ Χριστῷ εἴποι τις τὰς
μὴ παραφρονῶν; πῶς ἔν τὸ κατ' ὑπόστα-
σιν ληφθῆναι, καὶ ποτὲ, εἰς φύσιν, τὴν ὡς
ὑπόστασιν αὐτὴν λεγόμενῃ εἰς οὐσίας παρά-
δειγμα βιάζεσθαι πάντας λαμβάνειν ἡμᾶς; δέ-
δαχε γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἐπιχωρήματι ἐπὶ Χρι-
στῷ τὸ μίαν λέγειν φύσιν, ἡ καὶ ἐστὶν αἰ-
πῶν ἐπ' ἀνθρώπου μίαν; ὁ λόγος· ἀδύνα-
τον.

Εἰς πολλὰς, φησὶν, ἐνρίσκουσι ἀπαρεσκε-
μῶν τὸν πατέρα Κύριλλον καὶ τῇ τῷ αἰ-
πῶν ὑποστάσει ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· πῶς γὰρ μάλ-
λον τῇ τῶν δύο φύσιν;

Ἄρα ἔν ἐναντίῳ Γρηγορίῳ τῷ πολλάκις
κατακεκρημένῳ τῷδε ἐστὶν; ἀπεσάλη γὰρ,
φησὶν, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπου· διπλῆς γὰρ ἡ·
καὶ πατὴρ οὐ τὴν ὁρμῆν· τὴν νομῆν αἰ.
καὶ γὰρ ἡν διπλῆς· καὶ ἄλλοι δὲ πλεῖστοι
τῶν πατέρων τὰ ὁμοῖα φασιν· ἡ δὲ ἄλλοι, ὅτι
μὲν διπλῆς κατὰ τὰς φύσεις ἦν, ἔφη· ὅτι
ἡ οὐ διπλῆς Χριστὸς, ἡ οὐδὲ ὁρθῶς λέγεται,
Κύριλλον· ὁ πατὴρ φησὶ· τὸ γὰρ Νεστό-
ριον· ἐπὶ τῷ· εἰ γὰρ τὸ κατὰ φύσιν διπλῆν
οὐκ ἐγκρίνει, πῶς καὶ αὐτὸς ἔφη ἐν τῷ
κατὰ Ματθαῖον. ὁ πατὴρ ὁ ἀληθινός, καὶ
νοητός, καὶ ὡς τῶν τῶν ἐξ ὕλης νομῶν,
ἔτος ἐστὶν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ δι-
πλῆς χωριότηρ.

ΤΟΤ ΑΙΤΟΙ

Εἰ τῶν πρὸς τὸς ἀπορίας ἀπαυτήσεων.

Εἰς ἰδιότητι τῇ κατὰ φύσιν ἐκατέρῃ μέ-
νοντός τε, καὶ νομῆν κατὰ τὴν ἀρτίως
ἡμῶν ἀποδοθέντα λόγον ἀλήθως, καὶ ἀφρά-
σως ἐνωθείς, μίαν ἡμῶν ἰθαξεν ὑπὸ φύσιν,
πλὴν σεσαρκωμένῃ· οὐ γὰρ ἐπὶ μόνων τῶν
ἐπλῶν κατὰ τὴν φύσιν τὸ ἐν ἀληθῶς λέγε-
ται· ἰδέ φασὶ τῷ οὐ, ὅς ἐστι Χριστὸς, μίαν
φύσιν ἔφη.

Nestorium, qui substantias duas in ipso
Christo adstruebat. Etenim si de Christo sum-
ptum fuisset hominis exemplum ratione ha-
bita etiam naturæ; numquid quia Adam ex
duabus præexistentibus naturis, animæ, &
corporis non consistit, idem etiam de Do-
mino censendum? Aquis Verbum præcessit
carnem; hominis contra nulla pars aliam
præcessisse dicitur. Homo præterea dividi
semper potest in naturas suas, & interdum
etiam reipsa dividitur; numquid idem aude-
bit & de Christo affirmare qui non sit pla-
ne desipiens? Quid ergo nos cognititis reci-
pere, & probare dictum, ad substantiam
relatum, quasi de natura ipsa tanquam sub-
sistentia intelligendum videatur? Veritus er-
go est S. Pater & in suis Epicherematibus
unam de Christo prædicare naturam, quum
hoc de homine affirmare liceat? Hoc certe
dici nequit.

Multis in locis, inquit, videre est Cyril-
lum offendi voce duplicis: quanto vero ma-
gis ei displicere vocem duorum judicandum.

Numquid ergo Cyrillus adversatur hac in
re Gregorio, qui voce illa passim utitur?
Misus enim fuit, inquit, sed quatenus homo;
erat enim duplex. Et alibi: Pater, ait, ejus,
quod oculis cernebatur, sed illius, quod men-
te percipiebatur. Idem affirmarunt & alii fan-
cti Patres benemulti. Verum enim vero du-
plicem eum fuisse S. Pater asserit, quod ad
naturas attinet, id quod manifeste liquet.
Quod autem contendit Cyrillus, est, dici vi-
videlicet non posse Christum, vel Filium ef-
se duplicem; hoc enim autumat Nestorius.
Nam si duplicis vocem de natura prædica-
tam is omnino relicendam putat; quomo-
do. Et ipse Com. in Matthæum, ait: Sta-
ter verus, & intelligibilis, & quodammodo
in linea forma conceptus, hic est Dominus
noster Jesus Christus duplex forma.

EJUSDEM

Ex (a) responsionibus ad objecta.

In proprietate suæ naturæ utroque ma-
nente, & intellecto, Christus, ut jam dixi-
mus, arcano quodam, & effabili modo con-
junctus, unam nobis visendam præbuit na-
turam, nempe carne præditam; non enim
de solis secundum naturam simplicibus unum
recte prædicatur. En inquit, Filii, qui
Christus est, unam Cyrillus asseruit natu-
ram.

Ver-

ANNO
CHRIST.
451.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπαρμόζον συνάψαντες δι-
κρινέσθαι, ἃ ὁρθῶς συλλογίζονται. ἃ γὰρ
τοῦ τοῦ υἱοῦ ὄνομα καὶ πρὸ τῆς σαρκώσεως τε-
ταγμένον ἀντὶ τοῦ Χριστοῦ εἴρηται ὑποστῇ φρα-
σθήσεται μίαν ἡμῶν ἔδειξε Χριστὸν φύσιν, πλὴν
σεσαρκωμένον. τὸτο ὃ ἢ ὡς ἀσάρκῃ Χριστῷ
δυναμένῃ λοφθῆναι, ὅπερ ἀνεπίνοήτων, ἢ ὡς
καὶ πρὸς τῆς τῇ μιᾷ αὐτοῦ φύσεως, καὶ σάρ-
κα ἀπεκδυσαμένης Χριστοῦ. ἔσται ἔν ἐκ λόγου
τῆ καὶ σαρκὸς, καὶ ἐτέρας οὐσίας σαρκὸς
ἢ ὁ Χριστός. καὶ ὁ μόνον θεὸς φύσεις ἀ-
πλῶς. ἀλλ' ἐκ μιᾶς μὲν τῆς θεᾶς ἀπλῆς.
ἐκ δύο δ' συνδέτων, ἡγουν τῶν ἀνθρωπίνων
νοήμων. ἐκ τριῶν τε φύσεων λεγόμενον. λοι-
πὸν. ὅθεν ἢ ἦσαν καὶ δύο φύσεις ἐκ μιᾶς
τῆς κατὰ ἡμᾶς Χριστοῦ φύσεως, καὶ τ' ἐπα-
σαχθέντες Χριστῷ κατὰ τὴν δευτέραν σάρ-
κωσιν αὐτοῦ σαρκὸς φύσεις. ἀλλὰ τί μὴ τῶ-
ν ἀφ' ἑαυτοῦ παραβλαπτισμάτων, ὅμως ἐν ὁ-
ρίῃ τὸν τοιοῦτον τῶν ἀρήμενων κατανοεῖτε;
ὅτι γὰρ ὑόστητ' ὡς φυσικῆς τῶν θεῶν τὴν αὐ-
τὴν μίαν φύσιν μένει τῷ υἱῷ, καὶ προσε-
λάβετο ἄλλω φύσιν, ἰδὲ αὐτὸς τρινοῦ λέ-
γων, ὃ γὰρ ἐπὶ μόνον τῶν ἀπλῶν κατὰ τὴν
φύσιν, υἱὸν δηλοῦν, τὸ δὲ ἀληθὺς λέγεται.
ἄρα ἔν τῷτο ὅμως μάλλον διδάσκει, ὅτι ἀπ-
λῶς κατὰ τὴν φύσιν ὁ περὶ ἡμᾶς τὰδε θε-
σιν υἱὸς εἶς, ἀλλὰ διπλῶς. ἔτι γὰρ κατὰ
τὸν πατέρα, ὃ πολλὰ καὶ ἡμεῖς ὑμῶν ἐνη-
χῶμεν, καὶ πλεόνων ὅσων τῶν φύσεων, ἐν
εἰναι τό τε πρόσωπον, καὶ ἕνα τὸν αὐτὸν
υἱὸν φύσει, καὶ ὃ τὴν μὲν τῶν φύσεων υἱὸν
φύσει. τὴν δ' υἱὸν χάριτι εἶναι. ἔπει γε ἃ
καὶ ὅπως αἰχεν, ὡς βέλτετε, πάντα ἔν τῷ
ἐν ἐτέροις ἀρήμενα τῷ πατρὶ. ὡς περὶ δύο
φύσεων Χριστοῦ, τοῖς δε τοῖς αὐτοῖς ἔν δι-
μάχεται. ὅπερ ὁδοῖς ἐν πνεύματι θεῷ λαλῶν
πατρὶ ὑποπτεύεται.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

D

EJUSDEM

Ἐκ τῆς πρὸς Σύγκλητον ἐπιστολῆς.

Ex Ep. ad Succensum.

Πλὴν τῆς ἐνώσεως ὁμολογουμένης, ἐκείνῃ δι-
στάνται ἀλλήλων τὰ ἐνωθέντα, ἀλλ' εἰς λοι-
πὸν υἱὸς, μία φύσις αὐτῷ, ὡς σαρκωθέντ' ὡς
υἱόν.

Δηλὸν ἐστὶ παντὶ τῷ σωφρὸν ἄνθρωπῳ, καὶ ἐν-
σεβῶς ἐπισιγέοντι ὅτι μίαν φύσιν υἱὸς φη-
σιν ὡς φύσει. ὃ γὰρ ἐστὶ καὶ χάριτι υἱὸς
ὃ ἄπαξ τὴν τῷ φύσει υἱὸς φύσιν ἔχων, ὃ
καὶ τὴν σαρκὸς φύσιν προσεκλήσατο μηδέποτε
αὐτοῦ διαστάτων, ἵνα καὶ τ' κατὰ χάριν υἱο-
θεσίας δεῖτο τῆς κατὰ φύσιν ἡξιομένης. ἀλλ'
γὰρ ἐξ ἑτέρου ἐστὶ τῇ φύσει ὑμωμένη φύσις, ἢ
ἡνωμένη ἐστὶ, καὶ τῇ τ' φυσικῆς υἱοθεσίας ἀ-
εὶς συντετιμωμένη ἔν δεξιᾷ συμπροσκυ-
νᾷται.

A Verum adnectant ii & præcedentibus
subsequens verbum, si recte perspicere vo-
lunt, utrum bene, an male se habeat ip-
sorum ratiocinium. Etenim si Filii nomen
ante carnem assumptam de Christo prædicatum
intelligatur: sensus erit unam eum nobis
offendisse Christi naturam, carne prædi-
tā. Id autem accipi potest dupliciter, vel
quod antea Christus fuerit carnis expertus,
quod intelligi nullo pacto potest, vel præter
suam ipsius naturam fuerit & Christi carne
præditus: eritque propterea Christus composi-
tus ex Verbo, carne, & tertia alia car-
nis natura, ac specie. Proindeque non erunt
in ipso duæ solæ naturæ, sed tres; una sim-
plex ac divina, & duæ compositæ, scilicet
humanæ, dicereturque Christus his tribus con-
stare. Duæ nihilominus ex vestra sententia
sunt in ipso naturæ; una videlicet, ut vos
dicitis, Christi propiora, altera carnis
humanæ, quam secunda vice assumendo sibi
Christus ipse copulavit. Sed cur deposita cæ-
citate vestra, Patrum mentem rectis oculis
contemplari non vultis? Quod enim Ver-
bum natura Filium manere S. Pater hoc lo-
co intelligat, etiam si naturam aliam Ver-
bum idem assumpserit, ipse clare se explicat,
dum ait, non enim de solis simplicibus, se-
cundum naturam scilicet, unam pære dicitur.
Namquid potius ex hisce colligatis
Filium, de quo hæc dicuntur, non esse na-
tura simplicem, sed duplicem? Illud enim
S. pater intelligit (quod & nos sæpe vobis
prædicamus) unam esse multis naturis præ-
ditam Personam; & unum eundemque na-
tura Filium, non autem unam ipsius natu-
ram esse natura Filium, aliam esse Filium
per adoptionis gratiam. Quandoquidem si
ita se res haberet, ut vultis, omnia S. Pa-
tris oracula de duabus Christi naturis, quæ
alibi occurrunt, cum istis ipsius dictis aper-
te pugnarent, quod nemini unquam omni-
ne divino assilatorum Patrum accidisse cre-
dibile est.

ANNO
CHRIST.
451.

IN SUCCEDENTIA CONCILIA

P R Æ F A T I O.

NUllam quidem dare Præfationem in anecdota hæc conciliaria e Vindobonensi bibliotheca eruta statueram; sed mutare dein consilium, ex nova se se menti offerente ratione coactus sum. Neque enim sine consulto ibi a me codices occultare lectoribus meis censui opportunum; & eorum præterire nomina, quorum opera in his effendis adjutus sum inofficiosi & ingrati esse hominis iudicavi.

Codex igitur ille, ex quo variantes Concilii Placentini cum ejus additamentis professor membranaceus est in folio, Collectionem canonum nescio quam continens; quorum tamen canonum nullum offendi nondum vulgatum præter additamentum illud Placentinum, quod hic exscribo. Seculum XIV. scriptura non superat. Epistolam Paschalis II. accepti ex Codice membranaceo sæculi XIII. decretalem Codicem Bonizonis Sutrii episcopi referentem. Hunc codicem pluribus describit Lambecius, cujus viri docti animadversionibus addenda mihi nonnulla succurrunt, quæ in aliud tempus reservo.

Secundum hæc promo egregium quoddam opusculum ad concilium Remense anni 1408. spectans. Documenta sunt animarum rectoribus, cæterisque dirigendis in viam salutis fidelibus operam suam præstantibus aptissima; omnia ferme ex eo sermone erepta, quem Gersô Parisiensis cancellarius tunc recitavit, & ego suo loco ad hoc concilium exhibui. Scriptum istud in codice cartaceo cævo offendi. Pone sequitur hæreticorum Bobemicorum conciliabulum e codice cartaceo itidem cævo desumptum. Quæ me causa impulerit ut heterodoxum hoc, catholicorum conciliis adjungerem in admonitione illi præmissa expono. Suprema omnium ventunt ad Basileense concilium supplementa. Si vires, si tempus permisset, ut geminum illum spissumque codicem, res Basileense concilium tangenter complexum integrum describerem, non brevem tantummodo documentorum appendicem dedissem, sed & volumina implenda mihi fuerant. Quare in magna temporis & rerum cæterarum angustia constitutus, quod aptissimum iudicavi consilium arripui: ut ex multis bonis optima huc illucque fligerem. Accipiant igitur rerum conciliarium amatores quæ hic offero non tanquam ex Vindobonensi agri plenos manipulos, sed tanquam spicas rapim carptas ex ubere segete; certumque teneant mihi ne plura darem, non voluntatem, sed tempus obsti-
tisse.

Supereff tandem gratiæ palam referantur immortales, elementia imprimis Mariæ Theresiæ Imperatricis Augustæ, in qua Austriacæ familia decus omne coaluit, quæ patere mihi thesauri hujus fores iussit, quo communi beneficio iudicarem conferre quicquid omnia sumerem; cum & Cl. Viro Gerardo Van Sovieien bibliothecæ illius Cæsareæ curatori summo Nicolao de Forlosia alteri ejusdem Custodi, cæterisque ejus sociis doctissimis, quos officiosissimos sive in indicandis, sive in exhibendis MS. codicibus natum me esse gratus profiteor.

AD CONCILIUM PLACENTINUM

A B U R B A N O I I.

Anno 1095. habitum.

VARIANTES, ET ADDITIO NOVA
COLLECTORIS ADMONITIO.

Quas hic exhibeo Placentinorum canonum variantes suppeditavit MS. Vindobonensis codex, in quo pariter continuato cum vulgatis Placentinis canonibus ordine descriptos sequentes etiam canones legi; quos non dubito in hoc ipso concilio prodixisse, cum posterior canon cum canone Placentino XV. a Labbeo ex codice Barberino addito, congruat, licet in verbis discrepat. Post hunc ipsum canonem Vindobonensis codex signum quoddam apponit (quod & hic servatur); tum nova hac inscriptione apposita de ipsius Civitatis; canones alios subjungit, eisdem plane, quos Gregorius VII. in Romano, concilio anno 1078. celebrato dederat. Cur Romani Gregorii canones Urbano II. & Placentino huic concilio tribuantur, nisi scriptoris incuria imputare voluerimus, ideo forte accidit, quod Gregorii sanctiones Urbanus innovandas judicaverit. Quanquam vero canones isti in Romano illo concilio jam excusi sunt; hic tamen iterum dando censui, quod ad novum concilium spectent, variantesque nonnullas afferant, & canonem plane novum de jejuniis die Sabbati insertum habeant.

VARIANTES CONCILII PLACENTINI SUB URBANO II. PAPA

Epistola Placentini concilii de pueris non ordinandis, & præbendis, aut ecclesiis ementibus.

Labbeus To. X. pag. 505.

Codex

Can. III. Si quis a Simoniaciis	Ab occulte simoniaciis
Can. IV. Scienter a Simoniaciis	Scienter a publice simoniaciis
Censemus	Decernimus
Can. V. Censemus	Concedimus
Can. VI. Transferri	Forte transferri
Can. VII. Permittantur	Permittantur, nec promoveri prohibeantur
Vel præposituræ locum	Ibi præposituræ, vel officii locum
Non patimur	Non permitimus.
Can. IX. Adhuc viventium	Et adhuc viventium
Invaserunt &c.	Invaserunt factæ sunt, irritas esse judicamus. Reliqua hujus Canonis desunt.
Can. X. In schismate	In hoc schismate
Cum ad ecclesiæ unitatem redierint.	Desunt
Si vita	Si tamen vita
Commendat	Commendat, & si his nostris decretis cognitis, mox ab errore ad ecclesiæ transierint, & nobis, nostrisque legatis se per omnia obedire promiserint.
Can. XII. Ut detur amplius	Ut addatur amplius.

Post Canonem XIV. qui tamen canones hic continuato ordine recitantur, hæc adduntur.

Quicumque militum, vel cujuscumque ordinis vel conditionis persona prædia ecclesiastica a quocumque rege, seu seculari principe, vel ab episcopis invititis, seu abbatibus, aut aliquibus ecclesiarum rectoribus suscepit, vel suscepit, vel eorum consensu tenuerit, excommunicationi subiacet. Quoniam investituras ecclesiarum contra statuta SS. Patrum in multis partibus cognoverimus fieri, & ex eo plurimas perturbaciones in ecclesia oriri; immo ruina sanctæ religionis, ex quibus censura christi-

næ religio conculcatur; decernimus ut nullus clericorum investituras episcopatus vel abbatie, vel ecclesiæ de manu imperatoris vel regis, vel alicujus laicæ personæ, viri, vel foemine suscipiat. Quod si præsumpserit, recognoscat investituram illam apostolica autoritate irritam esse, & se usque, ad dignam satisfactionem excommunicationi subiacere. Si quis episcopus præbendas, archidiaconatus, præposituras, vel aliqua officia ecclesiastica vendiderit, vel aliter quam statuta SS. Patrum præcipiunt, ordinaverit

Concilior. Supplem. Tome VI.

R 2

ab

ANNO
CHRIST.
1095.

Congruit
canon iste
cum Can.
XV Labbei

ab officio suspendatur. Dignum est enim ut sicut gratis episcopatum accepit; ita membra eidem (ita) episcopatus gratis distribuat. Ordinationes, quæ interveniente precio, vel precibus, vel obsequio alicui personæ indebitæ, vel quæ non communi consensu cleri, & populi, vel secundum canonicas sanctiones fiunt, & ab his, ad quos consecratio pertinet, non comprobantur, falsas esse dijudicamus, quod qui taliter ordinatur non per ostium idest per Christum intrat, sed ut ipsa veritas testatur fures sunt & latrones; Hic adponitur hoc signum

De ipsius civitatis.

Vide conc.
Rom. an.
1078. Can.
V.

(a) Ed. Si
culps.

(b) Ed. ne

Falsas poenitentias dicimus, quæ non secundum auctoritatem SS. Patrum pro qualitate criminum imponuntur; ideoque quicumque miles, vel negotiator, vel alicui officio deditus, quod sine peccato exerceri non possit, (a) culpis gravioribus irretitus ad poenitentiam venerit, vel qui bona alterius iniuste detinet, vel qui odium in corde gerit, recognoscat se veram poenitentiam non posse peragere, per quam ad æternam vitam valeat pervenire; etsi arma deponat ulteriusque non ferat, nisi consilio religiosorum episcoporum pro defendenda iustitia, vel negotium derelinquat, vel officium deferat, & odium ex corde dimittat bona quæ iniuste abstulit restituat, nec (b) tamen desperet; interim quidquid boni facere poterit, hortamur ut faciat ut omnipotens Deus cor illius illustret ad poenitentiam.

Decimas, quas in usum pietatis concessas esse canonica auctoritas demonstrat, a laicis possideri canonica auctoritate prohibemus. Sive enim ab episcopis, vel regibus, vel quibuslibet personis eas acceperint nisi ecclesiæ reddiderint, sciant se sacrilegii crimen committere.

Ut nullus abbas decimas, vel primicias, & reliqua, quæ secundum statuta canonum ad episcopos pertinent, sine auctoritate Romani pontificis seu episcopi consensu, cuius dioecesi habitat, detineat, apostolica sanctione firmamus.

Nullus episcopus (c) gravam, seu servilæ servitium ex usu contra ecclesiasticam normam abbatibus, seu clericis suis imponat; vel interdictum sacerdotale officium precio interveniente restituat, quod si fecerit, officii sui periculo subiaceat.

Quia dies sabbati apud SS. Patres nostros in abstinentia celebris est habitus, nos eorundem auctoritatem sequentes, salubriter admonemus, ut quicumque se christianæ religionis participem esse desiderat, ab esu carniū eadem die, nisi majore festivitate interveniente, vel infirmitate impediēte, abstineat.

Si quis prædia B. Petri apostolorum principis (d), vel alicujus ecclesiæ ubicunque posita in proprietatem suam usurpaverit, vel sciens occultata non propalaverit, vel debitum servitium exinde B. Petro, (e) vel eidem ecclesiæ non exhibuerit, recognoscat se iram Dei, & SS. Apostolorum velut sacrilegus incurrere. Quicumque autem in hoc crimine deprehensus fuerit, eandem hæreditatem B. Petri apostoli vel aliorum SS. (f) legitime restituat, & poenam quadrupli de propriis bonis persolvat.

Si quis episcopus fornicationem presbyterorum, diaconorum seu subdiaconorum vel crimen incestus in sua parochia, pretio, vel precibus interveniente consenserit, ubi commissum auctoritate sui officii non impugnaverit, ab officio suspendatur.

Ut omnis Christianus procuret ad missarum solemniam aliquid Deo offerre, & duci ad memoriam quod Deus per Moysen dixit: Non apparebis in conspectu meo vacuus. Etenim in collectis SS. Patrum liquido apparet, quod omnes Christiani offerre aliquid Deo ex usu SS. Patrum debent.

ANNO
CHRIST.
1095.
Cap VIII

Can. IX.
(c) gravamen seu servile

Deest in editis concilii Romani.

Can. X.
(d) Deest. Alicujus ecclesiæ (e) Deest. eidem ecclesiæ.

(f) Deest. Aliorum Sanctorum. Can. XI.

Can. XII.

PASCHALIS II. PAPÆ

EPISTOLA.

COLLECTORIS ADMONITIO.

IN codice canonum a Bonifone episc. Sutrino collectorum, in Vindobonensi bibliotheca servato occurrit mihi hæc Paschalis II. epistola, quam ineditam ratus, dignissimamque luce publica judicans, hic dare constitui.

PASCHALIS PAPÆ II.

Servus servorum Dei, militibus de S. Geminiano aliisque oppidis juxta positis, salutem, & apostolicam benedictionem.

Vid. epist.
88. Pascha-
lis apud
Labbeum.

UNam esse fidem, una Dei catholica, confitetur ecclesia. Unde Apostolus: Unus, inquit, Dominus, una fides. Qui ergo fidem, quam patri suo debet, ac domino abjurare compellitur, is, cum possit ad correctionem non revertitur, non jam fidelis, sed perfidus comprobatur. Ea propter literis presentibus vos monemus, & monentes præcipimus, ut ad patris vestri & domini VV. fratris nostri Rogerii Vulterrani episcopi fidelitatem humilitate debita redeatis, & ad honorem Dei, & salutem vestram in ecclesiæ obedientia, & servitio, sicut ratio exigit, persistatis. Sane si

B quis vestrum pro defensione justitiæ sacrilegorum aliquem raptoremve prostravit, teneri homicidio non videtur. Pro tuenda enim justitia licenter arma geritis, & vim vi repellere omnes leges omniaque jura permittunt. Veruntamen si quid levitate commissum est, prædicti fratris nostri & coepiscopi arbitrio corrigatur. Obedientes vero in Dei ecclesiæque servitio fideliter persistentes, omnipotens Deus BB. Apostolorum precibus ab omnibus peccatis absolvat, & ad vitam perducatur eternam. Amen.

BOHEMICUM CONCILIABULUM

Anno 1434. habitum.

COLLECTORIS PRÆMONITIO.

ANNO
CHRISTI
1434.

QUæ me ratio persuaserit ut canones hosce, in publico totius regni Bohemici ecclesiasticorum coetu stabilitos, darem, lectores facile intelligunt. Quoniam enim orthodoxi omnes nequaquam sunt; dogma tamen catholicum de veritate Corporis & Sanguinis Christi in Eucharistia ita firmiter & aperte adstruunt, ut nihil supra ab Orthodoxo quocumque concilio desiderari potuerit; ex quo traditionis nostræ perpetuitas magis magisque confirmatur. Nec Bohemos cum reliqua Orthodoxorum ecclesia baud plane consentientes, in suas trahere partes facile possunt Heterodoxi nostrorum temporum, a quibus in re tanti momenti toto cælo dissident. Ex hac etiam publica Bohemice ecclesiæ, confessione quæ fuerit eorum de rebus fidei & disciplinæ sententia, intelligimus. Consilium igitur hoc meum a lectoribus orthodoxis approbandum confido; quemadmodum nec improbatum noqui Labbei consilium, qui veterum hæreticorum concilia non raro in collectionem suam intexit; cum præsertim de scripto agamus nunquam antehac publici juris factis, sed a me primum e Vindobonensi Cæsareæ Bibliotheca manuscripto codice eruto.

BOHEMICUM CONCILIABULUM.

Incipiunt articuli synodi generalis regni Bohemiæ, celebrate anno 1434. in festo S. Jacobi apostoli in civitate inclita Pragensi.

IN primis, pio & fideli corde credimus, & integra mente credendum, & observandum affirmamus, omne verbum S. scripture Vet. & Nov. testamenti esse simpliciter, & immobiliter, ad sensum, quem Spiritus S. flagitat, verum, sanctum, & catholicum; & ab universis Christi fidelibus venerandum, & tenendum toto corde asserimus.

Item, symbolum Apostolorum, symbo-

lum magni Nicæni concilii, symbolum Athanasii, una cum omnibus aliis symbolis catholicis in ecclesia primitiva tentis & promulgatis, fideliter ex integro credimus & credi ab omnibus asseveramus. Omniaque decreta sancta, statuta rationabilia, & catholica Apostolorum, & ecclesiæ primitivæ, quam pro matre, & magistra fidei catholicæ honoramus, & a qua discere nefas putamus, tenenda, & observanda decernimus,

mus, & mandamus; ita ut quod Apostoli docuerunt, & ipsa servavit antiquitas, nos quoque servemus, & custodiamus.

ANNO
CHRISTI
1434

*De quatuor articulis nostris
generalibus.*

Communio divinissimæ Eucharistiæ sub specie utraque, panis scilicet & vini, utilis multum & saluti expediens, toti credentium populo est necessaria, & a Domino præcepta Salvatore sicque communicantes morti fide scripturæ a spiritu Domini, etiam si prælati dissentiant, licite faciunt; nec ideo populi profani dicendi sunt, nec velut hæretici puniendi. Sub prædicta quoque duplici specie omnes fideles, & corde fidelissime credant, & ore sincerissime confiteantur totum Dominum Jesum Christum verum Deum & hominem cum suo proprio corpore, & sanguine naturali, quod sumpsit de Maria Virgine, & quo sedet ad dexteram Patris, nobiscum esse sua præsentia reali; sicque ab hominibus tenendum fideliter sacerdotes Domini populo annunciant, & credendum.

*Leitio sup-
bass.*

Eiusdem quoque Sacramento Eucharistiæ communio divinissima sub utraque specie panis & vini quotiescumque spiritus Domini suggererit, sive semel tantum quotidie, sive etiam dierum intervallis universis christi fidelibus, tam sanis, quam ægris, tam adultis, quam infantibus omni ingenio, & pietatis consilio effectualiter exequendum promoveant, & velut donum omnium gratiarum ardentissime populo commendent, cui in eodem Sacramento honor cultu, genuflexione, adoratione, luminum accensione, & aliarum venerationum exhibitione debet exhiberi.

Et circa ministerium aliorum Sacramentorum sacramentum Eucharistiæ sub præmissa forma, velut virtus, & confirmatio eorumdem non deferatur, sed conferatur & ministretur; quia teste B. Dionysio: *Nullum sacramentum rite celebratur, in quo S. Eucharistia non sumitur.*

Ut omnia peccata mortalia, & præsertim publica per eos, quorum interest, rationabiliter & secundum legem Dei cohibeantur, corripiantur, & eliminentur.

Item, ut verbum Dei a sacerdotibus Domini, & Levitis idoneis libere, & fideliter prædicetur.

Item, non licet clero tempore legis gratiæ super bonis temporalibus sæculariter dominari.

Item, credimus, & tenemus quod septem Sacramenta, videlicet: baptisma, confirmatio, poenitentia, sacrosancta Eucharistia, ordo, matrimonium, unctio sacra, sunt ex fide catholica saluberrima antidota animarum, ab omnibus promovenda, & tenenda. Ipsumque sacramentum baptismatis more ecclesiæ cum exorcismis, & patrinis, cum chrismate, & oleo sancto, ac cum trina immersione in aqua benedicta, ac aliis ritibus consuetis ab ecclesia est exercendum; cum addit, et adeat congrua opportunitas loci, temporum, & personarum.

Sacramentum vero extremæ unctionis po-

scientibus ægris, & infirmis juxta ritum & formam ecclesiæ sanctæ, & ministrandum, & practicandum. Et nos hortamur omnes, & de post volumus adhortari, ut qui dum in gravem infirmitatem inciderint id sacramentum non omittant, aut quovis modo contemnunt; quia contemptores illius, aut aliorum sacramentorum sunt castigandi, & juxta censuram ecclesiasticam corrigendi.

Item, tenemus et observare intendimus quod ritus, & ordo sacrificandi in missa, & vesperis, aut circa omnia officia divina in habitu aliisque ab ecclesia constitutis consuetudinibus est legitimus, & debitus. Qui ritus absque rationali necessitate, & (in) magna missa, & aliis divinis officiis, a sanctis in honorem, & laudem Dei dispositus, & ordinatus, a sacerdotibus Christi non debeat omitti, sed in facto teneri, & observari.

Item, jejunia in vigiliis SS. ipsi Deo facienda, & alia jejunia debita in ecclesia sancta, hucusque legitime observata, ipsi volumus observare, & nostros subditos ad observandum teneri.

Item, clericus professionem suam, & habitum, & tonsuram a communi populo differentem gestu, & ingressu probet, nec vestimento, vel calcamentorum decorem, sed religionem querat.

Item, quod nullus sacerdotum pro septem Sacramentis, aut pro ministerio alicujus eorumdem, imo nec minimo ministerio alicujus Sacramenti, aut alia re quacumque spiritualibus annexa pecuniam aliquam aut donum recipiat, aut exigit, nec sub obtentu religionis, aut quidem pro orationibus recipere audeat.

Item, tenendum est, quod locus purgatorii animarum a corpore exortarum & salvandarum, non ad plenum hic in via per satisfactionis remedium purgatarum, post hanc viam est ponendus, atque fideles hic in via talibus propter vinculum charitatis & spiritus possunt, & debent remediis & orationibus, elemosinis, & sanctis oblationibus pie suffragari, semotis omnibus avarorum quæstionibus, & quæstuosus lucris, patris, a lege divina, & Patrum SS. prohibitis, & convitationibus quas solent facere sacerdotes simoniaci & avari.

Item, quod omnis Christi sacerdos totam legem divinam scriptam ex integro, ac, si nullatenus possunt, ad minus novam legem habeant scriptam, tota sollicitudine legant, & discant; & ita se ad normam, & vitam evangelicam & apostolicam (componant) necnon in aliis studiose promoveant verbum divinum jugiter prædicando & constanter promulgando.

Item, placuit, & placet omnibus & singulis ne laici audeant amplius decimas ecclesiis deputatas pro se, suisque usibus quovis modo recipere; prout his temporibus irrationabiliter usurpabant.

Item, circa ritus ecclesiastica illa quæ sunt ex certis causis omiſsa in Civitatibus, quod hæc habeantur, & teneantur his temporibus pro omnis, nisi magis rationabilis, & utilis causa intervenerit pro his in generali synodo

ANNO
CHRISTI
1434

nodo ex unanimi consensu resumendis.

Item, placuit omnibus quod in proxima generali congregatione scholarum..... Barones & omnes Civitates regni de consensu dando ad translationem dedicationum ecclesiarum hujus regni ad unum certum diem Dominicum, sic videlicet quod ipso die omnium fiat simul celebratio uniformis.

Item, cantu, & orationibus, quæ sunt, clara voce secundum scripturas in ecclesia sacerdotes & scholares non lasciviam ac laudem hominum vanam sed laudem Dei, & devotionem procurent provocare. Sacerdotes epistolam, & Evangelium in vulgari pronuncient; utrumque vero discant cum fractura vocis pro hac vice etiam ex causis..... nisi horum rationabili causa ex unanimi consensu resumendorum adfuerit; symbolumque legatur, aut decantetur tempore opportuno.

Item, tenemus quod Sancti in cælis christianis, hoc est Fidelibus, suis orationibus & caritatis auxiliis pro capacitate secundum eorum dispositionem suffragantur; quorum Fideles possunt licite suffragia postulare, juxta doctorum Sanctorum sententias. Circa hoc tamen cultum Latræ solo Deo debitum eis non impendant, sed cum moderatione, prout decet ad Sanctos se habere, ad eodem se habeant, & quidquid deordinati foret respectus ad sanctos, & super mensuram postulationis hæc adiciant. Circa tamen omnia, & singula ista superius conclusa, Divina pro Divinis, humana pro humanis, & ipsa in sua mensura & pondere teneantur, & custodiantur. Sic ut ea, quæ sunt Cæsaris Cæsari, quæ sunt Dei Deo reddantur. Unum tamen pro reliquo non capiat, nec unum alterum adæquet; nam de necessitate salutis prius & ante omnia ea facere oportet & adimplere, quæ sunt immediate a Deo, quam ea quæ sunt ab hominibus: quoniam scriptum est. *Primum querite Regnum Dei, & justitiam ejus*, & cum majori constantia & timore obedire, & cum majori solertia decet facere ea, quæ sunt a Deo præcepta vel quæ vicinius a Deo emanant, quam quæ sunt statuta, & mandata ab hominibus; dicto Apostolorum testante? *magis oportet Deo obedire quam hominibus*. Ipsa tamen præcepta hominum doctrina vel statuta rationabilia non sunt contemnenda, prout Dominus Jesus Christus dedit mandatum dicens; *hec oportuit facere primum*, Dei verba, & præcepta; & illa non omittere, scilicet statuta, & ad inventiones rationabiles Superiorum. Ita ut non transgressores divinorum articulorum justiarum (minus) maniantur quam transgressores mandatorum humanorum.

Volumus quatenus universi ministri S. Eucharistiæ summa reverentia, & cautela utantur in ejus administratione; ne videlicet in ministrorum culpam gravissimam nulla injuria, seu irreverentia sacramento tremebundissimo eveniat, si minutarum particularum, quæ oculis solent effugere, ministrorum negligentium lapsu atque, extra loca sacra eis debita eisdem accidat, præcipue si sanctissimi calicis aliqua stilla, vel humidas in pallas, vel alias decidat, vel eas

contingat. Quod si fiat ex ministri negligentia, minister ipse exigente sua negligentia, non ad arbitrium, & judicium sui ipsius, sed alterius idonei, & fidelis scientis ligare & solvere, poenam subeat, & poeniteat.

Insuper Sacramentum Eucharistiæ in monstrantia collocatum non passim populo apertum, sed infra divina (sic) dumtaxat ostendatur, & post divina non per scholarem nec laicum quempiam sed per sacerdotem recludatur; & per consequens per Sacerdotem cum fuerit opus, aperiatur; & sacerdotes non tangant sacramentum, proprie autem speciem sacramenti, nisi manibus lotis; & post contactum sacramentorum similiter lavent; nec illotis manibus adf...

contingant materiales non consecratas. Etiam nullibi sacramentum Eucharistiæ per aliquem sacerdotem relinquatur, nisi in ecclesiis parochialibus, ubi adest sacerdos ejusdem ecclesiæ parochialis minister. Semper quoque sacramentum, proprie speciem; si non prius postremo tamen in mense propter solennitatem illius renovetur. Arca, seu locus, ubi Sacramentum servatur, pene mundus absque tellis aranearum neque immundiciis aliis singulis custodiatur.

Item volumus ut in ecclesiis Christma infirmorum habeatur.

Item, relinqui nolumus incorruptum, quod quidam clerici ecclesias habent indipositas, ut potius domus laicæ quam Dei basilicæ videantur. Scobys, & immundiciis variis dimittentes reliquias.

Sunt & aliqui non solum ecclesias dimittunt incultas quin etiam vasa ministerii, & vestimenta ministrorum, ac pallas altaris, nec non calices et ipsa corporalia tam immunda relinquunt, quod interdum aliquibus sunt horrenda. Quia vero zelus nos comedit domus Dei, firmiter prohibemus, ne talia in ecclesiis contingant diocesis Pragensis. Præcipimus quoque ut calices, & alia ecclesiastica vasa, corporalia, vestimenta prædicta munda, & nitida conserventur: nimis enim videtur absurdum, Sordes, & negligentias admittere in sacris, quæ possunt dedecorare ecclesiastica quovis modo.

Volumus, ut in ecclesiis Christma, & Eucharistiæ, Oleum sacrum, & Aqua baptismi sub fideli custodia sub sera conservetur, ne possit ad illa temeraria manus extendi pro nefandis aliquibus exercendis. Si vero is, ad quem spectat custodia, ea incaute relinquat, poenitentiam subibit. Et si per ejus incuriam aliquid nefandum interim contigerit graviori subiacebit ultioni.

Item, nullus suspectas mulieres circa se foveat, nec juvenulas pro cocuæ ministerio suscipiat, aut alicui concubinæ adhæreat, vel familiaritatem, conversationem suspectam seu scandalosam cum aliqua muliere habere præsumat; Sic et intantum ut non solum a malo, sed etiam a specie cujuslibet mali sibi diligenter præcaveat.

Item volumus, quatenus Scholæ, et studia Græcæ artis et altarum artium diligenter promoveantur. Et sicubi impia malorum præsumptione impedita vel destituta sunt, flu-

ANNO
CHRISTI
1434. studiosius reintegrentur, ut tenella ætas
prima bonæ indolis puerorum virtutibus, et
scientiis imbuetur, et assuescat; et ne ad
vicia quævis, ad quæ tunc prompta est, ne-
gligentius insoleat. Omnesque quorum-
cumque artium studentes monemus, peten-
tes, ut ingenio, et scientia quavis acqui-
sita ipsi subserviant veritati, et fidei chri-
stianæ Orthodoxæ.

A Item propter vagos siquidem sacerdotes
pro statuto habere volumus, quod nullus de
cætero de cura alicujus ecclesiæ sine scitu
et consensu superioris, et directoris cleri-
ci ecclesiastici sui impofterum eligendi, quo-
vis modo se audeat intromittere, et ejusdem
ecclesiæ onus pastoris assumere; ut sic frau-
dolenter deceptioni occasio amputetur.

ANNO
CHRISTI
1434.

AD REMENSE CONCILIUM

ANNO
CHRIST.
1408.ANNO
CHRIST.
1408.

Anno 1408. habitum,

ADDITIO.

*Brevis instructio tempore quo celebrabatur Remis provinciale concilium
anno 1408. ult. Aprilis, collecta, tam ex sermone illis habito, quam
ex cedulis, & dictis variis plurimorum; & primo.*

Cum institutiones canonice sint inefficaces, & languide, nisi per Pastorem qui est lux viva demandentur ad effectum, saluberrimum videtur pro reformatione, quod Pastor, juxta canonicas sanctiones, visiter diligenter, & crebro suum gregem, aut per se ipsum aut per vicarios doctos habentes plenariam ab eo potestatem in negotiis præsertim spiritualibus expediendis, præcipue circa materiam Pœnitentiæ, prout eis visum fuerit, & cum moderato stipendio, eis ordinando per prælatum, qua in re videntur attendenda pro quadam generali reformatione ea quæ sequuntur, cum additione, vel diminutione secundum circumstantias, & cum opportunitate remedium, secundum prudentiam visitantis.

Primo, visitaturus personaliter aliquam parochiam præannunciet adventum suum prius indicens per cedulam, ut si quis indigeat consilio, vel remedio salubri pro facto conscientie suæ, sive in commutatione votorum sive in casibus reservatis, sive in aliis quibuscumque, sit paratus tali die & hora, ut tunc confidenter adveniat.

Indicatur præterea omnibus parochianis cessatio ab omni opere, ut in ecclesiam compareant.

Item, si Visitator sit prælatus, ultra hæc, quod ad sacramentum confirmationis digne suscipiendum se præparent. Quod si non sit prælatus, indicatur adire eum quam primum commode poterit.

Item, visitator in principio sui adventus poterit ad populum in Ecclesia facere admonitionem brevem, conformiter ad illa, quæ continentur in tractatulo composito pro eruditione simplicium sacerdotum, & populorum in materia præceptorum, & conscientie.

Item, visitator poterit interrogare ab illo vel de illo qui deservit curæ parochialis, si sit curatus, vel vicarius, vel mercenarius conductus.

Item, qualis est in habitu, & tonsura, in vestitu, conversatione, & eruditione.

Item, quales redditus sint in cura, & quomodo ministrentur.

Item de presbyteratus domo & utensilibus, & reparationibus necessariis.

Item, qualia habeat stipendia vicarius ille, qui deservit sicut taciham est; & fiat sufficiens provisio per principalem, sive ille sit curator, sive ad collegium (pertineat) juxta canones; & sciatur quo privilegio gaudeat curatus non residens; & si iuste.

Item, si in parochia sit alia villa adjuncta pro succursu, propter quam oporteat eum celebrare duas missas quandoque in die; & qualiter in hac se habet, & si in prima missa capit ablutionem; quod fieri non debet, nisi solvit jejunium naturale.

Item, videat si ille sciat ea, quæ pertinent ad officium curati, et specialiter in materia sacramentorum, ubi majus esset periculum. Ut si sciat formam pro Baptismo, Eucharistia, pro absolutione tam ab excommunicatione, quam a peccatis, necnon pro matrimonio, et extrema unctione. Et si nesciat doceatur.

Item, sciatur ab eo, qualiter se habeat in casibus dubiis, emergentibus quandoque circa administrationem sacramentorum, ut in missa, dum cadit aliquid in calicem, vel dum sanguis effluit, vel dum non reperitur esse vinum in calice, vel si in pixide, ubi est hostia sacra, invenientur vermes; & si nesciat, doceatur.

Item, circa baptismum dum puer est baptizatus ab obsterice, qualem se habet, et doceatur.

Item, si obsterices sciunt unam formam baptizandi in parochia sua; & super hanc paterentur obsterices interrogari, & doceri, quod hæc est forma, spargendo aquam super puerum; *Enfant je te baptise au nom du Pere & du Fils, & du Saint Esprit. Amen.*

Item, qualem se habeat erga infirmos visitandos in articulo mortis, & doceatur.

Item, si celebrat semper jejunus, hoc est quod nihil sumpserit post mediam noctem ejusdem diei, quodque post illam horam dormierit, & jejunius sit; quoniam hoc non debet.

Item, si ostendit hostiam populo antequam sit consecrata; quoniam hoc fieri nunquam debet, & abusus opportune corrigatur.

Item, si unquam celebraverit suspensus a jure, vel ab homine per excommunicationem, quia de reservatione inde contracta solus Papa vel sui poenitentiarum tantum absolvunt, & super hoc doceatur.

Item, si celebravit coram excommunicatis causa timoris, vel favoris, vel quod nolebant recedere, & juxta materiam de consilium.

Item, si dixit primam antequam celebret, sicut debet fieri, nisi in die Natalis; & si post pollutiones nocturnas, vel diurnas statim celebrat; super qua re doceatur quid agendum, tum propter reverentiam sacramenti, tum propter officii sui necessitatem.

Abundat
i. lud non

ANNO
CHRIST
1408.

Item, quomodo se habeat in foro pœnitentiæ erga pœnitescentes; qualiter interrogat de peccatis, intruit, absolvit, remittit pro casibus reservatis; & qui sunt casus sibi reservati: qualiter absolvit excommunicatos, vel participantes, qualiter injungit pœnitentias; & si absolvit eos, qui nolunt habere propositum desistenti a peccatis, ut rancore, furto, luxuria. Quibus locis & temporibus audit confessiones. Si pro peccatis occultis dat pœnitentiam publicam, vel solemnem, sicut faciunt stulti pœnitentarii in principio quadragesimæ mulierculis, vel hominibus, qui sæpe nullam habent culpam, vel saltem non publicam super mortem peccatorum suorum; & doceant diligenter de omnibus vel verbo vel scripto.

Item, si ecclesiam suam cum ornamentis & sacro chrismate, & fontibus pro Baptismo teneant decenter, honeste, & secure. Si altare suum sit integrum. Si hostiam sacram mutant de mense in mensem, vel crebrius, & super hoc sollicite moneat, & doceat.

Item, sciatur secreta per parochianos, vel alios de moribus suis, ut si sit continens, vel concubinaris, si sollicitat ad malum mulieres sibi consistentes, si per victum vel crapulam frangit sigillum confessionis signo, vel verbo; si sit lator ad taxillos, vel aliter scandalosus populo, & aliis &c. & secundum hæc moneatur, vel laudetur, vel cunctiatur.

Item, si se reconciliavit, et per quos, dum vult celebrare.

Item, quos accipit auctores in confessionibus audiendis circa Pascha, et si fratres se miscuerunt invito eo; et si parochiani sui omnimode se sibi vel ordinatis ab eo repræsentant, licet ab aliis se dicant fuisse confessos.

Item, si pro negligentia sua aliqui pereant sine sacramentis, ut... vel ægroti, si mulieres habentes peccata ex concubinato admittit solemniter ad purificationem, quoniam hoc non debet.

Item, quæter denunciat Festa, quoniam D sæpe fit excessus, et laqueus apponitur.

Item, qualiter facit absolutionem generalem in Pascha; et si nescit, doceatur, et detur sibi forma.

Item, si habeat statuta synodalia, et si faciat legere ea, etsi publicavit ea, quæ debet ex talibus populo nunciare. Et in hac debent prælati paucis esse contenti quoad illa, quæ concernunt temporalitatem ecclesiæ, sed magis de salute provideant animarum.

Item, si sciat cantare et legere in Missali.

Item, si habeat in scriptis tenorem generalem præceptorum Dominicæ legis, et si denunciat suis parochianis, et qualiter; et sciat septem peccata mortalia, et hic videatur de doctrinali simplicitate, vel de tractatulis sacris ad hoc ordinatis, quæ magis necessaria, & (utilia sunt) quam solæ constitutiones synodales, ut dictum est.

Cæterum post inquisitionem de moribus Curati, vel sui subditi; poterit fieri inquisitio ab eodem, vel aliis probis super con-

ditionibus parochianorum, & hoc caute, in generali petendo qualia vitia sint notoria. Ut super hoc possit visitatoris sermo melius adaptari.

Inquiratur ergo, si in parochia sint excommunicati, ex quibus causis, ut visitans possit ad eorum absolutionem procurandam.

Item, si regnent ibi hæreses, sortilegia, & qualiter, & si sint superstitiones in ligaturis, scripturis, & brevibus appensis. Si blasphemix, usuræ falsæ, mercationes, farta, peccata contra naturam, adulteria et similia, quia secundum ista poterit visitator prædicationem suam, vel visitationem, vel confessionem ferventius adaptare ut dictum est.

Item, si parochiani bene servant Festa principalia, veniendo ad missam, et stando per totam; et si recedant sumpra aqua benedicta vel post elevationem Corporis Christi.

Noteatur hic de moderatione, qualiter fieri possit in tot Festis sive per hac et concilium generale, sive per provincialia de consensu ejusdem concilii generalis; et noteatur de festo Trinitatis solemnizando prout Papa noviter instituit.

Item, si solverunt decimas, de quibus, & quibus et si veniant omnes ad confessionem saltem in Pascha, ut dictum est; et si sciunt Credo et Pater noster, et si dicunt illa, et si non, compellantur ad dicendum, et sciendum.

Si vexantur ab officialibus prælati, vel aliis, & qualiter; & super hoc provideat visitator.

Item, si testamentorum executores faciunt suum onus diligenter impositum; & si non, moneantur, & corrigantur.

Et si sint inter aliquos inimicitie capitales, & sic finiantur, ut poterit.

Item, si sint inter aliquos inimicitie capitales, & sic finiantur, ut poterit.

Item, si sunt inter eos lites mortæ judicialiter, & quibus causis, et si possent ad concordiam summarie convocari, ut tactum est.

Item, si observant jejunia ecclesiæ, vel si irrident; & juxta hæc moneantur.

Item, qualiter instruantur pueri in parochia, et si sint scholæ ibidem vel prope. Quærant hoc in omni loco visitando sive sit in religione, sive alibi, quia a pueris debet inchoari reformatio ecclesiæ; et prohibeatur hic nimia familiaritas fratrum, et sororum, et cum parentibus, quia jacendo cum eis alii suffocantur in corporibus, et deterius aliis provenit in moribus. Provideatur igitur quod sint scholæ, ubi non sunt.

Item, si morientes in puerperio aperiuntur, ut infans vivus recipiatur, et baptizetur; quoniam hoc expedit, sed cum cautela.

Item, qualiter se habent parochiani in ecclesia; si reverenter et ordinate, et quiete.

Item, si fiant sermones apud eos, et per quos, et quando.

Item, si quæstuarii, seu quæstores veniunt ad eos, et quod missi sunt, et quid dicunt.

Item, si laici vel mulieres intrant chorum, et si ducunt choreas in locis sacris, et si illic celebrant convivia, et si induunt

ANNO
CHRIST
1408.

ANNO
CHRISTI
1408.

vestes sacras; et sic corrigantur, et prohibeantur.

Item, si reverenter se habent dum baptizantur sacul pueri, vel dum sunt matrimonii, vel in aliis sacris, vel ridendo, vel jocando, garrulando; et fiant nuptiæ cum bannis, et in ecclesia parochiali; si infirmi prius quaerunt medicos animarum, quam corporum. Et juxta hoc, quod fieri debet doceantur.

Item, si parochiani turbant per se vel per canes, vel per infantes clamantes divinum servitium, quod nequaquam conveniens est fieri.

Item, si diebus festivis exercentur a justitiaris secularibus torture et quaestiones ad mortem; et si impediunt ne confiteantur ante mortem: quæ omnia fieri non debent.

Item si loquantur irreverenter de praelatis, et DD. et aliis, qui quaerunt Extremam unctionem in infirmitate; si hereticos, ex excommunicatis sepellant in cimiterio, si exercent mercaturas in festo, et in locis sacris; et si exercent tunc opera servilia; et si in ecclesia sint archæ sive... et secundum hoc doceant quid agendum sit.

Si parochiani excedunt in crapulis, et ludu prohibitis, et specialiter in nocte Natalis, aliis vigiliis sacris, et super hoc doceantur.

Amplius, si sint alicubi Judæi, videatur quod non seducant christianos, nec signis careant distinctivis, et si velint converti, non omnino spolientur suis rebus.

Amplius, si in parochia sint domus religiosæ, vel hospitalia, fiat inquisitio secundum statum eorumdem, et qualiter servant vota specialiter continentiae, et paupertatis sine proprio, qualiter curant dictis pauperibus et specialiter in spiritualibus, et ante quam recipiantur infirmi confiteantur, quemadmodum fit in domo Dei Parisius.

Item, si illic sint monachi compadres, si obliant ecclesias suas, & si fideiubeant; et super his prohibeantur.

Rursus applicet se visitator per se, vel suos comites ad audiendum confessiones diligenter & morose, tam puerorum, quam magnorum modis idoneis, et secundum instructiones alibi memoratas, praesertim quoad peccata carnis, quæ difficilior, et periculosius extrahantur. Nam in hoc stabit fructus praecipuus reformationis.

Item, si ille, qui deservit curæ, repertus fuerit idoneus, detur sibi bona potestas super calibus occultis reservatis; et praesertim quæ sunt frequenter repetita, et erga juvenes et foeminas.

Item, si non repetitur esse talis, insituitur in proximiori loco unus idoneus secularis, vel religiosus tamquam poenitentiarius, ad quem possint remitti parochiani super talibus calibus reservatis, et super habendo consilio in talibus dubiis conscientiae.

Item, pro debita applicatione remedium visitantem expedit, ut habeat, et haberi faciat tractulos breves per parochias in vulgari de examinatione conscientiae, et de calibus reservatis ad hos, vel illos, cum statutis synodalibus abbreviatis pro cognoscendo quæ sint formæ præcisæ sacramentorum

Concilior. Supplem. Tomo VI.

nec non præceptis Dei atque similibus.

Item, pro tradendo certo et fructuoso modo reservandi peccata, videtur primo quod nullus casus debeat reputari reservatus apud pueros, et puellas minores 14. annis, propter causas in quadam epistola notatas, quæ incipit: *pontificali dignitate*.

Item modus traditus in synodalibus D. episcopi Cameracensis videtur idoneus paucis additis aut remotis. Primo loquitur episcopus sic dicens.

Reservamus nobis majora peccata, vid. peccata contra naturam in viris ultra 20. annum, homicidia, incendia, simonias, hæreses, apostasias, sacrilegium ultra 40. solidum, incestus cum patre, matre, filio, filia, sorore, fratre, cum religiosis mulieribus, et professis; injectiones violentas manuum in parentes, ex deliberatione factas.

Sortilegia in sacramentis vid. in Eucharistia, vel Chrismate, oppressiones parvulorum voluntarias, et procuratas negligentia parentum in igne, vel aqua natos perditionem, perjuria solemnia, et fidei fractiones solennes. In curia mea votorum solemnium transgressionem, maleficia, impeditentia, coltum, procuraciones sterilitatum vel abortorum, propinationes venenorum, magnas blasphemias Deo factas, casus eorum, qui falsificant literas curiæ nostræ vel abutuntur eisdem. Omnes excommunicationes tam a nobis, quam a canone latas exceptis inferius nominatis, et expressis, et omnia alia istis graviora.

Casus poenitentiaris per decanatus commissi.

Committimus poenitentiaris nostris generalibus per decanatus deputatis peccata contra naturam in omni ætate a mulieribus perpetrata; et in viris infra 20. annum; pollutiones manuum in omni ætate; perjuria et fidei fractiones, quæ non fuerant factæ in curia nostrâ; votorum non solemnium transgressionem. Injectiones manuum in parentes, ubi non fuerit læsio gravis, vel deliberata; sortilegia, quæ non sunt de Eucharistia, vel chrismate; injectiones manuum parvulorum in clericum usque ad 20. annum. Oppressiones parvulorum non voluntarias, sed casuales. Clandestinas nuptias, incestus exceptis peccatis matris cum filio, filia, fratre sorore, omnia adulteria per duos testes aut plures qui iis interfuerint aut alias per quacumque formam, vel infamiam probari possint, priusquam super iis ecclesiæ vel nostram jurisdictionem exercentibus satisfaciatur; manuum injectiones mulierum in clericum, vel sacerdotem, ubi non est enormis læsio; quæ tamen si probari possint, ut prædictum est, prius læso, et ecclesiæ satisfaciatur usque 40. solidum. Ita tamen quod debiti fiat restitutio ecclesiæ de eisdem; omnia peccata in quibus curati habent potestatem.

Item restitutiones incertæ convertendæ in pios usus.

ANNO
CHRISTI
1408.

ANNO
CHRISTI
1408.

Casus presbyterorum parochialium.

Curatis et eorum vices gerentibus committuntur inordinatus concubitus cum mulieribus, mollicies, et peccata contra naturam in ætate puerili, in viris usque ad 14. annum, et in mulieribus usque ad 25. Adulteria ex viri peccato provenientia, damnificationes, et furta, dummodo fiat restitutio quam cito facultas se obtulerit. Sacrilgium usque ad 10. solidos, dummodo fiat restitutio ecclesiæ, iniectio levis manuum in parentes. Sacriligia in rebus minimis, et communibus, ubi non est horror et turpitudine; perjurya privata, in quibus nullus damnificatur, stuprum virginum; abortus non procurati sed causales.

De casibus nobis & penitentiariis nostris reservatis.

Curatis et eorum vices gerentibus, excepto mortis articulo aut alia manifesta necessitate, absolvendi omnem interdicimus potestatem. Sacerdotes vero confessiones mulierum cum quibus peccaverint, et fautores et mediatores non audiant donec saltem a peccatis inter eos perpetratis alias confessi fuerint competenter, et cessaverint infamia, si qua fuerit, propter hoc contra eos; sed mittant eos ad honestos, et idoneos confessores.

Porro si talis visitatio, de qua loquimur, non fiat per parochias, videantur tamen ista diligenter interrogando singillatim de quolibet secundum statum suum. Et hoc dum venit ad synodum episcopi, et aliorum: et hoc vel publice, vel ad partem, Gallice vel Latine, prout expeditius, et utiliter videbitur.

Item, fiat talis examinatio de omnibus, qui approbantur ad regimen curarum priusquam eis hoc concedatur.

Item DD. prælati, et alii habentes jurisdictionem, poterunt facere similes instructiones pro inquisitione facienda super abusibus, qui dicuntur fieri in curiis suis, ut sciant, et provideant, tamquam incipientes reformationem a se ipsis et a domo sua.

Notetur hic de juratis officiorum requirendis, et servandis, quoniam exordinarum est.

Item de juramento exacto ab illis, qui questionantur, vel per impositarios a mercatoribus, quorum tamen juramento non statuitur, cum finis omnis controversiæ sit, juramentum secundum apostolum. Nam per ista grandis laqueus ad perjurya etiam publica, et solemnia procuratur.

Item de testamentis expediendis sine tali somptu, et tractatu in præjudicium grave animarum, quæ torquentur in purgatorio.

Item, de excommunicationibus tam frequenter, et leviter fulminatis a jure vel a iudice.

Abfolvendis
in casibus
reservatis.

Item, de promotis, qui dum faciunt vexationes injustissimas, nihil solvant de expensis, nec puniuntur, sed reportant salaria sua ab innocentibus absolutis, diffamatis, et vexatis.

Item, de applicatione pecuniarum pro emendatione taxarum in pios usus et publicos, quoniam aliter est scandalum contra prælatos in populos.

Item, ad evitandam notam vel speciem simoniæ in omnibus, ubi pecuniæ ad ministranda spiritualia, sicut sunt ordines, sepulture, baptisma, missæ, expediens videtur et conformiter ad jura, aut quod nihil recipiatur, aut cum moderatione majori, aut quod prius darentur spiritualia quam aliquid exigeretur, vel recipiatur temporale, sed postmodum quærerentur consueta; quæ si renuerentur contumaciter solvi, fierent tunc honestius acta contra tales. Et hic est interpretandum, si jura olim tradita contra dantes aliquid in omni re spirituali etiam in intuitu religionis sint in sua severitate servanda, sicut olim, aut quod non, alioquin scire totus ecclesiasticorum (æ us in damnationis statu est. Fiat igitur declaratio.

Item, in ministracione ordinis fiat diligentior inquisitio, & observatio ætatum institutorum per canones; et hoc pro religiosis, sicut pro aliis, nisi fiat privilegiati: quia hic est laqueus formidandus pro prælatis, & pro talibus ordinatis, propter suspensionem, & aliam poenam juris; vel propter defectum prælati, qui prædicant publice, quod non intendunt tales ordinare. Sit subdiaconus in 18. diaconus in 20. sacerdos in 25. anno, nedum propter scientiam sed & mores.

Item, quod non promoveantur sine certo, & stabili titulo beneficii, vel patrimonii sine fraude.

Item, sciant competenter loqui Latinum, & intelligere.

Item, denunciatur recipientibus ordines sacros, quod faciunt votum castitatis forlemne, ne reputent se liberos ad fornicandum sicut fatui quidam putant.

Item, contra prædones, & vexatores terrarum ecclesiæ videtur procedendum, primo per viam publice & pie prædicationis ad dominos, insinuando gravamina particulariter, offendendo pericula suarum animarum, nisi providerint.

Item, quæ datur executio constitutionis, quam papa fecerat pro theologis; immo verius pro ecclesiis; ut scilicet in qualibet ecclesia cathedra li, et collegiata notabili sit una præbenda affecta in perpetuum pro uno theologo, qui legere, et docere, et prædicare sit adstrictus.

Similiter providendum esset abbatibus, & monasteriis, quod non carerent viris doctis, eas, aut quomodo meditari in lege domini die, ac nocte; quia cum tali ignorantia quid de divinis intelligent, aut sapient?

Item, reformetur honestas in divino servitio, contra ludos fautorum contumeliosos Deo, et ecclesiæ; & hoc per executionem, vel privationem distributionum, vel in carcerationem.

ANNO
CHRISTI
1408.

ANNO
CHRISTI
1408.

Item, contra garrulationes indecoras in choro tempore servitii, quod fiant novæ constitutiones, aut jam editæ conserventur.

Item, deberet fieri specialis inquisitio, et visitatio pro mendicantibus, tam in facto sermonum quam confessionum quam aliorum esse. Et specialiter quod evitentur consortia seminarum in camerulis, et detractiones in sermonibus, & fabulas aniles, et assertiones temerarias, diffiniendo aliquid generale esse peccatum mortale, vel non esse.

Et inquiratur qualiter in præmissis se ingerant; et si contra decretalem hanc: *omnis utriusque sexus*.

Item, inquiratur de quibus peccatis remittunt ad poenitenciariorum, quia quod dicitur aliqui absolvent de omnibus.

Item, si ministrant sacramenta contra prohibitionem juris. Si prædicant contra curatos, & sepulturas, et decimas. Si admittunt excommunicatos a iudicibus ad sua consortia in divino servitio, ut cæteris, sicut ab aliquibus fertur esse.

Item, pro prioratibus desolatis, ubi non sunt nisi unus, vel duo religiosi, sæpe in scandalum sui, et aliorum, esset providendum, quia dum redeunt ad claustra, turbant reliquos, nec proficiunt.

Item, de observatione Benedictinæ pro monachis nigris, et aliis videatur illa, et quæ necessaria sunt, declarantur.

Item, videatur, num conferendo bene, et libere beneficia in casu reditionis beneficiorum, ad ordinarios, et de reliquis convenientibus.

Item providendum erit in excessibus visitantium plus quam quæritum, et pompam, et destructionem, quam ædificationem, et ordinetur certa taxa moderata.

Item, videatur de modo habendi certam contributionem pro tota provincia ad defendendum, et prosequenda ea quæ fuerunt ordinata, et quod ipsa universaliter, & et prudenter exequatur usque ad aliud provinciale concilium, quod de termino in terminum fieri debet, et noceatur poena, apposita, vel ordinetur alia, quæ servetur; declaratur similiter, qui debet comparere, et qualiter.

Item, si expediat tres, aut quatuor provincias quandoque similiter convenire.

Item, ordinentur conformiter ad decretalem aliqui, qui habent inquirere reformanda pro qualibet dioecesi, & referre cum aversamento provisionem decentium in sequenti concilio.

Item, fiat in qualibet dioecesi monitio similis illi, quam fecit episcopus Parisiensis contra loquentes sub specie joci contra Fidem, & sacramenta, ut scilicet audientes denunciant tales episcopo loci, vel officiali vel suo curato infra 8 dies, aut quam primum commodè fieri potest. Et hinc essent puniendæ graviter cantilenæ, creancæ, & lubricæ & contra honorem matrimonialis sacramenti compositæ, & canatæ. Et ita de plurimis quæ Deo monstrabit convenientibus in unum per locorum, & temporum, et morum qualitates. Hec interim plus in modum cuspidum memorialis, quam doctrinæ substantialis notata sint. Det in exe-

quando spiritus sui robur Deus, qui est benedictus in sæcula. Amen.

Pontificali dignitati suus qualiscumque zelator clavibus bene uti.

Pastoralis auctoritas in casibus reservandis quoad forum conscientie sicut ad alia quælibet potestas data est prælatis in ædificationem ecclesiæ, non in destructionem, sicut ut dicit Apostolus, et in favorem populi Christiani pro salute sua. Constat autem certissime, per plures expertos in Confessionibus audiendis tempore isto, quod reservatio stricta quorundam casuum præsertim in gravioribus et cultis speciebus peccati carnalis, retrahit innumeras a confessione talium peccatorum; sicut sunt puella, et mulieres verecundissimæ et rurales idiotæ, a quibus vix potest extrahi confessio talium peccatorum, quantumcumque confessor sit sollicitus, humilis, morosus, discretus. Quod si remittatur ad prælatum vel poenitentiarium de longinquo vel in publico refugiant, et horrent, expertumque est milles, quod non vadunt. Sed nec ducenti, vel trecenti, immo nec mille poenitentiarum sufficerent, alias in una dioecesi ad tales casus plene audiendos absolvendosque. Denique quid prodest, et certe obest plurimum, addere verecundiam super verecundiam, onera gravia super onera, et difficultatem consistendi talia peccata super difficultatem, quæ tanta est, ut vix credi possit. Et hoc præcipue quando peccatum secretum est, et quale quod actor perpetuo celabit ipsum, si velit, ut nec episcopus, nec alius inde notitiam inveniat.

Sed dices: talis si non revelaverit damnabitur. Fatemur quidem; sed obvianandum esset huic damnationi modis omnibus, potius quam addenda sit occasio. Expertum itaque est, quod hic terror reservationis nullos aut paucissimos cohibet sic peccare; innumeros autem retrahit confiteri. Secus est in peccatis publicis quibuscumque, qualia sola secundum quosdam doctores olim iura condita reservabant. Ad quid nimirum; ut taxaretur poena gravis, et publica per superiores talibus, in exemplum et terrorem aliorum. Sed in occultis cessat hæc ratio; quoniam pro talibus nulla poenitentia injungenda est, quam nolit confitens recipere. Alioquin juxta memorabile dictum Guillelmi Parisiensis. *Salubrius est confessum cum pauca vel levissima poenitentia acceptata relinquere in manu Dei puniendum in Purgatorio, quam cum magna non adimplenda detrudere in Infernum.*

Provideat igitur deinceps sollicitudo pia tua, pontificalis dignitas. Noli claudere regnum Dei Christiano. Cave onera graviora cervicibus debilibus, et casuris alligare. Quamobrem a talium casuum occultorum reservatione, qui pro dolor! vix veniunt ad confessores quoscumque, licet creberrimi sint, conquesceas. Postremo, si non placet casus omnes occultos, quia de publicis non loquimur, relinquere passim, cussibet confessori, nec pro omni ætate consistentium, saltem hoc expedire videretur.

Pri-

ANNO
CHRISTI
1408.

ANNO
CHRISTI
1408.

Primo, quod nullus casus judicaretur refer-
vatus quod juvenes minores 14. annis, quia
non habent perfectum usum rationis, nec
facile resistunt tentationibus suis vel mali-
tiis alienis, nec leviter audent taram per-
sonis authenticis, et extraneis componere.
Quantominus non audent de tam pudendis
confiteri. Consulendum est insuper verecun-
diæ et famæ mulierum, ne in suspicionem
veniant maritorum, vel parentum, si cre-
bro vel publice, vel de longinquo ad poen-
nitentiariorum mitterentur. Expedit denique
faciliter et cito relinquere potestatem super
occultis casibus curatis, et ordinariis, et
generaliter omnibus, qui bona fide volue-
rint, & sciverint proficere animabus non ad
quæstum vel subversionem. Immo tales dili-
genter inquirendi essent, inducendi, et ro-
gandi ad laudem Dei, et salutem populi
..... per earumdem conscientiarum levi-
tatem in hoc tempore pessimo, quando ni-
mis experimur, heu! illud Genesis: *Cor-
ruperat omnis caro viam suam*. Hinc hor-
rendum est ubique flagitiorum naufragium,
a quo salvat arca poenitentiariorum confitentes.
Cujus arcæ introitum ideo plus expedit am-
pliare, quia nimia arctitudo, sua prohibeat
eos, qui ad ingrediendum allici; immo juxta

A parabolam evangelicam quasi compelli de-
buerant.

Casus alioquin speciales sunt, mollicies se-
cum; item pollutio in simili sexu. Item in
alio sexu extra vas ordinatum, tam intra
quam extra matrimonium.

Item corruptio talis in, omni gradu co-
gnationis, et in omni specie peccati car-
nalis sine reverentia generis, aut ætatis aut
religionis aut sacræ dignitatis, aut partium
honestarum. Et hac præsertim ubi ducitur
vita in nimia familiaritate parentum cum
puellis, et pueris, et in otio et deliciis, in-
ter quas bestiales efficiuntur; de quibus lo-
quitur Satyricus.

B

*Quid enim Venus ebria curat?
Inguinis et capitis quæ sit distantia ne-
scit.*

Item, casibus his non reservandis addi po-
test votorum communium transgressio aut
in melius commutatio.

Itæ, sacrilegia in perjuris, et fortilegia
in levibus, & percussiones priorum cleri-
corum ad invicem, et restitutiones incertæ
de modicis, et si quæ sunt similia.

ANNO
CHRISTI
1408.

AD BASILEENSE CONCILIUM

Additamenta quadam documentorum anni 1436. & 37.

ANNO
CHRIST.
1436.

ORta inter patres Basileenses & Eugenium pontificem dissidia in ipso statim concilii exordio imperatoris Sigismundi opera, & auctoritate tandem composita sunt; sperabaturque futurum, ut juncta pontificis concilii consilia ad optatum illum exitum facrum illud molimen perducerent, quod esset ere christiana. Verum, haud diu post iterum in partes abutum est, contententibus inter se non concilio tantummodo & pontifice, sed & in ipso concilio patribus abeuntibus in diversa, aliis pro pontifice stantibus, aliis contraria studia tuentibus. Utraque pars sessiones suas ab alia sejunctas habebat, utrinque erat concilium. Infelicit ejus pugnae exitum nemo est qui ignoret. Dissociati vero bujus foederis causas alii alias adducunt, prout varie affecti sunt. Qui concilio favent, rationes adducunt probabiles pro concilio; qui pontifici, merito illum in concilium indignatum defendunt. Hanc igitur historia conciliaris partem, prout a patronis utriusque partis narratur, exhibendam sub lectorum oculis opportunum ratus, primum omnium refero excerptum ex libro inedito Joannis de Polemar, apologiam pro Eugenio contra Basileenses scribentis: acceptam vero scriptum istud de beo bibliotheca Caesarea Vindoboniensis ea occasione, de qua saepius dixi, mihi communicatum. Secundum statuo fragmentum sermonis habiti a Nicolao de Tadesco archiepiscopo Panormitano, cujus sub Abbatis nomine celebris est fama inter canonicos. Oratio haec non latet eruditos, cum plus vice simplici typis edita prodierit sub titulo: De concilio Basileensi. Exponit ille lectoribus totam exorti bujus schismatis historiam, tantaeque arte rem componit; partim veris suppressis, partim iis studiose congestis, quae pro concilio essent; partim sacrorum canonum sententias in rem suam detortis, ut jura omnia favore concilio videri possent; si jus ullum excusare posset catholicos patres a schismate adeo pernicioso in ecclesiam invehendo. Conferenda est igitur ejus historiæ cum scripto Joannis de Polemar, viri sinceri & catholici, ex quo ea suppleas, quae Panormitanus artificiose dissimulavit. Ne tamen credas me nimis in pontificem potius, quam in veritatem amore teneri; tertiam produco epistolam Aeneae Sylvii, qui tunc certe homo erat conciliaris, quique rem hanc oculis tunc suis hauriebat & in amicis suum effundebat; cujus proinde narratio ex astutiae suspitione abest quam longissime. Hanc epistolam, in collectione epistolarum Aeneae frustra quaerendam, in codice MS. Caesareo Vindobonensi, in quo multa de concilio Basileensi, nactus sum. Hinc discas quam multa contra jus, & fas Basileenses factiosi moliti sint. Quanquam non nego & a pontificiis interdum majore moderatione, & prudentia rem dungi potuisse. Integram historiam Aeneas non persequitur, quod re nondum absoluta scriberet. Ex variis hujus historiarum veritas utcumque exculpi posse arbitror. Verum ea quae Polemarus tradit de invectionibus in concilium a Basileensibus vulgaribus hominibus, & minime conciliaribus, ut factionem augerent, praesulerentque suffragiis, haec Aeneas ipsum habent ad stipulatorem in oratione adversus Austriacos, quam vulgavit Muratorius To. 2. Anecdot. pag. 162. Vidimus in Basilea coquos, & stabularios ordis negotia judicantes. Post hanc alia rerum gestarum documenta suggero, quae ad haec illustranda conferre maxime judicavi; atque ista omnia pariter selecta sunt ex duplici Vindobonensi Caesareo codice, quod & superiora sufficit. Illud vero inter haec scripta illustrius merito habendum est, quod plenam rerum Cplii gestarum a legatis concilii historiam exhibet. Quam multa a Basileensibus impacta in Eugenium pontificem calumniae resollantur, si Joannis de Ragusio hominis aliqui Basileensibus non ingrati testimonium auscultes? Haec ipsa mens, quae & mihi est de scripto hoc Joannis de Ragusio edendo, & Leoni Allatio olim fuit, fidemque suam obstrinxit se illud daturum in Symmetis quas promendas statuerat. Morte impeditus non stetit promissis; mihi fors melior contigit. Utere igitur, Lector, & vale.

EXCERPTA EX SCRIPTO INEDITO JOANNIS DE POLEMAR.

Historia de initio dissidiorum inter concilium & papam.

INter concilium Basileense, & inter ambasiatores Graecorum fuit conventum, quod Graeci venirent ad partes Latinorum expensis ecclesiae Latinae, & fieret unum concilium yemenicum universale; & pro hac causa fierent concordata capitula, de quibus fuit factum decretum in publica & solemnii sessione. Incipit: Sacrosancta &c. Sicut pia mater &c., & facta praefatione, in qua multum commendatur opus reductionis Graecorum; sic ad litteram sequitur. Quid igitur (& verba decreti sunt edita) magna solus &c. Venerabilis Rom. ecclesiae card.

praesidentes sedis Apostolicae, patriarcham Antiochenum, archiepiscopos, episcopos, abbates, magistrosque in numero competenti deputavimus, ut una cum istis Graecorum ambasiatoribus rem ipsam tractare, & quo ordine ad executionem deducenda essent perspicere deberent, qui tam inter se, quam cum ipsis oratoribus saepe convenientes, habito inter se digesto consilio, ad infra scripta cum ipsis devenerunt capitula, quae postea secundum morem bujus sacri concilii per sacras depurationes, ac deinde per generalem congregationem conclusa firmataque solemniter extiterunt.

Sunt haec
decreta in
actis con-
cilio Basi-
leensis scilicet.
XIX.

ANNO
CHRIST.
1408.

runt, quorum tenor una cum mandato ipsius D. Imperatoris Græcorum, patriarchæ CP. videlicet D. Demetrius Protovestiarius Palæologus, Metbodius ven. abbas monasterii S. Demetrii, D. Ioannes dissipatus ejusdem Imperatoris familiaris convenienter cum DD. deputatis sacri Concilii, exposuerunt, quod si ecclesiæ occidentali placeret ut hæc synodus CPoli celebraretur, ecclesiæ orientalis propriis expensis ibidem conveniret, nec oportere ut ecclesiæ expensas faceret. Quinimo ipse D. Imperator, in quibus posset prælati Latinis CPm venturis subveniret. Si autem placeat, ut præfati ecclesiæ orientalis ad terras latinorum pro prædicta synodo accederent, necessarium foret propter legitimas causas, ut expensis ecclesiæ occidentalis venirent; & cum dictis viris deputatis videretur multis de causis hanc unionem commodius fieri posse in hac civitate Basileensi, ubi actum concilium congregatum est: sæpe, ac multum apud ipsos oratores insistissent, ut hic locus pro sancta unione eligeretur, offerentes impensas ad hoc necessarias; sed ipsi oratoribus respondentibus, quod cum instructiones limitata sint, non possunt hunc locum eligere, qui in ipsis instructionibus nominatus non esset. Demum deputati S. Concilii cognoscetes sanctam, & perfectam ipsius concilii intentionem quæ est, ut pro honore Dei, & profectu fidei catholica nullis parcat laboribus, & expensis, judicarunt non expedire, ut propter locum dumtaxat tantum bonum negligeretur.

Acceptarunt igitur, si placeret S. Concilio, unum de locis inferius nominandis cum hoc quod (sicut inferius est conventum) mittantur aliqui, vel aliquis ad ipsum D. Imperatorem, patriarcham, & alios, quibus persuadeant per efficaces rationes, ut in hac civitate Basileensi velint assentire. Loca nominata sunt Ancona, Calabria, vel alia, terra maritima; Mediolanum, vel alia civitas in Italia; extra Italiam, Buda in Hungaria, Vienna in Austria, & ad ultimum Sabaudia.

Cætera, quæ sequuntur, de galeis, pecuniis, & ambasiatoribus destinandis, quia in præmissis consistit maxima vis negotii, ideo ad litteram sunt inserta; de reliquis satis erit quantum necesse sit dicere in effectu; videlicet quod concilium promittebat mittere CPm infra certum tempus quatuor galeas ac balistarios pro custodia civitatis, & certam pecuniarum quantitatem pro expensis.

Præmemorata vero capitula, sicut prædicatur, concordata, & firmata post hæc fuerunt ad petitionem dicti concilii, quia ita volebant Græci per summum pontificem confirmata. Cum igitur tempus appropinquaret, quod essent galeæ mittendæ, cum concilium non haberet in promptu pecunias, missum fuit ad diversas partes, ut aliqua potens civitas distraberet, in qua concilium illud fieret, & sibi realiter satisfaceret. Itaque erant, apud Basileam ambasiatores Florentinorum offerentes omnia necessaria, si civitas illa eligeretur pro futuro concilio ycmenco. Erant qui similiter offerebant pro civitate Venetiarum, si eligeretur civitas Viniensis, quæ est prope Aquilegiam.

* volebant

Verbum corruptum.

Erant & pro civitate Senarum. Item & pro civitate Avenionensi. Itaque cum tempus adesset, quo locus pro ycmenco concilio esset eligendus; quia ad concilium pertinebat eligere unum de locis concordatis, & in capitulis superius expressis; repertum est concilium fere duplicatum in vocibus, quoniam & illi, qui per totum annum iverant per plateas in brevibus vestibus et ad mentes ministraverant dominorum, tunc acceptis longis vestibus deputationes intrarent, ut sic numerus *vacillum* (f. vocalium) augeretur; sed et multi a foris pro illis diebus accessi venerunt; hæc enim practica sæpe ibi tentata est, quod pro conditio negotio dabatur modus, quod veniebant homines a foris, & isti dividebantur per deputationes, & assignabantur eis magistri, quibus se conformarent, dicendo eis: vos semper dicetis: *Ego sum in voto talis domini*. Et in veritate erant multi de illis, qui non solum nescissent dare rationem de voto suo; sed nec intelligebant, quod in consultationem vertebatur; et tamen cum dixissent: *Ego sum in voto talis domini*; sic tantum valebant, sic vota majorum prælatorum, et virorum doctorum, qui id quod dicebant sciebant ratione fundare. Talibus artibus factum est, quod a maiore parte concilii fuit hoc modo facta electio. Eligimus pro loco ycmenci concilii Basileam, Avinionem, Sabaudiam. Dicebatur per alios: quid est hoc? Basilea non potest elegi, quia a Græcis expressè repulsa; Avinio non est de locis comprehensis in capitulo, quia extra Italiam solum sunt Buda in Hungaria, Vienna in Austria, & ad ultimum Sabaudia. Et licet nominetur ibi Sabaudia, tamen non est locus aptus, & dicitur ad ultimum, quasi si alibi non posset. Et tamen offerunt se civitates egregie, in quibus posset valde ac commodè celebrari. Dum super hoc concertatio duraret, venerunt ambasiatores Græcorum, qui de dicta electione multum turbati fuerunt, & dixerunt, Græcos nunquam venturos Basileam; ideo fuit jam ab ipsis repulsa; nec Avinionem, quia non erat de locis concordatis, ne Imperator tam remote a CPoli se elongaret, propter imminens inimicorum periculum. De Sabaudia dixerant, quod ipsi intellexerant de terris, quas dux Sabaudie habebat ultra montes; & quia ibi non erat locus aptus, et quia dicebatur ad ultimum etc. unde multum insteterunt, ut electio mutaretur, et multum voluissent, quod eligeretur Buda, quia et tunc D. Imperator offerebat facere expensas, si Buda eligeretur. Ante tamen adventum dictorum Ambasiatorum jam intervenientibus aliquibus probis viris fuerat inter partes discipantes facta concordia, et per totum concilium firmata, quæ est huiusmodi tenoris.

Cedula concordata & conclusa super altercatione, quæ erat inter partes de Concilio.

„ Pro felici expeditione Dominorum in „ Græcia visa sunt per omnes deputationes in materia Græcorum infra scripta.

„ I.

ANNO
CHRIST.
1408.

ANNO
CHRIST
1436.

ANNO
CHRIST
1436.

„ I. quod Domini Ambasiatores hujus S. Concilii in Græciam ituri recedant a Basilea- versus Avinionem, citius quo fieri possit, nulla decretatione expectata; sed deferant secum bullam, in qua sacrum concilium polliceatur in hunc modum.

„ In quantum Domini Avinionenses aut alter eorum pro Basilea, Avinione, vel Sabaudia intra XXX. dierum sapacium, a die obitus dictorum DD. Ambasiatorum de Basilea computandorum, capitano Galearum satisfecerint de eo, quod a S. concilio debet habere; videlicet triginta milia, et octingenti floreni de camera realiter tradiderint in numerata pecunia, mutui nomine, juxta concordata Ambasiatoribus prædictis; ex tunc certificato per literas Ambasiatorum eorundem S. Concilio, per literas Capitanei, vel ejus procuratoris legitimi; ipsum S. Concilium, infra VIII dies, a die receptionis hujusmodi literarum immediate sequentes, solemnii sessione decretabit infra scripta.

„ I. Decretabit pro conclusione de locis futuri ycuenici concilii, videlicet Basilea, Avinione, et Sabaudia facta in suo termino sicut jacet.

„ II. Decretabit, decimam jam in materia prædicta Græcorum in generali congregatione conclusam.

„ III. Decretabit, generaliter dicti Ambasiatores in Græciam ituri habent, ac etiam majori parti eorum data sit plena potestas eligendi, et nominandi, juxta decretum in dicta materia Græcorum factum, portum Latinum dictis locis electis apriorem et propinquiorum, ad quem DD. Græci debent ultimo applicare.

„ Post hæc super cautione per D. abbatem Bonevallis, Raymundum Taloni, dictis DD. Avinionensibus nomine concilii oblata, et circa illam dabit S. Concilium literas opportunas.

„ Porro dicti DD. Ambasiatores nostri et Avinionensium teneantur intra XII dies, post lapsum dictorum XXX dierum immediate sequentes, certificare hunc (sic) dictum S. Concilium de dictis numeratione, et satisfactione; alioquin ex tunc ipsum S. Concilium possit et teneatur ad electionem alterius loci pro ycuenico concilio celebrando procedere, et sibi, ac universali ecclesie aliunde providere.

„ Transactis vero temporibus in dicta conventionem contentis per RR. DD. legatos sedis Apost. sacro concilio præsidentes, fuit facta requisitio sequens. Die veneris XII. April. 1437. in generali congregatione præsidentibus in eadem, vice et nomine SS. D. N. Papæ, RR. DC. cardinalibus S. Petri ad vincula, et S. Sabinae et archiepiscopo Tarentino, RR. D. cardinalis S. Sabinae reduxit DD. ut PP. S. Concilii in memoriam, qualiter sæpius postulaverat et rogaverat pro eorum (sic) ut vellet providere et eligere aliquem locum accommodum, et in decreto nominatum, in quo posset mandari executioni, id quod fuerat promissum Græcis. Et cum novissime per sanctas deputaciones & generalem congregationem fuisset conclusum, quod

A casus quo cives Avinionenses infra XXX. dies, a die recessus Ambasiatorum concilii, non solvissent numerata pecunia dictis Ambasiatoribus, & Capitano galearum summam XXX m. ducatorum, & tam dicti cives, Ambasiatores, & capitaneus non certificassent legitime intra XII. alios dies sequentes, S. Concilium deberet procedere ad electionem alterius loci; & cum terminus transiverit, & de præmissis nihil factum fuerit, nec ecclesia Latina quæ tam solemniter se obligavit Græcis, prout in decreto continetur, & sæpenumero ipsis Græcis rescriptis, quod omnia promissa juxta decretum executioni in tempore convento demandaret; perpetuam notam, ignorantiam, et confusionem, si (quod absit) in præmissis deficeret, apud fideles pateretur; cum hujusmodi decretum, et promissiones sacri concilii per totum orbem divulgate sint; nec etiam tantum bonum, quod ex unione Græcorum speratur, impedire possit, et etiam plurima mala, et scandala ex hujusmodi defectu concilii subsequantur; attenta etiam maxima brevitate temporis, quod restat ad exequendum præmissa, RR. DD. cardinales et archiepiscopus Tarentinus, præsidentes præscripti, per organum dicti D. Card. S. Sabinae alterius præsidentium, auctoritate S. Concilii et Sedis Apostolicæ monuerunt, et requisiverunt dictos PP. dicti S. Concilii, et supplicarunt, ut vellet procedi ad electionem alterius loci, ut fuerat conclusum ad executionem eorum, quæ promissa sunt Græcis, juxta compactata inter S. Concilium, et Græcos. Alioquin ipsi DD. cardinales, et archiepiscopus præsidentes protestabantur, quod providere, et facerent illud quod ad eos spectabit in hac parte.

Consequenter autem, post oblationem cedule supradictæ, materia fuit proposita per deputaciones concilii ad deliberandam, juxta morem; et tunc in qualibet deputacione fuerunt factæ duæ conclusiones; una a parte majore, videlicet quod decretaretur electio Avinionis, Basileæ, & Sabaudie; alia a parte multo inferioris numeri, prætendentium tamen se esse totum concilium virtualiter, & protestative, & apud ipsos esse totum jus concilii quoad hunc actum; qui elegerunt Florentinam, aut Utinum in patriarchatu Fori Julii, seu quemcumque alium locum tutum nominatum in decreto, accomodum papæ, & Græcis, unum videlicet de prædictis, qui citius paraverat Galeas, pecunias & alia necessaria; & sicut fuerunt factæ duæ conclusiones, ita & duo decreta publicata in solemnii sessione. Hanc vero ultimam partem ambasiatores Græcorum, qui tunc Basileæ præsentis erant, acceptarunt; & hæc fuit præsentata papæ, & per papam approbata, & confirmata.

Ex hoc factum est, quod apud CPm fuerunt octo galeæ; quatuor scilicet de Avinione cum Ambasiatoribus; & alia quatuor de Veneciis cum Ambasiatoribus. Omnes debebant se Ambasiatores concilii, omnes invitabant, & requirebant Græcos, ut cum ipsis venirent ad concilium ycuenicum celebrandum.

ANNO
CHRISTO
1436.

lebrandum. Græci vero respondebant se nullatenus venturos cum galeis ex Avinio; sed elegerunt venire cum galeis, quæ processerunt ex Veneriis. Cum vero istud ad notitiam degentium Basileæ veloci nuncio pervenisset, dixerunt. Quid facimus? si dimittimus hoc sic, tunc omnes illuc pergent, & perdemus locum nostrum, & gentem, idest a conceptu proposito fraudabimur: expedit ut moriatur unus. Tunc ordinatum est, ut daretur per promotores concilii libellus contra papam, & citaretur ad concilium de criminibus responsurus; videlicet de violatione decretorum concilii, & de multis aliis; non tamen de hæresi, si bene memoror, aliquid dicebatur; & fuit monitorium contra papam decretum, absentibus tamen congregationi præsentibus concilii. Cumque hoc veloci nuncio ad aures papæ deductum esset, mox papa prætendens multas causas, de quibus infra dicitur, transitu- lit concilium de Basilea in civitatem Ferrariae, pro qua dicebat galeas esse missas, & expensas alias factas, ut ibi concilium yu- menicum celebraretur cum Græcis.

Iis peractis, cum jam cæteri præfidentes abscessissent, RR. D. cardinalis S. Angeli, unicuique jam præfidentis, post plurimas requi- sitiones verbo factas, ut cessarent ista, quæ ecclesiam turbare possunt, & ageretur de concordia, pace, & unione Græcorum, & bona reformatione; tandem in scriptis de- dit declarando latissime particulatim, quæ ex iis gestibus imminabant, & reperiendo re- media; & ad hoc suos offerendo labores: cum non daretur sibi decens responsum, pu- blice & patenter in meridie a Basilea reces- sit, omnibus fere prælatis, qui Basileæ erant comitantibus ipsum.

Post hæc illi, qui Basileæ remanserunt, vere sunt in parvo numero, volentes pro- positum suum deducere ad effectum, primo fecerunt tres propositiones, quas dixerunt veritates fidei, quæ sunt hujus tenoris.

- „ Veritas de potestate concilii generalis,
- „ universalem ecclesiam representantis, su-
- „ per papam, et quemlibet alterum, decla-
- „ rata per Constantiensem et Basileensem con-
- „ cilia est veritas fidei catholicæ.
- „ Veritas hæc quod papa concilium ge-
- „ nerale, universalem ecclesiam represen-
- „ tans, actu legitime congregatum super
- „ declaratione in præfata veritate, aut ali-
- „ quo eorum sine ejus consensu nullatenus
- „ authoritative potest dissolvere, aut ad
- „ aliud tempus prorogare, aut de loco ad
- „ locum transferre, est veritas de fide ca-
- „ tholica.
- „ Veritatibus ducibus prædictis pertina-
- „ citer repugnans est consensus hæreticus.
- „ Ex istis sumpta est occasio, quod papa
- „ dissolvendo concilium illud vel mutando in-
- „ cidit in hæresim.

O Deus; quæ aures piæ; immo quæ sanæ mentes possunt sine horrore, et stupore au- dire quod summus ecclesiæ pontifex, prin- ceptis episcoporum, tali occasione de tam hor- rendo crimine intuleretur?

Sed nunc factio sic præmissa etc.

Inferius sic prodit tempus, quo hæc scri- bebat.

Item jam sunt XII. anni quod defunctus est (papa Martinus V.)

Inferius hæc ad historiam concilii ad-

dit.

Ipsi primo Basileæ semper deformiter, et enormiter tam in moribus, quam in cunctis actibus eorum vixerunt. Nullibi pejus de- creta Basileensium quam Basileæ servata sunt. Formula illa morum, in cibis, in ve- stibus, in familiaribus in fallereis equorum, in modo vivendi, et procedendi, in deputa- tionibus, in congregatione generali fuitne unquam servata? Qualiter supplicationes, et alia per deputationes expedita sint, te- mere, immoderate, prout quilibet plus po- terat, aut per clamores, et impressiones et multitudinem votorum non advertendo quid expediat; sed omnia passim concedendo; ea præsertim quæ sedes apostolica repule- rat; dispensando etiam passim in petitione cuilibet tam in jure eorum, quam in decre- tis eorum, sine relatione, sine necessitate sine utilitate publica, pudet referre. Equi- dem id non conceditur, quod non expedit Basileæ; quod non petitur; imo et quæ non petuntur, ut homines veneno eorum imbue- rent ultro conceduntur, et ad domum mit- tuntur.

Mittunt utique nuncios cum facultatibus, quæ nec legatis de latere per sedem apo- stolicam tradi consueverunt. Si Diabolus a Ba- sileensibus aliquid peteret, et contra fas, et jus; dummodo illis vellet assentire; facillime impetraret. Offerunt seipsum; et antipapa eo- rum, regibus, principibus, et prælatis pri- vilegia, facultates, dignitates, ut illis as- stant. Quot pecunias, quot munera ipso- rum idolum, iis rebus abundans, obtulit? et cotidie offert, ut obedientiam, quam secun- dum Deum habere non potest, per has ar- tes extorqueat? multi ea quæ impingebant papæ temeraria, sibi displicere asserbant. Dicant, obsecro, quæ crimina Basileæ, cum omnibus ibidem remanentibus correxerunt? quot etiam viros extra Basileam ecclesiasti- cos, vel alios pro putu (sic) et criminibus Basileam pro reformatione citaverunt, aut monuerunt? Immo quos papa pro simonia, vel aliis criminibus condemnavit, privavit, carceravit; hos Basileam fugientes cum ma- gno susceperunt honore; et eorum officiis; imo maleficiis præfecerunt. Hæc publica sunt, et notoria, et ne illos infamem, eorum no- mina sileo. Dicant etiam Basileenses quas ecclesias, quæ monasteria cujusvis ordinis, cujusvis sexus Basileæ, vel extra reforma- runt, vel ad frugem melioris vitæ reduce- runt? Immo multis privilegia exemptionis, ne a suis ordinariis corrigi possent, conces- serunt, et concedunt. De pace quid dicant? cujus evangelizatores se prædicabant? nonne bella, ac dissidia, quantum in eis fuit, posuerunt? Nonne ecclesiam Latinam, quam pacificam invenerunt, sciderunt, et divise- runt? Pro pace schisma &c.

Sed forte dicent, quod papa facit exigui annatas contra decretum concilii Basileen- sis. In primis, sciendum est, quod exigere annatas non est simoniacum; alioquin mul- tos pontifices Romanos per CC. annos di- ceremus esse simoniacos &c. Neque in con- cilio

ANNO
CHRISTO
1436.

ANNO
CHRISTII
1436.

ANNO
CHRISTII
1436.

Locus tur-
batus.

concilio Constantiensi, vel alibi fuit facta querela, quod esset quid simoniacum; sed bene dic ebant quod daretur talis modus in solvendo, quod non esset grave ecclesiis solvere &c. Illi de Basilea (non) fecerunt illud decretum propter bonum ecclesiæ, vel zelum reformationis; sed ad illaqueandum papam, putantes quod papa non deberet observare; & sic haberent occasionem procedendi contra eum, & perveniendi ad finem suæ ambitionis; unde a principio volebant decretum illud tantum habere locum in papa. Sed card. S. Angeli prædicens, animadvertens maliciam eorum, fecit tantum quod esset commune tam in curia, quam aulæ. Veruntamen tam per deputaciones, quam per congregationem generalem fecit concludi, & sibi promitti, quod expedito decreto, in continenti, & antequam procederetur ad alia, fieret provisiu papæ, cardinalibus, & aliis. Et in ipsa congregatione ter publice interpellatus a toto concilio quod in continenti decerneretur provisiu; habuit, & ipse cardinalis publice dicere, quod si sciret dictam provisionem fieri non debere, nunquam concluderet, quod dictum decretum fieret; & sic præmissa tali protestatione, ac conditione, consentiente ad hoc concilio, publice promittendo conclusit. Confecit decreto, innumerabilibus vicibus, tum pro debito, tamen (sic) pro honore concilii quod se obligaverat, tum ut dictum decretum observaretur, requisivit illos de concilio, ut facerent provisionem. Fuerunt aperte multe viæ ad hanc provisionem. Etiam summus pontifex cardinalis miserat ad Basileam episcopum Urb. ... & F. Ambrosium, ut facerent provisionem communi jure debitam, ac etiam promissam. Tandem suggestione aliquorum malignorum schisma in ecclesia machinatum, factum est, ut provisiu neglecta fuerit.

Sed nunquid illi episcopi qui Basileæ decretum illud eviderunt in suis diocesis servavit decretum illud? Nunquid & Basileæ servatur? nequaquam; imo exigunt ut prius, & plus quam prius. Nunquid circa aliquos episcopos vicinos & remotos non servantes dictum decretum processerunt unquam &c. Quod autem prædictis processibus ruat ex defectu substantialis ordinis judicialis expresse probatur, quia cum illi qui tyrannice regerant concilium, & multitudinem vocum faciebant, quod volebant attemptasse monitorium contra dominum nostrum super prædictis criminibus, immo blasphemis, RR. DD. cardinales S. Petri & S. Angeli legati SS. petierunt tempus trium dierum ad ostendendum, quod tale scandalosum monitorium fieri non debebat; & fuit eis denegata audientia; de qua audientia denegatione protestati sunt publice. Iterum, quando illi volebant facere congregationem & sessionem pro eodem monitorio, dominus legatus prædicens petiit iterum terminum trium dierum, ad ostendendum, quod illud monitorium erat contra jus divinum, & humanum, contra publicum bonum, & SS. Canones, & non potuit obtinere, & de his apparet publica scriptura.

Et quia videbant quod Græci erant ven-
Consilior. Supplem. Tomo VI.

turi ad locum electum in Italia ad faciendum unionem cum domino nostro; & quia ex hoc concilio Basileæ expiraret cogitaverunt prorumpere ad dictum monitorium & infamare dominum nostrum. Tamen ut averterent eum (sic) ab hoc proprio ad ducendum Græcos; tamen ut ecclesiam Latinam hoc modo turbarent, & impedirent, ne illi irent ad locum concilii ubi venturi erant Græci; tamen ut ipsi Græci audientes tot infamias de domino nostro & comminationem de privatione ipsius, averterentur a professione Italica. Cujus rei evidens probatio est, quod dictum monitorium usque in Cplim ad dominum imperatorem, patriarcham per episcopum Lauanensem, & episcopum Valensem transmissum. Sed ipse dominus imperator, & patriarcha has calumnias esse, & ad quem finem consistat sint cognoscentes, non solum a bona intentione ipsorum retracti non sunt; sed ferventius ad prosecutionem S. unionis incitati, ad iter versus Italiam se accinxerunt. Et licet interim piæ memoriæ serenissimus D. Sigismundus imperator Romanorum per literas & oratores, videlicet D. episcopum Augustanum, & alios, ac etiam DD. electores imperii, & nonnulli alii reges & principes per literas & nuncios, necnon RR. DD. cardinales S. Petri & S. Angeli & Oratores serenissimi D. regis Castellæ crebro hortarentur ac rogarent, & requirerent Basilienses, ut abstinerent a tam scandaloso monitorio, & permitterent pacis aliquam honestatem & viam; illi nihilominus tanquam aspides fideæ &c. noluerunt acquiescere &c. Proruperunt ergo ad præsentam quandam & fatuam suspensionem D. N. et ut episcopos & alios ad eorum devotionem & ad suspensionem hujus suspensionis allicerent, eo die, quo proruperunt ad suspensionem, fecerunt sub specie consistæ reformationis, quædam decreta de gratiis expectativis, collationibus beneficiorum, & libibus, quæ tamen nec ipsi Basileenses nec antipapa eorum potestatem servaverunt, & nec modo servant.

Paulo superius §. Secundo principaliter.

Eo tempore quo illi Basileenses proruperunt ad illam præsentam privationis infamiam, jam Græci, qui sunt majores & potissima orientis portio, habentes quatuor sedes patriarchales, uniti erant S. Sedi A. in S. & universali Concilio Florentino. Quatuor vel quinque nationes occidentis non consenserunt vel consentiunt. Primo, Italica natio non consentit nec consentiet, excepto parvulo angulo Pedemontium, qui temporali domini subiectus est ducis Sabaudia Antipapæ, qui videlicet metu ipsos Basileam ire coegit, compellitque ipsos sibi, invitos obedire. Deinde nec natio Gallicana, excepto similiter modico angulo Sabaudia, temporaliter similiter ipsi Antipapæ subiecto. Nec natio Hispanica, nec natio Germanica, nec natio Anglicana. Nulli reges, vel maxime principes orientales vel occidentales illi privationi præsentæ consensum præstiterunt vel præstant. Immo affines & consanguinei ipsius Antipapæ ejus profanam (sic) abhor-

T t 2 rent

ANNO
CHRIST.
1436.

rent & recedunt, ut Christianissimus Rex Franciæ anno elapso, congregato Concilio totius ecclesiæ Gallicanæ, archiepiscopis, episcopis, abbatibus & prælatis & magistris universitatum, & alii dictis viris, assistentibus sibi principibus & baronibus, audivit solemniter disputationes oratorum SS. D. N. PP. Eugenii, & illorum Basiliensium; & tandem habito cum suis prælatis, baronibus & regnicolis maturo consilio & accurata deliberatione, in folio regali deliberavit, se pro ipso D. N. Eugenio, & illi cum toto regno adhaerit, execrando illum Antipapam, & mandando per regias patentes litteras, quod omnes de regno D. Eugenio tanquam vero summo pontifici obedirent; nullusque pareat sub poenis magnis illi Antipapæ, nec literis congregationis Basiliensis tanquam Concilii. Nulli primates, archiepiscopi & episcopi orbis Antipapæ adhaeruerunt, exceptis paucissimis illis de Pedemoniæ et Sabaudia, quos non veritas trahit, sed metus & subjectio compellit, ac illis tanti sceleris patratibus Basileæ existentibus, quorum nomina opportunum est inferere; ut pateat qui & quales sint qui ecclesiam perturbant. Arelatensis episcopus, Gratianopolitanus episcopus, Basiliens episcopus, Episcopus Aquisgranensis, Marisillensis sine possessione episcopus, Lacusanensis sine possessione episcopus, Argentinenensis titularis, episcopus Grossetanus titularis. Fuerunt etiam duo episcopi de Arragonia, quos

A D. rex tenebat ibi ut teneret SS. D. N. ne esset sibi adversarius in regno Neapolitano. Fuerunt item pauci quidam abbates de dioecesi Basiliensi, metu ibi manere compulsi; fuerunt quidam monachi apostatae, et fugitivi, & nonnulli vel notarii vel copistae, & quidam alii vix in sacris constituti nullius estimationis, qui quidem nec in dioecesanis nec in provincialibus Conciliis de jure vel consuetudine admitterentur, qui Basileam ad hoc profecti fuerant, & ad hoc morabantur, ut effugerent superiorum suorum correctionem, vel ut alios litibus vexarent, vel ut scandalum aliquod perpetrarent. Non pauci enim illos confugerant tanquam ad asylum, ut excommunicati vel privati a sede apostolica, ibi de facto absolverentur; & nonnulli odio adversus Summum Pontificem concepto, non valentes ab eo obtinere quod illicite postulaverant, illos pergebant, ut illa ibi obtinerent, vel se, contra Romanum Pontificem vindicarent. Hi enim ibi præ cæteris clamabant, perturbantes & conniventes omnia; & quo malis adversus Summum pontificem latrabant, eo fideiiores ecclesiæ filii existimabantur, & majori honore habebantur. Vere si quis particulatim censeret omnia, & qui ibant, & qua causa ibant, & quid, & qua, quibusque artibus, fallaciis, impetu, strepitu, tyrannide cuncta agebantur, vix a lacrymis abstinere &c.

ANNO
CHRISTI
1436.

EX SERMONE DE SUPERIORITATE CONCILII ABBATIS SICULI,

Fragmentum, in quo Historia dissidiorum concilii Basiliensis narratur.

Hoc opusculum saepius editum xi in superiori præfatione.

A D reductionem autem Græcorum operose invigilans præfata S. synodus Basiliensis, destinavit suos in Græciam oratores; ad instantiamque sui venientibus ex Græcia solemnibus Ambassadoribus Imperatoris, & patriarchæ Græcorum de communi consensu S. Concilii, & eorumdem oratorum, prout continetur in XIX sessione ejusdem S. Concilii, inter cætera fuit ordinatum pro celebratione Concilii Oecumenici, scilicet universalis, tam Græcorum quam Latinorum, quod ipsa S. synodus Basiliensis eligeret, seu acceptaret unum de iis locis, videlicet Calabriam, Anconam, vel aliam terram maritimam; Bononiam, Mediolanum, vel aliam Civitatem in Italia: extra Italiam vero, Budam in Hungaria, Viennam in Austria, aut Sabaudiam. Debat autem fieri diligentia apud dictos Imperatorem, & Patriarcham, ut consentirent in Basileam, quæ ipsi S. Concilio videbatur aptissima. Sed oratores ipsi Græcorum dicebant, se non habere potestatem in Basileam consentiendi; contentabantur tamen quod fieret diligentia modo prædicta, & optio dimittebatur ipsi Imperatori patriarchæ CPano. De iis autem locis ille quem S. Synodus elegeret, debebat intimari Græcis per oratores Concilii, qui juxta compactata, conducturi eos erant ad ultimum portum in terra Latinorum. Quæ intimatio debebat eis fieri in Constantinopolitana Ci-

vitare, tam de portu, ad quem ultimo applicare debebant, quam de loco uno de prænominationis, in quo debebat esse universalis synodus: Præterea juxta compactata, debebat Basileense Concilium stare in Basilea firmum, nec debebat dissolvi legitimo impedimento cessante. Quo interveniente (quod Deus avertat) pro continuatione sui, juxta dispositionem capituli frequens, in Concilio Constantiensi editi, ad aliam Civitatem se transferret; & in casu, quo imperator Græcorum non contentaretur de civitate Basiliensi, tunc infra duos menses postquam præfatus D. imperator applicuisset ad dictum portum ultimum, S. Concilium debebat se transferre ad unum de prædictis nominatis locis per ipsum S. Concilium, ut supra dictum eligendum, ut hoc & alia plenius continentur in decreto XIX. sessionis edito. Decretum vero ipsum supra hujusmodi concordatum & compactatis insinuatum fuit ipsi quondam Eugenio per Stephanum Filicem, tunc sacri Concilii oratorem, ut ipse quondam Eugenius suum consensum ipsi, decreto, & compactatis accommodarent. Ipse autem per litteras suas narratis multis, tandem expresse responderet, quod sua pars intenderet, qua via, aut quo modo finis dictæ unionis sequeretur, unde pure, & libere ad rem illam, prout per se S. Concilium concordatum extitit, præstitit assensum. Et hanc suam voluntatem de novo

ANNO
CHRISTI
1436.ANNO
CHRISTI
1436.

vo tandem recensivit, post suorum oratorum ex Græcia adventum. Ex tunc S. synodus ad effectualiter consequenda quæ primo fuerunt concordata, tres suos oratores in Græciam destinavit cum 10000 ducatis sicut primo conventum fuerat, expensas factura pro congregatione patriarchæ, aliorumque ex Græcia prælatorum in præfata Civitate Constantinop. ut ab inde in galcas ascenderent, quas mittere debebat S. Concilium, ut venturi essent ad locum, pro oecumenico Concilio per synodum Basileensem eligendum.

Habita demum noticia ratificationis factæ in Cpi. de omnibus per Concilium cum suis oratoribus concordatis, intellectuque per suas literas desiderio imperatoris Græcorum, exorantis, ut eligeretur locus magis propinquus, continuans executionem operis inchoati, convenit S. Synodus cum nobili viro Nicodemus de monte pro 30800 ducatis, ut duas triremes subiles cum 300. ballistariis & alias duas grossas ad conducendum ipsos pararet, per assignatumque tempus eas sustentare haberet. Tunc capitaneo magna cum solemnitate in generali congregatione S. synodus Basileensis de mense Novemb. an. 1436. tradidit vexillum cum armis ecclesiæ, & baculum capitaneatus, tunc præsidente in ipso S. Basileense Concilio D. Juliano de Cæsariis S. Romanæ ecclesiæ tituli S. Sabini, tunc presbytero cardinali, S. Angeli vulgariter nuncupato. Et cum primo per dies multos in generali congregatione audiret forent relationes de idoneitatibus locorum, ad quæ S. synodus miserat oratores suos, ut tractarent cum ipsis de mutuando ipsi Concilio 70m. ducatos, & de aliis necessariis pro celebratione oecumenici Concilii, visa ipsa declaratione de electione loci, & matura cum deliberatione examinata in sacris deputationibus; licet non absque magnis difficultatibus, quemadmodum in rebus arduis contingere solet; sciscitatis singularem in deputationibus, & generali congregatione votis patrum, quorum numerus 357. repertum exiit, repertum est, quod non solum duæ partes illorum, quemadmodum concordatum fuerat in decreto XI. sessionis, sed etiam plures numero direxerant vota sua, Concilium oecumenicum celebrari debere Basileæ, si placeret Græcis, aut Avinioni; & si ibi celebrari non posset, quod celebraretur in Sabaudia, quæ expressè à Græcis inter alia loca fuerat nominata, ut supra relatum est. Hanc electionem de unanimi consensu totius Concilii ejus oratores Dionysius de Sabrenois, & Arigues de Dretha doctor in theologia, notificaverunt ipsi olim Eugenio, exhortantes, ut eam gratam, acceptamque habere dignaretur, specialiter ei commo-
stantinopoli, & libere transiret erant; per mare Siculum, si Constantinopoli erant venturæ.

indulgentiarum, & impositionem decimæ super clericum, quæ jam fuerat ordinata per Concilium, ad supportanda onera expensarum. Quodque dignaretur vocare prælatos, & doctores conventuros ipsum locum in accessu Græcorum. Itē, quod daret literas salvi conductus ad transitum Græcorum per terras ecclesiæ, quemadmodum concefferat in forma ab eis per Concilium conquesta imperator omnesque reges, principes, & comites, a quibus petium erat. Nullam ipsarum petitionum dictis olim Eugenio concedere voluit, sed dixit se respondere velle per Joannem tunc archiepiscopum Tarentinum, ejus oratorem ad Concilium venturum. Interim vero per abbatem Bonevalis, & Raymundum Talon, oratores Concilii, habentes ab ipso concilio super his plenam facultatem, concordatum est cum civibus Avenionensibus, qui jam tradiderunt 6m. ducatorum capitaneo galearum; quod exburlassent residuum summam pecuniæ usque ad 70m. ducatorum, Concilium solemniter decretaret, scilicet in sessione publica, ut moris est, dictam electionem factam de Basilea, Avenione, & Sabaudia pro oecumenico Concilio, concederetur eis facultatem nominandi rectores emolumentorum, proventurorum, & concessionum indulgentiarum, & impositionem decimæ; quæ emolumenta ex tunc hypothecarunt eidem Avenionensibus usque ad plenariam satisfactionem summe per eos mutuandæ. Cum autem hæc in pace affererentur per S. synodum, supervenit Joannes de Sipato, orator imperatoris Græcorum, in principio mensis Februarii anni 1437. ostensaque litera credentia papyria dixit vigore, credentiæ, ad quatuor se missum fuisse: ad narrandum primo bonam dispositionem Græcorum, qui parati essent implere omnia concordata cum ipsis. Item, ad sollicitandam Concilium, quod similiter facere haberet. Item, ad avvisandum, quod eligeretur locus opportunus. Item & postremo, ad videndum de facto galearum, & ballistarum, quod talia Desissent, sicut ad rem conveniebat. Responsio fuit data eidem a dicto præsidente Concilii de diligentia per ipsum S. Concilium in ea re facta, & quomodo jam conducebat capitaneam galearum, & elegerant Basileam, Avinionem, & Sabaudiam more prædicto. Postquam responsum idem Joannes circa electionem loci multa opposuit, allegando Græcos non venturos per mare Siculum, propter indispositionem prælatorum venturorum, quorum nonnulli erant vetustate confecti. Cujus tamen contrarium fuit relatum postea S. Concilio. Nam cum græci audivissent galcas parari in janua, & Pisis, fecerunt magnum gaudium in Constantinopoli, & libere transiret erant; per mare Siculum, si Constantinopoli erant venturæ.

Alligavit pariter idem Joannes Orator, quod Sabaudia non erat locus in decreto contentus, quoniam nunquam intellexerunt ipsi Græci, nisi de illis terris ducis Sabaudie, quæ in Italia erant. Quæ quidem allegatio manifeste falsa fuerat, cum concordata cum eis aperte dicerent: extra Italiam vero, Bu-

ANNO
CHRISTI
1436.

Budam in Hungaria, Viennam in Austria, aut Sabaudiam, & sic apertissime verba solvabantur de Sabaudia in Italia. Allegavit & idem Joannes Orator, quod papa debebat personaliter interesse in loco oecumenici concilii; & tamen in Decreto primo cum Græcis concordato, continebatur, quod papa debebat interesse per se aut suos Oratores. Sic igitur multis visum esset tunc manifeste in verbis suis dictum Oratorem occasionem querere, aut alias subornatum fuisse, talia dicere; ut Græci quærerent, seu sumerent occasionem pro causa recedendi a compaſſatis, cum manifeste contra ipsa compaſſata loqueretur. Unde cum propter prædicta, quia loquebatur expresse contra compaſſata, tum quia non ostendebat ad hoc aliquam auctoritatem, nisi simplicem litteram credentialem, concilium non acquievit, licet circa hoc aliquas protestationes faceret in scriptis, & verbo. Immo die 15. Februarii, in qua fecit magis approvatam protestationem, non Græco, sed more Latino compositam, D. Julianus præfatus tunc concilii, non obstante dicta protestatione ipsius Oratoris præfati Græcorum, juxta deliberata per S. concilium, recepit juramentum ab ipsis oratoribus concilii, qui ituri erant Avenionem, recepturi ab inde summam pecuniarum pro conduſione Græcorum.

Cumque in sacro concilio ageretur tunc illa materia, utrum primo deberent decretare ea, quæ loco cautionis de mutuo 70m. ducatorum petebant Avenionenses, ut supra dictum fuit, aut quod primo deberent tradere illa 70m. & postea fieret sessio pro decretatione suarum petitionum; & in hoc varia viderentur vota patrum; attamen ut discordia omnis sopiretur, 23. die dicti mensis Februarii in generali congregatione per S. concilium conclusa est cedula tenoris præfatis.

Pro felici expeditione DD. ambasiatorum in Græciam iturorum visa fuit DD. deputatis in materia Græcorum infraſcripta. Primo quod DD. ambasiatores hujus S. concilii in Græciam ituri recedant de Basilea versus Avenionem citius quam fieri poterit, nulla decretatione de præfenti expectata, sed deserant secum bullam, in qua S. concilium polliceatur in hunc modum, in quantum DD. Avenionenses, aut alter ipsorum loco pro Basilea, Avenione, vel Sabaudia infra 30. dierum spatium, a die exitus dictorum DD. ambasiatorum de Basilea computandorum Capiteaneo Galearum, satisfecerint de eo quod S. concilium debet habere, videlicet 30m. & 800. florenorum de camera, & residuum pecuniarum usque ad summam 70m. florenorum de Camera realiter tradiderint in numerata pecunia mutui nomine, juxta concordata ambasiatoribus prædictis; ex tunc certificato de his per litteras ambasiatorum eorundem S. concilio, & per litteras capitanei, vel ejus procuratoris litterarum; ipsum concilium, infra 8. dies a receptione dictarum litterarum immediate sequentium, solemnii sessione decretabit infraſcripta.

Primo, decretabit conclusionem de loco

futuri oecumenici concilii, videlicet Basilea, Avenione, & Sabaudia factam in suis terminis, prout jacet.

II. Decretabit decimam jam in prædicta materia Græcorum in generali congregatione conclusam.

III. Decretabit qualiter dicti DD. Ambasiatores in Græciam ituri habeant, ac eis, & eorum majori parti data sit plena potestas eligendi, & nominandi, juxta decretum in dicta materia Græcorum factum, ex dictis locis electis aptiorem, & propinquiores, ad quem DD. Græci debent ultimo applicare.

Præter hæc, super cautionem per DD. abbates Bonnavallis & Raymundum Talon dictis DD. Avenionensibus nomine concilii oblata, & etiam de illa dabit dictum S. concilium litteras opportunas.

Porro dicti DD. Ambasiatores nostri, & Avenionenses teneantur infra 12. dies, post lapsum 20. dierum im mediate sequentium, certificare legitime dictum S. concilium de dicta numeratione, & satisfactione; alioquin ex tunc ipsum S. concilium possit, & teneatur ad electionem alterius loci pro oecumenico concilio celebrando procedere, & sibi ac universali ecclesie aliunde providere.

Insuper, dicti DD. ambasiatores S. concilii, & capitaneus per se, vel procuratorem prædictum debeant promittere, conjunctim, vel divisim nomine ipsius S. concilii DD. Avenionensibus quod casu, quod ab sit, quo Græci nollent recedere de terris suis juxta decretata, & decretanda de locis, & portu, ex tunc dicti Ambasiatores, & Capitaneus restituent dictis DD. Avenionensibus 15m. pro expensis, & 10m. pro custodia civitatis Constantinopolitane, ac 6m. pro duobus grossis galeis Græcorum deputatis florenorum, & omnem aliam pecuniam restantem, quam receperunt; & etiam S. concilium transferet eo casu omnem actionem, & omnem obligationem, quas habent contra dictum D. Capitaneum, & ipsius heredes, & fidejussores dictis DD. Avenionensibus pro prædictis.

Postremo, quod de omnibus prædictis, & aliis, & rei accommodatis, concessis, & concedendis quibuscumque, debeant fieri sub bulla S. concilii litteræ opportune. Hujus autem cedule conclusionis factæ per S. concilium apposite duo. ipsius olim Eugenii legati, Joannes tunc S. Petri ad vincula, & Julianus tunc præfatus concilii, S. R. E. tunc presbyter card. qui No die non interfuerit. Et sic per procuratores concilii fuerunt requisiti, ut interſſent congregationi; sed excusaverunt se, mittentes cedulam, in qua dicebant, se non posse prædictæ cedule avifare per deputatos consentire, in quantum tangebat electionem Avenionis, qui tamen duo frequenter jam consenserant dictæ electioni Basileæ, Avenionis, & Sabaudie, tam in missione dictorum oratorum concilii ad ipsum tunc Eugenium, quam aliorum, ad cives Avenionenses; etiam in concessione facultatum, ut eisdem civibus obligarent S. concilium. Item in deputatione oratorum Concilii ad Græ-

ANNO
CHRISTI
1436.

Græciam, aliisque multis ad hanc electionem spectantibus.

Recedentibus denique versus Avinionem Lubicensi, Vicensi, Parmensi, & Laudanensi episcopis, qui fuerant unanimi consensu omnium PP. concilii nominati pro oratoribus concilii ad conducendum Græcos; cum PP. S. concilii crederent agere hanc rem bona fide, nec impedimenta ab eo poni, ad quem principaliter tollere spectabat, sic res practicata fuit, quod durante hoc termino 30. dierum venirent in Avinionem archiepiscopus Granatenus & Jacobus de Jacanato oratores dicti olim Eugenii, qui ejus ex parte iteratis vicibus reverendissimo D. Petro ep. Albanen. card. de Fusco, inibi apostolico legato, necnon dictis civibus expresse, & sub gravibus poenis prohibuerunt, ne prædictas pecunias concilio expedirent. Contigit pro tempore quo applicuerunt Avinionem dicti oratores concilii, quod principales gubernatores civitatis erant abeuntes in curia regis Franciæ tunc existente; & licet ipsa, aliaque multa intercesserunt impedimenta, ne cives ipsi intra 30. dies prædictos satisfacere possent; nihilominus contentarunt capitaneum de 30m. & 800. florenis, ac de residua summa cautos, & securos fecerunt oratores concilii, petentes quod pro cautione, & obligatione dictæ summæ, prout postulaverunt a dictis abbate Bonavallis, & Raymundo Taloni decretum concilii de electione prædictorum trium locorum pro oecumenico concilio, ac de impositione decimæ, & nominatione portus, ad quem Græci debeant ultimo applicare. Hæc, ut præmittitur, acta fuere in Avinione.

Basileæ vero, ubi statim & pondus rerum agendarum pendeat, non minore conatu ex parte olim Eugenii practicabitur; ne ut incæpta erat, & ipse pluries consenserat expresse, fieret per concilium prosecutio unionis Græcorum: nam interfuerunt prædicti.... archiepiscopus olim Tarentinus adit S. concilium ex parte ipsius tunc Eugenii, qui ad supradictas petitiones porrectas eidem respondit, quod non intendebant præstare favorem ad executionem indulgentiarum, ac impositionem decimæ, nec requirere prælatos, aut universitates studiorum, ut venirent, aut suos mitterent ad locum oecumenici concilii. Item, nec volebant concedere saluum conductum; sed requirebant quod per concilium eligeretur locus accommodus ipsi quondam Eugenio in Italia, & tunc super petitis ad eorum oratores concilium providere posset. Post datam hujusmodi responsum, fuit in tertia die certitudo facta S. concilio per literas suorum Oratorum, qualiter cives Avinionenses satisfecissent capitaneo de 30m. & 800. ducatis, & quodque de residua summa cautos, & securos fecerant oratores concilii. Habita ista certificatione, per legatos papæ videlicet RR. DD. cardd. S. Petri, & S. Sabiniæ, ac dictum olim Joannem archiepiscopum Tarentinum, inducta fuit dubitatio, an cives satisfecissent prædictæ conclusioni concilii, nihil aliud objicientes, nisi quod non haberent expressum testimonium de exbursement

ne totius summæ 70m. ducatorum; e converso autem quod constaret de contentatione facta capitaneo galearum de 30m. & 800. ducatis; ac quod de residua summa usque ad 70m. cautos, & securos fecere oratores concilii. Eo res devenerat, ut decretaretur, utrum conveniret procedere ad electionem alterius loci, aut facere decretationem postulatam per Avinionens. super electione jam facta remissa est materia hæc per deputationem ad deputatos in materia Græcorum. Cumque pro majore parte deliberarent non ad aliam electionem procedi debere; sed jam factam decretari, inexpectata deputatorum conclusionem; legati propterea eodem die in tribus deputationibus, ubi sedere consueverunt, porrexerunt cedulas continentes vota eorum de electione loci facienda pro oecumenico concilio Florentiæ aut Lucæ vel alibi in decreto comprehensi. Item, & in quinta deputatione similis cedula porrecta fuit; in iis cedulis illa clausula expressa fuit, quod concilium deberet stare firme Basileæ usque ad adventum Græcorum. Quantumcumque autem prius secreta, & publice egerunt dicti legati; attrahere tamen non potuerunt multitudinem patrum; sed eorum voris adhaerent pauci ex qualibet deputatione, in quibus ipsi episcopi erant præsidentes, faciente in contrarium reliqua multitudo patrum juxta avisamentum dominorum de XII. ut non fieret loci nova electio; sed decretaverunt jam factam, prout supra continebatur in cedula; unde in deputatione pacis, in qua nullus erat legatorum, unus dumtaxat fuit, videlicet Simon de Valle, qui erat Venetus; iste solus formam illius conclusionis partialis legatorum tunc porrexit in medio deputationis, solusque dixit se super ea deliberare, & concludere; & tamen in eadem deputatione erant actu confedentes plusquam LXXX. patres. Ista ergo veritas est, quod in sacro concilio stante post sui initium fuerunt ordinata quatuor loca ad deliberandum, quæ appellantur: pro reformatione, pro pace, pro communibus deputationibus, & juxta consuetudinem & concilii ordinationes non aliter quam pro majori parte patrum in deputationibus iis & generali congregatione conclusiones synodales fieri consueverunt. Ultra hæc prout habetur XL. sess. statutum fuerat quod sacrum Basileense concilium per neminem, etiam si papali dignitate foret, dissolvi, aut de loco ad locum mutari possit, nisi de expresso consensu duarum partium cujuscumque deputationis, votis singulorum exscrutatis; subsequente approbatione duarum partium congregationis generalis; similiter exscrutatis votis. Pro dicta tamen particulari conclusionem legatorum in nulla prædictarum quatuor deputationum convenit major pars patrum, nec scrutata fuerunt vota in generali congregatione, cum nec quarta nec quinta pars patrum concilii adhaerebat eorum partiali conclusioni. Iis diebus multæ practicæ fuerunt tactæ, & oblatæ cedulæ pro concordandis differentiis inter multitudinem patrum ex una parte, & dictos legatos; quæ tamen in hoc tendebant commu-

ANNO
CHRISTI
1436.

ter,

ANNO
CHRISTI
1430.

ter, ut concilium in Italia celebraretur. Sed intellecto quod agebatur, quemadmodum postea demonstravit eventus, ad reprobandas veritates declaratas in Constantiensis concilio de auctoritate generalium conciliorum; item quod res non erat integra. Nam cives Avenionenses contentaverant capitaneum de XXXm. ducatorum. Omniaque erant in puncto expeditionis, deliberaverunt patres qui faciebant duas partes, & eo amplius, persistere in prima electione jam facta, ea præstituri, attento quod Avenionenses fecerant securos & cautos oratores concilli super residua summa pecuniarum usque ad summam 70m. ducatorum, & capitaneus galeatum multas impensas fecerat, quæ omnes fuissent perditæ. Cum autem dicti Legati suam partialem conclusionem vellent decretare, concilium semper eis resistit, nec permisit eos celebrare missam ad sessionem faciendam; sed deputatus per sacrum concilium missam celebravit. Qua finita, tenta fuerit sessio generalis, in qua decretum sacri concilii lectum fuit in ambone ecclesiæ, in quo semper fuit consuetum legi decreta sacri concilii. Sed prædicti legati cum quibusdam paucis sibi faventibus procurarunt quod quidam episcopus in loco inferiori, ubi nunquam legi consuevit forma alicujus synodalis decreti, sessine ac perturbate legeret illam partialem conclusionem nomine sacri concilii editam; sed tantus erat contra suam lectionem strepitus, quod verba ejus nullatenus percipiebantur; & prius solvit iste episcopus decretum illud paucorum, quam finisset episcopus in ambone decretum sacri concilii. Et eo decreto sacri concilii lecto, patres, ut moris est: *Te Deum laudamus* &c. decantaverunt. Id autem secure significaverunt cunctis scire volentibus hujus rei veritatem, quod præfata patrum multitudo concilii non erat solum constituta ex inferioribus, sed comprehendebat majorem partem prælatorum & doctorum juris divini, & humani, majoremque partem eorum, qui erant in ecclesiasticis constituti dignitatibus, majoremque partem ambasiatorum regum, & principum pro tunc in concilio existentium. Et qui interfuit testimonium perhibet veritati; quod facta hujusmodi sessione, quando decretis synodalibus apponenda erat bulla sacri concilii, intercessit alia non minor disceptatio inter multitudinem patrum, & legatos tunc papæ cum paucis sibi faventibus. Capse namque, in qua bulla concilii custodiebatur, erant quatuor claves, & tenebantur per quatuor ex suppositis sacri concilii, qui juxta morem observatum eliguntur singulis mensibus ex quatuor deputationibus. Licet autem repentes pro tunc dictas claves ascendissent bullari præmissa decreta sacri concilii; tamen quia dicta capsula erat in manibus, seu in potestate præsentis concilii, præfati cardinalis S. Angeli, ipse resistebat ne bullarentur, nisi cum illo simul bullaretur eorum præmissum decretum. Unde diebus illis propter hanc contentionem non bullabantur aliquæ literæ sacri concilii, nec communes, nec particulares. Post magnas tandem agitationes, nemine reclamante, sed

A expresse consentientibus prædictis tribus legatis, omnibusque aliis paucis sibi faventibus, sacrum concilium in sua generali congregatione, per organum dicti domini Juliani præsentis, commisit reverendissimis patribus card. S. Petri ad vincula, qui prius fuerat legatus papæ, Alfonso Burgenfi episcopo regis Castellæ oratori, & mihi Nicolao, tunc dumtaxat archiepiscopo & serenissimi domini Aragonii oratori plenam potestatem super bullatione destinandarum litterarum, de quibus disceptabatur in concilio. Forma cedulæ illius commissionis talis erat.

B Eligantur per sacras deputationes Dominus cardinalis S. Petri, D. Panormitanus, D. episcopus Burgenfis, quibus detur plena potestas super bullationem litterarum, de quibus agitur, & earum destinatione; ita quod per hoc quod ipsi facerent, nullum præjudicium alicui gigneretur; & per hoc sit pax, & tranquillitas inter patres de concilio, cessentque omnes agitationes & molestationes, & cum bona pace, & tranquillitate procedatur ad alia negocia in hoc sacro Concilio tractanda. Et ista ultima clausula sit firma, quod non possit mutari sive violari, & quod duret eorum potestas per rotam diem crastinum, quæ erat XV. dies Maji.

C Hæc sunt verba formalia illius cedulæ, quæ fuit per omnia approbata per sacrum concilium. Et ita commissio fuit nobis facta, ut supra dictum est. Demum ipsi commissarii, juxta potestatem sibi traditam, bullaverunt cum vera bulla plumbea sacri concilii prædicta synodalia decreta de electione Basilæ, Avinionis & Sabaudie, super impositione decimæ, & facultate concessa per concilium dictis quatuor oratoribus nominandi portum dictis tribus locis propinquo-rem & aptiorem. Item literas concilii missivas ad D. de Fusco, cives Avenionenses, & oratores concilii, qui ibi erant. Item literas missivas ad imperatorem & patriarcham Constantinopolitanum. Et cum ipsas literas synodales fecissent bullari, expresse dicti commissarii recusarunt bullare dictam partialem conclusionem, sive illud provivum decretum psucorum, licet de hoc fuissent requisiti, prout ipsimet fuerunt confessi publice in generali congregatione; & qui interfuit testimonium perhibet veritati. Denique præfati tres commissarii mandantes executioni superscriptam potestatem commissionis eisdem factæ cum Redulpho de Rodasten auditore Cameræ & Guillelmo archiepiscopo Metensi sub nomine concilii miscrunt prædicta synodalia decreta & literas præfatas ad civitatem Avenionensem, dantes ipsis oratoribus instructiones ex parte sacri concilii, ut exponerent civibus Avenionensibus, quomodo post multas, & varias agitationes sacrum concilium deliberaverat eis destinare bullas per eos postulas, & quod receptis obinde pecuniis prædictis, quatuor episcopi oratores concilii instare deberent, quod statim ascenderent galeas cum prædicto capitaneo ad conducendos Græcos, juxta alias deliberatas per S. concilium. Hæc bullatio synodaliū decretorum, & eorum ad cives Avenionenses destinatio cum fue-
rit

ANNO
CHRISTI
1430.

ANNO
CHRISTI
1436.

rit nota toti concilio, prædictisque duobus legatis, & eis faventibus; eorum aliqui nunquam se opposuit aut contradixit. Et nec mirum, nam fuerat per concilium, omnium unanimi consensu, prædictis tribus data potestas, quod id quod dicti tres commissarii agerent ratum esset, essetque pax & tranquillitas inter partes de concilio, cessarentque omnes agitationes & molestationes, ut latius supra patuit, ex tenore cedulae. Post hoc præfati tres commissarii tenentes claves dictæ capse nomine concilii, nunquam consenserunt, ut bullaret dictum decretum paucorum. Post factam dictam bullationem synodali decretorum, ad XV dies patribus concilii æstimantibus iuxta synodalem conclusionem esse iam pacem & tranquillitatem, agentibus Bartholomeo de Bâloferis secretario, & quodam alio ex familiaribus dicti D. Juliani præsentis media nocte evulsis seris dictæ capse, in qua bulla concilii custodiebatur, bullatæ fuerunt ab ipsis plures literæ continentes prædictam perniciosam conclusionem paucorum, quæ erat scripta tanquam esset decretum simpliciter facti concilii. Similiter & nonnullæ literæ missæ ab Imperatore Græcorum ad patriarcham Constantinopolitanum, & quia nihil opertum est, quod aliquando non reveletur, falsa hæc bullatio & furtiva per venit in notitiam concilii infra quatuor dies. Statimque die sequenti capta unanimi deliberatione in omnibus quatuor deputationibus concilii, nemine reclamante, concessit XII. ex præstantioribus patribus omnimodam potestatem inquirendi, procedendi, & puniendi omnes, qui commiserant hoc crimen falsi, & contra quoscumque turbatores concilii. Itemque liberavit plenam potestatem ordinandi & scribendi ad quoscumque principes, tam ecclesiasticos quam seculares, in pertinentibus ad executionem dictorum locorum electorum per sacrum concilium, ac etiam prohibendi, & inhibendi & puniendi quoscumque turbatores. Hæc omnia conclusit in dicta generali congregatione dictus Dominus Julianus tunc præfatus; & ipse Joannes olim archiepiscopus Tarentinus expresse tunc consensit in iudices synodales; qui facta inquisitione cum reperissent ipsum culpabilem, arrestarunt eum in domo propria. Ipse autem timens futurum iudicium, tanquam sibi conscius; associatus ab amicis suis, tempore quo patres erant in generali congregatione, recessit violando arrestum de ipsa civitate Basiliensi. Hæc & alia multa, quæ tractabantur occulte, adducta fuere ex tenore quarundam literarum, quas dictus Tarentinus scribebat in Bononia. Et cognita ipse Tarentini, & aliorum pravitatem, quæ permaxime tendebat ad extinctionem concilii Basiliensis, magna pars illorum qui adhæserant opinioni ipsorum legatorum, relicta illa conclusione partiali, seu paucorum decreto, fuerunt pro executione synodali decretorum. Demum cum ipse tunc Eugenius dictam partem conclusionum suorum legatorum confirmasset, ut dicebat, in suo generali consistorio tunc Bononiæ; parabantur jam galeæ per Florentinos, quia

Concilior. Supplem. Tomo VI.

in dicto loco, quem primo approbaverat, celebrandum esset oecumenicum concilium; declinans dein sponte a dicta partiali conclusione contra galeas sacri concilii fecit parare alias galeas a Venetiis, mittens in eis oratores suos ad conducendos Græcos, (a) qui prævenientes oratores concilii multa suppresserunt Græcis, ne venirent ad locum per concilium nominatum; & specialiter dicebatur quod sacrum concilium non haberet unde faceret expensas; & ideo remiserat negotium ad ipsum quondam Eugenium, & multa alia in detestationem partis concilii & eorum favorem. Demum galeæ sacri concilii ad civitatem ipsam Constantinopolitanam applicarunt, feceruntque diligentiam sibi possibilem, ut iuxta concordata vellent ipsi Græci venire in galeis concilii, ostendentes eis bullas aureas ipsius imperatoris Græcorum de conventionem per suos oratores primo facta cum concilio, ac postmodum de ratificatione facta per ipsum. Similiter & literas originales & salvi conductus Imperatoris Romanorum, Franciæ, & Aragonum, & aliorum principum & communitarum, per quorum dominia transire erant; ex quo videre poterant manifeste, quod verum non erat id, quod oratores dicti olim Eugenii eis suggererant, videlicet quod concilium non valens consequi compæctata, remiserat olim Eugenio opus de conducendo eos; nam & literæ bullatæ puniebantur nomine sacri concilii, quæ erant furtive bullatæ, ut supra dictum est. Obtrulerunt per oratores sacri concilii dicto imperatori & Græcis se paratos implere omnia concordata per sacrum concilium & ipsos. Ipse autem imperator Græcorum, jam primo persuasus et inductus per adversariam partem, respondit oratoribus ipsius concilii, quod quia non venissent in tempore debito, non intendebant venire cum ipsis galeis sacri concilii; nec aliam expresserunt causam. Cum autem per prius devenisset in notitiam S. synodi præfatum tunc Eugenium parari facere in Venetiis galeas contra galeas sanctæ synodi, aperte cognoscens iam schisma notorie introduci ab eo in ecclesia Dei, per electionem alterius congregationis sub nomine generalis concilii durante sacro Basiliensi concilio; volens huic futuro malo obviare, ac etiam subvenire languoribus ecclesiæ, cum dictus quondam Eugenius fuisset longe per prius denuntiatus ipsi S. concilio, quod decreta saluberrima edita per ipsum sacrum concilium non recipiebat, quinimmo, eis non obstantibus, utebatur suis prætextis reservationibus, non admitteudo electiones, annatas exigendo, et simoniam notoriam committendo, prælatos immeritos transferendo contra decreta sacri concilii Constantiensis; et alia multa, de quibus in ipso citatorio, edito eundem quondam Eugenium, continetur, committendo, ex quibus notorie scandalizabat ecclesiam, ut serius in dicto citatorio continetur; compulsa fuit dicta sacra synodus, recepta prius ad cautelam informatione, de notoria fama super infamiam notorietatis illorum criminum, cogere dictum quondam Eugenium, ut infra LX. dies, per se

V v

vel

ANNO
CHRISTI
1436.

(a) Quam multa hic jactet Paternitatis veritati oppositi, ex narratione rei tunc gestæ Constanti-nopoli, a Joanne de Ragusio concilio exhibita, & inferius subsecutenda cogita-bit.

ANNO
CHRISTI
1436.

vel alium coram sancta synodo compareret, allegaturus quæ vellet pro sui excusatione, et defensione. Requisivit etiam cardinales, ut venirent ad providendum saluti ecclesiæ; similiter notificando hanc, quam ille introducebat, divisionem in ecclesia Dei universis principibus et populis christianis.

Ipse vero quondam Eugenius reddens se quotidie magis incorrigibilem et difficilem, pro ea obedientia, quam debebat ipsi sacro concilio præstare, præstitit rebellionem; nam per XII dies ante terminum eidem assignatum publicavit quandam bullam suæ prætenste translationis, seu dissolutionis, quam volebat habere effectum in duobus casibus; primo, in quantum sacrum concilium contra eum aut aliquem cardinalium, vel suorum præsentium, vigore prædictæ citationis, vel alias, quomodocumque procederet; mandans in illum eventum sub gravissimis poenis ne Basileæ fierent de cætero adus conciliares, nisi per XXX dies tractando cum oratoribus regni Bohemæ, qui erant præses. Secundus casus dissolutionis, seu translationis erat in adventu Græcorum; & sic tempore medio concilium debebat stare in Basilea. Destinavit immediate bullas convocatorias per universum ad suum prætensum concilium, quod Ferrariæ se velle celebrare dicebat.

Quibus intellectis, omnes fere qui fuerant cum legatis; pro sua partiali conclusione recesserunt ab ipsorum favore; nam videbant oculariter, quod ipse quondam Eugenius in primo casu dissolutionis nihil curabat de illo prævisio decreto paucorum, cum inniteretur suæ translationi, seu dissolutioni, quam dicebat fecisse de plenitudine potestatis, & satis atque satis in dictis literis dissolutionis seu translationis aperte videbatur negare præminentiam concilii generalis supra Romanum pontificem. Post dictam prætenfam conditionalem dissolutionem, seu translationem sacrum concilium in sess. XXIX. monuit dictum olim Eugenium, ut revocaret dictam translationem, & electionem prætenfam in Ferraria, intimando eidem expresse, quod de auctoritate ecclesiæ male sentire videbatur, ostendendo per approbata ab eo decreta, & declaratione fidei nullo modo id potuisse facere, decrevitque contra eum poenas jam statutas in XI. sessione, quod nisi illam prætenfam translationem revocaret intra quatuor menses, eo ipso esset suspensus ab omni administratione papatus; & si post illos quatuor menses animo indurato per alios duos menses in suspensione illa permaneret, quod sacrum concilium procederet contra eum usque ad privationem papatus inclusive, prout latius continetur in illo decreto XI. sessionis, quod fuerat solemniter editum ante suam adhesionem, & quod ipse in sua adhesionem satis aperte approbaverat.

Ipse autem quondam Eugenius ostendens in dies se magis rebellem, appropinquante termino dictæ revocationis sibi mandatæ, videlicet trigesima die decembris, declaravit puritatem fuisse conditiones, sub quibus

dixerat se ex plenitudine potestatis transulisse sacrum Basiliense concilium Ferrariam; referens quod fuerat accusata ejus contumacia, ac quod fuisset monitus, ut revocaret dictam suam translationem; quas obres declarabat concilium ad Ferrariam fuisse & esse translatum, suamque inibi congregationem inchoari debere VIII die Januarii anni XXXVIII. Et statim x. die per illos, quos misit, tenta fuit Ferrariæ de facto prima prætenfa sessio, declarando legitimam fuisse prædictam prætenfam translationem, non obstantibus quibuscumque decretis Basiliensis concilii, etiam cap. *Sicuti unica* VIII. session. ejus, quod expresse materiam, fidei continet. Illud enim decretum declarat, quod sicut unica dumtaxat ecclesia est; ita non potest esse nisi unicum generale concilium eandem representans, ideoque durante Basiliensi concilio quæcumque alia congregatio fieret sub nomine cujuslibet generalis concilii, illa dicenda foret conventiculum schismaticorum. Sed prædicti sui Ferrariæ congregati declararunt de facto dictum olim Eugenium non includi sub isto aut aliis cujuscumque decretis, ac etiam non teneri ad decretum XI. sessionis; quod erat factum de consensu Græcorum per eisdem ratificatum; quod tamen sapienter expresse inter partes contractum, quod quidem etiam ipsemet quondam Eugenius approbaverat, ut supra dictum est. Multaque alia dixerunt decretare pro auctoritatis ecclesiæ & catholice fidei.

Uno autem die ante factam prædictam sessionem in conventiculo Ferrariensi recessit de loco sacri Basiliensis concilii D. Julianus, tunc prædens, qui usque ad illum diem continuavit suam præsentiam in sacro Basiliensi concilio, non obstante translatione facta, seu prætenfa per dictum quondam Eugenium ex plenitudine potestatis, ut asserbat, & cum ipso domino Juliano præter suos familiares, quatuor dumtaxat de patribus concilii; nec ex prædictis primo habitis plures secum trahere potuit: nec facile potuisset; quia etiam post adventum Græcorum nunquam aliquis prælatus vel doctor, aut in dignitate constitutus de Basilea ivit ad Ferrariam, pro celebrando ibidem oecumenico concilio. Quinimodo omnes fere oratores Imperat. regum & principum, qui erant per prius in sacro concilio Basiliensi, ibidem remanserunt, illa prætenfa translatione ad Ferrariam non obstante. Et quod fortius est, Rex Franciæ expresse prohibuit sub magnis poenis, ne aliquis de sua ditione proficeretur pro oecumenico concilio celebrando, recognoscendo sacrum generale concilium in Basilea. Transacto vero termino dictorum quatuor mensium a tempore datæ dictæ prætenfæ translationis, S. synodus Basiliensis declaravit in sua XXXI. sessione dictum olim Eugenium legitime fore suspensum ab omni administratione papatus. In qua sessione fuerunt publicata illa duo magna decreta, de causis videlicet in partibus terminandis, & de collationibus beneficiorum faciendis per suos ordinarios. Quæ decreta, licet edita post dictum

ANNO
CHRISTI
1436.

ANNO
CHRISTI
1436.

ANNO
CHRISTI
1436.

nam præsentam translationem, solemniter acceptata fuerunt in Germania & Francia ac per regem Aragonum, & alios quampures principes. Et post hanc suspensionem ad XV. dies videlicet VIII. die Februarii, primo applicuerunt ad portum Venetorum imperator & patriarcha CPlī & qui ex Græcia cum ipsis venerunt, opportuitque inibi tractare cum eis de eorum consensu ad dictum locum Ferrariæ pro celebrando oecumenico concilio: siquidem mutatio loci Florentiæ, de qua dictum erat per suos legatos in supramemorata partiali conclusione; similiter & indictio Ferrariæ facta est per D. olim Eugenium, absque notorio & expresso consensu DD. Græcor. Die 15. distensis Februarii prædictus olim Eugenius per aliam Ferrariæ secundam præsentam sessionem; dixit ibi se confirmare acta per suos in prima sessione, declarando, et decernendo de facto gravissimas poenas contra existentes in S. Basileense concilio, præcipiendoque magistro, et civium consulis Basileensibus, ut a se expellerent omnes, et quoscunque causa concilii ibi existentes. Item, interminando nobilibus, et comitibus per civitatem et per Germaniam constitutis, quod portantes victualia ad Basileam possent a quibuscunque Christi fidelibus impune expoliari. Sed plures responderunt nunciis huiusmodi notificationum se velle imitari vestigia patrum suorum, qui non spoliarent transeuntes, sed faciebant iustitiam contra eos, qui in suis territoriis alios expulabant. Scripsit primum tunc dictus olim Eugenius literas ad principes Germaniæ, ut revocarent salvos conductos, si quos concesserat, concilio Basiliensi, persequerenturque patres tanquam hostes fidei Christianæ. Sed plures ex illis non assentes tantæ iniquitati, etiam de novo concesserunt suos salvos conductos S. Basiliensi concilio. De mense autem Martii prædicti anni dictus Imperator Græcorum, & patriarcha Constantinopolitanus alique Græci ingressi sunt Ferrariam, & 15. die Aprilis tribus jamque mensibus post suspensionem illius a papatu, tenta est inibi tertia præsentia sessio, declarando de facto, quod etiam ex consensu Græcorum Ferrariæ esset locus ad celebrandum oecumenicum concilium, quod postea, ut dicebat, transiit Florentiam. S. autem concilium ut ex mansuetudine solita ac humanitate (licet prædictis consideratis tam nequiter perpetratis contra presbyteros S. concilii de jure potuisset manus ponere ad fortia, & ipsum quondam Eugenium m. illico a Papatu delictore positumque decretum undecima sessione clarissime dictaret, quod sustinens suspensiones per duos menses posset a papatu deiici) processum inchoatum cum magna modestia continuavit, servando terminos, qui etiam de necessitate servandi non erant, ac plurimos testes recipiendo super contentis in citatorio, qui etiam de necessitate recipiendi non erant, cum plurima de notorio constarent contra dictum olim Eugenium, quorum, quodlibet ad depositionem satis erat; attamen illam depositionem disulit per 23. menses a tempore dicti notorii sive citatorii, Concilior. Supplem. Tomo VI.

A expectando semper, si dictus quondam Eugenius vellet ad eos redire, & ecclesiam Dei, & ejus auctoritatem recognosceret. Sed cum nullo modo proficeret; cum magis in dies ejus rebellio contra S. concilium cresceret; non valens amplius sustinere sine maxima confusione ecclesiæ universalis, & auctoritatis ejusdem, ac sine periculo multorum malorum, quæ facillime erant futura, dictum quondam Eugenium papam sustinendo; ad sententiam justæ depositionis processit juxta formam contentam in 24. sessione. Et si plurima dubia ex supra narratis elici possent; attamen, quia omnia ad eam sunt reducibilia, omnipotentis Dei postulo suffragio, in trifariam dicendi formam præloquenda constringam. I. an fuerit & hodie sit in Civitate Basiliensi &c. Conc. generale, ecclesiam universalem representans. II. an ipsi conc. generali eo posito adfuerit facultas, & potestas legitima præfatum quondam Eugenium suspendendi & deponendi, & per consequens alium in sede Apostolica subrogandi.

Circa primum &c.

EPISTOLA D. AENEÆ SILVII SENENSIS

Super electione loci oecumenici concilii celebrandi cum Græcis, & decretionem ejusdem, & quales & quantas propterea suborta erant discordiæ dicæ, & conturbationes inter patres sacri concilii Basiliensis.

Aeneas Silvius Petro (de Noceto) suo, salutem.

Credo me non solum heri mei reverendissimi cardinalis S. Crucis, ac magistri Thomæ, sed tuis etiam accusationibus reum esse, quod tunc maxime scribendi consuetudinem intertuperim, cum esset præcipue necessaria; cumque scito dignora, & apprimè gravia in concilio contingerent. Fateor enim antehac ex toto pene orbe ad concilium defluxisse novitates; nunc eas; quasi depositum reddat, ex concilio in universum decurrere. Sic est, ut ajunt, omnium rerum vicissitudo. Sed feci, ut plerisque mos est, menstruas debentes pecunias convertunt in annuam, & quod divisim debuerunt, summam exsolvunt. Neque enim ut non scriberem tacui, sed ut totum scriberem, quod semper pendebat aliquid notione dignissimum. Nunc vero, quia res est non, ut puto, extincta, sed in dies aliquot sopita fuit, cujus omnia heu! scribere timui, timens ne molestum me diceret qui non epistolis se codicibus agerem, quod est apud hominem occupatissimum ridiculum reputare. Idem mihi cum magistro Thoma erat metus. Quid ergo? Tacuissimè ne, an non potius omnia tibi enarrassem, quem unum nunquam inveni meis litteris negociolosum, sic sunt plusquam sat est acceptissimæ? Quare facit humanitas tua, ut Orestem, & in tergo scriptum & nondum finitum ad te mittam, ea tamen lege, ut heri copiam sibi facias quamprimum vacatio fecerit, etsi est in tanto viro rarissima. Quod si hoc non detur,

Thomæ de Saizana qui dein card & pontif. x sub N. colat V. nomine evan. sit.

locus non
sanus.

ANNO
CHRISTI
1436.

ta meus Orestes esto, ut quod explicatione illius tibi compertum fuerit, communi domino exponas succincte. Habebis enim ex me rerum seriem, ut molestias omnium partium cognoscas; de rebus namque conciliaribus non minus libenter scribo, quam tu legis. Vellem tamen, ut quietiores forent, & magis ex voto. Qualescunque tamen noscenda sunt; quia & si non læta, at magnæ sunt; easque malo ex me tibi notas fieri, quam ex alio, qui non totum, vel non verum scriberet. Ego rem omnem aperiam; & ne te verbis teneam, jam incipio.

Cum transferendum esset Græcorum causa concilium, aliumque oporteret locum eligere, Avinio hoc modo obtinuit, ut si rogati Græci Basileam renuerent, ad Avinionem transmitterentur. Rursumque ibi si non posset esse concilium, in Sabaudiam ducerentur; & fuit adjecta conditio, si triremes parassent quatuor, si trecentos conduxissent arcitentes, sive, ut ajunt, ballistarios, si LXX. (sic) aureorum millia infra mensem mutuo concessissent, aut Avinionenses, aut eorum loco quicumque forent. Sed neque infra mensem solutio facta est ulla, neque præparatio. Dicunt igitur plurimi electionem exipiasse, esseque iterum eligendum; quod neque obtineri potuit, neque ad deputaciones deduci, quoniam tam Gallici quam alii plures in sententia perseverabant, neque divelli ab Avinione poterant, vexantes in dies & nuntii & literis Avinionenses ut solverent. Quibus animo duris, ac certe nimis ad solutionem tardis, utile visum est oratores mitti, qui sopitos cives excitarent, & ad solutionem inducerent. Erant electi ad Græciam quatuor episcopi ex nationibus quatuor; Lubicensis orator imperatoris, Reginus, Parmensis, Lausanensis. Solum conciliaris hos mittendos Avinionem dicebant, ut ibi pecunias reciperent, & ingressi mare ad Græcos navigarent. Orta est subito inter patres de instructionibus discordia, tum maxime super decreto, quod Gallici publicari volebant, de facta electione, de imposita clero decima, deque portu ad quem applicare Græci debuissent. Vidisses in concilio duas partes. Hinc Gallicos cum paucis Germanis; inde alios omnes. Interim Joannes Dyssipatos, idest bis consul, Græcorum orator venit, cujus oratio majorem adiecit scrupulum; repudiavit enim expresse Avinionem, quod neque in decreto cum Græcis edito continebatur, neque papæ placeret; neque ad Sabaudiam teneri Græcos dicebat, quod citra montes, sed quod ultra alpes est in Italia, quod territorium ducis Sabaudie situm in Italia dici Sabaudiam crediderunt, cum in decreto confenserunt. Hunc corruptum apud Venetias dicebant Gallici, quod de re incognita non potuissent habere instructiones. Ante enim ex CPLi constabat illum recessisse, quam Avinio esset electa. Ideoque nihil a proposito partes declinaverunt; sed isti celerius mittendos; illi diligenter retinendos oratores putabant. Augebanturque diem discordiæ, fuissetque tunc aperta divisio, nisi medios sese Hispani & nonnulli alii ad concordiam obtulissent. Horum cu-

ra in hoc denique eventum est, ut irent oratores Avinionem, & si infra dies XXX. haberentur; intimarentque legitime infra XII. S. conc. a die recessus eorum ex Basilea; tunc subito decretum fieri super electione loci, super decimis, superque facultate nominandi portum oratoribus data, deberet; continuarentque oratores ad Græciam iter; sin minus, liberum esset suorum concilium; tenereturque alterius loci nominatio nem facere, hocque auctoritate deputatorum, & nullo unquam dissentiente, approbatum est. Missi igitur extemplo oratores quos licet ex fide gessisse non dubitem, mandatum tamen præterisse non negaverim. Sed inordinatæ multitudini facile est illudere, apud quam ridiculum est, quod in bonis civibus capitale consetur. In egressu civitatis Græcum oratorem, ut secum iret, sunt hortati; quo negante Avinionem celeriter cursu perierunt; consumptis tamen apud Sabaudicum principem nonnullis diebus. Gratus fuit Avinionensibus eorum accessus. Difficile tamen erat aurum invenire, & qui daturi erant securitatem de restitutione volebant; maximumque rei momentum est creditum, si decimarum exactionem per totam Galliam rex Franciæ permitteret. Itum est ergo ad eum, in Montepesulano tunc existentem, tantumque imperatum, quantum petium. Interim & Apostolici nuntii Avinionem applicant, ne pecuniam concedant; præcipiunt, quod neque Græci, neque papa in Avinionem consentiant. Monent ne unius cardinalis quodam suavis malo percussi, modo alterius suggestionibus desolentur; nec desuit qui primum illum cardinalem S. Eustachii, secundum esse Arelatensem interpretarentur. Ingens, ut accepi, inter cives discordia fuit, quod parere alii summo pontifici volebant, aliis subveniendum esse S. concilio videbatur. Sed, quod plerumque afolet, major pars minorem vicit; fierique omnino mutuum deliberatum. Erat interim omnium fere opinio Avinionenses non esse facturos, iterumque eligendum omnes arbitrabantur, parabantque diversæ partes diversa undique auxilia. Galeacius Mantuanus ad electores usque imperii descendit, ut mitterent qui papæ in concilio faverent; alii ad alios principes; Duxque Mediolanensis huc magnum clericorum numerum festinabat mittere; sed tardiuscule advenerunt. Venit & alius Græcus orator, primo illi Dyssipato per omnia consentiens. Cumque jam finis instaret termini, Tarentinus etiam archiepiscopus affuit, missus etiam ipse a Domino nostro propter loci electionem; homo, ut eloquentiæ non vulgaris, sic animi constantis atque intrepidus. Avinionenses autem jam lapsi termino cum oratoribus concilii isto modo convenerunt, eosque fere in hac sententia ad concilium jussu scribere; securos se fore quod pecuniam omnem sibi dari a civibus, quamprimum per concilium sibi mitteretur decretum electionis & decimarum. Erat terminus certificandi concilium XII. dierum post XXX. qui ad solutionem dati erant. Venerunt igitur oratorum literæ XI. Aprilis, quæ dies ultima erat ter-

ANNO
CHRISTI
1436.

ANNO
CHRISTI
1436.ANNO
CHRISTI
1436.

minorum, sequentique luce in concione generali sunt lecta. Ferte igitur tota congregatio, et tanquam integre esset facta solutio, gestire, siveque decretum acclamat; quasi omnes Legati contra, nihil amplius Avenionensibus concedendum, qui tanto temporis spatio nihil egissent; literis oratorum non solutionem, sed cunctationem pecuniarum factam ab Avenionensibus significari: mane igitur ad novam electionem patres venient. Habuit orationem cardin. S. Sabina non ex sua consuetudine pacatum sed torrentem (*sic*) festinantemque, interruptionem namque continuo verebatur, quam non potuit effugere: nam cum aliqua verba nomine sedis apostolicæ vellet exprimere, acclamante multitudine, præpeditus est; dubitatumque a multis est, ne dissolutionis concilii mentio fieret. Variæ hoc die inter patres diffusiones fuerunt: archiepiscopus Lugdunensis in collegam suum episcopum Dignensem amare invehit. Et quamvis manus utcuque continuo, nullum tamen genus opprobrii est omisum. Inter oratores quoque Aragonenses contentio fuit, in unam partem archiepiscopo Panormitano, in aliam Ludovico Prothonotario declinante. Nolo per singula discurre; sed tanta inter maiores vociferatio erat, ut modestiores in taberna vinaria cernas bibulos. In sequentibus vero deputationibus multa tumultuose gesta sunt. Aulamenta XII. ambigua; ponebatur enim in deliberationem, an faciendum decretum esset; an iterum eligendum. Deputationum quidem plurimarum, ubi Galli posuunt, sciendum decretum, censebant; alie in deliberando erant. Cum legati quasdam cedulas huius fere tenoris aperiri legique jusserunt: quod quia Avenionenses in tempore non satisfecerant, nova omnino facienda esset electio, eligebantque Florentiam, vel Urinum, et aliam quamcumque terram in decreto comprehensam, papæ, et Græcis accommodam, ut eorum illa esset electa, quæ prior mutuum fecisset, et navigia præparasset. Portum vero nominabant Venetias, Ravennam, et Anconam, vel eorum, quæ gratior esset Græcis. Quinquaginta fere in hanc sententiam cum legatis convenire; pauci dubii nulli partium adhaerere. Reliqui omnes decretum fieri malebant. Forte fortuna evenit, ut præsidentes trium deputationum cum legatis sentirent. Præsedebat in fide Joannes Polemar, regis Aragonum orator, homo, & scientia, & prudentia memorabilis, qui rogatus, ut de more secundum majorem partem concluderet, secundum cedulam legatorum conclusit, dixitque majorem esse partem, quæ cum legatis convenisset, nam qui non elegissent non haberent illa die vocem. Idem fecit abbas de Malumbrono, qui præsedebat in deputatione communium; Bosanensis vero episcopus in reformatorio præsiciens erat, neque pro aliqua parte concludere voluit; sed Tarentinus ibi pro legatis conclusit. Pro aliis Albiganensis in fide card. Arelatenis pro decreto, in communibus patriarcha Aquilegensis concludere. Moxque privati sunt præsidentes; alii loco eorum suffecti. Illis tamen neque locum cedentibus, nec se

potuisse privari afferentibus, siveque septem præsedebant. In pace unus tantum. In singulis deputationibus bini. Visa est statim facies scissurarum, & nisi melior concordia fieret, illud initium divisionis diceretur. Gravior Teutonibus visa discordia est; agendumque de pace opinati sunt, ne dum unire Græcos concilio esset studium, Latini ipsi dividerentur. Obtulerunt igitur se concordie medios, de quo plurimis diebus incassum agentes, rem tandem insecam dimiserunt. Rursum ergo ad deputationes venit. Ibi Galli cum adhærentibus formam decreti approbant; generalem congregationem in crastinum edicunt; et sequenti luce sessionem. Idem legati cum suis statuunt, aliud & ipsi promulgaturi decretum. Tumultuosa omnis deputatio est. Hinc Galli legatos increpant, conciliorum infringentium; hinc legati queruntur frangere Gallos fidem. Maxime in deputatione fidei contentio erat; quanto enim doctiores ibi sunt viri, tanto eorum diffusiones aciores. Sed præcipue inter cardinales S. Petri, sanctæque Cecilie altercatio fuit. Verum, ut est card. S. Petri vir rationis, & amator pacis, compromissurum se in duos, tresve religiosos viros obtulit, staturumque se de tota lite ipsorum iudicio; quod est omnino ab adversa parte repudiarum. Sed timore fraudis sive fiducia virium solutis deputationibus, post meridiem seorsum congregatæ sunt, habitaque hinc inde consilia separata. Congregatio quoque generalis tunc præcipue fastidiosa fuit; eratque triste spectaculum, videre conclusiones fidei sibi invicem repugnantes. Erat card. S. Sabinae præclusa oratio; sed, ut est homo inter sapientes nostri temporis prudentissimus, dicendi locum callide occupavit. Multa rapit, & in furore de suo jure d'seruit. Tanta est humanarum rerum mutatio, vanusque ipse multitudinis favor. Non aliter alias sua oratione moderare hic concilium solebat; quam Cicero quondam senatum; nec minus isti suam eloquentiam, quam Athenienses Demosthenis mirabantur orationem. Nunc capite omnes perscitant, contemnunturque (s. compellunturque) tacere. Sed non idcirco minor virtus, nam & honorificentissime ab his receptus est Christus, quem mox necandum conclamarunt. Taceo de protestationibus eo die adversus decimam factis. Soluta congregatione, peculiaris concilia sunt habita de modo sessionis. Utraque parte deliberante pro jure suo. Cuique videbatur altare ad se tenere, missamque a suis celebrari, quasi eius partis sessio diceretur, cujus fuisset altare. Galli pro maturando negotio tenendas summo mane deputationes arbitrabantur, addituras decreto ut si infra constitutos dies Avenionenses non solverint, ex tunc Parma aut Vienna esset electa, quæ prior satisfecisset. Et nihilominus dicendam missam cardinali Arelateni mandarunt. Parabatur utrinque horribile monstrum, facinusque visum nunquam, neque auditum, nunquam pervulgatum, duorum decretorum inter se penitus adversantium. Quid de decretis pro loco accingebantur duo sacerdotes unum ad altare celebrare.

ANNO
CHRISTI
1436.

lebraturi. Parant utrique cathedram. Venit infanda dies; verius dicam sancta, nec enim scelus admitti sustinuit. Petunt Gallici statim deputationes; ad sessionem e vestigio reditur. Occupavere iterum legati locum. Jamque Tarentinus missæ accinctus erat. Tempus admonet, ut principes partium tibi describam, ne, quo se iudice quisque reatur, ignores. Cardinalis S. Petri hominum, quos nunquam novi, rectissimus, primus in parte legatorum habetur. Post cardinalis S. Sabinae, qui vulgo S. Angeli appellatur, vir non minus industrius quam constans. Huic succedit Tarentinus prius Dignensis, plus animi habens, quam eloquentiae. Mox Portugallensis regis sui orator Ludovicus quoque S. Apostolicae prothonotarius juris consultorem jureconsultissimum cum iisdem sentit. Huc etiam & Tiburtinus episcopus &... Balanensis, & nescio qui Theutonice accedunt. Præcipue tamen industriae inter Alemannos Nicolaus de Cusa, qui censetur homo in omni genere literarum tritus. Ambasiatores electorum Imperii eadem sapiunt. Calomenis tamen nullarum partium. Theutonici quoque abbates in parte sint togatorum. In alia parte Cardinalis est Arelatensis, homo famæ & laborum patientissimus, in illa præsertim parte commendandus, quod nemo minus eo injurias sentiat. Duo patriarchæ Antiochenus alter, Aquilegensis alter extremo senio uterque contractus: Archiepiscopus deinde Lugdunensis sequitur qui ut parum videt, sic multum intelligit. Mox archiepiscopus Panormitanus jam non modicus sed partis suæ facile princeps; ut quem potissimum Galli sequuti sunt. Namque ut est utriusque, juris scientia prædictus, sic etiam concilio plurimum creditus est. Tale inde Albigenensis episcopus multarum rerum exercitatione prudentissimus. Sed quid tibi omnes enumerem? Illud tibi persuasum, longe plus volo hic prælatum esse: probitatis vero unde unde sit plurimum, alia ratio est. Theologorum major pars ad legationes deficit; non tamen ideo plus illic crederem esse fidei. Sunt enim plerique mendicantes; vellentque aliqui manducantes fieri. At si meam petis sententiam, paucissimos ex utraque parte numerarem, quos credam sola moveri conscientia. Multum tamen, non apud me solum, sed apud totum concilium, auctoritatis habet Joannes de Segovia, qui quamvis adhaererat legatis; nullam tamen ex toto probat opinionem. Oratores regis Castellæ, & ipsi quoque viri consultissimi, nullarum partium sunt habiti, enixeque pro concordia semper laborare. Archiepiscopus Mediolanensem, dum ista geruntur, valetudo retraxit; quod & parti suæ non parum nocuit, namque, ut est oculatus, & vigilantissimus pater, sic suis & re & consilio profuisset. Papiensem quoque episcopum ideo dicunt defuisse, quod hinc metus; inde urgeret conscientia. Sed, ut procedamus; plebe iis fere adjuncta utraque pars in prælium descendebat. Jamque legati sacram ædem tenebant. Gallici in deputationibus confluerant, quibus, ut relatum est Tarentinum ad missam parari, so-

luta sunt deputationes; factusque ad templum concursus. Clamatores ad Coelum elati, sermonesque jam non prætorum, sed vilissimæ plebis vociferationes audiebantur, pressusque erat viro vir; & quia manus in pressura impediatur (f. impediatur) peccatoribus sese urgebant; maledictis undique certamen erat, neque digitum ori suo quisquam imposuit. Obiciebatur utrique scissuræ certamen, vultusque illi horrendi bellii videbantur. Neque transacta sine sanguine res fuisset, nisi cives in medium defluiscent, partemque comminationibus repressissent. Ridiculum proorsus, ut qui daturi orbi pacem convenerant, iis ea opus sit; & qui dare concordiam laicis sese jactant, a laicis illam exciperent. Ducti ergo primores partium in domum *Cautenensis* episcopi est enim ædi maximæ valde propinqua. Stabat Tarentinus sua in sede, non trepidus (f. intrepidus) modo, sed immobilis tanquam non virum sed puerorum illum esset tumultum existimaret; siue quod magno esset & admirando animo fretus; siue quod jure suo maxime consideret; oburgationesque & minas, quodammodo inferentes, patientia magis vicit, quam contentione. Sed exhortantibus denique civibus, & legatis suadentibus, ipse quoque cessit, & cum aliis apud Cautensem (se recepit) fueruntque ibi multa & iracunda dicta, ut in absentem quoque papam nonnulli investiti sint, & indigna relatu expuerint, neque locus ibi esset pacis, sed augenda jugiter discordiæ locus. Igitur visum est quam paucos ex ambabus eligi partibus, qui apud Prædicatores tam Hispanos quam Theutones audirent, si quid haberent ad pacem inventi. Creditum est apud Prædicatores facilius inveniri concordiam, quoniam ibi ab initio generalis congregatio semper quæta fuerat; siue quod nondum tangencia nationes tractata sunt negotia, siue quod ignotum aliquid ibi inhabitaret numen, pacis & concordie custos. Cum igitur apud minores sæpe ante, & frustra de pace actum esset, domicilium modo prædicatorum partes repetebant: si exultantem forsitan reperirent ibidem pacem. Sed neque plus a B. Dominico, quam a B. Francisco est impetratum. Sex nempe diebus quæsitæ ibi pax est; inventa nunquam: opinionioni suæ utrique nimium forsitan inhaerentibus. Durum fortasse tibi videretur, solos legatos cum paucis adversus reliquas concilii partes congregari. Sed audi breviter quæ se quisque ratione tuetur. Dicunt legati partes in concilio duas fuisse dissidentes, convenisseque ambas, ut si Avenionenses (non) solvissent, nova esset, prout supra tetigimus, omnino faciendi electio, ut non solvissent Avenionenses requisitis partes eligere, sed conventionem elegisse valuisse. *Alios remanisse cum eis, quamvis paucos, jus eligendi, quod sine consensu suo, conventio cum eis facta dissolvi non poterit.* Nec se partem minorem videri volunt, tamen si pauciores fuerint. Minoritatem enim ac majoritatem non ex numero personarum censi; sed ex meritis & dignitate. Contendunt secum esse cardinales oratoresque principum, & quod magis est, papam, quorum

ANNO
CHRISTI
1436.

locus tuus
batus.

ANNO
CHRISTI
1436.ANNO
CHRISTI
1436.

rum voces nequaquam fas sit cum privati
cujusque hominis suffragio ex æquo pensare.
Nam & papam cum tota curia concilio æqui-
valere argumentantur. Græcos præterea nolle
Avenionem venire, nec papam egredi
posse Italia. Galli contra atque alii majorem
se fore partem; consuetudinemque in omni
republica id servare quod majori parti
collibuisse; secumque licet vulgares sint
multi, plures tamen ex omni gradu præla-
torum fore. Præterquam ex Cardinalibus,
quod alii duos, ipsi unicum habeant. Quod
si inter solos prælatos res transigatur, se
tamen esse longe superiores; neque obliga-
tum fuisse concilium eligere, quod quid-
quid a concilio fiat, a concilio posse quo-
que dissolvi non ambigendum. Nec obitare
conventionem judicant, quod non solum ab
una parte sit conventum, sed ab alterius quo-
que partis parte majori. Dicunt enim cum
conventio fuerit, & Lombardos & plerum-
que alios in parte fuisse legatorum, qui
nunc & cum Gallis sentiant, & a con-
ventionem discedant. Præterea non ideo Avi-
nionem, ab imperatore Græcorum & pa-
triarcha repudiari dicunt, quod oratores
Græci id fecerint. Neque enim habere id
potuerunt in mandatis, cum, sicut supra
relatum est, ante recessissent ex Constanti-
nopoly quam electa esset Avinio. Cur autem
papa Avinionem se neget iturum, ajunt
sibi non bene persuadere, quod & sua sit
urbs, nec difficilior eo sit, quam per totam
Italiam profectio. Sed retrahit pedem,
penitetque de rationibus partium incepisse
tractatum. Nam & opus pene infinitum esset,
& multa sunt quæ sine indignatione
plurimorum explicari nequeunt. Necessarium
tamen est alterutram partem solum
defendere, cum plus uno verum esse non
possit. Apud quem tamen sit veritas, Deus
vidit; ego non video; neque si video
scribere aulam. Tanta autem est utrique
parti in suo jure fiducia, ut neutra velit
cedere. Quid? neque flectere sese ali-
quantillum voluit. Ideoque infecta parte,
rursus de sessione temptatum est, legatique
apud Minoritas; Gallici apud Arelatensem
congregati, suæ parti seorsum consulebant;
ex Theutonibus quotidie plures adversum
legatos deficiebant. Agitatio erat utriusque
partis, quoniam pactio in sessionem perve-
niretur. Dicturus missas Theutonicus abbas
quidam a legatis erat electus; lecturus
decretum episcopus Portugallienfis. Ab Gal-
licis missæ Arelatenfis; decreto, Albigenen-
sis destinatus erat. Sed cum abbas Theuto-
nicus venit, jam sedentem in cathedra Arela-
tensem altarique proximum comperit; &
licet esset nobilibus necessariis circumseptus,
possetque locum petere, dignitatem tamen
cardinalatus maluit venerari. Portu-
gallienfis quoque, cum vellet ambonem
ascendere, prohibitus est. Erat enim ab al-
tera perventus jam locus. Nihil tamen ex
his exterriti Cardinales, sed publicare &
ipsi decretum affigere. Cives qui & non
parvam populi manum in armis habebant;
quorum consules distributi per stationes,
armati in convocazione cum antistite suo
prodire. Supplicat antistes, ut pa-

cem inter se patres haberent, neve urbem
suam templumque suum scissionis crimine
macularent. Consolatus autem sermo Theu-
tonius fuit, cujus verba in Latinum conver-
sa hunc tenorem præferunt. Ut Senensi
concilio Basilea fuisset electa; nullo tamen
Basiliensium interveniente rogatu; venissent-
que deinde ad concilium Patres, certaque
cum civibus foedera percussissent, quæ usque
in hanc diem servata esse arbitretur; da-
tum a se salvum conductum, quod etiam
hactenus custoditum scirent. Stetisse in urbe
sua diu concilium, eduliumque copiam &
quietam semper civitatem habuisse. Facta
esse in concilio sanctissima opera. Reductos
ad fidem Bohemos; Regnum Franciæ pa-
cificatum; pacatas fore provincias; edita
salubria decreta; reformatos plerisque in
locis mores. Orare igitur, ne tot bonorum
splendorem infamia schismatis obscurarent;
ne Græcorum quærentes unionem, Latino-
rum facerent scissionem; quod egerime fieri
in urbe sua viderent, ne tantam eis igno-
miniam afferret scissio, quantam Constanti-
nopolitanorum unio gloriam attulisset. Sup-
plicare igitur, ne duorum decretorum publi-
cacio fieret; sed quidquid esset litis in Cæsaream
majestatem compromitterent. Quod si omnino
publicare vellent; omnino caveant omnes ab
injuria. Nemo vim faceret, continerent
singuli manum. Consulatur unicuique; lib-
ertatem præstare scirent. Se, licet utrinque
requisiti fuissent, non tamen uni adhærere
magis quam alteri statuisent; quod inter tot
doctissimos viros non ipsi qui (s. quid) de-
cernere possent; se tamen salvi conductus
formam custodituros ad unguem, nullamque
allunde violentiam permitturos. Suadere
quidem ex congregatione demoveri famili-
ares, ne dominorum verbis calefacti, ut
minus sunt prudentes, magis essent injuri.
Iis responsurus statim Lugdunensis
surrexerat; sed increpatus a Legato, respon-
sum ad se spectare dicente, subiecit. Tum
legatus gratias egit civibus; quod lib-
ertatem tuerentur, salvumque conductum
custodirent. Dixitque libenter se acceptu-
ros quam ipsi viam obtulissent; addiditque
libenter se in electores imperii compromi-
surum. Fuit ejus oratio plena pacis, &
ut est homo ad movendum misericordiam
gnarus; sic pluribus excussit lacrymas. Ac
eo finiente Lugdunensis statim incoepit;
multaque de majori parte prædicavit; neque
incaute jus suum defendit. nunc ardina-
les, nunc cives oratione sua compellans.
Nec cardinalis S. Petri tacendum duxit.
Placere in primis pacem, ait, videri sibi
jus pro se fore; velle tamen de jure suo
parte in partem cedere: nihil tamen se
moveret, quod de majori parte diceretur;
cum non majorem partem concilii, sed totum
esse concilium, cujus conclusionem ipse
sequeretur. Volebat etiam plura subdere,
sed vociferante multitudine minime valuit.
Oratores deinde Hispaniæ suam in scriptis
sententiam dederunt, nulli se dissidio (sic)
Suspensa erant omnium corda, nec talem
sessionem lætis quisquam oculis intuebatur.
Tum partem, in modum cedulæ, non omni-
no ingratum concordæ modum ostendebat,

ANNO
CHRIST.
1426.

ut fieret decretum pro veteri electione. Irentque in Græciam oratores, volentesque Græcos secundum electionem ducerent. Quod si nullum ex locis electis Græci acciperent, scriberent oratores ad concilium, ubique expectarent. Concilium vero unum ex his locis eligeret, Budam, Viennam, Bononiam, Parmam, Vercellas; quoniam nullum istorum verisimile esset Græcos fugere. Hæc causa fuit, ut traherentur in angulum primores, deinde ut celebrata missa consensus dissolveretur. Interim igitur de pace agitatum est, sed vani omnes conatus inventi: sive bonum aliquod in hac discordia lateret; sive peccata nostra exigant. Pridie itaque nonas maii apud Arelatensem congregatis Gallis, cives interfuere, item de pace supplicantes. His responsum est, sequenti die futurum in ecclesia missam, liberumque fore & civibus & aliis inter celebrandum de reconciliatione tractare; plus temporum inutiliter non est (*sic*) absumendum. Recefferant jam Græci, Galliacusque Mantuanus Bononiam, & Simon de Vallo Venetias perat, electionem legatorum executuri. Quæ res Gallos ad sessionem faciendam magis sollicitabat. Neque enim sine decreto exequi quidquam poterat. Studium erat utrique quo pacto reveniendum esset. Misit archiepiscopus Tarrentinus ex suis quandam monachum, qui locum occuparet, ubi legi decreta consueverant, sed invenit jam ab adversariis præventum. Cum moleste instaret, ferro repulsus; fuisset gladio confossus, nisi gladium lorica exclusisset. Aliis persuasum est Monachum in possessionem loci fuisse, vique ab adversariis pulsus; mihi veritas ignota est. Eum tamen vapulasse non est ambigendum. Armati cives interim ad magnum numerum in platea adfuerunt, tumultum, si quis fieret, oppressuri. Ad sextam horam omnes in templo comparuerunt. Arelatensis duabus fere horis prævenerat, missæque sese accinxerat, insomnisque illa sibi effluxit nox; compertum enim habeo secunda ipsa post medium noctis hora incubatum; assurrexisset tertia. Nec mihi est verisimile in tanta rerum agitatione somnum fuisse suum, sed quandam somni nebulam. Quo magis magisque miror tanta eum fuisse patientia, ut horas non minus octo onustam gemmis atque mitram insertam cervicæ gestare potuisset; ut inter viros heroicæ hoc præcipue facto sit mandandus. Sed verum est quod vulgo dicitur. Nihil est aventi difficile. Cupiebat enim fieri omnino decretum. Aderant etiam ambæ partes, nec inter celebrandum de pace omisum est; sed vani tractatus visi sunt; utraque pars mitras & alia ornamenta tanquam sessionis facies suscepit. Quasi videres duos exercitus in viam pugnaturos arma induere. Quibus instructis nihil dubites prælium esse futurum. Nec defuerunt qui ex utraque parte amare flecterent. Mihi quæ non videtur Christiano censendus nomine, qui ea die non indoluit. Maltus tamen in ore singulorum pallor apparuit, quod tantum inviti homines spectabant scelus. Ideoque placitum est aliquantulum de pace repetere, si

qua res animos immutasset; vocatisque primoribus prope altare, sic ut ubi erant ornamentis; usque ad horam post meridiem primam, de concordia agitatum est expectandi jejuna in sessione multitudo; interdu spectante pacem, interdum plurimum expavescente. Jamque in unam sententiam consultatum erat, ut publicaretur pro Avenione decretum; si quo tamen casu nova esset (opus) electio, Bononia extunc esset electa, in manu duorum ponenda, quorum alterum papa, alterum concilium nominaret. Quando autem nova opus electione intelligendum esset, duorum declarationi commissum erat: pro parte legatorum cardinali S. Petri; pro alia parte cardinali Arelatensi; nec restabat nisi publicatio. Tunc subito alius injectus est scrupulus; neque enim duobus his cardinalibus voluere Galli acquiescere; sed loco cardinalis S. Petri decanum Lubicensem; loco Arelatensis archidiaconum Merensem nominabant. Quæ res omnem concordiam vertit, vicinamque quasi pacem, nec plus duobus tribusque remotam digitis, omnino exclusit. Rursusque ad consensum patres rediere. Expavit tora concio, nec tantum facinus lætis quicquam oculis intuebatur. Fluebant sponte lacrymæ, & a suspiriis abstinuit nemo. Mira profecto res; ut invitis auctoribus tantum mali perpetratum sit. Omnia illa die mihi monstri similia visa sunt. Vidi enim armatam multitudinem in qua nemo fuit, qui commaculare sacerdotali sanguine manus non cuperet; sed quod voluerunt singuli, non placuit universis. Inter prælatos rursus nemo erat, qui contrarias approbaret decreta; quod tamen displicuit singulis, fecere universi. Quis non hoc monstrum dicat, ut volentes illi non faciant; isti vero nolentes faciant, cum esset utrique voluntati non adversa potestas? Implorant utrique Spiritum sanctum, majoribus sletibus quam cantibus; de cuius adventu est a pluribus dubitatum, qui divinam illam mentem excellentissimamque maiestatem sola existimaverint concordia gaudere. Finitis vero, de more, orationibus, ad decretorum ventum est promulgationem. Inde Albigenensis loco alto atque eminenti, & legentibus destituito, decretum suum inchoavit: hinc Portugallensis suum; impediēbatque alter alterum, neque ullus erat concurrentium inter se cum intellectus. Prius tamen Portugallensis finivit, quod longe brevius decretum habuerit: quod & sui approbarunt, & hymnum ex consuetudine concinuerunt. Paulopost & Albigenensis peregit, cuius & approbata lectio, & cantationibus acceptata, hymnusque: *Te Deum laudamus* per ora omnium insonabat, tanquam sacrificium Deo aliquod acceptissimum consummassent. Verum illud præ ceteris, mea sententia; admiratione videtur dignum: vidi enim alios plures de malo suo ignorantes, ridere. Et olores fama est in morte concinere; sed uberius cantare aliquando lacrymis mihi penitus erat commissum. Sed ista esse... ostendit..... hic enim cantus apexi eorum lacrymis ac singultibus mixtus, qui scissuram ecclesiæ tener-

ANNO
CHRIST.
1426.

ANNO
CHRISTI
1437.

tenerime deplorabant. Sed quid opus est in adversum niti? Humanorum aſuum magna est in ſyderibus vis; neque ſapientes agnoſco quibus famulari aſtra debeant. Immo & ſapientes ipſi cum inſaniunt, omne genus ſuperant ſatuorum; ſicut ex mero corrupto fit acetum perfectum. Data ſunt hæc deſuper, & occulta vis inſiit ſyde- rum. Illudque quis non miretur? bis in die Virginis inchoatam ſeſſionem; bis conatus cecidiſſe. Quis non glorioſæ illi SS. Virgini deferat gratias, quæ inconfuſilem nati tunicam in dicatis ſibi diebus nequaquam dividi tulerit? ac ſerus ille diſcordiarumque pie (ſ. præ) gaudens libenter in ſua die admiſſum ſelus concordiamque omnem diſrum- pit. Quod non tantum ab eo diſcordiæ cau- ſa factum puto, quantum ut Florentiæ pro- deſſet ſua, quam ſub tutela Matris a veteri- bus fuiſſe cognitam non eſt obſcurum. Ne igitur tractatu Florentia excludatur, amplexa eſt a Marte diſcordiam; nonnaque Maii Martiſque die acta ſunt hæc. Adde quod omnia in ſciſſuram aſtra conſentiunt. Nan- que, ſi verum eſt, quod Aſtologorum aſſe- verent; (ſic) in modo planeta regnat ſub quo illud exordium habuit ſchiſma quod Conſtantienſe concilium extirpavit; ſub quo & Machometi ſecta incepit: Jove ſcilicet in cauda ſerpentis agente. Quæ utili- nam fabulæ ſint, & ſentina (ſic) potius, quam vera alicujus vatis præſagia. Nobis tamen negare non licet, duo eſſe in una ſeſſione publicata decreta, quorum alterum ab altero Neque in homine extin- ctus furor; nam & major circa plumbum exorta concertatio eſt, contumelioſioresque habitæ deputaciones ſunt, quibus ceptatum eſt præſidentis papæ deponere, collationes beneficiorum ad ordinarios redigere, LXVI. ex quatuor nationibus prælatos ſuper au- ditorate & libertate concilii conſervanda cum plena poteſtate eligere. Super primis ſolum aviſatum; ſuper ultimo etiam con- cluſum. Nec legati in tanta re dormiebant, ſed ſuas & ipſi concluſiones moliebantur. Cum tamen generalis congregatio eſt habita, plus eſt inventum concordiæ, quam ſpe- ratum. Electi ſunt enim cardinales S. Petri, archiepiſcopus Panormitanus, epiſcopus Burgenſis, quibus omnis de plumbo com- miſſa eſt controverſia ſine præjudicio rei principalis. His viſum eſt decretum Gallia- rum cum plumbo archidiacono Metenſi, ut audiat, & audiatur, Avenionenſibus portan- dum committere, qui, civibus illis infra ter- minatos dies pecunias dantibus, decretum libere admittant. Sinmumus repor- tent. Illi XIII. Kal. Junii aggregati ſunt iter; nos in expectationibus remanemus, non pa- cis ſed belli obſervantes inducias. Quod li- cet modicum videatur, nonnihil tamen eſt ægrotanti, continue febrilis homi (ſ. fomen- tum) detraxiſſe. Sitque jam ſatis; nec plu- ra ex me require; quamquam ne iſta ſint nimis: deinceps ſuperior rogato ut gravior detur ſcribendi materies. Vale. Ex Baſilea XII. Kal. Junii MCCCCXXXVII.

A COPIA INSTRUMENTI

Super modo tento, in electione ycu-
menici concilii pro conventionem Græco-
rum celebranda.

ANNO
CHRISTI
1437.

Tenore præſentis publici instrumenti cun-
ctis pateat evidenter, & ſit notum,
quod anno a N. D. 1436. ind. XIV. die
vero Jovis VI. menſis Decembris, pontifi-
catus S. in Chriſto P. & D. N. D. Eugenii
papæ IV. anno ejus VI. reverendiſſimis, re-
verendiſque PP. ac DD. D. Juliano &c.
epiſcopis, ac aliis DD. abbatibus, cæteris-
que DD. Doctõribus & magiſtris in magna
multitudine & numero copioſo, ſacrum con-
cilium Baſileenſe repræſentantibus, vel ce-
lebrantibus, in generali congregatione, vi-
delicet in majori eccleſia Baſilenſi de ma-
ne, mure ſolito, congregatis præſato D.
card. S. Sabinæ præſidente in eodem, noſtra
notariorum publicorum, & teſtium inſcrip-
torum præſentia poſtorum, ſuper materia
electionis loci ycuamenici concilii pro unio-
ne, & reductione Græcorum, cum eccleſia
Latina celebrandi in ſacris deputationibus,
& deinde in generali congregatione ipſius
S. concilii, juxta ordinationem ejusdem, ſci-
licet in decreto XI. ſeſſionis hujus ſac. con-
cilii celebratæ in diſta eccleſia majori Ba-
ſil. V. Kal. Maii anno a nativ. Domini
MCCCCXXXV. factum extitit; cujus qui-
dem decreti tenor ſequitur, & eſt talis.

„ Statuit hæc S. ſynodus ex certis ratio-
„ nibus, & cauſis, ut præſens Baſilenſe con-
„ cilium per neminem & ſi papalis fuerit
„ dignitatis diſſolvi, aut de loco ad locum
„ mutari poſſit, niſi de expreſſo conſenſu
„ duarum partium generalis congregatio-
„ nis ſimiliter ſcrutatis votis, ſubſequenti
„ approbatione duarum partium generalis
„ congregationis, ſimiliter ſcrutatis votis;
„ ac demum in ſeſſione publica facta declara-
„ tione reverendi PP. venerabiliſque PP. ac
„ circumſpecti domini de XII. juxta conclu-
„ ſionem: externa die Mercurii, V. hujus men-
„ ſis Decembris, in ipſa ſacra concilii con-
„ gregatione capta, pro qua eis mandabatur,
„ & facultas dabatur, ut ipſi Domini de XII.
„ una cum R. D. card. & patriarchis calcu-
„ lum diſtorum votorum viderent, & exami-
„ narent, & deinde hac die in generali con-
„ gregatione referrent, prout, & quemadmo-
„ dum mei Petri Brunetti alterius notario-
„ rum inſcriptorum hujusmodi calculum
„ votorum in ipſa generali congregatione al-
„ ta, & intelligibili voce in ſcriptis retule-
„ runt in hæc verba: *Relatio dominorum de
„ XII. ſuper calculo votorum die Mercurii V.
„ Dec. anno 1436. ſirutatorum in generali con-
„ gregatione ſuper materia electionis loci &c.*
„ Reperta ſunt in toto numero trecentaquin-
„ quagintaquinque vota. Quorum votorum
„ duæ partes ſunt vota 237. Repertum eſt
„ quod in ſacris deputationibus fuerunt vota
„ 242. & ſic excedunt duas partes in V. vo-
„ tis. Item, videlicet iſta fuerunt V. vota cum
„ majori parte. Item, primo loco pro civitate
„ Avenionis ultra prædicta etiam fuerunt
„ XII. vota. In ſecundo vero loco V. quæ
„ etiam

X x

ANNO
CHRISTI
1437.

etiam excedunt pro sacris deputationibus ultra duas partes in XXVI. votis cum tertia parte unius voti. Item pro Sabaudia ultra vota data pro deputationibus reperta sunt in omnibus tam in secundo, tertio, quarto loco XLVII. vota. Item pro Vienna in primo loco reperta sunt XXXV. vota; in secundo loco IV. quæ omnia ascendunt ad XXXIX. vota. Item pro civitate Urinensi in omnibus sunt XXV. vota. Item pro Paria, vel Parma, in omnibus sunt XXXII. vota. Item pro tota Italia in optione Græcorum danda fuerunt XIII. vota. Item pro Bononia unum votum; & pro Roma unum votum. Deinde lecta fuerunt concordata DD. de XII. quæ sequuntur concordatorum. Deinde DD. de XII. super votis generalis congregationis pro electione loci facti præfenti calculo, repertum est, quod de votis generalis congregationis concurrunt duæ partes & ultra cum sacris deputationibus pro præfente civitate Basileæ, pro civitate Avinionis, & Sabaudia. Ita concordarunt DD. de XII. hac die Jovis VI. Decembr. 1436. Quibus quidem relatione, & concordatis dictorum DD. XII. ut præfetur, per me jam dictum Petrum Brunetti, de mandato S. concilii lectis, venerabiles viri DD. Promotores S. concilii per organum magistri Ugonis Barardi alterius eorumdem, instantè requisierunt præfatum R. D. card. legatum, & præfidentem: quatenus juxta deliberationes sacrarum deputationum, & generalis congregationis, ac concordata ipsorum DD. de XII. super ipsis concordatis, satisfaciendo dicto decreto XI. sessionis hujus S. concilii, dignaretur concludere. Præfatus R. D. card. Legatus & præfident, facta prius per dictos DD. promotores, ut præfetur, requisita antequam concludere vellet, petit quamdam cedulam legi, pro qua dicebat velle pro Sabaudia concludere, si pure eligeretur, prout in cedula continetur, quæ lecta extitit sub iis verbis. „Quamquam pro unione inter Latinos, & Græcos facilius renovanda per quam plurimis expensis necessariis commodius supportandis, atque unitate ecclesiæ nostræ conservanda, multisque bonis promovendis, ac malis evitandis deberet merito locus eligi pro futuro Oecumenico concilio celebrando, ad quem summus Pontifex accedere posset, qui propter rationabiles, & evidentissimas causas egredi Italia non valet; pro qua re sepe numero VV. RR. PP. cum quanta potui instantia exoravi; nihilominus ne quid qualitercumque imputari posset, VV. RR. PP. quantum cum Deo possem, morem gerere; & utinam sicut humiliter, sic & utiliter. Cum autem juxta tenorem Decreti vestri, extra Italiam unus ex tribus tantum locis præfato concilio eligibilis sit, videlicet Buda in Hungaria, Vienna in Austria, & ad ultimum Sabaudia; salvo quod pro hac civitate Basiliensi oratores nostri cum galeis ituri diligenter laborare tenentur; atque huic decreto, & consequenter omnibus locis in eo contentis, & non in aliis,

juxta etiam requisitionem Græcorum, SS. D. N. Eugenius Papa IV. consensum præbuerit; in alium locum sine consensu S. suæ requeo consentire; quo etiam interveniente adhuc in casu isto propter passionem in decreto contentam Græcorum exigeretur consensus. Quo circa si VV. RR. PP. pure Sabaudiam seu unam de civitatibus Sabaudia pro loco futuri Oecumenici concilii ipsis Græcis nominaverint; ego, Julianus S. A. Ecclesiæ tit. S. Sabinae præbyter card. Apostolicus in hoc S. concilio legatus, & præfident, præsupponens quod, sicut supra dictum est, oratores nostri pro hac Civitate Basiliensi obtinenda omne cum diligentia loborent, intendo concludere seu consentire in Civitate Gebennensi, quæ in Sabaudia famosior est, ut in ea futurum Oecumenicum concilium, juxta tenorem Decreti vestri, in Nomine Domini celebretur. Si tamen Ill. princeps D. Amadæus Sabaudia literas salvconductus pro Græcorum securitate, & libertate, pro ipso Oecumenico concilio per totum mensem decembris præfentis autenticas, & in forma petita huic S. concilio exhibuerit. Nec non ipse D. Dux infra dictum mensem decembris per suas literas autenticas sanctum concilium certificaverit, quod per totum mensem Januarii proximi huic S. concilio nomine mutui de 70m. Ducatorum & aliis postulatis subveniet, hanc subventionem ipse realiter in prædicto termino adimpleverit. Et per hoc evidenter cognoscere potestis rectam intentionem meam, cum omnino velim consentire in uno loco comprehenso in Decreto, & pure, prout obligati sumus per ipsum decretum. Unde hec merito acceptare, & grata habere debetis. Alioquin protestor coram Deo, & hominibus, quod si Græci deputaverint, factum esse aliquid contra decretum, hec acceperint occasionem, vel causam non veniendi, nullatenus mihi imputetur; quia ipsi decreto usque ad unum jorum intendo satisfacere, & in nullo quoquo modo contravenire. Excusatus etiam apud omnes haberi cupio, quod si qualis eligi debuisset non est electus locus debitus, vel nominatus, non mihi imputetur. Satis enim, ut omnes scitis, ac cum quanta potui diligentia laboravi, ut talis eligeretur locus, in quo hoc ingens, & sanctum negotium felicem & facilem posset habere consummationem. Postmodum, & iterato dicti DD. Promotores instantè, & instantissime dicto R. D. Card. Legat. præfidenti supplicarunt, ut concludere dignaretur; prout supra petierunt. Ipse vero R. D. Card. præfident, postquam narrasset esse notorium DD. & PP. S. concilii, quod sæpissime in generali congregatione post lecturam aliquorum concordatorum DD. XII. bonis respectibus noluit concludere super eisdem concordatis, sed addidit, diminuit ac remisit ad sacras deputationes, prout sibi melius visum fuit; quæ omnia DD. & PP. habuerunt grata & rata. Nihilominus dixit consentire, concludere, ut in ipsa cedula con-

ANNO
CHRISTI
1437.

ANNO
CHRISTI
1437.ANNO
CHRISTI
1437.

continetur; videlicet in Civitate Gebenensi in Sabaudia juxta tenorem hujusmodi cedulæ, & non alias, sicut & conclusit. Adiciens quod si alias concludatur de alio loco non comprehenso in decreto hujus Sacri concilii, nomine S. Sedis Apostolicæ dixit, se non consentire. Quodque si impedimentum aliquod circa reductionem Græcorum aut defectus propter nominationem præfatam intervenerit, sibi non posse imputari, de quibus fuit expresse protestatus. Cui protestationi R. D. Card. S. Petri adhesit. Deinde DD. Promotores videntes, quod ipse R. D. Legatus volebat concludere, juxta deliberationem sacrarum deputariorum, & deinde generalis congregationis, ac etiam secundum concordata dominorum XII. per organum magistri Ugonis, juxta decretum Sacri concilii in XVII. Sessione ipsius S. Concilii editum, quod est tale; Item quod electis in generali congregatione iis quæ conclusa sunt per deputaciones, primus inter Præsidentes ibidem præsentem, etiam alio vel aliis absentibus, concludat, juxta ordinationem S. Concilii. Quod si nolit ipse aut alius de præsentibus ibidem præsentibus facere, tunc proximior prælatus, subsequens in ordine confedendi, concludat, & ipso nolente, alius successive faciat. Et si forte nullus de præsentibus veniat ad congregationem, vel sessiones generales, tunc primus Prælatus ut præmittitur pro illo die faciat officium Præsidentis. Ipsi promotores instarunt & instantissime requisierunt D. præfatum R. Card. S. Petri, quatenus, innitendo Decreto concilii super hujusmodi concordatis, dignaretur concludere. Quæ quidem petitione, & requisitione, ut præfatur, per promotores facta, ipse R. D. Cardinalis S. Petri respondit, attento quod ipse dederat votum suum congruum conclusioni per R. P. D. Card. Legatum factæ, & etiam quod adhæserat protestationi R. D. Card. Legati vice & nomine Sedis Apostolicæ factæ super hujusmodi concordatis, non valeret concludere, nec conclusit. Subsequenter vero iidem DD. Promotores per organum cuius supra insequendo ordinem prælatorum confedentium prout & quemadmodum præfatos DD. Cardd. Legatum, & S. Petri ad Vincula instantem, & instantissime requisierunt, ita & R. D. Card. Arelatensem instantem, & instantissime requirebant, & requisierunt, quatenus, juxta hujusmodi ordinem & Decretum S. Concilii super hujusmodi concordatis electionem loci concernentibus, concludere vellet, & dignaretur. Quæ quidem requisitione sic, ut præfatur, facta præfatus R. D. Card. Arelatenfis respondit in hæc verba vel in effectu similia. Priusquam, VV. Promotores, vestra requisitioni, qua nomine hujus S. Concilii, juxta ordinationes, & decreta ejusdem concilii factis, respondeam, præmittam aliqua pauca, quæ ad rem facere videntur. Primum, PP. RR. attendendum est, quod Græci exhortaverunt quod locus maritimus eligatur. Nec obstat locorum nominatio compactata, unde & per nominationem Avinionis, quæ est terra maritima gratificatur. Et cum eadem Civitate

tas multa & maxima huic S. concilio obtulerit; & jam de galeis sit provisum per nominationem Avinionis; habebit S. concilium omnia, quæ sunt pro nunc necessaria ad explendas promissiones factas Græcis. Insuper, civitas ista est in via, per quam Græci Basileam vel Sabaudiam facile accedere poterunt, prout eis nuper scriptum est. Vel si Basilea obtinere non valeat, vel in Avinione fieri potuerit, optarem igitur, ut R. in Christo P. & D. meus singularissimus, D. Card. S. Sabinae, legatus, hic præfens concluderet in hac materia, prout facere in aliis consuevit. Qui pro sua dignissima sapientia patres hujus concilii velut ut pater optimus & auriga direxit, ut optime confidendum est, & indubie confido dirigit, & perseverabit in fine pro suæ R. P. gloria perpetua, & consolatione omnium PP. tam præsentium, quam absentium, ac ne aliqua scintilla divisionis appareret; nihilominus tamen quia ipse R. D. Card. legatus per vos instantissime requisitus, ex causis forsitan mihi ignotis, juxta deliberata, & concordata non conclusit; & vos, DD. Promotores me instantissime requisitis, juxta ordinem, & Decretum hujus S. concilii, quod observare juravi, in hac materia nominationis loci concludam, ea, quæ statim per notarium lecta erant; crederem Deum, cujus res agitur, nec non S. ecclesiam universalem, ad cujus unionem proceditur, & hoc S. Concilium, quod eum repræsentat, offendere, conscientiam meam lædere, ac ad effectum illum, ad quem hujusmodi nominatio fit, disturbare, si vestra huic requisitioni non annuerem, quoniam aliam viam seu praticam invenire, quamque per sacras deputaciones, & congregationem generalem deliberata nunc fuit, est videre mea opinione totum factum Græcorum in periculo gravissimo. His ergo & aliis bonis respectibus & causis, tanquam huic S. concilio obediens, vestra requisitioni satisfaciendo. In nomine P. & F., & Sp. S. concludo in hac materia nominationis loci, prout per sacras deputaciones & congregationem generalem deliberata, ac per DD. XII. concordata existit, ut est moris. De quibus omnibus, & singulis &c. præfati promotores &c. ad hæc fuerunt quæ supra &c. & me Petro Brunetti Baccalario in Decretis, Arelatenfis canonico &c.

ANNO
CHRISTI
1437.

COPIA CEDULÆ

D. legati Juliani, cardinalis S. Sabine, quam misit per promotores ad congregationes concilii, requirentes eum, ut interesset ad congregationem more solito, in qua concludi, & decretari debuerat monitorium svecitatorium contra papam & cardinales pridie kal. Augusti 1437.

Cod. 69.
Jur. Can.
in Bibliot.
Vindobon.

Vobis, dominis promotoribus, requirentibus me Legatum, & præsidem apostolicum, ut interim congregationi & sessioni in continenti tenendæ super monitorio seu citatorio, quod dicitur decretum debere contra SS. D. N. papam: respondeo ego præsidens prædictus, & ita requiro vos, ut hanc meam responsum legatis in generali congregatione seu sessione; quod conscientia mihi non dicat debere interesse, ubi fieri debet audientia aliqua, quæ contrariare possit caritati, bono publico, paci ecclesiæ, iustitiæ, & SS. canonibus. Cum contra caritatem ea facere videtur; nam potest aliquid fieri cum conservatione famæ proximi, & sit cum infamia, & præsertim ubi agitur de statu & honore vicarii Christi & capitis ecclesiæ, cujus denigratio redundare potest in dedecus totius corporis ecclesiastici, quod naturali inclinatione proprii decorem capitis tueri debet. Contra autem bonum publicum, quia ex hoc monitorio seu citatorio vehementer timeo res Bohemiæ, quæ adhuc sunt recentes, posse pari aliquod detrimentum. Timeo etiam verisimiliter impediri adventum & unionem Græcorum, quod est majus bonum, quod hodie possit fieri in ecclesia. Adversari autem paci ecclesiæ videtur, si id quod cum bona voluntate D. N. papæ & quiete ac tranquillitate ecclesiæ obtineri potest, quærat cum verisimili periculo & scissura ecclesiæ per modum denigrationis suæ. Præterea; non videtur iustitiæ consonum, quod ego, D. N. præsidens in concilio, supplicaverim & petierim, supplicem quoque & petam cum tanta humilitate & mansuetudine audiri, & dari mihi terminum trium dierum ad explicandas rationes & motiva, propter quas et quia esset abstinendum ab hoc monitorio, seu citatorio, ac etiam aliqua salubria remedia, per quæ illud, quod desiderant patres S. concilii, cum pace ecclesiæ possit obtineri, & non fuerim auditas; de quo plurimum doleo pro bono ecclesiæ & honore S. concilii. Nec congruere videtur talis modus procedendi decretationi VIII. concilii CPrani, in quo cavetur, quod si de Romano pontifice aliqua questio in universali concilio versetur, venerabiliter & cum convenienti reverentia sciscitetur de hiis quæ nunc aguntur in SS. D. N. & ab eo solutionem expectemus; judicent Sapientes. Hæc autem silentio præterire nolo, quia nunquam viderem tam gravem, ita repente expediri. Præsertim cum per sacras deputationes tam humiliter supplicaverim, ut juxta morem

A in gravibus rebus consuetum, darentur deputati experti, & timorati viri, qui materiam istam cum matura deliberatione plene discuterent, & qui motiva singularum redigerent in scriptis, & hi qui haberent consulere plenius deliberarent. Nec etiam illud omitam, quod nunquam vidi per sex annos, quibus hic fui, quod uno eodemque die teneretur congregatio & sessio; nec adhuc forma istius citatorii in deputatione pro communibus, in qua ego sum, audiui esse lectam, quod non convenit gravitati istius S. concilii etiam secundum ipsius concilii ordinationes sacras. Hæc DD. XII. debuisse esse mecum ad conferendum super ista materia. Quare, cum quanta possum humilitate et genibus flexis exoro, obsecro, & supplico, ut pro reverentia Salvatoris D. N. Jesu Christi, de cujus vicario hic agitur, dignentur patres S. concilii maturius procedere, et quod, data mihi dilatione tantum trium dierum inter quos omnia possum redigere in scriptis, præbeant mihi plenam audientiam. Et quod postea conveniant præsertim episcopi, abbates, magistri, et DD. et alii intelligentes, et examinent rationes et motiva mea; quæ spero in domino, si ex caritate moveantur, cum magna gloria et cum pace totius ecclesiæ S. concilium poterit pervenire ad felicem consummationem illorum operum, propter quæ congregati sumus. Hæc dico ex ferventissimo zelo, quem habeo, ad pacem ecclesiasticam et decus hujus S. concilii. Quod cum juraverim, cum pace et quiete ecclesiæ, cupiens cum eadem pace et quiete, si Deus dederit, terminare. Hæc etiam dixi cum correptione cujuslibet me melius sentientis. Salva potestate præmissa corrigendi.

RESPONSIO D. ARCHIEPISCOPI
PA NORMILANI

Ad cedulam D. Legati, facta pro justificatione citatorii seu monitorii decreti contra Papam Eugenium, & Cardinales.

Miratur hæc S. synodus Basiliensis, & cum admiratione vehementer condolet, quod licet circa monitorium seu citatorium in personam D. N. Papæ, RR. Patres DD. S. Petri, & S. Sabine, cardinales, in quadam eorum cedula in generali congregatione pauca, & ad eorum instantiam tunc lecta, vota eorum circa illam materiam, satis cum humilitate deposuissent, pericula quæ formidabant, exponentes, cum bonarum mentium sit timere etiam ubi ex necessitate formidandum non est, ac niterentur ab illo monitorio seu citatorio proposito Patrum mentes evertere; ac eorum mentes multoties in SS. deputationibus circa illam materiam exposuissent, ut in illa cedula, professi sunt; tamen D. legatus, suis dictis ab illa cedula non contentus, dum per promotores hujus S. concilii, ut congregationi generali interesset, requisitus fuisset, aliam cedulam in eadem congregatione produci fecit, ex cujus dictis, affectione speciali, ac nimio

ANNO
CHRISTI
1437.

ANNO
CHRISTI
1437.

ANNO
CHRISTI
1437.

nimio zelo corda Patrum vehementer vulneravit; dum fere omnes Patres, qui in illam citatorii materiam bene digestam convenerant, de caritatis, boni publici, pacis ecclesiæ, iustitiæ, & SS. Canonum violatione & transgressionem sub verborum brevitate notavit, atque sub verborum honestate momordit. Dixit enim contra caritatem fieri, cum potuisset illa materia expediri cum conservatione famæ proximi, & sit cum infamia. Contra autem bonum publicum, quia ex illo monito, seu citatorio vehementer timeat res Bohemiarum, quæ adhuc recentes sunt, pati posse aliquid detrimenti. Timet etiam verisimiliter impediri adventum & unionem Græcorum, si quod bona voluntate D. N. fieri potest, quæratum cum periculo & scissura ecclesiæ, & in hoc nostræ ecclesiæ pacem perturbari. Præterea non videbatur suæ dominationi quod iustitiæ esset consonum, quod ipse, D. N. Papæ personam representans, debuisset a petitione trium dierum excludi; infra quem terminum pollicebatur ea scripturum & exhibiturum, per quæ fuisset ab illo monitorio seu citatorio abstinendum, & Patres S. Concilii cum ecclesiæ pace eorum intentum obtinuerunt. Circa Sacrorum Canonum violationem videtur adduxisse sanctionem VIII. Concilii Constantinopolitani, in quo cave-ri dixit, quod si de Romano pontifice aliqua quæstio in universal Concilio versatur, venerabiliter & cum convenienti reverentia sciscitemur de iis, quæ tunc aguntur, ipsum D. N. & ab eo solutionem expectemus, iudicent sapientes. Ultimo notabat Patres de nimia festinatione; debuisset enim res tam gravis non ita repente expediri; sed per deputationes prius limari ac librari; sicut in rebus gravibus hætenus dicit servatum. Et præsertim in eo potest nimia festinantia notari, secundum eum, quia uno & eodem die congregatio generalis teneretur, & sessio, quod hætenus servatum dicit non vidisse in loco S. Concilio. Nec formam monitorii asserit fuisse in sacra deputatione pro communibus lectam, quod ipsius S. Concilii gravitati minime convenit. Debuissent etiam DD. XII. juxta S. concilii ordinationes, ante conclusionem cum eodem D. Legato de illa materia consulisse. Quæ omnia si sine responsione transirent, huius S. Concilii auctoritatem vehementer denigrarent, perderent, & confunderent; quoniam silentium posset ex responsionis defectu notari.

Et in primis dolet & contristatur hæc S. Synodus, ut cum tanto patre debeat in contrarietatem adduci. Debuisset enim tantus pater, qui fuit basis & columna huius S. concilii, non tantum suæ prudentiæ inniti, ut tantorum Patrum iudiciis & prudentiis illam suam duceret præponendam, cum Salomon dicat. *Ne innitare prudentiæ tuæ, super quod inquit Hieronymus, quod ille suæ innititur prudentiæ, qui ea quæ sibi agenda vel dicenda videntur, Patrum decretis præponit.* Omittamus hanc & alias auctoritates, quæ ad captivandum ingenium proprium aliis Patribus aliud sentientibus adduci possent, & ipsas impugnationes singillatim aggrediamur.

In quo, pro Deo, ut primam ex ordine aggrediar, per prædictum monitorium seu citatorium violatur caritas? Est enim caritas amor Dei, amor & proximi. Amor Dei servatur ejus monita & præcepta custodiuntur, inquit enim ipse: *si quis diligit me, sermonem meum servabit.* Nonne Salvator præcipit eum, qui monitis corrigi non vult seu non curat, per ecclesiæ publice debere compelli? Itaut qui ecclesiæ contempserit, sit tamquam infidelis habendus? Nec ut ad ecclesiæ publicum perveniant requirit monita; sed duorum tantum contentatur. Videatur ex forma citatorii quoties & per quos, & qualiter, quanta cum caritate D. N. Papa per hanc S. synodum fuerit admonitus, ut alias monitiones omittamus, antequam ad citationem publicam sit deven-tum. Videbit quique clarissime quod ex tanta patientia, & tanti temporis tolerantia posset concilium sanctum merito reprehendi, præsertim cum notoria dicantur, quæ suæ sanctitati impinguntur. In notoriis autem publica correptione agendum est, quia, ut S. Scriptura dicit, *publice peccantem publice argue, ut recti metum habeant.* Et iterum. *Anserite malum de vobis ipsis.* Imitari enim debet S. synodus Apostolum dicentem. *Tradidi huiusmodi hominem Satanæ in interitum carnis, ut spiritus salvus fiat.* Non enim S. synodus infamat quemquam; sed facta notoria & incorrigibilitas inde sequuta. Nec curare, ne amplius divulgetur, debet, ut spiritus ejus salvus fiat, & ne recti polluantur. Nam, ut inquit Hieronymus: *uno peccante, super omnem populum venit ira.* Quod sæpe dicit accidere, quando sacerdotes, qui populo præsunt, erga delinquentes benevoli videri volunt, & meliunt peccantium linguas, ne forte malum de eis loquantur. Sacerdotalis severitatis immemores nolunt complere quod scriptum est. *Peccantem coram omnibus argue, ut ceteri metum habeant;* dum enim præ cæteris universæ ecclesiæ molitur interitum. Quæ enim, secundum eundem, ista bonitas, quæ ista misericordia? Uni parcere, & omnes indistincte ad discrimen adducere? Polluitur enim ex uno peccatore populus, sicut ex ove morbida universus grex inficitur. Hinc Gregorius sanctus. *Sicut laudabile & discretum est reverentiam exhibere prioribus; ita rectitudinis & Dei timoris est, si quæ in eis sunt, quæ indigent correctione, nulla dissimulatione postponere, ne totum, quod absit, corpus morbus invadat, si lagor non fuerit curatus in capite.* An autem erga D. N. amor perseveret spiritualis quisquam consideret; invitatur enim, ut a malo & abusibus desistat; vel excusationem faciat, si illa recta putat. Sicut enim ea quæ criminalia ab omnibus reputantur publica sunt; ita & publica debet esse correctio seu purgatio. Et, ut inquit canon: *Inter caritatis opera non minimum est errantem ab erroris sui semita revocare.* Et alibi: *Error cui non resistitur, approbatur, & veritas cum minime defensatur, opprimitur.* Negligere quippe cum positis perturbare perverfos, nihil aliud est, quam fovere. Nec caret scrupulo societatis

ANNO
CHRISTI
1437

tis occultæ, qui manifesto facinori desinit obviare. Violaretur ergo caritas, si hoc in tempore dictum monitorium, seu citatorium prorogaretur. Et hoc breviter de prima impugnatione; licet fere infinita circa illam adduci possent.

Secunda impugnatione versatur circa bonum publicum Bohemorum & Græcorum; timet enim ex materia monitorii tantum bonum impediri. Ridiculum profecto videtur; quis enim audivit bonum ex bono turbari? Quis, pro Deo, Bohemos, & Græcos magis a corpore ecclesiæ quam deformitas, abutis, superbia & avaritia curiæ Romanæ separavit, & divisos diu tenuit? Illam enim curiam, cunctis notis audientibus, meretricem & synagogam palam appellabant. Quanto tempore illius & totius ecclesiæ reformationem expectaverunt? Qualem autem promissionem circa hoc S. concilium eis fecit, nemo est qui nesciat. Turbantur ne si viderint hos pestiferos corrigi & ferro completi ac refecari? Quis enim de bonis operibus & sanctis, ab omnibus Christianis ardentissime desideratis, S. concilium lapidabit? Quis mentis impios ob hoc sanctum opus desinet sanctæ matris ecclesiæ gremio uniri? Quinimmo verendum foret, ne ob deformitates nostras, si in illius perseverantiam, negligentiam a S. concilio viderent, recedant; cum S. Dei ecclesiæ debeat esse sine ruga, & sine macula.

Ad tertiam impugnationem de pace ecclesiæ propter scissuræ periculum, respondetur, quod hæc S. synodus nullum illicitum actum exercet, ex quo possit timere scissuram. Nam si dominus noster talis est, qualem ipse D. legatus profitetur, non contemnet ecclesiam Dei cum in Spiritu Dei corrigentem, quam minime contemnendam ab aliquo iussit Christus. Sed ante ea, inquit, tanquam homo excessit, corriget; ante iustam excusationem reddet, & tunc S. synodus juxta suas excusationes & necessitates ecclesiæ decori & iustitiæ providebit. Profecto; tunc, Augustinus dixit, propter scissuræ periculum a severitate disciplinae abstinendum, quando, licet crimen notorium sit et execrabilis, tamen criminis multos habet defensores, per quos scissura contingere possit. Sed, pro Deo, quis christianorum auderet aliquem contra crimina illa notoria iniuste defendere? Quis non est ecclesiasticæ reformationis avidus? Quotidie pulsatur imperator, clamant principes, nos omnes mordent recti Christiani. Si illa vera sunt, nisi se corrigat, nullum, Deo resistente habebit defensorem. Si autem excusationem legitimam recipiunt, non erit defensione opus: quinimmo S. concilium ipsum D. papam amplexabitur. Non ergo ecclesia in hoc quaerit scissuram, sed ut canon inquit: *Ille alienus est, ille profanus est, hostis est, habere non potest Deum pro patre, qui universalis ecclesia non tenet veritatem.* Quomodo potest in cum aliquo convenire, qui cum corpore ipsius ecclesiæ, cum universa fraternitate non convenit? Quis ergo talis est, omnes dijudicent.

Ad quartam impugnationem circa iustitiæ violationem, in eo quod S. P. R. dicit

se non potuisse obtinere tantum trium dierum spatium, ut audiretur; profecto contradicit ei, quod suamet dominatio dixit in cedula, quam prius proposuit una cum rev. D. cardinali S. Petri. Ibidem enim apertissime dixit, quod circa illam materiam monitorii mentem suam multoties expresserat in sacris deputationibus, ut ab illo desisteretur. Et tandem dixit se velle tanquam in postremo ad idem dicere in plenaria congregatione, ubi totum concilium erat congregatum; & monuit, & allegavit quantum voluit; sed suæ rationes non satisfecerunt S. concilio, ut exitus edocuit. Quare ergo nunc dixit, se non potuisse habere audientiam? Præsertim, cum non modo tres dies, sed septimanæ interfuerunt inter materiam monitorii seu citatorii propositam, & conclusionem inde secutam. Unde merito suæ paternitati reverendissime tunc per S. concilii promotorem fuit responsum, quod tanquam suppositum & membrum concilii satis atque satis, & plus cæteris fuerit auditus. Si aliquam excusationem intendebat allegare pro D. papa, doceret de mandato. Nam ea quæ in monitorio exprimuntur, cum concernant factum ipsius D. N. ipse per se aut per specialem nuncium, tanquam melius informatum, debet respondere, ut ratio naturalis & humana dicat. Unde ad differendum, & non aliud bonum videbatur petita dilatio. Cum frustra admittenda sit allegatio, quæ admissa non relevat. Nec præterea in congregatione generali debuisset illam trium dierum dilationem exposulare, si illam obtinere efficaciter cupivisset. Sed per sacras deputationes, cum, juxta S. concilii ordinationes, in congregatione generali nihil concludi posset, quin prius in sacris deputationibus fuerit obtentum. Oportebat enim necessario, ut conclusio fieret, & ea expedirentur, propter quæ ipsa sacra generalis congregatio fuerat induta.

Circa quintam impugnationem de SS. canonum violatione, quia non cum decenti reverentia causa Romani pontificis tractatur; profecto hoc potuisset consulto tacere, cum tanta fuerit hæcenus tolerantia, & patientia S. concilii circa notissimam, totque admonitiones præcesserunt, ut merito timeri potuit, ne omnes patres, ad instar Heli sacerdotis, divina vindicta plestantur. Heli enim summus sacerdos, licet in se bonus existeret, quia tamen excessus filiorum non corripuit efficaciter, & ipse perierit, & in ipsis animadversionis divinæ vindictam excepit, dum filius ejus in bello peremptis, ipse de sella corruens fractis cervicibus expiravit. Ideo dicit canon, quod ad corrigendum subditorum excessus tanto diligentius debet prælatus assurgere; quanto damnabilis eorum offensas desinere in correptas. Meminisse enim debuisset suam paternitas reverenda constitutionis Constantiensis in hoc sacro concilio innovatæ, adversus eos editæ, qui in iis quæ concernunt reformationem ecclesiæ in capite & in membris constitutionibus se concilii submittere nolunt, etiam si papali fulgeant dignitate. Potuisset enim hæc S. synodus jam dudum ob constitutiones notissime speratas censuras eccle-

ANNO
CHRISTI
1437

ANNO
CHRISTI
1437.

ecclesiasticas exercere; & nihilominus cum tanta lenitate nunc procedit, ut absque poenarum adiectione sola monitione & citatione contentatur, & exculpationes omnes legitimas admittere pollicetur. Tanto profectio exercetur in hoc mansuetudo, ut iustitiae vigor praesertim in monitorio violetur.

Circa VI de festinantia nimia; profecto si totum tempus, quo S. Concilium in hoc loco Basileensi duravit, & a quo fuit congregatum, & quod circa reformationis articulum actum sit, quotiens materia reformationis curiae Romanae proposita fuerit, quam notoriae sint illae deformationes, considerasset, consultius hanc impugnationem obtulisset. Sicut enim ad ignem extinguendum vehementer accensus aquam bajulans de nimia velocitate redargui non debet, sed de diligentia commendari. Ita qui ad crimina, enormitates tollenda, & corrigenda deproperat, omni laude dignus est; cum in eis omnis mora, & omnis dilatio sit plena periculi. Cum tanto sint graviora peccata, quanto diutius infelicem animam detinent alligatam. Hora enim est jam nos de somno surgere; & praesertim in notoriis, quorum populus & clerus testes sunt, quae magna examinatione, non tolerantia digna sunt, sed ferro in eis opus est; ut enim, inquit Hieronymus: *rescanda sunt putridae carnes. & scabiosa ovis a caulis repellenda, ne tota domus, & corpus, & pecora corrumpantur, putrescant, & intereant.* Quamquam dici possit, quod multae septimanae, etiam novissime ante materiae conclusionem, in ejus excussione interpositae fuerunt. Nec notari festinantia potest, sed commendari, quod in una die fuerit congregatio generalis &

A lessio; nam pluries hoc, ut multi Patres asserunt, contigit; praesertim quia congregatio generalis solummodo propter conclusionem formae (sic) fuerit indicta. Nec post conclusionem, in generali congregatione factam, supersedere, fuisset nisi temporum perditio ad tantum bonum inchoandum. Nec obstat quod forma non fuit lecta in deputationibus de communibus, quia prima forma lecta & in omnibus tribus reliquis deputationibus grata. Illa autem de communibus dedit deputatos cum plena potestate concludendi; qui una cum aliis deputatis unanimiter & concorditer concluderunt.

Ad ultimum, quod illi de XII debuissent praecedenti die cum sua deputatione conferre juxta S. Concilii ordinationem. Scit sua Dominatio, quod illa ordinatio jamdiu in desuetudinem abiit; loquor enim generaliter in omnibus concordandis, quae deliberata sunt per sacras deputationes, quae, eo patiente, & non contradicente, imo toto S. Concilio tacite approbante, illi de XII deliberata concordant. Unde nondum in scripto nunc quaerit. Quamobrem precatur, obsecrat, & requirit hoc S. Concilium tamdictum D. Legatum, quam cunctos, qui velint in hoc & in aliis ordinationibus hujus S. Concilii se submittere, & illam sequi; cum & ipse Papa in iis quae concernunt reformationem Ecclesiae in capite & in membris teneatur statutis & ordinationibus S. Concilii obedire; alias venit debita animadversione puniendus, ut in dicta constitutione Constantiensis cavetur expresse. Quam Dominatio vestra ignorare non debet, neque potest, neque debet velle.

ANNO
CHRISTI
1437.

Sic.

COLLECTORIS ADMONITIO.

In eo Vindebonensi Casareo Codice ex quo superius erui, statim post praemissa subditur oratio ista, quam hic exscribo absque alto titulo; sed plane constat esse Cardinalis Juliani Concilio praesidis; qui praecedentem Panormitani orationem refutandam assumpsit. Est autem oratio non pro concilio recitata; sed Concilio de scripto tradita a Legato in ipso suo Basilea Florentiam processu.

ORATIO LEGATI

Ad Concilium.

Du ac saepe, RR. PP. & scriptis & verbis Rev. D. Card. sancti Petri & ego, magna cum humilitate, ego etiam eo absente vestras paternitates supplicans deprecatus sum, ut ad ea quae pacis sunt & concordiae vos desistentes, cogitaretis in pace & unitate ea sancta opera consummare, ad quae alias hoc in loco convenisse toti mundo professi estis. Multa quidem honesta, & rationabilia media concordiae obtulimus, quae si acceptata extitissent, cum magna gloria & honore vestro, cum summa denique totius populi christiani laetitia, essemus consummationi ipsorum sanctorum operum viciniore. Sed usque nunc permisit Deus majores in dies oriri agitationes, & forsitan intuentes imminens ac proximum ruinae nostrae periculum, ad ipsam, pacis necessitate nos instruente, tandem libertius steteremur. Decevi ergo nonnunquam, cum toties apud vos incafum de concordia ver-

Bdum fecerim, in praesenti silentium indicare, ne forte, vel imprudentia, vel peccatis meis obsistentibus, dum persuadere ac proficere loquendo enitor, dissuaderem atque officerem magis. Sed profecto ardens ad fidem Christi & ecclesiae pacem caritas non patitur in me diuturnum fore silentium, vim mihi quamdam infert ut importunus sim, & iterum atque iterum preces, & admonitiones repetam, nihilque in tanto discrimine relinquam intentatum. Hoc praesertim tempore, cum talis occasio se praebet, quam si bene consideramus, caritatis Christi memores, facile ad pacem ipsam inclinabimus. Ecce proxime ex Constantinopoli nunciatum Dominos Imperatorem Graecorum & Patriarcham Constantinopolitanum ad navigium se accingere, & infra paucos dies descendere in Venetorum portum. Veniant, ut fide digni referunt, optimum ad unionem ferentes animam, & ita dispositi, ut admodum verisimile sit sic uniri cum ecclesia nostra in primam non recessuri. pus istud quam sanctum sit ac Deo O gratum, & ecclesiae utile vos ipsos interrogato,

go,

ANNO
CHRISTI
1437.

go, qui in vestris indulgentiarum literis totum orbem excitantes his verbis utimini. Nos, animadvertentes quantus Dei honor, & profectus ecclesie, quanta exaltatio fidei orthodoxe, quantum incrementum nominis Christiani, quot millium animarum salus, quantaque utilitas, & innumerabilia bona populo Christiano hinc forent proventura; non solum impensas, sed & personas proprias fore exponendas dignum iudicavimus. Quod iterum in decreto prius cum Grecis convento ex visceribus pietatis loquuti sitis, audire non pigeat. Non enim aliena; sed vestra dumtaxat verba, in quibus tunc gloriabamini omnes, repetito: hæc illa sunt: *Quid enim ecclesia Catholica felicius gloriosiusque contingere unquam possit, quam quod tot orientales populi, qui numero hominum, ab his que fidei vestrae sunt non multum distare videntur, in eadem vobiscum fidei unitate conveniant? Quid utilis ac fructuosus ab exordio nascentis ecclesie populus Christianus vidit vel audivit, quamquod tam diuturnum perniciosumque schisma penitus extirpetur? Unde & aliam reipublica Christiana Deo propitio utilitatem accrescere confidimus. Ex hac unione, cum facta fuerit, plurimos a nefanda Machometi secta ad fidem catholicam converteri sperandum est. Quid igitur pro tam piis ac salutaribus rebus per Christi fideles faciendum tentandumque non esset? Quis catholicis pro tanto nominis Christiani, & fidei orthodoxe incremento non modo caducam huius mundi substantiam; sed & corpus & animam exponere non debet? Hæc verba vestra sunt non sine tanto caritatis igne eo tempore promulgata. His ergo verbis vestris vos ipsos reconvenio, Patres ac fratres: si ex corde illa dicebatis; si in veritate & propter Christum, non autem ad humanam gloriam talia loquebamini; ecce nunc cum eodem fervore illa magnifica & gloriosa verba exequamini; et per evidentiam ostendite illa ex animo processisse; rem ipsam quam sermonibus commendatis, implete jam: immo, quem miro favore piissimus Deus usque fere ad hostium extinctionem conduxit: non restinguatis illum ardorem & vehementiam Spiritus, quibus incepistis. Nunc in executione deposco illam exultationem, illas gratiarum actiones, ac lætitiæ canticum quod cecinistis: *Te Deum Laudamus*; illum campanarum amoenum sonitum, cum D. Henrico Mengher orator vester de Constantinopoli reverteretur; illam denique mentruam processionem pro felici huius rei exitu executionis tempore, vobis, patres, commemoro, & auribus vestris incano. Exaudivit Deus preces vestras. Jam Greci vel parati sunt, vel appropinquant. Jamjam in mœnibus vestris est orientalis ecclesie tam desiderata unio. Quid differtis; quid occasionem, nescio quam, aliqui querunt? Cur quosdam ex vobis jam video tristes? Memineritis, quæso, suaviū verborum illorum, quæ in præfatione decreti Indulgentiarum cum tanta pronuntiatis caritate; videlicet vox illa jocunditatis & lætitiæ olim de Coelo lapsa, nunc per os huius S. synodi auribus*

populi christiani insonat, dicens: *Consolamini, consolamini, popule meus, ecce popule Dei adest tibi annus jubilæus, annus generalis unionis ecclesie*: Consolatio & jubileum quem aliis procurabatis, nunc in vobis ipsis suscipite; & ita agite, ut consummationi, quæ nunc est in foribus, non impedimento, sed adjumento sitis. Agricola, etsi per integrum annum in excolendo prædio pervigil sit, in messe tamen vigilantius ac laboriosius defudat, ut segetem metat, messilemque in horreo recondat. Quid multa opus est me defatigasse exhortatione? Verba illa vestra tanto flagrant ardore caritatis, tantamque pro desiderio flammam præferunt, & usque adeo ignita sunt, ut nisi corda in vobis in lapides mutata sint, ac lethargum patientur, excitemus, & ad ipsam executionem sine mora, accingamur necesse est. Scriptum est RR. PP. *Serius sciens voluntatem Dei sui, & non faciens illam, vapulabit multis plagis*. Voluntas Domini hæc est, ut bonus pastor animam suam ponat pro ovibus suis. Et sicut ipse pro nobis animam suam posuit; ita & nos pro fratribus nostris ponere debeamus.

Immo, & voluntatem Dei hanc esse ipse Dominus insinuat, ut nonaginta novem oves bonus relinquat pastor, propter unam solam, ut illam perquirat, usquequo repertam ad ovile reducat. Quod si pro unius ovis salute tanta bono pastori cura est; quid si sexcentum ovibus quadraginta & quinquaginta querende essent? Quanto tunc diligentius, relictis cæteris, illas investigaretur? Quantæ vero regiones, provincie, ac ne dicam urbes, ac homines orientalium partium, diu ab ecclesia nostra divisæ manserunt? Vos ipsi testimonium super præbuitis, dum inter nos & eos assertis. Ecce clementissimus Deus, quod votis, & orationibus postulavimus, jam ad nostram conduit domum. Nam ipsi Greci & majores eorum, mare nostrum navigantes, nobis appropinquant. Procedam igitur alacriter ipsis obviam. Scitis quod pater ille dum filium suum juniorem redeuntem a longe respexisset, non expectavit ut usque ad se pergeret; sed occurrit, & cadens super collum ejus osculatus est eum. Et nos pro tanta fratrum nostrorum multitudine ad nos venientium, & si aliter fieri non potest, etiam hinc surgamus, & occurramus illis, eos jucundis oculis & amplexibus suscipientes. Et sicut pater, quem memoravi, vere piissimus, Christi nostri figuram gerens, propter rancorem majoris fratris susceptum filium non dimisit; ita & nos, si forte cum aliqua persona quacunque ex causa discordiam habeamus, hoc ad susceptionem fratrum nostrorum nullum vobis afferat impedimentum. Immo, quemadmodum ille minorem filium suscepit, majoremque pacavit; ita & nos uno eodemque tempore propter Christum & ecclesiam grate occurramus Grecis tam procul venientibus; & alios nostros pacificemus, concordemus, consolamur, ut simul omnes in eadem ecclesie domo vitulum faginatū epulemur cum symphonia, & lætitia. Quid si propter nostras domesticas discordias, RR. PP. tantum hominum

ANNO
CHRISTI
1437.

num, quo fere majus cogitari nequit, diffipare, quod Deus avertat, contigerit: Qualis luctus erit totius ecclesie, quanta desolatio Christianitatis, quanta exultatio Turchorum & infidelium, qualis infamia apud homines, & quae apud Deum nos manebit condemnatio? Si scandalizanti unum de pusillis ecclesie comminatur Deus expedire, ut mola asinaria suspendatur ad colum suum, & demergatur in profundum maris; quid putandum est fiet nobis, si tot millia scandalizentur fratrum nobiscum uniri quærentium? Quid iterum, si universum scandalizemus populum Christianum, quem paulo ante predicationibus, sermonibus, indulgentiis ad cooperandum huic sanctæ unioni invitabamus, & ad lætitiæ provocabamus, dicentes. *Consolamini, consolamini, popule meus?*

Sed dicit aliquis: Veniant Basileam, Avinionem, & Sabaudiam; alioquin impediamus potius, quam alibi fiat eorum reditus. Operditum & desperatum hominem, qui talia non modo dixit, sed vel leviter cogitavit! Potestne in mentem cujuspiam Christiani cadere execrabile verbum hoc? Anne bonum se arbitretur Christianum, qui tot Græcorum, & populorum unionem fieri nolit, nisi in certo fiet loco? Nunquid pastor ille evangelicus, qui nonaginta novem reliquit oves, dixit. Nolo ovem illam centesimam, nisi in hoc vel illo loco perquirere; & si eam ibi (non) reperero; alibi non queram? Nunquid mulier illa quæ dracmam perdidit, quærere illam tantum contenta fuit in uno angulo domus? Nonne accendit lucernam, & evertit totam domum? Sed quid tu, quicumque es, dicis ad verba illa memorati decreti primo conventi cum Græcis, ubi deputati S. Concilii cognoscentes sanctam, & perfectam ipsius S. Concilii intentionem quæ est ut pro honore Dei, & profectu fidei Catholice nullis parcat laboribus & expensis, judicarunt non expedire, ut propter locum, dumtaxat tantum bonum negligeretur? Fiat, concedo, omnis diligentia ut veniant quocunque optatur; sed si obtineri nequeat, quæramus eos in fine mundi, si necesse sit: in quo enim loco in qua re sanctius & utilius laborare & peregrinari possumus? Neque Apolloli Æthiopiam, Indiam & extrema expaverunt penetrare Occidentis, & Orientis, ut animas Christo lucrifacerent, qui & ipse de Coelo descendit, peregrinatus in terris, & formam servi accipiens, usque ad mortem Crucis progressus est, ut nos salvos faceret. Et quamquam tam de hoc, quam de loco multa, tam per Græcos, quam alios dici possent, quæ sæpenumero hic audita sunt, in quibus interdum publica disputatio oblata est, & nunc, si expediret, offerretur; nihilominus quia verborum contentiones animos plerumque irritant ad (f. ideo) consultius prætereuntes, solum de pace & concordia firma colloquamur.

Obiiciet forte alter: cur versus eos transibimus, cum in nostras non ascenderint galeas? Respondeo, quæso cur vocabula nostrum & vestrum in medium afferunt? Nonne galeæ S. Pontificis galeæ Ecclesie Concilior. Supplem. Tomo VI.

sunt? Si Ecclesie; cur non nostræ? Præterea, quis hominum filium habens apud hostes captivum, si ad eum redimendum pecunias ac equum mittat; & ille alienis pecuniis redimatur, alienoque equo reducat ad patrem suum; desideratum ac diu quæsitum filium bonus repudiabit pater, quia alienis pecuniis alienoque equo post liminio reductum videt? Intellexistis, Patres, quot bona & promovere & impedire facile potestis. Cavemus, ne supramemoratæ sententiæ divinæ rei simus, dicentis: *servus sciens voluntatem Domini sui, & non faciens illam, vapulabit multis plagis.* Sed quantum datur intelligi, hæc Græcorum unio ex dissidio inter S. Pontificem & vos suscitari (sic) & impediri potest. Cogitemus itaque quomodo hoc sedare valeamus, ut simul conservemus unitatem Ecclesie nostræ, & unionem perniciam Ecclesie Orientalis. Est, ut scitis, Dei voluntas maxima & præcipua, ut super omnia caritatem pacemque & unitatem homines inter se custodiant. Ita quod ut nec orationes, nec eleemosinæ Deo gratæ sint illorum, qui adversus aliquem rancorem habent, & ei non reconciliantur. Possim, si volo, gesta dare, ac literas vestras ubique diffusas ad hujus pacis persuasionem adducere. Vos professi estis pro pace populi Christiani huc convenisse; & cum aliquos principes inter se audistis dissidentes, aut exemplis aut nunciis monuistis ad pacem, utentes verbis Domini: quæcumque dixit de pace & unitate, suadentes rationibus & exemplis, quot bona ex pace, quotve ex discordia provenirent mala. Hoc ipsum ergo sentite in vobis, quod in aliis, ne vobis dicatur: *Medice, cura te ipsum;* & illud: *Qui vides in fratris oculo fessucam; tu tuo cur non vides trabem?* Neque enim gentes existimabant vos recto animo; quin magis ad inanem gloriam, captandisque hominum favores, quævisse inter externos pacem, quandoquidem inter nos, atque inter caput & membra discordiam non extinguimus, nec extinguere laboramus ac cogitamus. Seminavit ille antiquus dolosusque Sathan inter S. Pontificem & nos quædam incentiva dissidii, quæ usque adeo processerunt, ut vos quædam contra ipsum, & ipse nonnulla contra vos feceritis & fecerit. Hæc, etsi gravia sunt, quia tamen recentia, facile cum homine vestro adhuc occurrere potest. Quod si amplius differatur, frustra providebitur, sed in perniciem totius Ecclesie & ruinam Cleri, cum perpetuo omnium, qui hic fuerint, dedecore consummabuntur. Illa proinde, ob quæ Concilium convocatum est; tam sancta opera omnino infecta dimittentur. Sed; o utinam siteret infelicitatis nostræ finis, & illa tantum infecta remanerent, & alia multa dedecora non succederent! Nam multo optabilius foret non inchoasse pro extirpandis erroribus discordiis ac deformitatibus, si hæc eadem longe majora ac periculiosiora in diem ex dissidio nostro evenire, non tam verosimiliter, quam veraciter ante oculos nostros videamus. Quot gentes spe sua defraudabuntur, si quod ad salutem Ecclesie inceptum est, in perniciem videantur

ANNO
CHRIST.
1437.

non intel-
ligo.

Verba sunt
sensu.

tur consummare; & unde iocunditatem expectabant, suscipiant tristitiam & luctum? Si dissidium hoc inter Papam & nos diutius perseveret, & hinc inde bellum, sicut instantia demonstrant; quod dici oporteat, putatis Græcorum errores absolvi posse, quando inter nostros Catholicos schismata & errores pullulabunt? Satis verendum est, ne tanta postea succrescat dissensio, ut alterum vicissim appelleret hæreticum. Quam lugubre & lacrimabile est ista cogitare, si ad illud calamitosum perveniamus tempus, in quo unus dicat: Hic est ecclesia; & alius: illic. Non meretur hoc a vobis Ecclesia, quæ vos educavit, & magnificavit, ut ea quam infideles ad angulum redegerunt, penes nos fideles coarctetur ad punctum; & quam in pace & unitate reperimus, divisam discordemque relinquamus. Per hoc quoque ecclesiasticum dissidium, pacem, si quæ est in populo christiano, violari necesse erit. Bella enim inter multos principes non solum dimittemus inextincta; sed eos qui in pace jam sunt ad dissidia commovebimus. Incepto enim in ecclesia infelici schismate, continuo inter laicos vehemens orietur discordia civilis, domestica, & intestina. Et si soli ecclesiastici inter he bella gesserint, reliquis fidelibus in pace quiescentibus, tolerabilius id quidem videri posset; sed, prohi dolor! vix est provincia & civitas, in qua & ipsi sæculares, diversimode propter nostras dissensiones dissidentes, multis blasphemis & maledictis se invicem non dilacerent; & cum nos hinc inde tueri quilibet partem suam volumus, laicos vicissim in direptionem tradimus & prædam; ipsique belli auctores primi bellorum primitias ferant. Et qui aliquando per concilium cogitavimus de ecclesiastica recuperanda libertate, in Pharaonicam in vobis ipsis forte dabimini servitutem. Heu quod Deus avertat, si experiamini. Qui jam in conciliis gloriamur (si gloriabamini)? a voce postea horrebimus concilii cum dolore & patientia.

Quid tandem de tertio professionis nostræ articulo, de reformatione loquor, & bonis moribus reintegrandis sperandum est? Quomodo enim in bello corrupti mores emendari vellent, qui in pace corriguntur vix ac difficulter? Immo, virtutes omnes quas generat pax, discordia ipsa corrumpit. Divisa enim republica, perire penitus ac collabi incipimus omnem in legem reverentiam morumque disciplinam, Cernere est tunc omnia scelestia, deformia, obsecra, ac vitiorum monstra, quæ usque nunc latuerunt, prorumpere audacter in republica eluduntur sine cessore & correctore facundia parturire omnia. Quis audebit flagitiosum aliquem corrigere, quin metuat ad aliam fieri transfugam? Ambitiosi & seditiosi omnia tunc possidebunt. Nam si qui pauci tunc reperirentur boni, & tot malis abhorrentes, fugient & delitescant, & solis reprobis mala placebunt: quid ex his omnibus dicet mundus? Hoc quidem, inquiet, est illud: *Consolamini consolamini, popule meus*, quod annuntiabas nobis o Basileense Concilium? Hæcine est illa duplex lætitia, & ille an-

nus jubilæus unionis ecclesiæ? Omnia hæc in contrarium vertat & dicat: imo contristari & iterum contristari oportet ad duplicem maiorem pro unione Græcorum perditam, & unitate nostra disruptam. Ille non jubilæus sed luctuosus est annus; non generalis unionis, sed divisionis. Et invitabas me, dicet ecclesia, ut depositis lugubribus fumerem indumenta lætitiæ? pro his innumeris conquerendo malis multo potius lugubriora accipere oportebit. Ecce quales ex hoc dissidio carpeamus fructus. Pauca dixi; & quia de auditu & futuro levia videntur, & malis forte non credibilia; aliter dicemus, si, quod Deus avertat, experiri contingat. Utinam sim falsus vates. **B** Audio sapientes idipsum dicere & timere. Si schisma, quod Deus pro sua pietate avertat, reliquis schismatibus, quæ hætenus passa est ecclesia, hoc longe futurum videtur perniciosius. Nemo dicat: nunquam talia permittit Deus. Sed Deus inquit: Ego (cogito) *cogitationes pacis, & non afflictionis*. Si prosperari volumus, eadem, quæ Deus, & nos cogitemus. Nam qui volunt benedictionem prolongabitur ab eo. Sed dicunt: Faciamus debitum nostrum, Deus non derelinquet nos: sed debitum est reconciliari prius fratri suo; aliqui non acceptat Deus quod putas bonum facere, nisi quando consulte & mature prævisa fuerint omnia quæ accidere possent, & solent. Temptare est Deum magis quam confidere. Sed dicit: si fiet schisma, & alius Pontifex convocabit aliud concilium, & ibi remedium dabit juxta decretum *frequens*. Bona circumspectio. Percutiamus & vulneremus invicem; & postea ibimus ad medicum. Quid, si pereat vulneratus antequam veniat medicus? Quid, si prius quam venerit, plaga facta fuerit incurabilis? Quomodo consulte ex ea re speratur remedium, ex quo facta est lætio? Cur non nunc idipsum dicimus aut facimus, quod in illud differimus tempus? Dicunt quidam: per nos non remanet pax. Et sic agamus ergo, ut inquit Apostolus: *Pacem in omnibus, quantum in nobis est habentes*. Nisi vero omnia pacis media per nos ac alios oblata, quæ speciem habent honestatis, experiamur, videre non possumus quantum in nobis est facere. Sed alius obicit: Patienter violari decreta nostra, contemni auctoritatem concilii, continuari abusus, infringi sententias hic latas, vexari supposita concilii, non servari pollicitationes in adhesionem S. pontificis factas, & multa hujusmodi? Si RR. patres, per hos qui incepti sunt, processus, his omnibus provideretur, esset forsitan tolerandum; sed quemadmodum supra dictum est, si hæc omnia per dissidium ecclesiæ non emendentur, sed deteriora fiant, exigit prudentia ut aliud adhibeamus remedium, per quod, hæc, quæ cupimus, in pace assequi valeamus. Quid nos pugnare & aliis dare pugna causam; quid nos & totam ecclesiam tantis subicere periculis opus est? Sed dicit aliquis: Ergo nunquam fiet reformatio, nunquam fiet iustitia; semper enim obicietur similis schismatis metus. Sed dico distinguenda esse tempora, & omnia cum praeden-

ANNO
CHRIST.
1437.

ANNO
CHRISTI
1437.

dentia & moderatione faciendâ, ne quod sit ad tollendum malum, aliud inducat majus. Canonum & Doctorum una est sententia, & ratio naturalis dicit, ubi timor est schismatis, ubi majora timentur scandala a correctione & executione justitiæ abstinendum. Quid enim contra hoc dicat summus pontifex sæpe audistis; qualiter pro pace & caritate vobiscum habenda desinaverit huc duos RR. DD. Cardinales Legatos, S. Crucis, & S. Petri, quantæ integritatis & sanctimonie ii sint orbis totus nescit. Per hos, ait, obtulisse observantiam decretorum de electionibus & annatis, de quibus tunc agebatur potissime, petebat ut quæ pro necessaria sedis apostolicæ aliarum quæ sedium sustentatione synodus pollicita fuerat, & æquitati consentanea erant, per vos impleantur. Alia etiam omnia per eosdem obtulisse dicit, quæ honori & utilitati hujus concilii & suppositorum ejus conducere; & præsertim omnem substantiam & facultatem Romanæ ecclesiæ exponere, ut negotium Græcorum juxta promissionem vestram faciliter consummari possit. His adiecit, quod ad reformationem nos per suas literas aliquando adhortatus fuit; primumque se esse qui in quo vicii si quid est reformari cupiat, omnesque auferri abusus, salvis rectis & licitis usibus a SS. Patribus traditis & observatis; salva etiam sedis apostolicæ autoritate, quam dolet nimium hic contemni. Conqueritur enim quod quæ summi pontifices soli exercere solebant; immo quæ defunctis pontificibus concilia non tangebant, sed reservabant successoribus, hic passim & sine delectu, tanquam si auctoritas papalis in ecclesia non esset, expediuntur. Et quantum ad observantiam decretorum vestrorum attinet, asserit nusquam minus quam hic, ubi facta sunt, ipsa decreta ferveri. Nec in aliquo loco ita sæpe violari, sicut in propria officina. Quod vos autem dicitis de sententiis nostris; id idem dicit ipse de sententiis in curia legitime latis, quæ hic passim in dubium revocantur. Idipsum quod de violatione promissionis in adhesionem factæ conquerimini; conqueritur & ipse de non servatis quibusdam promissionibus synodalibus sibi factis. Quid multas igitur & nos de ipso, & ipse de nobis vicissim graves querelas agimus? Et quidquid nos in eo culpamus & redarguimus; idem in nos ipse retorquet. Et si hæc per epistolas ac tractatus, libellos, allegationes discerpanda sunt; & nobis & sibi non deest advocatorum, declamatorum copia, qui pro felicitate ingenii possunt se adinvicem cum furore, (*) & audientibus multa suadere. Quid aliud ergo agimus, nisi, dum quilibet partem suam justificare contendit, aliam rursus denigrat, dehonestat, decolorat; & sic hinc inde verenda nostra, vel (*) (Deus scit) in derisum & subannationem nostram detegimus, & nos toti mundo facimus contemptibiles? Et jam istis concertationibus ad hoc ventum est, quod gladium è vagina utraque pars eduxit. Non superest nisi ut vibretur & insigatur vulnus, quod, ut videre est, non manus, non pedes, sed primo ictu ipsum

Concilior. Supplem. Tomo VI.

Deest ver-
bulum.Deest vo-
cula.

A transiget cor. Veli nobis, veli sibi, si in tantum probabamur dementiæ, & gladium mox in vagina juxta sententiam Salvatoris non reponimus. Cur ergo ante vulnera illata, o magistri, o præceptores ecclesiæ, o persuasores pacis in populo christiano, de pace non cogitamus; quandoquidem poenali- bus & diffamatoriis processibus non ad intantum reformationis non ad conservationem autoritatis seu decretorum concilii, sed potius ad excidium devenitur ecclesiæ?

Uque nunc zelo caritatis accensus vestras Rev. paternitates ad pacem cum S. Pontifice exhortavimus, ex quo solum salus pender ecclesiæ. Hæc autem erga ipsum S. Pontificem dicta esse intelligo. Utrique enim incumbit pacem cogitare & querere, & tam ipse, quam vos apud Deum & homines, cum venia utriusque dixerim, rei eritis, si pacem recusetis. Video, si vultis, Dei numine viam facillimam jam fore apertam, qua invicem pacem habere, Græcos unire, reliqua tria sancta perficere opera, & totam demum christianitatem consiliiari (possitis). Pridem D. Imperator Romanorum suis nuntiavit oratoribus summum Pontificem omnium controversiarum, quas cum nostris habet, velle suam imperialem majestatem judicem & arbitrum facere. Si paternitates vestre idipsum agere decreverint, sicut certe tenentur, pax dici potest jam facta. Quod si summus Pontifex id agit, vos multo magis facere debere existimat unusquisque. Si probatio amorum exhibitio est operis, proculdubio plura dedit ipse D. Imperator suæ affectionis in vos jam diu testimonia. Scimus autem quantam fecerit, quantisque se submisit laboribus, & periculis ut vos protegeret, & concilium fundaret, stabiliret, & augeret. Nemo mortalium est, cui æque ac sibi honor ac profectus noster sit cordi. Et cum hæc omnia propter reformationem agere dicatur, nullus est, qui, tam præstos, quam habens literas ad nuncios nos magis quam ipse sollicitaverit ad reformationem. Quid autem, non quasi homo, sed velut Angelus Dei egit, pro extinguendo illo inveterato schismate, quod tandem opera potissimum sua Constantiæ deletum est; plerique nostrum eo tempore viderunt, & tursus mundus cum summa læticia in ejus laudem admirans commemorat. Cum ergo tam nobis affectum propitiumque ac favorabilem dederit Deus principem, sine longiori deliberatione unoque animo ipsum in arbitrum & deciderem harum pestiferarum litium acclamationes. Quod nisi fecerimus, per nos neglecta ecclesiæ pax judicabitur, & nobis tota adscriberetur culpa. Agite igitur, o Patres, ne amitte- mini amplecti cum gratiarum actione munus hoc, quod divina miseratione in hac rerum torbultia largiri dignata est. Et quamquam expeditior ista via sit; nihilominus; more periti medici, qui uni morbo plures providet medicinas, aperiatur, & alia: multi enim fortasse audire plures cuperent pacis conditiones. Monitorium vestrum gravat papam; papæ translatio turbat vos. Translationem dicit ipse fecisse propter monitorium; vos autem monitorium propter non obser-

ANNO
CHRISTI
1437.

Y y 2

vatio-

ANNO
CHRISTI
1437.

vationes decretorum. Tollatur monitorium & translatio; & Summus Pontifex certificet nos modis convenientibus de observandis decretis, quæ talia fiant, ut simul reformationi & honori Sedis Apostolicæ provideant. Ecce cum pace & honore vestro habebitis quod optatis; quod quidem per cautiones consequi possitis nunquam. Et cum per hunc modum vestro desiderio satisfieri videamus; cur nos & ecclesiam subilicari disciminari? Et quoniam Græci jam sunt in foribus, ne tam divinum periclitentur opus, mox pergant ad portum aliqui perspicaciores ex vobis, qui ipsis Græcis omni conatur suadeant, ut hic vel Avinionem, aut Sabaudiam proficiantur: fiat in hoc exacta & extrema diligentia. Si obtineri potest, in nomine Domini contententur omnes, & illuc accedamus. Si vero adhibita omni cura obtineri nequeat, cum eis de aliquo loco disponetur nobis bene tuto, & accommodo Græcis, & S. Pontifici. Sine Græcis ipsorum unio fieri non potest; ipsi autem præsentiam Papæ in concilio illo omnino exposcant; quæ quidem multis ex causis opportuna valde est, & quodammodo necessaria existimatur. Sed & in ipso præsertim concilio ycumenico, omnium præteritarum dissensionum obliti, cum caritate, & unanimitate pro unione, orientalis ecclesiæ, & morum reformatione totis intendamus viribus. Interim vero, dum ista patrantur, quiescant omnino hinc inde processus, & agitationes. Expensæ autem hæcenus factæ pro negociis Græcorum, in omnem eventum iis qui eas fecerunt restituantur omnes. Ecce, RR. patres, cum summa gloria vestra unitatem ecclesiæ vestræ conservare & unionem orientalium populorum opusque sanctæ reformationis quod usque (adeo) desiderare dicitis, perficere in manu vestra est. Pro Deo ergo, cum intentum nostrum plene, & quiete assequi polliciti sumus, ubique prædicantes: *Consolamini, consolamini, popule meus*. Totus vero populus christianus, qui ex ista sola diffidii suspitione contristatur & mœret, ex hac vestra concordia consolabitur & exultabit, & nos tanquam patres & Angelos Dei venerabitur, & dignis laudum extollet præconis. Obsecro igitur cum quanta possum humilitate, obsecroque unumquemque per illud terribile Christi tribunal, & illum horribilem judicii diem, quo, velimus nolimus, omnium cogitationum & actuum nostrorum rationem reddemus, perque ipsum Redemptorem nostrum D. J. C. supplex exoro, qui veniens in mundum pacem annuntiavit; conversans in mundo pacem prædicavit; transiens ex mundo pacem reliquit; resurgens a mundo, pax vobis, dicebat discipulis; cujus omnis actio & doctrina pacem & caritatem redolet; per ipsum mediatorem Dei & hominum Christum, qui sanguine suo pretioso mundum divinæ justitiæ reconcilians, pacem fecit inter Deum & homines, cum internis lacrymis supplico, ut media hæc pacis, honesta quidem & rationabilia & vestris sufficientia desideris, amplius dignemini. Quod si egeritis, maximum in Coelo & terra facietis gaudium;

Deum vobis in omnibus propitium reddetis; hominum corda ad vestram trahetis obedientiam & devotionem, memoriaque nominis vestri in perpetua benedictione erit. Secus vero si feceritis, quod Deus avertat, innumerabili scandalorum, quæ ex hoc sequentur diffidio, tota vobis imputabitur culpa; & dicet mandus, vos sponte & data opera posuisse in ecclesia pacifica bellum; sub specie reformationis proprias voluisse ambitiones & passionem explere. Deum pro hujus executione concordiam & ad satisfaciendum debito vestro versus ipsos Græcos in dm. dm. (sic) proficisci intendens, offero RR. Paternitatibus vestris meam exiguum personam, & quidquid est in me virum ad laborandum, cooperandum, & cuncta agendum, quod pro pace ecclesiæ nostræ, & unione Græcorum, atque honore vestro mihi jubere dignitæ fuerint.

Post hæc legationem, statim subditur in Vindobonensi Codice; altera Panormitani oratio, quam ego in Lucensi Codice natum dedi in Volumine IV. Operis hujus, pag 1352. Incipit: Maximum onus &c.

EPISTOLA STEPHANI

Comitis Palatini Rheni ac Bavariæ Ducis
ad Præsidentes concilii.

REverendissimi, Reverend. in Christo Patres & Domini cæterique in Basilea sub prætextu generalis concilii constituti, debita recommendatione præmissa. Ex scriptis SS. D. N. D. Eugenii div. prov. papæ IV. domini nostri metuendissimi, necnon relatione venerabilis viri magistri Henrici Maisterheim, præpositi ecclesiæ S. Pauli Vormat. Sanctitatis sue oratoris clare informati de emulatione, invidia, & nulla penitus caritate, quæ caritas in conciliis generalibus ante omnia vigere debet, majoris partis prælatorum & incorporatorum ex vobis, sentientesque vos omnino immemores bullæ pollicitationis vestræ in casu & eventu, quo S. Sua olim concilio Basiliensi adhereret, prout adhæsit, in qua polliciti fuistis pedes ejus ut B. Petri osculari, eumque ut vicarium Christi habere, ac pro capite concilii ejusdem tenere, omnes ad eum respicere debere, eique complacere, obsequi, & quantum cum Deo possitis deferre velle; obtulisse etiam quod dici & excogitari posset fidelissime vos facturos pro omni honore & statu, tam fidei sanctitatis, quam omnium suorum. Non videmus vos juxta pollicitationes vestras in ipso concilio processisse; sanctitatem suam & sedem Apostolicam contra turbatores suos & æmulos defendisse, ejusque autoritatem conservasse & mantenuisse. Sed ejus sanctitatem in eodem per vos supplantatam, parvipensam, & tanquam minimum ex vestris spretam ejus autoritatem & potestatem a Deo immediate sibi ac Romanis pontificibus concessam, ac toleratam, per diversa decreta vestra, per quæ autoritas & plenitudo potestatis sue enervatur & diminuitur, sublatam, monarchiamque sedis apostolicæ, quæ a SS. patribus instituta & firmiter fundata est

ANNO
CHRISTI
1437.

ANNO
CHRISTI
1437.

est lacerata; Christiani fideles etiam per indulgentias a vobis absque consensu papæ concessas deceptos fuisse; & quod deterius est, optatam unionem Græcorum vos impedire, schismaque inveteratum renovare, & novum idolum in Dei ecclesia, per suspensionem sanctitatis suæ ab administratione papatus, qui in nullo deliquit, suscitare temptastis, & in dies temptastis. Ex qua & quibus sanæ mentis concipere potest, VV. PP. inveteratum schisma huiusmodi renovare, ac sanctitatem suam & sedem Apostolicam suis iuribus destituere, & de papa, qui caput omnium est, qui in divitiis ad resistendum inimicis sanctitatis suæ & sedis Apostolicæ abundare debet, episcopulum facere velle. Et quia perpendimus nisi obvietur PP. VV. ad graviora contra sanctitatem suam processuros, requisiti vigore decreti ac bullæ S. S. ac moniti per ejusdem S. S. oratorem præfatum, ut in omnibus monitis ac mandatis S. S. obedire ac S. S. & sedi apostolicæ contra PP. VV. & Civitatem Basileensem assistere vellemus; ne autem recedamus a vestigiis progenitorum nostrorum, qui semper devotissimi, filii Romani pontificis & sedis apostolicæ fuerunt, sed ut eorum vestigia sequamur; ac considerantes & videntes requisitionem & monitionem huiusmodi fore iustam & consonam rationi; rogamus PP. VV. quatenus pro bono Reipublicæ, & pace & unione conservanda, & Græcorum reductionem (s. qui) ad S. S. venerunt, ne tantum bonum, ut omnia & singula per PP. VV. decretata, ordinata, et attemptata; nec non suspensionem S. S. ab administratione papatus, ne de fidei infractione seu palliatione apud hos, qui intentiones vestras cognoscunt, no-

tari possitis, pro honore vestro revocare et mandatis S. S. in omnibus obedire velitis; pro hiis nos vestræ paternitatis ad quævis grata strictissime obligabunt. Casu autem, quod absit, quo præmissa non feceritis, quod non speramus; ex tunc quia filii obedientes S. S. & sedis apostolicæ esse volumus, vestris paternitatibus intimamus & significamus, quod saluum conductum VV. PP. & olim concilio Basileensi per nos concessum revocamus per præsentem, vosque certificamus, quod S. suam, sedem apostolicam & ejus auctoritatem & potestatem in omnibus locis totis viribus nostris, atque nostrorum auxilio mediante defendere, & manutenere, & contra VV. PP. & incorporatos et ad Basileam venientes et inde redeuntes assistere S. S. volumus, prout tenemur. Dat. in castro nostro Meyschubeyn, Magunt. diocesis, nostro sub sigillo die ultima mensis Aprilis A.D. 1438.

RR. PP. VV. Stephanus Palatinus Rhemi, ac Bavarie Dux.

IN SUPERIOREM EPISTOLAM

Collectoris adnotatio.

Inter multas epistolas, in codice illo MS. Vindobonensi, de quo sæpius, obvias, hanc unam describendam censui, quod celebris fuerit & Basileenses patres multum assensit. Quare nullum non lapidem moverunt, ut Palatinum inducerent ad eam revocandam, sollicitantes literis sui principes & Reges, ut Palatinum autoritate sua ad eam inducerent. Extant literæ in eodem Vindobonensi codice. An pervicerint Basileenses, ignoro; nulla tamen altera Palatini epistola in eo codice legitur, qua palinodiam egerint.

ANNO
CHRISTI
1437.

Supple.
Deferatis.

ANNO
CHRISTE
1437.

COLLECTORIS PRÆMONITIO

In succedentem bullam Felicis V.

ANNO
CHRISTE
1437.

IN eo Vindobonensi codice, in quo tam multa offendi ad Basileense concilium spectantia, bullam Felicis V. antipapæ offendi, & ob sui singularitatem hic vulgandam censui. Vix ad pontificatum assumptus Felix de concilio cogitavit; quare statim bullam hanc transmisit Ludovico cardinali Arelatenſi, qua præſidentiam in concilio suo nomine illi demandavit; eo ſcilicet jure ut præſeſſet concilio nomine & vice Papæ, & ut ageret quæ Romani pontifices & apoſtolicæ ſedis nomine in generalibus conciliis præſidentes in prædictis, ſeu circa prædicta per omnia gerere & facere conſueverunt & poſſunt. Ex his verbis, ut opinor, offeſſi Baſileenſes; qui novam omnino præſidentiam in concilio rationem volebant in Romano pontifice; excipere bullam hanc reſuſarunt, & coetui deſeſſorum virorum demandarunt diſcutiendum, quæ in concilio præſidentia Romano pontifici deinceps permiſſenda foret. Quid viri illi judicarint, ignoro; bullam tamen hanc e regiſtro & tabulis concilii demi, vel nequaquam ſcribi juſſerunt. Id diſco ex adnotatione ad extremam oram codicis Ceſareæ adjectâ, quam inferius dabo; & ex alia Felicis epiſtola quam pariter ſubdo.

FELICIS V. ANTIPAPÆ

Bulla qua cardinali Arelatenſi mandat ut præſideat concilio vice ſua.

Felix electus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Ludovico tit. S. Ceciliæ, Romano eccleſiæ preſbytero cardinali, ſalutem & apoſtolicam benediſtione.

Ad Chriſti Dei & Salvatoris noſtri vicariatum aſſumpti, nihil magis cordi gerimus, quam ſalutem & bonam commune totius Reipublicæ Chriſtianiæ promovere. Quod deſiderium tunc præcipue adimplere poſſe conſidimus, cum generalium conciliorum, ut animus eſt, totis viribus celebrationi & gerendorum in illis votivam conſolutionem adjuverimus. Quæ res, ſicut magna & ſancta ſynodus Conſtantiensis atteſtatur, vepres, ſpinas, & tribulos hæreſum, errorum, & ſchismaſum extirpat, exceſſus corrigit, deformata reformat, & vineam domini ad frugem uberrimæ felicitatis adducit. Cum igitur dudum ſacrum generale concilium in civitate Baſilienſi pro reformatione eccleſiæ, extirpatione hæreſum, & pace populi Chriſtiani, juxta generalium conciliorum Conſtantiensis & Senenſis ſtatuta, ordinationes que ſel. rec. Martini V. ac Gabrieliſ, tunc Eugenii IV. prædeceſſorum noſtrorum legitime inchoatum, & fere per novem annorum, quamvis Eugenius ipſe multa exinde impedimenta & perturbationes præſtitit, debite continuatum fuerit, prout etiam de præſenti continuat; atque in eo poſtimodum præſatus Eugenius, tam ex eo quod a fide deviaſſet, quam propter alia crimina & exceſſus, quibus univerſalem eccleſiam ſcandalizabat, Romano pontificio privatus, & ejeſtus extiterit, noſque per miniſterium ipſius S. ſynodi ad Sacram Petri ſedem advocati fuerimus; dignum quippe fore cenſemus, & apoſtolicæ ſedi, cui divina voluntate præſumus, conſentaneum, ut ſacri illius concilii felicem progreſſum toto conatu promoveamus, omnia auxilia & omnes operas, ac favores conferentes, ut opera illa ſanctiſſima, pro quibus congregatum extitit, feliciter & votive compleantur. Ideoque volentes cum ipſo concilio unum eſſe ad perfectionem publicæ ſalutis, & more boni patrifamilias, una cum vene-

rabilibus ſtatibus & dilectis filiis noſtris ibidem congregatis in agro Dominico laborare, civitatem ipſam Baſilienſem perſonaliter accedere diſpoſuimus. Cum tamen adhuc ex certis cauſis iter noſtrum per aliquot dies diſſerre habeamus, cupientes etiam interim illorum bonorum, quæ ibi aguntur, fieri participes, ac noſtro & Apoſtolicæ Sedis more illic præſidentiam habere, te, qui S. R. E. honorabile membrum, nec non fidei bonitate, vitæ integritate, & ſapientia præclara, conſilii magnitudine conſpicimus, ac in maximis Apoſtolicæ ſedis, & univerſalis eccleſiæ negotiis, cum per plurima tempora ejuſdem S. concilii cancellarii cancellariam, & præſidentiam prudenter, & laudabiliter gubernaveris, diuturna experientia comprobatus exitis noſtrum, & Apoſtolicæ ſedis legatum ex noſtra certa ſcientia, tenore præſentium facimus, conſtituimus, & ordinamus, teque ad præſatam Civitatem Baſilienſem ad præſidentiam in dicto concilio, tanquam pacis angelum providimus deſtinandum. Idcirco tibi noſtro, & Apoſtolicæ ſedis nomine, & auctoritate in dicto concilio præſidenti, nec non omnia & ſingula, quæ ad generalem reformationem eccleſiæ in capite & in membris, & pertinentibus ad ea, extirpationem hæreſum pacem & concordiam principum, & totius populi Chriſtiani noveris pertinere promovendi, proponendi, et cum conſenſu deliberatione, et approbatione præſati Baſilienſis concilii tractandi, ordinandi, deliberandi, ſtatuerendi, diſponendi, terminandi, decidendi, decernendi, declarandi, exequendi. Inſuper contradicteſ omnes et rebelles cujuſcumque ſtatus, gradus, præeminentiæ, vel conditionis exiſtant, et quavis eccleſiaſtica vel mundana, etiamſi regali, cardinalatus vel pontificali præfulgeant dignitate, per cenſuram eccleſiaſticam, et alia juris remedia appellatione poſt-poſita compenſendi, et ſuper iis auxilium brachii ſæcularis invocandi, nec non etiam omnia et ſingula cum conſenſu, deliberatione et approbatione dicti concilii, ut præ-

mit-

ANNO
CHRISTE
1437.ANNO
CHRISTE
1437.

mittitur agendi, gerendi, & faciendi, quæ in præmissis, & cum præmissis videris necessaria fore aut quomodolibet opportuna; Et quæ Romani pontificis, & apostolicæ sedis nomine in generalibus conciliis præsentibus in prædictis seu circa prædicta per omnia gerere & facere consueverunt, & possunt, auctoritate apostolica plenam & liberam per præsentem concedimus facultatem, ratum, & gratum habituri, quidquid super præmissis per te una cum eodem concilio generali Basiliensi deliberatum, ordinatum, conclusum, statutum, dispositum, & decretum fuerit; denique faciemus usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Quocirca circumspeditioni tuæ per apostolicam scripta mandamus, quatenus iunctum tibi ministerii, laborem huiusmodi, pro divina ac diuæ sedis reverentia & nostra, sic in eodem Basiliensi concilio dictis nominibus pro tempore præsentis ad honorem Dei ecclesiæ & nostrum, salutemque & pacem populorum fidelium, juxta datam tibi a Deo prudentiam laudabiliter exequaris; quo ex tuis virtuosis operibus fructus optati proveniant quot speramus; tuque deinde illam, quæ piis causis agentibus superna retributione impenditur, generalem consequi merearis felicitatem eternam. Nec mireris, quod bulla expeditionis nomen nostrum non est appensa præsentibus, nam ii qui fuerunt hactenus in Romanos electi pontifices, ante suæ consecrationis & coronationis solemniam, in suis bullandis literis modum hunc observare consueverunt. Dat. Tenonii Gebennensis diocesis VI. Id. Januarii A. D. 1440. suscepti a nobis apostolatus officii anno primo.

Ad extremam marginis oram hæc leguntur, aliena manu, sed æqualis cum bulla antiquitatis, scripta, at semirasis characteribus hinc inde manca.

Tenor hujus bullæ, quæ n. . . strata fuit . . . registro bullarum ta. . . præjudiciales auctoritati sacrorum generalium conciliorum non fuit approbatus per S. concilium Basileense nec . . . ne propter immo i. . . stro jure Can. (an sic legatur ambigo) joribus . . . et f. aliis p. . . partibus (sic) lacerata fuit bulla seu tenor. . . de quinterno (hæc duo verba sunt alterius manus æque antiquæ) e. . . mandatum fuit. . . Non etc. aug. . . quod illam demerent de r. . . nualibus sui . . . in plena congregatione concilii per præpositum, qui fuit tunc R. P. D. Archiepiscopus Tarantasiensis di. . . de A. D. 1440.

LITERÆ FELICIS V.

Felix electus quintus

Archiepiscopo Tarantasiensi, episcopis, dilectisque filiis abbatibus & cæteris prælati diocion Sabaudia in S. Conc. Basiliensi residentibus.

VV FF. dilectique filii, salutem et apostolicam benedictionem. Interea quæ ab ore facundo dilecti filii N. Reverendissimi accepimus, id gratum nobis ex-

tit, quod circa concipiendam formam præsentis in S. concilio generali Romani pontificis nomine duxistis studia vestra committere; talem enim rem filius integer et immortalis decet; ut quemadmodum unus est Romani pontificis et usque ad consummationem sæculi duratura potestas; ita modus suæ delegatæ virtutis in maximis uniformis conservetur, et decretis irrefragabilibus roboretur. Proinde vos hortamur in huiusmodi negotio incepto (sic) ad effectum perducere, et literis tenacibus committatis; super hoc fidem creditam dantes præfato Auditori, qui vos pariter de nostra professione maturare (sic) certiores reddet. Interea vero animæquiores expectate nos, qui desiderium ferimus ad S. concilium, velati cervus ad fontes aquarum. Datum Laufannæ, sub annulo Piscatorum, XXVII. Maji 1440. suscepti apostolatus a nobis A. primo.

RELATIO D. JOANNIS DE RAGUSIO,

Sac. Theologiæ professoris, Oratoris Sacri Concilii Basiliensis plurimis annis apud Græcos in Civitate Constantinopolitana constituti.

RR Reverendique in Christo Patres, et DD. mei præstantissimi. Licet sanctæ vestræ congregationis devotio atque religionis professionique mearum facultas exigent, ut ab aliquo Divinarum Scripturarum themate præsentis meæ narrationis sumere deberem initium; nihilominus ipsa longitudo temporis, cujus seriem profecturus sum; et rerum, quas narraturus sum, morositas, non solum superflua, sed etiam quæ decenter dici possent accommode refecare me cogunt pro presenti, et omittere. Etenim quanta sit temporis longitudo, si forte a memoriis vestris annorum numerus, quo ab hac urbe discessimus excidit, ipse præfens faciei meæ Græcus et horridus aspectus debet commonere mentes vestras. Juvenem enim me et imberbem missis; et ecce senem, et albatum canitie, atque Græce barbarum suscipitis. His certe, et talibus ditatum maneribus, quibus ab antiqua Græcia nostros consuevit locupletari Latinos. Tanti igitur temporis gesta profecturus, ut mea narratio cartis conpendatur, et concludatur limitibus, tres principales partes continebit. Et prima, quidem, quid per tres, secunda quid per duos, et tertia tandem quid per me solum, juxta successivos temporis in urbe Regia, seu in Constantinopoli gestum sit, reflorebit. Quia vero prædictorum, ut dictum est, narratio longa, & prolixa est, & impulsio relationis faciendæ vehemens, propter recessum quorundam DD. recedere debentium, cupientiumque meam ante ipsorum recessum audire relationem, ut & ipsorum desiderio satisfaciam, & meis aliquibus infirmitatibus parcerem & laboribus, quibus in rei veritate quasi confractus sum & consumptus, tempore, quo hæc S. synodus maxime indiget pro præfenti indulgerem, et ut narrandorum securior reportatio & firmiter fides & ordo haberetur, disposui in scriptis proferre,

ANNO
CHRIST.
1437

ferre, & legere, quæ concepta, & gesta sunt. Igitur nunc quoniam DD. VV. permiserunt, et verba facere iusseritis, ibi dimittam.

Iubente igitur hac S. synodo VV. DD. mag. dominus Henricus Menger bon. mem. mag. Simon Ferrari, & ego cum eis in die S. Joan. Baptiste hora vespere ab hac Urbe Bas. discessimus, iter arripientes versus Venetias; & continuato itinere tandem Deo favente, licet cum magnis laboribus, et periculis die 23. mensis Septembris..... sequenti die Sabato de mane ingressi fuimus Cpm; ubi juxta consuetum patriæ ad domum nobis per imperatorem ordinatam, satis cum magno honore, per quosdam nobiles fuimus deducti. Post ingressum vero nostrum, statim, eadem die, milimus pro mercatoribus, ad quos literæ cambiigroo. florenorum de Camera dirigebantur. Quibus, tamquam omnino securi quod non deficerent, ostensis literis, diximus ut pararent pecuniam. Qui respicientes se mutuo, magnæ admirationis signa inter se ostendebant; & habito, aequaliter inter se mutuo colloquio, ante omnia dixerunt, se valde admirari de illis DD. de Medicis, cum quibus nihil haberent agere. Verumtamen propter literas cujusdam Baldaxaris de Vivaldis de Janua voluerunt habere tempus trium dierum ad deliberandum. Et habita deliberatione, dixerunt se velle dare finale responsum; quod & fecerunt, negative. De qua negatione quantum prostrernati fuimus & tristes, Deus novit. Et cum nullum possemus excogitare remedium, deliberavimus accedere ad potestatem, & concilium Peræ. Et ita fecimus, præsentantes eisdem S. conc. literas, & illustres. Principis D. Ducis Mediolani, qui affectuosissime illi civitati pro concilio et pro nobis scriperant; exponentesque causas nostri adventus, & dictum defectum pecuniarum, supplicavimus, ut notis in prædictis, maximeque in dicto defectu, vellent assistere consiliis, & auxiliis opportunis. Qui habito aliquoties inter se consilio, nobis valde gratiose responderunt, offerentes se contemplatione dictarum literarum, tam concilii quam D. Ducis, ad omnia S. concilii beneplacita, & nostra. Et vere, sicut dixerunt, ita et per amplius fecerunt; intantum, ut ante accessum nostrum primum ad imperatorem firmam & certam spem habuimus, quod in pecuniis non desisset defectus. Et ita factum est modis, et viis, quas Ven. magist. Henricus in regressu suo latissime DD. VV. declaravit, et nos qui remanemus postea liberis nostris similiter. Unde autem defectus dicti concilii accidit, multi multa dicebant, et præcipue propter verba D. Christofori, qui palam, etiam notis præsentibus, asseruit, quod antequam de Florentia recederet, sciebat quod ita de istis pecuniis debebat evenire. Ex quibus multi multa cogitabant, et forte vera. Compertum est tamen finaliter, quod non ex parte illorum de Medicis, sed ex parte illius Baldaxaris de Janua omnis defectus accidit. Unde et in facto remedii &c. duo præcipue concurrerunt; primo avi-

ditas, et devotio serviendi S. C. secundo securitas illorum de Medicis, quia postquam fuerunt vise et examinæ propter illorum famam et opinionem, mercatores, servire et lucrari cupientes, faciles præbuerunt se in omnibus.

Post adventum itaque nostrum & ingressum apud Constantinop. die nona, die dominica, quæ erat prima octobris de mane, ad præsentiam imperatoris, juxta suam ordinationem, venimus, quem reverenter ex parte hujus S. synodi salutantes, & omnipotentis Dei benedictionem offerentes, literas credenciales eidem dedimus. Et in effectu, pro ut locus, & tempus patiebantur, succinde causam nostri adventus explicuimus, narrantes ea, quæ in facto unionis ecclesiæ per suos cum S. synodo conclusa fuerant, qualiterque mihi eram pro inchoanda eorum executione. Quibus attente auditis, grate nos vidit, & su cepit; & quoad facta per suos dixit velle diligenter examinare conclusa, & postmodum conferre nobiscum. Nos vero informati de conditionibus, sollicitavimus ne tempus protraheretur. Et tandem pro breviiori expeditione deputati fuerunt de majoribus utriusque status usque ad 16. cum quibus conferre haberemus de pertinentibus ad nostram mariam. Placuit & tunc imperatoris majestati, ut etiam serenissimas imperatrices, matrem & uxorem suas, quæ pro tunc in eodem palatio erant, videremus. Et ita fecimus eisdem debitam reverentiam exhibentes, & recommendantes eisdem ecclesiæ unionem. Quæ ad omnia gratissime responderunt. Et in crastinum, scilicet tertia octobris, eodem modo per omnia mandatis invitati, visitavimus patriarcham in S. Sophia, & cum ipso conclusimus de eisdem tantis deputatis sicut cum imperatore. Post hæc cum literis credencialibus hujus S. synodi consequenter visitavimus DD. Deputatos, germanos imperatoris, Constantinum scilicet, & Demetrium, qui tunc præsentibus erant in Urbe regia, unumquemque per se in domo sua. Venetos quoque, Catalanos, & Anconitanos, aliosque ecclesiæ nostræ mercatores, qui erant in Cpm. Inimul in quadam ecclesiâ Venerorum congregati, exponendo eis causas adventus nostri, & requirendo, ut nobis auxiliis, & consiliis assisterent. His peractis, & de sollicitatione nostra assignata ecclesiâ Dominicæ Resurrectionis, sic intitulata, pro loco, in quo cum supradictis imperatoris & patriarchæ deputatis convenire deberemus.

In prima congregatione interrogati, si vellemus aliqua proponere; illico protulimus in scriptis 4 articulos. In primo petebamus, ratificationem eorum, quæ per suos hic conclusa fuerant, & jurata. In secundo, conveniremus de tempore idoneo, in quo utraque partem posset commode sua adimplere promissa. In tertio, cum magna instantia supplicabamus, ut Civitatem Basiliensem pro loco Oecumenici concilii celebrandi acceptarent. In quarto, offerebamus nos, nomine concilii, ad inchoandam executionem eorum quæ conclusa fuerant, prout in de-

ANNO
CHRIST.
1437

ANNO
CHRISTI
1437.

decreto continebantur. Dando eisdem decre-
tum in publica forma & bullarum. Et cir-
ca unumquemque articulorum dicebamus
ea, quæ nobis necessaria videbantur, cum
magna instantia, & præcipue circa hanc ci-
vitatem, quatenus ab eisdem acceptaretur.
Quæ hic replicare tediosum esset valde,
cum alias per mag. Henricum, & per no-
stras literas fuerint explicata. Quibus arti-
culis lectis, & aperte dictis nostris per In-
terpetrem Græcum declaratis, habituque
inter se consilio, dixerunt, quod vellent
videre articulos, & super dictis nostris ma-
ture deliberare, ac sic in sequenti nobis
congregatione respondere. Quod & fece-
runt, cedulam nobis in effectu quinque pun-
cta continentem (tradentes). In 1. pete-
bant, ut proxiimum Decreti, quod eisdem
dederamus, aut totaliter tolleretur, aut
saltem corrigeretur taliter, ut possent con-
tenti remanere. In 2. quod cum eisdem ho-
noribus, dispositionibus, & favoribus, qui-
bus accessuri erant ad ecclesiam nostram,
reducerentur ad propria, dato etiam casu,
quod unio non sequeretur, quod præcipue
intelligebant de expensis. In 3. petebant
primum articulum in Decreto contentum
aliquaqualiter moderari, videlicet, si continge-
ret aliquos DD. reges vel principes tali synodo
non adesse, nec vere nec representative pro-
pter aliquas causas, quod non propter hoc
intelligatur contra promissa. In 4. pete-
bant securitatem in eundo, stando, & re-
deundo a regionibus, & civitatibus, per
quas transirent, aut in quibus stare eos
contingerit. In 5. quod iustitia, & punizio
suorum delinquentium ad ipsos tantum per-
tinerent, & non ad nostros.

Quoad primum interrogavimus articulum,
primo, cur vellent illud proxiimum tolli,
aut in quibus illud corrigi? Responderunt,
quia vanum, & ecclesiæ nostræ valde in-
iuriosum: diximus in quo vel in quibus? Re-
sponderunt, in tribus præcipue; primo in eo
quod Synodus vestra videtur se appellare
majorem omnium Christi fidelium, & per
consequens, qui non est ejus filius per obedi-
entiam, & acceptionem suorum dogma-
tum non est Christi fidelis. Secundo id eo-
dem contextu sermonis fit mentio de no-
bis, & Bohemis. Tercio, quia conjungit nos
cum Bohemis, in ratione dissidii. Circa
prædicta multa diximus, per quæ clare
ostendimus nullam injuriam in prædictis con-
tineri. Veruntamen ipsis in sua opinione
persistentibus, & omnino ad rupturam om-
nium tractatum, nisi ut petebant faceremus,
tendentibus, ad ultimum fecimus, & pro-
missimus; prout hæc Synodus postmodum
approbavit. Ad secundum vero, videlicet
de expensis in redeundo etiam si unio non
sequatur, & ad eum de securitate, & ad
quintum similiter de punitione suorum de-
linquentium per Salvumconductum plene
providimus, postmodum per hanc S. Syno-
dum concessum. Ad tertium autem arti-
culum diximus, quod principibus, regibus,
& DD. principalibus ecclesiæ Prælati, nos
nullo modo possemus consentire, quin sal-
tem intersint representative, ut patet ex
primo capitulo, & ex declaratione, quod

Concilior. Supplem. Tomo VI.

est Synodus Oecumenica & universalis.
Post hæc, concordavimus de tempore & for-
ma Chryiboli; in quo concordando etiam
multum temporis exposuimus. Quoad Civi-
tatem vero Basiliensem obtinendam, licet
plus quam in omnibus aliis infudaverimus,
nihilominus in fine nihil obtinere po-
tuimus. Quid autem eos ab hac Civitate
retrahat, nunquam ad liquidum scire po-
tui, nisi forte conjecturas aliquas, quas ap-
probare non audeo, nec referre, ne forte
ab aliquibus, non ut conjecturæ, sed ut ve-
ræ causæ accipiantur. dum forte non essent.
Præter difficultates prædictas addebant no-
bis alias duas, videlicet de loco, & præ-
sentia Papæ in Concilio. Volebant enim,
ut nomine Concilii promitteremus eis in præ-
sentia papæ in Concilio; & quod sicut de
tempore, ita & de loco idoneo eidem quem
& papa & ipsi commode possent accedere
concordarem ibidem cum eis. Et hoc
tum faciebant ad instantiam D. Christofe-
ri nunc Turonensis episcopi; qui illuc ex
parte D. nostri cum galeis Venetorum,
cum quibus ad nos advenerat, hic, ut sa-
ma publica laborabat, & etiam opera de-
monstrabant, ad nihil aliud, venerat, nisi
uti impediret directe vel indirecte hic con-
cordata. Persuadebat enim Imperatori,
Patriarchæ, & aliis, quod non accepta-
rent decretum Concilii; primo, propter im-
possibilitatem exequendi promissa. Allega-
bat etiam, quod Concilium nullas habebat
pecunias, nec erat in potestate habendi; &
sic quasi per annum steterat ad congregan-
dum cum maximis laboribus, & extor-
sionibus a personis particularibus 8000. flo-
renorum, quid faceret aut quando poterit
zoom. in hac materia necessaria colligere?
Allegabat secundo partialitatem concilii,
asserendo quod hoc non fuerant propter a-
morem, & caritatem unionis, aut cum in-
tentione promissa exequendi, sed solum
propter prolongationem concilii, ut sub sa-
ma adventus Græcorum, cum aliam legiti-
mam causam persistendi non haberent,
diutius perduraret: & hæc duo persuasio-
nes erant quasi duo jacula transigentia cor
Imperatoris, & Patriarchæ, & aliorum.
Et præcipue quia Christoferus habebat duos
ex hiis, qui hic fuerant, Græcos, dictorum
suorum confirmatores, videlicet illum Aba-
tem Isidorum, & Hemanuelem Dissipatum,
qui Christofero adhaerentes, fuerant & nobis
pro tunc adversantes. Unde, & cum sci-
tum fuit primo, quod mercatores, ad quos
literæ concilii dirigebantur, nolebant nobis
de cambio respondere, intantum prævale-
runt verba Christoferi, quod etiam Deme-
trius Palæologus, & Joannes Dissipatus, qui
partem nostram fortissime fovebant, tituba-
re visi sunt. Unde & ad nos venientes, con-
sulebant, ut etiam non visis erat Imperato-
re & Patriarcha recederemus, quia, ut
dicebant, jam bene percepit Imperator,
quod Christoferus veras dicit, & quod Sy-
nodus non potest promissa adimplere, &
quod non veneramus, nisi ad tempus redi-
mendum, & prolongandum Concilium Ba-
siliense, quodque de isto cambio 6000 non
erat nisi quedam fictio; & multa alia, quæ

ANNO
CHRISTI
1437.

Z z

abique

ANNO
CHR. STI
1437.

absque dubio, & oculos lacrymis, & cor nostrum multa amaritudine repleverant. Verum cum in facto disti cambii fuisset bonum appositum remedium, & per nos esset sufficienter satisfactum ad verba Christofori, Imperatori, & Patriarchæ, & aliis ostendendo, & modos habendi pecunias & per opera præscripta, quæ ipsum Sacrum concilium, mirabili cum fervore, erga pacem Christianorum in diversis partibus peregerat, amorem quem habeat erga ecclesiarum Christi unionem. Tandem prædictas duas difficultates in medium ipse Christoforus posuit, ut videlicet instarent pro præsentia papæ, & pro loco aliquo idoneo. Et tantum in iis duobus fixi esse videbantur; ut nisi voluntati eorum consentiremus, omnem vellemus omnino rumpere tractatum. Ut enim vidit Christoforus ex toto se non posse nostra impedire negocia, vertit se ad præsentiam Papæ in concilio, tanquam omnino necessariam, & quod sine papa nihil posset concludi. Et ultimo, dicebat, quod Papa nullo modo posset exire Italiam, tum propter suas infirmitates, tum propter indispositionem currentium temporum; & ita per medium præsentis Papæ, querebant habere locum in Italia. Quibus tandem post multa respondimus, quod omnino petebant a nobis impossibilia, quia non erat in potestate nostra obligare Papam, ut sit, vel non sit præsens. Et ita in præteritum multos pro hac provincia labores impenderat; & ita certi sumus, quid faciet in futurum. Vos etiam cum Domino eritis in concilio celebrando. In quo si non aderit D. N. poteritis cum aliis DD. de concilio procurare, ut præsens sit, vel vos ad ipsum accedendo, vel ipse ad nos. Veruntamen attenta optima Sanctitatis suæ dispositione debetis omnino credere, quod si oecumenicum concilium in Anglia vel in Hibernia celebraretur, legitimo cessante impedimento, Sanctitas sua tantæ congregationi non deesset. Similiter de loco diximus, quod nullam potestatem haberemus nisi de Basilea, per quam iterum, atque iterum insteterimus. Et cum nec ipsi a nobis, nec nos ab ipsis præter supradicta possemus, vel possemus obtinere, vix & magnis laboribus in dispositione Decreti remansimus. Verum in recessu Mag. Henrici tam Imperator quam Patriarcha permaxime insteterunt, ut ille Sacro concilio exponeret desiderium ipsorum, quod habent circa loci habilitatem, quam presentiam Papæ; & quod super hoc eorum supplicatorias literas presenteret. Accepit Mag. Henricus, & ut credo, ita fecit, licet præfatus Christoforus anno revoluto dum Cpm. rediit, seminavit oppositum, dicendo Imperatori, & Patriarchæ, quod Mag. Henricus nihil dixerat. Et quo ad ipsorum literas dicebat, quod D. Legatus & alii, qui curram concilii conducebant, receperant, & occultaverant, nec eas ad notitiam publicam concilii venire permiserant, de quo illi Domini satis perturbantur. Cum autem essemus inter deputatos ad concludendum omnia, & ad impendendum finem tractatibus, visum fuit bonam mediatoribus, & aliis deputatis

A Græcorum, ut D. Christoforus advocaretur, si forte vellet aliquid dicere. Placuit nobis; adfuit, & cum ex quadam causa nostrum Decretum legeretur, perventumque fuisset ad illam causam, ut de præterito Serenissimus Græcorum Imperator, & patriarcha. Constantinopolitanus per nostros requisiti sunt oratores, mox tres insignes viros, &c. Statim dixit, quod Decretum non dicebat verum in eo, quod dicebat mox, quia non statim aut mox, sed bene post 10 menses Imperator, & Patriarcha miserunt ambasiatores. Diximus, ut modeste loqueretur, quia hæc non erant verba nostra, sed Sancti concilii. Replicavit, quod si etiam essent verba decem conciliorum, quod propter hoc nihilominus non essent vera. De quibus injuriis, & temeritate viri multum scandalizati fuimus nos & omnes audientes. Veruntamen, retentis animis nostris, primo declaravimus, quod mox statim, continuo, & alia si qua sunt quamdam indistantiam temporis significantia in Scripturis Divinis, & etiam legibus non semper ad executionem rei, cui adjunguntur, sed ad promptitudinem aut executionem referuntur; et quod etiam parva distantia in rebus arduis pro nihilo reputatur. Post hæc diximus, ne forte ad posteriores veniremus dissensiones, quod cum D. Christofero nihil tractare habebamus, quia non eramus missi ad ipsum, nec cum ipso. Verum si ipse vellet nobis aliquid dicere, vel aliquid proponere, vel nos ipsi, vel nos cum ambabus partibus, quod hoc fiat in presentia notariorum, ut constare possit, tam concilio, quam papæ, quid, & qualiter quique nostrum loqueretur aut quæ vult, ut procurat quia non credimus, quod sit missus ad corrigenda hic Decreta concilii, aut ad injuriandum eidem. Sicut nec nos ad injuriandum Domino Nostro papæ, prout nec nos cum quibus nos negotia tractare habuimus nec aliquis alius usque in presentem diem, potest nos (accusare) finitiri aut inhonesti dixisse aliquid contra D. N.; quod nec in futurum facere intendimus gratia Dei. Et revera, RR. PP. ita fecimus; & quoad personam meam sum contentus, ut fiat inquisitio diligens tam apud Imperatorem, & Patriarcham, quam apud omnes cæteros; quia Deo teste apud illas gentes ita studui servare & promovere honorem SS. D. N. sicut & S. concilii, salvis semper autoritatibus utriusque. Quod tamen ipse Christoforus non fecit, quia & tunc, & anno revoluto, dum Cpm. rediit, talia de hoc S. concilio, & de ipsius suppositis, maximeque de RR. Dom. meo Legato S. Angeli referebat, etiam aliquando mihi, quod vix possem talia cogitare in conscientia mea, & multominus enarrare. Prædictis igitur sic & taliter peractis concordatis, in die S. Andræe ad majorem conclusorum firmitatem, congregata multitudine magna tam Latinorum quam Græcorum in supradicta Ecclesia Resurrectionis coram notariis & testibus, expositis tam in Latino, quam in Græco, conclusis & concordatis inter nos; & duo mediatores, qui personam Imperatoris representerunt, nomine Imperatoris nobis exhibuerunt Chrysolobum cum bulla aurea.

Si-

ANNO
CHRIST.
1437.

Similiter & Metropolitæ quidam & Sacerdotes seculares, nomine Patriarchæ, literas Patriarchales. E converso etiam nos obtulimus decretum, & saluum conductum sigillis nostris sigillatum, prout convenimus cum eisdem. Quibus peractis, de consensu & bona voluntate omnium, Mgr. Henricus Menger se ad iter præparavit, & cum Galeis redeuntibus Venetias, causa redeundi ad hanc S. synodum, iter suum in nomine Domini arripuit. Cujus reditum non solum utilem, sed omnino necessarium omnes judicavimus, tum propter recambium pecuniæ, quod in Pera feceramus, cum propter relationem gestorum, & confirmationem præmissorum per nos ibi factorum. Quæ omnia, ut postea patuit, per effectum gloriose adimplevit.

Post recessum vero Magis. Henrici, qui fuit prima, vel secunda Decembris, sexta vel octava die, duo, qui mediatores dicuntur, qui omnia nomine Imperatoris tractant, & gubernant, venerunt prope domum nostræ habitationis, ad Monasterium S. Theodosii, & fuerunt nobiscum locuti super Ambaxiatores hinc inde mittendos pro congregatione Ecclesiæ Orientalis ad Cpm; & in effectu instantius rogavimus, quatenus in exequendis rebus nulla committeretur negligentia aut mora, offerentes nos prontos & paratos ad omnem necessariam impensam juxta concordata faciendam. In primis igitur & ante omnia solvimus eis octingenta, &c. ducatos, qui restabant eis ad solvendum, juxta promissa & obligationem priorum ambaxiatorum. Deinde misimus circa principium maji duos nuncios Græcos ad hoc S. concilium cum literis continentibus plenam informationem de omnibus per nos gestis, ob majorem securitatem, ne forte aliquid accidisset consorti nostro mag. Henrico.

Qui tamen nuncii, ut postea percepimus, male se habuerunt in acceleratione gressus illorum ad hanc S. synodum. Quia vero imperator in altero suo Chrysobolo, quem magr. Henricus ad hanc S. synodus detulit, voluit, ut instantissime a nobis petebatur se referre ad complendum omnia, pro ut in decreto continebatur, diximus super modo exponendi pecunias & securitatem ipsam, quod ex quo imperator non se retulerit ad decretum, quod oportebat tria, scilicet dare nobis cautionem & securitatem super exponendis pecuniis, tam quando ipse non perficeret promissa, & concordata; quam petitionem nostram ipse imperator, & sui multum ægre tulerunt, in tantum, quod nec verbum super dicta securitate audire volebant. Nos tamen, quanto magis videbamus nos refugere, tanto magis instabamus, protestantes, quod per nos non stabat, quod pecuniæ tempore debito juxta exigia rerum paratæ essent. Stetimus autem in hac contentione a principio mensis decembris quasi usque ad medium martii. Et finaliter, aliam non valentes obtinere securitatem, contenti fuimus de una litera, quam prosergma vocant subscripta manu Imperator. De cujus tamen subscriptionis recognitione volumus fidem habere notarii

Concilior. Supplem. Tom. VI.

cum testibus, cujus literæ seu cedule & etiam fides notarii tenores sunt penes me.

Post prædictam difficultatem, cum prædicti essemus tradere pecunias pro Ambaxiatoribus, miserunt nobis prædicti mediatores cedulam taxæ, quantum videlicet cuilibet Ambaxiatori tradere deberemus; qua visa, & examinata satis mature, etiam cum consilio mercatorum peritorum, reperimus excedere ultra medietatem debitam. De quo non modicum admirati, diximus Imperatori: quod taxa non erat congrua, quatenus non teneremur nisi ad necessarias impensas; non poteramus ultra facere, quam exigat debitum. Respondit, quod taxa non erat tantum pro expensis Ambaxiatorum.

Sed etiam, & major pars erat pro muneribus dandis Principibus, DD. ad quos mittebantur. Diximus, quod non erat de intentione concilii attrahere Principes, & DD. maxime ecclesiasticos, ecclesiæ Orientalis muneribus. Sed tantummodo de necessariis providere Ambaxiatoribus, laborantibus pro congregatione Cpli scienda. Respondit, quod oportebat conservare consuetudinem Orientalium, qui nunquam mittebant Ambaxiatores sine muneribus; & quod suorum Ambaxiatorum, cum concilio tractaverant, intentio fuit hanc pecuniam in tales usus debere exponi. Et ira contraximus per plures dies, & septimanas quantum potuimus. Veruntamen in fine videntes tempus labi, & ipsos Græcos omnino fixos in talibus expensis, aut tendere ad rupturam, consensimus, & coepimusolvere, & mittere Ambaxiatores juxta taxam, & vota eorum; cogitavimus enim quod in fine de summa concordata in Decreto aut parum, aut nihil reportaremus. Quare, ne nobis imputaretur defectus ruptoræ, duximus ulterius, nihil curare sive sic, sive sic expendantur. Missæ igitur fuerunt ambaxiata cum muneribus primo ad tres Patriarchas, Alexandrinum, Antiochenum, & Hierosolymitanum, deinde ad Juriam, & ad Imperatores Trabifundarum. Postmodum ad

Rusciam, & Regem Poloniæ; ad Valachiam majorem, & minorem; ad dispartum Rasciæ, ad montem Sanctum, & ad alia multa loca. Interim autem dum hæc ambaxiata expeditur, permittente Deo & peccatis meis exigentibus, accidit mors vere bonæ ac sanctæ mem. Magis. Simonis ambaxiatoris, et consortis mei die 21 Julii, cujus qualitatem, et modum mortis angustiasque meas, et honorem, quem in suo fine et exequiis, non nostri, sed Græci exhibuerunt, quia literis meis satis ample hoc sacrum Concilium existit informatum, non amplius hic extendam, ne etiam videar præteritum, et jam antiquum vulnus in cordibus audientium renovare.

Post mortem igitur præfati venerab. magni, et duorum de domo mea, qui infra paucos dies post obierunt, utrique Civitatibus peste horribiliter accensis, timore humano, et multorum amicorum consilio profugum me dedi per Insulas, et sylvas usque ad adventum galearum de Venetiis. Quibus 2. die Septembris advenientibus, statim redii Cplm. Et cum neque nuncium

Z z z

ne

ANNO
CHRISTIANI
1437.

neque literas aliquas Imperator aut patriarcha vel ego ab hac Synodo percepissimus, vehementer expavimus, et ultra quam exprimi potest admirati, spem omnem de ulteriori prosecutione agendorum perdidimus. Etenim post recessum nostrum ab hac Synodo, et post reversionem mag. Henrici a Cplii nunquam aliquas literas receperamus. Et cum omnino ignoraremus, quid Synodus deliberasset in iis, quæ per nos acta fuerant, in amore videlicet proximi decreti, in salvo conductu, in declaratione, quorundam passorum, et in aliis; nec per galeas predictas, per quas certissima nova sperabamus aliquid haberemus; septem omnem, ut dictum est, amissimus, intantum quod omnino me ad reversionem per primum passagium disponebam. Dum itaque in maximis essem angustiis, Deus consolari volens sperantes in se, sexta die præfati mensis Septembris adduxit nuncium de Duracio, qui attulit ab hac synodo omnia nobis desiderata; videlicet confirmationem plenariam omnium per nos actorum, & confirmatorum cum imperatore, & alia avvisamenta, atque necessaria, quibus indigebamus. De quorum omnium receptione quantum gaudium Imperator, Patriarcha, & ego habuimus, Deus novit, & etiam prout prout pro tunc hanc synodum literis meis informavi. Literas etiam Imperatoris, & Patriarchæ, in quibus profitebantur se recepisse supradictorum per nos promissorum confirmationem, & ad plenum satisfactum fuisse de iis, quæ nos tres, nomine S. concilii promiseramus, per eundem nuncium transmisi.

Post recessum prædicti nuncii, monuit imperator, quod necesse omnino videbatur mittere aliquos, vel aliquem ad S. concilium, & ad D. N. duabus ex causis: primo, pro sollicitando executionem negotiorum; deinde pro promovendo concordiam inter concilium, & papam in facto loci, de quibus fama erat publica, quod adhuc erant in discordia; nec ad alicujus loci processum adhuc fuerat electionem. Quam intentionem cum imperator mihi aperuisset, prima facie nesciens occulta cordium, laudavi intentionem ejus, & alia, & quod sollicitare negocia, & procurare pacem bonum est. Ita tamen quod mittendi non aliud legaliter quam prædicta procurarent, nisi quod & prout in Decreto concilii continetur. Cum ulterius de personis mittendis ageretur tentavit me imperator, si cum Joanne dissipato vellem ad concilium accedere, & alium mitteret ad papam. Respondi de me, quod hoc non possem facere, cum haberem in mandatis hic usque ad adventum galearum, & aliorum Ambasiatorum perseverare. De Joanne Dissipato propter præcedentem fervorem, & præcedentia opera, de quo non minus confidebam quam de me ipso, dixi quod bonus esset & optimus, & quod meliorem eo mittere non posset. Placuit Imperatori, & adjunxit sibi Emanuele Miloti, qui iret ad Papam. Cum ulterius de expensis ipsorum ageretur, misit ad me imperator ut darem unicuique ad minus 500 ducatos Venetos. Restitit, dicens, quod pecunie mihi commissa erant tantummodo expenden-

de in congregatione ecclesiæ Orientalis ad Cplm, & non pro Ambasiatoribus per majestatem suam in aliis causis hinc inde mittendis. Respondit: propter quod unumquodque, & illud magis. Congregatio enim Cplm non fit nisi propter congregationem Occumenici concilii quod sine pace concilii & papæ fieri non potest, & sine sollicitatione. Sed cum congregatio Occumenici concilii juxta præmissa pertinet ad concilium: quare si vellem supererogare per ambasiatas ad procurandum prædicta, supererogaret de suo. Valde turbatus fuit intantum, quod jam dicebatur, quod esset causa destructionis totius negotii. Cum autem hæc disceptatio fieret per plures dies, & septimanas, & non possem ad voluntatem ipsorum inclinare; circa festum S. Martini supervenit Christoferus jam sæpe nominatus, more solito, iactans, impossibilitatem concilii quoad executionem promissorum, & multa alia, quæ ob reverentiam S. synodi, RR. D. mei D. Legati hic pro nunc subiteo. Persuadebat etiam viis omnibus, ut ad papam mitterentur de majoribus, & nobilioribus utriusque status, & cum sanctitate sua, quæ potens erat adimplere omnia, componeretur. Promittebat etiam iis, qui mitterentur, impensas largissimas, & tanto uberius, quantum persciterat me denegare impensas jam supernominatas. Ego igitur considerans dispositionem necessariam, & conditionem rerum; præcipue ne alius loco Joannis Dissipati mitteretur, quem maxime Dominus Christoferus refutabat; annui, & solvi pecuniam quam petebant cum conditione, & promissione, quod nihil contra concordata in decreto concilii attentarent; quodque habent potestatem tempus prorogandi, si opus esset, per totum Septembrem. Recesserunt itaque cum galeis Venetorum, & venerunt hic, & ad D. N. & fecerunt ea, quæ de RR. PP. VV. noverunt Scripsi pro tunc plenissime S. conc. per dictum Joannem, & modum veniendi ipsorum; & ad quid. Post hæc de mense Februarii circa carnis privium venit iterato Nuncius de Duratio, qui primo venerat, offerens hujus S. synodi literas salvi conductus, et decretum, prout convenimus, et alia, quæ primo receperam. Attulit etiam multas literas DD. partium hujus S. concilii, quarum aliquæ mihi, aliquæ bonæ memoriæ D. Simonis, aliquæ utrique communiter dirigebantur, ex quibus plene fui informatus de iis, quæ hic pro tunc agerentur, tam circa electionem loci, quam circa habendas necessarias impensas. Et quia sæpe Imperator, et Patriarcha loquebantur mihi super facto loci, ex informationibus jam dictis supradictarum literarum cepi loqui ipsis tentative de Civitate Avinionensi, declarando habilitatem, et conditionem illius civitatis. Ac illi statim dixerunt, non esse cogitandum de loco illo, cum non sit in decreto comprehensus. Et cum dicerem, prout occurrebat, quod immo comprehensus erat per illam clausulam: loca nominata sunt Calabria, Ancona, vel alia terra maritima. Respondabant quod alia terra maritima intelligitur in Italia. Dicebam, quod illa clausula stat

ANNO
CHRISTIANI
1437.

ANNO
CHRISTI
1437.ANNO
CHRISTI
1437.

stat, & absolute, & non determinatur per Italiam. Præsertim autem hoc patet ex ipso ordine nominationis locorum, quia primo fit mentio de locis maritimis, secundo de locis in Italia, tertio de locis extra Italiam, cujus ordinis particula sic distingui debent. Loca nominata sunt Calabria, Ancona, vel alia terra maritima. Et hæc est prima particula. Deinde Bonna & Mediolanum, vel alia Civitas in Italia, & ista est secunda particula. Deinde extra Italiam, Buda in Ungaria, Vicina in Austria; & ad ultimum Sabaudia, non excludit aliquam Civitatem Italiæ. Ita similiter illa clausula: *vel alia terra maritima*, non excludit aliquam terram circa mare. Dicebat ad hæc, quod in contractibus amicitabilibus, & pacis, attendenda est potius intentio quam verba: semper autem intentionis nostræ fuit minus elongari a Patria nostra, quantum esset possibile propter hostes, quos habemus usque ad portas Civitatis. Unde & cum D. Martino nunquam descendimus ultra Anconam. Et hæc intentio nostra etiam exprimitur ex ultima clausula, ubi dicitur, & ad ultimum de Sabaudia; quia nullo modo nostræ intentionis erat trahi longius quam Sabaudia sit. Item, si clausula sic indeterminate intelligeretur, posset ne trahi adhuc longius concilium ad Hispaniam, immo & ad Angliam, & Daciam, & Hiberniam, et ut dicatur, ad fines terræ? quæ nullo modo cadunt in conceptione sapientis. Concludebant igitur non esse cogitandum de loco illo, cum non sit comprehensus secundum intentionem decreti. Recolo me hanc disputationem de Avinione pro tunc diffuse scripsisse R.R. D. meo Legato, prout etiam recentius tunc quantum occurbat memorie per supradictum nuncium, qui recessit a me feria 4. in capite jejunii; & etiam per quandam navem, quæ ibat Venetias scripsi S. Concilio de omnibus occurrentibus pro tunc; specialiter de literis Indulgentiarum, quas idem nuncius mihi attulerat, quod non potero ipsas exequi sive renunciare, tum quia solus, tum quia non habebam in partibus illis aliquos idoneos, quibus potuisssem committere prædicationem ipsarum; tum quia valde scandalizati fuissent Græci ex ipsis Indulgentiis, quam etiam ex aliquibus verbis in literis Indulgentiarum positis, sicut & de præmio decreti fecerant. Post hæc in Quadragesima prima a die Martii reversus est Ambasiator, qui ad tres Patriarchas Orientales missus fuerat, referens eisdem, non posse concilio Oecumenico adesse personaliter propter evidens, & manifestum periculum vitæ non solum ipsorum Patriarcharum, sed etiam omnium, qui sunt in oriente sub obedientia ipsorum constituti. Et attulit nihilominus procuratoria, in quibus quilibet Patriarcharum constituebant loco suo duas solemnes personas. Quæ procuratoria cum vidissem, judicavi ea esse insufficientia, & injuriosa ecclesiæ nostræ, & maxime Sedi Apostolicæ. Insufficientia quidem, quia non dabant procuratoribus plenam, & liberam potestatem concurrendi cum oecumenico concilio, & acceptandi

ea, quæ in eo concluderentur; sed referunt se ad Divinas Scripturas, ad Oecumenicas præcedentes synodos, & ad traditiones apostolorum, & suorum SS. PP. Quod ideo fecerunt, quia Divinis Scripturis non reperitur verbum processionis verbaliter attribui Spiritui S. respectu Filii. Nec in præcedentibus conciliis oecumenicis putant articulationem, & conclusionaliter declaratum, Spiritum S. a Filio procedere; sanctos etiam Apostolos non tradidisse clarum existimant. Quod autem se referunt ad declarationem suorum SS. PP. hoc faciunt ad excludendum Augustinum, & alios SS. DD. & PP. Latinos. Et ut inhæreant verbis, non sententia Joannis Damasceni, qui apud eos magis auctoritatis habetur, & sanctitatis. Unde referre procuratores ipsorum ad prædicta juxta ipsorum intentionem, nihil aliud est dicere, quam quod stent in ea opinione qua sunt. Injuriosa quidem reputavi, quia auferunt ecclesiæ Romanæ fuisse additionem in symbolo, & sic recessisse ab ecclesiâ, & fecisse divisionem, ipsi in professione sincera, & illæ Fidei remanentibus. Quibus sic perceptis, statim accessi ad Imperatorem, & Patriarcham, declarans eisdem prædicta, supplicans, ut apponant remedium citius quam fieri posset. Imperator autem multum inlicitis pro defensione prædictorum, præcipue excusans prædictos patriarchas ratione ruditatis, & inexperience in rebus agibilibus. Sunt enim in partibus illis valde indocti, in quibus non confueverunt fieri hujusmodi actus, nec institui hujusmodi procuraciones. Dixi, quod hoc non sufficiebat, quia majestas sua sciebat ruditatem ipsorum; & per consequens providere debebat, quod res eo modo venirent, quo promissæ sunt, & compactatæ. Præmissum est enim, & compactatum, quod præfati patriarchæ debent venire personaliter, & ex quo non possunt, ut refertur, saltem debent mittere eo modo, quo alii, videlicet cum plena potestate, & mandato vallato jramento, & aliis clausulis opportunis. Et in effectu circa hoc fuerunt multa dicta hinc inde. Et finaliter cum supplicarem pro bona expeditione negotiorum, ut prædicta procuratoria emendarentur, offerremque expensas pro nuncio, vel nunciis. Dixi imperator, quod si nuntii delicerent, interim advenientibus galeis ibimus ne nos, non expectatis nunciis cum istis literis, vel expectabunt galeæ quousque ibi revertantur? Respondi, quoad expectationem galearum nullam commissionem habeo, nec possum aliquid promittere. An autem debeatis ire sine reparatione istarum literarum, consulere non valeo. Jam dixi, quid mihi apparet de eis. Si venturi DD. Ambasiatores cum galeis judicaverint ipsas sufficientes, bene quidem. Sinantur. Si non; tunc majestas vestra faciet prout sibi visum fuerit. Consulo tamen, ut interim diligentia fiat pro ipsarum reparatione. Supplicavi etiam, quod majestas sua taliter expediret negocia, quod galeæ postquam venissent, non haberent occasionem longam moram pertrahendi in Cpl. propter multiplicationem magnarum expensarum evitandam. Stetit, & nihil

ANNO
CHRIST
1437.

hil protunc conclusit in facto supradictarum literarum; sed dixit se velle cogitare. Et post meam sollicitationem stetit quasi per mensem, & de hoc nihil mihi dixit, neque mandavit. Verum tertia die Aprilis misit pro me, & dixit, quod de consilio, & voluntate mea disposuerat mittere ad patriarchas pro ipsarum literarum reparatione. Quare detis expensas pro duobus nunciis, quorum unus ibit per terram, alter per mare. Respondi, quod licet tempus sit breve, nec possibile sit dictos hic adesse in termino; nihilominus, dabo expensas cum tali conditione, videlicet si galeæ concilii venient, & erunt hic in termino, & deficientibus dictis nunciis DD. Ambasiatores non essent contenti de literis quas habent, nec vellent majestas vestra ultra terminum expectare, quod ex tali consilio meo, voluntate, & datione expensarum nullum S. concilio, vel mihi præjudicium generaretur, quinimmo quælibet partium remaneret in terris suis. Quæ conditio cum tibi non placuisset, nec eam voluisset acceptare, incidi in suspensionem, ne forte me vellet aliquo modo implicare, aut involvere, & deficientibus in terminis excusare se, me gravando partem vestram. Et sic steti super me, dicens, quod absque tali conditione nullo modo vellem dare impensas, quia non intendebar pecuniis ecclesiæ emere gravamen ecclesiæ, damnum, & verecundiam meam. Et hoc modo pro tunc finem fecimus, nec ulterius fecit jam mentionem super nunciis mittendis. Fui tamen informatus certitudinaliter, quod ipsos expedierat, & miserat.

Poît hæc appropinquante termino, & jam transacta medietate mensis Maji, mediatores nomine Imperatoris petierunt a me pecunias pro quibusdam Prælati congregandis. Denegavi eis dicens, quod jam terminus instabat ad decernendis infra quos principalia capita scilicet Patriarchas impossibile erat personaliter vel interpretative adesse, juxta promissa. Quare superfluum mihi videbatur alios propinquiores convocare, & exponere pecunias in vanum. Et ex tunc destiti eis dare pecunias, quantumcumque peterent, usque ad adventum primarum galearum, & eorum, qui se hujus S. Concilii Ambasiatores asserbant. Dixeram tamen eis, & promiseram, quod si negotia ex utraque parte prosecutionem haberent, quod in fine restituerem eis quidquid exposuissent interim. Adveniente autem termino, scilicet fine mensis Maji, cum nulla nova ab aliqua parte haberetur: neque a Concilio, neque ab Ambasiatoribus scilicet Joan. Dissipato, & socio suo, ultra quam dici potest admirabantur omnes. Et jam revera ego palam vel in publicum pro verecundia ambulare non audebam. Omnes enim Græci pariter & Latini subsannabant me, & digito ostendebant quocumque me verterem. Durante igitur hac tristitia mea, & cogitante quid agere deberem, stare scilicet vel recedere; ecce circa festum Jo: Baptiste quidam Januensis veniens de Janua, consul scilicet Damasci, asserbat pro vero, quod viderat, in Janua

quasdam galeas parari & armari nomine S. Concilii, & quod in brevi Cpm applicarent. Quæ nova multum consolata sunt, non solum Imperatorem & Patriarcham, ad quos ipsum perduxeram, sed & omnes, et totam Civitatem. Ista nova successive fuerunt confirmata per multas literas mercatorum de Janua. Durantibus autem istis novis, et nobis quasi firmam præbentibus de bona negotiorum executione, circa finem Julii, vel principium Augusti, si bene recolo, supervenit de curia Domini Papæ quidam mercator Græcus Trabulseundeus, asserens literas Joannis Dissipati ad Imperatorem; et ad me, in quibus ad me directis effectualiter continebatur, quod Civitas Florentiæ erat de unanimi consensu S. concilii, et Papæ pro Oecumenico concilio celebrando electa, et quod indubitanter omnes in eam concurrerent; quod multi Cardinales, et Prælati curiæ jam illuc suas res transmiserant. De quibus in veritate novis non solum consolati, ut ex primis; sed consolatissimi remanserunt omnes, non tantum propter desideratissimam Civitatem, quam omnes optabant, quam propter unionem, et concordem electionem, ex qua omnia bona videbantur procedere. Et ulterius, cum prima nova, nec ad quam Civitatem illæ galeæ pro firmo tendere deberent, nec præterea quibus galeis Florentiam perducere deberemus declararent, sperabamus secunda nova confirmare prima, et illas galeas, Januæ preparatas, ordinatas fore ad conducendum nos ad Portum Pisani. Confirmabant hoc quædam particulares literæ jam scriptæ de Bononia, quæ asserbant Ambasiatores S. Concilii transisse Florentiam ad intrandum portum Pisani, galeas pro hujusmodi passagio faciendæ preparatas. De præterita itaque tristitia nostra, et de lætitia communiter ex prædictis novis subsecuta recolabamus ad hanc S. synodum literas destinasse, quæ an præsentate fuerint, ignoro. Receptis autem prædictis literis Joannis Dissipati, quasi totaliter Imperator, & Patriarcha certificati de executione rerum, cæperunt se ad iter preparare. Quibus sic se habentibus, dum quadam die circa medium Augusti essem cum RR. D. Patriarcha hora vespæ:arum supervenit D. Baileus Venetorum . . . certe venerabilis vir asserens quasdam literas, quas illico receperat. In quibus continebatur, & certissime, quod Oecumenicum concilium non Florentiæ, sed Paduæ vel in Udino celebrari deberet, & de unanimi consensu concilii & papæ, & quod galeæ D. N. Papæ preparatæ Venetiis in brevi, & illico essent venturæ. De quibus novis satis admirati erant omnes, non propter loca, sed propter tam variam novorum continuam successionem. Cum itaque magna cum aviditate expectarem eventum rerum; ecce insperate 3 die Septembris apparuit quædam galea dicta Bastarda, in qua vehebantur DD. Episcopi Coronensis, Dignienis, & Portugalensis; & cum publica fama haberetur, eos tam ex parte S. concilii, quam D. N. papæ venire concorditer, lætus exivi eis obviam. Qui, ut me viderunt, gratissime, & ut coanba-

ANNO
CHRIST
1437.

ANNO
CHRISTI
1437.

fiatorem illi qui pro concilio se venire asse-
rebant, susceperunt. Cum autem in domo
habitationis ipsorum exhibuissent mihi RR.
Præfidentium Credentiales nomine S. concilii
scriptas, in quibus etiam assebebant (me)
coambasiatorem prædictorum; admiratus de
novitate, & in modo scribendi, dixi: qua-
re non scribuntur Bullæ sub nomine S. concilii,
prout consuetum est. Responderunt
pro tunc, & prima facie, quod videlicet
S. concilium ipsis præfidentibus commiserat
celerem expeditionem Ambasiatorum. Unde
propter festinum recessum eorum literæ ne-
que scribi, neque bullari modo consueto
potuerunt. Interrogavi, si literæ quæ ad
Imperatorem & patriarcham dirigebantur, e-
rant similis bullationis, & sigillationis. Re-
ponderunt quod sic; de quo fui per amplius
admiratus, timens, ne aliquid lateret, prout
postmodum apparuit. Una alia vice inter-
rogavi præfatos DD. Dignensem, Portuga-
lensem de Avinione, & de galeis inde ven-
turus, prout sæpe per Januenses habebamus
nova, licet non assertiva, neque firma. Re-
sponderunt, quod Avinionenses obligave-
runt se ad præparandum circa necessaria
pro negociis istorum Græcorum, quibus
non completis infra certum tempus, concilium
tenebatur ad alterius loci electionem
procedere; & ita Avinionensibus non com-
plentibus promissa, fecit. Item, propter
Joannis Dissipati protestationes, qui sæpius
protestabatur de Avinione, tamquam de lo-
co non comprehenso in Decreto, & quod
nullo modo Imperator, & Patriarcha illuc
accederent, quod expensæ, si quæ fierent,
pro illo loco essent omnino perditæ. Ne igitur
propter locum tantum bonum omitteretur,
S. concilium coactum fuit ad alterius loci
electionem procedere; & quia jam terminus
instabat, necesse fuit, ut eo modo eligeretur
quo electus est, videlicet sub disunctione,
Florentia vel Utinum, quæ videbantur prom-
ptæ, vel quæcumque Civitas in Decreto com-
prehensa, quæ primo vellet occurrentes ex-
pensas impendere. Interrogavi, si huiusmodi
disiunctiva electio facta fuisset concorditer
per totum concilium. Responderunt quod
non, sed per saniozem partem. Dixi si ista
pars sanior erat major, vel minor pars
concilii. Dixerunt quod in illo actu illa
pars sanior non accipitur ut pars major
vel minor, sed ut totum concilium, quia
termino statuto adveniente in aliqua ele-
ctione illa pars habet jus totius, quæ ob-
servat terminos juris. Et super hoc demon-
straverunt mihi positionem D. Auditoris
Palomar. Dicebant etiam quod non semper
attendenda est multitudo, sed sanior pars.
Clarum est autem illam esse saniozem par-
tem, in quam declinant maiores, & sapien-
tiores multitudinis; sicut etiam in hoc casu
E accidit, in quo Præsidentes D. N. et alii
maiores concurrerunt; et tanto sanior est
ab omnibus æstimanda in quantum sedes
Apostolica ipse Sanctissimus D. N. Papa, et
omnes Cardinales totaque ipsius Curia,
ipsam approbat, et acceptat; concurrer-
bant etiam cum ea ad executionem præ-
missorum, quia impossibile erat S. concilio
aliter facere, nisi scilicet per modum per

SS. D. N. et eo modo quo per jam dictam
A saniozem partem concilii conclusum est.
Et cum dicerem, quid de galeis, de quibus
superius feci mentionem, & de capitaneo
ipsarum Ambasiatoribusque cum eisdem ven-
turus? Certitudinaliter affirmabant quod nul-
lo modo venirent, & quod omnino illa pars
deficeret in promissis. Interrogavi, si adhuc
illa pars major multitudinis contradiceret
minori. Responderunt quod multi jam &
maiores de illa parte reversi sunt ad no-
stram, & quotidie revertuntur, & ad ulti-
mum quando videbunt, se non posse adim-
plere promissa, omnes in unum concurrent,
& nulla, Dei gratia, erit contradictio.
Tantis igitur & talibus, immo maioribus,
B & pluribus, quam hic exprimere possum,
auditis, præcipue quia aliter executio pro-
missorum fieri non poterat, nec informatus
aliter a S. synodo, tantis Patribus credidi;
& confirmabatur credulitas mea ex literis
RR. DD. Præsidentium, & aliorum qui
mihi particulariter scribebant. Quare de
felici executione rerum, & ut aliquid parti-
culariter dicam, quod labores venerab. socio-
rum meorum, in quibus alter vitam finivit,
& mei, non evanescerent in totum, im-
mensas Deo retuli gratiarum actiones, eis-
demque toto corde adhæsi; & una cum
eis, atque particulariter laboravi ut Imper-
rator, & Patriarcha cum galeis SS. D. N.
C omnino venirent. Et cum per antea, ex
caulis superius expressis, per multos men-
ses restrinxeram manum in dando pecunias
Imperatori, post adventum ipsorum, & de
consilio eorumdem dedi, quod in præfatum
retinueram, & successive capi solvere quod
opportunitatem, & necessarium videbatur. Post
prædicta venit archiepiscopus Tarantasiensis,
legatus D. N. cum galeis, & magister
Nicolaus de Cusa cum eo. Et licet præfatus
D. Archiepiscopus legatus prima vice,
qua cum visitavi, fatis dure me recepit, &
multa tam in genere, quam in specie dixe-
rat in præsentia præfati magistri Nicolai,
& D. Capitanei galearum D. N. nihilomi-
nus patienter me habui; nec volui ad sin-
gula respondere, nisi ad ea tantum quæ ho-
norem sacri concilii & RR. D. mei legati
contingere videbantur; & tibi, & priori-
bus Ambasiatoribus in omnibus adhæsi, sol-
licitando Imperatorem, & Patriarcham, ut
nullo modo deficerent, quin venirent. Illi-
co autem in adventu prædictarum galearum,
& præfati D. Archiepiscopi insonuit fama,
quod quidam Eraldus veniebat in dictis ga-
leis ad Imperatorem cum multis literis.
Sed postquam cognitum fuit, ablatis omnibus
literis ab eo captus fuit, crudelique tortura
& tormentis affectus, & tandem submersus.
De qua re cum interrogassem quadam
vice D. archiepiscopum, respondit: verum
est quod quidam malus homo inventus fuit
in galeis qui portabat multas literas contra
statum domini Venetorum, & contra
statum D. N. Papæ. Immo, quod plus est,
immo volebat incendere galæas. Dixi: quid
ergo factum est de illo? Respondit, quod nec
viderat ipsum, nec sciebat quid factum es-
set de ipso. Sed credit quod Capitaneus &
patronus galearum miserunt eum cum liti-
ris,

ANNO
CHRISTI
1437.

ANNO
CHRISTI
1437.

ris, quas habebat Venetias, ut ibi fieret
judicium de eo. Quibus, auditis, ulterius
non interrogavi, quasi de re non pertinente
ad me. Percepi tamen quod imperator fecit
magnam diligentiam ad habendum eum.
Verum tamen in fine non profecit, quia nec
ipsum habuit, nec ulterius scire potuit, an
vivas sit, vel mortuus. Licet autem sic con-
tinerem cum prædictis in procuratione ad-
ventus Græcorum ad Florentiam, nun-
quam tamen honorem S. concilii postpo-
sui; quin ipsam immo ubique defendi pro
viribus, pro quo tunc etiam laborare cre-
debam. Unde cum quadam die multa præ-
fatus D. archiepiscopus Tarantasiensis de
concilio diceret in domo sua, & extolleret
authoritatem papæ super autoritate con-
cilii, & ecclesiæ coram magna multitudine,
restiti sibi juxta posse meum in faciem. Et
cum tandem ex omnibus cogeretur consi-
teri ecclesiam esse sponsam Christi & domi-
nam etiam papæ, cœpit querere ubi esset
ecclesia illa, quæ est sine macula, & sine ru-
ga, & sic successive incidit in articulum
condemnatum, dicendo, quod ecclesia esset
tantummodo prædestinatorum & in gratia
decedentium. Cui dicerem quod asserit ar-
ticulum condemnatum, & quod si ta-
lium est tantummodo ecclesia, cum caput
debeat esse conforme aliis membris, talis est
& papa. Et cum talium ecclesia incogni-
ta sit sæculo, similiter & Papa erit inco-
gnitus, quia nemo scit an amore, vel odio
dignus sit. Et ita D. N. Eugenius incogni-
tus erit mundo, quantum ad suum papa-
tum, & erit dubium apud omnes an ipse sit
papa ecclesiæ catholicæ, sicut est incogni-
tum, & dubium an ipse sit prædestinatus
sive in gratia constitutus. Revera humiliter
desistit, & vertimus verba in aliam ma-
teriam. Similiter quia supradicti DD. Di-
gnesis, & Portugalensis, atque Nicolaus
de Cusa, qui se pro ambasiatoribus S. con-
cilii gerebant in omnibus proponebant D.
Christoferum episcopum Coronensem amba-
siatorem D. N. quod mihi satis grave vide-
batur; quadam vice nobis quatuor in unum
congregatis in domo Portugalensis dixi, nun-
quid non juratis Dom. servare honorem S. con-
cilii ubicumque fuerit? quomodo igitur vobis
præponitis in omnibus D. episcop. Coronen-
sem, qui etiam minor est vobis, & promotio-
ne ultimus; & enarravi eis quod alias nullo
modo permissem D. Christoferum, nos
in aliquo præcedere, & quomodo multi
Græcorum de hoc valde admirabantur. Re-
spondit D. Dignesius, quod faciebat propter
bonum pacis, & propter caritatem, qua
non æmulatur, & quia qui honorat caput,
honorat membra, & multa talia. Quibus
dixi: ex quo vobis ita videtur, & vultis,
ita fiat. Ego autem quæ dixi pro serenitate
conscientiæ meæ, & pro juramento quo
astringor ipsi S. concilio, dixi. Cum itaque
cum sollicitudine procuraretur expeditio
Græcorum, ecce quodam mane inopinata
fama venit in civitate, S. concilii Basilien-
sis galeas adesse Constantinopolim. Currere
ad supradictas legatum, & ambasiatores,
dicunt jam ita esse. Illico percutit cor me-
um inexplicabilis tristitia, non propter ad-

ventum ipsorum, sed propter divisionem con-
cilii, quam statim percepi, & propter scan-
dalum, quod intuebar inde secuturum igno-
miniamque ecclesiæ nostræ in illis partibus;
in quibus omnis natio adversa ecclesiæ ca-
tholicæ, quæ sub cælo est reperitur. Ibi enim,
præter Latinos & Græcos, Turci, Tartari,
Saraceni, Armenii, Nicolitæ, Georgiani,
Joannitæ, Nestoriani & aliæ innumerae se-
ctæ reperiuntur; quæ aut ibi habitant, aut
incessanter saltem transeunt. Itaque nihil
quodammodo ibidem sit fama dignum, quin
illico ad prædictarum gentium notitiam de-
ducatur. Cogito itaque anxius, quid age-
tur, & certe jam nulla partium cordi infi-
det, sed zelus domus Dei, quæ est eccle-
sia catholica, omnia vincit. Et quia divi-
sionem in concilio, & inter concilium &
papam, quam omnes nationes publice &
derisorie proclamabant, occultare, & pal-
liare fas non erat, ne saltem ipsa charitas
venientium ex parte ecclesiæ nostræ in ipsa
divisione excisa videretur, quod maximum
nefas ad supradictas nationes reputatur; ro-
gavi & persuasi, quantum potui, supradi-
ctos, legatum, & primo venientes, ut in
ipso primo adventu ipsorum aliquos ex se
vel saltem ex familiaribus causa visitandi
eos ad galeas mitterent: & ita fecerunt,
quia & ad galeas aliquos, & in exitu de
galeis unusquisque suam familiam eis misit.
Cobviam, & usque ad domum habitationis
deduxit, cum oblationibus solitis in talibus
visitationibus fieri, de quo actu revera mul-
tum edificati sunt plurimi. Statim autem,
audito adventu galearum concilii, capita-
neus galearum papæ cœpit armare classem
suam ad invadendum galeas concilii, et
communis rumor & clamor populi insona-
bat. Quod cum imperator percepisset, sta-
tim misit ad Capitanem prædictum; man-
dando ut exiret galeas, & quod nullam fa-
ceret novitatem. Qui tamen nec exire ga-
lea, nec desistere ab armatura voluit; sed
præparavit se totaliter, quasi vellet ag-
gredi nostras. Horratur etiam patronum
D. galeæ Florentinorum, ut et ipse pararet
se, cum esset de eadem liga; sed ille noluit
dicens, quod non esset in liga contra eccle-
siam, sed tantum contra Ducem Mediola-
ni. Respondit, non apparere in vexillis,
quod sint Duces Mediolani, sed S. Concilii
Basiliensis. Et recedens cum galea sua a
Constantinopoli secessit in parte Peræ. Si-
militer & Capitaneus vester, audiens præ-
parationem aliorum multum honorifice, et
strenue se præparavit. Ita quod judicio om-
nium non debuisset timere partem adversam,
etiamsi in duplo fuisset major. Stantibus
itaque partibus ita armatis, Imperator manda-
vit, ne aliquis inciperet facere alquam novi-
tatem; & tantum laboravit & laboravi, quod
tandem utraque partium juramentum præsti-
t, ne se invaderent mutuo, aut in aliquo
offenderent. Et ita securitate reddita, pro-
tensis in altum vexillis ecclesiæ cum maxi-
mo ordine, & honore, concrepantibus tu-
bis, & machinis, aliisque generibus musi-
corum in galeis ex parte civitatis Perensis
cum magna lætitia utriusque civitatis popu-
li classis vestra portum Constantinopolita-
num

ANNO
CHRISTI
1437.

num intravit, & absque dubio cum talibus ordine & apparatu, ut etiam ipsi, æmuli et mirari, et laudare cogerentur. Post ingressum igitur classis vestræ in portu, & deductionem DD. in domibus ipsius Imperiali ordinatione præparatas, illico ad Imperatorem curro & Patriarcham, rogans et persuadens, ut ad ipsarum partium unionem et pacem intendant. Spondent se omnia, quantum erit eis possibile, facturos. Replcantur multi modi pacis, et tamen nullus conveniens reperitur; attentis fixis propositis partium. Introduxi apud Imperatorem, et Patriarcham materiam de loco Basilienſi, et persuasi omni modo possibili. Et certe fortius quam antea feceram, præcipue propter bonum pacis ecclesiæ nostræ, si enim, dicebam, venietis Basilæam, omnis de nostra ecclesia turbatio summovebitur; omnia pacifice tractabunt, et in Deo speramus omnia bono, et desiderio sine concludentur: nullus est qui huic loco contradicat. Immo et utrique Ambaxiatores, hio jam existentes ex parte S. Concilii, habent in mandatis ut intant quantum possibile est, apud M. V. pro Basilæa. Quid enim Deo carius, et Mundo placabilius, & utrique ecclesiæ pro præſente utilis, et acceptius facere potest M. V. quam ex unius loci acceptatione nostræ ecclesiæ pacem conservare, et absque dubio adipisci? Cogitet M. V. quanto desiderio quantoque fervore ecclesiæ nostræ pacem, et unionem ecclesiarum quæſivit, et indefinenter quærat. Respondent nunc vicem vicibus, conservet pacem ecclesiæ nostræ, ut suam quam tantopere quærit adipiscatur. Ecce, consensu unius loci pax toti Christianitati, et utrique ecclesiæ redditur. Sine cujus acceptatione, et nostra, ut videtis, rumpitur, et vestra absque dubio non adipiscetur. Quid plura? tot dixi, et tanta in præſentia sui Germani Constantini, et firmissime in ultimo putabam obtinuisse, quod per duos annos antea, et ulterius non valueram obtinere. Sed seſellit me opinio mea, quia ut hæc gratitudo M. V. erga ecclesiam nostram, quæ toties, ut dixi, unionem ecclesiarum procuravit, toties hanc domum vestram, modo pecuniis, et personis, modo pecuniis ne ab Infidelibus residuum Græciæ caperetur, confirmavit? Quid dicit mundus cum audiet tanto pro uno loco facta, ex cujus acceptatione tanta securata sunt bona, et mala ex ejus reputatione, nec attendisse M. V. Nonne dicent omnes M. V. non solum non curasse unionem ecclesiæ vestræ cum nostra; sed & nostræ procurasse, aut saltem desiderasse divisionem? Sicut enim qui fame perententem, cum potest, non paſcit, occidit; et sicut qui domui vicinæ accensæ, cum potest, non succurrit, accendit; sic qui dis-

cordantes ad pacem, et concordiam, cum potest, non reducit, divisor est. Immo tanto amplius M. V. debet et tenetur conservare pacem, et unionem ecclesiæ nostræ, in quantum videt ipse seindendam, quod Deus avertat, propter unionem procurandam ecclesiæ vestræ cum nostra. Respondit: *Magister Joannes, quod scripsi, scripsi.* Nec ultra de præſenti dico: tantummodo cogita de aliis mediis pacis, quia hoc non potest habere locum in præſenti. Ut autem cum Imperatore, et Patriarcha pro pace laborabam, ita etiam de una parte nostrorum currebam ad aliam, et non parcebam familiaræ, neque bestis, Deus scit, diebus neque noctibus. Quia vero hi DD. mei in productione aliarum bullarum coram Imperatore, et Patriarcha etiam quamdam bullam declaratoriam illos primos non esse, nec fuisse S. concilii Ambaxiatores prodixerunt; illi audientes, et maxime turbati quærebant audientiam publicam pro justificatione partis eorum, et ad graviora procedendum; ad promulgandum scilicet censuras, et sententias papæ in eos, quos D. Tarantienſis se cum attulerat. Quod si illi fecissent, certe et isti, qui non minores secum S. concilii habebant sententias. Quæ res fuisset absque dubio perpetui scandali, et tanta irrisio Fidei nostræ, et Ecclesiæ apud supradictas nationes, quæ revera lingua non posset exprimi humana. Laboravi igitur, et persuasi uni parti, et alteri, quantum potui, et etiam apud Imperatorem, et Patriarcham, ne consentirent hujusmodi audientiis publicis. Et ita gratia, Dei, et bonitate ac prudentiis DD. prædictarum partium, factum est, qui incomparabiliter longe ac altius intelligebant quantum scandalum Fidei nostræ si una pars papam, altera concilium; una caput, altera corpus, quomodo contramelli, sine quibus tales actus fieri non possent, maculasset. Tractaverunt itaque supradictæ partes res ipsas commissas quo ad publicum, iudicio meo, quantum fieri potest honestissime. Et quod ad concordiam credo, quod fuisset aliquod medium reperiunt, nisi limitate, et restrictæ commissiones DD. a quibus missæ fuerant, obtinissent in conclusionem. Igitur post multos tractatus, et dies; instante utraque parte pro sua spe ditione; tandem Imperator, et Patriarcha concluderunt velle ire cum illis, qui primo venerant; et hæc propter conventiones, et pacta quæ noviter Joannes Dissipatus et Hemanael Miloti Socius suus cum D. N. in Bononia concluderant; et ita suam voluntatem, & conclusionem partibus declaraverunt. Qualiter autem responderint Imperator, & Patriarcha ad præcedentes obligationes, quibus S. huic concilio tenebantur, licet ad RR. DD. meorum hic præſentium pertineat relationem, nihilominus quid & ego sentierim, referre debeo. Ante igitur ipsorum mentis, & intentionis publicam declarationem alter prædictorum DD. vocavit me, & dixit: magister Joannes sciam a duobus annis, quibus nobiscum conversatus es, quanto desiderio, & quanta affectione expectavimus conclusionem felicem executionis; scis etiam, quod semper voluntatis no-

Deest ali-
quid.

ANNO
CHRISTI
1437.

fræ fuit hanc rem peragere cum concordia concilii, & papæ, & quod in omnibus quæ fierent circa hanc rem, interveniret consensus papæ expressus; scis insuper quanta instantia laboravimus in principio vobiscum pro præsentia papæ in concilio, & pro loco idoneo, & quomodo literas concilio per magistrum Henricum super præmissis misimus, & eidem injunximus, ut apud S. concilium hanc nostram intentionem quantum posset promoveret. Postea scis quomodo Joannem Dissipatum ad concilium, & Hemanuelem Milori ad papam misimus, ut primo viderent dispositionem rerum, & nobis nunciarent, ut & nos possemus parari in tempore; quod concordiam præpararent inter concilium, & papam, si forte in aliquo in his nostris rebus exequendis dissentirent; & tandem sollicitarent expeditionem ut res fierent in tempore. Ierunt prædicti Ambasiatores, & non solum inter papam, & concilium, sed in ipso concilio circa loci electionem maximam reperierunt discordiam. Reperierunt per unam partem electum locum, non solum non idoneum nobis & papæ, sed pene impossibilem, & omnino non contentum in Decreto. Laboraverunt pro pace quantum potuerunt, nec potuerunt in aliquo proficere. Post hæc, diviso concilio, sanior pars, & major meritis, immo non pars, sed quæ de jure vestro totum in illo actu concilium faciebat, elegit locum, vel loca nobis, & papæ, juxta instantiam, intentionem, & desiderium nostrum omnino habilia. Postremo præfati ambasiatores nostri diligenter consideraverunt utrumque partium intentionem, facultatem, & potestatem promissa exequendi. Et quoad intentionem perceperunt, quod illi qui pro Avignone laboraverunt, non intentione uniendo Ecclesias, sed illos transferendi concilium, ut postmodum mortuo vel deposito Papa ibidem Romanam curiam stabiliarent, & firmarent perpetuo. Quo vero ad facultatem, palam, & manifestissime perceperunt quod impossibile erat illis exequi promissa, attentis difficultatibus habitis in Avinione pro expeditione illarum galearum, nec aliunde occurrente, aut apparente subsidio. His igitur sic se habentibus, quid Ambasiatores nostri facere, aut eligere debebant, ne recederent re infecta, & perderent omnes labores utriusque partis? Debeabant tantarum animarum delideria, & suspiria relinquere inania; debeabant ne recessu ipsorum jam omnem spem unionis a cordibus fidelium evellere? Absit. Elegerunt itaque partem, quæ eis tutior visa est, & saniores, & in jure vestro probabiliores, rectiores in intentione, & sine comparatione in executione; & quæ ultra hoc exhibet nobis locum habilem, & idoneum, concordiam Papæ, & præsentiam illius in concilio, juxta petita, & desideria nostri cordis. Illam igitur partem, quam nostri Ambasiatores sagaciter, & prudenter elegerunt, oportet nos sequi. Volens ad prædicta ego aliquantulum respondere, incepti ab ultimo, in quo dicebant, quod exhibet ei illa pars petita, & desiderata. Quia clarum est, & inter omnia necessaria, ut dicitis, maxime necessarium,

sine quo nihil potest fieri aut concludi, est A Oecumenicum concilium, quod stante Basilienſi concilio Papa vobis dare non potest. Duo enim Oecumenica concilia in Ecclesia Catholica simul, & semel celebrari nequeunt; quia sicut una est Ecclesia Catholica, sic necesse est, quod unum sit etiam Oecumenicum concilium eam representans. Dixit: Papa sicut promisit ita & exhibet. Et ego quomodo? respondit, Datus est ordo, quod illud concilium Basilienſe ante adventum nostrum dissolvatur. Nam D. Legatus, D. S. Petri, & alii dictis DD. adherentes promiserunt audito adventu nostro in portu statim a Basilea recedere. Et super hoc Joannes Dissipatus quamdam cedulam subscriptionis omnibus videre volentibus ostendebat; quam tamen ego non vidi, nec volui videre. Quod vero ad reliquos, datus est ordo, quod Imperator, & alii Reges, & Principes suos revocent Ambasiatores; quibus recedentibus, quis remanebit? Dixi tamen. Non apparet de Rege Franciæ & Duce Sabaudie, qui huc cum galeis concilii suos transmississent Ambasiatores instantes pro parte concilii. Respondit, quod nec ex literis, nec ex ambasiatis potuit perpendi nimis affectus vel magna voluntas dictorum Principum erga concilium. Dixi: si ita sit, fiat voluntas Dei. Quo ad concordiam, & consensum D. N. dixi, quod jam D. N. plenum consensum præbuerat decreto nostro, & omnibus in eo contentis. Respondit, quod nos realem non verbalem qualiveramus consensum. Nunc autem in executione promissum non sunt concordēs, ut patet in materia de loco. Dixi: Non ponitur in Decreto talis distinctio verbalis, & realis consensus; quia Papa prætenſo consensu per verba, præbuit etiam realem consensum, cum verba sint signa rerum, prout percipiuntur ab anima, & per verba exprimuntur; unde & a principio Papa fuit concors cum concilio in facto loci, dummodo concilium eligeret aliquem in Decreto nominatum, quemadmodum & fecit eligendo Basileam, vel Avinionem, vel saltem Sabaudiam, quæ est in Decreto nominata. Respondit, quod illa electio fuerat facta non simpliciter, sed sub conditione infra certum terminum; qua non completa concilium debebat, & tenebatur ad alterius loci procedere electionem. Quod & fecerunt illi, qui voluerunt, in termino, & ad quos jus electionis fuit totaliter devolutum. Dixi: Scio, quod universalia concilia non subiciuntur quibuscumque humanis legibus, aut juribus; immo sunt super omnia talia jura, tam in statuendo, quam in amovendo, corrigendo, limitando, interpretando, &c. De conditione etiam informatus sum, quia verum est quod Civitas Avinionensis quædam promisit in termino, si tamen concilium infra eundem terminum quædam sibi alia promissa peregiſſet; sed deficiente concilio infra terminum, necesse fuit, & Civitatem in promissis deficere, quæ adimplere non poterat, non adimpletis promissis per concilium. Quare cum civitas non defecerat in termino defectu proprio S. Concilii, concilium

ANNO
CHRISTI
1437.

ANNO
CHRISTI
1437.

illum non debet defectum proprium in
dammum alterius retorquere. Quomodo er-
go ad illos pauciores jus electionis tota-
liter eveniret, non intelligo. Quomodo ergo
minor pars 50. vel 60 personarum, contra
cunctos vel cunctas sit, & vocetur sanior,
præcipue in conciliis generalibus, & in ma-
teria voluntaria, sicut electionis unius loci,
sicut esset in materia Fidei, similiter non
intelligo. Si ita esset quatinus in concil-
iis generalibus aliquid concluderetur,
quia semper minor pars impediret maiorem,
vel ad se traheret, quod raro accideret.
Præsencia licet Decreta de Avinione, seu
Sabaudia ex una parte, & de Florentia vel
Usino ex alia fuerint facta in discordia;
tamen bullatio, & executio unius, scilicet
de Avinione vel Sabaudia, & retentio; ac-
que impedimentum alterius fuit facta de
concordia partium, & super hoc demon-
strabam instrumentum Petri Burdeti. Res-
pondit: Et tamen post illam concordiam
scribant nobis, & tibi DD. prædentes
concilii super executione decreti de Floren-
tia. Dixi quod ita est, & quod non intel-
ligo istam concordiam super factis præsentis
Papæ in concilio, & idoneitate loci, licet
S. concilium non teneatur ad ista, cum
non continentur in Decreto; verumtamen
quoad præsentiam interfuisset, & fecisset
quantum potuisset, ut S. Sanctus fuisset
præfens. Quoad idoneitatem loci fecit quan-
tum potuit, quia exceptis communitatibus
duabus, & Dominis ipsarum, quas Amba-
satores vestri semper excluderant, & etiam
in literis, quæ per magistrum Henricum
mittebantur; similiter attentis aliis circum-
stantiis temporis, non fuit locus convenien-
tior, nec habilior reputatus, nec magis
idoneus, juxta descriptionem vestram, quam
Civitas Avinionensis. Quæ si non placet;
ecce Sabaudia, locus in Decreto compre-
hensus, & declaravi sibi aliquas particula-
res circumstantias Civitatum; de quibus re-
plicabat. Finaliter respondebat, quod Avi-
nio non erat comprehensa in Decreto, &
quod non erat ei habilis nec placebat. De
Sabaudia autem dicebat, quod ambasciatores
eorum non intelligebant de Sabaudia mon-
tium; sed de Sabaudia, quæ est in Pedemont-
ia in Italia. Ad hoc subridens, dixi, quod
dicant ipsorum Ambasciatores quidquid vo-
lunt, quia Sac. Concilium, & nos omnes
intelleximus de vera Sabaudia. Et ita ipsi
intellexerunt, & eis fuit declaratum. Ul-
terius, de bona intentione, vel mala parti-
um, quia nostri Ambasciatores poruerunt
esse cognitores, & iudices; videbant enim
per effectum, & per experientiam, quod
S. concilium toto posse insistebat, tam ad
procurandas pecunias, quam ad armandas
galeas & alia necessaria facienda, prout fieri
poterat. Quod etiam ipsi judicarent concilium
velle transferre curiam ad Avinione-
nem, hoc ad eos non pertinebat neque in-
vestigare, neque ita palam judicare, &
multo minus asserere; quia nullo modo res
hæc ad eos pertinebat. Et revera judicare
talia, & asserere, multum perniciosum, &
scandalosum fuit, & est, & se probaverunt,
non esse ambasciatores, sed exploratores, & in
Concilior. Supplem. Tomo VI.

A sine falsificatores, dubia, & falsa tamquam
vera, & probata asserentes. Revera decla-
raverunt se non fuisse missos ad sollicitan-
dum, sed ad perturbandum negocia omnia,
prout & fecerunt, & quod pejus est pecu-
niis ecclesiæ & concilii. Quoad possibilita-
tem autem perficiendi promissa, & necessaria
omnia, erat et est paratum per gratiam Dei
ad exequendum omnia, quæ sequuntur. Qui
subridens, ait: magister Joannes portantur
omnia necessaria? ita, inquam. At ille: ubi
sunt 300. balistarii; ubi sunt expensæ eor-
um? ubi expensæ duarum galearum hic pro
custodia remanere debentium? Ubi depositum
1000. ducatorum, casu quo absentia nostra
huic domui nostræ moveretur. a Turcis?
Ubi denique 150. ducatorum pro expensis
nostris deputandis usque ad portum? Quæ
denique dispositio ulterior, dum essemus in
partibus illis pro expensis nostris? Dixi pro-
ut fueram informatus. Et primo, de balis-
tariis quod una navis statim ventura erat
cum ducentis, & ultra balistariis; & quod
tot erant in galeis 5. quæ veniant, super-
flui; quod in sine haberent bonorum & no-
tationum viros in arte, illa numerum de-
bitum, promissum, & ulterius. Quoad im-
pensas vero, quæ pro præsentibus juxta for-
mam decreti hic necessarie sunt, credo, &
similiter teneo, quod ad manum sunt, & in
promptu. Respondit quod eram deceptus,
& quod ipse foret pro vero aliter informa-
tus; videlicet quod nec navis veniebat,
nec pecuniæ necessarie erant in promptu,
& quod non venerant isti nisi ad quandam
civitatem. Dixi: probetis & de singulis his,
interrogate eos, qui venerunt; & si satisfac-
erimus juxta promissa, sequimini & vos
promissa. Si autem defecerint, manifestum
sit omnibus, quod per eos non per vos ne-
gocia deficient. Respondit, quod satis de-
bet esse eis, quod eorum defectus agnoscam,
absque hoc quod ponantur in medium mul-
titudinis. Scio non tantum ab adversariis sed
etiam a domesticis ipsorum, quod non desi-
derant nisi honestam licentiam. (sic) Ad-
didit, quod dato quod apportassent omnia
necessaria, & essent disposita omnia; quia
tamen non venerunt in tempore, nos non
tenemur ire cum eis. Dixi: est ne hæc to-
talis causa, & finalis, propter quam omi-
ttitis ire cum galeis concilii? Tamen nec vos
parati fuistis in tempore, nec adhuc estis,
nam capita principalia deficiant, scilicet
patriarchæ Orientales, quia nec perso-
naliter sunt hic, nec sufficienter representa-
tive, ut alias ad plenum extitit declara-
tum. Præterea sæpe dictum est, quod tem-
pus esset propter nos, & non nos propter
tempus. Quare propter tempus res talis &
tanta non est omittenda. Quam ob causam
etiam ambasciatoribus, Joanni scilicet Dissipa-
to, & Emanuele fuit commissum, ut si res
majori tempore indigeret, quod possent tem-
pus prorogare per totum mensem septem-
bris, vel etiam usque ad medium Octobris.
Præcipue cum talis prorogatio temporis
juxta dicta vestra cadebat in maximum com-
modum vestrum, tum propter frugum, & vi-
norum collectionem; tum quia civitas li-
berior remaneret & securior ab obsidione

ANNO
CHRISTI
1437.

ANNO
CHRISTI
1437.

Turcorum tempore hyemis, quo propter pauludes, pluvias & frigora adversarii non possent eam obsidere, nec post recessum vestrum statim in eam incurrere. Præterita omnia, quæ conclusa sunt, debent intelligi pro utraque parte semper legitimo, & manifesto impedimento cessante. Clarum est autem, quod S. concilium tempore debito incipit suam facere exceptionem, quia ordinavit, quod prima die martii galeæ sumerent & expeditionem inciperent, quod tempus usque ad finem maii congruum, & sufficiens omnibus visum fuerat. Quod igitur in tempore non venerunt, patet de legitimis & manifestis, quæ illata nedum occulte sed manifeste fuerunt tam in Avignone, quam alibi. Non est igitur sufficiens causa defectus temporis, ut a promissis, & compactis pars vestra deficiat. Respondit, quod non constabat eis de huiusmodi legitimis impedimentis, & quod si nostri ambasciatores non prorogaverunt tempus, ideo fuit, quia non fuerunt requisiti; & etiam si fuissent requisiti, merito denegare potuissent ex quo videbant impossibilitatem ex parte illorum, qui pro Avignone laborabant, promissa

A exequendi. Dixi: quid ergo facietis? Respondit, ibimus cum primis galeis papæ, & dum venerimus in portum, ubi habemus descendere, si reperiamus papam & concilium in facto loci discordare, laborabimus per aliquod tempus statuendum de concordia ipsorum. Et si quidem si sequatur concordia, bene quidem? Sin autem, nec ad unam partem, nec ad aliam declinantes redibimus ad propria per viam, qua venimus. Et hic fuit finis nostræ disputationis factæ modicum ante declarationem mentis, & voluntatis ipsorum in publicum. Post cujus declarationem, receptis pecuniis iuxta formam decreti ab illa parte, ad iter se parare cæperunt. An autem veniant, licet habeant rationes B fortes ad utramque partem, credo tamen firmiter, quod omnino venient, & non deficient aliquo modo. Sed postquam venient, an ullam diligentiam pro concordia faciant, & hanc casu concordia non habita non declinando ad unam partem, vel aliam, ut mihi dictum est, redeant ad propria non audeo judicare. Et hæc de Græcis & ipsorum adventu dicta pro præsentī sufficiant. Et sic est finis.

ANNO
CHRISTI
1437.

IN SEQUENTES TABULAS

ADMONITIO COLLECTORIS.

ANNO
CHRISTI
1443.

Inter tam multa quæ in concilio Basileensi gesta & stabilita sunt, nihil posteritatis memoria commendatur magis, quam compactata cum Bobemis, ab ipfis primū concilii legatis ejus nomine in Praga & alioi concordata, ac dein ab ipso demum concilio confirmata. Una deerat pontificis auctoritas quæ rata illa haberet, & sancta; neque simplici vice id a Bobemis tentatum est; frustra tamen, quod non improbabilis rationes pontifices summos retinuerunt ne se redderent exorabiles. Hac vero compactata, quod a Labbeo sive omisa sint, sive ex alio quam ex tabulis publicis data, & hinc inde rejecta, integra huc transferre ex codice juris Gentium Leibniti in Mantissa num. 18. & 25. censui opportunum. Juvat hic pariter Lectorem meum admonere orationem illam Legati, quam ex Vin-dobonensi codice superius pag. 622. dedi paulo ostantius in hoc conciliorum supplementum innotuissimam fuisse; cum in Collectione Veneta Labbei nequaquam desideretur, ex Recanaten-si Codice illic excusa; quod tunc primum ego animadverti, postquam editio hæc jam ad ulteriora processisset. Non tamen videri lecturibus incommoda hæc repetitio accidit, quippe quibus jucundius erit totam rei seriem uno veluti obtutu spectare, quod hic a me præstatur multis quæ illam præseferunt divulgatis; quam nudam ipsam orationem legere.

COMPACTATA PRAGENSIA

Inter legatos concilii Basiliensis, & Bobemos anno 1443. ult. Novembr.

Variantes
ex MS.
Cod. Vin-
dubon.Concilii
generalis.

IN nomine Domini nostri Jesu Christi, Amen. Hæc, quæ infra scripta sunt, per gratiam sancti Spiritus concordata sunt inter legatos sancti concilii Basiliensis, & generalis congregationem incliti Regni Bohemie & Marchionatus Moravia, in civitate Pragensi.

2. Primo, dicta congregatio, nomine dictorum regni & marchionatus, & pro ipso regno & marchionatu, omnibusque & singulis, eorundem regni & marchionatus, qui sunt de parte ipsorum, recipient & acceptabunt, & facient bonam & firmam, & perpetuam pacem, & ecclesiasticam unitatem, quam profitebuntur & firmabunt debito modo. Quo facto, dicti legati, auctoritate dicti sacri Concilii, admittent & recipient dictam pacem & unitatem, & pronuntiabunt pacem generalem universo populo Christiano, cum incolis & habitatoribus dictorum regni & marchionatus. Tolerent omnes sententias censuræ, & plenariam abolitionem faciant, & mandabunt universis & singulis Christi fidelibus, quod nemo deinceps dictum regnum & marchionatum propter præterita infamare præsumat, nec ipsa aut eorum incolas invadere aut offendere; sed eis Christianam pacem observent, ipsosque tanquam fratres eorum, sanctæ videlicet matris Ecclesiæ filios reverentes & obediētes habeant, & firma (*) dilectione contendant.

al. fru-
terna con-
suetudine.

3. Circa materiam primi articuli, quem Ambasiatores dictorum regni & marchionatus obulerunt sacro Concilio sub hac forma: Quod communicatio divinis Eucharistia utilis & salubris, sub utraque specie, scilicet panis & vini, universis Christi fidelibus in regno Bohemia & marchionatu Moravia, & locis eis in hac parte adhaerentibus constituitur, per sacerdotes libere ministraretur, est hoc modo concordatum: Quod dictis Bobemis & Moravis, suscipientibus Ecclesi-

asticam unitatem & pacem, realiter & cum effectu, & in omnibus aliis, quam in usu communionis utriusque speciei, fidei & ritui universalis Ecclesiæ conformibus, illi & illa, qui talem usum habent, communicabunt sub duplici specie cum auctoritate Domini nostri Jesu Christi & Ecclesiæ sponsæ ejus. Et articulus ille in sacro Concilio discutietur, quoad materiam de præcepto ad plenum, & videbitur quid circa illum articulum pro veritate Catholica sit tenendum, & agenda pro utilitate & salute populi Christiani, & omnibus mature & digeste pertractatis, nihilominus si in desiderio habendi dictam communionem sub duplici specie perseveraverint, hoc eorum Ambasiatoribus indicantibus, sacrum Concilium sacerdotibus dictorum regni & marchionatus, communicandi sub utraque specie populum, eas videlicet personas, quæ in annis discretionis constitutæ reverenter & devote postulaverint, facultatem in Domino pro earum utilitate & salute largietur. Hoc semper observato, quod sacerdotes sic communicantibus semper dicant, quod ipsi debeant firmiter credere, quod non sub specie panis caro tantum, nec sub specie vini sanguis tantum, sed sub qualibet specie est integer & totus Christus. Ac legati sacri Concilii per suas literas, auctoritate sacri Concilii, mandabunt universis & singulis, cujuscunque status aut conditionis existant, ut dictis Bohemis & Moravis, utentibus dicta communione sub duplici specie, nemo audeat improperare aut eorum famæ, aut honori detrudere. Et hoc idem faciet sacrum Concilium, quando concessionem libertationis faciet memoratam.

Largitur
in Domi-
no.

4. Circa materiam trium articulorum sequentium, per præfatos legatos sacri Concilii dictum est in forma sequenti: Quoniam circa doctrinam Catholicæ veritatis sic sobrie & caute incedendum est, maxime a

sa-

ANNO
CHRISTI
1443.

posuist.

sacro Concilio generali, ut veritas declaratur verbis sic ordinatè conceptis, ut nulli sit in futurum offendiculum, ubi possit impingere & habere occasionem erroris. Et ut verbis utamur beati Isidori, ne aliquid per obscuritatem in captionem contineat.

5. Circa materiam de cohibitione & correctione peccatorum, in quo posuisti articulum super his verbis: Omnia peccata mortalia, & præsertim publica, per eos, quorum interest, rationabiliter & secundum legem Dei cohibeantur, corrigantur & eliminentur. Ecce verbum, per eos, quorum interest, nimis est generale, & posset esse offendiculum, & juxta scripturæ sententiam, non debemus ponere offendiculum ante coeam: Et claudendæ sunt fossæ, ne bos vicini ibi lædatur: omnis talis occasio tollenda est. Dicimus ergo, quod secundum sacræ scripturæ sententiam, sanctorumque documenta doctorum, sic catholice est tenendum: Quod omnia peccata mortalia, præsertim publica, quantum rationabiliter fieri potest, secundum legem Dei & sanctorum Patrum instituta sunt cohibenda, corripienda & eliminanda. Porellas autem puniendi criminosos, non ad privatas personas, sed ad eos tantummodo pertinet, qui jurisdictionem habent in eos fori distinctione, juris & justitiæ ordine observatis.

ad eas.

6. Circa materiam de predicatione verbi Dei, in qua posuisti articulum hoc tenore: Quod verbum Dei a sacerdotibus Domini & Levitis idoneis libere ac fideliter prædicetur. Ne ex verbo libere fumeretur occasio vagæ & dispendiosæ libertatis, quam nec vos (ut sæpe dixisti) intenditis, circumstantionandum est, dicimusque, quod secundum scripturæ sacræ sententiam, sanctorumque documenta doctorum sic catholice est tenendum: Quod verbum Dei a sacerdotibus Domini & Levitis ad hoc idoneis & per superiores (ad quos pertinet) approbatis & missis, libere, non tamen passim, sed ordinate & fideliter prædicetur, salva auctoritate Pontificis, qui est præordinator in cunctis, juxta sanctorum Patrum instituta.

7. Circa materiam ultimi articuli sub his verbis expresso: Non licet clero, tempore legis gratia, super bonis temporalibus seculariter dominari. Minimè, quod dum in sacro Concilio super hac disputatio ageretur publica & solennis, ille, qui ad disputandum per sacrum Concilium extitit deputatus, duas conclusiones posuit, sub his verbis: Prima, quod Cleri non religiosi, seu qui voto se ad hoc obligarunt, licite possunt habere & possidere, quacumque bona temporalia, hereditates paternas aut aliorum, si eis relinquuntur, & alia bona juste acquisita, ex causa donationis, vel alterius liciti contractus, vel ante licita. Secunda, quod ecclesia potest licite habere & possidere bona temporalia, mobilia, & immobilia, domos, prædia, villas, oppida, castra, civitates, & in eis habere privatum & civile dominium. Ille siquidem ex vestris ambasciatoribus, qui disputabat, concessit eandem, dicens: Illas sensui sui articuli bene intellexit non contradicere, cum ipse articulum sum intellexerit de dominio civili formaliter

intellecto. Ex quo & aliis satis posset intelligi, quod verba: seculariter dominari, in præferto articulo posita, ad aliquem specialem dominandi modum vel usum videantur referri; sed quoniam doctrina Ecclesiæ non est verbis ambiguis pertrahenda sed plane; propterea illud, quod secundum legem Dei & sanctorum documenta doctorum catholice tenendum est, duximus exprimendum, videlicet, præmissas duas conclusiones esse veras, quodque ecclesiastici viri bona ecclesiæ (quorum sunt administratores) debent fideliter administrare; juxta sanctorum Patrum salubria instituta. Ipsaque bona ecclesiæ ab aliis injuste non debent detineri vel occupari. Dicta vero congregatio declarationem dictorum trium articulorum, quæ veritati scripturæ innuitur, suscipit, & accipit.

8. Verum, quia circa ipsorum trium articulorum materias, nonnullis videntur abusus plures & deordinationes aliquas currere, est intentionis ipsius Congregationis, quod super reformatione dictorum abusus & deordinationum intendit in sacro Concilio per suos ambasciatores instantiam & sollicitudinem adhibere. Et quod si quæ etiam singulares personæ tales reformationes velent in sacro Concilio promovere modo debito et honesto, quod hoc eis liceat, et sit concessa facultas. Præfatis vero legatis sacri Concilii hoc placuit, quoniam sacrum Concilium ad morum reformationem intendit, & vult (præstante Domino) studium & sollicitudinem adhibere, ipsique legati, cum omnem bonam reformationem in ecclesiâ Dei fieri toto desiderio cupiant, ad omnia, quæ bonam reformationem ecclesiæ concernunt, adjuutores & cooperatores esse volunt & pollicentur.

9. Tandem, postquam per Dei gratiam pro causis fidei cessabit omne bellum, & erit pax bona, pro cujus conservatione debet adhiberi omnis diligentia, videtur valere expediens, quod etiam pro causis aliis non concernentibus fidem, si quas habent cum circumstantibus vicinis, cessent omnes partes ab omni via facti; & de ipsis controversiis per dietas placiti, vel alias in sacro Concilio vel extra, concordia, amabili compositione vel judicio terminentur.

10. Pro firmitate & observantia pacis, per dictos legatos sacri Concilii, dabitur omnino firma, & procurabitur Bulla Concilii, & mandata ipsius sacri Concilii ad omnes principes & communitates circumstantes, & alia, quæ necessaria fuerunt & opportuna. Pro parte vero dictorum regni & marchionatus dabuntur literæ ut illis firmis & munimentis opportunis. Procurabitur pax, & servari mandabitur, & omnia alia sicut, quæ pro observatione dictæ pacis & unitatis necessaria fuerint & opportuna.

11. Concordata & firmata fuerunt præmissa & supra scripta per plures magistros & sacerdotes, a generali congregatione regni Bohemæ & marchionatus Moraviæ deputatos, ipsius congregationis nomine & mandato speciali inter supra nominatos Dominos legatos sacri Concilii, parte ex una,

ANNO
CHRISTI
1443.

usurpari.
Sacra feri-
tura.
Acceptat.

Concernant.

Valde expediens.

et di-

ANNO
CHRISTI
1443.ANNO
CHRISTI
1443.

et dictam generalem congregationem, parte ex altera, et per manuum stipulationem, A parte ex utraque, cum verbali promissione super præmissis facta. In civitate Pragensi, in Collegio quod dicitur Collegium Caroli, anno Domini MCCCCXXXIII. Indictione X^l. Mensis vero Novembris die ultima; Pontificatus sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, Domini Eugenii, divina providentia Papæ IV. anno tertio, præsentibus ad hæc providis & honestis viris, &c.

Vidimus Compactatorum autoritate & mandato sacri Basilienfis Concilii per legatos ante nominatos cum regno & marchionatu sepe dictis, Pragæ 1433 initiorum una cum Concordatis novis & Declarationibus datis B legatis mense Marti. Iglavia 1436.

IN Dei nomine, Amen. Nos Philibertus, Dei & Apostolicæ sedis gratia Constantiensis Episcopus, Provincie Rothomagensis; Johannes de Palomar (*) Archidiaconus Barchinonensis, Apostolici Palatii causarum Auditor, Decretorum Doctor; Martinus Bernerii, Decanus Turonensis, Baccalaureus formatus in Theologia; & Thomas Haselbach sacre Theologiæ Professor, sacri generalis Basilienfis Concilii ad regnum Bohemie & marchionatus Moravie legati designati; tenore præsentium consitemur & recognoscimus: Quod inter generalem congregationem incliti regni Bohemie, Pragæ habitam circa festum Sancti Martini, anno Domini Millesimo quadringentesimo tricesimo tertio, & nos legatos dicti sacri Concilii, fuerunt facta concordata, conclusa & manuum stipulatione firmata Capitula cum suis Declarationibus & responsionibus quæ sequuntur.

(Sequuntur Compactata Pragensia paulo ante posita, tanquam hic inferenda)

2. In nomine Domini nostri Jesu Christi, Amen. Hæc quæ infra scripta sunt &c. &c.

(Declarationes novæ)

3 In nomine Domini nostri Jesu Christi, qui est amator pacis & unitatis populi Christiani, hæc, quæ sequuntur, concordata sunt, super aliquibus difficultatibus exortis,

in & super capitulis, pro pace & unitate nuper oblatis & concordatis. Primo cum in tertio capitulo incipiente circa materiam primi articuli inter cætera sic sit scriptum & conclusum: Quod dicti Bobemis & Moravis suscipientibus Ecclesiasticam unitatem & pacem, realiter & cum effectu, & in omnibus aliis quam in usu communionis utriusque speciei, fidei & ritui Universitatis Ecclesiæ conformibus, per verbum fidei ibi appositum, intellunt & intelligi volunt, veritatem primam, & omnes alias credendas veritates, secundum quod manifestatur in scripturis sacris, & doctrina Ecclesiæ sane intellectis.

4. Item cum dicitur de ritibus Universitatis Ecclesiæ, (s. Universalis Ecclesiæ) intelligunt & intelligi volunt, non de ritibus specialibus, de quibus in diversis Provinciis diversa servantur, sed de ritibus qui communiter & generaliter circa divina servantur. Et: quod postquam nomine regni & marchionatus in universitate hoc tulciptur; si aliqui in divinis celebrandis, non statim suscipiant ritus, qui generaliter observantur, propterea non fiat impedimentum pacis nec unitatis; nec dici possit tales non esse de regno vel marchionatu, sed accedant ad sacrum Concilium Basiliense omnes, si voluerint, aut aliqui nomine omnium talium & ibi habebunt facultatem proponendi & allegandi, honesto & ordinato modo quodcumque eis fuerit bene visum.

5. Item dixerunt dicti legati sacri Concilii, quod Iudex ille, qui nomen natus & expressus fuit in concordatis in Egra, fuit, est, & erit Iudex in omnibus credendis & agendis in Ecclesia sancta Dei, et secundum illum sacrum Concilium procedere intendit in omnibus, Spiritus Sancti gratia assistente.

6 Item quod Ambasiatores dicti regni et marchionatus, ad sacrum Concilium, Deo propitio, feliciter dirigendi, et omnes, qui de eodem regno vel marchionatu, dictum sacrum Concilium adire voluerint, secure poterunt ordinato et honesto modo proponere quicquid difficultatis occurrat circa materias fidei, Sacramentorum vel rituum ecclesiæ, vel etiam pro reformatione ecclesiæ, in capite et in membris: et Spiritu Sancto dirigente, fiet secundum quod iuste et rationabiliter ad Dei gloriam et Ecclesiastici status debitam honestatem fuerit faciendum.

ANNO
CHRIST.
1491.

CONSTITUTIONES EDITÆ

ANNO
CHRIST.
1491.

Anno 1491.

PER REVERENDISS. IN CHRISTO ET DOM.

D. NICOLAUM FRANCUM

EPISCOPUM TARVISINUM, ET LEGATUM APOSTOLICUM.

Pœna clericorum secularium habitu, & tonsura non incedentium.

Ex MS.
Cod. Ec-
cles. Tar-
visinæ mis-
so a R. P. Venetorum dominum, ad perpetuam rei
D. Angelo
Calogera.

Nicolaus Francus episcopus Tarvisinus, legatus Apostolicus cum potestate le-
gati cardinalis de latere per universum
Venetorum dominum, ad perpetuam rei
memoriam. Inter cæteras sollicitudinis no-
stræ curas dudum humeris nostris per Apo-
stolicam Sedem impositas, illam præcipue
mentis nostræ oculis conspiciamus, per quam
vitia quæque, atque crimina, quibus maje-
stas offenditur divina, honor ejusdem apo-
stolicæ sedis, totiusque clericalis ordinis
obumbratur, ac scandalum in populis chri-
stianis generatur evelli, et dissipari, virtu-
tesque, et boni mores edificari, atque plan-
tari possint, et valeant. Sane cum nostris
præsertim temporibus, antiquo hoste hu-
mani generis suadente, multorum clerico-
rum ac religiosorum excessus, maxime in
provincia nobis ab eadem sede decreta, adeo
inolevit, ut clerici ipsi, atque religiosi, qui
tanquam lucernæ ardentes supra candelabrum, et tanquam signum positi sunt ad
sagittam, quorum inferiores vitam respiciunt, trahentes (quod ab eis agitur facile) in exemplum deterioris vitæ pariter
et exemplis inferioribus ipsi effecti videantur, habitum atque tonsuram proprio ordi-
ni, seu religioni congruum deferendo, nec
quicquam in modo tonsuræ aut vestimentorum forma, seu negociorum qualitate de
clerico ostendendo; sed tanquam laici, tam
publice quam private incedendo ad poenæ
secularis judicis subterfugium se tantummodo exhibentes, clericalisque fori privile-
gium labili allegantes, qui factis clericali-
tatem negaverunt. Verum quia juxta sacro-
rum canonum dispositionem, qui abjectis ve-
stibus proprio congruentibus ordini, alias
assumere, & in publico portare præsumunt,
professorum illius ordinis prærogativa se
reddunt indignos. Præsentem itaque con-
stitutionem præcipimus, ut omnes, & singuli
clerici, tam in minoribus, quandiu sacris
ordinibus constituti, habitum & tonsuram
clericali ordini congruum portent, sicut est
a sacris canonibus constitutum. Eos vero
qui beneficia ecclesiastica obtinent, & ha-
bitum ipsum, atque tonsuram dimiserunt,
per hanc nostram constitutionem monemus
peremptorie, quatenus intra XXX dies ab hu-
jus nostræ constitutionis publicatione in ca-
thedrali ecclesia civitatis, seu diocesis, in
qua morantur, autoritate nostra facta con-
numerandos, habitum prædictum, & tonsu-
ram reassumant, capillos suos tondere fa-

ciendo in modum coronæ, ita quod eorum
aures, vel saltem illarum pars pateat ma-
nifeste; illamque de cætero continue præ-
sertim in publico portent, atque tonsuram
sub poena suspensionis a divinis, quod ino-
bedientes ipso jure incurrant. Si vero hujus-
modi suspensionis sententiam per alios XXX.
dies immediate sequentes substiterint, eos
excommunicationis vinculo innodamus. Quod
si præfatas suspensionis, & excommunica-
tionis sententias per alios XXX. dies præ-
dictos LX. dies immediate sequentes animo
(quod adfit) sustinerint indurato, ipsos
ex nunc prout ex tunc omnium digni-
tatum, personatum, officiorum, admini-
strationum, ac beneficiorum ecclesiasticorum
tam curatorum, quam simplicium, quos,
vel quas seu quod obtinent, sententiam
privationis incurrere volumus ipso facto,
absque alia privationis sententia, clerici
autem beneficia vel officia ecclesiastica non
obtinentes, si fuerint in sacris ordinibus con-
stituti, & habitum, & tonsuram (ut præ-
sertur) in termino ipso XXX. dierum non
reassumpserint, ex tunc ad quæcunque ec-
clesiastica beneficia ipso jure reddantur in-
habiles; et licet postquam poenam hujus-
modi inhabilitatis incurrerint, habitum ipsum
et tonsuram reassumpserint, adhuc tamen
eos ad beneficia ipsa inhabiles esse volu-
mus, nisi ante adeptionem ecclesiastici be-
neficii habitum, et tonsuram præfatos pu-
blice per tres menses portaverint. In mino-
ribus vero ordinibus clerici constituti, quo-
rum multi cum coram laycis iudicibus con-
veniuntur in causis civilibus ipsorum juris-
dictionem non declinant, sed sponte coram
eis litigant; cum vero in criminalibus cau-
sis conveniuntur, ne eorum crimina per ju-
dices laycos puniantur, clericalis ordinis
privilegium allegant, se ad ecclesiasticos ju-
dices, a quibus se impuniti evadere, vel
mitius puniri sperant, remitti petendo, nisi,
ut præmissum est, habitum et tonsuram reas-
sumpserint in termino prædicto triginta die-
rum, nullo prorsus clericali privilegio gau-
dere volumus. Si postea per iudices laycos
capti, aut detenti fuerint, nullatenus ab
ecclesiasticis iudicibus defendantur, et pro
clericis ab eis recipiantur, nisi ante captio-
nem, aut detentionem hujusmodi per men-
sem habitum clericalem, et tonsuram pu-
blice portaverint.

ANNO
CHRISTI
1491.*Pœna religiosorum habitu, & tonsura
non incenduntur.*ANNO
CHRISTI
1491

Universos quoque monachos, & religiosos, tam mendicantes, quam non mendicantes, cuiuscunque ordinis, religionis, status, & conditionis (præter quam Hierosolymitani) existant, & quocunque exemptionis privilegio gaudeant, qui suavi iugo observantæ regularis abjecto propria reliquerunt monasteria, quorum quidam clericorum secularium, quidam vero laicorum habitum deserunt, præsentium tenore monemus peremptorie, quatenus infra terminum, XV. dierum, a die præsentis constitutionis publicationis in cathedrali ecclesia civitatis seu diocesis, in qua morantur, factæ computandorum habitum religionis, & ordinis suorum reassumere non postponant, illumque de cætero continue, tam private, quam publice deferant, quemadmodum tempore, quo professionem expresse, aut tacite emiserunt, deferrebant ac sicut alii monachi, sive religiosi ejusdem ordinis in monasteriis suis residentes deferunt; nec ullo modo ipsum habitum absconsum sub pallio, aut veste portent, sicut multi ex ipsis hæcenus detulerunt, & de præsentibus deferunt. Capillos quoque suos tondere faciant; ita quoque eorum aures pateant manifeste, & saluram superiorem, (quam clericam nuncupant) magnam deferant, sicut cæteri religiosi ejusdem ordinis in monasteriis suis degentes deferunt. Contumaces vero, huic nostræ constitutioni parere non curantes, ultra poenas a jure statutas, L. librarum parvarum poenam incurere decernimus ipso facto, ac etiam admittendi pallia, & vestes, cum quibus post dictum terminum reperiantur. Ut autem præsens constitutio nostra debitum suum fortiat effectum, omnibus, & singulis officialibus tam secularibus, quam ecclesiasticis exuendi prædictos religiosos palliis, & vestibus præfatis, ac eos ad carceres tam seculares, quam ecclesiasticos ducendi, & in illis eos detrudi (nisi statim officialibus ipsis poenam L. librarum persolverint cum effectu) libere et licite absque metu poenæ censuram ecclesiasticarum, præsentium tenore licentiam concedimus. Si quis vero religiosorum ipsorum poenam prædictam solvere nequiverit, per duos menses continuos ad poenitentiam peragendam in carceribus ipsis permaneat. Vestes autem et pallia præfata sint ipsorum officialium, nec non medietas ipsius poenæ L. librarum; aliam vero poenæ medietatem hospitali Domini nostri Jesu Christi apud S. Antonium Venetiarum sito. In aliis vero civitatibus et locis, in quibus depræhensi fuerint, hospitalibus ab ordinariis deputandis applicamus. Monemus insuper præsentium tenore monachos et religiosos quoscunque, etiam a superioribus suis licentiam standi extra monasteria sua habentes, præterquam si in studio generali causa studendi in facultate eis a jure concessa, aut pro negotiis monasteriorum suorum extra monasteria sua moram traherent; quatenus juxta alios XL. dies, connumerandos a die publicationis præsentis constitutionis.

Constitutio. Supplem. Tomo VI.

stræ constitutionis factæ in ecclesia cathedrali, in qua habitant, ad monasteria sua redire debeant, et in illis personaliter et continue residere; nec de cætero ex ipsis exire habitandi causa extra ipsa monasteria, nisi causa studij (ut præfertur) aut pro negotiis monasteriorum suorum de licentia superiorum, seu pro alia legitima, et rationabili causa per aliquos dies (petita tamen, et obtenta ab eisdem superioribus licentia) sub poena excommunicationis, quam contrafacientes incurrant ipso facto. Omnibus vero et singulis locorum ordinariis præsentis constitutione præcipimus et mandamus, quatenus cum eis confiterit aliquos ex monachis seu religiosi præfatis hujusmodi excommunicationis sententiam incurrisse, illos in ecclesiis civitatum et diocesum suarum; auctoritate apostolica publicari faciant excommunicatos, et a Christi fidelibus arctius evitari, donec absolutionis beneficium a nobis vel a sede apostolica obtinere meruerint. Inferioribus vero ecclesiarum prælatis et rectoribus in virtute S. obedientiæ et excommunicationis poenæ præsentium tenore præcipimus, ut ex suis ecclesiis præfatos monachos, seu religiosos, qui habitum et tonsuram (ut præmissum est) non reassumpserint, vel si reassumpserint, non tamen ad monasteria sua redierint, expellant, nec illos ullo modo in ecclesiis suis missas, aut alia divina officia celebrare permittant. Cæterum, quia nonnulli religiosi tam mendicantes, quam non mendicantes, cum quibus per sedem apostolicam extitit dispensatum, ut parochiales ecclesias obtinere possint, animarum cura ipsis commissis neglecta, in ecclesiis sibi collatis residere personaliter non curant in animarum suarum periculum, & in prædictarum ecclesiarum suarum periculum, & gravamen; attendentes autem quod sedes apostolica, cum ipsis propter animarum zelum, ut ipsas ecclesias obtinere valeant dispensavit, non autem ut per mercenarios qui lupum videntes oves dimitunt, effugiant & deferunt, redditusque ac proventus ipsarum ecclesiarum hinc inde dilapident; quocirca indemnitate ecclesiarum ipsarum occurrere cupientes præsentium tenore, omnes & singulos religiosos, tam mendicantes quam non mendicantes, parochiales ecclesias obtinentes, monemus, & requirimus peremptorie, quatenus infra terminum XV. dierum, a die publicationis præsentis constitutionis factæ in ecclesia cathedrali civitatis, seu diocesis, in qua sitæ sunt prædictæ ecclesiæ computandorum, personaliter accedere ad prædictas ecclesias, quas obtinent, & in illis personalem residentiam continue facere debeant, missas, & alia divina officia in ecclesiis ipsis celebrando, ac parochianis suis ecclesiastica sacramenta ministrando, sub poena privationis dictarum ecclesiarum, quam ipso facto absque aliqua sententia eos incurere volumus.

ANNO
CHRISTI
1491.

Pœna Monialium exeuntium monasteria, eaque ingredientium, & ipsas acceptantium.

Quemadmodum ad humani generis conservationem, & civitatum incoluitatem nihil firmius, nihilque validius putatur, quam ut unusquisque sua solas sponsa seu conjuge gaudeat, atque fruatur; ita nihil gravius, nihilque turpius fore censemus, quam virginem Deo dicatam, sponso suo qui Christus est, relicto vagari, aut alium querere in Iphus Christi, cui suam integritatem voluntate spontanea devovit gravem offensam, & in religionis opprobrium, ac scandalum plurimorum; cum igitur dudum ad notitiam nostram ex frequenti clamore pervenisset, quod nonnullæ Moniales monachali modestia, sexus verecundia impudenter abjectis, extra monasteria sua exeuntes per secularium personarum domos discurrerant, ex nostræ legationis officio detestabili hujusmodi morbo occurrere volumus, monentes per nostras patentes literas omnes & singulas moniales sub excommunicationis poena latæ sententiæ, ne extra monasteriorum suorum septa quomodo exire præsumerent, sed ut nuper ad nostrum pervenit auditum, quod moniales quædam monitiones & præcepta nostra spernentes, falsoque asserentes licentiam a nobis; quædam vero a sede apostolica; nonnullæ etiam ab ordinariis suis concessionem exeundi extra sua monasteria obtinuisse, ex ipsis monasteriis suis exire non cessant, excommunicationis sententiam damnabiliter incurrendo. Cupientes autem novis hujusmodi morbis novam præbere medelam, hac nostra perpetua constitutione prohibemus, ne de cætero monialis aliqua exempta, vel non exempta, cujuscunque ordinis vel religionis existat, extra sui monasterii clausuram exire præsumat sub poena excommunicationis; quam contrafacientes incurere volumus ipso facto, non obstantibus aliquibus facultatibus & licentiis cujuscunque seu quibuscunque monialibus ab eadem sede apostolica, vel ab ordinariis locorum, aut a nobis concessis, quas apostolica autoritate, nobis specialiter per literas apostolicas in hac parte concessa, præsentium tenore revocamus, cassamus, & nullas esse volumus, ac si nunquam concessæ fuissent, quarum quidem literarum apostolicarum tenor sequitur, & est talis.

Sixtus episcopus servus servorum Dei dilecto filio magistro Nicolao Franco, canonico Tarvisino nostro, & apostolica sedis notario, & in Castella, ac Legionis regni nuncio, & oratori cum parte Legati de Latere, salutem & apostolicam benedictionem.

Cum sicut non sine displicentia in Castella & Legionis regnis sint nonnulla ecclesiæ, monasteria, & alia loca ecclesiastica secularia, & diversorum ordinum, etiam mendicantium tam virorum quam mulierum regularia, exempta, & non exempta multipliciter deformata, in quibus divinus cultus debite non peragitur, &

& quorum personæ, Dei timore postposito ad illicita fræna relaxant, & variis se involvunt criminibus & delictis; suntque etiam quamplures tam ecclesiastici quam seculares, qui pro christianis se gerentes, ritus, vitam, & mores Hæbæorum servare, & eorum dogmata sequi, & quod deterius est in illorum errores & infidelitatem prolabi non formidant, ac alios ad ritus hujusmodi trahere continue moluntur. Nos qui te in præsentiarum ad pacificanda regna prædicta & nonnulla alia peragenda, nostrum & apostolicæ sedis Nuncium & Oratorem, cum parte Legati de Latere, destinamus, ecclesiæ, & monasteriorum locorum, ac personarum ecclesiasticarum & secularium quorumlibet regnorum prædictorum statui, & animarum saluti consulere cupientes, (ut tenemur) ac sperantes, quod tu, in quo timor Domini sanctus permanet, tuis industria, solertia, ac diligentia scies, vales, & poteris super his omnibus opportune providere, tibi contra præfatos pro christianis se gerentes, qui ritus, & mores imitantur Judæorum, & illorum in hærent erroribus, & quoscunque alios jurisdictionis inquisitoris hæreticæ pravitatis subiectos eadem, qua inquisitores, & locorum ordinarii uti possent in simul, parte, jurisdictione, & autoritate utendi; & de illorum excessibus & delictis in quibuscunque causis & criminibus hæresim sapientibus cognoscendi, illosque & quoscunque alios pro qualitate excessuum (quos commiserint) puniendi, nec non episcopos, abbates, archiepiscopos, & prælatos, & alias ecclesiasticas personas ad concilia provincialia et dioecesana convocandi, monasteria & loca quorumcunque dictorum regnorum exempta, et non exempta, et illarum personas in capite, et membris visitandi, et quod reformatione, cohortatione, et emendatione indigere cognoveris reformandi, corrigendi, et emendandi, visitatas personas easdem quas culpabiles reperiis juxta suorum excessuum existentiam caritative puniendi, et dignitatibus, administrationibus, ac officiis, nec non beneficiis ecclesiasticis, quæ obtinent, et quibus præstant, monasteriorum regiminibus privandi et amovendi realiter eosdem ac alios eorum loco substitutiendi et subrogandi. Uniones, exemptiones, et privilegia, etiam apostolica autoritate concessa, et quarumcunque dispositionum, ex quibus divini cultus diminutio et animarum pericula proveniunt, et quæ scandala pariunt, suspendendi, moderandi, et illa ac omnia, quæ tibi impedimentum præstarent, quominus commissum tibi officium exequi valcas, etiam in totum de medio tollendi, et generaliter omnia, et singula, quæ Dei laudem, ecclesiæ, monasteriorum, et aliorum religiosorum locorum et beneficiorum reformationem, divini cultus incrementum, morum reformationem, tranquillitatem, prosperitatem Christi fidelem regnorum prædictorum concernere putaveris, exequendi;

ANNO
CHRISTI
1491.

ANNO
CHRISTI
1491.

quendi, auctoritate apostolica, præsen-
tium tenore concedimus facultatem. Tu
igitur zelo Dei magno animi affectu hu-
jusmodi onus tibi commissum suscipiens,
diligenter omnia agas, quæ pro omnium
et singulorum salute videris expedire;
ita ut ex tuis laboribus optati fructus
proveniant; tuque exinde apud Deum et
homines valeas non immerito commenda-
ri. Datum Romæ apud S. Petrum, anno
Incarnationis Domini millesimo quadrin-
gentesimo septuagesimo, V. Kal. mensis
Augusti pontificatus nostri anno quarto.
A Tergo registrata apud me L. Griffum
de curia N. de Benzis.

Innocentius Papa octavus.

Venerabilis frater salutem et apostoli-
cam benedictionem. Et si alias tibi con-
firmavimus per literas in forma brevis
omnes facultates, quibus usus es in His-
pania, inter quas illa etiam existit, quæ
ad visitationem, correctionem, et refor-
mationem, necnon regularis observantiæ
monasteriorum monialium Deo dicatarum
conservationem spectat et pertinet; ta-
men quia accepimus quod in nonnullis
monasteriis mulierum diversorum ordinum
in terris et locis dilectis filiis Dominio Ve-
netorum subiectis existentibus, gravia ex-
cessus et delicta committuntur, ita ut il-
lorum personæ tam in capite quam in
membris reformatione indigeant: nos cu-
pientes (prout nostro pastoralis officio in-
cumbit) omnino providere; ne huiusmodi
delicta remaneant impunita, et ne illa si
conviventibus oculis pertransiverimus,
aliquid deterius afferant, et bonus reli-
gionis odor corrumpatur, fraternitati
tuæ, de qua in iis et aliis specialem in
domino fiduciam obtinemus, omnia et sin-
gula in prædictis locis consistentia mona-
steria mulierum, quorumcunque ordinum
existant, exempta, et non exempta, et
illorum personas tam in capite quam in
membris visitandi, et quæ reformatione,
correctione, et emendatione indigere cogno-
veris, reformandi, corrigendi, & emendan-
di, nec non visitatas personas easdem, quas
culpabiles repereris juxta suorum excessuum
& delictorum exigentiam, caritative corri-
gendi, et puniendi, ac eorum administra-
tionibus privandi, et ab illis amovendi,
nec non de aliis personis idoneis eisdem
monasteriis apostolica auctoritate provi-
dendi, licentiam, & facultatem auctori-
tate prædicta concedimus per præsentem,
non obstantibus constitutionibus, et or-
dinationibus, privilegiis, indultis aposto-
licis, nec non monasteriorum et ordinum
prædictorum juramento, confirmatione
apostolica, vel quavis firmitate alia ro-
boratis statutis, & consuetudinibus, &
litteris apostolicis, etiam in forma bre-
vis, eorumdem monasteriorum personis
hactenus sub quibusvis tenoribus concef-
sis, & quas in posterum, nisi in illis de
præsentibus, specialis mentio fiat, con-
cedi contigerit, cæterisque contrariis qui-
buscunque. Datum Romæ apud S. Pe-

Consistor. Supplem. Tomo VI.

trum sub anulo Piscatoris, die XV. Ju-
nii MCCCCLXXX. Pontificatus nostri
anno sexto.

Jo. Pe. Arivabenus.

a Tergo.

Venerabili fratri Nicolao Francho Episcopo
Tarvisino oratori nostro.

Monemus insuper omnes, & singulos
utriusque sexus Christiani fideles, tam laicos
quam clericos, ne aliquam monialem, taci-
te vel expresse professam, in domibus ha-
bitationum suarum recipiant, non obstante
aliqua concessione sibi ab eadem sede, vel
ab ordinario facta, quam per veri suppres-
sionem aut falsi suggestionem impetratam fore
censemus, sub eadem excommunicationis
pœna, quam contrascentes eo ipso incur-
rant. Prohibemus quoque omnibus & sin-
gulis utriusque sexus laicis, & clericis tam
secularibus quam religiosis, ne aliquod mo-
nasterium ingrediantur monialium, nisi sint
de personis a jure permixtis; ingredientibus
vero contra hujus nostræ constitutionis for-
mam excommunicati sint ipso facto.

De mortuis sepeliendis.

Quamvis inter alia pietatis opera non
minimum sit Christi fidelium ex hoc sæculo
migrantium corpora sepelire; Thobias enim,
plus Deum timens quam regis præcepta,
qui filios Israel mortuos sepulcrum tradere
prohibebat, quia sollicitus corpora defun-
ctorum rapiebat, et illa in domo sua occul-
tabat, medisque noctibus sepeliebat, ob
hoc magnam a Deo gratiam consecutus esse
videtur. Nihilominus nonnulli presbyteri
ac alii clerici avaritiæ cæcitate ducti qui-
busdam pravis suis consuetudinibus nitentes,
ut nostris frequenter est auribus intimatum,
parochianos suos, aut alios sibi subiectos,
cum eos decedere ex hac vita contingerit,
in eorum ecclesiis, seu cæmeteriis sepelire
nolunt neque permittunt, nisi prius eis defun-
ctorum ipsorum hæredes aliquam pecuniarum
quantitatem exhibeant, vel saltem promittant
seu idonee de solvendo caveant, in animarum
suarum periculum, & scandalum plurimorum.
Volentes autem animarum periculis, & scan-
dalis quibuscunque, quantum cum Deo possumus,
obviare, hoc perpetuo valitum constitu-
tione sancimus, ut parochialium ecclesiarum
sacerdotes parochianos suos absque aliqua
pecuniarum vel aliarum rerum exactione, aut
conventionem, seu pacto de solvendo sepe-
liant, sicut est sacris canonibus diffinitum.
In civitate tamen Venetiarum, in qua deci-
mæ non solvuntur, sed pro illis in ultima
voluntate consuevit parochiali ecclesiæ ali-
quid nomine decimarum dimitti, serventur
consuetudines hactenus observatæ. Verum si
alicujus defuncti hæres aliquos ex sacerdoti-
bus seu clericis cathedralis, vel collegiatæ
ecclesiæ, non autem totum capitulum, seu
collegium ad ipsum defunctum sepeliendum
vocaverit, ipsi dumtaxat vocati ad sepe-
liendum mortuum ipsum accedant, petita ta-
men, & obtenta licentia a plebano sive archi-
presbytero, sive alijs principali Prelato

B b b z

cc-

ANNO
CHRISTI
1491.

ANNO
CHRISTI
1491.

ecclesiæ collegiate; nec ullo modo a suo capitulo, seu collegio ire prohibeantur, prout hactenus in quibusdam ecclesiis legationi nostræ subiectis (ut audivimus) extitit observatum. Quod si ab hæredibus defunctorum totum canonicorum capitulum, seu clericorum collegium ad sepeliendum mortuos ipsos vocatum fuerit; tunc canonici, seu clerici ipsi accedant, nulla penitus pecuniarum aut aliarum rerum exactione ab eisdem hæredibus occasione funeris, seu sepulture ab eis factæ, aut pacto, seu conventionione de solvendo interveniente, sed oblationes eis ab hæredibus defunctorum datas cum gratiarum actione suscipiant; illas inter se, juxta ecclesiarum suarum statuta seu consuetudines distribuendo, ac nihil his, qui ad funus ire noluerint, seu alias non interfuerint, penitus dando. In civitate autem Veneriarum (ut præmissum est) serventur consuetudines hactenus observatæ.

Ne pro ordinandis Clericis, aut sacramentis ministrandis aliquid exigatur.

Ambitiosæ cupiditati quorundam episcoporum, & sacerdotum, ac clericorum, Legationis nostræ jurisdictioni subiectorum; Giezi & Syhonis magi, quorum alter Spiritum sanctum vendere, alter vero emere nitetur; vestigis inhærentium, qui Dei timore postposito, contemptisque sacris Canonibus, pariterque institutis divinis, clericis ordines minores aut sacros episcopi aliter conferre noluunt, nisi data, aut promissa eis ab eisdem clericis, aut aliis eorum nomine aliqua pecuniarum quantitate, & parochianis suis presbyteri ad excusandas excusationes suas in peccatis pravas quasdam consuetudines allegantes, sacramenta ecclesiastica, nisi primo ab eisdem parochianis pecunias extorserint, ministrare recusant, occurrere cupientes, hac perpetuo valitura constitutione episcopis universis in provincia legationis nostræ residentibus, sub ingressus ecclesiæ poena, quam contrasacientes ipso facto incurrant, præcipimus, ne ab ordinandis ad aliquos minores, seu sacros ordines, pecunias, vel alias res per se, vel alios, directe, vel indirecte pro conferendis ordinibus exigere, aut exigi facere, aut cum ordinandis ipsis, vel aliis, de dando, seu promittendo aliquid pacisci præsumant, & specialiter per notarios, seu per scriptores suos pro literis ordinum ipsorum testimonialibus, vel aliis scripturis occasione dictorum ordinum scribentes ultra antiquam, & consuetam taxam, quidquam extorquere non præsumant, vel permittant. Quibus notariis & scriptoribus præsentis constitutionis sub excommunicationis poena, quam eo ipso incurrere volumus, & a qua non nisi a nobis aut ab apostolica sede (præterquam in mortis articulo constituti) absolvi possint, inhibemus ne ultra antiquas, & consuetas taxas pro scripturis, seu literis super conferendis ordinibus præstatis per eos scribendis aliquid exigant, neque ante collatos ordines ipsos pro literis testimonialibus ordinum collatorum pecunias aut illarum partem ipsius antiquæ & consuetæ taxæ petant

sub eadem excommunicationis poena, quam ipso facto incurrant. Presbyteris quoque quibuscunque in eadem provincia nostra commorantibus præsentis constitutione prohibemus, ne cum sacramenta ecclesiastica, aut illorum aliquid Christianis fidelibus ministrare contigerit, pecunias, aut aliquid aliud perant, seu extorqueant, directe, vel indirecte, sed sacramenta ipsa, quotiens requisiti fuerint, perentibus, idoneis tamen ad illa suscipienda, ministrent, consuetudine quacunque (quæ potius corruptela est dicenda) in contrarium non obstante. Oblationes tamen a parochianis suis, vel ab aliis Christianis fidelibus sponte oblatas licite recipiant. Qui vero pro ministrando aliquo sacramento quicquid extorserit, excommunicationis sententiam ipso facto incurrat, a qua donec extortum restituerit, & pauperibus tantumdem erogaverit, absolvi nequeat.

De missis celebrandis occasione legatorum.

Quamvis tam humanis, quam divinis legibus provide & salubriter itaturum fuerit, ut testatorum voluntates modis omnibus exequantur; quia tamen nonnulli hæredes, seu testatorum executores avaritiæ cupiditate ducti, legata præsertim, quæ pias causas, & cultum concernunt divinum, juxta testatorum voluntates, exequi non curant; in plebrique namque civitatibus & locis legationis nostræ jurisdictioni subiectis, licet multis, ut audivimus, in eorum ultimis voluntatibus hæredibus suis seu fideicommissariis mandatum fuisset, ut in certis ecclesiis missas celebrari facere deberent, certam pecuniarum quantitatem sacerdoti missas celebraturo per eisdem hæredes, seu fideicommissarios annis singulis solvendam deputando, nihilominus quidam ex hæredibus seu fideicommissariis ipsis, quantitatem prædictarum pecuniarum integre solvere nolentes, per religiosos vagabundos, aut apostatas, quidam vero per presbyteros forenses, aliquando per unum, aliquando per alium absque ordinum licentia missas celebrari faciunt, illius partem in usus proprios convertendo, quidam etiam non in ecclesiis, in quibus per testatorem extitit ordinatum, sed in aliis, & nonnulli tot missas, quot a testatoribus iustum fuit, celebrari non faciunt, ut minus exponant in animarum suarum periculum, & magnum divini cultus, ac testatorum ipsorum præjudicium. Cupientes igitur ut testatorum voluntates realiter ac cum effectu exequantur juxta eorum dispositiones in suis testamentis expressas, decernimus quod si a testatore mandatum fuerit missas in certa ecclesia seu altari celebrari per sacerdotem sæcularem, vel regularem, certam dotem, seu pecuniarum summam constituendo, liceat hæredi per quem maluerit presbyterum, sæcularem, vel regularem, de licentia tamen prælati, sive rectoris ejusdem ecclesiæ seu altaris celebrari facere; dummodo regularis ipse apostata non sit, habeatque licentiam a sede apostolica standi extra monasterium suum, eidem sacerdoti integram dotem, seu pecuniarum quantitatem dando. Si vero testator dixerit, quod per

ANNO
CHRISTI
1491.

ANNO
CHRIST.
1491.ANNO
CHRIST.
1491.

per presbyterum secularem missæ celebrentur, tunc hæres, seu fideicommissarius non per regularem, sed per secularem sacerdotem missas celebrari faciat, assignando integram dorem seu pecuniarum quantitatem per testatorem ordinatam. Simili modo, si in testamento expressum fuerit, quod per regularem sacerdotem missæ celebrari debeant, hæres non per secularem, sed regularem presbyterum celebrari faciat; quod si simpliciter missas celebrari mandaverit testator, non expresso seculari presbytero, vel regulari, si in ecclesia seculari celebrari præceperit per secularem, si autem in regulari per regularem sacerdotem illius ordinis, seu monasterii, cuius erit ipsa ecclesia, missas præcipimus celebrari. Si autem nullam expresserit ecclesiam, sequi simpliciter præceperit missas celebrari non dicendo per secularem, vel regularem sacerdotem, tunc in hæredum suorum sit optione, in qua ecclesia, & per quem maluerint Presbyterum secularem, vel regularem missas celebrari facere, petita tamen & obtenta licentia a prælato, seu rectore ipsius ecclesiæ, in qua missas celebrari facere voluerint. Verum quia multi, præsertim temporibus istis, reperiuntur religiosi apostatæ, & quidam etiam sacerdotes seculares irregulares; nonnulli quoque criminosi & ignorantibus abque prælatorum suorum licentia vagantes, & indigni ad sacra mysteria celebranda; præsentium igitur tenore declaramus, atque præcipimus, ut hæredes, seu fideicommissarii sacerdotes per quos voluerint missas celebrari facere locorum prælati præsentent; seculares scilicet presbyteros Episcopis, vel eorum Vicariis, regulares vero prælati monasteriorum ordinum suorum, ut intelligant, & cognoscant an sint ad missas celebrandas idonei; quibus, si idoneos repererint, celebrandi licentiam concedant, sin autem, hæredes ipsi alios idoneos præsentabunt.

Qui libri prohibeantur imprimi.

Quoniam, ut frequenter nostris est auribus intimatum, librorum impressores nonnullos libros hæresim sapientes non absque maximo animarum Christianissimorum periculo imprimunt; volentes igitur ex nostræ legationis officio huic morbo, quantum cum Deo possumus, medelam adhibere, hac perpetuo valitura constitutione præcipimus, ne de cætero aliquos libros de fide catholica, aut rebus ecclesiasticis tractantes (præter quam libros, qui imprimi soliti sunt) absque expressâ episcoporum locorum aut eorum officialium generalium licentia quomodo imprimat, seu imprimere faciat. Qui autem contrarium facere præsumpserit, excommunicatus erit ipso facto. Eos quoque qui monarchiæ librum per Antonium Rosellum juris doctorem compositum, ac etiam qui conclusiones, & tractatus Domini Mirandulæ impresserunt, aut imprimere fecerunt, vel emerunt, seu quovis modo habuerunt, præsentem constitutione sub eadem excommunicationis poena, monemus, quatenus illos, infra terminum XV dierum post

harum publicationem factam in cathedrali ecclesia civitatis, seu dioecesis, in qua habitant, computandorum, comburant, ita quod non sint amplius in rerum natura, nec illos de coetere aliquis imprimat seu imprimere faciat, aut emat, seu quovis modo accipiat, aut apud se retineat. Si quis autem contra hujus nostræ Constitutionis tenorem quicquam temere attentare præsumpserit, excommunicationem incurere volumus ipso facto, cujus absolutionem sedi apostolicæ, & nobis tantummodo reservamus. Decernentes autoritate apostolica nobis spiritaliter per apostolicas literas in hac parte concessa, quod nullus, qui dictam, excommunicationis sententiam incurrerit, ab aliquo etiam apostolica autoritate, seu vigore confessionum ab eadem sede ipsis concessorum, præterquam in articulo mortis absolvi non possit.

De modo publicandi indulgentias, & Confessionalia scribendi.

Licet apostolica sedes, salutis humani generis semper intenta, omnibus cum humilitate poscentibus, ea benigne concedat, per quæ salus proveniat animarum; quia tamen nonnulli ecclesiarum prælati cupiditati insistentes, indulgentiis, & gratiis ecclesiis suis ab eadem sede concessis diversimode abutuntur, ut sepe numero experti sumus; quidam enim indulgentias certorum dierum, vel quadragenarum, aut annorum ecclesiis suis concessas generaliter, ut credantur indulgentiæ plenariæ, tam in voce quam in scriptis cedulas in locis publicis, ac ecclesiarum valvis affigi faciendo publicare faciunt, non autem sicut debent indulgentias tot dierum, seu quadragenarum, aut annorum, quot ecclesiis ipsis concessa fuerunt, exprimere faciunt. Quidam etiam in ecclesiis suis per clericos suos clamare faciunt, ut pro indulgentia offeratur, non exprimendo dies quadragenas, vel annos indulgentiæ concessæ, ut Christi fideles credant indulgentiam plenariam visitantibus ecclesias suas, & porrigentibus manus adiutrices esse concessam, multorum fidelium animas illaqueando, & decipiendo. Nonnulli etiam confessionalia imprimere faciunt, omittis nominibus, & cognominibus illorum, quibus conceduntur, ac etiam die & mense datæ concessiōis, ut cum per eandem apostolicam sedem, ob aliquam causam indulgentias ipsas suspendi contingat, ipsa confessionalia, & indulgentias nihilominus concedere possint, scribendo in ejusdem confessionalibus sic impressis diem, mensem, & annum illius temporis, quo nondum indulgentiæ ipsæ suspensæ erant. Cupientes igitur hujusmodi fraudibus obviare, præsentium tenore, sub excommunicationis poena, quam contrafacientes ipso jure incurere volumus, prohibemus ne de cætero aliqui ecclesiarum prælati, regulares, vel seculares, seu plebani, vel rectores indulgentias certorum dierum, vel quadragenarum, seu annorum ecclesiis suis concessas simpliciter in voce, vel in scriptis per cedulas publicari, aut in ecclesiis suis clamari faciant, ut pro indulgenti-

ANNO
CHRISTI
1491.

gentia offeratur; sed si illas publicare in voce, vel in scriptis voluerint, numerum dierum, seu quadragenarum, vel annorum ipsius indulgentiæ exprimere faciant, ut Christi fideles intelligant quam indulgentiam visitantes ecclesiis ipsas consequantur. Prohibemus quoque ne aliquis clericus, vel laicus, aut religiosus, cujuscunque dignitatis, ordinis, gradus, vel conditionis existat, ipsa confessionalia imprimi facere præsumat, sed illa manu alicujus publicæ, aut privatæ personæ, dummodo sit vitæ laudabilis, & bonæ opinionis, ac famæ scribere faciat cum ipsa confessionalia autoritate concedere poterunt.

Ne missas celebrantes Almutiis utantur.

Ad decantandas laudes divinas licet clerici indumentis ecclesiasticis induti accedere debeant, inter quæ ecclesiarum collegatarum canonici almutias deferre solent; quia tamen cum ipsi canonici missarum solemnia celebrant, almutias ipsas super humeris detinent non absque eorum incommodo; cum sæpe ex humeris suis cadant, ex quo facile scandalum oriri; præsentem igitur edicto prohibemus, ne de cætero canonici, aut alii sacerdotes almutias super humeris suis, vel alio modo, cum missas celebrant, detineant, sed illas tunc deponant. Si quis autem contra hujus nostræ constitutionis tenorem missas cum almutiis celebrare præsumperit per mensem a celebratione missarum noverit se ipso jure suspensionem; sciturus quod si hujusmodi suspensione durante missas celebraverit, irregularitatis laqueo se involvet, a quo non nisi per Romanos pontifices liberari poterit.

Pœna episcopis imposita clericos sine sufficienti titulo in aliena dioecesi ordinantibus, ac Notariis ad scribentibus.

Cum secundum sanctorum patrum decreta nullus episcopus aliquem in subdiaconum, diaconum, aut presbyterum sine certo titulo, de quo vitæ necessaria percipiat, ordinare debeat, nisi ordinandus de sua aut paterna hereditate vitæ subsidium habere possit; alias ordinator, tam diu ordinato necessaria subministrare teneatur, donec convenientia stipendia eidem in aliqua assignaverit ecclesia. Cumque abusus quidam, nostris potissimum temporibus inoleverit, ut nonnulli episcopi clericos nullum poenitus ecclesiasticum beneficium, neque bona, ex quibus congrue se sustentare valeant, habentes, ad sacros ordines promoveant, seu promoveri mandant, eis de beneficiis ecclesiasticis, aut vitæ necessariis providere non curantes, adeo ut multi, etiam in sacerdotali ordine constituti, in opprobrium clericalis ordinis tanquam mendici, seu personæ miserabiles, pannoſi, & cissi, ac laceratis vestibus incedunt. Cupientes igitur, ut ipsa sanctorum patrum decreta inviolabiliter observentur, præcipimus, ut nullus episcopus clericum aliquem in subdiaconum, aut diaconum, vel

presbyterum ordinet, vel illi dimissorias concedat, etiam ad titulum sui patrimonii, nisi prius eidem episcopo legitime constiterit, quod dictus clericus ordinandus beneficium ecclesiasticum sufficiens habuerit, vel patrimonium, ex quo convenienter secundum sui decentiam status se valeat sustentare, sub poena suspensionis ab ingressu ecclesiæ, quam incurrrere volumus ipso facto. Præterea quia nonnulli episcopi (ut temporibus nostris sæpissime evenit) reperiuntur, qui spiritibus sacrorum canonum institutis, poenas in eis appositae non timentes, in alienis diocesis clandestine ordines conferre præsumunt; idcirco sub poena prædicta omnino interdicimus, ne quem.

quam clericum alterius diocesis ad aliquem sacrorum ordinum aut etiam minorum sine expressa dioecesani, in cujus diocesi ordines conferre voluerint, & dioecesani clerici ordinandi licentia in scriptis redacta ordinare præsumant. Tabelliones vero, seu quosvis alios scribas, quod id in notam sumere, aut in publicam formam redigere præsumperint, si laici fuerint privationem perpetuo officii tabellionatus, si vero clerici fuerint, excommunicationis sententiam; & nihilominus privationem dicti officii ipso facto incurrrere volumus, a qua quidem excommunicatione non nisi a sede apostolica, vel a nobis, præter quam in mortis articulo, absolvi possint. Cæterum, quia, ut nobis innuit, clerici tam religiosi quam sæculares sæpenumero per saltum ad ordines promoventur, quinimo (quod dolenter referimus) quidam nullo ordine recepto, sacra missarum solemnia celebrare præsumunt (sicut nuper in quadam dioecesi nostræ legationis compertum est) religiosum quendam annis duodecim absque ordine aliquo missas celebrasse. Volentes igitur hujusmodi temerariis ausibus obviare, præsentium tenore omnibus & singulis episcopis in provincia legationis nostræ residentibus sub poena interdicti ingressus ecclesiæ, præcipimus, ne aliquem clericum sæcularem, vel regularem cujuscunque ordinis, seu religionis existat, ad aliquos ordines promoveant, nisi primo sibi per patentes literas, & authenticas, vel saltem per testes idoneos legitime constiterit, quod dictus clericus ad priores ordines rite promotus fuerit.

Ne quæstores absque ordinarii licentia admittantur.

Sæpe contingit, quod nonnulli elemosynarum quæstores falsis apostolicis utuntur literis, in quibus iis qui elemosynam eisdem quæstoribus exhibent, magna concessa esse videtur indulgentia; nec non quod præfati falsi quæstores absque dioecesanorum licentia elemosynas a Christi fidelibus petere, & recipere, quique prædicare in ecclesiis, ac alias ubilibet libere, ac licite possint, ac valeant; propter quod multorum Christi fidelium animæ decipiuntur, & ab eis pecuniæ, aliaque bona per eosdem falsos quæstores indebite extorquentur; quare hujusmodi fraudibus, & deceptionibus pro-

vide-

ANNO
CHRISTI
1491.

ANNO
CHRISTI
1491.

videre volentes, præcipimus, ut nullus rector parochialis ecclesiæ ruralis eosdem eleemosynarum quæstores, eleemosynas in parochiis suis quærere, seu recipere, aut in ecclesiâ suâ prædicare permittat, nisi primo licentiam specialem ordinarii ostenderint, etiam si apostolicas literas quibus (ut præfertur) licentiam quæstuari, & prædicandi non petita licentia ab ordinariis concessa ipsis videatur, ostenderent sub poena librarum XXV. parvarum, quam absque aliqua monitione ipso jure incurrat. Similiter religiosos mendicantes, vel non mendicantes, cujuscunque ordinis, religionis, status, seu conditionis existant, in ecclesiâ suâ prædicare non permittat, nisi primo ei licentiam in scriptis a dioeceseo concessam prædicandi ostenderit sub poena excommunicationis, quam simili modo ipso facto incurere volumus.

Ne Judæorum medicinis quis utatur.

Quoniam & Judæorum mores, & nostri in nullo concordant, ideo præsentî prohibemus edito, ne aliquis christianus Judæum medicum pro quacunque infirmitate ab eo curandis modo aliquo ad se venire procurer, aut medicinas per ipsum Judæum ordinatas recipere, vel ab eo consilia requirere præsumat sub poena excommunicationis, quam contrafaciens eo ipso incurrat. Ob frequentem enim conversationem, & familiaritatem, quam Christi fideles cum Judæis habent, Judæi ipsi ad suam superstitionem, & perditionem simplicium animos, facile inclinare possunt.

De salariis advocatorum, procuratorum, & notariorum.

Multorum, non solum ad nos, verum etiam ad sedem apostolicam, gravis deduxit querela, quod nonnulli ejusdem apostolicæ sedis delegati, & subdelegati processuum, ac aliarum scripturarum, notariorum, & advocatorum ac procuratorum expensas in causis, quæ coram ipsis pro tempore vertuntur, adeo excessive, & enormiter taxant, ut quod in una hac Venetiâ civitate exponitur instantia, pro duobus, & eo amplius in aliis circumvicinis. Civitatibus seu etiam in sacri palatii apostolici audientia sufficeret; hujus autem excessus causa fertur esse, quia ex ipsis iudicibus quidam cum notariis, advocatis, & procuratoribus ipsarum causarum de expensis ipsis participare dicuntur; quamobrem plures tam sæculares quam ecclesiasticæ personæ, in causis ad forum pertinentibus ecclesiasticum litigantes, depauperantur, & sæpenumero ob id, causas, eorumque jura deferere coguntur: nonnumquam vero causas committi facere, seu eas intentare timeant; quod quidem præter id, quod eisdem personis jura sua prosequentibus, seu prosequi intendentibus valde dispendiosum esse videtur, turpe etiam & abhorrendum esse censuimus. Cum autem ad nostrâ legationis officium pertineat, quoscunque abusus, & pravæ consuetudines, seu corruptelas, & præfer-

tim eas, quæ ex cupiditate, quæ omnium malorum radix esse dignoscitur, procedere videatur, evellere, & eradicare, atque mores, & laudabiles consuetudines plantare, & ædificare, expensas notariorum, advocatorum, & procuratorum præfatas tali modo taxare intendimus, quo notariis, advocatis, procuratoribus præfatis pro ipsorum laboribus expensæ competenter a litigantibus solvantur, & litigantes ipsi expensas præfatas valeant supportare. Præsentî igitur constitutione auctoritate apostolica nobis per literas apostolicas in forma brevis concessa, quarum tenorem inferius scribi jussimus; statuimus, quod nullus de cætero notarius in hac Venetiâ civitate, seu ejus dioecesi in quavis causa sive spirituali, sive profana, sive etiam civili, vel curiali, quæ coram quovis iudice tam delegato, vel subdelegato, apostolico, quam ordinario, vel ab eo delegato agitur, ultra infra scriptas taxas quicquam de taxaris accipiat. Si quis autem notarius, salutis suæ immemor, ac proprii honoris prodigus contra hujus nostræ constitutionis tenorem aliquid receperit, ad ipsius restitutionem integram teneatur, nulla eorum, quibus restititio hujusmodi facienda fuerit, remissione ullatenus profutura eidem, & nihilominus excommunicationis poenam ipso facto incurrat, a qua præterquam a nobis, vel a sede apostolica absolvi nequeat, nisi in mortis articulo constitutus. §. Pro citatione igitur iudicis delegati, seu subdelegati apostolici in forma cum insertione inhibitionis, & commissionis ipsius iudicis in totum expedita notarii causarum non accipiant ultra libras quinque parvarum. §. Decernimus quoque quod notarii præfati in unaquaque parte chartarum registri, seu processus causæ ponant lineas ad minus viginti quinque, ita quod unaquæque linea in se contineat sex dictiones, seu triginta duas literas, vel circa; & pro sexdecim ex ipsis chartis registri, sive processu non plures recipiant quam libras sex parvarum. §. Distâ vero, & attestaciones testium non scribant in registro causæ, sed illa in alio quaterno conscribant per se, ipsumque quaternum in fine ipsius registri ponant; & pro examinatione unius testis in domo iudicis sive ipsius notarii facta sint contenti libra una parvorum. §. Si vero de mandato iudicis oportuerit notarium accedere ad aliquam personam egregiam, tunc pro examinatione illius recipiat libras duas parvarum. §. Pro nota vero sententiæ competentis iudicis, vel alterius interlocutorie, a qua non appellabitur, vel si appellabitur non tamen a iudice deferetur, habeant libram unam parvorum. §. Item pro nota sententiæ diffinitivæ non exigant ultra quam libras sex parvarum. §. Pro apostolicis vero dimissoriis, vel reverentialibus; aut refutatoriis habeant libras tres parvarum. §. Item pro literis exequutoribus in forma solita & consueta, ac in membranis scriptis, & authenticatis cum sigillo iudicis appendente, ac etiam cum insertione commissionis, & sententiæ diffinitivæ expeditis in totum non recipiant ultra quam libras

ANNO
CHR. S. I.
1491.

ANNO
CHRISTI
1491.

bras duodecim parvorum. §. Pro unaqua-
que sententia interlocutoria, quando non
procedatur ad diffinitivam, authenticata,
& sigillata ut supra habeant libras quinque
parvorum. §. Folia vero copiarum, quæ
partibus petentibus dabunt, tot lineas, &
distiones, seu literas in se contineant, quot
continebunt in se folia registri seu processus
causæ, quorum foliorum non minus quam
XXV. partibus ipsis dabunt pro libris sex
parvorum. §. Advocatis autem advocati &
procuratoris officium simul in una causa
exercentibus iudices ipsi tam ordinarii, quam
ab eis delegati, vel a sede apostolica, sive
subdelegati ab eisdem apostolicis delegatis
deputati in civitate Venetiarum in causis sibi
commissis, aut ordinariis, in quibus termini
juris servari de jure debent, in unaquaque
causa quantuncunque magna, & gravi in
prima instantia non ultra quam decem ducato-
rum pro eorum salariis taxent. §. Si
vero talis fuerit causa, pro cuius labore,
sive salario minus taxari debebit, tunc ju-
dices præfati Deum præ oculis habentes,
inspecta qualitate causæ, & litigantium
conditione, advocatorum prædictorum sa-
larium taxent, & moderentur, ita quod
ipsorum laboribus satisfiat, & litigantes
expensis nimium non graventur. §. Quod
si advocatus suum duxerit officium exer-
cuerit, tunc ei non ultra quam sex. §. Pro-
curatori vero non plures quam quinque du-
cati pro quavis causa a iudicibus ipsis ta-
xentur; & hoc in magnis causis. §. In
levibus autem, aut parvis causis, considera-
tis causarum qualitatibus, & litigantium
paupertate (ut præmissum est) minus taxent.
§. In secunda vero instantia non plures quam
sex ducati in magnis, & gravibus causis.
Advocatis suum, & procuratoris officium
simul exercentibus. §. In tertia autem &
ulteriori non ultra quatuor ducatorum ta-
xentur. §. Si autem in secunda seu ul-
teriori instantia advocati suum tantum, non
autem procuratoris officium exercuerint,
ipsis pro suis salariis ultra quatuor; procurato-
ribus vero ultra tres ducatos iudices non
taxent. §. Si quis vero iudicum prædicto-
rum salutis suæ immemor, ac proprii ho-
noris prosequutor in gravamen alicujus par-
tis litigantium contra formam, & tenorem
hujus nostræ constitutionis advocatis seu pro-
curatoribus, quicquam taxaverit, excommu-
nicationis vinculo, si episcopo inferior fue-
rit, eo ipso innodatus erit, a qua donec par-
ti læsæ integre satisfecerit, absolvi nequeat.
Episcopus autem vel superior, cui propter
pontificalem dignitatem deferri volumus, si
[ut præfertur] contra hanc nostram consti-
tutionem taxaverit, ab ingressu ecclesiæ
ipso jure se noverit esse suspensum, a qua
suspensione similiter absolvi non poterit, E
nisi primo de suo parti gravatæ plene sa-
tisfecerit. Hanc autem nostram constitutio-
nem in civitate Venetiarum, & ejus dice-
cesis, non autem in aliis civitatibus & dice-
cesibus observari volumus. Tenor litterarum
apostolicarum prædictarum talis est.

Innocentius Papa servans.
Venerabilis frater, salutem, & apostoli-
cam benedictionem. Ad aures nostras
fide digna relatione nuper pervenit, enor-
mem satis isthic corruptelam invaluisse,
qua nonnulli iudices delegati, seu subde-
legati nostri, & apostolicæ sedis in cau-
sis, quæ coram eis pro tempore inten-
tantur, non ante sententias ferant, aut
ferre volunt, quoniam expensæ proces-
suum notariorum, procuratorum, seu ad-
vocatorum utriusque partis taxent, &
illas exhibitas esse intelligant; quodque
dolenter magis intelleximus, & insuper
illas ita excessive, & enormiter taxant,
ut quod in una instantia ibidem exponitur
pro tribus, & eo amplius in audientia
sacri palatii nostri per sepe sufficeret, ita
quod quamplurimi eximii ecclesiastici, &
laici, si agere velint in rebus, vel depau-
pererint, vel causas ob id quascunque,
& jus eorum deferere coguntur, ac quam-
plurimi etiam intentare causas, easque
committi facere ob id terri minime au-
deant; sicque pauperes, dum non habent
quid offerant, in iudicio non solum au-
dicti contemnantur, sed etiam contra ve-
ritatem opprimuntur. Quod præterquam
quod partibus ipsis valde admodum dis-
pendiosum est, turpissimum, etiam hor-
rendum æstimamus. Quocirca pro officio
nostro pastoralis, ne corruptela hujusmodi,
quæ est sacris canonibus inimica, ulterius
invalescat, ac tam pauperibus quam aliis
quibuslibet deinceps jura sua in causis
intentare volentibus providere cupientes
fraternitate; tuæ per præfentes commit-
timus, & mandamus, quatenus a te
taxis curiarum Aquilejensium, Vicenti-
norum, Paduanorum, Veronensium, &
Tarvisini episcopatuum adhibitis, illis
que seu earum iuribus diligenter inspe-
ctis, & consideratis tabulam taxarum ex-
pensarum, quam pro officio, seu labore
notariorum, & advocatorum, seu procu-
ratorum, aliorumque officialium juxta
moderationem præfatarum ecclesiarum,
taxandarum modum & tempus solutio-
nis illarum, prout tibi fuerit visum, con-
ficias, & reformes; illamque ab omnibus
tam ordinariis, quam delegatis, seu sub-
delegatis, & in futurum delegandis, &
subdelegandis iudicibus in civitate ista
perpetuis futuris temporibus sub dictis
poenis, & censuris ecclesiasticis inviola-
biliter observari autoritate nostra sta-
tuas; & provideas. Si quos autem inve-
neris cum notariis de quota participasse,
& ob id expensas magis excessive ta-
xasse juris remediis punias, ut cæteris
transeat in exemplum. Nos enim refor-
mationem hujusmodi, si per te fieri con-
tingat, ex nunc, prout ex tunc, appro-
bamus, & perpetuo observari sub excom-
municationis lætæ sententiæ poena volumus
pariter, & mandamus; in contra-
rium facientibus non obstantibus quibus-
cunque. Datum Romæ apud S. Petrum
sub annulo piscatoris die quinto Julii
1490. Pontificatus nostri anno sexto.

A tergo

B. de Gavionibus.
Ve-

ANNO
CHRISTI
1491.

ANNO
CHRISTI
1511.Venerabili fratri Nicolao Franco episcopo
Tarvisino Oratori nostro.^A Ex membranula, sæculo XI., ut videtur
scripta in tabulario capituli Tarvisinæ ec-
clesiæ asservata.ANNO
CHRISTI
1511.

L Etæ & publicata fuerunt præsentēs Con-
stitutiones Venetiis in patriarchali eccle-
sia infra missarum solennia statim post cantā-
tum evangelium in præsentia Reverendissimi
D. D. Maphæi Girardo Patriarchæ Venetia-
rum, ac archiepiscopi, canonicorum nonnul-
lorum, & aliorum mansionariorum, & cleri-
corum, populique multitudine astante, audi-
ente, & intelligente per me Bartholomæum
Bucellum, presbyterum Missanum, Rectorem
parochialis ecclesiæ, scilicet, Bartholomæi
de Padua, & præfati Reverendissimi D. D.
Nicolai Franchi episcopi Tarvisini, & lega-
ti apostolici capellanum, notarium, ac fami-
liarem continuum commensalem. Anno a Na-
tivitate 1491. indictione nona, die vero do-
minico in octava resurrectionis Domini nostri
Jesu Christi X. Mensis Aprilis, Pontificatus
sanctissimi præfati Domini nostri Domini In-
nocentii Pape octavi anno septimo.

Ego Joannes Paulus Oliva, juris utrius-
que Doctor, superscriptas constitutiones ex
originali de verbo ad verbum fideliter manu
propria exemplavi, & transcripsi, die sabba-
ti vigesimo septimo Septembris anno D. N.
MDXXXIII. indictione sexta Tarvisi, æta-
tis mee anno vigesimo quarto, mense deci-
mo, die quinto.

Ut unaqueque ecclesiæ mansum unum inte-
grum habeat sine servitio.

S Ancitum est, ut unicuique ecclesiæ unus
mansus integer absque ullo servitio
attribuatur, & presbyteri in eis constituti
de decimis, neque de oblationibus fidelium,
nec de domibus, neque de atriis, vel hor-
tis juxta ecclesiis (sic) positis, neque de
præscripto manso aliquod servitium faciat,
præter ecclesiasticum, & si aliquid amplius
habuerint inter senioribus superscriptum de-
bitum servitium impendant, ut nullus de
dote ecclesiæ vel manso presbyterium cen-
sum solvere cogat.

Juxta synodalia præcepta decrevimus, ut
nullus mortalium de agro ecclesiæ, neque
de decimis & oblationibus fidelium quem-
quam presbyterum aliquem censum persol-
vere cogat, nec quisquam, cujlibet ordi-
nis, aut dignitatis, exinde quicquam sub-
trahat, & redhibitionem quamcunque exigat
temporalem. Quod si fecerit, communione
usque ad satisfactionem privetur.

ANNO
CHRIST.
1511.

AD CONCILIUM LATERANENSE V.

O E C U M E N I C U M

Anno 1511. habitum.

A D D I T I O N O V A .

O R A T I O

Angeli Anachorita Vallisumbrosa pro Concilio Lateranensi

Contra Conventiculum Pisenum.

Epistola Julio papæ Romano æcomenicoq.

Ex edito
tuli. Ro-
ma.

Angelus peccator Anachorita Vallisumbrosæ Beatissimo Papæ Julio perpetuam salutem. Mitto sanctitati tuæ, quæ in odium & ruinam Conventiculi Pisani, in favoremque & patrocinium tuum & sanctæ sedis Apostolicæ in præsentia descripsi: quæque in lucem in populorum plerumque iudicio commisi. Nec velim admireris mi ecclesiæque pater optime orationem hanc meam non observatam in tempore opportuno. Quoniam cum ad aures pervenisset meas Conciliabulum Pisis initium concepisse, ne notarer ignavia, ne obprobrium daretur Deo meo, quod canes suburbanæ, canes alpestris tacerent dormitarentque, meum statim (periculis & persecutionibus neglectis) volui sanctæ matri meæ Romanæ ecclesiæ (quod potui) concessisse præsidium, meque illi in principio opponere: Cum dictum sit: Principiis obsta: ejusque vires meis scriptis, meo iudicio, meaque sententia infringere, enervare, & quantum in me est proferre, errantesque fratres monere, suum scelus eis pandere, eosque in viam iustitiæ & veritatis hortari continere; seu quos oportebat restituere. Timui insuper Pater sancte, cum ego sim minimus Christianorum in Concilio Lateranensi. In consensu sanctorum patrum, orandi locum mihi omnium infimo merito denegari, dicens mecum. Quis sum ego? Si tamen dabitur (michi crede) audies mordacem in Schismaticos bestiam, non sine strepitu sua verba resonantem. Cæterum te scire percipio, omnes ecclesiarum prælatos, cunctumque catholicum populum, Clericos, Monachos, Anachoritas, totamque æcumenicam Ecclesiam te sequi, te colere, te venerari, teque ad mortem tuis sic petentibus meritis venerabiliter observare. Omnisque creatura clamat: Vivat Julius. Vale. Ex eremo Vallisumbrosæ. Sexto idus Septembris. MDXI.

Oratio Angeli Anachorita Vallisumbrosæ pro Concilio Laterano.

Diſturus hodierna die de re christiana Beatissime pater, Tuque sacer Senatus dominici gregis, eum invoco primi potentem Deum, quem in personarum trinitate, & in deitatis unitate consistere profitemini.

Cum eorum patrum auctoritate, quorum nomina scripta sunt in cælis, sacro canone sancitum sit, insurgentibus in vinea Dei in silvaque evangelica lupis rapacibus, mordaces canes evigilandos immittendosque, etiam multos ad hoc adventasse crediderim, Dei tamen spiritu soporatus, ex asperrimis alpebus & dulci solitudine (imminentibus huiusmodi non parvis catholice Ecclesiæ periculis) ad latrandum, ad mordendum tractus sum. Mordacibus igitur verbis meisque latratibus, quisquis es seu Miles, seu Dux, aut Imperator, tua pace, æquoque animo tuo conquiesces. Etiam multa in huiusmodi sacro Conventu contemplanda sunt dive Julii, tuque Senatus sanctissimi: In primis tamen demonstrandum cenſeo, non ad Reges, non ad ipsum Imperatorem convocandi æcomenici Concilii onus pertinere. Deinde nec ad sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales his temporibus, rebusque sic stantibus spectare potuisse. Mox nuntiandum solius esse Romani Antistitis Concilia congregare. Postmodum declarandos eos Schismaticos, qui Pisis Conciliabulum, seu diaboli synagoga temerarie procurarunt. Postremo nulla quæ mei ingenioli viribus in hujus sanctæ universalis Ecclesiæ reformatione, emendatione, & correctione digna iudicata est. Preſtet igitur Sanctitas tua, vosque cæteri patres venerandi meæ ineptitudini, sed bone menti, gratum quisque benignus auditum. Nec vobis erit in sensum, si quod Dei spiritu concepimus, evomendo paulo altius, quam forsitan expectetis, initium faciemus. Quamque mihi longe antea cognitum sit Beatissime pater, vosque æstantes celeberrimi, Constantinum illum magnum, eum dico, non orientis, non occidentis, sed universalis machinæ Imperatorem unicum, qui christianam rempublicam, qui catholicam fidem, qui huiusmodi sacram sedem tantis decoravit muneribus, tantis privilegiis roboravit, tantisque ingeniis honestavit; qui sacrum hoc palacium Lateran. in quo sanctissime resideris, Silvestro, imo vobis condonavit, alioſque quam plurimos Imperatores generalia Concilia indixisse, traxisse, consecrasseque ut abundanter ecclesiastica, & tripartita commemorat historia. Immo & sacri Canones in cap. sexta synodus 16. di. copiosissime manifestant. Quo in loco descri-

ANNO
CHRIST.
1511.

ANNO
CHRISTI
1511

ptum legimus Julii papæ pontificatu contra Arium Constantino principe. 318. patrum in Nicea universalem synodum congregatam. Iterumque sub Gratiano Roman. Rege, Damasi temporibus. Rursus sub Theodosio, Celestino Antistite summo existente. Postmodum Vigilio Petri Cathedram ministrante sub Justiniano Imperatore. Sed quoniam rationabilibus causis Deum universalemque ecclesiam moventibus, indecens postea judicatum est, Principes seculares, Reges videlicet, ac Imperatorem ipsum admitti debere ad Clericorum negotia, seu errores agnoscendos, pertractandos, & corrigendos, cum ad eorum non spectet officium, Theodorico Rege magnifico affirmante, qui volentibus Symmachum Pon. max. ejus favore sede Petri expellere, religiosissime locutus est dicens: Non nobis aliquid de ecclesiasticis negotiis præter reverentiam cognoscimus pertinere, cooperante spiritu sancto publica lege sancitum est: ad omne schisma tollendum, ad omnem confusionem evitandam, ad solum Romanum pontificem tanquam ad Archimandritam pastorum convocationem omnimodam pertinere. Etque interdictum Regibus & Imperatori, ne in re Clericorum se in postum interponerent, prout posteritati mandat divus ille Aquinatis Thomas, ea suorum commentariorum parte, quæ secunda secundæ quæstionæ. 1. titulo prænotatur. Quod etiam in patrum decretis di. 17. sole clarius demonstratur, dum Pelagius papa episcopis qui convenerant ad illicitam convocationem, ad nefandam synodum (ut modo Pius) scribit dicens: Non est Concilium, sed conventiculum, vel conciliabulum, quod sine sedis Apostolicæ consensu celebratur. Et Marcellus: Absque Romani pontificis auctoritate, synodus aliquibus celebrare non licet. Et Julius primus orientalibus episcopis: Non est ratum Concilium, quod Romanæ ecclesiæ auctoritate non est sulcitur. Et Symmachus: Concilia sine Romani pontificis præsentia pondere carebunt. Seclusa itaque eorum vesania, qui convocandi concilii opus ad Reges spectare impudenter asserbant. Eorum etiam iniquitatem opprimemus, qui nonnullis Cardinalibus malo consilio suaserunt, ad eorum officium pertinere hujusmodi concilii convocationem; quorum doctrinis in præcipitum proruerunt. Et ut verum fatear Patres, si duo essent de Pontificatu contententes, quorum neuter ullo modo ejus possessione unquam gavissus esset, aut unus demum, qui hæresis labe esset infectus, non negaverim congregandi concilii onus ad Cardinalatus officium pertinere. Sed in præsentia, qua ratione cum unicum habeamus sanctissimum pontificem, virum per omnia integrum christianæ fidei optimum professorem, ab omni hæresis, simoniæque & avaritiæ prorsus alienum a teneris inguiculis veridicum, libertatis ecclesiasticæ acerrimum propugnatorem, recuperatorem, dilataroremque: ita ut Constantini & Theodosii tempora suo pontificatu rediisse videantur: Cum pax & quies sua opera, sua integritate suaque constantia ecclesiis restituta sit. Quis vestrum eo naviculam Pe-

Concilior. Supplem. Tomo VI.

tri procurante unquam decimis & oneribus infensus est? Quis vestrum impositionibus aut mutuis, eo vigilante & protegente a tyrannis oppressus est? Quis denique aut carceratus, aut detentus, aut expoliatus ejus patrocinium imploravit, quod illi ab eodem denegatum sit? Minime igitur dicendum censo, nonnullis licuisse Pisis præter ejus mentem œcumenicum Concilium indicare, aut ulla præsumptione celebrare. Cum in Clementina: Ne Romani: Quæcumque per Cardinales gesta fuerint, Pontifice dissentiente irritentur, & invalida, ac nulla esse decernantur. Cum igitur nec Regibus, nec Imperatori, nec sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus spectet onus hujusmodi, ad Lateranensem Antistitem demum pertinere demonstrabimus. Petro etenim sollicitum est: Pasce oves meas. Et iterum: Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Et rursus: Duc cimbam in altum. Quo in loco Chrysostomus commentatus est: Tunc Petro datum mundi principatum, cum illi soli mandatum esset naviculam in altum ducere. Quod pulchre Hieronymus contra Jo- vinianum iniquans scribit: Super Petrum fundatur Ecclesiæ: licet cuncti Apostoli regni claves accipiant: Et ex duodecim unus eligitur, ut capite constituto scismatis occasio repellatur. Crediderim insuper Deum meum Jesum Christum, ut suæ ecclesiæ unitatem denotaret, unum illi summum ac maximum voluisse præesse pastorem. Cum enim (Philosopho teste) cupiant bene disponi, sitque dominantium pluralitas mala: unus ergo princeps. Et apud Homerum dictum est: Unus sit princeps, ad quem omnia referantur. Scriptum quoque invenio: Erit unum ovile & unus pastor. Quamobrem dicant velim hi, qui se clavium moderatores nuncupant, & inscribunt, quam Christus legem, quam moderationem, quodque frenum Petro imposuerit: cum iusti illum piscari in altum: dicens: Hamum reteque trahite: cum illi retulit: Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum, & in cælis: Cum ait: Pasce oves meas. Quod speculator (& si homo prophanus) in excessu tamen mentis suæ admiratus evomit, Romanum Pontificem Petri successiorem, non puri hominis, sed puri Dei vicem gerentem in terris omnia posse disponere pro libito voluntatis. Ut etiam copiose describitur 9. q. 3. Per principalem, & capit. Cuncta per mundum, jugumque ab eo impositum, quamquam grave ferendum est. In memoria. Cum superiore in fine: non debet nec potest ab aliquo judicari di. 21. Quoniam manibus suis cælesti arbitrio continet, Juraque superni & terreni imperii ei divinitus commissa sunt. 22. di. Quo loco cognosci facillime potest, per verbum illud Romanam fundatam ecclesiam, per quod cælum, terra, mareque constructum est. Quod etiam contemplatus Hostien. in cap. per Venerabilem. Qui filii sint legi: admirandam gustandamque hujusmodi emisit vocem: Romana ecclesiæ altera Hierusalem Petri sanguinis effusione facta est, quam in Petro homine iterum Christus crucifixus est, cum illi protulit: Vado

Ccc 2

Ro.

ANNO
CHRISTI
1511.

ANNO
CHRIST.
1511.

Romam iterum crucifigi. Unde Urbi huic, suoque antistiti, & tibi dive Juli tanta plenitudo potestatis concessa est, ut non debeant nec possint Cardinales nec verbum ullum in te erigere; cum monstro sit horribilius membra a suo capite dissentire, & subditos in suum principem iudicium exercere. Sicut enim in triumphanti ecclesia Deo subiciuntur & parent throni, ac universæ potestates, sic in militanti nostra ecclesia neminem esse convenit, qui Romano pontifici Dei vices gerenti resistat, obviet, & se opponat, Clavesque in ejus manibus confidentes, ulla fiducia se velle moderari clamit & confidat. Et quoniam schisma illicita est divisio ab unitate Romanæ ecclesiæ, quæ super omnes ecclesias tenet principatum, quæ omnium ecclesiarum est mater & magistra, non solum eos Cardinales schismaticos judicabimus, qui armati per fugam ab obedientia Romani Pontificis se traxerunt, conciliabulumque indixerunt, sed eos etiam omnes, qui timore aut jussu Regum schismaticis Cardinalibus adherentes, Pisis ad conventicula facienda convenerunt; cum hi trepidaverint timore, ubi non erat habendus timor, cum ab ecclesiarum prælati minime Reges timendi sint; cum a Christo dictum sit: Nolite timere eos, qui corpus occidunt, animam autem non possunt occidere. Et iterum: Qui amat animam id est vitam suam, timens propter justitiam sibi auferri (ut commentatur Chrysostomus) perdet eam. Et Augustinus referat: Christum, ut nullum genus mortis homini metuendum esse demonstraret, voluisse in cruce mori. Et in decretis mandatum sit, non esse timendos occisores corporis, contra justitiam homines impellentes, quoniam in Apocalypsi dictum est: Timidis erit pars in stagno ignis & sulfuris. Quamobrem non timuit Ambrosius Theodosium, non Joannes Baptista Herodem: quoniam auctores consentientesque Pisanæ synagogæ timentes gladium carnis & Regum, in pravitatem videlicet schismaticam inciderunt, juxta Ezechielis oraculum dicentis, Gladium metulistis, gladium inducam super vos, ait dominus omnipotens. Propterea jure optimo schismatici judicandi, & habendi sunt. Nec possum non admirari tot, tales, tantosque viros in tam scelus in tam profanum facinus incidisse. Et si qui eorum sunt, qui sacros ignorent canones (cum philosophiam profiteantur plerique) debent tamen doctrinæ sui Philosophi ad minus meminisse dicentis in tertio suorum Ethicorum lib. Quædam esse (ut in re præfati & questione nostra) quæ nullo timore aliquis cogi debet. Fatentibus tamen eis errorem suum Pater beatissime redeuntibusque ad gremium & unitatem Romanæ sanctæ matris ecclesiæ (cum homines sint) eos admittendos recipiendos & venia donandos judico; cum nostra mater Ecclesia nulli claudat gremium redeundi, magnanimusque Imperator noster Christus, qui patiendi humilitate, non dominandi potentia, coeli & terræ regnum adeptus est, apertis extensisque brachiis in cruce pendeat, ut ad se venientes redeuntisque semper admittat. Pro

qua re & venia hujusmodi condonanda, & te pater sancte & catholicum Senatum tuum humili prece deprecor, oroque imitemini illum ducem vestrum, cujus proprium est misereri semper & parcere. Postremo, ut quæ obtulimus, videlicet quæ in præfati Concilio in Dei ecclesia reformanda seu tollenda iudicio, proferamus, pronunciamus curandum esse in primis, ne boves in ecclesia subleventur; cum nihil sit quod christianam rempublicam admodum inficiat, dilaniet atque perdat, quam quod imperiti rudes ac immeriti ad ejus principatum promoventur. Pensiones ulterius addicandas cassandasque cum devenient; sintque contra Canonem jubentem ecclesiastica beneficia sine aliqua diminutione conferri & committi. Religionum insuper divisiones tantas, etiam in ordine Sancti Benedicti evertendas, ipsumque ordinem ad unum habitum & ad unam congregationem sub uno prælato restringendum, & propter ejus singularia merita atque in ecclesia Dei beneficia sub protectione sanctæ sedis Apostolicæ conservandum censco. Reliquarum etiam institutionum seu ordinum semotis tot tantisque divisionibus, mundalem machinam perturbantibus reduci ad unum opportunum & proficuum demonstramus: cum regnum in se divisum (teste domino) desoleatur. Cetera præterea omnia tam electiones Episcoporum, quam Abbatum, cæterorumque prælatorum ad jus commune omnia reducenda & limitanda esse deprecor. Dispensationes etiam tantas temperari debere, humili voce pronuntio. Corrigendos insuper clericorum, monachorumque & vitam & mores & pompam & fastum. Non desunt præterea pater sancte, qui proferant annatas tamquam Catholicam ecclesiam infestantes, Romanæ ecclesiæ esse prohibendas. Sed cum opportunum sit & proficuum ecclesiæ universali, auri plurimum esse apud Romanum Pontificem, ut Regum & Principum plerumque temeritatibus posset obistere, eosque in virga ferrea regere, penitus dissentio atque contradico. Doleoque quam plurimum, non satis auri esse apud Lateranensem Episcopum, ut queat tantis ecclesiæ latronibus obviare. Oporteret namque illum semper esse accinctum gladio super femur suum potentissime, ut posset obistere, fugare, evertere tot Pharaones, tot Neronas, tot Tyrannos libertatem civitatisque Ecclesiæ opprimentes devastantesque; Orientalia insuper regna atque Imperia Civitatemque sanctam Hierusalem Barbarorum manibus oppressam atque laniatam redimere, & obedientiæ hujus sanctæ Sedis restituere. Quorum recuperationem in hujusmodi sacra synodo pertractari & exequi (cum locus & tempus postulet) Beatissime pater oro, peto, supplico, & somnare exopto. Imitationem Concilii apud Claramontem, instante Urbano secundo habiti, in quo Christi plebs et a Pontifice, & a Concilio ad recuperandam Hierosolimam ita animata & accensa fuit ut tercenta vel (ut alii scribunt) sexcenta millia virorum armaverit, Crucemque Christi suscipere coegerit. Exercitum nempe, qualem nunquam antea nec post latinis, nec occidentalis Europa de-

ANNO
CHRIST.
1511.

fieri.

ANNO
CHRISTI
1511.

scripsit. Vos igitur, & te in primis, Beatissime pater ad expeditionem hujusmodi (ut Apostoli Christum in navi dormientem) excito, hortor atque impello, victoriamque polliceor, attestantibus tam veteris quam novi testamenti Prophetarum omnium oraculis. Sin autem poenitus genus deficiet Christianum, nosti illud in extremo occidentalis Europæ clausum, detentum atque carceratum. Misere mini miseremini ejus, & totius collabentis ecclesiæ. Oblivioni enim dabitur dextera vestra, si memores non eritis ipsius sacerdotalis civitatis sanctæ Hierusalem. Multa postremo essent reconferenda, sed ne videar ego solus omnia velle perstringere, cupiamque vobis patribus pro rebus gravioribus locum dare, quiescam. Unum tamen rogatum vos facio, ut Julium Pontificem nostrum, quem libertatis ecclesiasticæ egregium conservatorem esse monstravimus, his temporum turbibus a Deo nobis datum agnoscat, cognitumque & orationibus & suffragiis commendatum, & ut Christi Vicarium, ac verum Petri successorem gratum, & summopere dilectum juvenis, faveatis conservetisque.

Dixi.

EPISTOLÆ

Angeli Anachorita Vallisumbrosæ.

Julio secundo Pont. Max. Francorum Regi

Bernardino, tunc cardinali sanctæ Crucis, pro Christiana unitate servanda.

Epistola Angeli Anachorita Vallisumbrosæ ad Julium secundum Pont. Max.

Angelus peccator Anachorita Vallisumbrosæ beatissimo papæ Julio perpetuam salutem; et si omni cura, officio, ac diligentia, quantum in me fuit, procuraverim dive Juli harum omnium epistolarum exemplaria, tota fidelitate deferri. Quoniam tamen, non proprio Tabellario: (qui nobis in his nebulosis alpinis nulli sunt, sed potius incerto tradita cognoscimus. Ita, ut non bone mihi conscius sim, illa ad te atque ad ceteros, quibus inscriptæ sunt; fideliter pervenisse. Non indecens judicavi, pro animi mei quiete, ac devotorum suorum satisfactione, illa venali Bibliopolæ consignare, ut sua dilucidatione, si non prælatorum, saltem amicorum vestrarum sollicitudine, ad te ac omnes reliquos comode per veniant. Quamobrem catholicum quenque oro, obsecro, atque obtestor, cum hæc ad ejus manus sic impressa convenerint, curet quamprimum illa ad te, ad omnesque alios, quibus dicata sunt, omni celeritate conveyi, & conferri. Munus orationum mearum habituri pro pretio operis, & laboris sui. Vale.

Ex eremo Vallisumbrosæ.

EPISTOLÆ

Angeli Anachorita Vallisumbrosæ Bernardino Carnagat, tunc cardinali sanctæ Crucis.

Angelus peccator Anachorita Vallisumbrosæ Bernardino Carnagat emendationem. Cum una demum fuerit arca Noe, extra quam nemo salvatus est, sitque Petri navicula unica, unaque catholica ecclesia: Salomone in canticis canticorum referente. Una est columba mea unaque sponsa mea: una insuper sit Christi domus: de qua dictum est: Beati qui habitant in domo tua domine. Cujus regimen, habenas, clavæque Romanus pontifex cælesti quodam jure tenet, possidet, atque moderatur. Cujus pacem, quietem, ac tranquillitatem involvens, perturbansque, non cardinalis, non Christianus, sed Antichristus vocari debeat, cum Deum, nec Christum habeat patrem, qui Romanum pontificem, suamque ecclesiam non habet matrem. Scire a te summo pere exopto quo spiritu, qua audacia, quæve temeritate, sacrificas, ac Christi corpus conficis: cum Schismaticos minime deceat munera, nec sacrificia ullo instinctu offerre. Ozeæ suo oraculo referente, Sacrificia eorum tamquam panis luctus, & omnes qui manducant ea, contaminabuntur. Et in libro Exodi describatur. Non comedetis agni hostiam, nisi in una domo: neque comedetis de carnibus ejus foris. Tu enim agni carnes foris comedis, qui extra arcam Noe, extra naviculam Petri, extra domum Dei, extra unitatem Romanæ ecclesiæ, in scismate constitutus, Deo (immo diabolo) missam facis. Ex Angelo enim idest ex venerabili ecclesiæ membro, te Cherinthum, te Ebionem, te Arrium, te Judam, teque Luciferum effusum esse non dubites. Quos si in scelere, si in errore, si in scismate sequutus es, eos saltem in pertinacia non subsequaris. Redi ad cor tuum. Redde te ipsum, tibi. Redde nobis concivem nostrum. Redde confratrem nostrum. Redde nobis doctorem nostrum. Redde Rom. ecclesiæ tam venerabile membrum suum. Præsto est enim, ut tibi indulgeat (pro te jam supplicavimus) ut te admittat, ut te amplectatur, ut te ad oscula recipiat. Erravit namque & Petrus, ne te in errorem lapsum de salutis spe dejiceret, sed sua imitatione tuum scelus, tuam erga Rom. ecclesiam ingratitudinem uberibus lacrymis baptizares. Totum christianæ divisionis pondus, totum onus scismatis, omne perversum dogma Conventiculi Pisani tibi opponitur, tibi datur, tibi ascribitur. A Deo insuper in tremendo judicio tibi exprobrabitur; quod tunicam dilecti filii sui inconsutilem, quam nec Judæi, nec principes sacerdotum, nec ejus crucifixores scindere voluerunt, tu eam ne dum scindere, sed lacerare, ac penitus discerpere pertinaciter coneris. Et quoniam in manibus tuis esse dinoscitur, cum tibi quantis possum precibus, quantisque lacrymis valco, gratam atque commendatam summopere facio.

Dixi.

Ex eremo Vallisumbrosæ. Non. Octobris.

MDXI.

Epi-

ANNO
CHRISTI
1511.

ANNO
CHRISTI
1512.

EPISTOLA

Regis Francorum.

Angelus peccator Anachorita Vallisumbrosæ Ludovico Franc. regi inculto, reverentiam Rom. ecclesiæ exhibendam dicit. Ne unquam mihi in confusionem, in contumeliam, ac in obprobrium a quoquam dari possit rex Ludovice, quod tibi cæterisque omnibus congregationis christianæ unitatem scindere cupientibus, me murum non opposuerim, pro domo domini statueram mecum longiorem epistolam (jam conceptam) ad te facere; sed dum mente revolve mea, cautum esse in lege simili, Codice de precibus imperatori exhibendis, ne regibus diffusa verba proferamus. Multis, quæ scripseram rescatis; hoc demum tibi quam breviter denuntiassæ volui. Illustrissimum videlicet principem prædecessoremque tuum Carolum. Eum cui ob egregia facinora et in rempublicam christianam singularia beneficia a cognomento magnus fuit in Urbe, post pedum Hadriani pontificis obscula beatorum, in basilica principis apostolorum super altare, in quo Petri, & Pauli sacratissimi cineres confidunt, & requiescunt, iurejurando perpetuam pro se ac suis successoribus, cum Romano pontifice sanxisse amicitiam, fœdusque æternum, unitatem, ac pacem perpetuam consecisse. Obedientiam insuper Romanæ ecclesiæ cum amicitia, & pace servaturum se suosque successores, cunctumque incultum Francorum regum indelebili juramento in perpetuum religiosissime contrinxisse. Mortuo postmodum Hadriano, suffraganeo in ejus locum Leone III. cum ab inquis quibusdam, Carolo tunc Romano imperatori (falso Pontifex accusatus esset) velleret in synodo in Petri templo per eum congregata, de ejus vita, ac moribus judicium ac sententiam consummare, continuo ab omnibus uno animo, uno impetu, una voce, a totoque concilio incessanter proclamatum est, Romanum pontificem, Dei locum in terris gerentem, sedemque apostolicam omnium ecclesiarum caput, a nemine (pæsertim laico) ullo modo, ullaque autoritate judicare posse. Quod divinum responsum a Carolo degustatum, tanquam oraculum a Coelo sibi factum, a conceptis abstinuisse, ad suæque, & laicorum negotia, se magna omnium commendatione penitus contulisse. Quod autem tu in præsentia, ne dum tanti principis juramenta transendas, sed quod deterius est, Romani pontificis vitam & mores perscrutari coneris. Cavendum summopere tibi est a turbida apostolorum Petri & Pauli indignatione. Insuper ab ira Dei, ne in te multipliciter infavias. Scire enim te oportet Roman. pontificem, cum nullis subiaceat legibus, non debere etiam tuis judiciis, tuique perscrutationibus subiacere. Cum habeat, te cæterosque reges & honestare & corripere, & regno si placet exaudivere. Ut late constat in Canone XV. q. VI. Qua in parte Zachariam episcopum Lateranensem regno denudasse describitur Ludovicum illum inutilem Fran-

corum regem, jact ei coronam & potestatem regiam ademisse, atque ad domesticam & privatam vitam reddidisse. Et alibi Innocentium III. deposuisse imperio Ottonem. Et Innocentium IV. Federicum. Diebus præterea nostris pari lege, Innocentium VIII. Ferdinandum Siciliæ citra Pharum, ejusque oræ Italiæ, quæ quondam magna Græcia vocabatur, regem, apostolica autoritate deposuisse conspeximus. Quamobrem tibi officii, & debiti tui esse denuncio, te in re, causa hujusmodi talem exhibere, ne Christianissimi regis cognomen, quo nil charius, nil jucundius, nil preciosius a majoribus tuis judicatum est aliqua tua impietate, aliqua curiositate aliquæ ambitione deturpes, perdas jactes atque aboleas. Dixi.

Ex creto Vallisumbrosæ sexto Idus
Octob. MDXI.

EPISTOLA

Julio II. Pont. Max.

Angelus peccator Anachorita Vallisumbrosæ beatissimo Papæ Julio perpetuam salutem. Tibi in altitudine maris, in tantis rerum perturbationibus in tantisque tempestatibus constituto, aliquid solaminis, spei, & solatii, his meis pater beatissime contulisse volui. Rem videlicet Christianam brevi felici sine potituram. Quoniam mens & eorum cornua, qui impetebant illam attrita & comminuta, cælesti oraculo quodammodo perpendimus. Scito (velim) me ipsa nocte, qua eam Ludovico Francorum regi feci epistolam (prius enim Bernardino cardinali sanctæ Crucis consimilem feceram), mihi per somnum visum est videre maximum quandam canem (quoniam sic scripseram) me invadentem, ut moribus totum discerperet. Quem prospiciens retraxi continuo pedem. Postmodum resumpto virili animo: me illi obviam contuli. Quem (ut voluit me comprehendere) capsi in capite, & tandem ejus compressi fauces: quod dentes ejus confregi cunctos. Quod cum vidisset sacerdos quidam, qui canem diligere videbatur, in me quam primum irruit ut caderet. Quo viso strxi. Dum autem me aggreditur, cum fortiter impulsi meoque impulsu prostravi. Strato taliter me conviciis afflicto maxime, quibus commotus comprehensus ejus capite illius truncavi linguam. Sicque gaudio magno affectus sum. Canem illum maximum pater sanctæ Francorum regem interpretatus sum. Dentes ejus contrafactos ejus, potentiam, seu nocendi voluntatem, nostris orationibus, nostrisque scriptis diminutam seu diminuendam. Sacerdoti illi linguam cæsam Bernardino cardinalem sanctæ Crucis, aut se emendaturum credimus, et in omnibus sanctæ Romanæ ecclesiæ præceptis pariturum, nec ultra in te, in unitatemque Christianæ congregationis, & tuam sedem latraturum, aut e vita migraturum, aut honorem & auctoritatem perditurum. Quamobrem te ne cedere malis commoneo: sed contra audentior ire. Quoniam Petri cimba, quæ (& si tempestates quandoque pas-

ANNO
CHRISTI
1512.

ANNO CHRISTI 1511. (a est) sicut nunquam submersa est; Sic nec te duce, ac gubernatore, quidem optimo ullis ventorum turbinibus suffocabitur.

Vale

Ex eremo Vallisumbrosæ XI. kal. Novemb. MDXI.

EPISTOLA

Angeli Anachorita Julio II. Pont. Max.

Angelus peccator Anachorita Vallisumbrosæ beatissimo pape Julio perpetuam salutem. Audio pater sancte doctores quosdam Papien. aliosq. quam plures, tam latinos quam barbaros in precipitium tuum in discrimenque & desolationem puritatis nostræ unionis christianæ, in munimen insuper, robur Conciliali Pisan: multa esse commentatos. Crediderim eorum exemplaria ad te imprimis devenisse. Te itaque quantis possum precibus rogatum, facio, cures illa ad me deferri. Quoniam si ad nostram convenientem solitudinem (mhi crede) a nostra censoria virgula a meoque mordaci, ut post rusticano atque alpeitri calamo, ab ardenti etiam meo in sanctam sedem apostolicam, & christianam fidem, graphio non recessura, quin poeniteat eorum auctores ab infantia literas imbibisse. O prophanium facinus. O scelus horrendum. Debebant huiusmodi non ignorasse evangelicum patrem familias, Deum S. optimum maximumque vineam sabaoth domumque Israel, Romanam videlicet atque catholicam ecclesiam incustoditam, & absque aliquo vigili, atque mordaci cane unquam reliquisse. Quos & procreat, & relaxat et immitte, pro loco pro causa, pro necessitatibus, ac pro ipsorum temporum opportunitate. Et si non veriti sunt urbanos, tanquam molles, formidasse saltem debuisse montanos, atque alpeitres sub divo perpetuo degentes, atque cælum ipsum semper contemplantes. Quoniam in omnes latrant, omnes mordent, transgressorem, quemque lacerant, et contundunt, cum nulum agnoscant, nemini neque duci, nec regi, nec cardinali, nec imperatori quidem ipsi parcunt. Quum unum demum profiteantur Deum in coelis, unam sanctam matrem Romanam atque catholicam ecclesiam agnoscant in terris; pro qua parati, & prompti sunt in ignem in ferrum atque in mortem ire. Si prophani huiusmodi talia essent contemplati, tam impium, tam nefandum, tanque crudele, scribendi onus instantibus regibus ulla spe, ullis precibus ulloque præmio, tam audacter assumpissent. Pro quibus ad cælum nihilominus supplico ad saniores intellectum eorum ingenia commoveri. Nollem tamen Pater sancte post poenitentiam (& quidem gravem) a me illis indicam, a te tuæque sanctæ sedis; (cum nemo debeat duplici poena conteri) Nec Deus bis iudicet in idipsum in posterum eos alia poena affligi, quoniam (ut spero) eos tanta afficiam, quanta ab acerbo quoque Iudice flagitioso omni, pro turpissimo quoque scelere, proque nefando crimine lætæ maiestatis ullo

tempore ingesta impressaque atque inflicta fuerit. Vale.

Ex eremo Vallisumbrosæ. VIII. Kal. Novemb. MDXI.

DE CORRECTIONE KALENDARII

Propositiones XIII Recollectæ ex multis disputationibus habitis per D. ad hoc specialiter deputator ex parte S. D. N. Papæ & sacre deputacionis fidei in Concilio Lateranensi.

De correctione Romani Kalendarii pro Pascha rite celebrando Propositiones XIII.

PROPOSITIO I.

Defectus æquinoctii, & causa.

Romanum Kalendarium deficit in duobus. Primo in sede vernalis æquinoctii quam assignat 21. mensis Martii. Cum in veritate hodie ibi minime contingat, sed 11. vel 10 ejusdem. Et hic defectus procedit ex eo, quod annus solaris descriptus in Kalendario cum bisexto, quarto quoque anno addito, major est in veritate anno solari coeli, decem minutis & fere, 44. secundis. Quæ excresecencia aggregata, faciunt fere unam diem naturalem in 134. annis, quæ dies debuit tunc dimitti, vel anteriorari in Kalendario, ad servandam veritatem realem æquinoctii; & ex ea non dimissa, vel non anteriorata, hodie per tot dies ascendit æquinoctium a sede Nicænæ synodi, quæ tunc recte manebat a Nicænæ patribus ex 25. Martii, ubi eam Julius fixerat, ad dictam 21. reducitur; quod etiam in effectu hirundines & aliæ aves, quæ suo modo pascha & transitum suum quolibet anno cum coelo faciunt, nos docent.

Ex edito tunc Romæ.

PROPOSITIO II.

Defectus cycli, & causa.

Deficit secundo prædictum Kalendarium in cyclo lunari decemnovali auro numero, nuncupato, in eo descripto, per quem ætas Lunæ a congressu solis computatur. In quolibet enim cyclo, in singulis 19. annis revolutiones lunæ anticipant totidem solis revolutiones, una hora & 28 minutis, & tribus secundis: ex eo quod 19 anni lunares cum suis septem embolismis tantundem sunt breviores 19. annis solaribus cum suis quatuor bisextis & 18 horis. Qui defectus computatus deinde in 16 cyclis, qui faciunt 304 annos, ascendit fere ad unam diem naturalem. Quare tunc ad conservandum cyclum dies illa omitti debuit vel anteriorari, aut aliter tunc cyclus corrigi debuit, ut vere ætatem lunæ significaret. Et quia post Nicænæ synodum hoc minime est factum, cyclus hodie tantum ascendit, ut communiter, ubi per eum computamus primam lunam, fere in coelo quarta conspicatur. Et sic de cæteris cycli computationibus.

Pro-

ANNO
CHRISTE
1511

PROPOSITIO III.

Defectus paschæ, & causa.

CUM ergo ista duo, æquinoctium videlicet, & luna 14 sint fundamenta & termini paschæ: ecclesia enim catholica, & universalis ordinavit in conciliis Sebastensi & Necoeno, & deinde in Alexandrino, Antiocheno, Hierosolymitano, & aliis pluribus confirmavit atque decrevit, pascha domini celebrandum esse a Christianis die Dominica post lunam 14 primi mensis. Et mensis primus dicitur, cujus lunaris primatio propinquior est æquinoctio vernali. Ita ut ejus luna 14 sit in ipso æquinoctio vel immediate post ipsum, & talis 14 luna terminus paschæ vocabitur. Ut sequenti Dominica pascha Domini debeat celebrari, necesse est æquinoctio & 14 luna in Calendario tam deficientibus, ab illis qui hodie hujusmodi Calendario utuntur pascha Domini cum defectu aliquo celebrari, nec in veritate juxta integram præceptionem Domini, & intentionem sanctæ ecclesiæ catholicæ.

PROPOSITIO IV.

Excusatio prædecessorum.

Superiores autem patres, si hæcenus hæc non resolverunt, excusandi veniunt: quoniam defectus hic æquinoctii, & cycli apud eos non fuit tam insignis, vel quia in conciliis, ubi hæc rectius discuti poterant, fuit ecclesia aliis majoribus præpedita occupationibus, & nonnunquam scismaticis caulis perplexa, quæ non permittebant illos novi aliquid diffinire, occasionem minoris obedientiæ timentes. Astronomica etiam ars, quæ olim christianis fuit propter ritus gentilium plurimum odiosa, nec venerat ad sui perfectionem, cum etiam post tempora Ptolomei, motus accessus, & recessus, ac alia pleraque hujusmodi ad perfectam temporis notitiam necessaria, plenius innotuerint. **D**

PROPOSITIO V.

Obligatio paschalis & mysteria ejus.

Hujusmodi autem paschalis celebratio non obligat nos ex institutione veteris testamenti: cum illius ceremonialia in morte Domini fuerint consummata, sed ex institutione nova aut confirmatione ecclesiæ sanctæ catholicæ, quæ ita servandum pascha instituit. In Dominica tamen die propter resurrectionem Domini, & ut ab observantia judæorum distarent Christiani, servatis tamen aliis temporis conditionibus, propter aliquod moralitatis in illis latentis, ut pascha, idest transitus domini de morte ad immortalitatem, celebraretur in mense novorum: idest sub vernali æquinoctio, & in plenilunio sicut vere contingit, sub quo tota dies naturalis est lucida. In quibus multiplex causa moralis in quadruplici sensu scripturæ, & in triplici partitione sacramenti signi, rememorativi, indicativi, & pronostici continetur.

A PROPOSITIO VI.

An peccent celebrantes pascha non correctum.

ET tamen celebrantes pascha secundum hujusmodi canones & Calendarium defectuosum ecclesiæ minime peccant, cum modum illis datum ab Ecclesia custodiant. Quinimmo non correcto aut moderato Calendario, & ipsis canonibus ab Ecclesia, peccaret subditus, qui aliter celebrare pascha tentaret. Princeps tamen Ecclesiæ videns defectum artis querendi ætatem luminarium, omni ope niti debet artem illam pro officio Ecclesiæ rite celebrando ad perfectum reducere; cum ecclesia nec macula ignorantie, nec ruga malitiæ aspergi debeat, & cum cuilibet etiam minori sacerdoti juxta volumen decretorum ars computi sit necessaria, ita ut sacerdotis nomen in eo rite non constet, ne eidem principi contingat illud evangelicum de servo scientie voluntatem Domini, & non faciente, signanter cum hæc temporis reparatio introducta sub hac oecumenica synodo, omnino pacifica, & negotiis multis non gravata, fuerit universo orbi, & illius principibus maxime publicata, & a principe universalis ecclesiæ illis nunciata. Unde gravis nota esset illam ad ultimum non resolvere. Quinimmo videretur defectus cognitus approbati; quando ei non relinqueretur, nec careret in proprio alio itidem evangelico: homo hic cepit turrim ædificare, & non potuit consummare.

PROPOSITIO VII.

Reparationis æquinoctii prima via.

Correctio igitur æquinoctii duabus viis fieri poterit, una per omissionem 11 dierum, sicut Julius Cæsar, quantum suo tempore oportebat, fecit, & similiter Casanus Cardinalis in Balilea consuluit, videlicet illos 11 dies omitendo in aliquo mense anni: ut si apostolico dicto præciperetur quod 21 Octobris hoc anno vel sequenti eliet prima Novembris: vel quod in 44 anni sequentibus, dies 11 bisextiles minime intercalarentur, sed omnino dimitterentur.

PROPOSITIO VIII.

Secunda via.

Secunda via facilius esset per anticipationem sedis æquinoctii in Calendario legendæ ad litos 11 dies, ita quod ex die 21 Martii transferretur, & poneretur 10 ejusdem, sicut patres Niceni quantum suo tempore satis erat, fecerunt. Et Cameracen. Cardinalis in Constantin. synodo ex toto animo docuit. Quod Joannes 23 in eadem synodo expedire cogitabat; nisi quod multis fuit præpeditus anxietatibus. Et synodus ipsa, postquam rejectis tribus, qui pro summis pontificibus se gerebant, canonico uno Pontifice Martino V. gavisa est, cum tempus

ANNO
CHRISTE
1511.

ANNO
CHRISTI
1511.

pus hyemis, & in Germania tunc appropinquare cito dissoluta fuit. Et hæc, & aliæ causæ diffiniendæ ad sequentia concilia sint remissæ.

PROPOSITIO IX.

Confirmationes, & objectiones ad primam viam.

Prima via obmissionis dierum posset esse conformior antiquis regulis conciliariis de terminis paschæ infra 21 Martii, & 25 Aprilis concludendis, & conformior regulis breviarum consuetis de intervallis & Dominicis inter Epiphaniam & Septuagesimam, ac Penthecostem, & Adventum. Corrumperet tamen tabulas astrologicas, & libros eorum confunderet, similiter & computationes mercatorum, & chroniconum; Scandalizaretque populum, diminuens annum unum diebus 11. Corrumperet etiam cyclum solarem, & ordinem Litterarum dominicalium. Lunarem quoque cyclum corrumperet. Nec videtur secundum eam viam posse alium lunarem cyclum conformem observationi ecclesiæ constitui aut regulari. Et similiter modus dimissionis bisextorum (ultra hoc quod ad unam fere generationem non esset integre practicabilis) eisdem fere inconvenientibus subjaceret.

PROPOSITIO X.

Confirmationes secundæ viæ.

Secunda via facilior anticipationis dierum in fixatione æquinoctii, nec populum scandalizaret, qui hoc non sentiret, neque sapientes ex ea mirarentur, qui cognoscunt æquinoctium tunc in veritate contingere; Cyclum recte servaret, Patribus Nicenis & Constantiensibus conformior esset, quorum potissima laus est in ecclesia Dei alii graviores hæreses, alii scismata graviora in Dei ecclesia sedaverunt. Jejunium quoque quadragesimæ ad breviores ac temperatiores propinquo.

PROPOSITIO XI.

Objectiones contra secundam viam.

Et tamen huic secundæ viæ objecta non deessent primum quod exorbitaret a regalibus patrum in terminis paschalibus. Nam secundum istam viam Pascha clauderetur inter 10 Martii & 15 Aprilis. Secundo non semper conveniret cum intervallis consuetis Epiphanie & Penthecostes, quorum primum aliquando esset brevissimum, nec capax dominicarum, & epistolarum Pauli, quæ tunc leguntur. Secundum etiam quandoque esset longissimum continens nonnumquam 30 dominicas, quarum non sunt nisi 24 dominicalia officia. Quare illis deficerent. Tertio quod septuagesima contingeret quandoque infra octavam Epiphanie ubi videtur grave alleluja dimittere. Quarto, quod hæc via tempus sufficiens celebrandi Nuptiis non dimittit solutiones. Pri-

Concilior. Supplem. Tomo VI.

ANNO
CHRISTI
1511.

Anum tamen non militat, quia admittitur mutatione sedis æquinoctii, quæ hodie veritati innititur, necesse est regulas illas paschales commutare, quum variata causa, necesse sit eisdem quoque variari. Quod clare & certo fiet, cum id liqueat demonstratione numerali mathematica. Similiter & de intervallis variatis non convenit, quæ etiam sine mutatione sedis æquinoctii non semper paria esse consueverunt, & ecclesia non inde gravatur, & officia primi intervalli; similiter epistolæ Pauli distribuuntur, quando tempora sunt illarum capacia, alias non. Sed sufficit, quod aliquando legantur, vel possunt tunc ad secundum intervallum transferri, & in illo secundo quando dominicis abundaverit, agatur prout in rubricis Breviarum nuper correctis. De alleluja subtrahatur in septuagesima, etiam si octava Epiphanie contingeret, sicut agitur in festo annunciationis. Verum nunquam contingeret juxta hujusmodi correctionem septuagesima ante Epiphaniam nec in ea. De Nuptiis possunt alias per annum celebrari, vel commodius S. D. N. mutata sede æquinoctii poterit statuere usque ad quinquagesimam abique pompa posse a fidelibus expediri.

PROPOSITIO XII.

Conservatio æquinoctii.

Correctio igitur æquinoctii per unam istarum viarum ut est dictum ad perpetuam illius conservationem sufficere deinceps singulis 134. annis, vel prope diem unam bisextilem dimitti ut supra.

PROPOSITIO XIII.

Reparatio cycli.

Quia vero cyclum magnam habet difficultatem, & varietatem in servanda perpetuitate sua, & illius conservatio post sufficientem ejus reparationem foret singulis 304. annis diem unicam bisextilem dimittere. Quæ conservatio ex prædicta æquinoctii conservatione impediretur. Dum eo temporis cursu jam duos dies, & sex horas pro æquinoctio dimiserimus, qui cyclo conservando superfluerent, videretur modo consultius ad paschalem lunam dumtaxat indagandam, uti tabulis astronomicis, in quibus ad mille annos computetur, & describatur præcise Luna paschalis. Et in principio Kalendarii ponatur. Quia vero ecclesia tanto tempore cyclo vel auro numero fuit usa, ne eo videatur omnino privari, reparatur nunc cyclus sufficienter ad minus ad tercentos quattuor annos. Quod factum facile est. Et in Kalendario correctus de more describatur, duplici tamen protectione prævia; altera, quod post lapsum dicti temporis videlicet 304. annorum iterum ab ecclesia per sapientes corrigatur. Altera quod interim & semper quando in cyclo & tabulis prædictis de Luna paschali discordia intercesserit, præcisiori tabularum supputationi ab omnibus fari debeat. Quibus servatis deinceps domino conceden-

D d d te,

te, defectus in paschali observatione mini-
me succedet.

ANNO
CHRISTI
1511.

S U M M A R I O

Kalendarii correctio.

Æ Quinostii vernalis sedes fixa in Kalend.
io Roman. a patribus Nicænæ Syno-
di 21 Martii cum hodie lapsu temporis non
tunc sed 10 vel 11 Martii æquinostium con-
tingat.

Primum debet reparari & corrigi.
Secundo debet etiam corrigi cyclus quo-
ad motum Lunæ, cum fere quinque diebus
primationes Lunæ singulis mensibus hodie
contingant ante numeros cycli, quibus illæ
ostenduntur.

Æquinostium autem posset duabus viis
corrigi. Prima via per diminutionem illorum
11 dierum in aliquo mense futuro, vel in
pluribus mensibus vel in annis 44. 11 dies
bisextiles non intercalando. Secunda facili-
or per anticipationem sedis æquinostii fi-
gendo illam 10 Martii. Et una itarum via-
rum æquinostio semel reparato, ad illius
perpetuitatem necesse erit ex tunc singulis
134 annis unam diem bisextilem non inter-
calare sed omnino dimittere.

Cyclus vero reparatur ex nunc ad annos
304 pro quibus sufficienter procedet, & ex
tunc si volumus eum custodire in perfectio-
ne sui, necesse haberemus similiter tunc
unam diem bisextilem dimittere, vel per
diem numeros illos anteriorare. Sed quia
conservatio æquinostii prædicta impediret
istam cycli conservationem, & hæc cycli
illam æquinostii turbaret, necesse erit sin-
gulis 304 annis iterum cyclum reparare per
sapientes Theologos & astronomos. Et ad
præcisam ætatem Lunæ habendam pro pas-
cha rite celebrando, facere ex nunc tabu-
las astronomicas ad mille annos vel ultra
pro sola 14 Luna paschali, quæ ponantur in
principio Kalendarii. Et tunc solemnitas
paschæ perpetuo rite procedet cum fixo
æquinostio vero & præcisâ 14 Lunæ com-
putatione; ut sequenti Dominica post 14
Lunam primi mensis cum veritate, laudibus
juxta Domini, & Ecclesiæ catholicæ inten-
tionem pascha Domini celebretur. Ita ta-
men ut si in 14 Luna paschali tabulæ a cy-
clo discordarent; tabulis staretur pro tunc.
Maneret tamen cyclus pro memoria anti-
quæ observationis ecclesiæ, & pro aliis
lunationibus anni per illum habendis.

B R E V E

Sanctissimi domini nostri domini Leonis di-
vina providentia papæ decimi ad corre-
ctores super correctione Kalendarii
pro recta paschæ celebratione.

Leo Papa Decimus.

U Niverfis & singulis studiorum genera-
lium, & universitarum rectoribus ac
gubernatoribus, nec non doctoribus & ma-
gistris Theologiam, & Astrologicam disci-
plinam profitentibus quarumcunque civita-
tum, terrarum, & locorum ditionis Christi-
anæ, ad quos præsentis pervenerint: Salutem
& apostolicam benedictionem. Ex quo di-
vinæ providentiæ placuit nos ad summi
apostolatus apicem assumi pro pastoralis
officii cura, & sacri Lateranensis concilii ce-
lebratione, cui auctore domino præsidemus,
inter multa & ardua, quæ in eo mature
tractanda, & consulte decernenda curavi-
mus, prout in nostris libris & scedulis;
quas in sessionibus hæcenus habitis edidi-
mus, satis constare putamus: ad divini quo-
que cultus augmentum, atque perfectio-
nem, & eorum, quæ collapsa in eo sunt
erectionem instaurationemque animam adje-
cimus: & quoniam sæpe numero intellexi-
mus, idque in sancta synodo multorum do-
ctorum virorum relatione fuit propositum,
descriptionem kalendarii in positione verna-
lis æquinostii solis cursum designantis, &
in cycli lunaris auri numeri nuncupati af-
signatione (quo lunæ discursus notatur) ex
diuturnitate temporum aliquibus minutis
partibus non exacte numeratis a suo recto
tramite deflexisse; atque propterea jam ab
aliquibus annis rectam paschæ observationem
(quæ ab his duobus præcipue pendet) a
prima ecclesiæ institutione quandoque decli-
nasse. Cupientes veritatem, & recta super
his prudentum ac doctorum, nec non fidelium
consilia intelligere, ac nonnullorum præde-
cessorum nostrorum Romanorum pontificum
vestigia imitari; qui idem ætate sua cum
viris sapientibus indagare studuerunt. Nos
peritissimos Theologos, & Astrologicæ disci-
plinæ viros consulimus. Cunque in eo
omnes convenire animadvertissemus,
positio vernalis æquinostii, ac descriptio cy-
cli decemnovennalis propter minuta prædi-
cta in vero cursu anni solaris atque lunaris
non exacte computata firmam in kalendario
sedem habere non possunt; quæ etiam mi-
nuta in communi annorum computatione
propter tenuissimas, & minimas particulas
connumerari non potuerunt, licet postea
per multa temporis intervalla adeo excre-
verint, ut annis fere mille ducentis, qui a
Nicænâ synodo defluerunt (quæ in hujusmo-
di difficultatibus paschæ suo tempore quie-
tem ecclesiæ dedit) æquinostium ad dies
decem a prima ejus positione sedem suam
anticipaverit, ac lunam quoque propter
mutationem dicti cycli decemnovennalis
contingit in cælo quintam conspici, quan-
do ab ecclesiâ prima dehinciat. Nos hæc
considerantes, indignum esse putavimus: ut
tem-

ANNO
CHRISTI
1511.

Ex edito
tunc Ro-
ma.

ANNO
CHRISTI
1511

temporibus nostris cum præsertim sacrum Lateranense celebretur Concilium error aliquis tam evidens in rationibus ecclesiæ sine correctione toleretur, in his maxime quæ ad divinum cultum spectant; & kalendarium a quo festa quæ mobilia & ex parte etiam quæ fixa dicuntur, & ordo pene totus, ac norma divinatorum officiorum ac juniorum, & aliorum multorum priorum operum dependet & regitur, a vero ordine detortum & devium videre; paschæque celebritatem quæ maxima omnium totius anni, & non modo anniversarium monumentum Dominicæ resurrectionis, sed uti parentum de salutariæ vinculis liberatorum, ita nostræ quoque futuræ resurrectionis per conformitatem carnis Dominicæ nec non perfectæ jam fidei & gratiæ ac plenitudinis gloriæ, ad quam exemplo ac merito domini omnes qui in eum recte credimus aspiramus; itemque aliorum mysteriorum rememoratrix indicatrix, & prænuincia existit, a suo loco nobis universali ecclesiæ prædictibus aberrare; terminumque quem ei tot sanctissimi patres prædecessores nostri romani pontifices, & sacrosancta vetusta concilia tradiderunt, non ex integro tenere; ipsam etiam ecclesiam, quæ eruditissimis in omni scientia abundat viris non modo ipsum errorem agnoscere, eumque conniventibus oculis transire, sed a periculis quoque judæis & aliis infidelibus ea de causa irrideri. Idcirco nos præstantissimos quos diximus theologos, & astrologos ac alios plures eorum similes in hujusmodi disciplinis de remedio, & emendatione congrua cogitare quam districtius fieri potuit monuimus, & hortati sumus; qui partim scriptis, partim disputationibus nobis, & mandatis nostris studiose paruerunt. Sed postquam res ad sacras synodi deputaciones deducta est, & crebris ac longis disceptationibus agitata, tum demum difficultates quæ ex illa oriuntur apparuerunt; quæ novissima quoque concilia cum defectu ipso kalendarii inspexerunt, & cognoverunt, & ut verisimiliter credidit correxissent nisi gravius aliis rebus semper illi fuissent impediti. Volentes igitur sicuti decet hæc omnia mature & considerate discerni, ut decreta postea ac deliberata ab omnibus observentur; devotionem vestram hortamur in Domino, vobis nihilominus in virtute sanctæ obedientiæ mandantes, ut ex vobis aliquos peritiores deligatis, & ad hoc sacrum Lateranense concilium pro communis causæ, & tam honestæ ratione mittatis, ut in eo cum cæteris omnibus a quoque regione principatu republica, & universitate vel dominio venturis, & nunc præsentibus errorem prædictum, & alia opportuna communi consilio accuratius discutiant, & remedium salubre ad tam necessariam emendationem perquiratur, & tandem votis omnium res ad determinationem veram, & sinceram observationem auctore domino perducatur. Si qui vero fuerint qui legitima causa impediti ad concilium venire non possint, injungimus vobis & mandamus, ut omni quo poteritis studio cura, & vigilantia, re tota prius a vobis diligenter examinata, atque discussa, quid vestrum quoque sentiat &

Concilii. Supplem. Tomo VI.

quid magis profuturum amoto studio contentionis juxta suam conscientiam arbitretur, ad nos pro decima sessione calendis Decembris atque aliis sessionibus successive tenendis diligenter in scriptis transmittatis. Quo vero interim facilius & convenientius omnes & venturi & remanenti rem considerare, & discutere possint, summarium aliquarum propositionum super præmissis a nonnullis sapientibus in sacri concilii deputacionibus exhibitum mittendum curavimus, ut tandem omnium propositis auditisque rationibus exactissimo cujusque bene instructi judicio quod ecclesiæ populoque Christiano magis expediat, & ab omnibus in futurum teneri debeat ac observari, salubriter divina ope decernere valeamus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo plicatoris die 24 Julii M. D. 14. Pontificatus nostri anno secundo.

Ja. Sadoletus.

EDICTUM

Contra subiectos R. P. D. almæ urbis, & ejus districtus &c. In spiritualibus Vicarii generalis pro sacri Lateranensis concilii constitutionum observatione.

LECTA in audientia nostra V. Carolus Auditor.

Quia sanctissimus in Christo pater & dominus noster dominus Leo divina providentia Papa X. ecclesiæ omnium universalem curam & populi christiani regimen vigilantissimo studio amplexus ad salutem omnium Christi fidelium inter alia etiam improbos mores corrigendo plura in præfati sacrosancti Lateranensi concilio disposuit & ordinavit. Deceatque propterea illa in hac urbe inclita, quam caput orbis divina clementia stabilivit, executioni quam primum demandare; Ideo nos dominus Jacobatus Dei et apostolicæ sedis gratia episcopus Lucerinensis prælibati sanctissimi domini nostri Papæ in alma urbe et ejus districtu &c. in spiritualibus vicarius generalis, non ignari statuta prædicta jam dudum soleminiter eo modo publicata, ut nullus ignorantiam illorum pondere possit, omnes & singulas universitates & quascunque particulares personas, tam ecclesiasticas, quam seculares nostre jurisdictioni, tam active quam passive subiectas & præsertim quoscunque clericos Romanos conventus regulares ordinum quorumcumque eorumque religiosos, tam in dicta urbe commorantes, quam ad illam pro tempore confluens, ac sancti Anastasii, sancti Sebastiani, sancti Pauli ad tres fontes, sanctæ Agnetis, sancti Laurentii & sancti Sabbe aliorumque monasterium, tam exemptorum, quam non exemptorum hospitalium confraternitatum & locorum piorum urbis quorumcumque ac etiam judæos harum serie requirimus & monemus, ut omnia & singula juxta dicta decreta, & alias litteras apostolicas desuper

Ex edito
tunc Romæ.

Ddd 2

ema.

ANNO
CHRISTI
1511.

emanatas, ac eorum tenores eis quomodo-
libet incumbencia sub censuris & pœnis in
ejusdem statutis & litteris contentis manu
teneant & observent. Et insuper quia non-
nulli nostræ jurisdictioni subiecti, tam in
civilibus quam criminalibus causis aliena
tribunalia non sine diminutione, iactura, ac
gravi damno ejusdem nostrî officii vicaria-
tus contra tenorem litterarum apostolica-
rum, quæ desuper emanarunt adire ausi
fuerunt, ut in dies audent, idcirco supradi-
ctos omnes sub quinquaginta aureorum ca-
meræ apostolicæ applicandorum, ac ex-
communicationis pœnis monemus, ut a præ-
dictis de cætero abstinere certificando eos-
dem. Quod alias ad executionem dictarum
pœnarum contra inobedientes & rebelles
pro ut juris ratio expostulabit procedemus.
Et ne aliquis præmissa se ignorasse præten-
dere possit mandamus hujusmodi nostram
intimationem, in varvis principis apostolo-
rum de urbe cancellariæ apostolicæ audien-
tiæ sacri palatii in audientia litterarum con-
tradictarum ac nostræ curiæ legi ac publi-
cari præsentem litteras affigi. Decernentes
hujusmodi publicationem ita omnes efficere
debere, ac si personaliter eisdem præsen-
tes litteræ presentatæ forent. Datum Romæ
in domo nostræ solitæ residentiæ sub nostrî,
quo in talibus utimur sigilli impressione.
Anno a nativitate Domini millesimo quin-
gentesimo sexto decimo indictione quarta
die vero 13. mensis Octobris pontificatus præ-
libati sanctissimi domini nostri domini Leonis
divina providentia papæ X. Anno IV.

Joannes Antonius Bucha dictæ curiæ no-
tarius. P. Q. C.

Anno indictione, & pontificatu quibus supra, die vero 13. mensis Octobris præsen-
tes litteræ affixæ & publicatæ fuere in Ba-
silica sancti Petri de urbe, & audientiæ cau-
sarum palatii apostolici valvis. Necnon die
14. ejusdem in acie Campi Floræ & platea
judæorum. Nec non cancellariæ apostolicæ
& audientiæ curiæ ejusdem R. P. D. Vicarii
valvis: copiis in singulis locis prædictis de-
bite collationatis, ac ejusdem R. P. D. vica-
rii sigillo & prædicti D. Jo. Antonii Bucha
notarii sigillatis subscriptis dimissis per me

Jo. Turderi Curforem.

P. F. de Sancto Lucca Notarius con-
tradictarum.

E D I C T U M

Contra Transgressores constitutionum &
ordinationum sacri concilii Latera-
nensis.

Lectum in audientia. Antonius Lacbius
Locum tenens.

Cum sanctissimus in Christo pater & do-
minus noster dominus Leo divina pro-
videntia Papa decimus solita sua solerti
cura supra gregem domini sibi commissum
invigilans diversâ salutaria instituta ubique
terrarum & præsertim in hac alma urbe
totius christianitatis primaria observanda
præsentî sacrosancto Lateranensi concilio in-
ter alia pro more & officialium Romanæ
curiæ reformatione indico approbante, &
divino spiritu operante, ediderit & toto
cordis affectu prospexerit, ut ecclesia quæ
Christi corpus existit, capiti suo Salvatori
nostro quam convenienter convenire posset
famularetur. Cum enim ecclesiam ipsam
sine ruga & macula esse deceat, plura ne-
phandorum scelerum & nota abusuum, ac
pravarum consuetudinum succincta atque
conspersa apparere nullibi debet. Et præci-
pue Romæ, unde reliqua Christianitas impro-
bos mores edoceri consuevit, & cum præ-
cordiis prefatis sanctissimi domini nostri fir-
miter incedat, ut postquam verbo prævia
sancti spiritus admonitione præmissa instituta
fuerunt, ad omnipotentis Dei laudem ope-
re compleantur. Nos Hieronymus de Ghi-
nucis Dei & apostolicæ sedis gratia episco-
pus Afculan. curiæ causarum cameræ apo-
stolicæ generalis auditor, & jure officii no-
stri hujusmodi decretorum apostolicorum &
sententiarum, ac censurarum in Romana
curia latarum ordinarius executor. Licet sa-
cro sancta hujusmodi instituta non solum ad
præfatæ curiæ incolarum, sed ad totius or-
bis noticiam certo devenisse credendum sit.
Ea enim sollemnitate publicata fuere, ut
nemo de eis verisimilem ignorantiam præ-
tendere possit; ad recentiorum tamen præ-
missorum sacrosanctorum institutorum com-
memorationem. Attendentes parum esse ju-
ra condere nisi essent qui ea observari face-
rent. Ad officiumque nostrum in Romana
curia pertineat, ut omni diligentia cure-
mus mandata apostolica inviolabiliter obser-
vari. Ea propter omnibus & singulis univer-
sitatibus, capitulis & collegiis, ac quibusvis
particularibus personis, tam ecclesiasticis,
quam secularibus etiam Romanæ curiæ offi-
cialibus præsentem nostras litteras inspecturis,
lecturis sive auditoris ac aliis sub institutis
E prædictis quomodolibet comprehensis cujuscun-
que status, gradus & conditionis fuerint,
etiam si episcopali archiepiscopali, aut alia
quavis etiam majori dignitate præfugeant.
Tenore præsentium intimamus, eosque distri-
cte & peremptorie monemus, ut unusquis-
que quantum ad eum pertinet, omnia & sin-
gula in præfato sacrosancto concilio edita,
& per diversas litteras apostolicas, aut
alias quomodolibet publicata sub pœnis in
dictis

Ex edito
tunc Ro-
mæ.

ANNO
CHRISTI
1511.

ANNO
CHRISTI
1511.

dictis litteris expressis juxta earundem litterarum tenorem observent. Notificantes omnibus & singulis ad quos spectat quod ad executionem poenarum antedictarum post terminum decem dierum contra transgressores debito rigore procedetur. Mandantes praesentes nostras monitionis & intimationis litteras ad omnem notitiam iterum clarificandam in valvis apostolorum principis de urbe nec non valvis cancellariae apostolicae, ac audientiae sacri palatii, nec non nostrae affigi, ac in audientiae contradictarum legi eorumque publicationem sic factam omnes aspicere, ac si eis personaliter intimata forent; & licet per impressores urbis tot fere omnium dictarum litterarum exemplaria confecta sint, ut unusquisque earum copiam ab eis qui ea vendere soliti sunt, aut habuerit vel habere possit. Ne tamen quispiam sub praetextu hujusmodi se excusare possit omnes litteras in dicto concilio editas etiam adhuc forsitan non impressas infra scripto notario tradidimus, eique mandavimus, ut unicuique petenti earum copiam tradat. Datum Romae in domo nostrae solitae residentiae sub nostri sigilli impressione. Anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo decimosexto indictione quarta, die vero primo mensis octobris, pontificatus prelibati sanctissimi domini nostri domini Leonis divina providentia Papae X. Anno quarto.

P. Q. C.

Guillermus de Vegio Nt. subscripsit.

Anno a nativitate ejusdem domini millesimo quingentesimo sextodecimo indictionis & pontificatus supra quibus supra, die vero prima mensis octobris, praesentes litterae affixae & publicatae fuerunt in basilica sancti Petri de urbe, ac audientiae Causarum sacri Palatii apostolici valvis & successive die secunda ejusdem mensis octobris in aede Campi Florae, nec non cancellariae apostolicae Arcis S. Angeli de urbe & praefati R. P. D. auditoris Camerae valvis copiis earundem sub simili sigillo. Vidi. R. P. D. auditoris Camerae ac D. Guillelmi de Vegio ejusdem Not. manu subscripsit in singulis locis praedictis dimissis per me Johanne Surderi S. D. N. papae curforum.

Dominicus de villanis magister Curforum.

MONITORIO

Per la osservatione de la reformatione
del sacro concilio Laterano.

ANNO
CHRISTI
1511.Ex edito
tunc Ro-
mae.

PER comandamento del R. S. Amadio Bertruto vescovo acusultente & generale governatore di Roma, & per speciale commissione viva vocis oraculo fatta dal SS. nostro per la divina providentia Papa Leone X. Se notifica ad ogni & qualunque persona di qualunque stato, grado, qualita, o conditione sia, che tanto in iudicio come fuora di iudicio debba osservare tutte le constitutione fatte per sua sanctita nel sacro concilio Laterano, sotto le pene in esse constitutione contenute. Non obstante qualuncha tolerantia che forse para essere fatta; la quale non vole sua sanctita, che habba ad operare derogatione, o diminutione alcuna de le predette constitutione; ma quanto piu diligentemente se non si sono osservate tanto piu vole che rigorosamente siano puniti li transgressori imperchoche quanto piu l' homo repugna a le bone e sancte constitutione, tanto piu se dimostra essere contumace rebelle & inobediente, & aggravatore de la transgression.

Per tanto ogni persona debba per lo advenire studiare a la observatione predetta con diligentia, altrimenti sara proceduto contro coloro che non le osservarano senza rispetto alcuno. Peroche farebbe cosa ridiculosa di fare legge & non farle osservare, et essendo state publicate et stampate non si potra alcuno excusare de ignorantia, pero che la farebbe troppo crassa, e supina.

Siano adoncha advertenti tutti li transgressori, peroche contra di loro sono fatte le predette constitutione da le quale tanto expectatamente quanto virtualmente se ne cava le infra scripte conclusioni.

Et primo, che siano advertenti li Signori reverendissimi cardinali di osservare & fare osservare molte juste honeste & honorvole cose scritte in le predette constitutione maxime circa il modo del vivere loro, e de suoi familiari.

Secondo quelli, che debitamente non sono qualificati secundo li sacri canoni, & correno ad impetrare dignita & beneficii ecclesiastici in grande pernicie di loro anime & de li popoli a loro comissi, & similmente in ottenere dispensatione ad plura beneficia curata ut presint, non ut profint.

Tertio quelli a chi sono concessi li monasterii et ad altri beneficii in comenda, et non fanno le debite spese circa lo culto divino reparatione de glesie et li edifici, ma fanno murmurare con grande scandalo li populi.

Quarto li prelati li preti clerici palafrenieri, et familiari di N. S. et de R. S. C. et prelati che se vergognano di portare lo habito conveniente a suo stato, et non se curano di fare injuria a lordine clericale considerando piu presto di parere seculari che clerici.

Quinto li blasphematori de Dio, e de la Ver-

ANNO
CHRISTI
1511.

Vergine Maria et de li Sancti, tanto clerici, come secolari, li quali provocano Dio a mandare li flagelli, che spesse volte manda a li populi in diversi modi per tale horrendo vitio lo quale de directo contradice a la divina essentia et bonta.

Sexto quelli li quali dal diavolo excecati comettono quello pessimo et nephandissimo vitio per lo quale Dio fece submergere cinque citade et piovere foco et sulphure.

Septimo quelli che senza timore de Dio et vergogna del mondo presumano tenere publicamente le concubine, & in questo modo stare in continuo peccato mortale in lo quale spesso per promessa divina se mozzino senza penitentia.

Ottavo quelli li quali senza alcuno timore de Dio non considerando quanto sia detestabile quella perniciosissima peste di Simonia, con la quale le cose spiriuali se vendeno & comprano.

Nono quelli che non si curano di dire lo officio ecclesiastico, ma li basta godere li beneficii, li frutti delli quali non dicendo lo officio, sono obligati a restituire.

Decimo quelli principi, e signori, li quali sotto molti colori occupano le gese et beneficii ecclesiastici vacanti, & dano impedimento a li veri rectori et prelati a quali ne stato provveduto da la sede apostolica: non aspetta di disporre de le cose spiriuali essendo le iurisdictione distinte per il che

A dice Jesu Christo reddenda esse quæ sunt Cesaris Cesaris & quæ Dei Deo.

Decimoprimo quelli che non hanno reverentia alcuna al ordine clericale lo quale se non per lo merito de la vita saltem per la reverentia de la sacra unctione non debbe essere injuriato ne molestato ne violata la iurisdictione et liberta ecclesiastica.

Decimo secundo quelli principi signori o comunita che presumano imponere et exigere senza licenza del summo pontefice graveze alcune, et a tale cosa date consiglio & favore.

Decimo tertio quelli li quali lascino di ricorrere a Dio et a soi sancti, et recorre no per molte loro facende a li Demonii facendo incanti divinatione et superstitione.

Decimo quarto quelli che sono facti christiani et tengono li ritimi, e cerimonie judaiche, et sono heretici apostate de la fede, et de quella male sentino.

Decimo quinto li maestri di scola, che non insegnano a li discipuli boni costumi, et le cose spiriuali.

Decimo sexto quelli, che non osservano li sacri canoni, li quali sono perfecta norma del ben vivere.

Et chi piu diffusamente vora intendere le cose predette le quale per modo de sumario sono scritte ricorra a le predette constitutione le quale sono in latino stampate.

ANNO
CHRISTI
1511.

JOANNES DOMINICUS MANSI

A D L E C T O R E M.

Cum supplemento huic conciliorum suprema jam manus esset apposta, & omnia tradita typographo, ut formis exciderentur, opportune satis ab eo admonitus sum vacuas paginas superesse geminas, quas, si forte aliquid haberem in promptu, implere possem. Rem haud ingratis lectoribus me facturum censui, si hic promerem catalogum orationum, quæ in Constantiensi Concilio a delectis viris habitæ servantur MS. in Codice Cæsareo cartaceo minoris formæ Cod. Theol. MSS. num. 527. mihi quæ olim cum Vindobonæ agerem descripsi. Est autem in multis plane diversus ab iis, quos ex Schelbornio alii quæ habemus.

C A T A L O G U S O R A T I O N U M.

In Conc. Constantiensi habitarum.

1. **S**ermo P. de Lamburga licent. in jur. habitus in concil. Constantiensi in festo Nativ. D. N. J. C. Incipit *si presens festi.*
2. Sermo factus coram papa Dominica I. in quadragesima per Mag. Jo. de Monte an. 1415. Incipit *Agite nunc dies salutis* 2. Cor. 6. Porro hæc verba &c.
3. Collatio Mag. Theodorici de monasterio facta in Concilio Constantiensi in renunciationem papatus Gregorii per Carolum de Malatestis in illud: *qui sequitur me non ambulat in tenebris.* Incipit *Verba sunt &c.*
4. Collatio Mag. Petri de Pluka facta in Concilio Constantiensi in illud: *hii sunt viri misericordie.* Incipit: *Sub his verbis.*
5. Sermo F. Bertrandi S. Th. Prof. Ord. FF. Carmelitarum Conventus Montispeisulani Domin. XI. post Trinit. factus in conc. Constant. in illud: *Bene omnia fecit.*
6. Anonymi (Anglici) sermo in illud: *Erunt signa in sole luna & stellis in Evangelio Dominica presens* (sic) secundum usum & observantiam ecclesiæ Anglicanæ. Incipit: *in principio.*
7. Anonymi sermo ibid. in illud *Principes populorum congregati sunt.* Incipit: *hec Prophetica.*
8. Sermo ibid. in illud: *obsecro vos tanquam advenas in fine legitur: Iste sermo superscriptus fuit factus Constantiæ pro... in ecclesiâ majori per D. Cancellarium Parisensem die Veneris de mane XXVI. April., in qua die fuerunt processiones totius concilii generalis.*
9. Anonymi sermo ibid. in Dominica IV. post Pascha super illud: *multa habeo vobis dicere.*
10. Sermo Bernardi Baptizati monachi & abbatis ord. S. Benedicti, quem prædicavit in concilio Constantiensi Dom. III. post Pascha an. 1416. in illud *plorabitis & flebitis vos &c.*
11. Sermo factus ibid. Dominica in Septuagesima in illud: *ite & vos in vineam meam.* Incipit: *hec dies Dominica.*
12. Sermo per F. Aleffum ord. Minorum ep. Placentinum in Dominica II. Quadragesimæ an. 1416 super illud *faciamus hic tria tabernacula* Incipit: *in Evangelio bodierno.*
13. Sermo prædicatus ibid. in die S. Michaelis per F. Jo. Zacarie S. Th. Prof. Ord. Eremit. S. Augustini an. 1416 in illud: *gratia vobis & pax,* Incipit: *hoc thema est valde authenticum.*
14. Sermo factus in exequiis cardinalis Barenis ab episcopo Laudensi an. 1416. Incipit *mibi occisum flebilem.* Ex hac oratione discimus virum hunc ex archidiacono Bononiensi ad archiepiscopum Barensem transfisse & annis 36. & amplius egisse S. R. E. cardinalem. Pro statu & defensione ecclesiæ, quam egregie laboraverit, ait Orator, *testatur nobilis civitas Perusia, tota Tuscia, Apulia, atque Italia &c.* Non indultis sue senectuti, neque expensis pro unione S. ecclesiæ. Dicit superior Alamania, Bavaria, Austria, Abris (sic) Frangonia, Misia, Bobemia, Carintia, quas partes aspera, & media hyeme perlustravit pro extirpatione pestiferi schismatis excitando Germanos iam illustres principes quam praelatos. Antea quidem laboraverunt permixto incliti DD. Anglici, Gallici atque Italici, sed tunc per adventum hujus S. Patris ad eosdem labores excitati sunt Germani; qui licet fuissent posteri facti sunt promptiores. Et licet tunc facta fuerit diversa obedientia in Alamania, sane obiectum est, ut omnes de papatu contententes haberent emulos & stimulos &c. Hic. R. P. & D. debitum obibat obsequium (Divinum officium recitando) attente & devote. Unde cum aliquando contigisset eum aliqua gravi infirmitate gravari, si non poterat per se legere, satagebat per alium audire.
15. Sermo F. Matthæi de Aula Regia Ord. Cisterc. S. Th. Prof. ibid. in Dominica IV. post festum SS. Trinitatis ad illud: *Estote misericordes.*
16. Sermo Mag. Stephanus de Paliz de Praga S. Th. Prof. ibid. in Dominica III. post SS. Trinitatem an. 1416. super illud: *resistite fortes in fide.*
17. Sermo Mag. Mauritii de Praga S. Th. Prof. in Dominica VII. post Pentecosten in illud: *Attendite a falsis Prophetis &c.*
18. Sermo prædicatus ibid. in festo Corporis Christi per R. P. & ep. Firmanum do ordine FF. Min. an. 1416. in illud: *Caro mea vere est cibus.*
19. Sermo ibid. Bernardi Baptizati Ord. S. Benedicti de Gaconia in Dominica XI. post Pentecosten an. 1416. in illud: *duo homines ascenderunt in Templum.*

20. Sermo Theobaldi S. Th. prof. Ord. S. Dominici factus in concilio Constant. Dominica XI. post Pentecosten an. 1416. in illud: *bene omnia fecit*.

21. Sermo Anonymi ad Patres concilii; incipit: *RR. PP. felicitet & conseruet Altissimus*.

22. Sermo alius ibid. in illud: *curam illius habe*. Incipit: *verbum propositum de Evangelio*.

23. Sermo Cancellarii Parisiensis ibid. in die Nativitatis B. M. V. an. 1416. in illud: *Jacob genuit &c.* Incipit: *invocandam te prædicamus*.

24. Sermo prædicatus ibid. a Mag. Petro de Pluka S. Th. Prof. an. 1416. in illud: *ite, offendite vos sacerdotibus*. Incipit: *in jam lecto Evangelio*.

25. Sermo Mag. Mauricii de Praga ibid. habitus an. 1416 in illud: *hec vidua erat*.

26. Sermo ibid. in illud: *bora est jam nos de somno surgere*. In fine legitur: *Mag. Ur-fini*.

27. Sermo alius ibid. in illud: *bonus pastor animam suam*.

28. Sermo Cancellarii Parisiensis, quando Rex Romanorum iverat de Constantia ad regem Aragonum, & ad Petrum de Luna. Incipit: *prosperum iter faciet &c.*

29. Sermo D. Petri card. Cameracensis prædicatus Constantiæ in honorem S. Ludovici regis Franciæ Ord. Min.

30. Ejusdem Sermo de omnibus Sanctis ibid. habitus in illud: *signum magnum &c.*

F I N I S.

SS. PONTIFICUM

I N D E X

A L P H A B E T I C U S.

	<i>Assumptus.</i>	<i>Defunctus.</i>	<i>Tom.</i>	<i>Col.</i>	
A Deodatus	An. 669.	An. 676.	I.	501.	B
Adrianus II	an. 867.	an. 872.	I	999.	A
Adrianus V	an. 1276.	an. eodem.	III	33.	A
Adrianus III	an. 884.	an. 885.	I	1041.	A
Adrianus VI	an. 1522.	an. 1523.	V	521.	A
Agatho	an. 678.	an. 682.	I	509.	D
Agapetus I	an. 535.	an. 536.	I	414.	A
Agapitus II	an. 946.	an. 956.	I	1124.	A
Alexander I	an. 108.	an. 116.	I	6.	B
Alexander II	an. 1061.	an. 1073.	I	1346.	A
Alexander III	an. 1159.	an. 1181.	II	509.	B
Alexander IV	an. 1254.	an. 1261.	II	1175.	A
Alexander VI	an. 1492.	an. 1503.	V	345.	A
Alexander VII	an. 1655.	an. 1667.	V	213.	A
Alexander VIII	an. 1689.	an. 1691.	VI	212.	A
Anastasius I	an. 398.	an. 402.	I	258.	C
Anastasius II	an. 496.	an. 498.	I	278.	A
Anastasius III	an. 911.	an. 913.	I	1.06.	A
Anacletus	an. incert.	an. incert.	I	5.	B
Anicetus	an. 157.	an. 161.	I	7.& seq.	B
Anterus	an. 235.	an. 236.	I	511.	C
B Benedictus I	an. 573.	an. 758.	I	441.	C
Benedictus II	an. 784.	an. 685.	I	515.	A
Benedictus III	an. 855.	an. 858.	I	947.	A
Benedictus IV	an. 900.	an. 904.	I	1093.	C
Benedictus V	an. 964.	an. 965.	I	1141.	C
Benedictus VI	an. 972.	an. 974.	I	1174.	C
Benedictus VII	an. 972.	an. 984.	I	1177.	D
Benedictus VIII	an. 1012.	an. 1024.	I	1227.	A
Benedictus IX	an. 1033.	an. 1044.	I	1255.	C
Benedictus XI	an. 1303.	an. 1304.	III	265.	A
Benedictus XII	an. 1334.	an. 1342.	III	435.	B
Benedictus XIII	an. 1724.	an. 1730.	VI	278.	A
Benedictus XIV	felicit. regn. an. 1740. die 17. Augusti.				
Bonifacius I	an. 418.	an. 423.	I	299.	A
Bonifacius II	an. 530.	an. 532.	I	414.	A
Bonifacius III	an. 607.	an. eod.	I	466.	E
Bonifacius IV	an. 908.	an. 615.	I	466.	E
Bonifacius V	an. 619.	an. 625.	I	470.	B
Bonifacius VI	an. 896.	an. eod.	I	1079.	B
Bonifacius VIII	an. 1294.	an. 1303.	III	247.	A
Bonifacius IX	an. 1389.	an. 1404.	III	673.	A
C Ajus	an. 283.	an. 296.	I	124.	A
Callixtus II	an. 119.	an. 1124.	II	331.	C
Callixtus III	an. 1455.	an. 1358.	V	297.	A
Celestinus I	an. 423.	an. 432.	I	310.	A
Celestinus IV	an. 1241.	an. eod.	II	167.	A
Celestinus II	an. 1191.	an. 1198.	II	747.	A
Celestinus V	an. 1294.	an. eod.	III	247.	A
Christophorus	an. 904.	an. eod.	I	1098.	A
Clemens I	an. incert.	an. incert.	I	6 & seq.	A
Clemens II	an. 1046.	an. 147.	I	1278.	B
Clemens IV	an. 1265.	an. 1268.	II	1243.	A
Clemens V	an. 1305.	an. 1314.	III	265.	A
Clemens VI	an. 342.	an. 1352.	III.	439.	C

Concilior. Supplem. Tomo VI.

Cle.

	<i>Assumptus.</i>	<i>Defunctus.</i>	<i>Tom.</i>	<i>Col.</i>	
Clemens VII	An. 1523.	an. 1521.	V	521.	A
Clemens VIII	an. 1592.	an. 1596.	V	1557.	A
Clemens IX	an. 1677.	an. 1669.	VI	213.	A
Clemens X	an. 1659.	an. 1576.	VI	213.	A
Clemens XI	an. 1670.	an. 1721.	I	213.	A
Cletus	an. incert.	an. incert.	I	1.	
Cono	an. 686.	an. 687.	I	516.	A
Constantinus	an. 708.	an. 715.	I	527.	B
Cornelius	an. 251.	an. 252.	I	13. & seq.	
D amasus I	an. 366.	an. 384.	I	228.	A
Damasus II	an. 1048.	an. eod.	I	1178.	B
Deusdedit	an. 615.	an. 618.	I	467.	D
Dionysius	an. 258.	an. 269.	I	13. & seq.	
Donus I	an. 675.	an. 678.	I	510.	A
Donus II	an. 974.	an. eod.	I	1177.	D
E leutherius	an. 170.	an. 185.	I	7.	B
Eugenius I	an. 654.	an. 657.	I	487.	B
Eugenius II	an. 824.	an. 827.	I	830.	A
Eugenius III	an. 1145.	an. 1153.	II	413.	A
Eugenius IV	an. 1431.	an. 1447.	IV	159.	A
Eusebius	an. 309.	an. 311.	I	126.	C
Eutichianus	an. 274.	an. 282.	I	13. & seq.	
Evarestus	an. 100. circiter	an. 108. circ.	I	5. & seq.	C
F abianus	an. 236.	an. 150.	I	11.	C
Felix I	an. 269.	an. 274.	I	13. 14.	A
Felix III	an. 483.	an. 492.	I	346.	A
Felix IV	an. 526.	an. 530.	I	408.	A
Formosus	an. 821.	an. 826.	I	1062.	B
G elasius I	an. 492.	an. 496.	I	350.	B
Gelasius II.	an. 1118.	an. 1119.	II	321.	C
Gregorius I	an. 590.	an. 604.	I	459.	A
Gregorius II	an. 715.	an. 731.	I	536.	A
Gregorius III	an. 731.	an. 741.	I	54.	A
Gregorius IV	an. 827.	an. 844.	I	833.	C
Gregorius V	an. 995.	an. 909.	I	1202.	D
Gregorius VII.	an. 1073.	an. 1085.	I	1383.	A
Gregorius VIII	an. 1187.	an. eod.	II	737.	A
Gregorius IX	an. 1227.	an. 1241.	II	993.	A
Gregorius X	an. 1271.	an. 1276.	III	1.	A
Gregorius XI	an. 1370.	an. 1378.	III	611.	A
Gregorius XII	an. 1406.	an. 1415.	III	771.	A
Gregorius XIII	an. 1572.	an. 1585.	V	1091.	A
Gregorius XIV	an. 1590.	an. 1591.	V	1157.	A
Gregorius XV	an. 1621.	an. 1623.	VI	211.	A
H adrianus I	an. 461.	an. 467.	I	337.	D
Hilarius	an. 137.	an. 142.	I	5. 6.	B
Huginus	an. 626.	an. 638.	I	172.	B
Honorius I	an. 1124.	an. 1130.	II	374.	A
Honorius II	an. 1116.	an. 1227.	II	866.	A
Honorius III	an. 1285.	an. 1287.	III	130.	A
Honorius IV	an. 514.	an. 523.	I	393.	A
I nnocentius I	an. 402.	an. 417.	I	278.	A
Innocentius II	an. 1130.	an. 1143.	II	393.	A
Innocentius III	an. 1198.	an. 1216.	II	771.	B
Innocentius IV	an. 1243.	an. 1254.	II	1069.	A
Innocentius V	an. 1276.	an. eod.	III	33.	A
Innocentius VI	an. 1352.	an. 1362.	III	595.	A
Innocentius VII	an. 1404.	an. 1406.	III	761.	A
Innocentius VIII	an. 1484.	an. 1492.	V	339.	A
Innocentius IX	an. 1591.	an. eod.	V	1157.	A
Innocentius X	an. 1644.	an. 1755.	VI	212.	A
Innocentius XI	an. 1676.	an. 1691.	VI	213.	A

	<i>Assumptus.</i>	<i>Defunctus.</i>	<i>Tom.</i>	<i>Col.</i>	
Innocentius XII.	an. 1691.	an. 1700.	VI	213.	A
Innocentius XIII.	an. 1724.	an. 1724.	VI	278.	A
Joannes I.	an. 523.	an. 526.	I	406.	B
Joannes II.	an. 532.	an. 535.	I	414.	A
Joannes III.	an. 650.	an. 572.	I	441.	A
Joannes IV.	an. 640.	an. 642.	I	478.	A
Joannes V.	an. 685.	an. 686.	I	516.	A
Joannes VI.	an. 701.	an. 705.	I	522.	A
Joannes VII.	an. 705.	an. 707.	I	522.	A
Joannes VIII.	an. 872.	an. 882.	I	1014.	B
Joannes IX.	an. 898.	an. 900.	I	1083.	A
Joannes X.	an. 914.	an. 928.	I	1108.	B
Joannes XI.	an. 931.	an. 936.	I	1118.	A
Joannes XII.	an. 956.	an. 964.	I	1131.	B
Joannes XIII.	an. 965.	an. 972.	I	1142.	A
Joannes XIV.	an. 984.	an. 985.	I	1187.	B
Joannes XV.	an. 985.	an. 986.	I	1187.	B
Joannes XVII.	an. 1003.	an. eod.	I	1217.	A
Joannes XVIII.	an. 1003.	an. 1009.	I	1217.	A
Joannes XIX.	an. 1024.	an. 1033.	I	1248.	A
Joannes XXI.	an. 1276.	an. 1277.	III	33.	A
Joannes XXII.	an. 1316.	an. 1334.	III	397.	C
Julius II.	an. 1503.	an. 1513.	V	345.	A
Julius III.	an. 1550.	an. 1555.	V	653.	A
L Ando	an. 913.	an. 914.	I	1108.	B
Leo I.	an. 440.	an. 461.	I	32.	A
Leo II.	an. 682.	an. 683.	I	513.	A
Leo III.	an. 795.	an. 816.	I	733.	A
Leo IV.	an. 847.	an. 855.	I	908.	C
Leo V.	an. 904.	an. eod.	I	1098.	A
Leo VI.	an. 928.	an. 929.	I	1118.	A
Leo VII.	an. 936.	an. 939.	I	1121.	B
Leo IX.	an. 1049.	an. 1054.	I	1282.	A
Leo X.	an. 1513.	an. 1522.	V	511.	A
Leo XI.	an. 1005.	an. eod.	VI	213.	A
Liberius.	an. 352.	an. 367.	I	220.	A
Linus.	an. incert.	an. incert.	I	1. 2.	A
Lucius I.	an. 252.	an. 253.	I	13. & seq.	A
Lucius II.	an. 1144.	an. 1145.	II	447.	A
Lucius III.	an. 1181.	an. 1185.	II	707.	A
M Arcellinus	an. 296.	an. 304.	I	124.	A
Marcellus I.	an. 304.	an. 309.	I	126.	C
Marcellus II.	an. 1555.	an. eod.	V	665.	A
Marcus.	an. 336.	an. eod.	I	146.	D
Martinus I.	an. 649.	an. 655.	I	186.	A
Martinus II.	an. 882.	an. 884.	I	141.	A
Martinus III.	an. 942.	an. 946.	I	1123.	A
Martinus IV.	an. 1281.	an. 1285.	III	69.	A
Martinus V.	an. 1417.	an. 1431.	IV	157.	A
N icolaus I.	an. 858.	an. 867.	I	966.	A
Nicolaus II.	an. 1058.	an. 1061.	I	1317.	C
Nicolaus III.	an. 1277.	an. 1280.	III	34.	B
Nicolaus IV.	an. 1288.	an. 1292.	III	131.	B
Nicolaus V.	an. 1447.	an. 1455.	V	257.	A
P aschalus I.	an. 817.	an. 824.	I	799.	A
Paschalus II.	an. 1099.	an. 1118.	I	257.	A
Paulus I.	an. 757.	an. 767.	I	619.	B
Paulus II.	an. 1464.	an. 1471.	V	333.	A
Paulus III.	an. 1514.	an. 1550.	V	537.	A
Paulus IV.	an. 1555.	an. 1559.	V	665.	A
Paulus V.	an. 1605.	an. 1621.	VI	213.	A
Pelagius I.	an. 555.	an. 560.	I	430.	D
Pelagius II.	an. 578.	an. 590.	I	444.	A
Petrus.	an. incert.	an. incert.	I	1. 2.	A
Pius I.	an. 142.	an. 157.	I	5. 6.	B
Pius II.	an. 1458.	an. 1464.	V	297.	A

	<i>Assumptus.</i>	<i>Defunctus.</i>	<i>Tom.</i>	<i>Col.</i>	
Pius III	an. 1503.	an. eod.	V	345.	A
Pius IV	an. 1559.	an. 1565.	V	741.	A
S. Pius V	an. 1556.	an. 1572.	V	755.	A
Pontianus	an. 230.	an. 235.	I	11.	C
S Abinianus	an. 604.	an. 606.	I	462.	C
Sergius I	an. 637.	an. 701.	I	516.	A
Sergius II	an. 844.	an. 847.	I	904.	C
Sergius III	an. 904.	an. 911.	I	1098.	A
Sergius IV	an. 1009.	an. 1012.	I	1225.	D
Severinus	an. 640.	an. eod.	I	478.	A
Silvester I	an. 314.	an. 606.	I	462.	C
Silverius	an. 536.	an. 540.	I	418.	A
Sisinnius	an. 708.	an. eod.	I	528.	C
Simplicius	an. 467.	an. 483.	I	343.	A
Siricius	an. 385.	an. 398.	I	14.	A
Sixtus I	an. 116.	an. 128.	I	5. & seq.	
Sixtus II	an. 257.	an. 258.	V	13 & seq.	
Sixtus III	an. 432.	an. 440.	V	315.	B
Sixtus IV	an. 1471.	an. 1484.	IV	333.	A
Sixtus V	an. 1585.	an. 1590.	V	1157.	A
Symmachus	an. 498.	an. 514.	I	378.	A
Stephanus I	an. 253.	an. 257.	I	598.	A
Stephanus II	an. 722.	an. 757.	I	629.	A
Stephanus III	an. 768.	an. 772.	I	787.	A
Stephanus IV	an. 816.	an. 817.	I	1044.	C
Stephanus V	an. 885.	an. 891.	I	1080.	B
Stephanus VI	an. 896.	an. 897.	I	1118.	A
Stephanus VII	an. 929.	an. 931.	I	1124.	A
Stephanus VIII	an. 939.	an. 942.	I	1315.	A
Stephanus IX	an. 1057.	an. 1058.	I	13. & seq.	
T Helesphorus	an. 128.	an. 137.	I	6.	B
Theodorus I	an. 642.	an. 649.	I	478.	A
Theodorus II	an. 898.	an. eod.	I	1082.	A
V Alentinus	an. 827.	an. eod.	I	833.	C
Victor I	an. 185.	an. 197.	I	7. & seq.	B
Victor II	an. 1055.	an. 1057.	I	1309.	B
Victor III	an. 1086.	an. 1087.	II	69.	B
Vigilius	an. 540.	an. 555.	I	418.	A
Vitalianus	an. 657.	an. 669.	I	491.	A
Urbanus I	an. 222.	an. 230.	I	11.	C
Urbanus II	an. 1088.	an. 1099.	II	74.	A
Urbanus III	an. 1185.	an. 1187.	II	713.	A
Urbanus IV	an. 1261.	an. 1264.	II	1243.	A
Urbanus V	an. 1362.	an. 1370.	III	607.	C
Urbanus VI	an. 1378.	an. 1389.	III	611.	A
Urbanus VII	an. 1590.	an. eodem.	V	1157.	A
Urbanus VIII	an. 1623.	an. 1644.	VI	213.	A
Z Acharias	an. 741.	an. 752.	I	548.	D
Zotimus	an. 417.	an. 418.	I	298.	A

CONCILIORUM

I N D E X

ALPHABETICUS.

A

<i>Chr.</i>	<i>Tom.</i>	<i>Col.</i>	<i>Chr.</i>	<i>Tom.</i>	<i>Col.</i>
A			Antiochenum an. 341	I	166 C
Derbornense Anno 705	I	525 A	Antiochenum Arianorum II an. 344	I	178 C
Ægyptiacum incerti loci an. 352	I	189 C	Antiochenum alterum Arianorum an. 345	I	180 E
Ægyptiacum incerti loci an. 364	I	195 B	Antiochenum an. 356	I	188 A
Alexandrinum putatum, <i>ibid.</i>			Antiochenum in causa Meletii an. 361	I	192 D
Ægyptiacum forte Alexandrinum an. 378	I	499 E	Artiochena Synod. an. 879	I	1029 A
ad S. Ægidium an. fortasse 150	I	1309 C	Antiochenum Meletii an. 363.	I	196 C
ad S. Ægidium an. 1130	II	405 A	Antiochenum an. 280	I	243 A
Africanum an. 425	I	1312 A	Antiochenum an. 380.	I	243 A
Africanum fortasse Carthaginense in Donatistas an. 594. aut seq.	I	499 B	Antiochenum an. fortasse 1205	II	787 A
Africanum an. circit. 1053.	I	1303 C	Antiochenum vel Siriacum an. fortasse 414.	I	298 A
Agathense an. 506	I	386 B	Antiochenum an. 431	I	313 A
Agrippinense seu Colonienſe an. 346.	I	179 B	Antiochenum an. 432	I	315 B
Agennenſe an. 1366	III	607 C	Cum Berrohenſe confuſum	I	317 C
Afriacense an. 1023	I	1245 C	Antiochenum an. 435. aut 440	I	319 A
Albanum an. 1703	VI	215 A	Antiochenum an. 448	I	324 B
Alexandrinum an. fortasse 326	I	146 D	Antiochenum an. 581	I	453 A
Alexandrinum a S. Athanaho coactum an. 362.	I	194 B	Antiochenum Eutichianistarum an. 512	I	391 C
Alexandrinum adversus Origenistas an. 399	I	260 D	Apamiensis Conventus an. 1212	II	817 A
Alexandrinum Eutychianorum an. 878	I	446 A	Aquisgranense an. 803	I	745 D
Alexandrina synodus an. 879	I	1029 A	Aquisgranensis Conventus an. 817.	I	789 A
Alexandrinum an. 633	I	475 A	Aquisgranense an. 825.	I	833 A
ad S. Albanum in Anglia an. 1213	II	487 A	Aquisgranensis Conventus an. 838	I	891 A
Altheimensis duo an. 916.	I	1105 A	Aquilejenſe an. 1007	I	1223 D
Amalphitanum an. circit. 1048	I	1280 A	Aquilejenſe an. 1015.	I	1229 G
Amalphitanum an. 1059	I	1341 A	Aquilejenſe an. 1181.	II	705 A
Amalphitanum an. 1597	V	1263 D	Aquilejenſe an. 1182.	III	74 A
Anciranum forte Sirmienſe tertium Arianorum an. 369	I	185 B	Aquilejenſe an. 1307	III	279 B
Anciranum alterum Arianorum in Galatia an. 375	I	242 A	Aquilejenſe an. 1310	III	336 A
Anicienſe an. 1222	II	913 A	Aquilejenſe an. 1311	III	371 A
Anglicana plura Beornulpho rege an. 822 & conſeqq.	I	825 B	Aquense an. 1409	III	833 A
Anglicanum an. 1269	II	1249 A	Arelatenſe an. 354.	I	187 D
Anglicana duo an. 1272	III	1 A	Arvernense an. 335.	I	414 A
Anglicanum an. 1183	II	708 B	Arelatenſe an. fortasse 682	I	511 B
Anglicana duo an. 1190	II	747 A	Arelatenſe an. circit. 1055.	I	139 B
Andegavenſe an. 1157	II	531 A	Argentinenſis Conventus an. 1126. aut ſeq.	II	383 C
Andegavenſe inter an. 1157 & 1161	II	531 A	apud Ardeam an. 1135.	II	425 A
Anagninum an. 1161	II	531 A	Ardrearinum an. 1205	II	789 A
Antibarenſe an. 1199	II	779 C	Armenorum an. 1342.	III	442 A
Anſanum an. 994	I	1197 A	Arvernense an. 549. circit.	I	424 A
Aliud an. 1299	VI	407 A	Arbogense an. 1396.	III	707 A
Antiochenum ſeu Nicomedienſe an. circit. 327.	I	140 C	Aragonienſe ſeu Perpinianenſe an. 1409	III	813 A
			Armenorum an. 1409	III	835 A
			Aſchafenburgenſe an. 1328.	III	429 A
			Attiniacenſes Conventus duo an. 762 & 765	I	621 A
			Forſitan commentitii <i>ibid.</i>	I	825 A
			Attiniacense ſub Ludov. Pio an. 822	I	825 A

	Cb.	Tom.	Col.		Cbr.	Tom.	Col.
Attniacensis Conventus an. 865	I	993	D	Carifiaca Synodus an. 834	I	875	D
Attrebatense an. 1097	II	149	B	Carifiaca Synodus an. 857	I	947	C
Attrebatense Digecefanum an. 1153	II	589	A	Catalaunensis Synodus inter an. 893 & 900	I	177	B
Aurelianense an. 456	I	337	A	Capuanum an. 1111.	II	269	C
Aurelianense an. 536	I	414	A	Catalaunense an. 1115	II	307	A
Aurelianense an. 645	I	478	A	Cantuariense an. 1189	II	745	B
Audomarense an. 1099	II	175	A	Catalaunensis Synodus aut Conventus an. 1114	II	283	A
Augustodunense an. 677	I	497	B	Catalaunense an. 1129	II	391	A
Augustodunense an. 1077	II	25	B	Carnotense an. 1124	II	357	D
Avenionense an. 1327	III	407	A	Cantuariense an. 1269.	II	1251	C
Avenionensis duo an. 1209	II	809	A	Cantuariense an. 1281	III	71	A
Aufense an. 1029.	I	1253	A	Cantuariense an. 1300	III	257	A
				Cantuariensis Provincia convocatio an. 1529	V	521	A
B Archinonense an. circit. 540	I	420	D	Altera an. 1557	V	667	C
Bacenceldense an. 694	I	520	C	Cantuariense provinciale an. 1310	III	341	D
Bacenceldense an. 796	I	739	B	Cantuariense an. 1413	III	1251	A
Barchinonense an. 906. aut seq.	I	1101	A	Cashelense provinciale an. 1453	V	283	A
Barthonense an. 973	I	1175	B	Cameracense an. 1383	III	6665	A
Basilense Conciliabulum an. 1061	I	1305	A	Cenomannense an. 1237	II	1041	A
Barense an. 1097	II	161	A	Cenomannicum an. 516. aut seq.	I	396	C
Basilense Oecum. an. 1431	IV	159	A	apud Chinium an. 1165	II	557	C
an. 1446 absolutum	IV	159	A	Ciperanense an. 1114	II	285	A
Berytense an. 4448.	I	323	B	Clippiacense an. 733 aut 627.	I	473	A
Bergomensis Synodus an. 908	I	1104	A	Cloveshovienae an. 742	I	557	C
Beneventana Synodus an. 1059	I	1341	B	Cloveshovienae an. 803.	I	744	B
Belvacense an. 1233	II	1067	A	Cloveshovienae an. 825.	I	829	A
Beneventanum an. 1113	II	279	B	Claramontanum an. 1077	II	27	A
Biterrense an. 355.	I	189	E	Claramontanum an. 1095	II	137	A
Bituricense an. 1031	I	1255	A	Compendiense duo an. 656. aut seq.	I	668	D
Bituricense an. 1034	I	1260	A	Compendiense an. 823	I	828	B
Bituntina Synod. an. 1041	I	1269	D	Compendiense an. 816	I	787	C
Bituntinum an. 1124	II	373	C	Compendiense an. 871	I	1013	A
Bituricense an. 1213	II	847	A	Compostellanum an. circit. 972	I	1173	C
Bituricense an. 1214	II	857	D	Compendiense an. 1095.	II	137	C
Bituricense an. 1225	II	921	D	Coloniense an. 871 aut 873	I	1011	A
Bituricense an. 1240	II	1067	A	Coloniense an. 1115 & seq.	II	309	D
Bituricense an. 1315	III	395	D	Coloniense an. 1118	II	325	C
Bituricense an. 1336	III	435	B	Coloniense an. 1132	II	415	A
Britannicum an. 512	I	391	A	Confluentina Synodus an. 1012	I	1227	A
Britannicum adversus Pelagianos an. 519	I	404	B	Coloniense an. 1152	II	483	B
Britoliense an. 1216	II	865	A	Coloniense an. 877	II	1025	A
Burdigalense an. 1080	II	51	A	apud Coloniam episcoporum Conventus an. 965	I	1143	A
Borgulienae an. 1154	II	495	A	Constantinum an. 1579	V	1098	A
Burdigalense an. 1093	II	125	A	Coycense an. 1050	I	1298	A
Burdigalense an. 1098	II	153	B	apud Coenobium S. Maxentii in Pisonibus an. 1075	II	13	C
Burdigalense an. 1260	II	1237	B	Coenobienae in montibus Perfidis an. 430	I	311	A
C Arthaginense an. 348	I	179	B	Cpopolitanum Arianorum an. 364	I	196	C
Cappadociae incerti loci an. 372	I	233	A	Cpopolitanum duplex an. 382 & seq.	I	250	C
Item an. 376	I	242	C	Cpopolitanum Conciliabulum, in quo S. Joannes Chrysof. iterum depositus an. 404	I	283	B
Capuanum an. 1603.	VI	209	A	Cpopolitanum Patriarcha Maximiano an. 432	I	315	A
Capuanum an. 391	I	252	E	Cpopolitanum inter an. 440 & 444	I	322	C
Capuanum an. 1569	V	589	A	Constantinopolitanum an. 450	I	325	A
Item aliud an. 1577	V	1091	A	Constantinopolitanum an. 498.	I	325	A
Carthaginense an. 389	I	252	A	Constantinopolitanum an. 518	I	402	D
Carthaginense III. an. 397	I	254	E	Constantinopolitana duo in causa Antimii an. 536	I	416	A
Carthaginense VI. an. 419.	I	302	A	Constantinopolitana duo an. 655 & seq.	I	487	B
Caesariense S. Basilii an. 371	I	232	A	Constantinopolitanum an. 715 aut seq.	I	541	B
Caesaraugustanum an. 380 aut 379	I	245	D				
Carpenforatense an. fortasse 527	I	412	D				
Cantuariense an. 605	I	464	G				
Cabilonense an. circit. 650 aut 644	I	486	B				
Carifiaca Synodus an. 834	I	875	D				

Chr. **Tom.** **Col.**
 Constantinopolitanum Conciliabulum
 an. 806 I 749 C
 Ut legitimum habendum, *ibid.*
 Constantinopolitana plura Nicephoro patriarcha an. 814 I 775 & consequ.
 Constantinopolitanum Iconoclastarum an. 815 I 781 A
 Constantinopolitanum Iconomachorum an. *cod.* I 783 C
 Constantinopolitanum an. incert. I 805 C
 Constantinopolitanus conventus Orthodoxorum an. 821 I 821 A
 Constantinopolitanum an. 846 I 907 A
 Constantinopolitanum an. ut fertur 854 I 930 A
 Constantinopolitanum an. 856 I 947 A
 Constantinopolitana synodus duplex an. 893 I 1079 A
 Constantinopolitanum an. 920 I 1108 C
 Constantinopolitanum Conciliabulum an. 931 I 1118 A
 Constantinopolitanum an. 1029 I 1251 D
 Constantinopolitana pseudosynodus an. 1054 I 1305 A
 Constantinopolitanum an. 1110 II 243 C
 Constantinopolitanum Theodoni patriarcha an. 1177 II 684 B
 Constantinopolitanum an. 1186 II 721 B
 Constantinopolitanum an. 1166 II 563 A
 Constantinopolitanum an. 1171 II 563 A
 Constantinopolitanum aut Nicænum Schismaticorum an. 1222 II 901 A
 Constantinopolitanum Schismaticorum an. 1266 II 1246 A
 Constantinopolitanum an. 1058 II 71 Ap-
 pendicis
 Constantinopolitanum an. 1026 II 73 Ap-
 pend.
 Constantinopolitanum an. 1066 II 99 Ap-
 pend.
 Constantinopolitanum an. 1081 II 110 Ap-
 pend.
 Constantinopolitanum an. 1086 II 109 Ap-
 pend.
 Constantinopolitanum an. *cod.* II 115 Ap-
 pend.
 Constantinopolitanum Schismaticorum an. 1283 III. 111 A
 Constantinopolitanum Conciliabulum an. 1283 III 119 A
 Constantinopolitanum an. 1297 III 255 A
 Constantinopolitanum an. 1299 III 255 C
 Constantinopolitana pseudosynodus an. 1347 III. 579 E
 Constatientes an. 1043 I 1272 A
 Constatientes generale an. 1415 III 1257 B
 Conferantense an. 1280 III 55 B
 Corinthiacum an. circit. 419 I 299 C
 Cremonense Conciliabulum an. 1160 II 531 A
 Cretense an. 657 I 501 A
 Citesiphontis in Perside an. 420 I 307 B
 Cyprium an. 401 I 275 A
 Cyprium Græcorum an. 1260 II 1237 B
 Cizicenum an. 375 I 241 C

D

Danicum an. 1267 II 1297 B
 Diamperitanum in Malabria an. 1599 VI 1 A

Chr. **Tom.** **Col.**
 Dirinenfis Synodus Nestorianorum in Arabia an. 677 I 510 A
 Divionense an. 1199 II 777 B
 Divionense an. 1199 II 783 B
 Donatistarum in Numidia an. 348 I 217 C
 Duisbergense an. 927 I 1115 A
 Dublinense an. 1176 II 683 A
 Dublinense an. 1351 III 589 B
 Dublinense Provinciale an. 1348 III 579 A

E

Eboracense an. 1310 III 319 A
 Eboracense an. 1311 III 357 B
 Eboracense an. 1367 III 609 A
 Eboracense provinciale an. 1488 V 343 A
 Eduense an. 1094 II 131 A
 Edimburgense an. 1559 V 717 A
 apud Egenhesam an. 1186 III 722 B
 Elberitanum an. fortiss. 309 I 1128 A
 Englenheimense an. 980 I 1185 A
 Engolismense an. circit. 1112 II 277 A
 Engolismense an. 1117 II 319 B
 Ephesium inter an. 434 & 446 I 317 C
 Ephesium an. 477 I 343 A
 Ephesium Occumen. an. 431 II 47 Ap-
 pend.
 Epäonense an. 517 I 400 D
 Erphordienfe an. 932 I 1118 A
 Erpnordienfe Conciliabulum an. 1073 I 1399 A
 Erphordienfe an. 1223 II 920 D
 Erphordienfe an. 1149 II 471 A

F

Ferrariensis duo an. 1106 & 1110 III 1413 A
 Firmanum dubium an. 887 I 1047 C
 Florentinum Provinciale an. 1517 V 407 A
 Item aliud an. 1573 V 915 A
 Florentinum an. 1105 II 121 B
 Florentinum dioecesianum an. 1139 II 435 A
 Floriacense an. 1110 II 241 D
 Florentinum ab an. 1438 ad 1446 V 193 A
 Fo. o. julienfe an. 451 I 328 B
 ad Fopranetum an. 1057 I 1315 A
 Francfordienfe an. 794 I 731 A
 Francfordienfe an. 1027 I 1247 B
 Francfordienfis Conventus an. 1338 III 437 A
 Francofordienfe an. 1234 II 1033 A
 Francfordienfe an. 1160 II 529 C
 Francfordienfis Conventus an. 1195 II 371 A
 Francfurtense an. 832 I 1077 A
 Fridellariense an. 1118 II 327 B
 Frihiacense an. 1160 II 529 C
 Fritillariense an. 1199 II 783 B

G

Gallicanum incerto loco an. 359 I 192 A
 Gallicanum an. 372 I 196 B
 Gallicanum incerto loco an. 355 I 220 A
 Gallicanum incerto loco an. 362 I 226 A
 Gallicanum forte Arelatenfe an. 451 I 328 B
 Gallicanum sub Vitatiano Pap. an. 658

<i>Ch. Tom. Col.</i>		<i>Chr. Tom. Col.</i>
658 Spuriū fortasse	I 495 A	Hierosolymit. Arianorum an.
Gallicanum incerto loco an. circit.	I 495 A	487 I 181 A
868	I 1003 A	Hierosolymit. adversus Origenistas an.
Gallicana Synodus an. 897 aut	I 1081 A	339 I 271 B
seq.	I 1081 A	Hierosolymit. aut Monachorum Conventus
Gallicanum incerto loco an. 988 I 1191 D		an. 518 I 402 A
Gallicana Synodus incerto loco inter		Hierosolymit. an. eod. <i>ibid.</i>
an. 994 & 1016	I 120 A	Hierosolymit. an. 767 I 623 C
Gallicanum incerto loco an. 1199 II 175 C		Hierosolymit. Synod. an. 879 I 1029 A
Gallicanum incerto loco forte Turonense		Hierosolymit. an. 1112 II 275 A
an. 796	I 739 A	Hierapolitana Synod. Eutychianorum an.
Gallicanus æque ac Anglicanus Conventus		755 I 606 A
an. 1199	II 781 E	Hispanicum incerto loco an. 362 I 226 A
Gallicana plura an. 1370	III 339 A	Hispanicum aut Episcoporum Conventus an.
Gallicana Synodus a S. Bonifacio habita		587 I 448 A
an. 742	I 551 A	A concilio Toletano plane diversus <i>ibidem</i> .
Germanica Synod. a Zaccharia & Bonif.		Hispalense II. an. 618. aut 621. I 471 A
SS. PP. habita an. 742	I 551 A	Hispanicum fortasse Toletanum
Germanicum incerto loco ab an.		793 I 729 B
798 ad 381	I 729 A	
Germanicus incerto loco an.		
1020.	I 1241 B	
Germanicum incerto loco an.		
1071	I 1378 B	
ad S. Genesium in Lucensi ditione		
an. 1079	II 33 A	Jacobitarum in Syria ab an. 726 ad
Genuense an. 1216	II 205 A	731 I 543 A
Genuense an. 1292	III 235 D	Jacobitarum in Sarug. an. 755 I 606 C
Gentiliacense an. 1028.	I 1251 C	Jacobitarum in Mesopotamia an.
Gentiliacense an. 776	I 623 A	793 I 729 E
Glocestrense an. 1085	II 67 B	Jacobitarum Synodi duæ an. 837 I 891 A
Glocestrense an. 1122	II 849 A	Jacobitarum Synodus Capharturæ
Gnesense in Polonia an.		an. 869. I 1011 B
1210	II 813 A	Jacobitarum Cayri an. 1239. II 1051 A
Græca Synodus incerto loco an.		Iconiense an. 379 I 243 A
198	I 7 & seq. B	For in duo distinguenda, <i>ibid.</i>
Græcum incerto loco an. 362	I 226 A	Illyricum an. 366 I 228 C
Græcum Schismaticorum an. circit.		Illyricum an. 437 I 319 C
1229	II 967 A	Iherdense an. 524 I 405 B
Græcum an. 1223	II 979 D	Ingelenheimense an. 958. I 1135 A
Græcorum in Oriente fortasse Nicenum an.		Italicum fortasse Romanum pro restitutione
1235	II 1035 C	S. Joannis Chrysostomi an. 405 I 285 A
Græcum incerto loco an. circit.		Italicum an. 885 I 1041 A
300	I 1244 A	Italicum loco incerto fortasse Romanum an.
Græcorum Silinnio Patriarcha Cpolitano		circuit. 957 I 1133 D
an. 997	II 57 Append. A	Italicum incerto loco an. 1022 I 1245 C
Græcorum an. 1344	III 539 A	Italicum forte Romanum an.
Gradenis Synodus an. 579	I 431 A	1038 I 1265 A
Forlitan commentitia	<i>ibid.</i>	Italicus episcoporum Conventus
Gradense an. 1066	I 1307 C	an. 1116 II 315 A
Gradense an. 1330	III 431 B	Italica Synodus a Bonifacio & Zaccharia S.
		PP. habita an. 742 I 551 A
		Juncense in Africa an. 523 I 405 B

H

Hammaburgense an. 1406	III 771 A
Hertfordiense an. 673	I 507 C
Herbipolense an. 1130	II 402 D
Herbipolensis Conventus an.	
1121	II 343 B
Herbipolense an. 1287	III 129 A
Hertfordiensis Synodus an.	
1137	II 425 C
Hibernicum an. 1186	II 733 A
Hibernicum an. 684	I 513 A
S. Hippoliti in Austria an.	
1284	III 129 A
Hyperbolense Conciliabulum an.	
1165	II 553 A
Hierosolymitanum an. 346	I 180 E

K

Karleonense an. 1138	II 429 A
Kenana Synodus an. 1152	II 487 D
Kelmoellocense in Irlandia an.	
1211.	II 817 A
Kingitonienſe an. 838.	I 865 A

L

Lampfacenum an. 364	I 198 A
Post ipsum varia diversis in locis a Macc-	
donianis habita,	I 201 A
Laperense Nestorianorum in Perside	
an. 495	I 354 A
Lateranense Steph. pap. III. an. 769	I 642 A
La-	

Ch.	Tom. Col.	Ch.	Tom. Col.
Lateranen. synod. sub Adriano an. 774	I 721 A	Lugdunense an. 1126	II 377 A
Partim fictitia partim dubia	ibid.	apud Lufen conventus an. 1129	II 390 D
Lateranense an. 823.	I 828 B	apud Lupianum an. 1131	II 411 A
Lateranense an. 1110.	II 243 A	Lugdunense oecumen. an. 1245	II 1071 A
Lateranense an. 1111.	II 261 B	Lucense diocesana an. 1253	II 1171 A
Lateranense an. 1112.	II 271 B	Lugdunense II Oecumen. an. 1274	III 2 A
Lateranense I generale an. 1123	II 350 B	Lugdunense an. 1376	III 611 A
Lateranense II generale an. 1139	II 433 A	Lucana Synodus an. 1308	III 307 B
Lateranense III generale an. 1179	II 685 A		
Lateranense IV. generale an. 1215	II 861 A	M	
Laudunensis Synodus dioecesana an. 869.	I 1004 B	Atisconense I an. 581	I 446 B
Laudunensis Synodus an. 887. aut seq.	I 1055 A	Maranensis Synodus in causa Severi Gradenf. an. 590 aut seq.	I 458 B
Laudunense an. 1109	II 241 A	Matiscense ab an. 616 ad 624.	I 470 D
Lausanense ab an. 1448 ad 1449	V 257 A	Fortasse commentitium,	ibidem
Lambethense an. 1209	II 797 A	Malacense an. 657	I 509 B
Lambertense an. 1281	III 69 A	Mantuanum II an. 827	I 833 C
Leptense in Africa an. 386	I 252 B	Magdeburgense an. 999	I 1213 A
Legionensis aut Lingonensis Synod. an. 1017	I 1239 A	Magalonense an. 1037	I 1255 C
Lemovicense an. circit. 1021	I 1243 A	Mantuanum an. 1072	I 1340 B
Leptense an. 1107	II 237 C	Mantuanum an. 1459	V 297 A
Leodienf. an. 1131	II 411 A	Matiscense in Cariloci monaster. an. 1092	II 91 A
Leodienf. an. fortasse 1152	II 489 A	Aliud an. 1286	VI 402 A
Lemovicense an. 1180	II 701 A	Mariscanus conventus an. 1148	II 467 A
Leodienf. an. 1226	II 955 A	Magdeburgense an. circit. 1176	II 675 A
Leptense an. 418	II 25 Append. A	apud Malabergiam an. 1182	II 707 B
Liptinense an. 756	I 608 B	Maronitarum in monte Libano an. 1596	V 1213 A
Lingonense in Abbatia SS. Geminorum Eleuthippi, Meleusippi, & Scutippi an. 859	I 982 A	Mediolanense an. 344	I 178 D
Lingonensis dioecesana an. 1107	II 237 A	Mediolanense an. 347	I 180 A
Lingonense an. 1116	II 317 A	Mediolanense an. 355	I 189 C
Londinense an. 635	I 461 C	Mediolanense an. 842	I 899 A
Londinense an. circit. 820	I 819 B	Mediolanense an. circit. 860	I 983 C
Londinense an. 971	I 1173 A	Mediolanense an. 880	I 1029 A
Londinense an. 1135	II 375 A	Mediolanense an. 1009	I 1223 C
Londinense an. 1238.	II 425 C	Mediolanensis conventus an. 1059	I 1321 A
Londinense an. 1192	II 753 B	Mediolanense an. 1135	II 423 B
Londinense an. 1225	II 923 D	Mediolanense an. 1098 II 55 Append. A	
Londinense an. 1226	II 957 A	Melitinense Arianorum in Armenia an. 358	I 191 C
Londinense an. 1239	II 1058 A	Metenus Synodus an. 888 aut 891	I 1061 A
Londinense an. 1257	II 1195 C	Mediolanense an. 1081	II 53 A
Londinense an. 1208	II 1257 B	Melphitanum an. 1089	II 85 C
Londinense an. 1278	III 47 C	Melphitanum an. 1130.	II 403 C
Londinense an. 1279	III 51 A	Metense an. 1152	II 479 D
Londinense an. 1239.	III 294 A	Melodinesse an. 1216	II 865 A
Londinense an. 1311	III 345 B	Mertonense an. 1258	II 1225 B
Londinense an. 1321	III 389 A	Melphitanum an. 1284	III 123 A
Londinense an. 1321	III 401 A	Mertonense an. 1305	III 265 A
Londinense an. 1328	III 427 A	Medinensis aut Salmanticensis conventus an. 1380	III 611 A
Londinense an. 1342	III 549 C	Moguntinum an. 800	I 741 B
Londinense an. 1359	III 605 A	Morinensis Synodus an. 889	I 897 A
Londinense an. 1382	III 645 A	Moguntinum an. 843.	I 923 A
Lundinense an. 1398	III 717 A	Moguntinum an. circit. 858	I 979 C
Londinense an. 1486	V 339 C	Moguntinum an. 888	II 1055 B
Londinense an. 1501	III 793 A	Metense an. 888 aut 891.	I 1061 A
Londinense an. 1399	III 721 A	Moguntinum an. 1001	I 1225 D
Londinense an. 1480	V 337 A	Moguntinum an. 1020.	I 1241 B
Lovitiense in Polonia an. 1556	V 697 A	Moguntinum an. 1071	I 1374 B
Lugdunense an. 517	I 399 A	Moguntinum an. 1451	V 281 A
Lugdunense an. 829	I 835 A	Moguntinum Conciliabulum an. 1080	II 14 E
Lugdunense an. 835	I 866 A	Moguntina bina Conciliabula an. 1085 & seq.	II 69 B
		Moguntinus conventus an. 1105	II 221 C

<i>Cbr.</i>	<i>Tom. Col.</i>	<i>Ozonienſe an. 1408</i>	<i>Cbr.</i>	<i>Tom. Col.</i>
Moguntinum an. 1125	II 383 A			III 783 A
Montipeliſenſe an. 1124	II 429 B			
Moſomeſenſe an. 1186	II 719 A			
Moguntinus conventus an. 1188	II 739 C			
Montipeliſenſe an. 1161	II 537 B			
Montiliſenſe an. 1209	II 797 A			
Montiliſenſe an. 1224	II 921 A			
Moguntinum an. 1233	II 993 D			
Moguntinum an. 1239	II 1057 A			
Mutinenſe an. 1106	II 229 A			
N				
Narbonenſe an. 947	I 1127 B		P Alæſtinum ab Acacio Caſareſe epiſco-	
Narbonenſe an. 1031	I 1254 A		po collectum an. 358	I 191 A
Narbonenſe an. 1043	I 1272 C		Parieſenſe an. 364	I 195 B
Narbonenſe an. 1045	I 1275 A		S. Patricii I an. 451	I 326 D
Navarrenſe incert. loc. an.			Parieſenſe an. 314	I 467 B
circuit. 1080	II 49 A		Parieſenſe an. 829	I 855 B
Fortaſſe Pampelonenſe,	<i>ibidem</i>		Parieſenia duo an. 846 & ſeq.	I 905 A
Neapolitanum an. 1576	V 999 A		Parieſenſe an. 849	I 921 A
Neocaſarienſe in Ponto an. 358	I 191 E		Fortaſſe Turonenſe,	<i>ibid.</i>
Neforianorum, tria in Perſide			Papienſe an. circit. 933	I 1121 A
an. 495	I 354 A		Patavinum an. 955	I 1129 A
Neforiana Synodus in Cœnobio S. Simconis			Parieſenſe an. 1006	I 1223 A
prope Seleuciam inter an. 467			Parieſenſe an. 1051	I 1301 A
& 650	I 479 A		Parment Conciliabulum	
Neforiana ſynodus forte in Cœnobio Jona			an. 1062	I 1367 A
an. 694	I 522 A		Parieſenſe an. 1072	I 1381 D
Neforianorum in Urbe Bagdad.			Parieſenſe an. forte 1074	II 6 D
an. 900	I 1085 A		Papienſe an. fortiaſſe 1076	II 21 A
Neumaſenſe an. 1096	II 147 B		Papienſe Conciliabulum an. 1160	II 519 A
Neumaſenſe an. 1284.	III 1387 A		Parieſenſe an. 1212	II 827 A
Nicopolitanum an. 372	I 232 A		Parieſenſe an. 1223	II 917 B
Satalæ fortiaſſe habitum,	<i>ibidem.</i>		Parieſenſe an. 1248	II 1159 C
Niffenum Arianorum in Galatia			Paſieſenſe an. 1255	II 1175 B
an. 375	I 242 A		Parieſenſe an. 1251	II 1165 A
Niffibenſe an. 645	I 478 A		Parieſienſis conventus an. 1303	III 263 B
Niddiſenſe in Northumbria an. 705	I 524 A		Parieſenſe an. 1314	III 391 A
Nicœnum an. 1220	II 877 A		Parieſienſis conventus an. 1333	III 433 A
Nicœnum aut Coplitanum			Parieſenſe an. 1404	III 761 A
an. 1222	II 901 A		Parieſenſe an. 1407	III 771 A
Nimphœum an. 1234	II 995 A		Parieſenſe an. 1408	III 806 D
Northumbrenſe an. 680	I 511 B		Parieſenſe an. 1414	III 1255 A
Noviomagenſe an. 1018	I 1239 D		Paſieſienſe Provin. an. 1521	V 517 A
Northuſenſe an. 1105	II 218 B		Padauanum an. 1350	III 1395 A
Northamptonienſe an. cir-			Perficum Neſtorianorum an.	
cit. 1157	II 507 A		499	I 378 D
Northamptonenſe an. 1176	II 673 B		Perficum Neſtorianorum an.	
Northamptonienſe Conciliabul.			544	I 421 B
an. 1164	II 543 B		Perficum Neſtorianor. Joſepho Patriarch.	
Northamptonienſe an. 1211	II 817 A		priſid. an. 553	I 425 B
Norvicenſe an. 1169	II 575 A		Perficum Neſtorian. an. 588	I 458 A
Nudicum an. 423	I 309 D		Perficum Neſtorianor. forte Seleuciens. an.	
Nuhadenſe in Perſide an. 495	I 354 A		596	I 459 C
			Perficum Neſtorianor. an. 605. Gregor. Ca-	
			tholico priſid.	I 465 A
			Perficum Neſtorian. an. 820	I 805 A
			Perſtadienſis Conventus an. 1085	II 66 C
			Perthufanum an. 1201	II 783 B
			Perthufanum an. 1206	II 789 C
			Perthufanum an. 1221	II 887 A
			Perthufanum in Sciria an. 1242	II 1069 A
			apud Perthum in Scoria an. 1268	II 1249 A
			apud Perthum generale an. 1280	III 61 B
			apud Perthum an. 1321	III 405 C
			apud Perthum an. 1275	III 31 B
			Perpinianenſe Vid. Aragonienſe.	
			Petercavvenſe an. 1510	V 345 A
			Philippopolitanum Arianorum an.	
			incert.	I 179 A
			Piſitenſis Conventus an. 868	I 1002 A
			Pictavenſe an. incert.	I 1121 B
			Pictavenſe an. 1078	II 34 A
			Pictavenſe an. 1100	II 183 B
			Pitanum adverſus Anacletum antipap.	
			an. 1134	II 415 B
				Pi-
				Pi-

Cbr. Tom. Col.
 Pisanum Conciliabulum an. 1511 V 347 C
 Pistoriensis dioecesanum an. 1308 III 303 A
 Pisanum gener. an. 1409 III 848 & seqq.
 Placentinum an. 1095 II 131 D
 Placentinum an. fortasse 1107 II 240 D
 ad Portum, Ansilie an. 1099 II 177 A
 ad Pontem de Sorgia an. 1107 II 240 D
 Pontanum an. 1261 II 1245 A
 Pontefractense an. 1279 III 55 B
 Pragensis an. 1073 I 1399 A
 Pragensis an. circit. 1346 III 543 A
 Pruviniense an. 1251 II 1105 A

Q

ad S. Quidinum an. 1255 II 1175 D

R

Ratisponense an. 768 I 626 A
 Ratisponensis Conventus inter an. 798 & 811 I 742 A
 Ratisponense an. 932 I 1119 A
 Ratisponense an. 1104 II 215 A
 Ravennatenfis Conventus an. 882 I 1035 A
 Ravennatenfe an. 967 I 1145 A
 Ravennatenfe an. 968 I 1155 A
 Ravennatenfe an. circit. 976 I 1183 A
 Ravennatenfe an. 1014 I 1227 A
 Ravennatenfe an. 1259 II 1235 A
 Ravennatenfe Provinciale an. 1568 V 775 A
 Ravennatenfe an. 967 III 1377 A
 ad Ravenicam Conventus an. 1210 II 813 A
 apud Radiges in Anglia an. 1271 II 1255 A
 Replacenfis Synodus an. 803 I 744 B
 Remense inter an. 980 & 982 I 1187 A
 Remense Conciliabulum an. 988 I 1193 E
 Remense an. 1049 I 1286 A
 Remense an. 1092 II 89 A
 Remense an. 1094 II 129 D
 Remense an. 1097 II 147 C
 Remense an. 1105 II 221 A
 Remense an. 1112 II 273 C
 Remense an. 1113 II 277 C
 Remense an. 1115 II 306 C
 Remense an. 1119 II 339 A
 Remense an. 1130 II 405 C
 Remense an. 1131 II 407 A
 Remense an. 1157 II 499 C
 Remense Conciliabulum an. 1195 II 771 B
 Remense an. 1302 III 257 C
 Remense an. 1301 III 261 C
 Remense an. 1408 III 785 A
 ad Remum Conventus an. 1119 II 337 C
 Regiensis Synodus an. 1141 II 432 A
 Redonense an. 1176 II 076 C
 Redingense an. 1279 III 53 A
 Romanum II an. 324 I 138 D

Consider. Supplem. Tomo VI.

Cb. Tom. Col.
 Romanum an. 341 I 177 B
 Romanum an. 348 I 180 C
 Romanum an. 352 I 187 A
 Romanum sub Felice vivente Liberio 681
 rium abian. 352 ad 366 I 190 D
 Romanum sub Damaso an. 366 I 196 B
 Romanum sub Liberio an. 364 I 201 B
 Romanum Apochryphum an. 362 I 220 B
 Romanum sub Damaso an. 372 I 234 B
 Ex pluribus fortasse coalescens ab eodem Pontifice habitis *ibid.*
 Romanum sub eod. Pontifice an. 377 I 239 A
 Romanum an. 381 I 247 A
 Romanum an. 383 I 250 C
 Romanum an. 445 I 322 C
 Romanum an. 447 I 324 A
 Romanum an. 451 I 328 B
 Romanum an. 465 I 337 D
 Romanum an. 485 I 346 B
 Romanum IV sub Felice an. 488 I 347 C
 Romanum an. circit. 496 I 355 A
 Romana plura in caula Symmachi an. 499 & 502 I 379 B
 Romanum II sub Agathone an. 680 I 510 A
 Romanum sub Joanne V an. 685 I 516 A
 Romanum dubium an. 710 I 529 A
 Romanum I sub Gregorio III an. 731 I 543 C
 Romanum II sub eod. Pontifice an. eod. *ibid.*
 Romanum sub Zaccharia an. 743 I 560 B
 Romanum dubium an. 753 I 602 A
 Romanum an. 757 I 609 D
 Romanum sub Stephano III an. 769 I 627 A
 Romanum sub Adriano I an. circit. 780 I 727 B
 Romanum sub Stephano IV an. 816 I 787 A
 Romanum sub Eugenio II an. 833 I 927 A
 Romanum an. incert. I 939 A
 Romana duo an. 860 & 861 I 983 A
 Romanum an. 863 I 986 A
 Romanum an. 864 I 991 A
 Romanum VII sub Nicolao I 865 I 995 B
 Romanum an. 868 I 1001 C
 Romana seu fortasse Cassinensis Synodus an. 869 I 1005 A
 Romanum an. 872 I 1023 A
 Romanum an. 875 I 1023 A
 Romanum an. 876 I 1023 C
 Romanum an. 878 I 1027 D
 Romana tria an. 881 & conseqq. I 1033 C
 Romanum sub Theodor. II an. 898 I 1082 A
 Romanum I sub Joann. IX an. 898 I 1083 A
 Romanum sub eod. Pontif. *ibid.*
 Romanum I sub Benedic. IV an. B 2 904

<i>Cbr.</i>	<i>Fom. Col.</i>	<i>Cbr.</i>	<i>Fom. Col.</i>
904	I 1093 C		
Romanum an. circit. 906	I 1093 B		
Romanum an. fortasse 910	I 1106 A		
Romanum sub Joanne XII an.			
962	I 1135 A	S Ardicensis an. 344	I 175 D
Romanum an. 972	I 1175 A	Salerhitianum an. 1596	V 1157 A
Romanum an. 973	I 1175 B	Salonitanum an. 591	I 459 A
Romanum an. 979	I 1183 A	Salonitanum an. 1075	II 11 E
Romanum an. 982	I 1187 B	Salonitanum an. 1076	II 17 C
Romanum an. 996	I 1205 A	Sandynofianum an. 996	I 1203 D
Romanum an. 998	I 1207 A	Santonensis an. 1075	II 7 B
Romanum an. fortasse 999 coram Ortone		Salmanticensis ut ferunt	
III	I 1213 E	an. 1175	II 671 C
Romanum an. 1014	I 1227 E	ad Saona Conventus an. 1162	II 539 A
Romanum an. 1027	I 1247 B	Salzburgerie diocesapum	
Romanum inter an. 1027 &		an. 1178	II 686 A
1032	I 1250 E	Salzburgerie an. 1274	III 32 B
Romanum & fortasse Magalonenſe		Salzburgerie an. 1288	III 131 B
an. 1033 & 1037	I 1255 C	Salzburgerie an. 1291	III 233 A
Romanum an. 1046	I 1275 B	Salzburgerie an. 1294	III 247 A
Romanum an. 1047	I 1278 B	Saxonicum ſub Ima rege pro epiſcopatus	
Romanum an. 1039 aut ſeq.	I 1265 B	diſivione in duas parochia	
Romanum an. 1049	I 1286 D	an. fortasse 715.	I 526 A
Romanum an. 1050	I 1291 A	Saxonicum pro regni neceſſitate	
Romanum an. 1051	I 1301 A	an. incert.	I 527 A
Romanum an. 1057	I 1311 A	Scoanneniſe in Scotia an. 906	I 1100 E
Romanum an. 1058	I 1315 C	Scoticum provinciale an. 1225	II 925 C
Romanum an. 1059	I 1338 A	Scoticum an. circit. 1076	II 23 A
Romanum an. 1061	I 1344 D	Scoticum an. 1549	V 621 A
Romanum ab an. 1062 ad		Alterum an. 1551	V 653 A
1068	I 1363 1365 B	Alterum Lytquoi habitum	
Romanum an. fortasse 1070 aut		an. 1552	V 661 A
1068	I 1369 D	Seleuciense in Perſide an. 314	I 134 A
Romanum an. 1074	II 1 A	Seleuciense an. 399	I 259 A
Romanum ſub Greg. an. 1074	II 6 C	Seleuciense an. 410	I 286 D
Romanum an. 1076	II 17 C	Seleuciencia duo an. 485	I 347 A
Romanum an. 1078	II 27 C	Seleuciencie Neſtorianorum	
Romanum II aut III in cauſa Henrici &		an. 489	I 347 C
Kodulphi regum an. 1079.	II 33 C	Seleuciencie Neſtorianorum an. 495	I 354 A
Romanum an. 1080	II 46 B	Seleuciencie Neſtorianorum	
Romanum Conciliabulum an.		an. 576	I 441 C
1084	II 55 B	Seleuciencie Neſtorianorum	
Romanum Conciliabulum an.		an. circit. 654	I 488 B
1085	II 57 A	Seleuciencie Neſtorianor. an. 806	I 740 C
Romanum an. 1089	II 85 A	Senonenſe in Gallia an. circit. 601	I 461 A
Romanum an. 1099	II 153 B	Senonenſe an. 845	I 904 C
Romanum an. 1101	II 185 C	Senonenſe an. 846	I 907 A
Romanum an. 1103	II 213 E	Senonenſe an. 980	I 1185 D
Romanum an. 1127	II 385 C	Senonenſe an. 996	I 1203 D
Romanum an. 1120	II 343 A	Senonenſe an. 1071	I 1375 D
Romanum an. 1144	II 447 A	Senonenſe an. circit. 1105	II 215 D
Romanum an. 1220	II 869 C	Senonenſe an. 1140	II 437 A
Romanum an. 967	II 51 Append.	Senonenſe inter an. 1165	
Romanum an. 377	II 22 Append.	& 1117	II 553 A
Romanum an. 981	III 1381 A	Senonenſe an. 1239	II 1055 A
Romanum ab an. 1067	III 1333 A	S. Severina provincialia duo	
Rotonenſe an. 848	I 921 A	an. 1597	V 1121 A
Rothomagenſe an. 1214	II 849 A	Senonenſe an. 1256	II 1193 A
Rothomagensis conventus		Senonenſe an. 1256	II 1195 A
an. 1256	II 1189 B	Senonenſe an. 1280	III 59 D
Rothomagenſe an. 1342	III 537 A	Senonenſe an. 1315	III 397 A
Ruteneſe dioceſſanum an. 1161	II 537 A	Senonenſe an. 1324	III 407 A
Rutheneſe an. 1720	VI 278 A	Serberienſis conventus an. 1116	II 313 A
In eo qui & quot Patres adſuerint		apud S. Severum in capite Valconia	
VI 365 & conſegq.		an. 1208	II 791 A
		Sifenſe Armenorum an. 1301	III 271 A
		Silvanenſe in cauſa Arnulphi	
		an. 988	I 1198 A
		Silvanenſe an. 1048	I 1280 A
		Sigedunenſe Arianorum an. 367	I 212 B
			Si-

Chr. Tom. Col.
 Sipontinum provinciale an. 1567 V. 1058 A
 Sirmienſe I an. 358 I 183 E
 Sirmienſe II an. 358 labente I 185 A
 Sirmienſe III Arianorum an.
 Siculum an. 364 I 201 B
 Soderenſe an. 1239 II 1051 A
 Spalatinum an. 1275 II 13 A
 Spalatinum an. 1292 III 240 B
 Stampenſe an. 1130 II 405 C
 Strigonienſe an. 1114 II 285 B
 Strigonienſe an. 1169 II 576 A
 Strigonienſe an. 1256 II 1193 B
 Strigonienſe an. 1292 III 240 B
 Strigonienſe an. 1382. III 603 A
 Sueſſionenſe an. 853 I 930 A
 Sueſſionenſe an. 1100 II 185 B
 Suſetulenſe an. circit. 770 I 442 A
 Szabolchenſe an. 1092 II 91 A

T

T Aurinenſe an. 401 I 254 E
 Tarracanenſe Jacobitarum inter an. 740 & 755 I 548 A
 Tarracanenſe an. 1177 II 679 B
 Tarraconenſis Conventus an. 1234 II 1027 A
 Tarraconenſe an. 1239 II 1059 A
 Tarraconenſe an. 1265 II 1243 A
 Tarraconenſe an. 1282 III 107 A
 Tarraconenſe an. 1292 III 237 A
 Tarraconenſe an. 1323 III 405 C
 Tarraconenſe an. 1317 III 397 C
 Tolenſis Synodus Jacobitarum an. 759 I 622 A
 Tegerſeenſe an. 804 I 747 A
 Thianenſe an. 365 I 204 B
 Theimenſe Armenorum an. circit. 562 I 441 A
 Theſſalonicenſis Pſeudofynodus an. 649 I 484 B
 ad Theodonis villam ſeu Triburienſe an. fortaffe 821 I 823 B
 Aliud an. 835 I 865 D
 Theatina Synodus an. 840 I 897 C
 Ticinenſis Conventus an. 852 I 926 D
 Ticinenſe an. 855 I 931 A
 Ticinenſe an. 876 I 1023 C
 Ticinenſe in cauſa Arnulphi an. 997 I 1194 D
 Ticinenſe an. 1174 II 285 B
 Toletanum I an. 401 aut ſeq. I 275 A
 Toletanum Arianor. an. 581 aut ſeq. I 452 B
 Toletanum an. 610 I 467 B
 Toſoſanum an. 1075 II 10 A
 Toſoſanum an. 1120 II 341 A
 Toſoſanum an. 1129 II 391 C
 Torcellenſe an. 1127 II 385 A
 Traiectenſe an. 1565 V 741 A
 Tridentinum an. 1545 V 549 A
 Trevirenſe an. 385 I 250 E
 Tricaſſinum an. 429 I 311 A
 Trevirenſe an. 666 I 498 C
 Trevirenſe an. 927 I 1115 A
 Tremoricenſe an. 1005 I 1217 A
 Triburienſe an. 1035 I 1262 A
 Trevirenſe an. circit. 1070 I 1372 A

Chr. Tom. Col.
 Trevirenſe an. 1107 II 129 C
 Trevirenſe an. 1140 II 354 D
 Trevirenſe an. 1148 II 465 B
 Trevirenſe an. 1152 II 481 A
 Trevirenſe an. 1231 II 978 A
 Trevirenſe an. 1238 II 1041 C
 Trevirenſe an fortaffe 1277 III 34 A
 Tridentinum an. 1545 V 549 A
 Turonicum an. 461 I 341 A
 Turonenſis Synodus an. 858 I 979 A
 Turonenſe an. 887 aut ſeq. I 1055 B
 Turonenſe inter an. 1035 & 1052 I 1262 C
 Turonenſe an. 1096 II 143 C
 Turonenſe an. 1282 III 105 C

V

U Dvardenſe an. 1309 III 335 A
 Ultrajectinum an. 1249 II 1103 C
 Ultrajectenſe an. 1389 III 673 A
 Ulmenſis Conventus an. 1152 II 487 A
 Uzetenſe an. 1139 II 431 A
 Valentinum an. 374 I 238 B
 Valentinum an. 546 I 423 A
 Valentinum an. 584 I 453 A
 Vaſatenſe an. circit. 1112 II 277 A
 apud Vallem Guidonis an. 1207 II 791 A
 Vaurenſe an. 1213 II 837 D
 Vazzenenſe in Svecia an. 1400 III 739 A
 Vernenſe an. 756 I 608 A
 Venetum an. 775 I 726 A
 Venetum an. 818 I 805 A
 Vermerienſe an. 863 I 986 D
 Veronenſe an. 967 I 1147 B
 Veronenſe an. 994 aut ſeq. I 1199 E
 Veronenſe an. fortaffe 1014 I 1229 A
 Vercellenſe an. 1050 I 1295 A
 Venetum an. 1152 II 473 A
 Veſtmonaſterienſe an. 1173 II 667 C
 Venetum an. 1177 II 677 A
 Veſtmonaſterienſia duo an. 1190 II 745 B
 Veſtmonaſterienſe an. 1199 II 777 B
 Veſtmonaſterienſis Conventus an. 1252 II 1169 A
 Vezfordienſe an. 1240 II 1065 A
 Veddelenſe in Dania an. 1278 III 51 A
 Victorienſe in Vvallia ſeu Kambria an. incert. I 405 A
 Vicovalarienſe in Etruria, ſeu potius Judicium an. 715 I 537 C
 Vigornienſe an. 738 I 548 A
 Vinchelcombenſis ſynodus in Anglia an. 811 I 751 B
 Vigornienſe an. 1092 II 87 A
 Vindeſhovenſe an. 1101 II 195 A
 Vineachenſe in Hibernia an. 1112 II 277 A
 Viennenſe an. 1115 II 305 A
 Virceburgenſe an. 1127 II 389 A
 Viennenſe an. 1141 II 44 A
 Vintonienſe an. 1143 II 445 B
 Vindeſorenſis conventus an. 1184 II 713 A
 Viennenſis conventus in Gallia an. 1164 II 543 A
 Viennenſe an. 1199 II 777 B
 Viſlarienſe an. 1244 II 1071 A
 Vien-

	<i>Chr.</i>	<i>Tom. Col.</i>		<i>Chr.</i>	<i>Tom. Col.</i>
Viennense an. 1267		II 1245 A	Vormatiense an. 864		I 954 A
Vindesoriense an. 1278		III 51 A	Urbinate Provinciale an. 1569	V	837 A
Viennense generale an. 1311		III 1713 A			
Vormatiense an. 868		I 969 A			
Partim improbatum, 1000		ibid.			
Volaterranum dicecesanum an. circit. 1070		I 1371 C			
Vormatiense Conciliabulum an. 1076		II 9 B			
Vormatiense an. 1118		II 331 A			
Vormatiensis conventus an. 1122		II 343 B			
apud Wodesthoc an. 1175		II 671 A			
Vormatiense an. 1253		II 1167 B			

X

X Antonjense an. 1081 II 41 A

Z

Z Elenſe Conciliabulum ſemi-Arianorum in Ponto an. 363 I 228 A

I N D E X

A L P H A B E T I C U S

E P I S C O P O R U M

Et aliorum qui Conciliis interfuerunt.

A_B A_C

A Ba Amidenfis in Synod. Hierapolit. Anno Christi 755 Tomo I Col. 605 A
In Synod. Jacobitarum an. eod. *ibid.*
Abbo Mauriannensis in concil. Lingo-
nens. I an. 859 I 981 C
Abbo Nivernensis in Concil. Tricassino
an. 867 I 998 D
In Conventu Pistenfis an. 868 I 1002 A
Acacius in concil. Sardicenis an.
444 I 213 C
Acacius in Conciliabulo Cpolitano an.
404 I 284 D
Acapianus Corneliensis *alibi* Comacienfis
Episcop. in conciliis Romanis an. 499 &
502 I 383 B
Acardus episcop. in concil. Vermerient. an.
863 I 990 C
Acmerius abbas in concil. Bituricens.
an. 1034 I 1261 A
Achirius Affinus episcop. in concil. Ro-
man. an. 1059 I 1338 A
Achelmus archidiacon. Burdigal. in concil.
ibidem habito an. 1093 II 128 D
Acceptabilis Camerinen. episc. in concil.
Lateran. III an. 1179 II 691 B
Acacius Berthoæ in concil. Antiochen.
an. 432. I 315 B

A_D

Adeodatus Formianus in Conciliis Romanis
an. 499 & 502 I 385 A
Adebertus in Concil. Senonensi
an. 669 I 505 A
Ado Hortensis episcopus in concil. Latera-
nens. an. 769 I 641 C
Ado Lugdunensis episcopus in concil. Late-
ranens. an. eod. *ibid.* C
Adelhardus in concilio Cloveshovien.
an. 803 I 744 B
Adalelmus in concil. Parisiens.
an. 829 I 855 E
Adreperius subdiacon. in concil. Mediolanens.
an. 842 I 902 D
Adelardus diaconus in concil. Mediolanens.
an. 842 I 902 D
Adalgus episcopus in concil. Mediolanens.
an. 842 I 904 B
Adalbertus Tricassinus in concil. Senonensi
an. 847 I 904 C
Adalardus comes in concil. Vermerient.
an. 863 I 990 D

Adalunascus comes in concil. Vermerient.
an. 863 I 990 D
Adalvinus Saltburgenfis episcopus in concil.
I an. 868 I 1000 E
Adalgarius abbas in concil. Vormatiens.
an. eod. I 1002 A
Adelardus Callienfis episc. in concil. Fir-
mano an. 887 I 1053 C
Adericus diacon. in concil. Firmano
an. 887 I 1054 B
Adalgarius Hamburgenfis archiepisc. in concil.
Moguntino an. 888 I 1060 C
Adaelmus Vormatiens. episcop. in eod. con-
cil. an. eod. *ibid.*
Adalbertus Bergomenfis præsul. in synod.
dioeces. ibidem habita an. 908 I 1103 A
Adalbertus presbyter in synod. Bergomenf.
An. 908 I 1104 E
Adelbertus diac. in ead. synod. an. eod. *ibid.*
Adelbertus subdiacon. in ead. synod. an.
eod. *ibid.*
Adelgisus subdiacon. in ead. synod. an.
eod. *ibid.*
Adalgardus Fardinensis in concil. Althrei-
mens. an. 916 I 1108 A
Adalbero in concil. Dulsbergenf.
an. 927 I 1115 A
Adalbertus Patavinus episcop. in synod.
ibidem habita an. 955 I 1129 A
Adelbertus subdiacon. & cancellar. in synod.
Patavina an. 955 I 1132 B
Adelbertus episcop. in concilio Romano
an. 967 I 1154 D
Adela comitissa in concilio Bituricens.
an. 1034 I 1261 A
Adalbero Metensis episcopus in concil. Ro-
mano an. 1050 I 1293 B
Adam abbas S. Isaac in concilio Romano
an. 1150 I 1294 C
Adelmus Diacon. in synod. Volaterrana
an. circit. 1070 I 1374 A
Ademarus abbas S. Martialis in concil. Pi-
caven. an. 1078 II 31 E
Ademarus Engolismens. episcopus in concil.
Burdigalens. an. 1080 II 52 C
Adalbertus Dolensis abbas in concil. Burdi-
galens. an. 1093 II 128 D
Adalbertus Bituricens. Primas in concil.
Turonensi an. 1095 II 144 C
Adalbero Remensis archiepisc. in conventu
Argentinenf. an. 1126. aut
seq. II 384 C
Adal-

Adalpertus decanus in conventu apud Lufen an. 1129 II 390 E
 Adalbero præpositus in conventu apud Lufen an. 1129 II 390 E
 Adalbertus Mogunt. archiepisc. in concil. Virceburgens. an. 1127 II 389 B
 In conventu apud Lufen an. 1129 II 389 B
 In Leodiensi an. 1131 II 314 D
 In Remensi an. 1119 II 340 E
 Adelnardus Præpositus in Concil. Muguntino an. 1143 II 446 A
 Adelphus Kardullæ episcop. in Concil. Vintoniensi an. 1143 II 445 D
 Adelbertus magister in concil. Frisiacensi an. 1160 II 529 D
 Adelbertus Brixienfis Episcop. in concil. Roman. an. 998 I 1208 B
 In Francfordiensi. an. 1006 I 1220 B
 Ademar archipresbyt. in concil. Frisiacensi. an. 1160 II 529 D
 Adam de S. Afaph episcopus in concil. Lateran. III an. 1179 II 700 B
 Ademar Sanctonensis episcopus in concil. Lateran. III an. 1179 II 697 C
 Ademar Bajonensis episcopus in concil. Lateran. III an. 1179 II 697 D
 Adelbertus Salzburgerfis episcopus in concil. Veronensi. an. 1184 II 709 A
 Adalgarus seu Adelgetus Feltrensis episcop. in concil. Aquilejensi. an. 1282 III 83 A
 Adelbertus Narniens. episcopus in concil. Roman. ab an. 1067 III 1383 E

A E

A Neas Parisiens in Tricassina Synodo an. 867 I 998 D
 Aetardus Namnetensis in ead. Synod. *ibidem*.
 Aegidius Constantiensis episc. in concil. Pisano an. 1409 III 1083 A
 Aegidius Mutinens. episc. in concil. Trident. an. 1545 V 611 A
 Aegidius Nemaufensis episcop. in eod. Concil. an. eod. III 1073 E
 Aegidius de Armento Missionum Albanæ Præfectus in Concil. Albano an. 1703 VI 269 B
 Aegidius Carlerii in Concil. Basileensi. an. 1433 V 31 D
 Aetius in concil. Antiocheno an. 327 I 146 B
 Aetius in concil. Sardicensi an. 344 I 214 A
 Aelfreda abbatissa in concilio Niddensi. an. 798 I 523 B
 Aetelbald Merciorum rex in Concil. Cloveshovienfi an. 742 I 557 C
 Aethelfrid episcopus in eod. concilio *ibid.*
 Aelfgyd in Concil. Cloreshovienfi an. 825 I 834 A
 Aetvolphus Ecberti regis filius in concil. Kingtoniente an. 838 I 895 A
 Aga Caferianus episc. in Concil. Capuano an. 1577 V 1096 C
 Aegibertus Osnaburgerfis episcopus in concil. Vormatiensi an. 868 I 100 E

A G

A Gapius in Concil. Antiocheno an. 341 I 174 A
 Ago abbas in concil. Senonensi an. 669 I 505 A
 Agnellus Ariminensis episcopus in concilio Romano an. 743 I 559 B
 Agatho Sutrinus episcopus in concilio Lateranensi an. 769 I 641 A
 Agnus episcopus in conventu Ratifponensi inter an. 798. & 811 I 741 B
 Agimundus presbyter in concil. Mediolanensi. an. 842 I 902 B
 Agio episcopus in Concil. Vermerienfi an. 863 I 990 C
 Aglardus Nemaufensis episcopus in concil. Barchinonensi. an. 906 I 1101 D
 Agorellus presbyter in Synod. dioecesan. Bergoment. an. 908 I 1104 D
 Agino abbas S. Silvestri in Concil. Romano an. 1050 I 1294 B
 Agapetus Adrianopolitanus Metropolitani in concil. Græcorum an. 997 II Append. A
 In altero an. 1027 II Appen. 79 C
 Agino Assisienfis episc. in concilio Romano ab an. 1067 III 1384 D

A I A L

Aimo in concilio Francfordiensi. an. 794 I 732 A
 Aircus comes in concilio Vermerienfi an. 863 I 990 D
 Aimericus archipræsul in Concilio Narbonensi. an. 947 I 1128 D
 Airardus abbas S. Pauli in concilio Romano an. 1050 I 1294 A
 Aimericus Arvernorum episcopus in concilio Viennensi an. 1115 II 306 A
 Aimo Magister in Concil. Trevirensi an. 1152 II 483 A
 Aimo Darentasienfis episcopus in concil. Lateranensi. III an. 1179 II 698 D
 Alpheus in concil. Antiocheno an. 327 I 146 B
 Alphion in concil. Antiocheno an. 341 I 174 A
 Alexander in Concil. Sardicensi an. 344 I 214 A
 Alybus in concilio Sardicensi an. 344 I 214 A
 Alexander Cyparenfis in concilio Sardicensi an. 244 I 215 D
 Alipius Tegaftenfis episcopus in concilio VI Carthagenfi. an. 420 I 307 A
 Alexander Hieropolitan. in concil. Antiocheno an. 432 I 315 B
 Alexand. Card. Sfortia in concil. Ravennatensi. an. 1568 V 775 D
 Aldvulf episcopus in concil. Cloveshovienfi. an. 742 I 558 C
 Aldwlf dux in eod. Concil. *ibidem*.
 Alunus episcopus in eod. concilio *ibidem*.
 Adulphus episcopus in concil. Cloreshovienfi. an. 803 I 744 B
 Alemundus episcop. in eod. concil. *ibidem*.
 Alemundus Presbyter in eod. Concil. *ibidem*.
 Al-

- Alchard dux in concil. Cloveshovienf. an. 825 I 832 E
 Alhtan episcopus in eod. concilio *ibidem*.
 Aldred in eod. Concil. I 833 A
 Alhanstan in eod. Concil. *ibidem*.
 Alhere in eodem Concil. I 834 A
 Aloburgh in concil. eod. *ibidem*.
 Alphonfus Ferrarienf. episc. in concil. Ravennat. an. 1568 V 775 D
 Aldricus archiepiscopus in concil. Parisiensis an. 829. I 855 E
 In Gallicana Synodo habita in monasterio S. Dionysii an. 832 I 860 B
 In Aquigranensi Conventu an. 838 I 893 B
 Alboinus comes in concilio Vermerienf. an. 863 I 990 D
 Alfridus Hildenesheimf. episc. in concil. Vormatiens. an. 868 I 1000 E
 Alfridus episcopus in Synod. Colonienf. I an. 878 I 1027 A
 Albertus Lodonenfis episcop. in conc. Firmiano an. 887 I 1054 B
 Albertus comes in eod. concilio *ibidem*.
 Allo Princeps in concil. Roman. I sub Benedicto IV an. 904 I 1094 E
 Albinus Volaterranus episc. in eod. concil. I 1095 A
 Alboinus Pictavenfis episc. in concil. *ibidem* habito an. incerto. I 1121 B
 Alexander Sueffanus episc. in concil. Capuano an. 1605 VI 212 A
 Alexander abbas in Concilio Narbonenf. an. 947 I 1128 E
 Alexius de Meneffes Goenffis & Indiarum Metropolit. in Synod. Diamperitana an. 1599 VI 3 A
 Albertus abbas in Conventu apud Coloniam an. 905 I 1143 A
 Albertinus episc. Asculanus in concil. Romano an. 967 I 1154 D
 Albericus episcopus in concil. Romano an. 967 I 1174 E
 Almericus Tarvisiensis episcopus in synodo Aquilejens. I an. 1015 I 1232 C
 Albericus Cumanus episcop. in Concil. Romano an. 1027 I 1249 A
 Alboinus Bellunenfis in eod. concil. I 1249 A
 Albertus de sancto Apostolo in eod. concil. *ibidem*.
 Aldericus Vercellenfis episcop. in concilio Romano an. 1033 I 1258 A
 Alphonfus Astenfis episc. in concil. Magalonenf. an. 1037 I 1258 D
 Alvicus Astenfis episc. in concil. Romano an. 1033 I 1258 A
 Albericus Subcantor in Synod. Bisuntina an. 1041 I 1272 B
 Albertus Subdiac. in ead. Synod. *ibidem*.
 Alinardus Lugdunenf. archiepisc. in concil. Romano an. 1050 I 1293 B
 Aldredus Vigradenfis episcop. in eod. concil. *ibidem*.
 Altigrimus Imolenfis episcop. in eod. concil. *ibid* E
 Albricus abbas S. Zenonis in eodem concilio I 1294. C
 Albertus episc. Noviomenfis in concil. Romano an. 1059 I 1338 A
 In Synod. Beneventana an. 1059 I 1343 C
 Concilior. Supplem. Tomo VI.
- Aliphanus Salernitanus episc. in Synod. Beneventana an. 1059 I 1343 C
 Alexander pap. II. in concil. Mantuano an. 1072 I 1364 B
 In Lucense an. 1062 I 1367 D
 In Concil. Romano ab an. 1067 III 1383 A
 Aldricus Papiensis episcop. in concil. Lucense an. 1062 I 367 D
 Albertus diac. in synod. Volaterrana an. circit. 1070. I 1374 A
 Alaidis comitissa in concil. Meldens. an. 1081 II 55 A
 Albertus cardinal. in concil. Turonen. an. 1096 II 414 D
 Albericus cardinalis in concil. Melphitano an. 1100 II 182 A
 Albertus Sipontinus archiepisc. in eod. concil. *ibidem*
 Albertus abbas S. Rufi in concil. ad Pontem de Sorgia, an. 1107 II 241 A
 Albericus card. S. Sabinæ in concil. Lateranenf. II an. 1112 II 271 B
 Aldo in eod. concil. *ibid*.
 Alexander Leodiensis episc. in concil. *ibidem* habito an. 1131 II 314 D
 Alexis ostiarius electionem confirmat Calixti II an. 1119 II 336 B
 Albericus Regienfis episc. in synod. *ibidem* habita an. 1141 II 449 B
 Alexander Lincolnienfis episcop. in concil. Vintonienf. an. 1143 II 445 D
 Albericus Ostiensis episc. in concil. Romano an. 1144 II 452 C
 Albero Virdunenfis episc. in concil. Mentense an. 1152 II 479 D
 In Trevirens. an. eod. II 482 E
 Alexander archidiac. in concil. Trevirens. an. 1152 II 482 E
 Alldericus Callensis episc. in concil. Lateranenf. III an. 1179 II 691 B
 Alarffius five Alafius Guardianus episcop. in concil. Lateran. III an. 1179 II 693 A
 Albertus Berthecemitanus episcop. in concil. Lateran. III an. 1179 II 695 A
 Albericus Reginus episc. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 696 A
 Alexander Juvenfis episc. in concil. Lateranen. III an. eod. *ibid*.
 Albericus Bobienfis episc. in concil. Lateran. III an. eod. *ibid*.
 Algisus Mediolanens. archiepisc. in concil. Lateran. III an. eod. *ibid*. B
 Altericus Laudunenf. episcop. in eod. concil. *ibid*.
 Albertus Sumaqueus abbas in concil. Aquilejens. an. 1310 III 338 C
 Alvarus Onterenfis episc. in concil. Pisan. an. 1409 III 1068 D
 Alexander Nerbicenfis episcop. in concil. Pisan. an. 1409 III 1080 A
 Alexander Dublinenfis archiep. in concil. *ibid*. habito an. 1348 III 579 A
 Albertus Bajanenfis episcop. in concil. Romano an. 1067 III 1384 E
 Aldusbrandus Capuanus episcop. in Concil. Romano ab an. 1067 III 1384 E
 Alvarus Venusinus episc. in concil. Trident. an. 1545 V 617 A

A^M

- A** Mmonius in concil. Sardicenf. an. 344 I 215 A
 Ammianus de castello Pannoniæ in concil. Sardicens. an. 344 I 215 C
 Amantius Viminacensis in concil. Sardicens. an. eod. *ibid.*
 Ammonius Laodiceæ episc. in Conciliabulo Cpolitano an. 404 I 284 D
 Amandus Potentanus in conciliis Romanis an. 499 & 502 I 384 D
 Amilianus Bellerensis seu Vercellens. in conciliis Romanis an. 499 & 502 I 383 B
 Amelcharius in concil. Senonens. an. 669 I 505 C
 Amicharius episc. in concil. Senonen. an. 669 I 508 A
 Amarus Orbevetanus in concil. Romano an. 743 I 561 A
 Ambrosius Capuanus in eodem concil. an. eod. *ibidem*
 Amatheus episcop. in concil. Parisiens. an. 829 I 855 E
 Ambrosius Lucensis episcop. in concil. Roman. sub Leone IV an. 853 I 942 E
 Americus Spoletanus episcop. in concil. Firmano an. 887 I 1053 B
 Amelcus Uctiensis episc. in synod. Barchinonensi an. 906 I 1101 D
 Amelius Albensis episcop. in concil. Narbonens. an. 1031 II 1254 C
 In Bituricen. an. 1034 I 1261 A
 Ambrosius diac. in conventu Mediolanensi an. 1059 I 1328 B
 Amarus Ellorensis episc. in concilio apud Cœnobium S. Maxentii in Pictonibus an. 1075 II 13 E
 In Pictaviensi an. 1078 II 31 E
 Amarus Apost. S. legat. in concil. Burdegallensi an. 1080 II 52 C
 In Meldensi an. 1081 II 55 A
 In Burdigalensi an. 1093 II 125 A
 Amatus Burdigalens. episc. in concil. *ibidem* habito an. 1098 II 153 B
 Amelius Tolosanens. episc. in concil. *ibidem* habito an. 1120 II 342 B
 Amarus Narniensis episc. in concil. Lateran. III an. 1179 II 692 A
 Amandus Vigilienis episc. in concil. Lateran. III an. 1179 II 693 B
 Amadeus card. S. Mariæ novæ in concil. Pisano an. 1409 III 1052 C
 Amelius Turonensis archiep. in concil. Pisano an. 1409 III 1079 A
 Ambrosius Terracinenf. episc. in concil. Romano ab an. 1067 III 1284 A
 Amadeus Lugdunens. archiep. in concil. Basilicens. an. 1435 IV 1147 B

A^N

- A** Natolius in concilio Antiocheno an. 341 I 174 A
 Antigonus Pallenenfis in concil. Sardicens. an. 344 I 215 E
 Antiochus in Conciliabulo Constantinopolitano an. 404 I 284 D

- Andreas Samosatens. in concilio Antiocheno an. 432 I 315 B
 Anaj: su Nestorianorum patriarcha in synod. Cœnobii Jonæ an. 694 I 522 A
 Anulmundus archipresb. Pifensis in iudicato Vicovalatis an. 715 I 542 B
 Anronius Gradenfis in concil. Roman. II sub Gregor. III an. 731 I 545 A
 Andreas Pifaurienfis in concil. Roman. an. 743 I 559 B
 Anfaldus Narniens. episc. in concil. Lateranens. an. 769 I 641 E
 Antoninus Cæsenæ episc. in concil. Lateranens. an. 769 I 642 B
 Anastasius archidiacon. in concil. Lateran. an. 769 I 642 D
 Angliæ Optimates in concil. Kingstonien. an. 838 I 895 A
 Andreas notarius in concil. Mediolan. an. 842 I 904 B
 Andreas episc. Volaterræ in concil. Roman. sub Leon. IV an. 853 I 942 E
 Angelbertus Mediolanens. archiep. in concil. Roman. an. 853 I 946 E
 Anno archid. pro Agione archiep. Aurelianens. in Tricassina synod. an. 867 I 998 E
 Anno Frisingens. archiep. in concil. Vormatiens. an. 868 I 1000 E
 Anastasius comes in concilio Romano I sub Bened. IV an. 904 I 1095 A
 Antonius Pragenfis archiep. in concil. Trident. an. 1545 V 610 E
 Antonius presbyter in synod. Bergomenf. an. 908 I 1104 E
 Antonius Nerdens. episc. in concil. Tridentino an. 1545 V 610 E
 Andreas subdiacon. in eod. synod. *ibid.* A
 Anselmus archipresb. in synod. Patavina an. 955 I 1121 B
 Antonius Toscanus e Societate Jesu interpres. in synod. Diamperit. an. 1599 V 9 D
 Antonius Brixienf. episcop. in concil. Romano an. 967 I 1154 D
 Antonius S. Pauli episc. in concil. Trident. an. 1545 V 613 B
 Antonius Ruffi pro Acernens. episc. in concilio Salernitano. an. 1596 V 1212 E
 Antonius Sarnensis episc. in eod. conc. *ibid.* E.
 Antonius Marsici episcop. in eod. concil. *ibid.*
 Antonius Babbiscodren. electus episc. in concilio Albano an. 1703 VI 296 A
 Anselmus Lucens. episc. apost. S. Leg. in conventu Mediolanen. an. 1059 I 1328 A
 In concil. Romano an. 1059 I 1338 A
 Andolphus Fertranus episc. in concilio Romano an. 1059 I 1338 A
 Anno Colonienf. episc. in concil. Germanico Incerti loci an. 1071 I 1378 B
 Anselinus in concil. Bardigalens. an. 1080 II 52 C
 Andreas monachus in concil. Laudunens. an. 1190 II 242 C
 Andreas Candidæ casæ in concil. Scoticanano an. 1549 V 622 A
 Anastasius card. S. Clementis in concilio Lateran. II an. 1112 II 271 A
 Privilegio subscribit a Paschali II Henrico IV Imperatori concessio an. 1111. II 265 C
 in

In concil. Beneventano
an. 1113 II 282 A
Anastasio abbas S. Pauli electionem confir-
mat Callixti II an. 1119 II 336 B
Anselmus Havelbergensis episc. in concil.
Moguntino an. 1143 II 445 C
Antonius de Elefstat in eodem concilio
ibid. B
Antonius Brugnatus. episc. in concil. Tri-
dent. an. 1545 V 613 A
Andreas archidiaconus in concil. Trevirens.
an. 1152 483 A
Andreas presbyter in concil. Veneto an.
1152 II 480 B
Angelus Roana in eod. concil. *ibidem* A
Anolus presb. in eod. concil. *ibidem* C
Anselmus Melitenf. episcopus in conc. La-
teranens. III. an. 1179 II 692 B
Andreas Bosanensis episcopus in concil. La-
teran. III an. eod. II 693 A
Anselmus Cumanus episcopus in eod. concil.
an. eod. II 696 B
Andreas Albenf. episcopus in concil. eodem
an. eod. II 697 A
Andreas Bahasinenf. archiep. in eod. concil.
an. eod. II 700 C
Andreas Vesprimienf. episcopus in concil.
Strigoniens. an. 1292. III 233 E
Andreas Jaurienf. episcopus in eod. concilio
ibidem.
Andreas Agrienf. episcopus in eodem concilio
ibidem.
Andreas Sarnus Promotor in concil. Neapoli-
tan. an. 1575 V 1056 A
Andreas Clusinus episcopus in concil. Gra-
densi an. 1330 III 431 B
Angelus Castellanus episcopus in concil. eod.
an. eod. *ibidem*.
Antonius Colomannensis episcopus in concil. Pla-
sano an. 1429 III 1069 D
Antonius Lucernensis episcopus in eod. concil.
an. eod. III 1077 E
Andolphus Salestranus episcopus in concil.
Romano ab an. 1067 III 1383 C
Antonius Foro-Julien. episcopus in concil. Ra-
vennatens. an. 1568. V 775 E
Antonellus de Fulgure in Concil. Neapolitan.
an. 1576 V 1055 A
Antonius ordin. Prædic. in eod. concilio
V 1056 A

A P A R

Africanus in concil. Sardicenf.
an. 344 I 215 B
Apprianus in concil. Sardicenf. an.
344 I 215 A
Apicianus Pannonienf. in concil. Sardicenf.
an. 344 I 215 D
Aprilius Nucerinus in concilio Romano an.
499 & 502 I 385 A
Aquilinus Judex in concilio Rom. I sub Be-
ned. IV. an. 904 I 395 A
Archelaus in concilio Antiocheno an.
341 I 174 A
Arius in concilio Sardicenf. an.
344 I 214 E
Arciton Officiensis in conciliis Rom. an.
499 & 502 I 385 B
Arcadius Clusinus in concil. Romano
Concilior. Supplem. Tomo VI.

an. 743 I 559 B
Armatas Fanensis in concil. Romano an.
743 I 559 B
Armogenianus presbyter in concil. Latera-
nenf. an. 769 I 642 C
Archanaufus episcopus in concil. Verme-
rienf. an. 863 I 990 C
Arduinus comes in eodem conc. *ibid.* D
Arduinus comes in eod. concilio *ibid.* D
Arcambertus Bajocenf. in Conventu Pistensi
an. 868 I 1001 B
Arnoldus Virziburgensis episcopus in concil.
Moguntino an. 888 I 1060 C
Ardingus Brixienf. episcopus in concil. Ro-
man. I sub Benedicto IV an.
904 I 1095 A
Arnuitus Narbonenf. archiep. in Synod.
Barchinonenf. an. 906 aut seq. I 1101 A
Actmannus Tolosenf. episcopus in Synod.
Barchinonenf. an. eod. *ibidem* D
Aribertus archipresb. in Synod. Bergomenf.
an. 908 I 1104 D
Aripertus diac. in synod. Bergomenf. an.
908 I 1104 E
Artingus Ausinianus episcopus in concil.
Romano an. 967 I 1154 E
Arnaldus Petrogoricens. in concil. Lemo-
vicenf. an. circit. 1021 I 1244 B
Ardericus Verzalens. episcopus in concil.
Romano an. 1027 I 1247 D
Arpo Moguntinus episcopus in concil. Ro-
mano an. 1027 I 1247 D
Arnaldus Magalonenf. dioec. episcopus in con-
cil. *ibidem* habito an. 1037 I 1258 A
Arnoldus Elnerius episcopus in eod. concil.
an. eod. *ibidem* C
Archembaldus in concil. Bituricenf. an.
1334 I 1261 A
Arnulphus Cantor in eod. concilio an.
eod. *ibidem*.
Ardolphus diac. in Synod. Bisuntina an.
1041 I 1172 B
Aribo Moguntinus archiepiscopus in concil.
Geisliacenf. an. 1028 I 1151 C
Arnolphus Sanctonens. episcopus in concil.
Roman. an. 1050 I 1190 E
Arduinus Tudertinus episcopus in concil.
Romano an. 1050 I 1294 A
Arnoldus Arctinus episcopus in concil. Roma-
no an. 1055 I 1314 C
Ardenatus Presbyt. in conventu Mediola-
nenf. an. 1059 I 1328 B
Ardericus diac. in eod. conventu an.
eod. *ibidem*.
Arduinus episcopus. Tudertinus in concil. Ro-
man. an. 1059 I 1338 A
Arnulphus Cusentinus episcopus in conc. Ro-
man. an. 1059 I 1338 A
Arechis episcopus. Aliphona in concil. Rom.
an. 1059 I 1338 A
Arnaldus archidiaconus in concil. Sanctonem.
an. 1075 II 8 C
Arnaldus Miles in eod. concil. an.
eod. *ibidem*.
Arnulphus Sueffionens. episcopus in concil. Mel-
dens. an. 1181 II 55 A
Arnulphus Subdiac. in concil. Hierosolymit.
an. 1112 II 276 E
Arnaldus Carcaffonens. episcopus in concil. To-
losano an. 1120 II 342 B
Arnulphus de Los in conc. Leodienf. an.
C 2 1131

1131. II 314 D
 Arnoldus Narbonens. episcop. in conc. Mons-
 poliensi. an. 1134 II 419 D
 Arnoldus Preposit. in concil. Moguntino
 an. 1143 II 445 A
 Aribertus card. in concil. Romano an.
 1144 II 452 C
 Arnulphus archidiacon. in concil. Trevirens.
 an. 1152 II 482 E
 Arnulphus Caputaquensis seu Capreaquensis
 episc. in concil. Lateran. III an.
 1179 II 693 A
 Arpinus Poliniacensis episc. in concil. Late-
 ranensi. III an. 1179 II 694 A
 Arditio Mutinensis episc. in concil. Later.
 III an. 1179 II 696 A
 Arnaldus Bigorritanus episcop. in conc. Late-
 ran. III an. 1179 II 698 A
 Arturius seu Albicius Gebennensis episcop.
 in concil. Lateran. III an.
 1179 II 698 D
 Arnaldus Urgellensis episc. in concil. Late-
 ran. III an. 1179 II 699 B
 Arduicus Augustensis episcop. in concil. Late-
 ran. III an. 1179 II 699 C
 Arsius convenarum episcop. in conc. Late-
 ran. III an. 1179 II 697 D
 Arnaldus Cæsaraugustanus episc. in concil.
 Tarracoenf. an. 1266 II 1243 D
 Arnaldus Valentinus episc. in concil. Tar-
 racon. an. 1266 II 1243 D
 Arseber Hierapolit. Metropolit. in concil.
 Græcorum an. 997 II 66 Append. A
 Arsenius Sugdient. archiep. in concil. Cpo-
 litano an. 1028 II 91 Append. A
 Arnaldus Tutelensis episc. in concil. Bitu-
 ricenf. an. 1336 III 437 A
 Arnaldus Acheruntinus archiep. in concil.
 Roman. ab an. 1067 III 1384 A
 Arduinus episcop. in concil. Roman. ab an.
 1067 III 1383 E

As At

Asterius in concil. Sardicenf. an.
 344 I 214 A
 Asellus presbyter in concil. Carthaginens.
 VI. an. 420 I 307 B
 Asellus Populinens. in conciliis Romanis
 an. 499 & 502 I 384 C
 Asterius Aquinas in conciliis Romanis an.
 499 & 502 I 385 A
 Asellus alter in conciliis Romanis
 an. 499 & 502 I 385 B
 Asterius Pistoriens. episc. in concil. Roman.
 I sub Benedicto IV an. 904 I 1095 A
 Athanasius in concil. Sardicenf.
 an. 344 I 213 E
 Athenodorus in concil. Sardicenf.
 an. eod. I 214 A
 Athelmod in concil. Cloveshovien.
 an. 742 I 558 C
 Atrianus comes in concil. Romano
 an. 904 I 1094 A
 Atto Senogallens. episc. in concil. Roman.
 an. 967 I 1155 A
 Atenuleus Fesula. episc. in concil. Roman.
 an. 950 I 1293 C
 Atto Maricanus episc. in concil. Roman.
 an. 950 I 1293 D
 Atto diacon. in conventu Mediolanens.

an. 1059 I 1328 B
 Atto subdiac. in eodem conventu *ibid.*
 Atiminus Tolonensis episc. in concil. Vien-
 nens. an. 1113 II 306 A
 Ato Arelatens. episc. in concil. Tolofano
 an. 1120 II 342 B
 Ato vicecomes in eod. concil. *ibid.*
 Attilo abbas Olciacens. in concil. Frisiacens.
 an. 1160 II 529 D

Au

Augustinus Hipponens. episcop. in concil.
 VI Carthaginens. an. 420 I 307 A
 Augustinus Guatefordiensis episc. in concil.
 Lateran. III an. 1179 II 700 C
 Augustus Liparitanus in conciliis Romanis
 an. 499 & 502 I 385 B
 Augustus Concordiensis Schismaticorum epis-
 tolae subscribit in causa Severi I 438 B
 Aunemundus in concil. Senonen.
 an. 669 I 505 A
 Audocemus in concil. eod. *ibid.*
 Aunemundus in concil. Senonenf. *ibid.* A
 Audebertus episcop. in concil. Senonenf.
 an. 669 I 508 C
 Auderamus Bisuntianus in concil. Romano
 an. 743 I 559 B
 Auffredus Tarentinus in concil. Romano
 an. 743 I 561 A
 Aurinandus episcopus Tuscanæ in concil.
 Lateranen. an. 769 I 641
 Augarius episc. in concil. Parisiens.
 an. 829 I 855 E
 Audonus presbyter in concil. Mediolanens.
 I an. 842 I 902 B
 Aubertus notarius in concil. Romano I sub
 Benedicto IV an. 904 I 1095 A
 Augarius Lutecvens. episc. in concil. Bar-
 chinonens. an. 906 I 1101 D
 Aufredus Verdecensis episc. in concil. Ro-
 man. an. 967 I 1154 C
 Aufridus Traiectensis episc. in concil. Tremon-
 riens. an. 1005 I 1218 C
 Austencus Arincensis episc. in concil. Maga-
 lonens. an. 1037 I 1258 B
 Audebertus comes in concil. Sanctonens.
 an. 1075 II 8 C
 Aufchulphus Angeliacens. abbas in concil.
 Burdegallens. an. 1093 II 128 D
 Aubertus Avenionens. episc. in concil. ad
 Pontem de-Sorga an. 1107 II 241 A
 Augerius Regensis episc. in concil. Viennens.
 an. 1115 II 306 B
 Augustinus Genuens. episc. in concil. Tri-
 dent. an. 1545 V 612 E
 Aubertus Pisanus archiep. in concil. apud
 Ardeam an. 1135 II 425 A

Az

Azo Civitatis novæ episc. in synod.
 Aquileiens. an. 1015 I 1232 C
 Azo Centumcelli enf. episc. in concil. Roma-
 no an. 1050 I 1293 D
 Azo Fulinentis aut Fullienensis episc. in concil.
 Roman. an. 1050 I 1293 E & 1338 A
 Azo diacon. in synod. Volaterrana
 an. circiter 1070. I 1374 A
 Azo

Azo archipres. electorem confirmat Calli-
sti II an. 1119

B_A

B Affus in concil. Antiocheno an.
341 I 174 A
In Sardicenf. I. an. 344. I 214 A
Bassus Mutinens. *alibi* Cassianus in conciliis
Romanis an. 499 & 502 I 383 A
S. Basilius in Synod. Cappadociæ an.
372 I 234 A
Basilius *alib.* Barsalius Tullentinus in concil.
Romano an. 499 I 383 B
Baldo episc. in concil. Trevirens. an.
666 I 500 D
Bægsvidh in concil. Cloveshovienf. an.
825 I 834 A
Badanodh diac. in concil. Kingstonienf. an.
838 I 895 E
Bag-narius notar. in conc. Vermerient. an.
803 I 990 D
Bartholomæus Foroliviens. episc. in conc.
Firmanò an. 887 I 153 B
Balthrannus Straburgensis episc. in concil.
Moguntino an. 888 I 1060 D
Baldricus Trajectensis episc. in conventu apud
Coloniam an. 905 I 1144 C
Baldassar Francisconus in conc. Neapolit.
an. 1576 V 1056 A
Baldosus Tarantasiensis episc. in concil.
Francfordiens. an. 1006 I 1221 B
Balduinus cancellarius in concil. Airciens.
an. 1023 I 1248 B
Balduinus Flandrensis episcop. in concil.
Silvancens. an. 1043 I 1285 C
Baptista Grossus in concil. Ravennatens.
an. 1568 V 775 D
Balduinus rex in concil. Hierosolymitano an.
1112 II 276 A
Bartholomæus Bracharens. archiep. in concil.
Trid. an. 1545 V 611 A
Bartholomæus Laudanensis episc. in concil.
Remens. an. 1115 II 305 D
Bartholomæus Eductensis episc. in concil. An-
sano an. 1299 VI 407 D
Bartholomæus Acerranus episc. in concil.
Lateranens. III an. 1179 II 693 A
Bartholomæus Artanenſis episc. in concil.
Later. III an. 1179 II 693 B
Bartholomæus Torcellanus episc. in conc.
Gradenſi an. 1330 III 431 B
Baldricus abbas in conventu apud Lufen an.
1129 II 390 D
Basilius Neocæsareæ episc. in concil. Cpo-
litano an. 1171 II 661 A
Basilius Tarentinus episc. in concil. Late-
ranens. III an. 1179 II 674 B
Basilius Iconii Metropolitā in concil. Græ-
corum an. 997 II Append. 66 A
Basilius S. Severinæ Metropolitā in eodem
concil. *ibidem.*
Basilius Pompejopolitanus Metropolitā in
concil. Græcorum *ibidem.*
Basilius Sissi in concilio Armenorum an.
1342 III 445 B
Basilius de Partepeth in eod. conc. *ibidem.*
Basilius Iconiens. archiepisc. in concil.
eod. *ibidem.*
Basilius Auguriens. episcop. in concil.

eod.
Balduinus Alifanus episc. in concil. Later.
III. an. 1179 II 693 B
Baldo episc. in concil. Trevirensi I an.
666 I 500 D

B_B

B Enignus Aquæviventis in conciliis Ro-
manis an. 499 & 502 I 583 B
Beithoaldus in Concil. Senonen. an.
669 I 505 B
Bertarius in eod. concil. *ibidem.*
Berecharius episc. in eod. concil. *ibidem.*
& I 508 B
Bertaldus in eod. concil. I 508 A
Bercul in concil. Cloveshovienſi an.
742 I 558 C
Benedictus Numentanus episc. in concil. Ro-
man. an. 743 I 559 B
Benedictus abbas in concil. Francfordiens. I
an. 794 I 731 B
Benedictus presbyter in synod. Bergomens.
an. 908 I 1105 A
Benedictus diac. in eod. synod. an.
eod. *ibidem.*
Benedictus Fulginens. episcop. in concil. Ro-
man. an. 967 I 1154 C
Benedictus Anagnensis episc. in concil. Ro-
man. an. 1027 I 1243 D
Benedictus Portuenſis episc. in eod. concil.
lio. *ibidem.*
Benedictus Sextens abbas in eod.
concil. I 1249 A
Benedictus Avenionens. episc. in conc. Ger-
manico an. 1041 I 1267 B
Benedictus pap. VIII in concil. quodam
Germanico an. 1026 I 1241 A
Benedictus episc. Casertæ in concil. Capua-
no an. 1605 VI 212 A
Benedictus Salernitanus episc. in concil. Ro-
mano an. 1030 I 1293 C
Benedictus Sueffanus episc. in concil. Ro-
mano an. 1059 I 1338 A
Benedictus Simphroniens. episc. in eod.
concil. *ibidem.*
Benedictus Albixi notarius in concil. Florent.
an. 1573 V 927 B
Benedictus Nannatenſis episc. in conc. Bur-
digalens. an. 1093 II 128 D
Benedictus card. & ap. S. L. in conc. Pista-
vens. I an. 1100 II 183 D
Benedictus card. S. Petri ad Vincula in con-
cil. Lateranens. II an. 1112 II 271 A
Benedictus presbyter electionem confirmat
Callisti II an. 1119 II 336 B
Benedictus archipresb. electionem confirmat
Callisti II *ibidem.*
Benedictus Strigoniens. archiepisc. in concil.
ibidem habito an. 1256 II 1194 B
Benedictus Ventimiliensis episc. in concil.
Pisan. an. 1479 III 1052 C
Benedictus Bangorensis episc. in concil. Pi-
sano an. 1409 III 1086 C
Benedictus Sempronienſis episc. in conc. Ro-
man. ab an. 1067 III 1234 A
Beonna presbyter in concil. Cloveshovienſi.
I an. 803 I 744 B
Beonna in eod. concil. I 834 A
Bernulphus Merciorum rex in eod. concil.
lio

cilio 832 C
 Beornod in eod. conc. *ibidem.*
 Beornodh dux in eod. concil. *ibid* D
 Beoroinus episc. in concil. Parisiens. I 836 B
 Beagmund presbyter in Concil. Kingstontent. an. 829 I 895 D
 Beagmund presbyter in eod. conc. *ibid.*
 Beornodh abbas Melandens. in concil. Lingonens. an. 839 I 981 C
 Bernardus abbas in conc. Vermeriens. an. 863 I 990 C
 Bernardus comes in eod. concil. *ibid* D
 Bernardus Corepiscop. in concil. Vormariensis an. 868 I 1002 A
 Bernardus Virdunens. episc. in Synod. Colonienf. an. 878 I 1027 A
 Bernardus Comensis episc. in concil. Narbonens. an. 1031 I 1254 D
 Bernardus Agennensis episc. in concil. Roman. an. 1033 I 1258 B
 Bernardus Biterrensis episc. in conc. Magalonens. an. 1037 I 1258 B
 Bernardus comes in concil. Silvanestent. an. 1048 I 1280 C
 Bernardus Patavinus episc. in conc. Romano an. 150 I 1293 D
 Bernardus Lutevens. episc. in conc. apud S. Aegidium an. fortasse 1055 I 1309 C
 Bernardus Agathensis episc. in concil. Roman. an. 1059 I 1338 A
 Bernardus abbas S. Joannis in synodo Lingonienf. diocesi an. 1107 II 238 C
 Bernardus Nazarenus episc. in concil. Hierosolymit. an. 1112 II 276 A
 Bernardus vicecomes in concil. Tolosano an. 1120 II 342 B
 Bernardus Auxienf. episc. in concilio Tolosano *ibidem*
 Bernardus abbas Clarevallens. in concilio Leodiens. an. 1131 II 411 A
 Bernardus Arelatenf. archiepisc. in concil. Montpelienf. an. 1134 II 419 D
 Bernardus Nolanus episc. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 693 A
 Bernardus Parisienf. episc. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 696 A
 Bernardus Berenis seu Aerenf. episc. in eod. concil. *ibid.* 697 C
 Bernardus Biterrens. episc. in eod. concil. II 698 A
 Bernardus Aqunenf. archiepisc. in eodem concil. *ibidem*
 Bernardus Tarragonum episc. in eodem concil. II 699 A
 Bernardus Barchinonenf. archiep. in eod. concil. *ibidem*
 Bernardus Porenf. episcop. in eodem concil. II 697 C
 Bernardus Parmenf. episc. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 696 A
 Bernardus Tergestinus episcop. in concilio Aquilejens. an. 1181 II 706 D
 Bernardus Vicentinus episc. in concil. Aquilejens. an. 1182 III 82 A
 Bernardus Populonf. episcop. in concil. Roman. ab an. 1067 III 1383 C
 Bernardus card. presbyt. in eod. concil. *ibidem*
 Bernardus Autculanus episc. in eodem concil. III 1384 A

Bernardus Quenens. archiep. in concil. Basileens. an. 1435 IV 1147 B
 Bernardettus Aaretinus episc. in concil. Florentino an. 1573 V 907 C
 Bertaldus comes in concil. Vermeriens. I an. 863 I 990 D
 Berengarius comes in eod. concil. *ibidem*
 Bertramus comes in eod. concil. *ibidem* D
 Bertholfus archiepisc. in synod. Colonienf. an. 878 I 1017 A
 Beneventus Senogallienf. episc. in concil. Firmano an. 887 I 1053 B
 Bernharius Fardenf. episc. in concil. Tremoriens. I an. 1005 I 1218 C
 Bernardus Hildenesheimens. I an. 1005 I 1218 C
 In Francfordiens. I an. 1006 I 1220 B
 Bengerus cappellanus in concil. Francfordiens. I an. 1006 I 1221 B
 Berthold Polenf. episcop. in concil. Aquilejens. an. 1015 I 1232 B
 Beraldus abbas S. Stephani Divionenf. in synod. Lingonienf. an. 1017 I 1240 C
 Beraldus archidiacon. in eod. concil. *ibidem*
 Bernardinus Leopollenf. archiep. in concil. Petercavvens. an. 1510 V 345 A
 Berno Augenf. abbas in concil. Romano an. 1027 I 1249 A
 Bernardinus Sabinenf. episcop. card. S. Cruc. in Conciliabul. Pisano an. 1511 V 352 A
 Berengarius episcop. in concilio Narbonens. an. 1031 I 1254 A
 Beuso Albenf. episc. in concil. Romano an. 1059 I 1338 A
 Beatrix comitissa in concil. Mantuano an. 1072 I 1364 B
 Betranus abbas S. Juniani in concil. Pictaviens. an. 1078 II 31 E
 In Burdigalens. an. 1080 II 52 D
 Beraudus Maticonens. episc. in concil. ad Portum Ansilae an. circit. 1099 II 175 A
 Berengarius Arausicenf. episcop. in concil. Viennens. an. 1115 II 306 B
 Berengarius Forojuliens. episcop. in eodem concil. *ibidem*
 Berengarius Gerundens. episcop. in concil. Tolosano an. 1120 II 342 B
 Benno Carlenf. episcop. in synod. Regiens. an. 1141 II 440 E
 Bertholfus abbas in concil. Trevirens. I an. 1152 II 483 A
 Bermundus Sextrenf. abbas in concil. Lateranens. III an. 1179 II 698 C
 Berengarius Herdenf. episc. in concil. Lateran. III an. eod. II 699 A
 Bertholdus Constantienf. episcop. in concil. eod. II 699 A
 Bernox Verinienf. seu Virrenf. episc. in eod. Concil. II 700 B
 Berengarius Vicenf. episc. in concil. Tarraconenf. an. 1317 III 397 E
 Berengarius Dertulens. episc. in eod. concil. *ibidem*
 Bertrandus Dignienf. episc. in concil. Pisano an. 1409 III 1974 A
 Bertandus Arborenf. archiepisc. in eodem concil. III 1079 C

B_i B_L

Bigvaldus in concil. Senonens anno
669 I 508 B
Bynna regis frater in concil. Cloveshovienf.
an. 825 I 832 E
Blasius presbyt. in concilio Veneto an.
1162 II 480 C

B_N B_O

Bnolegirus Anconitanus episcop. in con-
cil. Firmiano an. 887 I 1053 A
Bonifacius presb. in conc. Italico an.
405 I 285 A
Bonifacius presbyter S. R. E. legatus in
conc. Calcedonens. an. 451. I 336 B
Bonifacius Foroplaminens. in conciliis Ro-
manis an. 499 & 502 I 383 B
Bonifacius card. in conc. Beneventano anno
1059 I 1343 B
Bonifacius Albanens. episc. in concil. Rom.
an. 1358 I 1316 E
Bonifacius card. S. Marci scripto subscri-
bit Paschalis II an. 1099 I 157 A
In conc. Lateranens. II an.
1112 II 271 A
Electionem confirmat Callixti II. an.
1119 II 336 B
Bonifacius Novariensis episc. in concil. La-
teran. III an. 1179 II 696 A
Bonifacius Parentinus episc. in conc. Aqui-
lejenf. an. 1282 III 83 A
Boso in conc. Senonens. an. 659 I 503 D
Bonifa episc. Privernensis in conc. Latera-
nens. an. 769 I 642 A
Bonus episc. Mantuariens. in concil. Late-
ranens. an. 769 I 642 A
Bola pedissequus in concil. Cloveshovienf. I
an. 825 I 833 A
Bonipertus diac. in conc. Mediolanens. an.
an. 842 I 902 D
Bonipertus presbyt. in conc. Mediolanens.
an. 842 I 902 D
Bonofus princeps in conc. Romano sub Be-
ned. IV an. 904 I 1094 E
Boderatus Audex in conc. eod.
Roman. *ibidem*.
Bonorealdus testis in Synod. Patavina an.
955 I 1132 A
Boso Tiburtinensis episc. in concil. Roman.
an. 1027 I 1248 E
Boniso Tufculanus episc. in conc. Roman.
an. 1050 I 1293 D
Bono Petronensis episc. in eod conc. *ibidem*
Bonactus abbas S. Joannis in concil.
eod. I 1294 B
Bonactus abbas S. Salvatoris in
eod. concil. *ibidem*.
Boso Sanctonens. episc. in concilio *ibidem*
habito an. 1075 II 8 C
In Burdegalenf. an. 1080 II 52 C
Borellus de Monasteriolo in concil. Pictavenf.
an. 1078 II 31 E
In Burdigalens. I an. 1080 II 52 D
Boso card. diac. in concil. Viennen.
an. 1115 II 306 B
Boso presbyt. in concil. Tolosano.

an. 1120 II 342 B
Bonielus subdiac. in synod. Regienf.
an. 1141 II 440 E
Bonifilius episcop. civitatis novæ in con-
cil. Veneto an. 1152 II 480 C
Bonus Justinopolitanus episc. in concil. Aqui-
lejen. an. 1282 III 83 A

B_R

Braseus Ludovenfis in concil. Sardicenf.
an. 344 I 125 D
Brunn abbas in concil. Cloveshovien.
an. 742 I 558 C
Brunnhard presbyter in concil. Clovesho-
vien. an. 825 I 833 A
In Kingitonienf. an. 838 I 895 D
Brauvallus abbas in conc. Vormatiens. an.
868 I 1002 A
Bruno Colonienf. archiepisc. in conventu
apud Coloniam an. 955 I 1143 A
Bruno Augustensis episc. in concil. Roman.
an. 1027 I 1248 D
Bruno Trevirens. episc. in conventu Mogun-
tino an. 1105 II 223 D
Bruno Signensis episc. in concil. Lateranens.
II an. 1112 II 271 A
In Lateranens. IV an. 1116 II 312 D
Bruno archid. in concil. Trevirens. an.
1152 II 482 E
Bruno Lingonensis episc. in concil. Gallican.
incerti loci inter an. 994 I 1020 A
Brenda Portuensis episc. legatus a latere
in concil. Basileens. an. 1435 IV 1128 D
Bricius Lumbrienfis episc. in concil. Late-
ranens. III an. 1179 II 700 C

B_U

Burgundofarus episc. in concil. Senonens.
an. 659. I 505 B & 508 A
Bulparius testis in Synod. Patavina an.
955 I 1132 A
Burchardus Vormatiens. episc. in conc. Tre-
movicenf. an. 1005. I 1218 C
Bundinus cellerarius in Synod. Bisuntina an.
1041 I 1272 B
Burcardus præposit. de Cella in conventu
apud Lufen. an. 1129 II 390 E
Burcardus Argentinenf. episc. in Concil. Mo-
guntino an. 1143 II 445 C

C_A

Cæsar Carenf. episc. in concil. Salernitano
an. 1596 V 1212 A
Calepodius in concil. Sardicenf. I anno
344 I 214 A
Caloes in eod. concil. I 215 B
Caloes Calltromartis in eod. concil. *ibidem*.
Cælius Symmachus Pont. Max. in concil.
Ca-

Roman. an. 499 & 502 I 383 D
 Castus de Augusta Cæsareæ in conc. Sardienf. an. 344 I 215 C
 Candidus episc. in concil. Carthaginenf. VI an. 420 I 307 B
 Candidus Tiburtinus in concil. Romano an. 499 & 502 I 384 C
 Castus Portuensis in Conciliis Roman. an. 499 & 502 I 385 B
 Carlefredus in concil. Senonens. an. 669 I 505 B
 Cæsar Anagninus in concil. Romano an. 743 I 561 A
 Cæsar Jacomellus Bellicastrenf. episc. in concil. S. Severinæ an. 1597 V 1263 B
 Cadulf episc. in conc. Cloveshovienf. an. 825 I 832 C
 Carolus Ludovici Augusti filius in concil. Lingonenf. an. 859 I 981 C
 Carolus Pistoriens. præposit. in concil. Florentino an. 1573 II 998 A
 Carolus Balduinus J. V. D. in conc. Neapolit. an. 1576 V 1054 D
 Cassius seu Butinus Cuperianus episc. in concil. Lateran. III. an. 1189 694 A
 Catholicus Terconensis episcop. in eodem concil. II 700 C

CE

Celebrinus Toletanus episc. in conc. Lateranen. III an. 1179 II 699 B
 Celinus in conc. Valentino an. 546 I 423 A
 Cenedricha abbatisa in concil. Cloveshovienf. an. 825 I 832 C
 Ceolberth episc. in eod. conc. *ibidem*.
 Ceolvulf. diacon. in conc. Kingstonienf. an. 838 I 895 E
 Celus Camerinenf. episc. in conc. Firmano an. 887 I 1053 A
 Cencius Sabinens. episc. in conc. Lateran. II an. 1112 II 273 C
 Privilegio subscribit a Paschali II Henrico IV concessio an. 1112 II 285 C
 Centullus Bigorritanus in concil. Tolosano an. 1120 II 342 B
 Cencius presb. electionem confirmat at Callixti II an. 1119 II 336 B

CH

Chariocaudus episc. in conc. Senonens. an. 669 I 505 B
 Chrodovertus in concil. Senonens. an. 669 I 505 A & 508 A
 Chroabaldus episc. in concil. Trevirens. an. 669 I 500 D
 Christophorus Primicerius in conc. Lateranenf. an. 769 I 644 A
 Christianus episc. in concil. Vermerienf. an. 863 I 990 D
 Christianus presbyt. in Synod. Volaterrana an. circit. 1070 I 1374 A
 Christianus Moguntinus archiep. in concil. Later. III an. 1179 II 699 C
 Christianus Triconensis episc. in concil. Pisan. an. 1409 III 1073 C
 Christophorus Cervienf. episc. Eugenii

legatus in concil. Basileens. an. 1433 IV 698 E

CI

Cidonatus Portuensis episc. in conc. Lateranenf. an. 769 I 642 B
 Cidonatus Veliternens. episc. in eod. concil. *ibid.* C
 Cifnandus Portugalenf. in concil. Coyacens. an. 1050 I 1291 C
 Cinibertus Taurinenf. episc. in concil. Roman. an. 1055 I 1314 D
 Cirillus Lachachus Alexandrinorum Jacobitarum Patriarcha in Synod. Cairi habitata an. 1239 II 1052 A
 Ciriacus Ephesinus Metropolit. in concil. Cpolitano an. 1027 II 79 C Append.

CL

Clarissimus Concordienf. in Synod. Maranenf. an. 590 aut seq. I 458 B
 Clemens presby. in concil. Lateranens. an. 669. I 642 C
 Clarembaldus Silvanectens. episc. in concil. Remens. an. 1115 II 306 C
 Clarembaldus de Rupeforti in concil. Turonens. an. 1096 II 144 D
 Claudius papa pro episc. campaniæ in concilio Salernit. an. 2596 V 1212 A
 Clericus Mediolanenf. archiep. in concil. Roman. sub Callisto II an. 1119 II 343 A

Co

Colonius seu Colonicus Foroclodienf. in concil. Romanis an. 449 & 502 I 384 C
 Concordius Mesetanus, seu Mesenas in conciliis Romanis an. 499 & 502 I 384 C
 Constantinus Samosatens. in synod. Hierapolit. an. 755 I 605 C
 In synod. Jacobitarum eod. an. *ibidem*.
 Cœna presbyt. in concilio Cloveshovienf. an. 825 I 833 A
 Coenardus in eod. concil. an. eod. I 834 A
 Constabilis presbyt. in concil. Mediolanenf. an. 842 I 992 B
 Cointius episc. in concil. Roman. sub Leone IV an. 855 I 939 C
 Constantius comes in concil. Vermerienf. an. 863 I 990 D
 Cosma princeps in concil. Roman. I sub Benedicto IV an. 904 I 194 E
 Conradus abbas S. Sautni in concil. Romano an. 1027 I 1249 A
 Corzfredus Viccomes in concil. Bituricenf. an. 1934 I 1261 A
 Conradus I Imperat. in concil. Roman. 1027 I 147 D
 Conradus Traiectens. episc. in conciliabulo Moguntino an. 1986 II 71 C
 Cono Prænesteinus episc. scripto subscribit Paschalis II an. 1099 II 174 E
 In concilio Lateranen. II. an. 1112 II 274 A
 Ia

In Beneventano an. 1113 II 282 A
 In Remensi an. 1115 II 306 C
 In Colonienf. A. S. L. an. 1118 II 325 D
 In Tolofano an. 1120 II 342 B
 Comes card. diae. eidem fcripto fubfcribit *ibidem*.
 Electionem confirmat Callixti II an. 1119 II 336 B
 Conradus Salzbουργenfis epife. in concil. Leodienfi an. 1131 II 414 D
 In Lateranenfi III an. 1179 II 700 A
 Conradus Comes Chireberch in conc. Moguntino an. 1143 II 446 B
 Conradus de Gernare in concil. Moguntino an. 1143 II 446 C
 Conradus Sabinenf. epife. in conc. Roman. an. 1144 II 452 C
 Conradus Colonienf. archiep. in conc. Ultrajectino an. 1249 II 1163 C
 Conradus rex in concil. Moguntino an. 1239 II 1057 A
 Conradus card. S. Grifogoni in concil. Pifano an. 1409 III 1073 C
 Conradus Ratifponenf. epife. in conc. Bafilienf. an. 1432 IV 382 B
 Conradus Moguntinus archiep. in concil. Bafilienf. an. 1433 IV 846 A
 Cono Cancellarius in concil. Trevirent. an. 1152 II 483 A
 Conftantinus Chiliarenus patriarcha in concil. Cpolitano an. 1155 II 495 C
 Cometa Affarienf. epife. in conc. Lateranen. III an. 1179 II 695 C
 Cono Sardinienf. epife. in concil. Lateranenf. III an. 1179 II 698 D
 Coronatus Ponenf. epife. in conc. Lateranen. III an. 1179 II 700 A
 Conftantinus de Culerne epife. in conc. Lateranenf. III an. 1179 II 700 C
 Conftantinus Sigadient. Metropolit. in concil. Græc. an. 997 II 66 Append. A
 Conftantinus Nicæus Metropolit. in concil. Cpolitano an. 1027 II 79 C Appen.
 Conftantinus Trapezuntinus epife. in conc. Cpolitano an. 1027 II 79 C Appen.
 In altero an. 1028 II 91 Append. A
 Conftantinus Thianenf. Metropolit. in concil. Cpolitano an. 1028 II 91 Append. A
 Conftantinus Patrentis Metropolit. in conc. Cpolitano an. eod. *ibidem*.
 Conftantinus Nicæus Metropolit. in conc. Græcorum an. 997 II 66 Append. A
 Conftantinus Sidenis Metropolit. in Cpolitano concilio an. 1027 II 91. Appen. A
 Conftantinus Conens. Metropolit. in concil. Cpolitano an. 1028 II 91 Appen. A
 Conftantinus Aretinus epife. in conc. Roman. ab an. 1067 III 1384 D
 Conftantinus Samolatenf. in fynod. Hierapolit. an. 755 I 605 C
 In fynod. Jacobitarum an. eod. *ibidem*.

C R

Crefcenfius Tudertinus in conc. Romano an. 499 & 502 I 383 E
 Crefcenfius comes in conc. Romano I. fub Bened. IV an. 904 I 1094 E
 Crefcenfius Urientis epife. in Coyacenf. an. Concil. Supplem. Tomo VI.

1050
 Crefcentius Silvæ Candidæ epife. in concil. Romano an. 1050 I 1297 B
 Crefcentius Sabinenfis fcripto fubfcribit
 Pafchalis II an. 1099 I 1293 C
 Electionem confirmat Callixti II an. 1119 II 174 E
 II 336 B

C U

Cuthbert epife. in concil. Cloveshovienf. an. 742 I 557 E
 Cuthbertus archiep. in eod. concil. *ibidem*.
 Cuthred abbas in eod. conc. *ibidem*.
 Cuthwult presbyt. in concil. Cloveshovienf. an. 825 I 832 D
 Cutred dux in eod. concil. an. eod. I 832 E
 Cuno S. Difeboti in conc. Mogunt. anno 1143 II 446 A
 Cuno Præpoſit. in conc. Friſiæcenf. an. 1160 II 529 D

C Y

Cydonius Cydonenſis in concil. Sardienſi an. 344 I 216 A
 Cyrius Calceconenſ. in conciliabulo Cpolitano an. 404 I 284 D
 Cyriacus epife. in Conc. Italico an. 405 I 286 D
 Cythegius in eod. conc. *ibidem*.
 Cyneberth in conc. Cloveshovienf. an. 742 I 557 E
 Cyriacus Tur-Abdini in fynod. Hierapolit. an. 715 I 605 C
 Cyneberth dux in concil. Cloveshovienf. an. 825 I 832 E
 Cynred epife. in eod. concil. *ibidem* D
 Cynearch. diae. in eod. conc. *ibidem*.
 Cyprianus Legionenſ. epife. in concil. Coyaceni an. 1050 I 1297 B

D A

Daniel Notarius in concil. Carthagenſ. VI an. 420 I 304 E
 Dadielus archiepife. in concil. Coenobienf. an. 430 I 32 A
 S. David archiepife. in concil. Britannico an. 519 I 404 B
 Damianus presbyt. in Iudicato Vicovularis an. 715 I 542 C
 Daniel epife. in concil. Cloveshovienf. an. 742 I 558 C
 David Darenſis in fynodo Jacobitarum an. 755 I 605 C
 Daniel Narbonenſis epife. in concilio Lateranenſ. an. 769 I 641 C
 Daegmund diae. in concil. Cloveshovienf. an. 825 I 834 A
 Dagivertus presbyt. in fynod. Bergomenf. an. 908 I 1104 E
 Dagbertus epife. in concilio Narbonenſ. an. 947 I 1123 E
 Dardalcus teſtis in fynod. Patavina an. 955 I 1172 A
 Dadingus ſacerdos in fynodo Biſuntina
 D an.

- an. 1041 I 1272 B
 Damno comes in concilio Moguntino II 446 B
 Daniel Calcedonis metropolit. in concilio Cpolitano an. 997 66 II Append. A
 David Camando in concilio Armenorum an. 1342 III 445 C
 David Turonens. episc. in concil. Armeno. an. 1342. III 445 C
 Daniel de Thamefca in concilio Armenorum an. 1342 III 445 C

D E

- D**emetrius episc. in concilio Italico an. 495 I 286 D
 Deccharius in concil. Senonens. an. 669 I 508 B
 Deufdedit presbyt. in iudicato Vjcovalaris an. 715 I 542 B
 Dereberthus episc. in concilio Cloveshovien. an. 803 I 744 B
 Deornodh presbyt. in eod. concil. I 833 A
 Deusedit presbyt. in concilio Mediolanens. an. 842 I 902 B
 Debalus Perusinus episc. in concilio Firmano an. 887 I 1053 C
 Dethmarus Virdunens. episc. in conc. Mogunt. an. 888 I 1060 D
 Deodatus Lunen. episc. in concil. Roman. an. 1033 I 1258 A
 Deodatus Tholonens. episc. in eod. concil. *ibidem*
 Deodatus de Felice notarius in concilio Neapolit. an. 1576. V 1056 A
 Deodatus levita in synodo Bisuntina an. 1041 I 1272 B
 Deodatus Corbinensis episc. in concilio Romano an. 1050 I 1338 A
 Deusdedit Carurcen. episc. in concilio Bituricen. an. 1234 I 1261 A
 Deusdedit card. S. Laurent. scripto subscribit Pasch. II an. 1099 II 174 E
 Item privilegio Gelaut II erga Lucenenses canonicos an. 1118 II 324 C
 Deufdedit presbyt. in concilio Tolitano an. 1120 II 342 B
 Desiderius abbas & card. in synod. Beneventan. an. 1059 I 1343 B
 Desiderius card. S. Praxedis scripto suoteribit Paschalis II. an. 1099 II 174 E
 Desiderius Morinensis episc. in concil. Lateran. III an. 1179 II 697 B
 Demetrius Cylicenus Metropolit. in concilio Cpolitano an. 1028 II 91 Append. A
 Dedalaricus Beneventan. archiepisc. in concilio Romano ab anno 1067 III 1384 A

D I

- D**ianius in concilio Cpolitano an. 360 I 232. A
 Dionysius Haran in concil. Hierapolit. an. 755. I 605 C
 Dionysius Amalphitanus episc. in concilio Lateran. III an. 1179 II 692 B
 Dionysius in concilio Sardicensi an. 344. I 214 A
 Dionysius Preconnessi archiepisc. in concilio

- Cpolitano an. 1028 II 91 Append. A
 In altero an. 997 II 66 Append. E
 Didacus Asturicens. episc. in concil. Coycent. an. 1050. I 1293 B
 Diotericus Metensis episcop. in concil. Romano an. 967 I 1154 E
 In concilio Engelseheimensi an. 980 I 1180 A
 Dioscorus in concil. Sardicensi an. 344 I 214 A
 Dietardus Osnebrugenensis episc. in conventu Argentinenf. an. 1126 aut seq. I 384 C
 Divezo card. S. Martini in conc. Lateran. II an. 1112 II 274 B
 Subscribit privilegio a Paschali II Henrico IV concessio an. 1111 II 265 C
 Dietardus card. SS. Joannis & Pauli privilegio subscribit Henrico IV. concessio a Paschali II an. 1111 II 265 C
 Divizo Saxenes episc. in Synod. Regiens. an. 1141 II 440 E
 Dionysius Theologus in Concilio Basileensi an. 1435 IV 1147 B

D o

- D**ominicus Brixienf. ep. in conc. Trid. an. 1545 V 611 B
 Domitianus in conc. Sardicensi an. 344 I 214 A
 Domietius de Acharia in conc. Sardicensi *ibidem* 215 E
 Dodo episc. in conc. Trevirensi an. 666 I 500 D
 Donatus presbyt. in conc. Lateranensi. an. 769 I 642 C
 Donatus Fesulanus episc. in conc. Romano. sub Leone IV an. 853 I 942 E
 Dominicus episc. Centumcellens. in conc. Romano. an. 853 I 947 A
 Dodo episc. in conc. Vormeriens. an. 863 I 990 C
 Domitius Subdiac. & Can. in concil. Firmano an. 887 I 1053 B
 Dodilo Cameracenf. episc. in conc. Moguntino an. 838 I 1060 D
 Dominicus testis in Synod. Patavina an. 955 I 1132 A
 Dominicus presbyt. in Synod. Patavina an. eod. *ibidem*.
 Dodo Nocerienf. episc. in conc. Romano an. 1027 I 1248 E
 Dominicus Sutrenf. episc. in conc. Romano an. 1027 I 1248 E
 Dominicus de S. Geruncio in concil. Romano. eod. I 1241 A
 Dominicus Gradenf. Patriarcha in concil. Romano. an. 1050 I 1293 B
 In Gradensi an. 1330 III 431 B
 Dodo Rosellanus episc. in conc. Lucensi. an. 1062 I 1370 B
 In Romano ab an. 1067 III 1383 A
 Donaldus Agennensis episc. in concil. Burdigalens. an. 1080 II 52 D
 Dominicus archipresbyt. in concil. Torcel-lens. an. 1127 II 386 B
 In Romano ab an. 1067 III 1384 D
 Dodo archipresbyt. S. Martini in Aquira electionem confirmat Callixti II cil.

an. 1119 II 336 D
 Dominicus Minio Aquilejens. episc. in concil. Veneto an. 1152 II 479 B
 Dominicus Subdiac. in conc. Veneto *ibid.* C
 Dominicus presbyt. in eod. conc. *ibidem.*
 Dominicus Stytaeo diac. in eod. concil. *ibidem.*
 Dominicus Valens. episc. in concil. Rom. ab an. 1067 III 1384 A
 Dodo Reatinus episc. in conc. Lateran. III an. 1179 II 691 B

D_R

D^ruefredus in conc. Senonens. an. 669 I 505 B
 Drutio in eod. concil. I 508 C
 Dragobodus episc. in conc. Trevirens. an. 666 I 500 D
 Drogo episc. in Synod. monast. S. Dionysii an. 832 I 864 D
 Drogo Mismidomens. episc. in conc. Francfurtens. an. 832 aut seq. I 1077 A
 Drogo Osnaburgensis episc. in conventu apud Coloniam an. 905 I 1144 C
 Drogo Belvagorum episc. in conc. Silvanctensis. an. 1048 I 1280 B
 Drogo Milliactens. abbas in concil. Bardigalens. an. 1080 II 52 D
 Drobo Vigilenis episc. in concil. Lateran. III an. 1179 II 697 A
 Drudo preposit. in synod. Volaterrana an. circit. 1070 I 1374 A
 Druno aut Bruno Potentinus episc. in concil. Roman. ab an. 1067 III 1384 E

D_U

D^uda in conc. Cloveshovienf. an. 825 I 834 A
 Durandus Caturcens. episc. in conc. Bituricens. an. 1031 I 1255 C
 Dundinus capellanus in Synod. Bisuntina an. 1041 I 1272 B
 Dudo abbas S. Marie in concil. Romano an. 1050 I 1294 B
 Dudo in concil. Moguntino an. 1143 II 446 C

E_A

E^a Anfrid episc. in concil. Cloveshovienf. an. 742 I 558 C
 Ealbald dux in eod. concil. an. eod. *ibidem.*
 Eadvulphus episc. in concil. Cloveshovienf. an. 803 I 744 B
 Eadmund abbas in concil. Cloveshovienf. an. 825 I 832 D
 Eadmund presbyt. in eod. concil. *ibidem.*
 Eadberth dux in conc. Cloveshovienf. an. 825 I 832 D
 Eadvolf dux in eod. concil. *ibidem.*
 Eadvulf dux in eod. concil. *ibidem.*
 Eadbald in eod. concil. I 833 A
 Eadvulf presbyt. in eod. concil. *ibidem.*

E_B

E^b Bbo archiepisc. in concil. Parisiens. an. 829 I 855 E
 In synod. monast. S. Dionysii an. 832 I 864 C
 Ebbo Remensis in conc. Vormations. an. 864 I 958 A
 Ebbo in concil. Bituricens. an. 1034 I 1261 A
 Ebraudus archiep. in concil. Lingonens. an. 859 I 981 C
 Ebherardus Aretinus episc. in conc. Rom. an. 907 I 1154 E
 Eberardus Eistatens. episc. in conventu Moguntino an. 1105 II 223 D
 Ebremarus Cafa. iensis archiep. in concil. Hierosol. an. 1112 II 276 E
 Eberardus Salisburgens. episc. in concil. Frisiacens. an. 1160 II 529 D
 Egberthus rex Occident. Saxonum in concil. Kingstonsiens. an. 838 I 895 A

E_G

E^g Gelaf. in concil. Cloveshovienf. an. 742 I 558 C
 Egil Senonens. archiep. in Tricastina synod. an. 867 I 998 D
 Egilbertus abbas in conc. Vormations. an. 868 I 1002 A
 Egilmarus Osnaburgensis episc. in concil. Francfurtens. an. 892 aut seq. I 1078 A
 Egilolf abbas in concil. Ratisponens. an. 932 I 1119 A
 Egilbertus Trevirens. archiep. in conciliabul. Moguntino an. 1086 II 71 C

E_L

E^l Lpidius Voliterninus seu Volaterranus episc. in Roman. conciliis an. 499 & 502 I 384 D
 Elgius episc. in concil. Senonens. an. 669 I 505 B
 Eliud Sigastensis in Synod. Hieropolitana an. 775 I 606 C
 Eleax. archid. in concil. Sandonens. an. 1075 II 8 C

E_M

E^m Mmo episc. in concil. Senonens. an. 669 I 508 C
 Embricho minister in concil. Moguntino an. 1143 II 446 C

E_N

Eⁿ Neas episc. in concil. Vermeriens. an. 862 I 990 C
 In conventu Pistens. an. 868 I 1001 B
 Enodolinus comes in eod. concil. *ibidem.*
 Engelbaudus Turonens. archiepisc. in conc. Burgulienf. an. 1154 II 495 A
 Engeramus archid. in concil. Frisiacens. an. 1160 II 529 D
 En

Engelbertus Cabilonens. episc. in concil. Lateranens. III. an. 1179
 Enricus Tusculanus episc. in concil. Pisano an. 1409 III 1061 C

E R

Erluphus episc. Lingonens. in concil. Lateranens. an. 769 I 641 C
 Erchanradus Parisiens. episc. in synod. monast. S. Dionysii an. 832 I 864 D
 Ermiemperthus subdiac. in concil. Mediolanens. an. 842 I 902 D
 Ermenfredus episc. in eod. conc. I 904 C
 Ercambertus episc. in eod. conc. *ibidem*.
 Erast Feridensis episc. in conc. Vormatiens. an. 868 I 1001 E
 Ermenricus Pataviens. episc. in eod. concil. I 1000 E
 Eraldus Fesulanus episc. in conc. Roman. I. sub Bened. IV an. 904 I 1094 A
 Ertemarius episc. in conc. Roman. an. 967 I 1154 A
 Ermengaudus episc. in conc. Narbonens. an. 1031 I 1254 C
 Ermengardis comitissa in concil. Bituricens. an. 1034 I 1261 A
 Ermannus Castellanus episc. in concil. Romano an. 1055 I 1314 D
 Erasmus episc. Signiens. in concil. Roman. an. 1059 I 1338 A
 Ernaldus Cenomannens. episc. in conc. Placensis. an. 1078 II 31 C
 Erenfridus Praepositus in conc. Moguntino an. 1143 II 446 B
 Erneſtus Pragensis episc. in concil. *ibidem* habito an. circit. 1346 III 543 A
 Ericus Sueviae rex in concil. Veztenens. an. 1400 II 739 A
 Epinellus Politanus episc. in concil. Triden. an. 1545 V 613 B

E T

Etindus Ozoniensis episc. in conc. Pisano an. 1409 III 1080 B

E U

Eusebius in conc. Antiocheno an. 341 I 173 A
 Eusebius Fenestis in conciliis Romanis an. 499 & 502 I 385 A
 Eutadius in concil. Antiocheno an. 341 I 174 A
 Eutharius in concil. Antiocheno an. 341 I 174 A
 Eustathius in concil. Melitenens. an. 358 I 191 C
 Eusebius in concil. Sardicens. an. 344 I 215 B
 Eulogius in concil. Sardicens. an. 344 I 215 B
 Eulogius in conc. Antioch. an. 381 I 453 A
 Eucarpus Oponsius in concil. Sardicens. an. 344 I 215 B

Eucissus Chisamenius in concil. Sardicens. an. 344 I 216 A
 Eutichius Mothonens. in concil. Sardicens. an. 344 I 215 D
 Eulysius episc. in concil. Italic. an. 405 I 286 D
 Eulalius episc. in concil. Roman. an. 499 & 502 I 383 E
 Euticius Transiens. in eisd. conciliis I 384 E
 Eucarpus Messanens. in concil. eisd. *ibidem*
 Euticus sive Rusticus Rustentinus in eisdem conciliis I 385 A
 Eustacius Cremonens. in eisdem conciliis *ibidem*
 Eustratius episc. card. Alban. in concilio Lateran. an. 769 I 642 B
 Eustachius presbyt. in eodem concil. Lateranens. *ibidem*
 Eulericus comes in concilio Vermeriens. an. 863 I 990 D
 Everardus Placentinus episc. in concil. Roman. I. sub Bened. IV an. 904 I 1094 A
 Everacrus Leodiensis episcop. in conventu apud Colonia an. 965 I 1144 C
 Everardus Leodicensis episc. Ravennatens. decreto subscribit pro archiepiscopatu Magdeburgensi an. 968 I 1157 A
 Eugenius Trevirens. archiepisc. in concilio *ibidem* habito an. 1148 II 495 D
 Euthimius Philipporum Metropolitica in concilio Gregoriano an. 997 II 66 Append. E
 S. Euthymius abbas in concil. Chalcedonens. an. 451 II 32 Append. A
 Euticius Calinens. abbas in concil. Triden. an. 1545 VI 611 A

E x

EXburg in concilio Cloveshoviens. an. 825 I 834 A

F A

Fabius Iscanus episcop. in concilio Neapolit. an. 1576 V 1054 D
 Fabius Maranta Calvens. episc. in concilio Cipuano an. 1605 VI 212 A
 Farimundus iudex in concilio Romano I. sub Benedicto IV an. 904 I 1094 A
 Farolphus archipresb. in synodo Volaterrana an. circit. 1070 I 1374 A
 Fantolinus presb. in synod. Regiens. an. 1143 II 440 A
 Faramundus aut Formundus Ferulanus episcop. in concil. Lateran. III an. 1179 II 691 B

F E

Federicus card. S. Angeli in Conciliabulo Pisano an. 1511 VI 353 A
 Federicus de Cono pro episc. Policatre in concilio Salernitano an. 1506 V 1212 A
 Felix Interamnens. in concil. Romano an. 499 & 502 I 383 E
 Felix Nepesinus aut Nepeſinus in eodem concil. I 384 C
 Federicus Viennens. episc. Imperat. Orat. in

in concilio Trident. an. 1515 V. 392 B
 Felix de Tarvisio epistolæ subscribit ad Imperatorem in causa Severi I 458 B
 Felix abbas S. Andrew in concilio Romano an. 1050 I 1294 B
 Felix Lemoniens. episc. in concil. Later. III an. 1179 II 700 C
 Felcrandus episc. Lunensis in concil. Lateranens. an. 769 I 642 C
 Feologeld presbyt. in concil. Cloveshovient. an. 825 I 833 A

F

Filibertus in concilio Trevirens. an. 665 I 500 D
 Firmius subd. & cano. in concilio Firmano an. 887 I 1054 A
 Firminus Nonensis in concil. Salonitano an. 1075 II 13 A

F

Florentius Meræ Pannoniæ in concilio Sardicent an. 344 I 213 C
 Florentius episc. Eugubinus in concilio Lateran. an. 769 I 642 B
 Florianus Nanni Scalens. episc. in concil. Amalphit. an. 1597 V 1263 A

F

Fortunatus Fuliginis in conciliis Roman. an. 499 & 502 I 384 D
 Fortunatus seu Paschasius Vulturient. in eisdem conciliis ibidem I 744 B
 Fordred episc. in concil. Cloveshoviens. an. 803 I 925 E
 Folequinus abbas Augiensis in concil. Moguntino an. 852 I 925 E
 Folcharius episc. in Tricastina synod. an. 867 I 998 D
 Folcuinus Forumsempronii episc. in concil. Salonitan. II 18 C
 Folmarus Hirsaugiens abbas in concil. Mogunt. an. 1143 II 446 A

F

Freothorus in concilio Cloveshovient. an. 742 I 558 C
 Freculphus episc. in concil. Parisiens. an. 829 I 856 B
 Franciscus Pacens. episc. in concil. Trident. an. 1545 V 617 A
 Franco episc. in concil. Parisiens. an. 829 I 856 B
 Franciscus Fenesstrum episc. in concil. Ravennatens. an. 1768 V 775 E
 Franciscus notarius in concil. Neapolit. an. 1576 V 1056 A
 Francis. Lombard. in eod. concil. V 1055 A
 Francis. Rox in synod. Diamperitana an. 1599 VI 9 D
 Franco Tungrens. episc. in concil. Francfurtens. an. 892 I 1077 A
 Franco abbas S. Anastasi in concil. Roma-

no an. 1027 I 1249 A
 Proterius episc. Neumascenus in concil. Narbonens. an. 1031 I 1254 C
 In Magalont. an. 1037 I 1258 B
 Frodo abbas in synod. Bisuntina an. 1041 I 1272 B
 Frorardus Silvanestens. episc. in concil. ibidem habita an. 1048 I 1289 B
 Franciscus Maria a Licio missionum Macedonia præf. in concil. Albano an. 1703 VI 269 B
 Fredericus Genevens. episc. in synod. Bisuntina an. 1041 I 1272 B
 In concil. Romano an. 1050 I 1294 A
 Fridericus card. S. Chrisfog. in concil. Roman. an. 1055 I 1314 D
 Fredinardus Luitaniæ rex in concil. Coyacens. an. 1050 I 1297 C
 Fridericus Halberstadens. episc. in concil. Northusens. an. 1105 II 200 E
 Fridericus Bergomens. episc. in concil. Trident. an. 1545 V 613 B
 Frotmundus monachus in concil. Laudunens. an. 1109 II 242 C
 Fridericus Trajectens. archiep. in concil. ibid. habito an. 1565 V 741 A
 Fridericus Coloniens. episc. in concil. Leodiens. an. 1131 II 414 D
 Fridericus Metensis episc. in concil. Lateran. III an. 1179 II 699 C
 Fridericus L. Imper. in concil. Veronens. an. 1184 II 701 A
 Frigidanus Civitatis novæ episc. in concil. Gradens. an. 1330 III 431 B
 Franciscus Zanicens. episc. in concil. Pisano an. 1409 III 1085 E
 Franciscus card. in Conciliabulo Pisano an. 1511 V 353 A
 Franciscus Narbonens. episc. in concil. Pisano an. 1409 III 1072 C
 Franciscus Burgarens. episc. in concil. Pisano an. 1409 III 1086 A
 Franciscus Croensis episc. in concil. Pisano an. 1409 III 1086 A
 Franciscus Fiscalis Hispaniarum in concil. Trident. an. 1545 V 592 C
 Franciscus card. S. Clementis legatus in concil. Basileens. an. 1435 IV 1128 D
 Franciscus de Toledo regis Hispaniarum orator in concil. Trid. an. 1545 V 592 B
 Fridericus Vormatiens. episc. in concil. Basileens. an. 1439 V 18 A
 Fridericus Brandeburgens. Marchio. in concil. Basileens. an. 1439 V 18 A

F

Fulcharius episc. in concil. Parisiens. an. 829 I 856 B
 In Tricastina synodo an. 867 I 998 D
 Fulco comes in concil. Vermieriens. an. 867 I 990 D
 Fulco Ambianens. episc. in concil. Silvanestens. an. 1048 I 1294 A
 Fulcho Tricastinus episc. in Conventu Pisano an. 868 I 1002 A
 Fulcho Andegavensis comes in concil. Turonens. an. 1096 II 144 D
 Fulcho Massiliens. episc. in concil. Lateran. III an. 1179 II 698 B
 Ful-

Fulco Antinopolitanus episc. in eodem concil.
ibidem.
 Fulcho Lexoviensis episc. in conventu Rothomagensi. an. 1256 II 1189 B
 Fulchardus abbas S. Salvatoris in concilio Burdigalensi. an. 1080 II 52 D
 Fulchredo de Pocejo in concil. Turonen. an. 1096 II 144 D

GA

Gabriel Paleotus in concil. Ravennatenf. an. 1568 V 775 D
 Gabriel Sances in concil. Neapolit. an. 1576 V 1055 A
 Gaudentius Naistitanus in concil. Sardicensi. an. 344 I 215 C
 Gaudentius in concilio Italico an. 495 I 386 D
 Gaudecis Petis in concil. Roman. an. 743 I 559 B
 Gaudenus Blandensis in eodem concil. an. eod. *ibidem.*
 Gauterius in concilio Bituricensi. an. 1034 I 1262 A
 Gaufridus Carnotens. episc. in concil. Senonensi. an. 1071 I 1375 D
 Gaufridus Autissiodorens. episc. in concil. eod. *ibidem.*
 Gaufridus Aquitanus in concil. Sandonensi. an. 1075 II 8 C
 Gaufridus Mauritanus in eod. concil. *ibidem.*
 Gaufridus Andegavensis episc. in concil. Turonensi. an. 1096 II 143 C
 Gaufridus Rothomagensis archiep. in concil. Carnoten. an. 1124 II 372 A
 Gaufridus de Mont. electo in concil. Basileensi. an. 1433. V 31 D
 Gaufridus Briocens. episc. in concil. Lateranensi. III an. 1179 II 697 C
 Gaufridus Termulensi. episc. in concil. Lateranensi. III an. 1179 II 693 B
 Gaudemundus in concil. Senonensi. an. 659 I 508 B
 Gautiobertus episc. in eod. concil. *ibidem.*
 Gallonianus episc. in concil. Carthaginensi. VI an. 420 I 307 B
 Garibertus archidiaconus in concilio Trevirensi. an. 666 I 500 D
 Gaudeosus Sudriensis in concil. Romano an. 743 I 559 B
 Gaviennus episc. Turonensi in concil. Lateranensi. an. 769 I 641 C
 Garlperthus presbyt. in concil. Mediolanensi. an. 842 I 902 C
 Garibaldus Novariensi. episc. in concil. Roman. I sub Benedicto IV. an. 904 I 1094 E
 Garibaldus archidiaconus in synod. Bergomensi. an. 908 I 1104 E
 Garibaldus subdiaconus in eod. synod. *ibidem.* A
 Gaidolphus Firmanus episc. in concil. Roman. an. 967 I 1154 D
 Gamno in concilio Sandonensi. an. 1075 II 8 C
 Galterius Cabilonensi. episc. in concil. ad Portum Ansilie an. 1099 II 175 A
 Gaucerannus Athanacensi. in concil. ad Portum Ansilie an. circit. 1099 II 178 E
 Gomerius archidiaconus in synodo Lingonenfis

diocesis an. 1107 II 238 B
 Galo Parisiens. episc. in concil. aut Convent. Catalaunensi. an. 1113 II 284 C
 In altero an. 1115 II 307 D
 Galo Leonensi. episc. in concil. Viennensi. an. 1115 II 306 A
 Galo Bergomens. episc. in concil. Lateranensi. III an. 1179 II 696 B
 Gabriel Adriensis episcopus in eodem concil. *ibidem.*
 Garzias Vasatensi. episc. in concil. Lateranensi. III an. 1179 II 698 A
 Galfridus Vintoniens. episc. in conc. ad S. Albanum an. 1213 II 847 A
 Gallus Transilvanienf. episc. in concil. Strigoniensi. an. 1256 II 1194 B

GE

Georgius in concil. Sardicens. an. 344 I 213 C
 Depolitus *ibidem.*
 Georgius Patriarcha in Synod. Jacobitarum an. 755 I 605 C
 Georgius Ostiensis episc. in concil. Lateranensi. an. 769 I 641 C
 Georgius episc. Senogallie in eod. Concil. I 642 B
 Georgius in concil. Francfordienf. an. 794 I 732 A
 Georgius Sappatensi. episc. in conc. Albano an. 1703 VI 269 A
 Georgius Taurinensis episc. in concil. Strigoniensi. an. 1114 II 288 C
 Georgius archidiaconus in Synod. Diamperitana an. 1599 VI 3 A
 Georgius Alanie episc. in concil. Cpolitano an. 1171 II 661 A
 Georgius Trajanopolit. Metropolit. in concil. Græcorum an. 997 II Append. 66 E
 Georgius Laudemonensi. episc. in concil. Pisano an. 1499. III 1084 E
 Georicus Arbenf. episc. in concil. Gradensi. an. 1330 III 431 B
 Gentilis episc. Neotrofaensi in concil. Pisano an. 1499 III 1079 A
 Gerardus Brant in concil. Basileensi. an. 1433 V 32 C
 Gerontius in conc. Sardicensi. an. 344 I 214 A
 Gerontius Fidenas in conciliis Romanis an. 499 & 502 I 386 A
 Gemmalus in conc. Rom. I. sub Gregorio III an. 731 I 543 C
 Gerardus episc. in concil. Vermeriens. an. 863 I 990 D
 Gerulphus Firdensi. episc. in synod. Coloniensi. an. 878 I 1027 A
 Gerardus Agathensi. episc. in Synod. Barchinonensi. an. 906 I 1101 D
 Gehardus Pataviensi. episc. in concil. Ratisponensi. an. 932 I 1119 A
 Gerardus Tullensi. episc. in conventu apud Coloniam an. 965 I 1144 C
 Gerhardus Faventinus episc. in concil. Roman. an. 967 I 1154 E
 Gervasius Cenomannensi. episc. in Synod. Turonensi. inter an. 1035 & 1052 I 1262 C
 Geroldus Suefforum episc. in concil. Silvanec-

neſenſ. an. 1048 I 1380 B
 Gelduinus comes in eod. concil. *ibidem*.
 Gerardus Roſellanus epiſc. in conc. Rom.
 an. 1050 I 1293 D
 In altero ejuſdem loci an.
 1059 I 1338 A
 Gerardus Reatinenſ. epiſc. in conc. Romano
 an. 1050 I 1293 D
 Gerardus Florentinus. epiſc. in conc. Rom.
 an. 1055 I 1293 E
 Gerevinus abbas S. Richerii in eod.
 concil. I 1294 B
 Geberardus Juvavienſis epiſc. in conc.
 Moguntino an. 1071 I 1375 A
 Geraudus de Ronco in concil. Sanctonenſ.
 an. 1075 II 8 C
 Gervafius abbas S. Sayini in conc. Piſta-
 vienſ. an. 1078 II 31 E
 Geraldus Morinorum epiſc. in concil. Tu-
 ronenſ. an. 1096 II 144 D
 Gebeardus Conſtantiens. epiſc. in conventu
 Mogunt. an. 1105 II 223 D
 Geraldus Siſtaricenſis in concil. Viennens.
 an. 1115 II 306 B
 Gervafius Reſiſtetenſ. comes in concil.
 Remenſ. an. 1115 II 306 B
 Gerlacus præpoſitus in conc. Moguntino an.
 1143 II 446 A
 Gentilis Aufumanus epiſc. in concil. La-
 teran. III an. 1179 II 692 B
 Gentius Tuſcannenſ. epiſc. in concil. Lateran.
 III an. 1179 II 692 B
 Gentius Tuſcannenſ. epiſc. in conc. Late-
 ran. III an. 1179 II 692 A
 Gerardus Sipontinus archiep. in concil.
 Lateran. III an. 1179 II 693 C
 Gerardus Paduanus Epiſc. in concil. Late-
 ranenſ. III an. eod. II 696 C
 Germanus II Cpolitanus patriarcha in concil.
 fortaſſe Nicæno an. 1235 II 1033 C
 Georgicus Arbenſis epiſc. in conc. Gradenſ.
 an. 1330 III 431 B

GH

Gherardus Florentinus epiſc. in concil.
 Roman. an. 853 I 946 E
 Gherardus comes in Synod. Beneventana
 an. 1059 I 1343 C
 Gherardus Engoliſmenſ. epiſc. in concil.
ibidem habito an. 1117 II 321 A
 Gherardus Moguntinus archiep. in concil.
 Fritislarienſ. an. 1199 II 783 B

GI

Giſelbertus Noviomenſis epiſc. in conc.
 Lateranenſ. an. 763 I 641 C
 Gumbertus diac. in concil. Mediolanenſ.
 an. 842 I 902 B
 Giſelbertus epiſc. in concil. Vermerienſ.
 an. 859 I 981 C
 Giſlebertus Carnotenſis epiſc. in Tricaſſina
 Synod. an. 867 I 998 E
 Giſelberthus Subdiac. in Synod. Bergomenſ.
 an. 908 I 1104 A
 Giſelerius Magdeburg. archiep. in conc. *ibid.*
 habito an. 999 I 1213 A
 Giſaudus epiſc. in concil. Narbonenſ.

an. 947 I 1128 E
 Gimera Carcaſſenſis epiſc. in Synod. Barchi-
 nonenſ. an. 906 I 1101 D
 Giſo in concil. Romano an.
 998 I 1210 C
 Gifredus archiep. in concil. Roman.
 an. 1033 I 1258 C
 Gineminarius Ebredunenſ. archiep. in con-
 cil. Magalonenſ. an. 1037 I 1258 B
 Gilibertus Barchinonenſ. epiſc. in concil.
 Magalonenſ. *ibidem* D
 Gibuinus Cantor & archidiacon. in ſynod. Bi-
 ſuntina an. 1041 I 1372 A
 Girardus archidiacon. in ead. Synod. *ibidem*.
 Gibuinus Laudunenſ. epiſc. in concil. Silva-
 neſenſ. an. 1048 I 1280 B
 Giraldus Florentinus epiſc. in conc. Roman.
 an. 1055 I 1314 D
 Giſlebertus Tuſcannenſ. epiſc. in conc. Ro-
 man. an. 1059 I 1338 A
 Giraudus apoſtol. ſedis Leg. in conc. apud
 cœnobium S. Maxentii an.
 1075 II 13 E
 Girardus prior S. Almini cum ſuis monachiſ
 in concil. Burdegalenſ. an.
 1093 II 128 D
 Gibelinus Arelatenſ. epiſc. in conc. ad Pon-
 tem de Sorga an. 1107 II 241 A
 Gilo monachus in concil. Laudunenſ.
 an. 1109 II 242 C
 Girardus Engoliſmenſis epiſc. in concil. La-
 teranenſ. II an. 1112 II 274 A
 Gilgenus Siracuſan. Leg. in concil. Latera-
 nenſ. II *ibidem*.
 Giblinus Patriarcha Hieroſolymit. in conc.
ibidem habito an. 1112 II 275 A
 Glibertus card. in concil. Roman. an.
 1144 II 452 C
 Gilo Urbinatiſ epiſc. in concil. Lateran.
 III an. 1179 II 691 B
 Girardus Ravennatenſ. archiep. in conc.
 eod. II 696 A
 Gilo Senonenſ. archiep. in conc. *ibidem*
 habito an. 1280 III 59 D
 Gilo Nivernenſ. epiſc. in eod.
 concil. I 64 D
 Girardus Anconitanus epiſcop. in concilio
 Roman. ab an. 1067 III 1383 E

Go

Gortoharius epiſc. in concil. Trevirenſ.
 an. 066 I 500 D
 Gorofridus epiſc. in concilio Pariſienſ.
 an. 829 I 856 B
 Goreſtaldus Cabilonenſ. in concil. Lingon-
 nenſ. an. 859 I 981 C
 Goteſfridus epiſc. in concilio Vermerienſ.
 an. 803 I 990 C
 Godelhancus Spirenſis epiſc. in concilio
 Mogunt. an. 888 I 1060 D
 Goteſfredus comes in concilio Romano I. ſub
 Benediſt IV an. 904 I 1094 E
 Gontarius Magdalonenſ. in ſynod. Biterrenſ.
 an. 906 I 1101 D
 Goſfredus Cabilonenſ. epiſc. in concilio Ai-
 riacenſ. an. 1013 I 1248 A
 Godeſfridus de Vabra in concilio Bituricenſ.
 an. 1034 I 1262 A
 Gotzſfredus abbas de Vergeliaco in concilio
 Ro-

Roman. an. 1050 I 1294 A
 Gotyfredus Constantiens. episc. in concilio
 Roman. an. eod. *ibidem.*
 Goscelinus Burdegalens. episc. in concilio
 Sandionens. an. 1075 II 8 C
 Goscelinus abbas in eodem concil. *ibidem.*
 Gozelinus aut Goscelinus Burdigal. archiep.
 in concilio apud Coenobium S. Maxentii
 in Pictavienf. I an. 1075 II 13 E
 In Pictavienf. I an. 1078 II 31 C
 In Burdigalenf. an. 1080 II 52 C
 Gosfredus Aquitanorum dux in concil. Pi-
 ctavienf. an. 1078 II 31 C
 Goffridus de Pocejo in concilio Turonens.
 an. 1096 II 144 D
 Godefridus Ambianens. episc. in concilio
 aut conventu Catalaunens.
 an. 1113. II 288 C
 In Viennens. an. 1115 II 306 A
 Godefridus Namucens. comes in concil.
 Leodienf. an. 1131 II 414 D
 Gozinus de Falcommont in concilio Leodienf.
 an. 1131 II 419 D
 Privilegio subscribit Gelasii II erga Lu-
 centes canonicos an. 1118 II 324 C
 Goffridus Florentinus episc. in concil. *ibi-*
dem habito an. 1139 II 435 A
 Goteboldus præpositus in concil. Mogunti-
 no an. 1143 II 446 A
 Gorbertus præposit. in concilio Mogunti-
 no an. 1143 II 446 A
 Godefridus capellanus in concilio Mogun-
 tino an. 1143 II 446 A
 Godefridus præpositus in concil. Trevirens.
 an. 1152 II 482 E
 Godefridus abbas in concil. Frisiacens.
 an. 1160 II 529 D
 Gonfaldus Segobienf. episc. in concil. La-
 teranens. III. an. 1179 II 699 B
 Goradus Garmatien. in eod. concil. II 700 A
 Godefridus Vigorniens. archiepiscopus in
 concilio Londinens. an. 1278 III 47 C
 Godefridus Perusinus episc. in concilio Ro-
 man. ab an. 1067 III 1384 D

GR

GRisogonus Albanens. in concilio Ro-
 man. an. 499 & 502 I 384 E
 Griso Trephenus in concil. Roman.
 an. 743 I 559 B
 Gregorius Albanens. in concil. Romano
 an. 743 I 561 A
 Grossus Veliternus in concil. Rom. *ibidem.*
 Gregorius episc. Silvæ Candidæ in concilio
 Lateran. an. 769 I 642 A
 Gregorius præbyter pro episc. Urbini in
 concil. Lateranens. an. 769 I 642 C
 Gregorius archipresb. in concil. Lateranens.
 an. 769 I 642 C
 Grandicus Matiscensis in eodem concil.
 an. 839 I 981 C
 Griso comes in concilio Vermeriens.
 an. 863 I 990 D
 Gregorius in concil. Roman. I sub Benedic.
 IV an. 904 I 1094 E
 Gregorius alter in eodem concilio
 an. eod. *ibidem.*
 Gratolphus Florentinus episc. in concilio
 Romano I sub Benedic. IV

an. 904 I 1094 E
 Gratianus comes in concil. Roman. I sub
 Bened. IV an. 804 I 1094 E
 Gregorius comes in concil. eod. *ibidem.*
 Grafavertus presbyter. in synod. Bergomenf.
 an. 908 I 1204 E
 Gregorius Vercellens. episc. in concil. Ro-
 man. an. 1055 I 1314 D
 In altero an. 1059 I 1338 A
 Griborius presbyt. in Conventu Mediola-
 nens. an. 1059 I 1328 B
 Gregorius Arbens. episc. in concil. Salonit.
 an. 1075 II 13 A
 Gregorius Croaton in eod. concil. *ibidem.*
 Gregorius cardinal. diac. scripto subscri-
 bit Paschalis II an. 1099 II 175 A
 Gregorius card. SS. Apostol. in concilio La-
 teranens. II an. 1112 II 274 A
 Gregor. card. S. Grisogoni in eodem con-
 cilio *ibidem.*
 Privilegio subscribit a Paschali II Henrico
 IV Imperat. concessio
 an. 1111 I 265 C
 Gregorius Terracinenf. episc. in concil. Be-
 nevent. an. 1113 II 282 A
 Gregorius card. presby. in eodem
 concil. *ibidem.*
 Gregorius card. diac. in concil. Tolosano
 an. 1120 II 342 B
 In Vormatiens. Conventu
 an. 1122 II 343 D
 Gregorius Bigorritanus episc. in concil. To-
 losano an. 1120 II 342 B
 Gregorius Scholæ Basilicæ subdiac. electio-
 nem confirmat Callisti II
 an. 1119 II 336 B
 Gregorius archipres. electionem eandem
 confirmat I 337 A
 Gregorius card. diac. in concil. Roman.
 an. 1144 II 452 C
 Gregorius Rosenf. episc. in concil. Latera-
 nens. III an. 1179 II 700 C
 Gregorius Authens. episc. in concil. Ardrea-
 tino an. 1205 II 790 B
 Gregorius Aftanens. episc. in concil. Ar-
 meno an. 1342 III 445 B
 Gregorius Germanicæ episcop. in eodem
 concil. *ibidem.* C
 Gregorius Masgacim episcop. in eodem
 concil. *ibidem.*
 Gregorius de Tartuim in eod. conc. *ibidem.*
 Gratianus Tudertinus episc. in concil. La-
 teranens. III an. 1179 II 692 A

GU

GUido Serguidius in concilio Florentino
 an. 1573 V 998 A
 Guillardus episc. in concil. Parisiens.
 an. 829 I 856 B
 Gumbertus episc. in concil. Vermeriens.
 an. 863 I 990 C
 Guoxo Vormatiens. episc. in concil. *ibidem*
 habito an. 868 I 1000 E
 Gudaldus Aufonens. episc. in concil. Ro-
 man. an. 998 I 1215 C
 Guillelmus Cabilonens. ep. in conc. Matifcon.
 an. 1299 VI 407 D
 Guillelmus Aquitanorum dux in concilio
 Lemovicens. an. circit. 1021 I 1244 B
 Guil.

Guillelmus Prænestinus episc. in conciliabulo
Pisano an. 1511 V 352 E
Guilfredus Carcaffonens. episc. in concil.
Narbonens. an. 1031 I 1254 C
Guadaldus Barchinonens. episc. in eodem
concil. *ibidem.* D
Guido Eugubinus episc. in concil. Romano
an. 1055 I 1314 D
Guido Vulturturnens. episc. in concil. Roman.
an. 1059 I 1338 A
Guinibertus Paulinonens. episc. in eodem
concil. *ibidem.*
Guillelmus Pamphiliæ episcop. in eodem
concil. *ibidem.*
Gualterius Meldens. episc. in concil. Rom.
an. 1061 I 1346 A
In Senonens. an. 1071 1375 D
Guillelmus Engolismens. episc. in concilio
Sanctonen. an. 1075 II 8 C
Guillelmus Petragoricens. episc. in eodem
concilio *ibidem.*
Guillelmus Salmurens. archipresb. in concil.
Burdegalens. an. 1093 II 128 D
Guillelmus abbas S. Florentii cum suis monachis
in concilio Burdegalens. an. 1093 II 128 D
Guido card. S. Balbinæ scripto subscribit
Paschal. II an. 1099 II 175 A
Guilenus archidia. in synod. Lingonen. dioc.
an. 1107 II 238 B
Gualo Leonen. episc. in concil. Lateranens.
II an. 1112 II 274 A
Gualfridus Senens. episc. in concil. Lateranens.
II an. 1112 II 274 A
Gualterus Magalonen. in concil. Viennens.
an. 1115 II 306 B
In Tolosano an. 1120 II 342 B
Guillelmus Catalaunens. episc. in concil. Remens.
an. 1115 II 306 D
Gualterius Ravennatens. archiepisc. in concil.
Roman. an. 1119 II 342 A
In Regiens. an. 1141 II 439 A
Guntherus abbas Sciten. in conventu apud
Lufen an. 1129 II 390 D
Guido card. A. S. L. in concil. Montpelien.
an. 1134 II 49 D
Privilegio subscribit Gelasii II erga
Lucenses canonicos an. 1118 II 324 C
In concil. Uzeten. 1139 II 431 A
Guillelmus Arelatens. episc. in concil. Uzeten.
an. 1139 II 431 A
Gualfridus Florentinus episc. in concilio
ibidem habito an. 1139 II 435 A
Gualfridus canon. in eod. concil. *ibidem.*
Guntherus præposit. in concil. Moguntino
an. 1143 II 446 B
Guido in concilio Romano an. 1144 II 452 C
Gulfranus Senensis episc. in concilio Lateranens.
III an. 1179 II 638 B
Guido Neocastrens. episc. in concil. Lateran.
III an. 1179 II 694 C
Guido Senonensis episc. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 696 B
Guarinus Bituricens. episc. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 697 C
Guido Bajocens. episc. in conventu Rothomagen.
an. 1256 II 1189 B
Guillelmus Gerundens. episc. in Tarraconen.
an. 1317 III 397 E
Guido Grenen. & Arborensis archiep. in
Concilior. Supplem. Tom. VI.

concil. Avenionens. an. 1327 III 413 E
Guillelmus Meidenfis episcop. in concil. Tarraconens.
an. 1317 III 397 E
Guido episc. Prænestinus in concil. Pisano
an. 1409 III 1061 C
Guillelmus episcopus Vestinens. in eodem
concil. III 1069 A
Guillelmus episc. Utinens. in eodem
concil. III 1070 D
Guillelmus episc. Lexoviens. in eodem concilio
III 1071 E
Guillelmus episc. Ebrouicens. in eodem
concil. *ibidem* C
Guillelmus episcopus Carleolens. in eodem
concilio III 1080 A
Guillelmus Lexonens. episc. in eodem concil.
III 1082 D
Guillelmus Bajocens. episc. in concil. Rothomagen.
an. 1342 III 537 A
Guillelmus religiosus minimus in concilio
Basilicens. an. 1433 V 31 D

H_A

H Adrianus card. S. Grisogoni in Conciliabulo
Pisano an. 1511 V 353 A
Hacberth episc. in concil. Cloveshovien.
an. 825 I 832 C
Haribaldus episc. in concil. Parisiens.
an. 829 I 836 B
Hagano episc. in concil. Mediolanens.
an. 842 I 904 B
Hamadeus episc. in concil. Vermeriens.
an. 862 I 990 D
Harto Moguntinus archiep. Ravennatens.
decreto subscribit pro archiepiscopatu
Magdeburgens. an. 968 I 1157 A
Haimo Vrdunens. episc. in concil. Francfordiens.
an. 1006 I 1220 B
Harduinus episc. Fanens. in conc. Roman.
an. 1050 I 1293 D
Hagano Augustodunens. episc. in concilio
Meldens. an. 1081 II 55 A
Hartmannus præpositus Chimens. in conventu
apud Lufen an. 1129 II 390 D

H_E

H Eliodorus in concil. Sardicens.
an. 344 I 214 A
H. anus de Titanis in eodem concilio
I 215 E
Hejo abbas in concil. Vormatiens.
an. 868 I 1002 A
Henebertus Gualtaldus in concil. Firmano
an. 887 I 1053 D
Henricus Rex cum Cunigunda uxore in
concil. Tremoriens. an. 1005 I 1218 C
In Moguntino an. 1011 I 1225 D
In Francfordiens. an. 1006 I 1220 E
In Synod. ad Confluentiam an. 1012 I 1227 A
In Bituricens. an. 1034 I 1262 A
Henricus II Imperator in concil. Constantiens.
an. 143 I 1273 A
In concil. Silvanectens. an. 1048 I 1280 B
Henricus Spoletanus episc. in concil. Roman.
an. 1050 I 1293 E
Henricus Ypoligien. episc. in concil. Roman.
E

- man. an. 1059 I 1338 A
 Henricus cantor in synod. Volaterrana
 an. circit. 1070 I 1374 A
 Henricus Paterbrunens. episc. in concil.
 Northusens. an. 1105. II 220 E
 Henricus Magdeburgens. episc. in conven-
 tu Moguntino an. 1105 II 223 D
 Henricus Imperator cum suis optimatibus
 in concilio Ratifponens.
 an. 1104 II 215 C
 Henricus IV Imperat. in concil. Viennen.
 an. 1115 II 305 A
 Henricus Bisuntinus archiep. in concil. ibi-
 dem habito an. 1124. II 373 C
 Henricus Civitatis novæ episc. in concil.
 Torcellens. an. 1127 II 386 B
 Henricus abbas S. Laurentii electionem
 confirmat Callisti II an. 1119 II 337 A
 Henricus Comaclen. episc. in synod. Regi-
 ens. an. 1147 II 440 E
 Henricus Erphordiens. præpositus in concil.
 Moguntino an. 1143 II 446 C
 Henricus abbas in concil. Moguntino
 an. 1143 II 446 A
 Henricus Vintoniens. episc. & A. S. Leg.
 in concilio ibidem habito
 an. 1143 II 445 D
 Henricus Tullens. episc. in concilio Metens.
 an. 1152. II 479 D
 Henricus archidiaconus in concil. Trevi-
 rens. an. 1152 II 482 A
 Henricus Dandalus Graden. episc. in concil.
 Veneto an. 1152 II 479 C
 Henricus archiepisc. in eodem concilio
 I 480 A
 Henricus Graden. patriarcha in concilio
 Lateranens. III an. 1179 II 696 C
 Henricus Regiens. episc. in concil. Latera-
 nens. III an. 1179 II 698 B
 Henricus Senonens. episc. in concil. ibidem
 habito an. 1256 II 1193 A
 Henricus Trident. episc. in concilio Aquile-
 jens. an. 1282 III 83 A
 Henricus Ratisponens. episc. in concilio Sa-
 lisburgens. an. 1288 III 132 B
 Henricus Melens. episcop. in concil. Pifa-
 no an. 1409 III 1080 A
 Henricus Nemaucens. episc. in concil. Ro-
 man. ab an. 1067 III 1384 D
 Henricus Upsalens. episc. in concil. Arbo-
 gens. an. 1396 III 707 A
 Henricus Kaltylen in concil. Basilens.
 an. 1439 V 33 A
 Hermogenes de Siceone in concil. Sardiceni-
 an. 344 I 125 E
 Hecherius in concil. Senonens.
 an. 669 I 508 A
 Heardberth dux in concil. Cloveshoviens.
 an. 742 I 558 C
 Herevald episc. in eod. concil. ibidem.
 Hercules Comaclen. episc. in conc. Raven-
 naten. an. 1568 V 775 E
 Hermenarius Bituricens. episc. in concilio
 Lateran. an. 769 I 642 C
 Hermembertus episc. Joahione in concilio
 Lateran. an. 769 I 641 C
 Helias episc. in concil. Parisiens.
 an. 829 I 856 B
 Herberthus episc. in concil. Parisien.
 an. eod. ibidem.
 Heribaldus episc. in synod. Gallicana mo-
 nast. S. Dionysii an. 832 I 864 D
 Headberth diac. in concil. Kingstonsien.
 an. 838 I 895 E
 Hettus Trevirens. in concil. Vormatiens.
 an. 864 I 958 A
 Heraudus archiep. in concil. Vermeiens.
 an. 863 I 990 C
 Herpuinus episc. in eod. concil. ibidem.
 Herpuinus episc. in eod. concil. ibidem.
 Hermeradus episc. in eod. concil. ibidem.
 Herinfridus comes in eod. concil. ibidem.
 Heddo comes in eod. concil. ibidem.
 Herardus Turonens. in Tricassina synod.
 an. 867 I 998 D
 Heliseus J. U. D. in eod. synod. ibidem.
 Helbringus Parmens. episc. in conc. Rom.
 I sub Bened. IV. an. 904 I 1094 A
 Heribertus cancellarius Ottonis III. Imper.
 in concil. Romano an. 996 I 1208 A
 Heribertus Colonien. archiep. in conc. Tre-
 moriens. an. 1005 I 1218 C
 In Francfordi. an. 1006 I 1220 E
 In Moguntino an. 1011 I 1225 D
 In synod. ad Confluentiam an.
 1012 I 1227 A
 In Bituricens. an. 1034 I 1262 A
 Heribertus Ravennaten. episc. in concil.
 Romano an. 1027 I 1247 D
 Heribertus Mediolanens. archiep. in eod.
 concil. an. eod. ibidem.
 Helmeogorus Ceneten. in concil. Romano
 an. 1027 I 1249 A
 Heribaldus Urgellens. episc. in conc. Nar-
 bonens. an. 1031 I 1255 A
 Herbertus abbas monast. Dolens. in concil.
 Bituricens. an. 1034 I 1262 A
 Hexelinus Parisiens. episc. in concil. Silva-
 nestens. an. 1048 I 1280 C
 Herimannus Castellanus episc. in conc. Ro-
 mano an. 1050 I 1293 D
 Herimannus Corbinens. episc. in concil.
 Roman. ibidem.
 Herimannus Volaterranus episc. in Synod.
 ibidem habita an. circit. 1070 I 1374 A
 Henraudus Halberstaden. episc. in concilio
 Moguntino an. 1086 II 71 C
 Hemorrandus de Soissons in concil. Turo-
 nens. an. 1096 II 144 D
 Heribertus Norvicens. episc. in conc. Vin-
 deshovens. an. 1101 II 195 A
 Hellinus Trevirens. episc. in concil. ibidem
 habito an. 1152 II 481 A
 Herveus Sufflancens. episc. in conc. Latera-
 nens. III an. 1179 II 692 B
 Heracius Cesariens. episc. in conc. Late-
 ranens. III an. 1179 II 695 B
 Heymo Vacien. episc. in concil. Strigoniens.
 an. 1256 II 1194 B
 Hermannus Sextensis abbas in concil. Aquile-
 jens. an. 1310 III 338 C
 Hermannus episc. in conc. Romano ab an.
 1067 III 1384 D
 Hemingus Vezionens. episc. in concilio Ar-
 bogens. an. 1396 III 707 A

H

- H**ilfchius in concil. Antiocheno an. 341. I 174 A
Hilarius sive Hilarus Thempſanus in conc. Romanis an. 199 & 302 I 385 A
Hilarius Cuperſanens. episc. in eisdem conciliis *ibidem*.
Kildemannus episc. in conc. Parisiens. an. 829 I 856 B
Hincmarus archiep. in concil. Vermeriens. an. 863 I 990 C
Hildebrannus episc. in eod. conc. *ibidem*.
Hildegarius episc. in eod. conc. *ibidem*.
Hildegarius Meldens. episc. in Synod. Tricassina an. 867 I 998 E
Hildegtrinus Halberſtadens. episc. in concil. Vormatiens. an. 868 I 1001 A
 In Colonienſ. Synod. an. 878 I 1027 A
 In Moguntina an. 888 I 1060 C
Hildeboldus Mimigadefurens. episc. in conventu apud Colonia an. 965 I 1144 C
Hilduinus comes in concil. Silvanectens. an. 1048 I 1280 C
Hildebrandus Capuanus archiep. in concil. Romano an. 1050 I 1293 B
Hieronymus Veronensis episc. in concil. Trid. an. 1545 V 611 B
Hieronymus episc. in Synod. Beneventan. an. 1059 I 1343 C
Hieronymus Beanenſis episc. in conc. Trid. an. 1545 V 613 A
Hildebrandus ſubdiac. in conc. Romano an. 1058 I 1317 A
Hieronymus Evetenus episc. in concil. Trid. an. 1545 V 611 B
Hildebertus Nantulliacens. abbas in concil. Burdigalens. an. 1080 II 52 D
Hieronymus Nepeſinus & Satrinus episc. in concil. Trid. an. 1545 V 613 A
Hieronymus de rupe ſorti in conc. Turonens. an. 1096 II 144 D
Hieronymus Senonenſis episc. in conc. Trident. an. 1545 V 613 A
Hildebertus Cenomannenſis episc. in concil. Carnotens. an. 1124 II 359 B
Hieronymus Sebenicenus episc. in concil. Trid. an. 1545 V 613 A
Hieronymus Carmelit. in concil. Baſileens. an. 1433 IV 807 C
Hieronymus Vignes in concil. Neapolit. an. 1576 V 1055 A
Hieronymus Pragenſis in concil. Baſileens. an. 1433 V 32 C
Hieronymus Grimaldi archiep. Edeſſenus in Concil. Ruthenorum an. 1720 VI 283 A
Hippolytus card. diac. S. Lucie in conciliabulo Piſano an. 1511 V 353 A

Ho

- H**onoratus Belvacens. episc. in concil. Moguntino an. 888 I 1060 D
Honbertus Metens. episc. in eod. concil. *ibidem*.
Hohaldus præposit. in conventu apud Luſen an. 1129 II 390 E
Concilior. Supplem. Tomo VI.

- H**onoratus Lerinenſis abbas nunciuſ Calabrinuſ regis in concil. Baſileens. an. 1433 IV 724 D
Horatus Veneſſianuſ episc. in concil. Capuano an. 1577 V 1096 C

Hu

- H**ughierus in concil. Senonenſis. an. 669. I 508 A
Huclac episc. in conc. Cloveſhoviens. an. 742 I 558 D
Hunvald. episc. in conc. eod. *ibidem*.
Humberth episcop. in altero an. 825 I 832 D
Hunred presbyt. in eod. conc. *ibidem*.
 In Kingtonienſ. an. 838 I 895 E
Hunſerd presbyt. in eod. conc. *ibidem*.
Humbertus episc. in conc. Parisiens. an. 829 I 856 B
Humocertus Lunens. episc. in conc. Romano an. 967 I 1154 D
Huibertus episc. in conc. Romano an. 967 I 1154 E
Hubertus Ravennatenſis episc. decreto ſubſcribit pro archiepisc. Magdeburgens. an. 867 I 1154 A
Hugo Nivernenſis episc. in concil. Magalonenſ. an. 1037 I 1238 C
Hugo comes in concilio Silvanectens. an. 1048 I 1280 C
Hugo Biſuntinus episc. in conc. Romano an. 1050 I 1293 B
Hugo archidiacon. in conc. Romano an. 1050 I 1294 A
Hugo Cluniacens. abbas in eod. concil. *ibidem*.
Hugo Trecent. episc. in concil. Romano an. 1061 I 1346 A
 In Senonenſis. an. 1071 I 1375 D
Hugo Lingonenſis episc. in conc. Senonenſis. an. 1071 I 1375 A
 In Meldens. an. 1081 II 55 A
Hugo de Luxiniaco in concil. Sanctonens. an. 1075 II 8 C
Hugo Diensis episc. A. S. L. in concil. Auguſtodanenſis. an. 1077 II 25 B
 In Pictavenſis. an. 1078 II 31 A
 In Meldens. an. 1061 II 55 A
Hugo dux in altero conc. Auguſtodun. an. eod. *ibidem*.
Hugo Præpositus in concil. Pictavenſis. an. 1078 II 31 E
Hugo A. S. L. in concilio Burdigalens. an. 1080 II 52 C
Hugo Bigorrenſis episc. in eod. conc. *ibidem*. D
Hugo Tricassinus episc. in concil. Meldens. an. 1081 II 55 A
Hugo Gratianopolit. episc. in eod. concilio an eod. *ibidem*.
 In Viennens. an. 1115 II 306 A
Hugo Lugdunenſis episc. in concil. Eduens. an. 1094 II 131 A
 Item in concil. incerti loci in Gallia an. 1099 II 175 A
Hugo Lugdunenſis episc. in concil. Eduens. an. 1094 II 131 A
 Item in concil. incerti loci in Gallia an. 1099 II 175 A
 Hu-

Hugo de Pocejo in concil. Turonens. an.
1096 II 144 D
Hugo præposit. de Garze in conventu apud
Lufen an. 1129 II 390 D
Hugo Rothomagensis archiepisc. in concil.
Monspelient. an. 1134 II 419 A
Hugo diacon. in conc. Roman. an.
1144 II 452 E
Hugo decanus in concil. Trevirens. an.
1152 II 483 A
Hugo magister in eod. concil. *ibidem.*
Hugo Præposit. in concil. Frisiacens. an.
1160 II 529 D
Hugo Dunelmens. episc. in concil. apud
Vvodeshuc. an. 1175 II 671 A
In concil. Lateranens. III an. 1179 II 700 C
Hugo Terracinent. episc. in conc. Latera-
nens. III an. 1179 II 695 C
Hugo Januens. episc. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 695 C
Hugo Patriarcha Hierosoly. in concil. Pi-
sano an. 1409 III 1083 A
Hugo Camerinent. episc. in concil. Roman.
ab an. 1067 III 1384 C
Hugo Hidruntinus episc. in eod.
concil. *ibidem.*
Humbertus Siciliens. episc. in concil. Rom.
an. 1050 I 1293 B
Humbertus episc. Silvæ candidæ in concil.
Roman. an. 1055 I 1314 C
In Beneventano an. 1059 I 1343 B
Humbertus Silvanens. in concil. aut con-
ventu Catalaunens. an. 1113 II 284 C
Humbaudus in eod. concil. *ibidem.*
Hubaldus Orlens. episc. in concil. Lateran.
III an. 1179 II 691 A
Hubaldus Pisanus episc. in concil. Latera-
nen. III an. 1179 II 695 C
Hubertus Aqueus episc. in concil. Lateran.
III an. 1179 II 696 B

H_Y

Hypeneris de Hispata Thessalix in conc.
Sardicenf. an. 344 I 215 C
Hyfenoth presbyt. in concil. Kingstonsenf.
an. 838 I 895 D
Hyzimigrinus Ratisponens. antistes in con-
cil. *ibid.* habito an. 932 I 1119 A
Hyppolitus Papiæ coadjutor in conc. Trid.
an. 1545 V 615 B

J A

Jacobus Mesentanus in concil. Tolerano
an. 610 I 467 A
Jacobus Fesulanus in concil. Romano
an. 1027 I 1248 E
Jacobus Attrebatens. episc. in concil. ad
S. Quintinum an. 1255 II 1175 D
Jacobus Faventinus episc. in conc. Raven-
nens. an. 1259 II 1235 D
Jacobus Grossetanus episc. in conc. Trid.
an. 1545 V 613 A
Jacobus Lundunens. episc. in conc. Danico
an. 1267 II 1247 B
Jacobus Clusienfis episc. in concil. Trident.
an. 1545 V 612 E

Jacobus Comacens. episc. in concil. Pifa-
no an. 1409 III 1069 A
Jacobus Eduens. episc. in concil. Marisco-
nens. an. 1286 VI 406 A
Jacobus Laudensis episc. in concil. Pisano
an. 1409 III 1069 A
Jacobus Trevirens. electus episc. in concil.
Basileens. an. 1439 V 18 A
Jacobus Cassanarius Interpres in Synod.
Diamperitana an. 1599 VI 9 D
Januarius de Benevento in concil. Sardicenf.
an. 344 I 215 C
Jaballaha in concil. Ctesiphontis an.
420 I 307 B
Jambertus Pictaviens. in concil. Lemovicenf.
an. circit. 1021 I 1244 B
Jacento Divionens. in concil. ad Portum An-
sillæ an. circit. 1099 II 178 E
Jaraucto Divionens. in Synod. Lingonens.
dioces. an. 1107 II 238 C
Jaquintus Frequentinus episc. in concil.
Lateran. III an. 1179 II 693 B

I D

I Dprardus presbyt. & canonicus in conc.
Firmanus an. 886 I 1054 A
Idilcharius Aufonsenf. episc. in Synod.
Barchinonens. an. 906 I 1101 D

J E

J Effe episc. in concil. Parisiens. an.
829 I 855 E

I F

I Ffo Tudertinus in conc. Roman. an.
743 I 561 A

I L

I Larianus episc. in conc. Carthaginens.
VI an. 420 I 307 B
Ildegarius Laudensis episc. in conc. Rom.
I. sub Bened. IV an. 904 I 1094 A
Ildeprandus subd. in synod. Beneventana an.
1059 I 1343 B

I M

I Marus Tufenlanus episc. in concil. Ro-
mano an. 1144 II 452 C

I N

I Nnocentius Forosimpronens. in concil.
Romano an. 499 & 502 I 385 A
Innocentius Tiberninus seu Tiferninus in
eisdem conciliis *ibidem.*
Innocentius alter in eisdem conciliis *ibidem.*
Inquirinus seu Inquilinus notarius Carol.
Crafs. imp. in conc. Ravennatens. an.
882 I 1040 D
In concil. Firmano an. 887 I 1054 D
In-

Ingrannu Cameracens. episc. in conventu
apud Coloniam an. 965 I 1144 C
Ingrannus abbas in eod. conventu *ibid.*
Infinno Lavicanens. episc. in conc. Romano
an. 967 I 1154 E
Ingrannus comes in concil. Silvanicens.
an. 1048 I 1280 C
Ingo Balneoregient. episc. in concil. Roman.
an. 1059 I 1338 A
Ingelbertus S. Fufianæ episc. in concil. Ro-
mano ab an. 1067 III 1384 C

J o

Joannes in concil. Sardicenf. an.
344 I 214 A
Joannes Patriarch. Venetus in conc. Trid.
an. 1545 V 610 E
Joannes Trevirens. archiep. in concil. Trid.
an. 1545 V 592 B
Joannes Antiochenus in concil. Antioche-
no an. 432 I 315 B
Joannes Carolus episc. in concil. Trident.
an. 1545 V 613 A
Joannes Spoletanus in concilio Romano
an. 499 & 502 I 385 A
Joannes Acerranus episc. in concil. Trid.
an. 1545 V 613 A
Joannes Constantine in collatione Mono-
phistarum cum Catholicis an. 533 I 414 A
Joannes episc. Matthe Lubrens. in concil.
Trident. an. 1545 V 613 A
Joannes episc. in concil. Senones.
an. 663 I 505 A & 507 C
Joannes Sallaxar Lancianens. episcop. in
concil. Trident. an. 1545 V 617 A
Joannes presbyt. in judicatio Vicovalaris
an. 715 I 542 B
Joannes Ronfeca Castellimaris episc. in con-
cil. Trid. an. 1545 V 616 A
Joannes in concil. Romano I sub Greg. III
an. 731 I 544 C
Joannes Ravennatens. in concil. Romano II
sub Gregor. III an. 731 I 545 A
Joannes Signensis in concil. Romano
an. 743 I 559 B
Joannes Falaris in eod. concil. *ibidem.*
Joannes Polimartio in eod. concil. *ibidem.*
Joannes Tiburtinus in eod. concil. I 561 A
Joannes Calaguritan. episc. in concil. Trid.
an. 1545 V 617 B
Joannes Callinicus in synod. Hierapolitana
an. 755 I 604 C
Joannes diac. pro Sergio Ravennatens. in
concil. Lateran. an. 769 I 641 B
Joannes episcopus Faventinus in eodem
concil. I 642 B
Joannes Salisburgens. episc. in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes Baptista Æternæ episc. in concil.
Capuano an. 1577 V 1096 C
Joannes Paulus Theanens. episc. in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes Ravennatens. archiep. in concil. Ro-
mano sub Leone IV an. 853 I 942 E
Joannes Pisanus episc. in eodem con-
cilio I 943 A
Joannes Centumcellens. episc. in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes Dominicus Calvens. episc. procu-

rat. in concilio Capuan.
an. 1577 V 1096 C
Joannes Esculanus episc. in concil. Firma-
no an. 887 I 1053 A
Joannes presbyt. & canonic. in eodem con-
cil. I 1054 A
Joannes Rothomagens. archiep. in concil.
Mogunt. an. 888 I 1060 C
Joannes Nestorianorum patriarcha in con-
cilio Bagdad habito an. 900 I 1085 A
Joannes princeps in concil. Roman. I sub
Benedict. IV an. 904 I 1094 A
Joannes presbyt. in synod. Bergomens.
an. 908 I 1104 E
Joannes episc. in concil. Althimensi
an. 916 I 1105 A
Joannes testis in synod. Patavina
an. 955 I 1132 A
Joannes Pap. XIII in concil. Ravennatens.
an. 967 I 1145 A
Joannes Narniens. episc. in concil. Roman.
an. 967 I 1154 D
Joannes Ariminens. episcop. in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes Derthonens. episcop. in eodem
Concil. *ibidem.* E
Joannes Aquilejens. Patriarcha in synod.
Veronens. an. 995 I 1202 C
In Aquilejens. an. 1015 I 1232 B
Joannes episc. in synod. Veronen.
an. eod. *ibidem.*
Joannes Scrinarius apostol. in concil. Ro-
mano an. 998 I 1210 C
Joannes Leonardus Bottiglierio Letterens.
episcop. in concil. Amalphit.
an. 1597 V 1263 A
Joannes Tuscanens. episcop. in concil. Ro-
mano an. 1027 I 1248 E
Joannes Lucenus episc. in concilio Ro-
mano eod. *ibidem.*
In Lateranen. III an. 1179 II 698 A
Joannes Suanens. episcop. in eodem
concil. *ibidem.*
In altero an. 1050 I 1293 D
Joannes Veronens. in eod. concil. I 1249 A
Joannes a S. Sepulchro in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes Castrens. in eod. concil. *ibidem.*
Joannes Portuensis archiep. in concil. Ro-
man. an. 1050 I 1293 C
In alio an. 1058 I 1317 A
Joannes Ostiens. episcop. in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes Savinensis episcop. in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes Tiburtinus episc. in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes Velletrons. episc. in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes Sicien. in eodem concil. *ibidem.*
Joannes abbas S. Sabæ in eodem
concil. I 1294 C
Joannes abbas S. Laurentii in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes abbas S. Salvatoris in eodem
concil. *ibidem.*
Joannes Sanens. episc. in concil. Romano
an. 1055 I 1314 D
In altero an. 1059 I 1338 A
Joannes Cluñus episc. in concil. Romano
an. 1059 I 1338 A
Jo.

Joannes Trebenſis epiſc. in eod. conc. *ibid.*
 Joannes Alatrinens. epiſc. in eodem
 concil. *ibidem.*
 Joannes cardinalis in ſynod. Benevent.
 an. 1059 I 1343 B
 Joannes Surrentinus archiep. in ſynod. Be-
 nevent. an. 1059 I 1343 C
 Joannes abbas S. Vincentii ad Vulturum
 in eod. ſynod. *ibidem.*
 Joannes abbas in concil. Sanſonenti.
 an. 1075 II 8 C
 Joannes Fragurienſ. in concil. Salonitan.
 an. 1075 II 13 A
 In Spalatino an. eod. 14 C
 Joannes card. diaconus S. Lucie ſcripto ſub-
 ſcribit Paſchalis II an. 1099 II 175 A
 Joannes Tuſculanus epiſc. in concil. Mel-
 phitano an. 1100 II 182 A
 In Lateranenſi II an. 1112 II 274 A
 Joannes card. diaconus in eod. concil. *ibidem.* B
 In Piſtavienſi an. eod. II 183 B
 Joannes card. S. Cecilie in concil. Late-
 ran. II an. 1112 II 274 A
 Joannes Guitanus abbas S. Andreæ in eod.
 concil. *ibidem.*
 Joannes Melitenſ. epiſc. in concil. Bene-
 ventano an. 1113 II 282 A
 Joannes Aurelianenſ. epiſc. in concil. aut
 conventu Catalaunenſi an. 1113 II 284 A
 In altero ejuſdem loci an. 1115 II 307 A
 Joannes Morinenſ. epiſc. in concil. Remen-
 ſi. an. 1115 II 306 D
 In Catalaunenſi an. 1115 II 307 D
 In Remenſi altero an. 1119 &
 ſeq. II 342 D
 Joannes Aquilejenſis epiſc. in concil. Tor-
 cellenſi an. 1127 II 386 B
 Joannes Cremonenſ. epiſc. & A. S. L. in
 concil. Colonienſi. an. 1132 II 416 A
 Joannes de Creme Honorii II Legatus in
 concil. Londinenſi. an. 1125 II 375 B
 Joannes card. S. Parentiane privilegio ſub-
 ſcribit Paſchalis II Henrico IV conceſ-
 ſo an. 1111 II 265 C
 Joannes diaconus S. Mariæ eidem privilegio ſub-
 ſcribit *ibidem.*
 Joannes exorciſta electionem confirmat Cal-
 lixi II an. 1129 II 336 B
 Joannes archiepiſc. S. Laurentii electionem
 eandem confirmat *ibidem.*
 Joannes oeconomus S. Joannis electionem
 eandem confirmat. II 337 A
 Joannes archiepiſc. S. Mariæ in Minerva
 electionem eandem confirmat *ibidem.*
 Joannes canonicus in ſynod. Florentina
 an. 1139 II 436 B
 Joannes archiepiſc. in ſynod. regien.
 an. 1139 II 449 E
 Joannes card. diaconus in concil. Romano
 an. 1144 II 452 C
 Joannes Pollanus Caſtellæ epiſc. in concilio
 Veneto an. 1152 II 489 A
 Joannes Maſ in eodem concil. II 490 C
 Joannes Andreas proc. Strangolenſ. epiſc. in
 concil. S. Severinæ an. 1597 V 1263 D
 Joannes Ciſcenus epiſc. in concil. Cpoli-
 tano an. 1171 II 661 A
 Joannes Crete epiſc. in concil. *ibidem.*
 Joannes Ferdinandus de Roſa a ſecretis in
 concil. Amalphit. an. 1597 V 1263 D
 Joannes Liſurenſ. epiſc. in concil. Lateran.

III an. 1179 II 692 C
 Joannes Marucanus epiſc. in concil. Late-
 ran. III an. 1179 II 693 A
 In Piſano an. 1409 III 1085 A
 Joannes Servenſ. epiſc. in eod. conc. *ibidem.* B
 Joannes de Monte Maran. in conc. *ibidem.*
 Joannes Botuntinus epiſc. in eodem
 concil. II 694
 Joannes Lavellanus epiſcop. in eodem
 concil. *ibid.*
 Joannes Potentinus epiſc. in eodem
 concil. *ibidem.*
 Joannes Adarenſis epiſc. in eodem con-
 cil. II 695 B
 Joannes Bononienſ. epiſc. in eodem
 concil. II 696 A
 Joannes Faventinus epiſc. in eodem
 concil. II 696 A
 Joannes Bricienſ. epiſc. in concil.
 eodem *ibidem.*
 Joannes Carnotenſ. epiſc. in eodem
 concil. II 698 B
 Joannes Piſtaven. epiſc. in eodem
 concil. II 697 C
 Joannes Magalonenſ. epiſc. in concil.
 eodem II 698 A
 Joannes Gratianopolitanus epiſc. in eod.
 concil. *ibidem.*
 Joannes Norvicenſ. epiſc. in eodem
 concil. II 700 B
 Joannes Aberdorenf. epiſc. in concil. Per-
 thuſano an. 1201 II 786 C
 Joannes archiepiſc. S. Gavini in concil. Ar-
 dreating an. 1205 II 789 A
 Joannes Lubicenſ. epiſc. in concil. P. ſano
 an. 1409 III 1074 A
 In concil. Hamnaburgenſi
 an. 1406 III 771 A
 Legatus Calabriae regis in concil. Bai-
 leens. an. 1433 IV 724 A
 Joannes Vaſſingen. epiſc. in eodem
 concilio III 1067 C
 Joannes Meten. epiſc. in concil. Trevirenſi
 an. 1238 II 1042 C
 Joannes Conſtantiens. epiſc. in Conventu
 Rothomagenſi an. 1256 II 1189 B
 Joannes Forampopoloni epiſc. in concil.
 Ravennatenſi. an. 1259 II 1235 D
 Joannes Corvienſis epiſcop. in eodem
 concil. *ibidem.*
 Joannes Heracleæ Metropolit. in concil.
 Græcorum an. 997 II 66 Append. E
 Joannes Ancyra Metropolit. in eodem
 concil. *ibidem.*
 Joannes Thianorum Metropolit. in eodem
 concil. 67 Append. A
 Joannes Charix epiſcop. in eodem *ibidem.*
 Joannes Leuchadis epiſc. in eod.
 concil. *ibidem.*
 Joannes Melitenæ Metropolit. in concilio
 Copolitano ſub Alexio patriarch.
 an. 1027 II 79 Append. C
 In altero ejuſdem loci an. 1028
 II 91 Append. A
 Joannes Claudianopolit. Metropolit. in concil.
 Cpolitano an. 1027 II 79 Append. C
 In altero ejuſdem loci an. 1028
 II 91 Append. E
 Joannes Iconienſ. Metropolit. in concilio
 eodem II 79 Append. D
 Joannes Philippenſ. Metropolit. in concilio

cilio Cpolitano an. 1028 II 91 Append. A
 Joannes Baptista Arcutius theolog. in concilio Neapolit. an. 1576 V 1056 A
 Joannes Matthæus Putcolanus episcop. in eodem concil. V 1054 D
 Joannes Bosphorianus archiep. in concilio Cpolitano an. 1028 II 91 Append. A
 Joannes Paparonus A. S. L. in synod. Kennana an. 1152 II 487 D
 Joannes Caleni episc. in concil. Capuano an. 1605 VI 212 A
 Joannes Meldensis episc. in concil. Senon. an. 1280 III 64 D
 Joannes Trecent. episcop. in eodem concil. *ibidem*.
 Joannes Dalmatiae Primas in concil. Spalatino an. 1292 III 246 B
 Joannes Faventinus episc. in concil. Ravennatens. an. 1568 V 775 E
 Joannes Vulcassinus archiep. in Conventu Parisien. an. 1333 III 433 C
 Joannes Baptista Uticensis episc. in concil. Ravennatens. an. 1568 V 775 E
 Joannes Rosacent. abbas in concil. Aquilejens. an. 1310 III 338 C
 Joannes Anton. abbas Nonantulanus in concil. Ravennatens. an. 1568 V 775 E
 Joannes de Leace episc. in concil. Armenorum an. 1342 III 445 C
 Joannes episc. de Mathekar in eodem concil. *ibidem*.
 Joannes Groningent. episc. in concil. Trajectens. an. 1565 V 741 D
 Joannes Albienensis episc. in conc. Pisano an. 1409 III 1061 C
 Joannes card. S. Crucis in eod. concil. III 1062 C
 Joannes Saxonien. episc. in concil. eod. III 1076 A
 Joannes Novariens. episc. in eod. concil. *ibidem*.
 Joannes Eliens. episc. in eod. concil. III 1080 B
 Joannes Lichfeldens. episc. in eod. concil. III 1080 B
 Joannes Vigornien. episc. in eod. concil. III 1080 B
 Joannes Laudunens. episc. in eod. concil. *ibidem*.
 Joannes Aflaren. episc. in eod. concil. *ibidem*.
 Joannes Montis Regalis episc. in eod. concil. III 1087 A
 Joannes Daventrien. elect. in conc. Trajectens. an. 1565 V 741 D
 Joannes XII P. M. in conc. Ravennatens. an. 967 III 1377 A
 Joannes Corneliens. episc. in eod. concil. III 1380 A
 Joannes Portuens. episc. in concil. Rom. ab an. 1067 III 1383 C
 Joannes card. presbyt. in eod. conc. *ibidem*.
 Joannes Levicanens. episc. in eod. concil. III 1384 D
 Joannes Calunen. episc. in eod. concil. *ibidem*.
 Joannes Sutrien. episc. in eod. concil. *ibidem*.
 Joannes Neapolitanus archiep. in eod. concil. *ibid.* E

Joannes Bremens. archiep. in conc. Hamneburgens. an. 1406 III 771 A
 Joannes card. Moranus in conc. Ravennatens. an. 1568 V 775 D
 Joannes Gerson Parisiens. cancellar. in concil. Constantiens. an. 1415 IV 1 A
 Joannes de Mella nuncius Eugenii IV. in concil. Basileens. an. 1433 IV 734 A
 Joannes Tarentinus archiep. nuncius Eug. IV in eod. concil. *ibid.* & 1129 A
 Joannes Maria Præneftinus episc. Legat. Paul. III. in conc. Trident. an. 1545 V 571 A
 Joannes Curien. episc. in concil. Basileens. an. 1433 IV 807 B
 Joannes card. S. Laurentii Legatus a Latere in conc. Basileens. an. 1435 IV 1128 D
 Joannes Poznanien. episc. in concil. Patercavens. an. 1510 V 345 C
 Joannes card. S. Sixti Legatus in conc. Basileens. an. 1435 IV 1128 D
 Joannes Aurelianens. episc. in eod. conc. IV 1147 B
 Joannes Frisingens. vicarius in eod. concil. *ibidem*.
 Joannes Antiochenus patriarcha in eodem concil. *ibidem*.
 Joannes de Ragusio in eod. concil. V 31 C
 Joannes de Rovvay in eod. concil. V 33 A
 Joannes de Monte Marte in eod. concil. an. 1439 V 33 A
 Joannes de Tengrelot in eod. concil. *ibid.*
 Jordanus Sabinens. episc. Legatus a latere in eod. concil. IV 1128 D
 Jannotus Præpositus Novariens. episc. in conc. Pisan. an. 1409 III 1088 A
 Joannorus præpositus in concil. Amalphit. an. 1597 V 763 D
 Jonas in concil. Sardicens. an. 344 I 214 A
 Jocundus episc. in concil. Carthaginens. VI an. 420 I 307 B
 Jocundus Augustanus alib. Subaugustan. in cœniliis Romanis an. 499 & I 383 E
 Jordanes in concil. Roman. I sub Greg. III an. 731 I 545 A
 Jonas Be Nuadræ in synod. Hierapoli. an. 755 I 604 C
 Joseph Episc. Derthonæ in conc. Lateranens. an. 769 I 641 D
 Jordanes Signinus episc. in conc. Lateranens. an. 769 I 641 D
 Jonas episc. in conc. Parisiens. an. 829 I 855 E
 Jonas alter item episc. in eod. concil. I 856 B
 In Synod. Gallicana monasterii S. Dionysii an. 832 I 864 D
 Jonas Eduent. episc. in concil. Lingonens. an. 859 I 981 A
 Jonathan presby. & canon. in concil. Firmiano an. 887 I 1954 A
 Joseph archicapellan. Ludovici imp. in concil. Romano an. 853 I 943 A
 Joseph Dandinus A. S. L. in synod. Maronitarum an. 1596 V 1218 D
 Jordanus Lemovicens. episc. in conc. *ibidem* habito an. circit. 1021 I 1244 A
 Jor-

Jordanus presbyt. in concil. Metens. an.
1152 II 479 D
Jordanus card. S. Martini in concil. Pisano
an. 1409 III 1067 C
Jorgius Scarpa prior S. Gavini in concil.
Ardreatino an. 1205 II 789 A
Jocius Aconens. episc. in concil. Lateran.
III. an. 1179 II 693 B
Jocelinus Salesburienf. episc. in concil.
Vincentienf. an. 1143 II 445 D
Jocerannus archidiacon. in Synod. Lingonenf.
dioecesi an. 1107 II 238 C

I R I s

Ireneus Siconeus in concil. Sardicenf.
an. 344 I 215 C
Isaac episc. in concil. Vermerienf. an.
863 I 990 C
Isolo in concil. Lemovicenf. an. circit.
1021 I 1244 B
Ismundus Ebredunenf. archiep. in concil.
Roman. an. 1033 I 1258 A
Isembardus Theanenf. episc. in conc. Rom.
an. 1050 I 1293 E
Isembaldus Pistavienf. episc. in eod. con-
cil. I 1294 A
Isambertus Pistavienf. episc. in concil.
apud Coenobium S. Maxentii in Pistoni-
bus an. 1075 II 13 E
In Pistavienf. an. 1078 II 31 E
Issembaldus abbas in concil. Trevirenf.
an. 1152 II 483 A

J U

Julianus Episc. in Concil. Sardicenf.
an. 344 I 215 A
Julianus de Terisepetapoli in eod. con-
cil. I 215 C
Julius de Ruvere Ravennatenf. archiep. in
concil. ibidem habito an. 1568 V 775 D
Julius canonic. in synod. Florentina an.
1139 II 436 C
Julius Cæsar Mascorda a secretis in concil.
Neapolit. an. 1576 V 1056 A
Julius Florentinus episc. in concil. Latera-
nenf. III an. 1179 II 692 B
Julius Surrentinus archiep. in conc. Trid.
an. 1545 V 611 A
Julius Ariminenf. episc. in conc. Ravenna-
tens. an. 1568 V 775 D
Julianus Nucernus episc. in conc. Romano
an. 967 I 1155 A
Julius Adrianorum episc. in concil. Raven-
natens. an. 1568 V 775 D
Julius Rossinus Amalphit. archiep. in conc.
ibidem habito an. 1597 V 1261 A
Justus Signienf. in conc. Romanis an. 499
& 502 I 385 B
Ivo Carnotens. episc. in concil. aut con-
ventu Catalaunens. an. 1113 II 284 C
Ivo comes in conc. Silvanecenf. an.
1048 I 1280 C

K A

Karolus card. S. Viti in Conciliabulo
Pisan. an. 1511 V 353 A
Kanutus Lincopent. episc. in conc. Arbo-
genf. an. 1396 III 707 A
Kellachus episc. in concil. Scoannenf. an.
906 I 1100 E

L A

Ladillaus Vacienf. episc. in concil. Stri-
gonienf. an. 1292 III 233 E
Ladillaus de Aquino Venefrenf. episc. in
concil. Capuano an. 1605 VI 212 A
Ladrannus archiep. in concil. Parisienf.
an. 729 I 855 E
Lambertus episc. Vicentinus in synod.
Veronenf. an. 995 I 1202 C
Lambertus episc. Lingonenf. in conc. ibid m
habito an. 1017 I 1239^c A
Lambertus episc. Florentinus in concil.
Romano an. 1027 I 1248 E
Lambertus decanus in Synod. Byfuntina
an. 1041 I 1272 A
Lambertus Noviomenf. episc. in concil.
Remenf. an. 1115 II 306 D
Lambertus Orlent. episc. in concil. Tolo-
sano an. 1120 II 342 B
In Vormatienf. conventu an.
1122 II 343 D
Lambertus Faventinus episc. in Synod. Re-
gienf. an. 1141 II 440 E
Lambertus Maurianenf. episc. in conc. La-
teran. III. an. 1179 II 698 D
Lanfildus episc. Calitri in concil. Latera-
nenf. an. 769 I 641 D
Lamperthus presbyt. in conc. Mediolanenf.
an. 842 I 902 C
Lamperthus subdiac. in concil. Mediola-
nenf. an. 842 I 902 E
Lantfridus Savonienf. episc. in conc. Vor-
matienf. an. 868 I 1000 E
Laitberthus Mimigarnifornenf. episc.
in concil. Vormatienf. an.
868 I 1001 A
Lantevardus Mindenf. episc. in conventu
apud Coloniam an. 965 I 1144 C
In conc. Romano an. 907 I 1154 E
Landolphus Subdiac. in conventu Mediola-
nenf. an. 1059 I 1328 A
Landolphus Beneventan. comes in Synod.
Benevent. an. 1059 I 1343 C
Landricus Mitisconenf. episc. in conc.
Meldenf. an. 1081 II 55 A
Lanfrancus Dorobernenf. archiep. in conc.
Gloucestrenf. an. 1085 II 67 B
Landolphus Beneventan. archiep. in conc.
ibidem habito an. 1113 II 282 A
Lanfrancus Fesulanus episc. in conc. Late-
ran. III an. 1179 II 696 A
Lamfredus Pompilienf. episc. in concil. La-
teran. III. an. 1179 II 696 A
Lamfredus Abfarenf. episc. in conc. Late-
ranen. III. an. 1179 II 697 B
Lanfrancus Clusinus episc. in conc. Rom.
ab

ab an. 1067 III 1384 D
 Laurentius episc. in concil. Carthaginens.
 VI. an. 420 I 307 A
 Laurentius Bobianensis seu Bojanens. in
 conc. Romano an. 499 & I 384 E
 I 302
 Laurentius Bergomas in eisdem concil.
 his I 385 B
 Laurentius Campanæ episc. privilegio
 subscribit Ticinens. archiep. an.
 872 I 1019 D
 Laurentius Pisauriens. episc. in concil. Fir-
 mano an. 887 I 1033 B
 Laurentius archiepisc. Sipontinus in conc.
 Spalatino an. 1075 II 14 C
 Laurentius Spalatrens. episc. in conc. Rom.
 ab an. 1067 III 1384 C

L E

Lilius Caraffus pius in conc. Ravenna-
 tens. an. 1568 V 775 D
 Lilius Sessa procurat. in conc. Capuan.
 an. 1577 V 1096 C
 Leo episc. in concil. Carthaginens. VI.
 an. 420 I 307 A
 Leo episc. Castell. in conc. Lateranens. an.
 769 I 641 D
 Lilius Caputaquens. episc. in conc. Saler-
 nit. an. 1595 V 1212 A
 Leo Scrinarius S. R. E. in conc. Italo an.
 885 I 1043 B
 Leo Princeps in conc. Romano I sub Be-
 nedict. IV. an. 904 I 1094 E
 Leo in concil. Rom. an. 998 I 1210 C
 Leo Senens. episc. in conc. Roman. an.
 1027 I 1249 A
 Leo Gagetanus episc. in conc. Roman. an.
 1050 I 1293 E
 Leo Soranus episc. in eod. concil. *ibidem* D
 Leo abbas S. Cornelii in eod.
 conc. I 1294 B
 Leo Offiens. episc. in conc. Lateranens. II
 an. 1112 II 213 B
 Leo diac. S. Vitalis privilegio subscribit a
 Paschali II Henrico IV. Imp. concessio
 an. 1111 II 265 C
 Leo Amasæ episc. in conc. Cpolitano an.
 1171 II 661 A
 Leo Adrianopolit. episc. in eod. conc. *ibidem*.
 Leo Alatrinus episc. in concil. Lateran.
 III an. 1179 II 691 B
 Leo Clusinus episc. in eod. con-
 cil. II 692 A
 Leo Sardinus Metropolit. in conc. Græco-
 rum an. 697 II Append. 66 E
 Leo Catanz. Metropolit. in eod.
 conc. *ibidem*
 Leo Cypsellorum Metropolit. in eod. con-
 cil. *ibidem*
 Leo Bisentis archiep. in conc. Cpolitano
 an. 1027 II 79 Append. C
 Leo Brisei archiepisc. in conc. Cpolitano
 an. 5028 II 91 Append. A
 Leo Verceilens. episc. in conc. Rom.
 an. 981 III 1381 C
 Leo Ferrariens. episc. in eod. conc. *ibidem*.
 Leo cardinalis in conc. Romano ab anno
 1067 III 1383 C
 Leo abbas in eodem conc. I 1384 D
Cancilior. Suplem. Tomo VI.

Leoboldus episc. in conc. Senonens. an.
 669 I 508 A
 Leobaldus Matiscens. episc. in concil. habul.
 Remens. an. 991 I 1197 C
 In conc. Aniano an. 994 *ibidem*.
 Lothericus archiep. Senonens. in conc. *ibi-*
 dem habito an. 996 I 1203 D
 Leodegarius Viennens. episc. in conc. Ma-
 galonens. an. 1037 I 1258 B
 In concil. Roman. an. 1050. I 1293 D
 Leodegarius Vivariens. episc. in conc.
 Viennens. an. 1113 II 306 B
 Leodegarius Atenis episc. in eod.
 conc. *ibidem*.
 Leodegarius Vapincens. episc. in eod.
 concil. *ibidem*.
 Lethacherus archipresb. in conc. Frisiacens.
 an. 1160 II 529 D
 Lératinus Græcus episc. in conc. Lateran.
 III. an. 1179 II 695 A
 Leonardus Celarius episc. in concil. Late-
 ran. III an. 1179 II 696 B
 Leonardus Torcellens. episc. in concil. I. te-
 ran. III an. 1179 II 696 C
 Leonardus Firmanus episc. in conc. Pisano
 an. 1499 III 1073 D
 Leopertus Prænestinus episc. in conc. Rom.
 ab an. 1067 III 1383 C
 Leontius Serensis Metropolit. in conc. Græ-
 corum an. 997 II Append. 66 E
 Leutherius Albigaunens. episc. in conc. La-
 teran. an. 1179 II 696 C

L o

Lorimperthus presby. in conc. Mediola-
 nens. an. 842 I 902 C
 Lotharius Francorum rex in conc. Vormat-
 tiens. an. 864 I 958 A
 In conventu apud Coloniam an.
 965 I 1143 A
 Locus abbas S. Angeli in conc. Romano
 an. 1030 I 1294 C
 Leodius Martinens. episc. in conc. Lateran.
 III an. 1179 II 696 A
 Lotharius Aucens. episc. in conc. Romano
 ab an. 1067 III 1384 D

L u

Lucius in concilio Sardicens. an.
 344 I 214 A
 Lucius in eod. concil. I 215 B
 Lucius de Verona in eod. conc. *ibidem*.
 Luculentius episc. in conc. Calcedonens.
 an. 451 I 336 B
 Lupus episc. in conc. Senonens. an.
 669 I 508 B
 Lupus presbyt. in iudicato Vicovalaris an.
 715 I 542 C
 Lupus presbyt. in conc. Mediolanens.
 an. 842 I 902 C
 Lupus notarius in conc. Roman. I. sub Be-
 nedict. an. 904 I 1094 A
 Lupus presbyt. in synod. Bergomens.
 an. 908 I 1104 E
 Lupus presbyt. in ead. Synod. an.
 eod. *ibidem*.
 Lupus Spoletinus episc. in conc. Romano an.
 F 967

967 I 1155 A
 Lupus de Gildo in conc. Basileenf. an.
 1435 V 33 E
 Lucifer presbyt. in iudicato Vicovularis an.
 715 I 542 C
 Lunichis presbyt. in eod. iudicato an.
 eod. *ibidem.*
 Lullus Moguntinus episc. in conc. Lateran.
 an. 769 I 641 C
 Ludovicus Ragusinus archiep. in conc.
 Trid. an. 1545 V 610 E
 Ludovicus rex in conc. Vormatiens. an.
 864 I 958 A
 Ludovicus Bigorniens. episc. in conc. Trid.
 an. 1545 V 612 E
 Luitbertus Moguntinus archiep. in concil.
 Vormatiens. an. 864 I 958 A
 Luitardus Paderbornens. episc. in concil.
 Vormatiens. an. 863 I 999 C
 Luitgarius Augustburgens. episc. in concil.
 Vormatiens. an. 868 I 1000 A
 Luitbertus Mimigarniforniens. episc. in eod.
 concil. I 1001 A
 Luitardus Paderbornens. episc. in Synod.
 Colonienf. an. 873 I 1027 A
 Ludolphus Manigardens. episc. in Synod.
 Colonienf. an. 878 I 1027 A
 Luchbertus Osnaburgens. episc. in eodem
 Synod. *ibidem.*
 Ludovicus IV. imper. in conc. Roman. I
 sub Benedict. IV an. 904 I 1093 C
 Luzzo Cremonens. episc. in conc. Roman.
 an. 967 I 1154 E
 Ludovicus Belunens. episc. in conc. Aquile-
 jens. an. 1015 I 1232 B
 Ludovicus Nacerinus episc. in conc. Rom.
 an. 1055 I 1314 D
 Ludericus Virdunens. archiep. in Conciliab.
 Mogunt. an. 1085 II 71 C
 Ludovicus Francorum rex in Catalaunens.
 conventu an. 1113 II 281 B
 Ludovicus Antinorius Volaterranus episc. in
 conc. Florentino an. 1573 V 637 A
 Lucius II P. M. in conc. Rom. an.
 1144 II 452 B
 Lucas Chrisaberges. in conc. Cpolitano an.
 1156 II 498 B
 Lucas Mocifi episc. in conc. Cpolitano an.
 1181 II 661 A
 Luidolphus card. S. Nicolai in concil. Pifa-
 no an. 1409 III 1052 C
 Ludovicus abbas Eugenii legatus in conc.
 Basileenf. an. 1433 IV 734 A
 Ludovicus Aquileiens. Patriarcha in concil.
 eod. IV 1147 A
 Lucidus card. S. Mariæ legatus in eod.
 concil. IV 1128 D
 Ludovicus de Piramo in eod.
 concil. V 32 A
 Lyndo Clusinus episc. in conc. Roman.
 an. 967 I 1155 A

M_A

Macedonius in concil. Antiocheno an.
 341 I 174 A
 Macedonius Lypianens. in conc. Sardicenf.
 an. 344 I 215 D
 Micarius Laodiceæ in conc. Antiocheno
 an. 432 I 315 B
 Manicius in eod. concil. an.
 341 I 174 A
 Marcellus in conc. Sardicenf. an.
 344 I 215 A
 Marcus Siscenf. in eod. concil. I 215 B
 Marcus Lucerinus in concil. Romano an.
 743 I 559 B
 Marcellus Vaciens. episc. in concil. Strigo-
 niens. an. 1114 II 288 C
 Marcus Fondola in concil. Veneto an.
 1152 II 480 B
 Marcio Genetens. episc. in concil. Aquile-
 jens. an. 1282 III 83 A
 Marcus Celsæ Cappadociæ archiep. in
 concil. Armenorum an. 1342 III 445 B
 Marius Bologninus Salernit. archiep. in
 concil. ibid. habito an. 1596 V 1212 A
 Martyrius in concil. Sardicenf. an.
 344 I 215 B
 Martyrius Neupactis in eod. con-
 cil. *ibidem.* D
 Maruthas episc. in concil. Siriaci an.
 410 I 289 A
 In concilio Ctesiphontis an. 420 I 307 B
 Martyrius Terraconens. episc. in concil. Ro-
 man. an. 499 et 502 I 384 C
 Marcianus Ficanens. seu Ecaniens. in
 concil. Roman. an. 499 & I 384 E
 502 I 384 E
 Marcellus card. S. Crucis Leg. Paul. III
 in conc. Trident. an. 1545 V 571 A
 Marcus Samninus in concil. Roman. an.
 499 & 502 I 385 A
 Marinus Gini Pullatens. episc. elect. in
 conc. Albano an. 1703 VI 269 B
 Mamolenus episc. in conc. Senonens.
 an. 669 I 508 A
 Maurinus in eod. concil. *ibidem.*
 Martinianus Orlens. sive Ortenf. in conc.
 Roman. an. 499 & 502 I 384 C
 F. Martinus Gionana minist. provincial. in
 concil. Albano an. 1703 VI 269 B
 Maximus in concil. Sardicenf. an.
 344 I 215 B
 Maximinus episc. in conc. Carthaginens.
 VI an. 420 I 307 A
 Maximianus episc. in eod. conc. *ibidem.*
 Maximianus Perulinus in conc. Roman.
 an. 499 & 502 I 384 E
 Maximus Bleranus in eisdem concil-
 iis *ibidem.*
 Maximus episcop. in iudicato Vicovularis
 an. 715 I 542 A
 Mauricius Ortenf. in conc. Roma.
 743 I 559 B
 Martinus Verulanus in conc. Romano an.
 743 I 559 B
 Maurinus episc. Polimartii in conc. Late-
 ranens. an. 769 I 641 D
 Maurus episc. Fanens. in conc. Lateranens.
 an. 769 I 642 B
 Man-

Manfuetus comes in conc. Firmano
an. 887. I 1054 D
Mantio episc. Catalaunens. in conc. ibidem
habito an. 893 aut 900 I 1077 B
Martinus presbyt. in synod. Patavina an.
955 I 1132 A
Martinus decanus in eod. Synod. an.
eod. ibidem.
Mayo Concordiens. episc. in concil. Aquile-
jens. an. 1015 I 1232 C
Matildis in concil. Bituricens. an.
1034. I 1261 A
Martinus abbas Virtonens. in conc. Bituri-
cens. an. 1034 I 1262 A
Manegaldus in Synod. Bisuntina an.
1041 I 1272 B
Manasses comes in conc. Silvanectens.
an. 1048 I 1280 C
Mainardus in eod. conc. ibidem.
Masio episc. Montis Viridis in conc. Rom.
an. 1050 I 1293 D
Mainus Redonens. episc. in eod.
conc. I 1294 B
Marius Fundens. episc. in concil. Romano
an. 1059 I 1338 A
Mainardus Urbinatens. episc. in conc. Lu-
cent. an. 1052 I 1370 B
Maingo de Mella in concil. Pistoriens. an.
1078 II 31 E
Manasses Remens. archiep. in conc. Audom-
aren. an. 1099 II 175 A
In Sueffionens. an. 1100 II 185 B
Matthæus Vespimien. episc. in conc. Stri-
goniens. an. 1114 II 288 C
Manasses Meldens. episc. in conc. aut con-
ventu Catalaunens. an. 1113 II 284 C
Mainfridus Antinopolitanus episc. in conc.
Viennens. an. 1113 II 306 B
Manfredus Tiburtinus episc. electionem con-
firmat Callixti II an. 1119 II 336 B
Manfred. card. in conc. Romano an.
1144 II 452 C
Manegaldus abbas in concil. Trevirens. an.
1152 II 483 A
Martinus presby. in conc. Veneto an.
1152 II 480 B
Martinus Agnello in conc. Veneto an.
1152 II 480 C
Martinus Nepefinus episc. in conc. Late-
ran. III an. 1179 II 692 A
Martinus Grossetanus episc. in eodem conc.
an. eod. ibidem.
Majo Catharens. episc. in eod.
conc. II 694 A
Marinus Glogetis episc. in eod.
concil. II 696 C
Matthæus Trecent. episc. in conc. Later.
III an. 1179 II 697 B
Martinus Milinens. episc. in eod.
concil. II 730 B
Manasses Aurelianens. episc. in Conc. Bi-
turicens. an. 1214 II 857 B
Manuel Gregorius patriarcha in concil.
fortasse Nicæno an. 1220 II 877 A
Martinus Ofsent. episc. in conc. Terraco-
nens. an. 1317 III 397 E
Martinus Attrebatens. episc. in conc. Pisa-
no an. 1409 III 1087 A
Martinus Surrens. episc. in concil. Raven-
natens. an. 967 III 1379 E
Maginardus Silvæ Candidæ episc. in conc.
Concilior. Supplem. Tomo VI

Romano ab an. 1067 III 1384 D
Margarita Sveciæ regina in conc. Vezite-
nens. an. 1400 III 739 A
Martinus Cenomannens. episc. Legatus Lu-
dovici Calabriae regis in concil. Basileens.
an. 1433 IV 725 A
Martinus Lectorens. episc. in conc. Basileens.
an. 1435 IV 1147 B
Matthæus Manasse Theolog. in conc. Basi-
leens. an. 1434 V 32 A
Martinus Turonens. decanus in conc. Basi-
leens. an. 1433 V 31 G

M E M I

Memor Canusinus in conc. Roman. an.
439 & 502 I 385 A
Megagogus Mersebergens. episc. in conven-
tu Argentinen. an. 1126 aut
seq. II 384 G
Mesrhous de Serchannat in conc. Armeno-
rum an. 1342 III 445 C
S. Milleus in conc. Seleuciens. an.
314 I 134 A
Minophantus in conc. Sardicens. an.
344 I 213 G
Depositus ibidem.
Michael Curopalata in conc. Cpolitano I
sub Nicephoro Patriarcha an.
814 I 775 E
Michael Elnens. episc. in conc. Trid. an.
1545 V 617 B
Michael Cerularius Patriarcha Cpolit.
in pseudo synod. ibidem habita an.
1054 I 1305 A
Michael Caroso in conc. Veneto an.
1152 II 480 A
Michael Anchialinus patriarcha in conc.
Cpolitano an. 1171 II 661 A
Michael Heracleæ episc. in eod.
conc. ibidem.
Michael Matheranens. episc. in conc. Late-
ran. III an. 1179 II 694 G
Michael Arthemens. Metropolit. in concil.
Cpolitano an. 1027 II 79 Append. C
In altero an. 1028 II 91 Append. A
Michael Scardonens. episc. in conc. Late-
ran III an. 1179 II 697 B
Milo Tiburtinus episc. in conc. Lateranen.
III an. 1189 II 692 A
Miro Taurinens. episc. in conc. Lateranens.
III an. 1179 II 696 C
Milo Senonens. archiep. in conc. Parthen.
an. 1251 II 1165 A
Milo abbas in conc. Trevirens. an.
1152 II 483 A
Milo Prænестinus episc. in conc. Melph ta-
no an. 1100 II 182 A
Milo monachus in concil. Turonens. an.
1096 II 144 C
Milo monachus in conc. Laudunens. an.
1109 II 242 C
Milo Parentinus episc. in conc. Coycent.
an. 1050 I 1298 A
Milo Ravennatens. episc. decreto subscri-
bit pro archiepiscopatu Magdeburgens.
an. 968 F 1157 A
Milo Matiscens. episc. in conc. Aniano
an. 994 I 1197 D
Minturnus Vexentinus episc. in conc. Tri-
dent. an. 1545 V 613 A

M o M u

- M**ofinius Heracleæ in. conc. Sardicenf.
an. 344 I 216 A
Mofchus archidiac. in conc. Rom. I sub
Greg. III an. 731 I 544 C
Moriartarchus rex Hiberniæ in conc. Vi-
neachenfe an. 1112 II 277 A
Mocinus in conc. Antiocheno an.
341 I 174 A
Mofes in eod. conc. *ibidem*.
Munualdus Benevent. in conc. Roman.
an. 743 I 561 A
Mucel dux in concil. Cloveshovient. an.
825 I 832 E
Munaldus Fanenf. epife. in conc. Latera-
nent. III an. 1179 II 692 A
Muffus Jadenfis epife. in concil. Trident.
an. 1545 V 612 E

N A

- N**arcifus in concil. Antiocheno
an. 327 I 146 A
Narcifus in altero Antiocheno an.
341 I 174 A
Narcifus in conc. Sardicenf. an.
344 I 213 B
Depofitus, *ibidem*.
Nantigifus Urgellent. epife. in fynod. Bar-
chinonenf. an. 906
Nazarenus epife. & abbas Montis Thabor
in concil. Hierofolym. an. 1112 II 275 A

N E N I

- N**enes Campanient. epife. in conc. Ar-
menorum an. 1342 III 445 C
Neceta in Concil. Antiocheno an.
341 I 174 A
Nicerias Melitenus epife. in conc. Cpolira-
no an. 1171 II 691 B
Nicerias Hidruntinus Metropolit. in concil.
Cpolitano an. 1028 II 91 Apend. A
Nicerias Brienfis archiep. in conc. Cpolita-
no an. 1028 II 91 Apend. A
Nicephorus Cienfis archiep. in eod.
conc. *ibidem*.
Nicolaus pap. II in conc. Beneventano
an. 1059 I 1341 B
Nicolaus primicerius electionem confirmat
Callixti II an. 1119 II 337 B
Nicolaus epifeop. S. Sepulchri in conc. Flo-
rentino an. 1573 V 997 C
Nicolaus M. zulo in conc. Veneto an.
1152 II 480 C
Nicolaus presbyt. in eod. conc. an.
eod. *ibidem*.
Nicolaus Ephesi epife. in conc. Cpolitano
an. 1171 II 661 A
Nicolaus Siprethonius epife. in conc. Later.
III an. 1179 II 691 B
Nicolaus Alexiensis epife. in conc. Albano
an. 1703 VI 269 A
Nicolaus Dracozanenf. in conc. Lateran.
III an. 1179 II 691 B

- Nicolaus Meffianenf. epife. in eod. conc.
an. eod. II 695 A
Nicolaus Matifconenf. epife. in conc. An-
fano an. 1299 VI 407 D
Nicolaus Herpatrenf. Metropolit. in concil.
Cpolitano an. 1027 II 79 Apend. C
Nicolaus Lemmius archiep. in conc. Cpolit.
an. 1027 II 79 Apend. C
In altero an. 1028 II 91 Apend. A
Nicolaus Oftiarius electionem confirmat
Callixti II an. 1119 II 336 B
Nicolaus Albanenf. epife. in conc. Pifano
an. 1409 III 1061 C
Nicolaus Sipontinus archiep. in eod.
concil. III 1062 C
Nicolaus Siftarienf. epife. in eod.
conc. III 1067 A
Nicolaus Nafarenus epife. in conc.
eod. III 1071 C
Nicolaus Bathoniensis epife. in eod. con-
cil. III 1080 B
Nicolaus Mutnenf. epife. in eod. con-
cil. III 1087 A
Nicolaus Middelburgenfis epife. in concil.
Traject. an. 1565 V 741 D
Nicolaus Arofenf. epife. in concil. Arbo-
genf. an. 1396 III 707 A
Nicolaus abbas Eogenii Nancius in concil.
Bafilcenf. an. 1433 IV 734 A
Nicolaus Panormitanus archiep. in eod. con-
cil. an. 1437 IV 1352 C
Nicolaus Harlemf. epife. in concil. Traie-
cent. an. 1565 V 741 A
Nicolaus prædicat. ordi. in concil. Bafilcenf.
an. 1437 IV 1352 C
Nicolaus Cremonenf. epife. in concil. Trid.
an. 1545 V 612 E
Nicolaus Virdunens. epife. in eod. con-
cil. V. 592 B
Nicolaus Gnefnenf. archiepife. in conc. Lovi-
ticanf. in Polonia an. 1556 V 703 C

N o N u

- N**onnus Cerefine in collatione Monophi-
titarum cum catholicis an. 533 I 414 A
Nothelmus archiep. in concil. Vigornienf.
an. 738 I 548 A
Nodvult diac. in conc. Kingftonienf.
an. 838 I 895 E
Notingus Brixienf. epife. in conc. Romano
an. 853 I 946 E
Norgerus Leodiens. epife. in conc. Engelen-
heimenf. an. 980 I 1183 A
In Tremorienf. an. 1005 *ibidem*.
Norgaudus Eduenfis epife. in conc. ad Por-
tam Anfulæ an. circit. 1099 II 178 E
Norbertus Magdeburgenfis archiep. in con-
ventu Argentinenf. an. 1126 II 384 C
In Leodiens cum fuis Suffraganeis
an. 1131 I 414 D
Numerianus archiep. in concil. Trevirenf.
an. 666 I 500 D

O_B

- O Bertus Albenſis epiſc. in concil. Rom.
an. 1027 I 1247 C
Obizo Piſenſis epiſc. in conc. Romano an.
1050 I 1293 C
Obertus Januēſis epiſc. in conc. Romano
an. 1059 I 1338 A
Obertus Terdonenſ. epiſc. in conc. Lateran.
III an. 1169 II 698 A
Obaldus Nervenſis epiſc. in eod.
conc. *ibidem*.

O_C O_D

- O Cravianus card. diac. in conc. Roma-
no an. 1144 II 452 C
Octavius Caveniſ epiſc. in conc. Capuano
an. 1577 V 1096 C
Odelbertus notarius in conc. Mediolanenſ.
an. 842 I 992 A
Odo epiſc. in concil. Vermerienſ. an.
863 I 910 C
In conventu Piſenſ. an. 868 I 1001 A
Odulpertus Juvavenſ. epiſc. in concil.
Ratiſponenſ. an. 932 I 1119 A
Odelricus Pergamenſ. epiſc. Ravennatenſ.
decreto ſubſcribit pro archiepiſc. Magde-
burenſ. an. 968 I 1158 A
Odo cancellarius in ſynod. Lingonenſ.
an. 1017 I 1240 C
Odombellus epiſc. Lutevenſ. in conc. Rom.
an. 1031 I 1254 C
Odo comes in concil. Bituricenſ. an.
1034 I 1261 A
In conc. Silvanectenſ. an. 1048 I 1280 C
Odo in eod. conc. Bituricenſ. *ibidem*.
Odoardus Cæſenſis epiſc. in conc. Raven-
natenſ. an. 1568 V 775 D
Odoldericus preſbyt. in conventu Mediola-
nenſ. an. 1059 I 1328 B
Odo in conc. Auguſtodunenſ. an.
1077 II 26 C
Odo abbas in conc. Piſtavenſi an.
1078 II 31 E
In Burdigalenſi an. 1080 II 52 D
Odo Tebaldi comitis filius in concil. Mel-
denſ. an. 1081 II 55 A
Odo Athenienſ. epiſc. in concil. Melphita-
no 1100 II 182 A
Odo abbas in conc. Trevirenſi an.
an. 1152 II 483 A
Odo Valentinus epiſc. in concil. Lateran-
enſ. III an. 1179 II 698 C
Odo card. S. Greg. in conc. Piſano anno
1409 III 1062 D
Odoricus Penetenſ. epiſc. in conc. Aquile-
jenſ. an. 1310 III 338 C
Odelricus Sequentinus epiſc. in conc. Lateran.
III an. 1179 II 698 C
Odalricus Valenſ. epiſc. in eod.
conc. II 691 A

O_F O_L

- O Ffa patricius in concil. Cloveſhovienſ.
an. 742 I 558 C
Olympius de Enorodope in concil. Sardi-
cenſ. an. 344 I 215 E
Oldericus Aurelianenſ. in conc. Romano
an. 133 I 1258 A
Oldericus abbas in conc. Bituricenſ.
an. 1034 I 1262 A
Olricus Mediolanenſ. archiep. in conc. Ro-
mano an. 1119 II 343 A

O_M O_N O_P

- O Miculator comes in conc. Romano I.
ſub Benediſto an. 904 I 1094 A
Omerus Burgalenſ. epiſc. in conc. Lateran.
III. an. 1179 II 700 B
Oneſtus Ravennatenſ. epiſc. in conc. Roma-
no an. 981 III 1381 A
Opizo epiſc. Bolienſ. in conc. Romano
an. 1059 I 1338 A

O_R O_S

- O Ratores Sabaudie ducis in conc. Baſi-
ſilenſ. an. 1433 IV 846 u
O-redus Britannie rex in concilio Niddenſ.
an. 705 I 523 C
Osmundus epiſc. in conc. Cloveſhovienſ.
an. 803 I 744
Oſmund preſbyt. in concil. Cloveſhovienſ.
an. 825 I 833 A
In Kingſtonienſi an. 838 I 825 D
Oſvulf preſbyt. in eod. conc. *ibidem*.
Oſcheſis Piſtorienſ. epiſc. in conc. Romano
ſub Leone IV an. 853 I 942 E

O_T

- O Tgarius archiep. in Synod. Gallicana
monaſt. S. Dionyſ. an. 832 I 864 D
Otgarius Moguntinus archiep. in conc. Vormatienſ.
an. 864 I 958 A
Otgerus Rubelacenſ. epiſc. in conc. Vormatienſ.
an. 868 I 1000 E
Otgerus epiſc. in conc. Romano an.
967 I 1154 E
Othboldus Trajeſtenſ. in ſynod. Colonienſ.
an. 878 I 1027 A
Otho Roſellens. epiſc. in conc. Romano
ſub Leone IV an. 853 I 943 A
Otho Germanie rex in conventu apud Co-
loniam an. 965 I 1143 A
Otho imperator in eod. conventu an.
eod. *ibidem*.
In conc. Romano an. 967 I 1149 A
In Ravennatenſi an. 968 I 1158 E
In altero an. elapſo III 1377 A
Otho Orthonis magni filius in eod. concil.
Romano *ibidem*.
Otho II imperat. in concil. Engelenheimenſ.

mens. an. 980 I 1185 A
 In Romano an. 981 III 1381 A
 Orho III imperat. in concillis Romanis an. 996 & 998 I 1205 & conseq. A
 Orho Capellanus in synod. Bisuntina an. 1941 I 1272 B
 Orho archiepisc. in ead. Synod. *ibidem*.
 Orho Novariens. episc. in conc. Roman. an. 1059. I 1338 A
 Orho Ratissponens. episc. in concillabul. Mogunt. an. 1086 II 71 C
 Orho Bambergens. episc. in conventu Moguntino an. 1105 II 223 D
 Orho Halberstadiens. episc. in conventu Argentinenf. an. 1126 aut seq. II 384 C
 Orho archiep. S. Salvator. electionem confirmat Callixti II an. 1179 II 336 B
 Orho Tercanens. episc. in conc. Lateranens. III an. 1179 II 698 A
 Orho Bambergensis aut Babergensis episc. in eodem concil. II 699 C
 Orho Genuensis archiep. in concil. *ibidem* habito an. 1216 II 865 A
 Orho Imperator adest Romano concil. sub Joann. XXIII habito an. 956 II 51 Append. A
 Otisigius in concil. Pisaviens. an. 1078 II 31 E

P A

Patrius Nuscianus episc. in concilio Sclernita. an. 1596 V 1212 E
 Patricius Moravienf. commendat. in concilio Scotiano an. 1549 V 621 A
 Paulus in concilio Antiocheno an. 341 I 174 A
 Paulus Nibbis Metropolit. in concilio Persico Nestoriano an. 553 I 426 C
 Paulus Tagrit in synod. Hierapolit. an. 755 I 605 C
 Paulus Tassus J. U. D. in concil. Neapolit. an. 1576 V 1035 A
 Paulus Aquilejens. patriarcha in concilio Francfordiens. an. 794 I 731 B
 Paulus de Durte in concil. Capuano an. 1605 VI 212 A
 Paulus Hortensis episc. in concil. Lateran. III an. 1179 II 692 A
 Paulinus Sarenf. episc. in concil. Lateran. III an. eod. *ibidem*.
 Paulus Sulphitanus episc. in eodem concil. III 693 B
 Paulus Coquanens. in concil. Armenorum an. 1342 III 445 C
 Paulus Militiens. episc. in concil. Pisano an. 1019 III 1067 C
 Paulus Cerviens. episcop. in concil. Pisano an. 1409 III 1070 A
 Paulus Dublinen. archiep. in concil. *ibidem* habito an. 1351 III 589 B
 Palladius de Diu in concil. Sardicenf. an. 344 I 215 D
 Palladius episc. in concil. Italico an. 405 I 286 D
 Paregonius in concil. Sardicenf. an. 344 I 214 A
 Paschalinus in concil. Calcedon. an. 451 I 336 B
 Paucoarqus episcop. in concil. Mediolan.

an. 842 I 904 C
 Pardulphus comes in concil. Silvanectens. an. 1048 I 1280 C
 Paschalis pap. II in concil. Melphitano an. 1100 II 179 D
 Pandulphus Maricanus episc. in concilio Roman. ab an. 1067 III 589 B

P E

Petrus Ravennat. episc. in concil. Romanis an. 499 & 502 I 389 E
 Petrus Theodosiopolis in collatione Monophysitarum an. 533 I 414 A
 Petrus in concil. Roman. I sub Greg. III an. 731 I 544 C
 Petrus Eius in concil. Romano an. 743 I 559 B
 Petrus de Acuna Astoricens. episc. in concil. Trid. an. 1545 V 617 A
 Petrus episc. Populonii in concil. Lateran. an. 769 I 641 D
 Petrus episc. Corenf. in concil. Lateran. an. eod. *ibidem*.
 Petrus diac. pro Theodoro Tienens. episc. in eod. concil. *ibidem* D
 Petrus Mediolanens. archiep. in concilio Fanefordien. an. 794 I 731 B
 Petrus Arctinus episc. in concil. Roman. sub Leone IV an. 855 I 941 A
 In altero sub Benedicto IV an. 904 I 1094 A
 Petrus episc. Orbetvens. in concil. Romano an. 853. I 943 A
 Petrus episc. Spoletinus in eodem concil. *ibidem*.
 Petrus Forumsempronii episc. privilegio subscripsit Tienens. archiepiscopatus an. 872 I 1019 D
 Petrus Auximanus episc. in concilio Firmiano an. 887 I 1053 C
 Petrus archidiacon. & procurator in concil. Anasano an. 1299 VI 407 D
 Petrus princeps in concilio Romano. I sub Benedicto IV an. 904 I 1094 E
 Petrus Lucent. episc. in eodem concil. I 1095 A
 Petrus presbyt. in synodo Bergomen. an. 908 I 1104
 Petrus Zumi Dyrrachiens. archiep. in concil. Albano an. 1703. VI 269 A
 Petrus Horranus episc. in concil. Alrehimens. an. 916 I 1110 A
 Petrus Caragich elect. archiep. Scaporum in concilio Albano an. 1703 VI 269 A
 Petrus Ravennatens. episc. in concil. Romano an. 907 I 1154 C
 Petrus Camerinenf. episcop. in concil. Romano eodem *ibidem*.
 Petrus Adrianens. in concil. Romano an. 1027 I 1247 D
 Petrus Silvæ Candidæ episc. in concil. Romano an. 1027 I 1248 E
 Petrus Penestrinenf. episc. in concil. Romano an. 1027 I 1248 E
 Petrus Ostiens. episc. in eodem concil. Roman. *ibidem*.
 Petrus abbas S. Petri ad Vincula in eodem concil. I 1249 A
 Petrus abbas sancti Petri in Campo in eodem

- eodem concil. *ibidem.*
 Petrus de Campoleone in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus episc. Cabilonens. in concilio Narbonens. an. 1031 I 1254 D
 Petrus Jarundensis episcop. in eodem concil. *ibidem.*
 Petrus episcop. S. Rufinæ in concil. Romano an. 1033 I 1258 A
 Petrus Massiliensis episc. in eodem concil. *ibidem.*
 Petrus Carchasonens. episc. in concil. Magalonens. an. 1037 I 1258 C
 Petrus sacerdos in synodo Bisuntina an. 1041 I 1272 B
 Petrus Lucens. archiep. in concil. Coycens. an. 1050 I 1297 A
 Petrus Cousanus archiep. in concil. Romano an. 1050 I 1293 B
 Petrus Butanenſis aut Vulternenſis episcop. in eodem concil. *ibidem.*
 In altero an. 1059 I 1338 A
 Petrus diaconus & Bibliothecar. S. R. E. in eod. Rom. concil. I 1293 B
 Petrus Pisarenſis episc. in concil. Romano an. 1050 I 1293 E
 In altero an. 1059 I 1338 A
 Petrus Aquisiens. episc. in concil. Trid. an. 1545. V. 615 C
 Petrus Aprutianus episc. in concil. Romano an. 1059 I 1338 A
 Petrus Amalphitanus episc. in synod. Benevent. an. 1059 I 1343 C
 Petrus comes in synod. Benevent. an. eodem *ibidem.*
 Petrus Aprutinus in concil. Lucenſ. an. 1062 I 1370 B
 Petrus Tusculanus episc. in eodem concil. *ibidem.*
 Petrus cancellarius in concil. Senonens. an. 1071 I 1375 A
 Petrus Lavicanens. episc. in conc. Romano an. 1058 I 1317 A
 Petrus Albanens. episc. A. S. L. in concil. apud S. Genesium an. 1079 II 33 B
 Igneus dictus *ibidem.*
 Petrus Adurenſis episc. in concil. Burdigalens. an. 1080 II 52 D
 Petrus decanus in concil. Burdigalens. an. 1093 II 128 D
 Petrus de Subſta in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus Dardanus Umbriaticens. episc. in conc. S. Severinæ an. 1597 V 1263 B
 Petrus Portuens. episc. scripto subscribit Paschalis II. an. 1099 II 174 E
 Petrus cardinalis SS. Cosmæ & Damiani eid. scripto subscribit *ibidem.*
 Petrus card. S. Adriani eundem scriptum firmat. *ibidem.*
 Petrus Camerarius apost. in concil. ad Portum Anſillæ an. circit. 1099 II 178 E
 Petrus Portuens. episc. in concil. Lateranens. II an. 1112 II 274 A
 Subſcribit privilegio a Paschali II Henrico IV concessio II 265 C
 In Lateran. III an. 1179 II 692 B
 Petrus card. S. Sixti in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus Senecens. episc. in conc. Viennens. an. 1115 II 342 B
 Petrus Carpularum episc. in concil. Torcellens. an. 1127 II 386 B
 Petrus cardinalis S. Sufannæ privilegio sub-
- scribit Gelassii II erga Lucenses canonicos an. 1118 II 324 C
 Petrus presbyt. S. Marci electionem confirmat Callixti II an. 1119 II 336 B
 Petrus presbyt. S. Mariæ de Maximo eandem electionem confirmat *ibidem.*
 item Petrus S. Pauli abbas *ibidem.*
 Petrus abbas S. Silvestri *ibidem.*
 Petrus prior SS. Cosmæ & Damiani *ibidem.*
 Petrus Vicedominus in synodo Florentina an. 1139 II 436 C
 Petrus card. presbyt. in conc. Romano an. 1144 II 452 C
 Petrus Michael Torcellens. episc. in conc. Veneto an. 1152 II 459 C
 Petrus Arpo in conc. Veneto an. 1152 II 480 A
 Petrus Græco in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus Signininus episc. in conc. Lateran. III an. 1179 II 691 B
 Petrus Lunens. episc. in eod. concil. *ibidem.*
 Petrus Firmanus episc. in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus civitatis Castellæ episc. in eod. concil. II 692 A
 Petrus Amelinus episcop. in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus Theanens. episc. in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus Tusulanus episc. in eod. concil. II 693 A
 Petrus Teleſinus episc. in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus Lavinens. episc. in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus Venuſinus episc. in eod. concil. II 694 B
 Petrus Hierosoly. Patriarcha in eod. concil. II 695 B
 Petrus Narbonens. episc. in eod. concil. II 698 B
 Petrus Tolosanus episc. in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus Aptens. episc. in eod. concil. *ibidem.*
 Petrus Ebredunens. episc. in eod. concil. *ibidem.*
 Petrus Aulonenſis episc. in eod. conc. *ibidem.*
 Petrus Pampilonens. episc. in eod. conc. II 699 B
 Petrus Compottellanus episc. in eod. concil. *ibidem.*
 Petrus civitatis Roderici episc. in eod. concil. *ibidem.*
 Petrus Caputius card. in concil. Ultraſtino an. 1249 II 1163 C
 Petrus Gerundenſis episc. in conc. Tarracoenſis an. 1266 II 1243 A
 Petrus Grangrenſis metropolit. in conc. Græcor. an. 997 II 66 Append. E
 Petrus Cypsellorum archiep. in conc. Cpolitano an. 1027 II 79 Append. C
 Petrus Equilinus episc. in concil. Gradens. an. 1330 III 431 B
 Petrus de Palude Hierailii Patriarch. in conventu Parisiens. an 1333 III 433 C
 Petrus Rothomagens. archiep. in eod. conventu *ibidem.*
 Pe.

Petrus card. S. Susannæ in concilio Pisano
an. 1409 III 1061 C
Petrus card. 12. Apostol. in eod.
conc. III 1062 C
Petrus Meldens. episc. in eod.
conc. *ibidem.*
Petrus card. S. Angeli in eod.
conc. *ibidem.*
Petrus Januens. archiep. in eod.
conc. III 1067 A
Petrus Bamberiens. episc. in eod.
conc. III 1069 A
Petrus Faventinus episc. in eod.
concil. *ibidem.*
Petrus Bituricens. archiep. in eod.
concil. III 1074 E
Petrus Cracoviens. episc. in eod.
concil. III 1079 D
Petrus Cameracens. episc. in eod.
conc. III 1082 C
Petrus card. S. Praxedis in eod.
conc. III 1083 A
Petrus Damiani Orlens. episc. in conc.
Romano ab an. 1067 III 1383 C
Petrus Iteramens. episc. in eod.
conc. III 1384 D
Petrus Germinens. episc. in eod.
conc. *ibidem.*
Petrus Paduanus legatus in conc. Basileens.
an. 1435 IV 1128 D

P H P I

Pheretrius Cæsarex episc. in conciliabulo
Cpolitano an. 404 III 284 B
Philippus episc. in conc. Carthagineo
VI an. 420 I 307 B
Philaxenus Dulichii in collatione Monophysitarum an. 533 I 483 A
Philippus Trecent. episc. in concil. aut conventu Catalaunens. an. 1113 II 284 D
In altero an. 1115 II 307 D
Philippus Crotonias Græcus in concil. Lateranens. III an. 1179 II 695 A
Philippus Tagratens. episc. in conc. Strigoniens. an. 1256 II 1194 B
Philippus Lincolnens. episc. in concilio Pisano an. 1409 III 1080 A
Philippus Auxitanus archiep. in conc. Basileens. an. 1434 IV 1053 E
Philippus Praten. præposit. in conc. Florentino an. 1573 V 997 C
Philippus Constantiens. episc. in conc. Basileens. an. 1436 IV 1321 E
Philippus Tusculanus episc. in conciliabulo Pisano an. 511 V 1086 A
Philibertus magist. ord. S. Joannis Hierosolym. in conc. Pisano an. 1409 III 1086 A
Philippus Franchini notarius in conc. Florentino an. 1573 V 998 A
Pielgrinus abbas in concil. Frisacens. an. 1160 II 529 D
Pileus Januens. archiep. in conc. Pisano an. 1409 III 1067 A
Pinus episc. trium Tabernarum in concil. Lateran. an. 799 I 641 E

P L P O

Plutarchus in concil. Sardicens. an. 344 I 214 A
Placius Berolanens. episc. in conc. Rom. an. 1059 I 1338 A
Porphyrius in concil. Sardicens. an. 344 I 214 A
Porphyrius alter in eod. concil. *ibidem.*
Pothidius episc. in concil. Carthagineo VI an. 420 I 307 B
Pothus episc. Nepefinus in concil. Lateranens. an. 769 I 642 A
Pontius episc. in conc. Narbonens. an. 947 I 1128 E
Popo Trevirens. episc. in conc. Roman. an. 1027 I 1248 D
Popo Aquilejens. patriarcha in conc. Rom. an. 1027 I 1249 A
Pontius Belicens. in conc. ad Portum Angillæ an. circit. 1099 II 178 E
Pontius Tricassinus episcopus in concil. Viennens. an. 1115 II 306 B
Porphyrius Caferianus episc. in conc. Lateranens. III an. 1189 II 692 B
Pontius Cabilonens. episc. in concil. Lateran. III an. eod. II 698 E
Pontius Berthofanus episc. in conc. eod. II 699 A

P R

Protasius Mediolanens. in concil. Sardicens. an. 344 I 214 E
Pretastus episc. in concil. Carthagineo VI an. 420 I 307 B
Proiectus Forinovi in conciliis Romanis an. 499. & 502 I 384 D
Protus Carmelanens. in eisdem conciliis *ibidem.*
Proculejanus Sepinatis in eisdem conciliis *ibidem.*
Propinquus Treviatis in eisdem conciliis I 385 B
Prodagius episc. in concil. Trevirens. an. 666 I 500 D
Prosper card. Leg. in conc. Basileens. an. 1435 IV 1128 D
Ptolomeus Gallius Sipontinus archiep. in Synod. *ibidem* habita an. 1567 V 1058 A

Q U

Uodvultdeus episc. in conc. Carthagineo VI an. 420 I 307 B

R A

Rabanus in conc. Francfordiens. an. 794 I 732 A
In Moguntino an. 847 I 921 A
In altero an. 852 I 923 A
Radbodus Trevirens. archiep. in conc. Mogunt.

gunt. an. 888 I 1060 C
 Radulphus Lugdunens. archiep. in concil.
 Matifconens. an. 1286 VI 406 A
 Ragobertus in concil. Senonens. an.
 669 I 508 C
 Ratengarius episc. in conc. Parisiens. an.
 829 I 855 E
 Ramperthus Brixiens. episc. in concil. Me-
 diolanens. an. 842 I 902 A
 Ratherus Valentiniensis. in concil. Lingo-
 nens. an. 859 I 981 C
 Raguelmus episc. in concil. Vermeriens.
 an. 853 I 990 C
 Ratherus Veronen. episc. in concil. Ra-
 vennatens. an. 967 I 1147 B
 Raingardus Trident. episc. in synod. Vero-
 nens. an. 995 I 1202 C
 Raginaldus Parisiens. episcop. in concil. Se-
 nonens. an. 996 I 1204 D
 Ragenoldus archid. Senonens. in concil.
ibidem habito *ibidem*.
 Raynerius Nepefinus in concil. Romano
 an. 1027 I 1248 E
 Raymondus Elnens. episc. in concil. Narbo-
 nens. an. 1031 I 1255 A
 Raimbaldus Arelatens. episc. in eod.
 Concil. I 1254 B
 In Magalonens. an. 1037 I 1258 B
 In Germanico an. 1041 I 1267 B
 In Narbonens. an. 1043 I 1272 C
 Raimundus de Rende in concil. Romano
 an. 1033 I 1258 A
 Rainaldus Papiens. episc. in concil. Roma-
 no an. 1033 I 1258 A
 Ranco Arvernensis episc. in concil. Bituri-
 cens. an. 1034 I 1261 A
 Ragimundus Gabalitanus episc. in concilio
 Bituricens. *ibidem*.
 Radolphus archipref. in Synod. Bituntina
 an. 1041 I 1272 B
 Rainaldus sacerdos in eod. concil. *ibidem*.
 Raerius vicecancellarius in eadem
 synod. *ibidem*.
 Rainerius abbas S. Bonifacii in concil. Ro-
 man. an. 1050 I 1294 C
 Rainerius Aurelianens. episc. in concilio
 Senonen. an. 1701 I 1378 A
 Rainaldus Thesaurarius in concil. Pictaven-
 si. an. 1078 II 31 E
 Raginaldus abbas S. Cypriani in concil. Bur-
 degalens. an. 1080 II 52 D
 Raimundus Vafatens. episc. in concil. Bur-
 degalens. an. eod. *ibidem*.
 Rainoldus Remens. episc. in concilio Com-
 peniens. an. 1095 II 137 B
 Rainerius Mallaonens. canonicus in concil.
 Turonens. an. 1096 II 144 C
 Raginaldus Andegavens. episc. in concil. Tu-
 ronens. an. 1096 II 144 C
 Radulphus Turonens. episc. in eodem
 concil. *ibidem*.
 Rabertus cano. in concil. Melphitano
 an. 1100 II 182 B
 Rabertus Messanens. episc. in eodem
 concil. *ibidem*.
 Raginerius card. SS. Petr. & Marcell. in
 concil. Lateran. II an. 1112 II 274 A
 Raimundus Massiliens. episc. in concil.
 Viennens. an. 1115 II 306 B
 Radulphus Catalaunens. archiep. in concil.
ibidem habito an. 1115 II 307 D
Conciliator. Supplem. Tomo VI.

Raimundus Barbastrens. episc. Tolofano
 an. 1120 II 342 B
 Rainerius abbas S. Basilii electionem confir-
 mat Callisti II an. 1119 II 336 B
 Ragnaldus Judex in synod. Florentina
 an. 1139 II 436 C
 Rainerius card. pref. in concil. Romano
 an. 1144 II 452 C
 Rannulphus abbas in concil. Trevirens.
 an. 1152 II 483 A
 Rainerius Castellanus episc. in conc. Lateran.
 III an. 1179 II 691 C
 Rainaldus Elnus episc. in concil. Lateran.
 III an. eodem *ibidem*.
 Radulphus Sebastienus episc. in eodem con-
 cilio II 695 B
 Rainaldus Aquinas episcop. in eodem
 concil. II 692 C
 Rainaldus Lutevinus episcop. in eodem
 concil. II 693 B
 Rao Bithecens. episc. in eodem
 concil. II 694 A
 Rabertus Graviens. episcop. in eodem
 concil. *ibidem*.
 Rainerius Spalatens. episc. in eodem
 concil. II 697 A
 Rodulphus Andegavens. episc. in eodem
 concil. II 797 B
 Raimundus Uticens. episc. in eodem
 concil. II 698 B
 Raimundus Glanderensis episc. in eodem
 concil. *ibidem*.
 Raimundus Arelatens. episcop. in eod.
 concil. *ibidem*.
 Rainaldus Belicens. episcop. in eodem
 concil. II 699 A
 Raimuncus Gerundens. episc. in eod.
 concil. *ibidem*.
 Radulphus Leodiens. episc. in eod.
 concil. *ibidem*.
 Rainaldus Bathoniens. episc. in eodem
 concil. II 700 B
 Rabertus Cantauriens. archiep. in concil.
 Londinens. an. 1278 III 47 C
 In altero an. 1311 III 345 B
 Rabertus Bathoniens. episc. in eod.
 concil. III 50 C
 Rabertus Salesburiens. episc. in concil. Pi-
 sano an. 1409 III 1080 A
 Rabertus Cicefciens. episc. in concil.
 eodem *ibidem*.

R E

R Estitutus in concil. Sardicens. an.
 344 I 214 B
 Reduif episc. in concil. Cloveshoviens.
 an. 742 I 558 C
 Redhun episc. in concil. Cloveshoviens.
 an. 825 I 832 C
 Reginarus archiep. in concil. Parisiens.
 an. 829 I 855 E
 Remigius Gratianopolit. in concil. Lingo-
 nens. an. 859 I 981 C
 Remigius Lugdunens. in concil. Compen-
 diens. an. 871 I 1013 A
 Reinardus Biterrens. in synod. Barchinonens.
 an. 906 I 1101 D
 Regenus notarius in synod. Patavina
 an. 955 I 1132 A
 G Re.

Regensb archid. in eadem synod. an.
eodem *ibidem*.
Reginoldus Rubilocoens. episc. Ravennatens.
decreto subscribit pro archiepiscopatu
Magdeburgens. an. 968 I 1157 E
Reinardus Halberstadens. episc. in conc.
Remens. an. 1119 II 340 E
Reinaldus de Monceon in concil. Leodiens.
an. 1131 II 414 D
Retherus de Verede in concil. Moguntino
an. 1143 II 446 B
Renardus abbas in concil. Trevirens.
an. 1152 II 483 A
Reinoldus Noviomens. episc. in concil. La-
teran. III an. 1179 II 697 B
Renodus Parisiens. archiep. in concil. Seno-
nens. an. 1280 III 64 A
Reginaldus card. diac. legat. Paul. III in
concil. Trident. an. 1545 V 571 A
Reginaldus Remens. archiep. in concil. Ba-
neens. an. 1431 IV 221 D
Renatus card. S. Sabinae in conciliabulo Pi-
sano an. 1511 V 353 A

R_i

Rimburtus Hammaburgens. episc. in conc.
cil. Vormatiens. an. 868 I 1000 E
Ricardus Reatinus episc. in concil. Firma-
no an. 887 I 1053 D
Riculphus Helenens. episc. in synod. Bar-
chinonens. an. 906 I 1101 D
Richiro Feltrens. episc. in concil. Aquile-
jens. an. 1015 I 1232 B
Ricolphus Tergestinus episc. in concil.
eodem *ibidem*.
Rinco Claromontanus episc. in concil. Bi-
turicens. an. 1031 I 1255 C
Ricardus abbas sancti. Benedicti in concilio
Romano an. 1050 I 1294 A
Richerus abbas S. Juliani in eodem
concil. *ibidem*.
Ricardus abbas S. Ragnoberti in eodem
concil. *ibidem*.
Rimaldus Constantiæ episc. in concil. Ger-
manico an. 1070 I 1378 B
Ricardus Bituricens. archiep. in concil. Mel-
den. an. 1081 II 55 A
Ricardus Albanens. episc. in synod. ad Pon-
tem de Sorga an. 1107 II 245 D
In Beneventan. an. 1113 II 282 A
Ricardus Narbonens. episc. in concilio To-
losano an. 1120 II 342 B
Ricardus abbas in concil. Treviren.
an. 1152 II 483 A
Ricardus archidiaconus. in eod. conc.
an. eod. *ibidem*.
Ricardus Cantuariens. archiep. in conc.
apud Wodesthoc an. 1175 II 671 A
Ricardus Urbevetanus episc. in conc. Late-
ranens. III an. 1179 II 692 A
Ricardus Andreensis episc. in eod.
concil. II 693 B
Ricardus Menevens. episc. in eod.
concil. II 700 B
Ricardus Herefordiens. episc. in conc.
Pisano an. 1409 III 1080 B
Ricardus Londoniens. episc. in eod.
concil. *ibidem*.
Riccio Calaritanus episc. Ardreatino an.

1205
Rytas card. S. Balbinæ privilegio subscribit
a Paschal. II. Henrico IV. imp. concessio
an. 1112 II 265 C
Richerius Præposit. in conc. an.
1152 II 483 A

R_o

Robertus Orchadens. commendat. in conc.
cil. Scotiano an. 1549 V 621 A
Robertus Humanens. episc. in conc. Firma-
no an. 887 I 1053 C
Rotbaldus comes in concil. Romano I. sub
Benedict. IV. an. 904 I 1095 A
Romulus Penestrinus in concil. Romanis an.
499 & 502 I 384 B
Rodoaldus Pisenfis in Judicato Vicovalaris
an. 715 I 542 B
Rothadus episc. in conc. Parisiens.
an. 829 I 855 E
Ropertus presbyt. in concil. Mediolanens.
an. 842 I 902 C
Romanus Fanensis episc. in concil. Firma-
no an. 887 I 1053 B
Rodegarius presbyt. & can. in eod. concil.
an. eod. *ibidem*.
Rodericus presbyt. & can. in eod. concil.
an. 887 I 1054 A
Rolandus diac. in eod. conc. *ibidem*.
Rodiland. diac. in eod. conc. *ibidem*.
Romanus in conc. Romano I. sub Benedict.
IV. an. 904 I 1095 E
Rotbaldus comes in eod. conc. *ibidem*.
Rotebaldus presbyt. in synod. Bergomens.
an. 908 I 1104 A
Romualdus Mimigatenvardens. in conc. Al-
theymens. an. 916 I 1108 A
Rodivertus presbyt. in synod. Patavina an.
955 I 1132 A
Rodaldus Aquilejens. patriarcha in concil.
Romano an. 967 I 1154 C
Rozo Tarvisiens. episc. in Synod. Veronens.
an. 995 I 1202 C
Rotherus Leodiens. episc. in concil. Rom.
an. 999 I 1216 C
Rombertus Saffecolnens. episc. in concil.
Gnesnens. an. 100 I 1217 A
Robertus Francorum rex in conc. Lemovi-
censi an. circit. 1021 I 1244 B
In concil. Airiacensi an.
1023 I 1248 A
Roo in concil. Lemovicensi. an. circit.
1021 I 1244 B
Rotharius Tarvisiens. in concil. Romano.
an. 1028 I 1248 E
Roze de Turre in conc. Romano an.
eod. I 1249 A
Rossagnus Ludovens. episc. in conc. Maga-
lonens. an. 1037 I 1261 A
Rogerius decanus in conc. Bituricens.
an. 1034 I 1261 A
Robertus archidiaconus. in Synod. Bifuntina an.
1041 I 1272 A
Rodolphus in ead. synod. an.
eod. *ibidem*.
Rogerus Levita in ead. Synod. *ibidem*.
Rotgerus Catalaunens. episc. in concil. Sil-
vanens. an. 1048 I 1280 C
In Meldensi an. 1081 II 35 A
Ro.

Rodolphus abbas S. Petri in conc. Roman.
an. 1050 I 1294 C
Rodolphus comes in conc. Silvanestens.
an. 1048 I 1280 C
Rodolphus Camerarius in eod.
conc. *ibidem*.
Rodolphus Eugubinus episc. in concil.
Roman. an. 1059 I 1338 A
Robertus comes in synod. Beneventana
an. 1059 I 1343 C
Rodolphus Turonens. archiep. in conc.
Burdigalens. an. 1080 II 52 C
Roricus Ambiacens. episc. in conc. Mel-
dens. an. 1081 II 55 A
Robertus Meldens. episc. in conc. *ibidem*
habito an. 1081 II 55 A
Rogerius Cardin. in conc. Turonens. an.
1096 II 144 C
Rogerius Siracusanus episc. Melphit.
an. 1100 II 182 B
Robertus Virceburgens. episc. in conventu
Moguntino an. 1105 II 217 D
Rotherius abbas in Synod. Lingonens. D.oe-
celis an. 1107 II 238 C
Rodolphus can. in ead. Synod. *ibidem*.
Rogerius Vulturnenfis episc. in concil. La-
teranens. II an. 1112 II 274 A
Rolandus Populoniens. episc. in conc.
eod. *ibidem*.
Robertus card. S. Eusebii eod.
conc. *ibidem*.
Roscmannus abbas in conc. Lateran. II.
an. eod. *ibidem*.
Rogerius Ramathens. episc. in concil. Hie-
rosoly. an. 1112 II 276 E
Romualdus card. diac. in conc. Benevent.
an. 1113 II 282 A
Rodolphus Remorum archiep. in conventu
Catalaunens. an. 1113 II 284 C
In Remens. an. 1115 II 306 D
In altero ejusdem loci an. 1119 &
seq. II 342 D
Rodolphus Catalaunens. archiep. in conc.
ibidem habito an. 1115 II 307 D
Rodebertus card. privilegio subscribit
a Paschal. II Henrico IV concessio
an. 1111 II 265 C
Robertus abbas S. Andreæ electionem con-
firmat Callixti II an. 1119 II 336 B
Rogerius Vicedominus in synod. Florentina
an. 1139 II 436 C
Robertus Londonens. episc. in conc. Vinto-
niens. an. 1143 II 445 D
Robertus Bathoniens. episc. in eod.
concil. *ibidem*.
Robertus Erefordie episc. in eod.
conc. *ibidem*.
In Lateran. III an. 1179 II 700 B
Rogerus Cestrie episc. in eod.
concil. *ibidem*.
Roricus archidiaconus in concil. Trevirens. an.
1152 II 483 A
Romanus Gurgensis episc. in concil. Frisia-
cens. an. 1160 II 529 D
Romanus Gurgens. Præposit. in eod.
concil. *ibidem*.
Roscius Turonens. archiep. in concil. An-
degavens. inter an. 1117 II 531 A
et 1161

Concilior. Supplem. Tomo VI.

Rodolphus Florentinus archiep. in concil.
Lateran. III an. 1179 II 691 B
Romoaldus Salernitanus episc. in concil.
eod. II 693 A
Robertus Civitat. episc. in eod.
concil. *ibidem*.
Robertus Florentinus episc. in eod.
concil. *ibidem*.
Rogerius in eod. concil. *ibidem*.
Robertus Trichariens. episc. in eod. con-
cil. II 694 C
Romanus Tripolitanus episc. in eod. con-
cil. II 695 A
Rogerius Laudunens. episc. in eod. con-
cil. II 697 B
Rogerius Cameracens. episc. in eod.
concil. *ibidem*.
Robertus Viennens. archiep. in eod.
conc. II 698 C
Robertus Diensis episc. in eod.
concil. *ibidem*.
Rogerius Laufanensis episc. in eod.
conc. II 699 A
Rodericus Calaguritan. episc. in eodem
concil. *ibidem*.
Rodolphus Virdunens. episc. in concil. Tre-
virens. an. 1238 II 1042 C
Rogerius Tullens. episcopus in eodem
concil. *ibidem*.
Rodolphus Salisburgens. archiep. in con-
cil. *ibidem* habito an. 1283 III 131 B
Rogerius Lemovicens. episc. in concil. Bi-
turicens. an. 1336 III 437 A
Rodolphus Tergetinus episc. in concilio
Aquiens. an. 1310 III 338 C

R

Rufinus episc. in concil. Carthaginens.
VI an. 420 I 307 B
Rutenius Ignatinus in concil. Roman.
an. 499 & 502 I 384 B
Rusticus in synod. Maranen. an. 590 aut
591 I 458 B
Ruggerius Teramnens. episc. in concilio
Firmano an. 887 I 1053 D
Rogerius Nucernus episcopus in concil. Sa-
lernit. an. 1596 V 1212 A
Rugvinus Argentinen. episc. in concilio
Altheimens. an. 916 I 1108 A
Ruggerius Trevirens. archiep. in synod.
ibidem habito an. 927 I 1115 A
Rudoaldus Aquilejens. Patriarch. in concil.
Ravennatens. an. 967 I 1146 E
Ruthardus Moguntin. archiep. in Conci-
liabulo *ibidem* habito an. 1085 II 65 B
Ruthardus Vicedominus in concil. Mugun-
tino an. 1143 II 446 C
Rufinus Alifinas episc. in concil. Lateran.
III an. 1179 II 691 B
Rufus Cosentinus episc. in concil. Lateran.
III an. eod. II 694 C
Rupertus Civitatens. episc. in Concil. Ro-
mano ab an. 1067 III 1384 A

S A S C

S Aburro Alatrensis in concil. Romano
an. 743 I 559 B
Sabbatius presbyt. pro episc. Urbinatens.
in concil. Lateran. an. 769 I 641 C
Salomon episc. in concil. Moguntino
an. 852. I 925 E
Salomon Constantiens. episc. in concil. Vormatien. an. 858 I 1000 E
Salo subdiac. in synod. Bergomens.
an. 908 I 1106 A
Salomon Trident. episc. in concil. Lateranens. III an. 1179. II 696 C
Salvator Turritanus episc. in concil. Trid.
an. 1545 V 617 A
Sampson Remensis archiep. in concil. ibidem
habito an. 1152 II 479 C
Sanctius Abulensis episc. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 700 A
Sanctia Lusitanie regina in concilio Coycent. an. 1050 I 1297 C
Scipio Ceroiens. episc. in concil. Ravennatens. an. 1558 V 775 D
Scipio Accerratum episc. in concil. Neapolit. an. 1576 V 1054 A

S E

S Ebasianus prothonotar. apost. in conc. Florent. an. 1573 V 998 A
Severus in concil. Sardicenf. an. 344 I 214 B
Severus de Calciso in eod. concil. I 215 C
Severianus in Conciliabulo Cpolitano
an. 404 I 284 D
Saverinus Tondariens. aut Tyndarnens. in concil. Romano. an. 499 & 502 I 384 C
Severinus Nuceriens. episc. in concil. Firmiano an. 887 I 1053 D
Sebastianus Mogunt. archiep. in concil. Trident. an. 1545 V 592 A
Sebastianus Siranus aut Soranus in concil. Romano an. 499 & 502 I 385 A
Sebastianus Naxiensis episc. in concil. Trid. an. 1545 V 610 E
Sergius Cyri in collatione Monophysitarum cum catholicis an. 533 I 414 A
Sergio in concilio Romano I sub Gregorio III an. 731 I 544 C
Senator Anconitan. in concilio Romano
an. 743 I 561 A
Serguma Mardens. in synod. Hierapolit. an. 755 I 604 C
In concil. Jacobitarum an. eod. I 605 C
Sergius episc. Ficodens. aut Cerviens. in concil. Lateranens. an. 759 I 642 B
Servus Dei Gerunden. episc. in synod. Barchinonens. an. 906 I 1102 B
Sergius Neapolit. archiep. in synod. Beneventana an. 1059 I 1343 C
In concilio Lateran. III an. 1179 II 693 A
Segnius abbas in concil. Sandonen. an. 1075 II 8 C
Senebaldus archipresbyt. S. Mar. electionem confirmat Callixti II an. 1119 II 336 B
Seyfredus Cicestris episc. in concil. Vind-

nens. an. 1143 II 445 D
Seibrandus Lemovicens. episc. in concilio Lateranens. III an. 1179 II 697 C
Sergius Chorchinii Metropolit. in concil. Cpolitano an. 1027 II 79 Append. A

S I

S Ilvinus Belitervinus in concil. Roman.
an. 499 & 502 I 385 A
Sigega in concilio Cloveschoviens.
an. 742 I 558 C
Simpertus Augustanus episcop. in Conventu Aquisgranens. an. 817 I 790 A
Sigered dux in concil. Chloveschoviens.
an. 825 I 832 E
Simpertus presb. in concil. Mediolanens.
an. 842 I 902 B
Sigeramus episc. in concil. Vermeriens.
an. 863 I 990 C
Silvester in concil. Roman. I sub Benedicto an. 904 I 1094 E
Sichardus judex in eod. conc. ibidem. A
Siguinus presbyt. in synod. Barchinonens.
an. 906 I 1104 A
Sigolphus Placentinus episc. in concil. Roman. an. 967 I
Siggo Blerensis episc. in concil. Roman.
an. 967 I 1154 C
Sichelinus Florentinus episc. in concil. Romano an. 967. I 1154 D
Sichardus episc. in synod. Veronens.
an. 995 I 1202 C
Sigifridus Placentinus episc. in concil. Roman. an. 1027 I 1249 A
Sicco primicerius in concil. Roman.
1050 I 1297 A
Sigifridus Moguntinus episc. in conc. ibidem
habito an. 1071 I 1374 B
Sigewardus Mindens. episc. in conventu Argentinen. an. 1126 I 384 C
Simon Quinquecelesiens. episc. in conc. Strigoniens. an. 1114 II 284 C
Simon Agennens. episc. in conc. Burdegallens. an. 1093 II 128 D
Simon prior S. Nicolai in conc. Pictavens.
an. 1078 II 31 E
Sigevinus Colonien. archiep. in conciliabulo Moguntino an. 1086 II 71 C
Simeon Alfatia dux in conc. Leodiens.
an. 1131 II 414 D
Simeon Vigornis episc. in conc. Vindoniens.
an. 1143 II 445 D
Simeon Benedictus in conc. Veneto
an. 1152 II 480 C
Simeon archidiacon. in conc. Anzano an. 1299 VI 407 D
Simeon Vestanus episc. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 696 B
Simeon Meldens. episc. in eod. concil. ibidem.
Simon Sebaftenus archiep. in conc. Armeno
an. 342 III 445 B
Simen Caffenis episc. in conc. Pisano
an. 1409 III 1070 C
Simeon Alexandrinus Patriarch. in eod. concil. III 1076 E
Simeon de Valle in concil. Basileens.
an. 1433 V 32 C
Sigerius abbas in conc. Trevirens. an. 1152

1152	II 482 E
Siffridus Brandeburgens. episc. in conc.	
Lateran. III. an. 1179	II 700 A
Siffridus Vormatiensis archiep. in concil.	
ibidem habito an. 1253	II 1167 B
Sifinnius Celsæ archiep. in conc. Cpolit.	
an. 1028	II 91 A

 S_M

S Maragdus in concil. Francfordiens.
an. 794 I 73r B

 $S_P \quad S_T$

Spinellus I Politanus episc. in conc. Florent. an. 1573 V 997 C
Stephanus in conc. Sardicenf. an. 344 I 213 B
D-pofitus *ibidem.*
Stephanus Beaufinus in conc. Romano an. 599 & 502 I 384 C
Stephanus Chabutens. in Synod. Hierapol. an. 755 I 60 C
Stephanus comes in conc. Roman. I sub Benedic. IV. an. 904 I 1094 A
Stephanus Narniens. episc. in conc. Romano an. 967 I 1154 D
Stephanus Cerviens. episc. in conc. Rom. an. 967 I 1155 A
Stephanus Petenens. episc. in conc. Aquilejens. an. 1015 I 1232 C
Stephanus abbas S. Andreæ in conc. Rom. an. 1027 I 1249 A
Stephanus Biterrensis episc. in conc. Narnontens. an. 1031 I 1254 C
Stephanus Agathens. episc. in eod. concilio *ibidem.*
Stephanus Attenfis episc. in eod. concil. *ibidem.*
Stephanus Aniciens. episc. in conc. Bauirens. an. 1034 I 1261 A
Stephanus Henrici regis comes in eod. concil. *ibidem.*
Stephanus Tornacent. episc. in conc. Triburiens. an. 1035 I 1262 B
Stephanus Cantor in synod. Bisantina an. 1041 I 1272 B
Stephanus abbas S. Thomæ in conc. Romano an. 1050 I 1294 C
Stephanus Trojanens. episc. in conc. Romano an. 1059 I 1338 A
Stephanus cardinal. in concil. Lucenn. an. 1062 I 1370 C
Stephanus de Bachæ in concil. Sanctonens. an. 1075 II 8 C
Stephanus Radensis episc. in conc. Salontano an. 1075 II 11 E
Stephanus cardinal. diac. in concil. Torcellens. an. 1127 II 385 A
Stephanus Methamaucens. episc. in concil. Torcellens. an. 1127 II 386 B
Stephanus Viennens. episc. in conc. *ibidem* habito an. 1141 II 441 A
Stephanus Angliæ rex cum Eustachio filio et proceribus in conc. Londinenf. an. 1151 II 473 A
Stephanus Metenf. episc. in conc. *ibidem* habito an. 1152 II 479 A

Stephanus Subdiac. in conc. Veneto anno
1153 II 480 B
Stephan s Magno in eod. conc. *ibidem* C
Stephanus Cefaræ episcop. in conc. Cpo-
litano an. 1171 II 661 A
Stephanus Monopolitanus episc. in conc.
Lateranen. III an. 1179 II 693 A
Stephanus Ventimiliens. episc. in eod.
conc. II 696 B
Stephanus cardinalis in conc. Serignien.
an. 1256 II 1144 B
Stephanus Nicomediæ Metropoli in conc.
Græcorum an. 997 II 66 Append. E
Stephanus Creteni. Metropolit. in conc.
Cpolitano an. 1027 In alero
an. 1028 II 91 Append. A
Stephanus Ciceftrienf. archiep. in concil.
Londinenf. an. 1278 III 50 C
Stephanus Ananenf. episc. in concil.
Armenorum an. 1342 III 445 B
Stephanus Trapifanenf. in conc. Armenor.
an. 1342 III 445 C
Stephanus Dolenf. episc. in conc. Pifano
an. 1409 III 1071 C
Saigerus Mimigardevordenf. episc. in conc.
Tremorienf. an. 1005 I 1218 C
In Francfordienf. an. 1006 I 1220 B
Synforus Cretenf. in conc. Sardienf. an.
344 I 216 C

T_A

T	Aceprandus episc. Clusinus in concil.	
	Romano an. 853	I 942 E
T	animundus Tuscannensis episc. in concil.	
	Roman. an. 853	I 943 A
T	animundus S. Fulanæ episc. in conc.	
	Romano ab an. 1067	III 1282 E

T E

T	Eudaldus episc. in iudicato	Vicovala-
	ris an. 715	I 541 B
T	Teutelmus iuxta in conc. Rom.	I sub Be-
	nedicto IV. an. 904	I 1095 I
T	Theodorus comes in eod. conc.	
	Roman.	<i>ibidem.</i>
T	Theophilactus comes in eod.	
	conc.	<i>ibidem.</i>
T	Tebaldus Velitrenf. episc. in conc. Roman.	
	an. 1027	I 1243 E
T	Teudaldus Albanenf. episc. in eod. conc.	
	Romano	<i>ibidem.</i>
T	Teudaldus Aretinus episc. in eod.	
	conc.	<i>ibidem.</i>
T	Teuxo abbas Montis Viridis in eod.	
	concil.	I 1249 A
	In altero an. 1050	I 1294 C
T	Tealdus comes in conc. Silvanectenf.	
	an. 1048	I 1280 C
T	Teuxo Urbeveticanus episc. in conc. Rom.	
	an. 1059	I 1338 A
T	Tetrano episc. Populonienf. in conc.	
	eod.	<i>ibidem.</i>
T	Teutonic Optimates in conventu Mogun-	
	tatico an. 1105	II 221 C

T H

Theodotus in concil. Antiocheno an.
327 I 146 A
Theodorus in eod. conc. *ibidem.*
In altero ejusdem loci an. 341 I 174 A
Theodotus in conc. Antiocheno an.
341 I 174 A
Theodorus in concil. Sardicenf. an.
344 I 213 C
Depositus *ibidem.*
Theodoretus Cyri in conc. Antiocheno an.
432 I 315 B
Theodorus presbyt. in Judicato Vicovala-
ris an. 715 I 541 B
In conc. Mediolanenf. an.
842 I 902 C
Theodorus Oltienf. in concil. Rom. an.
743 I 559 B
Theodorus archiep. pro episcopo Ticinenf.
in conc. Lateranenf. an. 769 I 641 B
Theodorus Tiburtinus episc. in conc. Late-
ranenf. an. 769 I 641 E
Theodorus comes in conc. Rom. I sub Be-
nedict. IV an. 904 I 1095 A
Theodorus Belgradenfis episc. in conc. Sa-
lernitano an. 1075 II 11 E
Theodorus Melitenæ Metropolit. in concil.
Græcorum an. 997 II 75 Append. E
Theodorus Rhodiorum Metropolit. in eod.
concil. an. eod. *ibidem.*
Theodorus Calcedonis Metropolit. in conc.
Cpolitano an. 1027 II 79 C Append.
Theodorus Comichenas Metropolit. in
conc. Cpolitano an. 1028 II 91 Append. A
Theodoricus Colonienf. archiep. in conc.
Basilienf. an. 1433 IV 846 A
Theodoricus Monasterienf. episc. in conven-
tu Argentinenf. an. 1126 aut
seq. II 484 C
Theodoricus canonic. in Synod. Lingonenf.
dioccef. an. 1197 II 238 C
Theodoricus Orbienfis episc. in conc. Rom.
an. 1050 I 1294 D
Theodoricus archid. in Synod. Bisuntina
an. 1041 I 1272 A
Theodericus Trevirenf. archiep. in conven-
tu apud Coloniam an. 955 I 1144 C
Theodericus Metenf. episc. in conc. Trevo-
vienf. an. 1005 I 1218 C
In conventu apud Coloniam
an. 965 I 1144 C
Theudericus Barchinonenf. episc. in Synod.
ibidem habita an. 906 I 1101 B
Theodoricus Mindenenf. episc. in Synod.
Colonienf. an. 878 I 1027 A
Theodoricus Comes in concil. Vormerienf.
an. 863 I 990 D
Theodolus Tiburtinus episc. in concil. La-
teranenf. an. 769 I 641 E
Theodoricus Presbyt. in eod. concil. *ibid.*
Thiadricus Mimindens. episc. in concil. Vor-
matienf. an. 868 I 1000 E
Thiaticus abbas in eod. concil. *ibidem.*
Theobaldus presby. in concil. Firmano an.
887 I 1054 A
Theodoradus Subdiac. in concil. Firmano
an. eod. *ibidem.* C
Thiadulphus Curacens. episc. in concil. Mo-

guntino an. 888 I 1060 D
Thiadmarus Salteburgens. archiep. in eod.
concil. *ibidem.*
Theophilactus Comes in concil. Roman. I
sub Benedict. IV an. 904 I 1095 A
Thomas notarius in eod. concil. I 1096 C
Thomas Zerula Minorenf. episc. in concil.
Amalphit. an. 1597 V 1263 D
Thagino Magdeburgenfis archiep. in conc.
Tremovienf. an. 1005 I 1218 C
Thietmarus Asnebruggenf. episc. in eod.
concil. *ibidem.*
Theubertus Foropopulens. episc. in concil.
Romano an. 1027 I 1248 E
Theodosius decanus in synodo Bisuntina
an. 1041 I 1272 A
Theotius episc. Senogallienf. in concilio
Romano an. 1059 I 1338 A
Thebaldus comes in concil. Meldenf.
an. 1081 II 55 A
Thebaldus card. SS. Joan. & Paul. in concil.
Lateranenf. II an. 1112 II 274 A
Theobaldus abbas in eod. concil. *ibidem.*
Theobaldus Cantuarienf. archiep. in concil.
Vintonienf. an. 1143 II 445 D
Theobaldus Ambrosianus episc. in concilio
Lateranenf. III an. 1179 II 697 A
Theobaldus Patavinus episcop. in concilio
eodem II 700 A
Theodegius Athenarum Metropolit. in concilio
Græcorum an. 997 II 66 Append. A
Theodorus Rhodiorum Metropolit. in eod.
concilio *ibidem.*
Theodorus Calcedonis Metropolit. in concilio
Cpolitano an. 997 II 66 Append. A
In altero an. 1028 II 91 Append. A
Theophanes Neocesar. Metropolit. in
concilio Cpolitano an.
1027 II 79 Append. C
Theophilactus Neocesarienf. Metropolit. in
concil. Cpolitano an.
1028 II 91 Append. A
Theognostus Mocisii Metropolit. in concil.
eodem *ibidem.*
Thomas Remenf. archiep. in concil. ad S.
Quintinum an. 1225 II 1175 D
Thomas Strigoniens. archiep. in concilio
Udvardenf. an. 1309 III 335 A
Thomas Dunelmens. episcop. in concilio
Pisano an. 1409 III 1080 B
Thomas Vigornienf. episc. in eodem concil.
an. eod. *ibidem.*
Thomas archiep. Tragurienf. Eugenii legatus
in concilio Basilienf. an. 1433 IV 734 A
Thomas de Courcellis in eodem
concilio V 32 A
Thomas Parisienf. doctior in concilio
eodem *ibidem.*
Theodericus episc. S. Rufinæ in concilio
Romano an. 1144 II 452 C
Thymbertus Agennens. episc. in concilio
Pisano an. 1409 III 1077 A
Thuno aut Thino Mifnenf. episc. in eod.
concilio an. eod. III 1085 B

T

T Igridius Taurinas in concil. Romano
an. 499 & 502 I 348 E
Timotheus Edeffensis in synodo Hierapolit.
an. 755 I 606 C
Timotheus Nestorianorum patriarcha in
synod. Seleucienf. an. 806 I 749 C
Thibernuinus præposit. in Conventu apud
Lufen an. 1129 II 390 E

T o

T Orot helm. episc. in concil. Clovesohovienf. an. 742 I 558 C
Torhthelim prior in concil. Clovesohovienf.
an. 845 I 832 D
Tosio acholitus in concil. Firmāno
an. 887 I 1054 C
Todo subdiac. in synod. Bergomenf.
an. 908 I 1106 A
Tordo Strigonenf. episc. in concil. Arbogens. an. 1396 III 707 A
Toritanus Scarenf. episc. in eodem concilio *ibidem*.

T R

T Ranquillus in Conciliabulo Cpolitano an. 404 I 284 E
Trifridus episcop. in concil. Clovesohovienf.
an. 803 I 744 B
Tractarius episc. in synodo Gallican. monaster. sancti Dionysii an. 832 I 864 D
Tresulphus abbas in concilio Vermerien.
an. 803 I 990 D
Tranferus diac. in concil. Firmāno an. 887 I 1054 B
Transmundus acolitus in eodem concil.
an. 887 I 1054 C
Trevinus acolit. in eod. concil. *ibidem*.
Troylanus Obetens. episc. in concil. Coycaf. an. 1050 I 1297 B

T U

T Ueda presbyt. in concil. Clovesohovienf. an. 825 I 832 A
Tulbertus Colocen. episc. in concilio Strigonenf. an. 1114 II 288 C

V A

V Alerianus Trebens. episc. in concilio Lateranens. an. 769 I 642 A
Valerianus presb. & canon. in concil. Firmāno an. 887 I 1053 D
Valeranus Lotharingæ dux in concilio Leodienf. an. 1131 II 414 D
Valentinus Amiterianus in concil. Romano an. 499 & 502 I 384 D
Valens in concil. Sardicenf. an. 344 I 213 B
Depositus *ibidem*.
Valens in eod. concil. I 214 A
Valentinianus presb. in concil. Italic.

an. 495 I 286 C
Valfericus episc. in concil. Mediolanenf. an. 842. I 904 C
Valbertus episc. in concil. Vermerienf. an. 803 I 990 C
Valafrid. episc. in conc. Vermeriens. *ibidem*.
Valde notarius Carol. Cras. Imper. in concil. Ravennatenf. an. 882 I 1039 A
Valprandus subd. & can. in concil. Firmāno an. 887 I 1054 B
Valdo Frlingenf. episc. in concil. Moguntino an. 888 I 1060 D
Valperthus iudex in concil. Roman. I sub Bened. IV an. 904 I 1094 E
Valpergus Saltzburg. archiep. in concil. Ratiponenf. an. 932 I 1120 A
Varmundus Constantien. episc. in concil. Roman. an. 1027 I 1248 D
Vaudinus Taurinens. episc. in concil. Narbonens. an. 1031 I 1158 A
Valterius Meldent. episc. in concil. Silvanectenf. an. 1048 I 1280 C
Valterius comes in eod. concil. *ibidem*.
Valterius Veronenf. episc. in concilio Romano an. 1050 I 1293 E
Valerandus abbas in eod. conc. I 1294 B
Valdricus Aquileiens. patriarch. in concilio *ibidem* habito an. 1181 II 705 A
Valchiso Belinienf. episc. in concilio Aquileiens. an. 1181 II 746 D
Valterus Ozonien. archiep. in concilio Londinenf. an. 1287 III 50 D
Vaiterus Barenf. episc. in concilio Pisano an. 1409 III 1070 A

V E

V Enenus Pelen. aut Polenf. in concil. Romano an. 499 & 502 I 384 D
Venantius Prænestinus in concil. Roman. an. 743 I 559 B
Verabulphus Burdegalenf. episc. in concil. Lateran. an. 760 I 641 C
Verendarius episc. in concil. Mediolanenf. an. 842 I 904 C
Vetembertus episc. in concil. Clovesohovienf. an. 803 I 744 B
Venilo aut Vineto Senonenf. episcop. in concil. *ibidem* habito an. 646 I 907 A
Venilo Rhotomorum episc. in synod. Tricastina an. 867 I 098 D
In Pistenf. Conventu an. 868 I 1002 A
Vernherus canon. in Conventu apud Lufen an. 1129 II 390 E
Vernherus præpositus in concil. Frlacenf. an. 1109 II 529 D
Vencentius Varadinenf. episc. in concilio Strigonenf. an. 1256. II 1904 B
Vernardus seu Bernardus Pētenens. episc. in concil. Aquileiens. an. 1282 III 83 B
Venhardus Patavienf. episc. in concil. Salisburgenf. an. 1288 III 132 B
Venzlaus Antiochen. Patriarch. in concil. Pisano an. 1409 III 1085 A

V

- V**idor Idunens. seu Lunen. in concil.
 Romano an. 499 & 502 I 385 A
 Vindemius Anteatius in eod. con. *ibidem*.
 Vindemius in eodem concil. I 386 A
 Vitalianus Ausiment. in concilio Romano
 an. 742 I 559 B
 Villicharius Senonens. episc. in concil.
 Lateranens. an. 769 I 641 B
 Vilfredus Dorobernens. episc. in concil.
 Cloveshovienf. an. 825 I 832 C
 Vilfred episc. in eodem concil. *ibidem*.
 Vintred presb. in eod. concilio *ibidem*.
 Vigmundus diac. in eod. concil. *ibidem*.
 Vigholm in eod. concil. I 834 A
 Virgarius Taurinens. episc. in Synod. mo-
 nast. S. Dionys. an. 832 I 864 D
 Vitalis diac. in concil. Mediolanens. an.
 842 I 902 C
 Vincentius Anconæ episc. in conc. Trid.
 an. 1546 V 613 A
 Vincentius in conc. Sardicenf. an.
 344 I 214 A
 Vitalis in eod. concil. *ibidem*.
 Vitalis Vertarefis Africæ in conc. Sardi-
 cens. an. 344 I 215 E
 Vilithunus episc. in concil. Cloveshovienf.
 an. 803 I 744 B
 Virberthus episc. in eod. conc. *ibidem*.
 Vinelo Senonens. archiep. in concil. Ver-
 meriens. an. 863 I 990 C
 Vinelo Rothomagens. archiep. in eod.
 concil. *ibidem*.
 Vintfridus episc. in conc. Vermeriens.
 an. 803 I 990 C
 Vilbertus Colonienf. archiep. in synod.
 ibidem habita an. 878 I 1027 A
 Vilbertus Agrippinenf. archiep. in concil.
 Moguntino an. 888 I 1060 B
 Vicbertus Hildenesheimf. episc. in conc.
 Mogunt. an. 888 I 1060 D
 Vinejus vid. Boderatus.
 Vifredus comes in synod. Barchinonens.
 an. 906 I 1101 B
 Vido episc. Silvæ Candid. in concil. Rom.
 an. 967 I 1154 C
 Vido Lunens. episc. in concil. Rom.
 an. 1027 I 1248 E
 Vido Clusinenf. episc. in conc. Romano
 an. eod. *ibidem*.
 Vido Pistoriens. episc. in eod. concil.
 an. 1027 I 1249 A
 Vido a S. Trinitate in conc. Romano
 an. eod. *ibidem*.
 Vido a S. Maria in eod. conc. *ibidem*.
 Vido de Seutna in eod. conc. *ibidem*.
 Vicfredus Narbonens. archiep. in conc.
 ibidem habito an. 1031 I 1253 A
 Vigo Uzetenf. episc. in eod. conc.
 an. 1031 I 1254 D
 Villemus Auzonenf. in eod.
 concil. I 1255 A
 Vivianus abbas in conc. Bituricenf.
 an. 1034 I 1262 A
 Villenius præposit. in synod. Bisuntina
 an. 1041 I 1272 A
 Vinibaldus archidiacon. in synod. Bisuntina
 an. 1041 I 1272 A
 Vido Remorum archiepiscopus in concil.

- Silvanedens. an. 1048 I 1280 B
 Villemus comes in eodem concil. *ibidem*.
 an. eod. I 1293 C
 Vido Volaterranus episcop. in conc. Rom.
 an. 1050 I 1293 C
 Viventius abbas S. Januarii in conc. Rom.
 an. 1050 I 1294 C
 Vido abbas S. Severi in conc. Roman.
 an. 1050 I 1394 C
 Vilgrimus Cenoman. episcop. in conc.
 Roman. an. 1061 I 1346 A
 Villemus Petrogoricenf. episc. in conc.
 Burdigalens. an. 1080 II 52 D
 Villemus in conc. Pictavenf. an.
 1078 II 31 E
 Villemus Ruremundens. episc. in conc.
 Trajectens. an. 1565 V 741 D
 Villemus Auxient. episc. in conc.
 Burdigalens. an. 180 II 52 D
 Villemus Aquitanix dux in eod.
 conc. *ibidem*.
 Villemus Apulus in conc. Burdigalens.
 an. 1093 II 128 D
 Vido Viennens. archiep. in conc. Turonenf.
 an. 1096 II 144 D
 Vitalis Albanus episc. scripto subscribit
 Paschal. II an. 1099 II 174 E
 Villemus abbas majoris monast. in conc.
 Laudunens. an. 1109 II 242 C
 Vitalis card. S. Balbinæ in conc. Lateran.
 II an. 1112 II 274 A
 Vicbertus advocatus in conc. Remens.
 an. 1119 II 340 E
 Vicmanus præposit. in conventu apud
 Lufen an. 1129 II 390 E
 Villemus A. S. L. in conc. Colonienf.
 an. 1132 II 415 B
 Vido qui & Innoc. II successit A. S. L.
 in conc. Colonienf. *ibidem*.
 Vido Iporiens. episc. in conc. Mediolanens.
 an. 1135 II 423 B
 Villemus magister in conc. Moguntino
 an. 1143 II 446 A
 Vigger comes in conc. eod. *ibidem*.
 Villemus Dunelmix episc. in conc.
 Vintonienf. an. 1143 II 445 C
 Villemus Aberdornens. in conc. Scoticano
 an. 1549 V 621 A
 Villemus Lucens. episc. in conc. Lateran-
 ens. III an. 1179 II 691 B
 Vivianus Perulinus episc. in conc. Lateran-
 ens. III an. 1179 II 692 A
 Villemus Brundutinus episc. in eod.
 conc. II 694 A
 Villemus Tyrenf. episc. in eod. *ibidem*.
 conc. *ibidem*.
 Villemus Remens. episc. in conc. Lateran.
 III an. eod. II 696 B
 Villemus Dunblanenf. episc. in conc.
 Scoticano an. 1549 V 622 A
 Villemus Rothomagens. archiep. in conc.
 Cantuariens. an. 1193 II 760 A
 Villemus electus Lefmovenfis in conc.
 Scoticano an. 1549 V 622 A
 Villemus Autissiodorens. episc. in concil.
 Bituricenf. an. 1214 II 857 B
 Villemus cancellarius in conventu Pari-
 siens. an. 1333 III 433 C
 Villemus Numæ episc. in conc. Roman.
 ab an. 1067 III 1384 D
 Vitalis Tolosanus archiep. in conc. Pisano
 an.

- an. 1409 III 1068 D
 Vido Serzenatis episc. in conc. Ravennatens.
 an. 967 III 1379 E
 Vincentius Vvradislaviens. episc. in concil.
 Patercavvens. an. 1510 V 345 C
 Vincentius Quatrimanus in conc. Neapolit.
 an. 1576 V 1055 A
 Vincentius Zmajerich Antibarenf. archiep.
 in conc. Albano an. 1703 VI 269 A

V o

- V Olfrannus Frisingens. episc. in conc.
 Ratiponsens. an. 932 I 1120 A
 Vodalfrerus Rubilocoens. episc. in eod.
 conc. *ibidem.*
 Vodalricus Remens. archiep. in conventu
 apud Coloniam an. 955 I 1144 C
 Vodilo Cluniacens. abbas in conc. Romano
 an. 1027 I 1249 A
 Voalदारicus Beneventanus archiep. in syn.
ibidem habita an. 1059 I 1343 C

V v

- V Vlfersd episc. in conc. Cloveshovienf.
 an. 825 I 832 D
 Vviotred abbas in eod. conc. *ibidem.*
 Vviorh presby. in eod. conc. *ibidem.*
 Vvealhere diac. in conc. Kingstontens.
 an. 838 I 895 E
 Vverhard. presbyt. in eod. *ibidem.* D
 conc. *ibidem.*
 Vvigmund. presbyt. in eod. conc. *ibidem.*
 Vvolfleudus in conc. Senonens. an.
 669 I 545 A
 Vvulfredus Cantiorum rex in conc. Bacan-
 celdens. an. 694 I 519 C
 Vvulfrannus Meldens. episc. in conc. Lateran.
 an. 769 I 641 C
 Vvigmundus episc. in concil. Cloveshovienf.
 an. 803 I 744 B
 Vvulfardus episc. in eod. conc. *ibidem.*
 Vvulfredus archiep. in conc. apud. Vinchel-
 comban. an. 811 I 751 B
 In Londinens. an. circit. 820 I 819 B
 In Anglicanis sub Beornulpho rege ha-
 bitis an. 822 & conseqq. I 825 B
 Vvolfelmus Mimigardevordenf. episc. in conc.
 Francofurtens. an. 892 893. I 1078 A
 Vvictfridus Viridunens. episc. in conventu
 apud Coloniam an. 965 I 1144 C
 Vvilligifus Moguntinus episc. in conc.
 Engelenheimens. an. 980 I 1186 A
 Vvillhelmus abbas S. Apollinaris in conc.
 Roman. an. 1050 I 1294 C
 Vvalth-rus præposit. in conventu apud
 Lufen an. 1129 II 390 E
 Vviticinus comes in conc. Leodient.
 an. 1131 II 414 D
 Vv. Vinciens. episc. in conc. Lateran. III
 1179 II 698 C
 Vv. Tricassinus episc. in eod.
 concil. *ibidem.*
 Vv. Eleneus episc. in eod. conc. *ibidem.*
 Vv. Autissiodorens. episc. in eod.
 conc. II 697 C
 Vv. Burdigalens. episc. in eod.
 concil. *ibidem.*

Concilio. Supplem. Tomo VI.

U B U D

- U Bertus Adriens. episc. in conc. Rom.
 ab an. 1067 III 1384 D
 Ubaldus Eugubinus episc. in eod.
 conc. III 1383 E
 Ubaldus Sabinens. episc. in eod.
 conc. *ibidem.*
 Udalricus Bergomens. episc. in conc. Rom.
 an. 968. I 1154 C
 Udalricus Eistetens. in Conciliabulo
 Moguntin. an. 1086 II 71 C
 Udo Trevirens. archiep. in synod. *ibidem*
 habita an. circit. 1070 I 1372 A
 Udo Hildesheimens. episc. in concil.
 Northufens. an. 1105 II 220 E
 Udo Citenf. episc. in conc. Lateranens.
 III an. 1179 II. 700 A

U G U L

- U Go Camerimens. episc. in conc. Roman.
 ab an. 1067 III 1384 C
 Ugo card. in eod. conc. II 1383 C
 Ugo iudex in synod. Florentina an.
 1139 II 436 B
 Ugo archid. in synod. Volaterrana
 an. circit. 1070 I 1374 A
 Ugiccio sacerdos in synod. Florentina an.
 1139 II 436 B
 Ulcinus Tergestinus episc. in conc.
 Aquilejens. an. 1282 III 83 A

U N U R

- U Nemundus in concil. Senonens. an.
 669 I 508 A
 Unica episc. in conc. Cloveshovienf.
 an. 742 I 557 C
 Unichildus Senogalliens. episc. in conc.
 Rom. ab an. 1067 III 1383 E
 Unfridus Cremonens. episc. in conc.
 Lateran. III an. 1179 II 696 B
 Unigildus notarius in conc. Rom. I sub
 Bened. IV an. 904 I 1095 A
 Ursacius Brixienf. in conc. Sardicenf.
 an. 344 I 215 B
 Depositus *ibidem.*
 Urso comes in conc. Vermeriens. an.
 863 I 990 C
 In Romano I sub Benedicto IV
 an. 904 I 1095 A
 Ursus episc. in synod. Patavina an.
 995 I 1131 B
 Uratislaus Bohemæ dux in Conciliabulo
 Moguntino an. 1086 II 71 C
 Urbanus Giannofolienf. abbas in conc.
 Neumalens. an. 1096 II 147 B
 In Barenfi an. 1097 II 152 A

U_T

U To Trevirens. archiep. in conc.
 Mogunt. an. 1071 I 1374 B
 Uthredus Clamorgamiæ episc. in conc.
 Vintoniens. an. 1143 II 445 D
 Utlongus diac. in conc. Mediolanens.
 an. 842 I 902 C

Z_A

Z Accharias Anagninus episc. privilegio
 (subscribit Ticinensis archiep.
 an. 872 I 1019 D
 Zaccheus Charmæ in synod. Hierapoly.
 an. 755 I 606 A
 Zaccharias Marfus in conc. Lateran. III

an. 1179 II 691 A
 Zanolius Fesulan. episc. in conc. Roman.
 an. 967 I 1154 D
 Zenarius aut Xenaias Maburgens. in conc.
 Antiocheno Eutychanistarum an.
 512 I 391 C
 Philoxenus quoque dictus *ibidem*.
 Zosimus Oreomargens. in conc. Sardicens.
 an. 344 I 215 E
 Zosimus alter in eod. conc. *ibidem*.

Y_M

Y Mo abbas Exildumens. in conc. Bitu-
 ricens. an. 1034 I 1262 A
 Yocadus episc. in conc. Parisiens. an.
 829 I 855 D
 In synod. monasterii S. Dionysii
 an. 732 I 860 B

I N D E X

G E O G R A P H I C U S

E P I S C O P A T U U M

Cum nominibus Episcoporum.

A B

A Bula (Avila) in castilla vetere sub archiepiscopatu Compostellano.
 Sandius episc. in conc. Lateranens. III an. 1179 II 699 B
Absorensis (Aufara five Osero) in Dalmatia sub archiepiscopatu Iadrensi.
 Lamfridus episc. in conc. Lateranens. III an. 1179 II 697 A
Aberdornensis (Aberdene) in Scotia sub archiepiscopatu Santandreano
 Joannes episc. in conc. Pertusano an. 1201 II 786 C
 Villhelmus in conc. Seotitano an. 1549 V 621 A
Abitunensis Germanicorum in Africa proconsulari
 Candidus episc. in conc. Carthagenens. VI an. 420 I 307 B

Julius in conc. Ravennatens. an. 1565 V 775 D
 Petrus in conc. Romano an. 1067 III 1084 D
Adurenensis (Aire) in Vasconia sub archiepiscopatu Auscitano
 Petrus episc. in conc. Burdigalens. an. 1080 II 52 D
Adarenensis in Sardinia.
 Joannes episc. in conc. Lateranens. III an. 1179 II 695 B
Adiabenorum in Hellesponto.
 Jesuabius Metropolitani an. 645 I 477 A
Adrianopolis in Bithinia.
 Agapetus episc. in conc. Cpolitano an. 1027 II 79 Append. C
 In altero ejusdem loci an. 1028 II Append. A
 Leo in concil. Cpolitano an. 1171 II 661 A

A C

A Cerranus (La Cerra) in regno Neapolitano.
 Bartholomeus episc. in conc. Lateranens. III an. 1179 II 693 A
 Joannes Fabricius in conc. Trident. an. 1545 V 613 A
 Scipio in conc. Neapolitan. an. 1576 V 1054 E
Acheruntia (Acerenza) archiepiscopatus in Apulia.
 Arnaldus episc. in conc. Romano ab an. 1068 III 1384
Athaniensis
 Gregorius episc. in conc. Armenorum an. 1342 III 445 B
Acrida (Ocrida) archiepiscopatus in confinio Albania & Macedonia
 Basilus archiep. an. circit. 1153 II C
Aconensis in Phœnicia S. Jean de Acre sub archiepiscopatu Tyro.
 Jocius episc. in conc. Lateranens. III an. 1179 II 695 B

A D

Adrrianensis five Adriensis (Adri) in oris Venetis sub archiepiscopatu Ravennatensi
 Gabriel episc. in conc. Lateranens. III an. 1179 III 696 B
 Concilior. Supplem. Tomo VI.

Æ

Æ Nensis in Thracia in provincia Rhodopes
 Petrus episc. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 693 A
Ægentis in Cilicia secunda.
 Domnus episc. an. 440 aut 444 I 319 A
 Joannes an. 435. aut 440 I 319 A
 Patrophilus an. 376 I 241 C
 Severus an. 518 I 402 D
 In conc. Cpolitano eod. an. damnatus ibidem.
 Theodotus an. 414 I 297 C

A G

A Grigentum (Gergenti) in Sicilia sub archiepiscopatu Panormitano.
 Gerhardus episc. an. 1097 II 152 C
Agenensis (Agen) in Aquitania sub archiepiscopatu Burdegalsi.
 Bernardus episc. in conc. Romano an. 1033 I 1258 B
 Donaldus in conc. Burdigalensi an. 1080 II 52 D
 Simon in conc. Burdigalensi an. 1093 II 128 D
 Tymbertus in conc. Pisano an. H 2 1409

1409 III 1077 E
 Agathensis (Agde) in Gallia sub archiepi-
 scopatu Narbonensi
 Bernardus episc. in conc. Romano an.
 1059 I 1338 A
 Gerardus in conc. Barchinonens. an.
 906 I 1101 D
 Guntharus in concil. Magalonens.
 an. 1037 I 1258 B
 Stephanus in conc. Narbonens. an.
 1031 I 1254 C
 Agriensis (Egher) in Hungaria sub archie-
 piscopatu Strigoniensi.
 Andres episc. in conc. Strigoniens.
 an. 1292 III 233 E
 Lambertus in conc. Strigoniens. an.
 1056 II 1194 D
 Probus an. 1431 IV 239 E
 Agrippinensis (Cologne) archiepiscopus in
 Germania.
 Villibertus archiep. in conc. Moguntino
 an. 888 I 1060 B

A L

Albenis (Alba) in ditone ducis Sa-
 baudia sub archiepiscopatu Mediolanensi.
 Andreas in conc. Lateranens. III
 an. 1179 II 697 A
 Amalius episc. in conc. Narbonens.
 an. 1031 I 1254 C
 In Bituricensi an. 1034 I 1261 A
 Benso an. 1061 I 1355 D
 In conc. Romano an. 1059 I 1338 A
 Frotardus an. 1075 II 9 A
 Obertus in conc. Romano an.
 1027 I 1247 D
 Petrus de Cassiliaco an. 1434 IV 1073 D
 Aliphona seu Alipana, aut Alyphanum (Ali-
 fe) in Samnio sub archiep. Beneventano.
 Arechis episc. in conc. Romano an.
 1059 I 1338 A
 Balduinus in conc. Lateranens. an.
 1179 II 693 B
 Albigaunum (Albenga) in Liguria sub ar-
 chiepiscopatu Genuensi.
 Lauterius episc. in conc. Lateranens. III
 an. 1179 II 696 B
 Aletensis in Britannia minori urbs diruta
 (Alet)
 Salaco episc. in concil. Rotonensi
 an. 848 I 921 A
 Alexandria (Aleffandria) Patriarchatus in
 Egypto
 Athanasius Patriarcha an. 326 I 1426 D
 S. Cyrillus an. 431 I 314 A
 Damianus an. 578 I 449 A
 Eulogius an. 581 I 453 A
 Georgius expulso Athanasio an.
 356 I 190 B
 Prolomæus an. 1441 V 213 D
 Philoreus an. 1443 V 248 G
 Simon an. 1409 III 1076 A
 Theophylus an. 399 I 259 E
 Albanum (Albano) prope Romanam
 Bonifacius episc. in synod. Romana an.
 1058 I 1316 E
 Eultratus in conc. Lateranens. an.

769 I 642 A
 Gregorius in conc. Romano an.
 743 I 561 A
 Henricus an. 1188 II 739 C
 Joannes in conc. Romano ab an.
 1067 III 1383 E
 Nicolaus in conc. Pisano an.
 1409 III 1061 C
 Petrus an. 1431 IV 172 B 734 C
 Petrus in concil. apud S. Genesium in di-
 tione Lucens. an. 1079 II 33 A
 Ricardus in concil. ad Pontem de Sorgia
 an. 1107 II 240 D
 In Beneventano an. 111 II 282 A
 Teudaldus in conc. Romano an.
 1027 I 1248 E
 Vitalis an. 1099 II 174 E
 Electionem confirmat Callixti II
 an. 1119 II 333 B
 Alatrensis (Alatri) in Campania Romana.
 Joannes episc. in conc. Romano an.
 1059 I 1338 A
 Leo in conc. Lateranens. an.
 1179 II 691 B
 Saburro in conc. Romano an.
 743 I 559 B
 Alania (Albania) olim sub patriarchatu Spo-
 litano.
 Georgius episc. in conc. Cpolitano an.
 1171 II 661 A
 Alexiensis
 Nicolaus episc. in conc. Albano an.
 1703 VI 269 A
 Ambianensis (Amiens) in Piccardia Gallie
 sub archiepiscopatu Remensi.
 Bertefredus episc. in conc. Senonens.
 an. 669 I 505 C & 508 B
 Godefrid in synodo aut conventu Cata-
 launens. an. 1113 II 284 A
 In Viennensi an. 1115 II 305 B
 Roricus episc. in concil. Meldens. an.
 1081 II 55 A
 Ambrosiarum
 Theobaldus episc. in conc. Lateran. III
 an. 1179 II 697 A
 Amelia in Umbria.
 Petrus in concil. Lateran. III an.
 1179 II 692 B
 Amalphi (Malfi) archiepiscopatus in regno
 Neapolitano.
 Dionysius in concil. Lateran. III an.
 1179 II 692 B
 Julius Rossinus an. 1597 V 1261 A
 Petrus in synod. Beneventana an.
 1059 I 1343 C
 Amidenis (Amida) in Mesopotamia.
 Aba episc. in concil. Hierapolit. an.
 755 I 605 C
 Amalca (Amassia) in Hellefpono.
 Leo episc. in concil. Cpolitano an.
 1171 II 661 A
 Andegavum (Angers) in Gallia sub archie-
 piscopatu Turonensi.
 Gaufridus episc. in concil. Turonens. an.
 1096 II 143 C
 Raginaldus in eod. concil. II 145 A
 Radulphus in concil. Lateranens. III an.
 1179 II 697 B
 Antybarenis (Antivari) archiepiscopus in
 Albania.

Vincentius archiep. in conc. Albano an. 1703
 Ancona (Ancona) in Piceno
 Binolericus episc. in conc. Firmano anno 887 I 1053 A
 Gerardus in conc. Rom. ab an. 1067 III 1383 D
 Vincentius in concil. Tridentino an. 1545 V 612 E
 Ananarfenſis in Syria ſub archiepiſcop. Antiocheno.
 Stephanus episcop. in conc. Armenorum an. 1342 III 445 B
 Anicienſis (Pui) in Aquitania exemptus.
 Stephanus episc. in conc. Bituricenſ. an. 1034 I 1261 A
 Antiochia (Antiochia)
 Dorotheus, patriarch. an. 1443 V 248 C
 Euthathius an. 327 I 139 C
 Flavianus an. 391 I 252 E
 Joannes in conc. Baſileenſ. an. 1435 IV 1147 A
 Petrus an. 578. I 449 A
 Theophilactus in conc. Græcorum an. 997 66 Append. A
 Venulus in conc. Piſano an. 1049 III 1083 A
 Antiochiæ Patriarchæ Jacobitarum in Syria.
 Athanaſius Patriarch. an. 755 I 605 A
 Georgius an. eod. ibidem.
 Iſaac an. eod. ibidem.
 Paulus an. 578 I 450 B
 Ancyra in Galatia
 Joannes Metropolitā in conc. Græcorum an. 997 II 66 Append. E
 Leontius an. 404 I 284 C
 Andreſis (Andri) in regno Neapolitano ſub archiepiſcopatu Tranenſi.
 Ricardus episc. in conc. Lateranenſ. III an. 1179 II 693 C
 Antinopolis (Antibe) in Provincia Gallie modo Graſſam tranſitus ſub archiepiſcopatu Ebredunenſi.
 Deocharus episc. in conc. Senonenſ. an. 669 I 505 B
 Manfridus in conc. Vienneniſ. an. 1115. II 305 B
 Anagninus (Anagni) in campania Romana.
 Aſci episcop. in conc. Lateranenſ. III an. 1179 II 691 A
 Benedictus in conc. Romano an. 1027 I 1248 E
 Cæſar in conc. Romano an. 743 I 561 A
 Nirogotius in conc. Lateranenſ. an. 769 I 641 E
 Zaccharias an. 860 I 983 C
 Privilegio ſubſcripſit Ticinenſ. archiepiſc. an. 872 I 1119 D

A P

A Prox (Apri) in Thracia Europæa.
 Strategius archiep. in conciliis Cypolitanis an. 1027 & ſeq. II 79 Append. C & 91 A
 Aprutium (Teramo) in regno. Neapolitano S. Pontifici immediate ſubjectus.
 Petrus episc. in conc. Romano an. 1059 I 1338 A

In Lucenſi an. 1062

I 1370 B

A Q

A Quinenſis (Aquino) in Campania.
 Rainaldus episc. in conc. Lateranenſ. III an. 1179 II 692 C
 Aquileja (Aquila) in Iſtria Patriarchatus.
 Chromatius episc. in concil. Italico an. 405 I 286 D
 Dominicus Minio in concil. Veneto an. 1152 II 479 C
 Joannes in ſynodo Veronenſi an. 995. I 1202 C
 In ſynod. Aquilejenſ. an. 1007 I 1223 D
 Joannes in concil. Torcellenſi an. 1127 II 386 B
 Ludovicus in conc. Baſileenſ. an. 1435 IV 147 A
 Ottobonus an. 1307 III 279 B 336 A
 Paulus in concil. Francfordienſ. an. 794 I 731 B
 Poppo an. 1014 I 1229 B
 In conc. Rom. an. 1027 I 1249 A
 Raymundus an. 1282 III 794 A
 Rudoaldus in conc. Ravennatenſ. an. 967 I 1146 B
 In conc. Rom. an. 967 I 1154 C
 Aqueſis (Aix) in provincia Gallie
 Bernardus episcop. in conc. Lateranenſ. III an. 1179 II 698 C
 Aqueſis regionum (Acqua regia) in Africa Occidentali.
 Maximianus episc. in conc. Carthagenenſ. VI an. 420 I 307 A
 Ariminum (Rimini) in Piceno ſub archiepiſcop. Ravennatenſi.
 Agnellus episc. in conc. Rom. an. 743 I 559 B
 Joannes an. 967 I 1154 C
 Julius in conc. Ravennatenſ. an. 1565 V 775 D
 Aretium (Arezzo) in Hetruria S. Pontifici immediate ſubjectus.
 Arnoldus episc. in conc. Romano an. 1055 I 1314 D
 Bernardettus in conc. Florentino an. 1573 V 997 C
 Conſtantineus in conc. Rom. ab an. 1067 III 1384 D
 Eberhardus in conc. Rom. an. 967 I 1154 C
 Lupertianus an. 715 I 539 A
 Petrus an. 855 I 941 A & 904 I 1094 A
 Theudaldus in conc. Rom. an. 1027 I 1248 E
 Artanenſis [Irtace] in Epiro
 Bartholomeus episc. in conc. Lateranenſ. III an. 1179 II 693 B
 Armachanus in Hibernia (Armach)
 Patricius archiep. & Hiberniæ Primas in conc. Pontano an. 1260 II 1245 A
 Arvernenſis vid. Claromontanus
 Arozienſis (Arofen) in Veſphalia.
 Nicolaus episc. in conc. Arboſenſ. an. 1396 III 707 A
 Arbenſis Arba in Dalmatia ſeu Arboreniſis Oriſagni in Sardinia.
 Bertrandus episcop. in conc. Piſano an. 1409

Gregorius in conc. Salonitano an. circit.
1075 II 11 E
Arborensis (Oristagni) in Sardinia.
Bertrandus episcop. in conc. Pisano an.
1409 III 1079 C
Argentina (Straburg) in Alsacia Germania
sub archiepiscopatu Moguntino.
Burchardus episc. in conc. Moguntino
an. 1143 II 445 E
Richuvinus in conciliis Altheimensibus
an. 916 I 1108 A
Viderodus an. 988 I 1195 C
Arelatenfis (Arles) in Gallia
Ato archiepiscop. in concil. Tolosano
an. 1120 II 342 B
Bernardus in concil. Monspeliens.
an. 1134 II 419 D
Gibelinus in concilio ad Pontem de Sor-
ga an. 1107 II 240 D
Guillelmus in concilio Vactensi
an. 1139 II 432 D
Raimundus in concilio Lateranens. III
an. 1179 II 698 B
Raimbaldus in concilio Narbonens.
an. 1031 I 1254 B
In Magalonenf. an. 1037 I 1258 B
In Germanico incerti loci
an. 1041 I 1267 B
Armenorum
Gregorius patriarcha an. 440 V 211 A
Arausicensis (Orange) in delphinatu Gallie.
Berengarius episc. in concilio ad Pontem
de Sorgia an. 1107 II 239 B
In Viennensi an. 1115 II 305 B

Petrus de Acuna episc. in concilio Tri-
dent. an. 1545 V 617 A

A T

Trebatensis (Arras) in Belgio sub
archiepiscopatu Cameracensi.
Alvisius episc. an. 1143 II 444 A
Godeschalcus an. 1153 II 489 A
Jacobus in concilio ad S. Quintinum
an. 1255 II 1175 D
Lambertus an. 1095 II 143 C II
183 D 235 E
Martinus in concilio Pisano
an. 1409 III 1072 B
Rotbertus in Catalaunens. concil.
an. 1115 II 307 D
Athenarum (Atene) in Græcia.
Michael Metropolit. in concilio Cpoli-
tano an. 1027 II 79 Append. C
In altero ejusdem loci an. 1028 II
91 Append. A
Theodegius in concilio Græcorum
an. 997 II 66 Append. A
Attensis sive Atiensis (Apt.) in Gallia sub
archiepiscopatu Narbonensi.
Joannes episc. in concilio Pisano
an. 1409 III 1061 C
Leodegarius in concil. Viennens.
an. 1115 II 305 B
Petrus in in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 638 B
Stephanus in concil. Narbonens.
an. 1031 I 1254 D

A s

Asculum sive Esculum (Ascoli) in
Piceno
Albericus episc. in concilio Romano
an. 957 I 1154 D
Bernardus in concil. Firmano
an. 1067 III 1384 C
Assisium (Assisi) in Umbria
Agino in concilio Romano
an. 1067 III 1348 E
Achilius in Concilio Romano
an. 1059 I 1338 A
Rufinus in concilio Lateranens. III
an. 1179 II 691 B
Astensis (Asti) in ditione ducis Sabaudie
sub archiepiscopatu Mediolanensi.
Anicius episcop. in concilio Romano
an. 1033 I 1258 A
Alphonfus in concilio Magalonenf.
an. 1037 I 1258 B
Oddo in concilio Melphitano
an. 1100 II 182 A
Asmoneorum.
Severus episc. Morfau an.
578 I 449 A
Asiaticus in Africa proconsulari.
Cometa episc. in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 695 C
Asiaticus in Phrygia.
Joannes episc. in concil. Pisano
an. 1409 III 1080 C
Asturicensis (Astorga) in Hispania sub archie-
pisc. Compostellano

A u

Augusta (Augsburg) in Germania sub
archiepiscopatu Moguntino.
Arduicus episc. in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 699 C
Bruno in concilio Romano
an. 1027 I 1248 D
Herimannus an. fortasse 1107 II 239 B
Luitgarius in concilio Vormatiensi
an. 868 I 1001 A
Sinpertus an. 817 I 789 A
Augustodonum (Autun) in Burgundia.
Hagano episc. in concil. Melden.
an. 1081 II 55 A
Leodegarius an. 677 I 497 A
Ragnobertus in concil. Senonensi
an. 669 I 505 D
Aufonensis (Aufona) in Catalonia sub ar-
chiepiscopatu Tarracoenf.
Guadaldus episc. in concil. Romano
an. 998 I 1215 C
Idilcharius in synod. Barchinonenf.
an. 906 II 1101 B
Petrus in concil. Lateranens. III.
an. 1179 II 699 A
Villemus in Concil. Narbonens.
an. 1031 I 1254 D
Authensis.
Gregorius episc. in concilio Romano
an. 967 I 1154 E
Ausinianensis.
Artigo episc. in concilio Romano an.

an. 967 I 1154 E
Aurelianensis (Orleans) in Gallia sub archiepiscopatu Parisiensi.
 Agius archiep. an. 867. I 998 E
 Joannes in concilio aut conventu Catalaunensi. an. 1113 II 284 C
 In altero an. 1115 II 309 C
 In altero an. an. 1115 II 307 D
 Joannes in concil. Basileensi an. 1435 IV 1147 B
 Jonas in synod. monasterii S. Dionysii in Gallia an. 832 I 864 D
 Manasses in concil. Bituricensi. an. 1214 II 857 B
 Oldericus in concil. Romano an. 1033 I 1258 A
 Rainierius in concil. Senonensi. an. 1071 I 1378 A
Antisiodorensis (Auxere) in Burgundia sub archiepiscopatu Senonensi.
 Gaufridus episc. in concil. Senonensi. an. 1071 I 1378 A
 Guillelmus in concil. Senonensi. an. 1280 III 64 D
 Hambaudus in conventu aut synodo Catalaunensi. an. 1113 II 284 C
 VV. in conc. Lateranensi. III. an. 1179 II 697 B
Aucensis (Auca) in Hispania Tarraconensi.
 Lotharius episc. in conc. Romano ab an. 1067 III 1384 E
Auxientis sive Aufcensis (Ausch) in Vasconia.
 Bernardus archiep. in conc. Tolosano an. 1120 II 342 B
 Philippus in concil. Basileensi an. 1434 IV 1053 E
 Villemus in conc. Burdigalensi an. 1080 II 52 C
Avinensis
 Austenchus episc. in conc. Magalonensi an. 1037 I 1258 B
Avenionensis (Avignon) archiepiscopatus in Gallia.
 Benedictus episc. in conc. Germanico incerti loci an. 1041 I 1267 B
 Habertus in concil. ad Pontem de Sorgia an. 1107 II 241 D
 Petrus in conc. Lateranensi. III an. 1179 II 698 B
Augurientis in Numidia.
 Basilus episc. in conc. Armenorum an. 1342 III 445 C
Aulumanum
 Gentilis episc. in conc. Lateran. III an. 1179 II 692 B
Auximani (Osimo) in Marchia Anconitana.
 Petrus episc. in conc. Romano an. 887 I 1053 C
 Vitalianus episc. in conc. Rom. an. 743 I 559 B

B_A

B *Alneoregienfis (Bagnarea) in Patrimonia S. Petri.*
 Ingo episcop. in concil. Romano. an. 1059 I 1338 A
Barchinonensis (Barcellona) in Catalaunia sub archiepiscopatu Tarraconensi.

Bernardus episc. in conc. Lateranensi. III an. 1179 II 699 A
 Gilebertus in concil. Magalonensi. an. 1037 I 1258 B
 Guadaldus in concil. Narbonensi. an. 1031 I 1254 D
 Theodericus in concil. Barchinonensi. an. 906 I 1101 B
Bajocensis (Bayeux) in Normannia sub archiepisc. Rothomagensi
 Archimberthus episc. in conventu Piffensi. an. 868 I 1001 B
 Guido in conventu Rothomagensi. an. 1256 II 1189 B
 Guillelmus an. 1342 III 547 A
 Zano an. 1434 IV 1408 D
Bahafinensis sive Babafinens. in Hungaria.
 Andreas archiep. in conc. Lateranensi. an. 1179 II 700 C
Bajonensis (Bajonne) in Vasconia sub archiepiscopatu Austiano Aufch.
 Ademarus episc. in conc. Lateranensi. III an. 1179 II 697 D
 Albertus in conc. Romano an. 1067 III 1384 C
Barenfis (Bari) in regno Neapolitano
 Valterus episc. in conc. Pisano an. 1409 III 1070 A
Bangorensis (Bangor) in Anglia sub archiepiscopatu Cantuariensi.
 Benedictus in concil. Pisano an. 1409 III 1080 C
Bambergensis (Bamberga) in Germania exemptus
 Otto seu Arto episc. in conventu Moguntino an. 1105 & seq. II 223 D 207 A
 Otto in concil. Lateranensi. III an. 1179 II 699 C
Barbattensis (Balbastro) in Aragonia sub archiepiscopatu Casaraugustano.
 Rimundus episc. in concil. Tolosano an. 1120 II 342 B
Bathonia (Bathe) in Anglia sub archiepiscopatu Cantuariensi.
 Nicolaus episc. in conc. Pisano an. 1409 III 1080 B
 Robertus in conc. Londinensi. an. 1278 III 50 C
 Rainaldus in concil. Lateranensi. III an. 1179 II 700 B
 Rothoertus in concil. Vintoniensi. an. 1143 II 445 D
Berulensis (Veruli) in Campania Romana S. Pontifici immediate subiectus.
 Benedictus episc. in conc. Romano. 1050 I 1293 E
 Placitus in conc. Romano an. 1059 I 1338 A
Beanenfis in Lydia
 Hieronymus episc. in conc. Trident. an. 1545 V 613 A
Belunensis (Bellano) in ditone Veneta sub Aquilejensi Patriarchatu.
 Alboinus episc. in conc. Rom. an. 1027 I 1249 A
 Ludovicus in conc. Aquilejensi. an. 1015 I 1232 B
Bellicensis (Belley) in Baugefia sub archiepiscopatu Bisuntino.
 Rainaldus episc. in conc. Lateran. III an.

- an. 1179 II 699 A
 Bellovacum (Beauvaix) in Gallia sub archiepisepatu Remensi
 Drogo episc. in conc. Silvanectensi. I 1280 A
 an. 1048. II 80 C
 Fulcho an. 1088
 Honoratus in concil. Moguntino an. 888 I 1066 D
 Odo an. 863 I 966 D
 Legatus Romam ibidem.
 In conventu Pistensi an. 868 I 1001 B
 Petrus an. 1432 IV 295 D
 Bellicastrensis (Belcastro) in Calabria sub archiep. S. Severinae.
 Jacomellus episc. in concil. S. Severinae an. 1597 V 1260 B
 Belletrinenfis (Velletri) in Campania Romana vid. Velitrae
 Benedictus episc. in conc. Romano an. 1058 I 1316 E
 Bellogradensis (Nander alba) in Servia
 Theodorus episc. in conc. Salonitano an. circit. 1075 II 11 E
 Bethleem (Bertaleam) in Palaestina
 Albertus episc. in concil. Lateranensi. III an. 1179 II 695 A
 Laurentius Pini an. 1433 IV 729 B
 Berthonensis
 Mattheus episc. in conc. Pisano an. 1409 III 1087 A
 Beneventum (Benevento) archiepisepatus in regno Neapolitano.
 Aemilius in conc. Italico an. 405 I 286 C
 Dedalaricus in conc. Romano ab an. 1067 III 1384 A
 Landulphus an. 1113 II 279 B
 Manualis in conc. Rom. an. 743 I 561 A
 Voaldaricus an. 1059 I 1343 C
 Benuadra
 Jonas episc. in synod. Hierapolitana an. 755 I 607 A
 Bertinua
 Pontius episc. in conc. Lateranensi. III an. 1179 II 699 A
 Bergomenfis (Bergamo) in ditioe Veneta sub archiep. Mediolanensi
 Federicus episc. in conc. Tridentino an. 1345 V 613 B
 Bitertensis (Bislerz) in Occitania sub archiepisepatu Narbonensi.
 Bernardus episc. in conc. Magalonenf. an. 1037 I 1258 B
 Bernardus in conc. Lateranensi. III an. 1179 II 698 A
 Reinardus in synod. Barchinonenf. an. 906 I 1101 D
 Stephanus in conc. Narbonenf. an. 1031 I 1254 C
 Bisuntium (Befancon) archiepisepatus in Burgundia.
 Anfricus archiep. in conc. ibidem habito an. 1124 II 373 C
 Hektor in conc. Gallicano Incerti loci inter an. 994 & 1016 I 1199 A
 Hugo in conc. Romano an. 1050 I 1293 B
 Bituricensis (Bourges) archiepisep. in Gallia.
 Aimo in conc. ibidem habito an. 1034 I 1260 A
 Adalbertus Primas in conc. Turonenf. an. 1096 II 144 C
 Aegidius Columna an. 1315 III 395 D
 Erminius in conc. Lateran. an. 769 I 641 C
 Guarinus in conc. Lateranensi. III an. 1179 II 697 C
 Honoratus an. 536 I 414 A
 Petrus in conc. Pisano an. 1409 III 1074 E
 Richardus in conc. Meldenf. an. 1081 II 55 A
 Bigorritanus (Tarbes) in Vasconia sub archiepisepat. Auscitano.
 Arnaldus episc. in conc. Lateranensi. III an. 1179 II 698 A
 Gregorius episc. in conc. Tolosano an. 1120 II 342 B
 Hugo in conc. Bardigalenf. an. 1080 II 52 D
 Bifensis in Bisacena Africa Provincia
 Nicetas archiep. in conc. Cpolitano an. 128 II 91 Append. A
 Bithecensis (Bietto) in regno Neapolit. sub archiepisep. Barensi.
 Rao in conc. Lateranensi. III an. 1179 II 694 A
 Bittonoricensis (Bertinoro) sub archiepisep. Ravennatens.
 Ludovicus episcop. in conc. Tridentino an. 1545 V 612 E
 Bisuntianensis (Bisignano) in Calabria exemptus
 Auderamus episc. in conc. Romano an. 743 I 559 B
- B_L**
- Blerensis (Bieda) in Hetruria
 S ego episc. in conc. Rom. an. 967 I 1154 C
 Blandensis in Lucania urbs diruta
 Gaudeolus episc. in conc. Romano an. 743 I 559 B
- B_o**
- Bortuntium (Bitonto) in provincia Barensi.
 Joannes episc. in conc. Lateranensi. III. an. 1179 II 694 A
 Bobienfis (Bobio) in ducatu Mediolanensi sub archiepisep. Genuensi.
 Albericus episc. in conc. Lateranensi. III an. 1179 II 696 A
 Opiro in concil. Romano an. 1959 I 1338 A
 Bononia (Bologna) in ecclesie ditioe
 Joannes episc. in conc. Lateranensi. III an. 1178 II 696 A
 Bosphorus urbs diruta in Scythia prope Paludem Meotidem
 Joannes archiep. in conc. Cpolitano an. 1028 II Append. 91 A
 Bomberienfis
 Petrus episc. in conc. Pisano an. 1409 III 1069 A
 Bra-

BR

- B** racharenfis (Braga) in *Lusitania*
 Bartholomeus archiep. in conc. Trident.
 an. 1545 V 611 A
 Profuturus an. 540 I 417 B
 Briocensis (San Brieu) in *Briannia Minori*
 Gaufridus episc. in conc. Lateran. III.
 an. 1179 II 697 C
 Bremenfis (Breme) in *Saxonia inferiori*
 Adalbero archiep. in conventu Argenti-
 nensi. an. 1126. aut seq. II 384 C
 Joannes in concil. Hamneburgensi. an.
 1406 III 771 A
 Liemar in conciliabulo Moguntino an.
 1086 II 71 C
 Lævizo in conc. Tremorienf. an.
 1005 I 1218 C
 Brandeburgensis (Brandeburg) in *Germania sub*
archiepiscop. Magdeburgensi.
 Siffridus episc. in conc. Lateranensi. III
 2 n. 1179 II 700 A
 Brundisium (Brindesi) in *regno Neapolit.*
 Villelmus episcop. in conc. Lateranensi.
 III. an. 1179 II 694 A
 Bruxia (Brescia) in *ditione Veneta sub ar-*
chiepiscopatu Mediolanensi
 Antonius episc. in conc. Romano an.
 967 I 1154 D
 Adalbertus in conc. Roman. an.
 998 I 1208 B
 Ardingus in conc. Romano an.
 904 I 1095 A
 Bruno an. 1267 II 1245 A
 Dominicus in conc. Tridentino an.
 1545 V 611 A
 Franciscus an. 1434 IV 1068 C
 Joannes in concil. Lateranensi. III
 an. 1179 II 696 B
 Notingus in conc. Romano an.
 853 I 946 E
 Ramperthus in conc. Mediolanensi.
 an. 842 I 902 A
 Brugnatensis (Brugneto) in *ditione Genuef.*
 Antonius episc. in conc. Trident. an.
 1545 V 611 B

BU

- B** uturnensis f. legendum Vulturensis
 Petrus episc. in conc. Romano an.
 1050 I 1293 E
 Burgalensis aut Burgarenfis (Albarch) in *Dar-*
nia.
 Franciscus episc. in conc. Pisano an.
 1409 III 1080 II
 Omerus in concil. Lateranensi. III.
 an. 1179 II 700 B
 Burdigala (Bordegax) in *Aquitania*
 Amatus episc. in conc. ibidem habito
 an. 1093 II 125 A
 In altero an. 1098 II 153 B
 Franciscus Hugonotus an.
 1408 III 781 D
 VV in conc. Lateranensi. III an.
 1179 II 697 C
 Gofcelinus in concil. Pictaviensi an.
 1078 II 31 A
Concilior. Supplem. Tomo VI.

- In conc. apud Coenobium S. Maxentii
 an. 1075 II 13 A
 In Santhonenf. an. eod. II 8 C
 In altero Burdigalensi. an. 1080 II 52 C
 Verabulphus in conc. Lateran. an.
 769 I 641 C

BY

- B** yyes (Bissa) in *Thracia*
 Joannes episc. in conc. Cpolitano an.
 1171 II 661 A
 Leo in conc. Cpolitano an.
 1528 II 91 Append. A

CA

- C** æsariensis in *Cappadocia.*
 Eusebius an. 327 I 139 C
 Ne inde dimoveretur suadet Antiochenf.
 bus Constantinus *ibid.*
 Antiochenum episcopatum recu-
 fat I 143 C
 Dianius an. 371 I 232 A
 Pharetrius an. 404 I 284 B
 Stephanus in conc. Cpolitano an.
 1171 II 661 A
 Cæsarienf. in *Palestina*
 Ebremarus in conc. Hierosolymit. an.
 1112 II 275 C
 Heraclius in conc. Lateranensi. an.
 1179 II 695 B
 Cæsaraugusta (Sarragose) in *Aragonia.*
 Arnaldus episc. in conc. Terracoenf.
 an. 1226 II 243 A
 Campania (Campagna) in *regno Neapolit.*
 Laurentius episc. privilegio subscripsit
 Ticienf. archiep. an. 882. I 1019 D
 Nerfes in conc. Armen an. 1342 III 445 B
 Catauriensis (Canterbury) in *Anglia.*
 Aethelardus archiep. & Primas in conc.
 Cacenceldensi an. 694 I 520 B
 Britvaldus in conc. eod. *ibidem.*
 Bonifacius an. 1257 II 1195 C
 Henricus an. 1446 V 156 C
 Honorius an. 626 I 471 B
 Hubertus an. 1193 II 768 E
 Joannes Mottoan. an. 1486 V 339 C
 Joannes an. 1280 III 6, C
 Justus an. 619 I 469 B
 Ricardus in conc. apud Wodeffhoc
 an. 1173 II 667 C 713 A
 Robertus an. 1300 III 257 A 345 B
 Radulphus an. 1116 II 313 A
 Simon an. 1342 III 439 C
 Stephanus an. 1209 II 797 A 847 A
 Thomas an. 1423 III 1251 A
 Thomas de Arandel an. 1408 III 783
 Theodorus an. 657 I 493 D 515 D
 Theobaldus in conc. Vinconienf. an.
 1143 II 445 D 507 C
 Villelmus an. 1382 III 645 A
 Wifredus in concil. Londinenf. an. cir-
 cit. 929 I 819 B
 Cabillonensis (Calons) in *Burgundia*
 Agano episc. in concilio Augustodunenf.
 an. 1077 II 26 C
 Eaof in concilio Lugdunens.
 an. 829 I 835 B
 En-

- Engelbertus in concil. Lateran. III
an. 1179 II 698 D
Galterius in concilio ad Portum Anſille
an. 1099 II 178 E
Gosfridus in concil. Airiacens. I 1248 B
an. 1023
Guillelmus in concilio Matiscenens. VI 406 A
an. 1286 VI 407 D
In Anſano an. 1299 V 201 D
Joannes an. 1438 V 201 D
Pontius in concil. Lateranens. II 698 D
an. 1179
Petrus in concilio Narbonens. I 1254 D
an. 1031
Cappadocia (Cappadocia) in *Aſia minori*
Theodorus episc. an. 540 I 418 D
Calaris (Cagliari) in *Sardinia*
Citonatus archiep. an. 685 I 515 A
Ricio in concil. Andreatino
an. 1205 II 789 A
Callinienſis (Carinola) in *Camp. Vid. Calenus*
Joannes episc. in concilio Romano
ab an. 1067 III 1384 D
Callinicum (Urbs diruta) *ſub Exarchatu*
Antiochia
Joannes episc. in ſynod. Hierapolitana
an. 755 I 605 C
Caputaquensis aut Capreaquensis (Capaccio)
ſub archiepiſcopatu Salernitano
an. 1596 V 1212 A
Arnulphus episc. in concil. Lateran. III
an. 1179 II 693 A
Lelius in concilio Salernit. an. 1596 V 1212 A
Candida caſe (Vithone) in *Scotia*
Andreas episc. in concil. Scoticano
an. 1549 V 621 A
Capua in *regno Neapolitano* (Capua)
Alphanus episc. in concil. Lateranens.
III. an. 1179 II 692 B
Aldusbrandus in concil. Romano ab
an. 1067 III 1384 A
Ambroſius episc. in concil. Romano
an. 743 I 561 A
Caſar Coſta an. 1577 V 1091 A
Hidelrandus in concil. Romano
an. 1050 I 1293 B
N. colaus in concil. ibidem habito.
an. 1569 V 899 B
Caſtrum (Caſtro) in *regno Neapolitano*.
Joannes episc. in concil. Romano
an. 1027 I 1248 E
Lanfridus episc. in concil. Lateran.
an. 769 I 641 D
Petrus in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 692 A
Caſtrum Galleſi
Juvianus episc. in concil. Lateranens.
an. 769 I 641 B
Petracius in concilio Lateranens.
III an. 1179 II 694 B
Caſtellanus in *Latio*
Angelus episc. in concil. Gradens.
an. 1330 III 431 B
Herimannus in concil. Roma.
an. 1050 I 1293 D
In altero an. 1055 I 1314 D
Joannes Pollanus in concil. Venero
an. 1152 II 479 C
Leo in concilio Lateranens.
an. 769 I 641 D
Rainierius in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 691 B
Callienſis (Cagli) in *ducatu Urbini*
Adolardus episcop. in concilio Firmano
an. 877 I 1053 C
Allodericus in concil. Lateran. III
an. 1179 II 691 A
Joannes in concilio Romano
an. 967 I 1154 C
Ugo in concil. Romano. an. 1059 I 1338 A
Calaguri (Calahorra) in *veteri caſtella*
ſub archiepiſcopatu Eurgens
Rodericus episc. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 699 B
Carnotenſis (Cattres) in *Gallia ſub archiepiſcopatu*
Parienſi
Betharius episc. an. 601 I 461 A
Gaufridus in concil. Senonenſ.
an. 1071 I 1378 A
Gauciobatus in concilio, Senonenſ.
an. 669 I 505 B
Gislebertus in ſynodo Tricaſſina
an. 867 I 998 E
Joannes in concilio Lateranens.
III an. 1179 II 698 B
Simcon an. 1208 III 59 D
Carthago *nunc diruta* (Cartagine) *in*
Africa
Aurelius episc. an. 397 I 253 C 401 279 D
Bonifacius an. 523 I 405 B
Calenus (Carinola) in *provincia laboris ſub*
archiepiſcopatu Capuano
Joannes episc. in concilio Capuano
an. 1605 VI 212 A
Calvenſis (Calvi) in *Provincia laboris*
ſub archiep. Capuano.
Fabius Maranta episc. in concil. Capua-
no an. 1605 VI 212 A
Camerinum (Camerino) in *Marcia An-*
conitana S. Pontif. ſubjectus.
Atto episc. in concilio Romano
an. 1050 I 129
Acceptabilis in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 691 B
Celus in concilio Firmano an. 887 I 1053 A
Petrus in concilio Romano
an. 1050 I 1293 C
Ugo in concilio Romano ab
an. 1067 III 1384 C
Caſerta (Caſerta) in *Provincia laboris ſub*
archiepiſcopatu Capuano.
Benedictus episc. in concil. Capuan.
an. 1603 VI 212 A
Porphyrius episc. in concilio Latera-
nens. III an. 1179 II 692 B
Caſtelli maris (Caſtell. a mare) in *Provin-*
cia laboris ſub archiep. Surrentino
Joannes Fonteca episc. in concilio Triden-
tino an. 1545 V 617 A
Cavenſis (Cava) in *regno Neapolitano*
exemptus
Caſar in concil. Salernitano
an. 1599 V 1211 E
Joannes episc. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 694 A
Catana (Catania) in *Sicilia ſub archiepiſ-*
copatu montis regalis
Leo Metropolit. in concil. Graeco
an. 997 II 66 Append. F
Carienus ſive Carianenſis in *Africa Pro-*
vincia Biſaena
Joannes Metropoliſita in concil. Graecor-
rum

C E

rum an. 597 II 66 Append. E
 Calamanensis aut Calamenfis in Numidia.
 Antonius episc. in concil. Pisano
 an. 1409 III 1069 A
 Possidius in concil. Carthaginens. VI legatus an. 420 I 307 A
 Carleolenfis (Carlisle) in Anglia sub archiep. Eboracensi
 Guillelmus episc. in concil. Pisano
 an. 1409 III 1080 B
 Carharenfis (Cataro) in Dalmatia sub archiepiscop. Barenfis
 Majo episc. in concil. Lateranens. III
 an. 1179 II 694 A
 Carpularum seu Caprularum (Carola) in Veneta ditione.
 Joannes episc. in concil. Veneto
 an. 1152 II 479 D
 Petrus in concil. Torcellens.
 an. 1127 II 386 B
 Cameracensis (Cambray) archiepiscopus in Belgio.
 Dodilo episc. in concil. Moguntino
 an. 888 I 1060 D
 Ingrannus in Conventu apud Coloniam
 an. 965 I 1144 C
 Petrus in concilio Pisano an. 1409 III 1082 C
 Rogerius in concil. Lateran. III
 an. 1179 II 697 B
 Catalaunensis (Chalons) in Gallia sub archiepiscopatu Remensi
 Guillelmus episc. in concil. Remens.
 an. 1115 II 306 D
 Mantio an. 893 I 1077 B
 Rotgerus in concilio Sylvanestens.
 an. 1048 I 1280 A
 Radulphus in concil. ibidem habito
 an. 1115 II 307 D
 Carchaflensis sive Carchastonenfis (Carcaston) in Occitania sub archiepiscopatu Narbonensi
 Arnaldus episcop. in concil. Tolosano
 an. 1120 II 342 B
 Gimera in synod. Barchinonen.
 an. 906 I 1101 D
 Godofridus an. 1434 IV 1105 E
 Guifredus in concil. Narbonens.
 an. 1031 I 1254 C
 Petrus in concilio Magalonens.
 an. 1037 I 1258 B
 Cadurcensis (Cahors) in Aquitania sub archiepiscopatu Albienfi
 Bertrandus episc. in concil. Bituricens.
 an. 1236 III 437 A
 Deudedit in concil. Bituricens.
 an. 1034 I 1261 A
 Durandus in concil. Bituricens.
 an. 1031 I 1255 C
 Girardus in concilio Lateranens. III
 an. 1179 II 697 C
 Guillelmus an. 1289 III 127 A
 Calagaritanus (Calahorra) in veteri castella sub archiep. Burgenfi.
 Joannes episc. in concil. Tridentino
 an. 1545 V 617 B
 Caffenfis (Cassa) in Chersoneso
 Simon episc. in concil. Pisano
 an. 1409 III 1070 A

C Aerenfis (Ceri) in Patrimonio sancti Petri
 Crescentius episc. in concilio Romano
 an. 1050 I 1293 C
 Petrus in concil. Lateranens.
 an. 769 I 641 D
 Carvienfis (Cervia) in Romandiola sub archiepiscop. Ravennatens.
 Christophorus episcop. Eugenii legatus in concil. Basileens. an. 1433 IV 698 E
 Joannes in concil. Ravennatens.
 an. 1259 II 1235 D
 Paulus in concilio Pisano an. 1409 III 2070 A
 Scipio in concil. Ravennatens.
 an. 1565 V 775 D
 Stephanus in concilio Romano
 an. 967 I 1155 A
 Cesenæ (Cesena) in Romandiola sub archiepiscop. Ravennatens.
 Antonius episc. in concil. Lateranens.
 an. 769 I 642 B
 Benno in concil. Regiens.
 Gebizo in concilio Salernitano
 an. 1076 II 18 C
 Odoardus in concil. Ravennatens.
 an. 1565 V 775 D
 Leonardus in concil. Lateranens. III
 an. 1179 II 636 B
 Centumcellensis (Civitavecchia) in patrimonio sancti Petri.
 Azo episcop. in concil. Romano
 an. 1505 I 1293 C
 Joannes episc. in concil. Romano
 an. 853 I 943 A
 Cellenates in Armenia prima
 Sifinius Metropolitā in concilio Cephelitano an. 1928 II 91 Append. A
 Cenonis in Bisacena Africa Provincia
 Andreas archiepisc. in concilio Copolitano an. 1028 II 91 Append. A
 Cenetenfis (Ceneda) in Veneta ditione sub Aquilejensi Patriarchatu.
 Helmengerus episc. in concil. Romano
 an. 1027 I 1249 A
 Marcio in concil. Aquilejen.
 an. 1282 III 73 A
 Cenomannensis (Le mans) in Gallia sub archiepiscop. Turonen. Tours
 Aldricus episc. in Aquisgranens. Conventu an. 838 I 893 B
 Ernaldus in concil. Pictaviens.
 an. 1078 II 31 A
 Gervadius in concil. Turonen. inter
 an. 1035 & 1052 I 1262 C
 Hildebertus an. 1100 II 183 D
 In concil. Carnotens. an. 1124 II 359 B
 Joseph an. 769 I 739 A
 Martinus legatus Ludovici Calabriae regis in concilio Basileens. an. 1433 IV 725 A
 Meiculo an. 796 I 739 A
 Vilgrinus in concil. Romano
 an. 1061 I 1345 A
 Cethria (Chester) in Anglia sub archiepiscop. Cantuariensi.

Rogerus episc. in concil. Vintoniens.
an. 1143 II 445 D
Cessurii
Joannes episc. an. 1169 II 615 D

Ch

Charma
Zaccheus episc. in synod. Hierapolitana
an. 755 I 606 A
Charra in Mesopotamia
Archelaus episc. an. I 25 E
Chomaci aut Chemaci in Armenia
Theodorus Metropolit. in concil. Cpolitano an. 1028 II 91 Append. A
Chonenfis in Phrygi Capattina
Constantinus Metropolit. in concil. Cpolitano an. 1028 II 91 Append. A
Chorintum (Corinto) in Peloponnesi
Georgius episc. in concil. Cpolitano an. 1028 II 91 Append. A
Sergius in concilio Cpolitano an. 1027 II 79 Append. C
Chalcedo (Calcedon) in Bitunia
Daniel Metropolit. in concil. Græcorum an. 997 II 66 Append. E
Theodotus in concil. Cpolitano an. 1027 II 79 Append. A
In altero an. 1028 II 91 Append. A
Chaburensis situs ignotus
Stephanus episc. in synod. Hierapolitana an. 755 I 605 A
Lamfrancus in concil. Rom. ab an. 1067 III 1384 D

CI

Cingulanus (Cingoli) in Piceno
Julianus episc. an. 555 I 432 A
Cicetria (Chichester) in Anglia sub archiepiscopat. Cantuariensi
Gibertus episc. an. 1294 III 249 A
Simon an. 1446 V 167 D
Stephanus in concilio Londinens. an. 1278 III 59 C
Seyfredus in concil. Vintoniens. an. 1143 II 445 C
Cienfis live Chienfis (Scio) in insula Cbio.
Necphorus archiep. in concil. Cpolitano an. 1028 II 91 Append. A
Ciceseien. vel Sicifcienfis (Siffen) in Croatia
Robertus episc. in concil. Pisano an. 1409 III 1980 B
Civitas Roderici (Ciudad Rodrigo) in Hispania
Petrus episc. in concil. Lateranen. III an. 1179 II 699 C
Civitatenfis (S. Severo) sub archiep. Beauventano
Robertus episc. in concil. Lateranen. III an. 1179 II 693 B
Rupertus in concil. Romano ab an. 1067 III 1388 E
Civitas nova in Istria (Città nuova) sub Aquilejens. patriarchatu
Azo episcop. in concilio Aquilejens. an. 1015 I 1232 B
Bonifilius in concilio Veneto an.

1152 II 479 C
Frigdianus in concil. Graden.
Huricus in concil. Torcellens. an. 1127 II 386 B
Civitas Castellana (Città di Castello) in Umbria
Petrus episc. in concil. Lateranen. II an. 1179 II 692 A
Citenfis (Chite) in insula Cipro
Udo episcop. in concil. Lateranen. III an. 1179 II 70 A

CL

Clusienfis (Chiusi) in Etruria sub archiep. Senens.
Arcadius in concil. Romano an. 744 I 559 B
Andreas in concilio Gradenf. an. 1330 III 431 B
Jacobus in concilio Tridentino an. 1545 V 612 E
Joannes in concilio Romano an. 1059 I 1338 A
Leo in concil. Lateranen. III an. 1179 II 692 A
Lindo in concil. Romano an. 957 I 1155 A
Taceprandus in concil. Romano an. 853 I 943 A
Vido in concilio Romano an. 957 I 1155 A
Claudianopolis in Isauria sub patriarchatu Antiochie
Joannes in concilio Cpolitano an. 1027 II 79 Append. C
In altero an. 1028 II 91 Append. A
Clamorgamia
Utrebus episcop. in concilio Vintoniens. an. 1143 II 445 D
Claronontensis (Clermont) in Arvernia sub archiepiscop. Bituricens.
Aimericus in concil. Viennens. an. 1115 II 305 B
Guillelmus episcop. in concil. Turonens. an. 1096 II 145 A
Rinco in concil. Bituricens. an. 1031 I 1255 C
In concil. Bituricens. an. 1034 I 1201 A

Co

Consentinus (Cosenza) archiep. in Calabria
Fantinus archiep. an. 1579 V 1098 A
Pelagius in conc. Romano an. 742 I 561 A
Constantinopolis (Constantinopoli) in Thracia
Asicus Patriarcha an. 419 I 302 C
Anatolius an. 450 I 225 A
Flaviani succellor, ibidem.
Artenius an. 1266 II 1246 A
Alexius an. 1027 II 73 Append. A
Constantinus Chiliarens an. 1155 II 495 C
Constantinus Lieude an. 1058 II 71 Append. A
Eutratius an. 1081 II 110 Append. A
Geor-

Georgius an. 1283 III 119 A
 Gregorius Cyprius an. 1297 III 255 A
 Germanus an. 1235 II 1035 D
 Joseph an. 1435 IV 1133 C
 Joannes an. 1298 II 774 D
 Ignatius an. 846 I 997 A & 930 A
 Lucas Chrifberge an. 1256 II 498 B 563 A
 Maximus an. 330 I 243 C
 Maximianus an. 432 I 315 A
 S. Maximus an. 656 I 487 B
 Methodius an. 846 I 907 A
 Michael Cæularius in Pseudosynod. ibidem habita an. 1054 I 1305 A
 Michael Anchialinus an. 1171 II 661 A
 Nicolaus an. 1086 II 109 Ap. D 115 B
 Nicephorus an. 806 I 751 A
 Nicephorus an. 814 I 776 A
 Nicolaus an. 920 I 1107 C
 Panans an. 540 I 418 D
 Polieudus an. 969 I 1159 A
 Proclus an. 434 I 317 C
 Sifinnius an. 997 II 57 Append. A
 Tharafius an. 806 I 751 A
 Thriphon an. 931 I 1118 A
 Theodosius an. 1177 II 684 B
 Veccus an. 1283 III 111 A
 Xyphilinus an. 1066 II 99 Append. A
 Corbinensis in Lario
 Deodatus episc. in conc. Rom. an. 1059 I 1338 A
 Herimannus in conc. Roman. an. 1050 I 1293 D
 Coenus (Lango) in provincia Cycladum *græce Stingo*
 Julianus episc. in conc. incerti loci in Oriente an. 453 I 335 E
 Coropitenfis in Britannia minore (Corentim) sub archiepiscop. Turonens.
 Felix episc. in conc. Rothomens. 848 I 921 A
 Constantiensis (Constans) in Suevia sub archiepiscop. Moguntino.
 Ægydius episc. in conc. Pisano an. 1409 III 1083 A
 Bertoldus episc. in conc. Lateran. III an. 1179 II 699 C
 Gebeardus an. 1100 II 158 C 160 D
 In conventu Moguntino an. 1105 II 223 D
 Gebehardus an. 988 I 1191 A
 Godfredus in concil. Romano an. 1050 I 1294 A
 Joannes in conventu Rothomagens. an. 1256 II 1189 B
 Philippus in concil. Basileens. an. 1436 IV 1321 E
 Rimaldus in concil. Germanico incerti loci an. 1071 I 1378 B
 Salomon in concil. Moguntino an. 852 I 925 B
 In Vormatiens. an. 864 I 956 C
 Varamundus in conc. Romano an. 1027 I 1248 E
 Conanensis (Consa) in regno Neapolitano.
 Petrus archiep. in conc. Romano an. 1050 I 1293 B
 Cothyal (Cotiajon) in Phrygia salusari
 Stephanus Metropoli in concil. Græcor. an. 997 II 66 Append. E
 Comacensis (Comacchio) in Romandiola sub archiepiscop. Ravennatens.

Hercules episcop. in conc. Ravennatens. an. 1568 V 775 E
 Jacobus in conc. Pisano an. 1409 III 1059 A
 Joannes in conc. Regiens. an. 1141 II 439 A
 Corneliensis (Imola) in Romandiola sub archiepiscop. Ravenna.
 Joannes episc. in conc. Ravennatens. an. 967 III 1280 A
 Colocensis (Coloza) in Hungaria. Colossensis quoque scribitur.
 Andreas archiep. an. 1432 IV 293 D
 Tulbertus in conc. Strigoniens. an. 1114 II 288 C
 Convenarum in Vasconia (Cominges) sub archiepiscop. Ausitano.
 Arlius episc. in conc. Lateranens. III an. 1179 II 697 D
 Colonia (Cologne) archiep. in Germania.
 Anno archiep. in conc. Germanico incerti loci an. 1070 I 1378 C
 Bruno archiepisc. in conventu apud Coloniæ an. 966 I 1144 C
 Engelbertus an. 1226 II 955 A
 Fridericus an. 1118 II 331 C
 In conc. Leodiens. an. 1131 II 414 D
 Heribertus archiep. in conc. Tremoriens. an. 1005 I 1218 C
 Sigevinus in Conciliabulo Moguntino an. 1086 II 71 C
 Theodoricus an. 1432 IV 387 A
 Theodoricus an. 1433 IV 846 A 1076 C
 V libertus in synod. ibidem habita an. 877 I 1027 A
 Comonenfis
 Bernardus episc. in conc. Narbonens. an. 1031 I 1254 D
 Conventrensis (Conventry) in Anglia sub archiep. Cantuariens.
 Rogerus episc. an. 1258 II 1225 B
 Concordiensis (Concordia) in Veneta diocesi sub patriarchatu Aquilejensi
 Mayo episc. in conc. Aquilejens. an. 1015 I 1232 C
 Conferannensis (Conferans) in Vasconia sub archiepiscop. Ausitano.
 Augerius episc. an. 1280 III 55 B
 Berengarius in conc. Narbonens. an. 1031 I 1254 C
 Compostellanus (Compostella) in Gallæcia.
 Petrus archiep. in conc. Lateranens. III an. 1179 II 699 B
 Cooptorum in Thebaide
 Menna Patriarcha an. 969 I 1159 A

C R

Racoviensis (Cracov) in Polonia sub archiepiscop. Gnesnensi.
 Petrus episcop. in concil. Pisano an. 1409 III 1079 A
 Poppo episc. an. 1000 I 1217 A
 Cremonensis (Cremona) sub archiepiscop. Mediolanensi.
 Joannes episc. A. S. L. in conc. Coloniens. an. 1132 II 416 A
 Luzzo in conc. Roman. an. 967 I 1114 E
 Nicolaus in conc. Tridentino an. 1545 V 611 A
 Si-

Sicardus an. 1130 II 403 C
 Vinfredus in conc. Lateran. III 1179 II 696 B
 Crotoniensis (Crotona) in Calabria sub
Regino archiepisc.
 Philippus episc. in conc. Lateranens. III
 an. 1179 II 695 A
 Croensis (Croia) in nova Epiro olim Anti-
 gonis .
 Franciscus episc. in conc. Pisano an.
 1409 III 1071 E
 Cretenensis archiepiscopatus (Candia)
 Joannes archiep. in concilio Cpolitano
 an. 1171 II 661 A
 Paulus an. 667 I 501 A
 Stephanus in concil. Cpolitano
 an. 1028 II 91 Append. A
 Culsitanus in Provincia proconsulari Africa.
 Vincentius episc. in concil. Carthaginens.
 VI an. 420 I 307 B
 Carientis (Char.) in Germania sub archie-
 piscop. Moguntino .
 Joannes episc. in concil. Basileens.
 an. 1433 IV 807 B
 Cosentinus (Consenza) in Calabria
 Arnulphus archiep. in concil. Romano
 an. 1059 I 1338 A
 Rufus in concil. Lateranens. III
 an. 1179 II 794 C
 Caperfanensis (Conversano) sub archiepiscopo
Barenst.
 Calfius seu Calfinus episcop. in Concil. La-
 teranens. III an. 1179 II 694 A
 Culernæ in Hibernia
 Constantinus episc. in concil. Lateranens.
 III an. 1179 II 700 C
 Cumenus (Cyme) in Provincia laboris
 modo junctus archiepisc. Neapolitano .
 Albericus episc. in concil. Romano
 an. 1027 I 1249 A
 Anselmus in concil. Lateranens. III
 an. 1179 II 695 B
 Rainaldus in concil. Romano ab
 an. 1067 III 1383 A
 Cypsellorum Cipsella in Thracia
 Leo Metropoli in Concil. Græcorum
 an. 997 II 66 Append. E
 Cyzicenus (Clisica) in Hellesponto .
 Demetrius episc. in concil. Cpolitano an.
 1028 II 91 Append. A
 Germanus an. 715 aut 716 I 541 B
 Joannes in concil. Cpolitano an.
 1171 II 661 A

D A D E

Darentia (Daventer) in Belgio sub ar-
 chiep. Ultrajectino .
 Joannes elect. episc. in concil. Traiectens.
 an. 1565 V 741 D
 Darentus (Daras) in Mesopotamia .
 David episc. in synod. Hierapolit.
 an. 755 I 605 C
 Derthula (Tortose) in Catalonia sub ar-
 chiepiscop. Tarraconens.
 Berengarius episc. in concil. Tarraconens.
 an. 1317 III 397 E
 Derthona aut Terdona (Tortona) in du-
 catu Mediolanensi
 Joseph episc. in concil. Lateranens. III

an. 769 I 641 D
 Joannes in concil. Romano an.
 967 I 1154 A
 Obertus in concilio Lateranens. III
 an. 1179 II 695 A
 Digneus (Digne) in provincia sub ar-
 chiepiscopatu Ebrodunensi
 Bertrandus episc. in concil. Pisano
 an. 1409 III 1067 D
 Dienis (Die) in Delphinatu Gallia .
 Hugo episc. in concil. Augustodunens.
 an. 1077 II 25 B
 In burdegalens. an. 1079 II 37 A
 In Xantonensi an. 1081 II 41 A
 In Mediolanensi an. 1081 II 55 A
 Robertus in concilio Lateranens. III
 an. 1179 II 698 C
 Dolensis (Dol) in Britannia minore sub ar-
 chiepiscop. Turonens.
 Felstinianus episc. an. 857 I 975 D
 Stephanus in concilio Pisano an.
 1409 III 1071 C
 Doobernenensis vid. Cantuariensis .
 Athelardus episc. an. 795 I 733 A
 Ceolnothus in concil. Kingitonens.
 an. 838 I 895 A
 Justus an. 419 I 299 A
 Lanfrancus in concilio Glocestrensi
 an. 1085 II 67 B
 Odo an. 956 I 1133 B
 Taroianus an. 715 I 535 A
 Vulfredus an. 822 I 825 C
 Dorretensis
 Concilius episc. in concil. Senonensi
 an. 669 I 505 C
 Dracozenensis (S. Severo) in regno Nea-
 politi. sub archiepiscop. Beneventano .
 Nicolaus episc. in concil. Lateranens.
 III an. 1179 II 693 B
 Dunelmensis (Durham) in Anglia sub ar-
 chiep. Eboracens.
 Hugo episcop. in concil. apud Vvode-
 thoc an. 1173 II 671 A
 In Lateranens. III an. 1179 II 700 C
 In Cantuariens. an. 1189 II 745 B
 Thomas in concilio Pisano an.
 1408 III 1080 B
 Vinelmus in concil. Vintonien. an.
 1143 II 445 D
 Duonensis (Dublin) archiepiscop. in Hi-
 bernia
 Alexander archiepisc. an. 1348 III 579 A
 Joannes an. 1186 II 733 A
 Laurentius in concil. Lateranens. III
 an. 1179 II 700 C
 Paulus an. 1351 III 589 B
 Villemus in concilio Scoticano
 an. 1540 V 621 A
 Dyrrachienis (Durazzo) in Albania
 Petrus archiep. in concil. Albano
 an. 1703 VI 269 A

E B

E Bredunensis archiepiscopatus in delphi-
 natu (Ambrun)
 Benedictus archiep. in concil. Viennens.
 an. 1115 II 306 A
 Geminarius in concil. Magalonen.
 an. 1033 I 1258 B
 Itinu-

Ifmundus in concil. Romano an.
1033 I 1258 A
Petrus in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 698 C
Eboracensis archiepiscopus in Anglia (Yorck)
Eadulphus archiep. an. 769 I 739 B
Ecbertus an. 757 I 619 B
Joannes an. 1307 III 609 A
Joannes an. 1431 IV 323 B
Thomas an. 1488 V 343 A
Tutanus an. 1124 II 375 D
Willelmus an. 1310 III 339 A
Vatfridus an. 680 I 512 B
Ebrocinenfis (Eureux) in Nortmannia sub
archiepiscopus. Rotomagens.
Concessius episc. in concil. Senonens.
an. 669 I 508 B
Guillelmus in concil. Pisano an.
1409 III 1071 C
Eduensis sive Edvenfis (Antun) in Burgun-
dia vid. Augusodunens.
Bartholomæus episcopus in concil. Ansa-
no an. 1299 VI 407 D
Jonas in concil. Lingonens. an.
859 I 981 A
Jacobus in concil. Matisconensi
an. 1285 VI 406 A
Norgaudus in concil. ad Portum Anellæ
an. circit. 1099 II 178 B
Edeffenus (Edessa) in Provincia Osroene
Hieronymus Grimaldi archiep. in concil.
Ruthenorum an. 1720 VI 283 A
Jacobus an. 577 I 400 D
Thimotheus in synod. Hierapolitana
an. 755 I 605 C

E I E L

Eichstetenfis (Aichstet) in Franconia sub
archiepiscopus Moguntino
Eberardus in conventu Moguntino
an. 1105. & seq. II 223 D
Udelricus in Conciliabulo Moguntino
an. 1086 II 71 C
Elnensis (Perpignan) in Occitania sub ar-
chiepiscopus. Narbonens.
Michael episc. in concil. Tridentino
an. 1545 V 617 B
Raimundus in concil. Narbonens.
1031 I 2254 D
Elnensis vid. Elnensis
Arnaldus episcopus in concil. Magalon.
an. 1037 I 1258 B
Vv. in concil. Lateranens. III an.
1179 II 608 A
Ellorensis (Oleron) in Vasconia sub ar-
chiepiscopus. Ausitanus
Amatus episcopus in concil. apud Coeno-
bium S. Maxentii in Pictonibus
an. 1075 II 14 C
In Burdegalenf. an. 1079 II 39 A
Engolismenf. (Angoulesime) in Aquitania
sub archiepiscopus. Burdegalenf.
Ademarus in conc. Burdegalenf. an.
1080 II 52 D
Gerardus an. 1108 II 161 C
In conc. ejusdem loci an. circit.
1112 II 277 C
In altero an. 1117 II 321 A
Guillelmus in conc. Sanctonens.

an. 1075
Enthyensis
Hugo episc. in concil. Magalonens. an.
an. 1037 I 1258 D
Embriacensis vid. Umbriacensis.
Peregrinus episc. in conc. Lateranens.
III an. 1179 II 695 A
Ephesium in Asia pro consulari (Metropolis)
Basilus archiep. an. 434 I 317 C
Ciriacus in conc. Cpolitano an.
1027 II 79 Append. A
Nicolaus in conc. Cpolitano an.
1171 II 661 A

E R E S

Erphordiensis in Anglia (Hereford o
Erfurt)
Robertus episc. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 700 B
Einenfis (Jesi) in Piceno S. Pontif. subje-
ctus.
Petrus episc. in conc. Romano an.
643 I 559 B
Rainaldus in conc. Lateranens. III an.
1179 II 691 C
Esculum vid. Asculum

E U

Eugubium (Gubbio) in ducatu Urbinate
exemptus
Guido episc. in conc. Romano an.
1055 I 1314 D
Rodulphus in conc. Romano an.
1050 I 1338 A
Ualdus in conc. Romano ab an.
1067 III 1383 E
Euchaitarum in Provincia Hellenoponti
Constantinus episc. in conc. Cpolitano
an. 1171 II 661 A

F A

Fanum (Fano) in Piceno S. Pontif. im-
mediate subiectus.
Armatus episc. in conc. Romano an.
743 I 559 B
Harduinus in conc. Romano an.
1050 I 1293 D
In altero ejusdem loci an. 1059 I 1338 A
Maurus in conc. Lateranens. an.
769 I 642 B
Munaldus in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 692 A
Romanus in conc. Firmano an.
887 I 1053 B
Falerensis (Faleroni) in Piceno.
Joannes episc. in conc. Romano an.
743 I 559 B
Fancitrensis (Faneftria)
Franciscus in conc. Ravennatenf.
an. 1568 V 775 E
Faventia (Faenza) in Romandiola sub
archiepiscopus. Ravennatenf.
Gerhardus episc. in conc. Romano
an. 697 I 1154 D
Joannes in conc. Ravennatenf. an.
1568

1568 V 775 E
 Joannes in conc. Lateranens. an.
 769 I 641 B
 Joannes in conc. Lateranens. III an.
 1179 II 796 A
 Jacobus in conc. Ravennatens.
 an. 1259 II 1235 D
 Lambertus in synod. Regiens. an.
 1141 II 439 E
 Petrus in conc. Pisano an.
 1409 III 1069 E
 Fardinenfis (Verden) in Saxonia inferiori
 sub archiepiscop. Moguntino.
 Adelgatus episc. in conc. Altheimens.
 an. 916 I 1108 A

F

Ferentinus (Ferentino) in Campania Ro-
 mana S. Pontific. immediate subiectus.
 Rodolphus episc. in concil. Lateranens.
 III an. 1179 II 691 B
 Feltrensis aut Feretrensis (Feltre) in distri-
 ctu Veneta sub Aquileens. Patriarch.
 Adelgerus seu Adalgerus episc. in conc.
 Aquileens. an. 1282 III 83 A
 Andolphus in conc. Roma. an.
 1059 I 1338 A
 Richiro in conc. Aquileens. an.
 1015 I 1232 B
 Fesulum (Fiesole) in Etruria sub archie-
 piscop. Florentino.
 Atenuleus episc. in conc. Romano
 an. 1050 I 1293 C
 Donatus in concil. Romano an.
 853 I 942 E
 Eraldus in conc. Romano an.
 904 I 1095 A
 Jacobus in conc. Romano an.
 1027 I 1248 E
 Lamfrancus in conc. Lateranens.
 III an. 1179 II 692 B
 Turimundus episc. in conc. Romano.
 an. 1067 III 1383 E
 Zenobius in conc. Romano an.
 967 I 1154 D
 Ferrariensis (Ferrara) in Romandiola sub
 archiep. Ravennat.
 Alphonus episc. in conc. Ravennatens.
 an. 1568 V 775 D
 Joannes an. 1433 IV 742 B
 Leo an. 981 III 1381 A
 Landolphus an. 1106 & 1110 III 1413 A

F

Ficodensis vid. Cerviensis.
 Sergius episc. in conc. Lateranens. an.
 759 I 642 C
 Firdensis seu Fardensis vid. Fardinenfis aut
 Verdensis.
 Bernhartus episc. in conc. Tremoriens.
 an. 1005 I 1218 C
 Eralt episc. in conc. Vormat. an.
 868 I 1001 D
 Gerolphus in synod. Colonienf. an.
 878 I 1027 A
 Firmum (Fermo) in Piceno.
 Gaidolphus episc. in conc. Rom.

an. 967 I 1154 D
 Leonardus in conc. Pisano an.
 1409 III 1073 C
 Petrus in conc. Lateranens. III an.
 1179 II 691 B
 Theodoricus in conc. ibidem habito
 an. 887 I 1047 C

F

Florentia (Firenze) archiep. in Etruria.
 Antonius Altovita archiep. an.
 1573 V 915 A
 Bobertus in conc. Lateranens. III an.
 1179 II 693 B
 Gerardus in conc. Roma. an.
 1050 I 1293 E
 Item in altero an. 1055 I 1314 D
 Grafulphus in conc. Romano an.
 904 I 1095 A
 Goffridus an. 1139 II 435 A
 Julius in conc. Lateranens. III
 an. 1176 II 692 B
 Julius an. 1517 V 407 A
 Lanberthus in conc. Romano an.
 1027 I 1248 E
 Sicelinus in conc. Romano an.
 967 I 1154 E
 Speciosus in iudicio Vicovalaris an.
 715 I 541 B
 Thomas in conc. Rom. an.
 743 I 559 B
 Fiandrensis
 Balduinus episc. in concil. Silvanestens.
 an. 1048 I 1280 C

Fo F

Forumsempronii (Fossombrone) in duca-
 tu Urbinais.
 Folcuinus episc. in conc. Salonitano II
 an. 1076 II 18 C
 Petrus privilegio subscripsit Ticinens.
 archiep. an. 872 I 1019 D
 Paulinus Picua. episcop. an.
 555 I 432 D
 Forum Livii (Forlì in Romandiola.
 Antonius in concil. Ravennatens. an.
 1568 V 775 E
 Bartholomeus episc. in conc. Firmiano
 an. 887 I 1053 D
 Berengarius in conc. Viennens. an.
 1115 II 306 B
 Joannes in conc. Pisano an.
 1409 III 1069 A
 In Basileens. an. 1433 IV 724 D
 Forumpopuloni (Forlumpuloni) sub archiep.
 Ravennat.
 Teubertus episc. in conc. Romano
 an. 1027 I 1247 D
 Frisingensis (Freisingen) in Bavaria sub
 archiep. Salisburgensi.
 Atto episc. in conventu Ratifponens. in-
 ter an. 798. & 811. I 741 B
 Anno in conc. Vormatens. an.
 868 I 1000 E
 Joannes an. 1444 V 45 D
 Nicodemus an. 1444 IV 200 A
 Valdo in conc. Moguntino an.

888 I 1060 D
Wolframnus in conc. Ratisponens.
an. 932 I 1119 A
Frequentinus (Fricento) *sub archiep. Be-*
neventano.
Jaquintus episc. in conc. Lateranens.
III an. 1179 II 693 B

F U

Fundenfis (Fondi) *in provincia laboris,*
sui juris.
Marius episc. in conc. Romano an.
1059 I 1338 A
Fulginatefis (Foligno) *in Umbria S. Pon-*
tis, immediate subiectus.
Azo episc. in conc. Romano an.
967 I 1154 C
Fullienfis
Azo episc. in conc. Romano an.
1059 I 1293 E
Futiculus Urbs *in provincia Numidia.*
Antonius episc. an. 423 I 309 D

G A

Gaballitanus (Mande) *in Provincia Bi-*
turicensi.
Raginundus episc. in conc. Bituricens.
an. 1034 I 1261 A
Gangrenis (Gangre) *in Paplagonia.*
Petrus Metropolit. in conc. Græcorum
an. 997 II 66 Append. E
Gagera five Cajera (Gaeta) *in provincia*
laboris sub archiepiscop. Capuano.
Leo episc. in conc. Romano an.
1050 I 1293 C
Garma
Constantinus episc. an. 970 I 1165 A
Goradus episcop. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 690 A

G E

Gerundenfis (Girone) *in Catalonia, sub*
Tarraconensi archiep.
Berengarius in concil. Tolosano
an. 1120 II 344 B
Guillelmus in concil. Tarraconens.
an. 1317 III 397 E
Petrus an. 1291 II 143 Append. A
Petrus in concil. Narbonens. an.
1031 I 1254 B
Setvus in Synod. Barchinonens.
an. 906 I 1101 B
Raimundus in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 699 A
Germianenfis
Petrus in concil. Romano ab an.
1067 III 1384 E
Genuenfis (Genova) *in Liguria*
Augustinus episc. in concil. Trident.
an. 1545 IV 612 E
Fridericus in concil. Romano an.
1050 I 1294 A
Jacobus de Varagine an. 1292 III 235 D
Otto in concilio ejusdem loci an.
1216 II 865 A
Conciliator. Supplem. Tomo VI.

Germanicia *in Euphratesia.*
Gregorius episcop. in concil. Armeno
an. 1342 III 445 C

G L G O

Glaschoviensis (Glascovv.) *in Scotia*
Jacobus archiep. vocatus ad concilium
Edimburgens. an. 1559 V 717 A
Glaudetensis *in Gallia (Glandeve) sub ar-*
chiepiscopatu Ebreduensis.
Raimundus episc. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 698 C
Glogenfis
Martinus episc. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 696 C
Gnesensis (Gnesa) *in Polonia.*
Henricus archiep. an. 1210 II 813 A
Joannes an. 1510 V 345 A
Nicolaus in concil. Loviciens. *in Polonia*
an. 1556 V 697 A
Goentis
Alexius Metropolit. in Synod. Diamperita-
nana an. 1599 VI 13 A
Gothia *hodie Vallachia*
S. Joannes episc. an. 767 VI 623 A

G R G U

Græcorum
Metrophanes patriarcha an. 1443 V 247 A
Gravineolis *in Apulia (Gravina) sub ar-*
chiep. Aceruntino
Robertus episcop. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 694 C
Grenensis aut Arborensis (Oristagni) *ar-*
chiepiscopatus in Sardinia
Guido archiep. in concil. Avenionens.
an. 1327 II 413 E
Gradenus (Grado) *olim Patriarchatus nunc*
in Venetum translatus
Antonius Patriarcha in concilio Romano.
an. 731 I 345 A
Dominicus in concil. Romano an.
1050 I 1293 B
In Gradens. an. 1066 I 1367 C
In altero lab an. 1067 I 1383 D
Fortunatus an. 818 I 805 A
Joannes monachus intrusus an eod. *ibidem.*
Henricus in concilio Veneto an.
1152 II 479 C
In Lateranens. III an. 1179 II 696 C
Severus an. 590 aut seq.
Vitalis an. 963 I 986 C
Vocatur ad Romanam synod. *sub Ni-*
colao I ibidem.
Urzo an. 1014 I 1229 B
Grannopolitanus aut Gratianopolit. (Ghe-
noble) *in delphinatu Gallia sub archie-*
piscopatu Viennensi.
Hugo episcop. in concil. Meldensi
an. 1081 II 85 A
In Viennens. an. 1115 II 305 B
Joannes in concil. Lateranens.
an. 1179 II 698 C
Grossetanus (Grosseto) *in Hetruria sub*
archiepiscopatu Senensi
Jacobus episc. in concil. Tridentino
an. 1555 V 612 E
Martinus in concil. Lateranens. III
an.

an. 1179 II 692 A
 Groningensis (Groningue) in Belgio sub
 archiep. Ultrajectino
 Joannes episc. in concil. Trajectens.
 an. 1565 V 741 D
 Gurgentis aut Curcensis (Gurcks) in Ca-
 rintia sub archiep. Salisburgensi
 Romanus episc. in concil. Frisacens.
 an. 1160 II 529 D
 Guardienfis (Guardia' Alferex) sub archie-
 pisc. Beneventano in regno Neapolitano.
 Alarius seu Alasius episc. in concil. La-
 teranens. III an. 1179 II 693 A
 Guterfordiensis sive Waterfordiensis (Uva-
 teford) in Hibernia sub archiepiscopatu
 Caselensi
 Augustinus episc. in concil. Lateranens.
 III an. 1179. II 700 C

H A

H Arlemensis (Harlem) in Belgio sub
 archiep. Ultrajectino
 Nicolaus episc. in Trajectens. conc.
 an. 1565 V 741 A
 Haran in Africa
 Dionysius episc. in synod. Herapolit.
 an. 755 I 605 A
 Hamburgensis (Hambourg) archiepiscopa-
 tus in Saxonia Bremam translatus.
 S. Anscarius episc. an. 823 I 827 A
 In concil. Vormatiens. an. 864 I 956 C
 Adalgarius in concil. Moguntino
 an. 883 I 1060 C
 In Francfordiens. an. 892. aut seq. I
 1077 A 1123 C
 Rimbertus in concil. Vormatiens.
 an. 868 I 1000 E
 Halverstadtensis (Halberstat) in Saxonia sub
 archiep. Moguntino
 Burchardus an. 1073 I 1349 A
 Fredericus in concil. Northusensi
 an. 1105 II 120 E
 Henraudus an. 1088 II 79 B
 Hildegimus in concil. Vormatiens.
 an. 868 I 1001 A
 In synodo Colonienf. an. 878 I 1027 A
 Ortho in Conventu Argentinenfi
 an. 1127 & seq. II 384 C
 Rainaldus in concil. Remensi an.
 1119 II 319 B
 Havelbergensis (Havelber) in Saxonia sub
 archiepiscopatu Magdeburgensi
 Anselmus episc. in concil. Moguntino
 an. 1143 II 445 C
 Habienfis
 Hubaldus episc. in concil. Lateranens.
 III an. 1179 II 691 A

H E H I

H Eliensis
 Joannes episcop. in concil. Pisano
 an. 1409 III 1080 A
 Heracleensis (Heraclea) in Thracia.
 Joannes episc. in concil. Græcorum
 an. 997 II 66 Append. E
 Michael episc. in concil. Cpolitano
 an. 1171 II 661 A

Helenensis vid. Elenensis (Pèrpignan)
 Riculphus episc. in synod. Barchinonenf.
 an. 906 I 1101 D
 In concil. Narbonef. an. 947 I 1128 B
 Herefordiensis in Anglia (Hereford.) sub
 archiepiscop. Cantuariens.
 Robertus episcop. in concil. Vinthoniens.
 an. 1143 II 445 D
 In concil. ibidem habito an.
 1137 II 425 A
 Ricardus in concilio Pisano an.
 1409 III 1080 B
 Hierapolitanus in Phrygia salutari
 Arleber episc. in concil. Græcorum
 an. 997 II 66 Append. E
 Xenaias seu Philoxenus in concil. Antio-
 cheno Eutichianut. an. 522. I 391 C
 Hierosolymitanus (Gerusalemme) in Pa-
 lestina.
 S. Cyrillus patriarcha an. 358 I 191 B
 Depositus ab Acacio Cæsareæ episcopo
 & quare. ibidem.
 Gibilinus an. 1107. II 161 B an. 1112
 II 275 A
 Hugo in concil. Pisano an.
 1409 III 1080 B
 Joachim an. 1443 V 248 C
 Isaias an. 1434 IV 1088 A
 Joannes an. 518 I 402 A
 Petrus de Palude in conventu Parisienfi
 an. 1333 III 433 C
 Praylus an. 417 I 297 A
 Theodorus an. 767 I 623 A
 Hildenesheimensis (Hildesheim) in Saxonia
 sub archiepiscopatu Moguntino.
 Alfridus episc. in concil. Vormatiens.
 an. 868 I 1000 E
 In Colonienf. an. 878 I 1027 A
 Benwardus in concil. Tremontens. an.
 1005 I 1218 C
 In concil. Francfordiens. an.
 1006 I 1220 B
 Conradus in concil. Francfordiens. an.
 1234 II 1033 C
 Uobertus in concil. Moguntino an.
 888 I 1060 D
 Udo in concil. Northusensi an.
 1105 II 220 E

H o

H Ortonensis (Orta) in Patrimonio S.
 Petri S. Pontifici immediate subiectus.
 Arsenius episc. an. 865 I 968 B
 Legatus Nicolai pap. in Gallias, ibidem.
 Hottienfis sive Oltienfis (Oltia) Velitrenf.
 unitus, & ambo pertinent ad decanum sacri
 cardinalium collegii.
 Albericus episc. in concil. Romano an.
 1144 II 452 C
 Geraldus in concil. Parisienfi an.
 1027 II 1381 D
 Georgius in concil. Lateranens. au.
 769 I 641 B
 Hubaldus in concil. Lateranens. III. an.
 1179 II 691 A
 Joannes in concil. Romano an.
 1050 I 1293 C
 Leo in concil. Lateranens. II. an.
 1112 II 273 C
 Lam.

Lambertus in concil. Tolosano an.
1120 II 342 B
In Vormatiens. conventu an.
1122 II 343 D
Petrus in concil. Romano an.
1027 I 1248 E
Petrus Damiani in concil. Romano ab
an. 1067 III 1283 C
Theodorus in concil. Romano an.
743 I 559 B
Horrescelensis in *Bisacena Africa* provin-
cia
Marianus episc. in concil. Carthaginens.
VI legatus an. 420 I 307 A

H_U

Humanensis *Aconitano conjunctus*
(Umana)
Robertus episc. in conc. Firmano an.
887 I 103 B

J_A

JAdrensis (Zara) *archiepiscopatus in Dal-*
matia.
Matius archiep. in conc. Trident. an.
1545 V 611 B
Jacobitarum in Syria
Athanasius Patriarcha an.
726 I 544 A
Athanasius an. 759 I 621 A
Cyrillus an. 1239 II 1051 A
Ciriacus an. 793 I 729 E
Ciriacus an. 837 I 891 A
Joannes in conc. Tarmanens. an. 740
& 755 I 548 B
Joannes in conc. Caphartutæ an.
869 I 1011 B
Joannes an. 669 I 1159 A
Joannes Abdon an. 1029 I 1251 D
Joannes an. fortasse 1441 V 213 D
Januensis (Genova) *archiep. in Liguria.*
Hugo archiep. in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 625 C
Obertus in concil. Romano an.
1059 I 1338 A
Pileus in concil. Pisano an.
1067 III 1067 A
Jaurinensis aut Jauriensis (Raab) in *Hun-*
garia, vel Javarim sub archiepiscopatu Stri-
goniensis.
Andreas episc. in conc. Strigoniens. an.
1114 II 288 C
Clemens an. 1431 IV 239 E
Georgius in conc. Strigoniens. an.
1114 II 288 C
Iconium (Cogni) in *Lycania.*
Basilus Metropolitā in conc. Græcorum
an. 997 II 66 Append. E
Basilus in conc. Armenorum an.
1342 III 445 C
Joannes in conc. Cpolitano an.
1027 II 79 Append. C
Idruntinus seu Hydruntinus (Otranto) *ar-*
chiepiscopatus in regno Neapolitano.
Hugo archiep. in conc. Romano ab an.
1067 III 1384 D
Jonathas in conc. Lateranens. III
Concilior. Supplem. Tomo VI.

an. 1179 II 694 B
Nicolaus in conc. Cpolitano an.
1027 II 79 Append. C
Niceta in conc. Cpolitano an.
1028 II 91 Append. A
Ilerdensis (Lerida) in *Catalaunia sub ar-*
chiepiscop. Tarraconens.
Antonius archiep. in conc. Tridentino
an. 1545 V 611 A
Berengarius in conc. Lateranens.
III an. 1179 II 629 A
Guillelmus in conc. Tarraconens. an.
1317 III 397 E
Imola (Imola) in *Romandiola sub archiep.*
Ravennatens.
Altigrimus episc. in conc. Romano an.
1010 I 1293 B
Insularum (Isola) in *Calabria ulteriore sub*
archiepiscop. S. Severina.
Petrus episc. in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 993 A
Johijonensis
Herememberthus episc. in conc. Latera-
nens. an. 769 I 641 C
Iporientis (Jurea) in *Pedemontio sub ar-*
chiep. Taurinens.
Garmarus episc. in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 696 B
Vido in conc. Mediolanens. an.
1135 II 423 B
Ipponenis *urbs diruta in Numidia*
August. episc. in conc. Carthaginens.
VI legatus an. 425 I 307 A
Isclanensis (Ischia) in *provincia laboris*
sub archiepiscopatu Neapolitano.
Fabius episc. in conc. Neapolitan. an.
1576 V 1054 E
Iteramenis (Terni) in *Umbria S. Pon-*
tifici immediate subiectus.
Petrus episc. in conc. Romano ab an.
1067 III 1384 D
Justinopolitanus [Capo d'Istria] in *diutone*
Venetæ.
Bonus episc. in conc. Aquilejens. an.
1282 III 83 A
Juvavienis *Vid. Saltzburgenis.*
Alexander episc. in conc. Lateranens.
III an. 1179 II 696 A
Gebeardus in conc. Moguntino an.
1071 I 1375 A
Oaulpertus in conc. Ratiponens.
932 I 1119

K

K Ardulia
Adeluphus episc. in conc. Vinconiens.
an. 1143 II 445 D

L_A

LAncianensis (Lanciano five Lanzano)
archiep. in Aprutio.
Joannes archiep. in conc. Tridentino an.
1545 V 617 A
Lauracensis aut Paraviensis (Lorch)
in *Pannonia.*
Hato episc. in Ratiponens. conventu in-
ter an. 798 & 811 I 741 B
K z Pe-

- Peligrinus an. 974 I 1189 E
 Larissa *Urbs in Macedonia.*
 Joannes an. 667 I 501 A
 Stephanus an. 363 I 228 B
 Exaudoratus ad S. Pontificem appellat
 Stilianus in conc. Græcorum an. 997 II 66 Append. E
 Laodicea adusta in *Pisidia*
 Ammonius episc. in Conciliabulo Cpolitano an. 404 I 284 C
 Laodicea *Syræ*
 Elpidius episc. in Conciliabulo Cpolitano an. 404 I 283 E
 Landavia (Landaff) in *Anglia sub archiep. Cantuariens.*
 Thelianus episc. an. 512 I 391 A
 Lavicatenus.
 Joannes episc. an. 555 I 431 D
 Laudemonensis
 Georgius episcop. in concil. Pisano an. 1409 III 1084 E
 Laufanensis (Lofanne) in *Helvetia sub archiepiscopatu Bisuntino*
 Rogerius episc. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 639 A
 Laudunensis (Laon) in *Piccardia sub archiepiscopatu Remensi*
 Bartholomæus in concil. Remen. an. 1115 II 306 D 406 C
 Gibulinus in concil. Silvanecten. an. 1048 I 1280 A
 Hicmarus an. 868 I 1001 A
 Joannes in concil. Pisano an. 1409 III 1080 B
 Laudensis (Lodi) in *ducatu Mediolanensi*
 Albertus in concil. Firmano an. 887 I 1053 C
 Larinensis (Larino) in *regno Neapolitano sub archiep. Beneventano*
 Petrus episcop. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 693 A
 Lavicanensis (Lavici) in *campania Romana in Tusculana diocesi*
 Infino episcop. in concil. Romano an. 967 I 1154 E
 Petrus in concil. Romano an. 1058 I 1317 A
 Lavellanus (Lavello) in *regno Neapolitano sub archiepiscop. Barensi*
 Joannes episcop. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 694 A
- L E**
- L** Lectorensis (Lectoure) in *Vasconia sub archiepiscopatu Colonensi*
 Martinus episc. in concil. Basileens. an. 1435 IV 1147 B
 Everardus episc. in concil. Ravennatens. an. 968 I 1157 E
 Norigerus in conc. Tremoriens. an. 1075 I 1218 C
 Leovardienensis (Leovardlen) in *Frisia sub archiep. Ultrajectino.*
 Remigius elect. episc. in conc. Trajectens. an. 1565 V 741 D
 Lismorienensis (Lismore) in *Hibernia sub archiep. Cassiliensi.*
 Felix episc. in conc. Lateranens. III
- an. 1179
 Villelmus electus in concil. Scotiano an. 1549 V 621 A
 Lemovicensis (Limoges) in *Aquitania sub archiep. Bituricens.*
 Jordanus episc. in concilio ibidem habito an. 1021 I 1244 B
 Rogerus in concil. Bituricens. an. 1336 II 437 A
 Scibrandus in concilio Lateranens. III an. 1179 I 797 C
 Leacenensis
 Joannes episc. in concil. Armenorum an. 1342 III 445 C
 Lenonenensis (S. Leon) in *Umbria sub archiep. Urbinat.*
 Gualo episc. in concilio Lateranens. II an. 1112 II 273 C
 Levicanensis in *diocesi Tusculana*
 Joannes episc. in concil. Romano ab an. 1067. III 1384 D
 Lezonensis
 Guillelmus episc. in conc. Pisano an. 1409 III 1082 D
 Lemunium in *mari Ægeo.*
 Nicolaus archiep. in conc. Cpolitano an. 1027 II 79 Append. A
 In altero an. 1028 II 91 Append. C
 Leopolienensis (Luvon) in *Russia Polonica.*
 Bernardinus archiep. in conc. Patercavens. an. 1510 V 345 A
 Leucades (Isola di S. Mauro) in *mari Ionio.*
 Joannes episc. in conc. Græcorum an. 997 II Append. 65 E
 Lexovienensis (Lisieux) in *Normannia sub archiep. Rothomagensi.*
 Fulcho in conventu Rothomagens. an. 1256 II 1189 B
 Leodigenensis
 Biggo episc. in conc. Senonens. an. 669 I 508 B
 Helicho episc. in conc. Senonens. an. 669 II 505 B
 Legionensis (Leon) in *Hispania archiepiscopatu.*
 Cyprianus archiep. in conc. Coyacens. an. 1050 II 1207 B
 Legionensis (Carleon) in *Vallia Anglia.*
 Dubricus archiep. an. circ. 512 I 391 A
 Legionensis *vid. Leonensis.*
 Leodientis (Liegi) in *Belgio sub archiepiscopatu Colonensi.*
 Alexander episc. in conc. ibidem habito an. 1131 II 414 D
 Altericus in conc. Lateranens. III an. 1176 II 696 B
 Everacrius in conventu apud Coloniam an. 965 I 1144 C
 Ghaerbaldus an. 808 I 703 E
 Girardus an. 885 I 1046 A
 Ildegarius in conc. Romano an. 904 I 1095 A
 Jacobus in conc. Pisano an. 1409 III 1069 A
 Norgerus in conc. Engelenheimens. an. 980 I 1186 A
 Radulphus in conc. Lateranens. III 1179 II 699 C
 Rotherus in conc. Romano an. 699 I 1216 C
 Lun-

Lingonenſis (Langres) in Gallia ſub archiepiſcop. Lugdunenſi.
 Argrimus epiſc. an. 898 I 1083 C
 Bruno an. 1016 I 1199 A
 Erluphus in conc. Lateranenſ. an. 769 I 641 C
 Hero an. 637 I 515 A
 Hugo in conc. Senonenſ. an. 1071 I 1378 A
 In Meldenſ. an. 1081 II 5 A
 Lambertus an. 1017 I 1239 A
 Teutbaldus an. 891 I 1075 A
 Lichefeldenſis (Lichefeld) in Anglia ſub archiepiſcop. Cantuarienſi.
 Joannes epiſc. in conc. Romano ab an. 1067 III 1384 D
 Lincopenſis [Lincopen] in Svecia.
 Kanatus epiſc. in conc. Arbogenſ. an. 1396 III 777 A
 Lincolnienſis (Lincoln) in Anglia ſub archiepiſcopatu Cantuarienſi.
 Alexander epiſc. in conc. Vinſtonienſ. an. 1343 II 445 D
 Gauſidus epiſc. an. 1182 II 707 B
 Philippus in conc. Pitano an. 1409 III 1080 B
 Lidurenſis (Littere) in regno Neapolitano ſub archiepiſcopatu Amalphytano.
 Joannes Leonardus epiſc. in conc. Amalphyt. an. 1597 V 1263 A
 Joannes epiſc. in conc. Lateranenſ. an. 1179 II 692 C
 Londonienſis (Londra) al. London in Anglia ſub archiepiſcopatu Cantuarienſi.
 Edmundus archiepiſc. an. 1555 V 66; B
 Jacobus in conc. Veelenſe an. 1256 II 1195 C
 In Daniſc an. 1268 II 1247 B
 Ricardus in conc. Pitano an. 1409 III 130 B
 Robertus an. 1445 V 156 G
 Robertus in conc. Vinſtonienſ. an. 1143 II 445 D
 Simon Mempha an. 1328 III 427 A
 Lugdunenſis (Lione) archiepiſcopatus in Gallia.
 Ado archiepiſc. in conc. Lateranenſ. an. 769 I 641 C
 Agobardus in conc. Lugdunenſ. an. 829 I 835 A
 Amadeus in conc. Baſileenſ. an. 1435 IV 1147 B
 Almarudus in conc. Romano an. 1050 I 1293 B
 Canderis in conc. Senonenſ. an. 669 I 505 B
 Hugo in conc. Tolofano an. 1075 II 9 A
 In Eduenſi an. 1094 II 131 A
 In Gallicano incerto loco an. 1099 II 175 A
 Hunbaldus an. 1126 II 378 D
 Joannes an. 1376 III 611 A
 Remigius in conc. Compendienſi an. 971 I 1013 A
 Radulphus in conc. Matifconenſ. an. 1286 VI 406 A
 Luca (Lucca) archiepiſcopat. in Hetruria.
 Ambroſius epiſc. in conc. Rom. an. 853 I 942 E
 Antelmus in ſynod. Romana an. 1058 I 1216 A

In altero an. 1059 I 1338 A
 Godefridus an. 1038 II 73 C
 Guercius an. 1253 II 1171 A
 Henricus an. 1303 III 307 B
 Joannes an. 1169 II 638 A
 Petrus an. 904 I 1095 B
 Teleſperianus in judicato Vicovalaris an. 715 I 541 B
 Villelinus in conc. Lateranenſ. an. 1179 II 691 B
 Lubicenſis (Lubeck) in Hollandia ſub archiepiſcopatu Bremenſi.
 Joannes epiſc. in conc. Piſano an. 1429 III 1074 A
 In Hamneburgenſ. an. 1406 III 771 A
 Lucenſis (Lugo) in Gallacia ſub archiepiſcopatu Compoſtellano.
 Petrus epiſc. in conc. Coyacerſ. an. 1050 I 1297 B
 Lutovenſis (Lodeve) in Occitania ſub archiepiſcopatu Narbonenſi.
 Autgarius epiſc. in conc. Barchinonenſ. an. 906 I 1101 D
 Bernardus in conc. apud S. Aegidium an. forteſſe 1055 I 1309 C
 Odombellus in conc. Narbonenſ. an. 1031 I 1254 C
 Lumbrienſis (forteſſe Limerik) in Hibernia.
 Briccius epiſc. in concil. Lateranenſ. III an. 1179 II 700 C
 Luteria vid. Lodevenſiſ. aut Lotovenſiſ.
 Rainaldus epiſc. in concil. Lateranenſ. III an. 1179 II 693 B
 Luceria (Luceria) in regno Neapolitano ſub archiepiſcopatu Beneventano
 Marchus epiſc. in concil. Romano an. 743 I 561 A
 Lunenſis (Luni) in ditione Genuenſi
 Adelbertus epiſc. in concil. Romano an. 904 I 1095 A
 Deodatus in Concil. Romano an. 1033 I 1258 A
 Felerardus in Concil. Lateranenſ. an. 769 I 641 D
 Humbertus in concil. Romano an. 967 I 1154 D
 Petrus in concil. Lateranenſ. III an. 1179 II 691 D
 Uido in concil. Romano an. 1022 I 1248 E

M A

Agdeburgum (Meiſsburg) archiepiſcopatus in Saxonia.
 Adelgorus epiſc. an. 1115 II 309 G
 Giſſelerius an. 982 I 1187 B 1213 A
 Guntherus in conventu Moguntino an. 1105 & ſeq. II 224 D
 Norbertus in conc. Leodiſenſ. an. 1131 II 414 D
 In conventu Argentinenſ. an. 1126 aut ſeq. II 384 C
 Thagino in conc. Tremorienſ. an. 1005 I 1218 C
 Vigmannus an. 1176 II 675 A
 Mazarienſis (Maſara) in Sicilia ſub archiepiſcopatu Panormitano.
 Stephanus epiſc. an. 1100 II 180 E
 Matharanenſis in Numidia.

- Michael episc. in conc. Lateranens.
II an. 1179 II 694 C
- Mathekar
Joannes episc. in conc. Armenorum an.
1342 III 445 C
- Magdalonensis (Maguelonne) in *Languedoc*
Gallie, modo dictus Montpelier sub archiepis-
copatu Narbonensi.
Guntarius episc. in synod. Barchinonens.
an. 906 I 1101 D
- Masgacim
Gregorius episc. in conc. Armenorum
an. 1342 III 445 C
- Manturianensis (Martorano) in *Calabria*
citeriori sub archiepiscopatu Consentino.
Bonus episc. in conc. Lateranens. an.
769 I 641 A
- Martinensis
Lodius episc. in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 696 A
- Matiscenensis alias Matiscensis (Malcon)
in *Burgundia sub archiepiscopatu Lugdun-*
ensi.
Beraudus episc. in conc. ad Portum An-
fillæ an. 1099 II 178 E
- Landricus in conc. Meldens. an.
1081 II 55 A
- Maimbodus an. 946 I 1125 A
- Nicolaus in conc. Anzano an.
1299 VI 407 D
- Milo in conciliabulo Remens. an.
991 I 1197 C
- Magalonensis *vid. supra Magdalonensis.*
Arnallus episc. in conc. Narbonens.
an. 1031 I 1254 D
- In Magalonens. an. 1037 I 1258 A
- Bertrandus an. 1432 IV 293 D
- Gualterius in conc. Tolosano an.
1120 II 342 B
- Joannes in conc. Lateranens. III an.
1179 II 698 A
- Maurianensis (Maurienne) in *ducatu Sab-*
audia sub archiepiscopatu Viennensi.
Lambertus episc. in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 698 D
- Massiliensis (Mariglia) in *Gallia sub ar-*
chiep. Cantuariensi.
Fulcho archiep. in conc. Lateranens.
III an. 1179 II 698 A
- Petrus in conc. Pisano an. 1409 III 1067 A
- Petrus in conc. Romano an.
1033 I 1257 B
- Raimundus in conc. Viennens.
an. 1117 II 306 A
- Maronitarum
Joseph Patriarcha Sergii successor an.
1596 V 1218 D
- Maritima (Marfi) in *regno Neapolitano*
sub illi Romano pontifici.
F. Antonius episc. in conc. Salernitano
an. 1596 V 1212 A
- Atto episc. in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 693 A
- Joannes in conc. Pisano an.
1409 III 1085 A
- Parulphus in conc. Rom. ab an.
1061 III 1284 E
- Masse Lubrensis (Masse) in *regno Neapolit.*
sub archiep. Surrentino.
Joannes episc. in conc. Tridentino an.
1545 V 613 B
- Mazzenis in *Africa proconsulari.*
Rufinus episc. in conc. Carthaginens.
VI an. 420 I 307 A
- Maronia (Marogna) in *Thracia.*
Innocentius episc. an. 533 I 414 A
- Maipheractensis
Athanadius episc. inter an.
740 & 755 I 548 B
- Mardenis (Mardin) in *Mesopotamia.*
Serguna episc. in synod. Hierapolitana
an. 755 I 605 C
- Mirapicensis (Mirapoix) in *Linguadocia.*
Villemus episc. in conc. Pisano an.
1409 III 1070 A

ME

- Methymne in *insula Lesbo*
Theodorus episc. in conc. Cpolitano an.
1171 II 661 A
- Melitenensis (Melito) in *Calabria ab archie-*
piscopo Consentino jurisdictione immunis.
Joannes episc. in conc. Beneventano
an. 1113 II 282 A
- Melitenis in *Armenia secunda*
Joannes episc. in concil. Cpolitano
an. 1027 II 79 Append. C
- In altero an. 1028 II 91 Append. A
- Niceta in concil. Cpolitano an.
1071 II 661 A
- Messanensis (Messina) archiepiscop. in
Sicilia
Nicolaus archiepiscop. in concil. Late-
ranens. III an. 1179 II 695 A
- Rabertus in concil. Melphitano
an. 1100 II 182 A
- Mersburgensis (Mesburg) in *Saxonia*
sub archiepiscop. Magdeburgens.
Meginothus episcop. in Conventu Argen-
tinenf. an. 1126 aut seq. II 384 C
- Vicbertus in concilio Tremorienf.
an. 1005 I 1218 C
- Melphenus aut Melphitenensis (Molfetta)
in *provincia Barenfi*
Joannes episcop. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 694 A
- Radulphus episcop. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 692 B
- Menevensis (S. David) in *Anglia sub*
archiepis. Cantuariensi
Ricardus episc. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 700 B
- Metensis (Metz) in *Gallia sub archiepi-*
scopatu Trevirensi
Adalbero episcop. in concil. Duisbergens.
an. 927 II 1116 A
- In concil. Romano an. 1050 II 1294 C
- Anselmus in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 692 B
- Deodericus in concil. Engelenheimens.
an. 930 I 1186 A
- Fredericus in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 699 C
- Joannes in concilio Trevirens. an.
1238 II 1042 C
- Radbertus in concil. Moguntino
an. 888 I 1060 C
- Stephanus in concilio Trevirens.
an. 1152. II 482 E
- In

In Metens. an. eod. II 479 D
 Theodericus in Conventu apud Coloniam
 an. 965 I 1144 C
 Theodericus in concilio Moguntino
 an. 1011 I 1225 D
 In synod. ad Confluentiam an.
 1012 I 1227 A
 Mediolanum (Milano) *archiepiscopatus*.
 Ambrosius archiep. an. 380 I 245 C
 Angelbertus in concil. ibid. habito
 an. 742 I 900 B
 In concilio Romano sub Leone IV
 an. 853 I 946 E
 Algasus in concilio Lateranens. III
 an. 1179 II 696 B
 Anselmus an. 1098 II 55 Append. A
 Auspertus in concilio ejusdem loci
 an. 880. I 1029 A
 Benedictus an. 710 I 530 A
 Guido in concilio Romano an.
 1950 I 1294 C
 Grofulanus an. 1101 II 187 A
 Heribertus in concilio Romano
 an. 1027 I 1247 D
 Orlicus in concilio Romano an.
 1119 II 343 A
 Petrus in Concilio Francfordien.
 an. 794 I 731 B
 Simplicianus an. 400 I 259 A
 Todo in concilio ejusdem loci
 an. 860 I 986 A
 Venerius in concilio Italic. an.
 405 I 286 D
 Methamaucensis (Malamocco) *olim in*
ditione Veneta sub Gradenf. Patriarchatu.
 Stephanus episc. in concilio Torcellens.
 an. 1127 II 386 B
 Meldensis (Meaux) *in Gallia sub ar-*
chiepiscopatu Parisiensis
 Bulpheramus episcop. in concilio Late-
 ranens. an. 709 I 641 C
 Gualterius in concilio Romano
 an. 1061 I 1346 A
 In concilio Silvanestens. an.
 1048 I 1280 B
 In Senonens. an. 1071 I 1378 A
 Hildegarius in synodo Tricastina
 an. 868 I 998 E
 Joannes in concilio Senonens. an.
 1280 III 64 D
 Manasses in synod. aut Conventu Catalau-
 nens. an. 1113 II 284 C
 Petrus in concilio Pisano an.
 1409 III 1062 D
 Robertus in concil. Meldens. an.
 1081 II 55 B
 Simeon in concilio Lateranens. III
 an. 1179 II 697 B
 Melensis (Milo) *in Sporadibus insulis sub*
Rhodi archiepiscopatu.
 Henricus episcop. in concilio Pisano
 an. 1409 III 1080 A

M I

Masarehim *in Mesopotamia.*
 Maruta episcop. an. 410 I 286 E
 Mimidomenis qui & Monasteriens (Mun-
 ster) *in Vestphalia sub archiepiscopatu*
Colonienf.

Drogo episcop. in concilio Francfurtenf.
 an. 892. aut. seq. I 1078 A
 Hildeboldus in Conventu apud Coloniam
 an. 965 I 1144 C
 Luitbertus in Concil. Vormatiens.
 an. 868 I 1001 A
 Romualdus in concil. Altheimensi
 an. 916 I 1108 A
 Suidgerus in concilio Tremorienf.
 an. 1005 I 1218 C
 In Francfordien. an. 1006 I 1220 B
 Theodericus in Conventu Argentinenf.
 an. 1126 aut. seq. II 384 C
 Thiadricus aut Theodericus in concilio
 Vormatiens. an. 868 I 1001 A
 In Colonienf. an. 878 I 1027 A
 Vernerus an. 1132 II 416 B
 Wolphelmus in conc. Francfurtenf.
 an. 892. aut. seq. I 1078 A
 Middelburgensis (Middelbourg) *in Belgio*
sub archiepiscop. Ultrajectino.
 Nicolaus episc. in conc. Traiectens. an.
 1565 V 741 A
 Mimigardenovardienf. Mimigadefurenf.
vid. supra Mimidomenf.
 Minorensis (Minori) *in regno Neapolitano*
sub archiep. Amalphitano.
 Thomas Zerula episc. in conc. Amalphi-
 tano an. 1597 V 1263 A
 Misinensis aut Misnenf. (Misne) *in Saxo-*
nia exemptus.
 Martinus episcopus in conc. Lateranens.
 III. an. 1179 II 700 B
 Thuno aut Thimo in conc. Pisano.
 an. 1409 III 1085 B
 Mindensis (Minden) *in Vestphalia sub*
archiepiscopatu Colonienf.
 Lantevardus episc. in conventu apud
 Coloniam an. 965 I 1144 C
 In conc. Romano an. 967 I 1154 E
 Sigardus in conventu Argentinenf.
 an. 1126 II 384 C

M o

Monasteriensis (Munster) *in Vestphalia*
vid. Mimidomenf.
 M. cili *in Cappadocia.*
 Lucas episc. in conc. Cpolitano an.
 1171 II 661 A
 Thognostus in conc. Cpolitano an.
 1027 II 79 Append. C
 In altero an. 1028 II 91 Append. A
 Montis Corbinensis (Monte corvo) *in ra-*
gno Neapolitano episcop. Volturariens. uni-
tus.
 Rosfridus episc. in conc. Lateranens. III
 an. 1179 II 693 B
 Monopolitanus (Monopoli) *in regno Nea-*
polit. exemptus.
 Stephanus episc. in conc. Lateranens. III
 an. 1179 II 692 B
 Morinensis (Terovane) *in Belgio. Tervanen-*
sis etiam dictus.
 Desiderius episcop. in concilio Latera-
 nens. III an. 1179 II 697 B
 S. Folquinus in synod. ibid. habita
 an. 839 I 897 B
 Geraldus in concil. Turonenf.
 an. 1096 II 144 D
 Jo.

Joannes in concil. Rement. an. 2115 II 306 D.
 In Catalaunens. an. 1715 II 307 D.
 Joannes episcop. in concil. Rement. an. 1120 II 342 C.
 Montis regalis (Montreal) archiepiscopatus in Sicilia
 Joannes archiepiscop. in concilio Pisano an. 1409 III 1087 A
 Mons maran (Monte Marano) sub archiepiscop. Beneventano
 Joannes episcop. in concil. Lateranens. III 1179 II 693 B
 Montis viridis (Monte verde) in regno Neapolit. unitus archiep. Merulano
 Masso episc. in conc. Romano an. 1050 I 1293 D.
 Mopluessia in Cilicia secunda.
 Theodorus episc. an. 435 aut 440 I
 Mosulanorum in insula Mesopotamena.
 Georgius patriarcha an. 855 I 606 C
 Moptensis in Mauritania Sitifensi.
 Iro episc. in conc. Carthaginens. VI. legatus an. 420 I 307 A
 Moguntia (Magonza) archiepiscopatus.
 Asibo archiep. in conc. Geisliacens. an. 1028 I 1251 C
 Arpo in conc. Romano an. 1027 I 1247 D
 Adalbertus an. 1115 II 309 C
 In conc. Rement. an. 1119 II 340 E
 In Leodiensi an. 1131 II 413 C
 In Virceburgens. an. 1127 II 389 B
 S. Bonifacius an. 605 I 404 C
 Carolus an. 858 I 979 C
 Christianus in conc. Lateranens. III. an. 1179 II 669 B
 Conradus an. 1422 IV. 259 A
 Harro in conc. Ravennatens. an. 968 I 1157 E
 Henricus an. 1143 II 444 C
 Lullus in conc. Lateranens. an. 769 I 641 C
 Luitbertus in conc. Vormatiens. an. 868 I 999 B
 In Colonienf. an. 878 I 1027 A
 Petrus an. 1328 III 429 A
 Olgarius in conc. Vormatiens. an. 894 I 957 A
 Ruthardus an. 1105 II 217 D
 Ruthardus an. 1085 II 65 B
 1108 II 161 C
 Rabanus an. 846 I 921 A
 Sebastianus in conc. Trident. an. 1545 V 592 A
 Sigefridus an. 1071 I 1374 B
 Sigefridus an. 1223 II 929 D
 Siffredus an. 1239 II 1051 A
 Theodoricus in conc. Basileens. an. 1439 V 18 A
 Vinigifus in conc. Engelenheimens. an. 980 I 1186 A
 Vuzelo in conciliabulo ibid. habito an. 1086 II 71 C
 Moravienfis (Moravia) pars Bobemici regni.
 Patricius commendatarius in conc. Scotiano an. 1549 V 621 A
 Mutensis (Murano) in Calabria citeriori.
 Leo episc. in conc. Romano an. 1050 I 1293 D

Mutinenfis (Modona) sub archiepiscopatu Bononiens.
 Aegydius episc. in conc. Trident. an. 1545 V 611 A
 Ardilio in conc. Lateranens. III an. 1179 II 696 A
 Hildebrandus an. 985 I 1188 E
 Nicolaus in conc. Pisano an. 1409 III 1087 A
 Munigarnadenfis (nunc Munder) in Vespalia sub archiepiscopatu Colonienf.
 Ludolphus episc. in synod. Colonienf. an. 878 I 1027 A

N A

N Abernenfis vid. Nivernenfis.
 Narbonensis (Narbone) archiepiscopatus in Gallia.
 Arnulfus archiep. in synod. Barchinonens. an. 906 aut seq. I 1101 A
 Arnaldus in conc. Monspeliens. an. 1134 II 419 D
 In conc. apud Lupianum an. 1131 II 405 D
 Daniel in conc. Lateranens. an. 769 I 641 C
 Pontius in conc. Lateranens. III. an. 1179 II 698 A
 Ricardus in conc. Tolosano an. 1120 II 342 E
 Wfredus in conc. ejusdem loci an. 1031 I 1233 A
 Namnetensis (Nantes) in Britannia minore sub archiepiscopatu Turonensi.
 Aftardus episc. in synodo Tricaflina an. 867 I 998 D
 Benedictus in conc. Burdigalens. an. 1098 II 128 D 241 D
 Sebastianus episc. in conc. Trident. an. 1545 V 610 E
 Naxientis (Naxi) in Aegeo mari.
 Nazaret in Palaestina.
 Bernardus episc. in conc. Hierosolymit. an. 1112 II 275 C
 Nicolaus in conc. Pisano an. 1409 III 1071 C
 Narnienfis [Narni] in Umbria S. Pontifici immediate subjectus.
 Anscaldus episc. in conc. Lateranens. an. 769 I 641 E
 Amatus in conc. Lateranens. III an. 1179 II 991 B
 Adalbertus in conc. Romano ab an. 1067 III 1383 E
 Stephanus in conc. Romano an. 967 I 1154 D

N E

N Epefinus (Nepi) in Patrimonio S. Petri.
 Hieronymus episc. in conc. Tridentino. an. 1545 V 613 A
 Martinus in conc. Lateranens. III an. 1179 II 692 A
 Pothus in conc. Lateranens. an. 769 I 642 B
 Rainerius in conc. Romano an. 1027 I 1248 E
 Jo.

- Joannes episc. in conc. Romano an.
743 I 559 B
Neatophaensis
Gentilis episc. in conc. Pisano an.
1409 III 1070 A
Neopatrensis in Thessalia sub patriarcha-
tu Cpolitano.
Nicolaus Metropolit. in conc. Græcorum
an. 997 II 66 Append. E
Nocæfarenfis in Syria Euphratesia.
Basilus episc. in conc. Cpolitano
an. 1171 II 661 A
Theophiladus in conc. Cpolitano an.
1028 II 91 Append. A
Neocastrensis (Nicastrum) in regno Neapo-
lit. sub archiepisc. Regino.
Guido episc. in conc. Lateranens. an.
1179 II 694 C
Nervernenfis vid. Nivernenfis.
Nemaufensis (Nismes) in Linguadocio sub
archiepiscop. Narbonens.
Aglardus episc. in synod. Barchinonens.
an. 906 I 1101 D
Ægidius in conc. Pisano an.
1409 III 1073 C
Froterius episc. in conc. Narbonens.
an. 1031 I 1254 C
In Magalonsens. an. 1027 I 1258 B
Henricus episc. in conc. Romano ab an.
1067 III 1384 D
Nerbicensis vid. Norvicens.
Alexander episc. in conc. Pisano an.
1409 III 1180 B
Neapolis (Napoli) archiepiscopatus in
Italia.
Fortunatianus archiep. in conc. Carthagenens.
VI. an. 419 I 301 C
Joannes in conc. Romano ab an.
1067 III 1384 E
Marius Caraffa an. 1576 V 999 A
Sergius in conc. Lateranens. III an.
1179 II 693 A

N I

- Nisibis in Mesopotamia.
Barfumas Metropolit. an. 485 I 347 A
Ecclesiasticam disciplinam depravare stu-
det in Oriente ibid.
Guria an. circit. 465 I 478 A
Hofee an. 499 I 379 B
Paulus in conc. Persico Nestorianorum
an. 553 I 426 C
Nivernenfis (Nivers) in Gallia sub archie-
piscopatu Senonens.
Abbo episc. in synod. Tricassina an.
867 I 997 A
S. Deodatus an. 666 I 497 C
Gilo in conc. Senonens. an.
1280 III 64 D
Hugo in conc. Bituricens. an.
1031 I 1255 C
In conc. Rom. an. 1050 I 1294 A
In altero an. 1061 I 1346 A
In Meldenf. an. 1081 II 55 A
Leodebaldus in concilio Senonens.
an. 669 I 506 C
Obbalus in concilio Lateranens.
III an. 1179 II 697 C
Niciensis (Nizza) in Provincia sub archie-
piscopatu. Supplem. Tomo VI.

- piscopatu Ebreduensis
Ludovicus an. 1439 V 34 B
Nicienfis in Bithinia secunda.
Constantinus episc. in concil. Cpolitano
an. 1027 II 79 Append. C
Nitardus in concilio Germanico incerti lo-
an. 1041 J 1267 D
Nicomedia in Bithinia
Stephanus Metropolit. in concil. Græco-
rum an. 997 II 66 Appen. F

No

- Norvicensis (Norwich) in Anglia sub
archiepiscopatu Cantuariens.
Alexander in concilio Pisano an.
1409 III 5080 B
Heribertus in concilio Vindeshovens.
an. 1101 II 195 A
Joannes in concilio Lateranens. III
an. 1179 II 700 B
Rogerius an. 1272 III 2 A
Simeon an. 1257 II 1217 A
Valterus an. 1257 II 1217 A
Nonensis (Nona) in Dalmatia sub archie-
piscopatu Spalatiensi
Mattheus episcop. in concilio Lateranens.
III an. 1179 II 697 A
Nolanus (Nola) in Provincia laboris sub
archiepiscop. Neapolitano
Bernardus episc. in concilio Lateranens.
III an. 1179 II 692 A
Norensis
Firmicus episc. in concilio Salernitano
an. circit. 1075 II 31 A
Novariensis (Novarra) in ducatu Medio-
lanensi sub ejusdem archiepiscopatu
Bonifacius episcop. in concilio Lateran.
III an. 1179 II 696 B
Garibaldus in concil. Romano
an. 904 I 1095 A
Joannes aut Joannotus in concil. Pisano
an. 1409 III 1076 A
Lisfredus in concil. Mediolanen.
an. 1135 II 423 B
Otto episc. in concilio Romano
an. 1059 I 1338 A
Noviomagus (Nojon) in Piccardia sub
archiepiscopatu Remensi
Herdillo episcop. in concil. Moguntino
an. 888 I 1060 D
Noviomensis idem ac Noviomagensis
Balduinus episcop. in concil. Silvanecten.
an. 1048 I 1280 A
Eligius in concilio Senonens.
an. 640 I 476 D
Giselbertus in concil. Lateranens.
an. 769 I 641 D
Joannes an. 1432 IV 260 B
Lambertus in concil. Remensi an.
1115 II 376 D
Radbodus an. 1099 II 178 A
Reinoldus in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 697 B
Nucerina (Nocera) in Umbria S. Pontifi-
ci immediate subiectus.
Dodo episcop. in concilio Romano
an. 1027 I 1248 E
Julianus in concilio Romano an.
907 I 1155 A
Ludovicus in concil. Romano an.
L 1055

1055
Rogerius in concil. Salernitano
an. 1596 V 1211 E
Severinus in concilio Firmano
an. 887 I 1053 D
Numentum (Nomentani) olim in Sabi-
na in patrimonio S. Petri
Benedictus episcop. in concil. Romano
ab an. 743. I 559 B
Vilhelmus in concil. Romano ab
an. 1067 III 1384 D

O B

O Betensis seu Ovetensis (Oviedo) in
Austria Hispania sub archiepiscopatu
Compostellano
Troylanus episc. in concil. Coyacens.
an. 1050 I 1297 B
Olorensis seu Aerenfis. (Oleron) in Vasco-
nia sub archiepiscop. Auscitano
Bernardus episc. in concilio Lateranens.
III an. 1179 II 697 C
Onerensis vid. Ovetensis
Alvarus episcop. in concilio Pisano
an. 1409 III 1078 D

O R

O Rbienfis vid. Urbinas
Theodoricus episcop. in concilio Romano
an. 1050 I 1293 D
Orbevetensis seu Urbevetus (Orvieto)
in Patrimonio S. Petri.
Amatus episcop. in concilio Romano
an. 743 I 559 B
Petrus episcop. in concil. Romano
an. 853 I 943 A
Ricardus in concilio Lateranens. III
an. 1179 II 692 A
Teuzo in concilio Romano an.
1059 I 1338 A
Orchadenfis in Mainlandia (Kirchvval)
Robertus commendatarius in concil. Sco-
tican an. 1549 V 621 A
Ortenfis sive Hortensis (Orti) in Patri-
monio S. Petri
Arfenius episcop. legatus Nicolai pap. I
ad Artiniacensem Conventum
an. 855. I 993 E
Mauricius in concilio Romano an.
743. I 559 B
Paulus in concilio Lateranens. III
an. 1179 II 692 A

O S

O Snabruggenfis (Osnabruch) in Vesta-
lia sub archiepiscopatu Colonienfi
Egibertus episcop. in concilio Vormatiens.
an. 868 I 1001 A
Egilmarus in concil. Francfurtens.
an. 832 aut seq. 893 I 1078 A
Trego in Conventu apud Coleniam
an. 965 I 1144 C
Dietardus in Conventu Argentinens.
an. 1126. aut seq. II 384 C
Lucberthus in synod. Colonienf.

an. 878 I 1027 A
Ostunensis (Ostuni) sub archiepiscopatu
Brundusino in regno Neapolitano
Joannes Carolus episcop. in concil. Tridenti-
no an. 1545 V 613 A
Oscensis (Huelca) in Aragonia sub archie-
piscopatu Casaraugustano.
Martinus episcop. in concil. Tarraconens.
an. 1317 III 397 A
Stephanus in concil. Lateranens.
III an. 1179. II 699 A
Ostiensis vide Hostiensis
Ovetensis (Oviedo) in Hispania sub archie-
pisco. Compostellano.
Hieronymus episcop. in concil. Trident.
an. 1545 V 611 A
Oximenfis (Hiesnes) in Gallia sub archiep.
Rotbomagens.
Liberalis episc. in conc. Rothomens. an.
848 I 921 A
Ozonienfis (Osford) in Anglia sub archiep.
Cantuariens.
Etindus episc. in conc. Pisano an.
1409 III 1080 B
Valterus in Londinens. conc. an.
1278 III 50 D

P A

P Acensis (Biadox) in Hispania sub ar-
chiep. Compostellano.
Franciscus episc. in conc. Trid. an.
1545 V 617 A
Parentinus (Parenzo) in Veneta ditone sub
patriarch. Aquilejens.
Bonifacius episc. in conc. Aquilejens.
an. 1282 III 83 A
Bernardus in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 627 C
Patrenfis archiepiscopatus in Achaja.
Constantinus Metropolita in conc. Cpo-
litano an. 1028 II 91 Append. A
Pampilonensis (Pampelona) in regno Na-
varra sub Archiep. Burgenf.
Petrus episc. in conc. Lateranens.
III an. 1179 II 699 B
Pauliniacensis aut Paulinonensis aut Mau-
rinensis
Arpinus episc. in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 694 A
Gumbertus in conc. Romano an.
1059 I 1338 A
Parilienfis (Parigi) in Gallia.
Aeneas archiep. in synod. Tricastina an.
867 I 998 D
Anfcherius an. 891 I 1075 C
Erchanradus in synod. monast. S. Dionysii
an. 832 I 864 D
Gaulo an. 1104 II 160 A
In synod. aut conventu Catalaunens.
an. 1013 II 284 C
In altero an. 1115 II 307 C
Hexelinus in conc. Silvanens.
an. 1048 I 1280 C
Jacobus an. 1432 IV 296 B
Joannes Gerson in conc. Constantiens.
an. 1415 IV 1 A
Landericus an. 752 I 598 A
Ynchadus in conc. Parisiens. an.
829 I 855 B
Pa.

Panormitanus (Palermo) *archiepiscop. in Sicilia.*

Nicolaus archiep. an. 1437 IV 1352 C

Paduanus (Padova) *in Veneta ditione.*

Bernardus Episcop. in concilio Romano an. 1050 I 1293 D

Gherardus in conc. Lateranens. III. an. 1179 II 695 B

Paderbornensis (paderborn) *in Vespbalia sub archiepiscopatu Moguntino.*

Henricus episc. in conc. Northusenf. an. 1105 II 220 E

Luithardus in conc. Vormatiens. an. 868 I 999 C

In Synod. Colonienf. an. 878 I 1027 A

Retharius in conc. Tremorienf. an. 1005 I 1218 C

S. Papuli (Saint Papoul) *in Linguadocio.*

Antonius episc. in conc. Trident. an. 1545 V 613 A

Pataviensis (in Bavaria Passav) *sub archiepisc. Salisburgens.*

Adalbertus episc. in synod. *ibid.*

habita an. 955 I 1129 A

Ermenricus in conc. Vormatiens. an. 868 I 1000 E

Gehardus in conc. Ratisponens. an. 932 I 1119 A

Petrus an. 1267 II 1247 A

Theobaldus in conc. Lateranens. III an. 1179 II 700 A

Venhardus in conc. Salzburgerf. an. 1050 I 1297 B

Palentinus (Palencia) *in Hispania sub archiepiscopatu Burgenf.*

Miro episc. in conc. Coyacens. an. 1050 I 1297 B

Parmensis & Parma) *in Longobardia sub archiep. Bonontens.*

Alexander card. Sfortia episc. in conc. Ravennatens. an. 1568 V 775 D

Bernardus in conc. Lateranens. III an. 1179 II 696 A

Cadalous an. 1061 I 1355 D

Dalphinus in conc. Basileens. an. 1433 IV 807 B

Sigifridus an. 976 I 1184 A

Parteperth. *in Armenia.*

Basilius episc. in conc. Armenorum an. 1342 III 445 C

Papiensis (Pavia) *in ducatu Mediolanens. sui juris.*

Aldricus episc. in conc. Lucens. an. 1062 I 1370 B

Rainaldus in conc. Romano an. 1033 I 1258 A

Hippolytus Coadjutor in conc. Tridentino an. 1545 V 613 A

Parisiensis *in proconsulari Africa provincia.*

Philippus Metropolit. in conc. Græcor. an. 997 II 66 Append. E

P E

P

Etroinensis

Bonus episc. in conc. Romano an. 1050 I 1293 D

Petrogoricensis (Perigueux) *in Aquitania sub archiepiscop. Burdegalsenf.*

Arnaldus episc. in conc. Lemovicens. an. circit. 1021 I 1244 B

Guillelmus in conc. Sanctonens. an. 1075 II 8 C

In Burdigalens. an. 1080 II 52 D

Petenensis (Pedena) *in Istria.*

Bernardus seu Varnardus episc. in conc. Aquilejens. an. 1282 III 83 A

Oaricus in conc. Aquilejens. an. 1310 III 338 C

Stephanus in conc. Aquilejens. an. 1015 I 1232 C

Perune (Perugia) *in Umbria S. Pontif. immediate subjectus.*

Debaldus episc. in conc. Firmano an. 887 I 1053 B

Godefredus in conc. Romano ab an. 1067 III 1384 D

Vivianus in conc. Lateranens. III 1179 II 692 A

Perthum *in Lycania.*

Arhanatus episc. an. 440 aut 444 I 322 C

A tuis Clericis multis oneratus criminibus *ibid.*

P I

Pisaurum (Pesaro) *in ducatu Urbinat. sub ejusdem archiepiscopatu.*

Andreas episc. in conc. Romano an. 743 I 559 B

Laurentius in conc. Lateranens. an. 769 I 642 B

Petrus episc. in conc. Romano an. 1059 I 1338 A

Petrus in concil. Lateranens. III an. 1179 II 692 B

Stabilinus in concilio Lateranens. an. 769 I 642 B

Pisa (Pisa) *archiepiscopatus in Heitruvia*

Apbertus episcop. in concil. apud Ardam an. 1131 II 425 A

Hubaldus in concil. Lateranens. III an. 1179 II 695 C

Joannes episcop. in concil. Romano an. 853 I 942 A

Obizo in concilio Romano an. 1050 I 1293 C

Picaviensis (Poitiers) *in Aquitania sub archiep. Burdegalsenf.*

Alloinus episcop. in concil. ibidem habito an. incerto I 1121 A

Arnaldus an. 1312 III 389 A

Jacobus Juvenalis an. 1449 V 273 A

Joannes in concil. Lateranens. III an. 1179 II 697 C

Hambertus in concil. Lemovicens. an. circiter 1021 I 1244 B

Hambertus in concil. ejusdem loci an. 1068 II 31 E

In concil. apud Coenobium S. Maxentii
an. 1075 II 13 D
Odalaricus an. 1100 II 158 C
Pistorium (Pistoja) in *Hetruria cui uni-*
tus est Pratenfis
Asterius episcop. in concilio Romano
an. 904 I 1095 A
Ermannus an. 1308 III 303 A
Ofcherius in concil. Romano an.
853 I 943 E
Vido in concilio Romano an.
1027 I 1249 A
Philipporum in *Macedonia*
Euthymius Metropolit. in concil. Græco-
rum an. 997 II 66 Append. E
In altero an. 1028 91 Append. A

P_L

Placentia (Piacenza) in *ducatu Parmen-*
si sub archiepiscop. Bononiensi.
Bernardus an. 887 I 147 C
Everardus in concilio Romano
an. 904 I 1095 A
Paulus an. 885 I 1043 D
Sigifredus in concil. Romano an.
1027 I 1247 D
Saffredus an. 865 I 995 B
Tedraldus in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 693 B

P_o

Potentinus (Potenza) in *Apulia sub ar-*
chiepisc. Acheruntino.
Druno aut Bruno episcop. in concil. Ro-
man. ab an. 1067 III 1384 E
Joannes in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 694 B
Populonium olim (Populia) *sub archiep-*
iscop. Senensi.
Bernardus episcop. in concil. Ravenna-
tens. an. 1259 II 1235 D
Henricus episcop. in concilio Romano
an. 1050 I 1293 C
Joannes in concil. Romano an.
1067 III 1383 C
Petrus in concilio Lateranens.
an. 769 I 641 D
Rolandus in concil. Lateranens.
an. 1112 II 273 C
Tetrannus in concilio Romano
an. 1059 I 1338 A
Portuenis (Porto) in *patrimonio sancti*
Petri
Brenda episcop. legatus in concilio Ba-
sileens. an. 1435 IV 1128 D
Benedictus in concilio Romano an.
1027 I 1248 E
Cidonatus in concil. Lateranens.
an. 769 I 642 B
Conradus an. 1226 II 955 B
Joannes in concilio Romano ab
an. 1067 III 1383 C
Joannes in concilio Romano an.
1050 I 1293 C
In altero an. 1048 I 1317 A
Petrus an. 1099 II 174 E
In concilio. Lateranens. II an.

1112 II 273 C
Electionem Callisti II confirmat
an. 1119 II 333 B
Policianus (Monte pulciano) in *Hetruria*
exemptus.
Espinellus episc. in concilio Tridentino
an. 1545 V 613 B
In Florentino an. 1573 V 997 C
Polensis (Pola) in *Istria.*
Bertholdus episc. in conc. Aquilejens.
an. 1015 I 1232 E
Coronatis in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 700 A
Policitrensis (Pulicastro) in *Calabria*
sub archiepisc. Salernitano.
Federicus pro episc. in Salernitano conc.
an. 1596 V 1212 A
Pompejopolis in *Cilicia prima.*
Baillius Metropolita in conc. Græcorum
an. 997 II 66 Append. E
Popilium aut Pompilium *vid. Foropopili-*
sis.
Lamfredus episc. in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 696 A
Litrimus in conc. Romano an.
1055 I 1314 D
Portucalensis (Portogallo) in *Lusitania.*
Cisnandus episc. in conc. Coyacens.
an. 1050 I 1297 C
Poznanensis (Pozna) in *Polonia sub archiep-*
iscop. Gnesensi.
Joannes episc. in conc. Patercavens. an.
1510 V 345 C

P_R

Pragensis (Praga) *archiepiscopatus in*
Bohemia.
Antonius archiep. in conc. Trident. an.
1345 V 610 E
Emericus an. 1346 III 543 A
Gebeardus an. 1068 I 1372 A
Jaromirus an. 1073 I 1399 A
Severus an. 1039 I 1265 B
Privernenis (Piperno) in *Campania Romana.*
Bonifa episc. in conc. Lateranens.
an. 769 I 642 A
Prænetinus (Palestrina) in *Campania Ro-*
mana.
Bernardus episc. an. 1058 I 1325 A
Cono an. 1099 II 174 E
In conc. Lateranens. II an.
1112 II 273 C
In Beneventano an. 1113 II 282 A
In Tolosano an. 1120 II 342 B
Guido in conc. Pisano an.
1409 III 1061 C
Joannes Maria legatus in conc. Trident.
an. 1545 V 571 A
Leopertus in conc. Romano an.
1067 III 1383 C
Milo in conc. Melphitano an.
1100 II 182 A
Petrus in conc. Romano an.
1027 I 1248 E
Venantius in conc. Romano an.
743 I 559 B
Praconnesium sive Diocæsarea in *Isauria.*
Dionysius archiep. in conc. Cpolitano
an. 1027 II 79 Append. A

In altero an. 1028 II 91 Append. A

P_U

- P**ullatensis (Pulati) in Albania sub archiep. Antybarenf.
 Marinus elect. episc. in conc. Albano an. 1703. VI 269 D
 Puteolanus (Pozzuolo) sub archiepisc. Neapolitano.
 Joannes episc. in conc. Neapolit. an. 1576 V 1034 D

R_A

- R**avenna (Ravenna) archiepiscopatus in Romandiola.
 Agnellus episc. an. 555 I 431 A
 Dominicus an. 885 I 1046 B
 Ecclesius an. 526 I 409 A
 Gualterius in conc. Romano an. 1119 II 343 A
 In Regiens. an. 1141 II 439 A
 Girardus in conc. Lateranens. III an. 1179 II 696 A
 Herebertus in conc. Romano an. 1027 I 1247 D
 Joannes in concilio II. Romano sub Greg. an. 731 I 545 A
 Joannes in conc. Roman. an. 853 I 942 E
 In altero Romæ habito sub Joanne VIII an. 878 I 1028 E
 Julius de Ruvere in conc. ibidem habito an. 1568 V 775 D
 Onestus an. 981 III 1381 A
 Petrus in conc. Roman. an. 499 & 502 I 384 E
 Petronax an. 817 I 799 A
 In conc. Romano sub Eugenio II. an. 853 I 930 A
 Sergius an. 753 I 602 C & 606 D
Ragunus (Ragusi) archiepiscopatus in Dalmatia.
 Ludovicus archiep. in conc. Tridentino an. 1545 V 611 A
Rausuriensis in Cilicia secunda.
 Numerianus episc. in conc. Carthaginens. VI. legatus an. 420 I 307 B
Ramatua five Ramatha in Palestina.
 sub Patriarcha Hierosolymitano.
 Joannes episc. an. 970 I 1165 A
 Rogerius in conc. Hierosolymit. an. 1112 II 275 C
Ratisponensis (Ratisbona) in Germania exemptus.
 Adalvinus episc. an. 798 aut 781 I 729 B
 Conradus in conc. Basileens. an. 1432 IV 382 B 731 D
 H. nricus in conc. Salzburgerf. an. 1188 III 132 B
 Harduinus an. 1116 II 315 B
 Hisingrimus in conc. ejusdem loci an. 932 I 1119 A
 Otto in conciliabulo Moguntino an. 1086 II 71 C

R_R

- R** Emorum vid. Remensis
Redonenfis (Renes) in minore Britannia sub archiepiscopatu Turokensis.
 Malnus episcop. in concil. Romano an. 1050 I 1294 A
 Reginenus (Reggio) in Calabria
 Thomas episc. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 694 C
 Regienfis (Reggio) in ditione Mutinensf sub archiepiscopatu Bononiensf.
 Augerius episcop. in concilio Viennens. an. 1115 II 306 A
 Albericus in concil. Lateranens. III an. 1179 II 695 A 439 B
 Henricus in eod. concil. II 698 C
 Hugo an. 1209 II 809 A
Reatinus (Rieti) in Umbria S. Pontifici immediate subjectus
 Dodo episcop. in concilio Lateranens. III anno 1179 II 691 B
 Gerardus in concil. Romano an. 1050 I 1293 D
 Ricardus in concil. Firmano an. 887 I 1053 C
Remenfis (Rems) archiepiscopatus in Gallia.
 Adalbero episc. an. 972 I 1175 A
 Arnulphus an. 988 I 1192 D
 Ebbo in concil. incerti loci sub Ludovico pio an. circit. 822 I 826 D
 In concilio Parisiensf an. 819 A 858 A
 In Vormariensf. an. 864 I 958 A
 Fulcho archiep. an. 891 I 170 C
 Litteras accipit a Formoso pap. ibid. & seq. Manafes in concil. Audomarens.
 an. 1099 II 175 A
 In Suethionens. an. 1100 II 185 B
 Rainaldus an. 1130 II 405 D
 Riginaldus in concilio Basileens. an. 1431 IV 221 D
 Rodulphus in synod. aut conventu Catalaunensf. an. 1113 II 284 C
 In Remensf an. 1115 II 306 D
 In altero ejusdem loci an. 1120 II 342 D
 Rainaldus in conc. Compendienf. an. 1095 II 143 C 137 A
 Ragulphus an. 1101 II 159 B
 Sampson an. 1157 II 499 C
 Tilpinus in concil. Lateranensf. an. 769 I 651 C
 Thomas in conc. ad S. Quinthinum an. 1255 II 1175 D
 Vico in concil. Silvanectensf. an. 1148 I 1280 A
 Vodatricus in conventu apud Coloniam an. 965 I 1144 C
 Villelmus in conc. Lateranensf. III an. 1179 II 697 A

R_H R_O

- R** Hodiorum (Rodi) in *Cypro insula*.
 Theodorus Metropolita in conc. Græcorum an. 997 II 67 Append. A
 Rosellanus (Roselle) in *Heitruia*.
 Dodo episc. in conc. Lucenf. an. 1062 I 1370 B
 In Romano ab an. 1067 III 1383 C
 Gerardus in conc. Romano an. 1050 I 1293 D
 In altero an. 1059 I 1238 A
 Gregorius in conc. Lateranenf. III an. 1179 II 700 C
 Rofecetrina (Rochester) in *Anglia, sub archiepiscop. Cantuarienf.*
 Alcelinus episc. in conc. Vintonienf. an. 1143 II 445 D
 Rothomagensis (Roven) *archiepiscop. in Normannia*.
 Gaufridus archiep. in conc. Carnotenf. an. 1124 II 372 A
 Hugo in concilio Monspelienf. an. 1134 II 419 D
 Joannes in conc. Moguntino an. 888 I 1060 C
 Odo an. 1256 II 1189 D
 Petrus in conventu Parisienf. an. 1333 III 433 D
 Regionardus in conc. Parisienf. an. 829 I 858 B
 Thomas an. 1223 II 917 B
 Theobaldus an. 1226 II 953 B
 Vilhelmus in concilio Cantuarienf. an. 1193 II 760 A
 Vilhelmus an. 1106 II 161 A
 Venilo in Tricassina synodo an. 877 I 998 D

R_U

- S. R** Ufina olim, *Silva Candida, modo univ. Portuens.* (Porto).
 Humbertus episc. in synod. Romana an. 1058 I 1316 E
 Petrus in conc. Romano an. 1033 I 1258 A
 Theodericus in conc. Romano an. 1144 II 452 C
 Rubilocensis in *diocess. Ratisponenf.*
 Otgerus episc. in conc. Vormatiens. an. 868 I 1001 A
 Reginaldus in concil. Ravennatenf. an. 968 I 1158 E
 Vodalfridus in concil. Ratisponenf. an. 932 I 1119 A
 Ruremundensis (Ruremonde) in *Belgio sub archiep. Mechlinenf.*
 Vilhelmus episc. in conc. Traiectenf. an. 1565 V 741 D
 Ruthenensis (Rodex) in *Aquitania Orientali, sub archiepiscopatu Albiens.*
 Raimundus an. 1289 III 137 E

S_A

- S** Abonenfis (Savona) in *ditione Genuens* sub *archiepiscop. Mediolanenf.*
 Einrich episc. in conventu Ratisponenf. an. 798 aut 811 I 741 B
 Lanfredus in conc. Vormatiens. an. 868 I 1000 E
 Saliccolniensis
 Robertus episc. an. 1000 I 1217 A
 Sandalenfis *Jacobitarum*.
 Arhanasius Patriarcha an. 759 I 621 A
 Salisburienfis (Salisbury) in *Anglia sub archiepiscop. Cantuarienf.*
 Egidius an. 1256 II 1179 C
 Hubertus in conc. Cantuarienf. an. 1189 II 745 B
 Jocelinus an. 1143 II 445 D
 Rabertus in conc. Pisano an. 1409 III 1080 A
 Sandonenfis (Sainctes) in *Aquitania, sub archiepiscopatu Burdegalenf.*
 Arnolphus episc. in conc. Rom. an. 1050 II 1294 A
 Ademarus in conc. Lateranenf. III an. 1179 I 697 C
 Bertarius in conc. Senonenf. an. 669 I 505 B
 Boso in conc. ejusdem loci an. 1075 II 8 C
 In Burdegalenf. an. 1080 II 52 C
 Salzburgenfis (Salzburg) *archiepiscop. in Bavaria*.
 Anno archiep. in conventu Ratisponenf. inter an. 798 & 811 I 741 B
 Adalvinus in Vormatiens. conc. an. 808 I 100 E
 Adalbertus in conc. Veronenf. an. 1174 II 709 A
 Conradus in conc. Leodiens. an. 1131 II 314 D
 Conradus in concil. Lateranenf. III an. 1179 II 700 A
 Eberhardus in concil. ejusdem loci an. 1150 II 471 B
 In Frisiacenf. an. 1160 II 529 D
 Fridericus an. 962 I 1135 A
 Fridericus an. 1274 III 41 B
 Heroldus an. 962 I 1135 A
 Rodolphus an. 1278 III 131 B
 Thiamarus in concil. Moguntino an. 888 I 1060 C
 Valpergus in conc. Ratisponenf. an. 932 I 1119 A
 Saxoniensis *vid. Serfsenatenfis aut Sexanatenfis*.
 Joannes episc. in concil. Pisano an. 1409 III 1076 A
 Salontanus in *Dalmatia* (Salona)
 Natalis episc. an. 591 I 459 A
 Sabinensis *vid. Savinenfis*.
 Salphitanus (Salpe) in *Calabria, nunc univ. archiepiscopatu Tranenfi*.
 Paulus episc. in conc. Lateranenf. an. 1179 II 694 A
 Sanct. Apnax (Sainct. Afnax) in *Anglia sub archiepiscopatu Cantuarienf.*
 Adam episc. in conc. Lateranenf. III an. 1179 II 600 B
 Sa-

Salernitanus (Salerno) in regno Neapolitano.

- Alphanus archiep. in synod. Beneventana an. 1059 I 1343 C
 Benedictus in conc. Romano an. 1050 I 1293 C
 Marius Bologninus an. 1596 V 1211 E
 Romualdus an. 1130 II 403 C
 Romualdus an. 1179 II 693 C
 Savinensis aut Sabinensis (Sabina) in Campania Romana.
 Agidius episc. an. 1362 III 595 A
 Conradus in conc. Romano an. 1144 II 452 C
 Cencius in concil. Lateranens. II an. 1112 II 273 C
 Crescentius an. 1099 II 174 E 333 B
 Joannes in conc. Romano an. 100 I 1493 C
 Joannes an. 1226 II 957 A
 Jordanus an. 1431 IV 171 B 734 C
 Salestrensis
 Andulphus episc. in conc. Romano an. 1067 III 1383 D
 Sappatenfis (Sappa) in Albania, unius episcopatus Sardenfis.
 Georgius episc. in conc. Albano an. 1703 VI 269 A
 Sardium in Lydia.
 Leo Metropolit. in concil. Græcorum an. 997 II Append. E
 Sarmensis (Sarno) in regno Neapolitano sub archiep. Salernitano.
 Antonius episc. in conc. Salernitano an. 1596 V 1212 A

Sc

- Scalensis (Scala) in Regno Neapolit.
 Florianus Nanni episc. in conc. Amalphitano an. 1597 V 1263 A
 Scardonensis (Scardona) in Dalmatia sub archiepiscopatu Spalatensi.
 Michael episc. in concil. Lateranens. III an. 1179 II 607 A
 Scarenfis (Scara) in Suecia sub archiepiscopatu Upsalensi.
 Torstanus episc. in concil. Arbogens. an. 1396 III 707 A
 Scireburniensis (Salisbury) in Anglia bodie sub archiepiscopatu Cantuariensi.
 Adhelmus episc. an. 705 I 525 E
 Scianensis
 Leo episc. an. 885 I 1043 D
 Scotiæ
 Joannes archiep. & Primas in Concil. Edimburgensi. an. 1559 V 717 A
 Scuporum (Uscup) in Dardania
 Petrus electus archiep. in conc. Albano an. 1703 VI 269 A
 Scodrenfis (Scuttari) in Albania.
 Antonius episc. in conc. Albano an. 1703 VI 269 A

Se

- Sebenicensis (Sebenico) in Dalmatia oris.
 Hieronymus episcop. in concil. Trident. an. 1545 V 613 B
 S. Severinæ (S. Severina) archiepisc. in Calabria.
 Basilus Metropolit. in conc. Græcorum an. 997 II 66 Append. E
 Sanctorus an. 1597 V 1220 B
 Serensis in Macedonia prima
 Leontius Metropolit. in concil. Græcorum an. 697 II 66 Append. E
 Senogallia (Sinigaglia) sub archiepiscopatu Urbinates.
 Atto episc. in concil. Romano an. 1099 I 1338 A
 Beneventus in concilio Firmano an. 887 I 1053 B
 Georgius in concil. Lateranens. an. 769 I 642 B
 Jacobus in concil. Lateranens. III 1067 III 1383 E
 Theotius in concilio Romano an. 1059 I 1338 A
 Unichildis in concilio Romano an. 1179 II 691 B
 Urbanus in concil. Tridentino an. 1545 V 611 A
 Senonenfis (Sens) archiepiscopatus in Gallia
 Aldricus archiep. in concilio Parisiensi an. 829 I 858 B
 Diambertus an. 1105 II 160 C 215 D
 Emmonius an. 665 I 503 A
 Egilo an. 866 I 998 D
 In Tricassina synod. an. 867 I 998 D
 Guido in concil. Lateran. III an. 1179 II 696 B
 Gillo an. 1280 III 59 D
 Guilo an. 1248 II 1159 B
 Hieronymus in concil. Tridentino an. 1545 V 613 B
 Henricus in concilio ibidem habito an. 1256 II 1193 A
 Leotherius an. 996 I 1203 D
 Marcellus an. 555 I 431 A
 Milo an. 1251 II 1165 A
 Philippus an. 1314 III 391 A
 Valtarius an. 996 I 1203 D
 Vilcharius in concil. Lateranens. an. 769 I 641 C
 Senensis (Siena) archiepiscopatus in Hetruria
 Adeodatus episcop. an. 715 I 539 A
 Bonifilius an. 1232 II 978 B
 Cointius in concilio Romano sub Leone IV. an. 853 I 939 C
 Gualfridus in concil. Lateranens. II an. 1112 II 273 C
 Gualfranus in concilio Lateranensi. III an. 1179 II 698 B
 Joannes in concilio Romano an. 1055 I 1334 D
 In altero an. 1059 I 1338 A
 Leo in concilio Romano an. 1027 I 1249 A
 Segobienfis (Sevovia) in veteri Castellæ sub archiep. Tolosano
 Gonsaldus episc. in concil. Lateranensi III an. 1179 II 699 B
 S. Sc-

S. Sepulchri (Borgo S. Sepolcro) in *Hetruria*
 Nicolaus episcop. in concilio Florent.
 an. 1573 V 997 C
 Sardinensis *vid.* Scodrensis (Scuttari) in
Albania
 Cono episcop. in concilio Lateranens.
 III an. 1179 II 698 D
 Sestrensis aut Sextrensis
 Bermundus episc. in concil. Lateranens.
 III an. 1179 II 695 C
 Nicolaus in concilio Pisano an.
 1409 III 1067 A
 Serhenfis (Sarno) in regno Neapolitano sub
archiepiscop. Salernitano.
 Joannes episcop. in conc. Lateranens. III
 an. 1179 II 694 B
 Sequentinus
 Odalricus episcop. in concil. Lateran.
 III an. 1179 II 699 B
 Sebastenus (Sebastia) in *Armenia*, aut for-
sasse in Palaestina prima, olim Samaria
 Radulphus episcop. in concil. Lateran.
 III an. 1179 II 695 D
 Simeon in concilio Armenorum an.
 1342 III 445 B
 Serlenates (Sarfina o Saffina) in Roman-
diola sub archiepiscop. Ravennatensi.
 Vido episc. in concilio Ravennatensi
 an. 967 III 1379 E

S I

Silleum in *Pamphilia secunda*
 Anronius Metropolit. in concil. Cpolitano
 II an. 814 I 776 D
 Joannes Metropolit. in concil. Græcorum
 an. 997 II 66 Append. B
 Sicinensis
 Joannes episcop. in Concil. Romano
 an. 1050 I 1293 C
 Silva Candida (S. Rufina) in provincia Ro-
mana, modo conjunctus Portuensi.
 Crescentius episc. in concil. Romano an.
 1050 I 1293 C
 Humbertus in conc. Romano an.
 1055 I 1314 C
 In Beneventano an. 1059 I 1343 B
 Maginardus in conc. Romano ab an.
 1067 III 1384 D
 Petrus in conc. Romano an.
 1027 I 1248 E
 Theophanius in conc. Romano an.
 743 I 559 B
 Vido S. Apost. Bibliothecarius an.
 967 I 1151 A
 Siciliensis in *Insula Sicilia.*
 Humbertus archiepisc. in conc. Romano
 an. 1050 I 1293 B
 Sipræthonium
 Nicolaus episc. in conc. Lateranens.
 an. 1179 II 691 B
 Silvanectensis (Senlis) in *insula Francia*
sub archiepiscopatu Remensi.
 Clarembaldus episc. in conc. Remensi
 an. 1115 II 306 D
 Frotlandus in concil. ibidem habito an.
 1048 I 1280 A
 Sistaricensis (Sisteron) in *provincia Gallia*
sub archiepiscop. Aquensi (Aix o Aquis)

Geraldus episc. in concil. Viennens. an.
 1115 II 305 B
 Sirfensis (Stefe) in *Mauritania Sitifensis.*
 Novatus episc. in conc. Carthag. VI
 an. 420 I 307 A
 Sicilicubensis in *provincia Africa proconsu-*
lari.
 Præfatus episc. in conc. Carthaginens.
 VI an. 420 I 307 B
 Sirmienfis in *Hungaria inferiore (Szerem)*
sub archiepiscop. Colocensi (Colozza.)
 Bonus episc. an. 392 I 254 A
 Sifenfis in *Armenia.*
 Gregorius Patriarcha an.
 1307 III 269 C 271 A
 Sidenfis
 Constantinus Metropolit. in conc. Cpolit.
 an. 1027 II 79 Append. A
 In altero an. 1028 II 91 Append. A
 Sigenfis (Segni) in *Campania Romana*
S. Pontifici immediate subiectus.
 Bruno episc. in conc. Lateranens. II
 an. 1112 II 273 A
 In Lateranens. IV an. 1116 II 312 B
 Erasmus in conc. Romano an.
 743 I 559 B
 Joidanus in concil. Lateranens.
 an. 769 I 641 I
 Petrus in concil. Lateranens. III
 an. 1179 II 691 B
 Sigar
 Elias episc. in Synod. Hierapolyt.
 755 I 605 A
 Sipontinus (Manfredonia o città di S. An-
gelo) in regno Neapolitano.
 Albertus archiep. in conc. Melphitano
 an. 1100 II 182 A
 Gerardus in conc. Lateranens. III
 an. 1179 II 693 C
 Laurentius in concil. Spalatino an.
 1075 II 14 C
 Nicolaus in conc. Pisano an.
 1409 III 1062 D
 Ptolomeus Gallius an. 1567 V 1058 A

S o

Soranensis (Sora) in *regno Neapolitano*
ab archiep. Capuani jurisdictione immunis.
 Leo episc. in concil. Romano an.
 1050 I 1293 E
 Soderensis (Sodore) in *Scotia sub archie-*
piscopatu Glasguensi
 Simeon episc. an. 1239 II 1051 A
 Sonectensis (Senes) in *Gallia sub archiepisc.*
Ebreduensi.
 Petrus episc. in conc. Viennens.
 an. 1115 II 306 A

S p

Spoletinus (Spoleto) in *Umbria S. Pontif.*
subiectus.
 Americus episc. in conc. Firmiano an.
 887 I 1053 B
 Henricus episc. in conc. Romano an.
 1050 I 129 D
 Lupus in conc. Romano an.
 967 I 1155 A
 Pc.

Petrus in conc. Romano an.
853 I 943 A
Spalatum (Spalato) *archiepiscopatus in*
Dalmatia
Rainerius archiep. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 497 A
Spirensis (Spira) *in Palatinatu Rhens sub*
archiepisc. Moguntino
Godelhanus episc. in concilio Mogunti-
no an. 888 I 109 D
Henricus an. 1080 II 43 A
Othricus in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 699 C

S T

Stregensis (Stregnes) *in Suecia sub*
archiepiscopatu Upsalensi
Tordo episc. in concil. Arbogensi
an. 1396 III 707 A
Strigonicensis (Gran) *in Hungaria*
Benedictus archiep. an. 1256 II 1194 B
Demeirius an. 1382 III 563 A
Gregorius an. 1431 IV 236 A
Lodomerus an. 1292 III 233 D
Lucas Banfi an. 1169 II 575 A
Laurentius in concilio ibidem habito
an. 1114 II 268 B
Seraphinus in concilio Zabolchens.
an. 2092 II 91 A
Thomas in concil. Udvardens.
an. 1309 III 335 A
Stratzburgensis (Strasburg) *in Alsatia*
sub archiepisc. Moguntino
Belthannus episcop. in concilio Mogun-
tino an. 888 I 1060 D
Vexillinus in concilio Romano
an. 1027 I 1248 D
Strongolensis (Strongoli) *in Calabria*
Gregorius episcop. an. 1597 V 1263 B
Perentius episcop. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 695 A

S U

Suessanensis (Sueffa) *in Provincia labo-*
ris sub archiep. Capuano
Alexander episcop. in concil. Capuano
an. 1605 VI 212 A
Benedictus in concil. Romano an.
1059 I 1338 A
Harveus in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 692 B
Suctionensis (Soissons) *in Gallia sub ar-*
chiepisc. Rhemensis
Arnulphus episcop. in concil. Meldens.
an. 1071 II 55 A
Geroldus in concil. Silvanens.
an. 1048 I 1280 A
Loziardus in synodo aut Conventu Cata-
launens. an. 1113 II 284 C
In Remensi an. 1115 II 305 D
Rothardus an. 863 I 960 D
Sutrinus (Sutri) *in Patrimonio S. Petri*
S. Pontifici subiectus
Agatho episc. in conc. Lateranens.
an. 769 I 641 E
Dominicus in conc. Romano an.
1027 I 1248 E
Concilior. Supplem. Tomo VI.

Gaudeosus in conc. Romano an.
743 I 559 B
Joannes in conc. Roman. ab an.
1067 III 1384 E
Martinus in conc. Ravennatens. an.
967 III 1379 E
Surenfis in *Papblagonia*
Paulinus episc. in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 692 A
Sugadiensis *in Moesia*
Constantinus Metropolit. in conc. Græco-
rum an. 997 II 66 Append. E
Sufenfis
S. Millefius an. I 134 A
Sufetulentis *in Bisacena*
Jocundus episc. in concil. Carthaginens.
VI legatus an. 420 I 307 B
Sufurranensis
Ninellus episc. in concil. Carthaginens.
VI an. 420 I 307 B
Surrentinus *archiepiscop. in regno Neapolit.*
Joannes archiep. in Synod. Beneventana
an. 1059 I 1343 C
Julius in concil. Trident. an.
1545 V 611 A
Suanensis (Saona) *in Hetruria*
Farimundus episc. in conc. Romano
an. 853 I 943 A
Joannes in conc. Romano an.
1027 I 1248 E
In altero an. 1050 I 1293 D

S Y

Symnadenfis *in Phrygia silutari*
Sergius Metropolit. an. 970 I 1165 A
Synphroniens
Benedictus episc. in concil. Romano an.
159 I 1338 A
In altero an. 1067 III 1384 D
Syrorum
Dionysius Jacobitarum patriarcha an.
424 I 288 D
Syracusanus (Siracusa) *in Sicilia insula*
Eulalius episc. in conciliis Romanis
an. 499 & 502 I 383 E
Gilgelmus in conc. Lateranens. II
an. 1112 II 273 C
Gregorius an. 854 I 930 A
Rogerius in concil. Melphitano an.
1000 II 182 B

T A

Tarentum (Taranto) *archiepiscop. in*
Calabria ceteriori
Ausfredus archiep. in conc. Romano an.
743 I 561 B
Basilius in conc. Lateranens. III
an. 1179 II 694 B
Joannes an. 1431 IV 172 C 223 D 734 A
Tarvisinus (Terviso) *in urbane Veneta sub*
Aquilejensi patriarchatu
Almericus episc. in conc. Aquilejens.
an. 1015 I 1232 B
Rotharius in conc. Romano an.
1027 I 1249 A
Rozo in synod. Veronens. an.
995 I 1202 C
M Ta-

Tarantasia (Tarantasia) in Alpibus Cottius

Sabaudie.

Almo episc. in conc. Lateranens. III

an. 1179 II 698 D

Baldophus in concil. Francfordienf.

an. 1004 I 1220 C

Tarracensis (Tarragone) archiepiscopus in Catalonia.

Benedictus archiepisc. an.

1264 II 1243 A

Bernardus an. 1282 III 109 D

Berengarius seu Bernardus in conc. Late-

ranens. III an. 1179 II 699 A

Eximius an. 1317 III 397 C

Rodericus an. 1292 III 245 A

Tarsensis (Tarse) in Cilicia prima.

Gregorius Patriarcha an. 1177 II 679 B

Varthan in conc. Armenor. an.

1342 III 445 B

Taurinensis archiepiscopus in Pedemontio (Torino)

Cinibethus in conc. Romano an.

1055 I 1314 C

Milo in conc. Lateranens. III an.

1179 II 696 B

Vaudinus in conc. Romano an.

1033 I 1258 B

Vilicimus an. 906 I 1099 B

T E

Telefinus (Telefe) in Calabria sub archiepiscopatu Beneventano.

Petrus episc. in conc. Lateranens. III

an. 1179 II 693 B

Terconensis

Catholicus in conc. Lateranens.

III an. 1179 II 700 C

Christianus in conc. Pisano an.

1409 III 1073 C

Radulphus an. 1435 IV 119 D

Teramnensis vid. Interamnensis.

Rogerus episc. in concil. Firmano

an. 887 I 1052 D

Tergestinus (Trieste) in ditione Veneta

sub Aquilejensi patriarchatu.

Ricolphus episc. in concilio Aquilejens.

an. 1232 B

Rodulphus in concil. Aquilejenf.

an. 1310 III 338 C

Ulcius in altero Aquilejens. an.

1282 III 83 A

Tercacensis

Otho sive Odo episc. in concil. Late-

ranens. III an. 1179 II 698 A

Terracensis (Terracina) in Campania Romana S. Pontif. subiectus.

Ambrosius episc. in concil. Romano

an. 1067 III 1384 C

Gregorius in concil. Lateranens.

II an. 1112 II 473 C

In Beneventano an. 1113 II 282 A

Hugo in concil. Lateranens. III

an. 1179 II 691 A

T H

Theanenensis (modo S. Severo) in Apulia sub archiepiscop. Beneventano

Joannes episc. in concil. Græcorum

an. 997 II 65 Append. E

In altero an. 1027 II 79 Append. A

Joannes Paulus in conc. Capuano

an. 1577 V 1095 C

Isambardus in concil. Romano

an. 1050 I 1293 E

Leo an. 835 I 1043 D

Petrus in co. ncil. Lateranens. III

an. 1179 II 692 B

Theatinensis (Chieti) archiepiscopus in re-

gno Neapolitano

Gherardus episc. in concil. Romano

an. 1059 I 1238 A

Theodoricus episc. in concil. ibid. habi-

to an. 840 I 897 C

Tholonensis (Toulon) in Provincia Gallia

sub archiepiscopatu Arclatenf.

Altimus episc. in concil. Romano

an. 1115 II 306 A

Deodatus episc. in Concil. Romano

an. 1033 I 1258 B

Petrus in concil. Lateranens. III

an. 1179 II 698 B

Thricaricensis (Tricarico) in Basilicata sub

archiepiscopatu Aceruntino

Robertus episc. in concil. Lateranens.

III an. 1179 II 694 C

Thermularum (Termini) in regno Neapoli-

tano sub archiepiscopatu Beneventano

Gaufridus episc. in concil. Lateranens.

III an. 1179 II 693 B

Thianensis vid. Theanenfs

Theodorus episc. an. 404 I 283 A

Paulus Monothelita an. 649 I 484 B

Thessalonicensis in Macedonia

Acholus episc. an. 366 I 282 D

Thegastensis, in Numidia

Alypius episc. in concilio Carthagenf.

VI an. 420 I 307 A

T I

Tiburis (Tivoli) in campania Romana immediate subiectus Rom. Pontif.

Joannes episc. in concil. Romano

an. 643 I 559 B

Ticinensis (Pavia) in ducatu Mediolanensi

exemptus

Joannes archiep. an. 872 I 1017 B

Theodorus an. 741 I 548 A

Theodorus an. 769 I 641 D

Tigritanus in Bisacena Africa provincia.

Paulus episc. in synod. Hierapolit.

an. 755 I 605 C

Tiburtinensis vid. Tiburis (Tivoli)

Boso episc. in concil. Romano

an. 1027 I 1248 E

Joannes in concilio Romano an.

1050 I 1293 C

Milo in concil. Lateranens. III

an. 1179 II 691 B

Theodosius in concil. Lateranens.

an. 796 I 643 E

Tirafonia

Petrus episc. in concilio Tarraco-

nens.

To

Toletanus (Toledo) *archiepiscopus in nova Castella*.

Celebrinus archiep. in concil. Lateranens. III an. 1179. II 693 B

Torcellensis (Torcello) *sub Veneto archiepiscopatu*.

Bartholomeus episcop. in concilio Gradenf. an. 1330. III 431 B

Petrus Michael in concilio Veneto an. 1152. II 479 C

Tornacensis (Tournay) *in Flandria sub archiepiscopatu Cameracensi*.

Stephanus episcop. in concil. Triburiens. an. 1035. I 1262 A

Tolosensis (Tolosa) *in Linguadocia superiore*.

Actmannus episc. in concilio Barchinonens. an. 906. I 1101 D

Arnallus in concil. Narbonens. an. 1031. I 1254 D

Vitalis in concilio Pisano an. 1499. III 1063 D

T R

Trojanensis (Troja) *in regno Neapolitano exemptus*.

Stephanus episcop. in concil. Romano an. 1039. I 1338 A

Trebenfis (Trevi) *olim in Umbria*.

Joannes episcop. in concil. Romano an. 1059. I 1338 A

Liutolphus in concilio Romano an. 1027. I 1248 E

Valerianus in concil. Lateranens. an. 769. I 641 A

Trium Tabernarum (Taverna) *in Calabria sub archiep. Rhegino*.

Pinius episcop. in concil. Lateranens. an. 763. I 641 E

Trajanopolitanus in *Phyrgia Pacatina*.

Georgius Metropolit. in concilio Graecorum an. 997. II 66 Append. E

Tridentinus (Trento) *in comitatu Tirolis sub patriarchatu Aquilejensi*.

Henricus episcop. an. 1073. I 1384 A

Henricus an. 1282. III 83 A

Rainardus in synod. Veronens. an. 995. I 1202 C

Salomon in concil. Lateranens. III an. 1179. II 699 C

Transilvania *in Hungaria*.

Gallus episc. in concil. Strigoniens. an. 1256. II 1194 B

Traguriensis (Trau) *in Dalmatia*.

Joannes episc. in conc. Salonitano an. circit. 1075. II 11 E

In Spalatio an. 1075. II 13 A

Tricassinus (S. Paul trois Chateaux) *in Delphinatu Gallia*, *sub archiep. Arelatensi*.

Hugo episc. in concil. Meldens. an. 1081. II 55 A

Pontius in conc. Viennens. an. 1115. II 306 A

Concilior. Supplem. Fomo VI.

VV. in concil. Lateranens. III an. 1179. II 638 B

Tripolitanus *in Lydia*.

Romanus episc. in conc. Lateranens. III 101 1179. II 693 B

Trajectensis (Maastrich) *in Belgia superiori*.

Aufridus episc. in conc. Tremoriens. an. 1003. I 1218 C

Baldricus in conventu apud Coloniam an. 995. I 1144 C

Conradus in conciliabulo Moguntino an. 1036. II 71 C

Fredericus in concil. ibidem habito an. 1365. V 741 A

O. Hilbaldus in synodo Colonien. an. 878. I 1027 A

Radulphus an. 1333. IV 723 D

Vodalbertus in concil. Francfurdiens. an. 892 aut seq. I 1178 A

Trapesuntinus (Trabisfonda) *in Ponto*.

Constantinus Metropolit. in concil. Cpolitano an. 1027. & seq. II 79

& 91. Append. A

Triventum (Trivento) *in regno Neapolitano exemptus*.

Porio episcop. in concil. Lateranens. III an. 1179. II 693 B

Trecensis (Trojes) *in Gallia sub archiepiscop. Senonens.*

Hugo episcop. in concil. Romano an. 1061. I 1346 A

In Senonens. an. 1071. I 1378 A

Joannes in concilio Senonensi an. 1280. III 64 D

Matthaeus in concil. Lateranens. II 697 B

Philippus in synod. aut Conventu Catalaunens. an. 1113. II 284 C

In altero ejusdem loci an. 1115. II 307 D

Traguriensis (Trau) *in Dalmatia*.

Thomas episcop. an. 1431. IV 172 C

Trevirensis (Treveri) *archiep. in Germania*.

Arnaldus archiep. in concil. Lateranens. III an. 1179. II 699 B

Bertolfus in synod. Coloniens. an. 878. I 1027 A

Bruno in Conventu Moguntino an. 1105 & seq. II 223 D

Ecbertus an. 1080. II 44 C

Egilbertus in Conciliabulo Moguntino an. 1086. II 71 C

Eugenius an. 1148. II 405 D

Hetto in concilio Vormatiens. an. 864. I 958 A

Hellinus an. 1152. II 481 A

Joannes in concil. Tridentino an. 1535. V 292 B

Numerianus an. 666. I 494 E

Popo in concilio Romano an. 1027. I 1248 E

Rabanus an. 1437. V 18 A

Raberrus in concil. Altheimens. an. 916. I 1108 B

Radbodus in concil. Moguntino an. 888. I 1060 C

Theodofius an. 1238. II 1041 C

Thiadericus in Conventu apud Coloniam an. 965. I 1244 C 1181 C

Uto in concil. Moguntino an. 1071. I 1375 A

In Trevirensi an. circiter 1070 I 1372 A
Trepheus
Grifoeписc. in conc. Rom. an. 743 I 559 B

T U

Turonensis (Tours) *archiepiscopatus in Gallia*

Amolo archiep. an. 868 I 1081 A
Arduinus an. 882 I 1016 B
Amelius in concilio Pisano an. 1509 III 1079 A
Bricius an. 401 I 252 A
Engolbaudus in concil. Burdegalens. an. 1154 II 495 A
Gavius in concil. Lateranens. an. 769 I 641 C
Herardus an. 858 I 979 C
In synod. Tricassina an. 864 I 998 D
Juhellus an. 1287. II 1041 A
Lamdranus in concil. Parisiens. an. 829 I 858 B
S. Martinus an. 400 I 253 A
Rodolphus in concilio ibidem habito an. 1096 II 145 A
Roscius in concilio Andegavens. inter an. 1117 & 1161 II 531 A
Rufus an. 419 I 299 C
Tuscannenſis (Toscanelle) in Patrimonio S. Petri
Aurinandus episc. in concil. Lateranens. an. 769 I 641 D
Gilebertus in concilio Romano an. 1059 I 1338 A
Gentius in concil. Lateranens. III an. 1179 II 699 A
Joannes in concil. Romano an. 853 I 943 A
Joannes in concilio Romano an. 1027 I 1248 E
Tur-abdinensis
Cyriacus episc. in synodo Hierapolitana, an. 755 I 605 C
Tudertinus (Todi) in Umbria S. Pontif. *immediate subiectus.*
Arduinus episc. in conc. Romano an. 1050 I 1294 A
In altero an. 1059 I 1338 A
Gratianus episc. in conc. Lateranens. III an. 1179 II 692 A
Iſſo in conc. Romano an. 743. I 559 B
Tutelenſis (Tulle) in Aquitania sub archiep. Bituricensi.
Arnaldus episc. in conc. Bituricens. an. 1336 III 336 A
Bertrandus in conc. Pisano an. 1409 III 1074 A
Tungrenſis (Tungri) in Belgio.
Francho episcop. in concil. Francfurtens. an. 833 aut seq. I 1078 A
Tullentis (Tou) in Gallia sub archiep. Treverensi.
Gerardus episc. in conventu apud Coloniā an. 965 I 1144 C
Henricus in conc. Trevirens. an. 1152 II 482 E
In Metensi an. eod. II 479 D
Odo an. 1192 II 755 A
Rogerus in conc. Trevirens. an. 1238 II 1042 C
Turritanus in Sardinia (Sassari)

Salvator Alexius archiep. in conc. Trid. an. 1545 V 617 A
Tusculanum (Frascati) in Campania Romana.
Bonizo episc. in conc. Romano an. 1050 I 1293 D
Henricus in conc. Pisano an. 1409 III 1061 C
Iwarus in conc. Romano an. 1144 II 452 C
Joannes in concil. Melphitano an. 1100 II 182 A
In conc. Lateranens. II an. 1112 II 273 C
Petrus in concil. Lucens. an. 1062 I 1370 B

T Y

TYrenſis in Phœnicia Maritima.
Villemus archiep. in conc. Lateranens. III an. 1179 II 695 A

V A

Vapincensis (Gap) in Delphinatu sub archiepiscopatu Aqueſi.
Joannes episcop. in conc. Pisano an. 1409 III 1067 C
Leodegarius episc. in conc. Viennens. an. 1115 II 306 B
Vasatenſis (Bafas) in Vasconia sub archiep. Aufcitano.
Henricus archiep. in concil. Arbogens. an. 1396 III 707 A
Wallia in Britannia
S. David archiep. in conc. Britannico an. 519 I 404 B
Vacientis (Vatzen) in Hungaria sub archiepiscop. Strigoniensi.
Hermo episc. in conc. Strigoniens. an. 1291 III 233 E
Ladilaus in eodem conc. *ibid.*
Marcellus in conc. Strigoniens. an. 1114 II 288 C
Varadinum (Varad) in Hungaria sub archiepiscop. Colocensi.
Vincentius episc. in conc. Strigoniens. an. 1256 II 1194 B
Valvenſis (Valva) in Regno Neapolitano Sulmonensi unitus.
Dominicus episc. in concil. Romano ab an. 1067 III 1284 A
Odatricus in concil. Lateranens. III. an. 1179 II 691 A
Valentinus (Valence) in Gallia Provincia
Arnaldus episc. in concil. Terracens. an. 1266 II 1243 D
Joannes an. 1142 II 441 A
Ogo in conc. Lateranens. III an. 1179 II 698 C
Venefrenſis (Venefro) in Provincia laboris sub archiepiscop. Capuano.
Ladilaus episc. in conc. Capuano an. 1695 VI 212 A
Oratus in conc. Capuano an. 1577 V
Vesprimenſis (Vesprim) in Hungaria sub archiepiscop. Strigoniensi

Andreas episcop. in concil. Strigoniens.
an. 1292 III 233 E
Mattheus in concil. Strigoniens.
an. 1014 II 288 C
Simon an. 1431 IV 239 E
Vezionensis (Vexio) in Suecia sub archie-
piscop. Upsalensi
Hemingus episcop. in concil. Arbogens.
an. 1396 III 707 A
Verzelensis
Ardericus episcop. in concil. Romano
an. 1027 I 1247 D
Veronenſis (Verona) in ditioe Veneta sub
Aquilensis patriarchatu
Aloysius Lippomanus episcop. in concil.
Lovitiens. in Polonia an. 1556 V 697 A
Hieronymus episcop. in concil. Triden-
tino an. 1545 V 611 A
Joannes in concil. Romano an.
1027 I 1294 A
Rathierus ap. circit. 933 I 1122 A &
an. 967 II 1347 B
Valterus in concil. Romano an.
1050 I 1294 E
Venerentis in Britannia minori
Normannus episcop. in concil. Engolismenſ.
an. 1117 II 321 C
Salsannus an. 847 I 922 A
Verdenſis (Verden) in Saxonia inferiore
sub archiep. Moguntino
Veldagarius episcop. an. 764 I 957 C
Vercellenſis (Vercelli) in ditioe ducis Sab-
audia sub archiepiscopatu Mediolanens.
Ardericus episcop. in concil. Romano
an. 1033 I 1258 A
Gregorius in concilio Romano
an. 1055 I 1319 C
In altero ejusdem loci an.
1059 I 1238 A
Liuuardus in concil. Moguntino
an. 888 I 1060 C
Leo in concilio Romano an.
981 III 1381 C
Vestnenſis (Vest) in Apulia sub archiep-
iscop. Sipontino
Guillelmus episcop. in concil. Pisano
an. 1409 III 1069 D
Velliternensis (Velletri) in Campania Ro-
mana unitus Ostiensis
Cidonatus episcop. in concil. Romano
an. 769 I 642 B
Grossus in concil. Romano an.
743 I 559 B
Joannes in concil. Romano an.
1050 I 1293 A
Tebaldus in conc. Romano an.
1027 I 1248 E
Venetiæ nunc patriarchatus.
Joannes Patriarcha in conc. Tridentino
an. 1545 V 610 E
Verulanus (Veroli) in Campania Romana
S. Pontifici immediate subiectus.
Formundus episcop. aut Faramundus in
concil. Lateranens. III an.
1179 II 693 B
Martinus in conc. Romano an.
743 I 559 B
Verensis in provincia Africa proconsu-
lari.
Quodvultdeus episcop. in conc. Carthagi-
nens. VI. an. 420 I 307 A

Vestnenſis (Vieste) in regno Neapolitano
sub archiepiscopatu Sipontino.
Simeon episcop. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 693 B
Venusinus (Venosa) in Apulia sub archiep.
Acheruntino.
Petrus episcop. in conc. Lateranens.
III an. 1179 II 694 B
Alvarus della Quadra in conc. Trident.
an. 1545 V 617 A
Vexentinus
Minturnus episcop. in conc. Tridentino an.
1585 V 613 A

V I

V Irceburgensis
Erluinus episcop. an. 1115 II 300 C
Vigornienſis (Vorchester) in Anglia sub
archiepiscopatu Cantuariens.
Godefridus episcop. in concil. Londinens.
an. 1278 III 47 C
Simon in concil. Vinconiens. an.
1143 II 445 D
Thomas in conc. Pisano an.
1409 III 1080 D
Valterus an. 1312 III 386 C
Wlitanus an. 1092 II 87 A
Vincientis (Vence) in Comitatu provincie
sub archiepiscopatu Eoredunens.
VV episcop. in concil. Lateranens.
III an. 1179 II 698 C
Viennensis (Vienne) archiepiscopatus in
Delphinatu Gallie
Ado archiep. an. 858 I 965 B 977 A
Bernardus in concil. Lugdunens.
an. 829 I 835 B
Ghaondius an. 669 I 505 A
Federicus in concil. Tridentino
an. 1545 V 592 B
Guido seu Vido in concilio Turonens.
an. 1096 II 144 D
In Viennens. an. 1115 II 305 A
Leodegarius in concil. Magalonens.
an. 1037 I 1258 B
In Romano an. 1050 I 1293 C
Mamertus an. 401 VI 167 D
Robertus in concil. Lateranens. III
an. 1179 II 696 C
Stephanus an. 1141 II 441 A
Vinconienſis in Anglia (Vinchester) sub
archiepiscop. Canuariens.
Daniel episcop. an. 805 I 525 B
Galfredus in conc. ad S. Albanum an.
1213 II 847 A
Hedda an. 705 I 525 B
Henricus in concil. ibidem habito an.
1143 II 445 D
Vicentinus (Vicenza) in ditioe Veneta sub
Aquilensis patriarchatu.
Bernardus episcop. in conc. Aquilejens.
an. 1282 III 83 A
Berengarius in concil. Tarraconens. an.
1317 III 397 E
Lambertus in synodo Veronenſ. an.
995 I 1232 C
Theudaldus in conc. Romano an.
1027 I 1249 A
V. r.

- Viridunensis (Verden) in Gallia sub archiepiscopatu Treverensi.
 Aufredus episc. in conc. Romano an. 967 I 1154 D
 Alberio in concil. Treverensi. an. 1152 II 482 E
 Bernardus in synod. Colonienf. an. 878 I 1027 A
 Dethmarus in conc. Moguntino an. 887 I 1060 D
 Haimo in conc. Francfordienf. an. 1006 I 1220 B
 Ludevicus in conciliabulo Moguntino an. 1086 II 41 E
 Nicolaus in conc. Tridentino an. 1545 V 592 B 71
 Rodolphus in conc. Treverensi an. 1238 II 1042 C
 Theodoricus in conciliabulo Moguntino an. 1080 II 41 E
 Vicfridus in conventu apud Coloniam an. 965 I 1144 C
 Viztburgenfis (Vvisburg) in Franconia sub archiepiscopatu Moguntino.
 Arnoldus episc. in conc. Moguntino an. 888 I 1060 C
 Vigiliensis (Bisseggia) in Barenfi provincia regni Neapolitani.
 Amandus episc. in conc. Lateranenf. III an. 1179 II 693 B
 Vintimiliensis (Ventimiglia) in Genuensium ditione sub archiepiscopatu Mediolanensi.
 Benedictus episc. in conc. Pisano an. 1409 III 1063 A
 Stephanus in conc. Lateranenf. III an. 1179 II 696 B
 Vigradenfis
 Aldredus episc. in conc. Romano an. 1050 I 1293 D
 Vivariensis (Viviers) sub archiep. Viennensi in Gallia.
 Leodegarius episc. in conc. Viennensi an. 1115 II 306 A
 Virinenfis seu Virrenfis in provincia Brementensi.
 Bertox episc. in conc. Lateranenf. III an. 1179 II 700 B
 Volaterra (Volterra) in Etruria exemptus.
 Andreas episc. in conc. Romano an. 853 I 942 E
 Aibinus in conc. Romano an. 904 I 1095 A
 Herimannus in synod. ibidem habita an. circit. 1070 I 1274 A
 Ludovicus in conc. Florentino an. 1573 V 997 C
 Vido in conc. Romano an. 1050 I 1193 C
 Vormatiensis (Vormes) in Germania sub archiepiscopatu Moguntino.
 Adalelmus episc. in conc. Mogunt. an. 837 I 1060 C
 Burchardus in conc. Tremorienf. an. 1005 I 1218 C
 Fridericus in concil. Basileenf. an. 1439 V 18 E
 Guoxo an. 868 I 1000 B
 Siffidus in concil. ibidem habito an. 1153 II 1167 B
 Uccienfis (Uzer) in Linguadocia inferiori sub archiepiscopatu Narbonensi.
 Amzelus episc. in synod. Barchinonenf. an. 906 I 1101 D
 Uladislaviensis (Wladislavv.) in Polonia sub archiepiscopatu Gnesnensi.
 Vincentius episc. in concil. Paternavensi an. 1510 V 345 V
 Ultrajectinus (Utrecht) in Belgio.
 Geogrinius episc. an. 1249 II 1163 C
 Ulmenfis
 Eugenius episcop. an. 1332 II
 Umbriaticensis (Ombriatico) in Calabria sub archiepiscopatu S. Severinae.
 Petrus episcop. in concil. S. Severinae an. 1597 V 1263 B
 Upsalensis (Upsal) in Suecia
 Heoricus archiep. in concil. Arbogensf. an. 1396 III 707 A
 Uricensis (Oria) in Calabria sub archiep. Hydruntino
 Cresconius episcop. in concil. Coyacensf. an. 1050 I 1197 B
 Wilturmenfis (Vultorno) urbs diruta in Campania Romana
 Petrus episcop. in concil. Romano an. 1059 I 1338 A
 Rogerius in concilio Lateranenf. III an. 1179 II 273 C
 Urolinates (ducato d' Urbino)
 Albertus episcop. in concil. Romano an. 887 I 1053 C
 Felix an. 1565 V 837 A
 Gisso in concil. Lateranenf. III an. 1179 II 691 B
 Mainardus in concil. Lucensf. an. 1062 I 1370 B
 Urgellensis (Urgel) in Catalonia sub archiepiscopatu Tarraconensi
 Arnaldus episcop. in concil. Lateranenf. III an. 1179 II 699 A
 Heribaldus in concilio Narbonenf. an. 1031 I 1254 D
 Nantigisus in synodo Barchinonenf. an. 906 I 1101 D
 Raimundus in concilio Tarraconenf. an. 1217 III 397 E
 Wicassinus
 Joannes archiep. in Conventu Parisiensf. an. 1333 III 423 C
 Utinenfis (Ucina) in Africa proconsulari
 Gallonianus episcop. in concil. Carthagenenf. VI an. 420 I 307 A
 Guillelmus in concil. Pisano an. 1409 III 1070 A
 Uticenfis (Uzer) in Linguadocia inferiore sub archiepiscopatu Narbonensi
 Guillelmus episcop. in concil. Pisano an. 1409 III 1070 D
 Joannes Baptista in concil. Ravennatens. an. 1568 V 775 E
 Raimundus in concil. Lateranenf. III an. 1179 II 698 A
 Vigo in concilio Narbonenf. an. 1031 I 1254 D

Y

Z

Y Poligienſis
 Henricus epiſc. in conc. Romano an.
 1059 I 1338 A

Z Agrabiensis (Zagrab) in Hungaria
 ſub archiepiſcopatu Colocenſi.
 Philippus epiſc. in concil. Strigoniens.
 an. 1256 II 1194 B
 Zunicenſis in Aegypto.
 Franciſcus epiſc. in conc. Piſano an.
 1409 III 185 E

I N D E X

R E R U M

QUÆ CONCILIORUM SUPPLEMENTI TOMIS VI. CONTINENTUR.

*Prior numerus Tomum: posterior paginam: sequens Littera
Columna partem indicat.*

A B

Abbates regulares episcopis locorum subiecti I 338 C. 1298 C. II 148 B
Abbatum est monasteria Monachorum, puellarumque, ac Xenodochia invadere, & collapsa restituere I 931 E
Abbatum munus monachorumque II 1050 A
 Olim ipsis vetitum pontificalia exercere II 198 A. Quæ Sacramenta conferre possint *ibidem*. Raro e Monasterio egredi permittuntur *ibidem*. Quid si Monasterii bona distrabant *ibidem*. Quot monachos habere debeant II 297. Quid si ad episcopatum assumantur *ibidem*.
Abbates num ad synod. convenire debeant II 1159 C. Quot ipsis permitti famuli II 1161 B. Tum ab ipsis cum Abbatissis sumptus computandi in singulos annos *ibidem* & V. 707 D. Ipsi vetitum pecuniam mutuo accipere *ibidem*. Eorum propria vestimenta *ibidem*. C
Abbatis amplissima potestas in Monachos, nulla ipsorum in eum I 446 A
Abbates qui & quot adfuerint Pisano concil. an. 1409 III 1062 & conseqq.
Abbates Monasterii S. Petri succedunt episcopis Salisburgensibus I 683 A
Abbates qui adfuerint concil. Scoticano an. 1349 V 622 B
Abbatissarum munus I 754 B. Abbatissa effecta reliquæ germanæ sorores, si quæ sint in monasterio officio vacare debent V 1206 C
Abbatia S. Stephani de Vallibus confirmata in Sanctonensi concilio II 7 B
Abo inæstus reus in synodo Moguntina damnatur I 979 C
Ablutionum septem genera enumerant orientales VI 55 D
Abbatissæ olim sacris conciliis interesse solebant I 519 A. 523 B
Abertus quæ causa VI 159 C
Abraham nam de Maria Virgine aliquando oritura divinitus monitus exultaverit IV 1029 C
Absolventes a casibus tum episcopis, cum S. Pontifici reservatis absque facultate illico excommunicati, V 1180 C.
Concilior. Supplem. Tomo VI.

Absolutio de occultis peccatis danda iussu episcopi a presbyteris penitentibus I 6 B. Ipsi infirmantibus danda & Communio *ibidem*. Gratis tribuenda V. 1238 D
Absolutionis forma & materia VI 335 & seq.
Absolutio vi extorta irrita III 395 B. Nam omnibus impertienda IV 1007 A. V 812 B. Negari a nonnullis & parochis præsertim an sit ecclesiæ macula *ibidem*. Quando deneganda II 1095 A. VI 237 A. Quomodo impertienda II 1155 B. Quid si sit a Censuris *ibidem*. & V 736 E
Absolutionis nemo capax nondum satisfacta parte V 295 A
Abstinentes perfecti qui essent I 328 A
Abstinentia ciborum sublata charitate inutilis *ibidem*.
Abusus nonnulli plorandi & alii ejusdem generis tollendi in sepeliendis cadaveribus V 1313. B
Abusus quamplures in ecclesia ut corrigerentur propositi Paulo III P. M. V 540 & seq. Quid de libro ea de re conscripto *vid.* Paulus III.
Abusus in Sacramentorum administratione, eorumque ritibus severissime puniendi V 807 C. Item in invocatione Sanctorum, sacrarum imaginum & reliquiarum cultu V 1004 E

A C

Accius bis anathemate percussus I 346 D. Falsis criminationibus infestatus a Barfuma quomodo se purget *ibidem* Reconciliatur *ibidem* Trium synodorum in Perside falso habitus auctor, quibus nequidem interfuit I 353 D
 in Academia Corbejensi & Alexiensis præceptorum munera, ac instituendi juventutem methodus VI 266 & seq.
Academiarum scholarumque methodus & docendi ratio restaurata in convocatione provincie Cantuariensis an. 1557 V 673 & seq. In iis promovendi ad Sacerdotium,
 N
 quot

quot annos convixerint *ibidem*. Eorum.
munia & verita crimina *ibidem*.
Acta Perside synodi Nestorianorum Babæo
patriarcha præside I 378 D. Quid in ea
de Monachorum conjugio sancitum *ibidem*.
Acta disputationis Archelai Mesopothamiæ
episcopi cum Manete I 13. & seq.
Acta Basileensis Concilii impugnata a Joanne
de Turrecremata Card. amplissimo IV
746 & conseqq.
Acta Concilii Chalcedonenfis an. 451. ali-
quando proposita I 235 B
Accusatores quales esse debeant I 257 C
1234 A. Quid si falso accusent II
301 A
Acolythorum ordinatio I 639 B
Actiones seu representationes sacræ abque
ordinarii licentia non exhibeantur V
841 D

A_D

A Dalardus Corbejenfis abbas patruellis
frater Caroli Magni I 759 D. Ejus-
dem legatus & italici regni minister sub
Pipino rege *ibidem*.
Adalgisii Beneventani ducis sævissima ty-
rannis I 1023 A. De ipso conqueritur Lu-
dovicus Imperator in concil. Romano sub
Joanne VIII. *ibidem*.
Adalbertus Spoletinus comes a Joan. pap.
VIII excommunicatur I 1028 E
Adalbertus Patavinus episcopus confirman-
das curat in synod. *ibidem* habita largi-
tiones prædiorum antea factas Patavinis
canonicis I 1125 A
Adalbero intruditur Ravennatenf. archiep. I
1227 B. Ea de re synod. habita an. 1014.
ibidem.
Adalbertus Mogunt. archiep. certiores facit
Virzeburgenses canonicos de actis in con-
cilio Fritislariensi adversus Henricum im-
peratorem II 328 B. Item Bambergenses
& Vormatienses II 329 D 331 A. Injuste
incusatus in causa Gebearði perperam
electi sese purgat apud Hon. II. II 387 B
Adalbertus Marchio de Saffonia depositus
in concil. Leodiensi constituto Henrico
II 4011 E
Adalbero Trevirensis archiep. concilium ha-
bet in causâ monachorum S. Maximini II
4011 E 435 D
Ado Viennensis episcop. pallio donatur a
Nicolao I. I 965 B & 973 A
Adolardus sacerdos confirmationem petit re-
giæ largitionis Nivernensibus ecclesiis
in synodo Tricassina, annuentibus patri-
bus I 997 C
Adolescentum quæ esse debeant exercitati-
ones III 28 C
Adoptio iis vetita qui filios naturales ha-
bent aut expectant, VI 193 A. Quare ex-
cogitata *ibidem*.
Adrianus pap. IV studet orientales ecclesias
componere datis litteris ad Basilium Acri-
denum archiep. II 121 D. Gallicanos ar-
chiepiscopatus instaurat agente Carolo
Magno I 674 D
Adulterii varia genera I 772 C. Duplex &
notorium affligenti poena plebendum.

III 725 C. Num furto gravius cri-
men IV 598 C. Cur ipsi minor poena con-
stituta sit ab humana lege quam furto,
IV 599 A
Adulteris sive masculi sint sive feminae
quæ constituta poena in sacris Canonibus
V 965 A
Adulterantium quæ penitentia I 326 D 337
D 573 E II 1047 D Quis iudex II 207 A
Adulteri & Concubinarij ab ordinariis loco-
rum severius castigentur V 343 A
Adulterum interficienti viro nulla olim con-
stituta poena II 102. & seq. A
Adulteri fornicarii & incestuosi quibus ob-
noxii pœnis V 414 C. Severe præstri-
ci cum Sodomitis & Stupratoribus in Synod.
Florentina an. 1517 V. 472 & seq.
Advocati munus quale II 855 D. V 373 B
Advocati ubique locorum constituendi pro
indigentibus & miseris personis V 497 D
Advocati officium quibus in casibus clericis
liceat III 549 E V 1020 E. 1190 B
Advocatis & procuratoribus in causis sanctæ
inquisitionis prius emittenda fidei profes-
sio coram episc. V 1160 D
Advocatorum rapacitas compressa in concilio
Ratisponensi II 215 A. Eorum ordo in
iudicio V 649 B. Ab eis quis honor ha-
bendus Judici *ibidem* C
Adventus Domini cognitio unde petenda
III 230 A
Adultis confirmatio danda ubi penitentia &
Eucharistiæ sacramenta suscepit V 1010
D

Æ

Æ Grotantibus Sacrum Viaticum tribuen-
dum in mortis articulo I 421 A. 807 D
Ægroti olim ad ecclesiam deferabantur su-
scipiendi causa Sacramenta VI 79 D
Ægelberti regis Anglorum donatio mona-
sterio SS. Petri & Pauli I 464 C. Ejusdem
leges de rebus ecclesiæ non distrahendis I
465 E
Ælfrici saluberrimi canones I 1165 A An
ipse revera fuerit auctor controversum I
1171 A
Ægydius Sabinenf. episc. & A. S. L. nobi-
litate generis & scientia præclarus III
595 A. Quid constituerit pro Marchia An-
conitana *ibidem*.
Æneas Silvius Senensis archiep. eximius ora-
tor in concilio Basileens. IV 1435 & con-
seqq. Ejusdem oratio de concilio habendo
coram Eugenio IV 47 C. Alia de loco
seligendo pro celebratione concilii cum
Græcis IV. 1322 ad 1341 Alia de S. Am-
brofio V 1 E. In dialogo de Constantini do-
natione impugnata Nicolaum Panormita-
num archiep. de autoritate pontificis in
concilio generale male sentientem IV
1433 & conseqq.

A F A G

Affinitas num altero ex conjugibus extinctio superfit I 1345 C Inter quos versetur II 683 A. Quousque pateat tam ipsa quam consanguinitas V 1032 D Agapitus II Pont. M. anathemate affligit Leonem & Benedictum in ecclesiam Triventinam, & Thermolensem intrusos I 1126 C In his ecclesiis jus antiquum asserit Beneventano archiepisc. *ibid.*
Agnus paschalis cur benedicendus I 309 B Judeorum more comedentes gravi poena multati *ibid.* Christi typus fuit in Eucharistia reipsa praesentis *ibid.*
Agnellus monachus historicus & Ravennatensis archiep. schismate infectus I 710 E Agnos Dei immutari, consilii aut depingi veritum secus ac praescribit Gregor. XIII V 1286 C
Agrestinus ex Italia redux in Galliam turbas ciet I 474 D. Romaricum & Amatium seducit I 475 A

A I

Agulphus monachus a Vitaliano pap. anathemate percussus, ablatis reliquiis S. Scolasticæ Monti Casino I 492 D Aistulphus Longobardorum Rex Sergio favet Ravennatens. archiep. adversus Stephanum II P. M. I 609 D. Exerçitum movere in Urbem I 613 B. Ferro flammaque omnia vastat everitque *ibid.* In ecclesias, sacras imagines, sacrasque virgines acerbè defecit *ibidem.*

A I

Alapæ insignendi ritus in Confirmatione an antiquus, et quare insignatur VI 73 D Albericus juris prudentia clarus morumque probitate Columannum adjuvat Hungariæ regem in edendis ecclesiasticis constitutionibus II 295 A
Albericus Otiensis episcop. legatus in Angliam & Scotiam concilium cogit & quare II 429 B
Alberonis archiepiscop. adventus & factum in conc. Remensi I 463 A
Albigenes praestitit in conc. Montilienti an. fortasse 1205 II 788 A. In Parisiensi aut Senonensi II 1911 B. Eorumdem episcopi petulantia, errores II 926 A. Eorum causa iterum discussa in conc. Bituricensi I 921 D 953 A. In eos expeditio decreta in eodem concil. II 1067 A
Alberti imperat. obitus quo anno IV 196 D Successor Fridericus IV 197 A
Albania: vastatio a Nortmannis Constantino rege I 1099 E
Albanensis & Alexiensis dioecesis confinia stabilita in synod. Albano VI 251 B 269 C
Alexandrina ecclesia a quo primum consecrata I A. Secunda Petri sedes *ibid.*
Concilior. Supplem. Tomo VI.

Alexander II. P. M. Aquilejensem sedem exaltat I 699 D. Improbatur aquæ frigidae purgationem ferrique candentis in causa Gislandi presbyteri I 1348 A. Pallio donat Burchardum Halberstadensem episcop. I 1349 A. Datis litteris ad Clerum. Lucensem invehit in ordinationes & beneficiorum simoniacas collationes I 1355 C. Probat sanctam Trevvam datis litteris ad Adelardum Sueffionensem episc. *ibid.*

Alexander pap. III privat ecclesiastica sepultura mortuos in Torneamentis II 510 E. Indicat subdiacono cuidam separationem, qui adversus Lateranensem concilium uxorem duxerat II 512 A. A. Litem componit inter Laudunensem episcopum & capellanos, *ibid.* Compellit S. Usuari canonicos dimittere fornicarias II 512 A Alios sinit adhærere uxoribus, *ibid.* Dat litteras ad abbatem Ursicampi & Remensem dec. *ibid.* D. Item ad Philippum Praemonstrat. abbat. pacem concordiamque suadendo II 513 D. Ad Henricum Remensem de ratione persolvendi decimas II 514 E. De tempore appellationis ab inferiori ad supremum tribunal II 516 A. Ad Meldenensem episcop. de personali residentia II 517 A Ad Lucenses monachos ut ecclesiam resignent simoniace acceptam *ibid.* & seq. Concilium Monspelienſe celebrat II 537 B. Certiores facit Cluniacenses monachos de Hugonis depositione adherentis Viatori antipapæ II 536. Anathema dicit Viatori, ejusque fautoribus II 537 B. Liberat Vizeliacenses Monachos a Cluniacensium vexationibus lata constitutione *ibid.* Initia pace cum Friderico imper. concil. Lateranens. III celebrat & quare II 685 A 687 A

Alexander pap. IV. suadet Burdigalensibus patribus expeditionem in Tartaros II 1237 D. Quid responderint patres II 1229 E

Alexander pap. V. creatus in concilio Pisano an. 1409 III 1148 C. Ejusdem electio a Cataldino propugnata celebri dissertatione III 1193 A

Alexandri Magni reverentia in sacros Antistites IV 611 A

Alexius Menescicus ex ordine S. Augustini primus Goensis archiep. Diamperitanam synodum celebrat an. 1599 VI. 1 A. Quos habuerit praedecessores *ibid.* Ejusdem sollicitudo in convertendis infidelibus VI 174 Illius ad praefules monitum confecta synodo VI 196 & seqq.

Alexii Comneni Graecor. imper. sanctio pro ecclesiasticis electionibus II 246 A. Sacros Concionatores apprime commendat II 247 B. Ecclesiastici status correctionem desiderat II 258 D

Alfridus Deirorum rex litteras accipit a Joanne pap. VII I 521 A

Alfridus Hildenesheimensis episcop. condere constituit Assidentem Virginum coenobium I 1025 A. Ejusdem consilium probatum in synod. Colonienſi *ibidem.*

Alienatio rerum aut bonorum ecclesiasticorum vetita II 899 C. 932. C. 1090 A. III 126 & seq. V 372 B. VI 358 & seq. Quibus in casibus permittenda III 555 B

Assensu apostolico factæ innotescant episcopo.

scopis V 1144 C
 Alienationes rerum ecclesiasticarum expectata confirmatione Sedis Apostolicæ rejciendæ V 830 B
 Alimenta subtrahi vetitum sub anathemate confugientibus ad ecclesiam III 581 B
 Alleluja quare omittendum tempore quadragesimæ I 810 A
 Almarici de Montforte libertas discussa in concil. Londinens. an. 1282. datis litteris ad Martinum pap. I. III 99 & conseqq.
 Aloysius Lippomanus Veronens. episcop. & legatus in Poloniam Lovitientie concilium celebrat V 637 II
 Altarium dotes ab episcopis procurantur, V 889 D. 935 D
 Altare dimotum ecclesiæ denuo consecrandum I 417 B. Si paries tantum restauratur benedicendum adhibito sale *ibidem*. Eiusdem consecrati lapis cerato fragulo sit undequaque coopertus V 1173 B
 Altaria fixa sunt oportet nec lignea I 1037 A. Nunquam denudentur nisi restauracionis gratia, *ibidem*. Eorum ornamenta, & mundities. II 895 C. 979 B. 1146 C Append. 148 C. VI 304 A. V 1171 C. 1237 A Quid si tabula fracta sit II 148 C tribus mappis aut tobaleis contegantur V 1171 C. VI 334 A
 Altaribus cuique vestitum inniti V 1174 B. Nunquam cruce careant & duobus candelabris & tobaleis 1293 D.
 in Altaribus quibus contigua sunt coemeteria Turcarum nefas celebrare VI 255. D
 Altaria num erigi possint ex inique partis IV 992 E. Eorum constructio & altitudo qualis V 1125 A
 Altaria sive dorata, sive indotata, quorum sit reficere aut ornare V 829 B
 Altaris & Chriftinis consecratio vetita monachis II 358 B.
 Alumnj sacre Congregationis de propaganda Fide locorum episcopis subiecti VI 264 A

A M

A Malarius Lugdunensis ecclesiæ corepiscopus in rebus liturgicis magistrum agit I. 864 A In officialem, antiphonarium & embolum sua opera dispersit *ibidem* B. Non alius ab eo qui commentaria edidit de divinis officiis. I 866 B Chrifti corpus trifforme facit I 870 D. Alii eiusdem errores, delicta & ineptiæ I 871 877 & conseqq. Impugnatur acerrime a Floro Diacono duabus litteris datis ad concilii PP. apud Theudonis villam I 866 & conseqq.
 Ambrosius Carmelita & Antonius de S. Vito apostolici legati in concil. Basileens. IV 1145 A
 S. Amarolus firmissima ecclesiæ columna I 840 C. Eius laudes virtutes & miracula ab Enea Silvio relate in concil. Basileens. V 1 & conseqq.
 Amici Dei qui sint, & an illis semper obtemperandum IV 961 & seq.

A N

A Anastasius Card. sceleribus onustus rursus damnatur in concil. Romano sub Adriano II I 1001 C
 S. Athanasii symbolum memoriter olim ad primam horam recitabatur VI 123 A
 S. Anastasium obfetricis munus obisse in ortu Chrifti putidissima Nestorianorum fabula VI 28 D
 Anastasius notarius regionarius I 1022 D 1069 A
 Anastasius pap. IV annulli usum concedit Vivaldo Corbejens., & Stabulens. abbati quoad vivit II 491 A
 Anathematis pœnam oportet monitio præcedat I 1013. A
 Anathema in Ricardum, Manassem atque Ramponem quare latum a Formoso pap. I 1075 A
 Anathema maranathâ quid significet I 1140 D
 Anathema in quo discrepet ab excommunicatione III 207 A
 Anathematismi S. Cyrilli in doctrinam Nestorianam ab iis diversis quos edidit Bonifacius II 25 Append. C
 Anathematismi Diamperitanorum patrum in eandem doctrinam VI 15 C
 Anacletus antipap. concilium Melphitanum celebrat II 403 C
 Andreas Arcarius S. R. E. an. 946 I 1125 A
 Andreas I Hungariæ regis constitutiones pro ecclesia catholica, & ecclesiasticis viris I 1279 C. Quæ poena ab ipso imposita, violentibus *ibidem*.
 Andreas Cyanensis episcop. Cardinalatum sibi arrogat IV 202 A. Conlicitur in castrum S. Angeli *ibidem*. Tandem eductus in Germaniam abit, ubi infelici exitu vitam claudit *ibidem*.
 in Angelica Salutatione ea verba: Sancta Maria mater Dei quando addita VI 35 D
 Angelorum cultus & veneratio asserta in synod. Diamperit. VI 21 B. Item ex ipsis unum cuique tribui 22 B
 Angelorum creatio quando contigerit IV 973 B Qua Sapientia instructi ante lapsum IV 1019 C. In quo momento temporis peccaverint IV 1028 A. An sint ecclesiæ membra IV 1210 B. Eorum lapsum, & orbis opificium in tempore assertum in synodo Diamperit. VI 20 D
 Angelici presbyteri conjugium delatum ad Catalaunense concilium I 1077 D
 Anglicani clerici jubentur a Joanne papa VII talarem vestem induere I 622 D
 Anglicanus clerus synodum habet apud Egenhesam pro eligendis episcopis II 722 B Opiculatur Lucio III P. M. II 708 B. Jussu regis Vindefovensem conventum cogit pro eligendo Cantuariensi archiepiscopo II 713 A
 Anglicani clerici jura ac disciplina confirmata & restituta in synodo Londonens. III 721 & conseqq. Petit moderamentum in nonnullis constitutionibus in Londinensi concil. an. 1475 tum reformationem in aliis rebus V 333. & seq.

An.

Anglicani Cleri convocationes pro mittendis præsulibus ad Ferrariense concilium V 107 ad 187. Universitatum responsa *ibid.*
 Anglicani Præsules convocato Ozonienſi concilio denegant regi subsidium quod tribuunt in Eboracenſi concilio an. 1488 V 343 A
 Angliæ principes conspirantes in regem anathemate affliguntur in conc. Briſtolienſi. I Guala præſide A. S. L. II 865 A
 Anglia reformata in Ozonienſi concilio II 887 A. In Cantuarienſi. anno 1413 III. 1251 A. Ejus proceres cum Clero conveniunt in concil. Londinenſi de pecuniaria ope ferenda regi II 926. A Decernitur perſolutio in Londinenſi altero an. 1226. II 958 A
 Angliæ nova reformatio ſub Bonifacio archiepiſcopo. Cantuarienſi. concilio habito an. 1257 II 1195 C
 Angliæ Regi pecuniæ ſummam petenti ab eccleſiaſticis viris & decimas abnuunt ſaceri Præsules inconſulto Romano pontifice II 1254 B
 Anglicanæ eccleſiæ negocia ut tractarentur decernitur Romani nuncius in conc. Londinenſi an. 1279 III. 47 C. In eodem concilio rex poſtulat ſubſidium a Clericis III 51 A
 Anglicanæ eccleſiæ jura, immunitas & libertas reſtituta in concilio Londinenſi an. 1297 III 249 A
 Anglicani Cleri diſciplina & jura confirmata in ſynod. Londinenſi an. 1399 III 721 & ſeqq. In eodem concilio ruſus reges opem poſulant a clericis *ibidem* A
 Anſulenſes Monachi ſubjectionem detreſcant Cenomannenſis epiſcopi I 892 B
 Res diſcutitur tum in Cariſiaca ſynod. tum in Aquigranenſi conventu, adjudicata epiſcopo cauſa, *ibid.* & 893. E. Damnantur nonnulli ex monachis cum Sigemundo abbate *ibid.* Ruſus agitur eadem cauſa in Vermerienſi concilio juſſu Nicolai I habiti, datis litteris tum ad monachos, cum ad Carolum regem & epiſcopos ejusdem ditionis I 986. & ſeqq. Judicatur pro monachis tranſmiſſa ad Nicolaum pap. ſententia ut confirmaretur *ibid.*
 Animæ ex hac vita migrantes aut in Cœlum ſtatim evolant, aut in Purgatorii, aut Inferorum locum detruduntur V 1215 A
 Animarum curam committere, aut præbendas eccleſiaſticas tradere ad quem pertineat V 1215 A II 356 C
 ad Animarum curam qui promovendi & qua ætate III 328 B. V 369 A
 Animarum tranſmigratione infidelium error etiam tempore Diamperitani concilii VI 25 C
 Animæ expiatis criminibus. num poſt obitum illico Deum videant III 433 A
 Anima rationalis quare imago Trinitatis III 787 D
 Animarum purgatorii paſſio unde oriatur IV 1002 E. Earum deſperatio quo ſenſu intelligenda IV 1004 D
 Anniverſaria pro deſunctis quo tempore peragenda V 432 E 935 B

Anniverſaria dies conſecrationis epiſcopi celebranda ſingulis annis in qualibet cathedrali eccleſia V 1042 B
 Annonis ſeu Annas aſtus & molitiones Cadaloo antipap. I 1379 & ſeq. Beatricem comitiſſam ſeducit in conc. Mantuano *ibid.*
 Annus gratiæ Domini quid ſit II 1050 D
 Anna Imperatrix & Joannes ejus filius in Cpolitano Pſeudo ſynod. an. 1347 III 577 A
 Annatæ in collationibus Beneficiorum impoſitæ cuius uſus IV 1199 A
 A Baſileenſibus patribus ſublata *ibidem*. Inde forſaſſe orta turbatio Eugenium inter & Baſileenſes patres *ibidem.* & 1195 A
 Anſelmus Nonantulani monaſterii abbas privilegiis ornatur a Stephano II I 602 A
 Anſgarius Hamburgienſis archiep. monaſterium contruit in ditione Verdenſis epiſcopi I 957 & ſeqq.
 Anſana concilia non duo ſed unum I 1197 A
 Anſelmus Lucenſis epiſcop. legatur Mediolanum a Nicolao II compeſcendi gratia, tumultos exortos I 1311 & ſeq. Mediolanenſem Clerum convocat *ibid.* Pontifex renunciat a Clero Romano ſub nomine Alexandri II. dum Cadaloo antipap. ſalutatur in Baſileenſi Conciliabulo I 1361 C. Inde grave ortum ſchiſma *ibid.* Concilium Lucæ habet in cauſa Friſtæ Abbatiffæ de incontinentia accuſatæ I 1362 E
 Annuat Uratiſlao Bohemorum duci eccleſiæ conſtructionem petenti I 1365 D. Joannem Tuſculanenſem epiſcopum mittit ut fundamenta jaceret *ibid.* S. Petrum Damianum in Galliam Germaniamque legat, ut convocatis epiſcopis ſuus pontificatus confirmaretur I 1362 E
 Anſirichus B'ſuntinus archiepiſcop. concilium habet an. 1124 II 373 C
 Anſelmus Mediolanenſi. archiep. clerum reformare ſtudet coacto concilio II 55 Append. A. Qui adſuerint *ibid.*
 Antiochena eccleſia tertia Petri ſedes I 363 A. Inde Romam venit, *ibid.*
 Antiochia chriſtianiæ gentis initium *ibid.*
 Anthimius e Cpolitana cathedra dimotus, ſit extorris a catholica communione I 310. D A Trapexuntino ſolio pariter deſtituitur coacto concilio *ibid.* Tota ſaſti ſeries luculentius illuſtrata *ibid.*
 Antimenſia quid ſint I 815 A. 882 B
 Antipolis ſeu Graſſenſis civitas Metropolis I 1314 B
 Antichriſtum advenſiſſe creditum ſæculo XI II 448 D. Ejusdem adventus an unquam cuique fuerit revelatus IV. 1014 C. De illo exorto concepta olim opinio reprobat in concilio Florentino an. 1105 II. 321 B
 Antonius Caulea ad Cpolitanam cathedram delegatus I 1079 B
 Anſonius ex monacho Sillæ epiſcopus ſpecie catholicus I 876 E. Eo auctore Leo armenus bellum indicit ſacris imaginibus *ibidem.* In concilio II Cpolitano ſub Nicephoro de fide requiſitus, ſubdole rationem reddit impreſſa Cruce I 777 A damnatus in altera ſynod. *ibid.* B & 779 D
 Antonius de Butrio Cardinales Pius congregatos hortatur ad ſchiſma tollendum III 104 A
 Ap-

A.

A Pocryfarii Gregorii IX. fummo honore excepti in concilio Nymphico ab Imperatore Græcorum II 995 A
 Apocalypsis quis auctor IV 1013 A
 Apollinaris cum aliis hæreticis quando anathematizatur I 240 A
 Apostolica Sedes invasa a Vermerio Theutonico II 168 C
 Appellatio Cardinalis Urfini a Basileenfium decreto VI 446 A
 Appellationum formula ordo ratio & tempus II 516 A 1086 C. III 227 A. 551 D. V 373 B 493 & seq. Num liceant a concilio generali ad S. Pontificem IV 1299 A. Quid fenerit hac in re Joannes de Turrecremata *ibidem*. Numquam impediendæ ab episcopis ad Metropolitanum VI 351 D
 Quæ respiciendæ ex Tridentino, quæve excipiendæ V 866 D. 1147 C
 Appellatio vetita post legitimam correctionem in parenti crimina E 768 C
 Apparitorum munus II 1181 D
 Apostatae revera qui sint VI 223 D. Acriter præfcripti in concilio Albano VI 251 B 269 C. Ubi respuerint excipiendi V 534 E. Eis minime suffragentur litteræ falso impetratæ V 335 B. Quid si moniales sint 628 B.
 Apostatae Julianistæ qui fuerint II 69 Append. E
 Apostatae perversum hominum genus V 1151 C. In eos procedere debent episcopi *ibidem*.
 ex Apostolis qui selecti fuissent ad prædicationis munus in Græcia III 20 E
 Apostoli falsi qui III 242 A. Damnati in Teracoenf. concilio *ibidem*.
 Apostoli num quidpiam proprii habuerint, discussum in concilio Avenionensi III 407 & seqq.
 Apostoli in die Judicii cum ecclesiis & gentibus sibi commissis prodibunt IV 1278 B
 Apostolicas litteras adulterantes, aut illis abutentes excommunicati VI 404 B 415 B

Aqua miscenda vino in Eucharistia faciendæ & per solum Sacerdotem I 762 D. VI 333 D. Mixtio hujusmodi propugnata a Gregorio Armenorum patriarcha datis litteris ad ipsorum regem II 721 & seqq. Necessitatem ipsi suadet hac in re conveniendi cum latinis *ibidem*
 Improbatur a Monasteriense conciliabulo III 279 B. Certissime in sanguinem convertitur VI 75 D. Ita modica esse debet, ut vinum naturam tueatur suam, *ibidem*.
 Aqua olim non nisi die Dominico lustrabatur I 914. Ejusdem usus apud Malabaricos præceptus in synodo Diamperitana VI 161 E. Quomodo conficeretur a Nestorianis & Jacobitis *ibidem*. Cum casual permisceri jussit Alexander I *ibidem*. Ejusdem vis & effectus V 1065 C. Singu-

lis dominicis diebus renovanda, veteri in in sacrarium injecta, *ibidem*. In qualibet sit Ecclesia cuique patens 1126 A. Ejusdem usus antiquus VI 1217 D
 Aquæ frigida purgatio ferrique candentis improbatæ & rejectæ ab Alexandro pap. II 1348 A. Ejusdem usus quam antiquus II 102 & seq. E
 Aquam benedictam compaternitatis deferri vetitum collato Baptismate V 1299 B
 Aqua sapientiæ salutaris quæ sit, & quo vase contineatur IV 571 D & seq.
 Aqua Baptismali nefas uti profane V 901 E
 Aquensis concilii patres an. 1499. ut medium aptum proponunt tollendo schismati Roman. generale concil. III 385 B. Quid proinde ab ipsis decretum pro Gallia III 837 C. Qui delecti ad Pisanum concilium ea de re convocandum III 838 & seqq.
 Aquileja ab Hunnis quo anno excisa I 693 A
 Aquilejensi patriarchæ quid juris concessum in monasterium atque Xenodochium SS. Sixti & Bartholomei Placentiæ I 1042 & seq. A
 Aquilejenses canonici communem vitam amplectuntur opera Voldarici Patriarchæ II 705 A
 Aquilejensi concilio an. 1282 & 1310 qui adfuerint præter episcopos III 83 A 338 C

A R

A R atrum quid olim significaret II 298 A
 Arbore s. prædiorum ecclesiæ quibus in casibus cadendæ a rectoribus V 1203 B
 Arbores colentes qua pœna multati I 820 B
 Arbores frugesque ab ecclesiis removendæ & fordida quæque V 1171 A
 Archidiaconus ecclesiæ lucerna & episcop lumen I 294 C
 Archidiaconi munus II 899 A. 1116 B. 1179 D. III 547 A. Qui esse possit II 356 B
 Archiepiscoporum est Dei ecclesiam regere I 522 A. Invigilare in suffraganeos V 496 D
 Ab eis visitatio quo ordine peragenda II 1091 C
 Archivium sit in qualibet Cathedrali aut collegiata ecclesia V 1248 C. Accurate custodiatur *ibidem*.
 Archipresbyteri, qui eligendi & eorum munia II 867 B. V 369 D
 Archipresbyter cum archidiacono & primicerio notariorum sede vacante aut absente pontifice ecclesiam gubernat I 632 D
 Archiva ecclesiarum accuratissime custodienda V 867 A
 Archimbaldi sævitiam cohibere studet Hugo Cluniacens. abbas convocata synodo II 91 A
 Archimandritis interdictæ sericæ vestes VI 356 A
 Archivii episcopalis institutio laudabilis, & custodis electio V 1149 A. Ejusdem cura officium & diligentia in quibus versetur oportet *ibidem*. Defuncto prælato claves vicario capituli tradendæ *ibidem* & 1325 C

Ardaldi comitis donatio monasterio Saviniacensi I 1198 B

Ariani quomodo reciperentur in ecclesiam I 412 B. Christum creaturam esse asserabant, IV 205 B

Ariti error & obitus I 1166 C. Eunomii II 654 B

Armenia Patriarcha quando jus acceperit ordinandi episcopos I 138 A. Alia eiusdem privilegia & jura, *ibidem*. Interdum catholicus, interdum vero Generalis vocatus II 659 C

Armenorum conciliatio cum Syriis Jacobitis quo anno confugerit I 544 A

Armenorum fides declarata in concilio ab ipsis habito Leone rege, relictis erroribus III 443 & conseqq. Quare id factum, quique convenerint ad synodum III 445 B. Eorum errores qui forent *ibidem* & conseqq. Tempore Florentini concilii apud quos esset summa & sacra dignitas V 209 C

Areostus Ludovicus fabulosam Turpini historiam sequitur I 714 C

Argimus restituitur ecclesiae Lingonensi in concilio Romano IV sub Joanne IX I 183 C

Arma deferre in ecclesia aut conservare vetitum V 1124 C

Arma quaecumque ad defensionem quoque verita clericis II 978 A 1149 A 69 Ap. D 148 B. V 291 C 430 A 827 D 1189 A. VI 210 E

Arnulphus Lotharii Regis filius tot malorum auctor in Gallia I 1191 D 1195 D Damnatur ab episcopis Gallicanicis ea de re coacto concilio *ibidem*. Restitutus ecclesiae eligitur Cremenfis episcopus I 1192 D Adalberonis Succesor I 1193 A. Turpissimae proditoris infimulatus reuirt in iudicium venire *ibidem*. Eiusdem causa Romam deferretur *ibid.* In multis deinde conciliis rursus agitata I 1192 & seqq. Prostratus tandem restituitur I 1194 C

Arro Scrinarius S. R. E. an. 946 I 1125 A Arsenius Hortensis episc. legatus Nicolai pap. I ad Attiniacensem conventum I 993 D. Reconciliat Lotharium cum Teutberga Regina reiecta Valdrade pellice. Arsenio Cpolitano patriarchae cur anathema dictum in concilio a Schismaticis *ibidem* habito II 1245 A

Ars medica interdista clericis II 574 C

Artificia quae clericis permitta V 1355 D

Artifices num teneantur ad solutionem decimarum II 1054 D. V. 288 D

Artemius quo anno Imperat. Constantino poleos I 542 E

AS AT

A Sellus five Marcellus subdiac. legatus Constantinopolim a patribus concilii VI Carthagenfis ad petendos Nicenos canones I 302 E

S. Athanasius legatus ad Constantinam quo anno I 188 C. Eiusdem duplex vexatio I 203 C Eiusdem epistola ad Alexandrinum clerum & Parembolae I 215 A. Ad fidei constantiam hortatur adversus Arianos I

218 A. Salutaria monita *ibidem*. Eorum calamitates d olet *ibid.* Alias dat literas ad Justinianum I 226 A. Obitus I 233 E

Athanasius Jacobitarum patriarcha effectus I 621 A

Athalarus Dorbernen. episc. pallio donatur a Leone pap. III & regni prmas declaratur & agnoscitur I. 733 C. Facultatem obtrinet ordinandi successorem *ibid.*

Attonis Frisingensis episcopi diffidia cum Moginhardo abbat. monasterii S. Mariae composita in Tegernseense concilio I 748 B. Eidem adjudicata causa nonnullis adjectis conditionibus *ibidem*.

Attonis sacrilegae invasiones in res ecclesiae Mediolanensis I 1029 A. Coercentur ab Ansperto archiepiscop. indicto anathematibus *ibidem*.

Attrebatensi dioecesanæ synod. an. 1153 qui interfuerint II 487 A

AU

A Varitia in quo versetur, & quam Deo exosa V 6 & seq. A. Eam abhorreant episcopi in multis infligendis V 1018 B

Audradus Modicus consecratur corepiscopus in concilio Senonesi I 907 A. Romam profectus, dein revocatus ad Parisiense concilium deponitur I 932 A

Auguria & observationes in contrahendo Matrimonio vetitæ in synod. Diamperitana VI 123 A

Augerii Conserannens. episcopi instructiones de vita & honestate clericorum III 57 & conseqq. Item de his quæ ad eorum munus pertinent aliisque criminibus III 65 A

Augustinus monachus celebris prædicator in Anglia I 733 C. Ordinatur Dorobernensis archiep. ab Ætherio Arelatenfi archiepiscop. *ibidem*.

Aurelius Carthagenensis episcopus cur senex dictus II 27 Append. B

Aufonensis ecclesia effecta metropolis decreto Joannis pap. VIII I 1142 C

ab Aula regia repellendi heretici, V 715 C

Auxitæ Nestorii ac Theodori doctrinam ab Iba receptam confirmare student synodice multis I 353 C

BA

B in V. medio ævo mutatus & quare 684 C

Babylonico patriarchae detractum titulum pastoris universalis & ecclesiae capitis in synodo Diamperitana, constituto anathemate tribuentibus VI 29 D

Bajozia Francorum regno subiecta I 685 C

Miseria illius ecclesiae conditio I 688 B

Baldevinus Cantuariensis antistes Hierosolymam perrecturus concilium celebrat II 745 B

Balthassar Cotta mox Joannes pap. XIII IV 88. Dat literas ad Petrum de Luna Ben-

nedictum XIII appellatum *ibid.* C
 Bambergensis episcopus erectio discussa in concilio Francfordienſi. Yuadente Henrico I Imperator. obſtante Virceburgenſi. episcopo I 1219 A. Aſſentitur Virceburgenſi. episcopo. I 1222 B. Approbat in ſynod. Equileſenſi ea de re coacta datis litteris ad eundem episcopum I 1223 & 1225 A
 Bannitos vetitum ſacerdotibus excipere V 1189 D.
 Baptismatis forma quæ I 417 A II 976 B III 33 559 E. In eo trina merſio olim fieri debebat I 417 E. 436 D 737 A V 1067 A. VI 328 D.
 Baptizati in nomine Domini iterum baptizandi ſub diſtincta Trinitatis invocatione I 43 D 464 A III 148 B
 Baptizati ab Hereticis num ſint rebaptizandi conditione adjeſta V 739 A
 Baptismus ſub unius perſonæ invocatione. collatus invalidus I 463 A. 517 A
 Baptismi ritus omnino ſervandi V 1177 A
 Quid agendum de infantibus expoſitis V 1176 A
 Baptismo conferendo quæ olim ſtatuta. tempora extra neceſſitatem. I 610 A 766 E. 657 1299 C
 Baptismus dum conferitur auferantur ab eccleſia riſus & clamores V 1111 C
 Baptismus urgente neceſſitate a quolibet poteſt conferri I 815 A. Num ab excommunicato II 50 B.
 Baptismus nunquam domi conferendus extra neceſſitatem. nec diutius differendum V 1009 C. 1066 D. 1234 A. VI 233 D
 Baptismus quibus iterum conferri debeat II 571 A Conferendi ritus II 893 C 942 B V 1175 D. Quibus & ubi conferendus *ibidem* & III 148 B V 1010 B Quid ſi adieſta conditione conferatur *ibid.* Quot in eo Partini olim adhiberentur II 893 C. V 1067 A. Quid ſi domi ab obſetricibus collatus ſit V 1009 C
 Baptismatis fons quam cautè cuſtodendus II 1047 B. V 1066 E. Ex qua materia conſtare debeat V 1111 A. Imaginem depictam Joannis Baptiſtæ Chriſtum baptizantis præſeferat V 1010 E 1288 E
 Baptizzatorum nomina Parentum & Patrionum recenſeantur a parochis in libro ad id conſectio V 1083 D 1234. D VI 233 C
 Baptizzatis quo ſenſu fides parentum proſit IV 1008 D
 de Baptizzatis domi quid agendum Parochis V 1298 A
 Bptizzatus ab eo qui formam ignorabat iterum baptizzandus IV 1010 D
 Baptiſmate iterum collato abluti uſque ad mortem penitentia multati ex concilio Valentino I 237 D. In eo ſubmerſio vetita V 1175 D.
 Baptizati in hæreſi ab eccleſia reſpuendi I 408 A.
 Baptizzandis vetitum Gentilium nomina imponere V. 1111 C.
 in Baptiſmate quis ordo ſervandus dum conferitur a laicis V 1297 C
 Baptiſma ſacerdos conſciens ſublata neceſſitate extra eccleſiam quouſque ſuſpenſione multandus V 1299 B.

Baptizzandi facultatem denegabant laicis Neſtoriani urgente neceſſitate VI 61 D.
 Baptiſmatis perceptio procurata & præcepta fidelibus in ſynodo Diamperitana VI 59 C. Illius dilatio apud Neſtorianos quomodo punita. ſi forte baptizzandus filius deceſſiſſet VI 69 E.
 Baptismus conferendus natis ex parentibus excommunicatis VI 60 B.
 Baptismus collatus in aliqua parte majori aut minori corporis an repetendus conditione adjeſta VI 61 B.
 Baptismus a confirmatione plane diverſus VI 69 D.
 Baptismatis fons erigendus in qualibet parochiali eccleſia VI 235 A. Ejuſdem. mundities V 808 C.
 Baptismus ſiſte nunquam conferendus VI 234 C. Ceremoniæ tantum ab eccleſia. præſcriptæ adhibendæ VI 329 E. Quot Patrimi advocandi. & eorum qualitates *ibidem.*
 Barones regni optimates I 950 E. Eorum privilegia II 822 A.
 Barſamas & Baubæus diſſidentes reciproco anathemate ſeſe ſerunt I 348 C. Ejuſdem ſcripta neſtorianam hæreſim propugnantis calumniis vindicata I 465 C.
 Baraburg. ſeu Burisburgum ſedes episcopalis I 683 D.
 Barbari Acconienſi urbe capta chriſtianos vexant III 233 D. Significatur S. Pontifici *ibidem.*
 Bartholomæi Albigenſium episcopi petulantia & errores II 920 A.
 Baſilea cur ita dicta IV 789 C.
 Baſileenſe concilium Ticini primum. dein Senis mox Baſileæ indiſtum a Juliano Cardinal. S. Andrea juſſu Martini V. P. M. IV 157 A 159 E. Quando inceptum & per quos IV 201 C. Prævia oratio aut propoſitio Joannis de Polemar IV 204 B. Litterarum expeditio ad omnes præſules & principes pro itineris ſecuritate IV 161 A. Interim Eugenio ſuccurrit Martini ſucceſſori concil. transferre Bononiam ſuadente Joanne Pulchro *ibidem.* Exhibetur in concilio poteſtas facta Legato IV 207 E. Ratio habendi ſeſſiones IV 201 B. Inſtat Pontifex pro diſſolutione concilii datis litteris ad Genueſem archiepiſc. IV 161 D. 232 C. Exacerbati Baſileenſes patres conſtituunt *ibidem* manere invito licet Eugenio IV 162 A. His adherent Galli Biturices habitores ea de re concilio *ibidem.* In ſuſcepto conſilio perſeverans Eugenio legatos mittit ad Sigismundum Imperatorem *ibidem.* Is tueri pollicetur Baſileenſes IV 2013 & conſeq. Vult Pontifex non eſſe generale concilium. ſed provinciale dumtaxat IV 163 D. Inhibetur Eugenio nova Cardinalium creatio perſeverante concilio Baſileæ IV 164 & conſeqq. Advocatur Remenſe capitulum IV 221 D. Carol. Francorum regi aperitur cauſa convocationis poſtulat ſiſ oratoribus IV. 222 C. Advocantur Germaniæ episcopi & religioſi viri ſummi nominis IV 225 D. Suadent patres Polonia regi pacem cum. Widrigaldo fratre IV 227 A. Hortantur Pra-

Prutenos ut Poloniæ regem & Lituaniæ ducem component IV 229. B. Item Fredericum Austriæ ducem ut reconcilietur duci Burgundiæ IV 230 B. Hungariæ præfules excusant sese non posse ad concilium convenire IV 243 C. Basileenses certiore faciunt Sigismundum Imper. de bulla dissolutionis allata IV 240 A. Monentur ab ipso ne ab incæpto desistant IV 241 A. Vetant Eugenio creationem Cardinalium durante concilio IV 164. Deputantur Iudices de factis Eugenii cognitari IV 171 A. Adveniunt pontificii legati afferentes dissolutionis bullam jam antea per Sigismundum transmissam *ibid.* & 242. C. Inviunt patres Noviomense capitulum IV 245 D. Sigismundus Imper. gratulatur patribus de prosecutione concilii eis. que pollicetur opem IV 246 D. Ne ab incæpto desistant hortatur Mediolanensis dux, certioresque facit de proximo suorum præfulum adventu IV 248 A 250 B. Idem illis nunciat Sabaudia dux, gratèque agit de libertate procurata Petro de Vaudy IV 253 & seq. Concilii continuatio Eugenio proponitur ab episcopo Laufanensi IV 255 & seq. Ab Augustensibus opem postulant Basileens. Patres IV 262 A. Bohemis publicam fidem pollicentur ut ad concilium tuto conveniant IV 263 312 D. 345 D. 348 B. Romana curia & Bohemi videntur adherere concilio ut & Sigismundus Imper. IV 264 E 266 C. Item rex Angliæ & Burgundiæ dux IV 287 & conseqq. Advocantur a Concilio Universitatum nobiles viri & doctores IV 268 A. Promittit Eugenius Sigismundo fe aliquos fuo nomine ad concilium missurum IV 292 C. Oratores Romani instant Sigismundo ut concilium Romæ celebretur IV 298 B. Abiit Imperat. & alterum ex illis ad concilium mittit IV 301 A. 311 A. Vocatur Eugenius ad concilium cum suis Cardinalibus IV 315 B. Advenire negligit Dominicus Card. SS. Joannis & Pauli, illum excusante Caharina Aragonum Regina IV 315 B. Quid constituerint patres in Guillelmum de Jossiaume præva doctrinæ suspectum IV 317 & seq. Preces indicunt pro Bohemorum reductione, IV 318 D. Pro pace adurum spondet Philippus Burgundiæ dux, missis oratoribus suis & prælatis ad concilium IV 321 & seq. Citantur Eboracensis Archiep. ejusque suffraganei IV 323 A. Publica fides fit oratoribus Eugenii Constantiæ IV 326 A. Exhibentur in concilio bullæ Eugenii missæ ad sigismundum *ibidem*. Ad constantiam hortatur patres Hamfredus Clocestræ dux IV 332 D. Recusat Sigismundus adesse concilio & quare IV 333 D. Ad ipsum cur non accedat Petrus Faby minorum inquisitor IV 335 C. Grates aguntur patribus ab Avenionensibus de promotione Cardinalis Eustachii ad eos regendos IV 336 D. Iudicii suspensionem in Eugenium petit Sigismundus a Patribus IV 173 338 A. Carolus Francorum rex promittit legatos suos ad concilium missurum IV 339 B. Nonnulla ca-

Concilior. Supplem. Tomo VI.

pitula ipsi exhibentur ab oratoribus Basileensibus IV 340. Excipit humanissime IV 343 A. Commendatur Patribus a Burgundiæ duce electus Trevirensis archiep. IV 344 A. Significat Palatino comiti Sigismundus se Romam collaturum componendi gratia Eugenium & Basileenses Patres IV 349 D. Certiores facit Basileenses IV 351 C. Legati universitatis Coloniensis orationem habent in concilio IV 352 B. Bernardus mittitur procurator ad concilium ab Alphonso Arragonum rege IV 354 & conseqq. Significat patribus relatum victoriam a rege Thuneti IV 356 A. Adveniunt Nuncii ab Electoribus Imperii missi IV 359 A. Advocantur viri doctrina præstantes ab Argentineribus IV 360 E. Vvirmarum jurisperitum mittit Adolphus dux IV 360 A. Doctores universitatis Ludovicus comes Palatinus IV 362 A. Suspenditur tum temporis Cardinalibus Romæ versantibus novi Pontificis electio, si fortasse apostolica Sedes vacasset IV 164 & conseqq. & 364 D. Interim Bohemi repudiatis induciis Austriæ regiones invadunt IV 368 A. Peroratio Nivernenis episcopi in concilio IV 367 A. Alia elemosinarii regis Aragonum IV 371 A. Altera Nivernenis episcopi adversus Moguntinum Vicarium IV 376 C. Actum de ope ferenda egenis præstulibus IV 382 & seq. Rursus deputantur legati ad Eugenium IV 384 C. Novos nuncios mittit Theodosius Coloniensis archiep. IV 387 A. Moguntinus vicarius orat nomine electorum Imperii IV 388 & conseqq. Bohemus & Bavaros tum temporis ad concordiam redigere tentat Sigismundus IV 395 & conseqq. Ad reges cunctos litteras conferbit pro Bisileensi concilio IV 339 B. Discutitur num concilium progredi debeat per nationes ann. per deputaciones IV 301 & conseqq. Dantur litteræ ad Pragenfes & Francorum, regem IV 407 & seq. Decernuntur legati ad Eugenium de civitate eligenda pro celebratione concilii IV 420 D. Differtur causa Trajectensis ecclesiæ precibus Philippi Burgundiæ ducis IV 421 C. Poloni & Bohemi federe junguntur IV 423 C. Habita collatione cum patribus, discutiendos proponit articulos erroneos Bohemorum Joannes de Rochazana Bohemorum legatus IV 434 & conseqq. Demonstrat validissimis argumentis necessitatem communionis sub utraque specie cunctis fidelibus IV 243 & conseqq. Proponitur rursus & discutitur num omnibus Sacerdotibus concionari liceat IV 486 A. De aliis articulis graves & diuturnæ disputationes habentur *ibid.* usque ad 743. Animadversionem in publicâ crimina impugnata a Nicolao Thaborita Bohemorum oratore confutat Egidius Cameracensis ejusdem deprehensis ac propositis erroribus IV 573 & conseqq. Alia rursus instituta disputatio inter Vulricum & secta Orphanorum & Kalcisem ordinis Prædicatorum tum de communione sub utraque specie, tum de Christi mandatis IV 642 B. Trevirenses cives

Q

auxi.

auxilium petunt a concilio adversus adherentes Vulrico IV 674 C. Suadet Eugenio Sigismundus perniciosam fore toto orbi concilii dissolutionem IV 677 A. Grates ipsi patres agunt de constanti adhesionem concilio IV. 679. A. Certiores fiunt de proximo ejusdem adventu cum episcopo Curienti missis duobus Eugenii Bullis IV 681 & seq. In his Eugenius adherere videtur concil. Basileensi IV 683 A. Se purgant patres a schismatis nota apud Imperat. IV 684 A. Suam operam concilio pollicetur Rodericus comes de villa Andrado IV. 685 A. Eugenii mentem de concilii celebratione Basileæ exponunt Joannes de Metia prothotarius, & abbas S. Mariæ de Moniacis multis adjectis conditionibus, & præsertim reductione Bohemorum ad fidem catholicam IV 685 D. 689 & *conseqq.* Novos nuncios mittit ad concilium Eugenius, ut prioribus fidem præstent patres IV 698 D. Instat pro translatione Bononiam nisi obiter Bohemorum causa, promissa omnibus publica fide IV 699 & seq. Datur præterea nunciis eligendi facultas alium locum in Alemannia præter Basileam IV 701 & seq. Dissentiunt Basileenses patres rejectis ac dilutis oratorum argumentis IV 703 & *conseqq.* Trevirenses auxilium concilii implorant adversus Valricum electum archiep. IV 717 A. Russi Sigismundi criminibus patefactis a concilio petunt solutionem a juramento fidelitatis IV 721 & seq. Traiectensem ecclesiam valde perturbatam commendat patribus Basileensibus Jacoba ducissa IV 722 D. Mittuntur nuncii & oratores a Ludovico Calabrie rege IV 726 & seq. Sigismundus imperialis diademate ornatur ab Eugenio IV multis initis & firmatis de more conventionibus IV 726 & seq. Nunciat patribus coronationem suam, & ipsis operam suam pollicetur *ibidem* & 806 A. Philippus Burgundiæ dux commendat patribus assumptionem Laurentii Pini ad episcopatum Antistodorensem IV 929 B. Significat ipsis Ulricus Trevir. enf. electus ne fidem accommodent decani litteris aliorumque contra seipsum IV 730 A. Confirmatur conventio inter comitem Palatinum Rheni & Conradum Ratissponensem episcop. IV 731 D. Dat litteras ad patres, quibus operam & favorem suum promittit VI 736 D. Oratores suos pollicetur Joannes Lusitanæ rex, nunciatque pecunias in causa Bohemorum collectas jussu pontificis esse distribuendas IV 745 A. Concilii acta impugnantur a Joanne de Turcremata celebri habita tractatione IV 746 ad 789 Renuunt Bohemi sæpius moniti a Joanne de Polemar assentiri concilii definitionibus multis de causis IV 792 & seq. Novos articulos discutientes proponunt, qui ab Ægydio Carlerio impugnantur & diluuntur IV 794 & *conseqq.* Disputatur num Pontifex teneatur legibus conciliorum generalium vi juramenti IV 809 Perperis hinc & inde rationibus quid conclusum IV 805 D. Auxilium

petit a concilio adversus Bohemos & Poloniæ regem magister generalis B. Mariæ Teutonicorum IV 807 A. Controvertitur Sessionis locus & ordo inter nuncios Imperatoris, electorumque & aliorum principum IV 709 & *conseqq.* Componuntur IV 813 B. Concilio adheret Scotorum dux datis litteris IV 813 D. Eugenii legati hortantur Patres ut ad certum tempus supersedeant, nonnullis propositis capitulis rescindendis a concilio IV 814 & *conseqq.* Quæ fuerint IV 816 A. Oratoribus germanicæ nationis committit Henricus Angliæ rex, ut componant Eugenium & Basileenses patres IV 817 & seqq. Triplicem rationem suadent procuandæ concordiæ, & quæ sint IV 818 & *conseqq.* Altißodorensis clerus petit a concilio exemptionem a perfolvenda semdecima IV 823 A. Ericus Daniæ rex patrum studium celebrat, excusatque Prælatos suos, quod nondum pervenerint IV 24 C. Eugenius edita bulla decernit causas omnes quæ in concilio tractantur Romanæ curiæ subiectas esse præter morum reformationem, extirpationem hæresis, & pacem inter Principes stabilendam IV 826 B. Nunciatur patribus fuga Cardinalis Arelatens. a Romana curia, ut ad concilium veniret IV 827 B. Adheret Boleslaus magnus dux Lusitanie percipiens Ruthenorum conversionem IV 829 B. Petri Parisien. facultas ne causæ universalitatis suorumque extra Parisiorum urbem judicentur IV 831 B. Sigismundus Imperator significat patribus ut a conveniendo Eugenio desistant ante suum ad concilium accessum IV 834 A. Pollicetur ipsis favorem suum Joanna Siciliæ Regina IV 835 B. Conscriptis litteris Eugenius ad Angliæ regem, laudat ejusdem oratores quod in conc. sibinaverint IV 836 A. Postulant Bohemi publicam fidem hos articulos exhibentes concil. communionem sub utraque specie, punishmentem peccatorum omnium quæ publica sint, & prædicationem sacerdotibus cunctis levitisque IV. 837. & *conseqq.* Item ut clericis auferatur dominium omne in temporalia bona *ibidem*. Decreturi patres citationem Eugenii retardantur a Carolo Francorum rege & Imperii electoribus IV 841 844 A. Sigismundi tractationes cum Venetis & Eugenio pro retinendo Cardinali Bononiensi in concilio IV 847 B. Armenorum episcopi significant patribus unionem faciendam cum ecclesia latina, & difficultatem conveniendi ad concilium IV 848 A. Oratores Sabaudie ducis flagitant suspensionem decreti in Eugenium ad tres menses IV 859 A. Disputatur coram Sigismundo Imper. a Card. S. Angel. conc. præside & archiepiscopo Spalatenfi oratore Eugenii, num ipse Pontif. valeat concilium dissolvere IV 851 & *conseqq.* Argumenta Cardinalis IV 852 ad 863. Responsio Spalatsensis IV 856 ad 866 & *conseqq.* Aliæ altercationes IV 866 ad 871 B. Franciscus orator Venetus Imperator obsecrat, ut imposito sine disputationibus viam ipse ad concordiam aperiat IV.

883 & seq. Collatione habita inter Imperatorem & aliorum principum oratores prorogatur concilium ad tres menses expectaturi Eugenii consilium IV 874 & seq. Pragenfes instant pro communione sub utraque specie IV 877 & seqq. Inducias belli fervaturum promittit Burgundiæ dux IV 876 A. Adveniunt oratores Græcorum missi a Paleolog. Imper. IV 879 C. Gratulatur ipsi Card. concil. præses habita oratione, & ad concordiam jam animo conceptam hortatur *ibid.* & seq. Habita similiter gravi oratione Græcorum Legatus ineundæ concordie vota exponit IV 889 & *conseqq.* Alteram habet Conchens. abbas coram Veneto duce, in qua Eugenii factis recensitis, grates agit de missis oratoribus, hortaturque adhærere synodo IV 898 B. 900 D. Decernitur a Patribus in articulos Bohemorum, IV 903 & *conseqq.* Revelationes S. Birgitæ relatæ ad concilium vindicantur a Joanne de Turrecremata IV 911 A. Quo ordine illarum peracta discussio *ibidem* & *conseqq.* Requiritur consilium Joannis de Millis tum de tempore inchoationis concilii ex cap. *frequent.* Concil. Constantiens. cum de illius dissolutione aut mutatione per Eugenium faciendâ IV 1035 B. Demonstrat coactum esse statuto tempore, probatumque a S. Pontifice IV 1037. & seqq. Bohemi rursus instant pro communione sub utraque specie IV 123 A. Silentium illis indictum *ibid.* Yporeni & Augustens. episcopis sit potestas procedendi in Mendicantes religiosos quorundam errorum suscitatores IV 1045 A. Bajocense capitulum commendat concilio Zanonem episcopum IV 1048 D. Thaboritarum hereticorum vexationes innotescunt patribus IV 1049 D. Carolus Francorum rex nunciat patribus se paratum esse ad pacem ineundam IV 1052 E. Significantur patribus calamitates, quas passus fuit eorundem in Græciam legatus IV 1056 D. Regis Angliæ querimonia in sacrum concilium IV 1057 C. Improbatur acta in Eugenium *ibidem.* Vulgarni molitiones adversus Rodolphum cognitæ faciunt Basileensibus patribus Traiectenses Prælati IV 1060 & *conseqq.* Postulant Mendicantes religiosos suos in concilio discuti errores, & si erronei sint damnari IV 1067 & *seq.* Gratias agit Patribus Eugenius de procurata libertate Cardinalis S. Clementis & archiep. Tarantasiæ IV 1068 C. Pergratum habet unionis negotium cum Græcis jam a patribus susceptum *ibid.* & seq. & 1086 A. Gratulatur ipsi Mediolanensis dux de subactis Thaboritis IV 1069 D. Concilii dissolutionem & simoniacas promotiones improbant religiosi e Saxonia IV 1071 C. Commendat patribus Eugenius Traiectensem ecclesiam IV 1075 C. Petit Fridericus Lantgravius translationem causæ Friderici Saxonie ducis cum Erico ad forum sæculare IV 1077 & *conseqq.* Imperialem jurisdictionem violatam queritur Sigismundus in causa Rothomagensis Cardinalis IV 1080 A. Hortatur patres ut negotium Græco-

rum persequantur IV 1081 D. Britannie dux commendat patribus Guillelmum Beliloci abbatem electum, [Macloviensem IV 1082 D. De concordia ineunda Latinos inter & Græcos dat litteras Sigismundus ad Paleologum Græcorum Imperat. IV 1083 C. Eam probat Isaias Hierosolymit. patriarch. datis litteris ad Eugenium IV 1089 A. Discutitur ratio congerendæ pecuniæ pro Græcorum adventu ad concilium IV 1094 & seq. Optat Eugenius ut secum conveniant patres in firmandis concordie articulis IV 1096 & *conseqq.* Narbonenses episcop. certiores faciunt patres de translatione Sedis Apianensis ad ecclesiam S. Pontiani Tomeriarum IV 1103 & *seqq.* Sigismundus postulat ut levioris momenti posthabitis negociis ad ecclesiæ reformationem procedatur a patribus IV 1105 C. Ne concilii locus mutetur, aut ipsum dissolvatur *ibidem.* De more veneratio præstetur Romano Pontifici *ibidem.* Ut gladius spiritualis & temporalis mutuo jungantur IV 1106 A. Rursus ne causæ sæculares in ecclesiastico foro agerentur *ibidem.* D. Ut Basileense Concilium per nationes aliorum more promoveatur *ibidem.* Deserunt patribus flagitia Lamberti Léodienfis canonici IV 1110 C. Græcorum legati ad Eugenium nunciant patribus concilium celebrandum esse Constantinopoli pro unione IV 1113 B. Lausanensis ecclesiæ causam agitari more curiæ Romanæ petit Amadeus Sabaudie dux IV 1115 C. Novos oratores ad concilium mittit dux Burgundiæ IV 1115 E. Conradum similiter de Vinsper de rebus Bohemicis tractatum mittit Imperator IV 1117 C. Ut fractor ecclesiasticæ libertatis deferatur patribus Fridericus dux a Tridentinis canonicis IV 1118 B. Maclovienfis episcopi electionem per Eugenium frustra improbat Britannie rex IV 1119. Aperiuntur in concilio injuriæ Sabaudie duci allatæ a Petro de Palude Avenionensi episcopo IV 1122 D. Germanicæ nationis protestationes de Indulgentiis, aliisque capitibus in sacro Græcorum IV 1126 B. Monentur patres ut Galliæ legatos obsecrent ad excipiendam Attrebatensem dietam IV 1127 B. Legatos a latere creat Eugenius pro Basileensi concilio IV 1128 D. Dat præsidibus in eodem concilio facultatem componendi lites obortas in rebus beneficiarum IV 1129 B. Græcorum capitula ad concilium transmittit IV 1132 B. Item ea in quibus Græci conveniunt IV 1133 C. Maclovienfis episcop. a concilio electo favet Barenfis dux IV 1136 B. Item Carolus Francorum Rex, IV 1137 B. Cardinales S. Crucis & S. Petri referunt concilio acta in Italia pro pace stabilienda IV. 1138 B. Oratoribus ad Imperat. significant patres negotium episcoporum Tridentini, Bohemorum & ecclesiæ reformationis IV 1139. & *seq.* Redditis credentialibus litteris ab Angliæ rege & duce Gloucestræ quid responderint patres IV 1143 A. Monentur Eugentii Præsides archiepiscopus Tarentinus, & Petrus Paduanus servare decretum.

Constantiens. concilii de annatis Beneficiorum non solvendis gravi poena constituta IV 1147 B. Controvertitur num pontifex ejusque Legati divino jure præesse debeant sacris conciliis IV 1151 & *conseqq.* Proponitur Eugenio ut aptum medium reducendis Græcis, cum Basileensibus patribus concordia IV 1150 C. Obsecratur eidem insistere viæ, quam jam antea excogitavit concilium, non repudiatam a Græcis IV. 1161. Rogant ulterius ut se facilem præbeat in concedendis indulgentiis, ad colligendum ea de re subsidium aliquod, & præstantes viros mittat Græcorum errores discussuros IV 1162 A. Ne concilii decreta infringat, & illud præsertim de non perfolvendis annatis IV. 1164. & *seq.* De his Eugenio propositis concitur publicum instrumentum IV 1168 C. Oratores concilii Attrebari versantes conantur pacem stabilire inter Angliæ regem & Galliarum, opera cardinalis in Anglia & Burgundiæ ducis IV 1175 B. & *conseqq.* Jussu concilii pallio donatur episcopus Rothomagensis a Lugdunensi archiepiscopo IV 1171 A. Inhibetur quilibet appellatio a concilio, gravissima poena constituta secus facientibus IV 1182 & *seq.* Ravano adjudicatur sedes Treverens. expulso Ulrico IV 1185 B. Item Bernardo sedes Albensis di notro Roberto Carnoteno quem elegerat Eugenius *ibidem.* Ludovico præterea Lausanens. sedes adversus Joannem de Brangino IV 1187 C. Basileenses oratores destinati ad Græcos, instructi publica fide & credentialibus litteris, constituta capitula eorum exhibent Imperatori, & patriarche IV 1190 & *seq.* Pax tandem perficitur inter Galliarum regem & Burgundiæ ducem summo patrum plausu IV 1191 D. Indicitur prælatorum convocatio ad constitutum tempus edita bulla IV 1194 A. Concionem habet coram Sigismundo pro Eugenio Ambrosius Camaldulens. IV 1195 A. Enarratis Imperator laudibus aperit Eugenii mentem de convocando Bononiæ concilium *ibidem.* & *conseqq.* Exponit turbationes ipsum inter & Basileenses patres exortas *ibidem.* Ab annatarum suspensione in Beneficiorum provisionibus decreta a concilio eas fere omnes reperit *ibidem.* Promissiones Græcis factæ a Basileensibus pro concordia, IV 1259. D. Sumptus faciendi pro eodem negotio IV 1263 & *seq.* Articulorum discussio tum de advocando Græcorum Imperatore, cum concordando Eugenio IV 1265 & *seq.* Decernitur electio loci faciendæ ab Eugenio pro Græcorum commodo *ibidem.* Bohemorum reductio & pax composita per totum fere terrarum Orbem a Basileensibus Regibus innovefcit IV 1270 & *seqq.* Quot mala pepererint ecclesiis annatæ, seu apostolico ærario annua tributa IV 1272 C. Reformationis præcipua capita suscipiendæ a concilio proposita a Gallicana natione IV 1280 B. Protestatur se adherere concilio, modo ea amplectatur *ibidem.* & *conseqq.* Ab eodem advocatur Moguntinus archiepisc. IV 1286 A. Prolatis in medium Eugenii protesta-

tionibus designantur tres ad ipsum legati IV 1287 & *conseqq.* Indicitur ipsi præterea tempus adherendi concilio, emissio monitorio de actis ejusdem adversus decreta Basileensium IV 1291 & *seq.* Canonicali præbenda gaudere Stephanum Trecentem canonicum declarant patres conscriptis litteris ad illius ecclesiæ capitulum IV 1298 A. A concilio ad papam licere quancunque appellationem demonstrat Joannes de Turrecremata gravi habita & erudita tractatione IV 1299 & *conseqq.* De his qui contra sentiunt quid judicandum IV 1304 C. Philippo Constantiens. episcop. & Joanni de Polemar legatis amplissima data potestas a concilio ac si essent pontificii legati IV 1321 & *seq.* De loco seligendo pro celebratione concilii cum Græcis eximiam orationem habet Æneas Silvius IV 1322 ad 1341. Papiam ut aptiorem multis de causis collaudat IV 1327 & *conseqq.* Sibi pollicetur de assensu Eugenii & regis Francorum *ibidem.* & 1332 B. Disputatur num Pontifex subiciatur judicio generalis concilii IV 1342 & *conseqq.* Decernitur de legatorum expeditione in Græciam IV 1351 B. Concilii dissolutionem strenue impugnant Nicolaus Panormitanus archiep. IV 1352. ad 1415. Invehit non leviter in Eugenium IV 1466 D. In Curiam Romanam IV 1392 B. Persequitur omnia fere Eugenii acta in concilium, & labefactat ipsius fidem de ope ferenda Græcorum reductioni IV 1398 B. Potestatem pontificis in generale concilium negat IV 1400 A. Peccati reum facit respuendo decreta concilii IV 1407 E. Impugnatur ab Ænea Silvio in multis cui adheret Petrus de Monte acerrimus pontificiæ auctoritatis defensor IV 1420 & 1433 & *seqq.* Displicet concilii translatio Florentiam. Philippo Mediolanens. duci V 11 B. Dolet similiter ea de re Sigismundus Imperator datis litteris ad Paulum Argentinensem episcop. oratorem suum V 12 E. Venetias appellant Græci ad concordiam parati V 15 B. Excommunicantur a concilio qui Abbatem Cisterciensem ceperant V. 16 B. Qui fuerint *ibid.* Advocatur Joannes Frisingensis vicarius V 19 A. Protestationes electorum principum in tanta rerum perturbatione V 20 & *conseqq.* Grates redduntur patribus a Januensis pro liberatione Baptistæ de Flisco, & Vmphonis Spinula V 22 B. Postulatur ab Imperator. & Electoribus concilii congregatio certo constituto tempore & percommodo loco, abnuentibus patribus V 25 & *seqq.* Dolent Patres subtrahi concilio pecuniam ex indulgentiis collectas in Bavaria ditione V 33 C. Potestatem faciunt Raimundo Valoni jurisperito componendi lites inter Nicienfes monachos S. Pontii & Ludovicum episc. V 34 B. Anceps de validitate Basileens. conc. rex Franciæ protestatur obedientiam Eugenio V 37 C. Præfules a minore Britannia superstites Batilæ post concilii translationem V 37 E. & *conseqq.* Statuunt patres confirmare Joannem Grunvalder antea schisma.

maticum in episcopum Frisingensem V 45 D. Legatur Romam ad Eugenium Joannes Pulchri patris V 153 E. Quid Eugenio proposuerit & sacro cardinalium collegio *ibid.* & *seq.* Monetur Cantuariens. archiep. ut cum suffraganeis suis se conferat ad concilium V. 156. & *seq.* Henricus Angliæ rex concilium absolvi peroptat Basiliæ datis litteris ad Eugenium V 159 C. Id significat Basiliensibus, & instat, ut componere studeant Anglos Francosque V 161 & *seq.* Monetur ulterius Cantuariens. archiep. ut preces indicat pro Bohemorum conversione V 161 D. Oratores suos commendat Sigismundo imperat. Angliæ rex datis litteris V 165 A. Qui fuerint *ibid.* Oratores suos missurum promittit Hispaniarum Rex 165. & *seq.* Electores principes significant patribus, ut curent Eugenium adherere concilio V 166 D. Cantuariensis clerus plures interim convocaciones init de mittendis præsulibus ad Ferrariense concilium iussu Eugenii V 167 & *conseqq.* Basiliensii adherere pollicetur Franciæ rex V. 172. C. Basilienses cogitant e cathedra deturbare Eugenium V 187. D. Ipsi commendat cardinalis Ustinus concilii legatos V 189 E. Significat Sigismundus sibi pergratam esse concilii absolutionem V. 190 B. Decernitur translatio in Lauphanensi concilio V 260. E. Basiliensium legati discutunt Pragæ Bohemorum articulos, atque componunt VI 457. & *seq.* Basiliensis concilii decreta constitutum ut valeant in concilio Moguntino præter sanctiones in Eugenium IV. V 63 A. Basiliensis concilii schisma ad concilium usque Lauphanense productum an. 1448 V 257 A. Basiliensis concilii continuatio eadem fere ac Constantiensis IV 1280 B. Basilius Acridenus episcopus compositionem petit ab Adriano IV. orientalium ecclesiarum II 131 Append. C. S. Basilius liber de Spiritu S. quando absolutus & probatus I 241 C. Basilicæ quæ in dies construuntur cujus juris I 1138. D. Bassianus Ephesus presbyter invitatus effectus Evexorum episcopus I 317 C. Bastonicum quid sit I 950 E.

B E

Beatitudo in quo reposita IV 881 B. Belvacensis ecclesiæ vexatio a regis ministris causam præbuit multorum conciliorum celebrationi II 986 A. Benedictus notarius Regionarius Joannis VIII. I 1016 A. Benedictus pap. VI insigni beneficio afficit Theodoricum Trevirensis episcop. I 1176 D. Dat litteras ad Pilgrinum Laureacensem episcop. pro divisione Metropolis Salisburgensis & Laureacens. I 1148 E. Benedictus VII confirmat jura Trevirensium episcoporum in concilio Romano I 1181 A. Item Bisuldunen. monasterii I 1183 B. Benedictus VIII præest concil. cuidam Germanico cum Henrico I Imperatore I 1241 A.

Benedictus XIII legatos mittit ad Francorum regem & quare III 677 D. Benedictio ante prandium a Sacerdotibus adhibenda III 42 A. Beneventus civitas S. Petri II A. Eam invadentium poena *ibidem.* Benno Svevus sanctitate percelebris a servulis excæcatus in solitudine I 1115 A. Benedictio veterum secundis nuptiis I 1167 B. Benedictio cur tribus digitis danda I 8,0 D. Benevolentia in S. Pontificem episcoposque quam necessaria I 1233 C. Benzo Albiensis episc. limoniæ reus a Nicolao pap. II castigatus I 1356 B. Becinum ubi situm II 249 A. Ejusdem ecclesiæ adjudicata monasterio S. Tiberii in concilio Monipeliensi *ibidem.* Qui fuerint testes II 423 A. Beguinorum conventicula vetita in Tarraconensi concilio III 399 A. Ipsi interdicta quoque detentio librorum de theologia vulgari idiomate tractantium *ibidem.* Quid actum de Tertiariis sancti Francisci, *ibidem.* Beneficia ecclesiastica interdicta Clericis connubio junctis II 659 A. 832 C. Beneficia plura curata num liceat obtinere II 826 C. Eorum collatio prævie ad vocationem an valeat II 828 D. Num tribuenda absque examine II 829 E. Illorum venditio vetita II 900 A. Qua via obtinenda II 930 D. Dignioribus conferenda II 962 E. 1126 B. In ea sese intrudentes quibus obnoxii poenis II 1066 B. Beneficia ecclesiastica invadentibus aut occupantibus anathema indictum III 421 A. Beneficiis privandi Concubinarij V 411 D. Beneficia resignandi ratio III 546 B. In eo servanda constitutio Pii V. V 940 C. Beneficia quæ simul consistere nequeunt nemo percipiat V 639 A. Beneficia conferendi potestas facta singulis, quibus de jure competit, in concilio Parisiensi, durante Romano schismate III 171 A. Mox ea facultas & aliorum decretorum executio a rege suspensa *ibid.* Beneficia juris patronatus non conferenda nisi prævio edicto V. 643 B. Beneficiorum collatio, institutio aut electio vi ac minis extorta dolo ac fraude irrita, III 1401 A. Beneficiorum uniones ab episcopo probandæ V 639. Beneficii fructus quando percipi possint III 669 C. Num impediri III 671 A. Beneficiis removendi expertes latinæ linguæ II 147. Append. B. Beneficiatorum parochorumque domus prope ecclesiam sit oportet II 930 E. Beneficiatis relicta propria ecclesiæ veterum stipendia in aliena recipere V 526 B. 682 B. de Beneficiatis absentibus studiorum causa sedula perquisitio facienda ab episcopis V 526 B. Beneficiati defuncti fructus ad quem certo tempore pertineant V 292 E. 1028 D. Ne fas percipi a laicis *ibidem.* Auferentibus indictum anathema V 1392 B. Beneficiato ægrotante, num clericus substitui possit, assignato fructuum dimidio V 290 D.

a Beneficentis quæ ratio servanda in exigendis redditibus, dum loco tritici pecunia percipitur V 287 A
 in Beneficiis cujuscumque generis conferendis vetitum quidquam accipere V 1028 B
 Beneficium in confidentiam recipientes aut dantes excommunicati V 1028 C
 Beneficia duo, quorum alterum residentiam non postulet, obtineri possunt V 1029 B
 ad Beneficia & dignitates assumendorum, ætas V 1029 B. Nemo per procuratorem admittendus V. 525 B. 630 A
 Beneficia quibus annexa est animarum cura obtinentes ad fidei professionem tenentur intra duos menses coram vicario V 1159 D. Eorundem collatio diutius minime differenda V 895 C. 1319 & seq. Quid si juris patronatus sint *ibid.* Quæ ipsam crimina inficere possunt V 775 C. Quibus conferenda & qua cautela V. 863. & seq. Quidquam vetitum accipi pro ipsorum collatione V. 864. Quid si elabatur legitimum tempus collationis nulla facta provisione V 906 A. Num ad celebrationem teneantur interdum & consociendum bonorum inventarium *ibid.* D
 Beneficiorum substitutio episcopo innotescat V 678 D
 Beneficiatos aut clericos absentes causa studiorum perspectos habeat episcopus V 681 D
 Beneficiati negligentes sacros ordines suscipere beneficio cedant V 727 E
 Beneficiati rerum tum mobilium cum immobilium conficere debent infra mensem inventarium ordinario tradendum V 796 D. Quando liceat vexationem redimere *ibid.* C. Ab inferioribus episcopo provisi patentes literas exhibeant V 797 B
 Beneficiis simplicibus num possit imponi obligatio aliqua V 881 C. Vetitum adjungi animarum cura V 850 C
 ad Beneficia ecclesiastica vi Turcarum intrusus excommunicatus VI 260 D
 Beneficia ecclesiastica vi occupantes omni jure ad illa privati VI 415 A. Si moniti non desistant ab inferenda vi excommunicati *ibid.*
 Berengarius canonicus S. Rufi effectus Arausiensis epic. in conc. ad Pontem de Sorgia II 239 B
 Berengarius Narbonensis vicecomes anathematè afflictus a Guisfredo Narbonensi archiepisc. illum provocat ad Arelatensem concilium I 1309 C
 Berengarius Theutonicus fidei confessionem jurejurando firmatam emittit in concil. Romano Tub. Gregorio VII. II 28 E. Ejusdem errores *ibid.*
 Bernardus de Cassiliaco confirmatus Albienensis episcopus in concil. Basileensi, petente civitatis ejusdem capitulo IV 1072 D. Impugnatur collatio a nonnullis canonicis datis litteris ad concilium IV 1100 A. Transfertur in eandem sedem Robertus Dalphinus favore regis Francor. V 1102 & seq. Cui tandem adjudicata sedes dimoto Roberto Carnoteno ab Eugenio electo IV 1183 B
 Bestialitatis & Sodomie criminibus quæ poenitentia constituta I 514 A

Bethsaida & Capharnaum Galilee urbes cur a Deo plorentur in sacris litteris I 850 D

B

Bibliothecarii omnes sive regulares sint, sive seculares exhibere tenentur Episc. librorum indicem, si postulet V 1161 C
 Bibliopolis vetitum libros venales facere aut excipere non exhibito indice ordinario V 1160 D. 840 E
 Bibliotheca in quibus libri venales sunt vitentur sæpius ab episcopis V 1002 C. 1277 D. 840 C
 Bibliopolis omnibus sit index librorum qui prohibiti sunt V 1060 C. Ejusdem regulas servant *ibid.*
 Bigami qui sint, I 281. A. A sacra ordinatione arcentur I 238 D
 Bigamis Trigamisque quamdiu vetita sacramentorum perceptio I 807 B
 Bigamia quo sensu interdista presbyteris disconisque in synodo Szabolcensi. II 94 & seq. An separandi ab uxoribus ex ejusdem synodi decreto, *ibid.*
 Biblia sacra qua devotione audienda II 1125 C
 S. Birgitta Arbogensis provincie Patrona III 708 D. Illius revelationes collate cum sacris litteris, SS. Patrum doctrina vindicantur in concil. Basileensi a Joanne de Turrecremata, IV 911 A. Ejusdem regula unde profecta IV 905 C
 Bisuldunense monasterium in suam tutelam recipit Benedictus VII. I 1183 B. A quibus erectum, *ibid.* E
 Bituricensis metropolis instauratio, I 678 E

Be

Blasphemia in Deum vel Sanctos quam grave crimen III 319 D
 Blasphemi & Superstitiosi perfricti in conc. Aschaffenburgensi, III 431 A
 in Blasphemos non pratermittant episcopi severius animadvertere V 1078 E. 1150 B. 1290 C. Item confessarii *ibid.*
 Blasphemias impediendi causa instituta Sodalitas nominis Dei V 1150 B
 Blasphemie graves quæ V 424 D. Quid si tali crimine teneantur clerici V 423 B. In omnibus fere diocessibus reservatum V 426 C. In ipsum animadvertere debent & seculares Judices V 423 D. 789. 926 A
 Blasphemantium gravis poena V 911 A. 925 D

Bo

Bohemorum errores IV 432 & consequentia
 Eorum articuli Præge discussi cum Basileensibus legatis atque compositi 457 & seq.
 Bonorum uberrimus fructus prudenti duci consilio in agendo I 139 E
 S. Bonifacius quatuor episcopatus instaurat in Bajoaria I 687 C
 Bonogelo villa ubi sita I 467 D
 Bononiensium canonicorum immunitas confirmata

- firmata in Ravennatensi conc. sub Joan. pap. XIII. I 1145 E
- Bona ecclesiastica a laicis occupata restituuntur in conventu apud Ravenicam II 814 D. A vestigialibus immunia, anathemate constituto imponentibus II 990 D. Ea occupantibus variæ gravesque indictæ poenæ II 501 B. In huiusmodi acriter animadversum in concil. Aquilejensi III 80 C.
- Bona ecclesiastica non nisi ad certum tempus locanda III 672 A. Invadentium poena *ibidem*.
- Bona clericorum laicorumque decedentium infecto testamento ad quem pertineant, & a quibus administrantur. III 727 C. 1400 C.
- Bonorum defuncti prælati aut parochorum quis administrator aut hæres II 1064 A. & seq.
- Bonorum temporalium dominium denegatum clericis a Panormitano propugnatur acerrime ab Ænea Silvio IV 1435 & conseqq.
- Bona ecclesiastica distrahi vetitum, II 427 A. V. 657 B.
- Bona ecclesiastica usurpantes quibus obnoxii poenis V 467 & 1247 B.
- Bonifilii Senensis episcopi constitutiones an. 1232 II 977 B.
- Bonifacii VIII dissidia cum Philippo Pulchro Galliarum rege composita in Parisiensi conventu III 263 B. Ab hæreseos suspicione purgatur in concilio Viennensi a Guidone de Bayno, III 375 A.
- Bonogelo villa ubi sita I 461 D.
- Bogomilorum hæresis ortus & damnatio II 243 C.
- Bona ecclesiastico patrimonio addita immunia V 294 B.
- Bonorum ecclesiæ pecunia aut locorum piorum dum assensu apostolico distracta sunt, sex mensium spatium collocanda ad securitatem V. 1093 E.
- Bonorum ecclesiasticorum, jurium, reddituumque occupatio grande scelus V. 1201 B.
- Bonorum ecclesiasticorum alienatio quibus in casibus permittenda & cuius auctoritate V. 1248 E. 1350 & seq.
- Bonorum ecclesiasticorum aliorumque piorum locorum liber, qui inventarium dicitur apud administratores sit & episcopum V. 729 D.

B R

- B**racilio Bohemiæ dux in Poloniam armis irrupens lyplana SS. Adalberti & Gaudentii martyrum Pragam transfert I 1265 D. Re delata ad concilium Romanum, clericorum coenobium construere jubetur I 1266 C. Saluberrimas leges sancit pro morum reformatione *ibid.* Ratas habet Severus episcopus I 1268 B.
- Brevitrium canonum quid sit II 304 A.
- Bremensis sedes quando unita Amburgensi 1955 & seq. Eiusdem jura vindicata a Sergio pap. III datis litteris ad Adalarium Amburgensem archiepisc. I 1123 C. Ab Othone III Imperat. lato diplomate I 1205 B.

Brittannia minor sit obtemperans Eugenio IV Roberti opera Volaterrani episcopi IV 1197 C.

Brixienfis & Frisingensis ecclesiæ compositæ in Viennensi concilio an. 1267 II 1145 A.

Brochvil Angliæ regis contentiones cum episcopo Landavenfi I 1056 A. Occupata bona cujusdam ecclesiæ restituere compellitur *ibidem*.

B U

- B**Udenfis ecclesiæ jura vindicata in concilio Strigoniensi repulsis injuriis III 235 A.
- Bulgari excidium minitantur regiæ urbi, cunctoque Orientali imperio I 776 A.
- Transfugas poscentibus christianos denegant Catholici *ibidem*.
- Bullam, quæ vocatur in cena Domini singulis solemnitatibus publicari sancitum in Polonia V 347 A. In aliis diocæsisbus semel in anno frequenti populo; 813 A.
- Bullæ apostolicæ vulgari idiomate publicandæ ab episcopis V 839 A. 996 B.
- Berchardus Halberhadens. episcop. litteras accipit ab Alexand. II & pallio donatur I 1349 A.
- Burgundiæ ducis factum *vid.* Constantiense concilium.
- Burdegala in ditionem Pipini quando venerit I 684 D.
- Butterculgum nomen corruptum I 683 C.

C Æ

- C**Ælestinus II Pontifex M. consolatoris litteris advocat Gerhoum præpositum Reichspergensem II 444 A. Privilegia & jura confirmat canonicorum Genuensium lata constitutione II 747 A. Significat archiepiscopo Remensi ejusque Suffraganeis rescissionem divortii Philippi regis cum Regina II 751 A. Monet ut a novo connubio prohibeant *ibid.*
- Cæremoniarum ignari non admittantur ad missæ sacrificium V 1102 A. 1281 B.
- Cæremoniarum magistri constituendi ab episcopo V 1282 C. 1340 E.
- Casarius abbas monasterii S. Cecilie effectus archiep. Tarraconensis I 1173 C. provincie episcop. infectos habet *ibidem*.
- Cadavera insepultra deferentium poena, apud Hungaros II 109 A. V 1444 A.
- Cadaverum sepultura non differatur a clericis seclusa qualibet iniqua exactione V. 1245 E.
- Cadavera pauperum gratis humentur V 1313 B. Noctu in scio episcopo non mandentur humi *ibid.*
- Cadavera extra terram non collocentur, nisi sepulchra marmorea sint V 1805 B.
- Numquam inhumata deferantur VI 172 B.
- Cadalous Parmensis episc. schismatis auditor in Alexandrum II P.M. I 1355 D & 1363 D. A factiosis episcopis Germaniæ & Lombardiæ antipapa salutat in Basileens. conciliabulo mortuo. Nicolao II *ibid.* & 1361 C. Renunciato in pontif. Romanum Anselmo Lucensi episcopo sub nomi-

- nomine Alexander II constituit se Romanam conferre cum copiis Benfone duce I 1357 C. Præpeditur tum ab imminenti-
bus pluviis, cum a Gotofredo Hetruriae
ac Nortmannorum duce *ibid.* Anno claspō
Romam accedit, confeditque cum exer-
citu prope Urbem *ibid.* E. Parmam rever-
tetur, & Anselmus Lucam I. 1358 A. Con-
cilium factioforum Parmæ convocat *ibid.*
C. Deponitur a Patribus concilii Germa-
nici tum temporis habiti; confirmata
Alexandri sive Anselmi electione, *ibid.*
Romam cum copiis reversus arcem S. An-
geli occupat, & urbem infestat I 1363 A.
In arce ipsa a militibus Gotofredi oblesus
ac tres annos perseverat *ibid.* Aufagit I
1364 A. Ejus partes defensorus suscipit
Benzo inita legatione in Germaniam *ibid.*
Concilium convocat I 1377 A. Res no-
væ synodo committitur quæ Mantuæ ha-
betur præsid. Annone Coloniens. archiep.
I 1279 A. Advocatus Alexander interven-
nit *ibid.* Seducta Beatrice comitissa medi-
tatur anno vi Coloniæ Alexandrum per-
ducere I 1381 A. Ejusdem astus doli ac
invidiæ deprehenduntur *ibid.*
Calcedonenſis concilii fidei confessio a col-
lectore edita, II. 32. Append. Cum ea col-
lata, quam protulit Balutius alique *ibid.*
Calendarii reformatio proposita patribus
conc. V. Lateranenſ. a Paulo de Middel-
burgo datis litteris VI 461 A.
Calices usuales certo tempore purgandi
aqua V 1281 E.
Callixti II. electio a quibus probata & con-
firmata II 233. & seq. Remense concilium
celebrat an. 119 II 339 A. Præest To-
losano an. 1120. 341 A. Fit certior ab
Adalberto Moguntino archiep. de actis in
conventu Vormatiens. II 342. E. Cogit
Lateranenſe generale II 350 D. Efficit
Adalberonem Bremensem archiep. aliisque
privilegiis ornat *ibid.* Aufert Pisano archiepisc.
jus consecrandi episcopos Corsi-
cæ II 351 A.
Campanarum usus V 1295 D. 126 D. Dent
signum dum elevatur Eucharistia *ibid.* Ter in
die pulsentur ad salutandam Deiparam V
1296 A. Ad supplicium eas psalli vetitum
V. 1161. C.
Campanariorum indumenta qualia II 1045 D
Campeſtria idem ac perixomata VI. 125 D
Candelarum distributio die Purificat. B. M. V.
fiat præſente populo V. 1032 B
Candelarum extinctio in missa non nisi ultimo
evangelio absoluto V 1193 D
Candelarum benedictio dicto die quando in-
cæperit VI 165. C
absque Candelis duabus nemo celebrare au-
deat V. 1281 E. Uti certo numero super-
flitiosum V 1304 C.
Cantus ecclesiasticus nihil profanum lasciviumque
redoleat V 1341 D
Canentium ad fascinus penitentia quot an-
norum I 488 B.
Canones concilii primi Constantinopolitani
I 247 D.
Canones legendi in ordinatione episcopo-
rum clericorumque I 257 A
Canonum violatores gravi poena affligi I
908 C
Canon V. Ravennatenſ. concilii S. Joanni
VIII. falso tributus I 1014 A,
Canonum poenitentialium scientia necessaria
Confessariorum V 437 A. 954 D. Olim qui ea
carebant reprobabantur *ibid.*
Canones Rothomagenſis concil. an. 1214.
confusi cum canonibus conc. Parisiensis
II 849 A
Canones concil. Remensis sub Innocentio II.
num omnes revera pertineant ad ipsum
concilium II. 409 A
Canones cur instituti & quibus ipsis consul-
tum II 1178 C
Canones concilii Westmonasterienſ. sub Ri-
card. archiep. Cantuarienſ. saluberrimi
II 670 A
Canones Eliberitani concilii I 128 A
Canones & statuta conciliorum duplicis ge-
neris IV 1299 E. An omnes æque obstrin-
gant, & in illis dispensari possit *ibid.* &
seq. Qui positivum jus respiciunt num
commutari possint a S. Pontifice IV 1302
& seq. Quid si absque illius autoritate
lati sint & naturæ jus respiciant, *ibid.*
Eos relincentis qui constituti sunt a gene-
rali concil. an peccent IV 1305 C
Canonica scientia ecclesiasticæ historiæ ac-
curatam notionem postulat IV 1400 D
Canonica purgatio in quæ crimina cadat II
146. Append. E
Canonicorum victus & vitæ regula II
295 A. Ad quem pertineant eorum bona
ibid.
An eorum filii libertate gaudent olim
ibidem.
Canonicorum numerus V 290. B. Sint oportet
conformes in habitu, & episcopo sub-
jecti V. 933 A
Canonici de rebus ecclesiæ ritus alienare
præsumant V 1199 B. Tenentur episcop.
adesse pontificalia exercent *ibidem.*
Canonicorum Lucentium privilegia a Gela-
sio II. confirmata II 323 A
Canonici ad residendum obstricti V 877. Ca-
nonicales domus inhabitent V. 878 D
Canonici & clerici beneficium obtinentes bis
in anno communionis lege tenentur III
400 A. Eorum vestimenta, mores exercita-
tionesque *ibid.* C
in Canonicos & conversos qui eligendi III
304 A. Num absque licentia episcopi *ibid.*
Canonicalis Aedis claves quibus committen-
dæ V. 878 C. In eas vetitum ingredi lai-
cis, *ibid.*
Canonici Torcellenses in Silverium episco-
pum perduelles II 385 A.
Canonici vetitum ea spernere quæ in ca-
pitulo decreta sunt V 1199 B.
Canonicatus plures an simul obtineri pos-
sint II. 829 B. V. 909. Quid de illis qui-
bus presbyteratus ordo non est adjunctus
V 1199 B
Canonici ecclesiarum quæ collegiatæ dicun-
tur quando agere cœperint communem
vitam sub certa regula I 495 D
Canonicorum domus num locari possint ad
artes V 963 C.
Canonicorum Barchinonensium numerus &
vitæ ratio II 960 D
Canonici aut Beneficiatis in minoribus con-
stitutis vetitum suffragia ferre in capitu-
lo V 1016 B Ca.

Canonicatus duos habentes cui debeant infervire III 668 B
 Canonicatus aut dignitates obtinentes in cathedrali ecclesia coram capitulo fidem profiteantur V 1159 D
 ad Canonicatum qui sint promovendi III 1406. V 818 A. 876 D. Superiori suo obtemperent omnino *ibid.* Num interdum celebrare teneantur, & Almutias deferre, V 819 A
 Canonicorum residentia II 1179 C. Quando Choro adesse debeant III 965 C. In minoribus constituti infra annum ad sacros ordines promoveantur III 668 B.
 Canonici sæculares Bergomenses ad communis vitæ institutum redacti in synod. *ibidem* habita an. 908 I I 1103 A
 Canonici Parisiensibus altaria quædam tradita Senonensi archiep. juris I 1203 D. 1206 A Donationem confirmat Joannes pap. XVIII. eisdem factam a Rainaldo episcopo I 1223 A
 Cantoris officium II 763 D. Ei vetitum alia munera assumere V 294 A
 Cancellarii monas II 764 A
 Cantuariensibus monachis quæ adempta jura ab episcopis in concilio Gloucestrensi II 349 A
 Capitula Caroli Magni inserta in Carlisiaca synodo pro clericorum monachorumque reformatione I 947 C. & 951 A
 Capituli monas sede episcopali vacante V 1325 & seq.
 Capitula Ecclesiarum num ad synodum convenire debeant II 1162 D
 Capitula ubi habenda II 1180 C Convocandi ratio tempus, & ordo V 887 C. 1198 D
 Capitulum procuratores singulis annis constituantur pro elemosinarum collectione, & candelarum V 1043 C
 Capitulis cathedralium ecclesiarum aliena jura usurpantibus consultum a Remensi concilio data epistola ad Bonifacium VIII. II 257 C
 Capellæ Regiæ non immunes ab episcoporum jurisdictione II 1250 A
 Capellas pene dirutas ad quos pertineat reficere & ex quibus V 286 C
 Capillorum ablatio olim ignominiosa poena, apud Hungaros I 1235 C
 Capellani qui idonei & eligendi II 1184 E. V 287 D. Eos suscipere infelo episcopo nefas II 428 C. III 549 B. 668 E. Quale suscipiendi II 951 D. Eorum munus II 120 D. 1251 C. Incontinentes & alienigenæ absque litteris dimissoriis numquam excipiantur III 587 C. Eorum stipendium in nonnullis Diæcesibus V. 39 B. Ex pluribus promiscue obstrictis ad Sacramentorum administrationem unus ab episcop. feligatur qui principem locum teneat, V 1201 C
 Capellanorum qui beneficiati dicuntur munus & ordo persolvendi horas canonicas II 961 D. Num studiorum causa immunes sint a choro II 962 A
 Capitalia peccata quid sint & cur ita dicta V 372 B

Capitis inclinatio pronunciato nomine Iesu & Gloria Patri statuta in multis conciliis III 594 A
 Captivantes clericos illico excommunicati II 1044 A
 Carbonum significatio in sacro misterio I 1091 D
 in Carceribus num detinendi qui se juxta stare declarant, II 823 B
 Carcerum custodes qui seligendi ab episcopis V 798 A 1234 D
 Carceres in quocumque monasterio existant V 985 E
 Carceres sit episcopi aut vicarii invisere V 1018 D.
 Cardinalium episcoporum ordo & prærogativa inter episcopos in concil. Lateranensi, I 698. C. 707 D. Eorum antiquitas vindicata I 699 C.
 Cardinalium præpositi subiecti episcopis I 756 E
 Cardinalium solertia commendata in consulendis ecclesiæ necessitatibus II 332 C
 Cardinales ultra montes probant electionem Callixti II. II 334 A
 Cardinalibus quando datus ruber pileus, II 1101 D
 Cardinalis Gentilis constitutiones in Hungaria confirmatæ in concilio Udvardensi III 330 A
 Cardinales num jus habeant & facultatem convocandi concilia tempore schismatis III 924. & seq.
 Cardinales creati tempore schismatis an legitimi III 1048 D
 Cardinalium septenaria partitio per patriarchales sedes I 700 C
 Cardinales deputati ad excipiendos Patres in concilio Pisano an. 1409 III 1068. C.
 Cardinales in conclavi quibus se adstringant jure jurando & voto, si forte eligantur in pontificem V 321 D. Quibus electus pontifex *ibid.* & seq. Num possint & quibus in caibus obedientiam denegare S. pontifici 321 D. Quot esse debeant et quibus fulgere qualitatibus V. 319 D. Eos promovendi ratio *ibid.* & seq. Uniuscujusque obligatio & onera, si forte ad pontificatum evehantur V 321 & seq.
 Cardinalis Polus dispensat ecclesiastica bona possidentes & eos qui illicita matrimonia contraxerunt datis litteris ad Edmundum Londonensem episcopum, ut synodum apud Westmonasterium habeat V 665 A. Quid in eo actum, quive articuli de doctrina propositi V. 669. & seq. Quid statutum de episcopis, sacerdotibus, & clericis V. 672 B
 Carnis crimina quam gravia monachis & monialibus II 1049 C
 Carnotens capitulum, translatio ad Meduntam, quare decreta in concil. Parisiensi II 1166
 Carolus Martellus Saracenos in Aquitania vincit I 684 D. regnum filiis partitur I 689 C
 Carolus Magnus Romæ cum Adriano I.P.M. I 174 E. Ejus testamentum, in quo XXI metropoles recensentur I 678 E. Illi datum fertur ab Adriano jus tum eligendi Pontificem tum episcopos, eosque in Se-

- de collocandi I 722 A. Eiusdem diploma pro monasterio S. Dionysii I 726 E. Petit ab Adriano corpus S. Cindii I 727 D. Ea de re Synodus habetur *ibid.* Eiusdem capitularia I 753 & seqq. Obedientiam episcopis præstandam suadet I 760 B. Quam sollicitus de ecclesiastica disciplina reformanda *ibidem*. Cur magnus dictus I 712 E. Cur imperator Romanorum 1680 B. Concilium convocat Moguntia I 742 B. Eradicat vitia studet I 755 D. Xenodochia collapsa restaurat I 756 A. Sacrorum canonum observantiam lege lata jubet I 755 E. Peregrinantes a vestigalibus vult immunes I 733 D. Secus eos qui se cum illis lucrandi causa permiscunt, *ibidem*. Quam studiosus ut informantur omnes rudimentis, fidei & præsertim catechumeni, eorumque susceptores I 764 D. Demandat iccirco curam Pastoribus ecclesiarum *ibidem*. Ea de re dat litteras ad Garibaldum Leodiensem episcopum I 766 C. Studium ejusdem de observantia festorum, jejuniorum ac solutione decimarum I 771 B. Sedulam inquisitionem jubet episcopis de fortilegis, a-ruspiciibus aliisque vanis observatoribus, & superstitiosis hominibus I 772 A. De moribus presbyterorum *ibidem*. Bestialitatis reos, adulteros, atque incontinentes vult ad se adduci *ibidem*. C. Statuta quædam edi jubet pro monachorum reformatione I 791 D. Inferuntur in Carthacæ synod. I 948 D. Ecclesiasticæ discipline restaurator II 151. Append. A
- Carolus Rex Ludovici filius privatus Hincmarum Laudunensem episcopum ecclesiasticis bonis I 1001 A
- Caroli Calvi evectio ad imperium deliberata in concilio Romano sub Joan. VIII I 1023 A. Invitatur iccirco Romam diadema susceptorus *ibidem*.
- Carolus Crassus adest Ravennatensi conventui I 1035 A. Privilegiis ornat Brumacensem abbatiam *ibidem*. Item privilegia confirmat Regiensis ecclesiæ I 1037 A. Cunctis ecclesiis & Aretinæ præsertim decernit immunitatem I 1039 A. Interest Firmano concilio I 1052 B
- Carolus Magdeburgensis canonicus pronuntiatus Constatiens. episc. ab Henrico IV. Rege I 1373 B. Reus fortasse habitus furti ac simoniæ repellitur ab ecclesia Constatiensis *ibid.* Res in concil. Moguntino discutitur iussu apostolicæ sedis, *ibid.*
- Carolus VI Galliarum rex una cum Castellæ Angliæ & Navarræ regibus suadent Benedicto XIII Pontificatus abdicationem pro ecclesiæ tranquillitate missis legatis, III 842 C. Item Bonifacio IX III A. Idem effectum a Martino Aragoniæ Rege III 843 B. Quid inde contigerit *ibidem*. & *consequ.*
- Carolus Francorum rex hortatur Venetos ut suos prælatos ad concilium Pisanum mittant III 921 B
- Carolomanni reconciliatio cum Carolo calvo agitata in Compendiens. concil. I 1014 A. Dissensionis Fautores excommunicati, *ibidem*.
- Carolus Lucensis codex quis dicatur II Ap. pend. 2. In quo discrepet a Veronensi *ibid.* & *consequ.*
- Cantuariensis capituli translatio propter necem cantoris II 1195 A
- Carceres in quocumque sint monasterio V. 985 E
- Carrona magna olim quadragesima II 882 B
- Carthaginensis ecclesiæ primatus in concilio Africano vindicatus I 1303 B
- Castri Gallelii sedes episcopalis unita Civitati Castellane I 708 D
- Cassanarii apud Malabaricos qui essent VI 150 B
- Casus episcopales qui sunt III 157 B. Perspectos habeant Confessarii V 1115 A
- Casus olim reservati in diocesi Neapolitana V 1013 A
- Casus olim Eboracensi episcopo reservati III 609 C. & *seq.*
- Casus reservati in Salernitana diocesi V 1180 & *seq.*
- Casuum reservatio discretæ sit & moderata III 803 D. V 1116 E. VI 337 B
- Casuum conscientie lectio in præcipuis Ecclesiis instituenda V 1216 B
- Casuum reservatio in edificationem sit non in destructionem V 1239 B
- Casus in Bulla Cæne expressi innotescant per publicationem semel in anno V 1307 B
- Cature genus quoddam pacificæ salutationis apud Malabaricos VI 119 A
- Catholici qui dicendi I 242 A
- Catholica ecclesia quibus constet III 663 B
- Catholicus vir filium suum in hæresi baptizans. excommunicandus. I 408 A
- Catechismus doceant parochi singulis dominicis diebus VI 326 B. Deficientes puniendi *ibidem*.
- Catechumenorum qui lapsi fuerint poenitentia I 278 C
- Catechumeni instruendi in fidei rebus ante Baptisma V 1009 C
- Catechumeni qui sunt, & quis eorum locus in ecclesia orationis tempore I 352 A
- Catechismorum liber vulgari lingua omnium intelligentiæ accommodatus olim parochis omnibus commendatus V 658 & *seq.* Quid si lectionem coram populo habendam negligerent V 660 D
- Cataclastum quid sit I 810 B
- Catechismus numquam omitant parochi V 1229 D
- Catalogus varians eorum qui Romano concilio sub Hilario pap. interfuerunt I 339 A
- Catalogus Patrum qui ad concilium Pisanum convenerunt III 1021 & *consequ.*
- Cathaldinus de Viffo tuetur Alexandri V electionem in concilio Pisano III 1193 A
- Gregorium proscindit *ibid.* Inclinare videtur in sententiam de auctoritate conciliorum in Pontificem *ibid.*
- Cattari seu Paterini heretici ecclesiastica sepultura privati II 638 C. Excommunicati cum aliis hereticis in concilio Veronensi II 701 E
- in Cathedralibus ecclesiis animarum curam quibus committenda II 1007 A
- Cathedralibus ecclesiis aliisque optime consultum in convocazione Cantuariens. provincie an. 1557 V 673 D

Cathedrali ecclesia vacante quid agendum a capitulo V 797 A. 930 D. 1076 D. Nemo nisi præmiſſo examine ad eas promoveatur, & examinis forma V 790 & ſeq. Affumendorum dotes & qualitates V. 1086 D. 1253 A
 Cathedralium capitula ab epifcopo viſitanda V 946 D
 Cauſarum eccleſiarum cognitionis ordo I 677 C
 Cauſæ regularium, Hoſpitalium, & piorum locorum primæ inſtantiæ coram Iudice eccleſiaſtico agitentur V 987 E
 Cauſæ ubi & a quibus agitandæ III 44 B. Quid ſi graves ſint II 1073 D
 in Cauſis mixti fori datur præventioni locus V 911 D
 Cauſarum ſecularium cognitionem iudiciumque pertinere ad epifcopos demonſtratum contra Joannorum VI 5 D
 in Cauſis minoribus quæ ſervanda ſolemnitas II 1162. E
 Cauſæ appellacionum a quibus agitandæ in Florentina ditione V 988 C
 Cauſarum pliarum executio non differenda III 323 E
 Cauſis miſerabilium perſonarum advocati conſtituendi ab epifcopo V 796 D
 Cauſarum Matrimonialium iudicium ad quem pertineat III 327 C. A quibus diſcutiendæ & examinandæ V 373. & ſeq.
 Cauſas ſpirituales ad forū ſeculare pertrahentes excommunicati III 737 E
 ex Cauſis quæ pertinent ad eccleſiaſticum forū, quæque mixti fori ſint V 480 & ſeq.
 Cauſæ litigantium quibus committendæ V 290 C
 Cauſæ primæ, ſecundæ & tertie inſtantiæ quo ordine agitandæ V 475 C. Earum appellatio quando liceat *ibid.* & ſeq.
 Cauſæ advocatio quomodo peragenda inter clericos laicosque V 485 & ſeq.
 Cauſæ agitandæ in epifcopali foro brevi abſolvantur V 1148 C. 1251 C. Quis ordo iudicii *ibid.*
 Cautiones in Beneficiis quibus in caſibus admittendæ V 1202 C

C E

Cella Turholt aſſerta Anſgaro Hamburgenſi archiepifcopo. 1957 & ſeqq.
 S. Celfi ſolemnis tranſlatio quo anno, I 1186 D
 Celebratio in altari non conſecrato aut benedicto vetita VI 94 C
 Celebrantes contra Ordinarii vetitum cui poenæ ſubjecti V 295 E. In orientalibus eccleſiis olim uſus invaluerat celebrandi ſuper manus diaconorum, deficientibus antimenſis VI 92. D
 Celebrantibus ex indulto in privatis oratoriis a quibus cavendum V 434 EB
 Centumcellenſis ſedes juncta Viterbienſi I 707 A
 Cenedricha abbatiffa filia & hæres Coenulphi Merciorum regis reconciliata cum Uulphredo archiep. Dorobernenſi I 825 B
 Cenomanneſis eccleſia S. Getvaſio dedicata *Conſol. Supplem.* Tomo VI.

I 990 E
 Cenſus aut veſtigalia num imponi poſſint eccleſiis II 931 A. 947 A
 Cenſus juxta Bullam Pii V. conſtituendi V 896 D
 Cenſuras ferre omittentes quibus obnoxii poenis II 940 E
 Cenſuræ a quibus, & qua cautela ferendæ, III 206 C. 574 C. V 999 D. 1034 D. Abſolutionem ab ipſis negligentium poena III 575 B. In ædificationem ferantur, & ubi promulgandæ V 1034 D. Nonniſi gravi cauſa ferendæ V 1084 C
 Cenſuris obſtricti quid ſi celebrent, III 570 C
 Cenſuræ eccleſiaſticæ ubi publicandæ III 594 C
 Cenſuræ numquam inſigendæ niſi ob graviffima crimina VI 107 C. Ab eis abſolutio non deneganda in mortis articulo, *ibidem.*
 Cerinthis errores Chriſtum dividens I 843 B
 Ceremoniæ miſſalis Romani ſervandæ in miſſæ Sacrificio V 1236 C
 Cerei paſchalis uſus elapſo certo tempore. II 664 E
 Ceremoniarum magiſter ſit in omnibus Cathedralibus & collegiatis eccleſiis V 1340 E. Ejuſdem manus *ibidem.*
 Cera in defunctorum funcibus ad quem pertineat V 288 A
 in ſacris Ceremoniis conveniant clerici oportet VI 335 A
 Ceruola quid ſit I 819 A
 Ceſſatio a divinis iis indiſta locis, quibus Clerici vi detinentur, aut per quæ tranſeunt, aut excipiuntur res eccleſiaſticæ furto ſublata, ſive ipſi fures II 427 A 1043 A 1244 D. VI 403 B. Quid ſi quis interim iis in locis deceſſerit, II 1043 A in Ceſſatione a divinis quid ſervandum. III 244 D

C H

Chalcedonenſis Synodus quando authoritate apoſtolica confirmata I 327 B
 Childericus III creatus Rex Francorum I 689 D
 Choro aſſistendi ratio V 882 D. Quando ſtandum & quando ſedendum, *ibidem.*
 Chori ornatus II 957 E. Ordo in ipſo pſallendi II 970 B. V 825. B. Ad ipſum progrediendi V 883 D. 1131 A. 1196 A. Caput inclinandum ad *Gloria Patri* &c.
 Chori Præfecti munus V 821 & ſeq. V 1195 D. Sacrorum rituum præceptoris *ibidem* & 884 B
 Chori præfecto neceſſaria vigilantia V 1130 E
 Choreæ ludique clericis vetita, & in eccleſiis II 1178 C. 145 Append. C. 826 E. 963 E. Item dum divina celebrantur V 430 A. Ante fores eccleſiæ V 1289 E
 Chomazes apud Malabaricos qui eſſent VI 162 A
 Chorepifcopis vetitum epifcopalia munia exercere I 626 A
 Choro qui & quando aſſede cenſeantur atque

que distributionum jaſura V 1063 B
 Choro adeſſe quibus veſtibus liceat V 1195 A
 Chriſma ſacrum oleumque quam caute cuſtodiendum I 343 A. 917 A. 1217 E. III 65 C. 312 D. 560 E. V 1395 D. 331 B. Illius uſus & efficacia II 854 C. 139 Append. A. Quando renovandum *ibid.* In eo confiſcindo præter oleum & baſamum, quibus duplex Chriſti natura ſignificatur, nihil aliud admiſcendum II 1215 A. Ejusdem Myſtica ſignificatio VI 30 D. Renovetur, combuſto vetere 1296 D
 Chriſtus dominus vera pax, Deus, Pater, pontifex, & paſtor I 1110 D. Eccleſiæ caput & rector II 359 E 415 D. Num filius Dei adoptivus II 337 C. Ut homo num ſit æqualis Patri II 530 D. Ejusdem nativitas cum Matris integritate conjuncta II 1178 C. Ejusdem duplex natura vindicata in concil. Chalcedonenſ. Ss. Patrum auctoritate II 38 & ſeq. Append. Nam ſeparationem diviſionemque ſignificet II 39 Append. A. Num quidquam proprii habuerit, diſcuſſum in concilio Avenionenſi III 407 & ſeq. Ejusdem exequendi ratio mandatum *paſce oves meas* III 788 D. Cum maxima difficultate conjunctum III 790 C. Illius monarchia lapide e monte diſciſſo designata in veteri lege IV 658 D. Ejusdem verba *quare me dereliſtiſti*, quo ſenſu intelligenda IV 919 C. An ipſedici poſſit creatura IV 933 C. De ipſo qui fuit error Manicheorum & Valentiniani IV 944 D. Ab impio ſacerdote ipſum diſcedere quomodo accipiendum IV 957. & ſeq. Quo ſenſu dixerit ſe diem judicii ignorare IV 980 B. Ejusdem vultus quare Judæos ſolaretur IV 981 C. Sordium omnino expers illius corpus IV 982 A. Minime ortus via communi IV 1002 A. Ejus membra qui ſint IV 1241 B. An infideles IV 1249 C. Ejusdem corpus myſticum inſtar humani corporis IV 1475 C. Fortaſſe luxato aut inſectio cuius ſit mederi IV 1276 B. Num præter ipſum alterum caput neceſſe foret in terris, a quo cuncta regeretur eccleſia V 67 B. Ejusdem ſectatores qui dicendi I 1165 C. Illius corpus ſanguine intingi vetitum II 670. Torus & inter ſub unica ſpecie ſumitur V 1224 B. Ipſum virtute tantum aut imagine in Euchariftia contendeſſe eſſe Neſtoriani VI 47 B
 Chriſtianæ gentis exordia ubi, I 363 A
 Chriſtianis viris vetitum famulari Judæis aut cum ipſis habitare I 448 A. 471 A. 1299 E. Colere feſta Ethnicorum, & eorum ludis operam dare VI 181 A. Item Turcis, Hereticis & Schiſmaticis V. 347 B.
 Chriſtiana pecora quæ I 837 A
 Chriſtianos a Gentilibus diſtingui juſſum in ſynodo Diamperitana VI 190 B
 Chriſtianis quam ſalubre Judæorum fuga, I 841 & ſeq.
 Chriſtianis cur vetita uxorum pluralitas II 362 A
 Chriſtianis vetitum habere famulos infideles, niſi baptizari curent VI 62 A
 Chriſtianorum venditio ſub anathemate interdicta II 149 Append. C. VI 62 C.

Chriſtiani S. Thomæ in Malabarico regno chriſtianam fidem amplexi in ſynodo Diamperitana VI. A
 Chriſtianis foemineis vetitum nutrire filios Judæorum, III 567 B
 Chriſtiani S. Thomæ in Malabarica regione cur ita dicti VI I A. Obedientiam polliciti Romano pontif. *ibid.*
 Chriſtianus orbis quibus incommodis obnoxius III 5 A. Qui cum impugnaverint designati decem cornibus Beſtiæ, de qua in Apocalypſi *ibid.*
 Chriſtiano viro quid credendum V 703 & ſeq.
 Chriſtophorus primicerius Apoſtolice ſedis I. 1022 D
 Chriſtophorus Cerviens. epiſcop. Eugenii legatus in Baſileens. concil. IV 698 E
 Chriſtophorus Garatonus Eugenii IV a ſecretis Conſtantinopolim miſſus inſcio Baſileens. concil. acturus de ſynod. *ibidem* habenda IV 1128 D

C I

C Inerum ſacrorum uſus in eccleſia antiquus VI 159 C. Olim pluries in anno repetebatur *ibid.*
 Cingari niſi chriſtiane vixerint eliciantur a Dioceſibus V 835 C. 1290 A
 Circulatores aut Præſtigiatores vetiti temporis ſacrorum officiorum V 429 D
 Circumſtantias, quæ prægravantes nuncupantur tutius eſt ſateri, VI 99 D
 Citationes generales vetitæ III 392 C
 Citationum ordo in judicio III 550 E
 Citicenſis epiſcopatus tranſlatio Neumburgum I 1250 B. Probata in concil. Romano inter annum 1027 & 1032 datis litteris a Joanne pap. XIX aut XX ad Hilvardum Neumburgensem epiſcop. 1250 & ſeq.
 Civitates in quibus viget orthodoxa fides felices I 470 D
 Civitates, in quibus celebrata ſunt concilia percelebres in omne ævum V 258 D

C L

C Lavis tum ſanctiſſimæ Euchariftiæ tum fontis baptiſmalis & olei ſancti penes Parochum aut alterum ab epiſcopo ſelectum ſit, & diſtinguiſſime cuſtodiatur V 1066 E 1174. B 1296 D
 Clauſtralibus vetitum obtinere bona oppignorata III 120 E
 Clauſtra monialium nemo ingreditur abſque licentia, gravi poena Abbatiſſæ propoſita V 1091 E 1119 D
 Clauſura monialium rite cuſtodienda V 1118 D
 Clauſulæ generales in litteris Apoſtolicis quomodo intelligendæ V 294 B
 Clavium uſus quibus committendus III 28 C
 Claves eccleſiæ num Petro vel cunctis Apoſto.

- Aulis traditæ fuerint IV 1350 B
 Clemens II Ravennatensem sedem extollit I 696 D.
 Clemens III antip. Romæ conciliabulum habet II 57 A. In eo declarat Henricum Imperat. excommunicatione vacuum a Gregor VII lata *ibid.* C. Rationem constituit affidendi in eodem Conciliabulo daris literis ad omnes Christi fideles *ibid.* Eruditissimas item ad universum dat Clerum, quibus Gregorii factum in Henricum improbare nescit II 59 E & seq. Certiorem facit O. Henssem episcopum de Synodi agis, objurgatque, quod non advenit ipse, II 63 B. Robertum monet Bambergensem episcopum, ut ad synodum veniat Vercellis habendam accusatur Richardum Moguntinum archiep. II 64 D. Eisdem interitus II 179 D.
 Clementis VII electio fortasse dubia discussa in conventu Medinensi aut Salmanticensi præsentæ Joanne Castellæ rege III 612 A.
 Clemens XII Ferrariensi episcopo pallium concedit I 665 D.
 Clementina dudum Fratribus Minoribus quoad funera & sepulturas minime faver V 283 E.
 Clero qui adscribendi I 226 C. 252 B. 277 C 365 D. 408 A. II 662 B.
 in Clero quæ vitia corrigenda III 28 A.
 Cleri reformatio ecclesiæ quam utilis V 714 C. Ipsius depravatio tot malorum causa & origo *ibid.*
 Clericis viduam ducere vetitum II 253 B.
 Aliena prædia conducere I 255 E.
 Clerici cupiditate avaritiamque abhorreant evangelii Prophetarumque dictis morem gerentes *ibid.* & 278 C.
 Clericis presbyterique num liceat a proprio episcopo appellare *ibid.*
 Clericis ad seculari judicio confugientibus quæ constituta pœna I 256 C 331 D. II 293 A.
 Clerici in sacris ordinibus constituti singulis dominicis diebus aliisque solemnibus sacra eucharistia reficiendi IV 81 B.
 Clericorum causæ a quibus audiendæ II 289 A.
 Clericus per annum stare debet judicato I 257 B.
 Clerici parta bona ecclesiæ dimittant I 258 C.
 Clerici alicui ecclesiæ adscribantur, ne vagentur V 1311 B.
 Clericis inconsulto episcopo vetitum ecclesiæ bona distrahere I 258 E. 818 E.
 Clerici vagantes communione privati I 278 C.
 Clericis & regularibus vetitum Patrini munus obire V 1178 D.
 Clericis vetitum larvatos incedere V 826 E. 953 E. 1018 & seq.
 Clerici curiales ab ordinatione repellendi I 280 E.
 Clerici ad sacros ordines promovendi quæ debeant afferre documenta V 1186 E.
 Clericis Romanis apud quos liceat suas causas dicere I 280 D.
 Clerici parochum adjuvent in sacris officiis V 1197 A.
 Clerici exteri a quo suscipiendi I 280 D 547 B. II 293 A.
 Clerici conspirantes in damnum ecclesiæ communione & ordinis exercitio privandi I 324 B.
 Clerici conductoris poenitentia I 330 C.
 Clerici concubinariis beneficio privandi V 624 C. Item fructibus *ibid.* Quibus applicari debeant *ibid.*
 Clerici qui promovendi ad sacros ordines I 331 A. 807 D. II 290 A. 931 D.
 Clericorum divisio a laicis in ecclesia V 1124 C.
 Clerici in ecclesia, in qua primum ordinati sunt militare debent I 332 A.
 Clerici in aliena Civitate militare caveant I 332 C.
 Clericis vetitum etholicam hæreticamque uxorem ducere I 332 E.
 Clerici pro minoribus ordinibus quæ debeant afferre documenta V 1186 C.
 Clerici aut monachi conjuratores degradandi I 333 D.
 Clericus vassallus quibus bonis privati possit V 481 A.
 Clerici alterius ecclesiæ non recipiantur ab ordinariis locorum I 334 A. II 293 A.
 Clericis laicis prohibita episcoporum accusatio I 134 B.
 Clericis a furto cavendum I 334 B.
 Clericis concubinariis vetitum apud se suspectam prolem habere V 626 A.
 Clericorum judicium ad quem pertineat I 337 A. 820 A. 1334 C. II 289 A. Quid si fures sint II 302 A.
 Clericis nefas Tabernas ingredi I 341 A. II 302 A.
 Clerici ad ordines promovendi potentum patrocinium non requirant I 408 A.
 Clerici conjurationes & conventicula vitent I 409. sacris canonibus sit eorum vita conformis *ibid.*
 Clericis nefas nutrire comam, barbam radere I 421 A. II 1219 C. V 626 E.
 Clericus ordinatus ad uxorem rediens deponendus I 422 D. Similiter si habitum seculari iterum suscipiat *ibid.*
 Clericus conjugatus, accipiente uxore sacrum velum, promovendus I 431 B.
 Clerici in carnalia crimina prolabentes ad mortem usque communione privati I 498 C. Interim ad altiora officia ne moveantur, *ibid.*
 Clerici monachique vagantes a nemine excipiantur I 757 A. III 708 E.
 Clericorum stipendia I 756 C.
 Clericorum studia & vestimenti ratio V 873 A. 1018 C.
 Clericus Iconomachus Leonis Armeni laudator in conc. Cpolitano Iconomachorum, loquela repente orbatus I 786 B.
 Clericorum monachorumque qualis ornatus I 889 C. Eorundem reformatio in Carisliaca synodo I 947 C.
 Clerici a Formoso pap. ordinati, a Stephano IV. mox depositi, restituuntur a Theodoro II. I 1081 A.
 Clericis vetitum exorcistas agere absque facultate episcopi V 924 B.
 Clericis vetitum famulatum præstare laicis I 1298 C. V. 828.

- Clericis quibus cum foeminis habitare permiffum I 1298 A
 Clericis non faver immunitas ecclefiaftica adverfus epifcoporum fententias V 929 C.
 Clerici uxorati & fchifmatici reconciliati romanæ ecclefie in conventu Mediolanenfi I 1321 A
 Cleri Mediolanenſis pœnitentia rejecta hærefi Simoniacorum & Nicolaitarum I. 1329 A. Obedientiam jure jurando pollicentur apoſtolica fedi *ibid.*
 Cleri Lucenſis immunitas confirmata a Stephano pap. IX. I 1316 & ſeq.
 Clerici ſimoniaci & incontinentes damnati in concil. Romano an. 1059 I 1331 A
 Clericorum actiones omnibus ſint exemplo, V 828 B
 Clerici coherentes qui II 107 A
 Cleri corum epifcoporumque bona invadentes quibus poenis obnoxii II 137 C
 Clerici Levitarum Apoſtolorumque loco ſuccedentes cum eorum regulis & moribus conſentiant oportet II 171 A. Terrenas facultates valde abhorreant, & ſecularia negocia II 172 B
 ex Clericis qui ſeligendi ad animarum curam, & eorum dotes & qualitas II 174 B
 Clericorum veſtimenta quæ II 208 A. V 905 C 925 C
 Clericiſimoniaci & uxorati præſcripti in concilio Northufenſi II 220 E
 Clericis parochialis ecclefie conſtitutæ poenæ ſi minime deſerviant V 640 D
 Clericorum qui teſtes in cauſis II 301 A 407 E
 Clericis majoribus interdicta habitatio cum foeminis II 356 D 931 E. V 1124 A
 ex Clericis qui eligendus in epifcopum, archidi aconum, decanumve II 407 A
 ex Clericis qui continentie lege olim tenerentur II 407 A
 Clericos percutientes aut occidentes ſive e loco deturbantes & perſequentes quibus ſubjecti poenis II 418 A. 427 A. 1061 A 1044 C 1066 B 1246 A
 Clericis artem medicam exercere prohibetur II 574 C 660 C
 Clerici quando munere ſuo perſungi debeant II 280 A
 Clerici num abſque titulo promoveri poſſunt II 203 A
 Clerici inique oppreſſi num appellare valeant ad ſynod. epifcopalem II 204 A
 Clerici in minoribus ordinibus conſtituti an poſſint connubio jungi II 296 A
 Clerici quibus in cauſis teſtes eſſe poſſunt II 301 A
 Clericis prohibitum ſcribas agere communitatum V 1190 A
 Clerici an teneantur ad ſolutionem decimarum II 303 A
 Clerici renuentes venire ad ſynodum cui poenæ ſubjecti II 304 E
 Clerici deſtinati ad ſerviendum ſacerdotibus dum celebrant, ex quibus alendi V 1191 C. Eorum habitus *ibid.*
 Clerici Tabernas frequentare vetitum & Hiſtriones agere II 666 C. 1219 C. 1045 B V 963 E
 Clericis interdicta negotiatio quæcumque, II 670 D. 934 A. 1044 E. 1219 C. V 875 A
 Clericis vetitus alcarum ludus taxillorumque II 1219 C. V 1018 & ſeq. 1134 A
 Clerici a veſtigalibus & talionibus immunes II 818 A. 935 D.
 Clerici in crimine deprehenſi ad quem deferendi II 819 A
 Clericis a quibus cavendum V 962 D
 Clericorum poena ſi ſint ſimoniaci II 830 D
 Clerici interdicta venatio cum canibus, V 687 D 827 C
 Clericorum veſtimenta qui in Urbe verſantur II 831 A. 978 C. V 686 C. 692 D
 Clericis quam pernicioſa crapula II 831 A V 875 A
 Clericis num de fruſtibus ab eccleſia perceptis teſtari poſſint II 854 D. 899 D. 947 D
 Clericis qui ſe continere non poſſunt quid expediat VI 385 D
 Clerici ne ſefe permifceant in cauſis ſanguinis II 901 A
 Clerici quid ſi epifcopis aliſque ſuperioribus non obtemperent II 938 D. Si inceſtuoſi ſint II 441 D
 Clericorum ornatus V 826 C
 Clericorum conſeſſarii in qualibet ſint eccleſia II 931 C
 Clerici num advocati munere perſungi poſſint, & quibus in cauſis II 144 A 107 Append. III 598 D
 Clericorum immunitas & libertas vindicata in concilio Aquilejenſi. an. 1282 C III 76 B. In Pariſienſi. an. 1314 III 391 E. Stabilita a Philippo Pulchro Galliarum. rege III 263 D
 Clericis interdictum Patrini munus obire II 978 D. Ludis & choreis operam dare II 978 C. V 963 E. 1134 A. Nobilibus Fœminis adſistere V 876 B. Argenteas ſubulas deferre II 1045 B. Notarii & Procuratoris munus obire quibuſdam exceptis caſibus V 876 B. Quæſtuarii II 1031 D. Arma deferre II 978 A. III 42 B. 319 D. 303 E. 418 C 598 C 667 C V 417 E 548 D 908 B 1018 & ſeq.
 Clerici ribaldi qui ſunt II 1058 A. Alia eorum gravia crimina & impoſitæ poenæ V 685 C
 Clerici quid ſi aliquem interficiant V 908 C
 Clerici quid ſi conſuram proſiciant II 69 Append. V 626 A
 Clericorum veſtimenta qui ſunt Choro adſecti II 1124 C. III 417 D
 Clericorum vita & honeſtas & ordinandorum præſertim II 117 Append. E 1114 D 1148 D. III 74 E. 190 B. 237 E. 586 . 1401 C V 339 & ſeq. 380 D 826 E
 Clericorum immunitas & privilegia II 70 Append. D. 76 B. III 109 D. 191 & ſeq.
 Clericis vetitæ concubinæ II 147 Append. D. III 1401 C.
 Clerici inſordecſcentes per annum in excommunicatione impares in poſterum eccleſiaſticis dignitatibus II 149 Append. E
 Clericis interdicta ſupplantatio in eccleſiis III 130 A. Procuratores agere III 319 D
 Clerici a pecuniarum collectione caveant inconfuſis principibus III 388 B
 Clericis prohibitum ſub anathemate bonorum obligationem ſeculari ſigillo munire III 400 A

Clerici non residentes distributionibus careant III 419 E. Beneficio privandi III 550 E.
 Clerici artem aliquam exercentes num subditi sint artis iudicibus V 483 B.
 Clericorum ætas qui tum ad sacros ordines cum ad beneficia curata sunt promovendi, II 1546. B.
 Clericorum bibacitatem, ebrietatemque compescant ordinarii locorum VI 124 A.
 Clericorum obedientia erga superiores in quos sita III 549 B.
 Clerici peregrinantes absque dimissoriis a celebrando abstineant, III 446 E.
 Clerici mulierum consuetudines effugiant III 553 A 668 C.
 Clericis vetitum arma militaria arripere VI 125 D.
 Clericorum vita & honestas in quibus cernatur & fulgeat III 237 E. V 873 A. Quid si alios provocent ad malum aut perjuri sint III 237 E. Si infordecant in excommunicatione *ibid.*
 Clerici quid si mercurata dent operam V 483 C.
 Clericorum percussores quibus in casibus ab excommunicatione immunes III 212 & *seqq.*
 Clericis vetitum habere commune balneum cum foeminis VI 1224 C.
 Clericorum violatæ libertatis poena cessatio a divinis III 261 & *seq.*
 Clerici beneficio affecti de quibus disponere possint III 556 B. Quotidie adesse choro tenerent III C. Quoties celebrare III 669 A.
 Clericis cavendum a scenore III 598 C. A concubinis III 667 C. A suspectis mulieribus V 875 A. V 909 B. 963 A. A nocturna divagatione III. 598 C. Secus agentes corripiendi ab episcopo V 827 E.
 Clericis beneficiatis vetitum famulatum præstare laicis inconsulto episcopo III 584 D. V 1018 & *seq.* Donationes aut venditiones accipere in fraudem legis Vestigialium III 599 Eorum discessus absque litteris dimissoriis nullus III 670 D.
 Clericis exordio ecclesiæ num seculari potestati subiecti coactive IV 608 B.
 Clerici vi expulsi a suis ecclesiis fructus percipiant III 1406 D.
 Clerici immunes a laicorum statutis III 1408 A.
 a Clericis omnibus benedicenda mensa ante prandium V. 1021 A.
 Clerici fato perfuncti quibus induendi vestibus V 1043 A. 1314 D.
 Clericis vetitum ad monialium crates accedere III 1412 A. V 413 C.
 Clericorum qui beneficiati dicuntur onera & regulæ V. 287 C.
 Clerici non residentes beneficio privandi V 418 C.
 Clericorum alia vitanda crimina V 287 C.
 Clericis prævie ad sacras functiones interdictum quemquam hospitio excipere V 284 A.
 Clerici licet res suas omni tempore vindicare V 288 B.
 Clerici in ecclesiis ubi adscripti sunt doceant Christianam doctrinam V. 1163. C.

Clerici simplices num supplere possint vic^{es} canonicorum V 289 D.
 Clerici abstineant ab appellationibus more laicorum V 290 D.
 Clericorum habitus in funeribus V. 977 B.
 Clerici non deferentes habitum quibus obnoxii poenis V 292 D. 626 A.
 Clericis vetitum educare filios nobilium V 292 B.
 Clericorum modestia in habitu, gestu & incessu appareat V 1133 E.
 Clerici ad quid teneantur pro damno illato a suis animalibus V 294 D.
 Clericus nullus gaudeat fori privilegio absque tonsura & habitu V 1091 A.
 Clericorum reformatio quoad habitum facta in Cantuariens. concil. an. 1460 V 327 A.
 Clericis omne subtrahi [dominium] in temporalia bona petunt Bohemi a Basileensibus patribus IV 837. & *conseqq.* Abnuunt IV 903 D.
 Clericis vetitum cum mulieribus incontinentiæ suspectis versari V 413 C.
 Clerici violatores virginum qua poena puniendi V 414 E.
 Clericis ludi & choreæ vetita & nocturnæ divagationes V 417 E. 908 B. 1018 & *seq.* 1075 A. Contubernium cum foeminis 765 D.
 in Clericis ordinandis aut promovendi quæ servanda V 447 C. Quid de ordinatis extra provinciam V 448 E.
 Clericorum reformatio procurata in convocatione provinciarum Cantuariensis an. 1529 V. 521 C.
 Clericorum religiosorumque poenitentia qui carnis vicio tenentur obstricti V 530 C. Eorum conversatio honesta sit V. 531 D. A foeminarum comitatu careant V 908 E.
 Clericis interdictum sese permiscere secularium negotiis V 626 A 964 A.
 Clericorum habitus gravitas & temperantia in victu V 627 B. 726 C. 766 B. Servi eorum *ibid.*
 Clericorum munus de persolvendis horis canonicis V 726 C. Negligentes ab episcopis compellendi V 726 C.

Co

Coadjutores episcopi in sancta visitatione ne priventur distributionibus V 948 A II 167 A.
 Codices falsi comburendi I 890 A.
 Cohabitatio mulierum clericorumque omni tempore vetita V 381 D.
 Coenulphus Merciorum rex Londinense concilium convocat I 819 B.
 Coepiscopatus exordium I 282 A. In quo differat ab episcopatu *ibid.*
 Coenobium S. Audmari assertum abbati sancti Bertini I 898 A.
 Coelestini. Card. & Apos. S. L. constitutiones in Longobardia III 131 A.
 Cognatio spiritalis num dirimat matrimonium III 565 B VI. 141 C.
 Cognatio eadem quæ in Baptismo in confirmatione contrahitur V 951 A. Inter quos versetur, V 1216 A. Eam contrahendam do-

- doceantur fideles e Parocho V 1299 E.
Ea prorsus ignota Nestorianis VI 65 C.
Collationes quot habitæ in Basileens. concil. V 31 B & seq.
Collis crudelitatis ubi situs, & unde ita dictus, I 1100 E.
S. Columbani regula ab Agrestinini calumniis vindicata I 474 D.
Columani Hungariæ regis saluberrimæ constitutiones consentiente Seraphino archiepiscopo. Strigoniens. II 195 A. Cujus opera usus in illis ferendis *ibid.* Confirmat donationes factas ecclesiis II 200 A. In Almu fratrem deservit II 285 B.
Colonienfis archiep. jura in Bremensem episcop. discussa in concil. Francfurtenf. I 1077 A.
Colonienfis populus & clerus dissentiant de archiepiscopi electione mortuo Friderico II 415 A. Convocatur concilium ad litem dirimendam *ibid.* Eligitur Bruno præpositus S. Geronis *ibid.*
in Collegiis qui cooptandi, & quibus operibus vacandum V 1291 D.
Collectionis Ivoni tributa quis auctor II 6 Append.
Collegia adolescentum visitentur ab episcopis V 847 B.
Columbarum venditores in templo quos designaverint IV 1355 A.
in Collationibus beneficiorum quid exigendum a notariis V 441 B. Qui seligendi examinatores *ibid.* C.
Collationes beneficiorum idiotis factæ nulle V 231 C.
Collatio seratina in diebus jejuniis permiffa fidelibus ex ecclesiæ consuetudine VI 229 C.
inter Collationes Beneficii Sedi Apostoli. reservati æque factas a Metropolitano & suffraganeo episcopo. quæ magis valeat V 296 B.
Coemeteria muris septa sint II 948 A III 38 C. V 292 D. 978 A. 1126 C. 1171 C.
In iis vetitæ choreæ ludique III 38 C.
In eis expurgentur herbæ V 1126 C 1295 C.
Communio quolibet die dominico permitenda abstinentibus a peccato I 412 B.
Commodatarius de qua culpa teneatur V 456 D.
Communione ecclesiastica nemo absque causa privandus I 1012 B.
Communio quoties facienda. a clericis V 438 C.
Communio cum quibus permiffa I 568 B.
Commodantis res ecclesiæ sollicitudo in redimendis V 456 D. Si pro larvis aut joci commodet excommunicatus 457 A.
Communicantes cum excommunicatis quando eadem excommunicatione innodentur 167 A.
Communione in Paschate prætermittentes ab ecclesiæ ingressu arcendi, & ecclesiastica sepultura privandi V 1114 B.
a Communione qui repellendi V 1113 D VI 78 B.
ad annuam Communione qua ætate admittendi tum mares, cum feminæ VI 77 A. Olim infantibus suscepto baptismo dabatur *ibidem* D.
Comestiones vetitum ab ecclesiâ exigere III 423 A.
Comestiones & convivia ne fiant in ecclesiis V 765 B. In oratoriis confraternitatum V 1082 D.
Communione necessitas sub utraque specie cunctis fidelibus demonstrata a Joanne de Rochazana Bohemorum legato in Basileensi concilio IV 442 & *conseqq.* Eam rursus petunt Bohemi nihil decernentibus Patribus IV 877 & seq. 906 & seq.
Comites ministris ecclesiæ in omnibus optulenter I 949 D.
Compromisso pendente tempus non currit V 494 C.
Concilia quot annis & quo tempore celebranda I. 257 A. 278 A. 291 E. 333 E. 380 A. 426 A. 442. C. Eorum utilitas VI 282 A.
Concilia sacra vitantes severo judicio Subjeti I 322 C.
ad Concilia convenire detestantibus depositio constituta I 458 A.
Concilia Trid. decr. de matrimonio semel in anno publicandum a parochis V 958 A.
Concilia pro regnorum necessitate aliquando coacta I 527 A.
Conciliarum epocha stabilita quæ a Bonifacio & Zacharia PP. max. habita fuisse in Germania Gallia & Italia 1551 A. Item epistolarum ad invicem *ibid.*
Concilium ex quibus constituatur I 776 D.
Concilium I. Cpolititanum sub Nicephoro patriarcha quare coactum I. 776 A. Secundum & tertium *ibid.*
Conciliarum convocationem impediens quæ constituta pœna III 385 E.
in Concil. Nicæno qui fuerint anathemate percussus II 22 Append. & *conseqq.*
Concilia Pisani an. 1409 pro tollendo Romano schismate in Gallia descriptio & facti series III. & *conseqq.*
Conciliarum finis ecclesiæ reformatio IV 114 A. 152 C. & *conseqq.*
Concilia Basileensis brevis & accurata synopsis IV. 157 ad 201. Quid in eo peractum an 1431 quo concilium incepit IV 202 ad 238 A. Quid an. 1432 quod fuit secundum concilium IV 238 ad 424. Quid an. 1433 quod fuit tertium conc. IV 422 ad 1043. Quid an. 1434. quod quartum fuit concilium IV 1043 ad 1115. Quid an. 1435 quod fuit quintum IV 1115 ad 1259. Quid an. 1436. quod sextum fuit IV 1259 ad 1351. Quid an. 1437 quod septimum est IV 1351 A. Quid ab an. 1237 V 1 ad 19 C. Quid an. 1478. quod octavum fuit V 19 ad 37. Quid tribus consequentibus *ibid.* ad 45 D. Quid an. 1444 & duobus consequentibus *ibid.*
Concilia prosequi per nationes aut deputaciones quid significet IV 401 C.
Concilia cur in templorum significatione haberi consueverint I 1047 C.
Concilium Interdum capitulum appellatum II 857 D.
Concilia Sardicensi epocha stabilita II 6 Append. Eiusdem varia lectio II 10 Append.
Concilia multa celebrata in causa Arnulphi filii Lotharii regis I 1171 & *seqq.*
Conciliarum S. Severinæ epocha stabilita V 1239 C. Con-

Concilia diversa habita in causa Cadaloii
Parment. episcop. antipap. I 135 & *seq.*
Conciliabula Ticinensia de Greg. VII. de-
turbatione, & electione, Guiberti anti-
pap. duo dumtaxat II 22 E
Concilium quod Londinense dicitur, ubi coa-
ctum II 429 A. An in eo Theobaldus Bec-
censis abbas electus fuerit Cantuariens.
archiep. *ibid.*
Concilia quot celebrata pro componenda
ecclesia Dolenſi & Turonensi II 442 B
Concilium reuocantes adire qua poena mul-
tati II 847 A. III 71 A.
Concilia provincialia cui celebranda II 925
C. 927 C
Concilium generale ut medium aptum pro-
positum ab Aqueſibus Patribus an. 1409.
Romano schismati tollendo III 835 B.
Concilium generale non indulgentias con-
cedere possit IV. 1404 & *seq.* A papa vim
totam obtinet nonnullis exceptis casibus
IV 142 C. Ipsius interpretatio aut expli-
catio decretorum, ad quem pertineat IV
1422 B. An ab ipso indici possit deposti-
tio IV. 1422 1423. An aduersus ipsum
congregari alterum possit IV 1427 A. Cur
sanctum vocetur IV 651 D. Eiusdem au-
thoritas & assistentia IV. 658 C. Num re-
scindere valeat pontificia decreta IV 751
A. An sit unum cum papa tribunal IV
IV. 1306 A. Cur inficio. pap. cogi non
possit IV 1402. C. Totam ecclesiam exhi-
bet IV. 41. E.
Concilio provinciali quæ sit auctoritas V
421 A. Tam ipsum quam diocesanum quot
annis habendum *ibid.* C. 1157 A. Quis
ordo in illis seruandus, quique adesse de-
beant, V 422 C. In eis diffidia excitantes
quomodo puniendi, *ibid.* E.
Conceptionis B. M. V. festum decretum pro
Gnesnens. provincia in concil. Paterca-
uensi V 345 D. Ubi primum celebrari
coeptum II 119 A.
Conclusiones disputandæ ab episc. locorum
prohibentur, V 784 A.
Concionatoribus præmittendum examen III
794 D.
Concionari cuique vetitum absque Ordina-
rii facultate V 768 B.
Concioni sacræ quæ præmittenda oratio V
947 D.
Concionatores sacri caveant ab inutilibus
questionibus, & iocosis verbis V 782 C
1228 A. A quibus alendi V 783 A. Eorum
delectus ad quem pertineat *ibid.* C & 845
B 1228 A. Congrua elemosyna a quibus
procuranda V 1279 C.
Concionem sacram habendi tempus aptum
V 782 D. A viris foemine fecernantur V
783 A. 844 E. Minime habeatur nocturno
tempore V 844 C. 909 B.
Concio de Christi passione lucente die
habenda, V 1114 D. 1278 D.
Concionem habente parcho, quæcumque
actiones essent in ecclesia V 1192 E. Etiam
baptismi collatio sublata necessitate *ibid.*
Concionatores quæſuantes minime permit-
tantur V 845 D.
Concionatores in Malabarico regno admi-
tteri vetitum absque præſulum licentia post
Diamperitanam synodum VI 49 C.
Concilior. Supplem. Tomo VI.

Concubinae a clericis fugandæ III 316 D
II 851 D. Earum poenæ II 975 D. III. 42
E 125 C.
Concubitus turpissimus cum fratre, sorore, pa-
rentibus bellisque qua olim poenitentia
punitus I 376 D.
Concordia inter Græcos latinosque ignita sub
Imper. Paleologo scinditur a Vecco Cpo-
litano patriarcha III 111 A.
Concubinarii seuerius ab episc. castigandi
V 1185 D. Omni tempore puniti VI 185 D.
Concupiscentiæ fomes cur superſit in ho-
minibus suscepto baptismo IV 974 A.
Concubitus cum puellis Turcibus damnatus
sub anathemate in concil. Albano VI 243.
& *seq.*
Concordia mutuo firmata inter Latinos Af-
menosque I 136 E.
Concordia Sacerdotii & Imperii I 654 A. Ea
stante floret ecclesia & religio I 674 D.
Confessarii indulgentes medici Imperii I 394
B. In absolviendo præcipites vituperandi
V 1179 D.
Confessarii extraordinarii monialibus ter in
anno concedendi V 1206 B.
Confessarii munus atque prudentia I 811 A.
Scientia & doctrina V 1070 D. VI 236 B.
Confessarii sollicitantes excommunicati &
suspensi V 1179 C.
Confessio & communio tum a clero tum a
populo quando facienda II 290 A.
Confessiones mulierum in aperto loco au-
diendæ V 1115 A 1179 A.
absque Confessione discedente infirmo qua
poena multandus parochus II 291 A
Confessionales tot sint in ecclesia, quot con-
fessarii V 1126 A 1294 D.
Confessionem annuam negligentes quibus ob-
noxii poenis III 315 D
Confessarius poenitentiarum sit in omnibus
Cathedralibus ecclesiis V 1071 A.
Confessionis præceptum num obliget statim
admissio crimine 1006 B
Confessiones excipere nemo potest absque
ordinarii facultate V 436 C. 856 B. 1115
A 1179 A
Confessionis excipiendæ facultas non temere
ſiat V 1012 D
Confessarii Monialium siue ordinarii siue ex-
traordinarii eligendi ab episcopo VI 358 B
Confessiones excipere vetitum in privatis do-
mibus sublata necessitate V 1238. D
Confessariorum dotes V 1239 A. Ne desides
sint in commendanda doctrinæ christianæ ne-
cessitate VI 226 D
Confessarii sponte oblatum modeste acce-
pant V. 1206 B
Confessariorum cautela in excipiendis con-
fessionibus Puellarum & rudium V 1306 D
ad Confessionem sæpius inuidentur Fideles
in quadagesima proposita poena Latera-
nens. Concilii V 1306 E
Confessionis & communionis præceptum o-
mnes obſtrigit in pascate rationis usum
habentes VI 101 & *seq.* Ut impleatur a
domesticis invigilare deberent patres fa-
milias *ibid.* Num alio tempore obliget
VI 104 A
Confessio dimidiata permissa apud Indos de-
fectu idiomatis VI 109 D
Confessio his necessario præmittenda com-
mu-
Q

munioni qui lethali culpa tenentur VI 78 A
 Confessiones audiendi potestas quibus competat VI 105 D
 Confessariorum qui probati sunt tabella sit in cunctis affixa ecclesiis V 954 A
 Confessarii Monialium & directoribus veritum incolere prope monasterium V 982 A. Non nisi superpelliceo & stola ingrediantur V 983 C. Quales esse debeant, *ibid.* & 1012 A. Aetas, vita probitas & scientia 1053 C.
 Confessarius a terrendo poenitente caveat, sed potius in spem erigat II 772 C. Item a perquirendo socio scelerum II 773 A. 897 A. 1130 A. Ne respiciat contentis os II 773 A. Ejusdem solertia in poenis injungendis II 895, 943 D. III 165. & *seq.* Quibus denegat *ibid.* Quam cautus sit oportet in custodiendo sacro sigillo II 897 A. V 955 A. 1179 E. Quid si violet II 897 A. De quibus interrogare debeat contentem II 1130 & *seq.* III 159. & *seq.* Quae remedia suppeditare *ibid.* Alia ejusdem munera II 959 C. Ab ipso quid in dubio agendum II. 1114 B. Nihil petat a poenitente V 459 E. 955 A. 1012 B. VI 210 D. Caveat ab imponendis pecuniariis poenis in sui commodum V 904 B.
 Confessarii sacerdotum fideliumque ceterorum olim distincti II 852 D. 970 B.
 a Confessarii omnibus aequae servanda formula absolutionis V 904 B.
 Confessario quae scientia sufficiat in necessitate III 158 E
 Confessionibus excipiendis qui partes V 811 E
 Confessio quando rursus conficienda III 158 D.
 Confirmationis Sacramentum quibus conferendum & quomodo II 805 A. V 809. & *seq.* 1178 A. An eisdem sit praemittenda Confessio III 341 E. D. Frequens per dioeceses conferatur 802 E
 Confirmationis effectus et minister V 1177 E
 Confirmationis qui capaces et de quibus instruendi V 851 B. 902 D. 1067 E. 1112 C.
 Confirmatio a Baptismo distincta V 1215 A.
 Confirmationis vis et efficacia illis debet esse perspecta, qui suscipere cupiunt V 1234 D. 1300 D. Dubitantibus an susceperint sub conditione danda *ibid.* Pueris septimum annum saltem natis conferenda V 1178 A. Non ita minoribus V 1300 D. VI 209 C. Praeviae dispositiones *ibid.* VI 257. & *seq.*
 Confirmati a sacerdotibus abstergendi V 902 D
 Confirmatio praescis temporibus sola manu impositione conferebatur VI 71 C.
 Confirmatorum & Patrinorum nomina notentur a parochis V 1112 C. 235 C.
 Confidentialia in Beneficiis vetita sub gravi poena V 940 D.
 Confirmatio ubi & quo tempore conferenda ab episcopis VI 234 E
 Confines inter episcop. Alexiensem & Dyrachensem, archiep. stabilita VI 269 D
 Confraternitates erigi vetitum infcio epi-

scopo V 519 C
 Confraternitates laicorum episcopi auctoritate erectae ab ipso visitentur V 980 D. Statuta ac decreta servant adamusim V 1140 B. In earumdem oratoris vetitae comensationes V. 981. C. 1032 D. In eas qui coopta ndi, & ad quid teneantur V 1033 A
 Confraternitas nominis Dei in cunctis civitatibus desideraretur ad averteados blasphemos V 1230 A
 de Confraternitatibus quid exquirendum ab episcopis in sancta visitatione VI 373 C
 Confraternitatum priores ab episcopo probentur, cui rationem reddant V 273 C. 1093 A. Ipsis vetitum absque licentia episcopi bona distrahere aut alienare, *ibid.* Eorum praecedentia unde repetenda *ibid.*
 Congregatio de propaganda fide de quibus certior fiat ab episc. perlustrata dioecesi VI 248 E
 Conjunctio episcopatus Bremensis & Hamburgensis in tribus conciliis discussa; in Vormatiensi tandem an. 864 absoluta 956 C
 Conjugia Judaeorum cum christianis foeminis vetita II 97 A. Quid si incant *ibid.*
 Conjugari quando gaudeant clericali privilegio V. 482 A
 Conjugalis fidei Lamech omnium primus violator II 362 B
 Conjugatorum nomina & cognomina & testium recensentur in libro ad id confectio V 958 E. 1242 C. V 139 A
 Conjugium an sit rei sacra signum II 363 D
 Conjugum separationes absque ecclesiae mandato vetitae gravi proposita poena VI 145 B
 Conjuraciones qua poena interdixit II 824 A. III 317 E
 Connubio sese jungentium cum Patrinis aut Matrinis poenitentia quot annorum, VI 142 C
 Connubia inter sanguine junctos vetita II 152 & *seq.* Append. A
 Conradus Germaniae rex Altheimensi concilio praestitit I 1105 D.
 Conradus regni germanici invasor anathemate percussus in concil. Virceburgensi II 389 A
 Conradus Lotharii regis consobrinus una cum Friderico fratre quare excommunicatus in concil. Herbipolensi II 402 D
 Conradus Salzburchensi episcop. concilium habet & quare II 686 A.
 Conradus Portuensi Episc. & A.S.L. Aniciensi concilium indicit in causa haerese monachorum Elethenium II 913 A. Vocat ad synodum Narbonense capitulum *ibidem.* Eidem tradit elethense monasterium, re significata Honorio III. II 915 A. Leodicense concilium celebrat in causa necis S. Engelberti Colonienf. archiep. II 955 B
 Constantiensis concilio indicto ex Provincia Rothomagensi praefules designati in concilio Parisiensi an. 1474 II 1255 A. In Constantiensis cod. discussa causa Villemi Argentinensis episcopi III 1259 & *seq.* Nonnullis patribus committitur, ut ac-

accurato examine pertractetur III 1276 E
 Absolvuntur excommunicati III 1277 A
 Accusationes in episcopum III 1283 A. Quid
 actum de Joanne Parvo III 1287 & *consequ.*
 Sese excusat Burgundiae dux datis liti-
 ris ad concilium III 1295 C. Propositio
 exhibetur Gersonis Cancellarii Parisiensis
 & legat. Regis III 1310 D. Afferuntur
 propositiones Joannis Parvi a Francia le-
 gatis III 1314 & *consequ.* Impugnantur a
 Gerson oratione habita III 122 & *con-*
sequ. Haereticos esse demonstrat III 1342 E.
 Negat Atrebatens. episc. III 1344 & *seq.*
 Damandas esse declarat Cameracensis
 episc. III 1349 A. Aliorum praesulum ju-
 diciam ea de re III 1357 & *consequ.* Decla-
 ratio Henrici Imperatoris III 1364 A.
 Sententia concilii III 1365 B. Novae rur-
 sus cedulae propositae *ibid.* & *consequ.* De-
 putati a concilio in ea causa litteras ac-
 ciunt a Francorum Rege IV 1 A. Eo-
 rum iudicium de sententia Gersonis *ibid.*
 & *consequ.* Rursus instant adhaerentes Bur-
 gundiae duci propositio libello IV 14 A.
 Appellant a commissariis in causis fidei
 IV 18 D. Ponuntur conclusiones IV 23
 D. Instrumentum conficitur appellationis
 IV 34 D. Piccardiae natio adhaerere con-
 cillii sententiae constituit IV 36 A. Parisien-
 ses deputati nova obiciunt IV 38 B. Pro-
 ponitur epistola Sigismundi Imper. in qua
 patres hortatur, ut mutuis contentioni-
 bus temperent IV 41 D. & *consequ.* Prohibet
 Synodus lata sententia impugnationem
 defensionemque novem assertionum Joan-
 nis Parvi IV 46 & *consequ.* Appellat ab
 hac sententia dux Burgundiae IV 50 B.
 Quid hac de re senserit germanica Natio
 IV 45 A. Quid legatus Daniae regis, *ibid.*
 Protestationes Burgundiae ducis IV 55 &
consequ. Haereticas denuo, & a synodo im-
 probatas esse Joannis Parvi assertiones con-
 tendit Gerson IV 62 & *seq.* Instant legati
 Burgundiae ducis IV 67 B. Confirmatur a
 synod. constitutio Frederici Imper. adver-
 sus Invasores rerum ecclesiae IV 68 B. Item
 diploma Sigismundi Imperat. immunitati
 libertatique ecclesiasticae faventis *ibid.* Pro-
 fertur bulla Joannis XXIII de convoca-
 tione Concilii IV 74 D. Advocatur Hiero-
 nymus Pragensis IV 77 E. Doler adhuc
 schisma perdurare Parisiensis universitas
 IV 78 E. Litteras accipit synodus a Gre-
 gor. XII de voluntaria Pontificatus abdi-
 catione IV 79 E. Significatur Viterbien-
 sis IV 80 E. Interim innovetis synodo
 abrogatio Petri de Luna IV 82 D. Mar-
 tinus V eligitur IV 84 E. Ratio & forma
 electionis *ibid.* Fit certior Colonien-
 sis academia IV 96 A. Item Heidelbergensis uni-
 versitas IV 98 A. Frequenti concilio re-
 vocantur omnes exemptiones tempore
 schismatis concessae IV 100 C. Varias ora-
 tiones a diversis habita IV 101 & *consequ.*
 Alia documenta ad concilium ipsum spe-
 ctantia IV 109 & *consequ.* Propositiones
 XII proferuntur a Parisensi cancellario
 IV 112 D. Sublatis in Anglia pontificiae
 pecuniae collectoribus res archiep. Can-
 tuariensis committitur a patribus IV 114
 A. Nuncii mittantur sed frustra ad Petrum
 Concilior. Supplem. Tomo VI.

de Luna IV 115 D. Qui fuerint, IV 116
 D. Res tandem fauste perficitur *ibid.* Sub-
 tracta obedientia Petro de Luna inno-
 centis Bavariae duci *ibidem.* Interim syno-
 dus hortatur Viterbientes, ut obedientiam
 servant Romanae ecclesiae IV 123 B. Item
 Hamzburgerenses nobiles, ut ecclesiam
 tueantur adversus Joannis Hus sectatores
 IV 119 A. Redduntur Alphonsi regis Ara-
 goniae litterae, quibus ecclesiae unionem pol-
 licetur IV 115 D. Desertur ad concilium
 ab universitate Colonien-
 sis Joannes de Prussia haereseos suspectus IV 126 &
consequ. Petunt Sveici canonizationem quo-
 rundam Sanctor. IV 129 C. Abnu-
 cit Martinus V. edita Bulla de perquisitione vitae &
 miraculorum illorum Sanctorum IV 131 C.
 Quibus commissa *ibidem.* Rationem sciscitatur
 allata universitatis de beneficiis provi-
 dendis, an scilicet per S. Pontificem, an
 per locorum ordinarios IV 135 A. &
consequ. Varias discutiuntur propositiones aut
 dubia de unione ecclesiae IV 140. Cele-
 brem orationem habet Petrus de Alliaco
 IV 146 A. Comparat Pontificatum soli IV
 148 C. Regiam maiestatem Lunae IV 149
 D. Stellis ecclesiasticorum statum IV
 151 A.
 Constantiensis concilii definitiva sententia
 de causa inter monachos & canonicos Crut-
 zelingenses confirmata ab Innocen. VII
 VI 823 A
 Conspirantes in clerum excommunicati, II
 161 D. In episcopos aliosque praesules IV
 413 D.
 Constitutiones apostolicae spuriae I 1 B. Quis
 eorum auctor, *ibidem.*
 Constantinopolitano episcopo. primus honor
 debebatur post S. Pontif. I 248 D.
 Constantinopolis altera Roma I 249 A
 Consecratio chrismatis puellarumque ad
 quem pertineat I 356 A
 Constantinus laicus in pontificiam cathedram
 se intrudit extorta consecratione
 ab Ostiensi episcopo. I 627 B. Expellitur
 delecto Philippo diacono, mox Stephano
 III a quo concilium ea de re coactum
 fuit, *ibid.* Constituitur in concilio I 646 C
 Constantini Copronimi impietas I 630 C.
 Constantinus Scotorum rex Scocannensi con-
 cil. interfuit I 1099 E.
 Constantinopolit. ecclesia nuptiarum causa
 discissa unitur I 1110 A.
 Constantinopolit. ecclesiae immunitas & com-
 muneratio in confugientes ad eam ex quo-
 cumque crimine II 71. Append. C.
 Consanguinitas cur ad sextum usque gra-
 dum obstat pateret II 571 D.
 Consanguinitatis affinitatique gradus quo-
 usque nunc pateant I 171 1324 C. In quib-
 us liceat matrimonio jungi, *ibid.*
 Consanguineorum obscenitates severius aasti-
 gatae ab utroque jure II 357 A.
 Consecrationem in sacrificio altaris. in quo
 reponant Graeci et Sirii VI 75 D. Eiusdem
 legitima forma VI 83 & *seq.*
 Consecratio altarium & chrismatis num li-
 ceat monachis II 358 B.
 Consensus quot genera II 534 D.
 Constitutiones ecclesiasticae Caroli Magni I
 753 A.

Constitutionem Greg. VII qua vetat aucultari Missam Sacerdotum conjugatorum ægre ferentes Gallicani præfules Parisiense concilium convocant II 6 B
 Constitutiones Ortonis Frisingensis episcopi pro suis Canonicis II 507 C.
 Constitutio Isacii Angeli Græcorum Imp. pro ecclesiasticis electionibus II 221 B.
 Constitutiones graves & utiles Odonis Tulensis. episcopi II. 755 & seqq.
 Constitutiones synodales Dublinens. ecclesiæ disciplinæ ecclesiasticæ utilissimæ II 851 A.
 Constitutiones Simonis Mindens. episcopi in synod. ab eod. habita II 867 A.
 Constitutiones Dunelmens. concilii in quo discrepent ab illis, quæ sunt in concil. ad Saram II 872 A
 Constitutionum verba ad litteram intelligenda V 905 C. A quibus interpretanda *ibid.*
 Constitutiones Jacobi Hungariæ regis una cum episcopis latæ II 1027 A.
 Constitutiones ab Othone A. S. L. conditæ in concil. Londinensi emendatæ & correctæ II 876 A.
 Constitutiones Joannis Sabinens. episcopi II 959 E.
 Constitutiones Bonfilii Senens. episcopi II 976 A.
 Constitutiones Scotici cleri in concil. Edimburgensi V 723 B.
 Constitutiones Sabinens. episcopi confirmatæ in Tarraconensi concilio II 1059 A.
 Constituta inter Fanciscum Card. S. Clementis Eugenii IV camerarium & Augustinum de Villa Cancelli prævie ad concil. Florentinum V 103 & *conseqq.*
 Constitutiones Ægidii Saresbiriens. episcopi an. 1256 II 1179 C.
 Constitutiones pro Senensi capitulo ab Octaviano latæ A. S. L. II 1213 A.
 Constitutiones Synodales Gerundens. ecclesiæ II 139 Append.
 Constitutiones Joannis Perchan Cantuariens. archiep. de Eucharist. & sacro chrismate servandis III 65 & *seq.* De Funeribus episcoporum III 67 A. De ornatu ecclesiæ ejusque contiguis locis III 68 A
 Constitutiones ac decreta Fantini Consentinæ archiepiscopi. V 1097 A.
 Constitutiones laicorum in ecclesiasticam libertatem immunitatemque nullæ III 77 D. Ferentibus quæ poena constituta *ibidem.*
 Constitutiones Roberti Cantuariens. archiep. editæ in Mertonens. concil. an. 1205 III 205 A.
 Constitutiones & decreta Sipontinæ synodi præfide Prolomeo V 1058 A.
 Constitutiones Aquilejens. concilii an. 1307 confirmatæ in altero an. 1310 III 338 C.
 Constitutiones synodales Henrici Lucens. episcopi III 307 A.
 Constitutio Lateranens. concil. de annua Confessione proprio parochio faciendâ, olim ter in quadragesima publicabatur V 1238 C.
 Constitutiones Joannis card. diac. in Hetruria latæ III 417 A. Ubi promulgatæ III 425 A.
 Constitutiones Ægidii Sabinens. episcopi. in Marchia Anconitana III 595 A.
 Constitutiones Ozoniens. & Londinens. con-

cilii iterum confirmatæ a Thoma Cantuariens. archiep. in Oxoniens. altero an. 1408 III 783 A.
 Constitutiones quamplures synodi Neomagenfis tributæ Remensi III 1387 A. Ad invicem conferuntur III 1389 & *conseqq.*
 Constitutiones Thome Eboracens. archiep. V 365 A.
 Constitutio Eugenii IV. in qua absolvit præfules Britanniæ minoris superstites Basilæ trallato concilio V 37 A.
 Constitutiones synodales quomodo interpretandæ & a quibus V 420 D. 500 E. Quando incipiant obstringere *ibid.* 1352 A. Num peccatum imponant V 500 C.
 Construtiones prope ecclesiam fieri vetitum V 290 E.
 Consuetudo diuturna retinenda III 545 D.
 Consuetudines ecclesiasticæ vim legis obtrinent I 1138 D.
 Consuetudo ne ignobiles viros nobiles tangerent in Malabarico regno si minus supersticiosa, saltem ut perturbativa societatis damnata in synodo Diamperitana. VI 179 D. Item purgandi quæ contræfacta fuissent ab illis VI 180 A.
 Consuetudo tingendi Christi sanguine linguam infantis recens baptizati improbatâ a Ruthenis patribus VI 330 B.
 Consuetudines prævæ & supersticiosæ ab ordinariis locorum extirpandæ & quæ sint V 1167 C.
 Continentia clericorum qualis esse debeat II 1182 C. Majorum clericorum omni tempore servata in ecclesia latina VI 1272 C.
 Contractus usurarius qui censendus V 470 E
 Contractus censuales juxta bullam Pii V consociendi V 968 B.
 Controversia inter episcopum Aretinum & Senensem de iuribus dioecesis ubi & quo anno composita I 539 A. I 940 C. Senens. adjudicata causa *ibid.*
 Controversia inter Aquilejensem & Gradensem patriarcham in concil. Mantuano discussa & composita II 833 C.
 Controversia inter monachos Anifuleses & Genomannenses episcopos 1892 B. Agitata in multis conciliis, tandem composita in Vermeriens. I 986 & *conseqq.*
 Controversiam inter Orbertum Veronensem episcopum & Joannem patriarcham Aquilejensem composita in Veronenſi Concilio I 1200 D.
 Controversia inter Gradenſem patriarcham & Aquilejensem in synodo Veronenſi iterum discussa coram Henrico I. Imperat. & Benedict. pap. VIII I 1229 B. D. finita in concil. Romano sub Joanne XV. aut XIX & adjudicata Aquilejensi I 1247 B. Iterum discussa & composita in alia synod. an. 1051. I 1305 A.
 Controversia de Grandisheimensi territorio denuo excitata in concil. Geislacenſi I 1251 B.
 Controversia inter monachos S. Albini & Vindocinenses de Credonensi ecclesia discussa in concilio Romano an. 1061 I 1345 A.
 Controversia inter Vindocinenses monachos & Andegavenſes agitata in concil. Parisiensi, cui Geraldus præfuit A. S. L. I 1381 D. Con-

Controversia de Soliacensi ecclesia inter Aquitaniz proceres & monachos Burdegaleses S. Crucis definita in concilio Burdegalesi, adjudicata monachis ecclesia II 39 B.

Controversia de jure metropolitico inter Dolenses & Turonenses composita in Zantonienſi concilio II. 41 Aſſertum Turonensibus *ibid.*

Controversia de Cerdonenſi ecclesia inter monachos Vindocinenses S. Albini & S. Trinitatis definita in conc. Burdegalesi II 125 A. Confirmata ab Urbano VIII. lata constitutione II 128 E.

Controversia inter Aufculphum abbatem S. Joannis de Angeriaco & Garnerium abbatem S. Maxentii composita in concil. Burdegalesi an. 1098 II 153 B.

Controversia de Roberto comite inter Cistercienses & Molismenses monachos definita & sedata in concil. ad Rupem scissam an. 1099 II 179 A.

Controversia inter monachos S. Vedasti & Atrebatenses canonicos de quibusdam capellis agitata in conc. Remensi, preside Radulpho archiepisc. II 273 C. Iterum discussa in altero ejusdem loci anno 1113 II 277 C.

Controversia de ecclesia Becianensi rursus ventilata in Uzetenſi synodo II 431 A.

Contrahentes matrimonium in gradu vetito separantur, V 1119 A. 1242 C.

Conventicula rudium, in quibus de rebus fidei differitur impediuntur ab episcopis V 1151. B.

Conventus Mediolanensis epocha unde eruta I 331 A.

Conventus aut sermones profani in ecclesiis non habeantur, V 1246 B.

Conventus ad Rhenum an. 1119. quare coactus ab Henrico IV. imperat. II 337 C.

Conversæ moniales quot esse debeant in quolibet monasterio, V 1208 C.

Conversus qui sint, & an recipiendi III 316 B.

Convocationis Cantuariens. Prælatorum an. 1557. saluberrimæ constitutiones V 671 & *conſeqq.*

Convocatio cleri num idem ac synodus III 721 A.

Convocationes Anglicani Cleri pro mittendis præsulibus ad Ferrariense concilium jussu Eugenii V 167 ad 187. Quid in eis constitutum V 187 A.

in Conviviis clericis vetitum alicui propinare V 348 B.

Convivia lauta, choreæ ludique vetita in novis missis, V 1282 A.

Corbejenſis monasterii immunitas in concil. Moguntino decreta I 1057 A.

Corbejenſibus monachis pontificalium usus concessus a Benedicto VII. edita bulla I 1079 A. Eorundem jura confirmata a Joanne XV. P. M. 1188. E.

Cordis motus qualis ex gaudio ortus, qualis ex tristitia & metu IV 1011 C.

Corepiscopi Galliz in concil. Parisiens. an. 849 depositi I 922 A.

Corepiscopi speculatores I 679 C.

Cornua decem Bestiæ, de qua in Apocalypſi quid significant III 5 D.

Ss. Corporum veritas discussa in sacris conciliis I 627 C.

Corpora gloriosa num percipi possint a mortalium oculis IV. 921 D.

Corpus Christi mysticum instar humani corporis IV 1275 C. Quæ sint illius membra *ibidem*. Si forte luxata sint, aut infecta, cujus sit mederi IV 1276 B.

Corpus Christi tum verum, tum mysticum quod sit VI 115 A.

Correctionis faciendæ ratio IV. 538 A. 612 V 681 A.

Correctione legitime præmissa in patienti crimine, appellatio vetita V 768 C.

C R

CRates & rotæ Monialium quales esse debeant V 982 C. 1120 D. Veſite in domibus contiguas confessoriorum famulorumque V 982 A.

Criminationes in superiores rejiciendæ I 2 C. 256 A.

Criminum publicorum punitionem impugnat Nicolaus Thaborita in concilio Basileensi, adversus Ægydium Cameracensem IV 573 & *ſeqq.*

Crimina publica quæ sint I 566 D. Eorum gravitas a quibus judicanda *ibid.*

ex Criminibus quædam nulla gaudent ecclesiastica immunitate, V 1154 C.

Crimina in usu matrimonii patrata qua poenitentia castigantur I 589. & *ſeqq.*

Crimina ab episcopis vitanda VI 245 & *ſeqq.*

Crimen Uſuræ I 583 E.

ex Criminibus quæ sacra communione privent, V 1235 C.

Criminibus quibusdam obſtricti, ubi confessi fuerint, quando stare ac genuflectere debeant in ecclesia I 811 A. Quando arceſſendi a sacra communione V 1135 D.

Crimina falsa imponentibus quæ poena constituta II 1066 B.

Crimina reservata quæ III 582. C. Quæ reservari solita V 402 A.

Criminibus variis diversa poenitentia imposita juxta canones antiquos in Arbogenſi concil. III 708 D. In Florentina synodo V 505. & *conſeqq.*

Criminum puniri quando poſſulet ſeculare brachium V 628 D.

Cruces aut sacræ imagines ab immundis locis auferendæ V 426 D.

Crucis signo instruendi pueri VI 173 A. Ejusdem significatio *ibid.* In efformanda Cruce non omnes ecclesiæ conveniunt *ibid.*

Crucis signationes cur tribus digitis faciendæ I 911 A.

Crux signum Filii hominis ex veterum patrum ſententia & ſacrorum Interpretum VI 21 D.

Cruce ſignatorum privilegia II 935 C.

Crucem Salvatoris in terram inſculpere, aut imaginem depingere nefas, V 1044. E.

Crucifixi affectus quidam quinque vulneribus damnatur in concilio Cantuariens. II 887 A.

Crucifixi imago in ecclesiis ita erecto ſit lo-

co ut omnibus pateat, V 1124 C 1293 A
 Cruxina quid significet I 1153 C
 Crucigerum aureum monetæ genus VI
 133 A
 Cruzados monetæ genus quinque paulisæqui-
 valens VI 133 D

CU

Cucharum quod sit I 296 D
 Culparum diversitas diverſitatem poeniten-
 tiæ peperit I 592 C
 Cūrata beneficia quamprimum conferenda et
 quibus V 1319 & ſeq. Quid ſi juris ſint
 Patronatus *ibid.* Quibus committenda II
 851 D. Ad eam electus num illico mini-
 ſtrare poſſit II 1602 E
 Curationes atque tutelæ quando clericis per-
 miſſæ V 1255 E
 Curati eccleſiarum quid, ſi juſſa ſuperiorum
 non exequantur, aut populo patefacere
 diſſimulent V 289 B. Ab ordinario exa-
 minandi V 637 D. Qui aſſumendi V 638
 Eorum ſtipendium in nonnullis dioceſi-
 bus V 728 A
 Curiales a Clero repellendi I 280 C
 in Curia aut foro episcopali taxa conſtituatur
 pro miniſtrorum mercede V 796 D
 Cultus ſacrorum imaginum vindicatus in
 concil. Romano II. ſub Gregor. III. I 545
 A. in Baſileenſ. concil. IV 637 & conſeqq.
 Cultus ſacrarum reliquiarum propugnatus
 in eod. Baſileenſ. concil. IV 634 & con-
 ſeqq.

CY

S. **C**Yrillus Alexandrinus ubi & quando
 depositus I 314 A. Accerrimus Ne-
 ſtorianorum hoſtis VI 47 C. Cyrillus ab
 eiſdem per contemptum vocatus VI 49
 C. Sanctus beatusque habetur in ſynod.
 Diamperitana VI 52 B. Ejusdem diſſentio-
 nes cum Antiochenis episcopis I 315 B. Re-
 tractare renuit, que ſcripſerat in Neſto-
 rium *ibid.* Pacis conditiones accipit ab
 Ariſtolao I 137 C
 Cypri eccleſiæ compoſitæ in concilio IV
 Lateranenſ. II 864 A
 Cypriam inſulam percelebrem occupatam a
 ſarinis cur doleant Græci episcopii II 901
 A. Ea de re legatos mittunt ad Cpolita-
 num Patriarcham *ibid.* Quid retulerint,
ibid.

D

D. In T. medio ævo mutatus & vicis-
 ſim I 684 C
 Damiani Patriarchæ Alexandrini praya de
 Trinitate ſententia I 450 C
 Damiani capite non permittebatur olim
 aditus in eccleſias, quas ingreſſis dene-
 gabatur viſus I 754 C
 Damasi pap. anathematismi in Apollinarem
 alioſque II 22 Append. Ipius conſeſſio
ibid.
 Damno alieno cooperantes cujus rei poenæ
 III 570 E

Demon num adſit ſacrificio improbi ſa-
 cerdotis IV 984. & ſeqq. Quo ſenſu di-
 catur duos habere oculos, corporalem
 alterum, alterum ſpiritualem IV 923 A.
 An ipſi pateant arcana coeleſtia *ibid.* C
 Qua ſcientia ſit præditus *ibid.* D. & 931
 C. Num doleat opera hominum bona IV
 935 D. Ejus nunquam expleta cupiditas
 affligendi animos IV 990 D. Quo ſenſu
 purget animas IV 991 B. Ab iis deterretur,
 qui Mariæ Virginis opem implorant
 IV 1032 B. Illius audito nomine contremiſcit
ibid. Ægre fert in Daemones ipſam
 imperium tenere IV 1033 & ſeq.
 Damnati an viſuri ſint gloriam judicis IV
 989 & ſeq.
 Danicom interdictum quare latum II
 1247 B
 in Dania religionis facies Eriſi temporibus
 II 1247 B
 Dathan & Abiron cur terra abſorpti I
 803 D.

DE

Deambulationes et negotiorum traſtatio
 vetita in eccleſiis V 1174 B.
 Decanorum munia et onera II 763 B. 1156
 1156 B. III 39 41 B. A. quibus inſtituen-
 di II 1180 D. III 5888 A. Eorum habitus
 et veſtimenta II 1223 D. His qui ruri ver-
 ſantur interdictum cauſas agere matri-
 moniales III 584 E
 Decimæ eccleſiarum ab episcopis quomodo
 diſtribuendæ I 276 C. 754 C. 1169 A. 1333
 A. II 19 E. In hoc non ſit acceptor per-
 ſonarum *ibid.* & 299 A
 Decimas perſolvere detreſcantes ab eccle-
 ſiæ ingreſſu vetiti, deinde multati I 758
 B. 774 D. A quibus cogendi V 895 D.
 Quibus tribuendæ I 908 C. II 86 C
 Decimæ ex quibus perſolvendæ I 174 C. II
 936 D. 1047 A. 205 E. 266 A. 1203 A.
 An pro illis pecunia accipi poſſit *ibid.*
 Numquam ſubtrahantur antiquis eccle-
 ſiis, ut oratoriis tribuantur I 774 C. A
 quocumque ſolvendæ II 86 C. 207 A. Im-
 munes a ſolutione privilegium proferant
 V 1203 A
 Decimarum perſolutionem commendent eni-
 xè ſacri Concionatores V 1347 A
 Decimæ uſurpatæ monachis S. Cypriani re-
 ſtituuntur in concil. Pictavenſi I 1121 B.
 Uſurpatas eccleſiis reſtitui curat Sandio-
 nyſianum concilium I 1203 B
 Decimarum exactio minime locanda laicis
 V. 1144 A
 Decimæ quibus perſolvendæ II 202 A. Po-
 ena in eos qui non perſolvant II 669 B.
 1069 B. V 971. B. In diſtrahentes jam
 collectas II 950 A. Ex ovibus et lanis pro-
 venientes, qua ratione ſolvendæ et diſtri-
 buendæ II 973 A. 975 B. Earum æquiva-
 lens in qualibet ſpecie II 1053. A. Num
 ad eas teneantur migrantes in alienam
 parocciam II 1054 B. Textores *ibid.* D. De-
 fraudantes-excommunicati III. Eas per-
 ſolvendi grave onus III 202 D. 579 E.
 Num ſubtrahendæ ſacerdotibus improbis
 IV 625 B. Quo jure debeantur, *ibid.* &
 conſeqq. V 735 E. 1143 E De.

Decimas non persolventes deferantur episcopo V 1143 E
 Decimæ Garbarum quæ II 972 A
 Decimas persolvendi editum singulis annos publicetur a parochis V 973 B. 1144 A.
 Decimæ num oppignorari possint V 14 B. In illis persolvendis num ratio temporis sit servanda V 283 B. Ex quibus extrahendæ et ubi solvendæ sint V 291 B. C.
 Decimas minutas exigendi ratio V. 738 B.
 Decimas non persolventes alligant os bovi trituranti V 1085 B. 1095 E. Item non solventes quod clericis debetur pro funebribus *ibid.*
 Decretum Tridentini contra occupantes res ecclesiasticas in singulis annis publicetur a parochis V 974 D.
 Decretum de libris probandis improbandisque editum in quodam Concilio Romano a quo latum I 335 A. Ejusdem collatio cum aliis codicibus *ibid.*
 Decreta Cæsaris Costa archiep. Capuani V 1094 A.
 Deus non est mali auctor I 412 C. Eo non vocante nemo salutem consequitur *ibid.*
 Illius regnum in fidei simplicitate consistit, non in contentione sermonis II 84 A. Ejusdem clara visio num illico concedatur animabus expiatis criminibus, discussum in Parisiensi conventu jubente Philippo V Galliarum rege III 433 A. Quid ea de re senserit Joannes XXII *ibid.* Qui adfuerint, *ibid.* Ab ipso revelatæ sunt æternæ veritates IV 1012. A. In quibus vellet, ut illum homines imitentur IV 603 B. Quo sensu intelligatur hominibus tribuere quod debet IV 958. D. An plus dilexerit Mariam Virginem, quam ceteras creaturas IV 959 & seq. Illius amici qui & an illis semper obtemperandum IV 961 & seq. An utatur nobis vel fruatur IV 1001 B.
 Dei Filius Patri consubstantialis & coæternus I 420 B. Homo in tempore factus, a Patris gloria minime discedens, natus passusque integra Matris Virginitate, *ibid.* Unus idemque filius Dei Patris & hominis ex parte Matris *ibid.* Assumptione, humanitatis non adauget Trinitas *ibid.* Nobis per omnia similis humanitate, sed absque forde peccati, *ibid.*
 Deus dedit pap. epistola ad Gordianum Hispanensem episcopum suspiciosa I 496 B.
 Deiparam salutandi mos meridie ac vespere restituitur in Hungar. ab Uduardensi concilio III 335 A.
 Defunctorum cadavera noctu non deferantur ad sepulturam in scio episcopo, V 1212 B. Arceantur immoderati ploratus alique abusus, *ibid.* D.
 Defunctorum animæ quâ ratione a viventibus adjuventur, I 508 D. V 1223 B.
 Defunctorum animæ ne fraudentur debitis anniversariis, V 1044 D.
 Defunctorum corpora in ecclesia aut coemeterio sepellantur, in qua sepulturam elegerint VI 413 A. Quid si non constet de sepulture electione *ibid.*
 Defunctorum vestiarium ad quem pertineat V 283 B.
 Defunctorum corpora comitari fletibus in-

decens valde V 1168 D.
 Degradationis ritus III 676 C. In quæ crimina cadat & a quibus peragenda II 149 Append. A.
 Delegatorum subdelegatorumque facultas III 547 E. Delegati Judices qui esse possint, & deligendi forma V 993 A. Motiva & rationes pronuntiationis intra certum tempus exhibeant, *ibid.* Caveant a muneribus V 994 A.
 Demetrius Dalmatiæ rex effectus in concilio Salonitano II fidelitatem spondet, annuumque tributum Romanæ ecclesiæ II 18 C.
 S. Demetrii episcopali monasterio jura & privilegia asserta & confirmata in concilio Nicæno Græcorum II 886 B.
 Demosthenes vicarius in Ponto, Arianorum fautor I 242 A.
 Denunciationes trine præcedant clericorum ordinationes V 1186 A.
 Denunciationes faciendæ in parochia utriusque contrahentis ante Matrimonium, V 1184 B. Impedimento detecto differatur altera, re delata ad episcopum *ibid.*
 ad Dexteram vel sinistram esse in die iudicii quid significet IV 978 B.

D

Diaboli humiliationi misericordiam adhiberi quo sensu accipiendum IV 913 C.
 Ab hominum infidiis numquam desinit I 1309 B.
 Diaconi degradati ad laicam potestatem, confugientes veniæ indigni I 169 C.
 Diaconi quæ ætate olim ordinabantur I 256 C. 1230 A.
 Diaconi & subdiaconi sacerdoti inservientes in eodem sacrificio sacram Eucharistiam percipiunt nonnullis in locis VI 81 D.
 Diaconi inferiores prorsus presbyteris I 278 C. An illis Eucharistiam ministrare valeant, *ibid.*
 Diaconis minus continentibus quæ imposita, poenitentia I 280 A.
 Diaconis interdicta cum uxoribus commixtio I 280 E.
 Diaconissæ quæ fuerint, & earum munia VI 130 D.
 Diaconissæ ut laicæ habeantur I 278 C. Olim ordinabantur I 710 E.
 Diamperitana regio ubi sita VI 1 A.
 Diamperis urbs Malabaricæ regionis selecta ad celebrandum concilium advocatis regionis ecclesiasticis viris VI 2 A.
 Diamperitanæ synodi, si talis habenda sit, indicitio, progressus & ordo sessionum, VI 2 & conseqq. Omnibus in ea convocatis præcepta sacra communicatio, & Missæ sacrificium celebrantibus VI 2 D. Decreta similiter observantia Tridentini canonis VI 12 E. Prostantur in ea regione nullum nisi missam præfulem a Romana Sede, quam supremam agnoscant, excepturos VI 115 B. Fidei formula *ibid.* Ejusdem synodi decretum iustum legi singulis dominicis

nics diebus quoad aliquam partem VI 195 B.
 Diamperitana diocesis in parochias distribu-
 ta in synod. *ibid.* habita VI 149 B 195 B.
 Diebus festis a vespere ad vespem sacra
 peragebantur sæculo IX I 916 A.
 Diem Jovis ex quadam superstitione feria-
 tam habebant veteres I 819 B.
 Dies dominici observantia quando incipiat,
 & quid in eo vitium I 609 B. 1299 D. Num
 iter eo die suscipi possit & qua de cau-
 sa *ibidem*.
 Diëdericus cardinal. in Pannoniam legatur
 a Paschal. II. II 309 C. Præsules plures
 Romanæ sedis reconciliat *ibid.* Indicit pon-
 tificio jussu Colonienſe concilium pro cau-
 sa Henrici IV *ibid.* & 311 A.
 Dioecesium lustrationes cur & quando insti-
 tutæ II 151 Append. A. Ab archidiaconis
 decanisque olim peragebantur *ibid.* De
 quibus inquirere solent *ibid.* & seq.
 Dioecetano synodo præat oportet diocesis lu-
 stratio II 151 Append. A.
 Dies utiles qui sint V 492 B. In dubio quo-
 modo computandi, V 493 B.
 Dignienſis civitas sedes archiepiscopalis I
 1314 C.
 ad Dignitates qui assumendi, eorumque mu-
 nia, V 1130 A.
 Dignitates ad firmam dimitti vetitum II
 1117 A. Num oppignorari aut obligari
 quodammodo possint II 149 Append. D.
 Dignitatibus aut præbendis absque infer-
 viendi onere adjungatur ab episcopo ter-
 tia fructuum pars constituta, distributioni-
 bus V. 891 B.
 Dignitates adeptis nefas protrahere sacer-
 dotium III 424 B.
 Dilapidatores quibus subjecti poenis V
 532 D.
 Diluvium figura Baptismi II 360 E.
 Diligere Deum quid sit IV 881 D.
 Diodorus accipit litteras ab Archelao in
 causa Manetis I 90 D. Cum ipso manente
 disputatur I 100 B.
 Dioscoro anathema ubi dictum I 327 A.
 S. Dionysii cella asserta Cluniacensibus mo-
 nachis in concilio Trecenti II 235 A.
 Disceptatio eruditorum de Formosi papæ
 epistola ad Anglicanos episcopos I
 1063 B.
 Disciplina ecclesiastica in duobus Althei-
 mensibus conciliis reformat I 1105 A.
 Disciplinatorum societates aut confraterni-
 tates episcoporum sit visitare V 833 E.
 Disputatio Manetis hæresiarchæ cum Arche-
 lao Charrorum episcopo I 25 D. Acta dis-
 putationis, erroresque Manetis I. 33 &
 confeg.
 Disputatio Jacobitarum cum catholicis Con-
 stantinopoli I 1159 A.
 Disputationes cum hæreticis vitandæ tum,
 præsertim in fidei articulis I 924 A.
 Disputatio Græcorum cum Latinis in con-
 cilio Nimpheo de processione Spirit. S. II
 997 B. De Azymo et fermentato II
 1014 C.
 Distributiones pauperibus faciendas ab ec-
 clesiis nunquam diminuantur aut commu-
 tentur V 769 B.
 Distributiones quibus tribuendæ 1110 II B

881 E. 1027 A. 1336 C. Num illis qui a
 cantu abstinent in Choro II 1110. III 668
 C. Earum quota *ibid.* Eis non privandi
 coadiutores episcopi in sancta visitatione.
 V 948 A.
 Distributiones absentium a choro his qui
 adsunt impertiendæ V 518 C. 820 C. Tum
 his, cum voce in capitulo careant qui sa-
 cris ordinibus minime sunt initiati V
 820 C.
 Distributiones ne admittantur quo tempore
 quis debeat adesse Choro V 1336 C.
 Divinationes auguria et auspicia quibus poe-
 nis prohibita I 575 B. Item maleficia et
 fascinationes *ibid.* Quid si clericus his det
 operam *ibid.*
 Divinatores Sathanæ ministri V 923 C. Se-
 verius in eos animadvertant Episcopi *ibid.*
 Quid si clerici sint, aut nobiles viri *ibid.*
 Divionenſe concilium habitum. an. 1199 an
 diversum a Viennensi II 777 B.
 Divina natura non tota Trinitas humanam
 carnem assumpsit, VI 39 D.
 Divortium facientibus causa fornicationis
 vetitum connubium I 550 C

Do

Doctores lauream adepturi emitte-
 rentur fidei professionem, V. 1257 C.
 Doctrinam christianam tradere nunquam
 prætermittant parochi et præceptores V
 1162 D. De illa tradenda juramentum præ-
 stare debent V 1173 C.
 Doctrinam christianam nescientes conjuges
 non admittantur ad matrimonium, V
 1185 B.
 Doctrina et scientia Confessariorum qualis
 & quanta V 1070 C.
 Doctorum scriptorumque sensum dignoscen-
 di ratio proposita a Turrecremata IV
 1205 B.
 Doctores theologi quot adfuerint Scoticano
 concilio an. 1549 V 622 D.
 Dolus malus et contumacia quid sint I 894 B
 II 1078 E.
 Dolensis et Turonensis ecclesiæ controversia
 discussa in conciliis habitis a Gaufrido Car-
 notensi episcopo. ante annum 1142 II 442
 B. Adjudicata Turonensi II 449 C.
 Dominicis diebus ecclesias catholicas dese-
 rere illicitum, et monasteria adire reli-
 gionis causa I 458 A. Ea feriatis diebus
 adeunda *ibid.*
 Dominice diei observantia et cultus I 1235
 A. Quæ poena contemptentibus olim in
 Hungaria constituta *ibid.*
 Domus piorum locorum collapsæ reficien-
 dæ, V 1081 E.
 Domorum prope ecclesiam constructio ve-
 titata V 1246 E.
 Dominum ecclesiæ denegare bonorum tem-
 poralium doctrina insana est, erronea et
 pernicioſa IV 674 A.
 Domus canonicales num locari possint ad
 artes V 963 C.
 Donatistis ex clero interdicta promotio I
 256 E.
 Donatistarum investigatio indicta episcopis
 Africanis gravi poena proposita I 459 C.
 Do-

Donatio Herigartii pro constructione monasterii Ss. Gervasii et Prothasii in Cæmannica diocesi I 399 C

Donatio Jonæ Eduorum episcopi suis canonicis I 981 C.

Donatio facta Nivernenfibus quibusdam ecclesiis in Tricassina synod. confirmata I 997 A

Donatio Luitardi episcopi ejusque sororis Valburg Paderbornens. ecclesiæ pro construendo monasterio monialium I 999 C. Confirmata in Vermeriens. concilio *ibid.*

Donatio Caroli Augusti monasterio S. Medardi Sueffionens. confirmata a Joanne VIII. I 1014 V E. Aliis ejusdem imperat. facta monachis S. Vedasti Attrebatensis, et monasterio S. Porciani I 1021 D

Donatio Roberti regis Francorum Fructuariens. monasterio I 1247 A

Donatio monasterio S. Victoris a Geraldo Amelii et Vidiano Ermengaudii I 1319 D

Donatio Hugonis Trecentis episcopi Ascetis Calleniensis confirmatur in Senonensi concilio an. 1071 I 1375 D

Donatio Guarini Rofnacensis comitis Cluniacensi monasterio II 53 E

Donatio facta Ravennatensibus monachis confirmata in synod. *ibid.* habita an. circit. 731. VI 395 A

Donatio Benedicti Namnetensis episcopi majori monasterio S. Nicolai Andegavensis II 241 C

Donatio Vichmani comitis monasterio Chaldenbrunensi confirmata in Remensi concilio an. 1119 II 339 B

Donationes antea factas ecclesiis ratas habet Carolus Magnus I 755 D

Donationes ecclesiarum factæ viventibus irritæ II 670 C

Donationes venditionesque acceptare nefas clericis in fraudem legis vestigialium III 599 E

Dorobernia archiepiscopo, prima sedes et Angliæ metropolis I 470 B & seq.

Dorobernensibus archiepisc. facultas data sibi eligendi successores I 733 C

Dorotheus ab episcopis Orientalibus legatus ad Occidentales I 234 E. Sanctissimum sibi socium adfiscit *ibid.*

Dotem constructæ ecclesiæ haud persolventes a quibus cogendi II 97 A

Dotem altaribus aut capellis constitutam persolvere curent episcopi V 1246 A

Du

Dubius de lege sacerdotes consulat oportet non principes IV 872 B

ad Duellum provocantes aut dantes operam excommunicati V 1040 D

E A E B

E Adbertus filius Anglorum regis tria monasteria usurpat Torthredo abbati I 619 C. Restituit opera Pauli pap. I. datis ad utroque litteris *ibid.*

Eberhardus Henrici regis Cancellarius fit primus episcopus Bambergensis I 1221 C. Consecratur a Villigiso archiep. *ibid.*

Ebbo Remens. archiep. fidei christianæ præco destinatus in Daniam I. 826 E

Ebbo Remens. damnatus in concilio apud Theudonis villam I 765 D

Ebrედunenſis ſedes archiepiſcopalis Sarrazenorum incurſione aliorumque perditorum hominum poſtrata erigitur a Viſtore pap. petentibus religioſis principibus I 1311 C

Ebrietatis poenitentia in episcopis monachis presbyterisque I 517 B. Item in diaconis laicisque fidelibus *ibid.* Quam ipsis pernicioſa I 573 A. I 69. C. II 300 A. Eidem valde affinis libido II 734 C. Clericis æque ac guloſitas vetita II 1218 E. V 1330 E

Ebriorum poenitentia quadraginta dierum ſæculo VIII. VI 123 C. Si tales eſſent diaconi ſubdiaconi aut episcopos depoſitio *ibid.*

Ebroinus majordomus Franciæ Gallicanam eccleſiam peſſumdat I 657 A

Ec

Ecceſiæ Seleuciensis ac Cteſiphontis diſſentiones unde proſecta I 136 A

Eccleſiæ pacem imperii tranquillitas conſequitur I 285 D

Eccleſiæ parochiales regularibus commiſſæ ab episcopis regantur VI 354 D

Eccleſiæ Antiochenæ & Alexandrinæ diſſidia componere ſtudet Theodoſius I 432 A

Eccleſiarum pecuniam ſubripientibus quæ poenæ indiſta I 326 D

Eccleſiæ Dei hymnis diviniſque laudibus perſonent non vocibus ebriorum I 351 A

In illis nefas clericis atque presbyteris tabernas agere, *ibid.*

Eccleſiarum ornatus qualis eſſe debeat, I 342 A. II 1113 A. II 119 C

Eccleſiæ res quomodo diviſandæ I 351 C

Eccleſia quælibet dioceſanis legibus ſubjecta ſit, I 407 A

in Eccleſiarum atriiſ quidpiam vetitum habere venale V 903 E

Eccleſiæ prædiorum conductores colonique qui eſſe debeant, I 432 B

Eccleſiarum unio qua de cauſa peragenda V 907 E

Eccleſiaſtica perſonæ Judex quis ſit I 434 A. 755 D. 820 A. Item bonorum quæ ad eccleſias pertinent & loca pia I 757 B

Eccleſiam fugientes quales ſint I 436 C

Eccleſiaſticis nefas cum foeminis habitare I 291 B. Item turpes quæſtus procurare, *ibidem.*

Eccleſias & Monasteria nemo poteſt conſtituere abſque ſufficienti dote, qua ſubſtituta non conſacrentur eccleſiæ I 443 A

Eccleſiaſticos gradus conſequi vetitum Ethni-

R

ni-

nicorum laicorumque ope I 443 A.
 Ecclesiasticorum rerum administratio & scripturæ sint penes episcopum, I 466 C.
 Ecclesiarum Coenobiorumque canonicè constructorum qui domini I 563 A.
 Ecclesiæ veteres suis redditibus ac prædiis non privandæ I 609 A 1137 D.
 de Ecclesiasticis iuribus rebusque dijudicandi laicis sit nulla facultas, I 609 C.
 ad Ecclesiæ matricis reparationem parochiani omnes tenentur V 393 C. Quid reparationis nomine intelligatur *ibid.* Num sacra suppellex *ibid.*
 Ecclesiasticis veritum prolem ex concubinitu susceptam alere V 724 D. Item ex ecclesiæ bonis constituere dotem filiabus V 725 B.
 Ecclesiasticos viros capientes excommunicari VI 416 C.
 Ecclesiasticorum famuli & familia ab heresis suspitione vacua sit V 725 D.
 Ecclesiasticos viros interficientes, & eos præfertim, qui aliqua dignitate fulgent quibus subjecti poenis, VI 418 C.
 Ecclesiarum quæ dirutæ sunt reparatio ad quos pertineat V 727 A. Quid si baptismales sint I 357 A.
 Ecclesiarum bona aut prædia quibus locanda sive danda in emptionem V 734 D.
 Ecclesiæ feuda aut bona ab ecclesiasticis viris recognoscenda, aliisque de ipsorum licentia VI 741 D.
 Ecclesiarum pastores residere tenentur V 765 D.
 in Ecclesiis tempore missæ aut sacræ concionis vetitum stipem querere V 1102 D.
 in Ecclesiis ab Hereticis consecratis pascere licet, non tamen candelas accendere, thús adolere, ac preces fundere I 811 E.
 ad Ecclesiam cathedralem promovendarum qualitates & scientia V 860 A.
 Ecclesiasticorum præcipuum munus fidem catholicam tueri, I 815 A.
 Ecclesiæ bonorum inventarium piorumque locorum sit penes administratores V 891 B.
 Ecclesia baptismalis qualibet presbytero decanoque non careat, I 818 C.
 Ecclesiarum bona distrahendi nulla sit facultas presbyteris, 1818 E. II 98 A. V 891 C.
 ex Ecclesiarum ornamentis confici vetitum ornamenta profana, I 819 A.
 Ecclesiæ unitas upde repetenda I 888 B.
 Fonti, soli, & arbori comparata, *ibid.*
 Ecclesiæ disciplina sæcul. IV. I 907 & seq. In duobus Altheimensibus conciliis reformata I 1105 A.
 Ecclesiæ thesaurus quanto studio custodiendus I 931 D. II 98 A.
 Ecclesiastica prædia quomodo conducenda I 1024 A.
 in Ecclesiasticorum suspectam improbitatem animadvertendi ratio I 1044 D.
 Ecclesia cur supra perram constructa I 1098 D.
 Ecclesiastica statuta & privilegia, facta tertia servanda I 1137 D. Quæ poena imposita frangentibus *ibid.*
 Ecclesias regere ad episcopos pertinet, I 1222 C. Dirutas reparandas curent, V 828 C. 930 A. Earum bona in destinatos usus convertantur *ibid.* & seq.

Ecclesiarum dos quomodo componenda I 1238 A.
 Ecclesia Dei non ancilla sed sponsa I 1269 B.
 ab, Ecclesia qui eliciendi, & pro quibus criminibus I 1299 A.
 in Ecclesia vetiti clamores & risus tempore sacrorum officiorum V 828 C. Item commotiones & computationes quovis tempore *ibid.* D.
 Ecclesiarum immunitas quousque pateat extra Templum I 1300 D. II 149 B. Num atria & adiacentes terras complectatur *ibid.* & V 293 D.
 ad Ecclesiam confugientium quis iudex II 207 A. Immunes V 1127 C.
 Ecclesia S. Columbæ usurpata a canonicis M. lidunensibus asseritur monachis S. Michaelis ejusdem loci II 237 B.
 Ecclesiarum bona distrahentes quibus obnoxii poenis, II 291 A 427 A.
 ad Ecclesias assumendos dignos & quamprimum, sublata passione qualibet & juramento respectu etiam patroni V 1135 & seq.
 Ecclesiæ an emi vel vendi possint II 298 E. An sacra vasa *ibid.*
 Ecclesia vacante instituendus Oeconomus V 941 E. Quousque differendus concursus, *videm.*
 in Ecclesia quæ legenda & canenda II 599 A.
 Ecclesiæ famuli qui II 303 A.
 Ecclesiæ nullius diocesis ab episcop. vici nore visitentur V 945 D. 1145 A.
 Ecclesiæ & monasteria vexata a prædonibus liberantur in concilio Lingonensi II 317 C.
 Ecclesia S. Martini de Nongento quando astricta monachis majoris monasterii II 372 A.
 Ecclesiæ infestatae a latronibus liberatae in concilio Bisuntino II 373 B.
 Ecclesia de Beciano quando astricta monachis Agatensibus II 405 D. Qui testes adferat II 423 A.
 Ecclesiæ consecratae immunes II 408 D.
 Ecclesiarum duarum titulus aut sedes interdicta II 461 D.
 Ecclesiarum bona distracta aut alienata curent episcopi ut restituantur V 973 C.
 Ecclesiæ potestas a quo existat, & quam late pateat II 559 B.
 Ecclesiæ Parochiales quibus committendæ II 609 B.
 Ecclesiarum investitura ad quem pertineant II 659 A.
 Ecclesiæ jura integra, dissipatoribus licet episcopis II 567 D.
 Ecclesiasticorum bonorum distractio quibus in casibus permittenda VI 358 C.
 Ecclesiæ immunitas, ejusque extensio astricta & decreta in concilio Londinensi. II 970 D. 934 C. Violantium poena excommunicatio II 939 C.
 ab Ecclesiis arcendi forenses actus II 950 E.
 Ecclesiarum pluralitas interdicta clericis II 687 A.
 Ecclesiastica bona aut personas invadentes sive occupantes ad restitutionem jure jurando adstringendi II 428 D. Aliæ horum poenæ II 501 B. 1062 A.
 Ecclesiastica bona num vendi emique possint II 307 B.

Ecclesia S. Mariæ de Solaco adjudicata Monasterio Burdegalenſi S. Crucis in concilio. Lemovicenſi II 701 A.
 Ecclesiasticorum bonorum prædiorumque catalogus in archivio custodiendus II 791 A. A vestigalibus immunita II 900 D.
 ad Ecclesiam confugientibus num victus impediri aut denegari possit, II 938 A.
 Ecclesia vacante terræ minime incultæ jaceant II 977 A.
 Ecclesiæ num possint ad firmam dari incio episcopo II 973 B.
 Ecclesiæ arma quæ sint II 1097 C.
 Ecclesiasticis dignitates conferentibus laicis, aut ab ipsis recipientibus, aut eas consecrantibus anathema dictum in concilio Romano an. 1099 II 153 B. 155 & seq.
 Ecclesiasticis viris & religionis absoluta causa in judicio expensas perſolvi curent judices intra 15 dies sub anathemate, V 1446 D.
 Ecclesiæ constructæ dotem non perſolventes a quo compelli possint II 97 A. Earum reparatio ad quos spectet *ibid.* An absque dote consecranda II 292 A.
 Ecclesiasticis vetitum advocati munere fungiquibusdam exceptis casibus II 571 C.
 Ecclesiarum tum interna cum externa ornamenta & suppellex II 967 E. Vetitum ea venundari judeis, aut ad sæculares usus mutuari III 41 & seq. 124 D.
 Ecclesiæ dedicationis annus & dies innoscatur II 969 B.
 Ecclesias perſtringentium poena II 1966 B III 324 D.
 Ecclesiæ vacanti quomodo consulendum II 187 C.
 Ecclesiæ res aut ornamenta distracta, aut furto subrepta quid si non restituantur II 1147 D.
 Ecclesiasticæ libertatis violatores excommunicati in Vormatiensi conventu II 1170 A. Ea statuta in concilio Anglicano II 1352 A.
 Ecclesia quando violetur aut polluitur III 38 D.
 In Ecclesiis interdicta clericorum supplantatio III 130 A.
 Ecclesia violata, vetitæ sacræ functiones III 195 A.
 Ecclesiæ cultus & reverentia debita V 848 B. 1064 C. Cum prophanis colloquiis, aut armorum delatione ac deambulationibus consistere nequit *ibid.* & seq.
 Ecclesiarum veneratio III 194 D.
 Ecclesiastica disciplina de clericorum ordinationibus reformata in concilio Spolitano III 246 B.
 Ecclesiæ vacanti quot modis provideatur III 294 B.
 Ecclesiæ nomine vetitum constitui census III 317 B.
 Ecclesia violata, & ipsum coemeterium violatum III 559 A.
 Ecclesias novas construere quis possit III 561 E.
 Ecclesias beneficiarias ruinam minitantes quis reficiat III 772 B. V 1172. C.
 Ecclesiæ bona immunita IV 614 D. Ex his quæ subiecta vestigalibus *ibid.*
 Ecclesiarum jura vindicata in Cantuariensi

concilio provinciali Roberto archiep. III 341 D.
 Ecclesia quid juris habeat in imperatoris electione III 437 A. An ipsum peccantem corrigere possit, *ibid.*
 Ecclesiastica immunitas & libertas statuta in synod. Lucensi an. 1308 III 321 A. In Tarraconensi concilio gravissima poena constituta violentibus III 405 C. In Pragensi an. circit. 1346 III 562 C. In Londoniensi an. 1480. V 337. D.
 Ecclesiæ consecratio in quibusdam provinciis festa dies V 1173 A.
 Ecclesiastici minime corrigantur per laicos IV 620 B. A quibus corripiendi, *ibid.*
 Ecclesiasticis vetitum jus patronatus laicis concedere V 399 E.
 Ecclesia num sine Papa congregari possit & quomodo III 894 & seqq. IV 113 B.
 Ecclesia an sit una III 16 B. IV 1239 A. VI 22 C. 29 B. Ejusdem potestas unde orta IV 112 D. Quis ejusdem rector, *ibid.* An ipse pariter unus esse debeat IV 112 D. Exhibetur a generali concilio IV 113 B. Num quidquam possit in pontificem, *ibid.* Quomodo vidua ecclesia IV 533 A. Illius pulchritudo in quo posita IV 767.
 Causa efficiens illius & instrumentalis IV 1237 D. Finis IV 1238 C. Num ea compicatur præcitos, & peccatores I V 1239 C. 1247 B. Prout corpus myticum est deformis & deturpata comparuit sub Deiparæ specie Senonensium Antiqui IV 1277 D. Cur corpus Christi myticum nuncupetur IV 1308 D. An status ejusdem commutari possit a S. Pontifice IV 1429 A. Illius unitatem an infringat duplicis tribunalis erectio, concilii nempe generalis & pape IV 1307 B.
 Ecclesiam Dei quæ constituent VI 223 D.
 Ecclesia domus Dei & porta Paradisi V 1292 A. In ea terga vertere SS. Sacramento grave facinus *ibid.*
 in Ecclesia clericorum loca secreta sint a Laicis V 1202.
 Ecclesiam primitivam num unitari debeant fideles in fide, moribus & doctrina IV 476 D.
 Ecclesia militans coelestis & triumphantis imitatrix V 66 B. 71 C.
 Ecclesiæ universalis nomine quid intelligatur V 68 D.
 Ecclesiæ universalis caput S. Pontifex V 69 B.
 Ecclesiæ regimen an sit monarchicum V 113 A.
 Ecclesiarum restaurationem episcopi procurent V 1245 E.
 Ecclesiasticorum arma pia opera & vitæ correpta V 157 C.
 in Ecclesia habitare vetitum V 283 D.
 Ecclesiæ mundities qualis V 292 A. Secus eam vetitæ constructiones *ibid.*
 Ecclesiæ in loco immuni constructæ immunes V 289 E.
 in ecclesiis, vetitæ deambulationes & negocia V 927 B. 1292 A. Item judiciales actus, colloquia cum foeminis & comestrationes, ac armorum delatio *ibid.* D.
 Ecclesiæ mala quamplura ex ministrorum defectu, sanæ doctrinæ morumque probatis

tis V 1016 C. Super dirutas ecclesias Crux
semper persistat V. 1031 C.
Ecclesias dirutas aut diruendas reficere cu-
rent episcopi V. 1064 D.
Ecclesiarum ornamenta & vasa sacra nefas com-
modare ad usus profanos, V 1064 D.
Ecclesiarum res locorumque piorum nec alie-
nentur, & alienata aut invasa restituan-
tur V 1142 D.
in ecclesia qualibet cathedrali aut collegia-
ta archivum sit oportet V 1193 C. In eo
scripturæ tam privatarum quam publicarum re-
condantur, 1210 B. Illius custodia quibus
committenda, *ibid.*
in ecclesiis cathedralibus & collegiatis ad
elevationem Christi corporis in conven-
tuali missa detur campanæ signum V
1193 E.
Ecclesiæ catholicæ caput S. Pontifex legi-
timus D. Petri successor VI 22 C. 29 B

E_D E_G E_I E_L

E_Dgari regis Anglorum consecratio I
1175 B.
Eguini monasterio iura quando asserta I
527 E.
Ejectio ab ecclesia quomodo intelligenda I
352 B.
in Electione superioris monialium quid ser-
vandum V 983 A.
Electio episcoporum & metropolitanorum
quousque differri possit I 442 E.
Electio Romani pontificis quomodo facien-
da ex decreto Stephani IV I 787 B. im-
pedientibus anathema dictum in sacris
conciliis I 930 A.
Electio ad Treverensem cathedram agitata
& discussa in Veronenſi concilio II
710 C.
Electio Cantuariensis archiep. mortuo Baldui-
no discussa in concilio Londinensi & Can-
tuariensi II 753 C.
Electio & electi potestas II 1074 B. In ea
incerta suffragia nullius ponderis *ibid.* A.
Electio & presentatio ad quem pertineat
& quomodo peragenda II 1150 C. III
535 C. Per scrutinium quomodo perficiatur
III 294 C. Per compromissum III 299 B.
Per inspirationem III 301 D.
Electio ad beneficia intercedente pecunia
nulla V 330 C.
Electentibus monachis hæreseos convictis,
convocatur Ancienſe concilium II 913
A. Ejiciantur e monasterio duodecim sus-
fectis canonicis II 916 D.
Eleemosyna quomodo facienda IV 564 B.
An spiritalis præstantior sit corporali IV
953 & seq. Ejusdem triplex genus IV
1367 E.
Eleemosynas ostiatim querere vetitum tum
regularibus, cum sacerdotibus pro missis
celebrandis in defunctorum anniversaria
commemoratione V 1154 E.
Eleemosyna aut etiam sanguinis profusio nul-
lus valoris his qui sunt extra ecclesiam
I 803 C.
ad Eleemosynas querendas qui admittendi,
V 1257 B.
S. Eleutherii vita recitata memoriter ab

Henrico Tornacensi canonico II 438 B.
Eligentium numerus ad imperium quando
institutus II 1100 A.
Elipandus Toleranus hæresim ejurat I 729
D. Regressus ad vomitum damnatur in
concil. Romano I 741 C.

E_M E_N

S. E_Mmerammus ecclesiam Friſingensem
regit I 688 C.
Emolumenta ex capellis profecta Parochia-
li ecclesiæ cedere debent V. 285 A.
Emprio & venditio ecclesiarum vetita II
517 B.
Empolleari & desempolleari quid significant
VI 179 D.
S. Engelberri Colonienſis archiep. res discus-
sa in concil. Leodienſi. II 955 A. Quis au-
ctor *ibid.*
Engelberga Lotharii adulteri horreſcit as-
pectum I 1010 A.
Engeltrudis Boſonis uxor cum adultero vi-
tam agit I 983 C. Hac de re cogitur Me-
diolanenſe concilium jubente Nicolao pap.
I. *ibid.* Vocatur & ipsa ad ſynodum *ibid.*
Advenire detrectans anathemate affligi-
tur, *ibid.*

E_P

E_Piscopis vetitum in aliena diœcesi or-
dines conferre I 169 D. 280 D.
Episcopi criminosi ſententia a provinciali-
bus episcopis lata valida I 170 B.
Episcopus ordinatus, licet ad ecclesiam adi-
tus impediatur, ſua dignitate fulget I
170 B.
Episcopis cæterisque prælatis inſidias mo-
lientes, aut in eo conſpirantes excommu-
nicati VI 413 D.
Episcopi præſente Metropolitano ordinandi
I 170 B.
Episcopi provinciarum ſecundo quoque an-
no ſynodum habere debent, & quo tem-
pore I 171 B.
Episcopis ſucceſſorem elige re vetitum *ibid.*
Episcopi num jus habeant in confraternita-
tes laicorum, V 1350 A.
Episcopi degradati ſi ad laicam poteſtatem
confugiant venia indigni I 169 C.
Episcopi de illorum bonis qui ab inteſtato
decedunt nonniſi ad certam ſummam diſ-
ponere poſſunt VI 206 D.
Episcopi negocia exercere vetitum I 130 B.
Episcopi præbyteri diaconique depnendi
ſi ſuum crimen fateantur I 28 E. Item
ſi ſibi tribuant *ibid.* Si ebrietati indulgeant
VI 123 C.
Episcopi doctrina, integritate gravitateque
fulgeant VI 245 C. Quæ ab ipsis vitanda
crimina *ibid.*
Episcopis præbyteris diaconisque vetita cum
foeminis commixtio I 252 C. Item cum
extraneis mulieribus cohabitatio I 377 C.
423 D. 1166 C.
Episcopi confirmationem prorogantes all-
quando reprehendi VI 71 C.
Episcopi quomodo ordinandi I 252 C. A quot
epi-

- episcopis 277. C.
 Episcoporum probitas & frugalitas V 1315 & *sequitur*.
 Episcopali sede vacante ad quem pertineat nova pro isto, & quousque differenda I 524 A.
 ab Episcopis consulendum parochiis extra Urbium moenia constitutis V 849 D.
 Episcopi quos hæredes constituere possint I 257 B.
 Episcopus excommunicatus si communicaverit deponendus I 258 B.
 Episcoporum mores & vita qualis. V 245 C.
 Episcopi ecclesiæ bona non distrahant abque concilio I 258 E 324 A.
 Episcopi sit cleri pacem tueri, collapsam restituere I 276 C.
 Episcopi duo esse prohibentur in una civitate I 278 B.
 Episcopi ut se gerere debeant in distribuendis decimis I 276 C. A crimine caveant acceptionis personarum *ibid.*
 Episcopi semel saltem in anno confirmationis Sacramentum conferant V 1215 D.
 Episcopi a clericis audiendi I 280 D.
 Episcopo aut Metropolitano defuncto illico conscribendum inventarium VI 350 E.
 Episcopi qui ordinandi I 282 B. Qui eligendi I 443 D. II 70 Append. D. An uxorati II 292 A.
 Episcopatus exordium unde repetendus I 281 B.
 Episcopi pastores esse debent non percussores V 1127 D VI 347 E. Eorum domesticis a vitis abhorreant V 1128 C.
 Episcopi quæ virtutes inesse debeant I 290 D.
 Episcopi criminis rei in concilio vicinorum episcoporum ex Africanæ ecclesiæ lege olim iudicabantur I 313 A.
 Episcopus cum excommunicato communicans, aliorum communicatione & ipse privetur I 312 A.
 Episcopi curent ut fideles doctrinæ pabulo saturarentur V 227 A.
 Episcopis vetitum sub poena degradationis clericos cuiuscumque generis ordinare accepta pecunia, aut ad sacra munia promovere I 329 C. Ordinatio huiusmodi aut promotio nulla *ibid.* Sese interponentes hac in re quibus poenis subiecti, *ibid.*
 Episcoporum ordinationes quousque differendæ I 335 A 754 A.
 Episcoporum flagitia aliorumque qui sint in ecclesiastica dignitate constituti quam gravia I 337. C.
 Episcopi non prætermittant pia loca visitare, hospitalia & montis pietatis V 1141 A.
 Episcoporum quæ domestica conversatio & famulatus I 389 B.
 ad Episcopatum qui assumendi, eorumque probatio I 390 C.
 Episcopi alienos clericos non ordinent I 423 D.
 ab Episcopis interdum celebrandum, V 1304 D.
 Episcopus ex laico effectus nonnisi elapso anno ordinandus I 423 D.
 Episcopi poena simoniace ordinati *ibid.* Item coactæ ordinati *ibid.*
 Episcopi a Metropolitanis ordinati a patriarcha confirmentur I 441 E.
 Episcopi & presbyteri patriarchalis provinciae, presbyteris & episcopis præcedant altiarum provinciarum I 444 A.
 Episcoporum coadjutoribus obsequium & obedientia præstetur I 445 A.
 Episcoporum aliorumque præsulum munus V 675 D. 862 C. 901 A.
 Episcopis Africanæ provinciae facultatis dignitarumque privatio indidta, nisi Donatistas investigasset I 456 C.
 Episcoporum sit nomina excommunicatorum patefacere I 473 A.
 Episcopi defuncti funera quomodo peragenda a capitulo, V 1244 D.
 Episcopi aut monachi ebrietatis vitio assueti quibus poenis obnoxii I 517 C. Quibus diaconi & presbyteri *ibid.*
 Episcopis celebrandum pro ecclesiæ incolumitate I 543 B.
 pro Episcopo eligendo preces indicantur a capitulo per totam dioecesim V 1244 E.
 Episcopi a Pseudo papa ordinati iterum consecrandi, I 784 B.
 Episcopi lumina Mundi V 1016 D. Eorum qualitas & dotes *ibidem*, & *seq.*
 Episcopi suffraganei Metropolitanis subiecti I 754 A.
 Episcoporum potestas in homines incæstuos I 754 C.
 Episcopi non dedignentur in prædæcipis anni festivitatibus aspicere in suis ecclesiis. V 523 B. Alia eorum munia *ibid.*
 ab Episcopis quæ cura habenda erga Moniales ex Tridentino V 894 D.
 Episcopi quid exigere valeant visitationis tempore I 756 B.
 Episcoporum nemo sit accusator I 758 E.
 Episcoporum conversationes quales ex apostolo VI 385 B.
 Episcopi olim carnibus temperabant I 750 C.
 Episcopis inquirendum, num Ludimagistri orthodoxi sint, & sanis imbuti moribus 784 A.
 Episcopi plures simonia insinulati se sistunt Rothomensi concilio sub Nomenojo duce minoris Britanniae I 922 A.
 Episcopi residere tenentur I 922 A. I 930 A. V 793 B. 862 C. 1315 & *seq.* VI 347 A.
 Episcoporum officia in clericos, I 1165 C.
 Episcopi Theologum apud se habere tenentur, VI 348 B.
 Episcopi renuentes adire concilium, aut ipsum aspernantes qua poena afflicti I 1211 II 247 A. Qua sese subscribentes aut iuramentum præbentes pro Pontifice eo inficio *ibid.*
 Episcopus an ordinari valeat VI 285 B.
 Episcopi qua olim ætate ordinabantur, I 1230 A.
 Episcoporum sit inquirere de Hæreticis & de universitatibus V 691 D.
 Episcopi aut cardinales qui dicendi, I 1331 B.
 Episcopis numquam vestitum iudices agere in causis ecclesiasticis VI 187 C.
 Episcopi Teutonici fere omnes obedientiam de-

- detrahant Greg. VII. jussu Henrici regis, II 10 D. Mox ex iis nonnulli rejecto schismate Romanæ ecclesiæ reconciliantur in concilio Northusensi II 220 E
- Episcoporum domesticis cordi sit sacramentorum frequentia V 1235 E
- Episcopali sede vacante ad quem pertineant redditus II 314 E
- Episcopos superiores esse presbyteris definitum ab ecclesiâ adversus Aerium VI 115 C
- Episcopis reis quantum dandum temporis ut se defendant II 387 A
- Episcoporum sociordia interdum origo multorum malorum V 711 C. Eorum sollicitudo quæ debeat esse V 713 D
- Episcoporum decedentium bona cujus juris II 498 C
- Episcoporum principumque concordia valde confert ecclesiæ tranquillitati V 616 D
- Episcoporum poena ordinantium clericos absque titulo II 687 C
- Episcopi in corrigendis criminibus severitatem lenitate temperent, V 1252 B. Sobria mensa utantur V 1251 E.
- Episcoporum electio tentata ab Anglicano clero II 721 B
- Episcopi moderata suppellestili contenti sint, & probis domesticis utantur, V 1251 E
- Episcopi quomodo adesse deberent conciliis præsertim in Scotia II 927 A
- Episcopi promovendi forma servanda tum in examine, cum aliis in rebus V 931 B
- Episcopi dioecesim visitantibus quis honor habendus II 1062 D
- Episcopo defuncto constituatur illico a capitulo vicarius & oeconomus V 930 E
- Episcopi sedem mutantes communione privati II 9 Append.
- Episcoporum dissensiones a quibus componendæ II 11. Append. & 15 C
- Episcopis num & quando liceat in alterius dioecesi ordinare II 12 Append.
- Episcopi nonnullos sibi casus reservent V 1216 C
- Episcoporum ordinatio a quibus peragenda II 12 Append. C
- Episcopi nam appellare possint ad apostolicam sedem II 13 Append. A
- Episcopi num ire ad comitatum possint II Append. B
- Episcopum ad officia divina peragenda in propriam ecclesiam deducere debent canonici & clerici, atque reducere, V 1025 C
- Episcopi qua scientia pollere debeant II 16 Append. B
- Episcoporum sit carceraros invisere V 865 E
- Episcopos capientes, aut in eos injicientes manus quibus pyenis obnoxii II 70 Append.
- Episcopi num peregrinari possint II 17 Append. B
- Episcopalis archivii clavis sede vacante penes vicarium sit V 799 E
- Episcoporum absentia quam diuturna II 18 Append. A
- Episcopi promovendi ad Cathedr. ecclesiam quæ facienda perquisitio & examen, V 1129 C. Theologus sit oportet aut jurisperitus *ibid.*
- Episcopis ordinantibus num quidpiam olim daretur & quantum II III Append. A
- Episcopatus a metropolitani auferri nefas esse probat Nicolaus Cyprianus Patriarcha data epistol. ad Comanenam imperat. II 114 Append. C
- Episcoporum immunitas, libertas, & poenam violentiam III 109 D. Eorum jurisdictionem perturbantes quibus poenis subiecti III 322. & *consequ.*
- Episcoporum vita qualis VI 346 A
- pro episcopis ad Viennensem concilium generale vocatis discurruntur impendia in concilio Aquilejensi III 372. A
- Episcopi promoti tempore Romani schismatis cum Gallia III 1061 & *consequ.*
- Episcoporum funera & annua commemoratio V 1128 E
- Episcopi olim vetitum Ethnicorum opera perlegere IV 491 A
- Episcopi sedulo perquirant de novis præceptoribus V 893 D
- Episcopi Apostolorum loco succedunt IV 1399 D
- Episcopi quando pontificalia exercere possint III 1409 C
- Episcoporum sermo, vestimenta, gesta & suppellex gravitatem sapiant V 1133 C
- Episcoporum bona inhædentes quibus obnoxii poenis V 293 C
- Episcopi in perquirendis hæreticis, aut suspectis hæreses invigilent V 781 E. In eorum libros retinentes severius animadvertant, *ibid.* D. In eos qui typis mandant *ibid.*
- Episcoporum qualitas & dignitas V 791 D. 861 B. Festis præsertim diebus sacrum peragant V 792 E. Visitatio ab eis quot annis & quomodo peragenda V 794
- Singulis annis dioecesanam synodum habeant V 795 B. Quæ illorum cura & sollicitudo in conferendis beneficiis V 795 C. Eorum qualitates recenset Apostolus V 1127 & *seq.* Pastores esse debent non percussores, *ibid.* Eorum celebratio festis diebus quantæ sit ædificationis apud populos V 1128 C. Cordi sint pauperes *ibid.* In eos subditorum obsequium V 1128 B. Proprium habitum semper deferant licet ad alia munera destinati 1219 B. De hæreticis aut suspectis perquirant V 1224 D. Per seipsos dioecesim visitent, sumptibus pro viribus parentes, V 1318 B. VI 247 & *seq.* VI. 349 B. Peracta visitatione quæ significat & debeant sacra congregationi de propaganda Fide VI 248 D. Per se si valent concionari debent V 1227 E. Si minus adesse V 1229 B.
- Epistola Vitaliani pap. ad omnes episcopos Spuria I 491 B
- Epistolarum Nicolai pap. I. series chronologica I 969 & *seq.*
- Epistola Joannis pap. VIII ad Cyprianos imperat. pro Phostii restitutione in Cyprianam sedem vitiata I 1031 C

Epistola Benedicti VI. ad Pilgrinum Laureacensem episcop. pro divisione Salisburgensi metropolis Benedicti VII. falso tributa I 1180 E

Epistola cardinalis S. Angeli in concilio Basileensi ad imperator. VI 427 A

Alia Rothomagensi archiep. ad ejusdem secretarium, ut Eugenius Basileensi concilio adhereret VI 428 B

Alia card. S. Angeli ad sacrum cardinalium collegium mala significans ex dissolutione concilii profectura VI 429 & seq.

Alia Ratisponensi archiep. ad Eugenium de fama exorta dissolutionis concilii VI 432 A

Alia Basileensium Legatorum ad concilium de adventu Hussitarum VI 433 C

Alia Anonymi ad cardinales de Bohemorum proximo adventu ad conc. VI 435 D

Alia ad cardinalem Novariensem data per Bartholomæum de Porta, ejusdem a secretis Basileæ 436 E

Alia Anonymi ad concilium VI 437 D

Alia Brandæ Portuensis episc. & Placent. card. ad Eugenium, VI 439 A

Alia in qua inhibetur auditoribus Romanæ Curie adjudicare de quibusdam causis VI. 439 & seq.

Alia hortatoria concilii ad Suevæ ducem, ut concilii decreta prober, & eorum observantiam promoveat VI 442 E

Alia ad alios principes de processu confectio in Eugenium VI 4443 B

Alia Nicolai de Fortetradicis, in qua se facit concilii commissarium VI 443 D

Alia Henrici regis Angliæ ad oratores regis Aragoniæ & imperii Basileæ verstantes VI 444 C

Alia cardinalis de Casa ad Julianum card. presbyt. S. Sabinae VI 450 C.

Epistola Andræ episcop. de Cochim ad Diamperitanos patres VI 204. Invehit in doctrinam Nestorianam, hortaturque, ut in suscepta catholica religione perseverent *ibid.* & seq.

Epocha conciliorum in Anglia sub Ceonulpho rege stabilita I 825 B

Epocha litterarum Paschalis II. hæcenus obscura accuratius constituta cum ordine chronologico II 199 & seq.

ER ES

Erfurtenfes & Disibordengenses religiosi viri compositi in concil. Moguntino II 444 C

Eritta abbatissa monasterii S. Justinae Lucensis violatæ castitatis inculcata I 1267 A

Ea de re convocatur Lucense concilium præsid. Alexand. II P. M. *ibid.*

Errores Amalarii Lugdunensi ecclesiæ corpepiscopi I 877 & seqq. Cerinthi Christi dividenti I 843 C.

Errores quibus non resistitur, approbantur II 736 C. IV 44 C.

Errores Villelmi Sautre aliorumque damnati in concilio Londinensi. III 753 & conseqq.

Errores Vicleffi de S. Pontifice IV 590 D.

Valdensium de Romana ecclesia IV 591

A. Nicolai Thaboritæ IV. 574 A.

Errores mendicantium confutati in Basileensi concil. IV 1045 C.

Errores Lutheri V 514 & conseqq.

Errores sub anathemate proscripti cum suis assertoribus in synod. Maronitarum an. 1596 V 1213 D.

Errores præcipui Infidelium in regno Malabarico tempore Diamperitanæ synodi VI 25 C. & seqq. 22 C. 29 B.

Ethelredus rex Merciorum litteras accipit a Joanne pap. VIII 521 A.

Ethnicorum nomina vetitum imponi baptizandis V 809 A 10010 A.

EU

In Eucharistia Christus realiter præsens V 1301 D. Ad eam percipiendam qui admittendi, V 1203 E. Ejusdem præceptum non solum in Paschate, sed etiam adstringit in mortis articulo VI 79 B. Quid si parochorum incuria ea non percepta decedat ægrotus *ibid.* Num articuli nomine veniat partus aut diuturna navigatio VI 80 A. Ad infirmos qua devotione deferenda VI 332. D. 238 D. Quid agendum a parochis in locis Turcarum *ibid.* Deneganda infantibus usu rationis carentibus VI 332 B.

Eucharistiæ perceptio quando licita domi I 815 B. Eam percipiendi statuta tempora I 915 A. II 290. Administrandi ratio & præviæ dispositiones in percipientibus V 1018 B. 1182 C. Eam die Corporis Christi non pigeat episcopos per urbem deferre *ibid.*

Eucharistia ex qua materia consicienda I 1087 & seq. VI 331 C. Quot ejusdem ministri ac fumentes *ibid.* Quosque in altari olim relinqueretur, *ibid.* A Sacerdote stante numquam deferabatur I 1092 C. Eam præbendi ritus *ibid.* D. Quid de aquæ mixtione cum vino & ipsius vini qualitate *ibidem.* E. 1093 B. Ad altare, ubi Eucharistia asservabatur olim nefas erat sacris ministris non jejunis accedere, *ibidem.* C. Quomodo deferenda ad infirmos II 853 C. III 597 C. V 810 E 803 A. 953 B. 1011 B 1182 C. In Pixide argentea fulgente lampade asservetur III 895 C. 944 C. 1047 B. 1217 B. III 65 C. 312 D. 560 E. Quibus verbis administrandam II 141 Append. A. Ejus percipiendæ præceptum quo tempore obstringat III 35 A. 177 B. In ea consicienda sacerdos quisque servet ecclesiæ suæ ritum VI 333 B. Minime consiciatur in privatis ædibus *ibid.* Conservetur in loco decenti & argentea pixide VI 333 E. Quibus deneganda III 178 A. V 951 C. VI 333 A. Eam percipiendi usus sub utraque specie quam antiquus IV 477 D. Illius effectus relative ad speciem vini IV 452 & seq. Quando danda aut neganda I 565 A. 775 A 1169 D. II 370 C. 853 D. III 53 A. Eam olim asservari vetitum I 750 C. Conculcantibus quæ poena constituta V. 427 A. Vera caro

caro & Christi Saguis est V 731 B. Ejusdem perceptio sub utraque specie non necessaria fidelibus *ibid.* Masculis seorsim a foeminis administretur, V 811 A. Eam prætermittentes in Paschate percipere ad Pentecostem usque moniti expectentur *ibid.* Quid si renuant accedere, & interim e vivis excedant, *ibidem.* Negligentium in Paschate poena, V 833 D. Qui ejusdem percipiendæ capaces *ibid.* Extra ecclesiam nemini ministraretur, V 903 A. In ea ministranda quid servandum a parochis V 951 C. Ab eisdem suscipienda in Paschate, & qua devotione V 953 A. Ejusdem frequens perceptio commendetur a sacris concionatoribus V 1011 B. Dum in majoribus ecclesiis elevatur in missa datur campana signum V 1023 E. Octavo quoque die renovetur V 1011 D. Ejusdem effectus V 1063 B. Qua devotione deferenda ad ægrotos & in processionibus V 1183 B.

Eucharistie & Chrismatis custodiendi ratio V 392 D. 433 C. 1011 B. Aptus locus & decens V 811 E. 902 E. 1169 A.

Eucharistie legitimus minister V 731 E 725 B. Administrandi ratio V 853 D. Ad ægrotos, deferatur prævia lanterna hæc imposita V 1069 D. In ægroti domo loco mundo & decenti collocetur *ibid.* Paschali tempore in propria ecclesia percipienda V 1182 C.

Eucharistiam non solum in paschate, sed sæpius per annum suscipere præstat, V 1235 D. Ad ægrotos deferatur dato Campanæ signo & prævio tinctionabulo *ibid.* & 1302 C.

Eugenius III confirmat anathematis sententiam in Dolenses & Brojocenses II 462 E. Gratulatur Friderico ad imperium electo II 453 A. Dat litteras ad Conradum imperat., quibus & electionem confirmat Præpositi Zantensis, & depositionem differt archiep. Colonens. II 453 E. Arguit Prælatos Polonos interdicti violatores II 555 D. Pergratam habet Conradi separationem, ejusdem legatis maximo exceptis honore II 455 & seq. Præcipit Sampsoni Remensi archiep., ut animadvertat in Theodoricum Flandriæ comitem II 457 A. Significat Sanctimonialibus Dyniacensis rem esse commissam Attrebatens. episc. *ibid.* D. Duacensis, ut obsequium præstent Attrebatens. episcop. II 458 B. Clero & populo Attrebatens. ut pareant episcop. sententiæ in hæreticos latæ II 459 A. Renuit litteras dare ad Dolenses, & Briocenses excommunicatos II 460 B. Celebrat Remense concilium II 461 A. Henricum Corbejensem abbatem simoniacum deponit & excommunicat II 462 B. Treverense concilium habet & quo anno II 465 D. Ejusdem Treverim comitatus, *ibidem.* Concil. acta, *ibid.* Episcop. Placentini electionem confirmat integro jure Ravennatens. ecclesiæ II 467 A.

Eugenius IV Successor Martini V. cogit Basileense concilium Bononiam transferre IV 161 B. Favet eidem Henricus Angliæ rex IV 174 A. Defenditur a Joan. de Turcremata card. amplissimo adversus acta

Basileens. concilii IV. 746. [Sudensem episcopum & Alberthum de Cryspis legatos mittit Constantinopolim pro consultanda utriusque ecclesiæ unionem IV 884 B. Summo excipiuntur honore a Paleologo Imperator Græco *ibid.* Quid gerit adversus decreta Basileens. concil. IV 1295 B. Ejusdem autoritas propugnatur in Bituricens. conventu rejectis asserionibus, dilutisque argumentis Basileensem V. 86 ad 153 A. censuris absolvit Britannie minoris præfules Basileæ superstitibus translati concil. V. 36 E. Alia ejusdem acta *vid.* Basileens. concilium.

B. Eugenius episcopus acta probat synod Romæ sub Adriano I. 1723 A.

Eunuchi a clero reliciendi I 277 C. 291 A.

Euphronius Cæsarens. presbyter in doctrina fidei probatissimus I 146 C.

Eustratius episc. card. Albanus concilii Lateran. anathemata pronunciat in Basilica S. Petri cum Gregorio Silvæ Candidæ episc. & Theodosio Tiburtino I 717 E.

Eustachius Valentinus episcop. degradatus electionem impedit novi episcop. II 441 A. Fugatur ex urbe in concilio Viennensi electo Joanne Bonavallensi, *ibid.*

Eutychetes ubi anathemate affligitur I 328 A.

Eutychianorum Nestorianorumque hæresibus assentientes anathemate percussus I 422 C.

Evangelium præter alia munera singulis festis diebus dilucide a parochis explicetur populo V 1137 A.

Evangelii tactus formula juramenti I 438 D.

Evangelii explicatio manus sacerdotum I 773 B. Quando populo explicandum II 290 A.

Evangelii liber nemini præter episcop. exoscuiendus præbeatur, V 1193 D.

Ex

Examen pro illis qui ad ecclesiam parochialem sunt assumendi per edictum indici debet V 1135 C. De quibus interrogandi *ibid.*

Exarchatus Ravennæ quando ditionis effectus S. Sedis II 439 A.

Exarchæ jus definitum in concil. Græcorum Germano patriarcha an 1223 II 979 B.

Examen clericorum quando instituendum II 975 E.

Examen iis præmittendum qui sunt ad sacros ordines promovendi III 314 A. 804 A.

Examinatores synodales qui esse debeant V 795 E. Religione & probitate vitæ fulgeant oportet V 1153 D.

Examinatores clericorum in sacris litteris versati sint, & simoniace labis suspitione vacui V 1211 A.

Exactiones a clericis vetitæ, II 429 A.

Examinatoribus ordinandorum nefas quidpiam accipere V 1016 A.

Exactiones exigentes ab ecclesiasticis viris aut eas permittentes vicarii & capellani excommunicati & privati beneficiis V 288 A.

Examen & processus eorum qui cito sunt ad

ad cathedrales ecclesias promovendi V 1253 A
 Excommunicatos excipientibus quæ poena constituta I 256 B. II 18 Append. C. III 598 A
 Excommunicati ab officiis publicis arcendi VI 411 A
 Excommunicati accusatores fidei indigni I 257 C
 Excommunicationis gladius nervus ecclesiasticæ disciplinæ V 1155 B. Sobrie distinguendus ab episcopis *ibid.*
 Excommunicatio incognita causa iniqua I 258 A
 Excommunicationis sententia caute ferenda V 1257 D
 Excommunicatus in jus vocatus si venire renuat iterum excommunicatione multandus I 258 A
 Excommunicatio qua de causa ferenda I 422 D. Quoties in anno II 939. 948 B
 Excommunicationi ferenda locus aptus ecclesiæ I 1234 B
 Excommunicatos interficientes an sint homicidæ II 83 C
 Excommunicati quibus denunciandi II 295 A. A quo excipi debeant & audiri II 356 C. 19 App. A. Num omnibus perspecta esse debeant eorum nomina II 393 C. cum Excommunicatis versantes clerici gravi poenæ obnoxii II 427 C. 428 D. Illis præsentibus a divinis officiis cessandum *ibid.* Campanæ sileant *ibid.* Eorum corpora insepulta *ibid.* Quid si in sacro loco sepeliuntur II 430 A. Quid si cum illis versentur laici II 971 D.
 in Excommunicatione infordecentes per annum quomodo puniendi VI 411 E
 Excommunicationem violantes quibus obnoxii poenis II 758 B. 882 A
 ab excommunicatione quis possit absolvere II 942 A. III 207 C
 Excommunicati nisi post annum moniti resipiscant, locus in quo versantur interdicto subiaceat VI 412 A
 in excommunicatione certo tempore persistentes quam poenam subeant III 600 C.
 in Excommunicatione infordecentes clerici per annum beneficiis privandi VI 421 A
 Excommunicatus quid si persistat per annum II 1031 C. 1163 B
 Excommunicatio quibus criminibus comminata in Eboracensi provincia V 494 C.
 Excommunicationis sententia quomodo indicienda & ferenda II 1095 & *consequ.* III 601 A
 Excommunicati singulis dominicis diebus publicandi V 656. Obscurdescetes valvis ecclesiæ assignantur *ibid.*
 Excommunicatio minor quibus in casibus contrahatur II 1096 A. III 207 C.
 Excommunicatio quam ob causam ferenda V. 673 C
 Excommunicati a canone qui sint II 1154 D. Quæ ipsi infligenda poenitentia II. 1188 A. Infames *ibid.* Publice denunciati arcendi a divinis officiis III 1407 E
 Ecclesiastica sepultura privati III 82 B
 Excommunicatorum fautores præstrikti in concil. Remensi. an. 1203 III 259 C
 Excommunicationis gladius caute distinguenda

Concilior. Supplem. Tomo VI.

dus V 1347 D. Pro viribus abstinere episcopi *ibid.* D
 Excommunicati biennio persistentes in excommunicatione hæreseos suspecti III 264 A
 Excommunicatis vetitum Patrini munus obire V 1234 B
 Excommunicati & interdicti ad divina non admittantur III 393 D. Sese intrudentes officio & beneficio privati III 598 B
 Excommunicati singulis diebus festis olim denunciabantur V 284 B
 Excommunicati in ecclesiam ingredientiæ alia rursus obstringuntur VI 412 C
 in Excommunicatione versantes per annum beneficiis privati V. 294 D
 Excommunicatio a jure quibus in casibus incurritur, III 207 E
 Executorum officium & onera II 1224 A
 Executores ultimarum voluntatum intra annum suo munere perfungantur III 1405 D
 Executorum deputatio pro his qui ab intestato decedunt ad quem pertineat V 291 A
 Executiones cujuscunque generis inhibeant episcopi festis diebus VI 209 E
 Expeditio contra Turcas adornata in conc. Mantuano an. 1459 V 297 A
 Executoribus testamentorum quæ fides habenda V 291 B. Eorum officium & onus V 753 B. 1033 D.
 in Executoris quid agendum a fidelibus V 376 C
 Exceptiones quando exhibendæ in judicio II 1079 D
 Executio testamentorum dilata per incuriam ad ordinarium devolvatur V 768 A
 in Esequiis & sepulchris vetitæ quæcumque pactiones turpem quæstum redolentes V 1139 B
 Exorcizare vetitum sacerdotibus absque ordinarii facultate V 1190 D.
 Exorcistæ ordinatio nulla est in quibusdam Orientis ecclesiis, sed sola antistitis designatione VI 121 D. In aliis ut Osiarius habetur *ibid.*
 Expositos infantes nutriendi & educandi ratio V 832 D.
 Extremæ unctionis collatio interdicta monachis II 358 C. Quibus conferenda II 427 A. 897 E. 945 D. 1116 A. III 179 B. V 813 C. 955 D. 1014 D. 1072 A. 1117 & *seq.* An iterari possit III 34 E V 1188 C. Ejusdem minister, III 179 B. 804 D.
 Ejusdem custodiendæ aptus locus V 813 C. 955 D. Administrandi ritus & præviæ dispositiones V 1072 A. 1117 & *seq.* 1187 C. Ægrotis danda adhuc sensibus integris V 1187 C. Ejusdem forma V *ibid.* Illius necessitatem fatentur Maronitæ V 1215 B.
 Extrema unctio quando instituta VI 111 C. Ejusdem ritus & effectus a D. Jacobo explicatus *ibid.* Num in usu fuerit apud Malabaricos ante synod. Diamperitanam incertum, *ibid.* Quibus danda & quæ partes corporis ungendæ *ibid.* Ea etiam Nestoriani usi sub alio nomine *ibid.* Ab ægrotis petenda effect VI 113 D. Illius materia & forma VI. 337 & *seq.*

F A

F Acinorosi in quo discrepent a Flagitiosis IV 535 C
 Falsi testes communione privati I 388 B
 Falsarii omni tempore proscripti in sacris conciliis V 347 C. In Pragensi præsertim cum Foeneratoribus & sortilegis III 569 & *consequ.*
 Famuli episcoporum ab exactionibus laicorum immunes V 258 B. Iter facientes tum ipsi, cum alii episcoporum domestici ad quid teneantur V 296 B.
 Farsensis monachi quæ damna intulerunt Joanni Sabinens. episcop. I 1302 C. Reformantur in synod. Romana *ibid.*
 Fascinantium poenæ V 911 C. Quid si clerici sint *ibid.*
 Fautores impietatis numquam in clerum cooptandi I 226 C.
 Fautores Gregorii Siracusani iterum turbantes damnantur I 840 A
 Fautores excommunicatorum præstri in concilio Remensi an. 1303 III 259 C.
 Fatum & fortuna quid sint IV 995 B.

F

F Edericus vicecancellarius Leonis pap. IX I 1286 A.
 S. Felix Ravennæ archiepiscopus finem imponit diurno schismati, I 693 C.
 Felix cum Elipando damnatus in synod. Romana sub Adriano I. I 731 C.
 Felini Sandei Lucens. sententia de S. pontificis auctoritate in concilium generale IV 1433 A.
 Felix antipap. citatus in concell. Florentino V 225 B. Usurpatæ pontificiæ dignitati renunciat V 267 A. Innotescit præpositis Parisiensibus lato decreto V 273 A. Ejaſdem acta nonnulla probantur a Nicolao pap. V. edita bulla V 274 A.
 Feneſtræ vicinæ quibus in ecclesiam introſpici poſſit obſervandæ, V 1024 A 1171 B.
 Feneſtella ex qua moniales Ss. communionem percipiunt ea de ſe tantum aperiantur V 1120 D.
 Feneſtræ collocatoriæ nonniſi duo admittantur in monaſteriis monialium V 1207 B.
 Feneſtelle in quibus monialium confeſſiones excipiuntur lamina ferrea ita occluſæ ſint, ut nulla ratione cerni poſſint moniales V 1207 B.
 Feriæ archiepiſcopales ab omnibus ſervandæ VI 493 C.
 Feriales dies a quibus indicendi II 116 A.
 Feria VI in paraſceve in regionibus nonnullis ab operibus ceſſatur, III 593 C.
 Ferraciens. controverſiæ inter clericos laicosque de decimis & oblationibus, inter clericos ſimiliter & monachos de cadaverum aſſociatione compoſitæ in conciliis *ibid.* habitis an. 1106 & 1110 III 1413 A.
 Feriæ VI & quatuor temporum obſervantia I 1236 B.
 Ferri candentis iudicium quando fieri potuiſſet II 300 A.

Ferri candentis purgatio aut fluminis trajectio cocodrilis reſerſi aut ſerpentibus reprobata a ſacris conciliis ut Dei tentatio VI 189 A.
 Feſtinianus Dolens ſiſcop. redarguitur a Nicolao pap. renuente mittere pallium I 93 D.
 Feſtivities celebres Romanorum pontificum quæ I 1393 A. Majores II 99 A.
 Feſti dies ſub præcepto ſervandi publicentur a parochis V 1217 E.
 Feſti dies qui ſint II 870 C. 1144 B. 237 A. III 560 E. In ſiſ vetitam venale forum II 819 A. Forenſes actus 870 C. Quibus operibus vacandum *ibid.* & V 1169 D. De his minuendis actum in concil. II Lugdunenſi oecumenico III 26 B. Eorum obſervantiam promovere ad quos pertineat III 43 D. Celebratio a quibus præcipienda III 72 C. Sileant his diebus theatrales ludi, & acta id genus V 926 C. Negotiis vacent Ruſſici aliſque operibus *ibid.* E. 1069 D. 1064 E. 1283 E.
 Feſti dies in Amalphytana dioceſi V 1284 C.
 Feſti dies apud Hungaros & obſervantia II 99 A. 117 A. Ne venatio quidem his diebus permiſſa II 99 A. In eos poena qui ad Eccleſiam non conveniſſent *ibid.*
 Feſtos dies per hebdomadam annunciare debent parochi dominicis diebus VI 228 A.
 Feſti dies qui probati in Tarraconenſi concilio II 1059 D. Qui colendi II 1060 A. III 435 D. Qui conſtituti in Cenomannen. dioceſi II 1158 B. Qui in Eboracenſi an. 1488 V 344 C.
 Feſti dies ad faciliorem obſervantiam, diminuti in concilio S. Severinæ an. 1597 V 1230 C.
 Feſti dies celebres & præcipui in Hibernia III 590 E.
 Feſti dies qui ſtatuti in Eboracens. concilio an. 1488 V, 342 A.
 Feſtum ſanctorum Innocentium olim quomodo obſervaretur II 1108 D. S. Joannis Evangeliſtæ & Circumciſionis II 1109 D. 1124 E.
 Feſti dies in honorem Neſtorianorum celebrati damnantur in ſynod. Diamperitana VI 22 B.
 Feſtum S. David, Cedde, Veneſide & S. Thomæ Martyris decretum in concilio Londinenſi an. 1938 III 717 A.
 Feſtorum dierum cultus & obſervantia qualis V 787 A. 842 E. 926 C. 1003 C.
 Feſtivities aut eccl. ſiſtica ſepultura an vendi poſſint, II 300 A.
 Feſtorum obſervantia ſeverius ſancita in Florentina ſynodo an. 1517 gravi poena conſtituta contraſciantibus V 429 A.
 Feudos eccleſiæ alienare vetitum III 323 C.
 Feſti dies qui præcepti in concilio Ruthenorum VI 362 D.
 Feſtis diebus ſervilia quæque vetita, & quid illorum nomine veniat, V 1007 & *ſeq.*
 Feſtis diebus quæ opera permiſſa V 1103 C.
 Feſti dies in provincia Conſentina V.
 Feſtorum dierum obſervantia a media nocte ad mediam uſque ſequentem duenda V 1169 D.
 A quibus interim operibus ceſſandum & quibus vacandum *ibid.*
 Feſti dies ſolemnes in quibus pontificalia exer-

exercere solent episcopi populis innotescant per parochos V 1194 A

F

Fidei confessio in concilio Lampsaceno I 199 A. In concilio Consentino an. 1579 V 1097. & seq.

Fidei professio emissâ a patribus Albani concilii Vincencio archiep. præsid. VI 221 & seq.

Fidei rudimenta omnibus necessaria I 764 A. Parochorum sit edocere II 928 C

Fidei professionem qui emittere teneantur, V 1099 E

Fidem ore negare nefas V 1215 A

Fides omnium virtutum radix VI 233 A

Fides virtutum omnium fundamentum III 139 E. Ejusdem articuli, *ibid.*

Fides spiritualis ædificii fundamentum V 1097 C

Fides quæ habenda sacre scripturæ, quæ SS. virorum dictis & scriptis IV 654 & seq.

Fidem conjugalem quis primus omnium violavit II 362 B

Fidei formula a patribus emissâ Lovitens. concilii an. 1556. V 703 D. & seq.

Fidei professio concilii Ravennatens. an. 1566. V 777. & consequ.

de Fide male sentientes deferendi ad ordinarium VI 53 D

Fideles quid doceantur a parochis & sacerdotibus II 1127 B

Fides Maronitarum V 1214 & seq.

Fideles quid scire debeant de Fidei articulis & præceptis Decalogi III 141 & seq.

De sacramentis tum in genere cum in specie III 147 B. De peccatis capitalibus & operibus misericordie III 154 & seq.

De septem virtutibus principibus et quæ sint *ibid.* D

Fideles ab infidelibus unde dignoscantur, VI 225 C

Fidei professio emissâ a patribus Florentinæ synodi sub Antonio Altovita an. 1573 V 917 & seq.

Fideles transgisse an sint reddendi Barbaris inito foedere I 779 A

Fideles sæpius inveniuntur ad confessionem in quadagesima V 1306 E

Fidelium consortio privati in ecclesia propter gravia crimina, ab ea ejecti dicantur interdum I 352 C

Fidei professionem emittere debent beneficia et dignitates obtinentes V 919 D. 1159 D. Item doctorali laurea donati, & Ludimagistri V 920 A. Qui synodis adfunt V 1159 D

Fideles qua devotione Missæ interesse debeant V 1193 B

Fidei professio præmittenda cunctis conciliis V 1221 D. Ab artium facultatumque magistris omnibus V 1224 C. 1273 D

Extra Fidem catholicam nemo potest assequi salutem V 1223 E

Fidei rudimenta tradant pueris Parochi & Ludimagistri V 1226 C

Fidei professio emissâ a Ruthenis patribus VI 289 A

Concilior. Supplem. Tomo VI

Fidei formula emissâ a patribus concilii S. Severinæ an. 1597 V 1221 D. In concilio Amalphitano V 1273 D

Fidei professio & juramentum emissâ a Diamperitanis patribus VI 13 B

Fidei præcipua capita exposita in ead. synod. indicatis contrariis erroribus V 17 B

citra Fidem in Christum mediatorem, nemo unquam ab Adamo descendens salutem adeptus est, aut assequi potest VI 19 B

Filius Dei a Patre semper individuus & spiritu Sancto IV 1031 A

Filios nutriendos tradere absque causa præva mulierum consuetudo, VI 389 C

Filios presbyterorum vetitum promovere ad ecclesiam parentum V 724 E

Filiorum officia in parentes & vicissim I 315 A

Filius desipientibus parentes quam gravia minentur sacre literæ I 890 D

Fiscalis episcopalis nihil exigit pro criminum inquisitione VI 210 A

FL

Flagellatio quibus instrumentis peragetur antiquitus I 1235 C

Florianus Scalens. episcop. orationem habet in concilio Amalphitano sub Julio Rossini V 1265 D

Floriacenses monachi, eorumque fautores excommunicati pro subreptione reliquiarum S. Scholasticæ Monti Calino I 493

A. Sabaritzæ, gyrovagi & primogeniti Sathanzæ cur dicti, *ibid.*

Florus diaconus Lugdunens. ecclesiæ impugnât Amalarii opera de liturgicis rebus I 865 D. Dat litteras ea de re ad patres concilii apud Theodonis villam I 866 & consequ.

Florentini, advocant Benedictum XIII. ad Pisanum concilium pro tollendo schismate coactum III 917 B. Significant Gregorio XII. sæpius missis legatis votum tollendi schismatis III 1235 A. Item cardinalibus Pisæ congregatis, legato Philippo Cortini III 1239 A. Præterea Pisanum præfidi III 1338 D. Creato Alexandro V. in eod. conc. subtrahendi gratia obedientiam Gregor. XII. conventum cogunt III 1165 A. Qui eidem subscripserint III 1168 D. & seqq. Certiorem faciunt Gregor. XII. de obedientia subtrahâ III 1170 A. Item viros magnificos Florentinæ ditionis III 1173 D. Francorum regem III 1175 A. R. ciunt nonnulla capitula a Gregorio XII. III 1176 D. Quid contineant *ibid.* & consequ.

Florentinum concilium Fetrariæ coeptum, Florentinæ continuatum, & Romæ absolutum V 193 A. Quot annos produciunt *ibid.* Quare coactum *ibid.* Constituta inter Franciscum card. S. Clementis camerarium Eugenii IV & Augustinum de Villa Cancelli prævie ad concilium Fetrariæ habendum, *ibid.* & sequit. Evocatur ad ipsum concilium Fetrariæ habendum, *ibid.* & seq. Evocatur ad ipsum concilium ab Eugenio IV. Joannes Cabilonens. episc. centior factus de Græco- rum

rum adventu V 201 D. Exhibetur Græcis fidei formula de processione Spiritus S. & reicitur V 203 B. Suam Græci proponunt partim a Latinis improbatam V 205 B. Explicationem quærunt a Græcis V 208 A. Quid Eugenio Florentiæ exposuerint Armeni legati V 209 C. Quid Aethyopes *ibid.* E. Quid Legati Patriarchæ Jacobitarum V 213 A. Quid Legati Alexandriæ Melchitarum & Philethæi Agypti patriarchæ V 213 & *seq.* Ejusdem synodi Synopsis V 222 A. Quot Patres adfuerint, *ibid.* Quæ controversiæ discussæ & compositiæ *ibid.* Citatus Felix antipap. V 225. & *conseqq.* Convocationem rursus tertii generalis concilii petunt Oratores regis Franciæ & quibus de causis V 235 B. Impugnatur petitio *ibid.* & *conseqq.* Ut execrandum improbatum concilium hujusmodi Florentinum a tribus Patriarchis, nempe Philotheo Alexandrino, Joachian Hierosolymit. & Dorotheo Antiocheno lato decreto V 248 C.
Florentinæ synodi sub Eugenio IV Synopsis 222 A.

Fo

Fœminæ distinctæ sint a Viris in sacra concione V. 1278 D.
Fœminis interdictum sacerdoti sacrum facienti inservire, I 909 A.
Fœminæ absque Ordinarii licentia non excipiantur a monialibus V 454 D. An excipi possint dux ejusdem sanguinis V 455 A.
Fœminis christianis vetitum obstricari, aut nutrire Judæorum natos II 833 A. 974 A. III 109 A. Item ipsis famulari II 1187 D.
Fœminis vetitum comedere aut pernoctare in ecclesiis monachorum V 1220 B.
Fœminæ caveant a pernoctando in atriis monachorum II 1249 B. Alia virorum concubina ne ingrediantur & vicissim I 458 A.
Fœnerantium poenæ II 827 & *seq.* 834 & *seq.* Tum ipsi cum Falsarii & Sortilegi severius præstricti in concilio Prageni III 569 & *conseqq.*
Folmarus adeptus Trevirensis cathedram Mosoni concilium habet II 719 A. Petrum Tullensem episcop. anathemate percussit aliis depositis II 720 C. Hujus rei certior factus Greg. VIII P. M. Concilii acta rescindit *ibid.*
Fontes lapidesque superstitioso cultu venerantes quæ poena multati I 819 B.
Fons baptismalis in qualibet sit ecclesia parochialis, & ex qua materia confectus VI 09 B.
Formoso Portuensi episcop. jam damnato dius dicta in Romana synodo sub Joanne VIII I 1023 C.
Formosus pap. pro Sergio habitus aliquando I 1065 D. Inde non levis orta eruditorum disceptatio *ibid.* Ejusdem diploma pro ecclesia Gerundenſi quando latum I 1066 B. Privilegia confirmat monasterio S. Theoderii *ibid.* E. Quid de ejusdem epistola ad Anglicanos episcopos I 1063 B. Aliæ ejusdem epistolæ tum metro cum soluta ora-

tionem conscriptæ I 1073 B. Inter Odonem Carolumque pacem stabilire studet, I 1074 B. Cur Manassæ, Richardum arque Ramponem perpetuo anathemate obstrinxerit, deturbaritque Valterium Senonensem archiepisc. I 1075 A. Fulchonem accessit Remensem archiep. denegata consecratione, Bertholio canonice electo. I 1076 D. Ejusdem ordinationes in synodo Gallicana validæ reputatæ I 1082 A. Rejeatæ a Stephano IV a Theodoro II probantur in synodo Romana I 1082. A. Ejus cadaver injuriis affectum I 1083 A. Sanctio ab eo lata de Bremensi ecclesia revocata in concilio Romano sub Sergio III I 1106 A.
Formula investituræ accipiendi per scriptum quid sit II 348 B. Fortasse approbata in Vormaticensi conventu, *ibid.*
Formula pacis II 345 B.
Forenses actus æriti festis diebus II 935 A. Quibus diebus permitti I 1117 A.
Fornicatio inter conjunctos tum spiritali cum carnali cognitione qua poenitentia, & quot annorum punia I 977 & *conseqq.*
Fornicarii publici a Pœcetiis eliminandi II 973 C. Acriter perstricti a Petro Card. & A. S. Leg. in Trajectensi dioecesi II 1169 B.
Fornicatio simplex quare in lege veteri prohibita, IV 590 A.
Forum judiciale episcoporum causas expediat, V 865 C. Miseris atque indigentibus præbeantur aures Advocato constituto *ibid.*
Forum clericorum quale II 1077 C. VI 404 D.
Forum episcopale viros habeat doctrina præstantes & morum probitate V 1017 D.
Forum competens perturbantes excommunicati III 551 B. V 375 D.
Fori privilegio qui gaudeant V 1309 D. Num qui Tonsuram non deferunt nec habitum clericalem *ibid.*
Forum Dei & hominum in quo discrepent II 601 D.
Forum cuique competens quod sit V 475 C.
in Foro episcopali facilis pateat aditus pauperibus & miseris personis V 1323 A.
Fortunatus. Gradenſem patriarchatum cur deferat & resumat I 805 A.

FR

Francfordienſe concilium confirmatum in Romana synod. sub Adriano I. I 731 C.
Franciæ & Angliæ dissensiones compositiæ in conventu episcoporum procerumque in extremis oris usuique regni habito II 781 E.
Francisci Mileti opera vetita quæ V 465 C.
Franciscus Narbonens. archiep. certiores facit cardinales de actis in Perpinianens. concil. III 819 C. Rationem tradit eligendi legitime concilium pro exacto ecclesiæ regimine III 821 C.

S. Franciscum semel in anno purgatorium
visitare liberatum eorum animas qui
suo ordini fuissent adscriptæ mendican-
tium error IV 1045 C

S. Francisci festività instituta in provincia
Gnesensi a Patercaveensi. concil. V.

345 D.

Fratribus duobus licet duas in uxorem du-
cere sorores VI 387 E.

Fridericus Heroldo suffectus in archiepiscop.
Saltzeburgensi. in conc. Ingelenheimensi. I

1135 A

Fridericus imperat. expugnata Crema in-
dicat Papæ conciliabulum confirmandi
grazia Victorem IV. antipap. II 519 A.

531 A. Facti hujus integra series *ibid.* &
seq. Nonnulla bona monasterio Windbur-
gensis confirmat II 527 C. Paschalem III

antipap. confirmat in Herbipolensi concili-
abulo datis litteris ad Stabulensem abba-
tatem II 556 B. Num conventum ad Sao-
nam indixerit pro dirimenda lite inter

duos Pontifices II 539 A. Probat Guidonem
Cremenensem antipap. mortuo Victore

II 547 A. Quot & quæ mala intulerit eccle-
siæ II 717 A. Concil. Veronensi. adest

a Lucio pap. III. coactio II 709 A. Cum
alii principibus & episcopis crucem sum-
mit pro expeditione in Palestinam II

739 C. Reconciliatur cum archiep. Colo-
niensi. in conventu Moguntino II 740 C

Fridericus III Imperat. Romam se confert
coronam accepturas ab Honorio III P.M.

II 869 C.

Fridericus II Imperat. præfules deterret ne
ad concilium generale I Lugdunensi. con-
veniant II 1101 C. Dissuadet Cardinales

II 1106 C. Ejusdem adherentibus anathe-
ma inditum in concilio Vormatiensi II

1167 B. Invasores rerum ecclesiæ coercet
lata constitutione IV 68 B.

Fratribus duobus vetitum duas consobrinas
in uxorem accipere II 57 Append. A.

Fratres tertii ordinis non vivente collegia-
liter ut laici reputandi V. 482 C. Quid
si olo profitentur, *ibid.* E.

Fratribus minoribus & Prædicatoribus quan-
do facta potestas confessiones excipiendi in

Anglia III 257 B.

Frisingensis sedes ab episcopis exteris guber-
nata I 688 C.

Frotardus Albenfis episcop. simoniæ damna-
tus in concilio Tolosano atque depositus

II 9 A.

Frons confirmatorum bombace vel panno li-
neo abstersatio a sacerdotibus, V 1301 B.

Fructuarius monasterium S. Benigni eximi-
tur ab episcopo. subjectione in synodo

Lingonensi. I 1239 A.

Fructus terræ oppignoratæ an sint in for-
tem computandi II 670 C.

Fructus ecclesiæ vacantis ab obitu parochi
ad quem pertineant, & unde computan-
ti in nonnullis diocesisbus V 368 C.

Fu

Fuga & dissimulatio fere aperta confes-
sio, I 264 A.

Fulcho Remensis archiep. renuit consecrare
Bertharium in episcop. Cathalaunensem

I 1086 C. Accersitur a Formoso pap. *ibid.*
Item a Steph. VI. 1080 B. Gallicanam syn-
odum pro Formoso pap. fortasse coegit

I 1081 A.

Fulradus abbas S. Dionisii legatus Caroli
Magni I 759 D.

Fulredus abbas Monasteria condendi facul-
tatem accipit a Stephano pap. III 598

A. Alia quam multa privilegia *ibidem*
& *seq.*

in funeribus aut exequiis defunctorum su-
perpelliceo ac talari veste incedant clerici

V 1042 C.

pro Funeribus quid ecclesiæ persolvendum
& distribuendum clericis II 1053 A. 1186

C. Quid si defunctis nihil sit *ibid.* Unde
portio extrahenda debita clericis III 200

A. & *consequ.*

Funerum sumptus moderatæ in synod. Sco-
ticana V 734 B

in Funeribus quid servandum aut exigen-
dum a sacerdotibus V. 912 A. 976. & *seq.*

Cera ad quem spectet, ornatus & vesti-
menta *ibid.* Clericis vetitum feretrum de-
ferre V 1042 C.

in Funeribus reiciendus mos comitandi ca-
davera ad ecclesiam a cognatis defuncti

V 1169 C.

in Funeribus episcoporum quid servandum
a capitulo V 1042 B.

Funeralium quarta portio liberaliter detur a
fidelibus numquam cogendis V 1041 D

in Funeribus quid exigendum a capellanis
parochorum V 1043 A

Funeribus hi privandi qui moriuntur impæni-
tentes VI 257 D

Forantes ecclesiæ pecuniam membrorum ab-
scissione, carceribus, peregrinatione, ge-
minaque restitutione puniendi, I 326 D.

755 B. Ab ecclesia extorres & sacrilegi
I 950 D.

Furantium in ecclesiis poenæ II 499 A. VI
386 C. Res ecclesiæ extra ipsam, eorum-
que fautorum II 755 C. 757 C. Quid si vi

subripiant, aut sint virorum ecclesiasti-
corum *ibid.* & 1043 C.

in furantes cur severius animadvertum quam
in adulteros IV 599. B. p

Furantes in ecclesia, aut sam polluentes
cui poenam persolvere t neantur V

G A

G Aerbaldi Leodiensis episcopi saluberrima monita ad Gregem suum I 763 C
 Gallicanæ ecclesiæ infelix conditio I 660 C
 Gallicani episcopi ad concilium Lateranense convocantur I 651 C. Synodaliter in Gallis congregati subiectionem pollicentur S. Sedi I 673 C. Turbata Gallicana Ecclesia vagantur I 692 B.
 Galliarum archiepiscopat. instaurator Adrianus pap. ope Caroli Magni I 674 D
 Gallicani episcop. ratam habent electionem Callixti II. II 334 A
 Garizim. montis mystica significatio I 854 B
 Gautfredus Narbonens archiep. arma movet in comitem Narbonensem rupto foedere, I 1275 B
 Gaufridus Lincolnien. episcop. sedem renunciat II 707 B
 Gaufridi electio ad archiepiscopat. eboracensem impugnata ab Hugone Dunelmensi episcop. in concil. cantuariens. II 745 B.
 Item ab Huberto Saresbiriens. *ibid.*

G E

G Ebeardi Viceburgens. vitiose electi causa discussa in concil. Moguntino an. circiter 1125 II 383 B. Item in conventu argentinens. *ibid.* In Romana synod. ab Honorio II. II 385 C.
 Gelasius II P. M. prænestinum episcopum moner de molitionibus Henrici IV. in Romanam ecclesiam II 321 D. Lucenium canonicorum consuetudines ac privilegia probat atque confirmat II 323 A. Jura item & privilegia canonicorum S. Frigidiani civitatis ejusdem II 325 A
 S. Geminiani Murinen. episcop. translatio quo anno II 229 A
 Genua flecti in ecclesia quibus temporibus debeant, & quando standum I 287 B
 Genuenses canonici privilegiis aucti a Cælestino pap. III. II 748 A. Qui eisdem subscripterint II 749 D
 Genuens. concilio an. 1292: Jacobo de Vagine archiepisc. qui intervenerint III 335 D. In eo visitatum corpus S. Sieti, *ibid.*
 Gentilitatis ritus abolendi II 289 A. Secus facientibus quæ poena constituta *ibid.*
 Georgius presbyter Arethusorum civis Fidei doctrina probatissimus, I 146 C
 Georgius Alexandrinæ sedis invasor I 193 A. Necatus *ibid.*
 Georgius catholicus orientales regiones perlustat christianorum necessitatibus consulturus I 509 B
 Georgrinus Ultrajecti episcop. eam dignitatem deponit in conc. *ibid.* habito anno 1249 II 1173 C
 Germanus ex Cyziceno episcop. Cpolitanus effectus I 542 D
 Gervasii Cænomannens. episcop. largitas in ecclesias I 1262 C. Ejus testamentum in

Turonensi synod. confirmatum, *ibid.*
 Geraldus Offiensis episcop. in Gallia legatus I 1381 D
 Germaniæ ecclesiastica & civilia dissidia II 65 C. Ut componerentur indistinctus Perstadiens. conventus, *ibid.* Utriusque partis fautores re infecta discedunt, II 68 B
 Germanicæ ecclesiæ pax reddita in Herbipolens. conventu an. 1121 II 343. B. Formula pacis, *ibidem.*
 Germanus Cpolitanus patriarcha concilium celebrat in causa Græcorum episcop. Cypria insula a latinis invasa II 903 A. Quid in eo decretum pro Græcis, *ibid.* & seq.
 Germanus II. Cpolitanus patriarcha præest concilio fortasse Niceno II 1035 C
 Germania redit ad obsequium Eugenii IV 200 C
 Germaniæ principes Moguntinum concilium inducunt ad tollendum Basileense Schisma V 63 A. In eo qui fuerint Eugenii legati, quive Basileensium patrum *ibid.*
 Gervasius Registertenfis comes remittit quod exigebat a monachis S. Remigii II 306 D
 Gerardus A. P. L. legatus concilium habet Leodii II 489 A
 Gerunsius Tuisbus quare electus Cpolitanus patriarcha in conc. Lateranensi IV. II 863 E
 Gertionis celebris oratio habita in concilio Remensian. 1408 III 785 A. Ejusdem Commemoratorium pro convocatione concilii Pisani III 886 E. Aliq. de Alexandro V electo pontif. in eod. Pisano concilio III 1151 & seqq.

G H G I

G Herardus Tullenfis episcop. inter sanctos relatus in conc. Romano sub Leone IX. I 1291 A. Apparet in somnis Albixonii monacho I 1292 C
 Gherardus Sipontinus archiep. legatur in Dalmatiam a Greg. VII. convocandi causa concilium II 12 E
 Gisleleri Magdeburgens. episcop. causa agitata in conc. Romano I 1188 B
 Gilbertus Londinen. episcopi jura invadens privatur communione Cantuariens. ecclesiæ II 575 C

G L G N

G Lannatina civitas Metropolis 1314 C
 Grattonensis Cænobii privilegia confirmata in concil. Londinen. I 1173 A. Dantur ea de re litteræ a Joanne pap. II. ad Ælfricum ducem, *ibid.*
 Gnanigoles apud indos viri devotioni dediti VI 173 B
 Gnesnenfis sedes archiepiscopalis effecta I 1215 E

G O G R

G Oenſis præſul in Malabarica regione ante Synod. Diamperitanam eligeſatur a Babylonica ſede VI 3 D. Vetitum in ead. ſynod. VI 51 B

Græcorum diſputatio cum latinis de proceſſione Spiritus S. in concil. Nymphaeo II 997 B. De azymo & fermentato II 1014 C. Eorum reductio ad Romanam eccleſiam tentata & diſcuſſa in concil. H Lugdunenſi an. 1274 III 2 A. Cur Schiſmatici vocentur III 20 D

Græcorum filius vetita in concilio Melphitano ad ſacros ordines promotio inter Latinos contraſto matrimonio III 124 C. Item ſacrum facere apud ipſos, *ibid.*

a Græcis quot-habita concilia & quibus de cauſis Michael Paleologo Andronico ſeniore imperante III 83 & ſeq. Ipſorum cum latinis concordia ſub imperatore Paleologo inita ſcinditur a Vecco patriarcha III 111 A. Damnantur epifcopi unionis auctores III 119 A

Græcis in Sicilia conſtitutis præcipitur addere ſymbolum *Filiusque procedit* in concilio Melphitano III 123 A

Græci Venetias appellant concordiam initi-
turi cum Latinis in concil. Baſileenſi V 15 B. Summo plaufu ibidem excepti, *ibid.*

Græcorum imperio quæ ſubjectæ regiones tempore Baſileenſis concilii IV 889 & ſeq.

Græca eccleſia ſchiſmate vexata I 1108 C. Quare obortum ſublatumque *ibidem*.

Græci inter Latinos verſantes ab epifcopis accurate viſitentur V 1038 D. 1230 D. De illis ſedulo inquirent 11021 & ſeq. Quæ illis præſcribant, *ibid.* & 1230 D.

Græci in dogmate de Chriſti reali præſentia in Euchariftia cum Latinis omni tempore conſenſerunt V 1121 E

Grammaticam atque Dialecticam tradendi ordo & forma V 637 A

Grammaticæ præceptor ſit in omnibus cathedralibus eccleſiis II 962 A

Grana decimalia quid ſint II 1054 C

Gratiæ divine in homine quæ ſint indicia, IV 881 A

S. Gregorii Nyſſeni accuſationes ubi & quando diſcuſſæ I 242 B

Gregorius I p. m. reſpondet ad varia dubia Auguſtini prædicatoris in Saxonia data epiſt. VI. 385 A

Gregorii pap. II poenitentiales canones I 538 A

S. Gregorius magnus archiep. creat S. Bonifacium I 670 D. Ipſi confirmat germanicam legationem *ibid.* Trium Tabernarum ſedem addit Biterrenſi, I 707 B. Pallium mittit Viennenſi epifcopo. I 675 D. Ordinat Vinſilium Patavienſem epifcopum I 687 C

Gregorius epifcop. cardinalis Silvæ Candi-
dæ I 702 B

Gregorius Siracufanus epifcop. in conc. Cpo-
litano damnatus I 930 A. Item eiusdem fautores in altero concilio Juſſu Michae-
lis imperat. coacti I 947 A

Gregorius Portuenſ. epifc. Bibliothecarius apolt. ſedis an. 985 I 1192 C.

Gregorius pap. V. qui & Bruno dictus jura confirmat monaſterii S. Gregor. in dioceſi Conſtantiens I 1202 E. Suſpenſione affligit epifcopos depoſitioni faventes Arnulphi Remenſ. epifcopi I 1211 C. Item renuentes adeſſe Papienſi ſynod. *ibid.* Adalberoſem quoque ſui metropolitani proditorem *ibid.* A. Communione privat epifcopos in cæſtuoſis nuptiis aſſentientes Ruberti regis inconſulta ſede apoſtolica *ibid.* Quot concilia celebravit I 1214 & ſeq.

Gregorius VI. reſtaurationem procurat tem-
plorum urbis trino promiſſo ſacrificio ea de re pecuniam largitur I 1273 In ſuam tutelam recipit Viromandenſe monaſterium S. Quindini ſuadente Henrico Francor.
rege I 1275 B

Gregorius pap. VII. an juſto anathemate af-
fixerit Henricum Germaniæ Regem, & quibus de cauſis I 1384 A. Petit ab Henrico Trident. epifcop. auxilium adverſus Imperatorem *ibid.* Conſtituit ſeſe conſerre in Germaniam, I 1388 D. Hortatur Saxones, eorumque Regem ad patientiam, & ut Magdeburgenſi archiepifcopatu optimos viros præſtiant I 1389 A. Gallos ad ſynodum vocat pro componendo regno & ſacerdotio I 1389 C. Conſulitur a Saxoni-
bus de ratione ſuis parendi decretis I 1393 A. Litteras accipit a fautoribus Rodulphi *ibid.* A Sigefrido Moguntino archiep. I 1391 A. Duplicem legationem in Behemiam mittit I 1399 B. Cur etiam Hildebrandus dictus II 10 D. In clericos ſimoniacos & incontinentes quam Severus I 1393 A. II 1 A. Vetat audiri Miſſas conjugatorum Sacerdotum ægrefere ſcribit Gallicanis præſulibus II 6 D. Johæ num. deponit Dolenſem epifcopum I 1391 B. In ipſum commovetur clerus Romanus perfectis litteris Henrici Imperat. II 18 B. Ejuſdem emotio & Guiberti antipap. electo fortaſſe tentata in concil. Papienſi II 21 A. Item in duobus Conciliabulis Ticinenſibus II 22 E. Anathemate damnat invadentes prædia monaſterii S. Clementis allarumque eccleſiarum II 29 E. Probatur hæc ſententia a ſynodo L. epifcoporum II 30 E. Lucam ſecedit declinandi cauſa furentem Henricum II 33 B. Ad communis vitæ inſtitutum revocare ſtudet canonicos cathedralis eccleſiæ Anſelmi epifcopi ſuaſione *ibid.* Refragantes excommunicantur in concilio apud S. Genefium II 33 E. Romam reverſus plura concilia convocat in cauſa Henrici II 43 C. Dat litteras ad clericos laicosque Teutonicos ut impediendis conventum obſiſtant in cauſa Henrici II 37 C. In ipſum Moguntinum conciliabulum cogitur II 41 E. In ipſo eccleſiæ perturbator habitus II 43 A. Concilium iterum Romæ celebrat in quo Henricus regno ſpoliatur, electo Rodulpho II 46 B. Deponitur in Conciliabulo Brixienſi juſſu Henrici coacto II 47 A.

Gregorius VIII P. M. reſcindit acta Noſo-
mens. concilii a Folmaro habitus II 720 C. Germanicum clerum de ſua electione
cer-

certiorem facit II 737 A. Hortatur ad expeditionem pro recuperanda Palæstina II 737 A. Dat litteras ad Fridericum Imperatorem probans pacem atque suadens II 738 D. Item ad Henricum Romanorum Imperat. electum II 740 B.

Gregorius IX P. M. suadet Henrico Imperat. Moguntinum conventum pro Stadinensibus Hereticis eliminandis II 990 D. Quos miserit Apocritarios ad concilium Nimpeum II 995 D. Summo honore excepti ab Imperat. Græcorum, *ibid.*

Gregorius X studet reducere Græcos ad unitatem Rom. ecclesiæ datis litteris ad Michaellem Palæologum Græcorum Imperat. III 2. A.

Grossulanus Mediolanens. archiep. simoniæ accusatus II 187. A. Inde varii tumultus oborti *ibid.* Ciprandi ea de re celebre factum *ibid.* & seq. Ejusdem causæ discussa in concil. Romano an. 1103. II 213 E.

GU GY

G Uacacia tributi genus, II 921 B.

Guala A. S. L. quare Bristoliense concilium in Anglia coegerit II 865 A.

Guba oppidum in Mesopotamia apud euphratem I 453 A. Sedes aliquando patriarchalis *ibid.*

Gubenses monachi Xenajam postulant ad episcopatum Alepinorum I 891 A.

Abnuir Ciriacus patriarcha evesco Salomone, *ibid.* Exacerbati monachi Patriarchæ nomen e liturgia expungunt, instructis in Ciriacum calumnia, *ibid.* Synodum indicent ordinandi causâ duos episcopos *ibid.* Excommunicantur in synod. a Ciriaco pariter coacto I 832 A. Sibi monachum quemdam in patriarcham eligunt, *ibid.*

Guericus Lucensis episc. concilium habet an. 1253 II 171 A.

Guido Cremenf. eligitur antipap. in conventu Viennens. mortuo Victore II 543 A. Probatur a Friderico imperat. *ibid.*

Guido card. & apostol. sedis legatus Danicum concilium celebrat reconciliandi gratia clerum & regem II 1247 B.

Guido de Bayfio in ignem traditionem edit de Templariorum hæresi, aliisque criminibus in concilio Viennens. III 375 A. Ab hæreseos suspicione purgat Bonifacium VIII *ibid.*

Guido Senonens. archiep. Parisiense concil. celebrat & quare II 1159 C.

Guillelmi Caturcens. episcopi synodalia statuta an. 1289 III 138 D.

Guillelmi de Joassiane prava doctrina discussa in conc. Baileensi, & in illum animadversio IV 317 & seq.

Guillelmus Nivernensis comes vexat Vezeliacenses monachos II 491 D. Anathemate percellitur a Paparone A. S. L. ex Anglia reduce *ibid.* Res mox discutitur in concil. ad Murærum præsentente Francorum rege, *ibid.* & seq.

Guillelmus Henrici filius agnoscitur rex Angliæ in conventu Serberiens. an. 1116. II 313 A.

Gunteramni largitiones factæ monasterio

S. Marcelli, a patribus Valentini synodi confirmata I 454 A.

Gyneceum quid sit I 432 A.

Gymnasia puerorum visitentur interdum ab episcopo vel per se, vel per alium V 1280 C.

H A

HA Amneburgh, constituta sedes archiepiscopalis opera Caroli magni I 957 A.

Ansgarius primus archiepiscop. *ibid.* Devotata sit una sedes cum Bremensi I 963 B.

Hæresis Endoxii & Macedonii I 197 A.

Hæresis quorundam monachorum in Oriente I 459 C. Damnata in Persica synodo an. 596 *ibid.*

Hæresis Felicianæ confutata in concil. Francfordiensi I 731 A.

Hæresis Tetraditarum quæ I 811 B.

Hæresis Vigbertina & Henriciana compressa in conventu Moguntino II 221 D.

Hæresis Viclestitarum damnata in Londinensi & Ozoniensi concilio prævia censura Ozoniensis. Academia & accurato examine III 645 A. 657 A. Ejusdem abjuratio III 657 C. Sententia Vvillelmi Cantuariens. archiepisc. III 658 D. In Londinensi altero an. 1296. iterum discussa & rejectis erroribus III 710 B. 714 A.

Hæresis Simoniacorum Nicolaitarum diverxat Ambrosianam ecclesiâ, turbulenta excitata seditione inter clerum & populum I 1322 A. Extinguitur opera Legatorum A. P. S. habito conventu, *ibid.*

Hæresum causæ, V 713 A.

Hæresim negantibus quomodofides accommodanda II 822 C.

Hæretici in concil. I. Cpolitano anathematizati afflicti I 247 D. Qui fuerint *ibid.*

Hæretici ut aspides surdæ aures obturant, ne incantantium voces audiant I 451 B.

Ægrotis comparati medelam respuentibus *ibidem.*

Hæretici post trinam monitionem vitandi, I 882 B.

Hæreticis & schismaticis caveant Fideles ne suas filias in matrimonium tradant V 1217 D.

Hæreticorum tota vis in dialectica II 84 A. Sacramenta ab eis collata quando valida sint, *ibid.* Cur ab ipsis aliquando recipi vetarint P. Max. *ibid.*

Hæretici an excipiendi II 167 A. Eorum fautores excommunicati, III 568 C.

In Hæreticorum locis sit aliqua domus oportet loco ecclesiæ & alia pro sacerdote II 819 A.

cum Hæreticis an versandum & in quibus casibus II 820 A. 869 A.

Hæreticorum qui libri vetiti in concilio Cantuariensis an. 1557 V 683 D.

Hæretici assentiuntur electioni Callixti pap. II an. 1119 II 337 B.

Hæreticorum libros retinere vetitum V 770 D.

Hæretici conquisiti in concilio Tolosano II 391 C.

Hæreticorum sedula inquisitio facienda ab Or-

Ordinaris locorum, V 645 C.
 Hæretici impares testis aut advocati munere perfungendo II 820 C. Reconciliati ecclesiæ removendi a loco pervertæ se-
æe ibid.
 Hæreticor. sermo ut cancer serpit V 1001 E
 Hæretici aut hæreseos suspecti denunciandi V 833 E. Sedulo inquirendi V 925 C.
 Hæretici eorumque fautores severius perfricti a Jacobo Hungariæ rege latis constitutionibus II 1029 & *conseqq.* In Trevirensi concilio II 1047 B. In Tarracoen-
 si III 241 E.
 Hæreticorum perquisitio aut male de fide sententia cordi sit parochis omnibus & episcopis V 1275 E.
 Hebal mons quid mystice significet I 854 C.
 Hemma abbatissa monasterii S. Joannis Baptiste Barchinonæ confirmari curat privilegia & jura sui monasterii in synodo ibidem habita I 2102 A.
 Henricus rex in concilio Francfordiensi an. 1006 I 1220 E. Suadet patribus institutionem Bamberg. episcopatus I 1221 A
 Italian adveniens exaudorationem procurat Athesi episcopi I 1225 C. Substituit Oldericum nobilem virum, petita consecratione a S. Pontifice, renuente Arnulpho Mediolanens. archiep. *ibid.* Romanam se confert imperiale diadema suscep-
 turus I 1227 E. Præest Romanæ synod. tum temporis habita *ibidem*. Item Veronens. una cum Bened. pap. VIII I 1229 B.
 Henrici Virdunensis episcopi causa discussa in concilio Catalaunens. ea de re coactio II 391 A.
 Henricus Bambergens. ejusq. successores palio donantur a Leone pap. IX suadente Henrico II Rege I 1282 A.
 Henricus Germaniæ rex cur anathemate affligus, regioque nomine spoliatus a Gregor. VII I 1388 A. II 18 B. Convocat Conciliabulum episcoporum II 9 D. Quam male sentierit de Gregor. VII P. M. II. II A. Dat litteras injuriarum plenas ad Romanum clerum ut e sede deiciant II 15 B. Item ad Gregorium XII, seu Hildebrandum, quibus falsi monachi carpit II 16 D. Ejusdem depositio deliberatur in concilio apud Oppenheim an. 1076 II 19 B. Romanam se confert, & Conciliabulo præest a Guitberto antipap. celebrato II 55 B. Imponit Guitberto Clementis nomen *ibid.* In Germaniam reversus convocari jubet duo Moguntina Conciliabula præsidibus Clementis antipap. legatis II 69 A. Diploma edit pro reintegratione Pragensis episcopatus II 69 B. Efficit Vratislaum Boemiæ Poloniæque ducem *ibid.* Jubet Trevirensis episcopum ut illum in regem inungat *ibid.* Imperio & regno spoliatur in conventu Moguntino an. 1105. & *seq.* II 221. C. Dat litteras ad Filium suum quibus obsequium pollicetur Romanæ ecclesiæ II 224 A. Item ad Paschalem S. pontificem, & Ludovicum Francorum regem, in quibus conqueritur de Legati apostolici savitia II 225 & *seq.* In ipsam anathema promulgatur in Coloniensi concilio ea de re coactio II 399 B. Mittit ad concilium Erluinum Vice-
Concilior. Supplem. Tomo VI

ceburgensem episcopum II 310 B. In Italiam se confert rursus cum Regina, destinatis legatis ad apostolic. sedem, *ibid.* Abrogatur ipsi privilegium antea concessum in Lateranense concilio IV II 311 A. Cogit episcoporum conventum pacem, initurus cum Apostolica sede II 315 A. Ejusdem imperium detestant Saxones, *ibid.* Dat litteras ad Harduicum Ratisponensem episc. quibus consilium aperit reconciliationis cum Romana ecclesia II 315 D. Legatos mittit ad Paschalem II 316 B. Qui fuerint, *ibid.* Exceptis ab eodem, pax promittitur Imperatori *ibid.* Nunciat Ratisponensi episcopo Paschalis II 317 B. Gelasium papam missio diacono terreat Henricus, nisi pacem offerat jurjurando firmatam II 321 C. Burdinum Bracharensem episcopum excommunicatum ad invasionem excitat Romanæ ecclesiæ II 322 C. Anathemate percellitur Capuæ a Gelasio *ibid.* Diris devotetur in concilio Coloniensi II 325 C. Excommunicatur in Fredeffariensi Concilio II 327 B. Cogit conventum ad Rhenum II 337 C.
 Henricus Vicberti filius constituitur Saxoniarum Marchio deposito Adalberto II 411 E
 Henricus Albanens. episcop. & A. S. L. expeditionem paraturus in Palestinam Moguntinum conventum cogit II 739 C. Hortatur iccirco universos ecclesiæ prælatos datis litteris II 743 A
 Henrici Tornacensis canonici visio integre discussa in Senonensi concilio, & quæ fuerit, II 437 A
 Henricus Romanorum rex excusat archiep. Moguntinum in concilio Remensi datis litteris ad Eugenium III. II 463 C
 Henricus Moguntinus archiep. concilium habet pro ecclesiæ reformatione II 471 A
 Henricus Spirensis episcopus Henrico regi favet adversus Gregorium VII. II 43 A
 Henricus III imperat. laicos quoscunque proferibit judicantes in causa sanguinis adversus clericos ante episcopi degradationem II 771 A
 Henricus I. rex Angliæ edit ecclesiasticas leges II 313 C
 Henricus Gnesensis archiep. excommunicat Philippum episcopum & decanum ecclesiæ Pomariensis II 813 A
 Henrici Lucensis episcopi constitutiones synodales III 307 A
 Heriota pauperum quid sit, & quibus persolvenda V 289 B
 Herifordensis monasterii immunitas ubi & quando decreta I 1057 A
 Heroldus Saltzburgensis archiep. conjurationis focus orbatu oculis I 1135 A. Eisdem suspectus Fridericus *ibid.*
 Hermestein ars munitissima I 1242 C
 Hermaphroditus damnatus in conc. Cantuariensi II 887 A
 Herimannus Augustanus episcop. reconciliatur in Placentina synodo II 239 B
 Herveus Rothonsium monachorum abbas advocatus ad Engolismense concilium a Gherardo archiepiscopo. II 321 A. Advenerit detestans excommunicatur, *ibid.*
 Herbipolenis conventus pro restituenda pace Germanicæ ecclesiæ forte confusus cum
 T Quin-

Quintillineburgenſi II 343 B
Herbipolenſis eccleſiæ capitulum jubetur op-
pignoratſ decimas redimere, datis epi-
ſtoliſ a Juliano card. Legat. in Germa-
nia V 14 B

H I

Hicmarus Laudunenſis epiſcopus a Ca-
rolo rege ſpoliatur eccleſiaſticis bonis
& quare I 1001 & ſeq. Poſtulat agitari
cauſam in Piſtenſi conventu *ibid.* Ipli ad-
judicata *ibid.* Ejusdem pervicacia, ac tur-
bulentus animus I 1003 B. Inſeſus Caro-
lo regi concilium convocat dioceſanum
pro indicenda ceſſatione a diviniſ *ibid.*
Hicmarus Remenſis archiepiſc. ſcriptor per-
celebris V 82 B
Hyacinthus card. leg. num concilium ha-
buerit Salmantica II 671 C
Hiberniæ clerici quare ſuſpenſi a Joanne
Dublinenſi archiep. concil. habito II 733
A. Eorum vita & mores.
Hieronymus Pragenſis quare juſſus ſe ſiſtere
Conſtantiæ concilio IV 77 E
S. Hieronymus Ciceroniſ opera legens ab
Angelo corripitur IV 491 A
Hieremias Maronitarum patriarcha ſit Ale-
xandrinus in concil. Lateranenſ. IV. II
864 E
Hieruſolymitanum iter aut Hiſpanicum quo
tempore & quomodo ſuſcipiendum II
357 C
Hierarchia in eccleſia neceſſaria, & qui-
bus conſtit VI 115 B
Hierarchia eccleſiaſtica a Jacobitiſ conſtitu-
ta I 111 B
Hieruſolymitanis fratribus vetitum Euchari-
ſtiæ ſacramentum miniſtrare, & matri-
monio aſſistere ſuiſ in capelliſ V 331 B.
Item nec ſubditis aliorum epiſcoporum,
ibid.
Hilduinus abbas monaſterii S. Dionyſii in
Gallia monaſticam diſciplinam reſtitui
curat I I 858. B. Ejusdem monaſterii bona
partitur, I 860 D
Hildebitus Cenomannenſ. epiſcop. com-
mendat Guillelmum de Longejo datis li-
teriſ II 322 A. Ejusdem oratio in Car-
notenſ. concilio II 359 B. Cur in ea trium
tantum ſacramentorum mentionem faci-
at II 368 C.
Hiſpanienſis eccleſia ab Arianiſ peſſumdata
per vicarium apoſtolicum ſuſtinetur
I 660 E
Hiſtoria Amalphitani concil. ſub Julio Roſ-
ſini V 1263 & ſeq.

H O

Holſteniuſ Lucas concilia Eugenii II &
Leonis IV integra evulgavit ex Bi-
bliotheca Barberina I 629 D
Homicidas accuſare licitum I 280 A
Homicidium mandantes cui poenitentia ſub-
jecti II 1094 A. Item certis diebus pa-
trantes III 708 C
ab Homicidio quiſ poſſit abſolvere III
582 C

Homo duplici ſenſu uſurpatus IV 1207 A
Honoratus archidiaconuſ invit. initiatur
ſacerdoſ I 459 A. Archidiaconatuſ digni-
tate privatur, *ibid.* Reſtituitur a Greg.
pap. I. *ibid.*

Honoreſ aut dignitateſ eccleſiaſticaſ quibuſ
tribuendæ, II 418 A

Honoriuſ II P. M. tum Galliaſ epiſcopiſ ac
Proceribuſ, cum monachiſ Cluniacenſi-
buſ indicit Pontii abbatiſ rejectionem II
378 D. Item Humbaldo Lugdunenſ. ar-
chiep. lata conſtitutione, *ibid.* Gebeardi
quereliſ audituſ conqueritur de Adalberto
Moguntino archiep. datis litteriſ II 385
E. Rem committit Gherardo in Britan-
niam legato II 388 B

Honoriuſ III. diademate ornat Fridericum
III. imperat. II 862 C. Concilium cele-
brat, in quo decernit eccleſiæ immunita-
tem, excommunicatiſ violentibuſ, *ibid.*
Petit a Gallicaniſ epiſcopiſ præbendam
in ſinguliſ cathedralibuſ & collegiatiſ ec-
cleſiſ II 922 E. Indicit Scotiſ provincia-
le concilium, 925 C

Horas canonicas ratio & ordo perſolvendi
in Choro II 859 D. 1107 A. 1109 D. 1111
A. 1145 B. V 824 B. 879 B. 1024 D. 1328
B. 1335 D. Num eo tempore egredi li-
ceat II 1108 D. 1110 C

Hormiſda pap. epiſtola fortaffe Joanniſ I
393 A

Hopſitalium reformatio quam neceſſaria III
796 E

in Hopſitalibuſ peregrinorum, pauperum-
que qui excipiendi & quandiu V 831 E.
888 B. Quæ ſub immediata regum pro-
tectione exiſtunt de illorum licentia viſi-
tentur V 889 B

Hopſitalia quælibet & confraternitateſ epi-
ſcoporum viſitationi ſubjecta V 947 C.
1092 C. Quæ ſub immediata regum pro-
tectione exiſtunt de illorum licentia viſi-
tentur V 1032 D

Hopſitalium immunitatem & privilegia ſar-
da teſta procurent epiſcopi V 888 B

Hopſitalium pro infirmiſ adminiſtratio qui-
buſ committenda V 878 C. Qui ipſiſ præ-
ficiendi, & eorum munuſ, cura, & ſol-
licitudo V 134 D. Eximia charitate ful-
geant reſtoreſ oportet, V 832 A. In eiſ
foeminaſ ſecrete ſint a viriſ V 888 B.
Quando egrotanteſ dimittendi V 889 D.
De illorum boniſ perquirant epiſcopi V
974 A. VI 374 A. Infanteſ in illiſ expo-
ſiti boniſ moribuſ, artibuſque informen-
tur V 889 D. Hi excluduntur, qui a pa-
rentibuſ ali poſſunt honeſte V 1141 E.
1349 B. Sacrum in illiſ ſaltem ſeſtiſ die-
buſ peragatur V 1141 E

Hopſitalia & comenſioneſ vetita in eccleſiſ
VI 171 D

Hopſitalium fundationeſ perſpectæ ſint epi-
ſcopo V 642 D

Hoſtia eadem quæ in ara cruciſ oblata ſuit,
in ſacrificio altariſ offeruntur, VI 82 A

Hoſtiæ grandioriſ conſecrandæ moſ ſangui-
ne imbutæ ſeria V. in coena Domini, &
aſſervandæ per totum annum ſublataſ a
Rutheniſ patribuſ VI 332 C

Hoſtia ſacra pro infirmiſ cur intincta ſan-
guine eſſe deberet I 342 B. Ubi aſſerva-
retur

retor, *ibid.* Quoto die renovanda foret, *ibid.*
 Hostia consecrandâ qua olim mensura ac pondere tum pro adultis, quam pro parvulis I 1088 E. Ex qua farina conficienda I 1089 A
 Hostiæ pro ecclesia a quibus conficiendæ II 1061 B
 Hubertus Lucanus episcopus num depositus in concilio Pisano adversus Anacletum antipap. II 416 D
 Hugo Lugdunensis episc. & A. S. L. Tolosæ concilium habet, II 9 A
 Hugo Dienfis episcop. & A. S. L. invitat Rodolphum Turonensem episcop. ad Augustodunense concil. II 27 A. Item ad concilium Arvernenſe, *ibid.*
 Hugo Lugdunens episc. & A. S. L. advocat Lambertum Attrebatensem episc. ad Augustodunense concilium II 131 D
 Hugo de Inciaco anathemate percussus in concil. Compendienſi II 143 C
 Hugo comes Rocceſienſis excommunicatus in concilio Remenſi & quare II 405 C
 Hugo Rothomagenſis archiepisc. certioſiorem facit Innocent. II. de geſtis in concilio Monſpelienſi II 422 A
 Hugo Cluniacens. abbas Alexandro pap. adherere detreſtans, ut Schismaticus habetur in concilio Anagnino II 531 A. Excommunicatur, II 542 D
 Hugo Ruthenenſis episcopus concilium habet & quare II 537 A
 Hugo cardinal. Legat. in Anglia concilium celebrat Nortamptonenſe pro ſubigendis Scotis Anglicanæ eccleſiæ II 673 D. Re infecta diſcedit, *ibid.*
 Hugo Dancelmſi s episcopus inſurgit adverſus electionem Gauſredi in archiep. Eboracenſem II 745 B
 Hugo Reginenſis episc. certioſiorem facit Innocent. III de cenſuris latis in Raimundum Tolosanum comitem, ejuſque fautores III 809 A
 Hugonis de leſpenſer cauſa diſcuſſa in concilio Londinenſi an. 3321 III 404 B
 Humbertus de Romanis prædicat. ord. ſuadet Sarracenorum extirpationem in concilio Lugdunens. II oecumenico propoſitis & dilutis contrariis argumentis III 3 & ſeq.
 Hungaria diſſenſionibus diſtracta componitur ope card. Gentilis A. S. L. ſaluberrimis latis conſtitutionibus III. 282 & ſeq.
 Faſti integra ſeries, *ibid.* In iis conſultum regis conditioni, immunitati, & diademati, *ibid.* & ſeq. Item ordinationi vacantis eccleſiæ III 294 B
 Hungariæ ſuperſtites ſimilitates coercet penitus Thomas archiep. Strigoniens. coaſto. Udvardienſi concilio III 336 A
 Hungari præſbyteri cur ſingulis Kalendis communi menſa uti conſueverint II 103 E
 Hungari quam obſervantes feſtorum dierum, & præſertim diei dominicæ II 105 E. Earundem eccleſiaſtica diſciplina tempore Ladillaſ regis II 93 & ſeq.
 Hungarorum eximia munificentia in ſacras ædes, coenobia, & monaſteria I 1235 C. Eorum in ſacris ædibus modestia & cultus I 1237 B.

Conſiſſor. Supplem. Tomo VI.

J A

Jacobus Edeſſe episcopus Paulum depōnit Jacobitarum Patriarcham I 450 E. Novum Patriarcham creaturus in Romani coenobium ſe conſert cum Sergio & Juliano, *ibid.* Ejuſ obitus, *ibid.*
 Jacobus canonicus S. Viſtoris A. S. Legat. concilium apud Perthum in Scotia celebrat II 887 A
 Jacobi Hungariæ Regis conſtitutiones cum episcopis latæ II 1027 A
 Jacobus Præneſtinus card. & A. S. L. concilium Bituricenſe celebrat & Silvanectenſe adverſus Albigenſes II 1067 A
 Jacobo Londinenſi episcop. in carcerem conſeſto Dania interdicto aſſigitur II 1247 B
 Jacobitarum diſſidia de verbis dum hoſtia frangitur I 729 E. Ea componendi gratia concilium convocat Ciriacus, *ibid.* Pro conſuetudine in eo judicatum *ibid.* Sublato ſchiſmate eccleſiaſticam hierarchiam componere ſtudent I 1011 B. Diſputant Conſtantinopoli cum catholicis, pro illis agente Joanne patriarch. pro iſtis Polieucto I 1160 A.
 Jacobitarum Orientalium Primas Maphrianus I 1011 B.

I B I C

I Bæ Edeſſeni cauſa in concilio Antiocheno ſub Domino fruſtra ruruſ tentata I 324 B. Ejuſdem accuſatores excommunicati, *ibid.*
 Iconomachi hereſim ſuam fere extorrem revocare ſtudent convocato concilio I 784 C. Episcopos, quos in fide ſanos deprehendunt vexant acerbiffime, *ibid.* D. Conſciſſis veſtibus pro foribus eccleſiæ reorum more conſiſtere cogunt, *ibid.* Maledictis proſcindunt I 785 A. Pugnis & calcibus ex eccleſia eiciunt I 786 A

I D J E

I Dolorum cultus quicumque ſub anathemate interdictus chriſtianis adoleſcentibus in ſynod. Diamperit. VI 34 B
 Idolis poſt baptiſmum immolantes communionem privandi I 128 E
 Jejunio olim quibus menſibus vacaretur, I 130 B. Quibus diebus ac temporibus I 282 A. 1300 C
 Jejunium die dominico abſque cauſa, ut falſa religio habitum, vetitumque ſub anathemate, 344 A
 Jejuniorum dies qui conſtituti in concilio Ruthenorum aut confirmati, VI 362 A
 Jejunium prævia diſpoſitio ad ſacramentorum perceptionem, I 387 A
 Jejunium triduanum prævie ad ſacramentum poenitentiae in quibuſdam regionibus, ſublaturum in concilio Ruthenorum VI 336 B
 Jejunium triduanum ante Aſcenſionem Domini pro avertenda Luptorum inſeſtatione
 I 2 olim

olim indictum, I 387 D. Mox in consecutionem tali tempore acceptum *ibid.* Quomodo servaretur, *ibid.*

Jejunii dies abstinentiæ sint non latitiæ, I 388 B

Jejunia tum quadragesimæ tum quatuor temporum servantur a fidelibus religiosissime VI 229 C

Jejunia admodum apta carni cohibendæ V 1240 E

Jejunia legitima tria in anno, quove tempore I 588 E

Jejunare pro mortuis an liceat I 589 E

Jejunis quibus temporibus vacandum, & quibus in eis vesci liceat V 1287 D

Jejunia indicabantur olim pro publicis necessitatibus, I 768 D. Quibus temporibus, I 796 A

Jejunium a liquidis frangi & vino præsertim antiqua opinio est, I 795 E

Jejunium bannicum quid esset, I 120 B. Sublatum in synodo Remensi, *ibid.*

Jejunii quadragesimalis antiquitas II 115 A 156 Append. C. Obligatio III 42 B

Jejunium quatuor temporum quibus mensibus antiquitus constitutum II 126 & seq.

Cur tali tempore sacræ ordinationes habendæ, *ibid.* Pro ecclesiæ indigentis interdum indictum cum precibus II 1057 A

Jejunia sacra quæ obligent, III 231 D. 801 A. V 787 D. 843 D. Eorum dispensatio ad quos pertineat, et quibus in casibus *ibid.* & seq.

in sacris Jejuniis consuetudo servanda V 288 C

Jejunii ecclesiastici servandi grave onus, & qui eo teneantur, V 971 & seq. 1008 D. 1071 E. Quid de carniū venditoribus eo tempore, *ibid.* An eo teneantur qui privilegio bullæ cruciatæ gaudent V 118 D

Jejunii lex graviter obstringit V 1116 B

Jejunia a Parochis indicantur fidelibus, & quibus in eis vesci liceat V. 1241 A

Jejuniorum tempora quæ constituta in Malabarico regno a synodo Diamperitana VI 158 & conseqq. Ad ea qui teneantur & quomodo servandum reiectis Gentilium superstitionibus *ibid.* & conseqq.

Jesujabus patriarcha præses in Persica synod. Nestorianorum an. 588 I 458 A. Ejus epistola ad Nestorianam synod. in coenobio S. Simeonis I 480 B. Sahaduniam repellere studet a Nestorianorum communione, *ibid.*

ad Jesu invocationem præcepta inclinatio capitis in synod. Diamperitana VI 164 B

Jesus Christus totius christianitatis caput & origo, I 470 D

Jesus nomen sæpius imponi solitum a Nestorianis suis natis VI 67 D. 163 D

I G I K

S. Ignatius suffectus patriarcha Cpolitani extincto Methodio I 907 A

Ignis probationem quæ præcederent II 191 D

Ignorantia a sacerdotibus vitanda IV 507 B

Ikia nobilis matrona prædium donat Angario Hamburgensi archiep. a sua sede dimoto I 957 C

I L I M

Illusiones quoda plucis generis, & unde oriantur, VI 392 C. Num liceat eas pasto sacram Eucharistiam percipere, *ibid.* & seq.

Imagines sacræ honestatem, religio nemque præferant, gravi constituta poena peccatoribus secus pingentibus V 1286 A. Amoveantur vetustate consumptæ V 1286 D. in decenti loco collocentur *ibid.*

Imaginum sacrarum cultus vindicatus et assertus in concil. Gentiliacense et Jerosolymit. I 613 A. Item in concil. Romano sub Stephano III. I 627 A. In Lateranensi I 648 D. In Cpolitano II sub Nicephoro patriarcha adversus Leonem Armenum I 777 B

Imagines sacræ prototypo apprime conveniant longe ab obscenitate V 785 D. 845 B. Proponi aut affigi vetitum absque ordinarii licentia *ibid.* Qualis eorum cultus et veneratio V 786 A. 922 B. 1104 A

Imaginibus sacris absurdum Tempia carere V 284 B

Imaginibus sacris debitus cultus præstandus, V 1223 C

ad sacras Imagines frequens accursus cur a Moguntina synod. an. 1451 compressus V 282 E

Imagines sacræ quibus in locis collocandæ et pictorum onera, V 922 A. 1080 D. Vetustate consumptas nefas proici in fordidâ loca V 1166 E

Imagines insolitæ non proponendæ in seio episcopo V 1226

Immunitas monasterii Brixienfis Ss. Faustini & Jovitæ ab Angelberto confirmata Mediolanensi archiepisc. I 903 A

Immunitas et libertas ecclesiastica ab omnibus integra conservetur, V 1246 D

Immunitas cunctis ecclesiis et Aretinæ speciatim decreta a Carolo Crasso in concil. Ravennatenſi I 1039 A.

Immunitas ecclesiastica divino et humano jure innitur, V 1127 A. Sacram tectam habeant episcopi *ibid.*

Immunitas monasteriorum Corbejæ novæ et Herfordensis in concilio Moguntino statuta I 1057 A

Immunitatem ecclesiasticam tueri principes non detrectent V 893 C. 928 B

Immunitas Cleri Lucensis asserta et firmata a Stephano pap. IX. lata constitutio ne I 1315 D

Immunitas ecclesiarum quousque pateat II 149 B. V 498 D. Eam violantibus excommu-

municato indifta II 418 A. 939. C. V 394 E
 Immunitati ecclesiasticæ an & in quibus re-
 pugnet decretum Ulmenfis conventus II
 487 A
 Immunitate ecclesiastica quæ loca & perso-
 næ gaudeant V 478. C. E. 929 A
 Immunitatis ecclesiasticæ violatores num sint
 qui clericorum bona subripiunt, III
 581 C
 Immunitate ecclesiastica privati commoran-
 tes in locis immunibus absque licentia V
 288 C. Quid si ex necessitate confugiant
ibid.
 Immunitati ecclesiasticæ favet Richardus
 Anglorum rex lato decreto & confirma-
 to ab Innocentio pap. III. II 779 A. Vin-
 dicata in concilio Romano excommunica-
 tis violatoribus II 860 C. In conc. Lon-
 dinensi II 934 A. Confirmatur ab Ottone
 Palatino edita sanctione II 1069 C. Qui
 eidem subscripserint II 1070 E. Statuitur
 in concilio Tarracoenfi II 1245 A. Con-
 firmatur in conc. Melphitano III 124 A.
 Afferitur in altero Tarracoenfi III 242
 C. In Dublinensi an. 1351 III 592 E
 Impedimenta matrimonii quot sint, & unde
 oriantur, V 441 & *seq.*
 Impedientes eos qui ad ecclesiam confu-
 giunt excommunicati V 29 A
 Imperatoris electorum numerus quando
 institutus II 1100 A. Ipsum eligendi jus
 quomodo a Græcis translatum in Germa-
 nos III 25 B. De illius electione aut va-
 catione quid actum in concilio II. Lugdu-
 nensi. oecumen. III. 28 E. Quid juris ha-
 beat in eo eligendo ecclesia III 437 A.
 Peccantem ad quem pertineat castigare
ibid. An pontifex major III 438 C. Ejus-
 dem coronatio & unctio per ecclesiam quid
 significet III 448 A. An autoritate spo-
 liari possit a S. Pontifice IV. 1426 A
 Impresores librorum absque ordinarii facul-
 tate cui poenæ subiecti V 466 C

I N

Incarnatio verbi Dei causa, finis & ra-
 tio asserta & explicata in Synod. Diam-
 peritana VI
 de Incarnationis mysterio cur varie senserint
 Nestoriani in concilio Ephesino & Chal-
 cedonensi, VI. 34. & *seqq.*
 Incæstus variæ gravæque poenæ I 388 E.
 550 A. 370 D. 977 A
 Incæstus interdum sub anathemate veritus
 I 570 A. Interdum poenitentia plurium
 annorum punitus I 977 A
 Incæstus cum spiritualibus filiis quam gra-
 ve crimen II 811 A.
 Incensatio solemnibus diebus adhibenda dum
 sacra hostia elevatur III 312 D.
 Incendiarii & bonorum ecclesiæ prædatores
 acriter perfricti a Rodulpho episcopo II
 559 C. 1041 C. 1966 B.
 Incendiarii superstitionis, Venefici, & vio-
 latores ecclesiasticæ immunitatis excom-
 munitati V 404 C.
 Indulgentia in peccantes peccatorum fomes
 I 394 B.

Indulgentiarum usus christiano populo salu-
 taris V 1223 C.
 Indulgentiæ olim decretæ pro ferentibus o-
 pem constructioni Zenodochiorum II 285 B.
 Militantibus adversus Infideles II 357 C.
 Novis Templis construendis operam tri-
 buentibus III 431 B. A quibus enuncian-
 dæ Populis V 845 C. Eorum effectus doce-
 ceant parochi fideles, V 974 E. Earum
 abusus auferant episcopi V 975 A. Perpe-
 ruæ cum onere aliquid præstandi sublata
ibidem.
 Indulgentiæ num absque causa concedi pos-
 sint IV 556 C. Quid sint, quæque ad eas lu-
 crandas exigantur *ibid.* & 558 & *seq.* 956
 A. Quibus nitantur, *ibid.* & 630 D. Eas
 negantium argumentum nullius ponderis
 IV 561 D. Ab iis acquiritæ qui lethali cul-
 na tenentur, num valeant, IV 954 B. Ro-
 mæ an majores sint quam alibi IV 1015 D.
 Indulgentias elargiendi potestas facta eccle-
 siæ a Christo Domino 1223 C.
 Indulgentiæ tantum ab ordinario probatæ
 promulgantur, V 1081 C.
 Indulgentiis concedendis quis modus habendus
 III 1404 B.
 Indulgentias ferendi potestas penes eccle-
 siam, V 1104 D. Earum vis, *ibid.*
 Indulgentia comitantibus sacr. Eucharistiam
 ad infirmos quot annorum *ibid.* D. Earum
 promulgatio tali tempore ne prætermittatur,
 V 1113 D.
 Indulgentias a Sed. Apost. emanatas illico
 promulgent episcopi V 1257 A. Earum
 abusus significant Romano Pontifici *ibid.*
 Indulgentias promulgare veritum elemosy-
 narum quæstoribus V 1288 C.
 Infamantes anathematis rei III 587 E.
 Infames, inhabiles, & simoniaci a sacris or-
 dinibus arcendi V 1241 C.
 Infamiam clericis afferentes a parochiis
 exterminandi V 291 E.
 Infantes qui excipi possint in hospitalibus
 V 1349 B.
 Infantes minime afficiuntur facibus accen-
 sis ad Baptismum V 1112 A.
 Infantes absque baptismo decedentes cur ci-
 tra condignum puniantur IV 966 D.
 Infantes opprimentium poenitentia quot an-
 norum I 387 D.
 Infantum baptismus quousque differendus
 V 901 E. In aliena ecclesia num conferre
 liceat V 902 C.
 Infantum præfocatio in lecto dum dormiunt
 quomodo probanda I 1045 A. Num ferro
 candenti, an Parentum spontanea confes-
 sione, *ibid.*
 Infantum in lecto detentio usque ad certum
 tempus verita V 399 D. Usque ad nonum
 mensem qua cautela detinendi V 1201 E.
 Infantes, quorum infauista esset nativitas,
 in sylvis deserendi consuetudo, & proli-
 ciendi canibus, sublata in synodo Diamper-
 itana, & Vasensi, VI 63 C. Ita reperti
 aut expositi a quibus educandi *ibid.* & *seq.*
 Infideles excludendi ab officio Patrini V
 1110 E.
 Infideles catholicam religionem amplexi de
 quibus instrui debeant VI 64 C.
 Infirmorum visitatio ad quos pertineat II
 948 D. Quibus indumentis a clericis fa-
 cien-

cienda II 1045 A. Libenter peragatur, & illis adjumento sint V 369 E 1333 C
 Ingerburgis connubium cum Philippo rege rescissum in concilio Remensi, II 771 B
 Inhibitio quando admittenda V 483 & seq.
 Quid si clericus sua jura laico cedat, aut vicissim, *ibidem* & seqq.
 Innocentius a Bonifac. pap. I. Constantinopolim legatus ad petendos Nicænos canones I 302 E
 Innocent. II. P. M. vitam canonicam commendat II 393 A. Significat Lothario electionem suam canonicam esse, Anacleti vero illegitimam II 394 B. Confirmat Gherardi legationem in Germaniam II 395 C. Probat abbatum quorundam congregationes pro firmanda ordinis disciplina II 396 C. Ejusdem canonice electio significatur Lothario a multis episcopis & cardinalibus II 397 C. 399 B. Afferitur & confirmatur in conc. Herbipolensi. II 401 D. In Stampen. causa schismatis coacto II 406 C. Concilium habet ad S. Ægydium an 1120 II 404. C. Remense an. 1131. II 407 A. Fit certior ab Hugone Rothomagensi archiepisc. de gestis in conc. Monspeliensi II 422 A. Pisis immorans conc. celebrat adversus Anacletum antipap. II 415 D. Invitat Gaufridum Dolensem episcop. cum suffraganeis *ibid.* Quos deposuerit utpote faventes Anacleto, II 416 D. Confirmat canonicam Claustruburgensem in Austria II 417 A
 Innocentius III. P. M. indicit Antibarense concilium in causa Soacensis episc. de crimine homicidii accusati II 779 C. Concilium IV. Lateranense celebrat, II 861 A
 Innocentii IV. constitutiones num omnes promulgatæ & acceptæ in Lugdunensi concilio I Oecumenic. II. 1071 A. Fridericum excommunicat sæcularem principem & quare II 1082 A
 S. Inquisitionis tribunal erectum in Malabaricis regionibus a synod. Diamperit. VI 53 B. Ejusdem prima institutio unde repetenda, *ibid.* Ipsam licet insensus agnovit perantiquam esse Petrus Jannonius, *ibid.*
 Inquisitio de beneficiis quomodo peragenda III 583 E
 Inquisitorum integritas æquitasque III 603 B
 Inquisitores hæreticæ pravitatis in singulis dioecesebus constituendi V 645 A. De quibus inquirere debeant V 646 & seqq.
 Inspicientes inepti regimini, I 338 C
 Instructiones Augerii Conferantensis episcopi de vita & honestate clericorum III 57 & seq. Eorum munia & vitanda crimina exposita in eis, III 60 A
 Instrumenta publica cuique præter Notarios conscribere verum III 552 C
 Institutio aut confirmatio in officio aliquo aut ecclesiastico beneficio absque prævio fidelitatis juramento nulla III 554 B
 Infrumentis, aut scripturis falsis, & testibus uti veritum sub anathemate III 1408 D
 Interdicto lato celebrantium poena V 289 C. Quid si fingant ignorantiam, *ibid.*
 Interdicto lato nullus locus ecclesiasticæ se-

pulturæ III. 556 D. Quid si secus fiat *ibid.*
 Interdicto lato, quæ sacramenta conferri possint III 394 E. In quibus festis diebus peragenda divina III 395 C
 Interdicti tempore quæ loca immunia II 933 D
 Interdictum violantes, aut violare compellentes quibus obnoxii poenis II 757 A. & seq. 146 Append. B. VI 419 A
 Interdictum qui possit auferre II 837 A. 1058 A
 Interdicto loco, qui admittendi ad officia divina, II 1043 E. Quid si clerici tum temporis celebrent, II 1044 D
 Interrogationes quæ olim fiebant a dioecesium lustratoribus II 152 & seq. Appendix.
 Interstitia ordinum accurate servant episcopi, nisi aliud ferat ecclesiæ utilitas & necessitas V 1309 D
 Invasio aut occupatio bonorum ecclesiæ gravi poena multata III 80 C
 Inventaria de monasteriorum bonis ecclesiarumque omnino conscribenda III 1410 D. V 499 B
 Inventarium bonorum omnium ecclesiasticorum & beneficiorum procurant episcopi in archivo suo retinere V 1031 D
 Inventarium conscribant episcopi de singulis quæ aguntur in suo foro V 1149 D. 1245 A. 1323 C
 Inventaria plura bonorum ecclesiasticorum ab iis conscribantur qui talia bona possident, aut administrant, V 1247 B
 Inventaria duo sint rerum ecclesiæ parochialis, quorum alterum penes parochum penes episcopum alterum esse debet 261 D

Jo

S. Joannis Chrysostomi altera depositio I 283 C. Restitutio I 285 C
 Joannes patriarcha Hierosolymit. in carcerem detrusus qua via liberatur I 402 B. Convocata monachorum turba anathema dicit synodi Chalcedonens. impugnatortibus, *ibid.* Qui fuerint præcipui, *ibid.*
 Joannes Asia episcopus quousque historiam suam produxit, I 414 A
 Joannes Larissæ episcop. in visum Paulo Cretenfi ab ipso in carcerem conjectus I 501 A Ad Vitalianum pap. elapsus confugit, *ibid.*
 Joannes Jacobitarum patriarcha cum Athanasio episcop. reconciliatur, I 548 B
 Joannes monachus patriarchatus Gradenfis invasor expulso aut abeunte Fortunato I 805 A. Dejicitur in concilio Veneto ea de re coacto, *ibid.*
 Joannes episcop. in Galliam missus a Nicolao I. ad concilium Metense celebrandum I 966 B
 Joannes pap. VIII. donationem confirmat monasterio S. Medardi Sueffionensis, I 1014 E. Monasterio S. Vedasti Atrebatensis, & S. Porciani, I 1021 D. Pallium concedit Joanni Ticiensi episcopo, & facultata-

- cultatem vocandi ad synodum suam Ravennatensem & Mediolanensem archiepisc. I 1017 C. Alia ejusdem privilegia confirmat *ibid.* & *seq.* Anathemate ferit Lambertum Spoletanorum ducem Urbem invadentem I 1030 A. In Gallias se confert, prius convocata Romana synod. *ibid.* Ravennatensi conventui sive concilio adest cum Carolo Crasso I 1035 A
- Joannes Iſæ filius effectus patriarcha Nestorianorum catholicus I 1085 A. Concilium cogit in causis fidei & ecclesiasticæ discipline, *ibid.* Nicenæ fidei acerrimus propugnator *ibid.*
- Joannes pap. VII. privilegium erga monachos SS. Petri & Pauli in Anglia datis litteris ad Joannem Aedredum regem I 1131 B
- Joannes pap. XIII. concilium Romæ cogit præsentibus Othone ejusque filio imperatoribus I 1149 A. Erigit episcopatum Misenensem edita bulla, *ibid.* In suam tutelam recipit Gradenſem Parthenon, & immunes facit monachos S. Maximini ab archiepiscopo. Treverensibus *ibid.*
- Joannoniſ invitatus licet & infensus agnovit perantiquum esse S. inquisitionis tribunal, VI 53 B
- Joannes patriarcha Jacobitarum partes agit in disputatione cum catholicis, I 1159 A
- Joannes apostolicus Notarius I 1180 D
- Joannes pap. XV. jura confirmat monachorum Corbejenſium I 1188 E. In suam tutelam recipit monasterium quoddam a Gebardo Constantienſi episcopo. conditum I 1191 A
- Joannes Ephesinus episcopo. Bibliothecarius apost. sedis I 1190 E
- Joannes pap. XVIIII. donationem confirmat canonicis Parisienſibus factam a Rainaldo episcopo I 1223 A.
- Joannes Aquilejens. patriarcha quam munificus in canonicos S. Stephani Foroliviensis I 1229 C. Ejusdem largitio firmata in synod. Aquilejens. II *ibid.*
- Joannes pap. XIX aut XX concilium Romæ cogit præſente Conrado I Imperat. I 1247 D.
- Joannes Abdon Jacobitarum patriarcha damnatus in synod. Cpolitana I 1151 D. Ejusdem interitus, *ibid.*
- Joannes Scrinarius apostolicus, I 1278 B.
- Joannis Sabinensis episcopo. querimonie de Farſenſibus monachis in synod. Romana I 1301 B.
- Joannes cardinalis & A. S. L. vocat ad Pſavienſem concilium Lambertum Attrebaſenſem episcopo. & Hildebaldu Cenoſmannenſem II 183 D.
- Joannis Carnotens. episcopi causa adversus monachos majoris monasterii discussa in concilio Catalaunens. II 308 A. Dat litteras ipse ad synodum, quibus sua jura exponit, *ibid.*
- Joannes de Crema Honorii II Legatus in Britanniam II 375 B. Præſt Londinenſi concilio, *ibid.*
- Joannes Paparonus A. S. L. præſt Kenanæ synodo in Hibernia an. 1152 II 488. D.
- Joannis decani monasterii Aurelianensis S. Evutii cædes, II 553 A. Delata ad Senonenſe Concilium *ibid.* Deploratur ab Aurelianens. ecclesia, *ibid.*
- Joannes Dublinens. archiep. concilio habito Hibernicos clericos ab officio & beneficio quare suspendat II 733 A. In eorum præſules ſeverius invehit habita oratione, *ibid.* Eorum vitia repehendit, *ibid.*
- Joannes Angliæ rex communione privatur in Concilio Nortamptoniæ habito, II 817 A.
- Joannes Sabinens. episcopo. utiliſſima constituit pro Barchinonenſi ecclesia II 959 E.
- Joannes Neupaſti Metropoliſta incutator violatæ jurisdictionis in concilio Græcorum fortasse Nicæno II 1035 C.
- Joannes de Ambaſia damnatus in concilio Senonenſi propter illatas injurias monasterio Beatæ Mariæ de Pontiliaco Carnotens. diocesis III 64 D.
- Joannis card. diac. constitutiones in Eruſſia latæ III 417 A. Ubi promulgatæ & quibus præſentibus III 425 A.
- Joannes Aprenus patriarcha dogmati Baarlami adharens deponitur in Cpolitana. Pseudo.ſynodo III 77 A.
- Joannes Caſtellæ rex. dubius de Clementis XII electione cogit Medinenſem conventum aut Salmanticensem III 611 & *conſeqq.* Adheret Clementi datis ad ipsum litteris & vicissim III 638 & *seqq.* 643 C.
- Joannes pap. XXIII. antea Balchiffar Coſſa IV 2 D.
- Joannes Poleti Franciæ inquisitor an. 1415 IV 3 A.
- Joannis Parvi causa discussa in concilio Constantienſi III 1287 A. Ejusdem propositiones III 1316 A. Fædi series & ſynopſis *vid.* Constantiens. Concilium.
- Joannes diſſipatus Legatus Græcorum in Baſileenſi concilio IV 180 A.
- Joannis card. de Turrecremata Oratio adversus Baſileenſe concilium IV 197 D. In pugnat ejusdem concilii aſta adversus Eugenium IV 746 B. Item decreta Constantienſis de Joannis XXIII. depositione, *ibid.* Ejusdem ſententia de autoritate concilii generalis in Summum Pontificem IV 799 & *conſeqq.* Vindicat revelationes S. Birgitæ relatas ad Baſileenſes Patres IV 911 A. Series & ordo diſcuſſionis articuloſum *ibid.* & *seq.* Conformes eſſe demonſtrat cum ſacris litteris & SS. Patrum doctrina quoad ſingulos articulos, *ibid.* & *conſeqq.* Probat licere appellationem a concilio generali ad Pontificem IV 1299 & *conſeqq.* Eugenii deſenſor quot orationes habuerit in concilio Moguntino V 63 A Summi Pontificis autoritatem in generale concilium rursus propugnât gravi habita oratione in Bituricenſi conventu V 86 ad 153 Diluit Baſileenſium objecta explicatis locis SS. Patrum, *ibid.*
- S. Joannes Baptiſta quare capite diminutus VI 388 A.
- Joannis Morini ſententia de confessione a laicis excipienda ab eodem mox improbatæ, & retractata VI 99 E.
- Joannes Maceæ legatus Trajectum ad componendas lites, electo Radulpho antiſtite IV 273 D.
- Joannes de Millis probat Baſileenſe concilium

lium coactum esse statuto tempore a concilio Constantiens & confirmatum ab Eugenio IV 1037. & *consequ.* Item dissolvi non posse nec alio transferri *ibid.*

Joannes Crunvalder antea schismaticus confirmatur a Basileens. patribus Frisingensis episcopus V 45 D

Joannes archiep. & Scotiæ primas Edimburgi provinciale concilium indicit tum ad cleri reformationem, cum adversus Hæreticos an. 1559. V 717 A. Invitat Jacobum Glasquensem archiep. *ibid.*

Joannes Cabilonens. episcop. advocatur ab Eugenio IV. ad Ferrariense concilium, V 201 D

Joannes Plusiadenus Florentinum concilium veribus exprimit V 216 B

Joannes Armeniaci comes favet Petro electo in abbatem Bonæ-combæ IV 1109 C

Joannes de Buzajo Britannæ ducis orator in concilio Basileensi IV 1274 B

Johannes Dolensis episcop. propter simoniam luxuriamque depositus a Gregor. VII Oveano suffecto I 1391 B

Jonæ Eduorum episcopi donatio suis canonicis I 981 C. Asserta in Lugdunensi concilio *ibid.* Confirmatur a Carolo Ludovici Augusti filio, & Carolo ejusdem nepre I 982 E. Item a Joanne pontific. Hermeli opera Eduensis episcop. *ibid.*

Joramirus Pragensis episcop. cur suspensus in conc. ibidem habito I 1399 B

Jordanus Sabinens. episc. gratulatur Basileensibus patribus de concordia cum Græcis inuenda & ipsorum adventu IV 1099 A

Joseph Cenomannorum episcop. Meruli successor in sacerdotes acerbissime sævit I 739 B. In concil. Turonens. tantæ savitiae causa discussa jussu Caroli *ibid.* Gravem sententiam metuens aufugit militari veste indutus, *ibid.* Exaudioratur, *ibid.*

Joseph Dandinus A. S. Nunc. in synod. Maronitarum an. 1595 V 1218 D

Josue Bar-Nun Nestorianorum præses catholicus I 805 A

IS IT

Isaacii Angeli Græcorum imperat. constitutio pro ecclesiasticis electionibus II 721 B. Relata in Cpolitano concilio an. 1186 *ibidem.*

Isidorus Pelusiota commota Alexandrina ecclesia exul efficitur I 270 B

Isidorus Monembasiæ episcop. quare depositus in Græca synod. an. 1344 III 539 A

S. Isidorus Hispaniæ decus & lux IV 743 E

Ismaelitas quibus legibus habitare siverit inter Christianos Colomannus Hungariæ rex I 202 A

Italæ civilis dispositio post Constantinum I 662 D. In tres Metropoles divisa a S. Pontifice I 664 A. Ejusdem facies medio ævo I 666 E. Politia *ibid.* De constituendo in ipsa rege actum in concilio II. Lugdunensi oecum III 28 E

Ithacii absolutio in quo concilio peracta I 259 E

JU

Judam quot modis studuerit Christus revocare a scelere patrando IV 531 C

Judæ persona quid significaret in ecclesia IV 1313 E

Judæi eorumque fautores male habent christianos in Gallia, I 837 C. Tum ipsos, cum Jesum Christum maledictis proscindunt, *ibid.* Eorum ritus vetiti christianis I 736 E. Furantur pueros christianorum, I 838 D

Judæorum consortium a fidelibus vitandum I 839 *consequ.*

Judæi hæreticis Sarracenisque deteriores I 843 C. 851 D. Quid sentiant de divina natura, *ibid.* Quid de Christo domino, I 844 C. De D. Petro apostolorum principe *ibid.* Infandi eorum quamplures errores I 845 & *seque.* Antichristo similes I 850 B. Eorum cum christianis foeminis conjugia vetita II 99 A. Quid si iniant, *ibid.*

Vetitum ipsis christianorum diebus festis operibus incumbere II. III A. Qui eorum famuli II 402 A. Ipsi vetitum occupare domus terrarum ecclesiarum II 669 B.

Habere famulos christianos & ecclesias ingredi II 892 C. Distinguendi aliqua nota a Christianis *ibid.* Res ecclesiæ loco pignoris ne accipiant II 973 B. Eorum distinctio a Sarracenis iusta in Tarracensi concilio II. 1059 D. Ipsi vetita cohabitatio cum christianis *ibid.* Item novæ constructio Synagoga II 1123 A. Parare interdictum medicamenta christianis III 43 D. D. Cur in vivis permittantur

II 601 A. Festis diebus ab operibus abstineant V 923 C. Triduo ante Christi resurrectionem domi maneat, *ibid.* Eis christianis veritum inservire *ibid.* Aliquo signo a christianis discernantur VI 409 A

Minime præferantur christianis in publicis officiis *ibid.*

a Judæis vetitum emi carnes jejuniorum tempore V 844 E

Judæus ex christiano diacono effectus damnatur ultimo supplicio in concilio Cantuariensi II 887 A

Judices ethnici reiiciendi a christianis viris VI 187 C

Judices sæculares inhibentes laicis ecclesiasticum forum excommunicati VI 417 B

Judicium sæculare declinandi gratia ordines assumptibus vel professionem emitentibus lex nulla faveat V 992 C

Judices delegati qui esse debeant & eos deligendi forma V 993 A

Judices Palatini sive ordinarii qui sint I 633 C

Judices pecunia exulcerati sententias iniquas ferentes excommunicati V 460 C

Judicium vulgare quid esset, II 125 A

Judices non nisi doctores eligendi V 479 D. Eorum electio ad quem pertineat, V 480 C

Judicium aquæ frigidaæ ferrique candentis ubi faciendum II 202 A

Judicii servandi ratio in causis tum majoribus cum minoribus V 487 & *consequ.*

Quan-

Quando per monitorium procedendum sit V 491 A
 Judici delegati potestas II 1076 & seq.
 Judici cujuscunque acta singula ordinatim conferbantur a Notariis V 1147 E
 Judiciorum forma in causis quibusdam levis V 403 C
 Judicium ecclesiasticorum cautela in alienationibus V 974 C
 Judicium æquitas II 1081 C
 Judicium ecclesiasticum impediens excommunicati V 405 A
 Judex ratione patrati criminis quis sit II 1092 B
 Judex potest differre tempus judicandi, & quibus de causis V 494 D
 Judicibus laicis sub anathemate vetitum clericis convenire pro quacunque causa V 285 C
 Judices inutiles rationes exceptionesque rejiciant oportet, V 648 D
 Judicium aut forenses actus vetita in ecclesiis aut coemeteriis, III 587 C
 Judices in qualibet sint diocesi constituti pro causis ecclesiasticis V 909 E
 in Judices ecclesiasticos, dum latari sunt excommunicationem intentantes minas, aut alia mala excommunicati VI 410 B
 Juhellus Turonens. archiep. advocatur ad Cenomannens. concilium II 1041 A
 Julius pap. II. graves poenas comminatur intervenientibus ad Pisannum conciliabulum V 356 & seqq.
 Juramenti formula ab eis præstandi quæ assumuntur ad beneficia V 1327 B
 Juramentum liberorum inficio patre irritum, I 387 A. Item monachorum nesciente abbate, *ibid.*
 ad Juramentum inducentes, aut falsos testes, five instrumenta variantes quibus obnoxii poenis V 649 A
 Juramento testes obstringendi ut veritatem aperiant I 438 D
 Juramenti formula a presentatis a patronis præstandi V 1250 A
 Juramenti vis & obligatio II 570 C
 Jurisdictionem competere prælatis inferioribus cumulative, non autem privative quid significet IV 497 A
 Jurisdictionem alienam turbantium poena II 1094 C. Ecclesiasticam impediendam III 394 B 586 E
 Jura ecclesiarum invadentibus quæ poena constituta II 1123 III 80 C
 Jura inter Mediolanensem ecclesiam & Papiensem olim controversa I 529 A
 Juris regulæ III 576 C
 Juris patronatus non oppignorari possunt, III 555 E. Alienantes adversus juris decreta eo privati, & excommunicati V 971 B
 Juspatronatus institui nequit absque sufficienti dote V 1028 E
 Jurisdicção temporalis ecclesiæ vindicata in concilio Basileensi. a Joanne Polemar IV 663 C
 Jus humandi cadavera locari aut vendi nequit, irriti contractu, V 1043 B
 Justiniani edictum in Origenistas quid contineat I 430 B
 Justi Cantuariens. archiep. opera multi Christi. *Councilor. Supplem. Tomo VI*

si fidem amplexi, I 469 D
 Justi viri sui accusatores, I 1286 A
 Jus Cenomannens. ecclesiæ vindicatum adversus Aninsulenses monachos I 891 B
 Jus regium in Hibernia confirmatum in conc. Dublinensi. II 673 A
 Justa ubi facienda, II 1059
 Justitiæ Dei variæ significationes IV. 967 C
 Juspatronatum vetitum concedi Laicis ab ecclesiasticis, V 389 E
 Juvaviæ varia nomina, I 686 A

K

K Meleis urbs modo diruta II 817 A
 Kalejas ex prædicatorum ordine disputatio de communione sub utraque specie & Christi mandatis cum Vulrico e sedis Orphanorum in concilio Basileensi IV

L A

L Agnatum mulierum poena, si forte filium suffocent, V 978 C.
 Laicorum quis judex dum a clericis in jus vocantur, I 434 B. Item quis clericorum dum a laicis in jus pariter vocantur *ibidem.*
 Laici in quibus teneantur obedire episcopis, I 1333 C. Eorum in clericos testimonia non recipienda I 1234 B. Quomodo se gerere debeant in Sacerdotes, *ibid.*
 Laicorum cultus & obervantia in ecclesiasticos viros I 949 B.
 Laicorum foeminarumque confusio vetita in ecclesiis I 1298 A.
 Laicorum statuta contra matrimonii libertatem nulla V 444 D.
 Laicorum promotio ad ecclesiasticos ordines quomodo facienda, I 1334 C.
 Laici capientes bona clericorum religiosorumque propterea quod non agitant causas in laicali foro excommunicati VI 405 A
 Laici inconsulto episcopo num ferias indicare valeant, II 118 A.
 Laici ecclesiasticas dignitates tribuentes, aut ab eis recipientes excommunicati in concilio Romano an. 1099 II 153 B. 155 & seq.
 Laici pie constitutam mercedem clericis tribuant pro funeribus defunctorum V 1045 C.
 Laicis vetitum in servitutem redigere ecclesias II 353 A. Ipsi nulla facultas de rebus ecclesiasticis disponendis II 356 C. Vetitum ab ipsis investituram ecclesiarum accipere II 688 A.
 Laici onera imponentes clericis cum Virginibus consubio junctis aut eorum libertatem impediendes anathemati subiecti VI 422 B.
 Laici quibus temporibus immunes a seculari potestate II 408 D.
 Laici fideles num interdiu ad aliquas preces teneantur VI 119 C.
 Laicis cum Judæis vetitum quodcumque commercium II 771 C. Item disputatio quælibet, aut famulatus *ibid.*
 Laici restituere compelluntur ecclesiastica bona in conventu apud Ravenicam, tabula V.

bula restitutionis concessa II 813 D.
 Laicorum actiones diebus festis II 1122 E.
 Ipsis interdictum imponere nomina dum urgente necessitate baptizant, II 1128 B.
 Laicorum constitutiones in ecclesiasticam libertatem immunitatemque nullæ III 79 D.
 Quæ poena constituta ferentibus, *ibid.*
 Veritatem ipsi exculenta & poculenta exigere a parochis III 243 C.
 Laici de quibus instruendi a sacerdotibus, III 544. C. Sæpius monendi de sententia excommunicationis III 1369 A.
 Laicis datum dijudicare de Sacerdotum prædicatione, secus de vita IV 624 A.
 Laici & clerici a propriis parochis absolventi, V 437 D.
 Laici concionariis veritum, V 981 A 1140 C.
 Laici ecclesiasticis viris aut bonis injuriam afferentes a quibus puniendi III 1400 A.
 Laicis æque ac ecclesiasticis viris prohibitum terras ad firmam tradere V 286 D.
 Laici ne versentur diutius cum clericis V 284 C.
 Laicis veritum in choro versari dum horæ canonicæ persolvuntur, V 1337 A.
 Laicis veritum loco pignoris accipere bona, aut res clericorum V 285 B.
 Laici bella & dissidia excitantes in causis clericorum excommunicati, V 289 D.
 Laici præsertim junioribus veritum ad monialium cellas accedere, V 766 E.
 Laicis etiam patronis veritum fructus ullos percipere vacato beneficio V 295 C.
 Laici nefas contrectare sacras reliquias V 1167 B.
 Laici cogentes sepeliri in sacro loco cadavera hæreticorum, infidelium aut eorum qui in peccato patenti mortui sunt excommunicati VI 257 C.
 Laici inhibentes causas agitari, in ecclesiastico foro excommunicati VI 404 E.
 Ladislai Hungariæ regis pieras II 97 A.
 Lamberto Dorobernens. archiep. Olfæ regi in viso, sit divisio Britanniarum in duas dioceses I 733 C.
 Lamberti Atrēbatens. episcop. professio coram suo metropolitano admittitur & probata in concilio Remensi II 129 D. Vocatur ad Floriacense concilium II 242 E.
 Lambertus Spoletanorum dux Romam invadit nemini parcens, 1027 D. Anathematizatur affligitur a Joan. VIII I 1030 A.
 Lamberti Leodiens. concilium IV 1110 D.
 Lampades olim semper fulgebant ante altaria I 1090 A. Non nisi oleo olivarum, aut alia materia nutrantur eo deficiente, *ibid.*
 Lamech conjugalitatis fidei primus violator II 362 B.
 Lamias, præstigiatores & fascinantes a suis diocesis deturbant Episcopi, V 1289 D.
 Lampades quam antiquus mos accendi in ecclesiis, & quare institutus II 489 C.
 Lampas semper fulgeat coram SS. Sacramento, V 770 D. VI 333 D. In ecclesiis VI 169 B.
 Lampades noctu fulgeant in dormitoriis monialium II 832 E.
 Langeport terra in Anglia monasterio Ss.

Petri & Pauli donata ab Eitelbertho rege I 463 C.
 S. Landoaldi miracula examinata in concilio Remensi I 1188 A.
 Lando Clericus ad synodum Romanam venire detrectans excommunicatur a Stephano pap. IX I 1315 E. Item plures Capuani cives cum ipso & quare *ibid.*
 Lanfrancus Dorobernens. archiep. concilium Glocestrense celebrat II 67 B.
 Largitiones pro Sacramentorum collatione, & mortuorum sepultura vetitæ sæcul. IX. I 912 A.
 Largitio Joannis Aquilejens. in præpositum & canonicos S. Stephani Foroliviensis firmata in Aquilejens. synod. I 1229 C.
 Larvæ, comediarum choreæ aut alia profana spectacula interdicta clericis V 1091 D 1189 B.
 Latinorum Armenorumque concordia, quando, & cujus opera inita, I 1226 C.
 Lateranens. concilium I. generalis epoca stabilita II 352 E.
 Lateranens. concil. III. Alexandro III. P. M. qui adfuerint II 636 B.
 Lateranens. concilium IV. quo mense ac die celebrari coeptum, quidve in eo peractum II 861 A. Decretorum executio procurata in Genuens. concilio II 865 A.
 Latinis veritum sequi ritus Græcorum V 1038 D.
 Latronum occidentium qui possunt comprehendere poenitentia præter alias graveque poenas I 385 B.
 Latrones num interficere possint impune II 498 A.
 Latronum sacrilegorumque confessiones quis audire possit & qua lege, V 293 B.
 Laurentius Strigonens. episc. concilium celebrat & quare II 253 C. Qui præfules adfuerint II 288 C. Quam multa utilia decernit tum ecclesiæ, cum religioni II 289 A.
 Laurentius Pini Berthelemiticus episc. evehi studet ad episcopat. Autissiodorens. IV 729 B.
 Lautannens. concilium exordium, progressus, & dissolutio, V 257 A. 272 C.
 Lautannens. ecclesiæ causam delatam ad Basileens. concilium petit Amadeus Sabaudiarum dux agitari more curiæ Romanæ IV 1115 C. Adjudicatur sedes Ludovico IV 1187 C.

L E

LEtio sacræ theologiæ & casuum conscientiarum in qualibet sit cathedrali & collegiata ecclesiæ V 1279 B.
 Lectores sacræ theologiæ sacrorum canonum, artiumque prius fidem profiteantur oportet V 1160 D.
 in Lectores publicos qui eligendi V 631 C.
 Leodiensis collegiata ecclesiæ S. Martini fundatio in conventu apud Coloniam confirmata I 1142 A.
 Legati apostolici munus II 1076 C.
 Legati Athanasii ad Constantinum I 188 C. Qui & quot fuerint, *ibid.*
 Legati a latere Eugenii in Basileens. concilio IV 1128 D.
 Le.

Legati Abderami regis Sarracenorum excipiuntur in concilio Compendiensi I 781 C
Legati pontificii in conc. Tridentino V

571 A

Legatorum piorum quis usus, II 1163 A

Legati Gregor. VII. ad Bohemos qui fuerint I 1399 B

Legatorum piorum pars quarta episcopo tribuenda III 671 D

Legatio Rhodoaldi Portuens. & Zaccharie Anagnini Constantinopolim a Nicolao pap. I 983 A

Legatio patrum Senonensis concilii Romam III 63 C

Leo archiep. Ravennat. usurpat dominium S. Sedis I 693 C

Leo Isaurus invadit provincias & civitates Occidentis patriarchatus I 656 D

Leo pap. III. pallium mittit Athalarco Dobernenf. archiep. atque totius Britannie primatem agnoscit I 733 C. Accipit litteras a Britannico clero, *ibid.*

Leo Russie metropolita petit a Bened. XIII. confirmationem synod. ab ipso habitam VI 278 & *seq.*

Leo Armenus bellum indicit sacris imaginibus auctore Antonio Sillao, I 776 E. Suis consiliis intelligens infestum esse S. Nicephorum Constantinum patriarcham accersit convocato Heterodoxorum concilio I 776 B. Renuit adire, *ibid.* E. sede deturbatum in exilium amandat, *ibid.*

Leo Græcorum imper. Nicolaum patriarcham expellit suffecto Euthimio II 46 Append.

Leonis Nomenclatoris interfectio Paschali pap. I 827 B. Se purgat pontifex *ibid.*

Leo notarius privilegium conscripsit Ticiens. archiep. concessi a Joanne VIII I 1019 D

Leo sapiens imperat. Constantinum schisma dirimere tentat, I 1070 B. Anathemate affligit a Nicolao patriarcha & quare I 1107 C

Leo & Benedictus intrasi in ecclesiam Triventinam, & Termolensem excommunicantur ab Agapito pap. III. I 1127 A

Leo pap. IX. Remensi synod. præest an. 1049 I 1287 A. Primatum confirmat Trevirens. ecclesie edita bulla I 1287 A. Gestis probat S. Deodati, I 1288 D. In suam tutelam recipit monasterium Galerense SS. apost. Simonis & Judæ I 1289 A. Concilium Romæ celebrat, I 1291 A. Confirmat in Verceilens. conc. monasterium Massiliense S. Victoris. restituta Valentiniensi jamdiu usurpata abbatia I 295 C

Leopoldus Marchio obtinet ab Innocent. II. Pisis immorante confirmationem canonice Claustraburgensis II 417 A

Leprosi an excipiendi, II 1152 C. Quare vitandi II 1225 A

Leprosi unde visus vestitusque suppeditari debeat, I 426 A

Lex de episcopis eligendis a Valente lata, I 204 A

Lex evangelica quid jubeat aut vetet IV 577 D

Leges sacre quales esse debeant IV 652 D

Lex humana ut obstringendi vim habeat, quas postulet conditiones IV 748 B.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

Leges Simonis Monsfortis inter barones & comites Francie in Apiamensi concilio confirmatae II 818 A. & *seq.*
in Lege qualibet quemquam posse salurem adipisci erroneum, legeque omnes rectas esse 26 C

Legis humane necessitas unde repetenda IV 576 A. 581 A. Quis finis IV 579 C. Num divine contraria sit IX 589 A. Num possit inferre ultimum supplicium, & pro quibus criminibus IV 595 & *consequ.*

Legata pia innotescere debent episcopo intra certum tempus ab obitu Testatoris sub anathemate V 1205 D

Legum labores an suis legibus teneantur, IV 1301 B

Legatorum piorum liber in archivo sit episcopali V 987 D. 142 B. Eorumdem notæ infra bimestre in eodem archivo censentur V 1041 B. 1142 B. Quorundam quartam portionem exigere valent episcopi V 1041 C. Notam eandem deferre ad episcopos prætermittentes excommunicati V 1245 D. Eadem poena quos præterea afficiat *ibid.* Eorum tabella in qualibet sacristia existat V. 1238 E

L

Liberii pap. Romam adventus, res gestæ & obitus, I 221 & *seq.*

Libri per grani absque probatione asportari & recipi vetitum V 768 A

Libri ut canonici qui habendi I 280 B. Qui resciendi ut apocriphi, *ibid.* & *seq.* Quid de operibus SS. & martyrum, aliorumque scriptorum gestis rebus ex Gelasii decreto I 365 & *seq.*

Libros vetitos retinendum poena V 921 B

Librorum lectio ad deterentio quæ vetita in conc. Cantuariens. an. 1529 V 527 & *seq.*

Liber nullus imprimatur, nisi perfectio decreto Lateran. conc. præmissa eorum subscriptione, qui sunt ad hoc deputati V 1277 B

Libri non purgati, caveant episcopi, ne in lucem edantur V 1276 B. Item ne alii, quicumque ii sint, in urbem introducantur ipsi incisi *ibid.*

Libri hereticorum inter catholicos in loco clauso afferuntur, non nisi a Theologis legendi V 1218 B

Libros qui venales sunt aut exhibentur in civitatibus perspectos habeant episcopi, V 1225 A

Libri sacri apud præfules sint oportet V 1218 A

Librorum indicis regulæ qui vetiti sunt accurate serventur ab impressoribus, & Bibliopolis V 1276 C

Libris precesiones fere omnes completentibus aliaque officia consulum in convocatione provincie Cantuariensis an. 1557 V 667 C

Libri absque doctorum probatione non publicandi I 805 C

Libros e loco ad locum transferre vetitum absque ordinarii facultate V 1160 D

ex Libris qui vetiti in synod. Diamperitana VI 34 & *seq.*

Libri *Thimotei patriarchæ* inscripti quis auditor VI 48 A
 Item illius, cuius inscriptio: *Infantia Salvatoris* VI 49 D
 Liber baptizatorum penes omnes parochos sit VI 69, D. 330 C
 Libellum an. XII. Leovigildi editum de non rebaptizandis Arianis damnatus a patribus Toletanæ synodi I 452 D. Anathematet percussis, qui verum reputant, *ibid.* Latet in eo occulta traductio Romanor. ad Arianam heresim, *ibid.* In eo constitutum: *Gloria Patri per Filium in Spiritu Sancto ibid.*
 Libellos famulos conficientes quibus obnoxii poenis, II 1061 D. V 1162 C
 Liberti ecclesiastica gaudent immunitate, I 423 D
 Libertas ecclesiastica decreta in conc. Vezfordensi, poena constituta perturbantibus II 1055. A. Reparata in concilio Metensi II 1226 & seq.
 Libertatis ecclesiasticæ violatores excommunicati in Vormatiensi conventu II 1170 A
 pro libertate clericorum violata indicta cessatio a divinis III 261 & seq.
 Libertas culpæ, gratiæ & gloriæ quid sit IV 500 C
 Liberi arbitrii discrimen in Diabolo & Angelis III 1197 B
 Lichfeldensis ecclesiæ dignitas II 765 C. Eorum qui ei intersunt, *ibid.* & seq.
 Ligandi solvendiq. potestas unde profecta I 1198 A
 in Limbo degentium turbatio & dolor moriente Christo quo sensu explicandus IV 987 B
 Lingvæ procaces quomodo corripiantur, I 786 B
 Linteamina pro altarium ornatu sint benedicta V 1245 C
 Liprandi sacerdotis celebre factum in causa Grossulani archiep. simoniæ accusati II 194 B
 Literas dimissorias viciantes, suspensi V 1016 B
 Literæ dimissoriæ quibus dandæ a capitulo infra annum ab obitu episcopi V 957 D
 Litium gravia dispendia diminuere studet Innocent. IV. II 1073 E
 Litium brevitatis & sumptus moderatio in foro episcopali constituenda, V 1147 B
 Litis contestatio quando exhibenda II 1078 A
 Litium expeditio commendabilis III 799 B
 Litium secularium cognitio ad episcopos pertinere constat ex antiqua ecclesiarum consuetudine, & ex Augustini testimonio VI 5 D
 Litaniarum antiquitas, II 156 Append. C.
 Litaniz minores aut rogationes S. Mamerto tributæ Viennensi episcopo, majores in festo S. Marci sancto Gregorio Magno VI 167 D.
 Liturgiæ vetus ritus I 279 C.
 Liturgiæ legitima forma & ordo restitutus apud Malabaricos in synod. Diamperitana rejectis Nestorianorum ritibus Vp 85 & consseq.
 Liturgis Ekkinardi Marchionis filiz raptus

I 1213 C. Se sinit cum Verinuario Thuringiæ comite sponso Magdeburgens. concilio ea de coactio, *ibid.* Eorundem voluntas exploratur *ibid.*

Lo

Loca optima cur expectanda, I 888 D.
 Loca exempta ab ordinariis visitanda V 640 B.
 Loci in quibus excipiuntur, aut distrahantur bona ecclesiæ, seu ecclesiasticis viris subrepta olim interdictio afficiebantur II 755 A. Item principes viri, earumque villæ *ibid.*
 Locus desertus qui habendus, II 1098 B.
 Locationes ad longum tempus interdictæ V 830 B. Ad breve tempus qua cautio te faciendæ *ibid.* F.
 Locatio ecclesiarum vetita III 317 C.
 Locationes anticipata pecunia vetitæ V 974 B.
 Locatio & conductio ecclesiæ bonorum tum clericis cum laicis ultra quin quennium vetita II 931 D. 950 C.
 Locationes ultra triennium vetitæ ex Pauli III constitutione V 1248 E. VI 358 E. Ab episcopo recognoscendæ V 1033 A. 1202 D.
 Locorum piorum administratio viris probatissimis moribus committenda V 831 C 978 C. Quibus rationem reddere teneantur V 980 B.
 Lodomerus Strigoniens. archiep. concilium habet, Andrea III Hungariæ rege, III 233 D.
 Lollardi hæretici qui III 1254 A. Delati ad Cantuariens. concilium una cum Joanne Odictastelli fautore III 1255 A.
 Londinensi concilio Provinciali an. 1321 quis præfuerit, atque indixerit incertum, III 401 B. In eo discussa causa Hugonum le despenfer suadente rege III 404 B.
 Longobardorum immania facta in Romana ditione sub Aistulpho rege, I 613 & seq.
 Longobardorum invasione perturbata jura ecclesiæ Senensis & Aretinæ I 945 C.
 Longobardiæ præfules, atque omnes Imperio subditi advocantur ad Moguntinum Conciliabulum datis epistolis tum ab Henrico Spirensi episcop. cum a Theodosio Virdunensi II 43 A.
 Lotharius Imperat. in Ticinens. conventu an. 852 I 926 D.
 Lotharii regis iter Romam pro restitutione episcoporum suæ factionis I 1005 B. Ludovici opera, qui tum temporis Beneventi agebat, pontificem alloquitur, *ibid.* Precibus Angelbergæ Ludovici uxoris restituit communioni, *ibid.* Hac de re concilium habetur, *ibid.* In eo celebris oratio ab anonymo episcopo recitata I 1006 A. Restitutionem episcoporum, qui fuerant in causa Lotharii depositi suadet orator, *ibid.* E.
 Lotharius sit certior de canonica Innocent. II electione a multis tum episcopis, cum Cardinalibus II 397 C.
 Lovitensi concilio in Polonia an. 1556 qui adfuerint, V 697 & seq. In eo quid actum, *ibid.* & seq. Lu

L

- L**ucius III P. M opem petit ab Angli-
cano clero II 708 B. Celebrat Vero-
nenſe concilium an. 1184 præſente Fride-
rico Imperat. II 709 A.
- Lucii pap. II literæ ad Salzburgenſem ar-
chiep. & Gurgenſem epiſcopum, II 448
D. Ad Morinenſem & Cameracenſem epi-
ſcop. II 449 A.
- Luca quid eſiet, & unde diſta I 1235 C.
- Lucentium canonicorum bona ad commune
conviſum confirmat Leo Pap. IV I 1234 D.
- Lucenſis cleri immunitas aſſerta & confir-
mata a Stephano pap. IX edita bulla I
1316 & ſeqq.
- Lucenſis eccleſiæ canonicos ad communis
vitæ inſtitutum revocare nititur Grego-
rius VII II 33 B. Refragantur *ibid.* Ex-
communicantur in concilio ad S. Gene-
ſium *ibid.*
- Lucenſium canonicorum privilegia a Gelaſio
II confirmata II 323 A. canonicorum ſimi-
liter S. Frigidiani, *ibid.*
- Lucenſis concilii dioceſani an. 1253 ſtatu-
ta & decreta II 1172 & conſeqq.
- Lucrum turpe quod fit II 574 D
- Luctus quoſque protrahendus V 1314 B
- Luctus immoderati, ululatus clamoreſque
mulierum arceantur in defunctorum fune-
ribus, V 1243 A
- Ludovici IV. Bavari humilis ſubmiſſio Cle-
menti VI III 539 C. Quorum opera per-
acta, *ibid.*
- Ludovici Nivernenſ. epiſcop. controverſia
cum monachis S. Pontiſ compoſita a Ray-
mundo Vallon jurisperito V 34 B
- Ludovicus & Lotharius imp. convocant
Lugdunenſe concil. adverſus Judeos, eo-
rumque ſutores, I 835 A. Item Pariſienſe
I 855 B. Monachiſt. diſciplin. collapſam reſti-
tuere aggrediuntur ſuadente Alduino I 857 B
- Ludovicus I. Germaniæ rex annuit petiti-
onibus Vvarini abbatis pro Corbejenſi Coe-
nobio virorum, & Herifordienſi ſancti-
monialium I 923 & conſeqq.
- Ludovici Lotharii filii adventus Romam I
939 A. Concilio adest ibidem habito an.
853 *ibid.* Concionem habet in eod. conc.
I. 943 B
- Ludovicus imperat. Romam quo anno pro-
fectus I 1023 A. Concilio adest in Adal-
giſum Beneventanum ducem habito *ibid.*
De illo conqueritur *ibid.* A juramento ſol-
vitur a Joanne VIII. *ibid.*
- Ludovicus IV. inauguratur Romanorum im-
perat. a Benediſt. IV. I 1093 C. Synodo
præſent temporeſ habitio in Lateran.
Palatio, *ibid.* Reſtituenda curat nonnulla
bona Lucenſi eccleſiæ uſurpata I 1095 B
- Ludovicus Franc. rex jura confirmat mona-
chorum S. Viſtoris Pariſienſ. lato diplo-
mate II 291 C
- Ex ludis qui vetiti clericis V 1189 D
- Lugdunenſ. conc. I. generalis exordium &
exitus, patrum numerus & acta, II 1098
& conſeqq. E
- Lugdunenſ. conc. II. oecumenico qui ad-
fuerint, quidve in eo actum, & ordo pro-

- cedendi III 29 & ſeqq. E
- Ludi clericis interdicti II 978 C. 145 Ap-
pend. C. In coemeteriis minime peragan-
tur II 971 B. 1221 B
- Ludimagiſtri munus, ſolertia & circumſpe-
ctio V. 533 D. Fidei profeſſionem emit-
tere tenentur V 784 B. 920 A
- Ludimagiſtri de hæreſi ſuſpecti rejiciendi V
675 D. Ab obſcenis libris caveant pro-
pter adoleſcentum perneciem V 784 B. Eo-
rum qualitates & munia erga pueros V
1002. & ſeqq.
- Ludimagiſtri munera in academia Corbi-
nonſi & Alexienſi a ſacra congregatione
de propaganda fide inſtituta VI 266 D.
- Docendi methodus, *ibid.*
- Lunæ cognitio & biſextilis anni neceſſaria,
III 229 B
- Lunenſi civitate everſa ſedes epiſcopalis for-
te tranſlata Serzanam I 706 A
- Luitprandi regis juſſu convocato concilio di-
rimitur controverſia inter epiſcopum Are-
tinum atque Senenſem I 539 A
- Luitprandus una cum Hilprando quatuor
caſtra uſurpant Romanæ eccleſiæ I 543 C.
Pro eorum reſtitutione inſtat Gregorius
III *ibid.*

M

- M**acarius a Donatiſtis fideliffime provo-
catus I 217 C. Publicat in Numidia
inaudita ſeritatis edicta I 218 C
- Maclovenſi epiſc. electio in conc. Baſileenſ.
favet Barenſis dux, & Carolus Franco-
rum rex IV 1137 B. Commendatur patri-
bus a Britannæ duce IV 1201 & ſeqq.
- Magalonenſis ſedes epiſcopalis quando ever-
ſa et reſtituta, I 1255 E. Ea de re duo
fortaſſe celebrata concilia I 1258 A
- Magdeburgenſis archiepiſc. erectio in Ro-
mano concilio ſub Joann. XII ſancita I
1136 B. Item Merſeburgenſis epiſcopa-
tus *ibid.* Peracta demum in duplici Ra-
vennat. edita bulla a Joan. pap. XIII.
I 1145 B. Suffraganei præterea conſtituti
- Magdeburgenſ. archiepiſc. poteſtate illi
facta epiſc. ordinandi I 1146 C. Primas
conſtitutus inter Germaniæ præſules I
1155 C. Eidem acceſſio facta dioceſis
contentiente Hattone II Moguntino ar-
chiepiſc. I 1157 A. Prædiis auſus ab Ot-
tone magno I 1158 C
- Magdeburgenſes tumultus excitati tempore
Baſileenſis concilii IV 165 D
- Magos arioloſque conſulere, aut alios hu-
jus ſurtoris homines vetitum VI 182 D.
- Magi, divinatores, & ſciantes Sathanæ
miniſtri, V 923 C. In eos animadvertant
epiſcopi *ibid.* Quid ſi clerici aut viri no-
biles ſint *ibid.*
- Magiſtri liberalium artium optimis moribus
ſint oportet, & ſana fide, V 1279 C. Ab
obſcenis libris, & turpia continentibus
abſtineant, *ibid.*
- Mainardus Karinthiæ dux epiſcopatus uſur-
pans Tridenti & Brixia excommunica-
tur in concilio Salzburgenſi, III 247 A
- Majoris domus potentia in Gallia I 657 B

- Majores qua ætate censerī debent V 537 B
 S. Majoli obitus quo anno I 1197 C
 Maimbodus Matifconens. episcop. auctus
 dioecesi ab Agapito pap. II. I 1225 A
 Malmundariensis & Strabulens. monasterii
 conjunctio agitata in concilio Engelen-
 heimensi I 1185 A. Eorum erectio S. Re-
 maclo Tungrensi episcopo accepta re-
 fertur *ibid.* C
 Mala propter Christum ferenda I 213 B
 Malabarensis ecclesia reformata in synodo
 Diamperitana VI 141 C
 Malabarensis clerus quare opem postulet a
 rege Lusitanie interposito Metropolitā
 Goensi in synod. Diamperitana V. 134 D
 Malabares ethnici solum permittunt chri-
 stianis campanas intra ecclesias & qua-
 re, VI 169 E
 Malorum tristitia in gaudium commutatur,
 I 213 B
 Malefici qui dicendi II 205 A. Eorum poe-
 næ II 205 E. V 788 C
 Maleficos, veneficos, aliosque supersticiosos
 homines eliminare studeant episcopi gra-
 vissimis propositis poenis V 1005 B. Tales
 qui habeantur, *ibid.* & *seq.*
 Maleficia & incantationes interdicta III
 320 D
 Mandatorum executio II 1153 B
 Mandata superiorum quomodo exequenda III
 224 A
 Manducatio in ecclesia vetita I 256 C
 Manetis hæresiarum disputatiōem Arche-
 laio episcop. Mesopotamie I 25 D. Acta
 disputatiōis, *ibid.* Illius origo & erro-
 res I 33 C. Sectatores *ibid.* Coniunctus ab
 Archelao aufugit I 87 B. Conclonatur,
ibid. Infelix exitus I 118 C
 Manasses Remensis archiep. dat litteras ad
 Rabertum comitem de clericorum immu-
 nitate, eorumque conjugii II 136 B
 Mancipia christiana vetitum Judæis vendi I
 826 E
 Manel Græcorum patriarcha præest concil.
 fortasse Niceæ habito an. 1220 II 877 A
 Manuum impositio quid significet II 408 C
 Manicheorum errores & anathematismi I
 322 B
 Mannoniariorum munus V 819 E. Eorum
 præterea sit chorum moderari V 1132 E
 Mantio diutina in ecclesie Nartheca inter-
 dicta I 807 C
 Manuum conventio quid olim significaret,
 II 105 A
 Mantuani concilii series et acta in causa
 schismatis Cadaloi I 1379 & *seq.*
 Mantuanum concilium an. 1459 adversus
 Turcas coactum V 297 A. Quid in ipso
 statutum sit de electione & jure S. Pontifi-
 cis & cardinalium V 315 & *consequ.*
 Maphrianus Primas Jacobitarum Orienta-
 lium I 1911 B
 Marcellus vir nobilissimus Archelaum ur-
 get ad disputatiōem cum Manete I
 21 D
 Mar Abba collapsam in Perside ecclesiasti-
 cam disciplinam restaurat, I 422 D. Rur-
 sus collabitur, in carcerem coniecto pa-
 triarcha, ubi decessit I 426 C. Restituere
 curat Josephus coacto concilio *ibid.* Ca-
 nones in eo lati, *ibid.*
 Maremes Nestorianorum præses I 480 A. In
 eorum communionem recipiendi causa Sa-
 hadunam concilium indicit, *ibid.*
 Maruthas Miaphraestens. episcop. legatus in
 Persidem ad Jeddargē I 289 A
 Margarita Scotorum regina concilia mul-
 ta congregari studet pro ecclesie refor-
 matione II 23 A. Ipsius pietas, studium
 atque sollicitudo in ecclesiasticam disci-
 plinam, sacrorumque canonum observan-
 tiam *ibid.* & *seq.*
 Maribus prius quam foeminis, baptisma con-
 ferendum VI 69 D
 Maria Hungarie regina, convocatur Stri-
 gonien. conc. a Demetrio archi. III 663 A
 Mariæ Virginis mise ricordia quanta I 983
 C. Ab omni peccato esse vacuum definitum
 in Basileens. concilio IV 195 C
 Mariæ Virginis Annunciationis & præsen-
 tationis festa dies ubi primum celebrari
 coeperit II 119 A
 Maria Virgo quare turbata Angeli sermone
 IV. 1031 C. An eam præ seipsum Angeli
 dilexerint IV 1025 & *seq.* Dies in qua
 concepta fuit num postulet majorem cul-
 tum IV 103 B. An corpus ejusdem in
 coelis existat IV 1020 A. Quid sentiat de
 illius assumptione S. Hieronymus IV 1002
 C. Mediatrix inter Deum & homines, IV
 1023 C. An sit ubi filius & pater *ibid.*
 Illius audito nomine doemones contremi-
 scunt IV 1032 B. Ægre ferunt eandem
 in ipsos imperium tenere IV 1033 & *seq.*
 An sit in Sacramento altaris post solemniam
 verba IV 1014 D. Ejusdem maternitas
 asserta in synod. Diamperitana VI 118 D.
 Illius imagines, ut & aliorum SS. co-
 lendæ & in loco decenti retinendæ VI
 21 C
 Maronitarum synodi canones sub Sergio pa-
 triarcha confirmantur a Josepho succes-
 sore nonnullis additis V 1228 D
 Maronitarum fides V 1214 & *seq.*
 Marcellus Paduanus ecclesiastica Hierarchia
 subversor IV 615 B
 S. Martialis an unus ex LXX. discipulis I
 1244 C. Ejusdem gesta res, & miracula
ibid.
 Martinus pap. I. Monothelitarum hæresis
 impugnator accerrimus I 485 A
 S. Martini translatio Turonum quo anno
 contigerit I 1056 B
 Martinus pap. IV curat correctionem statu-
 torum archiepisc. Turonensis III 105 C
 Martinus pap. V. electus in concilio Con-
 stantiens. an. 1415 IV 84 E. Qui adfue-
 rint IV 85 C. Ratio & forma electionis,
ibid. Dat litteras de sua ad pontificatum
 assumptione ad Rentium Columna IV 93
 A. Ad magistratus & populum Viterbien-
 sem IV 94 C. juber Julianum S. Argeli
 cardinalem se conferre Basilicam inceptu-
 rum concilium IV 159 E. Ejusdem obitus
 & successor, *ibid.*
 Martini Lutheri libri cum eorum cathalo-
 go conquisiti ab episc. Herfordens. iussu
 card. Vossii, V 511 A. Ejusdem pestife-
 ri errores V 514 & *consequ.* Eisdem li-
 bris quæ fides habenda *ibid.*
 Materia pro sacrificio altaris qualis esse de-
 beat I 1298 D

Mathildis causa de connubio cum Azone agitata in concilio Romano II sub Gregorio VII. II 6 C
 Matifconensis concilii an. 1386 acta genuina producta VI 401 A
 Matrimonium coram proprio paroco & testibus omnino contrahendum, V 1217 C
 Matrimonii laus I 573 A
 Matrimonio juncti post cognationem spirituales separandi certa imposita poenitentia I 138 C
 Matrimonium presbyteris Græcis licet olim permiffum, numquam tamen præceptum, V. 1219 A. Præstaret ut vitam cælibem ducerent *ibid.*
 Matrimonio junctorum crimina & poenitentia I 591 A
 ad Matrimonium nunquam admittantur doctrinæ christianæ ignari V 1184 B
 Matrimonium inter affines vetitum II 667 B. Inter consanguineos, *ibid.* & I 548 E. Inter duas consobrinas ab uno eodemque suscipiendas II 774 D
 Matrimonium contrahentium nomina & cognomina in libro recenscantur a paroco V 1185 C
 Matrimonii contrahendi ætas II 675 D. Num in ea possit dispensari *ibid.*
 Matrimonia vi contracta nulla V. 443 D. Quid si conjugum alter cum altero illico contrahat V 444 B
 Matrimonia clandestina vetita II 669 E. 1115 D. III 592 A
 ad Matrimonium quæ probationes admittendæ V 445 D
 Matrimonio contrahendo quis parochus adesse debeat II 454 A. 947 C. Testes qui esse possint *ibid.* Quid ipsi præmittendum, *ibid.* 1186 E. Quibus verbis contrahendum II 141 Append. A. Causam ad illud spectantium quis iudex II 1047 B. Contrahentes in gradu vetito excommunicationi obnoxii II 148 Append. D. V 440 E. Eisdem assistendi ratio, III 37 B. 564 A. Ad illud contrahendum prævia dispositiones respectu conjugum V 1184 D. Non contractio in facie ecclesiæ vetita cohabitatio *ibid.* Illius impedimenta sub excommunicatione revelanda V 1311 B. Quid si spretis illis contrahatur *ibid.*
 ad Matrimonium dispositiones quæ V Vetitum junctis spirituali cognatione I 548 E
 Matrimonium quid sit III 184 B. Ejusdem impedimenta III 185 & *seq.* Quibus temporibus contrahendum, & quæ servanda a paroco III 185 D. 190 A. Clandestinum quale III 186 D. Irritum V 1185 C
 in Matrimonio contrahendo servanda populis interdum publicentur a parochis vulgari idiomate V 1242 B
 Matrimonium contrahentium consensus qualis III 564 A. Quæ contractum dirimant III 566 A
 Matrimonii clandestini decretum publicetur bis in anno a parochis V 1311 D
 de Matrimonii sacramento quæ Tridentinum præscripsit studeant servare parochi religiosissime V 1035 B 1118 E
 Matrimoniales causæ quibus committendæ III 725 E

Matrimonii denunciations tum a paroco viri cum foemina faciendæ V 958 D
 Matrimonium S. Annæ & Joachim honestissimum IV 1000 B
 Matrimonio juncti in gradu vetito separandi V. 950 B
 Matrimonia clandestina qua poena vetita III 1410 D. V 398 & *seq.*
 Matrimonii libertati nihil efficiunt sæcularia statuta V 960 A. Quid si vi contrahatur, *ibid.*
 Matrimonium contrahere vetitum absque proclamationibus V 331 C
 Matrimonia clandestina contrahentium, aut absque proclamationibus, & assentionum, poenæ, V 657 & *seq.*
 Matrimonii minister proprius parochus V 348 B
 Matrimonio contrahendo præmittendæ proclamationes & quare V 769 D
 Matrimonii libertatem impediens excommunicati V 1037 B
 Matrimonii vinculum non nisi post obitum fatentur Maronitæ V 1215 B
 Matrimonium summa devotione ac pietate contrahendum V 1311 C. Dubia de illo episcopis patefiant V 311 D.
 Matrimonium in Paradiso contractum in officium naturæ fuit VI 133 D
 Matrimonium Nestoriani permittunt presbyteris, Diaconis, etiam susceptis sacris ordinibus VI 127 C. Item monachis & monialibus, *ibid.*
 Matrimonii impedimenta servata a Nestorianis VI 141 C
 Matrimonii finis VI 135 B. Clandestinum, semper detectata ecclesiæ, *ibid.* Legitima forma, *ibid.* & *seq.* Absque paroco & testibus contractum invalidum VI 137 A. Impedimenta si qua sint, innovefcant oportet VI 138 C. Dispositiones ad ipsum licite contrahendum VI 140 B. 142 E. Quibus impedimentis irritum sit VI 141
 Contrahendi tempus ab ecclesiæ constitutum VI 144 A. 242 E. Contrahentium ætas *ibid.*
 Matrimoniales causæ ad judicem ecclesiasticum pertinent, VI 145 D
 Matrimonii dissolvendi legitimæ causæ VI 145 D
 Matrimonia clandestina ubique terrarum vetita XI 242 B
 Matrimonium contractura quibus cavere debeant VI 343 C. Ætas legitima tum in viro, cum in foemina *ibid.* Tres denunciations præcedant oportet VI 344 A. Quid agendum paroco cum exteris, aut cum illis, quos constat esse connubio junctos *ibid.* Ad ipsum cogentes excommunicati VI 345 B. Notetur dies & annus ac nomina contrahentium a paroco *ibid.*
 Mattheus Lotharingæ dux infensus Romaricensi ecclesiæ reconciliatur in concilio Trevirensi provinciale II 481 A
 Matutinum officium qua olim hora persolveretur III 599 A
 Maximus Cynicus o Cpolitana sede quando decessit I 243 C
 S. Maximus Cpolitano patriarcha acerbè vexatus a Monothelitis I 487 B. In exilium pellitur, *ibid.*

Mater respectu proles num sit fide digna
V 295 A.
Mathildis (sanctimonialis flagitium I 1213
C. In concilio Magdeburgensi an. 999
fortasse absoluta *ibid.*

M

Mediolanum a Longobardis excisum I
693 A.
Mediolanensi archiepisc. et Aquilejensi. pa-
triarchæ quid juris concessum, quæque mu-
nia valeant exercere tum in monasterio,
cum in Xenodochio SS. Sixti et Bartho-
lomei Placentiæ I 1042 & *seq.*
Mediolanenses Præfules principem locum
ambiebant in conciliis Romanis I 1294
D. Contra erant Ravennatens, *ibid.* Pro
Mediolanensibus decisum, *ibid.*
Mediolanenses tumultus sub Vidone archiep.
inter Clerum & Populum quare obor-
ti, I 1321. A. Quorum opera sedati &
compressi extinctis hæresibus I 1323 &
seqq. Imponitur archiep. poenitentia &
clericis I 1329 & *seq.* Excitantur denuo
in causa Grolulani archiep. accusati si-
monie II 187 A. Liprandi ea de re ce-
lebre factum, *ibid.* & *seq.*
Mediolanenses cleri poenitentia pro rejecta
hæresi Simoniacorum & Nicolaitarum, I
1229 A. Juramentum de obedientia Apo-
stolicæ Sedi, *ibid.*
Mediolanenses præfules certantes de sessio-
ne in concilio componantur a Callisto II
II 343 A.
Mediolanenses Innocent. II obtemperant S.
Bernardi opera II 423 B.
Mediolanenses archiep. in quo subiecti Ti-
cinenſi I 1917 C.
Medicorum munus suadere ægrotantibus poe-
nitentiam III 325 E. Egroto deferant, si
moniti Sacramenta respuant V 822 D.
Item non confessos post trinam visitatio-
nem, V 986 E. Eorum onere Chirurgi
quoque tenentur, V 1117 B. 1240 C.
1207 D.
Medici jure! jurando spondeant servatu-
ros bullam Pii V ante lauream docto-
ralem assequendam V 1160 D. Emitte-
re tenentur fidei professionem, V 1275 C.
Meditatio scripturarum vas aquæ sapien-
tiæ IV 572 D.
Melphi pro Amelphi seu Amalphi inter-
dum usurpatus, I 1341 A.
Melchisedechi sacrificium figura Eucharis-
tiæ II 360 E.
Mentientes in supplicationibus gratia indi-
gni I 428. D.
Mendicantes religiosi pernicioſa dogmata
spargentes deferuntur ad Basileense con-
cilium IV 176 & *seq.* In eorum coeme-
teris vetitum sepeliri cadavera infcio epi-
scopo III 671 A.
Mendicantes religiosos excipere posse cu-
juscumque confessiones etiam a reserva-
tis inconsultis locorum ordinariis er-
roneum 1045 D.
Mendicantes e mentito morbo aliquo, aut
perversis moribus exterminandi V 833 C.
Mendicantes nonnulli perſolutis oblationibus

ecclesiasticis viris admittantur ad quæstum
V 185 E.
Mendicantium errores nonnulli compressi in
Basilee ns. concil. IV 1045 A.
Mendici caveant in ecclesiis stipem quærere,
nisi monialium quætores sint V 927 E.
Mendicatio licita dantibus operam orationi
& studio IV 997 D.
Mercatura & negociatio interdicta clericis
V 726 A.
Mercatus & forensia placita vetita festis
diebus I 949 B. V 1283. C. Item sacris in
locis II 1221 B.
Meretricibus toleratis, felicitas publica la-
befactatur, V 1037 D.
Meretricum frigarumque poena, i II 116 A.
in Meretrices & concubinas severissime ani-
madvertant episcopi & laici V 835 A.
Meretrices publicæ ex Urbibus villisque ex-
terminandæ II 825 B. 837 D. IV 526. C.
600 A. 825 A.
Meretricum expulsio ex urbibus cordi esse
debet principibus omnibus V 1037 D.
Meritum an sit majus illius qui ex obedi-
entia agit, quam qui solutus est (V 955 C.
Messalianorum errores, I 441 E.
Metensis sedes quare archiepiscopalis, I
681 D.
Methodii Politanii patriarchæ obitus I 997
A. Ejusdem successor, *ibid.*
Metropolitani honore præferendi episcopis
I 168 C. Præter S. Pontificem nulli di-
gnitate secundi I 278 A. Eorum sit ne-
gocia qualibet inter episcopi inferiores
clericorumque componere I 295 C. episc.
ordinandis præſſe *ibid.*
Metropolitica jura Seleuciensi episc. quan-
do asserta I 312 A.
Metropolitani quor in qualibet provincia
esse debeant, I 332 C.
Metropolitæ vetitum episcopo absente aut
Patriarcha in earum ecclesias ingredi I
441 E.
Metropolitani & episcopi quo tempore con-
gregabantur, I 442 C.
Metropolitani generali pallii concessione sub-
iecti sunt Apostolicæ Sedi, I 672 B.
Metropolitica dignitas eversa in Gallia in-
stauratur I 665 E.
Metropolim constituere solus est S. pontifi-
cis I 667 C. Imperatorum jussu instituta
improbarunt S. Pontifices I 668 C.
Metropolita sine pallio non est archiepi-
scopus I 670 A.
ex Metropolitæ Galliæ qui concilio Late-
ranens. intererant, Senonensis tantum pal-
tium accepit I 973 C.
Metropolitani munus et jura in suffraga-
neos episcopos VI 346 C. Quid ipsis agen-
dum vacata suffraganei ecclesia *ibid.*
Metropolitæ omnes subjectionem & obedi-
entiam S. sedi exprimere tenentur in fidei
professione, quam Rom. mittunt II 677 D.
Metropolium numerus quæ in Gallia resti-
tutæ fuerunt a Carolo Magno, I 679 D.
Metropoles absque pontificis autoritate
erectæ corrumpunt 1668 D.
Metropolitas contemnentes quibus poenis
castigati, I 749 C.
Metropolitani jus in suffraganeos, II 883 B.
Metropolitæ olim episcopatus usurpabant
II

- II 114 Append. C. Obſtit Nicolaus patriarcha data epiſt. ad Comnenum imper. II 114 Append. C.
- Metropolitatum jus et facultas, II 130 Append. C
- Metropolitanorum onus ſingulis annis cum ſuffraganeis concilium habere, III 579 C
- Metropolitanorum collationes quando valide V 295 E
- Metrophanes Cpollitanus patriar. una cum adherentibus latinis damnatus in concilio Græcorum an. 1442 V 247 A.
- Merus qui excuſet a legum violatione III 550 A
- M**_I
- M**ichael Apocriſarius apoſtol. ſedis in Cpollitana ſynod. an. 715 aut ſeq. I. 542 E
- Michael Caropala vir piſſimus in concilio Cpollitano cauſam diſcutit, num ſint reddendi barbaris perſugæ fideles I 779
- Michael Balbus ſuccesor Leonis in imperio Orientali, I 821 A. Initio regiminis ſubmiſis in Orthodoxos *ibid.* Tum eos cum Heterodoxis compoſiturus, conſtituit ut in unum concilium ſimul conveniant, *ibid.*
- Abnuunt Orthodoxi miſſa definitione ad ipſum I 822 C
- Michael Cerularius Cpollitanus patriarcha dat litteras ad patriarcham Antiochenum I 1305 A
- Michael Paleologus Græcorum imperat. propenſus in latinam eccleſiam III 3 A. Eo imperante quot a Græcis habita concilia et quare III 88 & ſeq.
- Militantium bona adverſus infideles num diſtrahenda II 357 C
- Militibus vetitum extorquere veſtigalia a clericis et religioſis viris II 819 A
- Militēs qui eſſe poſſint, II 820 D
- Militēs et barones detrectantes perſolvere decimas in Scotia correpti in Perthuſano concilio II 1055 B
- Militaria inſignia collocari vetitum circum Altaria V 777 E
- Milo A. S. L. celebrat Montilienſe cōcil. II 797 A. Raymundus Tolofanum comitem, ejuſque ſautores reddit obtemperantes eccleſiæ II 797 A. Nonnulla præcepta utiliſſima imponit baronibus, *ibid.* Obſequium ab ipſis præſtantum eccleſiæ Romanæ jure jurando expoſcit *ibid.* & ſeq. Juramenti formula, *ibid.* Certiorem facit Innocent. III. cur cenſuris aſſuxerit Tolofanum comitem, ejuſque ſautores II 809 C. Deſtruit arcem Villemi Porcelleti latronum aſylum II 811 C. Maſſiliam interdicto aſſigit II 811 A. Anathema indicit Roncelino ejuſque ſautoribus *ibid.*
- Mindenſis eccleſia reformata a Simone epiſcopo concilio habito II 867 A
- Miniſtri Sacramentorum in eccleſia munus II 970 A
- Mionitarum veſte conteſtos ex hac vitamigrantes certam manere ſalutem pernicioſus error 771 A. Proſcriptus in Hammaburgiſ. concilio an. 1406 III 771 A
- Miracula probandi forma V 786 B. Ad quem Concilior. Supplem. Tomo VI.
- probatio pertineat V 923 A. 1081 A
- Miracula S. Landoaldi indagantur in concilio Remenſi I 1188 A
- Miſſenſ. epiſcopatus erectio quo anno I 1149 B
- Miferabiles perſonæ gratis ſepeliendæ, V 1201 A
- Miſericordia Dei quotuplex IV 947 B. Mariæ Virginis quanta IV 983 C
- Miſſæ celebrandæ aptus locus I 1163 A. 113 A. 208 A. 295 E. 929 C. V 391 A. 431 C
- Miſſa num bis in die celebrari poſſit aliquando II 896 B. 945 A
- Miſſa qua devotione celebranda V 432 A
- de Miſſæ oblatione & eccleſiaſtica ſepultura neſas pretium conſtituere, II 300 A
- Miſſarum reductio, quam caute faciendā ab epiſcopis V. 1237 D.
- Miſſam ſacerdotis concubinarum aut uxoratorum olim illicitum audire II 407 B.
- Miſſam audiendi præceptum docetur populus a parocho V 1062 A.
- Miſſam bis in die celebrare vetitum II 773 B. 1060 D. III 323 A. V 432 A. Num aliquando liceat, *ibid.*
- Miſſali romano utendum omnibus in ſacro faciendū, V 1010 C. 1216 D.
- Miſſa feſtis duobus non celebretur in ſæcularium ſocietatibus ante parochialem V A nte auroram, aut elapſo meridie V 935 B.
- Miſſam celebrandi ritus II 967 C. V 1023 A.
- Miſſam minime celebrent ſacerdotes exteri abſque ordinarii facultate, V 817 A. Abſque diſmiſſoriis V 1010 C.
- Miſſa in qua eccleſia audienda II 147 B.
- Miſſa dum in parochiali eccleſia celebratur, ceſſant in oratoriis confraternitatum V 431 A.
- Miſſa quid ſignificet III 174 B. Ejuſdem ritus *ibid.* & 559 C. X 816 D. Abſque cereis luminibus nunquam celebretur III 597 D. Neque in locis interditiſ. *ibid.*
- Miſſa nonniſi in eccleſia celebranda, & eam auſcultandi ratio V 903 D.
- Miſſa illius audiens, qui non ſit ſacerdos ab idololatria excuſatus IV 1010 B.
- Miſſæ celebrandi tempus V 816 D. Nemini poteſtas celebrandi ſiat, haud probe cæremoniis perſpectis, V 817 A.
- Miſſa qua voce recitanda V 347 C.
- Miſſæ ſacrificium quare inſtitutum, & ejuſdem utilitas V 731 D.
- Miſſarum eleemoſina juxta locorum conſuetudinem conſtituenda V 390 B.
- ad Miſſæ novæ celebrationem vetiti ludus, choreæ & profana quæque hujus generis, V 817 A. Item quæſtus, V 818 A. Oblationes, V 936 A.
- Miſſam primam & novam nemo celebret abſque examine, V 936 B. Item neque extra eccleſiam *ibid.*
- Miſſæ congrua eleemoſina, V 1023 A In ea nonniſi abſoluto ultimo Evangelio extinguantur candelæ *ibid.*
- Miſſæ celebrandæ ritus, tempus, & hora, V 1010 C. Ea inchoata nunquam repetenda V 1101 E.
- Miſſarum celebrandarum numerum expedit interdum reducere, aut eleemoſinam conſtit.

fiturere V 1102 C. Num id efficere possint episcopi, *ibid.*
 Missa in oratoris confraternitatum, aliarumve capellarum sit posterior parochialis, V 1103 A.
 Missarum numerum accurate notent sacristæ, V 1191 E.
 Missarum eleemosina olim in Salernitana, diocesi V 1191 D.
 Missam celebrandi nudis pedibus consuetudo improbanda V 1216 E.
 Missam interdum publice celebrent episcopi, V 1251 B.
 Missa solemnis prævie ad sacra concilia cur semper celebrata, V 1266 A.
 Missam celebrari vetitum tum ante auroram, cum post meridiem, V 2380 D.
 Quid si gravis adsit causa, *ibid.* A præfcripto Pii V minime discedendum V 1280 D.
 Missæ celebratio non permittenda sacerdoti criminoso, aut vacanti litteris dimissis, V 1281 A.
 Missam inchoatam nefas repetere V 1281 E.
 Missarum onera curent episcopi ut persolvantur, V 1304 D.
 Missæ cantentur in quolibet cathedrali & collegiata ecclesia, V 1305 B.
 Missæ attentionem devotionemque doceant fideles a parochis V 1305 C. Item rationem, qua debent adesse, *ibid.*
 Missam exotica lingua celebrari nonnullis regionibus concedere aliquando S. pontifices VI 91 D.
 de Missa parochiali quid constitutum in concilio Albano pro locis Turcis finitimis VI 256 B.
 Missas varias celebrandi mos die Nativitatis Domini utique viget in ecclesia orientali VI 166 C. In Aragonia etiam die anniversaria defunctorum, *ibid.*
 Missionum quot genera IV 511 D. Duplex occurrit in verbi incarnatione IV 925 D.
 Missionariorum munus & regulæ VI 264 & seq. Minime subiecti episcoporum examini pro excipiendis confessionibus VI 265
 Sacram Congr. de propaganda fide certiorum facere tenentur de profectu in vinea Domini VI 266 A.

Mo

Moguntia quando effecta aut instaurata metropolis I 676 D.
 Moguntinum concilium an. 1451 in multis emendatum castigatumque V 281 B.
 Monachus sibi arrogans episcopi munus degradatus in concilio Ultraject. 613 &
 Monachii ad altiores dignitates promoti quam vitam agere debeant I 279 G
 Monachis interdictum in clerum cooptari & uxorem ducere I 280 F
 Monachi olim non licebat ædificia erigere absque consensu episcopi, I 330 B
 Monachi furantibus aut adulterium committentibus quæ poenitentia constituta, I 385 B
 Monachi nesciente abbate ab itinere abstinere I 408 A
 Monachi nonnisi probante episcopo ordinentur I 408 A

Monachorum quæ munia, I 435 B. 462 A
 Monachorum nulla in abbatem facultas I 439 E
 Monachorum errantium poena I 458 A
 Monachis cuncta inter se communia, 503
 C. Ad apostolorum normam eorum sit composita societas, *ibid.* A clericorum legibus liberi, *ibid.*
 Monachi græci & latini in sacris conciliis stant I 720 E
 Monachorum reformatio altera sub Ludovico pio in conventu Aquigranensi, altera sub Carolo Mag. in synod. Francfordensi. I 690 A. Item in coenobio S. Dionysii a Ludovico pio I 857 B
 Monachi regulam edificant I 793 A. S. Benedictum imitentur in omnibus, *ibid.* Eorum abbas communi viâ utatur I 794 A. Fratres domestica opera propriis manibus conficiant *ibid.* A volatilibus abstineant citra necessitatem, *ibid.* A frequentibus rusticationibus I 795 A. Usus carnum quando illis permittitur *ibid.* & 796 B. Eorum congrua vestimenta, I 695 C. Quid de novitiis & sacerdotibus I 795 A. Hospites quomodo debeant excipere *ibid.* Patrinorum munus obire vetitum *ibid.* Mulierum oscula vitent, *ibid.* Silentii leges in Coenobio servent accuratissime I 797 A. Orandi ac docendi ratio, *ibid.* Speculatorum munus I 798 A. C. Cellerarii & abbatis iter facientis I 799 A
 Monachis quando licitus e monasterio discessus I 810 B. Temere deponentibus habitum quæ poena constituta I 810 C. Juvenibus vetitum Eucharistiam præbere mortalibus *ibid.* Quid si ducant uxorem, aut fornicarii sint I 811 C. Quid si depositi habitu iterum convertantur I 814 A. Eorum comestionis hora tempore jejunii & quadragesimæ I 814 C. Eorum scientia qui ordinandi sunt I 1209 D. Illis vetitum interesse nuptiis *ibid.* Convivis extra claustrum II 119 E. Tum ipsi cum abbatibus interdictum cæteros revocare monachos a canonica professione II 131 A
 Monachus coram presbytero deposito mentem benedicat I 814 C
 Monachi apostatæ ab ecclesiarum regimine amovendi V 765 D
 Monachorum Gubientium schisma quare excitatum I 892 A
 Monachorum ordinatio quid II 107 E. A quibus perficienda II 298 A
 Monachorum bona cuius juris ubi effecti fuerint episcopi I 1108 B. Quid de patris hereditate, *ibid.*
 Monachi Treverenses S. Maximini ab archiepisc. subducuntur ope Joannis XIII P. M. I 1149 B
 Monachi num sint episcopis subiecti II 354 A. Hac de re controversum in concilio Lateranensi I sub Calixto II. *ibid.* & seq.
 Monachi S. Quintini & Vedasti compositi in concilio Catalaunensi. II 307 A
 Monachi num sacramenta conferre possint, quæve sacra munia peragere II 358 B
 Monachis vetitum excommunicatos absolvere propter matrimonium clandestine contractum V 770 C.

- Monachi num suscipere valeant ecclesias a laicis infcio episcopo, II 358 C. Quid de triennali ecclesiarum possessione, *ibid.*
- Monachis majoris monasterii asserta ecclesia S. Martini de Nongento in concilio Carnotensi III 372 A
- Monachi S. Gavini in Sardinia compositi cum clericis in concilio apud Ardream II 425 A
- M nachorum clericorumque dotes II 736 B
- 744 A
- Monachi transfugæ quomodo multati II 758 A
- in monasterio quocumque sit carcer, V 985 E
- Monasterium Granderfchimente SS. Innocent. & Anastasii in tutelam excipitur apostolicæ sedis I 1149 A
- in monasterio quolibet sit communis infirmeria V 1207 E
- Monasterio S. Petri vivi nonnulla jura asserta in Senonensi concilio I 1186 E
- Monasterium S. Vincentii ad Vulturum cellam recuperat S. Mariæ in Castanieto in synod. Beneventana I 1341 D. Qui eam usurpassent, *ibid.*
- Monasterium S. Gryfogni recuperat Tilagum antiquam cellam in concilio Spalatino II 12 A
- Monasterium S. Capraii restitutum Floriacensis monachis in conc. Burdigalensi an. 1093 II 125 A
- Monasteria canonicor. regularium monialiumque sæpius visitentur ab ordinariis, V 627 D. 726 E
- Monasteria num donavi aut renundari possint II 74 Append. A
- Monasteriorum fundaciones perspectæ esse debent ordinario V 642 D
- Monasteriorum visitatio frequens V 769 C
- in Monasteria ingredi vetitum sub excommunicatione, V 1206 A
- Monetas fallantes excommunicati in Trevirensi synod. II 978 A. Aliæ eorum poenæ II 1050 C
- Moniales quor. annorum sacro velo obducendæ I 333 A
- Monialibus vetitum pernoctare extra claustrum aut solas exire, V 867 B
- Monialium turpitudine quomodo punita I 389 A
- Monialium ministris vetitum infcio episcopo pernoctare in monasterio V 894 D
- Monialibus nigris vetitum deposita recipere II 1161 D
- a Monialium monasteriis dimoveantur balnea, & mulierum suspectarum habitatio, atque tabernæ V 927 D
- Monialibus ad aliud monasterium transmigrationi quando vetita & permiffa I 1263 B.
- Monialium septa vetitum ingredi laicis V 916 D.
- Monialis poenitentia a barbaris aut hominibus corruptæ I 810 C.
- Monialium cautela dum ecclesia ornatur V 454 A.
- Monialibus permiffum ad aram accedere, lumen accendere, Templumque ornare, I 815 A.
- ex Monialibus quæ ad quæstum mittendæ, V 454 C.
- Moniales & monachi a carnis crimine abhorreant quam maxime II 1049 C.
- Monialium in claustris vetitum deposita retinere, II 1055 B.
- Monialium dormitorium, refectoriumque commune sit *ibid.* & 1161 E. Num foris pernoctare possint II 1162 A.
- Monialium ætas quæ II 832 E.
- Monialium monachorumque munia II 1121 A. III 45 A.
- Monialium monasteria quomodo visitanda, ab ordinariis V 496 D.
- Moniales quo anno profiteri debeant, *ibid.* ad Moniales interdictus accessus III 333 A.
- Item ingressus in claustrum, *ibid.* Abbatissæ poena, si id permitrat V 1091 E.
- Monialibus vetitum litteras mittere aut recipere inconsulta abbatissa V 449 E 1207 C. Amatorias mittentis poena V 449 E.
- Monialium corruptores quibus poenis puniendi V 450 B
- Monialium crates & rotæ quales esse debeant V 450 D.
- Monialium cellæ lucem non accipiant a vicinis locis V 451 B.
- in Monialium monasteriis omnibus sit carcer V 451 C.
- a Monialibus persæpe legatur regula V 451 C.
- Monialium abbatissa qua ætate eligenda V 451 E. 1047 A. Nonnisi ad triennium eligatur, V 1092 C.
- Monialium ministri sive laici sint, sive sacerdotes ab ordinario eligendi X 452 B
- apud Moniales nulla secularis foemina potest incolere, V 451 C
- Monialibus in singulos annos constituantur, quibus rationem reddant administrationis V 452 E. A conviviis abstineant V 453 B. Neminem in monaster. admittant *ibid.*
- Publicum conspectum effugiant *ibid.* Inter eas versari vetitum secularibus foeminis V 452 C
- Monialium abbatissæ expensas & redditus computent in singulos annos per viros peritos ab ordinario deputatos V 767 D. 1092 C
- a Monialium monasteriis quidquid est castitati contrarium removeant ordinarii V 831 B
- Monialium monasteria exempta quoad claustrum episcop. subiecta V 981 D
- Monialibus vetitum quidquam habere proprii V 984 C. Cibus & vestitus sit communis, *ibid.* Ingressuris puellæ quod examen faciendum, V 984 A. Abique facultate episcopi nemo eorum monasterium ingrediatur V 984 C. Ab ipso pariter probentur famuli & ministri, *ibid.* Item educandæ Puellæ V 985 A
- Monialium superiores episcopo, aut ab ipso deputatis rationem reddant in singulos annos, V 985 C. Litteræ tam datæ quam redditæ ipsi pateant superiori *ibid.*
- Monialium confessorii quales V 1012 A
- Monialium numerus in quolibet monasterio V. 1046 C. Ab episcopo præscribatur, V 1083 D. Nulla puella minor XII. annis absque facultate ordinarii excipiat, *ibid.* & 1083 D. Neque secularis ulla foemina intra monasterium *ibid.* E. Professionis

tempus V 1047 A. Abbatissæ eligendæ qualitates *ibid.* Duo germanæ sorores in officio esse nequeunt, *ibid.* Paupertatis votum religiosissime servant, tollendo proprietates, & communis vitæ usum instituendo, *ibid.* & *seq.* Proprio labore parata, aut a parentibus & consanguineis data deponant apud abbatissam V 1048 A. In proprios usus numquam convertant absque licentia, *ibid.* Quæ necessaria sunt pro operibus abbatissa provideat, *ibid.* Veritum ipsis quidpiam dare, alienare, aut distrahere absque licentia V 1048 D. Eorum vestimenta honestatem semper, summamque modestiam præferant V 1049 C. Pateant cellæ *ibid.* Inanis & pretiosa suppellex vitetur *ibid.* E. Communi mensa utantur V 1050 A. In festis factum abhoreant, *ibid.* Expensæ tum in consecratione Virginum, cum in professione ab ordinario præstentur, *ibid.* Quid si in his peccaverint, *ibid.* Quid vero si ordinarium consulere neglexerit, aut certiore facere superior *ibid.* Fenestras ferro septas habeant, *ibid.* Loquentem cum exteris altera semper audiat, *ibid.* E. Rotæ quales esse debeant, *ibid.* Ad januam & rotas res semper adsint V 1051 A. Sæcularium nemo earum claustra subeat absque licentia, *ibid.* Exeundi facultas nonnisi gravissima urgente causa detur *ibid.* Litteras scribere veritum inscia abbatissa, *ibid.* Regulas sæpius legant V 1052 C. Ubi conversæ defunt, honeste mulieres assumantur, *ibid.* Ad officia divina sedulo conveniant, *ibid.* D. Meditationi incumbant, *ibid.* Silentium servant statim horis V 1053 A. Novitiarum præfecta sit in qualibet coenobio *ibid.* Ejusdem manus *ibid.* Extraordinarius Confessarius ter, ipsis in anno detur, *ibid.*

Monialium confessarii ætas vitæ gravitas & scientia V 1053 C. Præter confessionem nihil de cæteris cum monialibus loquatur *ibid.* Non ingrediantur nisi stipati duabus ex senioribus, induti stola & superpelliceo V 1120 B

Moniales orationi & jejuniis sedulo incumbant V 1083 A. Castitatem omni studio servare conentur, *ibid.* Clausuræ portæ duplici clavi munitæ sint V 1092 C. Quid si abbatissa negligat in singulos annos rationem reddere ordinario, aut fraudis ac furti convicta sit V 1092 C. Quolibet mense peccata consiteantur, V 1206 C. Earum allocutiones in auditoriis intelligant ætate provectæ & spectatæ probitatis *ibid.* Earum obedientia in abbatissam aut vicariam, V 1206 D. Quid si præstare neglexerint, *ibid.* Nonnisi a duobus ex provectis monasterii januæ aperiuntur, V 1207 A. Prope illas nulla fiat allocutio marium cum foeminis, *ibid.* Solæ divinum officium recitent V 1208 A. Nulla ex monialibus inscia superiore sacerdotes advocet ad Missam celebrandam in ecclesia sui monasterii V 1208 B. Monasterii procuratrix singulos annos rationem reddat episcopo. V 1207 A. In officio Sacrissæ perfunduris quæ desideretur ætas, V 1208 C. Ipsi vetita largitio cujuscunque valoris V 1207 D.

Moniales apostatantes ad monasteria redcenda, V 1342 C. In eorum monasteriis nemo audeat pernoctare, sublata urgente causa, & inscio episcopo. *ibid.* Coenobii claves una sit penes abbatissam, altera penes janitricem, V 1343 A. Crates diligenter visitentur ab episcopo *ibid.*

Monialibus veritum in fenestris commorari, & colloqui cum exteris absque Ordinarii licentia, V 1343 D. Ne munera accipiant absque abbatissæ licentia *ibid.* D. Famulas: ne habeant V 1344 B. Ante professionem non recipiant pecuniam depositam pro monachandis *ibid.* D. Commune refectorium ac dormitorium habeant *ibid.* B. Quæ scientia prædita esse debeant *ibid.* D. Elapso probationis anno professionem non differant, *ibid.* E. Agrotantium cura quibus committenda, *ibid.* B. Reverentiam præstent abbatissæ, *ibid.* B. Virtutes colant, & sacramenta frequentent, *ibid.* Illis veritum nutrire canes *ibid.* D. A fabulis caveant, loquacitatibus & cantilenis *ibid.*

Monialium monasteria nemini ingredi licet, nisi duabus ex antiquioribus comitantibus VI 336 E. Educandæ inter moniales non admittantur, nisi erogata pecunia VI 336 E. Abbatissarum electiones per suffragia secreta fiant, V 358 A

Monialium abbatissæ aliquando eucharistiam dispensabant, VI 129 D. Quid si apostatæ fiant V 628 B

Monita reperituri gratia res deperditas quando concedenda V 1255 D. 1348 A

Monophistorum collationes cum catholicis, I 414 A

Monumenta defunctorum extra terram erigi veritum nisi aenea sint, aut marmorea V 977 E. Item circum altaria collocari insignia militaria *ibid.*

Monumenta majorum aut sepulchra non erigantur inscio episcopo V 1315 A

Monumenta publica in alterius detrimentum propalanda HI 1394 A. V. 1324 E. Ad ecclesias spectantia, aut ad illius jurisdictionem diligenter custodiantur, constituto archivorum custode, V 799 A

Montfortii leges inter barones & comites Franciæ in concilio Aplamensi confirmatæ II. 818 & *seq.*

Montes pietatis episcoporum sit visitare, V 883 C. 890 A

Morti proximi vanis sæcularibus sermonibus ne perturbentur, sed pio suffragio, ac precibus juventur V 1242. 1309 C

Mosaicam legem ante mundi exordium latam putant Judæi I 844 B

Mosomense Coenobium Tingenibus monachis tributum ad incolendum, I 1175 A

Mos obturandi aures apud christianos, ubi blasphemum quid, impiumque audierint unde ortus, & quando viguit I 270 E

Mos olim firmandi epistolæ apud Græcos I 304 A

Mos proponendi sacerdotibus innitiatis, alisque sacris ministris vitæ normam perantiquas in ecclesia, I 815 C

M_U

Mulierum post partum abſtinentia a. Templo per 49. dies improbatuſ VI 182 A 389 A
 Mulieres ne venatuſ eant, ubi & cur cautuſ I 126 D
 Mulieres poſt partuſ ſe Domi contineant, V 1067 D
 Mulieres rapientibuſ ſive clerici ſive laici ſint quæ poena conſtituta I 336 A
 Mulieruſ conſuetudineſ a clericis vitentur, V 1075 A. 1255 D
 Mulieruſ abortuſ procurantium poenitentia quot annoruſ I 574 D
 Mulieruſ de incontinentia ſuſpectaruſ familiaritateſ & cohabitatio interdicta clericis, V 827 A
 Mulieruſ rituſ in eccleſia qualiſ I 588 B
 Mulieribuſ proſtitutiſ certuſ locuſ aſſignetur in Civitatibuſ, V 1078 D
 Mulieribuſ certis temporibuſ vetituſ ad eccleſiam adituſ I 592 B. 815 B
 Mulieres ſuſpectaſ amoveſt clericis a ſuiſ ædibuſ V 827 A
 Mulleris maleficiæ poenitentia aut amatorii poculi præbentis I 591 C. Item illiuſ quæ duobuſ fratribuſ nupſerit, I 592 A
 Mulieres antiquituſ nonniſi quadrageſimo elapſo die a partu pueruſ attingere poterant I 815 B
 Mulieribuſ vetituſ cadavera conſanguineoruſ comitariſ ab eccleſiam, ſe dilaniare, aut aliaſ advocare eculaldi gratia V 1139 & ſeq.
 Mulieres incluſæ nemineſ admittant II 1122 D. Ipſiſ vetituſ reſ eccleſiæ cultodire, *ibidem*.
 Mulieres quæ mantellatæ dicantur & corrigatæ, & ſoroſ & fratres tertii ordinis non collegialiter viventeſ laico ſoro ſubjectæ ſint, & parochiſ in ſpiritualibuſ, V 992 A
 Mulieres in proximo parituruſ olim conſitebantur & Eucharitiſtiam percipiebant, VI 103 D
 Mulieruſ abuſuſ aut conſuetudo abſtinenti poſt partuſ ab eccleſiæ ingreſſu tollendaſ, V 1218 A
 Mulitæ hauſtæ ex violatione ſynodalium conſtitutionuſ in pioſ uſuſ convertendaſ, V 419 C. 1089 B.
 Munnonio quid ſignificet V 95 D.
 Murbacentium monachoruſ cura & privilegia confirmata in ſynodo Biſuntina diplomate lato ab Hugone archiepiſcop. I 1296 B.
 Muſicæ magiſtroruſ munuſ, V 823 A. Præſertim in cathedralibuſ & collegiatiſ eccleſiaſiſ, V 889 A.
 Muſicaleſ cantuſ ad pietateſ compoſiti, *ibid.* C.
 Muſiciſ paganis aut infidelibuſ numquam permiſſuſ conſpicere miſſæ ſacrificiuſ aut SS. Sacramentuſ, 97 A

N_A N_E

NAires qui dicantur apud Indos VI 173 C.
 Narſes & Eliſacus diviſa catholici dignitate in Perſia ſubvertunt eccleſiaſticam diſciplinam I 421 B. Opera Mar-Abæ reſtituitur, *ibid.* Synoduſ convocatur, *ibid.*
 Natura, ſubſtantia, hypotaſiſ & perſona in quo differant II 583 & ſeqq. Nari ſignificatio apud patreſ latinoſ & græcoſ, *ibid.*
 Navis eccleſiæ numquam ſubmerſa II 415 D. Ejuſdem rectuſ Chriſtuſ, *ibid.*
 Nebularuſ diſperſio tribuſ diebuſ Pentecoſteſ in eccleſia Licheldeniſ quid ſignificaret II 762 D.
 Neceſſitateſ publicæ quæ ſint I 769 D. pro illiſ olim indicebatur jejuniuſ certis temporibuſ *ibid.*
 Negociatio, prædioruſque conductuſ eccleſiaſticis interdicta I 256 C. 435 E.
 Negociatio quælibet interdicta clericis V 875 E. VI 125 C.
 Negociationeſ quando uſuraria labe inficiantur V 295 C.
 Negocia ſecularia clericis vetita II 1065 D. 260 E III 669 E. V 1255 D. Item famulabuſ laiciſ *ibid.* Mercimonia, V 1190 A.
 Negocia quæcumque vitituſ pertraſtari in eccleſia, V 1124 C. 1292. D.
 Negociatores Iſmaelitæ qui fuerint, II 97 A.
 Nembrod omniuſ primuſ tyrannici principatuſ fundamenta jecit I 1383 D.
 Nenix alieque clamoreſ immoderati in deſunctoruſ funeribuſ removendi, V 1085 D.
 Neophiti an ordinandi, I 442 C.
 Neptari error, II 654 D.
 Neſtoriani quæ loca veteriſ teſtamenti depravaverint VI 24 C.
 Neſtoriana breviaria quibuſ ejuſdem & ſeſtatoruſ officiuſ continetur vetita in ſynodo Diamperit. atque damnata VI 30 C 45 & ſeq.
 Neſtorianoruſ hæreticoruſ varia & diverſa nomina ab Aſſemmano relata VI 42 & ſeq. Earuſ negandi libri interdicti in ſynod. Diamperit. VI 42 & ſeq. Reſecta eoruſ doctrina VI 51 D.
 Neſtoriani ſeptem Sacramentoruſ numeruſ agnoſcant, VI. 53 D. Pro infirmoruſ oleo quid adhibeant præſertim Indi Malabarēſ VI 153 C.
 Neſtoriani matrimoniuſ permittant præſbyteriſ diaconiſ etiam ſuſceptiſ ordinibuſ VI 127 C Item monachiſ & monialibuſ *ibidem*.
 Neſtorianoſ inter antiquoſ nullam diſcrimen inter clericoſ & laicoſ, quoad habitum VI 123 C.

N_I

Nicephorus vir piissimus fit patriarcha Cpolititanus mortuo Tharasio I 751 A. E sedo dimovetur subrogato Theodoro Cassiteria Iconomacho I 775 A. Iconoclastas acriter objurgat I 782 D. Anathemate ab ipsis nna cum Tharasio percellitur, *ibid.*
 Nicensis Civitas metropolis I 1314 B.
 Nicephorus Boroniate confirmat aurea bulla synodalia statuta de incestis nuptiis II 102 Append. C.
 Nicolaus papa I cur renuat mittere palium Festiniano Dolensi episcop: I 973 D. Dat litteras ad Salomonem Britannorum regem ejusque conjugem Gyembret, *ibid.* Redarguit Festinianum I 975 C. Imponit ut metropolitanam Turonensem ecclesiam agnoscat, *ibid.* Quot concilia celebraverit VI 397 B. Quid ex tabulis Aretinis sentiendum de Romano concilio an. 1059 VI 397 E.
 Nicolaus pap. II. antiqua jura & privilegia confirmat Vvilvino Dorcastrensi episcop. ejusque successoribus I 1317 C. Præest Beneventanæ synodo an. 1059 I 1241 D.
 Nicolaitæ heretici qui disti, I 1322 B.
 Nicolaus Cpolititanus patriarcha quare expulsum a Leone imperat. II 46 Append. B.
 Nicolaus V antipap. damnatus in concil. Avenionensi. an. 1317 III 407 & *conseq.*
 Nicolai Thaboritæ errores IV 574 A.
 Nicolaus Panormitanus episc. impugnat prolixâ oratione dissolutionem Basileensis concilii, & auctoritatem pontificis in concilium IV 1352 C. 1400 A. Alibi contrariam sententiam tuetur IV 1418 C. Impugnatur in multis ab Ænea Silvio in Dialogo de Constantini donatione IV 1433 & *conseq.* Facit Eugenium peccati reum respuendo Basileensi concil. acta I 1407 E.
 Nicolaus Cusa commendatur Rabano archiepisc. Trevirensi, & quare V 18 B.
 Nicolaus pap. V. facultatem tribuit Carolo VII Francor. regi id agendi quod ecclesie regimini opportunum judicaverit V 2, 7 A. Sedibus suis restituit præfules omnes tempore Basileensi concil. spoliatos V 261. C. Ut legitimus pontifex & concilio superior recognoscitur a Lausanensi concilio V 271 D. Probat acta nonnulla Felicis antipap. V. 274 & *conseq.*
 Nicosia Metropolis effecta in concil. Lateranensi. IV. II 864 A.
 Nirsis Armenorum catholici disputatio cum Theoriano II 577 A. Num pia & religiosa, *ibid.* Ejusdem oratio ad Armenos habita in concilio, II 681 A. Laudat ecclesiam catholicam, pacem unitatemque insinuat, *ibid.*

N_O

Nobilibus foeminis adfistere interdictum clericis V 876 C.
 Nobilis prosapia in Florentina ditione, num ea sit, in quibus olim erant vexilliferi iustitiæ X 986 D.
 Noctes authenticæ quæ 187 C.
 Nomenojus minoris Britannie dux causam agit episcoporum, qui fuerant simonie inculati in concilio Rothomensi. I 921 A.
 Nomina baptizatorum recenscantur a parochis in libro ea de re confecto V 1300 A.
 Nomina quæ imponenda baptizandis VI 67 C.
 Northildis auditis querelis in concil. Attiniacensi. remittitur causa ad sæculare iudicium, I 829 B.
 Norvicensis ecclesie fundatio confirmata in conc. Vindeshovirni. II 195 A. Clades III 1 A. Novitiis aut novitiæ regulam doceantur a præfatis integritate vitæ probatissimis V 1083 D D.
 Notariorum festa quæ II 567 A.
 Notarii examine probentur V 641 C.
 Notariorum onus circa ultimas voluntates III 324 B.
 Notarii episcopales quid recipere valeant præ litteris dimissoriis aut testimonialibus V 517 D.
 Notariorum qui regionarii dicebantur munia I 631 E.
 Notariorum munus de promulgandis legatis ad causas pias, V 457 B. De legatis conscribendis in libro ad id confecto *ibid.* D. V 834 B.
 Notarii qui esse possint, & eorum munia & qualitates V 476 & *seq.*
 Notarii examini subiciantur, V 798 A. 1148 D. Caveant ab iniquis contractibus V 834 D.
 Notariorum ecclesiasticorum qualitates & scientia, V 866 A. Quæ ipsis aliisque ministris constituenda merces, V 866 A.
 Notariorum onus deferendi infra mensem ad episcopum summam legatorum piorum, V 892 C. 987 B. 182 B. 1094 D.
 Notariis ut procuratoris munus interdictum & clericis quibusdam exceptis casibus V 876 B.
 Notariis vetitum procurare causas V 989 C. Alia eorum munia in Florentina ditione V 989 & *seq.* Ad certas causas quomodo deputandi V 990 D.
 Notariorum imperitia multorum causa maiorum, V 1148 C. Quot lineis & paginis conficere debeant processum V 1148 B. Ipsi vetitum sub gravi pæa contractus usurarios conscribere V 1152; D.
 Notarii munere qui perfungi possint, V 1223 C.
 Notarii episcopalis munus & constituta merces VI 352 A.
 Norensis episcopatus restitutio in concil. Saloni. II 13 A.
 Novariensis episcopi Oratio in concil. Pisan. an. 1409 III 1087 B.

N^U

N Um mos falsos conficientibus, aut studiose expendentibus quæ constituta. II 358 B
 Nundinæ aut mercatus festis diebus vetitæ V 347 C. 1007 E. Item in ecclesiis & contiguis locis V 376 A. 1246 E.
 a Nuptialibus epulis & conviviliis abhorreant clerici, 1189 E
 Nuptiæ bonæ, continentia melior, I 412 C
 Nuptiæ in tertio affinitatis gradu nullæ iudicatæ in synod. Moguntina I 462 C
 Nuptiæ post quartum gradum an licitæ, I 549 C
 Nuptiæ incestuose quæ sint, I 817 C. Quarta vice ubi primum vetitæ & quare I 1111 B. Quid de tertiis cautum statutumque, *ibid.* Quibus permittendæ, & sub qua pena *ibid.*
 Nuptiæ primi parentis, christiani conjugii figura, II 300 E
 Nuptiæ inter septimo gradu cognationis junctos interdicitæ in concil. Cpolitano an. 1166 II 563 A
 Nuptiarum benedictio quibus temporibus impertienda II 882 B. Vetita in monialium ecclesiis V 1036 D. In quos cadat V 1078 B
 Nuptias quarta vice an unquam admiserit ecclesia II 47 Append. A. Inter septimo gradu junctos vetitæ II 91 Append. C. Cum Filia matreque nullæ II 110 Append. E III. 707. D. Quid si temporibus vetitis incurrant, *ibid.*
 Nuptias secundas quamvis non illicitas ægre semper, tamen tulit ecclesia VI 137 C. Quibus legibus antiquitus permittæ *ibid.*
 Nuptiæ quare certis temporibus ab ecclesia vetitæ VI 143 D

O^B O^C

O Bedientia vera quæ II 244 A. Majoris meriti quam actus liber IV 998 D
 Oblationes aut decimæ quomodo distribuendæ I 276 C. 436 B. Ad quem distributio pertineat I 930 A
 Oblationes ecclesiæ detrahentes excommunicationi subiecti, I 425 A
 Oblationes ad Missam delatæ in ipsa offerantur, I 448 C. Ad quem pertineant, *ibid.*
 Oblationum consuetudo omnino servanda V 871 E
 Oblationes eorum qui ultro sibi mortem confitentur reiciendæ I 487 A
 Oblationes pro mortuis cur offerat ecclesia, I 568 E. Quid si in patria fiat, in purgatorio, aut perdit, I 569 A
 Oblationes vetitæ in novis Missis, 936 A. 1237 B. Item Ludi & choræ *ibid.*
 Oblationes interfecto morientium recipiendæ I 807 C
 Oblationes subripiantibus altari S. Petri

Salvatoris, & S. Mariæ Rotundæ quæ imposita poena II 353 A. Aliis ecclesiis, *ibid.*
 in Oblatione in qua sit osculum a fidelibus non patena, sed crux aut imago adhibeatur, V 1193 C
 Oblationes capellis factæ ad ecclesiam parochialem num pertineant III 583 A
 Oblationes altaribus factæ vel sacris imaginibus, quibus contingant V 291 A
 Oblationes ad ecclesiam parochialem pertinent V 434 C
 Oblationes eorum qui baptizati sunt in hæresi respuantur I 407 A
 Obligationes summi pontif. & cardinalium V 315 C
 Obligatio in forma cameræ quæ sit, V 491 E
 Obiterices baptismi formam doceantur a parochis V 870 E. Nonnisi gravi urgente necessitate baptismum conferant V 2297 B
 Obiterices examinentur vel ab ordinario, vel a parochis de forma Baptismi V 1297 E.
 Obitericandi munus nonnisi Christianis foeminis competat, VI 30 D.
 Occisores episcoporum. presbyterorum diaconorumque a quibus iudicandi, I 564 A.
 Octavianus antipapæ Ymæro cardinali consecratur, II 532 C.
 Octavianus card. & A.S.L. quid constituerit pro Senonensi capitulo II 1213 A.

O^D O^E O^F

O dilo Cluniacens. abbas auctor fortasse sanctæ Treuæ I 1267 B.
 Odo abbas S. Martini fit episcopus in concilio Remensi an. 1105 II 221 A.
 Odo Tusculanus episcopus. & A. S. L. utilia statuit atque decernit pro ecclesia Medensis II 1107 A. Item pro Senonensi. II. 1109 B.
 Odo Rothomagens. archiep. compositus cum Suffraganeis in conventu *ibid.* habito an. 1256 II 1189 B.
 Odonis Tullens. episcopi graves utilesque constitutiones, II 755 A.
 Oeconomus quot annis instituendi III 129 A.
 Offa Merciorum rex Angliam distribuit in duas dioceses I 733 C. Uniantur in unam ope Kenulphi successoris, *ibid.* Acerri-mus catholicæ fidei defensor, *ibid.* A. Carolo Francorum rege litteras accepit, *ibidem.*
 Officiales & commissarii episcoporum sacerdotes sint V 737 B.
 Officium ordinis temere exercentes quem non habent, non ordinentur, I 366 C.
 Officii ordo cum sanctis additis in qualibet sit cathedrali & collegiata ecclesia V 1194 E.
 Officium divinum persolvendi ratio II 294 A. 429 A. 833 B. III 74 C.
 Officialem pro moribus clericorum corrigendis, vel criminibus castigandis habeant omnes episcopi, VI 351 C.
 Officia secularia clericis interdicta III 430 C. Offi.

Officium de Nestorio ejus que affectis veterum ecclesiasticis viris in synodo Diamperit. VI 30 & seq. Rejctus pariter quicumque cultus illi præstaretur *ibid.*
 Officii divini privata recitatio antiqua VI 119 C.

O L O P

Oldericus effectus Asten. episcop. ab Honorio rege seu I Imperat. I 1225 C. Eiusdem consecrationem recusat Arnulp. Mediolanens. archiep. *ibid.* Obtinuit a S. Pontifice *ibid.*
 Olea sancta recipiant singulis annis Plebani a cathedrali ecclesia V 949 A. Servandi ritus & custodiendi ratio *ibid.*
 Oleum infirmorum penes omnes sacerdotes olim esse debebat, I 1169 D. Eiusdem qui suscipiendi capaces *ibid.* Quam caute custodiendum, II 1047 B. V 1109 D. 1242 E. Nefas a laicis deferri aut tractari V 808 D. 1175 B. Vasculorum mundities in quibus reposita est, & ex qua materia constare debeant, *ibid.* Clavis loci in quo reconditum est poenes parochum sit V 949 B. 1174 B. Quid si parochi negligant ministrare Infirmis V 498 D. Parochis curatique gratis tribuatur, V 1233 D.
 Olei sancti vasculum argenteum sit aut stanneum, V 1242 E. In bursa sericea ab aliis oleis distinctum honorifice deferatur, *ibid.* Adminstrandum ritus, & illius effectus V 1243 A. Ubi susceperint ægroti non deferantur a parochis, *ibid.* Ne contrectetur a laicis, V 1299 B. Tuto ac decenti loco custodiatur, V 1308 A. Quibus conferendum, *ibid.* Illius effectus, & prævia dispositiones, *ibid.* D.
 Olei sacri usus antiquissimus VI 65 C. A. Maronitis lampas major vocatur quod a patriarcha benedictur VI 153 B. Quod a solis presbyteris lampas minor, *ibid.*
 Olea sacra restituta in synodo Diamperit. VI 153 B.
 Omina aliæque superstitiones in contrahendo matrimonio vitæ in synodo Diamperit. VI 147 B. C.
 Ona festum Ethnicorum Malabarensium in quo Deum putabant apparere Mundo lavatum, indigentes exploratum, VI 182 E.
 Operantium solertia in vinea domini proposita honesta mercede excitetur ne seignis evadat I 501 D.
 Opera mechanica & sordida clericis dedecent, V 1186 B.
 Operarii quibus rationem reddere debeant, V 435 C. Quibus administratores societatum, *ibid.*
 Optimates militiæ & castorum I 642 D.
 Orationes supplicationesque ad quem dirigendæ I 289 D.
 Oratoria privata cuique permittitur I 389 B.
 Oratio Benedicti Mediolanens. Antistitis, in qua iura tuetur ejusdem provinciæ adversus Ticinenses episcopatus, I 529 A. For-

taffe spuria, I 533 B.
 an pro iis orandum qui a Dæmone vexati, aut phrenesi desperationeque correpti se ultro interficiunt, I 569 D.
 Orandi exemplum oratio dominica, credendi symbolum Apostolorum, I 704 A.
 Oratio dominica omnibus necessaria scitu *ibidem.*
 Orationem, quæ intentio præcedat oportet, I 770 A.
 Oratio celebris Anonymi episcopi in Cassinensi concil. habita, I 1006 A.
 Oratio Hildeberthi episcop. Cenomannens. in concilio Carnotens. II 359 B. Cur in eam mentio fiat trium tantum Sacramentorum, II 368 C.
 Oratio Gerlonis in concil. Remensi an. 1408 III 785 A.
 Orationes & suffragia ecclesiæ quomodo communicentur IV 633 & seq.
 Oratio Petri de Allia in concilio Constantensi IV 146 A.
 Oratio Joannis card. de Turrecremata adversus Basileense concilium & decreta Constantiens. IV 746 B.
 Oratio Enæ Silvii pro concilio habendo coram Eugenio IV V 47 C. Alia de S. Ambrosio V I & seq.
 Oratio alia Joannis de Turrecremata in conc. Moguntino V 63 D.
 Oratio habita in Bituricensi conventu pro Eugenio pap. V. 86 D.
 Oratio Ambrosii Camaldolens. pro Eugenio habita in Basileensi concilio coram Sigismundo imperat. IV 1195 A.
 Oratio Hieronymi Grimaldi Edessæ arch. in conc. Ruthenorum sub Leone Metropol. VI 283 A.
 Oratio Nicolai Panormitani archiepisc. in conc. Basileensi adversus Eugenium pap. IV. 1352. ad 1415. Levis momenti ab eruditibus habita, atque in odium fortasse Romani pontificis confecta IV 1417 A.
 Orandi ratio II 1145 B.
 Oratores Anglici regis destinati qui fuerint ad Basileense concilium V 105 C. Regis Hispaniarum V. 166 A.
 Orationibus publicis qui privandi V 176 C.
 Orationi & studio dantibus operam licita mendicatio IV 997 D.
 Oratio Bernardini Pini in concilio Ravenatensi an. 1568 V 775 B.
 Oratoria quo in loco construenda, III 396 C.
 Oratorii constructio inscio episcopo vetita V 1236 D.
 Orbis creatio & Angelorum lapsus asserta in synodo Diamperitana VI 20 D.
 Ordinationis habendæ locus ecclesia I 295 A.
 ad Ordines minores promovendi a quibus examinari debeant, V 1118 C. Arceantur infames & illiterati, V 1241 C.
 Ordinatio episcoporum olim quo tempore peragebatur, I 439 B. Per seipsum faciendâ ab episcopo V. 956 A. 1014 B. Quid si aliquis absque ejusdem licentia ordinetur *ibid.* Ad eam promovendorum quæ perquisitio faciendâ, *ibid.*
 Ordinatio sacra aut consecratio gratis habenda I 755 C.

ad sacros Ordines promovendorum qualitates & titulus V 914 B.
 Ordinatio episcoporum a laicis olim impedita I 1004 A.
 Ordinati absque litteris dimissorii per annum suspensi V 1015 & *seq.* Quid de maioribus ordinibus ante legitimam aetatem susceptis *ibid.*
 Ordinationes simoniace vetite in concilio Cropolitano an. 459 II 43 Append. A.
 Ordines minores quam aetatem, scientiam & vitam probitatem postulent V 1118 C.
 Ordinatus ab alieno episcopo absque sui facultate suspensus III 314 D.
 Ordinario suspecto in causis quid agendum, V 476 C.
 Ordinariorum officium III 458 A. II 1076 D. V 495 A. Eorum sit procurare fectorum oblationem, & divinarum officiorum perfolutionem V 284 B. Num censuras ferre possint V. 496 A.
 Ordinarius locorum vetitum in partem venire lucrī Notariorum in suis curiis III 1409 D.
 pro Ordinum collatione vetitum quidpiam accipere, V 1073 C.
 Ordinandum dotes & qualitates I 1158 A. V 524 C. 637 C. 677 D. 1073 & *seq.* Quid olim de uxore junctis I 1167 B. Nonnisi praevio examine admittantur V 1073 A.
 ad sacros Ordines admittendi titulus ex Tridentino, V. 1016 A. 1073 & *seq.* Scientia & probitas *ibid.* Ante mensum se sistant episcop. delatis documentis cum scholae cum Sacramentorum V 1310 A.
 Ordinandum nomina describantur ab episcopis VI 343 D. V 1311 C.
 Ordinandum aetas olim quae II 69 Append. C.
 Ordinandum scientia & probitas innotescat episcopis VI 240 B. Qualis esse debeat relative ad singulos ordines *ibid.*
 Ordines in ecclesia quot eorumque munus, qui sunt illis initiati I 1167 C.
 ab Ordinibus qui accendi VI 343 A.
 Ordinis Sacramentum quid sit, quibus & quo tempore conferendus, III 180 & *conseq.* Singulorum ordinum quando a Christo peractum officium III 180 D. Ejusdem institutio, materia & effectus VI 114 C.
 ad Ordines nemo admittendus absque documento de vita & moribus V 346 E.
 Ordinis cuicumque forma & minister VI 339 B.
 Ordo confidentium in concilio Lateranensi. I 720 D.
 Ordinati cum litteris dimissorii fictis aut depravatis suspensi V 1310 E.
 Ordo perfolvendi horas canonicas, II 1956 A V 283 B.
 Ordo Beatae Mariae Theutonicorum vexatus a Polonis Bohemisque IV 807 B.
 Ordinandum nemo absque titulo & consensu Patris, aut domini, si filius aut servus fuerit VI 342 C. D.
 ad Ordines sacros qui pro movendi II 898 C. Eorum aetas legitima, probitas & scientia unde dignoscenda VI 341 A. Interstitia omnino serventur ab episcopis VI 242 A.

Concilior. Supplem. Tomo VI.

Organum in cathedralibus & collegiatis ecclesiis ex antiquo instituto non desit V 823 D. Ejusdem sonitus lascivum nihil sapiat, *ibid.* & V 1342 A.
 Originale peccatum assertum in synodo Diamperitana VI 19 B. Quo tempore anima ipso inficietur, & quomodo purgetur *ibid.* Ab eo immunem fuisse Beatam Virginem sentient Diamperitani Patres adversus Nestorium VI 28 A.
 Originale peccatum negant Nestoriani VI 57 C.
 Originale peccatum omnes contrahere & Baptismo auferri definitum in synodo Maronitarum an. 1596 V 1214 E.
 Originis errores I 263 B. Quomodo diffeminati *ibid.* In quos primum irrepserint I 267 A. Alexandrinam ecclesiam valde turbant I 259 C.
 Ornatus sacrorum ministrorum qualis, I 889 C.
 Ornamenta Ecclesiarum II 1113 A. 119 C. Eorum alienatio vetita II 1147 C.
 Orphanorum Viduarumque cura ad quem pertineat, I 1233 C. II 825 A. 889 D. Eorum domus invisere sapius munus episcoporum V 832 D. In eis vetitum exponere infantes, qui alii possunt a parentibus, *ibid.*
 Orsadanus indicæ succis aquae vitae persimilis vetitus, in synodo Diamperit. VI 192 A.
 Ortherthi Veronensis. episcopi querela de clericis monasteria incolentibus Aquilensi patriarchae subiecta I 1201 C. Expolite in Veronensi. synodo. lata sententia pro Orthertho, *ibid.*
 Orthodoxia Ellenhardi Frisingens. episcopi ventilita in conventu apud Lufen, II 389 B.

OS OT

Osculi significatio quod monachi & abbates praestolabantur ab episcopis & regibus II 116 E.
 SS. Osmundi, Fridesvidae & Ethelredae decreta celebratas in concilio Londinensi. an. 1480 V 338 B.
 Ostiensis episcopi praestantia I 697 D. A S. Marco omnium primus ordinatus, *ibid.* Consecrator Romani pont. *ibid.* Aliæ ejusdem prerogativae, *ibid.*
 Otium clericis perniciosum, V 689 C. Eorum conversatio qualis *ibid.*
 Otto I. Germaniae rex a Joanne XII. Romae coronatur I 1135 A. Praestitit concilio tum temporis habito *ibid.* Multa privilegia ab eo asseruntur ecclesiae Romanae, *ibid.* Ejusdem diplomata pro tuendo monasterio Ratisponensi S. Petri haud sencerum I 1140 D. Interest Ravennatensi concilio una cum Joanne pap. XIII I 1145 A. In archiepiscop. Magdeburgensem munificus I 1158 A.
 Otto II Imperator adeft Engelenheimensi concilio I 1185 A.
 Otto III. imperat. conciliis Romanis adeft sub Gregor. V. 1205 B. 1208 A. Ab eo tum temporis edita fortasse charta pro mona-

nafterio Farfensi & Vulturnenſi, 1207 A. Item præceptum latum, judicatumque pro reſtitutione monaſterii S. Mariæ Apinaci a Rainaldo comite uſurpatum monachis S. Vincentii ad Vulturnum I 1208 & ſeqq. Confirmat Hugonem in regimine monaſterii Farfenſis, I 1210 D. Reſtitui curat res eccleſiæ a præſulibus diſtrictas lata conſtitutione I 1212 D. Ubi & quotem- pore eadem promulgata I 1213 A. Præſit Gneſnenſ. conc. in Polonia I 1215 E.

Otto nobilis Francorum vir ob illicitas nuptias excommunicatur a Noviomagenſi concilio I 1240 E. Archambaldo Moguntino epiſcop. tentat inferre necem, I 1241 C. Re ad imperat. delata ſecedit in Har- menſin munitiſſimam arcem I 1252 C. Ibi- dem obſeſſus cogitur fame necari, *ibid.* Se dedit *ibid.*

Otto Bambergeniſis epiſcop. vocatur ad Vormatiensem conventum II 343 E. Ad Herbipolenſe concilium pro confirmanda Innocent. II. electione, II 402. & ſeq.

Otto card. & A. S. L. Edimburgenſe concilium celebrat in Scotia II 1051 A. An ipſe primus in Scotiam fueſit ingreſſus, *ibid.*

Otto Palatinus comes eccleſiaſticam immu- nitatem confirmat edita ſanctione II 1069 C.

Otto imperat. adefſ Romano concilio ſub Joanne VIII coaſto an. 867 II 51 Ap- pend. A.

Otonis Halberſtadenſis epiſcop. cauſa diſ- cuſſa in concil. Leodiens. II 411 B. De- poſitus ab Honorio II., mox ſuæ ſedi reſ- titutus, *ibid.*

Ortobonus card. & A. S. L. Londinenſ. con- cilium celebrat annuente Rege II 1247 B. Item aliud apud Perthum II 1249 A.

Ov Oz

Oves paſcere ad quem pertineat, & quam difficile ſit III 790 & ſeqq.

Ovium hæderumque myſtica ſignificatio in ſa- cris literis IV 978 & ſeqq.

Ozonienſium ſcholarium libertas & immu- nitas confirmata in concilio Redingenſi. an. 1279 III 13 A.

Pa

Paſſa & conventiones iniquæ vetitæ at- que puniæ V 971 C.

Paſſa & conventiones in beneficiis vetita III 315 B. Simoniaci III 558 D.

Paſſiones aut conventiones cum præſentatis ad beneficia ſimoniaci ſuſpectæ, V 689 A.

Pacem violentiam poena I 489 C.

Pacem regnorum & eccleſiæ perturbanti- bus quæ conſtituta poena II 1065 A.

Paderbornenſis epiſcopatus erectio quo an- no I 683 E.

Palæſtina a Gentilium impietatribus vexata I 271 C.

Palæſtina Origenianiſis hæreſibus vacua I 272 D.

Pallium quando dari coeptum omnibus me- tropolitaniſ I 669 A. Item epiſcopis, *ibid.* Duplex tradendi genus, *ibid.* Illud non conferebatur vicariis apoſtolicis, *ibid.*

Palmas benedicendi ritus quando incoeperit in Oriente VI 159 D.

Pampelona Navarræ civitas anathemate per- culſa in concilio in eadem provincia ha- bito Richardo præſid. card. & A. S. L. II 49 B.

Panem ſacræ oblationi deſtinatum ethnicis aut pueris tradi vetitum I 1089 E. Ejus- dem diviſio quomodo fieret in Liturgia I 1090 C. Ad quot dies parandus *ibid.*

Panes præſandificati qui eſſent, & quomo- do cuſtodirentur, II 882 A.

Panicales qui ſint VI 33 D.

Papa major Imperatore III 438 C. Quare ſanctus & beatus IV 648 & ſeq.

Papæ nomen unde proſeclum, & quid ſigni- ficet IV 647 C.

Papa quid ſi moribus perverſis ſit IV 648 & ſeqq. 1344 B. Ejus poteſtas quam ſa- te pateat IV 651 D. Ad ipſum pertinet ſacras leges condere IV 652 D. Caput univerſæ eccleſiæ IV 1311 & ſeq. V 69 B. A fide deficiens num judicari poſſit a con- cilio generali IV 1343 B. 1420 A. Num ultro ſe poſſit aliorum judicio ſubjicere IV 1348 B. A quo ejus poteſtas IV 1424 C. Num illam eidem poſſit imperator eripere IV 1426 A. An commutare valeat ſtatum eccleſiæ IV 1429 A. Diſſolvere juſta de cauſa generale concilium IV. 1430 1434 A. Eo nemo major in terris V 74 E. Ejusdem privilegia V 77 ſeqq. Terre- ſtris Angelus, & homo cæleſtis habitus ab Alexandrinis V 213 E.

Papia ut locus aptus commodiorque concil- io habendo cum Græcis commendatur ab Ænea Silvio in Baſilcenſi concilio IV. 1334 & ſeqq.

Papienſi conciliabulo qui & quot adſuerint, II 527 A.

Parentes proprias filias proſtituentes quibus obnoxii poenis V 965 E. Si filios expo- nant cum alere poſſint ad reſtitutionem cogendi V 989 E.

Parentes hæredes filii, qui decedit abſque li- beris I 758 D.

Parentes olim jus habebant in vitam & necem filiorum VI 414 A.

Paroeciam alienam invadentium poena II 460 D.

Parieſenſis conc. decr. an. 1248. confirmata & adaucta in Provinſi. concil. 1166 A.

Parieſenſi concilio an. 1394 qui adſuerint, & quid in eo peractum III 679 & ſeqq.

Parieſenſis facultas petit a Baſilcenſibus pa- tribus, ne univerſitatis cauſæ fuorumque extra Pariſorum urbem judicentur IV 831 B.

Parochorum munus, aliorumque presbytero- rum I 917 A. II 290 A.

Parochis incauſtoſis & confeſſariis conſtitu- ta depoſitio in poenam criminis E 1151 A.

Parochorum reſidentia III 1408 A. 872 A. 1076 A.

Parochi num poſſint alterius parochianum ad-

admittere ad Sacramenta V 386 A.
 Parochi num possint sibi confessorium eligere III 1409 B.
 Parocho defuncto, illius bonorum pars aliqua ecclesiæ reparationi applicanda, V 695 B.
 Parochorum est synodales constitutiones populis aperire V 287 D. Eas facta recta tueri V. 367 C.
 Parochi quibus in casibus discedere possint a suis ecclesiis, V 433 A.
 Parochorum munus & mores II 851 A. 928 C. III 557 A. Quibus cavere debeant, *ibid.* De quibus possint testari II 947 A. Ad residentiam tenentur II 1220 D. III 319 C.
 Parochorum residentia quo sensu intelligenda, V 805 & seq. 872 A. Negligentium poenæ, *ibid.* Num studiorum causa possint abesse *ibid.*
 Parocho infcio vetitum sepeliri cadavera in ecclesiis aut coemeteriis mendicantium III 671 A.
 Parochi de moribus hæreticorum, aut hæresis suspectorum inquirent V 840 B.
 Parochorum sollicitam curam postulat contagii aut pestis tempus VI 105 E.
 Parochis vetitum nihil præter Dei verbum nunciare populo, V 768 C.
 Parochi præcis temporibus vocabantur episcopi, & parochia dioecesis VI 147 C.
 Parochorum ædes prope ecclesiam V 883 D. Profanis secularibusque rebus vacuæ, *ibid.* D.
 Parochia unde dicta VI 151 E.
 Parochorum charitas in pauperes, V 767 E.
 Parochorum sit invigilare in vitam & mores eorum, qui suis in parochiis versantur VI 186 B. De publicis criminosis inquirent delaturi ad episcopos V 869 E. Animarum quæ sibi commissæ sunt librum teneant V 870 B. Item illorum qui nascuntur & pereunt, pauperum & Orphanorum, V 1027 C.
 Parochiæ certis finibus distinctæ sint oportet VI 210 C. V 1332 B. Quæ latius patent, ut habitatoribus grave sit Missam audire, & sacramenta percipere diminuuntur ab episcopis, aut nova Capella construatur V 1095 C. Illarum commutatio ne fiat infcio episcopo V 1334 D.
 Parochi non omittant Christi gregem pabulo doctrinæ saturare VI 127 C.
 Parochis omnibus olim commendabatur catechismi liber vulgari lingua V 658 & seq.
 Parochi diebus dominicis imminencia festa annuncient VI 228 B.
 de Parochis & clericis quid exquirendum, ab episcopis in sancta visitatione, VI 367 D.
 Parochi plures in communi versantes ex æquo fructus dividant VI 262 C.
 Parochorum munus de verbo Dei prædicando populo V 631 E. 633 C.
 Parocho senescente, & impari suo perfungendo munere substituat alter, constituta fructuum medietate VI 262 D. Quid si redditus renes sint, & impares duobus alendis parochis *ibid.*

Concilior. Supplem. Tomo VI.

Parochi ecclesias dirutas reparare tenentur, V 909 D.
 Parochi suis in parochiis semper resideant VI 327 A.
 Parochorum institutio primo quoque tempore facienda V 907 C. Eorum onera *ibid.*
 Parochi negligentes in administrandis sacramentis puniendi ab episcopis VI 327 B.
 Parochi festis diebus verbo Dei saturare, studeant populum V 804 E. Fidei rudimenta tradant, *ibid.* & 870 C. Quid si eorum culpa quis absque sacramentis discedat, *ibid.* Caveant ne festis diebus suas oves deserant, V 935 D. Quid pueros edoceant, V 938 E. Concionem habeant diebus festis populo suo V 1003 B. 1277 D. 1333 C. Tum visitandis infirmis, cum administrandis sacramentis nihil exigentes præsto sint V 1027 D. 1137 B. 1333 B. Elapso paschare suas oves recentent delaturi ad episcopos quas noverint Sacramenta neglexisse V 1114 B. Studeant ne quis absque Sacramentis decedat V 1137 B. Absque causa nuptiarum benedictionem omittentes aut differentes puniendi V 1185 A. Denuncient episcopo, clericor. crimina, V 1138 B. Sese conferentes ad civitatem episcopum adeant benedictionem consulant sæpius Tridentini decreta *ibid.* C. Summa illis doctrina necessaria V 1216 B. Ad audiendum Dei verbum omnes adesse curent, V 1277 D. Animarum numerum quæ sibi commissæ sunt tradant episcopis V 1333 C. Publicent in singulos annos casus reservatos in bulla conæ V. 1334 A. Sacram scripturam præ manibus habeant semper *ibid.* Quantum temporis abesse possint a parochia V 1331 D. Nullam jus ipsis in familiis a suis parochiis profectas VI 253 D. Episcopalis sollicitudinis participes moribus & honestate vitæ cõruscare studeant, V 1258 C. In vestimentis nihil inane sapiant, *ibid.* E. Caveant ab armis *ibid.* Eorum vestimenta sint nigri coloris aut violacei VI 259 B. A parochiæ finibus non nisi per tres dies abscedant *ibid.* Profanas solemnitates declinent *ibid.* D. Caveant a conviviis in propria Domu & secularibus negotiis VI 269 A. Medicinam aut chirurgiam non exerceant *ibid.* Cupiditatem effugiant, *ibid.* Synodales constitutiones præ manibus semper habeant V 261 A. Ecclesiasticas facultates accurate gubernent ut administratores non Domini, *ibid.*
 Parochorum residentia & gravia munia declarata in synod. Ruthenorum adjectis poenis contrasacientibus VI 353 C. De annuo præcepto confessionis & communione perquirant VI 353 D. Ebrietatem & suspectas mulieres vitent VI 354 A. A secularibus negotiis caveant mutuisque cum laicis contentionibus *ibid.*
 Parochi ægrotatio aut obitus significetur episcopo a viciniore parocho, V 1133 A.
 Parochiales ecclesiæ perfractæ a quibus rescindenda V 1124 E. 1293 B. Quid si consecrata non fuerint *ibid.*

Y 2

Pa.

Parochiali Missa nondum absoluta cur veritum in aliis Oratoriis celebrare V 1237 E
 Parochiale beneficium obtinentes compellendi ad presbyteratum V 957 C. Quid agendum cum regularibus *ibid.*
 Parochiales ecclesie a quibus administrandæ II 1061 C. Ubi vacaverint non protrahenda provisio III 794 D
 Parochiali ecclesie consulendi ratio, V 802. C. 1076 D. Ad eas nemo nisi prævio examine & probatis moribus assumatur V 803 A
 Parochiarum fines constituere sit episcopi V 849 B.
 de Parochiis & rectoribus quid actum in concilio Lugdunensi II Oecumenic. III 27 E
 Parochiali ecclesie canonica patio debetur ex quibuscumque bonis V 288 A
 Parochiales simul plures habere ecclesias cuique vetitum, VI 149 E. Obrinentes utrisque privandi & fructibus V 942 B ad parochiales ecclesias qui assumendi, V 346 C
 Parochiales ecclesias plures simul habere vetitum, V 871 C
 sacræ Particulæ octavo quoque die renovandæ V 1103 A. 1183 C
 Partus B. M. V. divinitus nulla obstetricante creatura VI 27 D
 Parvulorum animæ suscepto baptismo decedentium illico in coelum ducuntur fructuræ Deo VI 19 D
 Pascere oves ad quem pertineat & quam difficile III 790 & *seqq.* Cur id foemini denegatum III 793 C
 Paschali tempore ab his qui extra parochiam Sacramenta perciperint documentum præbeatur V 1240 A
 in Paschate communicaturis testra detur a parochis V 1302 E. Quid agendum cum pervicacibus V 1303 A
 Paschalis pap. I. epist. pro confirmatione privilegiorum ecclesie Ravennatens. I 793 A. Homicidii insimulatus se purgat in concilio Lateranensi. I 827 B
 Paschalis II. epocha confusa pro viribus stabilita cum ordine chronologico II 199 & *seq.* Ejusdem tractatus de clericorum disciplina II 171 A. Probat excommunicationem latam in regem a Friderico Coloniensi archie. II 167 D. Hortatur ut Rom. ecclesiam tueatur *ibid.* Nunciat Gallicano clero Vermerii Th-utonicis invasionem apostolicæ sedis II 168 C. Moner germanicos fideles, quomodo se gerere debeant cum excommunicatis presbyteris II 169 A. Jura confirmat Norgaudi Edueni archiep. *ibid.* E. Præst Melphitano concilio an 1100 habito II 179 D. Contumaces armis Rogerii ducis appetit, *ibid.* Multa restituit ecclesie Mazarienti edita bulla II 170 E. Asserit Cassinensi monasterio Gluglensem cellam II 534 A. Concilium Romæ celebrat, quo præcedentia decreta confirmat de clericorum investituris per laicos, II 186 D. Præst Trecenti concilio, II 229 C. Multa decernit de pastorum electione ad ecclesiarum regimen, *ibidem*. Plures item Præsules perperam assumptos suspendit,

pluresve antea suspensos restituit, *ibid.* Reprehendit Rothardum archiepiscopum Moguntinum II 231 E. Depositionem decernit adeptis ecclesiasticam dignitatem per laicos II 233 B. Coarguit ea de re Rothardum Halberstadiensium episcop. a quo supplices litteras accipit, II 233 B. Advocat Adalgotum Magdeburgensem archiep. II 214 B. Anathemate percellit Richardum Virdunensem episcop. II 235 C. Lateranensem synod. celebrat, II 237 C. Privilegium concedit Henrico IV investendi ad ecclesiasticas dignitates II 263 E. Num illud abrogaverit in concilio Capuano, II 269 C. Num in concilio Lateranensi. II. II 273 B. Beneventi Concilium habet, II 279 B. In sui tutelam recipit Xenodochium S. Joannis Hierosolymit. edita bulla *ibid.* Item celebrat Cyprianens. concilium an. 1114 II 285 A. Duces ejusdem loci efficit Guillelmum tradito vexillo II 286 A. Celebrat Lateranens. concil. IV in quo privilegio antea concessio Henricum spoliat, II 311 B. Excipit Henrici legatos, a quibus pax ipsi exhibetur II 316 B.
 Paschalis III antipapa confirmatus in Herbipolens. Conciliabulo II 555 A.
 de Passione Christi colloquia & meditationes utilissimæ fidelibus, VI 14 E.
 Passionis Christi representatio quam caute permittenda, V 786 C. Absque ordinarii facultate minime representetur V 922 E. 1224 A. Modo exhiberi vetitum, ut & passionem SS. Martyrum V 1108 E. 1162 A. Ejusdem concio nonnulli lucentes die, V 1107 B.
 Passionem Christi Domini & SS. Martyrum certamina expedit explicari populis a parochis V 1166 D. Ejusdem signum datur singulis sextis feriis in quibusdam diocibus ante primam noctis horam V 1173 D.
 Pastores ecclesie ab avaritia æque ac frugalitate longius abhorreant III 706 D. 800 B. Eorum sollicitudo quanta III 798 C. Vitæ integritas III 800 A.
 Patavino episcopo princeps locus assertus post patriarcham in synodo Aquilejens. III 279 F.
 Patriarchica dignitas archiepisc. Seluciens. quando concessa 19 & *seq.*
 Patriarcha Orientis a Metropolitanorum, episcoporum, aliorumque calumniis substractus I 124 B. Christianorum omnium inde iudex effectus *ibid.*
 Patriarchæ nomen in omnibus aliarum sedium ecclesiis proclamatur, I 441 B.
 Patriarchatus occidentalis ab Iconomachis mutilatus I 666 C.
 Patriarchæ Alexandrinus, Hierosolymit. & Antiochenus execrantur Florentinum concilium sub Eugenio lato decreto V 248 C. Certiorem faciunt Imperat. datis litteris, V. 252 C.
 Patriarcharum Orientalium sedes ubi posita, I 302 C.
 Patres familias sæpius moneantur a parochis de missa audienda diebus festis a filiis famulique V 1201 A.
 Pater æternus generando filium minime Dei.

Deitate diminutas I 240 B. An causa vel principium filii IV 1232 B.
 Patres familias sedulo invigilent, ut domestici missam audiant festis diebus VI 95 D.
 SS. Patrum loca & auctoritas quomodo usurpanda a Theologis IV 1236 B.
 Patribus familias verum sub anathemate trudere adolescentes Ethnicorum scholis, VI 33 D.
 Patres mittendi ad Pisanum Concilium designati in Parisiens. an. 1408 III 805 D. Qui fuerint tum ex archiepiscop. cum episcop. & abbatibus cujusque provinciae III 808. & *seq.* Item in Aquis an. 1409 III 833 B.
 Patres qui Bononiam convenerint inchoaturi concilium, quod mox Tridentum translatum fuit, V 587 & *seq.*
 Patres Scotticani Concilii diversum ordinis, V 622 & *seq.*
 Patrini adhibendi in Baptismate & qui esse debeant, VI 66 D. Hic mos antiquissimus, *ibid.*
 Patrini munus clericis interdictum II 978 D.
 Patrinorum nomina in libro ea de re confecto censeantur V 443 C.
 Patrinis tum in Baptismate, cum in confirmatione innotescat oportet spiritualis cognatio quam contrahunt V 808 C. 1010 A. Instruantur de munere, quod suscipiunt. V. 852 B. 1067 B. Quor. adhibendi in Baptismo & confirmatione V 1010 A. Ab eodem munere arcendi rudimenta fidei ignorantes, aut non confessi in Paschate, & sacra communione refecti V 1110 E. Eorum onera & qualitates V 1176 D. Confirmati & catholici sint oportet, V 1201 E. Impares excommunicati V 1298 D.
 Patrini proprie qui sint, V 1305 B.
 S. Patricius Hibernie patronus & clarus miraculis III 485 A.
 Patronis verita Beneficiorum administratio sui juris V 892 E.
 Patronis beneficiorum quicumque ii sint nullum est jus aut actio in fructibus, V 1349 D.
 Patronis nefas quidpiam ecclesiae sibi usurpare III 589 A. V 940 D.
 Paulus Thessalonicens. episc. Monothelitarum haeresi infectus I 484 B. Haereticis praecipua capita mittit ad S. Martinum pont. *ibid.* Accipit ab ipso fidei formulam subscribendam, *ibid.* Mutilat *ibid.* Fraudem comperta Martinus anathemate Paulum affligit, correptis apocryphalis Paitano episcop. & Ignatio diacono *ibid.*
 Paulus Cyprianus episcop. quo anno in Armeniam relegatus, I 181 A.
 S. Paulus S. Petri socius I 361 A.
 Paulus Jacobitarum patriarcha fidem orthodoxam amplexus, mox ab ea deficit I 449 E. Deponitur a Jacobo Edesse episcop. Alexandrinorum metu, *ibid.*
 Paulianistae cur ita dicti I 451 A.
 Paulus Argentinen. episcop. Sigismundi Imperat. orator in Basileens. concil. V 12 E.
 Paulus de Middleburgo proponit patribus Concil. V Lateranens. an. 1512 correctionem Calendarii VI 461 & *seq.*
 Paulo pap. III numquam succurrit prohibere librum, cujus titulus Consilium de

emendanda ecclesia, V 537 A. Ipso potius jubente compositus delictis Cardinalibus V 530 & *seq.* Qui abusus corrigendi proponerentur *ibid.*
 Pauperum Lugdunensium errores de Romano Pontifice V 104 D.
 Pauperum funera gratis fiant a parochiis V 1043 D. 1139 C.
 Pauperum societatum munera & privilegia, V 393 A.
 Pauperes arceantur a stipe quaerenda in ecclesiis tempore missae, aut sacrae concionis, V 1282 B.
 Pax Mundi in quo sita IV 532 B. 605 C. Eiusdem iucunditas IV 883 B.
 Pax in missa olim quando dabatur, I 279 C. 381 B.
 Pax inter episcop. Ravennatens. Romanosque pontifices quando stabilita I 110 D. Quae conditiones appositae *ibid.*
 Pax inter Vulfredum archiep. Dorobernens. & Ceonulphum regem ac Cenedritham abbatissam quo anno & quomodo inita I 730 A.
 Pax inter regnum & Sacerdotium in sacris interdum constituta conciliis II 848 A.

P E

Peccantes ad canonicam satisfactionem vocati quanto tempore expectandi I 138 D. In contumaces quomodo animadvertendum, *ibid.*
 Peccantes vi peracta poenitentia in clerum admittendi, I 226 C.
 Peccatorum maximum homicidium, I 238 E
 Peccatis minoribus obstricti si abstineant ad Communionem admittantur, I 276 A.
 Peccata capitalia cur ita dicta, & quae ab iis oriantur, III 154 D.
 Peccata publica num lege humana punienda IV 522 B.
 Peccata Praelatorum a quibus punienda IV 546 D. 615 D.
 Peccata nonnulla cur Deus in veteri lege impunita reliquerit IV 602 B.
 Peccatorum remissio triplex IV 557 D.
 Peccatores publici arcendi a communione paschali tempore V 1114 D.
 Peccatores quando publici censeantur V 288 D. Num eis danda sit absolutio a parochiis *ibid.*
 Peccata publica punienda esse effectum a Basilien. bus patribus adversus Bohemos IV 904 B.
 Peccatorios publicis aut occultis num sit deneganda Eucharistia VI 332 E.
 in Peccato notorio decedentes ecclesiasticam sepultura privandi VI 257 E.
 Pecuniarum collectio a clericis minime faciendi inconsultis principibus III 388 B.
 Pecunia a laicorum poenis collecta in pios usus convertenda, V 728 C.
 Pecuniariam poenam imponere caveant confessarii, V 1115 E.
 Pejerantium poenitentia, & eorum qui ad perjurium inducunt quot annorum I 440 E 75 I
 Pejerantes in causa matrimonii ad episcopum deferendi, II 949 B.

Per-

Perjurii rei qui censeantur, & ejus gravitas, III 44 D. Illud execrentur fideles VI 330 I 1258 D.
 Pensa apud Hungaros pondi genus II 105 E.
 Pensiones obninentes ad quid teneantur, V 1025 B.
 Pensiones quorum autoritate constituendæ 670 C.
 Pensionem habentis fructus ab obitu ad quem pertineant V 363 C.
 Pensiones interdixit laicis V 291 C. Eas persolvendi grave onus V 390 A.
 Pelagii Cælestique damnatio quo anno I 298 A.
 Pelagiana. Hæresis per Kambram grassans occasionem præbet convocandæ synodo I 402 B. Discutitur, *ibid.*
 Pernodatio & comestio vetita in ecclesiis, V 1172 D.
 Personarum acceptio quam turpis episcopis I 276 C. Quibus vetita poenis, *ibid.*
 Persæ Mauronitæ & Catærentes a Seleuciensi throno deficientes excommunicantur coacta synodo, I 487 B.
 Personam & substantiam promiscue usurpabant Græci IV 1207 E. 1232 B.
 Persona unica in Christo, duplex autem natura & voluntas asserta in synodo Mauronitarum an. 1596 V 1213 D.
 Percussores clericorum num semper excommunicationi obnoxii, III 122 & *consequ.*
 Peregrinantium testamenta exequi faciant episcopi V 912 A. Quid si intestato decedant *ibid.*
 Peregrinis absque litteris testimonialibus ne fiat celebrandi potestas, V 904 C. 1061 E.
 Peregrinantium Hierosolymam bona sub ecclesiæ tutela II 449 A.
 Peregrinantium & exterorum conjugis assistendi ratio, V 959 B.
 Peregrinantes a Vectigalibus immunes II 820 D.
 Peregrinationes an sint laudandæ IV 565 A. 630 B.
 Perthusano concilio qui adfuerint, & quare coactum, II 786 C.
 S. Petri prima sedes Romana ecclesia I 361 A.
 S. Petrus in Simoniacos acerrimus, I 803 D.
 S. Petrus cur sæviorem mortem obierit quam S. Paulus IV 946 D.
 Petrus Lucensis episcopus usurpata nonnulla bona recuperat ope Ludovici IV. imperat. 1096 B.
 Petrus hufa villa ubi sita, I 1202 E.
 Petrus diacon. bibliothecarius apost. sub Greg. VI. I 1278 B.
 Petrus Damiani Otienf. episcop. legatur Mediolanum a Nicolao pap. II. compescendi gratia exortos tumultus I 1321 A. Mediolanensem clerum convocat, *ibid.*
 Item in Galliam Germaniamque ab Alexandro II. ut convocatis episcopis, ejusdem pontificatus confirmaretur I 1362 E.
 Petrus Florentinus episc. simoniæ accusatus & convictus a Petro monacho I 1363 A. 1365 B.
 Petrus monachus veritatem accusationis in eundem episcopum igne probat I 1363 B.

Petrus Portuens. episcop. cardinalium prudentiam commendat in consulendis ecclesiæ necessitatibus II 322 C.
 Petrus Leonis excommunicatus in concilio Herbipolent. II 402 D.
 Petrus card. & A. S. L. concilium Divionense celebrat adversus incæstas nuprias Philippi regis I 783 B.
 Petri Lombardi sententia de Christo, ut homo est, 985 B. Fortasse damnata in concil. III. Lateranens. II 688 B.
 Petrus Aragoniæ rex favet Tolosano comiti II 847. E. Petit pro ipso veniam a patribus concilii Varenfis, *ibid.* Quid responderint patres II 840 B.
 Petrus de Luna ad pontificatum assumitur nomine Benedicti. XIII. III 805 D. Indicit Perpinianens. concilium III 813 A. Viam aperit, qua pontificatum obtinuit, III 815 B. Advocat Petrum card. S. Sufannæ ad idem concilium III 820 C. Sibi cardinales omnes infestos excommunicat, aliosque dignitatibus privat III 829 D.
 S. Petri persona quid significet in ecclesia IV. 1313 E.
 S. Petrus ecclesiæ nomine claves accepit V 72 & *seq.*
 Petrus de monte auctoritatem papæ tuctus in concil. generale IV. 1420 A.
 Petrus de Palude Avenionens. episc. injurius in Sabaudia ducem IV 1112 D. Defertur ad concilium Basileense *ibid.*
 Petri de Luxemburgo vitam & miracula postulat cardinalis Fuxensis in Basileens. concilio IV 1141 A.
 Petrocorum urbs Aquitania I 684 C.

P^H

P Herox Perfarum rex quo anno I 347 A.
 Philosophiæ quo tempore danda sit opera a clericis, V 463 E.
 Philippi Galliarum regis causa discussa in concilio Melodunens. II 865 A.
 Philippus Pulcher Galliarum rex componitur cum Bonifacio VIII. in conventu Parisiensi III 263 B. Clericorum atque ecclesiarum libertatem immunitatemque statuit *ibid.*
 Philippus Galliæ rex Decimas postulat a clericis in concilio Senonens. III 397 A.
 Philippus Constantiens. episcop. legatus Bohemiam a Basileens. patribus IV 1321 E.
 Philippus Burgundiæ dux Galliam componere studet IV 1114 A.
 Philippi errores damnati in concil. Ruthenorum qui fuerint VI 324 A.
 Photii tempus in Cpolitana sede I 921 A.
 Cum eodem communicantes anathemate afflicti *ibid.* Expulsus iterum in eandem sedem sese intrudere molitur mortuo Ignatio I. 1029 A. Ea de re quæ & quot synodi habitæ, *ibid.* Ab ipso fortasse vitæ epistolæ Joannis pap. VIII. ad Cpolitanos imperat. dum ex græco latinis reddidit I 1031 B. Dimotus e sede a Romanis tribus pontificibus Joanne VIII. Marino I. & Stephan. totidem synodis habitis I 1034 C.

P.

Pistorum libertas in sacris imaginibus exprimitur cohibenda ab episc. V 1005 A. Pignorationes aut reprefalia vetitæ III 393 C.

Pilati in Christum iudicium iniquum & quare IV 616 C.

Pinochæ seu Bischox quæ V 1120 D.

Piorum locorum administratores rationem reddant episcopo, a quo hæc loca licet exempta nisi sub immediata regum protectione visitentur, V 1032 D. Eorum bona distracta restituenda V 1081 B.

Piorum locorum administrationem aut curam suscipientes fidelitatem iure jurando polliceantur coram ordinario V 1082 C. 1120 E. Episcopo rationem reddere tenentur inventario confecto *ibid.* Librum habeant, aut affixam tabellam, in qua sint descripta onera & legata V 1141 B. Eorum bona publice locentur, conducantur, aut in emphiteusim tradantur *ibid.* His locis qui præficiendi V 1337 E.

in Pios usus relicta quomodo & quando in alios vertenda, V 1203 A.

Pipili qui sint II 499 E. Eorum errores & turpitudines damnatæ in concilio Remensi. II 500 G.

Pippinus rex Francorum Ravennæ exarchatum Apostol. Sedi donat, I 694 B. Eundem sibi arrogat archiepiscop. I 694 C.

Pisano Concilio indicto; molimina & consultationes III 848 & *consequ.* Cardinalium deliberationes ex utraque parte III 851 & *consequ.* Dantur litteræ ad varios principes III 854 & *consequ.* Ad studiorum universitates III 864 D. Publica fides Florentinis restringitur III 871 D. Fit certior Benedictus XIII per quatuor Cardinales III 875 A. Neutri contendenti de papatu se adherere declarant Jansenenses III 875 E. Eisdem sequuntur alii Cardinales ut Landolphus Tullianus & Otthentis III 879 & *seq.* Fit interim ab utroque collegio administrator Petrus cardinalis Marchiæ Anconitanæ & Spoletii ducatus III 871 B. Advocantur Hungariæ prælati datis supplicibus litteris ad regem III 882 C. Item ad Manuelem Paleologum Romenorum imperat. ut suos mittat oratores III 884 D. Redduntur litteræ Venetorum ducis III 886 A. Emittitur a Gersono Parisiens. Cancellario monitionum pro convocatione concilii *ibid.* D. Eiusdem convocationem suadet Henricus Anglorum rex per Rupertum Imperatorem III 902 A. Utriusque collegii Cardinales petunt oratores a Carolo Francorum rege III 903 A. Item a Regina *ibid.* Procuratores pollicetur Aragonum rex III 904 D. Eosdem cum prælati missum spondet Venceslaus Romanorum rex III 905 D. Prohibet sue ditionis fidelibus ne Gregor. adherant III 923 D. Ad perseverantiam cardinales hortatur Parisiensis facultas III 606 D. Patres Pius congregati commendantur Florentinis a Carolo Francorum rege III 907 B. Nunciantur

Cardinalibus a domino Barens. quæ contigerint in Alemannia III 908 & *consequ.* Eisdem promittit oratores Austriæ rex III 916 B. Advocatur Benedictus XIII hoc est Petrus de Luna, a Florentinis III 917 B. Item omnes Cardinales III 925 A. Item concilium suadent Burgundiæ dux, & Senonenses III 930 A. Carolus Francorum rex datis litteris ad utrumque partis Cardinales, obedientiam pollicetur eidem, quem in Pontificem canonice elegerint, III 832 A. Nemini de pontificatu contententi se assensurum declarat Navarræ rex III 922 A. Suadetur loci mutatio ab incerto auctore pro celebrando concilio III 945 C. Auctor fortasse Carolus Malatesta *ibid.* Abnuunt patres dilutis argumentis, III 959 & *consequ.* Agit Carolus ipse cum Cardinalibus de auferendo schismate III 966 C. Discutitur num penes cardinales sit jus & facultas convocandi concilia, faviente schismate III 934 & *seq.* Propositæ difficultates diluuntur quæstio placito facultatis Bononiensis III 938 & 942 C. Cardinales hortatur ut persistant Antonius de Batrio III 1041 A. Num creati ab utroque pontifice sint reipsa cardinales, & possint convocare Concilium maturius discussum III 1048 D. Qui patres convenierint, III 1061 C. Cardinales deputati ad excipiendos patres III 1068 C. Orationem celebrem habet Novariensis. episcop. de Benedicto & Greg. III 1087 B. Sessionum exordium III 1090 B. Decernitur unionem constatam a cardinalibus utriusque partis legitimam esse III 1100 A. Item Concilium generale esse, adeoque totam ecclesiam representare *ibid.* Interim Concilium dissolvere tentat; sed frustra Verdensis episcop. legatus Roberti Bavarie dux faventis Gregorio III 1099 C. Argumenta proposita pro dissolutione diluit Petrus Ancharanus, III 1099 & *consequ.* Consuluntur Theologi de abrogatione duorum Pontificum, & eligendo tertio III 1137 A. Qui fuerint *ibid.* & *consequ.* Abrogantur declarati schismatici & hæretici lata sententia III 1140 B. Item eorum actus nulli III 1141 A. Ingrediuntur Conclave Cardinales novum creaturi Pontificem III 1148 C. Qui & quot fuerint, *ibid.* Creatur Petrus de Candido Mediolanensis. sub nomine Alexandri V *ibid.* Celebris rursus oratio habetur a Joanne Gersono de novo electo Pontifice, III 1151 & *consequ.* Publicam iterum fidem dant patribus Florentinis III 1187 A. Thomæ de Firmo prædicat. ord. generalis magist. facultatem dat Alexander V. ut schismatis auctores absolvat a quacunque censura III 1187 C. Similiter ut quæ tempore schismatis sancita sunt in generali capitulo proxime futuro probari aut rescindi possint III 1191 A.

Pisanum conciliabulum quo tempore & quare indictum a cardinalibus Schismaticis V 347 & *consequ.* Translatum ab eisdem cardinalibus Mediolanum, V 353 A. Dant litteras ad universitatem Heydelbergensem favorem patrum imploraturi, *ibid.* Deinde Lugdunum transfertur V 354 D. De.

Deinde Lugdunum transfertur V 354 D.
Deputant Lugdunensem archiep. Senonensem & Petrocoricensem pro subsidii collectione, *ibid.* Deterrentur a Julio papa Galli præfules ad hoc Conciliabulum advenientes V 356 & *conseqq.* Opem implorant Margaritæ Austriæ archiducissæ datis litteris V 363 D.
Pisarum archiepisc. quando jus ademptum consecrandi episcopos Corsicæ II 321 A.
Piscario hominum quo sensu accipienda IV 1438 C.
Pius II P. M. ire constituit adversus Turcas, retardante licet gravi ætate, V 297 A. Cogit ea de re Manuanum concilium aut conventum, *ibid.* Concionem habet in concilio, in qua causas declarat sui adventus V 299 A. Hortando alloquitur Sabaudia ducis oratores V 300 & *seq.* Oratores Imperiales, *ibid.* Alberthum Marchionem Brandeburgensem V 303 & *seq.* Oratores Venetos *ibid.* Orationem celebrem habet absolutio concilio, in qua de futuro subsidio adversus Turcas sibi a Principibus pollicetur V 307 & *seq.* Eam claudit supplicibus ad Deum precibus, V 309 D.
Pirronissarum & fortilegorum graves poenæ II 837 C.
Pixides duo argenteæ sint in qualibet parochiali ecclesiâ, V 1173 B.

P L

Placita publica non custodiantur in ecclesiis I 757 A.
Placita ecclesiastica ad quos pertineant II 67 A. A civilibus causis ea secernit Vilelmus I Anglorum rex, *ibid.*
Placentinus episcop. Ravennatens. archiep. subiectus I 1046 D.
Plebano rum sit olea sancta sibi subiectis ecclesiis distribuere V 807 C. 1296 D. Ea custodiendo aptus locus *ibid.*

P o

Poenâ Diaconum percutientis aut mutilantis quæ & quam gravis I 404 E. Quid si eidem oculum eruat *ibid.*
Poenâ pejerantium aut inducentium alios ad perjurium I 470 E. 519 D. 538 A.
Poenâ in vagantes clericos, monachos presbyteros, fororesque I 465 B.
I 365 B.
Poenâ presbyterorum qui fidelibus pravis moribus nocent I 511 B. Episcoporum diaconorumque foeminam accipientium aut retinentium I 513 A.
Poenâ illius qui filiatrum aut filium proprium susceperet in Sacramento Baptismatis aut Confirmationis I 559 A.
Poenâ in eos qui diaconum, subdiaconum, presbyterum, monachum, aut episcopum interficerent I 758 & *seq.*
Poenâ constituta parochis incultis, nonnullis in dioecibus depositio, V 1151 A. Quid si actus turpis tentatus tantum sit, *ibid.*

Poenâ violantium immunitatem ecclesiasticam I 758 C. 1300 D. II 418 A.
Poenâ in prophanatores ecclesiarum, I 1232 & *seq.*
Poenâ constituta perturbantibus ecclesiarum bona, eorumque possessores *ibid.*
Poenâ in eos, qui absque confessione decedunt I 1236 B.
Poenâ constituta apostatis aut christianam gentem vexantibus I 1237 A.
Poenâ in garrientes in ecclesiis dum divina peraguntur I 1237 A.
Poenâ in Simoniacos I 1278 B. In falsum deponentes I 1400 A.
Poenâ constituta sacerdotibus concubinariis I 1332 C. II 213 A. 235 A. 301 A.
Poenâ in eos qui uxorem simul retinent & concubinam I 1334 C.
Poenis temperare quando episcopis liceat, V 1155 B.
Poenâ eorum qui ecclesias a laicis recipiunt I 1333 A. II 153 155 235 A.
Poenâ suscipientium sacros ordines per saltum I 1350 A.
Poenâ in suscipientes episcopatus aut abbatias aliasque dignitates a laicis II 29 C.
Poenâ constituta laicis ecclesiasticas dignitates conferentibus II 29 C. In recipientes ab illis II 153 B. 235 A.
Poenâ pecuniariâ locis piis applicandæ, V 1156 B.
Poenâ contrahentis tertio nuptias, & sacerdotis assistentis II 1114 E.
Poenâ episcopi communicantis cum excommunicato I 1118 A.
Poenâ in eos qui ecclesiastica prædia occupant invaduntque II 30 D. 137 C.
Poenâ siis indicta, qui diebus festis ad ecclesiam non conveniunt II 99 A.
Poenâ in cadavera deferentes insepulta II 109 A.
Poenâ in meretrices strigasque II 116 A.
Poenâ in violentas virgines *ibid.*
Poenâ olim apud Hungaros in clericos furantes II 121 A. 301 A. In laicos *ibid.* & 123 E. Quid si ad ecclesiam confugerint *ibid.* In eos qui christianos auderent in vincula conjicere II 137 C. In comprehendentes episcopos *ibid.*
Poenâ mulieribus foetum necantibus constituta II 205 A. Raptoribus *ibid.* Maleficiis & Adulteris *ibid.* & 295 A.
Poenâ in presbyteros bigamos II 287 A. 211 A. 301 A.
Poenâ in eos qui sibi potestatem aliquam arrogant in ecclesias ejusque bona redditusque II 207 A.
Poenâ in homicidas eorumque fautores II 209 A.
Poenâ synodales quando quis subeat, V 1089 B.
Poenâ in conspirantes in regiam personam aut dignitatem II 210 A.
Poenâ in vendentes festis diebus aut eos non colentes, ut oportet tempore Colomanni Hungariæ regis II 213 A.
Poenâ interdum inspectis circumstantiis moderandæ V 995 A.
Poenâ in eos qui excommunicatos exciperent, II 235 A. 356 C.
Poenâ in Peregrinos spoliantes II 70 Ap. pend. A.

- Pœna in percutientes clericos, aut manus injicientes II 418 A
 Pœnæ graviore diverſis criminibus conſtitutæ a Stephano Hungariæ rege quæ ſint I 1233 B
 Pœnas canonicas num liceat ſacris Præſulis augere aut diminuerè II 571 A
 Pœnitentes qui I 352 A. Diverſus eorum locus a clericis, fidelibus, Cathecumenis, cæteriſque in eccleſia *ibid.*
 Pœnitentes communicare non debent ante peractam pœnitentiam I 5 B. A conviviis & nonnullis ornamentis abſtineant, *ibid.* Diſcordes ab eccleſia pellantur donec reconciliantur *ibid.*
 Pœnitentium reconciliatio quo die conſtituta I 282 A
 Pœnitentes nunquam rejiciendi I 564 A
 Pœnitentes ſacro viatico reſecti urgente obitu, ſi ſuperſtites ſint, manus impoſitione abſolvendi I 505 A
 Pœnitentes a quibus certa ſigna data ſunt doloris, minime priventur Euchariftia, & pœnitentiæ ſacramento ſi forte obmutefcant I 565. D
 Pœnitentes in itinere mortui eccleſiæ ſuſfragilis non priventur *ibid.*
 Pœnitentes, quibus inſtante obitu data ſunt Euchariftia, non immunes iccirco, ſi ſuperſtites ſint ab implenda conſtituta pœnitentia I 567 A
 Pœnitentibus elapſo anno communio permiſſa *ibid.*
 Pœnitentes quomodo excipiendi a confeſſariis II 140. Append. B. De quibus monendi *ibid.*
 Pœnitentium meritum ſacerdotis merces & gloria I 504 B
 Pœnitentia Bigamorum quanti temporis VI 137 C
 Pœnitentiæ diverſæ variis criminibus conſtitutæ ab antiquis canonibus I 130 A. 583 & ſeq.
 Pœnitentia in blaſphemantem optimum principem qualis I 337 C
 Pœnitentia neceſſaria etiam in mortis articulo I 338 C
 Pœnitentia clericis vexati a Dæmone quæ & quot annorum I 387 A
 Pœnitentia canentium ad ſaſcinus I 488 B
 Pœnitentiæ diverſæ conſtitutæ episcopis, præſbyteris monachis diaconis, laicis ſque fidelibus ebrietas vitio conſtrictis I 517 D
 Pœnitentia quæ & quot annorum ſtatuta his qui veritas carnes comederent, aut ſanguinem vel ſemen perpotarent I 517. D. & 576 A. Aliis criminibus clericorum cum foeminis I 587 E
 Pœnitentia quæ & quot annorum his conſtituta qui cum maſculis aut pecudibus coirent I 587 A. Qui turpitudinibus hujusmodi ſe diverſa ratione inquinarent, *ibid.* Adulterantibus priore uxore dimiſſa, *ibid.*
 Pœnitentia mulieris a viro ſuo diſcedentis I 587 A
 Pœnitentia mulierum certis temporibus ingredientium eccleſias I 519 A
 Pœnitentia mulieris coeuntis in eccleſia cum viro ſuo *ibid.*
 Pœnitentia parentum, quorum nati abſque baptiſmo decederent *ibid.*
 Pœnitentia clericorum a quibus baptiſmatis collatio differebatur ex ſocordia, *ibid.*
 Pœnitentia furantium & pejerantium, aut alia inducendum ad perjurium, *ibid.* & 440 E. 578 II 205 A
 Pœnitentia homicidis conſtituta quot annorum, *ibid.* Sibi ultro mortem conſciſcentibus *ibid.* Abortum variis modis procurantibus *ibid.*
 Pœnitentiæ quæ & quot annorum ſtatutæ in vanos obſervatores, maleficos, dividentes alioſque ſuperſtitioſos I 575 C
 Pœnitentia quæ conſtituta Sodomitis, aliſque qui ſe nefariis turpitudinibus coinquant I 576 A. Incaſtuosus *ibid.* Iis qui cum belluis ſe permittunt *ibid.* Quid ſi tales clerici forent *ibid.*
 Pœnitentia eorum qui tum in confeſſione, quam adminiſtratione ſacramentorum peccant ex negligentia I 581 B
 Pœnitentia in detrahentes & iracundos *ibid.*
 Pœnitentia iſis conſtituta a quibus baptiſma iterum conferitur I 583 C
 Pœnitentia quæ & quanti temporis illis impoſita qui dominicis dies non colunt nec ſacra ſervant jejunia, quadrageſimæ præſertim *ibid.*
 Pœnitentia eorum qui certis diebus a communione abſtinent, *ibid.*
 Pœnitentia foeneratoribus conſtituta *ibid.*
 Pœnitentia Frangentium votum caſtitatis I 584 A
 Pœnitentia indiſta adulteris aut peccantibus adverſus matrimonii leges, & ipſius rectum uſum *ibid.* & 591 A
 Pœnitentia conſtituta ſanctimonialibus, ſi fortaſſe fornicariæ ſint, & cum illis commiſcentibus I 590
 Pœnitentiæ aliæ in raptos, adulteros & fornicarios cujuſque generis I 590 C
 Pœnitentiæ variæ rationes I 594 B
 Pœnitentiam quæ præcedere debeant I 592 D
 Pœnitentiæ tempora quæ I 566 A. Cujus ſit decernere pro modo culpæ, *ibid.*
 Pœnitentiæ dies qui I 572 D
 Pœnitentiæ tempus quamquam diuturnum conſtanti animi dolore, interna devotione, firmitateque propoſiti compenſatur I 563 B
 Pœnitentiam contemnentiam pœna II 221 A
 Pœnitentiam poſtulantibus nunquam deneganda I 168 D
 Pœnitentiæ dilatio an ſignum ſit deſperationis I 568 A
 Pœnitentia accepta decedentibus communicare permiſſum, I 567 A
 Pœnitentia Juvenibus non facile imponenda & quare I 567 A
 Pœnitentia eorum qui violant jejunium ſeria ſexta, & quatuor temporibus I 1235 A
 Pœnitentia quibus iniungenda II 1114 A
 Pœnitentiæ prout ſacramentum eſt partes & confeſſarii manus II 1113 C. A quo debeat conferri, & quibus in caſibus III 153 B. An vagis III 158 C. Quibus æque ac Euchariftia negandum aut dandum III

571 B. Uteriusque Sacramenti suscipiendi
onus *ibid.* Eiusdem ordinarius minister sa-
cerdos approbatus VI. 100 B
Poenitentiam salutarem negligentibus abso-
lutio deneganda VI 1039 B
Poenitentiarum necessitas & officium III
1403 E. Ad eum, qui remittendi V 400 B
Poenitentiarius sit in qualibet cathedrali &
collegiata ecclesia V 812 E. 847 D. 1117
D. 1240 D
Poloni & Bohemi vexant ordinem S. Ma-
rie Theutonicorum IV 807 B.
Pelimartii sedes Balneoregio adnexa I 707 A.
Polieuctus Cyprianus patriarcha Catholico-
rum partes agit in disputatione cum
Jacobitis I 1159 A.
S. Polycarpi ecclesia confirmatur monasterio
electi in concilio Toletano, II 341 B.
Politia civili perturbata in Gallia ecclesia-
stica disciplina evertitur I 657 D. Per
Carolus Magnus restauratur, I 658 C.
Polygamia turpissima Philippi Langravii VI
145 D.
Polygamia vetita II 682 A.
Polygami qui dicendi IV 145 C.
Polonus clerus significat Lovitiens. concil.
tot. mala in regno profecta esse culpa S.
Pontificis episcoporumque V. 709 & *seq.*
Consultendi rationem aperit V 712 C.
S. Pontifex primatum obtinet in omnem orbem
christianum IV 591 D. Imperatore
major IV 609 & *conseq.* Quid si in turpe
aliquid labatur IV 621 B. Cur præstet eum
Romæ residere IV 762 D. Eiusdem am-
plitudo potestatis IV 1017 B. Num divino
jure præsidere debeat generali concilio
IV 1153 & *seqq.* An ejusdem concilii de-
cretis teneatur, IV 1195 E. 1301 B 1307
A. Quid si pertineant ad ecclesiæ refo-
rmationem, *ibid.* Num canones mutare
valeat jus positivum concernentes IV
1302 & *seq.* Quid si absque illius aucto-
ritate lari sint, & jure naturæ vetita res-
piciant IV 1303 C. Potestatem coadiu-
vam ipsi denegare an sit hæreticum IV
1307 B. Num promissis stare teneatur
aut ad ea contrungi V 311 & *seq.* Num
teneatur legibus concilii generalis vi ju-
ramenti, discussum in Basileensi concilio IV
799 & *seq.* An ipse aut ejus legati præesse
debeant divino jure sacris Conciliis IV
1151 & *conseqq.* Num subiciatur judicio
generalis Concilii disputatum in concilio
Basileensi. IV 1342. & *conseqq.* Ipsi veritum
transferre Romanam Curiam V 315 B.
Cardinales creare, aut dignitates quas-
dam polliceri inconsulto aliorum coetu,
ibid. Item bella movere quacumque ra-
tione, *ibid.* Sese alligare principibus, aut
facultates quasdam tribuere Legato a la-
tere X 316 A. Foedus inire, cum his, qui-
buscumque bellum gerit, *ibid.* B. Item dis-
ponere de illorum bonis qui decedant in
curia præter nonnullos casus *ibid.* C. Quid
permittere debeat Cardinalibus juxta Ni-
colai IV constitutionem V 316 D. Num
possit novas exactiones imponere, aut
Concilia generalia indicare V 318 B. In
Cardinales animadvertere *ibid.* Fidelita-
tem & obedientiam exposculet oportet
jure jurando ab his omnibus, qui Romanæ

curiæ interferviunt V 318 D. Paratam habeat
quandam pecuniæ summam pro expedi-
tione in Turcas, nec tradere detrectet V
318 E. Quibus cavere debeat dum ex ur-
be discedit V 323 D. D. Petri successor,
V 1223 D.
Pontificia electio quomodo facienda, quique
debeant adesse I 469 A. 647 B. Non pro-
craftinanda III 26 D.
ad Pontificatum qui assumendi I 647 B.
Pontificia sublimis soli comparata IV 147
& *seq.*
S. Pontificis vigilantia in totum christia-
num orbem, III 3 & *seq.*
Pontificalium usus primo concessus Ludol-
pho Corbejenfium abbati a Benedicto pap.
VII I 1179 A.
Pontificale ab episcopis in quibus functioni-
bus exercendum V. 347 B.
Pontius Cluniacensis abbas depositus, & ex-
communicatus in concil. Lugdunens. II
277 A. Formula excommunicationis lata,
II 379 A.
Populi sint subiecti principibus I 337 A.
Populo crescente nova Parochia potest in-
stitui V 1029 B.
Populorum querelæ audiantur, finianturque
ab his qui præstant I 931 B.
Populorum sedes unita cathedrali Massæ I 6
& 703 B.
Portuensi sedi juncta Silva candida I 698 C.
Portatio vel portagium quid sit II 291 A.
Porticani qui II 357 A. Eorum bona ejus
juris post obitum, *ibid.*
Porticelli arx Latronum asylos di: uta a Mi-
lone A. S. L. II 811 C.
Possessio triennis quot annorum intelligen-
da I 1138 D. An sufficiat ad præscriptio-
nem alienæ diocesis ac territorii *ibid.*
Possessio quibus & quando tribuenda, II
1079 A.
Positiones negative an admittendæ, II 1079 B.
de Posterippens. regionis diffidii inter epis-
cop. Scodrens. Sappatenfem, & Pallaten-
sem quid ædum in Concil. Alban. VI
252 D.
Potentes viri ad fidei decorem instituti IV,
44 E.
Potestas ecclesiastica duplex clavium nume-
ro designata, V 1084 A. Eam impedire re-
formident principes viri, *ibid.*
Potestas summa num a Deo existat IV 193 D.

P R

Prædla ecclesiæ & latifundia quibus de
causis liceat episcopis vendere aut com-
mutare I 324 A. A quibus possidenda & quo-
modo II. 69 Append. A.
Precum sacrarum qualis recitatio I
466 C
Præceptores quos debeant ad Scholam ad-
mittere, quosque respuere V. 292 D. Sanos
libros permittant a pueris legi V
1085 C.
Præceptorem constituentes dotes IV
484
Præceptorum cujuscumque scientiæ munus,
V. 46 C
Præcepti & consilii discrimen IV 502 A
Præ-

Præbendæ in proximo vacaturæ cui possint applicari III 1407 A
 Præbendæ nondum vacatæ an concedi possint III 554 D
 Præbendarum collatio quousque possit differri II 831 A. Quomodo faciendæ II 1087 C.
 Præbendæ ecclesiasticæ a quo tradendæ II 356 C. Qui eas percipere possint II 750 A. Clericis uxoris vetitæ II 829 C
 Præbendæ in collegiatis ecclesiis quibus tribuendæ V 346 C.
 Præcedentia in capitulis, V 818 B
 Prædicatores qui primi ab apost. sed. missi ad Anglos & Saxones I 493 A
 Prædicatores qui eligendi, V 901 C. Eorum munus & ratio, V 937 D.
 Prædicationis bona & utilitas II 247 B. Ab Alexio Comnen. Græcor. imper. commendata, *ibid.* Num sapienti cuique competat ex officio V 529 & seq. 623 B
 Prædicationem verbi Dei non prætermittant episcopi & parochi V 105 A. Quid si fuerint impediti *ibid.*
 Prædicationis munere qui perfungi possint II 829 A. V 629 & seq. 633. B. Eiusdem utilitas & necessitas IV 502 D
 Prædicatio verbi Dei quam cordi parochis esse debeat, V 729 A. B. Quibus diebus competat V 1085 D.
 Prædicatio munus episcoporum, II 928 A. Item parochorum II 147 Append. E
 Prædicationis methodus & forma V 626 A. Eam audiendæ necessitas, V 1105 A
 Prædicatores quæstuantem reijciendi II 28 B. 588 B
 Prædicatores in doctrina convenient oportet V 730 E
 Prædicatores qui esse possint V 295 A. 682 D. Qua lege admittendi V 464 E
 Prædicante episcop. sileant tum temporis cæteri oratores, V 1104 E
 Prædicandi facultatem permittit cunctis sacerdotibus Basileense concilium nonnullis adjectis conditionibus IV. 903 A
 Prædicatorum subtentatio constituta a prælati ecclesiarum in nonnullis dioecibus, V 643 & seq. Ipsi vetitum inconsulto episcop. conclusionem habere, & quæstuari V. 1033 B
 Prædicatores qui eligendi ab episcopis, V 1085 D. Quis eorum finis & a quibus cavendum, V 1087 A. Quid servare, & declinare debent, ut fructuosa sit prædicatio V 1105 A. Non spernent monita parochorum de obvis virtutis, *ibid.* Non quæ sua sunt quærant, sed quæ Jesu Christi *ibid.*
 Prædestinatio an gratuita miserationis Dei bonitate, an hominis merito nitatur I 1291 A
 Prægnantes partui proximæ SS. Eucharistiæ & poenitentis sacramento muniantur, V 1234 C.
 Præscriptio nullius ponderis adversus ecclesias I 1200 C
 Præsules ecclesiarum pauperum tuguria non abhorreant, II 359 D.
 Præsides Eugenii in Basileens. concilio IV. 1129 A
 Præsentatio ad beneficia gratis faciendæ, *Consilior. Supplem. Tomo VI.*

II 670 C. Quid si cadat in indignum II 828 D.
 Præsentati ad beneficia curata examen subeant, III 725 E. Prius juramentum emittant, quam instituatur ab episcopis, V 1250 A
 Præfectus chori a quo diligendus, & ejus munia, V 1337 C
 Præstigiatores & fascino a suis dioecibus deturbent episcopi, V 1289 D
 Prælati qui eligendi, III 27 B. Defunctis ipsis ad quem pertineat ecclesiæ administratio III 126 B.
 Prælati obedientiam præsent singuli ex capitulo, V 877 B
 Præsides animarum qua cura & sollicitudine esse debent I 257 C. Pastoribus comparati *ibid.*
 Præstigiatores & maleficos avertant locorum ordinarii, V 1060 D
 Præsentati a patronis juramentum emittant coram ordinario, & illius formula V 673 A
 Præsentatio intra quod tempus perficienda a patronis, V 941 E
 Presbyteris nefas quidpiam accipere a publice peccantibus, ne, crimen episcop. aperiant, I 13 A. Item absolutionem promovere negare dignis, indignis concedere, *ibid.*
 Presbyteri degradati ad secularem potestatem confugientes venia indigni, I 169 C
 Presbyteris negocia exercere vetitum, I 130 B 763 A. 1169 C
 Presbyteri de quibus possint disponere in testamentis VI 414 A
 Presbyter correptus a quibus audiendus, I 25 B
 Presbyteri ab uxoribus contineant, I 255 E
 Presbyteri abeunte episcopo reconciliare poterant urgente necessitate, I 256 A.
 Presbyter excommunicatus sacrum facere nequit, *ibid.*
 Presbyter correptus a finitimis episcopis audiatur, *ibid.* B.
 Presbyteris non licet aliena prædia conducere, I 256 C
 Presbyteræ uxores presbyterorum VI 129 D.
 Presbyteris qui se non continent, quæ constituta poena I 28 A
 Presbyteris quid impositum de sacro faciendæ, I 282 A
 Presbyteris permittum ægrotos invisere eoque chrismate ungere nisi sint poenitentes, I 282 A. Item energumenis imponere manus, *ibid.*
 Presbyteri in ecclesiis sibi commissis nihil veniale habeant, I 341 A. Contrafacientibus depositionis imposita poena, *ibid.*
 Presbyteris diaconisque axma verita I 390 B
 Presbyteris cum foeminis habitare vetitum, I 416 A. 1166 C.
 Presbyteri qua religione ac moribus esse debeant, I 431 A. 761 D.
 Presbyteri Civitatis præcedant Pagorum.
 Presbyteris I 443 A.
 Presbyteris vagari vetitum, I 458 A.
 Presbyterorum munus deferre ad episcopum

- criminosos clericos, & visitationi adfistere VI 352 F.
- Presbyteris non licet extra necessitatem poenitentes inconsulto episcopo reconciliare I 566 D.
- Presbyter ordinatus absque baptismo baptizetur æque ac omnes ab ipso baptizati I 609 A.
- Presbyteris vetitum Tabernas ingredi I 761 E. 774 A. Ad epulas advocati fidelium a contentione caveant non nisi honesta loquentes, I 762 A. Nihil accipiant pro collatione Baptismatis & communionis distributione *ibid.* & 773 D. 1169 A. Adeo vivant uti pares sint omni tempore sacra munia obeundo, I 762 C. Certent in ordinandis ecclesiis, *ibid.* Presb. sint ægoris pro Viatici administratione, *ibid.* & 774 A. Verbi Dei præcones in suis ecclesiis, *ibid.* & 773 A. 917 A. Caveant a foenore omnino *ibid.* & 914 A. A vadimonio abstineant I 763 A. 754 A. Infirmos absque oleo consecrato non adeant I 763 A. Neque ad Baptismum sine chrismate, *ibid.*
- Presbyteris absque dimissoriis nulla fiat celebrandi facultas, B 1281 A.
- Presbyteri perceptas decimas coram testibus distribuunt I 773 B. 1168 E. Pro Imperatoris incolumitate Summi Pontificis orent I 773 C. In sua ecclesia permanent quoad vivunt, *ibid.* E. Contentibus dignam ac salutarem poenitentiam imponant, I 774 B. A turpi lucro abstineant, & abstinere faciant fideles subditos I 774 D. Procuratores injussu episcopi non suscipiant I 817 E. Mulieres male audientes abhorreant I 818 A. Quibuscumque accolere permittitur, I 1298 A. Nuptiis adesse caveant, I 918 A. 1167 B. Fidei rudimenta fideles doceant I 1168 D. 1299 A. Evangelium explicant, *ibid.* Negligentes mutis canibus similes, *ibid.* Quam illis turpe, ab ecclesia recedere in qua sunt ordinati propter lucrum I 1169 B. Eorum vestimenta I 1170 D.
- Presbyterorum poena contrahentium matrimonium post ordinum susceptionem, VI 345 D.
- Presbyteri de crimine accusati, ubi nulli sunt testes, non puniendi I 1347 C. Tam hi quam diaconi quomodo in judicium vocandi, II 199 A. Num absque commendatitiis litteris sint excipiendi *ibid.* Quid si episcoporum aut comitum cappellani sint, aut rem agant cum laicis, *ibid.* Quid si concubinari sint II 301 A. Excommunicati quoties denunciandi II 1154 B. Qui sint arceudi ab ecclesia, II 1157 A.
- Presbyteri diaconi & subdiaconi a fide deficientes, olim sancita lex, uti iterum ordinarentur peracta poenitentia I 806 C. in Presbyteros animadversio, a quibus incæstuosæ nuptiæ permittuntur I 815 C. Quid si contrahentes ad communionem recipiant, non indistincta separatione *ibid.* Quid si supersticiosos homines ad communionem similiter admittant, *ibid.*
- Presbyteros inter & episcopos discrimen I 1168 A. Qua olim ætate ordinarentur, I 1230 A.
- Presbyteri in parochiis monachorum ab episcopo constituantur, II 358 C. 402 C. ad Presbyteratum promoti aut promovendi documenta præbeant suscepti ordinis V 287 E.
- Presbyter homicida per totam vitam poenitentiam agat I 387 A.
- Presbyteri ecclesiæ bona dilapidantes ab ea removendi I 440 A.
- Pretium in rebus venalibus constitutum in synod. Dian. perit. VI 191 C.
- Primatus in Gallia everfusus I 657 B. Metropolitæ Senonens. tribuitur I 66 E.
- Primatus & Vicariatus apostolici discrimen I 669 D.
- Primiceriorum munus, I 632 D.
- Primitiæ cur Deo tantum consecrarentur, I 1090 E. Earum nomine quid veniat III 203 B.
- Principes exterius ecclesiæ brachium, I 654 B.
- Principatus ecclesiæ supremus per S. pontificem V 113 A.
- Prioratus plures vetitum conferri uni personæ VI 402 A.
- Priscillianus hæresiarcha cum affectis a Damaso repulsus I 245 C. Ab Ambrosio similiter Mediolanens. archiep. *ibid.* Ejus prava consilia, & molitiones ut in sedem restitueretur, *ibid.* In quo concilio damnatus, I 246 D.
- Prisones quid fuerint II 1128 A. Vetitæ *ibid.*
- Privilegia asserta Dorobernens. Ecclesiæ confirmat Vitalianus pap. I 494 A.
- Privilegium Numeriani Trevirens. ecclesiæ archiep. pro monasterio S. Deodati Vallis Galilææ in Lotharingia, I 498 E.
- Privilegium pro Dorobernens. archiep. confirmatum in concil. Cloveshovien. I 743 A.
- Privilegia Ravenatens. ecclesiæ confirmata a Paschali II 799 A.
- Privilegium monasterii S. Remigii firmatum in Senonens. concilio I 904 C.
- Privilegia & donationes Caroli August. monasterio S. Vedasti Atrebatensis & Porciani confirmata a Joan. VIII I 1021 B.
- Privilegiorum copia concessa regibus interdum perniciofa, V 712 D.
- Privilegia Ticinens. archiep. I 1017 C.
- Privilegia Caroli Crassi pro abbacia Brument. & Regiens. ecclesiæ I 1035 & seq.
- Privilegia Adriani III erga monasterium S. Sixti Placentiæ ab Angelberga constructi, I 1041 C.
- Privilegia monasterii S. Theoderii a Formoso pap. confirmata I. 1065 E.
- Privilegia & jura monasterii S. Joannis Baptistæ Barchinonæ confirmata in synod. *ibid.* habita I 102 B.
- Privilegium Maimbodi Ratisponens. episcopi ab Agapito pap. II. I 1125 B.
- Privilegium immunitatis concessum monachis SS. Petri & Pauli in Anglia a Joan. pap. XII. I 1131 & seq.
- Privilegia Glastonens. coenobii confirmata in Londonens. concilio an. 971. I. 1178 A.
- Privilegium Benedict. pap. VI. in Theodericum Trevirens. episcop. I 1176 D.
- Privilegium Benedict. pap. VII. in Corbejenses monachos, quibus antiqua jura asseruntur, & usus pontificalium concedi-

tur, I 1179 A. In Bisuldunense monasterium I 1183
Privilegia canonicorum cathedrali ecclesie Lucensi confirmata a Gelasio II. II 324 C. Item canonicorum regularium S. Frigidiani ejusdem civitatis *ibid.*
Privilegia militantium adversus infideles II 357 A
Privilegia canonicorum Genuensium confirmata in a Cælestino pap. lata constitutione II 747 A.
Privilegia & jura Agennens. ecclesie asserta & confirmata in concilio Montilien. an. 1124 II 921 A
Privilegio fori minime gaudent clerici absque tonsura & habitu proprio, V 1015 D.
Privilegia monasterii Ss. Benedicti & Scholasticæ in Sublaco confirmata in concilio Romano coram Ottone imperat. II 51 Append. C
Privilegio Cælestini pap. III. erga Genuenses canonicos qui subscripserint II 749 B
Privilegia studentium theologie V 631 D
Probus & Joannes Archimandrita a Stephano Sophista seducti Eutychianum dogma pervertunt I 454 A. Turbas excitando errores spargunt, *ibid.* Vocantur ad Gubenensem synod. hac de re coactam a Marpetro patriarcha *ibid.* Admissio in ea archimandrita rejicitur Probus, *ibid.* Admittitur sed coactus edere libellum, *ibid.* Deprehenditur falsa doctrina infusus, *ibid.* Ambo pervercaces post multas patrum exhortationes excommunicantur, *ibid.* Eidem synod. Chalcedonens. amplexi ab Anastasio Antheochæ patriarcha excipiuntur, *ibid.* Interim Petro mortuo Anastasii opera convocatur coenobitarum conventus *ibid.* Disputant cum monachis vi adductis *ibid.* Convisi mendacii & inconstantie notam subeunt *ibid.*
Proclus Cyprianus patriarcha scribit in Theodorum Mopsuestenum I 319 A
Proceres ecclesie qui I 636 D
Processus conficiendi optima ratio, & servanda regulæ, V 649 & seq. Procedendi ordo & procuratorum munus, V 736 C.
Processio Spiritus S. a Patre Filioque vindicata in concil. Nymphaeo II 999 & seq. Unde orta controversia hujusmodi II 997 & seqq.
ad Processiones qui convenire teneantur, & procedendi ratio, V 885 D. 975. D.
in Processionibus secularium regulariumque ordo, V 976 D.
de Præcedentia in illis obortas lites componant episcopi, V 975 D. Quid de illa quæ sit die Corporis Christi, V 976 A.
Processiones a cathedrali ecclesia incipient, & desinant, V 1034 A.
Procedendi ratio & ordo, *ibid.* & 1109 A.
Foeminae a viris secretæ sint, *ibid.* A commensationibus interim abstinendum, *ibid.*
Processionum ordo omnino servandus a clericis, V 1243 D.
Processio publica prævia peracta ad synodum Amalphitanam sub Julio Rossini, & quo ordine V 1264 E.
Processiones religione summa peragenda, & qui ad eas teneantur convenire, V 1288 B,

Procedendi ordo in funeribus defunctorum, psallendique, V 1314 A.
Proclamationes præmittendæ electioni aut institutioni Beneficiorum jure patronatus III 558 D.
Proclamationes pro matrimonio contrahendo ubi faciendæ, V 445 C.
Procuratio falsa reiicienda III 582 A.
Procuratoris munere qui perfungi possint, V 488 Miseras personas gratis tueri debent, *ibid.*
Procuratores quomodo se gerere debeant in causis ecclesiasticis, V 648 A. Infames & calumniatores ab hoc munere arcendi, *ibid.* C. Quid si inutiles rationes exceptionesque excipiant *ibid.* E. Absque examine officium non suscipiant V 990 B.
Procuratores agere aut advocatos veritum clericis, V 1285 E.
Professio fidei a Metropolitans emittenda antequam pallum acciperent I 676 E.
Professio religiosa qua ætate emittenda, V 1206 B.
ad Professionem fidei qui teneantur, *vid.* *Fidei professio.*
Professio fidei Sipontinæ synod. sub Ptolomeo Gallico archiep. V 1059 A
Professio fidei emissæ a patribus concilii Ruthenorum VI 289 & seq.
Profanum partim agere, partim sacrum impium est ac turpe I 814 A
Profana quæque a templorum parietibus removenda V 829 A
Profanæ actiones, ut choreæ tripudia, Palæstræ ante ecclesias vetitæ, V 1168 C
Promissiones factæ Grecis a Balthentibus patribus pro concordia ineunda IV 1259 D
Propositio temeraria, erronea & hæretica quæ sit IV 1234 A
Prospectus quicumque in ecclesiam ex contrigiis locis impediendus, V 906 D
Provincias ecclesiasticas instituisse, dividere ac moderari pertinet ad S. Pontificem I 668 E
Provinciæ civiles Galliarum I 655 A
Provinciæ Italiæ civiles I 662 D. Ecclesiasticæ I 663 C.
Provincia in qua per laicos comprehenditur episcop. interdictio subiecta V 290 A. Quid si clericus inferior capiatur *ibid.* & 293 D.

P s P v

Pseudoepiscoporum ordinationes irritæ II 357 A.
Pseudoprædicatores qui sint V 632 E.
Publicæ honestatis impedimentum quando confurgat, & quoto gradu afficiat, V 960 A. Item affinitatis, *ibid.*
Pudicitia in clericis commendanda I 255 E.
Puellæ Deo devotæ conjugium aut adulterium poenitentia obnoxiam & quali I 234 E.
Puellas cogentes quacunque ratione ad monasticam vitam excommunicati, V 1206 A.
Puellarum consecratio & reconciliatio presbyteris vetita I 256 A.
Puellis ingressuris monasterium quod examen faciendum, V 984 A. Educandæ præbentur

cur ab episcopo V 985 A.
 Puellarum consecratio qua ætate facienda I 256 C.
 Puella nulla admittatur in monasterium absque ordinarii consensu, V 1120 D.
 Puellarum in monasterio vestis propria per annum I 426 A.
 Pueri christianorum primo quoque tempore fidei rudimenta doceantur a parochis VI 226 A.
 Pueri ante rationis usum incapaces Eucharistiæ V 1216 C.
 Pueri & puellæ ad Eucharistiæ primum accessum, illius dignitatem calleant, naturam & effectus VI 238 A.
 Puerorum Puellarumque instructio in rebus fidei iusta in synod. Diamperitana VI 164 E. Quomodo, & a quibus ea facienda esset, *ibid.*
 Pullatens. episcopi diffidia cum episcopo scuporum composita in concilio Albano VI 252 B.
 Pulveris excussio Apostolis a Christo præcepta quid significaret I 847 B.
 Pulpitum erigi præceptum in ecclesia in synod. Diamperit. VI 170 C.
 Punas Cyprianus patriarcha una cum Theodori fautoribus anathemate afflictus, 418 D.
 Punctatoris officium in choro V 820 D. 881 E. 1026 C. In singulos annos eligatur a capitulo V 881 E.
 Punctatoribus que constituta poena secus agentibus ac eorum manus postulat V 1132 C. Juramentum præstent de suo munere rite peragendo V 1340 C.
 Pupillorum Viduarumque causæ numquam rejiciendæ I 931 D.
 Pupillorum matrimonium abnuente Tutore a valeat III 255 C.
 Purgatio canonica in quos cadat, & pro quibus criminibus V 399 B. 475 A.
 Purgatio aque frigide ferrique candentis improbat ab Alexandr. pap. II. I 1348 A.
 Purgatio ab hæresi ubi faciendæ II 1033 A.
 Purgatorii locum existere, animasque ibi deætas viventium suffragiis juvari definitum in synodo Maronitarum an. 1396 V 1284 A.
 in Purgatorio an æqualis sit omnium poena IV 648 B. An duplex locus IV 949 D.
 De animarum salute eo in loco degentium quid senserit Lutherus, quid Turrecremata IV 950 A. Quaratione suffragiis juvantur IV 931 C.
 Purgatorii doctrinam fidelibus tradant parochi, & concionatores V 1085 A.
 Purgatorii locus assertus a patribus Diamperit. synodi VI 20 B. In eum deportatæ animæ fidelium suffragiis juvantur maxime *ibid.*
 Purificatio post communionem in vase vitreo quare præbenda, E. 1182 C.

QU

Quadragesimæ tempore vetitum carnes venundari, V. 1116 B.
 Quadragesima horarum oratio in ecclesia non instituitur in scio episcopo, V 1002 B.
 Qualitas & dotes eorum, qui promovendi sunt ad ecclesiastica beneficia V 732 D.
 Quatuor tempora sacris addita jejunii, quibus mensibus antiquitus affixa II 136 & seq. & 299 A. Cur in his sacre ordinationes habeantur, *ibid.*
 Quæstiones ecclesiæ utilissimæ proposita & soluta in concilio Nicæno Græcorum, II 878 E.
 ad quæstum qui admittendi, 1152 A.
 Quæstuant decimarum lege tenentur, V 294 D.
 Quætuari absque ordinarii licentia vetitum sub gravi poena, V 1094 C.
 Quætuantes exheretici num & quando sint admittendi II 938 E. 1039 B.
 Quætores abutentes apostolicis litteris, aut eas diverso sensu explicantes quibus obnoxii poenis, V 438 D.
 Quætuantes absque ordinarii licentia reiciendi V 285 D.
 Quæstoribus sublata prædicandi facultas V 400 D.
 Quæstio vetita clericis II 1031 D.

RA

Rabaldus Albens. episcop. sit Mediolanens. archiep. II 423 B.
 Robertus Cisterciens. abbas Mollismenibus monachis restituitur in concil. ad Portum Antille II 177 A. Fortasse in eo quod ad rupem scissam ea de re habitum fuit, *ibid.*
 Rado abbas Attrebatenf. Caroli Magn. cancellarius I 759 D.
 Radoaldus episcopus in Galliam mittitur a Nicolao I. pro celebrando Metens. concilio I 966.
 Radulphi Cantuariens. archiep. controversia cum Turstano Eboracens. discussa in Serberiens. conventu II 313 B.
 Raginardus anathemate percussus in conc. Augustodunens. ablata restituit Augustodunens. ecclesiæ canonicis II 25 B.
 Rainaldus comes restituere cogitur monasterium S. Mariæ Apiniaci usurpatum monachis S. Vincentii ad Vulturum I 1208 C.
 Rainoldus Remens. archiep. differt Lambertii consecrationem ab Attrebatenfibus electi quousque res in synod. definiatur II. 89 A. Invitat iccirco Attrebatensem clerum, *ibid.*
 Raimundus Narbonens. comes nonnulla juræ confirmat Agennens. episcop. 921 A.
 Raimundus Tolosanus comes reconciliatur ecclesiæ & Ludovico Francorum regi in conventu quodam procerum episcoporumque an. 1229 II 963 A. Quæ addita conditiones, *ibid.*
 Rai-

Raimundi Ruthenens. episcop. an. 1289 synodalia statuta, III 128 D.
 Raimundus Cluniacens. abbas sese excusat, cur non advenit ad Constantiense concilium IV 123 A.
 Ramperthus Brixia episcopus monasterium construit SS. Faustini & Jovite 1899 A. Monachis Gallis dat incolendum *ibid.* Ejusdem immunitas in concilio Mediolanens. confirmata, *ibid.*
 Ramesloa cella Ansgario affecta in concilio Vormatiens. I 956 & *seqq.*
 Raptores excipientes quibus obnoxii poenis III 568 E.
 Ratisponens. episcopalis. Sedes ex ecclesia S. Emmerammi translata in ecclesiam S. Stephani I 729 A.
 Ratisponense Concilium an. 930 cum Dinguilgensii consensum I 1119 A.
 Ratherius Veron. episcop. amotis e sede causam deferat ad concilium Papiense, I 1121 A. Ejusdem fortasse reitutio procurata in synodo Romana sub Joane XII favente Ottone rege I 1123 D. Sedi restituitur in concilio Ravennatens. I 1147 B. Concilium & ipse cogit executurus decreta concilii Ravennatens. *ibid.*
 Ratbodus Noviomens. episcop. Simonie accusatus se sistit in concilio Gallicano incerti loci, II 175 D. Ejusdem infelix obitus, 178 A. Successor, *ibid.*
 Ravennatens. Cleri disensiones a Felice pap. IV dato constituto composita I 408 A. Hac de re totus fere Romam contendit cum episcopo, *ibid.*
 Ravenna sedes Imperatorum & Regum, I 693 A.
 Ravennatens. Antistes primum iocum obtinent in concilio Lateranens. post S. Pontificem, I 692 C. Omnium occidentalium, princeps I 696 C.
 Ravennatenses sub Felice archiep. subjectionem detestant Romano Pontifici, I 693 C. Exarchatum sibi arrogat Sergius archiep. & Leo successor, *ibid.*
 Ravennatens. Metropoli cur ceteris praeferatur, I 697 C.
 Ravennatens. archiep. in quo subiectus Ticinensi I 1017 C.
 Ravennica ubi sita II 814 D.
 Ravennatens. concilium an. 954 quare coactum, & qui convenerunt II 48 Append. A.

R E

Rebaptizati in clerum non recipiendi, I 258 B.
 Recaredus Hispaniarum rex rectam fidem agnoscendi cupidus jubet catholicos Arianosque utriusque fidei momenta discernere in conventu Hispanico, I 448 D. Catholicam amplectitur, *ibid.*
 Rectoribus aut vicariis vetitum locare aut in emphiteusum tradere bona ecclesiae in consulo ordinario, V 629 C.
 Rectorum ecclesiarum cura, & munus, II 1118 E. Tor sacerdotes habeant, quot animarum saluti consulant, V 850 A.
 Rectores fornicarii, aut publice diffamati a parochiis arceantur, 339 G.

ex Rectoribus qui promiscue ad Sacramentorum administrationem tenentur, unus ab episcopo deputetur, qui principem locum teneat, V 1201 C.
 Rectores aut administratores Hospitalium, collegiorum, confraternitatum tenentur episcop., vel ab ipso deputatis rationem reddere singulos annos V. 1204 C. Alia ab ipsis ex Tridentini praescripto servanda *ibid.* & *seq.*
 Reddituum ecclesiae pars aliqua hypothecata sit oportet pro ejusdem reparatione, V 434 E.
 Regum est duces, comites aliosque dignitate pollentes constituere I 522 A.
 Rex tyrannus effectus num possit interfici a fidelibus IV 1347 D.
 Reges tres in synodo apud Vinchelcombam, I 751 B.
 Regum veritas & iustitia non contemnenda, I 1300 D.
 Reges excommunicare ad quem pertineat, II 332 B.
 Regibus majorem cultum exhibendum esse quam cruciligneae perperam sentiebat Vilhelmus Sauctre III 741 D. Car ipsis gladio utendum IV 150 C.
 Regia majestas lunae comparata IV 149 D.
 Regnandi optima ratio IV 1437 B.
 Regimen ecclesiae an sit monarchicum V 113 A.
 Regulares proprietatis vitium abhorreant, V 1083 D.
 Regularibus clericisque vetitum conjugium II 418 A.
 Regularibus vetitum absque episcoporum facultate praedicare, illis etiam qui extra claustrum versantur, V 937 C.
 Regularium conversatio qualis II 894 A. Ne fas illis extra claustrum absque necessitate pernoctare, V 1083 B.
 Regularibus & clericis interdictum absque licentia episcop. confessiones excipere, & a reservatis absolvere V 853.
 Regulares non nisi probatae vitae, & rite examinati ad praedicationis munus admittantur, V 1706 D. Extra claustra degentibus non detur praedicandi facultas, *ibid.* Abstineant a falsis miraculis proferendis, falsisque historiis, & scholasticorum controversiis, V. 1107 B. Concionem de Christi passione non nisi lucente die habeant, *ibid.*
 Regularibus vetitum sub anathemate pachtali tempore Eucharistiam ministrare, V 1144 D. 1303 B. In eorum monasteriis nemo admittatur ad sacros ordines, nisi professione emissit, V 1187 A.
 de Regularibus quid exquirendum ab episc. in sancta visitatione VI. 374 D.
 Regiones civis & duces dissentientes componantur in synod. ibidem habita II 439 A.
 Reginaldus de Spira Carnotens. Cantor quare interfectus, II 1175 B. Ejusdem causa discussa in Parisiens. concil. an. 1255 II 1175 A. Sententia lata in Hugonem homicidam *ibid.* Multati ea de re clerici in concilio Senonens. an. 1256. II 1193 A.
 Regulae indicis de libris vetitis a Bibliopoli omnino servantur, V 840. C.

de Reipublicæ statu utilis frequens ac sedula inquisitio, I 921 E.
 Reliquæ proponendæ populo, de quibus extat authentica bulla, V 1166 A.
 Reliquias SS. Benedicti & Scholasticæ restituere jubentur Cenomannens. monachi in concilio Roman. II. sub Greg. anathemate indicto I 546 E.
 sacras Reliquias colendi & custodiendi ratio V 785 A. Dignoscendi certas ab incertis, *ibid.*
 Reliquiæ Sanctorum a quibus deferendæ II 208 A. Decenti loco & honesto recondantur V 921 B. 1081 B. 1103 A. 1282 D. VI 364 D. Cognitæ sint episcop. *ibid.*
 Reliquiis sacris quis cultus & honor II 1222 C. V. 1166 A. Quæstus gratia proponi, vetitum V 921 B. 1103 A. 1282 D.
 Reliquiarum cultus immoderatus an laudandus IV 566 D. Quæ res imminuant, aut denigrent V 1166 A. Commendatur a sacris præconibus V 1283 A.
 Religiosorum congruus numerus in quolibet sit monasterio, V 533 E. 692 B.
 Religiosus habitus quo animo suscipiendus I 1334 B.
 Religiosorum exercitationes quæ V 534 B. 692 B.
 de Religiosis mendicantibus quid actum in concil. II Lugdunens. oecum. III 2 A.
 ex Religiosis viris qui adfuerint Parvicens. convent. in causa controversiæ de visione Rei clari & intuitiva animabus concedenda expiatis criminibus III 433 A.
 ex Religiosis apostatæ & ad poenitentiam conversi excipiendi V 693 A. Eius non suffragantur litteræ falso impetratæ, *ibid.*
 Religiosis vetitum in ecclesiis ruralibus felis morari, I 389 B.
 Religiosis sub anathemate interdictum quemquam inducere ad electionem sepulture apud illos, & sacramenta percipiendi III 581 E.
 Religiosi larvari excommunicationi obnoxii, aut habitum commodantes ea de re, V 417 B.
 Religiosi ementito habitu incedentes excommunicati, V 413 A.
 Religiosi num teneantur synodalibus legibus episcoporum III 601 A.
 Religiosis vetitum cum suspectis incontinentiæ mulieribus versari, & ad moniales accedere, V 413 C.
 Religiosi elapso tempore præsentationis ad beneficia jus amittunt, devoluta ad episcop. collatione V 296 3.
 Religiosi & clerici quid si in carnis crimen lapsi fuerint, V 687 E.
 Religiosi mendicantes novos errores excitant adversus parochorum iura in Augustensi & Ypporensi diocesi IV 1045 A. Cohibentur a Basileensi concil. *ibid.*
 Religiosi num mirandi studiorum causa ad Universitates, V 732 C.
 Religiosis mendicantibus vetitum monasteria ingredi monialium, quæ illis minime subiectæ sint, aut cum illis colloqui III 1403 A.
 Remensem provinciam, & Laudunensem episcopum invadunt Prædones I 4193 A. Anathemate hi affiguntur in Sylvanectens. concil., *ibid.*

Remensis provinciæ præfules opem ferunt Romano Pont. pro Terra sancta II 1067 A.
 Renunciationes episc. faciendæ III 1406 D.
 Responsio S. Gregor. I ad Augustinum prædicatorem in Saxonia de variis dubiis, V 385 A.
 Res alienas vi capientium poena, II 824 A.
 Reservatio quorundam criminum antiqua & saluberrima in ecclesia VI 166 B. Ea innotescant confessariis VI 107 A.
 Restitutio in triplum præter exilium constituta domum alienam, insipientibus, I 950 A.
 Restitutio spoliatorum quid sit II 1078 D.
 Resignationes beneficiorum quando episcop. admittat, V 1322 C.
 Resignationes quæ in confidentia vocantur reiciant episcopi, V 1137 A.
 Resignatio episcoporum qua ratione perficienda V 291 B.
 Residere tenentur qui dignitates & canonicatus obtinent, V 1327 E.
 Residentia grave onus respectu parochorum episcoporumque, V 1030 A. 1251 A. Quibus in casibus dispensari possit, *ibid.* An eam spernentes graviter peccent, & fructus percipere valeant, *ibid.*
 Residentia eorum qui choro tenentur quanti ponderis II 859 B.
 Residentia in ecclesiis quam necessaria, V 1203 A.
 Reluctantia maxime cordi esse debet sacris pastoribus, V 942 D. 1203 A. Quid si eam negligant parochi, episcopi aliique majores præfules, V 943 B.
 Resurrectio corporum in finali iudicio asserta in synod. Diamperitana, VI 1012 A.
 Revelationum varia genera IV 20 C.
 culphius Elenens. electio confirmata in Revelationes S. Brigittæ vindicare in concil. Basileens. a Roan. card de Turrecremata IV 176 C.

R

Richardus Cicestriens episcop. varia statuit pro ecclesiæ reformatione II 1111 B.
 Richardus card. & A. S. L. anathemate ferit Pampelonam II 49 B. Ea de re S. Pontificem certiorum facit, *ibid.*
 Richardus electus cantuariens. archiep. in concil. vesmonasteriens. an. 1173 II 667 C.
 Richardus Anglorum rex favet ecclesiasticæ immunitati lato decreto, quod ab Innoc. III. deinde confirmatur II 779 A.
 Riculphus Elenens. episcop. electio confirmata in concilio Narbonens. I 1128 B.
 Rigomagensis Civitas Metropolis I 1314 C.
 Ritus antiquus ordinandi episcopos I 290 E. Violantibus quæ constituta poena I 291 A.
 Ritus consecrandi Coenobiorum Archimandritas ubi & quando institutus I 750 C.
 Ritus nefandus permittentes episcopi muti canes reputari I 1062 B.
 Ritus eligendi apud Anglos Cantuariensem archiep. II 714 A. 760 A.
 Ritus psallendi in ecclesia Lichfeldens. in Anglia II 759 D.
 Ritus sacrorum magistrum munus & scientia, V 1025 E.
 Ri-

Ritus pulsandi campanas ad sacras functiones & officia quam antiquus II 763 C. Quomodo perageretur, *ibid.*
 Ritus administrandi sacramenta Græcis tradita a Cypria synod. II 1237 B.
 Ritus ecclesiæ Romanæ in administrandis Sacramentis omnino servandus, V 807 B 1296 B.
 Ritus persolvendi horas canonicas ab his qui choro tenentur, V 1063 & seq.

Ro

Robertus Angliæ primas Londinense concilium convocat pro iuribus Anglicanæ ecclesiæ factis testis servandis, III 251 A.
 Rocculphus Caroli Magni legatus I 759 D. Ejusdem consiliarius, dein archiep. Moguntinus, *ibid.*
 Rodoaldus Portuens. episcop. & Zacharias Anagninus legati Constantinopolim ad explorandam causam Ignatii Photique I 983 A. Pontificia iusta pervertunt *ibid.*
 Rodulphus Saltzburgens. archiep. Suffraganeos monet, ne quid statuunt moribus & patriis legibus contrarium, III 134 C. Conqueritur de canonicis Saltzburgeribus & quare III 135 A.
 Rodulphi Leodiens. episcop. leges adversus Incendiariorum & rerum ecclesiasticarum prædatores II 559 C.
 Romani coenobium in finibus Egypti, I 450 E.
 SS. Romaricus & Amatus coacto Matiscopens. concilio ab Agrestino seducti I 475 A. Acerba mox poenitentia cognito errore corpus affligunt, *ibid.*
 Romanus Pontifex olim eligebatur ex presbyteris Cardinalibus & diaconibus I 634 E. Quandoque extra collegium Cardinalium, *ibid.* Electionis & sacramenti antiqua forma, I 635 I & seq. Aliquando confirmata electio ab Imperat., *ibid.* Quandoque consecrabatur absque presbyteratus ordine, I 634 A. Ejusdem, funus olim non peragebatur solemniter, I 638 A. Trina ejus potestas I 652 C. Circumspectio in evocandis episcopis alienæ ditionis, I 653 B. Archiep. omnes & patriarchas Occidentis aut ordinabat, aut pallio confirmabat I 669 C. Quomodo administraret Ravennæ Exarchatum I 693 A. Aaronis vicem gerit I 910 A. Ejusdem facultas fato perfuncti ad quem pertineat I 1333 A.
 Romana ecclesia in cæteris princeps I 1066 B. 1197 A. II 131 Append. C. VI 21 D. Penes ipsam summa facultas solvendi dammandique, nulla prævia synodo, *ibid.* Ab ea ad alias ecclesias appellatio nulla, I 1007 A. Cur dicta omnium caput, & quando III 21 E. Cur sancta vocetur, IV 595 A. Catholica & Apostolica & aliarum magistræ V 1223 D.
 Romanæ ecclesiæ unio cum Græcis tentata in concilio Sicensi an. 1307 datis litteris ad Haitonem reg. parentem, III 271 A. Decernitur, III 280 A.
 Romanæ Sedis vacatio an. 1268 quandiu perduraverit II 1249 A.
 ad Romanam curiam accedentes immunitate gaudent sublato dolo, V 295 E.
Concilior. Supplem. Tomo VI.

Romani cleri commotio in Greg. VII perlethsis Henrici litteris, II 18 B.
 Romiperas impediendum aut spoliantium poena, II 358 B.
 Romanus Card. & A. S. L. Concilium Parisiense celebrat adversus Albigenes II 953 A. Certiorem facit de actis in Concilio Theobaldum Rothomagensis archiep. II 953 B.
 Romanum schisma in causa electionis Clementis VII sedatum in Cameracens. concilio III 665 A.
 in Romanam ecclesiam & S. Pontificem venerationis exempla IV 593 & seq.
 Roncelinus ejusque fautores cur anathematæ afflicti in concil. Avenionens. II 812 B.
 Rothardus exauctoratus a Nicolao pap. I suæ dignitati restituitur, I 996 B. Ut episcop. agnitus, in Attiniacens. conventu excipitur, *ibid.*
 Rothardus Moguntinus archiep. num Henricianis aliquando adhæserit, II 217 D. Halberstadensem clerum hortatur, ut ad ecclesiæ sinum redeat, *ibid.*
 Rothomagens. ecclesia reformata in concilio ibidem habito an. 1342 præside Guillelmo, Bajocens. episcop. III 537 A.
 Rothomensium & Kemperlegensium monachorum dissensio de Bella insula, II 317 A. Componitur in concil. Engolismens. altera Kemperlegensibus, II 320 C. Excommunicatur Rothomagensium abbas, II 321 A.

Ru

Rudimenta fidei doceant parochi pueros singulis festis diebus, V 1280 A.
 Rurales parochi de quibus cautis dignoscere possint & judicare, V 375 B.
 Ruffi detectis Sigismundi Imperat. criminibus petunt a Basileens. concilio solationem a juramento fidelitatis IV 731 & conseqq.
 Ruthenorum concilio sub Leone Metropolitæ, qui & quot adfuerint VI 321 & 325 D. Probatum a Benedict. XIII & ab utraque congregatione propagandæ fidei, & concilii Tridentini VI 280 & conseqq. Fidei professiones in ea emissæ VI 283 & conseqq. Sessionum ordo, & quid in eis peractum VI 321 & conseqq. Damnata in eo Philippi hæresis & impia dogmata sectatorum V 324 A. Deputantur pensiones pro Ruthenici regni administratoribus VI 365 A.

S

Sabatho & sexta feria abstinendum a carnibus VI 229 A.
 Sabatho sancto ante majorem ecclesiam non pulsantur campanæ, V 1023 E.
 Sacerdotii dignitatem designant varia nomina, quibus exprimitur in sacris litteris, V 1186 A.
 Sacerdotum filiis verita spectacula I 256 C.
 Sacerdotum lapsum aut militantium poenitentia, I 278 B.
 ex Sacerdotibus qui seligendi confessarii in
 A a fin.

- singulis cathedralibus & collegiatis ecclesiis V 400 B.
- Sacerdotum poenitentium interfectores quacumque ecclesiastica dignitate indigni, I 342 A.
- Sacerdotes sobrietatem teneant, fidelibusque prædicent, I 488 A. 1169 B.
- Sacerdotum munia I 773 A. *vid.* Presbyter.
- Sacerdotis poena non jejunantis quarta & sexta feria, I 814 A.
- a Sacerdotio relinquentes fures, I 814 E.
- Sacerdotis furantis poena depositio *ibid.*
- ex Sacerdotibus qui Christi munere exacte fungantur, I 889 B. 1165 B.
- Sacerdotum conversatio irreprehensibilis sit
- Sacerdotes 70 discipulorum vices gerunt, 910 A. Eorum arma quæ I 914 A.
- Sacerdotes testes in concilio Romano an. 853 pro Cantio Senens. episcop. I 944 D.
- Perjurii incusantur ab episcopo Aretino, *ibid.*
- Sacerdotibus vetitum interesse nuptiis, I 1507 B.
- Sacerdotum habitus & vestimenta, V 674 B.
- Sacerdotum arma sacri Codices I 1168 B.
- a Sacerdotibus pro quibus orandum, *ibid.*
- Sacerdotes pupilla Dei, V 1020 C. Quæ ab ipsis vitanda & cavenda, *ibid.*
- Sacerdotibus incontinentibus & simoniaciis favet Arnulphus Mediolanens. episcop. adversus S. Marialdum ejusque socium Landulphum I 1215 C.
- Sacerdotis Concubinarum missam audire cumque olim vetitum, I 1232 C.
- Sacerdotum collegium bene sentiens corpori optime constituto comparatum, II 246 B.
- a Sacerdotibus celebraturis quæ servanda, V 934 A.
- Sacerdotium & regnum compositum in concilio Lateranens. I sub Callixto II. II. 355 D.
- Sacerdotum possessiones cavet Pharaon tributarias efficere V 1127 D.
- Sacerdotis aut episcopi defuncti bona quis custodiat, II 407 C.
- Sacerdotum poena sacrum facientium tempore interdicti aut suspensionis, II 428 B.
- Sacerdotum provisio ad ecclesiarum regimen quo spatio temporis, & a quibus faciendi II 502 D. Quid si ecclesiarum regularium sint, II 503 A.
- Sacerdotibus fornicariis quæ constituta poena, II 687 C.
- Sacerdotes præconis munere perfungi debent, II 734 D.
- Sacerdotum vestis talaris sit II 1048 A. Quo habitu choro interesse debeant III 33 A.
- Sacerdotes censura innodati cujus rei poenæ si celebrent, II 1047 A.
- Sacerdotes de quibus instituere debeant fideles, II 1127 B. 1129 B.
- Sacerdos parochialis qua scientia ornatus esse debeat, II 1217 A. De quibus instruat Populum & quanta sollicitudine, *ibid.* Quæ illius cura in sacras res II 139 Append. A.
- Sacerdotum dispositio & præparatio ad sacrum faciendum, V 1281 C.
- Sacerdotibus interdictum quidpiam accipere pro Sacramentorum collatione, II 1220 D.
- Sacerdotum vita & honestas & consuetudo, II 139 Append. A. IV 1426 D.
- Sacerdotes quid servare debeant tum in conficienda quam administranda Eucharistia II 170 A. Ritus & prævia dispositiones, *ibid.* & *consequ.*
- Sacerdotium verum quare laicæ jurisdictioni subiectum, IV 617 B.
- Sacerdotes ad Beneficia promoti quando præstare debeant juramentum fidelitatis, V 378 B.
- Sacerdotibus quæ sit judicandi facultas, IV 623 C.
- Sacerdotibus improbis num debeantur decimæ, IV 625 B.
- Sacerdotes caveant ab excitandis dissidiis inter parochum populumque, V 378 D.
- Sacerdotes plusquam reges honorandi V 656 A. Mali & improbi quibus nominibus appellati, *ibid.* & *sequ.* Eorum crimina impium detegere *ibid.* Cur a gentibus honore afficerentur, IV 661 B. Num ipsorum improbitas sit populorum perniciēs, *ibid.*
- Sacerdotes conjugati deponendi, V 672 C.
- a Diocæsis eliminantur, *ibid.* D.
- Sacerdotes mali quo sensu colorum claves amittant, focus inferni IV 963 A. An illis sit communis potestas consecrandi & prædicandi IV. 963. E. Num eorum peccata magis Deum provocent, quam Judæorum Ethnicorumque IV 964 D.
- Sacerdotes incontinentes maledicti apud Deum IV 1018 A.
- Sacerdotibus sive secularibus sive regularibus non approbatis vetitum confessiones excipere, V 1238. D. 1305 E.
- Sacerdotibus fornicariis vetitum ministrare dum celebrant V 247 D.
- Sacerdotibus exteris absque litteris dimissoriis denegetur celebrandi facultas, V 1236 E.
- Sacerdotes in sacris officiis se ordini officiorum conformant, V. 347 C.
- Sacerdotes caveant a Tabernis V. 348 B.
- Ab inferendo damno parochiali ecclesiæ circa decimas persolvendas V 386 D.
- Sacerdotes non celebrantes singulis dominicis diebus sacram Eucharistiam percipere debent VI VI 96 A.
- Sacerdos idem audire debet & absolvere a peccatis VI 109 D.
- Sacerdotes leprosi a celebrando abstinere VI. 118. B.
- Sacerdotum ætas legitima pro sacro faciend. VI 113 C.
- Sacerdotum quæ debet esse mundities ante celebrationem VI 333 E.
- SS. Sacramenti custodia, seu Tabernaculum decenter sic ornatum, & rite clausum, V 113 A.
- Sacramentorum forma, qua utuntur Maronitæ, ab ea non discrepat Romanæ ecclesiæ V. 1215 B.
- De Sacramentorum administratione quid exquirant episcop. in sancta visitatione VI
- Sacramentum Eucharistiæ in azymo pane se omni tempore confecisse fatentur Maronitæ V 1215 B.
- Sacramenta novæ legis septem dumtaxat, V 1222 E. Ex his quedam simpliciter necessaria, *ibid.*
- Sacramentorum doctrina expressa in synod. Diamperitana VI 54 & *sequ.*

Sacramenti confirmationis vis & efficacia fit illis perspecta qui suscipere volunt V 1233 D. Dubitantibus an susceperint sub conditione conferendum *ibid.*
 SS. Sacramenti societas ubi non est, institui deberet, V 1236 B. 1403 D
 Sacramenta tria dumtaxat agnoscebant Christiani S. Thomæ in regno Malabarico ante synod. Diamperit. VI 53 D
 Sacramentorum vis & natura & ceremoniæ perspecta sint fidelibus per parochum VI 327 D. 530 D
 Sacrificium missæ num bis confici possit in die II 829 B
 ad Sacrificii integritatem utrisque speciei sumptio necessaria, V 1217 B
 Sacrum facienti quis minister II 969
 in Sacrificio Missæ & officio divino qui servandus ritus, V 933 C. Peregrinus absque testimonialibus literis ne fiat sacrum-peragendi facultas, *ibid.*
 Sacrificia multa peragere pro animabus purgatorii a superstitione alienum IV 986 D.
 Sacrificii peragendi locus, ratio tempus & hora, V 856 & seq.
 Sacrifiæ munus, V 884 C. 1026 A. 1338 D.
 Ejusdem fit munditiam procurare sacræ suppellestilis, & indicere signum pro sacris officiis, atque altaria decenter ornare V 1131 C VI 169 C
 Sacrificia munda fit oportet, & in eam laicis ingredi veritum, V 1174 A.
 Sæcularis scientia an licita clericis, II 828 C
 in Sacrificiis Tabella addit officiorum, legatorumque, V 1197 D
 Sacrifiæ suppellex quæ V 1294 B.
 S. Severinæ conciliorum epocha stabilita, V 1259 C.
 Salomon fit episcop. Alepinorum a Ciriaco, I 891 A.
 Salomon rex Britannorum litteras accipit a Nicolao pap. I 973 D.
 in Salutatione Angelica ea verba: *sancta Maria Mater Dei*: quando addita, VI 35 D.
 Samaritani & Ethnici Palestinam vexant impietatibus suis, I 171 E.
 Samariensis Civitas metropolis, I 1314 B.
 Sanctissimus Dorothei socius in legatione ad Occidentales episcopos, I 234 E.
 Sanctimonialibus licitus ad altare accessus, I 810 A.
 Sanguis & aquæ copia æqualis an fluxerit a Christi latere, I 1093 A.
 in Sanctimonialium claustris veritum dari poculenta & esculenta colonis aliisque, V 982 D.
 Sanctionales nullam professæ regulam, ecclesiastica sepultura careant, II 161 C.
 Sanctimonialium vestimenta II 503 B. Num exire claustro liceat ipsis ad mendicandum, *ibid.* Eorum voluntas exquiratur ab ordinario ante professionem, V 910 B. Qua emissæ veritum e claustro erumpere, *ibid.*
 Sanctificare cujus sit, IV 605 B.
 Sancti qui sunt in Cælis, aut eorum reliquiæ colende, V 1223 C.
 Sanctorum quamplurium veneratio & celebras statuta in concil. Londinensi an. 1480 V 438 B.

Concilio. Supplem. Tomo VI.

Sanctorum intercessione juvantur mortales, V 1080 B. Diversis ipsis adhibendus cultus, ac divinis personis & Deiparæ *ibid.*
 Sanguinem a Christo effusum num ipse iterum assumpserit, IV 1016 A.
 Sanctus Munio archidiaconus. Valentinus Papæ nomen sibi arrogat, V 97 C.
 Sappatenensis diocesis confinia stabilita & confirmata in concil. Albano, VI 251 A. 273 D.
 Sarraceni septimaniam invadunt I 657 C. Pelluntur ultra Pireneos, *ibid.*
 Sarracena mulieres num judæ fieri possint, II 1032 A
 Sarraceni christiani orbis hostes & quare III 6 A. An expediat extirpari, & quibus de causis, III 8 & seq. Ad quos pertineat, & cur tepidi sint in hoc negotio Catholici III. II. & seq.
 Saxones devicti a Carolo Magno christianam religionem suscipiunt, I 725 C. 957 A. Ut firmentur in fide convenit Paderbornense concilium, I 725 C
 S. Saxi abbatia confirmata in concilio Bituricensi. suadente Henrico Galliarum rege I 1560 C
 Saxones Henrici IV detestantur imperium II 215 A

Sc

Scheletra ab ecclesiæ parietibus removenda, V 1085 B
 Schisma inter Monophysitas & Anathasianos ubi & quando sublatum, I 605 C
 Schisma inter Sergium Ravennatens. archiep. & Stephan. Rom. pontific. unde ortum, I 609 D. Qua via compositum, *ibid.*
 Schisma Cadaloï antipap. in Alexand. II. pontif. max. I 1355 D. Ejusdem progressio & exitus, I 1361 D
 Schisma Cyprianæ ecclesiæ an. 920 unde ortum, II 44 Append. B. Num sedatum in Cypriano concilio sub Leone imperat. *ibid.*
 Schismatis origo unde profecta III 21 A. 22 B. Quam perniciosum ecclesiæ III 23 A. Ad quem pertineat compescere, quæque ad id conferant, III 24 B
 Schisma Romanum cum Gallia in causa electionis Clementis VII sedatum in concilio Cameracensi III 665 A. Eo durante quid constitutum in Parisiensi concilio pro ecclesiæ Gallicanæ regimine III 761 A. & *conseqq.* Auferre studet Franciscus Hogonotus Burdigalensi archiep. convocato Londinensi concilio, III 781 D. Item patres Aqueñs. concilii, an. 1409 III 833 B. Ejusdem origo & progressus III 1041 A. Mala inde profecta III 1042 C. Cuncta fere in partes distracta *ibid.* Qui assumptum temporis ad pontificatum, & quomodo, *ibid.* & *conseqq.* Cui ut pontifici summo obtemperaretur, *ibid.* Quot annos perduraverit III 1090 D
 Schismate sæviente ad quem pertineat convocare concilium, III 934 & seq.

A a 2

Schi-

Schismatici crucifigentibus Christum de-
teriores inconfutibilem ecclesie vestem di-
scindunt, III 1087 B.
Schismatis mala IV 690 C.
Schisma iam excitatum in ecclesiam a Basi-
leensibus patribus sedem conatur Bituri-
cens. conventus V 86 C.
Scholas Ethnicorum cuiuscumque generis
adire vetitum christianis adolescentibus
VI 33 A.
ad Scholas in Cathedralibus ecclesiis qui af-
sumendi, V 346 D.
Scholæ puerorum interdum ab episcopis vi-
sitentur, V 784 D.
Scotorum subiectio Anglicanæ ecclesiæ ten-
tata in concilio Nortemptoniens II 673 B.
Scoticani concilii acta an. 1549 probata, &
confirmata, in altero an. 1551 V 653
& *consequ.*
Scoti renuant decimas tribuere S. Pontifici
pro Terra Sancta, III 31 B.
Scotulæ quid fuerint II 1187 A. Veritæ
ibidem.
Scribarius munus legi reatæ ecclesiæ &
concilii I 652 A.
Sacra scriptura abutentibus gravissima con-
stituta poena, V 430 C. In eos animad-
vertant episcopi. V 1277 A.
Scripturam sacram non omnibus concessum
audire & quare, II 407 C.
Scriptura sacra vulgari idiomate minime
retinenda II 1029 A.
Scripturæ sacræ lectio in mensibus sacerdo-
tum habeatur, V 673 D.
Scripturæ sacræ meditatio vas aquæ sapien-
tiæ IV 572 D.
Sacra scripturæ lectio ubi non viget serve-
tur, V 1165 B.
Scripturæ sacræ hyperbolice locutiones quo
sensu intelligendæ & explicandæ IV 917
A. Ex communi doctorum sensu interpre-
tanda V 464 C. 1222 E.
Scripturæ sacræ lectio in cathedralibus ec-
clesiis numquam desit, V 1002 D. Nec in
monasteriis monachorum, V 1002 D. A. Cle-
ricis numquam mittenda V 1021 C. Re-
nuentes adesse cogantur V 1107 D. Vul-
gari idiomata legi aut retineri vetitum,
V 1277 B.
pro sacra Scripturæ lectione in Cathedra-
libus ecclesiis constituatur præbenda le-
ctori, V 1107 D.
Scripturas cuiuscumque generis vetitum af-
figi Ualvis ecclesiarum, V 1202 A.
Scripturæ aut monumenta ad ecclesias per-
tinentes & ad illius jurisdictionem diligen-
ter custodiantur constituto archivorum cu-
stode, V 799 A.
ex Scripturarum novo codice quæ loca de-
pravata a Nestorianis VI 24 & *seq.*

S E

S. S. Edundi translatio Taurinum quo an-
no I 1100 B.
Segetes annonæque vastantium poena I 950
A. Quid si exules sint, servi aut liberi
ibid. Quid si milites *ibid.* B.
Seminariorum institutio, & conservandi ra-
tio, V 800 & *seq.* Adolescentum in eis
decentium qualitates, *ibid.*
in Seminario qui clerici excipiendi, quæ
ætate, V 848 B. 129 A. In eo degendi
ratio & Sacramenta percipiendi *ibid.* E.
Seminaria in diecesibus quantæ utilitatis V.
939 A. Clericorum dotes, & eligendo-
rum numerus V *ibid.* Electio ad quem per-
tineat, V 940 A.
Seminarium clericorum in omnibus diæce-
sibus esse deberet, V 1074 D. 1133 A.
1241 E.
Seminarium erigere coactus, & sacræ theol-
ogiæ lectores instituere casuumque con-
scientiæ Accerranus episcopus. in concil. Sa-
lernitano sub Mario Bolognino, V 1212 C.
Seminariorum erectio indicata episcopis & le-
ctori sacræ theologiæ casuumque Conscien-
tiæ in Conciliis provincialibus, V 1212
D. 1241 & *seq.*
Seminaria & studia instaurata in concilio
Ruthinorum, IV 360 D.
Seguinus Senonensis. quam male habitus in-
Sam-Dionisiano concil. I 1203 C.
Senonensis. Metropolis varia nomina, I 711
B. Instauratio I 780 E. Honor primatus
I 612 A.
Senense capitulum reformatum ab Octavia-
no card. & A. S. Leg. latis constitutioni-
bus II 1214 A.
Senonensi concil. an. 280 qui adfuerint,
III 62 A.
Sententiæ excommunicationis ferendæ ratio,
III 215 & *seqq.* suspensionis & interdi-
cti, II 1214 A.
de Sententiæ excommunicationis sapius mo-
nendi laici, III 1396 A.
Sepeliri in ecclesia an mortuis profic &
quibus, I 569 A.
Sepulchris vetitum inscribi profana, V 1044
D. Item everti, V 1045 B.
Sepultura Christianorum quo in loco, II 209
A. III 199 E ad quem pertineat electio,
ibid. Qui carere debeant, III 201 D. Ita
clausæ sint, ut nulla ratione ferant, V
1173 B.
Sepulchri corporis Christi claves penes pa-
rochum sint, V 1113 B.
Sepultura ecclesiæ quibus deneganda, II
853 D. III 201 D. V 385 E. 1295 B.
Sepulchra marmoreo & siliido lapide operata
sint procul ab altaribus, V 1126 A. 1295
B. Nova absque ordinarii licentia con-
strui vetitum, *ibid.* Eorum inscriptiones
vetitæ absque licentia episcop. V 1173 B.
Sepultura ecclesiastica priventur infideles,
hæretici, schismatici & publice excommu-
nicati, VI 257 B.
Sequestria perfringentes excommunicati, III
591 F.
Sequestria violare vetitum, II 1184 A.
Se-

Sergius ex laico effectus Ravennatens. archiep. I 645 D.
 Sergius primicerius S. R. E. I 1099 A.
 Sericeæ vestes vetitæ clericis V 348 B. 829 B.
 Sermo Dei in quo discrepat ab hominum sermone IV 488 E.
 Servi an ordinandi, II 295 A.
 Servi qui esse possint, & qua ætate. I 588 D.
 Servi absque domini consensu ad monasticam vitam non eligantur I 330 E.
 Severus Antiochie patriarcha in concil. Cpolitano damnatus, I 404 A.
 Severus Graden. episcop. tria capitula Ravennæ cogitur jurare I 454 A. Pontificis gratiam obtinet I 458 B. Rursus Schismaticis adhæret, *ibid.*

S I

Siciliæ Episcopi quid a præsbyteris cathedralicis possint accipere I 433 E.
 Sicilia juris Romani metropolis, I 658 E.
 Sigesfridus Moguntinus archiep. suas & Joramiri seu Geberardi Pragensis episcopi querelas nunciat Greg. VII I 1306 A. Causam affert, cur se minime Romam conferat II 1 A. Difficultatem aperit convocandi concilium II 4 D.
 Sigisfridus Moguntinus archiep. concilium celebrat Erfordie II 1224 II 920 D.
 Sigillum sacrarum frangentium poenitentia quot annorum, & uti peragenda præter depositionem VI 336 E.
 Sigismundus Imperat. invasores coercet rerum ecclesiæ lato diplomate IV 68 B. Adhæret Basileens. concil. IV 726 & seqq.
 Signum filii hominis Matth. 24. crux interpretatur a veteribus Patribus VI 21 D.
 In Silv. degentes alternatim sattem audiant missam festis diebus si procul abint ab ecclesiis VI 96 A.
 Simeoni Nisi ibis metropolitæ in dicta depositio nisi contra animum ad concilium venerit I 458 A.
 Simon Montfortis oim episcopis saluberrimas leges condit. pro subditorum reformatione II 817 A. Contra Albigenes acrior, *ibid.*
 Simon Carnotens. episcop. obsequium præstat archiep. Senonens. in conc. *ibid.* habito III 59 D. Quare antea dissentientes, *ibid.*
 Simon de Thérmo advocatus Burgundiæ ducis in conc. Constantiens. IV 15. B.
 Simon de Valle electus procurator Joannis Ferrariens. episcop. in concil. Basileens. IV. 742. & seqq.
 Simonia cujuscumque generis vetita sub anathemate, V 457 & seq. 530 E 688. C.
 Simoniaca labe quam turpis presbyteris, I 701 A. Crimen gravissimum I 803 C. Ejusdem subjectæ materies I 804 C. Anathemate vetita *ibid.* Ut spirituale latrocinium damnata in concil. Contantien. præfente Henrico II Imper. I 1273 B. In concil. Remens. an. 1049 I 1286 A. Ab Alexandro II. in epistol. ad clerum populumque Lucensem I 1351 B. In Moguntino

an. 1071. I 1375 & seq. Quam severe constituta a Greg. VII. I 1393 A. II 1 A. In Tolofano an. 1075 II 9 A. Hæretis ab ecclesia catholica omni tempore rejecta VI 131 D. In ecclesia Orientali validius gratata, *ibid.*
 Simoniaci acriter præscripti in conc. Ruthenorum V 359 A.
 Simonia quibus capitibus contrahatur, II 187 C. 1150 E. In quibus versetur III 566 C. V 458 & seq. Damnanda, III 799 C.
 Simoniacorum pecunia ad perditionem via I 804 C.
 Simoniaci & Schismatici præscripti in concil. Placentino an. 1095 II 131 E.
 Simoniacorum poenæ II 413 B 827 & seq. Ipsi absoluto deneganda, V 399 E.
 Simoniaci quid si sæpius in idem crimen prolapsi sint, V 1150 C. Quid si ordines aut beneficia simoniace collata sint *ibid.* D.
 Simoniacum an sit sacros ordines pecunia procurare II 1223 A.
 Simoniace ordinatis interdum constituta suspensio ad decennium, & carceratio per annum, V 9070 E. Beneficium aut aliquod ecclesiasticum officium obtinentibus privato, inhabilitas, & restitutio fructum, V 291 A. 1150 C.
 Simproniam villam suis canonicis largitur Romæ duorum episcop. I 681 C.
 Simposii fratres qui dicebantur II 125 A.
 Sisebutus dybis devotetur simulantes Judeis, aut famulatum permittentes, II 471 A.
 Societas humana unde protecta, V 193 D.

S O S P

Societatibus veritum confessionibus indulgere, V 897 A.
 Societatem nominis Dei instituunt episcopi & quare, V 926 B. 1011 E. Item eam Ss. Sacramenti, V 951 E. 1113 B.
 Socordia quam contemnenda Sacerdotibus, V 390 C.
 Sodomitarum & stupratorum poena gravissima, V 472 & 474 D.
 Soffredus Placentinus episc. suæ sedis restitutus expulso Paulo, I 995 B.
 Solitæ Civitas Metropolis I 1314 B.
 Sollicitantium poena aut sacrum sigillum frangentium beneficii & officii privatio, V 437 C.
 Sororum conversarum substitutio in abbacia armoensis tentata & negata in concil. ad S. Quindinum II 1117 D.
 Sortilegi malefici, divinant, aut eorum fautores acriter præscripti in Florentina synod. an. 1517 V. 427. D. Quid si ad sacramenta admittantur a clericis V 428 E.
 Sortilegorum aut fascinantium poenæ, V 911 C. Quid si clerici sint, *ibid.*
 Species sacræ quousque asservandæ II 895 C. 945 A 1047 B.
 Spectacula profana, ut choreas, comedias obscenas, monomachias perhorrescant clerici V 5330 B.

Spiritus S. an adsit sacris conciliis I 644 A
 Spiritus S. processio a Patre Filioque vindicata a latinis in concilio Nîmpheo II 999 & *conseqq.* Declarata in concilio Armenorum a. 1342 III 447 A. Quo sensu a Patre Filioque procedat V 204 C 206 B. Asserta deinceps in synod. Maronitarum an. 1596 V 1214 D
 Spiritus S. absque intentione ecclesiæ non recipitur in sacramentis VI 234 B
 in Spiritus S. mansione esse quid significet IV 977 B
 Spiritualis auctoritas & laica potestas sibi mutuo juvent necesse est ad ecclesiæ fideique defensionem IV 45 D
 Spoletio unita sedes Trebientis I 707 E
 Spolia clericorum quæ sint, V 1088 & *seqq.*
 ex Sponsalibus etiam dissolutis num oriatur impedimentum publicæ honestatis II 99 Append. D. Nondum ipsis dissolutis vetitum alteri nubere, II 106 Append. D. In iis contrahendis quæ forma servanda V 439 C. His celebratis quoties Sponsus liceat invisere sponsam, V 440 A Quam ætatem postulent in nonnullis regionibus V 445 A. Si ad futurum tempus contracta sint a quo possint dissolvi, V 435 C
 Sponsis veritatem ante matrimonium contrahendum, & benedictionem simul habitare V 959 D. Prius constiteantur oportet, & sacram Eucharistiam percipiant, *ibid.*
 Sponsalia decreto iudicis ecclesiastici dissolvenda, V 1119 A
 Sponsis recentem nefas abstinere ab ingressu ecclesiæ, VI 148 A
 Spongiarum usus in abstergenda patena improbandus, VI 334 D
 Sportulæ a quibus persolvendæ, V 461 A.

S T S U

S Tipendia episcoporum quibus distribuenda, VI 385 C.
 Studia instituta in concilio Ruthenorum, VI 260 D.
 Studio sacrarum litterarum diu nostique vacandum clericis, V 1186 B.
 Subdiaconi qua scientia esse debeant, I 294 A.
 Subdiaconatus olim non erat ordo sacer, I 924 C. Ejus conferendi forma, I 639 C.
 Subdiaconi ex quo tempore continentia lege teneantur, II 417 A.
 de Subdiaconorum continentia varia ecclesiæ disciplina, IV 127 C.
 Subdiaconis uxores subdiaconorum, *ibid.*
 Subsidium in Tartaros decretum in concilio provinciali Ravennatenf. II 1235 A.
 Substantia, natura, hypostasis & persona in quo discrepent, II 583 & *conseqq.* Quid de harum vocum significatione tenserint tum Græci cum latini Patres, *ibid.*
 Subreptione obventa aut falsis præcibus nullum jus acquirunt supplicantes, I 439 A.
 Successiones intestatæ agnatis ex virili sanguine, foeminis exclusis, deferendæ, VI 191 D.
 Successio in ecclesiasticas dignitates & Beneficia prohibita, II 609 B.

Suffocationis puerorum gravis poena, & quomodo consulendum a parentibus & nutricibus, V 1154 C.
 Suffragia incerta in electionibus faciendis nullius ponderis, II 1074 B.
 Suffraganeorum sedes qui Lateranens. conc. adfuerunt, I 681 & *conseqq.*
 a Suffraganeis quot annis diocesis perlostranda, III 82 E.
 Suffragia pro animabus episcoporum decreta in concilio Ratiponenf. I 1119 A.
 In Tremoriens I 1218 D. Qui ad ea teneantur, quæque opera præscripta, *ibid.*
 Sumbasia obsequii signum ac venerationis apud Malabaricos, VI 33 D.
 Sumptus pro constructione pontium olim ecclesiasticis communes, I 757 E. Quomodo constituta ratio ab ipsis exigeretur, *ibid.*
 Num per laicos *ibid.*
 de Sumptibus pro episcopis ad Viennense concilium confluentibus actum in concilio Aquilejens. III 372 A.
 Sumptus facendi pro concordia Græcorum exanimari & proposti a Basileensibus patribus, IV 1263 & *seqq.*
 Superpellicco & stola ministranda Sacramenta a sacerdotibus, VI 105 C.
 Superbia mbris janua, I 328 B.
 Superstitiosi quicumque, malefici aut fortilegi eliminandi, V 1152 C. 1225 D.
 Superstitio qualibet a sacris canonibus improbata, I 291 D. Eidem operam dantibus quæ constituta poena, *ibid.* A. A Civitatibus eliminetur, V 1167 A.
 Superstitionum varia genera, V 1168 A.
 Superstitiosas consuetudines convellere studeant episcopi, V 1288 D.
 Superstitiones cujusque generis omni tempore veritæ II 153 Append. A.
 Superstitiones Malabarenfium VI 123 C.
 Superstitionibus dantium operam parentia quinque annorum ex. conc. Ancyrano VI 123 C.
 Supplicationes olim præmitti solebant synodorum convocationi, I 1119 A.
 sacra Suppellex qualis esse debeat I 1168 C. ecclesiæ semper cedat ubicumque reperitur, V 906 C. Munda custodiatur a parochis VI 156 D. In usus profanos nunquam vertatur, *ibid.* E.
 Suppellectilem ecclesiæ oppignorari vetitum III 599 A. Ejusdem cura quibus committenda V 283 D. Necessariam habeant omnes ecclesiæ VI 95 B.
 Supposita duo in Christo admittebant Nestoriani, humanum nempe & divinum VI 35. C.
 Superiorum mandata exequendi ratio & celeritas, III 244 A.
 Susceptores in baptismo orationem Dominicam, & symbolum Apostolorum callere debent ac memoriter tenere, I 770 D. Eorum munia instruere catholice spirituales filios I 774 B.

S_y

Symbolum apostolorum depravatum a Nestorianis conforme reddunt latinorum symbolo Diamperitani Patres VI 32 D
 Symbolum apostolorum necessarium omnibus scitu I 764 A
 Synodus ut quolibet anno haberetur Septembrio mense coram Metropolitano statutum in concilio Nestorianorum, I 441 C
 Synodus diacesana nonnisi peracta visitatione habeatur ab episcopis VI 350 B. Eiusdem utilitas *ibid.*
 Synodi congregandæ auctoritas penes apostolicam sedem I 443 A. Ea deficiente irrita habeatur, *ibid.*
 in Synodis de quibus inquirendum, V 671 E 673 C
 Synodorum celebrato consequebatur interdictum imperatorum in augurationem I 1093 C
 Synodi quot annis celebrari debeant II 199 A. V 1144 C. Convocandi ritus, II 852 E
 ad Synodum convenire recusantes qua poena plectendi, II 1055 A. 1126 A. V 293 C. Qui convenire debeant, II 1159 C. 1162 D. An capitula ecclesiarum, *ibid.* Quæ ipsis præmittenda, III 138 C.
 Snodalia decreta lucæ Spolitani patriarchæ confirmata a Manuale lato decreto, II 135 Append. B. Quid contineant, *ibid.*
 Synodis aut conciliis convocandis præmittit solitum tum præsentis cum imminentes ecclesiæ calamitates, V 699 C.
 Synodalia statuta Guillelmi Caturcens. episcopi, III 138 D. Raimundi Ruthenens. episcopi, III 137 A.
 Synodi Neapolitanæ constitutiones & decreta sub Nicolao Caraffa probatæ ab Apost. Sed. promulgantur ab Annibale successore, V 990 A.
 Synodales constitutiones Henrici Lucens. episcopi III 307 A.
 Synodales constitutiones penes omnes clericos esse debent, V 420 C. Earum interpretatio ad quem pertineat, V 1155 E. 1221 C.
 in Synodis habendis cui princeps locus debeat, V 916 E.
 Synodales leges quando incipiant obstringere, V 995 C. 1221 C. Quid si nulla sit constituta poena contrasacientibus, *ibid.*
 S. Syri corpus visitatum in concilio Genuens. an. 1292 III 237 A.
 Sythienis ecclesiæ S. Bertini erepta Cluniacensis monachis in concilio Lateranens. II. II 434 C.

T_A

Tabella legatorum sit in qualibet sacrisia, V 1338 E.
 Taernas fræquentare, aut diversoria sublatâ itinervis causâ vetitum clericis, V 829 D.
 Tabernacula antiqua vetitum in profanos usus convertere, V 1113 A.
 Tabernaculi Ss. Sacramenti claves penes parochum semper adsint, V 1011 D. 1069 A. Auro aut serico ornatum sit, *ibid.*
 Tabulæ altaris majoris ecclesiæ sancti titulum respondere debet, VI 170 B.
 Tarraconens. concilio an. 1292 qui interfuerint, III 237 A.
 Tarsensis ecclesiæ concordia inita in concilio ejusdem loci datis litteris ad Michaelem Græcorum Imper. II 679 B.
 Tartarorum inundatio in Hungariam & Terram sanctam, II 1237 B. In eos consultatur expeditio in concilio Burdgalens. suadente Alexandro pap. IV *ibid.*
 Tatuinus Dorobernens. archiep. totius Britannię primus, I 536 B.
 Taxa in episcopal. foro constituatur pro ministrorum opera & mercede, V 796 D.
 Taxilo dux Bajoariorum fidem suam jure jurando obstringit Pippino regi: I 608 E.

T_E

Temperantia quæ olim adhibita in sumendo sanguine, I 1091 B. Quomodo ea in re se gesserit Christus, *ibid.*
 Templa plura eidem sancto erigi dicarive vetitum in eodem vico VI 173 A.
 Templa sacra loco acris aut munitionis minime sint, II 818 A. Eorum ornatus, II 928 D.
 Templorum decor, ornatus, & restauratio, procurata in convocatione Cantuariens. provinciæ an. 1147 V 667 C.
 Templorum constructio vetita in sacro episcop. II 929 A.
 Templa quam multa dicari jussum sanctis omnibus in synod. Diamperitana, VI 168 A.
 Templorum pollutio quibus in casibus contingat, VI 171 A.
 Templa sacris peccatis officiis observanda, VI 254 C. In eis minime recordantur frumenta & ligna, *ibid.* Ab eis arcenda profana quæque, sanctus lascivi & ludricæ saltationes, *ibid.* Undequaque spirent Dei cultum & honorem, VI 255 A. Ipsi dirutis altaria quæ supersunt lignis circumdantur, ne profanentur, VI 255 D.
 Templariorum causa plura in Gallia coacta concilia, ipsi damnatis, III 340 A. Habitum præterea Eboracens. *ibid.* Audiuntur in concil. Londinens. an. 1311 III 345 B. Absolutionem obtinent, *ibid.* Eorum causa iterum discussa in Cantuariens. concil. an. 1311 III 355 D. Item in Eboracens. altero an. eod. III 357 & seqq.
 In Viennens. generali III 371 D. Acriter præficti a Guidone de Bayso, III 375 A.
 Temporalis ecclesiæ jurisdictio vindicata a Ro-

Joanne Polemar in concil. Basileens. IV
663 C.

Termini constituti aſſori etiam reo concedi debent, V 487 E.

Termolens. ecclesia olim ſubjecta Beneventanæ, I 1126 E.

Tertii ordinis ſorores non collegialiter viventes, ut laicæ reputandæ, V 482 C. Quid ſi dolo profiteantur, *ibid.*

Testamenta clericorum impediētes excommunicati, V 390 B.

Testamenta presbyterorum, II 1152 D.

Testamenta conficere monialibus vetitum, V 1207 D.

Testamentorum probationes quæ II 1051 A.

Testamenta clericorum qualia eſſe debeant, & de quibus diſponere poſſint, V 358 B.

Testamento infecto decedentium bona a quibus adminiſtranda, II 1052 A.

Testamenta exequentium munus, V 640 D.

Testamentorum executio vetita regularibus II 934 B. III 196 D. Minime protrahenda, III 245 A. 422 A. 797 D.

Testamenta eorum, qui inſtato decedunt minime conficiant epiſcopi, V 1041 D.

Testamenta confici impediētes aut eorum executionem quibus obnoxii poenis, II 835 D. III 855 E.

Testamentis quot teſtes aſſeſſe debeant, III 199 B. Num illis conſcienſiam parochi aſſeſſe debeant, III 197 E.

Testamentum num condere poſſint ſimoniaci & foeneratores, II 833 A.

Testamentorum executio ad eccleſiaſticos præſules pertinet, VI 176 A.

Testamenti tum novi cum veteris auſtor Deus VI 22 D. Ejuſdem libri ut canonici declarati, & recepti in ſynod. Diamperit. VI 23 A. Eorum latina vulgata editio ibidem procurata, *ibid.*

Teſtes qua ætate idonei, I 257 C. Eorum qualitates I 1234 A. 1300 A. II 202 A. 1079 C. Nonnii jejuni teſtificentur, I 445 D.

Teſtes Aretini deponunt in concil. Roman. adverſus Petrum epiſcop. de iuribus ipſum inter & Senenſem epiſcop. I 945 B.

Teſtes pro uſurariis qui admittendi, V 470 A.

Teſtes in aperta cauſa ſupervacanei I 1043 C.

Teſtis nemo ſit in ſilium ſpiritualem, II 567 D.

Teſtificando impares Heretici, II 820 C.

Teſtes falſi in cauſa matrimonii cui poenæ ſubjecti, II 1066 B.

Teſtes falſi qui ſint, III 324 C. Tum hi, cum libellos famoſos conſcienſientes excommunicati, V 1040 C.

Tentonici optimates fere omnes in concil. Moguntino in cauſa Henrici Imperat. II

TH

Thaſſilo II dux Bajoariæ a Pippino deſcit, I 785 C.

Thagino archiep. Henrico regi favet pro inſtitutione Bambergens. epiſcopatus, I 1221 C.

Theodoſii profeſſio in Orientem, I 253 A.

Theodoſius concilium mandat convocari pro componendis diſſidiis eccleſiarum Antiochiæ, & Alexandriæ I 315 A. Antiochiam mittit Ariſtolaum cum litteris hortatoriis, *ibid.* Præſtantiores clericos conquiri jubet pro Conſtantina eccleſia, V 326 A.

Theodori Moſp uſteni ſapientiam laudat Joannes Antiochenus I 319 B.

Theodoro epiſcopo Cappadociæ depoſito, ſimul omnes ejuſdem erroribus aſſentientes excommunicati I 419 D. Qui fuerint, *ibidem.*

Theodichildis regina quam liberalis in monachos, I 506 A.

Theodorus Moſpue ſtenus Neſſorii magiſter quos libros expunxit a ſacro Canone ſcripturarum, VI 23 D.

Theodoſii, Baſilii ac Siſinni epiſcoporum cauſa diſcuſſa in Cpolitanis conciliis ſub Nicephoro Patriarcha, I 775 D. Hereſeos Iconoclaſtarum conviſi e ſede deturbantur, *ibid.*

S. Theodorus ſtudita non aſſentitur conditioni de reddendis Bulgaris perſugis catholicis, I 776 C. Illius quædam epiſtola S. Nicephoro falſo tributa, I 807 A.

Theodorur S. Rom. Eccl. primicerius interfeſtus, I 849 B.

Theodora Auguſta ſynodum convocat pro aſſumptione S. Ignatii ad Cpolitanam ſedem, I 907 A.

Theodoſius Firmanus epiſcop. coenobium dicit a ſe conſtruſtum, I 1049 A. Ejuſdem diploma *ibid.*

Theodoſius Virdunens. epiſcop. Henrico regi favet adverſus Greg. VII II 43 A. Juſtum agnoſcens anathema Conciliabuli Moguntini renuit aſſeſſe conſecrationi Eberti Trevirenſis epiſcop. II 44 C.

Theodoricus Trevirenſ. archiep. ſynodal. concil. habet an. 1231 II 977 B.

Theoriani diſputatio cum Nieſie Armenorum catholico ſeu Antiftite II 577 A.

Theobaldus Cantuarienſ. archiep. compellendi gratia ad obedientiam Silveſtrum abbatem S. Auguſt. Nortamptoniæ concilium habet, II 507 A.

Theobaldo Lingonenſ. epiſc. eruti oculi a Richardo, Manaſſe, & Rampone, I 1075 A.

Theobuli Cantuarienſ. archiep. conſtitutio de Monachis tranſſugis aut rejeſſis, II 465 A. Ad monaſterium reduces nonniſi inſimum locum teneant, *ibid.*

Theologus canonicus aut jurisperitus in quolibet ſit cathed. & colleg. eccleſia, V 634 A.

783 D. 847 D. Item in quolibet monaſterio, *ibid.* Conſtituatur lectori præmium ſi opus fuerit, V 928 C. 1226 E.

Theologiæ ſchola in quolibet metropolitana

ecclesia esse deberet III 793 E
 Theologi & juris periti qui Pisano concil.
 interfuerint III 1062. & *consequ.*
 Theologiæ tradendæ forma V 636 D
 Theologiæ professores aliarumque faculta-
 tum fidem profiteri tenentur, V 1275 C
 Theutonici episcopi fere omnes obedientiam
 renunt Gregor. VII. jubente Henrico
 Imperat. II 10. D
 Theſaurarii munus, II 764 B. V 1026 D
 Theſaurus ecclesiæ unde coalescat IV 556
 A. 561 A. Ejusdem claves penes S. Pon-
 tificem IV 630 D. Quot & quibus de cau-
 sis aperiri possit IV. 631 A
 S. Thomas Cantuariens. archiep. quare con-
 demnatus in Northamptonense concilia-
 bulo, II 545 A. Hac de re appellatio de-
 creta ad Romanum pontif. in concil. apud
 Chignium, II 557 C
 Thomæ Eboracens. archiep. constitutiones
 an. 1518 V 365 A
 Thurstanus Eboracens. episcop. privilegiis au-
 ctus ab Honorio II. edita bulla, II
 385 D
 Typographi vetitum quidpiam imprimere
 inconsulto ordinario, V 920. D

T. To

Timotheus ubi excommunicatus I 327 B
 Timor num diminuat poenarum meritum,
 IV 959 B
 Titulum assignandum clericis pro sacrorum
 ordinum perceptione authenticum sit oportet,
 V 1186 E
 Tolosani comitis. mala & scelera significata
 Innocent. III. II 843 A
 Tolosani archiep. veritum deferre crucem
 in Tarracensis. provincia, III 241 C
 Toletani archiep. causa de primatu in cun-
 ctas Hispanias discussa in concil. Latera-
 nens. IV II 863 B. Qui obtulerint, quique
 propugnauerint, *ibid.*
 Tonsuræ qui capaces, V 857 B.
 Torcellens. canonici in Silverium episcop.
 perduelles, II 385 A.
 Tornacensis restitutus episcop. in concil.
 Remens. an. 1119 II 342 D.
 Torneamentis dantibus operam quæ imposi-
 ta poena, II 510 E. Quid si accepto vul-
 nere, obierint, *ibid.* & 675 A.
 Totila perterritus a Leone P. M. cessat a
 vastatione Longobardiæ, IV 611. B.
 Totonis audacia in Paulum Rom. pontif. I
 644 D.
 Traditiones divinæ & ecclesiasticæ quæ, V
 731 A. Equæ ac Scriptura credendæ, V
 730 D. Ecclesiasticæ fideles obstringunt,
ibid. D.
 Traditiones apostolicæ & ecclesiasticæ ne-
 cessario admittendæ, V 1222 D.
 Translatio corporis. S. Huberti Tungricus.
 episcop. ad quem annum pertinere, I
 833 C.
 Translatio S. Vigili. Selzburgens. episcop.
 quo anno III 121 B.
 Traiectens. ecclesia valde turbata. commen-

datur Basileens. patribus a Jacoba Bava-
 riæ ducissa, IV 722 D.
 Traiectensi concil. an. 1565 qui & quot pa-
 tres adfuerint, V 741 E. Eiusdem acta,
ibid. & *seq.* In coperslecta cuncta Tridenti-
 ni decreta, V 746 B.
 Transactio de quibus peragenda, IV
 1409 B.
 Treguam violentibus quæ constituta poena,
 II 352 A. 358 A. 70 Append. B.
 Treuva sancta quid esset, & a quo instituta
 I 1267 B. Firmata in conc. Germanico in-
 certis loci I 1267 B. II 501 D.
 Trevirensis ecclesiæ jura confirmata in
 concilio Romano sub Benedicto VI. an-
 no 973. I 1175 B. Item a Benedicto
 pap. VII I 1181 A. A Leone pap. IX.
 I 1187 A.
 Trevirens. sedes adjudicata Rabano in conc-
 ilio Basileens. expulso Wlrico, IV
 1185 B.
 Tridentinum. concilium primum indictum.
 Mantuæ a Paulo III edita bulla Cardina-
 lium subscriptione firmata, V 551 &
seqq. Ter prorogatum & quare lata simili-
 ter bulla, V 555 C. 558 A. 560 A. Præ-
 fixitur tempus, quo inchoandum est, V
 561 C. Suspenditur, V 562 C. Revoca-
 tur suspensionis bulla, & indictionis in
 Tridentina civitate, V 567 A. Suis lega-
 tis dat amplissimam facultatem Paulus
 III transferendi concilium in aliam Civi-
 tatem, V 571 & *consequ.* Qui fuerint,
ibid. Verat prælati ne per procuratorem
 adfint concilio, V 574 A. Inducuntur per
 orbem preces, supplicationesque pro con-
 cillii celebratione, V 577 A. Aperitur con-
 cilium ipsum, V 578 E. Pontificia con-
 stitutione eximuntur prælati, qui concil.
 adfunt a decimarum solutione, data fa-
 cultate percipiendi fructus beneficiorum,
 V 579 C. Publicantur indulgentiæ pro
 publica pace, hæresumque extirpatione,
 V 581 & *seq.* Retardatur concillii pro-
 gressio, revocatis Romam apostolicis le-
 gatis a Paulo III. V 586 C. Consulit ipse
 patres Bononiæ coactos de translatione con-
 cillii Trident. data epist. V 585 C. Quot
 & qui Bononiam ad venerint ad inchoan-
 dum concilium. quod mox Tridentum.
 translatum fuit, V 587 B. Advocantur a
 Paulo III Gallicani præfules, V 591 A.
 Oratores cardinales & archiepiscop. qui
 sessioni XI interfuerint, V 592 A. Prote-
 stantur patres concilium hujusmodi occu-
 menicum esse & generale, V 593 A. Rur-
 sus jubentur Prælati, ut veniant edita bul-
 la a Julio III Pauli succ. efflore, V 593 &
seq. Redduntur concil. litteræ regis Galia-
 rum, V 596 & *consequ.* Patrum respon-
 sio, V 600 D. Iterum prorogatur & qua-
 re, V 601 A. Prælati alique præstantes
 viri qui sessioni III interfuerint, V 602
 & *consequ.* Suspenditur & quare, V 606
 B. Protestatur orator catholici regis se
 quoad locum & sedem nullo nocumento
 futurum regis dignitati, V 608 A. Idem
 efficiunt oratores christianissimi regis, *ibid.*
 D. Constituitur locus oratoribus ad tol-
 lenda diffidia & difficultates, V 610 B.
 Qui ex patribus deputati ad librorum ve-

tirotum indicem perferendum, V 610 E.
Disputatur num residentia sit juris di-
vini certiore facto Pio IV Julii successo-
re, V 611 C. Quid responderit ponti-
fex, *ibid.* Qui ex patribus electi ad con-
ficiendos canones de sacrificio missæ, V
614 C. Qui ad colligendos abusus de tali
sacrificio, *ibid.* Qui ad nonnulla dogma-
ta examinanda, & quæ fuerint *ibid.* &
seq. Nonnulli ex patribus impugnant con-
ciliū suspensionem, V 615 C. Qui fuerint,
ibid. Concilium claudit Pius IV oratione
habita, V 617 C. Ejusdem qui auctor,
ibidem.

Trident. concil. cuncta decreta perfecta in
Traj. cens. concil. an. 1565, V 748 &
seq. 772 & *seq.*

Tridentini concilii observantia canonum de-
creta in synod. Diamperitana, VI 12 D.
52 C.

Tridentini decretum de matrimonio interdum
in anno publicetur a parochis, V 958 A.
de Trinitate stulte impieque sententias quot
synodis profligati, I 1170 B.

Trinitatis ineffabile mysterium assertum &
explicatum in synod. Diamperit. VI 17 D.
de Trifagio quid pronuntiatur in synod. Ma-
ronitarum an. 1596 V 1214. D.

Triventina ecclesia olim subiecta Beneven-
tanæ I 1126 E.

Truttani qui essent, III 27 A.

Trunci quid sint, III 148 A. In Ecclesiis ve-
titi, *ibid.*

Tryphonis patriarchæ Cypolitani depositio &
Theophilacti substitutio, I 1128 A.

T U

Tumultus rebellionesque excitantium
poena II 74 Append. A

Turbo manetis miniliter sit diaconus ab Ar-
chelao I 101 E

ad Turcica tribunalia nullus clericus aut pa-
rochus conveniatur, VI 260 C.

Turcis, hæreticis, schismaticis famulatum,
præstare veritum a christianis, V. 347 B

Turcæ Mauri alique infideles inter chris-
tianos versantes ab illis distinguendi V
1037. E

Turonensis ecclesia declarata Metropolis in
concil. Romano an. 1144 II 450. D. Ejus-
dem causa adversus Dolenses agitata in
concilio Burdigalensi ab Engelbaudo Tu-
ronensi archiep. coacto II 495 A

Turpitudinem patris non revelare quo sen-
su accipiendum, VI 388 A

Tuscanæ sedes Viterbiensis iuncta I 704 A.

Tuscanella etiam dicta, *ibid.*

Tutus S. Rom. eccl. defensor in concil. Ro-
mano damnatus, I 345 E

V A

V Alfarius Agultaniæ dux sacrilegus, I
684 B

Vadois hæretici qui, II 758 C.

cum Vagis matrimonium contrahere cupien-
tibus quid agendum a parcho, 825 & *seq.*

Vagantes pauperes annuæ confessionis &
& communionis lege tenentur V
1038 B

Vacatio a servilibus festis diebus antiqua,
II 153. & *seq.* Append.

Valdenſium iniquæ sententiæ de Romana ec-
clesia IV 591 A

Valteri Norvicens. episcop. statuta pro sua
ecclesia II 1218 A. Simonis successoris,
ibid.

Valderi Mindens. diaconi causa ventilata in
concil. Colonienſi. II 484 B

Valde notarius Caroli Crassi imperat. I
1036 E

Valdegarius Verdens. episcop. obſtitit An-
gario conſtruenti monaſterium in ſua ditio-
ne I 960 C. Annuit in concilio Vormatiens.
ibid.

Valentinianorum errores, I 839 B

Vafa, quibus aſſervatur Euchariſtia argen-
tea ſint aut aurea, minime lignea V 1217 B

Vafa pro viatico deferendo ad infirmos qua-
lia eſſe debeant, I 342 A. Presbyteri om-
nes habeant, *ibid.*

Vaforum ſacrorum diſtractio interdicta I 434
D. 913 A

Vafa ſacra an vendi poſſint, VI 298 E.

Vafa ſacra qualia eſſe debeant, II 670 C.
1293 C V 433 E.

Vas in quo aqua benediſta aſſervatur intra
eccleſiam dextrorſum eſſe debet, V
1295 A.

Vaſſalli clerici num a laicis iudicari poſſint,
& in eos fieri executio, V 991 C

Vaurenſ. concilii patres Innocent. ſignifi-
cant mala & ſcelera comitis Tolofani in
catholicos, 843 A. Idem eſtictum ab aliis
epiſcopis, II 845 B

V E

V Edigalia num imponi poſſint clericis
& eccleſiaſticis bonis II 900

Veccus patriar. Cypolitaniſ perſumpit unio-
nem inter Græcos latinofque initam, III.
111 A. Deponitur, *ibid.*

Veelenſe concilium a Jacobo Laudunenſ.
archiep. celebratur, II 1195 C.

Velatæ ſi peccaverint an poenitentia ob-
noxia I 280 E. Quid ſi nupſerint non ve-
latæ I 281 A.

Veliternenſ. ſedes tributa Oſienſi, I 698
C 709 B

Venaliū rerum dilata ſolutione num poſ-
ſit augeri pretium, V 967 D

Venatio cum canibus vetita clericis V 530
A. 827 A. 1189 E.

Vendentes & ementes eccleſiaſtica bona qui-
bus poenis multati, II 407 D

Venditiones emptionefque vetita in conc.
Florentina an. 1517 V 455 B

Vc-

V I

Venditio in ecclesia vetita, II 1124 D.
 Veneratio & celebritas quamplurimum sanctorum decreta in concilio Londinens. an. 1480, V 338 B
 Veneratio & cultus cur præstandus sacris imaginibus V 731 A
 Veneficiis quæ constituta poena, II 1066 B
 Veneni aut alterius rei venditio pro abortibus procurandis vetita V 336 A
 Veniale peccatum in quo quis persistit an evadat lethale, IV 1020 D
Veni creator Spiritus cantari solitum prævie ad conciliorum Sessiones, V 1263 C
 Verbum divinum caro factum non amisit quod fuerat, sed esse coepit quod non erat, I 240 D
 Verba obscœna in rusticis castiganda V 1039 A
 Verbum *amplius* in litteris Apostolicis quantum temporis significet V 288 C
 Verbi Dei præcones ab episcopo mittendi constituto loco, V 1220 A
 Verbo præsentii indicativo aut imperativo utendum in baptismo, VI 57 C
 Verbum Dei quomodo annunciandum, & a quibus IV 508 & seq. Illius annunciandi facultas nemo inficio episcopo assumat V 1164 A. Id nunquam prætermittant parochi sive per se, sive per alium reiectis inutilibus quæstionibus, *ibid.* & 1229 B.
 Verba: *qui crucifixus est pro nobis* a conc. Theinens. in Trisagio confirmata, I 442 A
 Verborum sacrorum abusus tollendi ab episcopis, V 1225 C
 Verecundia aut confusio in hac vita pro admisis criminibus longe melior, quam æterna perditio, I 394 C.
 Veritas quodplex IV 1255 C
 Veritas quæ non propugnatur opprimitur IV 44 C
 Vermerius Theutonicus apost. sedis invasor, II 168 C
 Vestimentum civitatis metropolis I 1314 B
 Vestisaxonica diocesis in duas præ sua imenitate divisa, I 525 B. Quæ fuerint, *ibid.* Singulis constituti præfules, *ibid.*
 Vestis clericorum in funeribus celebrandis talaris sit cum superpelliceo V 1314 A
 Vestimenta sacra qualia esse debeant, I 1168 C. Item calix & patena *ibid.*
 Vestimentis sive monialium, sive religiosorum uti nefas ad larvas V 1289 B
 Vestimenta sacerdotis celebraturi, & alia ad sacrificium necessaria munda sint, & integra, V 1281 C
 Vestimenta propria presbyterorum diaconorumque, I 1298 A
 Vestis clericorum propria talaris, 411 A. Eam aut tonsuram contemnentes distributionibus privandi, V 412 B.
 Vestes sericæ clericis interdictæ V 348 B. 320 B. Item laicorum more, *ibid.* & 1255 A
 Vestes quæ adhibendæ in consuecendis sacramentis, V 1109 & seq.
 Vestes clericorum propriæ pro sacris officiis, V 391 D
 Vestes clericorum ita oblongæ sint, ut infra poplitem descendant, V 1188 D.
 Vestmonasteriens. concil. an. 1109 qui & quot præfules adfuerint, II 777 B
Concilior. Supplem. Tom. VI.

Vaticum quibus dandum I 280 A
 Vicmannus Magdeburgens. archiep. certiorum facit Adrianum pap. de lite inter episcop. Osnaburgensem & abbatem Corbejensem, II 503 E. Ipsi facultas componendæ litis demandata, II 505 B. Epistolas accipit ea de re a Vormaro Mindens. episcop. *ibid.* A Friderico Monasteriens. episcop. II 506 B. A Bernardo Hildenesheimens. II 506 D
 Victor IV. antipap. confirmatur in conciliabul. Papiens. II 519 A. Excommunicatur in concilio Montspeliens. II 537 B. Fato perfundito assumitur in antipap. Guido Cremonens. in conventu Viennens. II 543 A. Probatur a Friderico imperat. *ibid.*
 Vicariorum stipendium II 1047 A. Officium II 1075 E. III 547 C
 Vicariorum qui foranei dicuntur qualitates & onera V 801 B. 1146 A. 1326 B. Qui ad hoc munus deligendi, V 867 D
 Vicarii munere qui perfangi possunt II 1183 D
 Vicariis foraneis obtemperant clerici, V 867 D
 Vicarii & oeconomi quot annis instituendi, III 129 A
 Vicarii foranei constituuntur per cunctas dioceses & quare V 1246 A
 Vicarius num alterius vices supplere possit inconsulto ordinario, V 291 C
 Vicariorum residentia, V 372 E
 Vicissitudines nonnulli auditæ & damnati in concil. Londinens. præsid. Vilhelmo Cantuariens. archiep. III 645 D. Item in Ozonien. ea de re coacto, III 657 A
 Viduas Orphanosque tueri sit episcoporum, I 1233 C
 Viduæ quæ revera dicantur I 316 D. Earum vestimenta qualia esse debeant, I 889 C. Eis vestitum certo tempore ab obitu viri abstinere ab ecclesiæ ingressu V 1238 B
 Vido episc. Silvæcandide & Bibliothecarius A. Sed. I 1176 D
 Viennens. generali concil. an. 1311 qui adfuerint, III 373 B. Pro confluentibus episcopis actum de mpendio in Aquilejens. concil. III 372 A. In eod. discussa causa Templariorum III 371 D. Præstringuntur a Guidone de Bigno III 375 A
 Vigiliarum observantia, V 386 C
 Vigilli pap. interfectio ubi & quare contigerit, I 418 D
 Vilfridus Eboracens. episcop. in custodia detentus & quare, I 512 B. Reconciliatur cum Osredo rege atque totius Britannicæ optimatibus I 524 D. Duo monasteria recuperat, *ibid.*
 Vilhelmus Taurinens. episcop. cur ad triennium suspensus imposita poenitentia, I 199 B
 Vilhelmus I. Anglorum rex ecclesiastica placita a civilibus causis secernit, II 67 B. Vetat ne laicus quicumque in iis se ingerat, quæ pertinent ad episcopos, *ibid.*
 B b 2 Vil-

- Villelmus Eliens. episcop. duo concilia celebrat & quare, II 745 B
 Villelmi de Bleis constitutiones, an. 1249 II 967 A
 Villelmi Sautre errores III 741 D. Discussi & examinati in concil. Londinens. hæresis convictio III 745. Detestatur abjuratque III 748 C
 Villelmus de Baronibus laicus Argentinensem episcopatum suscipit, & annos XX. obtrinet, III 1259 E. Res deferretur ad concilium Constantiense, *ibid.*
 Vinimannus consecratur archiep. Ebredunens. a Viatore pap. II. I 1311 D. In concilio edita bulla omnia ejusdem jura & privilegia confirmantur, *ibid.*
 Vinum rubrum si fieri possit minime adhibendum in Missa V 1101. D. 1281 C
 Vinum pro sacrificio altaris cautissime custodiendum: VI 93 C.
 Vincentius Zmaierich Antibarens. arch. peracta visitatione Albanæ provincie certorem facit Clementem XI. VI 215 A. Aperit necessitatem convocandi provinciale concilium, & indicit *ibid.* & seq. Ejusdem cohortatio ad convocatos Patres VI 219 A.
 Vir uxore vivente aliam ducens a communione extorris I 512 B.
 Vir caput mulieris I 639 B.
 Viro permittunt Nestoriani uxorem adulteram dimittere, & aliam ducere I 805 C.
 Virginem Mariam esse Dei matrem mordicus negabant Nestoriani VI 7. D. Immunitatem ab originali culpa pie creditam a Diamperitanis patribus VI 28 B.
 Virginum vestimenta ad modestiam composita, I 889 C.
 Virginum adulterantium poenitentia quot annorum I 128 E.
 Virginum viduarumque raptorum poena I 952 B. Quid si Deo sacratæ sint, *ibid.*
 Virginum iturpatores beneficiis privandi si clerici sint, cogendique ad eas dotandas V. 1152 C.
 Virginum violatores quibus obnoxii poenis, II 116 A. V 965 D.
 Virgo matrimonio juncta benedicatur, secus vir, qui rursus matrimonium contrahit, V 1037 B.
 Virtutum varia genera IV 377 D.
 Vis & ambitus poena, I 649 C.
 Visio celebris Henrici Tornacens. canonici, H. 437 A.
 Visio Dei clara & intuitiva num illico concedatur iustorum animis ab obitu, aut plane purgatis, III 433 A. Discussum in concil. aut conventu Parisiens., *ibid.* Qui adfuerint ex religiosis viris *ibid.* Quæ fuerit ea de re sententia Joannis XXII P. M. *ibid.*
 Visitatio frequens per diocesim ab episcopis peragenda, III 804 D. Quot annis V 1031 B. De quibus ab ipsis inquirendum, III 805 A. VI 350 A. Quo tempore, ordine, & quorum expensis facienda V 423 A 1087 & seq. Quos habere debeant socios, *ibid.* et VI 349 A. Triennio peragenda V. 946 A. Quid si impediti sint, *ibid.* In ea sumptui pro viribus parcendum, *ibid.* C. Quid ab ipsis inquirendum de paro-
- chis VI 367 D. De diaconibus VI 369 A. De ecclesiis *ibid.* De sacris reliquiis, VI 370 A. De sacris imaginibus *ibid.* De indulgentiis, *ibid.* C. De Sacramentis, *ibid.* & *conseqq.* De confraternitatibus laicorum VI 373 D. De hospitalibus VI 374 A. De regularibus *ibid.* De monialibus VI 375 A.
 Visitatio ecclesiarum & monasteriorum quam necessaria, III 1411 A. Ad quos pertineat, *ibid.* Quid de monialibus exemptis, *ibid.*
 Visitandi quæ forma servanda ab episcop. V 330 A. 2037 B. Quid si per alios perficiant *ibid.* Quid perquirere debeant in monasteriis, V 330 D. In ea quid exigere possint. tum episcopi cum archidiaconi IV 346 E. Quæ visitari debeant, & quid inquirendum a Ludimagistris V 948 E. 1145 A. Per se ipsos faciant si fieri possit *ibid.* Etiam in loca exempta VI 349 A.
 Visitacionis liber sit in episcopali archivio V 941 D.
 Vita, honestas & clericorum mores qualia esse debeat V 339 & seq. In quibus fulgeant, V 1329 & seq. Eorum habitus & tonsura qualis *ibid.*
 Vitalianus pap. restitutionem curat reliquiarum Ss. Benedicte & Scholasticæ Monti Casino I 496 A.
 Vita S. Eleutherii recitata memoriter ab Henrico Tornacens. canonico II 438 D.
 Vitalis Albanens. episcop. ratam habet electionem Callisti II rogatque ut concilium celebret ad pacem tuendam II 333 B.
 Vitia quæ decl. aranda fidelibus a sacerdotibus ut videntur II 1130 & seqq.
 Vitia cum primum coercenda, V 899 A.
 Vivianus A. S. L. Dublinens. concilium celebrat, II 673 A.

V O V U V Y

- V Olaterranæ ecclesiæ canonici communem vitam prostentur in synod. *ibid.* Habita ab Herimanno episcop. I 1371 C.
 Voluptatibus indulgentes brutis simillimi V 9 C.
 Voia & juramenta filiorum in scio Patre irrita, 514
 Vortlicus clericus Mindens. quare oculis orbatus II 484 B. Ejusdem causa ventilata in concil. Colonienf. *ibid.*
 Vvicleffi errores de S. pontifice IV 590 D
 Vvintfredi exordium ac duratio in regno Cantuariens. I 519 C
 Vvudiandum monasterium possessionibus augmentum, 548 A
 Vvlfredus Cantuariens. archiep. pacem iniire cogitur cum Coenulpho Merciorum rege I 819 B Item cum Cenedritha abbatisa ejusdem filia, I 805 B
 Vvlfrianus L-gatus Leopoldi Marchionis Austriæ ad Innocent. II 419 A
 Vyzeliacenses monachi a Guillelmo Nivernens. comite vexati, II 491 D

U

Udalricus quando chronicum suum ab-

solverit, II 408 A

Ugo Lugdunens. archiep. A. S. L. in Gallias

I 1319 E

Ulrici vexationes in Trevirensis ecclesiam

nunciantur Basilicenses patribus

IV 719 C

Umbella semper adhibeatur dum sacra Eu-

charistia deferretur ad ægrotos V 1113 D

Unctio sacra quibus tribuenda I 1169 D. An

sit illis præmittenda confessio, qui lethali

culpa tenentur, I 1170 A. Eam admi-

nistrandi ritus & forma V 1187 C

Unionem duplicem communionis & adhæ-

rentiæ in Christo fingeant Nestoriani &

Jacobitæ VI 45 D

Unio in beneficiis vetita, V 290 B

Unio ecclesiarum qua de causa facienda V

929 D. Monumenta sacre unionis ordi-

nario exhibenda *ibid.*

Unrocos comes Caroli magn. legatus,

I 759 D.

Uratiflaus Bohemorum dux facultatem ob-

tinet ab Alexandro II. ecclesie constru-

endæ I 1365 D. Fundamenta iactus mitti-

tur Joannes Tusculanus episcop. *ibid.*

Urbis Romæ status lachrymabilis sub Steph.

II. pontif. I 613 & *seq.* sub Cadaloo an-

tipap. I 1363 A

Urbanus pap. II. tum Salzeburgensem, cum

alios episcopos certiores efficit de sua ad

pontificatum assumptione II 73 A. Hor-

tatur ut pro viribus ecclesiam tueantur,

ibid. Confirmat donationem Metensi epi-

scop. factam a Linozone, Rodulpho &

Adalberone II 74 D. Immune decernit

Scaufanum monasterium in Hirsaugia II

75 B. Gausfrido Constantiens. episcop. man-

dat, ut persequam quendam e monasterio

Schafusenfi prius revocare studeat, mox

anathemati tradat II 77 A. Laudat cle-

rum populumque Halberstadensem, quod

episcop. in schisma delapso alterum fuffe-

cerint II 78 A. Electionem probat, &

ratam habet, *ibid.* Quis fuerit II 79 B.

Eumdem se consecrasse significat Saxoni-

bus catholicis II 79 C. A Fulchone Bel-

vacens. episc. exposcit novam simoniace

labis purgationem datis litteris ad Rai-

naldum Remensem archiep. II 80 C. Ad

perseverantiam hortatur Magdeburgen-

sem episcop. II 81 D. Libertatem dat ec-

clesiasticis monasticum habitum, aut ca-

nonicalem regulam amplectendi in seio

episcopo II 82 A. Vetat regularibus ca-

nonicis monasticum habitum, *ibid.* Hor-

tatur eosdem canonicos, ut suum insti-

tutum tueantur, et florescat in dies, II

83 A. Conjugii libertatem decernit, *ibid.*

B. Cur deponat excommunicetque archiep.

Pisanum in conc. Roman. II 85 B. Gul-

bertum Ravennatensem hæreticam, &

ab eo ecclesiasticas dignitates & ordines

recipientes II 86 B. Concil. Placentino

præest an. 1095 II 131 E. Irritas decla-

rat ordinationes Vitruethi, aliorumque,

qui episcopales sedes invaserant II 133 A.

Sopitam diu controversiam inter Tricassi-

nos Araucanofque suo testimonio com-

ponit *ibid.* Claromontano concil. adest II

138 A. Bernardum Geraldii cogit restituere

monachis S. Flori usurpata ecclesiam,

II 138 A. Gratulatur Berengero Leodiensi

abbati, quod in fide Romanæ ecclesie per-

sisterit Henrico furente II 138 E. Depo-

nit Gualcherium ecclesie invasorem resti-

tuto Manasse, II 141 C. Ratam habet

donationem Ademari canonici Engolis-

menfis II 143 A. Præsident Turonens.

concil. II. 143 C. Reginaldi donationem

confirmat Credonensi ecclesie S. Mariæ

de Rota *ibid.* Item iura Glannofolienf. mo-

nafterii II 145 A. Adest Neumastensi con-

cilio, II 147 B. Barenfi, II 152 A. Dat

litteras ad Anselmum Cantuariensem ar-

chiep. II 155 C. Ad Hugonem Lugdunen-

sem pro revocatione Molismenf. abbatris

ab eremo Cisterciens. II 156 C.

Urbanus III. P. M. dat litteras ad Guillel-

lum Grandimontensem monachum II 713

A. Varia decernit pro monachorum quiete

atque concordia, *ibid.* Conqueritur cum

Friderico imperat. de injuriis ecclesie al-

latis II 716 C. Significat Magdeburgens.

archiep. ut sequentem pacis sese inter-

ponat II 718 D. Ejusdem decretis pro

Grandimontensibus monachis qui subscri-

perint, & confirmaverint II 716 A

Usuræ grave crimen V 965 A. In christia-

no populo eradicetur V 1039 C. Vitetur

in contractibus V 1258 C.

Usuræ dantes operam a communionem arcen-

di I 811 E. II 638 C. 1047 C. Impares

recipiendæ absolutioni, II 332 A. 598 D.

V. 1085 A. Ecclesiastica sepultura privan-

di III 598 D. 1404 E. Infames V 911 D.

Quid si clerici sint, *ibid.*

Usura vetita clericis monachisque II 70 Ap-

pend. A III 43 A

Usurarii contractus iniqui V 895 A

Usuras cur permiserit Deus in lege vete-

ri IV 601 C

Usurarii cogendi ad proferenda adversaria

V 468 & *seqq.* Eisdem libris quæ haben-

da fides *ibid.* D

ex Usuris parva quibus tradenda II 883 D.

V 1085 A. Restituendi ratio V 287 B

pro Usurariis qui admittendi testes V 470 A.

In eis quomodo animadvertendum V 966 A

Usura unicuique interdicta III 317 D. 325

A. V 1209 B

Usurarios contractus inire vetitum Nota-

riis, V 1152 D. Qui sint, V 1153 A

Usurarii numquam absolvantur, nisi prius

satisfacta parte, V 1306 B

Usura vetita in synod. Diamperitana VI

185 A. Non omne lucrum est usura *ibid.*

Uxorati adulterium qua poena punitum, I

280 A

V 446 E. Quid de mulieribus se ita ge-

rentibus, *ibid.*

Uxor quæcumque sit numquam repudianda

I 326 D. Ad eam reverti nolens qua poe-

na cogendus, II 879 E

Uxoris quæ virum amisit quæ habenda cu-

ra I 388 D

Uxoris ducendæ qualitates I 573 D

Uxor cur permitta summo sacerdoti in ve-

teri

teri lego I 1166 E. Cur virgo esse de-
bet, *ibid.*
Uxorem adulteram penes est virum inno-
centem repetere, II 107 E
Uxoribus episcoporum olim vetitum inha-
bitare prædia episcopalia, II 296 A
Uxores episcoporum episcopæ dictæ, VI
130 D.
Uxorem vetitum ducere majores ordines
adeptis II 296 A
Uxoris poena a viro discedentis & vicissim,
II 301 A

X

X Atha quid fuerit, & quomodo ejusdem
permixtio facienda, & a quibus I 1087
& *seq.* Ejusdem oblationis, & ministra-
tionis ritus I 1087 B. Mundities, *ibid.*
Xenajas in Alepinorum episcopatum am-
bitus I 891 A
Xenodochium bona num liceat episcopis,
applicare ecclesiis, I 426 A
Xenodochium SS. Sixti & Bartholomei Pla-

centiæ ab Engelberga constructum privi-
legiis ornat Adrianus III. I 1043 A

Y

Y Marus monachus mox cardinalis leg.
Octaviano pap. adherens, illum con-
secrat, II 532 C

Z

Z Accharias pap. tribus palliis tres confir-
mat archiepiscop. a S. Bonifacio constitu-
tos, I 675 D
Zaccharias Primicerius apostol. sedis sub
Stephano V. I 1047 B
Zamaïches II. Persarum rex concilium con-
vocat, I 378 D
Zebeense concilium diversum a Thelepten-
se II 62 Append. B.
Zingari aut Cingari vel ab civitatibus eli-
minentur, vel in certo loco relegentur,
V 1307. E. 1168 A.

F I N I S.

